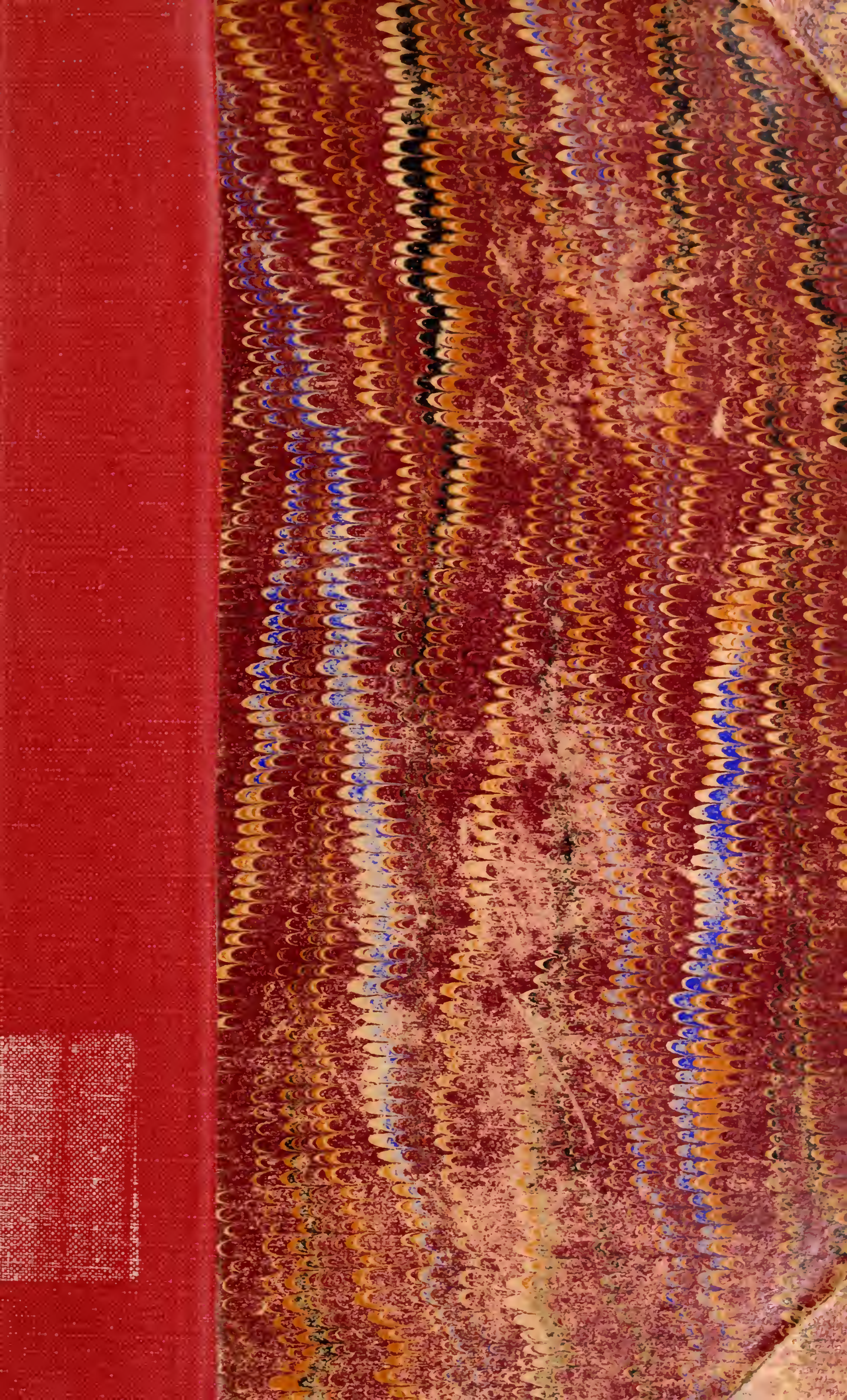
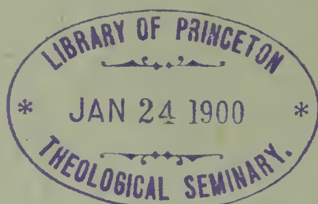

LIBRARY OF PRINCETON
JAN 24 1900
THEOLOGICAL SEMINARY.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

X.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves.

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1891.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Wiegendrucken.

Dritte Folge

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1891.

Vorwort.

Da auch dieses Heft eine bloſse Fortsetzung der beiden zunächst vorausgehenden ist, würde ich demselben überhaupt keinerlei einleitende Worte vorausschicken, wenn es nicht angezeigt schiene, auf einige Punkte aufmerksam zu machen, die Zweifel hervorrufen könnten und, wie ich aus den Anzeigen und Besprechungen öffentlicher Blätter ersehe, zum Teile hervorgerufen haben. So ist in einem englischen Referate bedauert worden, daſs die Herkunft der Handschriften durch die lateinischen Ortsnamen bestimmt worden, die in manchen Fällen in den Nachschlagewerken unauffindlich seien. Es ist ja richtig, daſs die vorhandenen Lexika dieser Art ausnahmslos auch von relativer Vollständigkeit noch weit entfernt sind. Indes möchte ich doch dieser geringen Unbequemlichkeit halber nicht gerne die bündige und einheitliche Bezeichnung der Quellen zum Opfer bringen, um so weniger, als es nach Abschluſs des gesamten Werkes leicht sein wird, den zahlreichen nötigen Indices ein kurzes geographisches Verzeichnis beizugeben.

In einer deutschen Zeitschrift ist bemerkt worden, daſs ich eine bereits von Mone benutzte Handschrift des Stiftes St. Paul im Lavantthale mit einer völlig verschiedenen Nummer bezeichne. Es hat dies seinen Grund in dem Umstande, daſs seit Mones Besuch der Handschriften-Katalog der Abtei zweimal umgearbeitet wurde, leider jedesmal unter Änderung der bisher üblichen Signaturen, so daſs es mir schwer fiel, von Mone benutzte Handschriften wiederzufinden. Auch die von mir gegebene Bezeichnung ist, da bei meiner Anwesenheit in St. Paul ein neuer Katalog im Werden war, nicht die definitive; die gewählte ältere wird es indes auch nach Einführung des neuesten Katalogs ermöglichen, die betreffende Handschrift unschwer aufzufinden.

Ähnlich bin ich genötigt, auch für Reims mich der alten Signaturen zu bedienen, da die behufs Beschreibung der Handschriften und Drucklegung des Katalogs vorgenommene neue Ordnung und Numerierung noch der Bestätigung des zuständigen Ministeriums bedarf und Änderungen selbst während der Drucklegung nicht ausgeschlossen sind. Es war also sicherer, die alte Nummer beizubehalten, die dank der Konkordanz stets aufzufinden sein wird, als die neue zu wählen, die möglicherweise durchaus irrig werden konnte. Alte, nicht mehr geltende Signaturen tragen gleichfalls die Handschriften des Wiſerhader Domkapitels; da neue nicht vorhanden, ist man glücklich, wenigstens mittelst der alten die Handschriften einigermaſsen kennzeichnen zu können. Gar keine Signaturen trugen zur Zeit meines dasigen Aufenthaltes die Handschriften der in Neuordnung begriffenen Stiftsbibliothek zu Schlägl, der Stadtbibliothek zu Lübeck, der Stiftsbibliothek zu Xanten u. a. m.

Die Seitenzahl habe ich den Quellennachweisen durchgehends nicht beigefügt, weil von allen Handschriften, die ich bisher benutzte, ein starkes Drittel, wenn nicht die Hälfte, nicht foliiert war. Da somit die an sich sehr wünschenswerte Angabe nicht durchführbar war, habe ich der Gleichmäſsigkeit halber die Seitenzahl auch dort nicht bemerkt, wo dies möglich gewesen wäre, um so mehr, als die Stelle eines Hymnus oder einer Sequenz in einer liturgischen Handschrift auch ohnedies an der Hand des Kalendarium leicht zu finden ist.

Endlich ist in einer französischen Zeitschrift darauf hingewiesen, daſs ich bei den deutschen Quellen entnommenen Hymnen die Breviere und Missalien aus der Zeit des Wiegendruckes zu vernachlässigen scheine. Dies ist ja teilweise, nämlich bezüglich des südlichen Deutschlands, richtig und erklärt sich aus dem Umstande, daſs für diese Gegenden gedruckte Meſsbücher und Breviere nicht selten und bei der groſsen Anzahl handschriftlicher Quellen auch weniger unentbehrlich sind. Anders verhält es sich mit jenen Gegenden Deutschlands, in denen die Reformation die alten liturgischen Drucke so gut wie die Handschriften zu Seltenheiten gemacht hat. Hier bin ich den Druckwerken ebenso sorglich nachgegangen wie den Manuskripten. Dasselbe ist der Fall mit anderen Gegenden, zu denen merkwürdig genug auch Frankreich gehört, dessen älteste liturgische Drucke, und zwar

die Breviere, weit mehr noch als die Missalien, zu den libri rarissimi gehören, so zwar, dafs dieselben für eine ganze Reihe von Sprengeln unica sind, für eine andere Reihe, namentlich südfranzösischer Diöcesen, überhaupt nicht mehr vorhanden scheinen.

Unter den diesem Bande einverleibten Prosen verdient ein ganz besonderes Interesse die Sequenz No. 65, die der inhaltreichen und wertvollen Handschrift 263 der Stadtbibliothek von Laon entnommen ist. Es zeigt dies vielleicht einzige Beispiel, dafs die Ideen des heiligen Krieges, die damals die Welt so mächtig bewegten, auch in der liturgischen Poesie nicht ohne Wiederhall blieben, indem nicht nur in den Votivmessen Sequenzen „contra paganos“ (vgl. Kehrein 882) vorkommen, sondern auch Lieder zum Gedächtnis der siegreichen Thaten der Kreuzfahrer wenigstens zeitweise in die Liturgie Eingang fanden.

Ein weltliches Lied aus der Zeit der Kreuzzüge, das aber seiner Form nach späteren Ursprunges sein dürfte als die Sequenz und wohl der zweiten Hälfte des zwölften Jahrhunderts angehört, findet sich in einer Handschrift der Stadtbibliothek von Chartres (341). Da unser Lied in dem Verzeichnisse Wattenbachs (Zeitschrift f. deutsch. Altertum XV. 469 ff.) fehlt und lateinische Kreuzzugslieder überhaupt selten sind, mag dasselbe hier eine Stelle finden.

1. Exsurgat gens Christiana,
   Exsurgat et romphea,
Tuba clangat ut insana,
   Vibretur et lancea;
   Fulgeat galea,
   Feriat framea,
   Strepant arma ferrea;
Dissipetur gens pagana
Et propellatur profana
   Lex ab orbis area.

2. Assurgat gens Gallicana,
   In armis praecipua,
Gesta legat veterana
   Parentum perspicua;
   Audeat ardua,
   Augeat strenua,
   Penset, quod est vacua
Terra sancta, fides sana,
Doctrina foetens vesana
   Plebi nequam cernua.

3. Veni, gens ultramontana
   De tota Italia,
Adversus Maurorum fana
   Currens ut egregia;
   Natio regia.
   Facito grandia
   Pugnando pro patria;
Gesta legens Titiana
Recenset Vespasiana
   Et haec pone studia.

4. Tu consurge, gens Germana.
   Robusta, belligera,
Hispana coloniana,
   Ad certamen prospera;
   Viscera lacera.
   Verbera vulnera
   Discerpendo viscera:
Audi [et] gens Anglicana.
Freta carinis complana,
   Ad Bethel accelera.

5. Accurre tu, gens Hispana,
Velox et intrepida,
Grananina vora grana
Acie pro valida;
Percute perfida,
Perime morbida,
Ut mundentur sordida;
Vicina tibi montana
Et valles et loca plana
A secta tam foetida.

6. Transsilvana, cissilvana
Surge gens Hungarica,
Cum Sclavica cum Alana
Tuos arcus explica;
Frange schismatica,
Ure haeretica,
Dissipa paganica,
Mahometum cum Diana,
Sua prava falsa lana,
Quaere tibi coelica.

Zu bemerken ist zu dem Liede, daſs 4, 3 leider verderbt ist. Die Handschrift bietet sehr deutlich ispana (iſpañ) coloniana. Da aber die spanische Nation kurz darauf (5, 1) angeführt wird, liegt zweifellos ein Verschreiben vor. Aber welches? Soll coloniana soviel heiſsen als Coloniensis, und haben wir uns an Stelle von Hispana einen deutschen Stammesnamen zu denken? Allein welcher konnte von dem Schreiber füglich mit Hispanus verwechselt werden? Oder sollen wir statt Hispanus Hibernus lesen, wozu das sofort folgende gens Anglicana recht gut passen würde? Alles Fragen, die sich ebenso schwer beantworten lassen als die, wie wir den vorletzten Vers des ganzen zu erklären, beziehungsweise zu emendieren haben. Ich muſs mich, wie so oft, bescheiden, den Text so vorzulegen, wie er uns überliefert ist.

Ich benutze schlieſslich diese Stelle, um Herrn Ulysse Robert, Inspecteur général des Archives et Bibliothèques de France, auch öffentlich meine aufrichtige Erkenntlichkeit auszudrücken für die zuvorkommende Weise, in der er meine Arbeiten zu fördern und zu unterstützen bereit war.

Dublin, den 13. November 1890.

Guido Maria Dreves.

I.

DE TEMPORE.

1. Dominica 1. Adventus.

1a. Ecce gratulemur
nos Christiani

1b. Sanctum exspectantes
adventum Dei,

2a. Qui miseratus
laborem et dolorem
protoparentis,

2b. Arte serpentis
de sancta paradisi
sede labentis,

3a. Omnem vero
posteritatem
secum corruisse dolens

3b. Et sibi pie
propitiari
atque misereri volens

4a. Venit Dei filius,
ipse non alius,
procedens a patre;

4b. Venit, ut propter mortalem
hominem sumeret
carnem de virgine

5a. Et redimeret illum
hostis fraude perditum.

5b. Factum servum faceret,
homo factus, inclitum.

6a. Nunc et nos
comprecantes redempti
Dei misericordia

6b. Caveamus nobis
ab omni malitia.

7a. Et viventes
juste ac pie
nos praeparemus,
nos purificemus,

7b. Ut totius
mundi judicem
cum virtute
magna venientem

8. Sentiamus
delictis ignoscentem.

Trop. ms. Cameracense saec. ^{10}11. Cod. Cameracens. 79. — 3a, 1; 4a, 1; 6b, 1; 6b, 2; 7b, 3 haben je eine Silbe weniger als die Gegenzeile; 6a, 1 hat sogar in der Gegenstrophe kein paralleles Glied; die Melodie beginnt in 6b mit den Neumen, welche in 6a über comprecantes stehen.

2. Dominica 2. Adventus.

1a. Concurramus devoti

1b. Obviam redemptori,

2a. Qui ad nos venire
properat,

2b. Ut omnem languorem
auferat.

3a. Ecce tempus
prope est et dies,
quando Deus
rex noster veniet

3b. Et nos factos
crimine miseros
perenniter
liberos faciet.

4a. O mira, celsa et pia
4b. Dei misericordia!
5a. Tu ergo, clemens
pater omnipotens,
nos consolare,
nos laetifica.
5b. Absterge culpas,
tenebras, lacrimas,
mentem excita,
cor purifica.
6a. Quatenus cum sanctis
et electis omnibus
6b. Dilectus filius
tuus unigenitus
7a. Tunc in nobis,
cum venerit,
paratam,
7b. Cultu sibi
purissimo
condignam,
8. Inveniat mansionem.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79.

3. Dominica 3. Adventus.

1a. Excita Domine magnam
1b. Potentiam veniens tuam,
2a. Ut salvos facias,
2b. Quos jam creaveras.
3a. Manifesta et publica
3b. Ad adspectum divinitas
4a. Incarnata prodeat,
4b. Quae peccata diluat.
5a. O pia largitas
et indulgentia,
5b. O larga pietas
miseris miserans,
6a. Salva, libera
faciemque tuam
6b. Nobis demonstra,
salusque cita
7. Erit et certa.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. A. — Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61. B. — 1a hat eine Silbe weniger als 1b. — 6b, 2 salusque vita A. — 7. Erit et vera B.

4. Dominica 4. Adventus.

1a. Diem natalem
Domini suscepturi
1b. Et sanctum ejus
ortum celebraturi
2a. Sic nos aptemus,
. . . .
Ut decenter celebremus,
2b. Sordes pulsemus,
corda sanctificemus,
conscientias mundemus.
3a. Ut a dignis
. . . . . .
dies dignus digniter
exaltetur
3b. Et Dominus
immaculatus
a servis immaculatis
honoretur.
4a. Tunc enim turba
. . . .
exsultabit angelica,
4b. In die illa
pax annuntiata,
plebs gaudebit catholica.
5a. Ab ipso igitur Christo
postulemus,
5b. Ut in adventu illius
. . . .

6a. Detur nobis
pax et vita

6b. Cum laetitia.
. . . . . .

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. — Die Sequenz hat, wenn man nicht eine ungewöhnliche Vergewaltigung des Textes voraussetzen will, einen unvollkommenen Parallelismus. Die vorstehende Abteilung ist auf Grundlage der Melodie vorgenommen, welche bestätigt, dafs in der Gegenstrophe durchgehends ein Glied eingefügt ist, das in der Strophe fehlt, und umgekehrt. Ein vollständiger Parallelismus liefse sich herstellen, wollte man 2b, 2; 3b, 2 und 4b, 2 als Interpolationen unterdrücken, ein Verfahren, das 4b, 2 nahelegt, 2b, 2 nicht verbietet, aber 3b, 2 zu gewagt erscheinen läfst. Die . . . . in 2a ff. bedeuten somit keine Lücken.

5. Dominica 1. Adventus.

Salve parens,
quod ex Maria
sine semine est natum
in orbis salute
sancto ventre;
salva per adventum tuum
cunctam creaturam.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Einstrophige Sequenz wie das bekannte Grates nunc omnes. Titel derselben „Ostende nobis".

6. Dominica 2. Adventus.

1. Laus tua, Deus,
semper est recolenda,

2a. Ac nuntianda
in cunctis
populis gloria

2b. Gratiae tuae,
indulgens
omnium debita.

3a. Te gloriosa quaesumus
pietas,
relaxa jam nostra
delicta.

3b. Te oramus, perpetua
dignitas,
quae est nostra salus
aeterna.

4a. Cui referre gloriam

4b. Valet mens nulla debitam.

5a. Laus in excelsis
tibi sit, hodie
clara vox nostra resonat.

5b. Aula coelestis
magna recipiat
gaudia ab ecclesia.

6a. Laeta resultet
plebs in aula tua.

6b. Ut mereamur
ingredi atria

7a. Hierusalem,
quae est superna nostra

7b. Mater sancta
et nutrix semper pia.

8. Ut nos recipiat
in saecula.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Titel der Sequenz: Laetatus sum. — 2a, 1 Atque annuntianda gegen den Vers; entweder zu lesen wie oben, oder atque zu unterdrücken. — 6b, 1 sq. Ut mereamur, poscens, ingredi gegen den Vers, es sei denn, dafs 6a zwei Silben fehlen.

7. Dominica 3. Adventus.

1. Angelorum
ordo sacer,

2. Dei sereno vultu
semper jucundate,

3. Qui laude ipsius
super favum dulci
pasceris in aevum.

4. Cursum vitae nostrae
nunquam stabilem
tuis supplicationibus
commenda Deo,

5. Qui, licet excelsus
regnet in coelis,
infima terrae
pius intendit.

Trop. ms. Sangallense saec. 10/11. Cod. Sangallens. 381. A. — Trop. ms. Mindense anni 1024 Cod. Berolinens. IV° 11. B. — Prosar. ms. Lauduneuse saec. 12. Cod. Laudunens. 263. C. — Titel der Sequenz, die keinerlei Parallelismus aufweist, Laudate Dominum in A, in C dagegen Excita Domine, in B ohne Titel. — C hat keine Absätze zwischen 1 und 2, 4 und 5; dagegen Absatz nach 5, 2 in B. — 2, 1 sq. semper vultu BC. — 3, 2 semper favo dulci A. — In der St. Galler Handschrift steht die Sequenz hinter Magnum te Michaelem, wohin sie inhaltlich gehört; warum C sie für den Advent ansetzt, ist nicht ersichtlich.

8. Dominica 4. Adventus.

1. Dicat exsultans
omnis creatura

2. Atque super omnes
plebs Christiana
exspectans beata
nativitatis
dominicae gaudia,
quae nostrae causa
redemptionis magnam
fert Dei gratiam.

3. Nam ex primi parentis culpa
confusa est natura,

4. Quae per Dei manum munda
plasmata fuerat
atque incorrupta.

5. Sed ne periret dignitatis
humanae substantia,

6. Subgestione serpentina
ad mortem per feminam
sauciata,

7. Est per Mariam
restituta gratia.

8. Quae fuit digna
audire salutantis
Gabrielis famina:

9. Ave, sacra et benedicta,
paritura Dei verbum,
cujus faciem exspectat
universa terra.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Titel der Sequenz „Veni Domine". Nach Ausweis der Melodie enträt dieselbe des Parallelismus, obschon ein solcher aus dem Text allein allenfalls herstellbar wäre. — 2, 7 magna. — 2, 8 gratia.

9. In Dominicis Adventus.

1a. Exsurgamus cum sit hora.
Lucet enim jam aurora
Veri solis praevia,

2a. Excitentur dormientes
Et propinquum sentientes
Lumen verum gaudeant,

3a. Ecce venit rex virtutis,
Ut antiquae servitutis
Gravem tollat sarcinam,

4a. Nunc fideles currant chori
Et occurrant salvatori,
Adest enim cominus;

5a. Jam venisse praedicatur
Et venturus exspectatur
In die novissima:

1b. Cedit umbra prophetalis,
Terminatur vox regalis
Succedente gratia.

2b. Dissolvatur nox peccati,
Ut instantem verbi nati
Diem omnes videant.

3b. Ut dissolvat jugum vetus,
Ecce venit ut mansuetus
Deus super asinam.

4b. Ramos, vestes sternant ei
Et clamantes ut Hebraei:
Benedictus Dominus.

5b. Nos venturum deprecemur,
Ne pro malis judicemur
Digni morte pessima.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. A. — Miss. ms. Cameracense saec. 14/15. Cod. Cameracens. 179. B. — Miss. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracens. 223 C. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542. D. — 2b, 1 Dissolvantur D.

10. De Adventu DN.

1a. Alta coeli sunt curvata,
Ima terrae sublimata
Super orbis cardinem.

2a. Nazareth stat sub clausura,
Cui cedunt cuncta jura
Triumphantis curiae;

3a. Infinitum terminatur,
Verbum simplex copulatur
In adolescentula.

4a. Dum fit verbum substantivum
Accidentis susceptivum,
Duplatur simplicitas;

5a. Peregrinat a natura,
Dum in Dei transit jura.
Hominis conditio;

6a. In humana et divina
Cum sit haec natura bina,
Unum est suppositum;

7a. Judex reo est unitus,
Homo Deo et conjunctus
Est in hac hypostasi;

1b. Adae lapsus reparatur,
Evae pudor expiatur
Per Mariam virginem.

2b. Gabriel dum ait Ave,
Ejus intrat in conclave
Rex aeternae gloriae.

3b. Stupet omnis creatura,
Silent omnis artis jura
In hac verbi copula.

4b. In diversum idem cedit,
Dum ab uno non recedit,
Alteratur unitas.

5b. Quae sint vincla, quae junctura,
Deum jungens cum factura,
Nulla novit ratio.

6b. Plenitudo fit inanis,
Sitit mare, famet panis
Nec datur oppositum.

7b. Hic est dives et egenus,
Dum hic homo fit, quod Deus.
Ponitur in exstasi.

8a. Solis lumen nube tectum
Nostrae nubis fit objectum
Nec hebet in lumine;

8b. Indefectum dat effectum,
Nostrum vergat ad profectum
Sol ortus de virgine.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. — Das ganze Lied, vor allem Strophe 3b, erinnert an das geistreiche Gedicht des Alanus ab Insulis, dessen Rundreim ist: In hac verbi copula Stupet omnis regula. Str. 7 macht bei der sonstigen Formvollendung sehr den Eindruck einer Interpolation.

11. In Nativitate DN.

1a. Exsultemus hodie
Ad praeclara gaudia

1b. Nec odas laetitiae
Deleat tristitia.

2a. Nam Christus apparuit,
Quem Maria genuit
Et puella.

2b. Virgo prolem edidit
Nec pudorem perdidit,
Ecce stella,

3a. Quae descendit
ab Eoo cardine,
Geniti de virgine
Fit praesaga.

3b. Cujus satis
claro rutilamine
Renitet ex ordine
Bethlem plaga.

4a. Ad custodes gregum fuit
et cantus symphonia,

4b. Coeli cives canunt Deo
in excelsis gloria.

5a. Stella magos invitavit,
quae non luxit antea,

5b. Hinc pastores, hinc et magi
currunt ad praesepia.

6a. Adoremus regem natum
In praesepi collocatum
Sed cingentem omnia,

6b. Demus myrrham, thus et aurum,
Illum personemus trinum,
Unum in essentia.

7. Cui sit laus et gloria
In supernorum curia.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79 A. — Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61 B.

12. In Nativitate DN.

1a. Grates nunc omnes
reddamus Domino Deo,
qui sua nativitate
nos liberavit
de diabolica
potestate.

1b. Grates nunc omnes
reddamus aeterno patri,
pro sua qui pietate
mundo salutem
de matris contulit
puritate.

2a. Grates nunc omnes
reddamus flamini sancto,
pro sua quod bonitate
mundum lustravit
ab idolatrica
vanitate.

2b. Grates nunc omnes
reddamus simplici Deo
et trino liberatori
clementissimo
nostroque benigno
salvatori.

3a. Grates nunc omnes
reddamus virgini matri,
de cujus fecunditate
auctor salutis
cum vera prodiit
deitate.

3b. Grates nunc reddant
angelicae potestates
et coelestium virtutes
omnipotenti
pro liberatis at-
que salvatis.

4. Huic, oportet,
ut canamus
cum angelis semper:
gloria in excelsis.

Cod. Universitatis Pestinens. s. sign. saec. 15. — Eine Erweiterung der bekannten kurzen Weihnachtssequenz (Kehrein, No. 6); die fünf eingeschalteten Halbstrophen wiederholen sämtlich die Melodie von 1 a.

13. In Nativitate DN.

1a. Mater Dei novo more
Fecundata sacro rore
Castitatis salvo flore
Profert numen,

1b. Ut a lecto sol aurorae
Surgit mane cum nitore,
Sic ab alvo puriore
Verum lumen.

2a. Mater mirae castitatis,
Consolamen desolatis,
Nato summae pietatis
Nos respexit.

2b. Alvum subit castitatis
Sacrum flamen deitatis
Et in claustro puritatis
Requiescit.

3a. Pater summus meliorem
Praeelegit in amorem
Castitatis et honorem
Conservavit.

3b. Virgo parit novum florem,
Tam suavem dat odorem,
Per quem lapsos in dolorem,
Confortavit.

4a. Verbum patris humanatur
Et in matre reclinatur,
Mundum praesens consolatur
Incarnata deitas.

4b. Joseph justus admiratur,
Quod sic mater impraegnatur,
Quod intacta reseratur
Et parit virginitas.

5a. Venter matris tam dilectus
Est a Deo praeelectus,
Talis illi placet lectus,
Quo nullus suavior.

5b. Per hunc Satan est ejectus,
Sic florescit ordo rectus,
Salus datur et profectus,
Homo fit liberior.

6a. Vas insigne, vas probatum,
Templum Deo dedicatum,
In quo Deus clausit natum,
Sicut docet litera.

6b. Templum intus adornatum
Talem habet principatum,
Quod non fuit violatum
Et parit puerpera.

7a. Jesu, fructus summi patris,
Pia prece piae matris
Ne permittas nos cum atris
Damnari daemonibus.

7b. Sed extremo fine vitae
Nos in Eden tuam mitte,
Ubi pax est sine lite
Cum sanctis fidelibus.

8. Bona mater, pia, mitis,
Novus hortus novae vitis,
Nos ab antro trahe Ditis,
Portum nobis da salutis
In coelesti curia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 5b, 2 Sic possescat (sic). Hs.

14. In Nativitate DN.

1a. Aulam intrat virginis
Verbum patris coelitus,
Ut salutem hominis
Restauret divinitus.

1b. Nutu patris mittitur
Ab arce siderea,
Claudens cuncta clauditur
Carne sub virginea.

2a. Rore sancti spiritus
Maduit virginitas,
Quam replevit coelitus
Sumpta carne deitas.

2b. Sic pudoris lilium
Gabrielis nuntio
Fit Christi sacrarium,
Templum, obumbratio.

3a. Rubus igne, virga flore,
Vellus rore

3b. Ante partum et in partu
Et post partum

4a. Consignando mysticant
Sanctitatem virginis
Et fecundam indicant
Ex amore flaminis.

4b. Horum typo claruit,
Quod solem justitiae
Stella Jacob protulit
Ex Jesse progenie.

5a. Austro leni tumuit
Virgo Sion filia,
Quae Messiam genuit
Operante gratia.

5b. Nil pudoris marcuit
Matris sub officio,
Lux de luce micuit,
Sol de stellae radio.

6a. Ave nucis sementiva,
Botrus Cypri et oliva,
Flos campi convallium;

6b. Porta clausa, fons signatus,
Virga florens, austri flatus,
Rosa, crocus, lilium.

7a. Aula verbi singularis,
Scala coeli, stella maris,
Templum sancti spiritus;

7b. Germen Sion, radix David,
Clausus hortus, quem intravit
Splendor patris coelitus.

8a. Summa mundi spes, Maria,
Esto nobis dux et via
Ad coeli palatium,

8b. Natum tuum perduc, stella,
Ut det nobis, interpella,
Spiritale gaudium.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

15. In Nativitate DN.

1a. Alto consilio
Divina ratio
Restaurans hominem
Immittit coelitus
Vim sancti spiritus,
Qua replet virginem.

1b. Pectus virgineum
Coelo capacius
Totum et integrum
Claudit interius
Illum, qui Deus est
Et Dei filius.

2a. Visitatur sede de supera
Babylonis filia misera,
Persona filii missa non altera
Venit Jesus, nostra laetitia.

2b. Moratus est fletus ad vesperum,
Matutinum ante luciferum
Castitatis egressus uterum
Nostrae carnis sumpsit mortalia.

3a. Nube carnis majestatis
Occultans potentiam
Pugnaturus armaturam
non assumit regiam
Sed praetendit inimico
mortalem substantiam.

3b. Capit Deus temporale
nascendi principium
Et pudoris non amittit
virgo privilegium
Nec post partum emarcescit
castitatis lilium.

4a. Ardet rubus sed ardenti
Non nocet vis elementi,
Flamma nihil destruit;

4b. Sic virgine pariente
Partu nihil destruente
Virginitas floruit.

5a. Solvitur Abrahae
sera promissio,
Jam fere saeculi
decurso spatio
Nobis locutus est
Deus in filio.

5b. Cum ei carminis
expletur litera,
Rex, inquit, veniet
de sede supera,
Qui praesens hominum
judicet opera.

6a. Cum non salvet hominem
Legis observatio,

6b. Deus orbem visitat
ortu necessario.

7a. Nec per legem gens salvatur,
Nec mortuus suscitatur
Per praemissum baculum,

7b. Donec praesens Elisaeus
Et in carne verus Deus
Visitavit saeculum.

9. Quoniam ex te Christus
natus est in arva.
De te mater casta
processit, Maria.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263 A. — Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisiens. 13729 B. — 3b, 5 sq. castitatis emarcescit lilium A. — 4a, 1 rubum B. — 7b, 1 Donec venit Elisaeus B. — 7b, 2 et in carne praesens Deus A. —

16. In Nativitate DN.

1. Praecelsa
celebrantes solemnia

2a. Persolvamus
voce praeclara
ac nova cantica;

2b. Fraterna pax
Domino grata
resultet carmina.

3a. Declarant
hodie nova mysteria
coeli secreta;

3b. Maria,
virgo perpetua, Domini
mater est facta.

4a. Angelica
jam turba resonat
modulamina
dulcia cantans:

4b. Gloria
sit per saecula,
pax, quibus bona
constat voluntas.

5a. Eja intona
nostra tinnula frequens
musica,

5b. Canta cantica
voce, choro, tympano,
cithara.

6a. Sic clamans cernua
sua fert Domino
munera:
Tibi gloria,
trinitas,
creans omnia.

6b. Virtus, potestas
nunc et per
cuncta saecula
Genitori, nato
neumatique sancto
maneat.

7a. Tua sunt
etenim universa,
quae condidit tua dextera,
coelica, terra et aqua.

7b. Tibi lux
famulantur et umbra,
terra parit tua sata,
mare tenet tua jussa.

8a. Digneris nunc, quaesumus,
flagrantia
sumere vota.

8b. Facinora expurga,
miserias
repelle cunctas,

9a. Et tua gratia
mentes nostras
et corpora sic dirigas,

9b. Ut judex veniens
permansuram
nobis concedas gloriam.

10. In qua tibi laudes canat
nostra caterva,
Alleluja
resonans per saecula.

Trop. ms. Novalicense saec. 11. Cod. Oxoniens. Douce 222.

17. In Nativitate BMV.

1. Summa

2a. Stirpe genita,
virgo Maria,
regum sanctorum
filiola,

2b. Hodie rosa
de spinis acutis
Evae orta est
mollissima.

3a. Quae stipitem
vetustae noxae
flore gratiae
obumbrabat,

3b. Hanc venturam
signaverant jam
saecli recentis
exordia.

4a. Nam virgo exstiterat
arida,
Ante Caïn
quam polluisset eandem
humore
fraterni sanguinis,
libera livoris flamma
nec calens
libidinis macula.

4b. Te viri et feminae
praedicant
Castitate
sequentes coeli reginam,
seu chorus
sub lege principum
vel novorum stemma patrum,
inter quos
tu rutilas maxima.

5a. Te sicca virgula
Aaron monstrat
sitibundo
cortite turgens gemmula.

5b. Sic casto corpore
filium gignens
protulisti
coelis et terris germina.

6a. Hierusalem filia
tu, genitrix Dei,
simplicibus
columbarum oculis
splendes nitida.

6b. Sola exemplo sine
nec prius similem
visa ades
nec habere sequentem,
alma Maria.

7a. Quam frequentes
celebrant angeli
in tuo natali
hunc diem solemnem,
stella lucida.

7b. Nos gregatos
fragiles homines
sub tua viscera
jugiter tuere,
pia Maria.

Trop. ms. Sedunense saec. 10. Cod. Londinens. Add. 19768. — 5a, 4 trudens gemmula Hs.

18. In Purificatione BMV.

1. Qui purgat animas
et corpora sancta.

2a. Hodie
sine macularum
contagia

2b. Legem per
se datam conservans,
hic Mariam,

3a. Genitricem suam,
ad templum cum
hostiarum munere

3b. Venire voluit,
bis geminum
deferentem alitem.

4b. Per quod edocemur,
cognoscere
mysticam virtutem.

4b. Turtur castitatem
nam, columba
praetendit mutuam

5a. Dilectionem,
quibus plenam
exstitisse credimus
beatam
genitricem ipsam, fieri
pro quo hospes meruit

5b. Altitonantis
municipis,
qui clausam ingrediens
adiit
per Ezechielem praedictam
portam gloriosam.

6a. In cujus
obsequio senex,
anus gratulabunda
propheta occurrunt dare
gloriam Deo.

6b. O porta
coeli, per Aaron
et praefigurata
virga, consumens flore
serpentis vira.

7a. Nos tibi cum voto cordis
parere studentes
adsumus, unicus
tuus nostra
relaxet ut facinorum
crimina per primam
virginem datam.

7b. Quo purgatis mentibus et
nos tui consortes
effecti, mereamur
recipere
ipsum in mentis arcana
per eum mundata
atque purgata.

8a. O trinitas perfecta, in qua
sola manet laus, nos tuos
clientulos agnitos tecum
[semper] mansuros
fac ut adeamus
ovilia, ubi degunt
monachorum agmina.

8b. Jam harmonicis cantilenis
paene exactis precamur,
ut exituri a saeculo
reperiamus
tuam praesentiam;
antiquum hostem amove,
ut possimus subire

9. Te duce coeli regna;
completa nostra camoena
tecum canamus, Domine,
perpetim jubilamina.

Trop. ms. Novalicense saec. 11. Cod. Oxoniens. Douce 222. — 6a, 2 senes Hs. — 7b, 6 mandatam Hs. — Die Abteilung von Str. 8 an ist zweifelhaft, da die Handschrift mit 8b, 6 und 9, 2 Alinea eintreten läfst. Ist diese Abteilung der Handschrift richtig, so ist der offenbar vorhandene Parallelismus nicht über Str. 8 hinauszuführen.

19. In Circumcisione DN.

1. Verbum, legibus
nullis debens quidquam,
solvere venit
non literam sed dare

2a. De superna patria,

2b. De parentis dextera,

3a. Petens olim nostra
exsilia,
non linquens sua;
virgo eligitur
fecundanda regia.

3b. Fit mater ignorans
consortia
de coelo plena,
coelibatum Deo
dedicat pusiola.

4a. Hac non est inventa
decens sponsa
Deo magis congrua.

4b. Vermis hic de manna
scatens Christus,
natus est ex femina,

5a. Et lapis
de monte sine manibus

5b. Editus
puer absque complexibus.

6a. Namque legi solverat
obnoxia
primordia jam cernere
et die octava

6b. Aptant non ex homine
vocabulum,
sed sacro quod angelo
est mundo inditum.

7a. Circumciditur
puer Jesus,
fit legi subditus,
qui dedit eam patribus.

7b. Circumcisio
primum sacra
Abrahae posita
post Jesum torpet vacua.

8a. Lux ingens orta,
propterea
non sunt condenda
omnia nova.

8b. Vetus sopita
sis pagina,
cubes intacta
superat nova.

9a. Per quam est culpa
spoliata
et prima origo
redempta
morsque triumphata.

9b. Exsultet Deo
angelica,
laetetur Christo plebs
haec ima,
laus o quam inclita!

10. Gloria patri sit summa
ejusque proli sit aequa,
Flamini par quoque
in saecula.

Tropar. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. A. — Tropar. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61. B. — 1, 2 quidquid AB. — 1, 4 litera B. — 6a, 1 solveret A. — 8b, 3 cubes = cuba? — 9b, 4 haec usia B. — 10, 2 sqq. fehlen B.

20. In Epiphania DN.

1. Hanc diem tribus
Dominus signis
illustrat:

2a. Puer nobis veniens
de supernis
et induens mortalia

2b. In praesepe ponitur,
adorandus
monstratur stella praevia.

3a. In Oriente
cernentes nova lumina

3b. Persarum reges
adcurrunt dare munera

4a. Nato, qui cum patre
regit cuncta saecla

4b. Et gubernat, montes
etiam ponderat.

5a. Aurum, thus et myrrham
deferentes
regi, veram carnem
assumpsisse
typice praedicant.
Jordanis hodie
retro subtrahit undulas.

5b. Johannes expavit,
salvatorem
tingere, clamans: me
magis tu lava;
de coelo intonat
genitor, filii
placet, inquit, gloria.

6a. Et sanctus
spiritus columbae specie
comparem
se clamitat.
Hodie nuptiales
thalamos Dominus
sanctificavit
vertens in vinum flumina,

6b. Stupidos
vetustatis latice,
subito
efficiens
sapidos, omnibus et
propinavit sanctae
praemia vitae
porgens sanguinis pocula.

7a. Quaesumus,
jam nos respice tu,
pater, et viam patriae
supernae demonstra,

7b. Ut recto
semper gradientes
curru mereamur regna
scandere praecelsa.

8a. Tu, patris filius,
humilis populi
audi vocis cantica,

8b. Et sancto petimus
flamineo spiritu
voces nostrae concinant,

9. Ut tibi jugiter
concinentes
veniant ad gaudia.

Trop. ms. Novalicense saec. 11. Cod. Oxoniens. Douce 222. — 2b, 1 Praesepe ponitur. — 3b, 2 reges (hodierna mystica) adcurrunt, gegen das Versmafs. — 6a, 1 sq. sancto spiritu . . . speciem; Überschufs von zwei Silben. — 7a, 4 super et demonstra.

21. De Epiphania DN.

Dominica infra Octavam.

1. Replet nova
dies laetitia
fidelium corda,

2a. Natus est Deus in qua
pauper in terra,
ut nos superna
ditet gloria.

2b. O nimis admiranda
talis gratia,
stupet humana
mens ad haec dona.

3a. Haec sunt annuntiata
per angelum gaudia,

3b. Salus est nobis orta
in urbe Davidica.

4a. Felix Maria
proferens
haec mundo miracula,
lactans eum,
per quem es creata.

4b. Mater intacta,
post partum
manens inviolata,
nato tuo
supplices commenda.

5. Cum quo per saecula
laetemur sempiterna.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534.

22. De Epiphania DN.

Infra Octavam.

1a. Orta lux mirifice
Praevisa prophetice
Nunc lucis deificae
Monstrat ortum.

1b. Hac magus instruitur,
Herodes concutitur,
Ad Jesum gens ducitur,
Pacis portum.

2a. Stella prodit puerum,
Conditorem siderum
Et ultorem scelerum,
Deum fortem.

2b. Quem mystico munere
Monstrat cuncta regere
Et tandem redimere
Nos per mortem.

3a. Hic aquis abluitur
Et aquis infunditur
Virtus, qua diluitur
Adae noxa.

3b. Columba conspicitur,
Vox patris complectitur
Natum, qua dignoscitur
Ejus doxa.

4a. Johannis praeconium
Profert testimonium,
Et sumit initium
Lex amoris.

4b. Laetatur convivium,
Cum facit officium
Vini liquor fontium
Melioris.

5a. In virginis clausula
Sponsae sine macula
Dulci nubit copula
Verbum patris.

5b. Abluens piacula
Nostra solvat vincula,
Protegens in saecula
Prece matris.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534.

23. De Epiphania DN.

1a. Coeli multifariam
Narrant Dei gloriam
Pariente virgine,

1b. Lux ad caulas mittitur,
Stella magis oritur
Novo lucens lumine.

2a. Christo nato desinunt
Loqui vaticinia,
Et ad cunas concinunt
Angeli pro venia.

2b. Voces a pastoribus
Audiuntur superae,
Sed Chaldaeis regibus
Innotescit sidere.

3a. Ad utrosque coeli fantur,
Sed Judaeis voces dantur
Et signa gentilibus;

3b. Ad utrosque fantur caeli,
Genti tamen infideli
Sunt signa pro vocibus.

4a. Haec est dies signis praestans,
Christum vere manifestans
In aetate qualibet:

4b. Manifestans Christum vere,
Quando sibi complacere
Pater eum perhibet.

5a. Manifestans etiam,
Quando jubet hydriam
Vinum dare nuptiis;

5b. Manifestans iterum,
Quando trium munerum
Signatur mysteriis.

6a. Aurum regem praedicat,
Thus Deum significat,
Myrrha dandum tumulo;

6b. Felix regum trinitas,
Quae sic trinum visitas
Triplici munusculo.

7a. O virgo perpetua,
Tu stella praecipua,
Quae ducis ad Dominum;

7b. Tu mentes illumina,
Gloriosa Domina,
Dulcis virgo virginum.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianeus. 132. — Mel.: Veni sancte spiritus mit Wiederholung des vorletzten Chorals.

24. De Cruce DN.

1a. Salve, crux, vitale lignum,
Arbor sacratissima,

1b. In qua morte mortem vicit
Gloriosa victima,

2a. Agnus sine macula
Solvens mortis vincula

2b. Perditos coelestia
Revocans ad gaudia.

3a. Per lignum mors intraverat,
Et anguis astutia

3b. Genus nostrum nudaverat
Immortali gloria;

4a. Sed per lignum Dominus
Primae matris facinus
Ratione delens mira

4b. Unicam, quem genuit,
Incarnari voluit
Et mactari morte dira.

5a. Christus ergo moritur,
Sed peremptus superat
Tenebrarum castra;

5b. Sanguis vitae funditur
Et redemptus properat
Peccator ad astra.

6a. Hujus namque crucifixi
Fuit serpens indeserto
Quondam aeneus figura,

6b. Quem Moyses ligno statuit,
Ut cessaret ignitorum
Anguinum laesura.

7a. Serpente viso morsorum
Sanabantur vulnera,

7b. Et cruce Christi reorum
Abolentur scelera.

8a. O quam dulcis hostia,
Quanta jam laetitia,

8b. Pacis intrant limina
Redemptorum agmina.

9a. Hujus nunc virtute crucis

9b. Trahe nos ad regnum lucis

10a. Emundatos
a peccati macula
Et perennis, Jesu bone,

* * * * *
* * * * *

10b. Fac participes coronae
Per aeterna
saeculorum saecula.

Prosar. ms. Glastoniense saec. 12. ex. Cod. Londinens. Calig. A XIV. — 6b, 1 in ligno statuit.

25. De Armis DN.

1a. Gaude, Sion speciosa,
Gaude, mater gratiosa,
De votivis canticis,

1b. Quantum potes, tantum gaude,
Pleno plausu, virgo, plaude,
Nec gaudere sufficis.

2a. Per te vicit magnus leo,
Natus Deus qui de Deo,
Christus, gigas orbiger,

2b. Vicit armis sanctitatis
Et cruore deauratis,
Quem effudit armiger.

3a. Arma Christi passionis,
Arma verae cautionis
Veneremur laudibus,

3b. Dies quorum solemnis agitur,
Et de Christi triumpho plauditur
Singulari plaudio.

4a. Haec sunt arma quibus miles
Christus solvit nos exiles
Ab inferni faucibus,

4b. Unde gaudent coelorum sidera
Et laetantur quaecunque cetera
Christi sub imperio.

5a. Hasta sancta, cuspis vitae,
Quo rex regum vicit rite,
O beata lancea,

5b. Ista hasta, illud lignum,
Stabit prope crucis signum
In summa sententia.

6a. Cum nos judex judicabit,
Nationes separabit
Districto judicio,

6b. Clavi sancti tunc fulgebunt,
Inter arma apparebunt
Judicis aspicio.

7a. Felices cochilidones
Fructus sancti colligones
Beati Christigeri,

7b. Clavi dulces et fecundi,
Clavi boni et jucundi
Fructus sunt fructigeri.

8a. Botrus Cypri est expressus,
Christus tritus atque fessus,
Per haec torcularia,

8b. Bibant omnes hinc credentes
Puritatem, sitientes
Hac cella vinaria.

9a. Arma dudum vilipensa,
Nunc in laudes sunt protensa
Vivaci memoria,

9b. Quibus Christus militavit,
Militando triumphavit
Laudanda victoria.

10a. Sub figuris haec latebant,
Quae sub velo tunc valebant
Et sub signis tunc placebant,
Sed nunc sunt in patulo.

10b. Virga magos abdicavit,
Mare rubrum separavit,
Petram aquis fecundavit
Moysi officio.

11a. Ecce virga hasta ista,
Qua transfixus agonista,
Christus noster salutista
Nos solvens damnamine;

11b. Clavis cordis David cinxit
Cytharista, sic depinxit
Venas Christi, quibus tinxit
Nos sacrato sanguine.

12a. Bone victor, rex coelorum,
Christe decus angelorum,
Vera salus beatorum,
Miserere famulorum,
Miserere miseris.

12b. Fons exundans miserendi,
Salus nostra resurgendi,
Miserere, lux videndi,
Miserere, spes vivendi,
Miserere parvulis.

Miss. ms. Superioris Altae anni 1493. Clm. Monacens. 974 B. A. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. B. — Mel.: Lauda Sion B.

26. De sancta Lancea.

1a. Ave, ferrum triumphale,
Intrans pectus tu vitale
Coeli pandis ostia;

1b. Fecundata tu cruore,
Felix hasta, nos amore
Per te fixi saucia.

2a. Florens cruor, quem fuderunt
Artus Christi, quos foderunt
Clavorum fixoria,

2b. Fusa per te ac rigata
Et per clavos solidata
Nostra sint praecordia.

3a. Salve, Jesu Nazarene,
Tu pro nobis mortis poena
Affectus injuria,

3b. Placa patrem majestatis,
Ut in aevum cum beatis
Nos coronet gloria.

Miss. ms. Mellicense 991. saec. 15. — Aus der Messe de quinque vulneribus DN.

27. In Festo sancti Salvatoris

quando a Judaeis ejus imago percussa
fuit die IX. Novembris.

1a. Ave, Jesu, salus mea,
Crucifixus a Judaea
Crucis in patibulo,

1b. Qui livore dirac gentis
Diu dolens in tormentis
Moreris pro populo.

2a. Et hoc totum fit pro pomo,
Quod praesumpsit primus homo
Manu temeraria;

2b. Ne periret creatura.
Tu creator inde dura
Pateris supplicia.

3a. Pro me totus perforatus,
Pro me totus saturatus
Opprobriis omnibus,

3b. Inde latens illud aurum
Mihi fundis in thesaurum
Manibus et pedibus.

4a. Vertex spina cruciatus,
Clavo manus, pedes, latus
Cuspidis aculeo;

4b. Vulnus illud omne sanat,
Unde nobis unda manat
Liquore sanguineo.

5a. O quam felix apertura.
Quae per aevum permansura
Regna nobis aperit,

5b. Pretiosus iste sanguis,
Per quem victus ferus anguis
Se confusum reperit.

6a. Sic te passum carne Jesum,
Cruciatum, vinctum, caesum
Atque plagis lividum,

6b. Ne puniret flammis atris
Exspirans in manus patris
Pro me tradis spiritum.

7a. De te clamat Jeremias:
O vos omnes, qui per vias
Transitis, attendite,

7b. Si sit dolor huic dolori,
Quo compellor ita mori,
Similis, adspicite.

8a. Circumire possum polum,
Mare magnum atque solum,
Nusquam te reperio,

8b. Nisi solum crucis ara,
In qua pati tot amara
Fecit te compassio.

9a. Ibi pascis, care meus,
Ibi dormis, alme Deus,
Cubans in meridie,

9b. Exprobratus, subsannatus,
Totus membris cruentatus
Filiis perfidiae.

10a. Nam pro me tu flagellaris
Et in cruce lacrimaris
Sed felici lacrima;

10b. Funde fontem lacrimarum,
Fac, ut pro te sit amarum
Cor tristis et anima.

11a. Absit mihi gloriari
Nisi cruce singulari,
Ubi vera gaudia;

11b. Pelle morbum, da salutem,
Fuga crimen, da virtutem,
Pia crucis hostia.

12a. Te sanante sim sanatus,
Te salvante sim salvatus
Dono sancti spiritus.

12b. Tu, quis donas esse donum,
Dona nobis finem bonum
Et felicem exitum.

13a. Jesu dulcis, esto mecum,
Sume, precor, vota precum,
Natus alma virgine;

13b. In hoc tristis vitae salo
Nos defende hoste malo,
Salus nostra, Domine.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523.

28. In Resurrectione DN.

1. Surgente Christo
de sepulchro

2a. Hymnos atque
laudes demus et
paschalia

2b. Praecinentes
annuntiemus
magnalia.

3a. Munera populi
exsultantes tollite in
atria

3b. Coelica dicentes:
quia regnavit a ligno
veritas.

4a. Quae confregit claustra
saevi tyranni gehennalia,

4b. Protoplasti patris
divinitus perimens vincula.

5a. Quem creavit
mundi condens figuram;
hujus stirps ut vidit,
quod venisti Deus
ac frangens tartara
praepotenti dextera:

5b. Solus, Christe,
tuos exhilarans en
requisitos servos
redemptos, vetera
crimina diluens,
duc ad nova gaudia.

6a. Qui tenens
justorum foedera
dare fulgentia
consona
voce simul intonantia:

6b. Laetentur
sidera lucida,
terrae exsultent et
maria,
quod verum sumentes azyma

7a. Epulemur
passione Christi,
Respuentes
vetera fermenti,
coetibus
nexi surgentium
sanctorum testium,
surgere
nostra quoque corpora.

7b. Sic vivamus,
socii, possimus
Ut virtutem
capere divinam
ac Jesum
cernere fulgentem
proprio decore,
qui regit
angelica agmina.

8a. Exsultet ergo
fidelis turba clamans:
Salvator,
quod in nos plasmasti, tu
confirma.

8b. Venturus item
judicare orbis cuncta,
praesentem
salva tuo cruore
catervam.

9a. Quo fruamur aeterno festo
celebrando verum pascha,

9b. Cum transcundo ministrabis
coenam famulis; beatae

10. Caritatis
Trinitati gloria.

Trop. ms. Novalicense saec. 11. Cod. Oxoniens. Douce 222. — 5b, 2 hen. — 7b, 5 atque Jesum.

29. Feria III. Paschatis.

1. Cane, cuncta

2a. Nunc caterva
mystica
odas debitas

2b. Christo, tuas
qui tersit
sanguinis unda

3a. Criminum culpas
et concessit
polorum regna,

3b. Confregit portas
infernales
nec non infera.

4a. Suosque liberans
delevit
mortem turpissimam,

4b. Vexit ad supera,
cruore
quos redemerat,

5a. Paradisiacam
aperuitque januam,

5b. Clausa quae fuerat
hominis primi per culpam.

6a. Parce, rex pie,
et exterge
nostra cuncta scelera.

6b. Da nobis clara
frui vita
ac poni in gloria

7. Nunc et per cuncta
saecula.

Grad. ms. S. Magdalenae Bisuntin. saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 78. — 4a, 3 Überschufs von einer Silbe. — 6b, 2 perfrui Hs.

30. Feria III. Paschatis.

1. Pangite celsa voce,
puro corde quoque, eja

2a. Socii, votiva
nunc celebrantes gaudia,

2b. Promite praeclara
haec Jesu Christi trophea.

3a. Lustrentur pectora,
patescat
vox indivise socia.

3b. Resultent organa,
conclamet
mens puritatis conscia.

4a. Devotioque pia
consurgat
ante Deum cernua,

4b. Ab inferis Domino
depromat
resurgenti talia:

5a. O bone rex, ave,
inclite in gloria,
Dum spolia
vendicas
tibi tartarea,
Leviathan
faucibus eruta.

5b. O bone rex, salve,
nunc patris in dextera,
Dum vitia
diluis
nostra letifera
exhibita
debiti venia.

6a. Tu sanctis triumphalem
post victoriam
perpetua
tribuis praemia.

6b. Virtutum quoque nobis
da propitius
post vitia
pia charismata.

7a. Ereptis tradis munera
sempiterna,
das requiem praeparatam,
quo teneant
luciflua jugiter
moenia.

7b. Adducis nos Niliaca
secus freta,
Jordanica cingis unda,
florentia
virtutibus tribuis
gramina.

8a. Perfrui
tu dedisti
his luce tua;

8b. Da quoque
nobis, coram
te geri grata.

9a. Ut sicut
illis tribuisti
perennia [praemia],

9b. Concedas
nobis ita regna,
quo semper tuba nostra

10. Te laudet per saecula.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 169. A. — Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122 B. — Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. C. — Mel.: Christi hodierna pangimini omnes una. Die meisten Abweichungen von diesem Originalschema erklären sich durch eine sorglichere Gliederung; Str. 8 ist gekürzt, 9a vielleicht lückenhaft.

31. Feria III. Paschae.

1a. Ecce triumphat
novus homo

1b. Mortem, quam dedit
vetus pomo.

2a. Agnus innocens
vivit immolatus,

2b. Vincit occisus,
regnat crucifixus.

3a Morti succumbens
perimit mortem
vitae potentia

3b. Atque resurgens
zabulon vincto
spoliat tartara.

4a. Victor redit
Alpha et O,
gemit Satan,
plaudit homo.

4b. Poli gaudent
nunc repleri,
sua damna
flent inferi.

5a. Haec dies, in qua
potenter dira
Pharaonis
destruxit imperia,
Conferens nobis
viventium regna,

5b. Adest, inclita
David excelsi
victoria
quondam praefigurata.
En microcosmo
conferuntur aethra.

6. Ubi simus per saecula.

Miss. ms. Vindocinense anni 1457. Cod. Vindocinens. 16. A. — Grad. ms. Vindocinense saec. 14. Cod. Vindocinens. 121 bis B, letzteres unvollständig. — 1, 2 novus actor A. — 4a, 2 A et Oo.

32. Dominica V post Pascha.

1a. Ave leo fortissime,
Mortis victor altissime,
Fidelis salus animae,

1b. Paschalis laudis victimae
Sono vocis laetissimae
Pangamus celeberrime.

2a. Nunc illucet festivitas,
In qua Christi benignitas
Oves redemit perditas,

2b. Haec praeclara jucunditas
Jucundaque felicitas
Et felix immortalitas.

3a. O quam mira dignatio
Dignaque admiratio,
Pater non parcit filio,

3b. Quem pro mundi flagitio
Dedit mortis supplicio,
Ut esset nostra portio.

4a. Sed triumpho potentiae
Mortem vincens tristitiae
Surrexit tertia die.

4b. Hostem frangens superbiae
Cruore carnis propriae
Claustra rupit nequitiae.

5a. O agnus invisibilis
Decoreque spectabilis
Et virtute mirabilis,

5b. Qui es potens et humilis,
Serenus et terribilis,
Splendor desiderabilis.

6. Te petimus mente pia
Per haec festa paschalia,
Fac nos tecum in gloria
Resurgere ad praemia.

Miss. Fontebraldense imp. Parisii 1534. Mel. vermutlich: Veni sancte spiritus mit Zusatz für Str. 6.

33. In Festo Pentecostes.

1a. Veni, sancte spiritus,
Qui es Dei digitus,
Dona nobis coelitus
In te recta sapere.

1b. In hac die visita
Corda tibi subdita,
Nulla valent merita
Sine tuo munere.

2a. Mitte tuis famulis
Ignem, quem discipulis
Misisti dans singulis
Dona tuae gratiae.

2b. Mira haec est gratia
Continentis omnia,
Qua vocis scientia
Datur ignis specie.

3a. Turbae pavent gentium,
Quia linguis omnium
Vox sonat dicentium:
Laus tibi sit, Domine.

3b. Putant esse stolidos
Atque musto madidos
Igne tuo fervidos,
Spiritus paraclite.

4a. Sanctum pneuma, petimus
Da pacem, dum vivimus,
Dele, quae peccavimus
Corde, verbis, opere.

4b. Tuum esse dicimus,
Quidquid boni facimus,
Tibi benedicimus
Nunc et omni tempore.

Grad. ms. Remense saec. 12. Cod. Remens. 261. add. saec. 12 ex.

34. In Festo Pentecostes.

1a. Quinquagena lux illuxit,
Ex quo surgens suos duxit
Christus ad coelestia,

1b. Reseravit ibi caelum,
Sed hic solvens legis velum
Patefecit invia.

2a. Doctor spirans ab aeterno,
Die splendens hodierno
Repentino munere,

2b. Fluxum cordis et timorem
Sacrum tersit per amorem
Novo dato foedere.

3a. Non hic Sina tectus nube,
Non hic terror, non hic tubae,
Non hic micant flumina,

3b. Sed ignitae linguae dantur,
Ut ignita proferantur
Doctrinarum fulmina.

4a. Corda gaudent, voces sonant,
Linguae modos dulces donant
In Dei magnalia,

4b. Sed loquelis tam diversos
Plebs insana putat mersos
Gravi tremulentia.

5a. Quos objurgans obloquentes
Petrus verbo fraenat mentes
Fideli constantia

5b. Et Joele teste docet,
Quod in laudem viros vocet
Spiritus praesentia.

6a. Linguas pravae nationis
Circa turrem Babylonis
Confudit superbia,

6b. Sed hoc signo, quo praestatur
Omnis lingua, decoratur
Humilis ecclesia.

7a. Praedicandus erat mundus,
Excolendus Christi fundus,
Jacienda semina;

7b. Ni communes essent linguae,
Non proferret solum pingue
Pretiosa germina.

8a. Septiformis consolator,
Innocentum consecrator,
Peccatorum venia,

8b. Vitae portus, fons amoris,
Sempiterni lux splendoris
Viantium praevia.

9a. Da cor rectum, fidem bonam,
Linguam tibi dare pronam
Sacrae laudis munia;

9b. Ornet actus vita pura,
Propagetur jugi cura
Morum sanctimonia.

10a. Tu, qui servos Jesu Christi
Nova luce perfudisti
Nova donans munera,

10b. Nos transactos post labores
Inter vitae prossessores
Coelestis adnumera.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

35. **In Festo Pentecostes.**

1a. Lux insignis,
Ardens ignis,
Jesu Christi spiritus,

1b. Peccatorum
Qui cunctorum
Exsistis paraclitus.

2a. Summa exstas essentia,
Nam, ut credit ecclesia,
Deus es et spiritus:

2b. Deus propter unitatem,
Flamen propter trinitatem
Coaequalem poenitus.

3a. Tu creator non creatus
Es nec pater neque natus,
Sed procedens spiritus;

3b. Ab utroqae tu procedis
Et a nullo tu recedis
Nec es ulli subditus.

4a. Par utrique potestate
Et ubique majestate
Es complendo omnia;

4b. Tu persona trinitatis,
Quae das dona unitatis
Cum omnipotentia.

5a. Tu amor es et pietas
Et est tua proprietas,
Virtutum dare genera;

5b. In te subsistunt omnia,
Per te solvuntur noxia
Pacisque constant foedera.

6a. Tu divina
Disciplina,
Columbina
Tu doctrina
Ignisque es et unctio:

6b. Quos vis, pungis,
Quos vis, ungis
Et compungis,
Quos perungis,
Sic per te fit salvatio.

7a. Nunc, spiritus
Alme, veni
Et funditus
Cuncta leni
Nobis adversantia;

7b. Et qui donis
Es septenus,
Fac ut bonis
Tuis plenus
Sit grex tuus, Alleluja.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

36. **In Festo Pentecostes.**

1a. Hodierna die clara
Incolatus nostri ara
Immoletur hostia,

1b. Quinquagena lux venerat,
Qua Aegyptum exierat
Fugiens saevitia

2a. Pharaonis grex fidelis,
Opem adepta e caelis,
Cum transiret maria.

2b. Montis Sina ad radices
Suas demittunt cervices
Trahentes suspiria,

3a. Sonant voce tonitrua,
Crebra mittuntur fulgura,
Turba pavet nescia,

3b. Quid protendat miraculum,
Quod agit ante populum
Spiritus praesentia.

4a. Lex caritatis traditur
Et Moyses imbuitur
Divina scientia;

4b. Sic hodie apostolis,
Multis datur Christicolis
De supernis gratia.

5a. Linguas ignis adspiciunt,
Dona mira percipiunt,
Corda sunt ardentia.

5b. Amor patris et filii,
Veri dator consilii.
Septiformis gratia,

6a. Praesentibus infunditur,
Fortitudo tribuitur,
Caritas, clementia:

6b. Suavitas et bonitas,
Intellectus, jucunditas,
Dona sunt insignia.

7a. Resurrexit et ascendit,
Pro injustis qui descendit,
Suis donans talia:

7b. Dono tali profecerunt,
Qui capere meruerunt
Spiritus solatia.

8a. Hujus diei carmina
Nulla comprendit pagina
Laudis excellentia;

8b. Verax sine fallacia,
Felix sine miseria
Bona praestans dulcia.

9a. Servos Jesu nos custodi,
Doce, rege et exaudi
De precum instantia;

9b. Qui culparum es venia,
Vera nobis da gaudia
In aevum manentia;

10a. Ut quae tua processio
Sit de patre et filio,
Norit amicitia.

10b. Hoc tua praestet gratia,
Quae cunctis erit omnia
In aeterna gloria.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 8b, 3 praestans divina Hs.

37. Dominica post Octavam Pentecostes.

1. Voce jubilantes magna

2a. Regi summo devote
per saecula

2b. Personemus maxima
laudum vota.

3a. Coelum, sidera,
luna, sol et omnia
aethera.

3b. Tellus, aera,
mare, ignis, fontesque
(et) flumina,

4a. Omnis creatura
concelebrare
non desinit

4b. Laude continua tis
cuncta, creator,
magnalia.

5a. Majestas
cujus et unica
decenter
in patris gloria.

5b. Quem laudant
superna jugiter
agmina
voce dulcisona.

6a. Cui proclamant:
sanctus, sanctus, sanctus,
Deus, Hosanna.

6b. Quem decet omnis
laus, honor et virtus,
salus (et) gloria.

7a. Aurem tuam
nobis inclina,

7b. Supplicibus
veniam dona,

8. Ut te collaudemus
in saecula.

Miss. ms. Whitbiense saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 390.

38. De Ascensione DN.

1a. Sursum sonet laudis melos,
Rex virtutum scandit caelos
Coelesti potentia,

1b. Hoste nostro triumphato
Et inferno spoliato
Scandit cum victoria.

2a. Lauda, coelum, et congaude,
Redemptori nostro plaude
Jubilo laetitiae,

2b. Para thronos principales,
Leva portas aeternales,
Ut intret rex gloriae.

3a. Quis est iste gloriosus,
Sua forma speciosus
Mira pulchritudine?

3b. Hic est rerum procurator,
Adae lapsi reparator
Gratuito munere.

4a. Quid est istud, quo vestitur,
Cur majestas operitur,
Quae non eget tegmine?

4b. Haec est vestis illa pia,
Caro sumpta de Maria
Sine viri semine.

5a. Cur est vestis laeerata
Et hinc inde concavata,
Quasi tincta sanguine?

5b. Hae sunt plagae, quas portavit,
Hic est sanguis, qui manavit,
Moriens pro homine.

6a. Quis tam magnus comitatus,
Tam solemnis apparatus,
Quo procedit rex vallatus
Tanta multitudine?

6b. Hae sunt animae beatae,
De inferno liberatae,
Quae fuerunt captivatae
Parentali crimine.

7a. Ergo cantent in hac die
Tres coelestes hierarchiae
Nato virginis Mariae
Laudes et praeconia,

7b. Qui naturam conjugatam,
Sua morte reparatam,
Quasi sponsam adornatam
Transduxit ad propria.

Miss. Zagrabiense imp. Venetiis 1511. A. — Miss. ms. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. B. — Im ersteren Texte, der der ursprünglichere zu sein scheint, fehlt Str. 3b, die hier aus B ergänzt ist; leider beweist 3b, 3, dafs an der Strophe in B geändert worden. Letzteres bietet einen erweiterten, nach Inhalt und Form verschlechterten Text mit folgenden Varianten: 1a, 3 Sublimi potentia. — 1b. Totus coeli potentatus Exit illi laureatus Summa cum laetitia.

2a. Jubilant et admirantur,
Laude simul jucundantur
Circa haec magnalia;

2b. In dulcores sonant voces,
Distinguuntur per cohortes
Astra coeli fulgida.

3a. In amorem exardescunt,
Quaerunt sic et expavescunt,
Et respondent, qui cognoscunt
Jesu mirabilia.

3b. Quis est iste gloriosus,
Sua forma speciosus,
Tamquam rex victoriosus
Tanto fulgens lumine?

Nun folgt ohne Gegenstrophe 3b des Textes, dann 4a und 4b ohne Variante. — 5a, 2 inde rubricata. — 5b, 1 portavi. — 5b, 2 manavi, beides Korrekturen wegen des folgenden moriens. — 6a, 1 Quis est iste. — 6a, 2 Tam sublimis. — 6a, 3 praecellit. — 6a, 4 Quasi cinctus agmine. — 6b, 4 Pro parentum crimine. — Dann:

7a. Ergo cantent in hac die
Tes coelestes hierarchiae
Nato virginis Mariae
Laudes et praeconia,

7b. Qui moriens hostem stravit
Et infernum spoliavit
Et de morte triumphavit
Resurgens cum gloria.

8a. Sic naturam reparavit
Et ruinas restauravit,
Nobis sanctos sociavit
Aequa dans fastigia.

8b. Nunc ascendit sic patenter,
Coelos penetrat potenter
Et transcendit excellenter
Omnium cacumina.

9a. Pater stringit, amplexatur
Unigenitum, affatur,
In quo solo jucundatur,
Cui dedit omnia.

9b. In dextra jam patris sedet,
Unde sanctas mentes replet
Et conformes sibi praebet
Tribuens charismata.

10. Rex benigne, nos conforta,
Semper tibi nos comporta,
In te ipsum nos transporta,
Qui adimples omnia.

39. De Ascensione DN.

1a. Sursum corda sublevemus
Et triumphum personemus
Salvatoris hodie,

1b. Quem coelestis hierarchia
Dulci laudat symphonia
Titulo victoriae.

2a. Nam infernus spoliatur,
Paradisus reseratur
Crucis cum victoria,

2b. Libertati captus datur,
Orbis terrae gratulatur,
Gaudet coeli curia.

3a. Victor surgit, animatur,
Planctus matris commutatur,
Conresurgunt omnia,

3b. Regi praeda copulatur,
Scandit coelos, exaltatur
In paterna gloria.

4a. O qui cantus angelorum,
Quae sunt festa supernorum
In coeli palatio,

4b. Quo regina, coeli porta,
Per quam mundo lux est orta,
Cernitur cum filio.

5a. Pie Jesu, forma mores,
Pelle pestes et errores,
Nos videre coeli flores
Da post haec exsilia.

5b. Dulcis Jesu, supplicamus,
Ut te laeti videamus,
Cum Maria gaudeamus
Et sanctis in patria.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132. — Mel.: Lauda Sion, ausgewählte Choräle.

40. De Ascensione DN.

1a. Inferni fracto carcere
Surgens victor de funere
Christus, vita viventium,

1b. Vitae recludit limina,
Viae tollit discrimina,
Via Christus et ostium.

2a. Hac in die praecipue
Panduntur coeli januae,
Diriguntur itinera.

2b. Cum nostrae carnis portio
Ferente Dei filio
Levatur supra sidera.

3a. O beati discipuli,
Quorum merentur oculi
Videre vivum denuo,

3b. Videre sursum evehi,
Ut oculatae fidei
Radice stent perpetuo.

4a. Ut in fide firmissimi,
Spe concepta longanimi,
Quae sursum sunt, desiderent;

4b. Ut fidem et spem habitas
Concomitetur caritas,
Qua sine non proficerent.

5 a. Sic fundatur ecclesia,
Sic spondentur coelestia
Deorsum militantibus,

5 b. Sic angulari lapide
Tandem locato próvide
Sit unum ex disparibus.

6 a. Christus lapis in angulo,
Qui ex utroque populo
Facit rem unam publicam,

6 b. Dum verbo carnem sociat,
Inter naturas mediat
Humanam et angelicam.

7 a. Jesu, qui tantae gloriae
Carnem assignas hodie,
Carnis honor et gloria,

7 b. Sic carnem doce conteri,
Quod tua non sit oneri
Secuturis vestigia.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132.

41. De ss. Trinitate.

1 a. Te patrem ingenitum,
Te filium unigenitum,
Spiritum paraclitum,
Trinum unum dominum
Omnipotentissimum
Atque clemensissimum
Laudemus cum jubilo.

1 b. Ignis sancti spiritus
Inflammet nos divinitus,
Cor illustret coelitus
Natus Dei inclitus,
Patris virtus muniat
Intus et purificet,
Ut mens privetur nubilo.

2 a. Te, summa Deus trinitas,
Simplex una deitas,
Laudet omnis spiritus;
Coelum, terra, maria,
Poli luminaria,
Pennatorum genera
Tuas laudes intonant.

2 b. Te in arce coelica
Laudat vox angelica
Atque archangelica,
Supernorum agmina
Per distincta carmina,
Caritate flammea,
Hymnos dulces personant.

3 a. Viam pande miseris,
Triumphator nobilis,
Ut jungamur angelis
Absque naevi macula.

3 b. Vitam post hanc fragilem,
Mansionem stabilem,
Pacem ineffabilem
Da in coeli curia.

Miss. ms. Claustriburgense 958. saec. 15. — Mel. wohl Mundi renovatio.

42. De Corpore Christi.

Feria VI. infra Octavam.

1 a. Benedictus
Dei unigenitus
Sit quoque virginis genitus,
Formatus divinitus.

1 b. Verbum patris
Carnem matris assumpsit,
In qua Deus hominem sumpsit,
Per quam mortem consumpsit.

2 a. Hic in pabulum
Et in poculum
Se dat nobis in signaculum
Crucis salutiferae.

2 b. Panis in verum
Corpus et merum
In sanguinem transit verum
Divino sub opere.

3a. Assumendo non diffide,
Christum totum esse fide,
Vera tene et confide
In ejus praesentia,

3b. Ut errantem te reducat
Et viatorem te ducat,
Donec in coelum perducat
Ad ejus consortia.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516.

43. De Corpore Christi.

Sabbato infra Octavam.

1a. Salve, vera salus mundi,
Per quam facti sumus mundi
A letali vitio;

1b. Salve, panis beatorum,
Cibus, potus viatorum
Veraque refectio.

2a. O quam mirum sacramentum,
Quo factum est alimentum
Hic, qui pascit omnia,

2b. Et quam profunda caritas,
Qua sua facit deitas
Omnia communia.

3a. Deus caput nostrae tribus,
Sanguis potus, caro cibus,
Coeli datur gaudium;

3b. Pellitur mors, vita datur,
Pace terra circumdatur,
Nam Christus in medium.

4a. Ergo surgamus ocius
Et purgemus attentius
Nostri cordis vasculum.

4b. Ut possimus suscipere,
Quod mundus nequit capere
Beatum hoc ferculum.

5a. Sic sumentes assumamur
Ab eo, ut uniamur
Membri sui corporis;

5b. Ut in fine coaequales
Sancti simus et sodales
Cum angelicis choris.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516.

44. De Corpore Christi.

Dominica infra Octavam.

1a. Plebs fidelis, manus, corda
Munda sicque sursum corda
Ad Dominum,

1b. Qui te cibo panis veri
Pascit, qui manna veteri
Dat terminum.

2a. Hic panis est angelorum,
Vita viaque coelorum,
Animae refectio,
Per quem nobis adoptio
Datur Dei.

2b. Accedamus mundo corde,
Mente pura sine sorde,
Clara fide lucidi
Et caritate fervidi,
Fortes spei.

3a. Hoc est verum corpus Christi,
Sanguis merus, quibus tristi
Morte sumus liberati.

3b. Haec est nostra medicina,
Qua purgamur a sentina
Et ad divina signati

4. Simus Christo semper grati.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. — 2a, 4 Per quem. — 2b, 4 Et fehlt. — 3a, 2 quibus Christi. — 3b, 3 Et sumus ad divina.

45. De Corpore Christi.

Feria II. infra Octavam.

1a. In excelsis gloria
Ex Christi memoria
Sit, qui dat mysteria
Panis vitae.

1b. Hunc panem virgo tulit,
Potum natus obtulit,
Quem in sacra protulit
Crucis vite.

2a. Hic panis angelicus,
Potus evangelicus,
Dei quibus unicus
Nos reficit.

2b. Te proba, Christiane,
Qui frui vis hoc pane,
Nam fidem mentis sanae
Circumspicit.

3a. Cum concentu sensui
Non solum auditui,
Qui dat intellectui
Lumen verum.

3b. Quod sentis exterius,
Christus est interius
Et nil tenet verius
Cor sincerum.

4a. Corpus est, quod sumitur,
Et sanguis, qui bibitur,
Sub rebus his alitur
Vera fides.

4b. Purgatus omni sorde
Si sumas vero corde,
Caritate concorde,
Deum vides.

5a. Hic expellit inferos
Et ducit ad superos,
Consolatur miseros,
Fert virtutem.

5b. Dignis eum mentibus
Sumamus, ut coetibus
Nobis cum coelestibus
Det salutem.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. — 3a, 1 sq. ohne Sinn, verderbt. — 4b, 3 cum corde, ein sehr häufiger Schreibfehler in französischen Handschriften. — Mel. jedenfalls.: Laetetur ecclesia.

46. De Corpore Christi.

Feria III. infra Octavam.

1a. Tibi, Christe, splendor patris,
Filius intactae matris,
Honor sit et gloria,

1b. Qui corporis gloriosi
Sanguinisque pretiosi
Tui das mysteria.

2a. Pro fidei nutrimento
Et altaris sacramento
Tuum pascis populum.

2a. Sub tegmine specierum
Das in cibum corpus verum,
Sanguinem in poculum.

3a. Foris sensus hoc non sentit,
Sed pia mens huic asssentit
Et tenet veraciter,

3b. Quod hic verus homo manes,
Verus Deusque permanes
Regnans aeternaliter.

4a. Quem exspectamus venturum
Unicuique redditurum,
Quod gessit in opere,
Dum mansit in corpore,

4b. Nos sistentes tuae laudi,
Redemptor noster, exaudi,
Ut per haec mysteria
Nobis detur gloria.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. — 1b, 1 corpus. — 1b, 3 Cui das.

47. De Corpore Christi.

Feria IV. infra Octavam.

1a. Hodiernae lux diei
Celebris in verbo Dei
Agitur memoria;

1b. Decantemus in hac die
Sui corporis hostiae
Laudes et praeconia.

2a. Omnis homo omni hora
Ipsum ora et implora
Ejus patrocinia,

2b. Psalle, psalle nisu toto
Cordis voce, oris voto:
Ave, vera hostia.

3a. Ecce panis angelorum,
Clavis David, quae coelorum
Patefacis ostia;

3b. Fecundata modo miro
Matris fructu sine viro
Deitate socia.

4a. Florens hortus gratiarum
Plenusque deliciarum,
Recta coelorum via,

4b. Fusa coeli rore caro,
Riga nos cruore caro
Cum gratiae pluvia.

5a. Salve, splendor firmamenti,
Tu caliginosae menti
Desuper irradia;

5b. Placa mentes, salus mundi,
Ut tuam sumamus mundi
Coenam fide praevia.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. — 2b, 2 Cordis votis ore voto. — 3b, 1 mundo miro. — Die Mel. giebt 1, 1 an.

48. De Corpore Christi.

In Capite Octavarum.

1a. Adoremus coeli regem,
Qui nos sicut pastor gregem
Cibo pascit coelico,

1b. Nobis ex virgine natus
In redemptionem datus
Completo prophetico.

2a. Conversatus in hoc mundo
Coenam de corpore mundo
Discipulis obtulit

2b. Cibum, de sanguine potum
Propinavit, sic se totum
Escam illis protulit.

3a. Sicque diebus singulis
In sacramento famulis
Carnem dat et sanguinem,

3b. Ut sua passio cara
Suam in cordium ara
Imprimat imaginem.

4a. Et per hanc ad se nos trahat
Et a mundo sic retrahat
Sequentes ejus viam;

4b. Quam nobis donet sic sequi,
Ut mereamur assequi
Beatorum gloriam.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516.

49. De Corpore Christi.

1a. Participes sui facit
deitatis unio

1b. Hos, qui digne sumunt Christum
vero sacrificio.

2a. Celebratur in hac die
ejus institutio.

2b. Exsultantes jubilemus
de tali convivio.

3a. Per quod digni habebimur
sanctorum consortio

4a. Ergo laudes Deo nostro
concinat haec concio

3b. Et fruemur immortali
sempiterno gaudio.

4b. Corde, voce si laudemus,
ejus magno praemio

5. Participamus.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — Mel.: Sospitati dedit aegros.

50. De Corpore Christi.

1a. Laetabundus
Nunc cantet fidelis mundus
Alleluja.

2a. Corpus suum praebuit
Ad vescendum, sic fluit
Sol de stella.

3a. Sic vinum in sanguine
Verbi modulamine
Pari forma.

4a. Sic nos potat sanguine,
Sic nos pascit corpore
Valle nostra,

5a. Ut in coena cecinit,
Fides nostra meminit,
Judaea non desinit
Esse caeca.

6a. Si corpus insigne
Sumpseris indigne,
Te ponis in igne,
Gens misera.

1b. Qui immensam
Praeparavit nobis mensam,
Res miranda,

2b. Panis carne vertitur,
Ut in sacris legitur
Voce clara,

3b. Nec sanguis in sumendo,
Caro nec in vescendo
Fit corrupta.

4b. Sic nos potu reficit
Ac repletos efficit
Carne sumpta.

5b. Quo natura deficit,
Virtus verbi reficit,
Quae benigne perficit
Haec praedicta.

6b. Pater, accelera,
Da salutifera,
Jesum, quem genuit
puerpera.

Miss. ms. Pictavense saec. 15 in. Cod. Pictavens. 43. — Mel.: Laetabundus.

51. De Corpore Christi.

1a. Laetabundus
Decantet homo devotus,
Alleluja,

2a. Sic clementer allicit
Et natos nos reficit,
Sol de stella.

3a. Per hunc culpae pereunt
Et daemones exeunt
Pari forma.

1b. Christi corpus,
In quod panis transit totus,
Res miranda.

2b. Corda summe perficit,
Confortat et reficit
Semper clara.

3b. Hanc virtutem nequeunt
Ferre sed mox abeunt
Haec corrupta.

4a. Sub hac forma visitat
Justos et inhabitat
Valle nostra.

4b. In hac fide cespitat,
Qui mundana cogitat
Carne sumpta.

5a. Sed fides ingreditur,
Caritas amplectitur.
Ratio convincitur
Esse caeca.

5b. Nec naturae studio,
Nec artis ingenio,
Sed Deo stant medio
Haec praedicta.

6a. Christi mysteria,
Vim et magnalia
Cur non metuit
gens misera?

6b. Panis substantia
Non est in hostia
Sed quem genuit
puerpera.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132. — Mel.: Laetabundus.

52. De Corpore Christi.

1a. Gaude, Sion, et laetare,
Leva vocem, cor mundare,
Dum parantur ad altare
Dei sacrificia.

1b. Genitori jubilemus,
Sanctum pneuma praedicemus,
Gratia quorum habemus
Christum in praesentia.

2a. In deserto manna pluit,
Quod velut rosa paruit
Et nutrimentum praebuit
Lapsis in penuria.

2b. Istud manna Christus fuit,
Quem virgo pura genuit,
Mundo vitam restituit
Vera factus hostia.

3a. Seipsum suis tradidit
Christusque morti subdidit,
Ne perderet, quos condidit.
Facta sunt haec omnia.

3b. Praedicemus ergo natum,
Ut per ipsum nobis datum
Sit cunctis regnum paratum
In coelesti patria.

Brev. ms. Fiscanense saec. 14. Cod. Rotomagens. 205. — Officium und Messe de Corpore Christi zugeschrieben saec. 14. — Mel. wohl: Verbum bonum.

53. De Transfiguratione DN.

1a. Nos toto conamine
Jesum decet carmine
Ex sua dulcedine
Venerari.

1b. Qui manente homine
In montis cacumine
Voluit clandestine
Transformari

2a. Coram tribus testibus
In carne viventibus
In candidis vestibus
Claro vultu,

2b. Et duobus vatibus
Illis apparentibus,
Hinc et inde stantibus
Miro cultu.

3a. Nube tectis modica
Vox patris deifica
Tonuit terrifica
Dicens rite:

3b. Hic filius, coelica
Lux, mundi spes unica.
Plenus est theorica,
Hunc audite.

4a. Nolite pavescere,
Hanc, donec a funere
Surgam, glisco condere
Visionem.

4b. Discatis hoc opere
Jactantiam fugere,
Hanc volo vos discere
Lectionem.

5a. Nam coelesti patria,
Quae gustastis, dulcia
Humilibus gaudia
Volo dari.

5b. Jesu, nos fac gratia
Humiles, ut propria
Queamus in gloria
His cibari.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132. — Mel. = Laetetur ecclesia.

54. De omnibus festis DN.

1. Virginali thalamo
Dum processit filius,
Unde nos redimeret,
non habebat melius.

2a. Leges occultaverat
atque vaticinia,
Tandem patefieri
volens evangelia.

2b. Dat salutem languidis,
dat pacem et gaudia,
Quorum ad interitus
patebant suspiria.

3a. Vagit infans
artus in cunabulo,
Parvo lactis
satiatus pabulo.

3b. Super astra
regnat in coelestibus,
Qui dat escam
bestiis et avibus.

4a. Mundus intrat lavacrum,
Destruxit simulacrum,

4b. Per aquam et spiritum
Signat item genitum.

5a. Planum iter et acceptum
Tendens vadit in desertum,

5b. Hic tentatur, ne tentemur,
Sed a malis liberemur.

6a. Quoscunque terra parturit,
Fons, panis sitit, esurit,
Nec corporis edulium
Sed salutem fidelium.

6b. Traditus a discipulo
Capi, ligari vinculo,
Nec flagellari renuit,
Qui mori sponte voluit.

7a. Christi resurrectio,
Ad coelos ascensio,
Pia consolatio,

7b. Fit nostra redemptio,
Salus et protectio,
Pax et reparatio.

8a. Per fraudis osculum
Et fellis poculum
Redemit saeculum,

8b. Nos ergo sedulum
Canamus modulum
Sed non ad oculum.

9a. Sequens historia
Narrat haec omnia
Per evangelia,

9b. Nos ergo mutua
Dantes tripudia
Psallamus eia.

Miss. ms. S. Johannis Ambianens. saec. 15. Cod. Ambianens. 163. A. — Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132. B. — 2a, 1 occuluerat B.

55. In Dedicatione Ecclesiae.

1a. Virginis matris annua
ecclesiae solemnia

1b. Virginis prolis integra
magnificent praecordia,

2a. Quam parit assidua
divinitatis gratia

2b. Haud quaquam serpentina
corrumpendam astutia.

3a. Hanc mundi vernantia
designavere primordia,

3b. Cum ex dormiente Adam
Deus formavit feminam.

4a. Hujus insignis gratia
olim praenotata
est in arca,

4b. Ad quam pacis olivam
columba detulit
ad vesperam.

5a. Huic veniens de Saba
mystice
conformatur regina,

5b. Quam sapientiae avidam
Salomon
reliquit stupidam.

6a. Tali signorum figura
mundo coelitus emissa

6b. Deus, qui fecit omnia,
natus carne virginea,

7a. Dilexit hanc
sua misericordia

7b. Et salvavit
bonitate gratuita.

8a. Mundans eam
sanguinis et sacri fontis
gratia,

8b. Ornans eam
fide, spe et caritate
gemina.

9a. Ut posset sine macula
illi aptari sponsa,

9b. Qui prae filiis hominum
est speciosus forma.

10a. Rex Christe, protege in terra,
quos adhuc gemens tua
parit sponsa,

10b. Et defunctos eo subleva,
qua ad dexteram stabit
haec regina,

11a. Ut sit audire cum illa:
Audi et vide, filia,

11b. Deum in sua gloria
per infinita saecula.

Cod. Oxoniens. Bodl. 572 add. saec. 11/12. — 6a, 2 amissa.

56. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Altissime Jesu Christe,
qui dignatus es munda

2a. Ex virgine Maria
carnem nostram
sumere immaculatam,

2b. Tu per feminam renovas
carnem nostram,
quae perierat per Evam.

3a. Tu nostra visitasti
infirma,
ut infirmas
sanus curares animas.

3b. Nam quamquam in humana
natura
apparebas,
tamen carebas macula.

4a. Tu nostri miserans
de superna
existi patria,
appetisti nostra.

4b. Caritate tua
nimis cara
tu nos dilexeras
ante omnia.

5a. Ergo tua
jugiter regnat
altissima divinitas;

5b. Servi formam
tu non dedignans
jungis tibi ecclesiam.

6a. O quis jam tanta
digna et pia
pietatis viscera,

6b. Has pie cantat
nunc ecclesia,
odas jugiter tuas

7a. Jubilans propter magna
dilectionis dona,
qua tu nos dilexeras,
nos tuum plasma,

7b. In tantum, ut pro nostra
tu morereris vita,
et reduceret vitam
mors, Christe, tua.

8a. Gaudet ecclesia
pia promere cantica

8b. Seque mundissimam
praebere studet hostiam.

9a. Dum mortificat
mala vitia,
gloriam
dum desiderat
mori propter tuam.

9b. Illam tu serva,
tu laetifica;
haec tua
dicitur sponsa
sanguine quaesita.

10a. Haec sacrata aula
dicitur ecclesia;

10b. Tu in illa bona
precantes exaudias.

11a. Quam protegas,
expostulant
praesentia
carmina,

11b. Ad gloriam,
Christe, tuam
per omnia
saecula,

12. Ut eis aeternam
dones vitam.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. A. — Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61. B. — Eine Silbe Überschufs in 2b, 1 und 4a, 4; durchgeführte Endassonanz in a.

57. In Dedicatione Ecclesiae.

In Octava.

1a. O felices et beati
Septies examinati,
Qui ad hujus sunt vocati
Festa domus.

1b. Haec est, inquam, domus illa,
Cujus opes et vexilla
Admiratrix est Sibylla,
Magna vates.

2a. Haec gyrando regionem
Dum adivit Salomonem,
Parvipendet Babylonem,
De qua venit.

2b. Aurum, gemmas et argentum
Per millenas vices centum
Defert gazas in augmentum
Sapienti.

3a. Et nos idem faciamus,
Sic confusa deseramus,
Ut ad pacem veniamus
Duce Christo.

3b. Incedamus iter amplum,
Hanc sequamur ad exemplum
Ut possimus esse templum
Dei vivi.

4a. Hierusalem Salomonis
Et Sibylla Babylonis
Adhuc suis certant donis,
Quod sit majus.

4b. Non est nostrum objurgare —
Plaudat coelum, terra, mare —
At nos eis congaudere
In aeternum.

Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. A. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. B. — Mis. ms. Marchianense saec. 16. Cod. Duacens. 89. C. — Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. D. — 1 b, 3 erwartet man admirata est; die obige Konstruktion ist indes im Mittellateinischen nicht vereinzelt. — 4b, 3 Et nos eis AC.

58. In Dedicatione Ecclesiae

Cameracensis.

1a. Grato solve, plebs fidelis,
Vota, voces, carmina
In hac die, cum de caelis
Clara speras agmina

1b. Aedem sacram contueri
Benignis auspiciis,
Quam laetaris confoveri
Mysticis initiis.

2a. Pete, lauda, contemplare,
Infer te coelestibus,
Urbem sanctam contestare,
Dignis claram civibus.

2b. Cernes illic, quam miranda
Civium est unitas,
Amor, quies, pax optanda,
Felix est suavitas.

3a. Quo superni sponsa regis
Sion sponso fruitur
Et arcanis suae legis
Jugiter imbuitur.

3b. Abest moeror, procul dolor,
Nulla sunt dissidia,
Incolarum unus color,
Votorum concordia.

4a. Hujus memor civitatis
Templum hoc ingredere
Et profanis abdicatis
Vitae callem sequere.

4b. Te juvabit Sunanitis
Coeli regem proferens
Et Johannes, praeco mitis,
Christum sibi praeferens.

5a. Quibus dicata patronis
Domus ista jubilat,
Corde, psalmis rite bonis
Melos dulce personat.

5b. Summe Deus, poli rector,
Templum, plebem respice,
Pius nobis sis protector,
In coelis nos refice.

Miss. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracens. 179.

59. In Dedicatione Ecclesiae

Suessionensis.

1a. Juncta mente vocibus
Chorus iste cantibus
Persolvat praeconium,

1b. Omnis coetus cordibus
Lustratis criminibus
Dulce promat gaudium.

2a. Hac sacra basilica
Collaudatur coelica
Et perennis concio,

2b. Aula fit haec mystica
Infirmorum medica,
Lapsis consolatio.

3a. Non pretium suscipit
Pro sacris sed recipit
Vota cum virtutibus,

3b. Nullus eam decipit,
Sed seipsum inficit,
Qui hanc vendit opibus.

4a. Ejus pane vescitur,
Quisquis ibi patitur
Pro Christo supplicium,

4b. Scala Jacob dicitur,
Qua spiritus vehitur
Ad coeli fastigium.

5a. Militemus jugiter
Certantes viriliter
Contra mundi vitia,

5b. Leti ut salubriter
Consequamur pariter
Celsa coeli praemia.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. A. — Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572 Cod. Ambianens. 132. B. — „Sequens prosa dicitur in capite octabarum dedicationis ecclesie Suessionens. In qua per primas litteras versuum nomen episcopi, qui eam dedicavit, insinuatur: Johannes Mileti.“ A. Johannes Millet war Bischof von Soissons von 1443 bis 1503. „Ecclesiam cathedralem praesentibus plurimis dioeseos abbatibus dedicavit 25. Aprilis 1479“ (Gallia Christiana IX (1751) p. 375. Damit ist die Abfassungszeit der Sequenz gegeben. — Mel.: Lucis orto sidere B.

60. In Dedicatione Ecclesiae.

1a. Templum cordis expiemus,
Nos qui templi recensemus
Praesentis encennia,

1b. Laus vocalis extra sordet,
Si cor intus non concordet
Carens immunditia.

2a. Constans tabernaculum
Lignis et lapidibus
Ejus est signaculum,
Quod constat fidelibus.

2b. Mentis receptaculum
Ornemus virtutibus
Ut sit habitaculum
Dei cum hominibus.

3a. Hoc est templum Dei carum,
Quo dispensat gratiarum
Dona deposcentibus,

3b. Hujus templi fundamentum,
Murus est et complementum,
Qui esse dat omnibus.

4a. Vide templum Salomonis,
Plus virtutum clarens donis
Quam structurae pretio,

4b. Hic exaudit Deus justos,
Arcet lupos gregis custos
Ab hoc domicilio.

5a. Jesu, noster salutaris,
Templi lapis angularis,
Discordes confoedera,

5b. Qui das templo sanctitatem
Nos per vitae puritatem
Perducas ad supera.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132. A. — Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. B — Die Mel. in A besteht aus einzelnen Choralen des Laudes crucis.

61. In Dedicatione Ecclesiae.

1a. Sponsa sponso desponsatur,
Quando Christo dedicatur
In terris ecclesia,

1b. Quae diversis sub figuris
Designatur in scripturis
Secundum mysteria:

2a. Arca Noe fabricatur,
Extra quam nemo salvatur
Sed perit diluvio;

2b. Regi David sociatur
Abysag, ut foveatur
Rex in ejus gremio.

3a. A Jacob scala cernitur
Tangens coelum nec spernitur
Sed lapis inungitur;

3b. Salomon aedificavit
Templum atque dedicavit
Domino ut legitur.

4a. Haec signant sub velamine
Mente mundam a crimine
Sponso nuptam gloriae,

4b. Cujus mira dulcedine
Perfruamur cum agmine
Triumphantis curiae.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Londinens. Harl. 2967.

62. In Susceptione Reliquiarum.

1a. Ad honorem summi regis
Excitetur nostri gregis
Jucunda laudatio,

1b. Surge, surge, plebs devota,
Redde Deo nova vota,
Civitas Suessio.

2a. Christus quondam te Crispino
Decoravit et Rufino
Cum amborum fratribus,

2b. Novos patres mittens rursum,
Reparare tuae cursum
Vitae suis precibus.

3a. Sanctis semper grates age,
Qui te prima sua strage
Erexerunt in compage
Corporis ecclesiae.

3b. Factam extra sortem mortis
Te consortem suae sortis
Adduxerunt vitae portis
Et ad portum gratiae.

4a. Venerare voto pari
Patres, per quos visitari
Te recenter conspicis,

4b. Ipsos voce si commendas
Et si mentis mundes mendas,
Dulce carmen conficis.

5a. Venerare lignum crucis
Veterisque virgam ducis,
Insignem miraculis,

5b. Haec in mari viam stravit,
Illud novis demonstravit
Viam vitae populis.

6a. Virga vetus signis splendet,
Sed te nova totum pendet
Salutis negotium;

6b. Quidquid illa signis signat,
Haec exponit et assignat
Signorum mysterium.

7a. His duobus fulta signis
Et signis insignibus
Insignitur urbs insignis,
Nullis impar urbibus.

7b. Huc accedit, quod sanctorum
Praedita reliquiis
Romanorum et Graecorum
Se confert ecclesiis.

8a. Petro suo Roma gaudet,
Sed nec nostra minus audet
Gaudere Suessio;

8b. Gaudet enim tui, Christe,
Praecursoris et baptistae
Capite cum brachio.

9a. Paulo suo gaudet Roma,
Ista suo gaudet Thoma,
Cujus fulget vertice;

9b. Sed gaudendum plus est ei
Pro digito nostrae spei
Et salutis indice.

10a. Piae vocis organum
Sanctum sonet Stephanum,
Primus qui per clibanum
Passionis transiit.

10b. Martyr tanto clarior
Et in regno celsior,
Quo post suum proprior
Regem miles abiit.

11a. Veneremur et Thaddaeum,
Per quem nobis apud Deum
Grandis est fiducia,

11b. Et te, Marce, teque, Blavi,
Prosequamur cum suavi
Vocum consonantia.

12a. Nostri servant coenobitae
Caput Areopagitae,
Qui adeptus lumen vitae
Per doctorem gentium

12b. Et rimatus coeli vias
Erudivit mentes pias,
Cum distinxit hierarchias
Supernorum civium.

13a. Decus implet laudis hujus
Virgo mater, partus cujus
Jucundavit saeculum,

13b. Cujus peplo gloriamur,
Cujus laeti veneramur
Calceum, lac, cingulum.

14a. Gratulare tantis bonis,
Tota plebs Suessionis,
Dona domni Nivellonis
Servans cum laetitia.

14b. Pro mercede tanti dati
Die cursus consummati
Memoretur memorati
Praesulis ecclesia.

15a. In hoc simus ei grati,
Quod divinae pietati,
Supplicemus seduli,

15b. Ut eum suo pastor grege
Cum pastorum vivat rege
In saeculum saeculi.

16. Amen dicant singuli.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. „Dominica prima post festum beati Dionysii celebratur festum de Susceptione reliquiarum a Constantinopolitana urbe allatarum.“ — Nivello I hatte den Stuhl von Soissons inne von 1176 bis 1207, nahm 1202 das Kreuz, erhielt 1205 das Bistum Thessalonich und kehrte in demselben Jahre nach Gefangennahme Balduins von Flandern, Kaisers von Konstantinopel, Hülfe suchend ins Abendland zurück, reich beladen mit Reliquien aller Art. Auf der Rückkehr ins Morgenland starb er in Apulien den 14. September 1207. Unsere Sequenz ist daher aus dem Anfange des 13. Jahrh., vermutlich aus dem Jahre 1207.

63. De sanctis Reliquiis.

1a. Coeli regem veneremur
Et reginam deprecemur
Devotis affectibus,

1b. Matris natique capilli,
Hi tracti, suaves illi,
Nos ornent virtutibus.

2a. Lac virginis eximiae,
Panniculi infantiae.
Linteus pedes lavantis,

2b. Praesepe regis humilis,
Tunica inconsutilis
Cor veri probant amantis.

3a. Columna, quae erigitur,
Vincula, quibus stringitur,
Nos solvant nexu criminum.

3b. Flagella cum purpurea
Veste, corona spinea
Medela peccaminum.

4a. Sceptrum, crux, clavus, spongia,
Ferrum lanceae, copia
Tam pretiosi cruoris,

4b. Sudarium et sepulchrum,
Corpus condens Christi pulchrum,
Nos servent omnibus horis.

5a. Tabellum digni tituli,
Sanguis veri miraculi
Mentes in fide confirment;

5b. Valor Moysi virgulae
Et mandatorum tabulae
Concorditer haec affirment.

6a. Dignus Dei baptista
Et sacer evangelista.
Re clari et nomine,

6b. Petrus et Paulus socii
Nobis adsint propitii
Extremo examine.

7a. Andreae, Bartholomaei
Et Jacobi Zebedaei
Nos commendet memoria;

7b. Thomae, Jacobi Alphaei,
Philippi, Lucae, Matthaei
Nobis adsint suffragia.

8a. Stephanus, Dionysius.
Georgius. Mauritius
Nostri sint intercessores;

8b. Laurentius, Vincentius,
Lucianus, Eutropius
Assidui protectores.

9a. Clemens, Cosmas, Damianus,
Quintinus, Maximianus
Curent in nobis morbida;

9b. Nicasius, Cornelius,
Christophorus et Blasius
Succurrant prece fervidi.

10a. Gereon, Leodegarium,
Crispinum, Exsuperium
Suppliciter invocemus;

10b. Hippolytum et Vitalem
Victoremque triumphalem
Sublimiter commendemus.

11a. Panthaleonem credimus,
Petrum martyrem novimus
Passos pro Christo dira,

11b. Et Candidum purpuratum
Ac Innocentium statum
In hac vincendi lyra.

12a. Sic Martinus Turoniae,
Ludovicus rex Franciae
Nos juvent vice sedula;

12b. Ludovici, Marsiliae
Civis, clarent quotidie
Toti orbi miracula.

13a. Augustinus, Julianus,
Hieronymus et Germanus
De moribus nos informent;

13b. Franciscus, vir Seraphicus,
Et beatus Dominicus
In crucifixum transforment.

14a. Odoneus, Eligius,
Anianus, Maglorius
Cum benedicto Ivone;

14b. Marcellus et Hilarius,
Germanus et Sulpicius
Nos salvent cum Simeone.

15a. O beata Magdalena,
Amore Domini plena.
Tu forma poenitentiae,

15b. Anna cum nata virgine,
Tui fructus precamine,
Sic advocata gratiae.

16a. Elisabeth, Margaretam,
Agatham, Barbam, Agnetem
Extollamus praeconiis;

16b. Virginis Christi, Luciae,
Helenae et Caeciliae
Juvemur patrociniis.

17a. Martha, Dei hospitissa,
Per te nobis sint dimissa
Cuncta, quae male gessimus;

17b. Sponsa Christi, Katharina,
Virgo martyr et regina,
Doctrix, duc nos, quo tendimus.

18a. Ut per festa, quae agimus,
Et sanctos, quos requirimus,
Quorum sunt hic reliquiae,

18b. Te, Christum, quem hic quaerimus,
Possideamus, quo imus,
In sempiterna requie.

Miss. ms. Franciscano-Romanum saec. 15. Cod. Tolosan. 102. — 12a, 1 Turone. — 12b, 1 Ludovicus. — 12b, 2 claret. — 14b, 1 Sermerus et. — 14b, 2 et Suplius. — 16a, 2 Barba statt Barbara, Gallicismus von Ste. Barbe.

64. In festo ss. Reliquiarum.

1a. Gaude Lucionium,
Lux locorum omnium,
Quibus coronaris,
Castrum situ nobile,
Tanto plus laudabile,
Quanto plus laudaris.

1b. Vir praeclari nominis
Cum paterni seminis
Ex successione
Rexisset imperium,
Sed contraxit vitium
Ex occasione.

2a. Iste fuit Lucius
Primus regis filius
Urbis Constantini,
Qui pro fratricidio
Datus est exsilio
Gurgitis marini.

2b. Relinquenti patriam
Per patris industriam
Navis praeparatur,
Quae tam victualibus
Quam multis pignoribus
Sanctorum ditatur.

3a. Assignatur exsuli
Juxta fastum saeculi
Copia servorum,
Et ut nil deficiat,
Quae Deo deserviat,
Turba clericorum.

3b. Luget pater filium
Passurum exsilium
Sub Dei tutela,
Hunc commendat precibus,
Navis datur fluctibus,
Ventis dantur vela.

4a. Navis sulcat aequora
Sacra portans pignora,
De quorum confidit
Lucius auxilio
Tutus a naufragio,
Sic Deus providit.

4b. Navem Deus dirigit,
Unde tamen contigit
Sors mirandae rei,
Portum navis tenuit,
Cui nomen habuit
Fracta, nutu Dei.

5a. Nomen portus dicitur
Fractus et elicitur
A navis fractura,
Ut tradit historia,
Quam digna memoria
Reservat scriptura.

5b. Rem contemplans tacitus
Procuratam coelitus
Lucius notavit,
Ad thesaurum nobilem
Deponendum habilem
Locum designavit.

6a. Aquas dulces transiit,
Terram tangens exiit
Non linquens thesaurum,
Qui vero naufragio
Sui beneficio
Vincit gemmas, aurum.

6b. Loci situs placuit,
Loco nomen praebuit
De suo formatum,
Nomen sapit Lucii
Nomen Lucionii
Recte derivatum.

7a. Constructam basilicam
Per virtutem deicam
Dei genitrici
Stabilivit Lucius,
Ut vincat securius
Fraudes inimici.

7b. Et quod bene congruit
Personas instituit
Moribus maturas,
Quas secum adduxerat,
In templo, quod fecerat
Deo servituras.

8a. Sed post casu flebili
Praevalente crudeli
Gente Normannorum
In nostrum dispendium
Ditavit Trenorchium
Magna pars sacrorum.

8b. Illa tamen portio,
Quae Dei subsidio
Fuit reservata,
Refulget miraculis,
Quae sunt claris titulis
Saepe divulgata.

9a. Ut sacris praesentibus
Adversis gentilibus
Laus et honor detur,
Haec dies laudiflua.
Dum recurrit annua,
Celebris habetur

9b. Ergo vocis sobriae
Praesentes reliquiae
Laude commendate,
Christo, regi gloriae,
Nos commendent hodie
Sua sanctitate.

Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541. — 1a, 1 Lucionum. — 1b, 2 Cum fehlt. — 6a, 5 Seu beneficio. — 9a, 2 gentibus. — Über die hier erzählte sagenhafte Gründung der Abtei (später Bistum) von Luçon habe ich Genaueres nicht zu finden vermocht; Mabillon, Annales I, 567 „. . . praeter Gemeticense, Herense et Quinciacense etiam coenobium Lucionense sanctae Mariae in Pictonibus, cujus originem Lucio cuidam imperiali tribuit chronographus Malliacensis rexisse fertur“ (Philibertus). Nicht mehr weifs die Gallia Christiana II, 1404, die doch sonst ausführlich zu sein pflegt.

65. In Commemoratione Defunctorum.

1. Pro cunctis fidelibus
In te quiescentibus
Te precamur, Domine.

2a. Ut eorum animas
A tormentis adimas
Emptas tuo sanguine.

2b. Miserere miseris,
Dum judex adveneris
Stricto sub examine.

3a. Non secundum merita
Judices praeterita,
Sed da locum veniae.

3b. Plus est necessaria
Reis indulgentia
Quam rigor justitiae.

4a. Sicut cervus properat
Et fontes desiderat,
Dum eum exasperat
Metus mortis anxiae,

4b. Sic anima cupiéns
Tendit ad te sitiens,
Qui es indeficiens
Fons misericordiae.

5a. Hujus rivi
Fontis vivi
Nos fecundent
Et emundent
A peccati sanie,

5b. Ut peccatis
Expurgatis
Nos absolvat
Nec revolvat,
Quae gesta sunt impie.

6a. Jesu, qui es salutaris
Et salvator nuncuparis,
Cui miserere proprium,
Exple tuum officium.

6b. Miseris propitieris
Nec peccata recorderis,
Nec inde redde mutuum
Sed dele in perpetuum.

7a. Sint peccata
Condonata,
Et reatus
Sit mundatus
Tua, Christe, gratia,

7b. Ut antiquus
Inimicus
Confundatur
Et vincatur
Data reis venia.

8a. In tremenda die irae
Non permittas nos perire,
Sed defunctis
Vitae cunctis
Des aeterna gaudia.

8b. Sancti Dei, subvenite,
Regni portas aperite,
Ut intremus
Et regnemus
Vobiscum in gloria.

Miss. ms. Ebroicense saec. 13. Cod. Rotomagens. 305 add. saec. 15. — Mel.: Mane prima Sabbati.

66. In Commemoratione Mortuorum.

1a. De profundis
ad te clamantium,
Pie Deus,
exaudi gemitum
Nec mensuram
observes criminum,
Ut perferri
possit judicium,
Pie Deus.

1b. Consolator
dolentis animae
Ac moestorum
vere paraclite,
Quod promittis
et ex hoc nomine,
Ne differas
implere, Domine
pie Deus.

2a. Jesu bone,
comple quod dixeras,
Ne sit in te
vox cassa nominis,
Te praesertim
cum ipse dixeris
Pro salvandis
venisse miseris,
Jesu bone.

2b. Fletu Petri
trina negatio
Est deleta
tam brevi spatio
Et latronis
sera confessio
Paradisi potita gaudio,
Jesu bone.

3a. Sumus quidem peccatores
Sed te tamen non negantes,
Peccatores licet simus
Te confessi semper sumus.

3b. Confitentes nomen Christi
Ex quo sumus insigniti,
Christiani ex te quoque
Gaudeamus nos fuisse.

4a. Nomen tuum quod unguentum
Sonat in nobis infusum,
Post infusum vinum plagis
Ut fomentum lenitatis.

4b. Non nobis, Christe, non nobis
Sed nomini tuo dabis
Gloriam nostri misertus,
A quo nuncupati sumus.

5a. Ad medendum
contritis animo
Descendisti
patris imperio.

5b. Sicut liquit,
non necessarium
Sanis esse
dixisti medicum.

6a. Poenitentum
placet contritio
Infirmorum
et supplicatio.

6b. Ubi major
urget anxietas,
Major opis
inest necessitas.

7a. Quodsi, pater, nos abjicis,
Audi matrem pro filiis,
Prosint preces ecclesiae,
Quod non merentur singulae.

7b. Illa mater, tu pater es,
Illa sponsa, tu sponsus es,
Hujus preces si respuis,
Cunctos extra spem deseris.

8a. Matris attende merita,
Patris in te sunt viscera,
Sicut ille de prodigo
Sermo promittit filio.

8b. Ibi fratris susceptio
Fratris est indignatio,
His sunt fratres pro fratribus
In hostiis et precibus.

9a. Vae, vae nobis miseris
Sero poenitentibus,
Et pro negligentiis
Tarde jam gementibus.

9b. Si nos, pater, abjicis,
Qui est, qui suscipiat,
Aut si nos persequeris,
Quis est, qui subveniat.

10a. Heu, heu Domine,
Quod creati fuimus,
Si sit indulgentiae
nobis clausus aditus.

10b. Miseretur filiis
Pater post flagitia,
Nemo tibi similis
In misericordia.

11a. Miserere, miserere,
Miserere nostri,

11b. Summe pater, summi patris
Spiritus et filii.

12a. Advocatus apud patrem
Noster adsis, Christe,

12b. Postulator et pro nobis,
Spiritus, adsiste.

13a. Ad hoc ambo missi mundo
fuistis a patre,

13b. Missionis in hoc vestrae
Summam nunc implete.

14a. Collocati in supremis
Sint defuncti isti,

14b. Nil in poenis aut tormentis
Patiantur triste.

Miss. ms. Nannetense saec. 15. Cod. Cenomannens. 223. — 8b, 3 fratres pro tribus Hs.

67. Prosa Dominicalis.

1. Fraterna gratanter
nunc canat tuba.

2a. Laudes promat
Dominoque jubilet
voce praecelsa.

2b. Grates pangat,
modulos accommodet
mente devota.

3a. Cor unum atque anima
unica
semper gubernet
fovens caritate nos integra,
pace benigna.

3b. Ac sicut chorus concinit
unicus,
ita collata
fide sit corde salus credita,
ore confessa.

4a. Ergo gaudenter
Domino concinat
concio nostra,

4b. Laudando Christum
exprimat talia
modulans ita:

5a. Te decet honor
ac potestas celsa,
Te fortitudo,
virtus decet clara,
gloria magnifica.

5b. Te laudat ovans
coelum, mare, terra,
Te corda nostra
ratione freta
jussa per angelica.

6a. Assumas
haec modo, quaesumus,
quae reddimus, vota.

6b. Conjungas
haec vota superis
te resonantia.

7a. Adnectens
cum quorum vocibus
organa nostra,

7b. Affectu
socies gaudia
te laudantia.

8a. Ut vita sit haec concors,
opera
rege nostra,

8b. Tradendo nobis post haec
munera
perennia

9. In saeculorum saecula.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 169. A. — Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. B. — Mel.: Justus ut palma major. — 7b, 3 pia te simul laudantia AB.

68. Prosa Dominicalis.

1a. Sedentem in supernae
majestatis arce

1b. Adorant humillime
proclamantes ad te

2a. Cum illis
undeviginti quinque:

2b. Sanctus, sanctus,
sanctus, Sabaoth rex,

3a. Plena sunt
omnia gloria tua,

3b. Atque cum
innocentissimo grege,

4a. Qui sine
ulla sunt labe,

4b. Dicentes
excelsa voce:

5. Laus tibi sit, Domine.
rex aeternae gloriae.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 169. A. — Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. B. — Grad. ms. Aquicinctense saec. 16. Cod. Duacens. 124. C. — C giebt die Prose als Interpolation des Gloria, also als Tropus. — 2a und 2b zeigen keinerlei Gliederung innerhalb der clausula.

69. In Dominicis

post Pentecosten.

1a. Adest dies recolenda
mirandis prodigiis,
Data nobis. veneranda
devotis obsequiis.

1b. Haec dierum prima dies,
in qua orbis conditur,
Postquam pater protoplaustus
ex culpa dejicitur.

2a. Quem reparans Deus lapsum
hac die progreditur,
De virgine factus homo
redemptor producitur.

2b. Tu resurgis in hac die,
leo de tribu Juda,
Ut surgamus a peccatis,
ipse nobis condona.

3a. In hac die commutatur
Judaismi sabbatum,
In qua misit Deus pater
aeternum paraclitum.

3b. Est septena ista dies,
quae jubet a vitiis
Cessare et exsultare
divinis tripudiis.

4a. Laxa culpas septenares,
quibus te offendimus,
Qui septenum festivamus
ipsis obsequentibus.

4b. Emitte de tua sede
septem dona spiritus,
Post septenum vitae nostrae
junge nos coelestibus.

Miss. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. Cod. Carnotens. 519. add. saec. 15. ex. A. — Miss. Carnotense imp. Parisiis 1511. B. — 1b, 3 protoplastus B. — 3b, 1 dies ista B.

70. Pro evitanda mortalitate.

1a. Gratulemur, salvatorem
Collaudantes creatorem
Dulci cum symphonia.

1b. Collaetemur ritu morum
Veneremurque sanctorum
Gaudentes praeconia.

2a. Christophori, Adriani
Nec non et Sebastiani
Praecipue laudibus,

2b. Ut nos hostis arte cani,
Mundi gloria inani
Spretis juvent precibus.

3a. Chorus totus angelorum.
Qui secutus est coelorum
Regem ab initio,

3b. Conventus apostolorum
Martyrumque, confessorum
Virginumque concio.

4a. Ordo archangelorum,
Potestates superorum
Hymnis cum virtutibus,

4b. Hierarchiae supernorum
Regis cum matre, regnorum
Almis quoque coetibus:

5a. Suffragia monachorum
Vincla solvant delictorum
Mellifluo carmine.

5b. Hinc caelibes eremitae
Nostrae tergant noxas vitae
Decenti precamine.

6a. Ut ovantes mereamur
Obtinere, quod precamur,
Dei dono gratiae,

6b. Morte servet repentina,
Ne nos laedat serpentina
Bestia malitiae.

7a. Pro epidemiae peste
Forti nos circumda veste,
Ne quidquam premat moleste
Corpus laesum crimine,

7b. Animas ornans virtute,
Dignae quod sint hae salute
Te, rex Christe, consecutae
Sempiterno lumine.

8a. Humanam namque naturam
Tuam formans ad figuram
Vitam praebes duraturam
In coelesti curia.

8b. Misertus hinc creaturae
Tuae subis sepulturae
Mortis jura passus durae
Tormenta per varia.

9a. Precantes audi benignus,
Te condecet dulcis hymnus,
Preces nostras sume dignus,
Ne nos praedo Baratrinus
Torqueat supplicio.

9b. Mundi cerne nunc precatus
Ejus delendo reatus,
Ut in fine trabeatus,
Astris tuis laureatus
Splendeat judicio.

Miss. ms. Eduense saec. 15. ex. Cod. Semin. Eduens. 120. — 5b, 2 nexus Hs. — 7a, 3 quidquid Hs.

71. Pro evitanda mortalitate.

1a. De profundis ad te clamat
Plebs, ut te pium habeat,
Christe clementissime,

1b. Tua virtus hanc defendat,
Cum tremore tibi clamat
Psallendo, mitissime.

2a. Te supplicat cum tremore,
Ut defendas a dolore
Mortis amarissimae.

2b. Propter scelus perpetratum
Cor contritum et devotum
Reddit instantissime.

3a. Tu, qui non vis peccatorem
Mori sed sibi vigorem
Das vitandi jacula

3b. Inimici, dum amorem
Tuum meretur per morem
Bona sectandi opera.

4a. Sed vivat et poenitat
Et a malis abstineat
Adhaerens bonis actibus.

4b. Et te pium plebs habeat,
Tibi servire studeat
Clerus in sacris aedibus.

5a. Virgo mater cum sacratis
Virginibus, trinitatis
Iram prece mulceatis,
Ne noceat nos haec pestis
Peccatis exigentibus.

5b. Vos precamur et angelos,
Baptistam et apostolos,
Prophetas et discipulos,
Martyres sanctos singulos,
Deum placate precibus.

6a. Orate Deum, petimus
Vos, quos patronos credimus
Reliquiis praesentibus,

6b. Praecipue confidimus
Vestris orationibus,
Ut morbidam pestem pellat.

7. Istas partes ne subeat,
Plebs dogma sacrum teneat
Et protecta congaudeat
Pulsam ab istis partibus;
Amen detur a plebibus.

Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 77. A. — Miss. ms. S. Acheoli saec. 15. Cod. Ambianens. 160. — „Sequitur missa contra pestem, quam dominus papa Clemens VI fecit et ordinavit. A. — 4a, 1 Fer vivat A. — 5b, 4 sq. sanctos singulos confessoresque Dominum placate A.

72. Ad postulandam serenitatem.

1a. Summe Deus omnium,
Arvi, poli, marium,
Plebem tuam respice;

1b. Salus es humilium
Ad te suspirantium,
Nos clementer refice.

2a. Stellas coeli numeras,
Orbem terrae ponderas
Tua sapientia;

2b. Elementa temperas,
Mari, ventis imperas
Propria potentia.

3a. Infers terrae pluviam
Tibi voluntariam
Orbis tenens cardines;

3b. Per tuam potentiam
Aufer nunc inopiam,
Rege cunctos ordines.

4a. Solis prodis radios,
Auges fructus proprios
Ex quocunque semine;

4b. Pasce tuos filios,
Fac eos egregios
Mystico spiramine.

5a. Nostra solve scelera,
Fove mentis viscera,
Redemptor fidelium;

5b. Praesta pacis foedera
Et in vitae vespera
Des nobis remedium.

Miss. ms. S. Petri Insulens. saec. 15. Cod. Insulens. 25. — Mel. jedenfalls: Veni sancte spiritus.

73. De Captione Jerusalem.

1a. Exsultent agmina
fidelium cuncta
laudes Deo canentia,

1b. Cujus sunt opera
semper magnifica
per ampla mundi spatia.

2a. Voce celsa,
mente simul defaecata,
recolamus gaudia,
quae nobis anni orbita
reducit celeberrima.

2b. Cum civitas
Jerusalem gloriosa
effecta est libera,
quae Sarracenis fuerat
tamdiu tributaria.

3a. Hinc Francorum
pangamus gesta fortia,
quorum probitate
sic est liberata
sub Domini potentia.

3b. Laetetur ergo
Christianis reddita,
quibus congaudet,
residens sede sua
jam imperat ut domina.

4a. Cui tota Francia
jam flectit genua
nec non Italia.

4b. Jamjamque Graecia
fert ei munera
nec non Arabia.

5a. Mesopotamia,
Aegyptus, Africa
regnaque cetera
transeunt sub ea.

5b. Damascus, Ascalon,
Joppe cum Accaron,
Tyrus atque Sidon
mittunt ei dona.

6. Cujus agentes festa
Jerusalem in superna
perfruamur gloria.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Die Sequenz, deren Abfassungszeit durch den Inhalt gegeben ist, gehört namentlich durch Str. 5 bereits dem Übergangsstile an, während Str. 3 nachlässig gegliederte Langzeilen aufweist.

II.

DE BEATA.

74. In Conceptione BMV.

1a. Ave, mitis virgula,
Quam in matris clausula
Virtus divinalis

1b. Exuit a macula,
Ut illustres saecula,
Decus virginalis.

2a. Maria, tu sideris
Stella maris diceris
Luce radiosa,

2b. Nondum nata crederis
Carens spina veteris
Culpae, coeli rosa.

3a. Gratia progenitam
Ut lucernam inclitam
Lumine vestivit,

3b. Cujus luce perditam
Et ad vitae semitam
Dragmam insignivit.

4a. Plena luce gratiae
Rutilans decora,
Solem tu justitiae
Praevenis aurora.

4b. Tota pulchra specie,
Fulgens omni hora,
Noctem delinquentiae
Fugas sine mora.

5a. Dominus cum hominum
Voluit creari,
Omnium tu dominum
Gaudes humanari

5b. In te, virgo virginum,
Quo nos scis beari,
Angelorum agminum
Turmas reparari.

6a. Tecum Dei filius
Et ut vitrum radius
Solis subintravit,

6b. Carne sumpta proprius
Et nos sibi propius
Per te copulavit.

7a. Benedicta filia,
Lactis alimonia
Nutris te pascentem,

7b. Stringis inter brachia
Cujus cingis fascia
Omnia regentem.

8a. Tu in mulieribus
Et sine doloribus
Virgo peperisti

8b. Post partum in omnibus,
Sola sic hominibus
Vitam contulisti.

9a. Et sic semper speculo
Nec legali vinculo
Matrum subjacebas,

9b. Tamen cum infantulo
Hostiam pro parvulo
Templo offerebas.

10a. Ventris tui puritatem
Christus adornavit

10b. Et sic suam caritatem
Nobis condonavit.

Cant. ms. Vissegradense V Cc η saec. 15. A. — Cod. Pragens. VI C 20 saec. 16. B. — 7b unverständlich konstruiert.

75. In Conceptione BMV.

1a. Multitudo gratiarum,
Corporum et animarum
Collata fidelibus

1b. Prece virginis Mariae
Nos compellit ista die
Sistere in laudibus.

2a. Igitur nullus miretur,
Si laus frequens exhibetur
Illi semper virgini,

2b. Nam per hanc habemus Deum
Fratrem nostrum et trophaeum
De hostibus Domini.

3a. Rursus nobis semper praestat
Nova dona, unde restat,
Ut nos nova cantica

3b. Innovemus in honorem
Virginis gignentis florem
De domo Davidica.

4a. Ista namque mox concepta,
Plena gratia recepta
Sanctior fit ceteris,

4b. Ut post hoc sanctificata
Summo sancto sit aptata
Pro conceptu pignoris.

5a. Insuper est mediatrix
Et fidelis procuratrix
Ad se recurrentium,

5b. Istum trahit, illum movet,
Hunc et nutrit atque fovet,
Cunctis dat auxilium.

6a. Nullum pellit aut excludit
Pietate, sed concludit
In sinu clementiae,

6b. Sive reos, sive justos,
Invocantes quos venustos
Reddit sapientiae.

7a. Hinc procedit generalis
Promptitudo cordialis
Cunctorum fidelium,

7b. Ad psallendum de Maria,
Ut, dum sumus in hac via,
Placet nobis filium.

8a. Laudes ergo replicamus
Virgini, quam invocamus
Frequenter et saepius,

8b. Ne sibi simus ingrati
Et divinae bonitati
Conjungamur fortius.

9a. Sed tu, virgo, mater sancta,
Plena jam gratia tanta,
Purga nos a crimine,

9b. Ut et nos sanctificemur
Et post tecum gloriemur
In aeterno lumine.

Miss. ms. Praedicatorum Vindobonens. s. sign. anni 1477. — „Sequentiam sub nota S. Dominici“, d. h. auf die Mel.: In coelesti hierarchia. — 4b, 1 Et post Hs. — 4b, 2 sic aptata Hs. — 6a, 2 A pietate Hs. — 7b, 3 sumus fehlt Hs.

76. In Sanctificatione BMV.

1a. Ave, porta semper clausa,
Primae causae stupens causa,
Virgo, parens, filia.

1b. Rubus, virga, templum Dei,
Qui te mundat, vellus ei
Album super lilia.

2a. Tota postquam es completa,
Celsa luce fis repleta
Instar tabernaculi,

2b. Tantum habens intellectum
Es nam gratiae subjectum
Sicut et piaculi.

3a. Unde, quamvis visa mater
Ab aeterno sis, te pater
Nunc purgat a crimine,

3b. Omnis homo namque secum
Trahit culpam nascens tecum
Ex virili semine.

4a. Plus quam Christus potuisset
Ut tu satus qui fuisset,
Hac labe non illitus;

4b. Hic nam culpae nullo modo
Esse quivit absque nodo,
Aliter ni genitus.

5a. Augustinus hoc testatur,
Patris magni roboratur
Ambrosii veritas;

5b. Christi quoque carni purae
Carnis dicit creaturae
Hinc aequatur puritas.

6a. Unde judex immortalis
Dirior fit quam mortalis,
Dum insontes perimit,

6b. Sic non justus aut non valens
Aut ignarus cuncta calens
Est nec matrem redimit.

7a. Ut sit ergo tuus natus
Potens, justus, occulatus,
Matrem purgat hodie;

7b. Tale confert atque munus,
Sit viator ut nec unus
Aequalis munditiae.

8a. Cedunt primi jam parentes,
Cedunt senes et lactentes,
Cedunt angeli potentes
Donum Dei perdere.

8b. Tu peccatum actuale,
Veniale et mortale
Perpetrasti nunquam, male
Poteras nec agere.

9a. Unde licet ventre sati
Duo sint sanctificati,
Minus quam tu vel mundati
Serius quam resonant;

9b. Ipsi namque potuerunt
Et de facto peccaverunt,
Leviter tamen, ut ferunt,
Qui te sanctam personant.

10a. Pulchra nimis ad profectum
Ad eorum qui perspectum
Te venissent, jam defectum
Nostrum fugans, ad conspectum
Duc tuae nos gloriae.

10b. Ut divina monarchia
Triplici cum hierarchia
Perfruentes voce pia
Collaudemus, o Maria,
Tantae donum gratiae.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. „Sequentia cum cantu Lauda Sion Salvatorem."

77. In Sanctificatione BMV.

1a. Mellis stilla
De spinis exiit,
Maris stella
De nube prodiit
Tenebrosa,

1b. Sed spinosum
Nil stilla sapuit,
Sed nubosum
Nil stella habuit
Radiosa.

2a. Stilla, stella
Talis origine
Dulcis hortus
et clarae virginis
Sunt figura,

2b. De Judaeae
spineto genitae,
Alienae
tamen a stipite
In natura.

3a. Haec dulcoris
Totius melleum
Favum fudit,
qui haustum felleum
Dulcoravit,

3b. Quem humanae
serpens incuriae
Sub liquoris
melliti specie
Propinavit.

4a. Haec de sui
scintilla luminis
Summi lumen
produxit numinis.
Solem verum,

4b. Qui aeternam
nobis dulcedinem
Prece matris
et longitudinem
Dat dierum.

Miss. ms. Kilormicense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 1. — 1b, 1 spinosa. — 2a, 2 origine. — 2a, 5 Sunt figina. — 4a, 4 luminis. — 4a, 5 Solem aeternum.

78. De Conceptione BMV.

1. Festum Mariae venerantes
hac die jugiter psallentes.

2a. Audi, virgo pura,
sancta antequam nata.

2b. Christianam plebem
Te collaudantem defensa.

3a. Tuum conceptum praeclarum
praeservatum et sanctum

3b. Laudant et probant scripturae
atque dicta doctorum.

4a. Quorum de grege
sacer Anselmus
commendat primus tuam
conceptionem:

4b. Ecce post natum
hanc genitricem
majore puritate
relucentem.

5a. Devotus Bernhardus
protestatur immunem
matrem virginem dicens:

5b. Quare castae matris
ex Adam quae suscepta
Adae maculas non sensit.

6a. Augustinus
de illa sic inquit:
de peccatis
cum loqui contigit,
de sancta Maria
nullam penitus
habeas quaestionem.

6b. Tolosanus
archiepiscopus
Hildefonsus,
Mariae dilectus,
post gratum tractatum
accepit hujus
festi commissionem.

7a. Haec sunt eloquia,
quae tibi placent,
mater et virgo Maria.

7b. Mundam suscipere
verbo placuit
carnem ex te, mundissima.

8a. Scoti, Guidonis,
Thomae, Richardi asseritur
id ratione

8b. Ambrosiique
Jeronymi, Cyrilli claret
probatione.

9a. Sacerdotem
tibi gratum
liberasti
turbine submersum

9b. Et clericum
subarrhatum
revocasti
laudibus intentum.

10a. Tu Helsinum Anglicum
in mari auxilium
ad portum salutis
transtulisti
laetante patria;

10b. Post sacrum concilium
Basileense
conceptum Mariae
sollemnizat
magna laetitia.

11a. Ecclesia Romana
approbat,
confirmat
hoc festum sic
celebrandum.

11b. Ordo Minorum supplex
laudibus
frequentat
Dei templum
venerandum.

12. Regina coeli
divina,
nos loca.
ubi nunc es cum filio
in coelesti solio.
Amen.

Cod. Pragens. XII A 17. saec. 15. Mit Mel. — 10a, 1 Helsynum Hs.

79. De Conceptione BMV.

1. Festum Mariae venerantes,
hac die psallentes,

2a. Audi virgo gregem,
tibi laudes canentem.

2b. Dirige gentem,
conceptum tuum amantem.

3a. Conceptum tuum
in unione sanctum

3b. Probant, reprobrant
id scripta dictaque doctorum.

4a. Quorum de grege
Anselmus primus
conceptum tuum
ponit mundissimum.

4b. Et clariorem
post Deum regem
asserit esse
vere puriorem.

5a. Bernhardus denique
perlustravit intime
omni profert laude.

5b. Quibus superius
hominibus in terris
disertas addit laudes.

6a. Augustinus
revera sic inquit:
cum de peccatis
dici contigit,
non quaeri, non fari.
an lapsum fecit,
an legem violavit.

6b. Gundefilus
virginem adspicit,
dictis sanctis
doctrinis adstruit,
ut sapit et sentit,
quod nunquam foedam
labem de facto contraxit.

7a. Haec sunt eloquia,
quae tibi placent.
o Dei sapientia.

7b. Conceptum in matre
verbo placuit
mox in te carnem sumere.

8a. A Scoto, Quidone,
Thoma, Richardo,
asseritur id ratione.

8b. Multum promittis,
magis tribuis,
Christifera virgo Maria.

9a. Per daemones jam submersum
reduxisti
tuum Climonium

9b. Et clericum subarrhatum
revocasti
actibus pollutum.

10a. Helsinumque abbatem,
in mari anxium,
ad portum salutis
transtulisti
vultu laetissimo.

10b. Ob hanc causam Anglia
repletur gaudio,
conceptum Mariae
solemnizat
in dulci jubilo.

11a. Ecclesia Romana approbat,
confirmat
hoc festum sic celebrandum.

11b. Basileensis synodus, ordo
Carmeli
sic assistunt reginae caeli.

12. Regina laeta
nos freta
colloca,
ubi nunc es cum tuo filio,
in coelesti solio.

Miss. ms. Cremense saec. 15. Cod. Pragens. XII B 13. — Eine des Originals würdige Umdichtung der vorigen Nummer durch Karmeliten (vgl. 11b), wobei in Str. 11 das Versmafs verändert ist. — 10a, 1 Helsimum Hs.

80. In Nativitate BMV.

1a. Ave, clara stella maris,
In lucem mundi probaris
Exorta divinitus,

1b. Euge tuae claritatis
Lux umbrosae vetustatis
Patrum fugat gemitus.

2a. In ortu tuo jucundo
Toti fuit orta mundo
Salus et salvatio,

2b. Per te namque, virgo pia,
Humanae sortis, Maria,
Datur reparatio.

3a. O felix tu coeli porta,
Semper clausa, per quam orta
Vera lux apparuit,

3b. Cujus lucis venustate
Nostrae noctis obumbratae
Caligo disparuit.

4a. Hujus, virgo, jubar lucis
In hunc orbem introducis
Carnis tectum vestibus;

4b. O quam digna venerari,
Ad quam lux haec humanari
Venit de coelestibus.

5a. Haec est stella matutina,
Solis radio vicina,
Ex qua sol justitiae,

5b. Christus Deus noster, ortus
Est, quo sternitur distortus
Serpens, dux nequitiae.

6a. O miranda genitura,
Qua mutatur hic natura,
Patrem gignis filia;

6b. Tu matris gaudes honore,
Virginali fulgens flore,
Patrem gignis filia.

7a. Sed qui vim dedit naturae,
Hanc suae virtutis jure
Immutare potuit,

7b. Dispositione dia
Tibi, genitrix Maria,
Virtus haec innotuit.

8a. Eja, mater, te colentes,
Piis votis te poscentes
Pio vultu respice;

8b. Ne nos hostis castitatis
Trahat ad se cum damnatis,
Casta mater, prospice.

Cod. S. Floriani XI. 130. saec. 15.

81. In Nativitate BMV.

1a. Cordevotum inflammetur
Et devote celebretur
Tantae festum virginis.

1b. Dum oritur, mundus claret,
Nam in ortu labe caret
Munda mundi criminis.

2a. Haec est flos patriarcharum,
Rosa vernans prophetarum
Stirpisque Davidicae;

2b. Haec est legis complementum
Et totius fundamentum
Legis evangelicae.

3a. Haec est mater summi regis,
Duodeni doctrix gregis
Materque fidelium;

3b. Haec virgo, dum regem natum
Nutrit, tenet principatum
Coeli, terrae, marium.

4a. Haec est summa bonitatis,
Cujus ortu jam beatis
Est jucunda mansio;

4b. O Maria, spes reorum,
Ortu tuo supernorum
Ditemur consortio.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107. — 1a, 3 festum fehlt im Text, am untern Rande nachgetragen. — 2a, 2 prophetarum am Rande ergänzt. — 3a, 2 sq. gregis mater fehlt.

82. In Praesentatione BMV.

1. Salve regina,
pia virgo, divina
gratia fecunda,
puritate salva.

2a. Salvatoris mater,
quam sibi pater
divus elegerit
et te solam verbigenam
prae cunctis mundi
praedestinavit.

2b. Soror, sponsa Dei,
tu facta regi
mater et filia,
qui te divis prae ceteris
donis infinitus
praedotavit.

3a. Te praeservavit,
maculam ne attingeres
nascitura,
transiens mundum
hunc lubricum
via impolluta.

3b. Te praeparavit,
ut digna mater fieres
paritura
divinis Deum
et hominem
miris involuta.

4a. Ad haec devotam
ratione fruentem
praesentari
te in templo petisti,
praeacta Domino vota
complevisti.

4b. Tu ferens totam
te gradibus quindecim
ad altare
holocausti venisti,
scandere te cogit amor,
quo languisti.

5a. Hi sunt quindecim
gradus virtutum,
sequi velis virginem
te tutum,
his proficisci
facto studeas,
quibus et praemonstrabat
viam salutis
tibi posse aggredi
sic scandentem
introducentem
in futuram patriam.

5b. Humilitatem,
mansuetudinem
fortitudo, pietas
sequatur,
magnanimitas
sobrietatem,
paupertas castitatem
et veritatem
justam patientia;
da spem, virgo,
caritatemque,
fidem, diligentiam.

6a. Tu a coelesti
pigmentario
area virtutum
ornata,
vernans speciosis
floribus amoenis,
quibus replere
te domum vere
Domini gloriamur.

6b. Floribus multis
quae placuisti
sponsa creatori,
placere
Christo redemptori
fac nos et praeserva
nunc a proterva
antiqui hostis
fraude, te dreprecamur.

7a. Impetra nobis gaudia
coelica post labores.

7b. Sana nos, pia Maria,
hujus vitae post dolores.

8a. Da vitam veram ingredi,
nos sempiterno saeculo
fructus colligere,

8b. Quo mente pura perfrui
des trinitatis speculo,
nunquam deficere.

9. Unigenitum tuum
placabilem
placa, virgo,
ut sic obtinere
pro tuis petita valeas
precibus commendatis.

Miss. ms. Bremense saec. 15. Cod. Hafniens. Gl. Kgl. 188. A. — Cod. Lubicens. ol. Fol. 22. saec. 15. B. — „Sequitur officium novum . . . Sequentia in die sancto et in octava die dicenda.“ A. — Mel.: Ave praeclara. Die Versabteilung beherrscht der Reim, der nicht immer auf die richtigen Stellen gelegt ist.

83. In Annuntiatione BMV.

1. Sancta virgo,

2a. Dei mater Maria
unigeniti,

2b. Coeli, terrae regina,
sola domina.

3a. Ad te Gabriel
missus erat
patris Dei munere:

3b. Ave, Maria,
omnipotens
semper tecum, virgo.

4a. Ne quid timeas,
patri carissima,

4b. Sancti spiritus
protecta umbraculo

5a. Paries coelorum regem,
Messiam dominum.

5b. Ora nunc pro populorum
salute instanter,

6a. Et pro filiis,
fonte baptismatis
sacro ut salventur,

6b. Et pro famulis
tuis hoc in loco
deprecantibus,

7. Cunctos Jesus ut salvet.

Grad. ms. Palat. Vindobonens. 13314 saec. 11. add. saec. 13.

84. In Annuntiatione BMV.

1. Ave, mater Domini,
Per quam salus homini
Datur et concordia,

2a. Per te venit gaudium,
Reparatrix omnium,
Sis nobis propitia.

2b. Tibi dixit nuntius,
Pacis nostrae conscius:
Ave plena gratia,

3a. Statim tecum Dominus,
Fecundaris cominus,
Viri semper nescia.

3b. Totus in te clauditur,
Per quem totum regitur
Divina potentia.

4a. Signa per eximia
Rex, qui fecit omnia,
Nascitur de filia,
Concinunt coelestia.

4b. Caritate nimia
Fit pro nobis hostia,
Sternitur superbia
Crucis per compendia.

5a. Auctor vitae gustans mortem
Jure tali perdens fortem
Surgit cum victoria,

5b. Nos in luctu, nos in fluctu
Tanto fructu, tali ductu
Ducimur ad gaudia.

6a. Hac sophia,
Virgo pia,
O Maria,
Vitae via,
Nostra manes gloria.

6b. Mater ducis,
Porta lucis,
Signo crucis
Nos conducis
Ad coeli palatia.

7a. Plena favis,
Dans spem pravis,
Coeli clavis,
Vitae navis,
Hujus mundi naufragia
Pertransimus te praevia.

7b. Coelo clara,
Terris cara,
Regni scala,
Pellens mala,
Tu flos, tu ros, tu venia,
O fons, os, pons, mons, gratia.

8a. Panis cella
Fundens mella,
Maris stella
Sedans bella,
Plenus hortus,
Laetus portus,
Nos Deo concilia.

8b. O praedicta
Benedicta,
Templum Dei,
Pignus spei,
Fac nos puros
Ac securos
Per laeta, per tristia.

9. Te mediante, pia,
Simus ut in patria,
Ubi gaudent omnia.

Cod. Aurelianens. (ol. Floriacens.) 201. saec. 12 et 13. add. saec. 13.

85. In Annuntiatione BMV.

1a. Salve, templum maternale,
In quod verbum paternale
Venit de coelestibus,

1b. Hoc gestavit, hoc tractavit,
Hoc induit nata David
Virgineis visceribus.

2a. Coeli majus luminare
Venerat illuminare
Terrenam caliginem,

2b. Sacro flatu operante
Virgo tulit post et ante
Salutis originem.

3a. Coelo latior virtute
Dei germinavit tute
Virgo suum filium,

3b. Paratior largitate
Donorum varietate
Cunctis fert auxilium.

4a. Adiit ex gyro sedis
Mentem puellarum aedis
Coelorum verus haeres,

4b. In sigillo trinitatis
Mariae virginitatis
Impressit characteres.

5a. Aurem pulsat virginis
Arcanum originis
Divinae, mysterium,
Quod per ministerium
Dignum revelavit.

5b. Regali palatio
Verae legis latio
Fudit undam gratiae,
Per quam pulchra facie
Nos a delictis lavit.

6a. Virus fugavit letale,
Quando corpus virginale
Virtus fovit fidei,

6b. Quantum stupet et miratur
Maria, dum pergyratur
Annulo vivi Dei.

7a. Qui natura gemina
In puella tenera
Dulciter quievit.

7b. Sic, Eva quam abstulit,
Ista vitam attulit
Mortemque delevit.

8a. O altum consilium,
Quod de coelis filium
Ad terras direxit:

8b. Illum in laetitia
Tua pudicitia
Humilis allexit.

9a. Sic decebat incarnari
Per matrem et humanari
Regem regum dominum.

9b. Qui in coelis sine matre
Et in terris sine patre,
Salvator est hominum.

10a. Ave, gemma mulierum,
Tu solaris lux dierum,
Sceptrum regis regium.

10b. Peperisti Deum verum,
Cui das et cor sincerum
Amoris privilegium.

11a. O dulcedo virginalis,
Nunquam fuit nec est talis
Visa tibi similis.

11b. Te dulcore sacri flatus
Cujus irroravit natus,
Dei parens humilis.

12a. Dic: Mi nate, recordare,
Quod merebar te portare
Meis in visceribus.

12b. Cum sis natus, ego mater,
Ergo clemens esto pater
Hominum sceleribus.

Miss. ms. Vissegradense V C ǫ saec. 15. A. — Sequent. ms. Dom. Polkowski s. sign. saec. 15 ex. B. — 2a, 3 Terrarum B. — 2b, 1 cooperante A. — 3a, 1 in virtute A. — 3b, 1 Quae paratior A. — 4b, 1 Quae sigillo B. — 7b, 1 Hic Eva B. — 8a, 1 O castum consilium A. — 9b, 3 Salvatorem hominum A. — 11a, 1 Hic mi nate A; Tu mi nate B.

86. In Annuntiatione BMV.

1a. Virgo gaude speciosa,
Benedicta, gloriosa,

1b. Christi mater praeelecta,
Spiritalis cella facta.

2a. Gabriel emittitur
A superna curia,
Tecum, virgo, loquitur
Deferens haec nuntia.

2b. Ave, inquit, innuba,
Dei plena gratia,
Salvatoris inclita
Mater es et filia.

3a. Hic ignotus apud patrem
Nobis notus fit per matrem.

3b. Noster ergo factus frater
Per te, virgo facta mater.

4a. Deus Deum genuit
Absque matre.

4b. Virgo natum protulit
Sine patre.

5a. O quam mira genitura,
Creatorem creatura
Meruit et gloria.

5b. O stupenda nutritura,
Nutrit Deum virgo pura
Gubernantem omnia.

6a. Ergo, mater o Maria,
Tantus frater prece pia
Nos sua clementia

6b. Emundatos a delictis
Simul jungat cum electis
In coelesti curia.

7. Amen dicat haec nostra turmula
Laudans Deum per cuncta saecula.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. A. — Grad. ms. Sangallense 383. saec. 13. B. — Miss. ms. Secoviense saec. 14. Cod. Graecens. 456. C. — Prosar. Franciscan. saec. 14. Cod. Parisiens. 1339. D. — 1b, 2 Specialis cella B. — 2b, 3 Salvatoris unica BC. — 4a, 2 Sine matre BC. — 5a, 1 O stupenda C. — 5b, 1 O quam mira C. — 6a, 3 Sua nos C. — 6b, 3 coelesti gloria B.

87. In Annuntiatione BMV.

1a. Verbum verbo incarnatur,
Dum Maria salutatur
A salutis bajulo;

1b. Sponso sponsa collocatur,
Pax in terra reformatur
Universo populo.

2a. Virginale gravidatur
Claustrum, nimis admiratur
Naturalis regula;

2b. Totum Deus operatur,
Sic breviter persolvatur
Ista quaestiuncula.

3a. Virgo sancta te precatur
Grex hic, ut exaudiatur
Ejus deprecatio,

3b. Ut ad regnum perducatur,
In quo quisque praeditatur
Divino denario.

Cod. Ebroicens. (ol. Lirens.) 17. saec. 12. add. saec. 12/13. — Mit Mel., welche das Lied als Sequenz charakterisiert.

88. In Annuntiatione BMV.

1a. Paranymphus
salutat virginem

1b. Novi partus
adsignans ordinem.

2a. En, inquit, concipies
Parvulumque paries
Nec pudoris senties
Laesionem.

2b. Jam praeventa gratia
Sed de modo dubia
Quaerit rei nescia
Rationem.

3a. O Maria, ne formides,
Praebe fidem, quia fides
Potens in hoc opere.

3b. O Maria, sis secura.
Nutu Dei paritura
Sine viri foedere.

4a. Verbum carni jungitur
Virginis in utero,
Nec natura tollitur
Unius ab altero.

4b. O miranda novitas,
O mira dignatio,
Quod contracta deitas
Jacet in praesepio.

5a. O puer sapiens,
O verbum vagiens,
O majestas humilis,

5b. Nos juva, nos rege,
Nos verbo protege,
Nobis carne similis.

6a. O Maria, mater Dei,
Spe respirant in te rei,
Tu post Christum nostrae spei
Fiducia.

6b. Jesu pie, Jesu fortis,
Jesu nostrae dux cohortis,
Fac nos esse tuae sortis
In gloria

8. Tuae matris gratia.

Miss. ms. Ratingense saec. 13/14. Clm. Monacens. 10075. A. — Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. B. — Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Rotomagens. 279. C. — Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. ex. Cod. Remens. 179. D. — Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132. E. — 4b, 1 O felix novitas A. — 4b, 3 Quod fehlt A. — 5a, 1 sapiens puer E. — 6a, 3 post Deum A. — 6a, 4 Salus et fiducia. A. — 6b, 4 fehlt A; an dessen Stelle steht 7.

89. In Annuntiatione BMV.

1. Cunci unanimiter
Concinamus suaviter

2a. Salutis auctori
Benigno ac redemptori

2b. Universorumque
Optimo moderatori,

3a. Qui nostrae saluti providens
Dignatus est descendere

3b. Empyreis a sedilibus
Et carnem nostram assumere

4a. Ex Maria virgine,
Quae pudicissima
Mansit illaeso hymine.

4b. Sine viri semine
Natum protulit
Sacro afflata spiramine,

5a. Dum Gabriel archangelus,
A Deo missus,
attulit verba dulcia:

5b. Ave, inquit, sanctissima
Virgo Maria,
Plena divina gratia.

6a. En tuo in utero
Concipies prolem divam,
Virgo manens paries,
Illi daturus
Est dominus Deus
Sedem David, patris ejus.

6b. Verbis dum virgo
Credidit angelicis,
Concipit filium Dei,
Qui genus humanum
A nece saeva
Eripuit morte sua.

7. Ergo nunc gratias
Agamus singuli
Maximas redemptori.

Grad. ms. Pragense VII A 13. saec. 16.

90. De Visitatione BMV.

1a. Ave, praegnans admiranda,
Virgo Deum generanda,
Fecunda paraclito;

1b. Ave, porta semper clausa,
Domus, ubi placet pausa
Regi regum inclito.

2a. Ave, cella,
Fluens mella
Odore dulcedinis,

2b. Ave, luna,
Soli una,
Summi plena luminis.

3a. Ave, virgo decora,
Summi solis aurora
Exiens a Nazareth.

3b. Ave, dulcis fontana,
Diffusa per montana,
Salutans Elisabeth.

4a. Ave, cujus vox salutis
Sonitum plenum virtutis
Jubilo manifestat.

4b. Ave sole nunc amicta,
A sterili benedicta,
Quae praecursorem gestat.

5a. Ave, tuba
Deum magnificans,
5b. Ave, lyra
summum laetificans.
6a. O quam sunt felices
Matres et nutrices
Horum infantium,
6b. Junguntur uteri
Matrum et pueri
Se salutantium.
7a. O quam suavis amplexus
Matrum, quarum idem nexus
Conjungit et filios,
7b. Quorum unus est salvator,
Alter verbi praedicator
Docens ore alios.
8a. O vox laetantis Mariae,
Cum Johanne Zachariae
Excita nos in jubilum
8b. Et cum ipso mundi a vae
Nos attrahe in sueve
Verbum carnis per nubilum.
9. O Maria, ventris tui
Fructu fac nos hic perfrui
Et in paradisi domo;
Amen dicat omnis homo.

Cod. Parisiens. (ol. Franciscan.) 16664. saec. 15. Mit Mel.

91. De Visitatione BMV.

1a. Deum Jesu Christi patrem
Et Mariam ejus matrem
Laeta nunc ecclesia
1b. Festa laude veneratur,
Dum Johannis matri datur
Mariae praesentia.
2a. Ab excelso trinitatis
Verba defert novitatis
Paranymphus Gabriel,
2b. Verbo paret veritatis
Virgo, jubar claritatis,
Concipit Emmanuel.
3a. Rem grandis miraculi,
Nobilis spectaculi,
Vide declarari;
3b. Coelis quae sublimior,
Inde fit humilior,
Vadit famulari.
4a. Praegnans virgo non humana
Virgo surgens in montana
Festinanter abiit,
4b. Et in domum Zachariae
Praecursoris matrem pie
Salutans introiit.
5a. Dum Maria salutare
Verbum dedit, exsultare
Coepit infans nimium;
5b. Lumen adhuc occultatum
Reveretur, incarnatum
Verbum patris omnium.
6a. O quam pium fert amorem
Superans omnem dulcorem
Virginis praesentia,
6b. Sese matres amplexantur,
Per salutes revelantur
Salutis mysteria.
7a. Ex medullis animae
Canticum laetitiae
Decantavit Maria,
7b. Exsultavit spiritus,
Exaltatur Dominus
Dulci cum melodia.
8a. Manens domo Zachariae
Per tres menses servit pie
Maria Elisabeth,
8b. Famulatu quo completo
Virgo mater corde laeto
Rediit in Nazareth.

9a. Laudes ergo mirifice
Mariae permagnifice
Vox amoena

9b. Psallat, ejus praeconia
Laudans petat suffragia
Plebs egena.

10a. Et tu coeli regione,
Virgo mater prolis bonae,
Clementer expostula,

10b. In conspectu summi regis
Professores sacrae legis
Regnare per saecula.

Miss. ms. Vedastinum saec. 15. Cod. Atrebatens. 517. add. saec. 15/16. — Mel. offenbar. In coelesti hierarchia.

92. De Visitatione BMV.

1a. In concordi melodia,
Cordis, oris symphonia
Jubiletur voce pia
Dei miseratio.

1b. Oda laudis, acta pia
Hinc procedant cum sophia,
Veneretur et Maria
Dia cum solatio.

2a. Hac in die plebs laetetur,
Mentis piae laus donetur
Et Mariae comitetur
Pia visitatio.

2b. Approbata virgo pura
Salutata fit secura.
Quod affata mente pura
Vatum esse natio.

3a. Non tumescit sed stupescit,
Quia pia virum nescit,
Tam praeclara quam ignara,
Quomodo concipiat.

3b. Novit flamen et spiramen
Sanctum tantum, intrat tamen
Hinc praeclara virgo gnara
Feta fit ut pariat.

4a. En quam pia, quam benigna
Fuit ista mater digna,
Sumens verba, noscens signa,
Visitans Elisabeth.

4b. Surgens abit in montana
Non vestigia per plana
Sed transcendens fide sana
Festinanter ipsamet.

5a. Salutavit seniorem
Junior, major minorem,
Plasma novit plasmatorem
Et ancilla dominam.

5b. Consecravit nondum natum
Jam conceptus consecratum,
Novit mater exaltatum
Seque donat comitam [sic].

6a. O Maria, stella maris,
Quae perpia solem paris,
Nos in viae salutaris
Portas duc trans maria.

6b. Visita nos pietate,
Solida nos caritate,
Conforta nos bonitate
Tui morum, Maria.

7a. Tu nos audi supplicantes,
Tuae laudi nunc adstantes,
Ut a sorde nos mundando
Teque corde visitando
Jugis sit memoria.

7b. Ora Deum, jube nato,
Solvet reum de peccato.
Ut hac vita terminata
Sit petita nobis data
Sempiterna gloria.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14926. saec. 15. Mit Mel. — 2b, 3 sq. unverständlich. — 3a, 4 concipiet.

93. In Purificatione BMV.

1a. Rosa veris, paradisus
Et Libanus non incisus,
Quo fraglat ecclesia,

1b. Est Maria, mons praevisus,
De quo lapis est abscisus,
Qui fregit sculptilia.

2a. Orta fulget Deo grata,
Prius sancta, quam sit nata,
Soror nostra parvula,

2b. Munus novum datur ei,
Quam sic mundat virtus Dei
Ab antiqua macula.

3a. Sancta virgo purior,
Super omnes celsior
Ordines coelestium,

3b. Nascitur et concipit,
Natum offert, accipit
Aeternale praemium.

4. Quae legalem subis morem,
Triumphalem da vigorem,
Fac consortes superum.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107.

94. In Purificatione BMV.

1a. Decorata
coelesti solio.
In quo regnas
una cum filio,
Ante cujus
conspectum venio,
Maria.

1b. Fons hortorum
aquarum puteus,
Via lucis,
splendor sidereus,
Te conventus
laudat aethereus,
Maria.

2a. Dei templum
regalis civitas,
Quam fundavit
ipsa divinitas,
De te, virgo,
orta est veritas.
Maria.

2b. Tribu Juda
propago nobilis,
Universo
orbe laudabilis,
Porta Sion
inexpugnabilis.
Maria.

3a. Te scripturae
loquuntur veterum,
Te formator
elegit siderum,
Per te mundus
accepit puerum,
Maria.

3b. Per te mundi
totius domina,
Quam sanctorum
collaudant agmina,
Peccatorum
solvuntur crimina,
Maria.

4a. Tu velamen
legis in litera,
Remansisti
virgo puerpera,
Ex te venit
lux salutifera,
Maria.

4b. In te sperant
etiam miseri,
Ut erepti
de fauce tartari
Natum tuum
sequantur liberi,
Maria.

5a. Ergo coeli
terraeque domina.
Excelsior
plus cunctis femina.
Mentes nostras
quaeso illumina,
Maria.

5b. Esto nobis
in adjutorium
Et pro nobis
exora filium,
Ut in coelis
det nobis praemium,
Maria.

Miss. ms. S. Petri Moissiacens. saec. 15. Cod. Tolosan. 106.

95. De Compassione BMV.

1a. Qui per viam pergitis,
Hic mecum sedete.
Si est dolor similis
Ut meus, videte,
Meum dulcem filium
Pariter lugete.

1b. Videte spectaculum
In cruce pendentis,
More damnatitii
crimina luentis,
Pro peccato populi
mortem patientis.

2a. Ordo juris vertitur,
Aequitas turbatur,
Justitia laeditur,
ratio mutatur,
Sine causa filius
meus morti datur.

2b. Quare meus filius
condemnatur ita?
Sine causa moritur
morientum vita,
Et ego tam misera
vivo jam invita.

3a. Quid commisit genitrix,
cur orbatur prole?
Me, Judaea, filio,
mundum privas sole,
Patre privas pauperes,
aegros adjutore.

3b. Injustum judicium,
judices, tractastis.
Meum dulcem filium
injuste damnastis,
Quem crucis patibulo
mori judicastis.

4a. Vertite judicium
et videte jura,
Creatorem perimit
ejus creatura
Et condemnat dominum
suum morte dura.
Quod crimen, quae scelera
Commisit, gens effera?
Vincla, virgas, vulnera,
Sputa, spinas, cetera
Sine causa patitur.

4b. Nato, quaeso, parcite,
Matrem crucifigite,
Aut in crucis stipite
Nos simul affigite
Male solus moritur.
Sed quid prodest, misera
loquor induratis,
Non absolvunt penitus,
quem damnarunt gratis,
Meus Jesus moritur
mundi pro peccatis.

5a. Mi Johannes, proximos
tuos deprecare,
Ut me sinant vulnera
saltem alligare,
Quae vides tam fortiter
sanguine manare.
Proh dolor,
Jam color
Exstinguitur oris,

5b. Hinc ruit,
Hinc fluit
Unda nam cruoris.
Non sperabam misera
talia videre,
Sed credebam potius
de Jesu gaudere,
Quem crucis patibulo
video pendere.

6a. Fili, dulcor unice,
Singulare gaudium,
Matrem flentem respice
Conferens solatium.

7a. Flos florum,
Dux morum,
Veniae vena,

8a. O quam sero deditus,
Quam cito me deseris,
O quam digne genitus,
Quam abjecte moreris.

9a. Fili, dulcor animae,
respice moerentem,
Vide matrem miseram
paene morientem,
Dum videt tam turpiter
te cruce pendentem.

10a. In sero recubuit
supra tuum pectus
Et nunc ita remanet
miser et abjectus,
Patre, fratre, domino
privatur dilectus.

11a. Ubi grex amabilis?
solus hic remansit
Atque tua vulnera
solus mecum planxit,
Tuus dolor potius
piam mentem transit.

12a. Consolare, genitrix,
et sileto, mei
Quem damnatum conspicis
nunc in forma rei,
Vere nosti filium
verum esse Dei.

13a. Mi Johannes, qualiter
possum consolari,
Dum infelix orbitor
lumine solari
Et sic tantum Dominum
video necari?

14a. Utinam sic doleam,
Quod dolore peream,
Nam plus est dolori
Sine morte mori
Quam perire citius.

6b. Pectus, mentem, lumina
Torquent tua vulnera,
Quae mater, quae femina
Tam infelix, tam misera.

7b. Quam gravis
In clavis
Est tibi poena.

8b. O quis amor corporis
Tibi fecit spolia,
O quam dulcis pignoris
Quam amara praemia.

9b. Fili, dulcor unice,
respice parentem
Et vide discipulum
jam deficientem,
Dum videt te Dominum
suum morientem.

10b. Ubi grex amabilis?
omnes [au]fugerunt
Et timore maximo
furtim abierunt,
Te solum patibulo
crucis reliquerunt.

11b. Consolare, domina
magis et regina,
Cur moerore deficis,
stella matutina,
Tuus levat filius
mundum a ruina.

12b. Dolet tuus filius
magis te dolente,
Sursum tollit lumina
te respiciente
Et intendit gemitus
tantos te gemente.

13b. Si dolerem adeo,
quod deberem mori,
Nec sic meo penitus
parcerem sic ori,
Nec do, quanta debeo,
carmina dolori.

14b. Detur nunc moestissimae
Corpus vel exanime,
Ut sic minoratus
Cesset cruciatus
Osculis, amplexibus.

15a. Jesus matri loquitur
totus vulneratus:
Cur tam doles, mulier,
ecce tuus natus,
Johannes discipulus,
tibi commendatus.

15b. Postquam Jesus taliter
pia solvit ora,
Virgo matrem virginem
jam ex illa hora
Suscepit in propriam
omni pulsa mora.

16. Qui pro nobis voluit
mortem sustinere,
Non sinat nos misere
ignibus ardere
Sed det suis famulis
secum congaudere.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. — Vor 12b und 13a ist die Zeile Consolare genitrix wiederholt, gegen Gedankengang und Versmafs.

96. De Compassione BMV.

1a. Ave, virgo, stella maris,
Septem horis his laudaris,
Laudans Jesum Maria.

1b. Ave, nascens consecraris,
Sacro verbo fecundaris,
Laudans Jesum Maria.

2a. Ave, nocte solem paris,
Votis, donis veneraris,
Lactans Jesum Maria.

2b. Ave, laudes offers Christi,
Circumcisum obtulisti,
Fugans Jesum Maria.

3a. Ave, prolem invenisti,
Post baptismum supplevisti
Vinum Jesu, Maria.

3b. Ave, mira cognovisti,
Coena facta captum scisti,
Caesum Jesum, Maria.

4a. Ave, natum ter negatum
Fles. prolatum, exprobratum
Mane Jesum, Maria.

4b. Ave, latum ad Pilatum,
Hinc delatum scis relatum,
Spretum Jesum, Maria.

5a. Ave, gratum reprobatum,
Accusatum, flagellatum,
Plangis Jesum, Maria.

5b. Ave, sertum fert acutum
Hora tertia, consutum
Spinis Jesus, Maria.

6a. Ave, sacrum os consputum,
Sputo, luto delibutum,
Pallet Jesus, Maria.

6b. Ave, sanctum impollutum
Crucifige vulgus brutum
Clamat Jesum, Maria.

7a. Ave, crucem specularis,
Hora ductum contemplaris
Sexta Jesum, Maria.

7b. Ave, cruci conclavaris,
Telo truci confossaris
Corde Jesu, Maria.

8a. Ave, nato commendaris,
Felle poto sic orbaris
Flente Jesu, Maria.

8b. Ave, constans ac matura
Stas in nona compassura
Passo Jesu, Maria.

9a. Ave, vox, sol, nox obscura,
Verbum, tellus, petra dura,
Tuba, mors sunt signa plura
Necis Jesu, Maria.

9b. Ave, de te trux natura
Tempus nacta partus jura
Jam extorquet cum usura,
Poenas Jesu, Maria.

10a. Ave, Joseph dum precatur,
Hora vespertina datur
Corpus Jesu, Maria.

11a. Ave, latus lanceatur,
Manat sanguis et curatur
Mundi morbus, quo gravatur
Dulcis Jesus, Maria.

12a. Ave, stella matutina,
Porta fracta tartarina,
Surgit scandens lux divina
Coelo mittens vespertina
Dona Jesus, Maria.

10b. Ave, sanum sublevatur
Sacrum os, ut lex testatur,
Agni Jesu, Maria.

11b. Ave, sera vi honoris
Condit corpus redemptoris
Magdalena, fert amoris
Munus Jesu, Maria.

12b. Ave, jubar aulae diae,
Sociata nunc Messiae
Trinae fulgens Jerarchiae
Nos inscribas irae die
Libro Jesu, Maria.

Cant. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacens. 716. — Mel.: Salve mater Salvatoris; daher Sequenz.

97. De Compassione BMV.

1a. Castitatem lilium
Signat per candorem
Sicut et martyrium
Rosa per ruborem.

2a. Nam prodit a lilio
Candor pudicitiae
Et a passo filio
Rubor patientiae.

3a. Candor est ostensio
Virginalis gremii,
Rubor recordatio
Passionis filii.

4a. Et sic ut est lilii
Flore decorata,
Sub signo martyrii
Rosae comparata.

1b. Candor hic et merito
Cum nota ruboris
Monstrat quasi digito
Matrem salvatoris.

2b. Competenter igitur
Tam rosa quam lilium
Christi mater dicitur
Et est ei proprium.

3b. Ejus enim animam
Pertransivit gladius,
Dum se praebens victimam
Passus fuit filius.

4b. Quae nos apud filium
Ita recommendet,
Ut coeleste gaudium
Nobis ac lumen det.

Miss. Ambianense imp. Rotomagi 1506. A. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1529. B. — 4a, 1 Et sic est AB.

98. De Gaudiis BMV.

1. Regina coelorum, gaude,
Inclita coelesti laude.

2a. Gaude, gemma lucida,
Gaude, coeli janua,
Lucens ut lilia,
Florens rosa.

2b. Coeli porta fulgida,
Sola tu salus unica,
O mundi domina,
Tu nos salva.

3a. O pia Maria,
Tota plena gratia,
Fer opem aegros sanando
Daque medelam culpas
indulgendo.

3b. O virgo benigna,
Dei mater es digna,
Per haec tua solemnia
Gaudia nobis dona
perennia.

4a. Coeli gaudet curia
Simul exsultat nunc aula
Qua potentissima regnat
Maria

4b. Ad te corda eleva
Nostra jam tibi devota
Laetitia perfrui fac
superna.

Miss. ms. Lincense *Γ* p. 17 saec. 12. A. — Miss. ms. Cremifanense 41 saec. 14. add. saec. 15 in. B. — Grad. ms. Claustriburgense 588 saec. 14 in. C. — Miss. ms. Claustriburgense 617 saec. 15. D. — Miss. ms. Voraviense 35 saec. 14. E. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. — Mel.: Victimae paschali CE. — 2a, 1 gemma fulgida BCDE. — 2a, 4 ut rosa ABCD. — 2b, 1 porta lucida BCDE. — 2b, 2 tu solius unica E. — 3a, 2 Tota es plena B; tota plena es CE. — 3b, 3 haec festa paschalia B; haec paschae solemnia E.

99. De Gaudiis BMV.

1a. Gaude Maria.
mater aeterni
regis et filia,

1b. Gaude Maria,
regina coeli
et mundi domina.

2a. Gaude Maria,
omnium
justorum laetitia.

2b. Gaude Maria,
omnium
sanctorum sanctissima.

3a. Gaude Maria,
omni laude
dignissima,

3b. Gaude Maria,
stella maris
lucidissima.

4a. Gaude Maria,
omni plena gratia,

4b. Et a miseria
nos reduc ad gaudia

5. Sine fine permansura.
o pia
theotocos Maria.

Sequent. ms. Arnesti de Pardubic anni 1360. Cod. Capit. Pragens. s. sign. — 4b, 1 sq. Et nos a miseria reduc.

100. De Gaudiis BMV.

1a. Gaude, mater, stirps electa.
Originali non infecta,
Sed expers omni vitio;

1b. Gaude, virgo parens Christi,
Quae per aurem concepisti
Gabrielis nuntio.

2a. Gaude, quia Deo plena
Peperisti sine poena
Cum pudoris lilio;

2b. Gaude quod nunc stella luxit,
Reges ad te dum perduxit
Oblaturos filio.

3a. Gaude, quia tui nati,
Quem dolebas mortem pati
Fulget resurrectio;

3b. Gaude. Christo ascendente
Dum in coelum te vidente
Motu fertur proprio.

4a. Gaude, cujus natus misit
Sanctum pneuma, ut promisit,
Suis in palatio;

4b. Gaude, quae post ipsum scandis
Et est tibi honor grandis
In coelesti solio.

5a. Ubi fructus ventris tui
Per te nobis detur frui
In perenni gaudio;

5b. Gaude, te laus colit dives
Super omnes coeli cives
Singulari merito.

6a. Gaude, decor lucis, polum
Ornas ut diem et solum
Sol illustrat radio;

6b. Gaude, tibi coeli coetus
Paret ut reginae laetus
Te colens obsequio.

7a. Gaude, quod vis Deo placet,
Apud Jesum tibi jacet
Frequens exauditio;

7b. Gaude, Deus te colentes
Hic et in futuro mentes
Digno ditat praemio.

8a. Gaude, quae approximaris
Trinitati, trabearis
Claro carnis pallio;

8b. Gaude semper gavisura,
His in coelis fruitura
Omni procul termino.

9a. Dominatrix supernorum,
Placa regem creatorum,
Ut tuo suffragio

9b. Ejus apud trinitatem
Contemplemur unitatem
In perenni gaudio.

Miss. ms. Capit. Cracoviens. 2 anni 1438.

101. In Assumptione BMV.

1a. Laetare, virgo nobilis,
Dei mater amabilis,
Fecundata mirifice,

1b. Prae cunctis venerabilis
Concepisti ut humilis
Ancilla Christo indice.

2a. Gaude, virgo deifera,
Quia paris puerpera
Christum sine suspirio;

2b. Stupenda sunt haec opera;
Terram regit et aethera
Tuo gestatus gremio.

3a. Tristis pro passo filio
Resurgenti cum gaudio
Congaudes, mater tenera.

3b. Gaudii post occasio
Sua fuit ascensio
Supra coelorum sidera.

4a. Sed post gaudes jucundius
Sublevata sublimius,
Regnatura perenniter.

4b. Nobis ut sit propitius
Tuus dilectus filius,
Virgo deposce jugiter,

5. Hoc precamur alacriter.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107.

102. In Assumptione BMV.

1a. Salve, salutis janua,
Solemnitas annua
Tibi celebratur,

1b. Flosculus sanctitatis,
Dies solemnitatis
Per te iteratur.

2a. Cum jam sis assumpta,
Resumpta
Ad coeli palatia,

2b. Jam rimaris cuncta
Conjuncta
Semota fallacia.

3a. Natus decoravit,
Ornavit,
Sic ipsam disposuit.

3b. Ut coeli reginam,
Dominam
In throno suo posuit.

4a. Quidam ipsam dubitant,
Asserere haesitant
Corpore assumptam.

4b. Sed est incredibile,
Immo impossibile
In terra sepultam.

5a. Cum sit thronus regius,
Thalamus egregius,
In quem rex declinavit,

5b. Cur corrumpi debuit,
Quae domum Deo praebuit
In qua se humanavit.

6a. Corpus gloriosum
Multumque formosum
Nullo modo putruit.

6b. Regis angelorum,
Domini coelorum
Quod hospitium fuit.

7a. Absit, ut hoc credam
quod pars sit putrida quaedam

7b. Ventris virginei,
quae manet aula Dei.

8a. Ipsam deprecemur,
Ut ibi locemur
Cum ipsius nato,

8b. Ubi regnat vere,
Nos velit fovere
In regno beato.

Miss. ms. Capit. Cracoviens. 6. saec. 15 in. A. — Sequent. ms. Dom. Polkowski s. sign. saec. 15 ex. B. — 7a sqq. fehlen B.

103. In Assumptione BMV.

1a. Virgo benignissima,
Mater integerrima,
Regale triclinium,

1b. Ex partu castissima,
Quo plus replet intima
Coeleste mysterium.

2a. O felix puerpera,
Quae regentem sidera
Mundo paris filium;

2b. O beata viscera,
Plena coelo ubera,
Quae rex sugit omnium.

3a. O stella praefulgida,
Supra lunam lucida,
Solis vincens radium;

3b. O columna solida,
Virgo Jesse florida,
Fructum dans et gaudium.

4a. O domus eburnea,
Granum sine palea,
O decus coelestium;

4b. O Engaddi vinea,
O vitta coccinea,
O vita mortalium.

5a. Da nobis propitia
In coelesti patria
Salutem et gaudium;

5b. Tibi laus et gratia,
Sit et Christo gloria,
Decus et imperium.

Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. A. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 114. B — Grad. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. C. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 115. D. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 123. E. — Miss. ms. Aeduense anni 1476. Cod. Semin. Aeduens. 118 bis. F. — 2a, 3 parens. A. — Mel.: Veni sancte spiritus. C.

104. In Assumptione BMV.

1a. In coelesti hierarchia
Jubilus cum symphonia
Festi dat indicia,

1b. Quo Mariae super caelos
Ascendenti canit melos
Coelorum militia.

2a. Hic est dies festus ille,
In quo laudes modis mille
Psallunt mille millia,

2b. Cum te, virgo, Dei mater,
Sic salutat Deus pater:
Felix ave filia.

3a. In amplexus tui nati,
Sponsi tibi praeoptati
Veni, regni praeparati
Fruere deliciis,

3b. Diadema susceptura,
Pacis sceptrum gestatura,
Vitae regnum possessura
Es pro beneficiis.

4a. Tibi datur impetrare,
Pro quocunque vis orare,
Esther o egregia,

4b. Virgam regis osculare,
Gaude semper et laetare
In Assueri regia.

5a. Sponsi vultum contemplare,
Contemplando jucundare,
Jucundando innovare
Donis sancti spiritus.

5b. Mensae regis sociare,
Convivando satiare
His, quae tuus praeparare
Sanxit unigenitus.

6a. Ante thronum majestatis,
Ubi locus voluptatis
Et laetorum canticorum,
Modulare cantica.

6b. Incentivum gaudiorum
Turbis confer electorum,
Praedux antecedens chorum
In choreis virginum.

7a. His nos festis interesse
Ora, stemma clarum Jesse,
Prout nosti purius,

7b. Ne nos hujus vitae triste
Turbet, laetos tecum, Christe,
Perducas securius.

Cod. Palat. Vindobonens. 963. add. saec. 13. A. — Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14 667. B. — 3b, 4 Es et beneficiis A. — 5a und 5b umgestellt B.

105. In Assumptione BMV.

1a. Orbis totus
Unda lotus
Christiani lavacri,

1b. Ad Mariam,
Matrem piam,
Voce clamet alacri.

2a. Matrem illam,
Quae mamillam
Praebuit altissimo,

2b. Collaudemus,
Decantemus
Cantu jucundissimo.

3a. Mater Dei,
Per quam rei
Redeunt ad veniam,

3b. Seda diram
Clemens iram
Ac refunde gratiam.

4a. Hostes arce,
Servis parce
Tibi supplicantibus

4b. Ac felicem
Genitricem
Dei te fatentibus.

5a. Sis adjutrix,
Dei nutrix,
Christiani populi,

5b. Cujus votis
Ad te totis
Diriguntur oculi.

6a. Natum ora
Et implora,
Ne plebs ejus pereat,

6b. Sed ductrice
Genitrice
Te ad vitam redeat.

7. Dic, dic ei:
Fili Dei
Sed unice
Nate, meus,
Supplicantes respice.

Prosar. ms. Marchianens. saec. 15. Cod. Duacens. 123.

106. In festo Mariae Nivis.

1a. O nive candidior,
Sole pretiosior,
Mundi lux amoena,

1b. Cunctis stirpe clarior
Proleque fecundior,
Virgo Deo plena.

2a. Tu nix, contra vitium
Praestans refrigerium
Vi tui splendoris,

2b. Stilla laborantium,
Stillans Dei filium,
Abyssum dulcoris.

3a. Tu nix missa coelitus
Liquefacta penitus
A solis calore,

3b. Quando pius genitus
Morti fuit traditus
Prae zeli fervore.

4a. Tu nix in vaporibus
Radiis solaribus
Sursum elevata,

4b. Nam a Christi manibus
Secum in coelestibus
Nunc es coronata.

5a. O virgo, quam nobilem
Probat et mirabilem
Nix cadens sub cane,

5b. Fac hanc turbam flebilem,
Tibi commendabilem,
Virgo, frui pane.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107. — Mel. vermutlich Veni sancte spiritus oder Ave virgo virginum.

107. De beata Maria V.

1a. Rosae pulchritudini
Virgo mater Domini
Comparata legitur,

1b. Sicut rosa floribus,
Sic cunctis virginibus
Maria praeponitur.

2a. Rosa profert folia
Rubore vernantia
Per virtutem radii,

2b. Sic Mariae viscera
Rubent propter vulnera
Patientis filii.

3a. Quaedam sunt et lilio
Matri sub mysterio
Dei congruentia,

3b. Decens color niveus
Atque decor aureus,
Folia virentia.

4a. Candore munditia,
Decore prudentia
Figuratur aureo,

4b. Frondosa viriditas
Mira est integritas
In corde virgineo.

5a. Virgo venerabilis,
Flos immarcessibilis
Carnis per munditiam,

5b. Fac nos esse candidos
Et per aurum fulgidos,
Virides per gratiam.

Cod. Parisiens. 3639 saec. 15/16. Unter einer Sammlung Prosen.

108. De beata Maria V.

1a. Sicut pratum picturatur
Et ver veris floribus,

1b. Mater Dei figuratur
Mysticis nominibus.

2a. Haec est nostra Sunamitis,
Nostra tympanistria,

2b. Via vitae, vera vitis
Et cella vinaria.

3a. Haec est sponsa Salomonis,
Fermentatrix femina,

3b. Qua vetusta Pharaonis
Relevatur sarcina.

4a. Haec lucerna paradisi,
Ostium et janua,

4b. Haec vervecis est occisi
Genitrix ingenua.

5a. Haec est scala, qua descendit
Calciata deitas,

5b. Haec est litus, ad quod tendit
Nostrae molis gravitas.

6a. Haec est mundi medicina,
Mundi purgans lolium,

6b. Haec est rosa sine spina,
Castitatis lilium.

7a. Haec est turris, quam vallavit
Incorrupta firmitas,

7b. Haec castellum, quod intravit
Sola verbi veritas.

8a. Haec est scirpea fiscella
Parvulum excipiens,

8b. Haec est parens et puella
Sine patre pariens.

9. Oret natum maris stella,
Ut sit nobis patiens.

Prosar. ms. S. Aldegundis Malbodiens. saec. 13. Cod. Cameracens. 36. A. — Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. B.

109. De beata Maria V.

1a. Ave, dia
Lux, Maria,
Diem reserans,

1b. Ave, pia
Vitae via
Vitam generans.

2a. Tu novella
Mundi stella
Flagrans saeculo,

2b. Veram lucem,
Christum ducem,
Profers populo,

3a. Aeternum radium,

3b. Novellum filium.

4a. Stella solem,
Virgo prolem,
Immensum femina,

4b. Serva regem,
Plasma plasten
Generans domina.

5a. Alma vitis,

6a. Virgo, mortuis
Dans salutis
Dona cernuis.

*   *   *
*   *   *

Quos primaeva
Necat Heva,
Tu vivificas.

7a. Vitae planta, sacri urna,
Manatis bajula,

8a. Permirandum paranymphum,
Clarum gloria,
Salutaris, praedicaris
Plena gratia.

9a. Melior omnibus,

10a. O addicta
Benedicta
In mulieribus,

5b. Vitam mittis,

6b. Illa damna,
Nobis lucra
Tu multiplicas.

Bona res,
Nostra spes,
Dulcis requies.

7b. Verbi porta semper clausa,
Foederis capsula.

8b. Qui te fecit, ad te venit,
Deus trinitas,
Tecum manet teque replet
Ejus caritas,

9b. Dulcior cordibus.

10b. Es dotata,
Comitata
Tantis culminibus.

Cod. Carnotens. 341 saec. 14.

110. De beata Maria V.

1a. Ave, gloriosa
Virginum regina,
Vitis generosa,
Vitae medicina,
Clementiae resina.

2a. Claritate radiosa
Stella matutina,
Brevitate legis glosa,
Per te lex divina
Irradiat doctrina.

3a. Cedrus pudicitiae,
Cypressus puritatis,
Myrrha poenitentiae,
Oliva pietatis,
Tu myrthus lenitatis.

4a. Stilla roris, odor floris,
Vernae novitatis,
Fons dulcoris, vas decoris,
Templum trinitatis,
Compages unitatis.

1b. Ave, copiosa
Gratiae piscina,
Carnis maculosa
Munda nos sentina,
Munditiae cortina.

2b. Venustate vernans rosa
Sine culpae spina,
Caritate viscerosa,
Aurem huc inclina,
Nos serves a ruina.

3b. Vitis abundantiae,
Tu palmes honestatis,
Palma patientiae,
Tu nardus caritatis,
Fons hortus voluptatis.

4b. Stellae decor, placans aequor,
Portus salutaris,
Dulcem precor, ducem sequor,
Parens expers paris,
Maria, stella maris.

5a. O Maria, mater pia,
Sinus poenitentium,
Debilium praesidium,
Columna firmitatis,
Alumna sanctitatis.

5b. O Maria, laude digna,
Jubilus laetantium,
Flebilium solatium,
Medela sanitatis,
Tutela libertatis.

6a. Tu foederis oraculum,
Characteris signaculum,
Itineris vehiculum,
Tu limes aequitatis,
Tu lumen caritatis.

6b. Tu pauperis umbraculum,
Tu miseris latibulum,
Tu sceleris piaculum,
Tu lumen claritatis,
Tu lima pravitatis.

7a. Tu thronus Salomonis,
Praelata coeli thronis,
Tu vellus Gedeonis,
Tu rubus visionis.

7b. Tu thalamus pudoris,
Tu balsamus odoris,
Tu libanus candoris,
Tu clibanus ardoris.

8a. Tu medium discordium,
Connubium amoris,
Humilium refugium,
Remedium languoris,

8b. Consilium errantium,
Auxilium laboris,
Compendium currentium,
Stipendium victoris.

9a. Munditiae tu speculum,
Tu gloriae spectaculum,
Per gratiae miraculum
Es mater salvatoris,
Origo conditoris

9b. Justitiae geraculum,
Laetitiae lyraculum,
Per spiritus spiraculum
Es cella creatoris,
Puella plasmatoris.

10a. Ave, speciosa,
Rutilans aurora,
Nubes pluviosa,
Coelitus irrora,
Cor aridum dulcora.

10b. Ave, gratiosa,
Gratiam implora,
Prece pretiosa
Filium exora,
Adesto mortis hora.

Opp. Gualteri de Cussiaco, Cod. Sem. Suessionens. s. sign. saec. 14. A. — Prosar. ms. Parisiense 3639 saec. 15 ex. B. — 9a, 4 conditoris A. — 9a, 5 fehlt A. — Str. 9b fehlt A. — 10b, 4 implora A. — Nach der Hsch. A ist das Lied ediert von Pouquet, Les Miracles de la sainte Vierge, Paris 1857, S. 735 u. f.; faksimiliert bei Didron, Annales Archéologiques X, p. 154 und 186. Die Versabteilung bei Pouquet ist aber durchaus willkürlich und unrichtig. A hat von 6b, 1 bis 10a, 1 kein einziges Alinea. — Ist Gautier de Coincy Verfasser dieses vereinzelten lateinischen Liedes, das zwischen seinen französischen Gedichten vorkommt? Es ist nicht unwahrscheinlich, obgleich die Hs. von Soissons nicht dem 13., sondern dem 14. Jahrh. angehört, wofür ich auf das Faksimile bei Didron verweise.

111. De beata Maria V.

1a. Ave mater Christi pia,
Orphanorum spes et via
Salutis ad tramitem,

1b. In te relucet sophia
Salomonis, verae quia
Vitae pandit formitem.

2a. Tu gemmarum gemma pura,
Tu flos florum, tu figura
Deitatis mystica,

2b. Castitatis es exemplum,
Deitatis vere templum,
Cedat ars sophistica.

3a. Tu lucerna mundi lucens,
Umbram mortis tu seducens,
Reddens lumen luminum,

3b. Tu regina supernorum,
Imperatrix inferorum,
Gignis numen numinum.

4a. Ergo, mater, tanta laude
Meritorum digna, gaude
Gaudio laetitiae,

4b. Desolatis propinare
Consolamen tu dignare
Post luctum tristitiae.

5a. Naufragantis mundi stella,
Pia pium interpella,
Ut sit memor hominis,

5b. Quem de limo terrae fecit
Et in lapsu vi refecit
Sui sancti nominis.

6a. Vacillando perit mundus,
Quem seductor tremebundus
Irretitum jugulat,

6b. Et seducens fraudulenter,
Docens irritat licenter,
Poenas poenis cumulat.

7a. Haec miserta vide, pura
Christi mater, et procura,
Ne praedatur misera

7b. Tui nati plasmatura,
Et leonis os obtura
Mergentis in infera.

8a. Per te sacrosanctus sanguis
Lavet, quod immundus anguis
Maculavit zemate,

8b. Caro mundet et mundatos
Duc nos inter approbatos,
Tuo riga dogmate.

9a. O Maria, tuae laudi
Decantantes nos exaudi
Commendans memoriae,

9b. Nos a culpis expiare,
Expiatos recreare
Spe perennis gloriae.

Cant. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacens. 716.

112. De beata Maria V.

1a. Salve, mater o serena,
Via morum, vitae vena
Cellaque vinaria.

1b. Ave, sacra Christi coena,
Imbre gratiarum plena,
Cordis rigans atria.

2a. Lava maculis obscena
Et nudata tege lena
Dans virtutum pallia,

2b. Volat inter nos Sirena,
Sua transfundens venena
Serpens ex invidia.

3a. Et cruenta nos hyena
Lacerare cum leaena
Festinat insania.

3b. Restat jam necesse, frena
Ut imponas, et effrena
Mox sopitur furia.

4a. Ex te pura non carena
Vina profluunt lagena
Reos confortantia,

4b. Gestans aurea patena
Christum, ne sis aliena
Nobis in angustia.

5a. In te deficit camoena
Vi doloris philomena,
Dum in cruce propria

5b. Nostri pallet regis gena,
Nulla cujus pergamena
Capiunt insignia.

6a. Arca salvans haec terrena
Pia mortis prece poena
Esto nunc propitia,

6b. Mentis visumque verbena
Redde clarum, ne Sirena
Sua nos malitia

7a. Interceptos in sagena
Subito gravi catena
Trahat ad supplicia.

7b. Solve culpae nos habena
Tuaque virtute, mena,
Fuge nunc daemonia.

8a. Et jumenta nos egena
Bene pascens cum amoena
Gratiae fac pingnia.

8b. Raro terra dat tricena
Vel crementa sexagena
Fructus, sed egregia

9a. Iam pertingis ad millena,
Dum exsuperas centena
Coeli ferens pluvia

9b. Christum, qui coelesti coena
Reficit nos agni, foena
Paulatim arentia.

10a. O virgo calcans haec caena
De manu velut murena
Utique labentia,

10b. Recte civis Nazarena,
Ne rex turba cum bissena
Damnet in vindemia,

11a. Da servare Dei dena
Nos praecepta per septena
Spiritus donaria.

11b. Insuper nos ab arena
Mundi transfer, ubi trena
Nunquam est, sed gloria

12. Et suavis cantilena
Beatorum per amoena
Resonet in patria.

Miss. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagens. 285. — Cod. Parisiens. 3639 saec. 15/16. B. ausdrücklich als Prosa bezeichnet. B. — Akrostichon: Salve regina misericordie.

113. De beata Maria V.

1a. Virgo, sancti spiritus
Illustrata coelitus
Sacrae lucis radio,

1b. Virgo vitam germinans,
Evae luctum terminans,
Mundum replens gaudio.

2a. Consolatrix optima,
Cum peccatrix anima
Mortis jugo premitur,

2b. In labore requies,
In aestu temperis
Per te dari creditur.

3a. Virgo beatissima,
Munda cordis intima
Tibi supplicantium,

3b. Fac in Christi nomine
Nos repleri lumine
Fugans omne noxium.

4a. Lava, quod est sordidum,
Riga, quod est aridum,
Sana, quod est saucium;

4b. Flecte, quod est rigidum,
Fove, quod est frigidum,
Rege, quod est devium.

5a. Da nobis fidelibus
In Christo credentibus
Optatum subsidium;

5b. Da virtutis meritum,
Per salutis exitum
Da perenne gaudium.

Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Rotomagens. 279. — Mel. natürlich: Veni sancte spiritus, dem 2a, 1; 2b, 1 u. 2; 3a, 2 sowie Str. 4a u. b wörtlich entlehnt sind.

114. De beata Maria V.

1a. Virgo munda et fecunda,
Pulchra super omnia,

1b. Fragrans ultra universa
Pigmenta et balsama,

2a. Pollens supra coeli clara
Angelorum agmina,

2b. Audi nostra quae depromit
Tibi vox precamina.

3a. Aufer maesta et infesta,
mala tolle omnia,

3b. Ut possimus tecum laeti
Possidere coelica.

4. Et cantare voce clara
Nato tuo praeconia.

Miss. ms. Carnotense saec. 14. Cod. Carnotens. 509. A. — Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. B.

115. De beata Maria V.

1a. Veni, mater veniae,
Venialis gratiae
Venam nobis aperi;

1b. Veni, virgo virginum,
Placa lumen luminum,
Culpas nostras operi.

2a. Dominaris, domina,
Munda mundi crimina,
Emundatrix criminum;

2b. Serva servos miseros,
Fac de servis liberos,
Liberatrix hominum.

3a. Regis regum regia,
Rege nos per maria
Mundi vitae devia;

3b. Inquietos corrige,
Mansuetos dirige,
Superbos humilia.

4a. Juva pusillanimes,
Tempera magnanimes,
Desolatos refove;

4b. Haereses mortifica,
Fideles multiplica,
Infideles remove.

5a. Rosa nostri generis,
Genus Adae veteris
Deo reconcilia,

5b. Ut de domo carceris
Educti cum superis
Laetemur in gloria.

Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Rotomagens. 179. — Mel. natürlich: Veni sancte spiritus.

116. De beata Maria V.

1a. Auster, veni, perfla mentem
Et accende torpescentem
Aquilonis frigore,

1b. Surge, torpor aquilonis,
Novo rore, novis donis
Fecundato pectore.

2a. Lingua torpens relaxetur
Et in laudem excitetur
Venerandae virginis,

2b. Ut laus digna detur ei,
Quae non tantum mater Dei
Sed Dei et hominis.

3a. Inter matres nulla talis,
Quam character virginalis
Nec post partum deserit,

3b. Virgines mirentur matrem
Virginem, quae prolis patrem
Virum non cognoverit.

4a. Admiremur et nos mundam
Genitricem, sed fecundam
Veneremur virginem,

5a. Ergo, virgo mater Dei,
In qua summa nostrae spei
Consistit et veniae,

6a. Ut, qui consors nostrae sortis
In cruce pro nobis mortis
Pertulit angustias,

4b. Mundam a contactu viri,
In qua constat couniri
Verbo patris hominem.

5b. Regem nostrum, tuum natum,
Redde nobis hic placatum
Nos reformans gratiae.

6b. Suae nobis deitatis
Et aeternae claritatis
Conferat delicias.

Grad. ms. Ratingense saec. 13/14. Clm. Monacens. 10075. A. — Miss. ms. Novesiense saec. 15. Cod. Parisiens. 12063. B. — Mel.: Virginalis turma sexus.

117. De beata Maria V.

1a. Templum pudicitiae,
Nova stella maris,

2a. Per te sol justitiae,
Lapis angularis.

3a. Roga patrem filia,
Placa mater filium,

4a. Per tua subsidia
Dari poscit bravium,

5a. Efficaci tua prece
Omni nos emunda faece.

1b. Naufraganti lux viae,
Portus salutaris.

2b. Nos coaptet gloriae,
In qua gloriaris.

3b. Cum dulci melodia
Tibi vox psallentium

4b. Quod non tollat dulia
Nec demergat vitium.

5b. Sic collaudet te vox chori,
Ut coaptet se cor ori.

Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Rotomagens. 279.

118. De beata Maria V.

1a. Stella maris luminosa,
Virga florens et frondosa,
Quam rigavit copiosa
Deitatis gratia,

2a. Ab aeterno ordinata,
Mente patris occultata,
Multis signis figurata
Mira providentia.

3a. Sunt impleta vota grata,
Dum in templo est oblata
Jugiterque mancipata
Divino servitio.

4a. Salvatorem generavit,
Unde justus vir expavit,
Sciens, quod non reservavit
Virginalem clausulam.

1b. Ex regum stirpe formosa
Orta fulget generosa
Virgo prudens et formosa,
Trinitatis gloria.

2b. Nunquam fuit maculata
Sed sancta priusquam nata
Et ab angelis servata
Magna diligentia.

3b. In aetate designata
Voce coelitus delata
Casto Joseph fit sponsata
Stupendo indicio.

4b. Bene tamen reservavit
Arcanum nec divulgavit,
Sponsam sed magnificavit
Tantae prolis gerulam.

5a. O Maria, singularis
Mater, thori expers maris,
Verum Deum laeta paris
Pariter et hominem.

5b. Hinc beata praedicaris
Et a cunctis veneraris
Super summumque locaris
Seraphicum ordinem.

6a. Gloriosa imperatrix,
Tu es nostra mediatrix,
Divinorum dispensatrix
Bonorum largissima.

6b. Tu reorum excusatrix,
Miserorum consolatrix,
In agone confortatrix
Et spes es certissima.

7a. Ergo dulcis et benigna,
Omni semper laude digna,
Tuo nato nos consigna
Pia per suffragia.

7b. Ut carnali, qua gravamur,
Compede sic absolvamur,
Ut soluti transferamur
Ad coeli palatia.

Grad. ms. Aquicinctense saec. 15/16. Cod. Duacens. 124.

119. De beata Maria V.

1. Castae matris ante thorum,
Qua lactatur rex coelorum,
Attollamus gaudia.

2a. Salve virgo, stirps beata,
Partu crucis instaurata
Rerum sunt primordia.

2b. In salutem praeparata,
Desperatis spes obtata,
Aegris dans remedia.

3a. Juga legis quos premebant,
Ad te vota suspendebant
Planctus et suspiria.

3b. In tormentis tibi flebant,
Te lamentis requirebant
Captivorum agmina.

4a. Templum tandem majestatis
Pulsos primae dignitatis
Ducis ad palatia;

4b. Thymiama sanctitatis,
Dans odorem suavitatis
Perfudisti saecula.

5a. Verbo feta, partu laeta,
Nobis datum profert natum
Genitricum gloria.

5b. Omni laude digna, gaude,
Stella maris, sol, quem paris
Mundum replet gratia.

6a. Stella felix, felix ortus,
Cujus ductu vitae portus
Patet pulsis patria;

6b. Per quam triste perit pactum,
Hostis cadit jus confractum,
Fortis ruunt atria.

7a. Per te salvi te collaudent,
Per te detur, quod non audent
Preces et mens conscia;

7b. Quos reatus causa premit,
Tuo nato, quos redemit,
Offer et concilia.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 417. A. — Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 479. B. — Miss. ms. Lincense Γ p. 17 saec. 12. G. — Miss. ms. Palat. Vindob. 13314. saec. 11. add. saec. 13. D. — Miss. ms. Claustriburgense 71 saec. 15. E. — Miss. ms. Gottwicense 432. saec. 15. F. — Nach 7b hat F noch folgenden Schlufschoral:

Nos ex hac vita migrantes
miserator, sponsae suae
et matri nostrae, jungat
coelesti Jerusalem.

120. De beata Maria V.

1a. Salve, sancta puritas,
Salve, pura sanctitas,
Salve, virgo virginum;

1b. Salve, fumi virgula,
Salve, vitae regula,
Salve, salus hominum.

2a. Tu restauras perdita,
Tu pandis abscondita,
Tu das nocti terminum;

2b. Per te justis gratiam,
Per te reis veniam
Dat oblitor criminum.

3a. Coelo terram foederas,
Dum gigantem generas
Geminae substantiae;

3b. In te dives pauperi
Junctus nos a veteri
Culpa reddit veniae.

4a. Ex anxata nascitur,
A quo prius mittitur
Ipsa, sol justitiae.

4b. Nocti finem posuit
Luxque solem genuit,
Quae refulget hodie.

5a. Haec fugavit bestias
Et solvit calumnias
Antiquae discordiae;

5b. Haec serenum conferat,
Nato preces offerat
Psallentis ecclesiae.

Brev. ms. S. Sepulchri Cadomensis saec. 14. Cod. Parisiens. (Arsen.) 279. — 2b, 3 Das oblictor criminum. — Mel. = Veni sancte spiritus.

121. De beata Maria V.

1a. Salve, salus ecclesiae,
Maria, flos munditiae,
Omni carens macula;

1b. Mater misericordiae,
Inimica discordiae,
Summae pacis bajula.

2a. Salve, sidus singulare,
Salve, sanctum luminare
Super coelos emicans,

2b. Sidus nobis salutare,
Deviatis per hoc mare
Vitae portum indicans.

3a. Salve, sidus eximium,
Sidus, per cujus radium
Nobis datur gratia;

3b. Sidus, cujus incendium
Inflammat mentes mitium
Et consumit vitia.

4a. Salve templum trinitatis,
Specialis dignitatis
Pollens privilegio,

4b. Fons exundans pietatis,
Viae, vitae, veritatis
Veneranda mansio.

5a. Salve, sublimis civitas,
Quam plene replet claritas
Lucis admirabilis,

5b. In qua turris humilitas
Et virginalis castitas
Murus invincibilis.

6a. Salve, digna, Deo plena,
Vivax verae vitae vena,
Vitam portans hominum,

6b. Paradisi per amoena
Pia, potens et serena
Choros ducens virginum.

7a. Salve totis praecordiis,
Quae tot et tantis radiis
Tam praeclare radias,

7b. Suavis in deliciis,
Emunda nos a vitiis
Dans veras divitias.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Rotomagens. 277.

122. De beata Maria V.

1a. Pulsa labe cordium
Reddamus servitium
Tibi, virgo nobilis,

1b. Nam si desit vitium.
Vox erit psallentium
Magis acceptabilis.

2a. Ad te jure fugimus,
Ex qua panis azymus
Nos reformans prodiit;

2b. Per Evam amisimus
Vitam sed recepimus,
Unde vita rediit.

3a. Qui se sentit saucium,
Affectans remedium
Sibi dari gratiae,

3b. Te quaerat non alium,
Quae portasti pretium
Salutis ac veniae.

4a. Ex te, virgo, genitus
Nostros per te gemitus
Convertit in gaudium,

4b. Ut a nobis penitus
Sit error depositus
Per tui suffragium.

5a. Mala nostra superet
Vox tua nec oneret
Te clamor precantium,

5b. Nam ut homo fieret
Ac peccata tolleret
Perperisti filium.

6a. Funde preces filio,
Nam tua subventio
Peccatores expiat,

6b. Fac, ut pulso vitio
In coeli palatio
Nos secum suscipiat.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Parisiens. 1339. A. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. B. — 5b, 1 Jam B.

123. De beata Maria V.

1a. Virgo mitis, mater pia,
Florens, fraglans o Maria
In coelesti patria;

1b. Jubar mundi, fons hortorum,
Interventrix peccatorum
In virtutum atria.

2a. Rosa coeli singularis,
In procellis stella maris,
Dona portum gloriae;

2b. Grata virga Assueri,
Gratus scyphus Joseph veri,
Reple potu gratiae.

3a. Ortae spicae Pharaonis
Te refertam septem donis
Designant veraciter;

3b. Mater veri Salomonis,
Madens vellus Gedeonis,
Riga mentes jugiter.

4a. Ardens rubus incombustus,
Ad te currit omnis justus
Illustratus lumine;

4b. Roga Jesum ex te natum,
In salutem mundo datum,
Ut nos ditet flamine.

5a. Jucundaris et laetaris
Et cum sanctis gloriaris
Plena Dei gratia;

5b. Ave sponsa o beata,
Super choros exaltata
Angelorum domina.

6a. Esto nostra advocata
Caritate tota lata
Stellato palatio,

6b. Sursum ducas, o Maria,
Nos ad Christum, qui est via,
Vita sine spatio.

Miss. ms. Lambacense CLXXIX saec. 14. Mit Mel. — 1b, 4 Virgo vitis.

124. De beata Maria V.

1 a. Mater sancta, mater Dei,
Tibi laudes servi rei
Vere digne solvimus;

1 b. Audi, vide preces, vota,
Tibi voce, mente tota
Vere digne canimus.

2 a. Per te namque pignus illud
Gratiae, pacis, salutis
Credentes accepimus,

2 b. Quod promissum desperatis
Per te missum liberatis
Ore, corde sumimus.

3 a. Hoc in Eden vitae ligno,
Hoc in arcu Noe signo,
Hoc in virga Aaron,

3 b. Hoc agno redemptionis,
Hoc in cornu unctionis
Signat tetragrammaton.

4 a. Quod ructatum corde patris,
Caro factum ventre matris,
Verbum in principio

4 b. Tenet scriptum fides clara,
Testamentum, pacis ara,
Crucis in novissimo.

5 a. Ergo, mater, pactum pacis
Serva salvum filiis
Tanto pretio redemptis;

5 b. Ecce manna, ecce calix
Tibi gloria, salus nobis
Tanto pretio redemptis.

Miss. ms. Lincense Γ p. 17. saec. 12.

125. De beata Maria V.

1 a. Mariae virginitas,
Fides et humilitas
Nobis sint in speculum,

1 b. Cujus summa sanctitas
Velut solis claritas
Illuminat saeculum.

2 a. Cujus mentis puritas
Votique primaevitas
Exemplant diluculum,

2 b. Pudoris integritas
Partusque nobilitas
Cristalli umbraculum.

3 a. Cujus viget firmitas
Nec perit frigiditas,
Cum parit igniculum;

3 b. Ita parit castitas
Nec frangit fecunditas
Pudoris signaculum.

4 a. O fidei dignitas,
Cujus sorbet veritas
Erroris crepusculum,

4 b. Cujus non adversitas,
Crux aut mortis feritas
Obscurant carbunculum.

5 a. O felix humilitas,
Ad quam flectit trinitas
Pietatis oculum,

5 b. Cujus tenens semitas
Matris hausit caritas
Deitatis osculum.

6 a. O virtutis entitas,
Gratiae totalitas,
Morum perpendiculum,

6 b. O virtutum civitas,
In qua sibi deitas
Fecit habitaculum.

7. Nos ad vitae ferculum
Post mortis articulum
Tua ducat pietas.

Miss. ms. S. Petri Insulens. saec. 16. Cod. Insulens. 25. — 2 b, 3 Cristali. — 5 a, 2 quam felix trinitas.

126. De beata Maria V.

1. Laus tibi, virgo Maria,
Mater salvatoris
Atque redemptoris

2a. Coeli, terrae,
Maris, angelorum
Et hominum;

2b. Tibi ferre
Laudes dignas doce
Nos carminum.

3a. Sicca stirps Jesse
Dans florem
Te sanctam innuit

3b. Virginis esse
Decorem
Quae Christum genuit.

4a. Te Gedeonis
Velleris donum
De caelo
Impregnari et docuit.

4b. Dat Salomonis
Te Christus thronum,
Dum velo
Tuae carnis se induit.

5a. Sic virgo parturis,
Ut in flamma Moysi
Rubus stans viruit.

5b. Tua vox turturis,
Quae in aure Domini
Dulcis insonuit.

6a. Vernans ut lilium
Convallium
Lactando filium
Non alium
Mamilla
Rorante
Nectar coeleste
Et coelorum Dominum.

6b. Verum consilium
Magnalium
Fit in auxilium
Mortalium,
Sibilla
Testante
Carnis in veste
Venit judex hominum.

7a. Tu fons signatus
Es, Dei mater,
Immunis ad nubila.

7b. Qui de te natus,
Est tibi pater,
Tu virgo filia.

8a. Cordis dulcedo
Quae tibi potest crescere
De tali commercio!

8b. Constanter credo,
Quod sanctos omnes praemines
Tam sancto mysterio.

9a. Hinc Salomon clariorem
Te stellis
Et sole praedicat,

9b Dum tu stella paris solem,
Dum solis
Te splendor amictat.

10a. Tu nubes
Manna pluens
Christum sequentium
Per baptismi fluctus
Ad cohortis
Angelicae gaudium.

10b. Tu rupes
Melle fluens
Terrae viventium,
Ventris tui fructus
Dum fit mortis
Medela credentium.

11a. Ezechielis
Porta jugiter serrata
Tu mater es castissima.

11b. Vox Gabrielis
Portans coelica mandata
Confirmat haec verissima.

12. Regina mundi, Maria,
Excusa peccatorum
Nostrorum
Distermina
Et da coelorum gaudia.

Grad. ms. Pragense VII A 13 saec. 16. Zweimal A u. B. — Mel.: Psallite. — 1, 1 sq. Ave virgo genitrix nostri B. — 2 a u. b: Coelum, terram, mare, angelorum [sic] et homines Qui creavit, tu digna es, ut pareres. — 3 a, 1 Virgula Aaron. — 5 a, 1 Hic virgo A. — 6 b, 1 sq. Vatum priscorum vaticinium B. — 9 a Hinc ceteris clariorem te sanctis fideles praedicant. — 9 b, 1 Cum tu virgo B. — 12, 1 sq. Jesu, rex nate virginis, miserando miseris dele nostra crimina et da coelorum gaudia B.

127. De beata Maria V.

1 a. Ave, virga, virgo Jesse,
Tui pia fac nos esse
Consortes incendii;

1 b. Ave, virgo, virga throni,
Dans de petra Gedeoni
Flammam sacrificii.

2 a. Ave, virga summi ducis,
Aquam de petra producis
Sitienti populo;

2 b. Ave, virga tollens luctum,
Florem profers atque fructum
Clauso ventris vasculo.

3 a. Virga vigil, natum Deum
Vigilantem contra reum
Praevenire crederis;

3 b. Virga praeter quam ferendum
Nil in via, nil quaerendum,
Nam tu cuncta suggeris.

4 a. Ave, virga, quae procedis
In conspectu summi sedis
Ut fumus aromatum;

4 b. Virgo, virga tam fecunda,
Ubertate nos fecunda
Tantorum charismatum.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Rotomagens. 277. Mit zweistimmiger Melodie.

128. De beata Maria V.

1 a. Ave, virgo gloriosa,
Virga florens et frondosa,
Vitae salutifera,

1 b. Res miranda, coeli rore
Castitatis salvo flore
Virgo fit puerpera.

2 a. Nutu patris divinitus
Irrigavit paraclitus
Clausi horti lilium,

2 b. Quo perfusa virginitas
Parit casta fecunditas
Verae lucis radium.

3 a. Jesse ex origine
Atque Sion germine
Stella Jacob oritur,

3 b. Ex Maria virgine
Conspirante flamine
Verbum Dei nascitur.

4 a. Rubum ignis inflammavit,
Virga florem germinavit,
Vellus rore maduit.

4 b. Virgo Deum paritura,
Creatorem creatura,
Rore coeli claruit.

5 a. Veluti solus radius
Subtile et integrius
Specular ingreditur,

5 b. Sic matrem Dei filius,
Immo multo subtilius,
Intrat et egreditur.

6a. O Maria, templum Dei,
Scala coeli, salus rei,
Mundi spes et gloria,

6b. Pro indignis dignum digna
Natum ora, o benigna,
Virgo, Sion filia.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263.

129. De beata Maria V.

1a. Ave, stella parens solis,
Ave, virgo fructu prolis
Fecundata coelitus.

1b. Rosa vernans, stirps electa,
Terra ferox et humecta
Rore sancti spiritus.

2a. Notus Deus in Judaea,
Homo natus est in ea,
Spes communis omnium;

2b. Vervex nobis ille datur,
Qui pro Isaac mactatur
Dulce sacrificium.

3a. Sine succo, sine rore
Viret virga dans cum flore
Novae fructum gratiae,

3b. Dulcem nucem, veram lucem,
Pium regem, rectum ducem
Ad quietem patriae.

4a. Fracta fuit legis vena,
Jam aperta, jam serena
Signa fiunt vetera;

4b. Noctem fugat lux amoena
Per lucernam in lagena,
Jonae marcet hedera.

5a. Jam aufertur sceptrum Juda,
Synagoga sedet nuda
Scisso legis tegmine,

5b. Tange lyram, sona laudes,
Tu, qui Christum natum gaudes
Ex Maria virgine.

6a. Umbra sumus faexque fimus,
Pressi malis jam perimus,
O Maria, nisi simus
Tuis tuti precibus;

6b. Mater vera regis veri,
Potes, si vis, nos tueri;
Praesta nobis promereri
Locum in coelestibus.

Miss. ms. bibl. Rossianae saec. 13 et 15. add. saec. 13.

130. De beata Maria V.

1. Ave, stella matutina,
Plena gratia divina.

2a. Ave, sponsa grata Deo,
Tecum Deus, tu cum eo.

2b. Benedicta parens Christi,
Virgo Deum peperisti.

3a. Gaude, felix et beata
Sponsa Deo consecrata,
Virgo verbo gravidata,
Sed non gravis aut gravata.

3b. Gaude, virgo mater Christi,
Quae non nupta concepisti,
Non corrupta peperisti,
Illibata permansisti.

4a. Verbo patris inspirata,
Tu rubus es inflamata,
Quasi vellus irrorata,
Quasi tellus instillata.

4b. Nulla prior nec secunda
Tali prole nec fecunda,
Nulla certe sic intacta
Sine viro mater facta.

5a. Ergo sponsa specialis,
Cui nulla coaequalis,
Fac nos licet inaequales
Sponso tuo consodales.

5b. Sponsa tota laetabunda,
Tota pulchra, clara, munda,
Fac nos claros et pudicos,
Sponso caros et amicos.

6a. Fac nos quamvis peccatores
Sponsi tecum sectatores,
Fac nos tuos laudatores
Sponsi tecum amatores.

6b. Sponso tecum occurrentes
Tamquam virgines prudentes,
Una sponsa tecum simus
Uni sponso, quem sitimus.

7a. Una simus uxor agni,
Una sponsa regis magni,
Una Rachel sive Lia,
Una Martha seu Maria.

7b. Sponsae cultum aemulantes,
Sponsi vultum speculantes,
Sponsae cultu sociemur,
Sponsi vultu satiemur.

Grad. ms. Claustroneoburgense 588. saec. 14.

131. De beata Maria V.

1a. Ave, sole clarior,
Globo lunae pulchrior
Cunctisque sideribus,

1b. Amplexaris filium,
Quem vox laudat omnium
Psalmis, hymnis, precibus.

2a. Ave virgo Maria,
Cujus ex memoria
Mira fit suavitas.

2b. Haec vox mel est faucibus,
Haec vox melos auribus,
Haec vox cordi claritas.

3a. Ave, pratum floridum,
Quod efficit gravidum
Auster sancti spiritus;

3b. Qui dum perflat leniter,
De te mirabiliter
Flos est vitae genitus.

4a. Ave, Sion filia,
Regis tui gloria
Resultans alacriter,

4b. Nostri cordis organum,
Nostrae carnis tympanum
Modulare dulciter.

5a. Ave, cum qua coelitus
Omnis Deo spiritus
Decantat Alleluja;

5b. Honor tibi virgini,
Patri, nato, flamini
Sit virtus perpetua.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 195. A. — Miss. Suessionense imp. Parisiis. 1516. B. — Miss. Fontrebaldense imp. Parisiis. 1534. C. — Str. 4b und 5a umgestellt C.

132. De beata Maria V.

1a. Ave, stella marium,
Maria, spes tristium,
Specula consilii,

1b. Organum laetitiae,
Lucerna miseriae,
Conclave subsidii.

2a. Orbis sustentaculum,
Coeleste spectaculum,
Gratiarum legio,

2b. Ut matris et virginis,
Sic Dei et hominis
In te nupsit unio.

3a. Amor vincens omnia,
Tua flexum gratia
Dei vicit filium,

3b. Verbum carnem faciens
Et vitam trajiciens
Ad usus mortalium.

4a. Tam alta, tam humilis,
Ad texendum habilis
Tanti pacti fibulam;

4b. Terrae ligas aethera,
Sursum trahis infera
Per mirandam copulam.

5a. Trahe nos, o domina,
Non tam per certamina
Quam gratis ad bravium.

5b. Et quem pro memoria
Tenes inter brachia,
Dona nobis filium.

Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Valentinianens. 111.

133. De beata Maria V.

1a. Ave, regina coelorum,
Mater regis angelorum,
Ave, spes credentium;

1b. Ave, gemma lucens morum,
Ave, decus orthodoxorum,
Ave, candens lilium.

2a. In salutem mundo daris,
Regum ramis procrearis,
Patrum mores imitaris,
Abrahae fidem sectaris.

2b. Sic devotio Josiae
Et cor tectum Ezechiae
Salomonisque sophia
In te praefulget, Maria.

3a. Dum angelus te salutat.
Jus in te natura mutat.
Concipis ordine miro
Non commixta viro.

3b. Terris pax donatur,
Vetus culpa relaxatur,
Adae pro comesto pomo
Dum Deus fit homo.

4a. Audi, vide, senti mirum,
Haec, quae nunquam novit virum,
Nato Deo stat onerata
Virginitate conservata.

4b. Natum fetum fert ad templum
Matrum nostrorum ad exemplum,
Videt senex, quod praestolatur,
In pace dimitti precatur.

5a. O stella maris,
Vagientem Christum consolaris,
Patienti contristaris,
Resurgenti conlaetaris,
Ascendentem contemplaris.

5b. Non habens aequalem
Vitam finis temporalem,
Portam subis aeternalem,
Thronum scandis specialem,
Es regina Hierusalem.

6. Ergo nostri memorare,
Natum tuum deprecare,
Ut ad dextris velit nos locare,
Dum coeperit saeclum judicare.

Grad. ms. Dominican. saec. 14. Cod. Oenipontanus 710.

134. De beata Maria V.

1a. Ave, mater gratiae,
Virginale speculum,
Hortulus clementiae,
Reorum refugium.

1b. Pietatis rivulus,
Quo manat remedium
His, qui pro criminibus
Merentur supplicium.

2 a. Maria, considera,
Cui refrigerio
Tuum pectus, ubera
Dedisti cum gremio.

2 b. Huic ergo impera
Matris privilegio,
Ne post carnis funera
Nos reddat supplicio.

Grad. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Pragens. I E 12.

135. De beata Maria V.

1 a. Ave, mater Domini,
Per quam salus homini
Facta est et gratia,
Maria.

1 b. Tu finis miseriae,
Fons misericordiae,
Redundans cum gloria,
Maria.

2 a. In te matre virgine
Cum divino germine
Stat flos castitatis,
Maria.

2 b. Plena vena veniae,
Ortus portus gratiae,
Sinus pietatis,
Maria.

3 a. Tu tutum praesidium,
Securum refugium,
Maria

3 b. Defende nos ab hostibus
Et malis incursibus,
Maria.

4 a. Merge metum, terge fletum
Vere poenitentium,
Maria.

4 b. Quo consortes fiant sortis
Tibi congaudentium,
Maria.

Miss. ms. Voraviense 6. saec. 15.

136. De beata Maria V.

1 a. Ave, mater Domini,
Flos odoris gemini.
Virgo mater unica,

1 b. Fons signatus gratiae,
Hortus pudicitiae,
Sera clausa diceris.

2 a. Ave, lumen luminum,
Ave, salus hominum,
Paradisi janua,

2 b. Terge sordes sanguinum.
Laxa scelus criminum.
Exoratrix strenua.

3 a. Flecte, mater, filium
Et serpentis impium
Caput, virgo, contere;

3 b. Da rorem vivificum,
Imbrem posco coelicum,
Da salutem dexterae.

4 a. Desperantes erige,
Fluctuantes dirige,
Stella salutifera,

4 b. Sana nostra vulnera,
Purga carnis vitia,
Praesta matris ubera.

5 a. Tui prolem uteri
Nobis monstra, veteri
Depulsa caligine;

5 b. Da videre faciem
Ipsius post speciem
Novo mentis lumine.

Miss. ms. Monacense 23275. saec. 13. — Mel. wahrscheinlich: Veni sancte spiritus. — 2 b, 2 Laxa criminum Hs.

137. De beata Maria V.

1 a. Ave, mater genitoris,
Via vitae, vas decoris,
Lilium munditiae,

1 b. Stella maris, sol splendoris,
Veri virgultum amoris,
Paradisus gratiae.

2 a. Ardet rubus caritatis,
Puritas non laeditur,
Dum limus humanitatis
Deitati jungitur.

2 b. Vellus rore pietatis
Perfusum nunc cernitur,
Partus mirae novitatis
Ex Maria nascitur.

3 a. Renovatur creatura
Mente, factori factura,
Miratur rerum natura,
Virga floret regia.

3 b. O miranda celatura,
Mater manens virgo pura,
Deus homo, legis jura
Pandis singularia.

4 a. Fons misericordiae,
Rosa claritatis,
Aurora laetitiae,
Manna sanitatis,

4 b. Da pigmenta gratiae,
Cella sanctitatis,
Portans sceptra gloriae,
Templum trinitatis.

5 a. Summis donis decorata,
Super coelos sublimata
Sanctorum rosario,

5 b. Virgo Deo dedicata,
Duc nos ad regna beata
Cum dilecto filio.

Miss. ms. Capit. Olomucens. 50. saec. 15.

138. De beata Maria V.

1 a. Ave, maris stella,
Verbo Dei cella,
Singulare lilium,

1 b. Mater et puella,
Patrem interpella
Pro nobis et filium.

2 a. Sumens illud ave
Gratum et suave
Gabrielis nuntio,

2 b. Nos in pace funda
Nosque prece munda
A mundi contagio.

3 a. Solve vincla reis,
Profer lumen eis,
Qui sunt in caligine;

3 b. Mala nostra pelle
Et lapsos evelle
Sordium voragine.

4 a. Monstra te esse matrem
Et exora patrem,
Fons misericordiae,

4 b. Ut nostros reatus
Donet ex te natus
Nobis dono gratiae.

5 a. Virgo singularis,
Tu quae prolem paris
Sine viri semine,

5 b. Nos culpis solutos
Mites fac et tutos
Mortis in examine.

6 a. Vitam praesta puram,
Vitam da securam,
Omni plenam gaudio,

6 b. Ut Jesum videntes
Simus congaudentes
Coelesti consortio.

7a. Sit laus Deo patri,
Laus reginae matri,
Laus sacratae virgini.

7b. Laus sit tibi, nate,
Ut proli beatae,
Laus sit sancto flamini.

8a. Sit laus trinitati,
Laus sit unitati,
Tribus laus sit sedula,

8b. Quibus par potestas,
Aequalis majestas
Per aeterna saecula.

9a. Ad coeli nos pia
Fac prece, Maria.
Scandere palatia,

9b. Ubi pax et vita
Et laus infinita
Ubi Deus omnia.

Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Rotomagens. 277.

139. De beata Maria V.

1a. Amor vincens omnia
Mariae praecordia
Penetravit,

1b. Amoris flagrantia
Cordis penetralia
Perlustravit.

2a. Cordis in munditia
Gratiarum copia
Pullulavit,

2b. Virtutum frequentia
Ab intimis vitia
Relegavit.

3a. In tam pura regia
Summa sapientia
Sibi lectum stravit,

3b. De cujus essentia
Carnis sumens spolia
Se Christus armavit.

4a. In qua factus hostia,
Vitae pandens ostia
hortem triumphavit,

4b. Per te, mater regia,
Salutis remedia
Deus dispensavit.

5a. Ergo, plena gratia,
Quam misericordia
Nutricans lactavit,

5b. Nos prece propitia
Nato reconcilia,
Quem tuum lac pavit,

6. In quo te beavit,
Quo te satiavit
Amor vincens omnia.

Miss. ms. S. Petri Insulens. saec. 16. Cod. Insulens. 25.

140. De beata Maria V.

1a. Vas decoris et honoris,
Vas coelestis gratiae,

1b. Templum nostri redemptoris,
Forma pudicitiae.

2a. Miserorum miseratrix
Et lapsorum sublevatrix,
Fons misericordiae,

2b. Virgo, vitae reparatrix,
Angelorum imperatrix
Et coelestis curiae.

3a. Virga Jesse generosa,
Super omnes speciosa
Flore, fructu, specie,

3b. Servos tuos, gloriosa,
Gratos redde, gratiosa,
Christo regi gloriae.

4a. Ave virgo stella maris,
Mater sapientiae,

5a. Flos Maria castitatis,
Pelle nostrae pravitatis
Onus et tristitiae,

4b. Audi, virgo singularis,
Preces nostras hodie.

5b. Plagam nostrae pravitatis
Leva manu pietatis
De lacu miseriae,

6. Et per viam veritatis
Duc ad regna claritatis
In aula justitiae.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534.

141. De beata Maria V.

1a. Salve, virgo, vitae via,
Mundum mundans prece pia,
Maria per maria;

2a. Salve, virgo salutaris,
Salutando gravidaris
Verbo sapientiae;

3a. Salve, proles speciosa,
Radix Jesse generosa,
Domus inquam Domini;

4a. Salve, viror, quae non vires
Perdis, quamvis viro vires,
Sed vires virtutibus:

5a. Salve, mater, te precamur,
Cujus diem veneramur
Dignum reverentia,

1b. Salve, cara, culpa carens,
Sine pari patris parens,
Per te patent omnia.

2b. Salve, sola solem paris
Nec in partu defloraris
Flore pudicitiae.

3b. Salve, lucis lux amoena,
Luce lucens aliena,
Lucem praebens homini.

4b. Salve, viror sine viro,
Viror virens modo miro,
Non naturae viribus.

5b. Salve, placa nobis Christum,
Ut perducat chorum istum
Ad coelorum gaudia.

Miss. ms. Remense saec. 13. Cod. Remens. 125. add. saec. 15. A. — Miss. Remense imp. Parisiis 1513. B. — 4b, 2 mundo A.

142. De beata Maria V.

1. Mater dilecta
dilecti ex dilecto,
dilectionis gratia plena,
semper virgo,
sancta Maria.

2a. Nam ut ovum volucris
fotu et calore
animatum
circumdare
cognoscitur intra
se fotum,

2b. Sic tu integra divino
calescens amore
virum novum
circumdabas
juxta Jeremiae
praedictum.

3a. Conceptum hunc
in utero sine tactu pudoris
genuisti
integra, non sentiens
partum doloris.

3b. Tu es ergo
evangelicum illud patris ovum,
scorpionis
letifero veneno
prorsus oppositum.

4a. Quo veneno
infecti medullitus

4b. Te benignam
pulsamus gemitibus,

5a. Ut te juvante
antidotum
de tua carne confectum
in altaris mysterio
digne sumamus.

5b. Ne ultra scorpio
inficiat,
sed tuus amor foveat,
quo favente sanissimi
semper vivamus,

6. Dilecti tuo
dilecto ex dilecto,
dilectionis plena virgo.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 417. A. — Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 479. B. — Miss. ms. S. Floriani III 208. saec. 12. C. — Brev. ms. saec. 12. Cod. Londinens. Add. 18302. D. — Grad. ms. saec. 11. Cod. Palat. Vindobon. 13314. add. saec. 13. E. — 3b, 2 es igitur DE. — 6, 3 virgo sancta Maria C.

143. De beata Maria V.

1. Verbi Dei parens alma,
Virgo plena gratia,
Aula regis, sancta regum
Adornans palatia.

2a. Per te patet porta coeli,
Cherubim quam clauserat,

2b. Hominemque natus ex te
Deus Deo foederat.

3a. Sic clara patriacharum
Efficis oracula,

3b. Et obscura prophetarum
Detegis miracula.

4a. Gedeonis
siccatur area,

4b. Madet vellus
carne virginea.

5a. Nova nativitas
pandit mysteria,

5b. Jam laudes debitas
Reddat ecclesia.

6a. Rubus non comburitur,
Tua nec consumitur
In carne virginitas;

6b. Unda sancti spiritus
Rorat te divinitus
Et manet virginitas.

7a. Virgo virginibus
Praecellens omnibus,
Depellens scandala,

7b. Fructu praecipuum
Paris amygdalum
Inter amygdala.

8a. Femina Ruth Moabitis,
Ferax tellus verae vitis,
Viro Booz conjugata,

8b. Forma facta est virtutis,
Virum germinans salutis,
De qua stirps est Jesse nata.

9a. Quam felix clementia,
Quod ejus es filia;

9b. Peccatores gaudeant
Et te matrem adeant.

10a. Omnes illumina,
Coelorum Domina,

10b. Nosque, propitia,
Sic reconcilia,

11a. Ut Thamar filium
Judae parturiat,

11b. Qui nos a vitiis
Dividi faciat.

12a. Te Salomonis fabrica
Nube figurat mystica,
Quam lux coelestis reserat,

12b. In illa domo mallei
Non sonuerunt aerei,
Nec te lex viri noverat.

13a. Sine tactu carne sana
Absque manu est humana

13b. Lapis caesus ex te, pura,
Quem mons signat in figura.

14a. Virum virgineo
Circumdans utero,
O virgo femina,

14b. Et vir et Deus est,
Qui natus tuus est
Natura gemina.

15a. Regem Emanuel
Nuntiat Gabriel,
Quod nasci debeat
Nec pudor pereat.

15b. Ortus in Bethlehem
Rex est Jerusalem,
Quem, proles regia,
Paris cum gloria.

16a. Quem canunt angeli,
Coelestes nuntii,
Et pacem perditam
Homini redditam.

16b. Ergo virgineos
Huc vertens oculos
Dele facinora
Et tuos robora.

17. Ut nos ad regales, virgo, nuptias
Introduci cum redemptis facias.

Prosar. ms. Glastoniense saec. 12. ex. Cod. Londinens. Calig. A XIV.

144. De beata Maria V.

1a. Ave plena
et perplena gratia,
Quam perfudit
sicut vellus pluvia
Immensa gratia.

1b. Unda tota
deitatis labitur,
Et sic verbum
caro factum cernitur
In nostra patria.

2a. Hinc turbatur
carnis angustia,
Quando sensit
Dei magnalia
Angelo loquente.

2b. Se portantem
portat virginitas,
Quam portantis
munit immensitas
Virgine stupente.

3a. Laetetur mater omnium,
Eva, cujus opprobrium
Sensit omnis filia.

3b. Mulier dedit vetitum,
Nunc reddit fructum placitum,
Pro veneno dulcia.

4a. Quae damnavit,
Jam salvavit,
Quae prostravit,
Sublevavit,
Simplex fit relatio.

5a. Jam in prole gaude, mater,
Cujus natus suus pater
Et creator omnium,

6a. Cujus sanguis
salutare pretium,
Cujus caro
nutrimentum mentium
Et mors vena veniae.

4b. Virgo credit
Et obedit,
Fructum dedit,
Quem commedit,
Angelorum concio.

5b. Immo ambo jam parentes
In Maria sunt gaudentes,
Quae dat talem filium.

6b. Ipsi per te
rapiamur obviam,
Virgo tecum
intrantes in patriam
Aeternalis gloriae.

Miss. ms. Lincloniense saec. 15. Cod. Londinens. Add. 11414. — 2b, 3 portanti Hs. 1: portati? — 2b, 4 monit Hs.

145. De beata Maria V.

1a. Chorus noster plaudat odis
Depromendo piis modis
Mariae praeconia,

2a. Transit umbra saevae mortis,
Subit lumen sanctae sortis,
Virgo plena gratia,

3a. Spirat rubus non ardorem,
Immo justum coeli rorem
Carnis sine caria,

4a. Non de limo fit vel costis,
Hoc nec novit primus hostis,
Mira sunt praeconia:

5a. Huc accedit Salomonis
Lectus, fulgens aula tholis
Et fidei cellula.

6a. Gaude mundus
in partu virginis,
Quo peccatum
deletur hominis,
Gaudet coeli curia.

7a. Porta clausa, fons hortorum,
In qua sedit rex coelorum
Nulli viro pervia.

8a. De te, virgo, sunt haec dicta,
Mater Christi benedicta
Sed et multa alia;

1b. Virgo mater est effecta,
Specialis praeelecta
Virens Jesse virgula.

2b. Mors per Evam pullulavit,
Sed Maria mortem stravit
Mundo ferens gaudia.

3b. Caro mundo fructum dedit,
Coeli rorem quae suscepit,
Caro luti nescia.

4b. Frondet virga sacerdotis,
Digna flore sacrae dotis
Pariens amygdala.

5b. Madet vellus Gedeonis,
Tactum stilla sancti roris,
Virgo fit puerpera.

6b. Haec est clara
Jacob stella,
Quae confregit
Moab regna
Mira cum potentia.

7b. Nardus spirans, flos odorum,
Odor floris, vas decorum,
Cella pigmentaria.

8b. Tu es vere vitae via,
Tu es Jesu mater pia,
Perduc nos ad gaudia.

9a. Fac, ut tui coronentur
Et in coelis collocentur,
Ubi pax et gloria;

9b. Trino Deo praesententur
Et cum Christo satientur
Per aeterna saecula.

10. Sit cunctorum creatori,
Sit et nato suae proli,
Sit amborum sacro rori
Laus, decus et gloria.

Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 240. saec. 12. add. saec. 13. — 5a, 2 auratolis Hs.; cfr. Sedulius Carm. pasch. I, 285.

146. De beata Maria V.

1a. Amator hominis
Amorque superum
Mariae Virginis
Fecundat uterum
Non carnis serie.

1b. Affata nuntio
Concepit puerum,
Se sub hospitio
Reclinat viscerum
Hospes munditiae.

2a. Cum sancti spiritus
Fit operatio
Cesset concubitus
Omnis suspicio
Hac in materie.

2b. Fides respondeat,
Si fiat quaestio.
Sola sufficiat,
Ut sit solutio
Huic argutiae.

3a. Carnis opificem
Puella bajulat,
Naturam duplicem
Unius copulat
Carnis sub pallio.

3b. Nati divinitas
Corpus coagulat,
Matris virginitas
Almum praetitulat
Miro connubio.

4a. O virgo pariens
Patrem eximium,
Pudoris nesciens
Partu dispendium,
Nostrum refugium.

4b. Vota suscipias
Ad te clamantium,
Tuum ut facias
Deique filium
Nobis propitium.

Grad. ms. saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 357.

147. De beata Maria V.

1a. Benedicta
Sit cella munditiae,
Dux viae,
Regina patriae,
Mater regis gloriae

1b. Per quam victa
Persequentis acie
Nos pie
Solatur hodie
Dator indulgentiae.

2a. O singularis,
Quae fecundaris
Et maris
Non attrectaris
Cupitis amplexibus.

2b. O stella maris,
Quae solem paris,
Quam clari
Illuminaris
Ipsius splendoribus.

3a. Per te florem
Puritatis,
Per te rorem
Pietatis
Cunctis digniorem
Creatis
Sibi reconciliet.

3b. Dans candorem
Castitatis,
Dans ardorem
Caritatis,
Et post hunc laborem
Beatis
Nos Christus associet.

Grad. ms. saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 357.

148. De beata Maria V.

1a. Laetabundus
Et jucundus
Psallat chorus hodie:
Benedicta
Es, coelorum regina.

1b. Regem regum,
Vectrix legum,
Thoro pudicitiae
Tu praeclara
Peperisti domina.

2a. Balaam de
quo praedixerat,
Matrem Christi
praeelegerat
Te Deus pater.

2b. Digna Deum
nutrix aleres
Et sacrati
summa fieres
Ut Dei mater.

3a. Per te lux et veritas
Corpus sumpsit deitas,
Quo salvantur omnia;

3b. Cujus pollens species
Solem vincit millies
In coelesti patria.

4a. De cujus laetatur
memoria

4b. Omnis fidelium
ecclesia.

Grad. ms. saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 357. — 1b, 3 Choro pudicitiae. — 2b, 1 Signa Deum.

149. De beata Maria V.

1a. Beatae virginis
Fecundat viscera
Vis sancti spiritus,
Non carnis opera.

1b. Carens originis
Labe puerpera
Dei et hominis
Dat nova foedera.

2a. Ardere cernitur
Ardenti radio
Rubus nec uritur
Ignis incendio.

2b. Sic nec corrumpitur
Concepto filio
Virgo nec laeditur
In puerperio.

3a. Miratur ratio
Deum in homine
Suscepto filio
De matre virgine.

3b. Nec fiet quaestio
De tanto lumine,
Sit fides ratio,
Virtus pro semine.

Grad. ms. saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 357.

150. De beata Maria V.

1a. Virens vitae virgula,
Quae virendo sedula
Nec elisa macula
Mystico flores
flore fecunda.

1b. Flos ut sol egreditur,
Flos, quo mors elabitur,
Virgam nulla sequitur
Gratia pari
facta fecunda.

2a. Ave, Dei cellula,
Quae connexa vincula
Separas naturae,

2b. Nam ut sidus radium
Non corrupta filium
Novo paris jure.

3a. Ave porta,
Lux exorta
Per quam sumpsit aditus,

3b. Ut veniret
Et subiret
Nostrae carnis habitus.

4a. Dextra Dei vas politum,
Vas purgatum, vas ambitum
Castitatis circulo.

4b. Ut prophetae praedixere,
Vas electum continere
Deum matris gremio.

5a. Ave, virgo virginum
Non evirginata,
Plebis spes solaminum,
Castitas signata,
O felix puerpera,

5b. Prole cujus uteri
Vita restaurata,
Plebs erepta funeri,
Diu demorata
Vitae sumit foedera.

6a. O res mira sed relata,
Quod creantem res creata,
Sua rerum. patrem nata
Parit, praebet ubera.

6b. Virgo, vitae spes secunda,
A reatu nos emunda,
Pietatis purgans unda
Perduc ad coelestia.

Cod. Oxoniens. Laud. Misc. 240 ssec. 12. Add. saec. 13. — 1a, 1 viae virgula.

151. De beata Maria V.

1a. Salve, mater salvatoris,
Mater salutifera,

1b. Spes Maria peccatoris,
Virgo et puerpera.

2a. Salve virgo specialis,
Specialis meriti,

2b. Genitrix et temporalis
Ante tempus geniti.

3a. Hanc in vallem descensura
Divina sublimitas

3b. Scalam sibi de te pura
Fecit o virginitas.

4a. In scripturis quantum flores,
Angelorum domina,

4b. Te distincti velut flores
Digna pingunt nomina:

5a. Portam coeli te vocare
Didicit religio,

5b. Et castellum, quod intrare
Placet Dei filio.

6a. Venter tuus, o puella,
Thalamus, palatium,

6b. Aula, domus, templum, cella
Civitas, sacrarium.

7a. Virga, rubus appellaris,
Flos, fenestra, janua,

7b. Mater Dei, lux solaris,
Jesse stirps ingenua.

8a. Vitis, uva, rosa, stella,
Margarita, lilium,

8b. Digna dignum interpella
Pro indignis filium.

Cod. Oxoniens. Bodl. 343. add. saec. 13. A. — In einem handschriftlichen Anhange zu dem Missale von Soissons vom Jahre 1516 auf der Stadtbibliothek von Tournay steht eine kürzere Sequenz, bestehend aus den Strophen 1 und 7 der obigen; zwischen diesen beiden Strophen steht eine, die in der Oxforder Hansdchrift fehlt:

Salve, rosa sine spina, Salve, Jesse virgula,
Cujus fructus nostri luctus Relaxavit crimina;

die Schlufsstrophe lautet ebenfalls abweichend:

Digna nobis interpella Pro indignis, Maria,
Prece tua ut ad sua Nos ducat palatia.

III.

DE SANCTIS.

152. De omnibus sanctis.

1. Sancta Dei mater,
virgo benigna, Maria,

2a. Tu nos miseros adjuva
atque Christi gratiam
nobis impetra,

2b. Quae nos tua per merita
devitare faciat
cuncta noxia.

3a. Beate Michael,
tu pro nobis majestatem
superni regis invoca,

3b. Et cuncti caelibes
simul cives, commendate
nos Deo prece sedula.

4a. O Johannes,
Christi baptista,
pro nobis indignis
jugiter ora,

4b. Et tu, sancte
Petre, dignare
cuncta disrumpere
nostra vincula.

5a. Omnes Domini
apostoli,
solvite delicta nostra,

5b. Quia vobis est
a Domino
potestas ad hoc concessa.

6a. Nunc, sancti martyres,
qui vestra
tradidistis corpora

6b. Pro Christi nomine
libenter
ad multa supplicia,

7a. Vos quoque, confessores
Christi et sacerdotes
virginumque sanctarum
turma praeclara,

7b. Precamini pro nobis,
ne nos extollat hostis
neque vana gloria
nec laus humana.

8a. Omnes sancti Dei,
verba pro nobis ferte pia,

8b. Rogate Dominum,
ut nostra deleat crimina

9a. Et nos evadere
faciat inimici
scandala
et inferni claustra

9b. Nos atque per suam
collocet pietatem
requie
saltem in aliqua.

10a. Ut libeat nos dicere:
honor, laus et gloria

10b. Sancta tibi sit, trinitas,
per aeterna saecula.

11. Amen dicant
simul cuncta.

Miss. ms. S. Stephani Bisunt. saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 71. A. — Miss. ms. Stubenbergense saec. 13. Cod. Graecens. 281. B. — Miss. ms. Secoviense saec. 14. Cod. Graecens. 456. C — 2a, 2 Christi fehlt BC. — 2b, 1 pro merita BC. — 4b, 3 nostra disrumpere BC. — 4b, 4 cuncta vincula BC. — 5a, 3 nostra delicta BC. — 9a, 1 Ut nos BC. — 9a, 2 faciat mundi BC. — 9a, 4 que inferni BC. — 9b, 3 sq. requiem saltem in aliquam A. — 11, 2 cuncti BC.

153. De ss. Abdon et Sennen.

1a. Manus linguae, lingua cordi
Sic concordet, ut concordi
Laus erumpat modulo.

1b. Laudem pulchre lingua pangit,
Cum sermonem opus tangit
Castae mentis osculo.

2a. Vita, voce, voto plaudit,
Qui devotus Abdon audit
Et Sennes insignia.

2b. Hi sunt viri, vita quorum
Se famosa monstrat morum
Insigni memoria.

3a. Diu Deo sed occultum
Solvunt isti dono cultum
Fidei catholicae,

3b. Sed cum tempus opportunum
Poscit, Deum trinum unum
Profitentur publice.

4a. Hoc non ferens praeses furit,
Praeses, cujus mentem urit
Zelus idolatriae;

4b. Ambos pulsat, neuter cadit,
Ambos vinctos artae tradit
Et gravi custodiae.

5a. Veritatis in praecones
Ursos parat et leones
Eis ut leo rugiens,

5b. Sed utrumque rex virtutum
Servum sibi servat tutum
Feras morte feriens.

6a. Vincti multis lacessuntur,
A praefecto statuuntur
Coram solis statua,

6b. Cujus cultum respuentes
Et in ipsam exspuentes
Fide certant strenua.

7a. Pietatis praedo rursum
Dat leonem, dat et ursum
Devorandis canibus,

7b. Sed qui mites sunt effecti,
Perferendo a praefecti
Tuentur incursibus.

8a. Ferro tandem dissolvuntur,
Innocentes provehuntur
Ad victorum aciem,

8b. Vere vincunt, non vincuntur,
Vitam nece nanciscuntur,
Rem spe, fide speciem.

9a. His prudenter instruamur,
Retinentes, ne vincamur,
Sationem fidei;

9b. Quos gradatim sic sequamur,
Ut cum ipsis mereamur
Ad superna provehi.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 98. A. — Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. B. — 3b, 2 trinum et unum B. — 5a, 3 Eis (iis) zu synicesieren. — 7b, 2 Praeferendos B.

154. De sancto Adriano.

1. Laetis tange fidibus,
Laeta instant gaudia,
Laeta reddunt omnia,

2a. Praesens turba, meritis
Tanti plaude martyris
Jucunda melodia.

2b. Voce bene consona
Vita reddat pneumata
Deo placabilia.

3a. Gaudet martyr in poena,
Sua spe Deo plena
Irridet supplicia.

3b. Judex fremit impius,
Spumat, saevit acrius,
Martyr suffert omnia.

4a. Tandem crurifragio
Expleto martyrio
Ad coeli fastigia
Felix volat anima.

4b. Coeli gaudet chorea
Hoc adaucta collega,
Tellus laeta jubilat.
Dum martyr tripudiat.

5a. Hinc jubetur,
Ut cremetur
Corpus igne,
Sed insigne
Mox claret miraculum:

5b. Ignis cedit
Neque laedit,
Sed et venti
Turbulenti
Urbis vertunt moenia.

6a. Hujus laetus
Noster coetus,
Ut salvetur,
Imitetur
Rubea vestigia.

6b. In his festis
Monstret gestis,
Quem honoret,
Et exoret
Ejus patrocinia.

7a. Adriane, martyr Christi,
Hoc inane contempsisti,
Tuae servos ecclesiae
Irriga rore gratiae.

7b. Christum regem nobis placa,
Tuo gregi semper paca,
Tuae custos ecclesiae
Sis et largitor veniae.

8a. Adriane, pater care,
Deprecare, ut hoc mare
Impugnare
Tam amare
Jam cesset ecclesiam;

8b. Ut fons ille pietatis,
Qui te lavit a peccatis,
Donet laetam
Et quietam
Pacis temperantiam.

9. Hoc det ejus gratia,
Qui regnat per saecula.

Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542. — Mel. natürlich: Mane prima Sabbati.

155. De sancto Aegidio.

1. Confessor pius
et sacer Aegidius,

2a. Hodie coronam
vitae consecutus,

2b. Est jucunditatis
stola indutus.

3a. Et nunc sempiterno
gaudens in regno,
quo non intrat malignus,

3b. Deum pro cunctis vivis
atque defunctis
interpellat benignus.

4a. Sic flos Graeciae
parit ecclesiae
fructum gratiae;
Spirat odores,
mitigat languores,
dat medelam,
tollit corruptelam.

4b. Sanat contritos,
solvit compeditos,
rumpit vincula;
Fugat daemones,
liberat homines,
mortes pellit
atque pericula.

5a. Per tempestates
vehit ad portum rates
atque nautas ovantes.

5b. Ergo dent vota
cuncti de terra tota
vincti vel aegrotantes.

6a. O Aegidi,
devotos tibi
nos custodi
atque commenda
Jesu Christo,
quem secutus
regnas cum ipso.

6b. Votis fave,
meritis fove
supplicantes,
ut te sectantes,
quo prodisti,
prodeamus
ad verum lumen.

Grad. ms. Ottoburanum saec. 12. Clm. Monacens. 27130. A. — Grad. ms. Palat. Vindobonens. 13314. saec. 11. add. saec. 12. B. — Miss. ms. Zwethalense 229. saec. 14. C. — Miss. ms. Voraviense 35 saec. 14. D. — Miss. ms. Cellae Principum anni 1487 Clm. Monacens. 7204. E. — Grad. ms. Claustroneoburgense 588. saec. 14. in. F. — 1, 1 sq. lauten: Stirpe regius sacerdos Aegidius A. — 4a, 1 Hic flos C; sic ecclesiae A. — 4a, 2 flos Graeciae profert A; parit fructum BC. — 4a, 3 dat saporem gratiae BC.

156. De sancto Aegidio.

1a. Magna dies,
magnum solemnium,
Quo laetatur
turba fidelium,
Celebretur.

1b. Miri viri
mira festivitas,
Cujus mentem
possedit veritas,
Honoretur.

2a. Gaudens inde
coeli militia
Primo laudet
nostri magnalia
Salvatoris;

2b. Sequens homo
plenus laetitia
Veneretur
tanti tripudia
Confessoris.

3a. Sciat reus
et credat firmiter,
Quod, qui sanctum
rogat hunc dulciter,
Non peribit,

3b. Sed adjutus
ejus suffragio,
Quo beatis
paratur mansio,
Laetus ibit.

4a. Hoc probatur
per scelus regium,
Quod potentem
probat Aegidium
Esse satis.

4b. Rex peccati
ligatus vinculo
Liberatur
magnae miraculo
Dignitatis.

5a. Culpae nodus
erat difficilis,
Quem post missam
sacerdos nobilis
Ita solvit.

5b. Regem vocat,
facinus indicat,
Confitentem
lacrimis applicat
Et absolvit.

6a. Hoc utique
facere poterat,
Sicut ei
coelitus scripserat,
Rex coelorum.

6b. Scripsit ei,
quod ejus precibus
Se precantes
mundaret sordibus
Peccatorum.

7a. Nos, qui scripti
tenorem legimus,
Non ad tempus
hoc datum credimus
Sed in aevum

7b. Ergo, pie
confessor, petimus,
Ut a nobis
repellas longius
Hostem saevum.

8a. Vir Aegidi, te respexit,
Ut sentimus, et dilexit
Dominus a puero,

8b. Deus erat, cum dedisti
Timens adhuc vim magistri
Vestimentum misero.

9a. Procurator egenorum,
Serve Dei, causa quorum
Vendis patrimonium,

9b. Honor eras largitatis,
Sub praecepto caritatis
Sequens evangelium.

10a. Viru laesos, febre pressos
Dum curares et obsessos
A daemone pessimo,

10b. Ostendebas te benignum,
Laude multa fore dignum
Et honore maximo.

11a. Tu defuncti suscitator,
Sis defensor et amator
Tibi famulantium,

11b. Vitae redde nos languentes,
Pro peccatis promerentes
Inferni supplicium.

12a. Vir regalis
vivens regaliter,
Qui regali
stirpe veraciter
Es creatus,

12b. Regem regum
roga suppliciter,
Ut sit servus
tuus feliciter
Laureatus.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. — Str. 8 bis 12 Interpolation.

157. De sancto Aegidio.

1a. Solitudo spontanea,
multum es optabilis

1b. Ad maculas abstergendas
contribulati cordis.

2a. Nocte nubis es columna,
in die splendor ignis,

2b Custodia tutissima
ab hostibus iniquis.

3a. Turba turbat et polluit,
sed tu manes secura,

3b. Via vitae, porta coeli
et gratiae semita.

4a. Scala gloriae,
lex justitiae,
victorum palma,

4b. Aegidi sancte,
lux disciplinae,
eremicola.

5a. Grande vulnus excepisti
ictu sagittatoris,

5b. Inter vepres cum lateres,
et hoc laetus pateris.

6a. Dolores sanas,
naufragos servas,
regi succurris,

6b. Infirmis opem,
cervae salutem
cito largiris.

7a. Veniam posce,
tristia pelle,
gaudia praesta,

7b. Simus in arce
cum Christo rege
in veste clara.

Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542.

158. De sancto Aegidio.

1a. Veni, sancte spiritus,
Per quem abbas inclitus
Floruit Aegidius,

1b. Qui dilectus omnibus
Signis et virtutibus
Sole fulsit clarius.

2a. Sicut Christus docuit,
Egenis distribuit
Large patrimonia,

2b. Cerva solitarium
Aluit Aegidium
Dei providentia.

3a. Ut virtutum speculum
Caroli piaculum
Prece pia doluit,

3b. Imperavit fluctibus,
Morbis et daemonibus,
Deo quia placuit.

4a. Hic amicus Domini
Nulli clausit homini
Pietatis viscera,

4b. Unde sancti limina
Flagitans solamina
Petit plebs innumera.

5a. O vir ineffabilis,
Flos Graecorum nobilis
Et decus Provinciae,

5b. Suscitator mortui,
Fac nos tecum perfrui
Vultu regis gloriae.

Grad. ms. Franciscan. in Hüls saec. 15. Cod. Novesiens. (Privatbesitz). — Mel.: Veni sancte spiritus.

159. De sancta Agnete.

1a. Agnetis solemnio
Ferveat devotio,
Dies digna gaudio,
Psallat chorus.

1b. Pudoris commercio
Nubit rosa lilio,
Agnes agno socio,
Felix thorus.

2a. Agnes digne dicitur,
Quae sic agno jungitur,
Quod donis non flectitur
Nec tormentis.

2b. Amans dum contemnitur,
Furit, lecto sternitur,
A medicis proditur
Amor mentis.

3a. Rapta veste tegitur
Capillis, post ducitur
Ad lupanar, spargitur
Coeli luce.

3b. Coelo vestis mittitur,
Angelus obsequitur,
Interit, qui ducitur
Mortis duce.

4a. Illo vitae reddito
Flammis data subito
Servatur, sed merito
Gens crematur.

4b. Post necatur gladio,
Virginum consortio
Agno dextra socio
Demonstratur.

5a. O dulcis agnicula,
O placens juvencula,
Fac nos sine macula
Pertransire.

5b. Lapsa vitae morula
Fac ad agni fercula
Summa tabernacula
Introire.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132.

160. De sancto Aichadro.

1. Laudes justi attollamus,
Nos qui ejus exsultamus
Solemni memoria.

2a. Christus isto, iste Christo
Dum laudatur, honoratur,
Unum sunt concordia.

2b. Ut cum Deo esset unus,
Venit sibi summum munus
Ex ipsius gratia.

3a. Quod natura non concessit,
Ex gratia sibi cessit,
Nec haec fuit vacua.

3b. Si non eam praecessit meritum,
Ipsi tamen demum est additum
Opera, sancte, tua.

4a. Hunc elegit ante mundum
Et in mundo fecit mundum,
Ut ditaret gloria,

4b. Quam adeptus prima stola,
Jam est factus coelicola
Coeli sibi patria.

5a. Huic ad mundum fuit vena
Anscharius cum Hermena,
Insignis prosapia,

5b. Vas honoris scholis datur,
Cujus doctor admiratur
Ingenium, studia.

6a. Spreto mundo celat caelum,
Major mundo per hunc zelum
Amat spiritalia,

6b. Manens secum petit dextra,
Vitam quaerit sed non extra,
Intrat in coenobia.

7a. Cum sic fervet ad salutem,
De virtute in virtutem
Scandens ad sublimia,

7b. Vocem audit haec monentem,
Nullum videt hoc dicentem,
Reddit his sequentia.

8a. Postquam doctus est subesse,
Est coactus jam praeesse
Abbas in Gemetico,

8b. Philibertus quem praecessit,
Cui non impar hic successit
Grege in Dominico.

9a. Hostem pellit
Nec fefellit,
Quem praevidit,
Dum recidit
Arboris sterilia.

9b. In tonsura
Contra jura
In scriptura
Peritura
Signo datur venia.

10a. Famulatu speciali
Sol subservit digitali,
Patent ergo signo tali
Aichadri merita.

10b. Claro tectus globo ignis,
His et tantis fulgens signis,
Coelo, terra fit insignis
Vita Deo placita.

11a. Morte gregis contristatur,
Quae de coelo revelatur,
Sed angelus consolatur,
Quod defunctos subsequatur
Aeterna laetitia.

11b. Cujus sumus dono Dei,
Qui hunc nobis nosque ei
Loco junxit nunc fidei,
Jungat sorte speciei
In coelesti gloria.

Miss. ms. Vedastinum saec. 14 in. Cod. Atrebatens. 888. A. — Miss. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 882 B. — Mel. = Laudes crucis. — Str. 5 sqq. fehlen B.

161. De sancto Albino.

1. Ad te cuncta
tendunt lumina,

2a. Qui coelos regis atque arva
nec non refraenans maria,

2b. Quem laudat siderum corusca
splendore poli camera.

3a. Succina
cantibus, phalanx, organa,
Albino jubila,

3b. Inclita
concinens praesulis sacri
divina charismata.

4a. Natu nobili
proles edita,
fide nobilior maxima,

4b. Sancti spiritus
mox templum facta,
ardebat spiritualia.

5a. Ut mitissima
ovis ruminans
divinas sententias,

5b. Succum fundebat
intra nitida
spiritualem pectora.

6a. Ardescit hinc anima
religionis jura,
fide plenissima succensa,

6b. Agni velut hostia
hic laudis immolata,
Christo victima gratissima.

7a. Atque specie rutilans
in facie angelica
ferebat dulcia famina,

7b. Plebs facta quibus credula
amabat diva monita,
Deo sanctoque illustrata.

8. Hujus ut hic corporea
nobis salubriter
splendet praesentia,
coelo socia
sic fiat gloria.

Grad. ms. S. Albini saec. 11. Cod. Andegavens. 89. — 2b, 1 laudant Hs. — 5b, 1 Sic cum Hs.

162. De sancta Aldegunde.

1a. Aldegundis sub honore
Celebremus pio more
Virginis solemnia,

1b. Quae virtutum pollens flore
Christo vixit in amore
Nunc ovat in gloria.

2a. Haec miserta miserorum
Medicinam dat dolorum.
Cujusvis sint generis,

2b. Cordaque desolatorum
Ducit ad salutis thorum
Dans solamen miseris.

3a. Calculosos a languore
Ruptosque coelesti rore
Mundant preces virginis,

3b. Febrium punctos algore
Purgat ejus et calore
Virtus sancti numinis.

4a. Rabie qui sunt oppressi
Vel caduco morbo fessi,
Mundantur celeriter,

4b. Qui moeroremve perpessi,
Gaudiorum dantur messi
Ejus prece pariter.

5a. Igne sacro cruciati,
Phos exstincti, liberati
Resurgunt salubriter

5b. Aldegundi chorda dati,
Omnes ergo desolati
Hanc implorent jugiter.

6a. Horum signa sunt aperta
Et a pluribus experta
Virginis protectio,

6b. Quo procuret, ut inserta
Flore castitatis serta
Feramus in gaudio.

7a. Catervatim jucundemur
Et psallentes corde demur
Virginis obsequio.

7b. Ut in terris confortemur
Et in coelis coronemur
Ipsius auxilio.

Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomarens. 215. — 5a, 2 Phos = φῶς, indeklinabel gebraucht.

163. De sancta Aldegunde.

1a. Melbodense claustrum, gaude,
Aldegundis multa laude
Praeconiza gloriam,

1b. Jam peccatis lumen claude,
Jam proscribas pulsa fraude
Fastus insolentiam.

2a. Non tam carnis prosapiam
Sequantur quantum gratiam
Tantae matris filiae,

2b. Quam Rachelem, immo Liam,
Martham simul et Mariam
Scimus multifarie.

3a. Te praeventa visione
Solum sitit, Jesu bone,
Sortem sequens pauperum,

3b. Argumentum ex Eudone,
Quem cum sua ditione
Sprevit tamquam miserum.

4a. O quam digna laudibus,
Quae laudem non sapiens
Domum cum pauperibus
Reliquit ut sapiens.

4b. Fusis tandem precibus
Trans Sambram confugiens
Angelicis manibus
Fulta nil fit patiens.

5a. Stanti super alveum
Aqua pons efficitur,
Aqua replet urceum,
Aqua vinum bibitur.

5b. Non urit vas aeneum
Sed nec vestis uritur,
Lux accendit cereum,
Quae de sursum mittitur.

6a. Compos mentis redditur
Is, qui solet furere,
Et sanus efficitur
Puer surgens libere.

6b. Agnus piscem nititur
A corvis eripere
Nec laedi permittitur
Aldegundis munere.

7a. Te commendant actus isti,
Aldegundis, quae vidisti
Amandi, quem dilexisti,
Transitum ad patriam.

7b. Comitata servum Christi
Christum ora, cui junxisti,
Ne ruamus casu tristi
Adepturi gloriam.

Grad. ms. Luneburgense s. sign. saec. 14. — 1 b, 2 Jam perscribas patri fraude Hs. Ob die obige Konjektur das Richtige trifft, bleibt freilich ungewifs; der überlieferte Text ist jedenfalls unverständlich.

164. De sancto Alexandro.

1. Festi diem
cuncti rite
venerantur populi,

2a. Quem fore felicem
sancta fecit Felicitas

2b. Pignorum septeno
martyrizata numero.

3a. Nam septem praemissis
octava
fit cruciata filiis,

3b. Maternos perpessos
dolores
singulorum martyrio.

4a. Primus Januarius
plumbatis
plagatus obiit,

4b. Felix atrocissimis
cum Philippo
mactatur fustibus.

5a. Silvanus
per praecipitium
occubuit,
Alexander
cum Vitale, simul addito
Martiale, decollati sunt.

5b. Constanter
illorum genitrix
sanctissima,
Tot dolores
passa animo, novissima,
corporaliter occiditur.

6a. Ex his Alexandrum,
florem nitidum
gemmamque pretiosissimam,

6b. Dulcem margaritam,
dignis laudibus
tota Germania celebrat.

7a. Divina
quem benignitas de Romana
sede nostrae salvationis
transmiserat
his Alamannicis partibus.

7b. Hic multis
fulgens miraculorum signis
salutifera solet clarus
solamina
suis ostendere civibus.

8a. O decus, o nostra salus,
o martyrum
tu venustissime floscule,

8b. Cum fratribus et cum matre
implorato
perennem beatitudinem.

9. Qui tibi servimus in terris,
tuis precibus in coelis
tu sis fautor nobis.

Grad. ms. Ottoburanum saec. 12. Clm. Monacens. 27130. — 4a, 3 obiciit Hs. — 5b, 2 sq. sanctissima genitrix Hs. — 5b, 4 sq. passa dolores Hs. — 7b, 1 His multis Hs. — 8b, 1 matre Felicitate Hs. — 8b, 2 sq. perennem implorato Hs.

165. In Ordinatione s. Amandi.

1a. Amande, pastor bone,
Coenobium Elnonae
Pia devotione
Tu fundasti.

1b. Puerum a daemono,
Insulam a dracone
Crucis impressione
Liberasti.

2a. Veniens in Gallias
Verbum Dei nuntias,
Gentis pravae furias
Sustulisti.

2b. Per diversas patrias
Visitans provincias,
Ut has lucrifacias,
Perivisti.

3a. Nihil tibi proprium
In Christi servitium,
Ut aeternum gaudium
Obtineres.

3b. Nam tuum solatium
Cinis et cilicium,
Hordei edulium,
Quo viveres.

4a. Furem prece suscitas,
Caecis datur claritas,
Dum tua benignitas
Imploratur.

4b. In lavacro puritas
Nato regis novitas
Fando tua sanctitas
Declaratur.

5a. O pater amabilis,
Corruscans miraculis,
Munda nos a maculis
Sine mora.

5b. Sis nobis placabilis,
Ne Satanae vinculis
Subdamur seu jaculis
Mortis hora.

Prosar. ms. S. Amandi saec. 16. Cod. Valentianens. 99.

166. In Restitutione s. Amandi.

1a. Festa lucis hodiemae
Celebrantur in supernae
Deitatis curia,

1b. Attolamus venerandi
Ob festa patris Amandi
Laudes et praeconia.

2a. Hic illustrem linquens ortum
Intrat mare, petit portum,
Fit Christi coenobita;

2b. Omnem puer monachorum
Normam servat, a sanctorum
Non deviat semita.

3a. Signa signantur virtutum,
Multus viror, iter tutum
Per eum consequitur;

3b. Deo atque mundo carus,
Trajectensi sede clarus
Invitus efficitur,

4a. Unde fana jam deponit,
Monachorum ibi ponit
Sacra contubernia;

4b. Elnonensis, quae supultum
Corpus habet ibi cultum,
Laetetur ecclesia.

5a. Sancte pater, viam vitae
Elnonensis coenobitae
Ora, sequi valeant,

5b. Ut consortes cum pastore
Oves Deo largitore
In coelis congaudeant.

Prosar. ms. S. Amandi saec. 16. Cod. Valentianens. 99.

167. De sancto Anatolio.

1a. Decantemus hodie
In choro cum tympano

1b. Canticum laetitiae
Cum choris et organo.

2a. Ad beati confessoris
Curramus subsidium,

2b. Veneremur cunctis horis
Sanctum Anatolium.

3a. Hunc qui sanctum veneratur
Cum firma fiducia,

3b. Vere sibi vera datur
A Domino gratia.

4a. Qui muto, claudo pariter
Per Dei clementiam

4b. Reddidisti verbum, iter,
Hanc audi familiam.

5a. O qui manus mulieris
Adhaerentes brachiis

5b. Sanavisti, tu lauderis
Piorum praeconiis.

6a. Ergo sancto jubilemus
Pellentes segnitiem,

6b. Ut per ipsum impetremus
Paradisi requiem.

7a. Funde preces, Anatoli,
Pro nobis ad Dominum,

7b. Regem terrae, Deum poli,
Verum lumen luminum.

8a. Qui dignetur misereri
Peccatorum populi

8b. Et clementer intueri
Nos in fine saeculi.

Miss. Cabilonense imp. Lugduni 1500.

168. De sancta Anna.

1a. Fons amoenus
rigans paradisum
Se diffudit
in partes divisum
Nunc in superficie
Totius ecclesiae.

1b. Iste fons est
Anna, mater matris
Incarnati
Verbi Dei patris,
Qui fons exstat gratiae
Et misericordiae.

2a. Laetetur nunc
mater ecclesia,
Irrigata
exuberantia
Tanti fontis,
qui mundat vitia
Cordis rei.

2b. Anna, gaude,
Joachim socia,
Quae post viri
dura convicia
Fons facta es,
quo manat filia
Mater Dei.

3a. Conjux, Anna,
Joachim fuisti,
Post Cleophae,
a quo recepisti
Mariam, quam
Alphaeo nupsisti,
Tetras matrem.

3b. Hoc defuncto
Salome duxisti,
Quo Mariam
tertiam sumpsisti,
Zebedaeum
sibi tradidisti
Duum patrem.

4a. Ergo, Anna,
juste collaudaris,
Genitricem
quae foves et paris
Poli, terrae,
orbium et maris
Plasmatoris.

4b. Regis regum
vultum contemplaris
Cum filiis
filiarum caris,
Ubi dono
semper gloriaris
Salvatoris.

5a. Omnes ergo
Annae auxilium
Imploremus
amplexu mentium,
Ut fugere
possimus vitium
Pravitatis;

5b. Ne post mundi
breve exsilium
Patiamur
dirum supplicium,
Sed nos ducat
ad coeli gaudium
Cum beatis.

Prosar. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londinens. Eg. 2601. Mel.: Conceptio Mariae Virginis.

169. De sancta Anna.

1. Exsultent in hac die
cuncti famulantes Domino.

2a. Hodie coelorum
Anna secretum petiit,

2b. Virginem quae sine
originali macula

3a. Joachim ex viro
concepit,
quae coeli regem peperit,

3b. Semper virgo manens
post partum,
inviolata genitrix.

4a. Nunc celebrem angelis
aviam
Christi sanctam credimus,

4b. Quae vitam angelicam
in carne
vivens semper duxerat.

5a. Nos igitur mortales
miserique homines,
qui domino coeli
graviter peccavimus
culpaeque veniam quaerimus,

5b. Suffragium ejus
flagitemus aviae,
quae meritis suis
omnibus et precibus
invocata clementer adest.

6a. Nam culpas et morbos
mentis et carnis
simul suaviter medicat,

6b. Quae potens in coelo
super angelos
una cum filia residet.

7a. Te, mater Anna,
laudamus exsultantes
tuaque festa celebrantes
in hac die,
qua coeli scandis ad gloriam.

7b. Te votis piis
colimus animorum,
regem tu nobis angelorum
propitium
tuis precibus efficias.

8a. Te nepos ipse precantem
ut aviam
suam ex-
audire creditur.

8b. Tibi pro nobis oranti
nihil negat,
tuis cuncta subjiciens
meritis vulnera.

9. Tu ergo nostri memor
mater esse digneris
jugiter orans pro nobis.

Grad. ms. Monasteriense saec. 14. Cod. Semin. Monasteriens. K 10. A. — Miss. ms. S. Gisleni anni 1533 Cod. Valentinianens. 117. B. — Mel.: Mater,

aus der sich die Unregelmäſsigkeit in 8b, 4 (Einschaltungen von 5 Noten) erklärt. — 2b, 1 quam coeli A. — 5b, 5 adest clementer B. — 8b, 1 oranti pro nobis B.

170. De sancta Anna.

1a. Alma mater generosa,
Nam Mariam peperisti,

1b. Quae prae cunctis gratiosa
Genitrix est Jesu Christi.

2a. Haec pretiosa munera
Nobis, Anna, contulisti,

2b. Tu es arbor fructifera,
Duplum fructum pertulisti.

3a. Tu columna luminosa
In tenebris effulsisti,

3b. Tu es terra fructuosa,
Quae tantum germen dedisti,

4a. Quod Mariam genuisti
Matrem regis omnium,

4b. Per quam mundo reddidisti
Flebili solatium.

5a. Virga Jesse florida
In radice humida,
Anna matre, crescit,

5b. Sic ex nube rorida
Stillat unda fluida,
Qua mundus virescit.

6a. Tu origo gloriosa
Summae prolis exstitisti,

6b. Nos ad regna gaudiosa
Ducas, quae tu conscendisti.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegavens. 90. — Zweimal ohne Varianten mit Mel.

171. De sancta Andrea.

1. Laus angelorum,
spes conditorum
salutisque via,

2a. Deus aeterne,
lumen de lumine,
apostolorum corona,

2b. Nobis hodie
da digne colere
sancti Andreae merita.

3a. Cui et Petro
cum dixisses:
Venite post me,
faciam vos
piscatores
hominum in regione
universa,

3b. Statim ad unum
tui praeceptum
omnibus, navi
et retibus
derelictis,
vestigia comitantur
dominica.

4a. Mox in ecclesia
factus rector Andreas,
mortem Christi volens
cruce sequi propria,
coelesti plenus gratia,

4b. Aegeam provocat,
non credenti praedicat,
Christum natum, passum,
mortuum atque die
resuscitatum tertia.

5a. Aegeas igitur
furit, irascitur
ob verba talia,

5b. Doctorem flagellat,
compellit, ut colat
deorum idola.

6a. Vir pius modestus
his spretis omnibus
in cruce plectitur.

6b. Spiritum exhalat,
divino lumine
ductus est ad astra.

7a. Tu ergo, sancte Andrea,
pollens inter lucida

7b. Apostolorum agmina,
tua prece nos salva.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. A. — Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61. B.

172. De sancto Andrea.

1a. Dum transiret per Judaeam
Et lustraret Galilaeam,
Vidit Petrum et Andream
Jesus, mundi gloria.

1b. Vitam manu sustentabant
Opes mundi non curabant,
Sed in mari laborabant
Et colebant retia.

2a. Quos vocavit a labore
Et ad fidem ab errore,
Ad salutem a languore
Singulari gratia.

2b. Hos suscepit in odorem
Caritatis in fervorem
Et prae cunctis in amorem
Quadam eminentia.

3a. Mox relinquunt rete, ratem,
Omnem mundi levitatem
Cuncta putant vanitatem
Propter sequi Dominum.

3b. A terrenis se suspendunt,
Crucem Christi comprehendunt
Et cum Christo condescendunt
Ad capturam hominum.

4a. Petro dedit jus solvendi,
Potestatem vinciendi,
Libertatem impendendi
Cunctis juxta meritum,

4b. Et Andream introduxit
In scripturas et instruxit,
Per quem mundo post diffluxit
Dogma sibi creditum.

5a. Ad exemplum salvatoris
Ardet intus, splendet foris,
Artem mutans piscatoris
Verbi sumit gratiam.

5b. Ad gentiles declamavit,
Quibus potum propinavit,
Quem de fide derivavit
Missus in Achaiam.

6a. Dum constanter praedicaret
Et informes informaret
Languentesque recrearet
Ab Aegea capitur.

6b. Cum de fide quaereretur,
Christianum se fatetur,
Vult Aegeas, ut damnetur,
Et ad crucem ducitur.

7a. De qua rogat ne tollatur
Regem suum, cum quo fatur,
Quem in coelis contemplatur
Et ejus exercitum.

7b. Vir perfectae pietatis,
Membris ligno propalatis
Verbum docet veritatis,
Donec reddit spiritum.

8. Qui pro nobis interpellat
Semper apud Dominum.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 4b, 4 preditum. — 5b, 3 Qui de.

173. De sancto Antonio.

1a. Laus solemnis, laus devota
Novum nova spe promota
Sustollat Antonium,

1b. Virtus vitae, flos signorum,
Lux doctrinae, vis verborum
Laudis sunt praeconium.

2a. Augustini prius normam,
Post Francisci tenens formam
Spirat ad martyrium,

2b. Fratrum nota passione
Matri praefert Ulixbonae
Rebelle Marochium.

3a. Spe frustratur remanente
Deo secus disponente
Ad salutem omnium,

3b. Martha servit vilitati,
Sed Maria veritati
Dilatat hospitium.

4a. Tu, qui verbo mentes sanas,
Mortem pellis et profanas
Virus infidelium,

4b. Arca dictus testamenti,
Tuum nobis in praesenti
Confer patrocinium.

5. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Cenomannens. 249

174. De sancto Apollinare.

1a. Plaude plausu laetabundo
Voce clara, corde mundo,
Civitas Valentia,

1b. Quae congaudes et laetaris
Praesulis Apollinaris
Felici praesentia.

2a. Hic Viennae civis ortus
Salutaris datur portus
Civibus Valentiae,

2b. Verbi lator et virtutis
Viam pacis et salutis
Palam fecit patriae.

3a. Praeceps ira furibundum
Reddit regem Sigismundum
Contra Christum Domini,

3b. Fugit praesul ope venti,
Portum praebent fugienti
Sardae ripae termini.

4a. Aestum solis per admotum
Flumen calens negat potum,
Sancto tamen datur votum
Hausto fonte sarculo.

4b. Regi febris in angore
Subvenitur ab uxore,
Nam fit liber a dolore
Cucullae miraculo.

5a. Arelaten venienti
Fit adversa vis fluenti,
Viro Dei parent venti
Tranquillatur fluvius.

5b. Daemon tristis et invitus
Dat clamores et invitus
Ab obsesso fugit citus,
Curatur Almiphius.

6a. Os ad sacra deputatum
Est incaute conservatum,
Quod minister occultatum
In arena reperit.

6b. Quidam surdus atque mutus
Est saluti restitutus
Donum Dei consecutus,
Cui nihil deperit.

7a. Daemon ductus arte vana
Veste ludit sub humana,
Dum percussit fraus profana
In maxillam praesulis.

7b. Stupet lecto se teneri
Neque posse removeri,
Tandem gaudet hostem teri
Ruptis ejus vinculis.

8a. Celsitudo columnarum
Manifestat decus clarum
Praerogandum praesuli,

8b. Visum lumen in columnis
Admiratur sensus omnis
Et censura populi.

9a. Ergo, pater et patrone,
Pie praesul, pastor bone,
Lucerna fidelium,

9b. Tu tuere tuum gregem
Orans Christum Deum regem
Pro delictis ovium.

10a. Tolle pestes, seda rixas,
Fovens mentes in te fixas,
Consolare populum,

10b. Creatorem Deum ora,
Ut nos servet in hac hora
Et per omne saeculum.

Miss. ms. Biterrense saec. 14. Cod. S. Josephi Lugdunens. Y d 5. — 1b, 3 Felicis Hs. — 2b, 3 Palmam Hs. — 3b, 3. Nach Acta SS. Oct. III p. 54. n. 33 hiefs der Ort Sardinia, eine Stadt in der Lyoner Gegend, heute völlig unbekannt. — 7a, 2 Peste ludit Hs. — 8b, 3 sensura Hs. — 10a, 2 inter fixas.

175. De sancto Auberto.

1. Haec dies sanctissima,
Laude celeberrima
Dies est per omnia,

2a. In qua Dei famuli
Auberti sanctissimi
Colimus solemnia,

2b. Cujus celebratio
Nostra sit defensio
Ab omni nequitia.

3a. Qui caduca respuens
Et aeterna intuens
Animi prudentia

3b. Praesul esse meruit
Et cunctis innotuit,
Quae sunt vera gaudia.

4a. Landelinum devium
Ducemque Vincentium
Per ejus consilia
Possidet ecclesia.

4b. Factae sunt Waldetrudis
Et soror Aldegundis
Ejusdem prece pia
De Christi familia.

5a. Curam talem
Pastoralem
Sibi notis
Et ignotis
Caritate nimia

5b. Impendebat,
Quos docebat,
Formidare
Et vitare
Tartari naufragia.

6a. Sancto isti
Servo Christi
Plurimorum
Infirmorum
Occurrebat copia,

6b. Mox per Deum
Et per eum
Reformati
Et sanati
Redeunt ad propria.

7a. O quam beata civitas
Et hujus sedis dignitas,
Quae habet patrocinia
Tanti patris praesentia.

7b. Qui, dum vixit in saeculo,
Commisso sibi populo
Suggessit super omnia
Diligere coelestia.

8a. Ergo, praesul pietatis
Et amator caritatis,
Te precamur,
Qui moramur
Sub tua custodia,

8b. Ut paterno imploratu
Ab aeterno cruciatu
Nos educas
Et perducas
Cum pacis laetitia

9. In coelesti gloria.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. A. — Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61. B. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. C. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123 add. saec. 15. D. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542. E. — Mel.: Mane prima Sabbati. — 1, 3 est fehlt E. — 3a, 1 Qui terrena E. — 7a, 1 quam fehlt E. — 8b, 1 Ut patrono E.

176. De sancto Auberto.

1a. Offerantur in hac die
Gregis nostri laudes piae
Glorioso praesuli,

1b. Dum effundit patri vota
Filiorum mens devota,
Dulce sonent moduli.

2a. Cedat prorsus, quidquid maestum,
Quidquid grave vel infestum
In festo pontificis,

2b. Nec discordet chorus iste,
Nubilosum quid aut triste
Sonis miscens musicis.

3a. Dum accessit vir beatus
Ad honorem praesulatus
Multis fulsit meritis,

3b. Multi mundum reliquerunt
Et ad Christum cucurrerunt
Ad vocem antistitis.

4a. Waldetrudem cum marito
Mundi curis expedito
Convertit ad Dominum,

4b. Sic honoris implens onus
Intendebat pastor bonus
Ad salutem hominum.

5a. Persuasit Aldegundi,
Ut relicto luxu mundi
Sponsa Christi fieret,

5b. Et sacrandae misit velum,
Patens patris prece caelum,
Dum hanc benediceret.

6a. Landelinum vox superna,
Jam currentem ad inferna
Per vias nequitiae,

6b. Revocavit prece patris
Et ad sinum sanctae matris
Reduxit ecclesiae.

7a. Rex exsultat Dagobertus,
Dum adscire vult Aubertus
Eundem hospitio,

7b. Nec ingratus exstans ei
Large ditat domum Dei
Villae beneficio.

8a. Sic adjuvit vivens multos
Nec desistit post sepultos
Adjuvare cineres,

8b. Nam in vanum non laborant,
Ejus opem dum implorant,
Aegroti vel pauperes.

9a. Ave, praesul gloriose,
Quem virtutum ornant rosae,
Quem honorant luminosae
Cives omnes patriae.

9b. Tuae virtus sanctitatis
Nos emundet a peccatis
Et perducat cum beatis
Ad coronam gloriae.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 223. add. saec. 15.

177. In Translatione s. Auberti.

1 a. Sancti patris in honore
Sonet vocis laus canorae,
Quo patrono, quo pastore
Gaudet hoc collegium.

1 b. Qui praeclaram ducens vitam
In virtute stabilitam
Stravit nobis viam tritam
Ad coeli fastigium.

2 a. Pium patrem et benignum
Fecit Deus signis dignum
Et levavit quasi signum
In his nationibus.

2 b. Dignus morte Landelinus
Et inferno jam vicinus
Ad vitales Christi sinus
Redit sancti precibus.

3 a. Plures ejus hortamentis
Spretis mundi blandimentis
Obtulerunt purae mentis
Summo regi munera.

3 b. Laudet ergo grex Aubertum,
Ut hoc duce per desertum
Hujus vitae callem certum
Percurrat ad supera.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. A. — Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomarens. 215. B. — Mel. wohl: Verbum bonum.

178. De sancto Audomaro.

1 a. Praesulis Audomari
Triumphos venerari
Studeat ecclesia,

1 b. Veneremur hodie,
Cujus nos quotidie
Fovent patrocinia.

2 a. Memor evangelii
Spe centeni praemii
Omnia deseruit.

2 b. Mundi spretis omnibus,
Relictis parentibus
Soli Deo studuit.

3 a. Pluribus miraculis
Vita tanti praesulis
Refulsit per saecula,

3 b. Velut gemma splenduit,
Per quem primo claruit
Nobis Christi regula.

4 a. Dies nunc recolitur,
Qua sanctus reducitur
A custode venditus,

4 b. Non permisit Dominus
Adimpleri facinus
Mutando divinitus.

5 a. Fera stupent agmina,
Nil valent conamina,
Deserunt immobilem.

5 b. Abbas fugit territus,
Sanctus suis redditus
Exhibet se mobilem.

6 a. Via nequit capere
Tot volentes cernere
Domini magnalia;

6 b. Seges sparsim vellitur,
Quae statim erigitur
Patroni praesentia.

7 a. Mutatur elementum,
Dum vestes transcurrentum
Non madent ex flumine;

7 b. Rediit cum honore
Punito venditore
Pro commisso crimine.

8 a. Dies redit annua,
Qua privatur vidua
Sinistro officio,

8 b. Festum non reveriti
Contrahuntur digiti,
Palmae fixi medio.

9a. Sed placato praesule
Prece, planctu vetulae
Salus datur pristina;

9b. Per quem Dei filius
Nobis sit propitius
Nostra delens crimina.

Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomarens. 215.

179. De sancto Audomaro.

1a. Fluctuantes per hoc mare,
Sancte praesul Audomare,
Tuis salva precibus,

1b. Ne nos hostes et piratae
Conquassata spei rate
Demergant in fluctibus.

2a. Sicut olim oves Christi
Tuo ductu direxisti
Ad coelestes pascuas,

2b. Sic hunc gregem, pastor bone,
In vivorum regione
Victurnm constituas.

3a. Tu relicto patris lare,
Felix exsul, regulare
Subisti coenobium;

3b. Sic ad plenum elimatus
Satis digne praesulatus
Conscendisti solium.

4a. Gratulentur votis plenis,
Qui de terris alienis
Tantum habent exsulem,

4b. O felices illae plebes,
Quibus nostrae spei lebes
Talem dedit praesulem.

5a. Ave, pater reverende,
Veni clemens et intende
Gregis ad subsidium;

5b. Te ductore sic regamur,
Quod directe gradiamur
Ad perenne gaudium.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123.

180. De sancto Augustino.

1. Supernorum civium

2a. Laudi consonent laudes,
quam offert hodie
coetus ecclesiae,

2b. Celebrans Augustini,
patris sanctissimi,
felicem transitum.

3a. Quo transit ex isto
saeculo ceu de Aegypto,

3b. Multimodis rege
Niliaco plagis attrecto.

4a. Nam virga ejus
virgas absorbuit
magorum,
dementantium regnatorem
Aegyptiacum,

4b. Cum serpentina
ejus prudentia
dogmata
annullavit prava schismatum
nec non haeresum.

5a. Hic Aegyptiorum
aquas in sanguinem
convertisse cognoscitur,

5b. Dum quasi divinam
culturam daemonum
comprobavit mortiferam.

6a. Multas plagas
in Aegypti
fecerat populum,
Israelis
adversarium.

6b. Israeli
exhortando
dedit fiduciam
possidendi
terram promissam.

7a. Per mare rubrum
iter siccum pandit
virga praedicta
manu ipsius,

7b. Dum clericorum
vitam strictam docet
sancta regula
per ipsum data.

8a. Haec omnem
lasciviam respuit
et ad Christi formulam
configurat clericos,

8b. Dum vitam
communem instituit,
a Christo discipulis,
per hos clero traditam.

9a. Hanc regulam
tamquam virgam Aaron
tamquam nullius honoris
contemnit
elatus globus Abiron;

9b. Sed qui virgae
flores dedit aridae,
ad sui honorem
reformat
communis vitae decorem.

10a. Igitur
te sancte poscimus
Augustine,
ut, qui viam
regiam praeostendisti,

10b. Per illam
et nos obtineas
pervenire
sub ducatu
tuo, quo tu pervenisti,

11. Egregie Philochristus.

Grad. ms. Palat. Vindobonens. 12314 saec. 11. A. — Miss ms. Claustroneoburgense 71 saec. 14. B. — Miss. ms. Claustroneoburgense 72 anni 1472. C. — 5a, 3 convertisse non dubitatur BC. — 7a, 3 praedita BC. — 9a, 4 contendit A. — 10b, 2 obtineas et nos B. — 10b, 5 tu fehlt ABC: quo fehlt B. — 11, 1 phylo Christi B.

181. De sancto Augustino.

1a. Augustino praesuli
Decantemus singuli,
A quo fluunt rivuli
Scripturarum.

1b. Dux futurus populi
Luxum fugat saeculi
Imbremque dant oculi
Lacrimarum.

2a. Dum codex inspicitur,
Quo Christus induitur,
Mox error repellitur
Aegrae mentis.

2b. Vox clamat, quod editur
A magnis nec laeditur
Sed in se mutabitur
Mens edentis.

3a. Praecellens ingenio,
Fervens desiderio
Studet in mysterio
Trinitatis.

3b. In haeresis vitio
Pugnat verbi gladio,
Orbem replet radio
Veritatis.

4a. Pastor pascens pabulo
Verbi, vitae spiculo
Omnes, adminiculo
Suum gregem.

4b. Res plena miraculo.
Absque morbi vinculo
Persolvit in lectulo
Carnis legem.

5a. In perenni requie
Revelata facie
Manens regis gloriae
Contemplator.

5b. O doctor egregie,
Tuae sis familiae
Apud ipsum veniae
Impetrator.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

182. De sancta Austreberta.

1. Hodiernum virginis
Festum dignis gaudiis
Recolat ecclesia.

2a. Hujus diem virginis
Splendor veri luminis
Sua lustrat gratia,

2b. Quo contemptrix saeculi
Vires fregit zabuli
Potenti victoria.

3a. Ejus fuit meriti,
Quod velamen capiti
Suo comptum cerneret,

3b. More dum infantulae
Umbram suae formulae
In aqua conspiceret.

4a. O beati oculi,
Qui tanti miraculi
Viderunt sublimia
Per Christum prodigia.

4b. Res effectum habuit,
Nam quod umbra docuit,
Est in brevi termino
Consecrata Domino.

5a. Hanc vir clarus
Audomarus
Informavit
Et sacravit
Dei dignam gratia,

5b. Quae magnorum
Meritorum
Plena fulsit
Et indulsit
Infirmis solatia.

6a. O insignis Austreberta,
Margarita es reperta
Nuper in ecclesia,

6b. Tuam gentem, tuae laudi
Attendentem, clemens audi
Poscens vitae praemia.

7a. In fornacem te ingressa
Flammae virtus est repressa,
Cum signum crucis faceres
Pannisque prunas tegeres.

7b. Cujus oram vestimenti
Vis non ussit elementi.
A fornace infera
Nos tua prece libera.

8a. O beata, o benigna,
Austreberta, laude digna,
Apud regem
Christum gregem
Nostrum reconcilia,

8b. Ut patrona te confisi
Ad amoena paradisi
Scala precum
Intrent tecum
Longa post exsilia.

Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomarens. 215. — Mel. selbstverständlich: Mane prima Sabbati.

183. De sancto Austregiselo.

1. Plebs fidelis concine
Cum jucundo carmine
Laudes Austregisili,

2a. Pulsa cordis tympanum,
Sonet vocis organum
Viro venerabili.

2b. Ecce, gemma militum
Scandit aulam coelitum
Cum triumpho nobili.

3a. Commutavit gloriam
Linquens transitoriam
Pro incommutabili,

3b. Debellavit vitium
Mentis aedificium
Petra fundens stabili.

4a. O thesaurum numinis,
Quem nec splendor sanguinis
Nec parentum monitus
Trahunt ad concubitus.

4b. Amor temporalium
Suadet conjugium,
Sed transit in spiritum
Caro perdens debitum.

5a. Regem linquit
Nec delinquit,
Discit legem
Et ad regem
Regendum eligitur.

5b. Mulcet, terret,
Ne quis erret,
Non in sola
Frangit mola
Et utraque frangitur.

6a. O praeclare,
Nos dignare
Et exaudi
Tuae laudi
Congregatos hodie.

6b. Tu beatus
Advocatus
Et medela
Contra tela
Latentis perfidiae.

7a. Per te quidem vidit caecus
Et sessorem sternit equus,
Dum spiritu nequitiae
Cingit ensem militiae.

7b. Urbem solvis a tributo.
Perit praeses cive tuto
Et vincitur egregie
Mentis incoeptum regiae.

8a. O corona sacerdotum,
Sidus inter astra notum,
Preces fundis
Et immundis
Imperas spiritibus.

8b. Illos ergo procul pelle,
Fac nos solum Christum velle,
Sumus tui,
Fac nos frui
Praemiis coelestibus.

9. Hoc det ejus gratia,
Qui regnat per omnia
Saecula.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — Mel. offenbar: Mane prima sabbati.

184. De sancta Barbara.

1a. Laudent toto corde cleri
Cum devoto et sinceri
Barbarae solemnia,

1b. Quae cognovit trinitatem
Deo vovens castitatem
Vitae per insignia.

2a. Cujus pater idolorum
Cultor erat, qui decorum
Castrum strui fecerat,

2b. Cum fenestris tantum binis,
Ejus nata sed cum trinis
Fore imperaverat.

3a. Virgo fonte baptizatur,
Cui virtus talis datur,
Fert medelam languidis:

3b. Deum trinum confitetur
Genitoris nec terretur
Minis multum perfidis.

4a. A vi patris hanc ferebat
Marmor, pastor qua prodebat
Signi per indicium;

4b. Quique marmor fit repente,
Grex locustae, fit volente
Deo hoc prodigium.

5a. Hinc acerbis cum flagellis
Dire cruciatur pellis
Mitis sanctae Barbarae,

5b. Sauciata carceratur,
Nocte plagis haec sanatur,
Carcer splendet jubare.

6a. Mane facto retorquetur,
Lampas ardens adhibetur
Apertis lateribus,

6b. Caput magis purum stellis
Fit percussum cum martellis,
Truncatur urberibus.

7a. Denudatur, agitatur,
Alba stola sed velatur
De coeli cacumine;

7b. Pro devotis exauditur,
Ense patris jam moritur
Divo fruens numine.

8a. Crimen laesae majestatis
Nece sponsae trinitatis
Actum temerarie

8b. Mox in reum vindicatur,
Nam per ignem concrematur
Perditis nefarie.

9a. Laxis fibris nunc clamemus,
Sponsae sponsum invocemus
Nostro pro collegio,

9b. Ut hinc ejus supplicatu
Expurgato a reatu
Detur vitae regio.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. add. saec. 15. A. — Miss. Cameracense imp. Parisiis. 1542. B. — 8b, 1 Mox in eum B. — 8b, 3 Perditis B.

185. De sancta Barbara.

1a. Mittit Dioscoro
Prolem non barbaram
Sed pagano thoro
Virginem Barbaram
Amator hominis.

1b. E spinis trahitur
Rosa vel lilium,
Dum tunc extrahitur
Flos infidelium
In partu virginis.

2a. Barbaram elicit
Ex stirpe pagana
Et suam efficit,
Ut paleae grana
Tollat de medio,

2b. Doctor Origenes,
Quod haec credat, poscit
Et tormenta penes
Docet iter, quo sit
Potens in proelio.

3a. Foras Christiana
Refert Christum regem
Et idola vana
Frangit atque legem
Patris imperii.

3b. Orat sursum ista
Cursum fons incipit,
A sancto baptista
Baptisma suscipit
Virtute nuntii.

4a. Accede, spiritus,
Conforta famulam,
Martyrii ritus
Fac hanc non aemulam
Et dic, ne timeas.

4b. Sis animo forti,
Cogita gloriam
Et aeternae morti
Firma memoriam
Et votum teneas.

5a. Audit et stabilis
Ad poenas ducitur,
Et carnis labilis
Mortem post patitur
Sed admirabilem.

5b. Nam ejus genitor
Caput amputavit
Et coeli janitor
Animam aptavit
In pace stabilem.

6a. Ergo, o Barbara,
Ora tuum sponsum,
Ne nos ad tartara
Satan in absconsum
Secum praecipitet,

6b. Sed dator bonorum
Dimissis peccatis
In regno coelorum
Tuis impetratis
In nobis habitet.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 169. add. saec. 15. A. — Prosar. ms. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. B. — Mel.: Mittit ad virginem. — 6a, 5 participet A.

186. De sancto Baudelio.

1a. Gaude, felix ecclesia,
Gaudio, quo coelestia
Cantus amoenos promunt,

1b. Vox intonet melodia
Baudelio praeconia,
Quem aetherea condunt.

2a. In solemne solatium
Rumpat chorus fidelium
Pervigili jubilo,

2b. Levita dum Baudelius
Ab Evurcio nuntius
Gothorum in populo

3a. Laetus partes ad australes
Verbo vertit infideles
Insigni victoria.

3b. Ardet hinc Gothorum coetus,
Intra minas dum stat laetus
Martyr in angustia.

4a. Victor peroptans terrestrem
Coelestis ditat victorem
Refulgenti bravio.

4b. Martyr minis non teritur,
Crescit et non minuitur
Fides in Baudelio.

5a. Errantibus dat solamen
Et egenis relevamen
Insignis martyr pius.

5b. Canunt strata simulacra:
Tu Baudeli, per lavacra
Fontis sis propitius.

6a. Horrenda pandunt tormenta
Martyri post blandimenta,
Visis quibus laetatur;

6b. Adstat saevus imperator
Dicens, Christi verbi sator,
Haec tibi praeparantur.

7a. Sanctus pronus ad verbera
Judici clamat: propera,
Tibi soli corpus datur.

7b. Tortor ferus hic adfuit,
Quo, dum verbis condoluit,
Sancti caput amputatur.

8a. Ex communi datur jure
A fideli sepulturae
Turba corpus martyris;

8b. Languentibus praestat opem
Et infirmis sanitatem
Hic locus prae ceteris.

9a. Alta laurus sanctum probat,
Ex tumulo quae germinat,
Qua frondes et folia

9b. Incessanter praebent cunctis
Languentibus et aegrotis
Miranda praesidia.

10. Nunc te martyr deposcimus,
Nostris adesse precibus,
Christum pro nobis precare,
Ut nos velit collocare
In coeli palatio.

Miss. Aeduense saec. 15. Cod. Sem. Aeduens. 120. — 5b, 1 Canunt strantes.

187. De sancto Benedicto.

1a. Sancti patris Benedicti
merita

1b. Pangamus, fratres devoti,
inclita.

2a. Quem tanta
suae pietatis
rex Christus decoravit
gratia,

2b. Quo ejus
sibi documenta
consciscat monachorum
milia.

3a. Nunc merito
post beatos
apostolos
venerandum sancta sanxit
per orbem ecclesia.

3b. Qui miseros
post peracta
flagitia
desperatos vita solet
reparare venia.

4a. Jam benignus pater
potensque archiater
divina
gaudet nunc praesentia,

4b. Qui quondam in terris
omnigenis studiis
mundana
vicit oblectamina.

5a. Quis rogo, quis
comparari
tanto queat caelibi
moribus,
viribus
virtutum
cumulato gloria?

5b. Quis omnium
retro patrum
tanta fulsit gratia
fulgida,
splendida,
ut ejus
testantur miracula?

6a. Huic omnis populi
fronte signati
tam magno, tam celso
subdite patri
colla devote
mites, humiles
percepta
redemptionis gratia.

6b. Quo ejus monitis
fide praeclaris
condigne parentes
jungi queatis
omnibus sanctis
coeli dindimis,
quis durant
sine fine gaudia

7. Sempiterna.

Prosar. ms. Tegurinum saec. 11. Cod. Londinens. Add. 19768.

188. De sancto Benedicto.

1a. Resultent astra dulciter,
Corda recta suaviter
In ejus memoria,

1b. Qui fuit venerabilis,
Deo valde amabilis
In carnis praesentia.

2a. Nobilis erat genere,
Nobilior in opere,
Ut fantur sequentia:

2b. Benedictus puer carus,
Pius placens, vultu clarus,
Omni plenus gratia,

3a. Patrem fugit et patriam,
Sustinuit miseriam
Voluntate propria.

3b. Sprevit mundum, mundi florem,
Dei crevit in amorem
Cum honoris gloria.

4a. Quod frequenter haec ostendit,
Quae in illo non offendit
Dei sapientia.

4b. Universae bonitatis
Datae viris approbatis
Continet insignia.

5a. In spelunca occultatur,
Revelatus declaratur,
Applaudit Italia,

5b. In pastorem eligitur,
Gregem pascit et pascitur
Per diva eloquia.

6a. Lucet verbo et exemplo,
Domi, foris et in templo,
Congaudet ecclesia.

6b. Tot et tantis miraculis
Effulsit coram populis,
Pars celatur media.

7a. Fugat necem, morbos pellit,
Vitiorum onus tollit
Refraenat daemonia,

7b. Benedicti miracula
Non sonat oris fabula,
Multa sunt et grandia.

8a. Febre tactus incommodo
Absolutus culpae nodo
Petit oratoria,

8b. Sacramenta communicat,
Absenti fratri indicat
Signa transitoria.

9a. Transit pater ad Dominum,
Vivit in aula luminum
Possidens coelestia;

9b. O dux, pater Benedicte,
Nobis confer palmam vitae
In superna patria.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

189. De sancto Bernhardo.

1a. Ut devote compleatur,
Quod psalmistae vox hortatur,
Laus in sanctis persolvatur
Sanctorum opifici;

1b. Nam in coelis coronavit,
Quos in terris consecravit,
Quorum cursum consummavit
Triumpho multiplici.

2a. Bona nempe studeamus
Beatorum, quos amamus,
Imitari studia,

2b. Quibus Deo floruerunt
Et transire meruerunt
Ad aeterna gaudia.

3a. Ex illis sanctus Bernhardus
Tamquam pretiosa nardus
Redolet collegio,

3b. Gloria miraculorum
Et splendore meritorum
Rutilans egregio.

4a. Crucifixit sibi mundum,
Ut se purum atque mundum
Servaret a vitiis;

4b. Totum Deo se dicavit
Et se ipsum victimavit
Jugibus martyriis.

5a. Ante prophetatus
Quam fuisset natus,
Quis futurus fieret,

5b. Post effulsit talis,
Ut a viis malis
Plurimos converteret.

6a. Zelantem ob res divinas
Contra pestes leoninas
Et monstra schismatica

6b. Istum sensit salutarem
Et columnam singularem
Sedes apostolica.

7a. Sic tyrannos refraenavit,
Inimicos complacavit,
Delevit discordias,

7b. Hydros trivit emergentes,
Vulsit haereses recentes,
Peremit blasphemias.

8a. Christi verbum seminabat
Regnis et provinciis,
Quod ubique roborabat
Signis et prodigiis.

8b. Novis orbem adornabat
Late monasteriis
Et supernis corruscabat
Saepe vaticiniis.

9a. Martham quidem atque Liam
Sanctis complens actibus
Plus Rachelem et Mariam
Fovit mentis viribus.

9b. Dum pro causis cogebatur
Vix exire gravibus,
Jugiter sigillabatur
Cor sub claustri legibus.

10a. Charismatibus politae
Tamquam vero coenobitae
Fuit ei tenor vitae
Virtutum perfectio

10b. Semper sese deprimebat
Summos gradus fugiebat,
Ampla quem tot eligebat
Urbium devotio.

11a. Lux tractandi tam sublimis
Hunc implevit coelitus,
Quod sic orthodoxis primis
Adaequatur inclitus.

11b. Regularem parans callem
Salvatoris gregibus
Claram suam fecit vallem
Viis spiritalibus.

12a. Flos famae, facundiae,
Morum, stirpis, gratiae,
Formae, sapientiae
Sanctum illustrabat

12b. Abbas in officiis
Vigil in custodiis
Crebris beneficiis
Multos hilarabat.

13a. O sacer athleta Christi,
Quos in Christo genuisti,
Quo beatus introisti,
Perduc ad palatium

13b. Et ecclesiae totius
Filiis succurre pius,
Ut his Christus, rex illius,
Det coeleste praemium.

Cod. ms. Trecensis (ol. Claraevallens.) 215. saec. 12/13; daraus in Lalore, Reliques des trois tombeaux saints de Clairvaux. Troyes 1877 p. XXIV.

190. De sancto Bertino.

1a. Uni simul atque trino
Deo demus in Bertino
Laudes et magnalia;

1b. Puer annis generosus,
Sed prae cunctis gloriosus
Sanctitatis gratia.

2a. Ante florem pubertatis
Motus vicit levitatis
Animi constantia,

2b. Mundum sibi crucifixit
Et maturus senex vixit
In adolescentia.

3a. Audomari
Regulari
Fultus providentia,

3b. Nave ductus
Contra fluctus
Fundat aedificia.

4a. Comes orat
Et implorat
Vitam laesa tibia,

4b. Per Bertinum
Fundit vinum
Sicca prorsus hydria.

5a. In praedones
Et latrones
Immittit daemonia,

5b. Fugat Danos
Et insanos
Via necat invia.

6a. Sanctus praesul Turonis
Tentamenta daemonis
Solvit muliebria,

6b. Lex adstringit viduam
Neque movent mortuam
Multa borum paria.

7a. Sanat daemoniacum
Profugumque monachum
Firmat poenitentia;

7b. Lapsus tecti culmine
Liber a gravamine
Nescit praecipitia.

8a. Fugat noctem caecitatis
Et relaxat carceratis
Catenarum vinculam,

8b. Surdum, mutum, claudum sanat
Et de veste sanguis manat
Et de frugum stipula.

9a. Salve, pater et confessor,
Tamquam pius intercessor
Christo nos intitula,

9b. Ut te semper veneremur
Et cum Christo gloriemur
In aeterna saecula.

Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomarens. 215.

191. De sancto Bertrando.

1a. Sacri festa confessoris
Recolamus et canoris
Exsultemus modulis,

1b. Gratulemur mente pura
Prosequentes cordis thura
Labiorum titulis.

2a. Digne decet venerari,
Digne dignum praeconari
Virtutis signiferum,

2b. Cujus fulsit insignita
Documentis sanctis vita
Verborum et operum.

3a. Homo verus, homo purus,
Mundo blandus, sibi durus,
Carnis calcans lubricum,

3b. Contra carnem dimicavit
Et se totum transformavit
In statum angelicum.

4a. Vicit carnem, vicit mundum,
Vicit fortem et immundum
Hostem Adae veteris,

4b. Ex his tribus conculcatis
Summae cultor trinitatis
Conregnat cum superis.

5a. Hospes terrae, civis poli,
Se subducens carnis moli
Sequens spiritalia,

5b. Dum a carne se suspendit,
Supra carnem comprehendit
Angelorum gaudia.

6a. Ubi totus mente tota,
Non impulsus mundi rota
Sed spe firma stabilis,

6b. Christi leve tulit onus,
Pastor lenis, pastor bonus,
Pius, prudens, humilis.

7a. Lignum frondens, vitis viva
Palma florens et oliva
Gratiae fructifera,

7b. Fructum dedit Deo gratum
Et transcendit orbis statum
Cedrus odorifera.

8a. Se praecingens castitate
Cum lucernae claritate
Vigil in excubiis

8b. Pernoctavit exspectando
Nuptialem sponsum, quando
Rediret a nuptiis.

9a. Supra petrae firmamentum
Domum struxit et talentum
Duplicatum reddidit,

9b. Servus prudens et fidelis
Non in terra sed in caelis
Talentum recondidit.

10a. Hic ad pauca constitutus
Ibi gaudet assecutus
Infinita milia,

10b. Hic dispergit, ibi legit,
Hic decessit, ibi degit
Immortali gloria.

11a. Cui finis infinitam
Dedit lucem, dedit vitam
Et perenne gaudium,

11b. O Bertrande, pastor bone,
Ad coelestis nos coronae
Introducas bravium.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553.

192. De sancto Blasio.

1a. Lux illuxit nobis laeta,
In qua passus est athleta
Blasius martyrium;

1b. Christi fidem, in qua fulsit,
Praedicavit et avulsit
Errores gentilium.

2a. Christianae fides turbae
Praeelegit hunc in urbe
Praesulem Sebastiae,

2b. Monargiae scandens montem
Vitam sanctam et insontem
Duxit solitarie.

3a. Hunc agrestes lustrant ferae,
Per quem gaudent obtinere
Sospitatis gaudia;

3b. Quem fidelis offert anus,
Est effectus puer sanus
Sancti per subsidia.

4a. Bellatoris corpus dari
Praeses jubet, lacerari
Ferreis pectinibus,

4b. Mulieres septem bonae
Assistentes in agone
Poenis dantur paribus.

5a. Lacus totus exarescit,
Aqua tota extabescit,
Dum sanctus ingreditur,

5b. Infideles hunc sequuntur
Et renato submerguntur
Lacu, dum egreditur.

6a. Jussu tandem praesidali
Poenae datur capitali
Cum duobus pueris;

6b. Cujus precum interventu
Collocemur in conventu
Coelesti cum superis.

Miss. ms. Biterrense saec. 14. Cod. S. Josephi Lugdunens. Yd 5. — 2b, 1 sonst heifst dieser Berg Mons Argeus. — 3b, 1 Que Hs. — 4a, 1 Bellatores Hs. — 4b, 3 Prius datur paribus Hs.

193. De sancto Briccio.

1a. In natale tanti viri
gaudeat haec concio,

1b. Ut per ipsum liberari
possit a supplicio.

2a. Qui temptatus, ut peccaret,
fuit a daemonio,

2b. Saepe sibi proclamante:
eia te, Briccio.

3a. Sed vir sanctus mundum spernens
et mundus a vitio

3b. Castus vixit et immunis
ab omni contagio.

4a. Hoc probavit ignis ardens,
quem portavit pallio,

4b. Et hoc Christus demonstravit
infantis eloquio.

5a. Pulsus, tractus, exsul factus
plebis maleficio,

5b. Dum plebs saevit, sanctus flevit
cum magno suspicio,

6a. Pro beati juste pati
se dicens opprobrio,

6b. Romam tendit, Papae pandit.
datur benedictio.

7a. Hunc honorat ac decorat,
restaurat officio,

7b. Ejulavit, qui peccavit,
in sancti convitio.

8a. Celebravit, consecravit
divinum mysterium,

8b. Dum veniret et adiret
Turonis ovilium.

9a. Armentinus repentinus
mortis in exsilio

9b. Pastorali cathedrali
locatur in solio.

10a. Dei dona multa bona
ministrat in propria.

10b. Post septenis vivens annis
migravit in gloria.

11a. Ejus pia suffragia
perducant ad gaudia.

11b. In sanctorum patria,
ubi pax et gratia.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 194. A. — Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 195. B. — 9a, 2 Armentius AB; armentinus für armentivus = armentarius? — 9b, 2 locatur in exsilio A.

194. De sancta Caecilia.

1. Ave, praeclara
poli stella,
de stirpe gentium,
Caecilia, divinitus orta.

2a. Euge, coeli porta,
cui fit aperta
trinitatis lumen
summae fontem laetitiae
conspicaturae
lucis in arce.

2b. Virgo Dei summi,
regina saecli
praeelecta ut sol,
pulchra lunaris ut fulgor,
agnosce omnes
te diligentes.

3a. Tu juncta sponso
sponsum exspectans lampade,
praeparatum divini
decoris thalamum
intras feliciter.

3b. Te conjugatam
donis tercentenis auctam,
duplex praedicatricem
centena virginum
corona perornat

4a. Tu agnum regem,
virginum amatorem
virginisque prolem virgo sectaris,
cui martyr rubens virgo
placuisti.

4b. Tuque ferocem
sponsum quasi leonem
sponsique fratrem ad fidem convertens
damnoso crimine mundos
exuisti.

5a. Hoc gentium rex perquisito
Valerianum cum Tiburtio
mirum in modum
Christo innixos
velut occisionis agnum
regnantem coeli aeternaliter
revocavit ad poenam
mactandum mysterialiter.

5b. Hic manna datum Israelitis,
coelo veris Abrahae filiis
admirantibus,
quondam Moysi
quod typus figurabat, et mox
abducto velo noctis admotu
forti virgo hos corde
pane coeli dignos efficit.

6a. Jam fontem dulcem
gaudent in coelo,
quam Christe parasti,
degustare,
sed virgo falsa fide
renuens constringi
monet Almachium,
utrem tumidum
in sese speculari.

6b. Fax ignis cedit
nec eam laedit
ut rubum, quem flamma
non combussit;
sed virgo martyr facta
ter caesa cervice,
bis tincta carne
mundi Domino
meruit praesentari.

7a. Audi nos,
virgo, quam sponsus
exaudiens honorat.

7b. Salva nos,
Jesu, pro quibus
virgo martyr te orat.

8a. Da rogatu Caeciliae,
pudicos mentis oculos
in te defigere,

8b. Quo haustu sapientiae
saporem vitae valeat
mens intelligere,

9. Christianismi fidem
operibus
praevenire,
beatosque fide
spe firmos, caritate duplici,
auctor, ad te transire.

Grad. ms. Franciscan. in Hüls saec. 15. — Mel.: Ave praeclara maris stella.

195. De sancta Caecilia.

1a. Exsultemus cum jucundo
Cantu, corde simul mundo
Virginis martyrium;

1b. Victis hoste, carne, mundo
Caecilia de profundo
Scandit ad palatium.

2a. Virgo prudens, exsors sordis,
In arcano semper cordis
Servans evangelium,

2b. Foris nitens indumentis,
Subtus cultum parans mentis
Gerebat cilicium.

3a. Cantantibus organistis
Commutare non pro istis
Vult Christi connubium,

3b. Fructum ventris virginalis
Rogans, ne sponsi carnalis
Sentiat contagium.

4a. Stupentem Valerianum
Sponsum mittit ad Urbanum,
Praesulem fidelium,

4b. Quem in fide reddit sanum,
Cui Deus et germanum
Sociat Tiburtium.

5a. Currunt fratres ad certamen,
Cui virgo dat solamen,
Ut vincant supplicium;

5b. Cadit corpus, vincunt tamen
Nec pavent mortis gravamen
Propter vitae praemium.

6a. Sponsa sponso reddens vicem
Feriendam dat cervicem
Neque timet gladium,

6b. Sponsus sponsam pugnatricem
Introducit in felicem
Thalamum coelestium.

7a. Caecilia, nos exaudi,
Ut resistas semper fraudi
Nobis adversantium;

7b. Sancto fine fac nos claudi
Et vacantes tuae laudi
Duc ad regni solium.

Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagens. 307.

196. De sancto Calixto.

1a. Mater Sion gloriosa,
Hierusalem filia,

1b. Jucundetur Deo libans
vocum modulamina.

2a. Jucundare, dies ista
tibi confert gaudia,

2b. Quae Calixti viri sancti
refert natalitia.

3a. Hic Calixtus ab aetate
juventutis florida
Famulatur regi suo
servitute fervida.

3b. In quo dulci famulatu
zabuli familia
Adversatur famulanti
veri Dei nescia.

4a. Contra fidem conterendam
surgit idolatria,
Nazareos Dei viros
provocat ad proelia.

4b. Horum unus, vir Romanus,
Petri trahens retia,
Coartatur, dum piscatur,
raptus ad judicia.

5a. Imperantis Alexandri
ductus ad praetoria,
De neganda Christi fide
suscipit contraria.

5b. Nega Christum, inquit praeses,
et diis sacrifica,
Alioquin per tormenta
peribis horrifica.

6a. Praeses ait, Deos colis,
hominum simulacra,
Ego Deum vivum colo,
qui creavit omnia.

6b. Qui creavit coelum, terram
et fundavit maria,
Hunc adoro nec formido,
quaevis fer supplicia.

7a. Hoc relatu praeses motus
ferali dementia
Sub horrenda jubet claudi
carceris angustia.

7b. Clausus ergo Christi miles
premitur inedia
Et addictus poenis diris
vicit patientia.

8a. Sic tyranno superato
palmam de victoria
Infert coelo, congaudenti
gaudeat ecclesia.

8b. O Calixte, quo concive
gaudet coeli curia,
Te precamur, nobis adsis
reddens prima gaudia.

Miss. ms. Marchianense saec. 16 in. Cod. Duacens. 89. A. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. B. — Miss. ms. Cisoniense saec. 16. Cod. Insulens. 37. C.

197. De sancto Carlilefo.

1a. Clare rutilans
symphonia
dulci resonet melodia

1b. Phtongis paribus
metricata
phalanx reboet ac librata.

2a. Sancti patria
digne gesta
anni orbita revoluta

2b. Pandat plectrica
voce summa
omnis concio atque tanta.

3a. Succincto perplexa
ordine harmonia
terminatis magadis
resultet sonora

3b. Cunctaque per loca
Quantitate discreta
castigatis nervulis
musica psallat.

4a. Quinque conlectet
species prima
cordulis tensa
bis spatia bina,

4b. Quibus tonorum
efficit summa
et diapente
dat regulam rectam.

5a. Inter haec
terna tonorum spatia
bina occurrit
semitonii inaequalitas

5b. Imparque
proportionalitas,
sicque succrescit
constitutionis duplica.

6a. Post quam diatessaronica
proportio est altera

6b. Binarii tono gemino
semitonio atque acta.

7a. *Tonis geminis*
geminatis
stat symphonia
diapasonica,

7b. Octonarii
singularis
perfectione
nervis exposita.

8 a. Finis primae mesanica
initium secundae
bis diapason
complet melodiam.

8 b. His est omnis cantilena
melodiis canenda,
quidquid resonat
omnis symphonia.

9 a. Hac in sancti hodierna
Karilepphi gratia
Tibi, Christe, regi regum,

damus laudes inclitas.

9 b. Quem regnantem super aethra
coeli laudant agmina,
Sanctus, sanctus terque sanctus
semper proclamantia.

10 a. Quem adorat summa coeli
terrae nec ne machina,
Supplicamus corde puro
menteque humillima

10 b. Hujus sancti confessoris
juves nos clementia,
Qui cum sanctis tecum regnat
per saeculorum saecula.

Cod. Aurelianens. (ol. Floriacens.) saec. 9. add. saec. 10/11 mit Neumen. — In Str. 7 ist die Schrift durch Feuchtigkeit fast erloschen; die drei mit liegender Schrift gedruckten Worte sind nicht mit Sicherheit zu lesen. — 3 a, 4 und 6 b, 2 haben je eine Silbe mehr als die Parallelzeile. — In der Hsch. trägt die Prosa den Titel „Prosa Clarellae".

198. De ss. Cassiano et Hippolyto.

1 a. Laudes Deo modulizet
solemnis ecclesia,

1 b. Laureata triumphali
martyrum victoria,

2 a. Qui Jerusalem coelestis
ornant aedificia,

2 b. Sardii inter beryllos,
rosae inter lilia.

3 a. Purpura regis induta
legio pulcherrima,

3 b. Suavissimi odoris
facta Deo victima.

4 a. Hi bellatores,
Qui tenentur regis David
Sion propugnacula,

4 b. Triumphatores,
Quorum stolas sanguis lavit
Agni sine macula.

5 a. Felix eorum conflictus
et felix victoria,
Brevis poena, merces plena,
sine fine gloria.

5 b. Agnum sequentes occisum
gestant diademata
Et theologa concinnant
exsultantes pneumata.

6 a. Horum stemma ornat gemma
Nobis splendens
Et egregie praetendens
Passionis documenta,

6 b. Cassianus, qui per manus
Pueriles
Gloriosus Dei miles
Mortis passus est tormenta.

7 a. Eruditor puerorum
Caeditur stilis eorum
Tyranni sententia,

7 b. A discipulis in schola,
Pueris aetate sola,
Fit magister hostia.

8 a. Felix ille magistratus,
Infelix discipulatus,
Nocens pueritia;

8 b. Ille nutrit, isti caedunt
Ille docet, isti laedunt,
Bono dant contraria.

9a. Psallat ergo puerilis
martyri laetitia,

9b. Quem non bene puerilis
libavit saevitia.

10a. Cum quo gaudet et trophaei
Et hujus festae diei
Hippolytus gaudia,

10b. Pro amara passione
Laetus clara mansione
In coelesti regia.

11a. Jaspides duo micantes
Die juncti superis
Hodierna,

11b. Nos vobis solemnizantes
Ferte precum humeris
In superna.

12a. Adjuvante generali
sanctorum frequentia

12b. Et praestante rege regum,
cui laus et gloria.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Mel.: Congaudentes exsultemus.

199. De sancta Cilinia.

1a. Gaudeat et jubilet
fidelis ecclesia,

1b. Solemnizans renovet
hodierna gaudia.

2a. Dies est sacrata,
qua subit coelorum
palatia

2b. Mater gloriosa,
devota Christo, sancta
Cilinia.

3a. Sacer vates Montanus
audivit secreta
coelestia,

3b. Quod per eam Galliae
parceret divina
clementia.

4a. Nec mora, nuntiat,
qualis fuerit sententia,
Dicens: paries
filium, cui Deus sacra
committet
plebis regimina.

4b. O benedicta
talem portantia viscera,
Qui lacte matris
manu sacrata caecum vatem
perungens
reddidit lumina.

5a. O quanta supernorum
civium cura
creditur de salute nostra,

5b. Nam precibus illorum
diu sterili
fecunditas est renovata.

6a. Igitur germinantia
terrae cuncta
benedicant voce pura
et collaudent tua,
summe Deus, opera.

6b. Ex cujus prudentia
est concessa
matri sanctae proles sancta,
coelo digna, per quam
gens Francorum inclita

7a. Verae fidei sacramenta
est assecuta,

7b. Ut mereatur sempiterna
coeli gaudia.

8a. Ideo te rogamus,
Dei electa,

8b. Ut nostra excuses
delicta tua

9. Prece benigna
in coeli curia.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263 A. — Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. B. — Mel.: Hodierna Christi pangimini. — 3b, 2 pateret B. — 4a, 2 fuerat B. — 4a, 4 committeret B. — 4b, 2 portantis A, portans B. — 6a, 3 benedicantur B. — 7b, 1 mercantur B.

200. De sancta Clara.

1a. Sonet vox ecclesiae
Digna laudes hodie
Virginis eximiae,
Sanctae Clarae.

1b. O digna memoriae,
Quae cum rege gloriae
Palmam fers victoriae,
Gratulare.

2a. Cui merces operis
Solvitur cum superis,
Quia sponso frueris,
Quem amasti.

2b. Quanto carne nobilis,
Tanto magis caeteris
Humilem puellulis
Te donasti.

3a. Adhuc virgo tenera,
Mundi spernens prospera,
Poenitentis aspera
Suscepisti.

3b. Sub Francisci formula
Relinquendo singula
Perfecta discipula
Tu vixisti.

4a. Jam congaudent angeli,
Quod in sexu fragili
Fluxum diri saeculi
Conculcasti.

4b. Hic exemplo vigili
Nos in carne simili
Sub procella labili
Confortasti.

5a. Clara, candens lilium,
Forma, flos humilium,
Tuum per auxilium
Consolemur.

5b. Ora Dei filium,
Spes sanctorum milium,
Ut post hoc exilium,
Coronemur.

Grad. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Pragens. I E 12.

201. De sancta Clara.

1a. En in regno claritatis
Clara regnat cum beatis
Virgo cum virginibus,

1b. Juncta sponso castitatis
Gaudet nuptiis optatis,
Aeternis amplexibus.

2a. Clara stirpe generosa
Claris claret actibus,
Nominata necdum nata
Est praeventa laudibus.

2b. Haec Franciscum imitata
Mundi spretis opibus,
Altis votis elevata
Praevolat virtutibus.

3a. Haec in claustro paupertatis
Sese Christo dedicat
Et exempla sanctitatis
In orbe multiplicat.

3b. Haec magistra dominarum,
Felix primiceria,
Greges ducit puellarum
Ad Christi connubia.

4a. Casta membra cruce terit,
Crucifixum corde gerit
Crucis amans glorias;

4b. O quam dura vestitura
Macerare membra pura
Suas docet filias.

5a. Orat, civis liberatur,
Gens profana diffugatur,
Pelluntur daemonia.

5b. Mire panis augmentatur
Oleumque coelo datur
Sanantur languentia.

6a. Digne tanti reputatur,
Quod infirmans honoratur
Papali praesentia;

6b. A regina visitatur,
Transitura palliatur
Virginum solertia.

7a. Scandit coelos laureata,
Cum beatis jam beata,
Probant mirabilia;

7b. Luce clara vocitata,
Cujus claret decorata
Floribus ecclesia.

8a. Virgo Clara
Tuis para
Devotis hospitia,

8b. Per te data
Sint optata
Salus, quies, gloria.

Prosar. Franciscan. saec. 13/14. Cod. Parisiens. 1339.

202. De sancta Clara.

1a. Novae lucis radius
In excelsis oritur,
Sole fulget clarius,
Clare Deo fruitur.

1b. Clara quidem nomine
Sed virtute clarior,
Illustris propagine
Sed gestis illustrior.

2a. Dum mater pavesceret,
Ne partu deficeret,
Audivit oraculum,

2b. Quod lumen produceret
Clarum, quod claresceret
Universum saeculum.

3a. Carnis supercilium
Domans per jejunium
Ab aetate tenera,

3b. Sub fulgore vestium
Celabat cilicium
Parvipendens prospera.

4a. Toto mentis studio
Inhaerens vestigio
Virginis Christiferae,

4b. Francisci consilio
Soli Dei filio
Praeelegit vivere.

5a. Haec Francisci plantula
Se celans in cellula
Dominarum pauperum,

5b. Mansurum per saecula
Inchoavit primula
Ordinem florigerum.

6a. In supernis sedibus
Virgo cum virginibus
Clara clare radias,

6b. Tuis sanctis precibus
Junge coeli civibus
Fratres atque filias.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107.

203. De sancta Clara.

1a. Inclarescat melodia,
Clara cordis harmonia
Clarae det praeconia,

1b. Concors soli symphonia
Trina poli hierarchia
Depromat tripudia.

2a. Haec est planta novitatis,
Spinis septa paupertatis,
Rosa pudicitiae,

2b. Sacco tecta vilitatis,
Fune cincta castitatis,
Gemma poenitentiae.

3a. Ortum docet virginalem
Concludendo sensualem
Haustum virulentiae,

3b. Legem ligat sensualem
Per doctrinam spiritalem
Vitae sanctimoniae.

4a. O quam clare illustratur,
Velut Jacob contemplatur
Spiritus excubias,

4b. Petrae caput reclinatur,
Humo nuda pernoctatur
Edom ob insidias.

5a. Quam praeclara signis facta,
Claritatis nomen nacta
Dono parsimoniae,

5b. Caro menti sic subacta
Vi virtutis dat contracta
Foenus patientiae.

6a. Ergo, mater pietatis,
Nos illustra claritatis
Bysso novae gratiae.

6b. Sacco, fnne nuditatis
Cinctos stola novitatis
commutetur gloriae.

Grad. ms. Bernhardinorum Cracoviensium s. sign. saec. 15. ex. A. — Miss. ms. Voraviense 35. saec. 14. B. — Grad. ms. Graecense 36. saec. 14. C. — Grad. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Parisiens. 10503. D.

1a, 3 dant A; dat D. — 1b, 2 Terna A. — 3a, 3 virulentia A; virulentiam D. — 3b, 3 sanctimonia A; sanctimoniam D. — 4a, 1 praelustratur D. — 5a, 1 O quam praeclara BC. — 5a, 3 Domo A. — 6b, 2 Cunctos stella. A. — 6b, 3 comitetur A. — B giebt die Sequenz irrtümlich als de S. Caecilia und schreibt sogar unsinnig 1, 2 Caecilia cordis harmonia, obschon hier Clara Adjektiv, nicht Eigennamen war. — Die Hs. D stammt aus dem hl. Lande und ward 1630 von den Türken angekauft.

204. De sancta Clara.

1a. Lucis novae claritas
Illustrat ecclesiam,
Quam insignit sanctitas
Novae Clarae.

1b. Praecellens humilitas
Redundans in gratiam
Laudis est sublimitas
Tam praeclarae

2a. Haec in matris utero
Quasi lumen radians
Mundo fore misero
Praesignatur.

2b. Quae clara progenie
Sacris rebus inhians
Sub virtutum serie
Regulatur.

3a. Haec Francisci filia
Et lapis primarius,
Inclusarum praevia
Dux virtutis.

3b. Quarum multa milia
Sequuntur ardentius
Ejusdem vestigia
Spe salutis.

4a. Crebrescunt miracula
Ob vitae praeconium,
Approbantur singula
Fide plena.

4b. Liquor crescit olei
Ac panis edulium,
Pars fugatur fidei
Aliena.

5a. Mors Christi praesentia
Ac sacrata virginis
Et coelesti curia
Honoratur.

5b. Per quam clarus exitus
Per quam sacri flaminis
Donum nobis coelitus
Largiatur.

Miss. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Cenomannens. 249.

205. De sancto Clemente.

1a. Glorietur Gallia
Clementis clementia,
Quae misit divinitus

1b. Athletam Macarium
Adversus Mercurium
Conterendum penitus.

2a. Tertius ecclesiae
Romanae Clemens pie
Episcopus praefuit,

2b. Informatus moribus
Petri nostris gentibus
Et Judaeis placuit.

3a. Insidians impius
Uxori Sisinius
Caecus, surdus redditur,

3b. Sed Clementis precibus
Renovatis sensibus
Sanus reefficitur.

4a. Sed ut morum floribus
Velut ver redoluit,
Paganis dolentibus
Trajanum non latuit.

4b. Rescribit: Diis praebeat
Clemens sacrificium,
Aut trans mare subeat
Chersonae exsilium.

5a. Mamertinus igitur
Tentat hunc pervertere,
Sed hunc Clemens nititur
Ad fidem perducere.

5b. Tanta Deus gratia
Suum testem imbuit,
Quod et neeessaria
Judex navi tribuit.

6a. Cum ad locum pervenerunt,
Exsulatos invenerunt
Plus quam duo milia;

6b. Marmoribus hi secandis
Damnabantur a damnandis,
Quibus dixit talia:

7a. Ut sim consolationis
Consors sicut passionis,
Missus sum cum miseris.

7b. Ut aquam gravi taedio
De sexto miliario
Ferri novit humeris,

8a. Inquit: Tu qui percussisti,
Deus, petram et dedisti
Aquam in abundantiam,
Hanc releves inopiam.

8b. Post hoc vidit agnum Dei,
Qui ostendit locum ei,
Fodiensque sarculo
Potum dedit populo.

9a. Ad hanc famam baptizantur
Quingenti, fana vastantur,
Septuaginta fundantur
Et quinque ecclesiae.

9b. Per populum tunc paganum
Fama currit ad Trajanum,
Qui misit Arfidianum,
Ministrum perfidiae.

10a. Qui cum sanctum intuetur,
Jubet anchora ligetur
Collo et praecipitetur
Sic in maris medium.

10b. Quo facto suis flentibus
Et ad eum orantibus,
Tribus recessit milibus,
Cernunt domicilium

11a. Sancti, locum saxeum
Et templum marmoreum.

11b. Tam pia victoria
Praestet nobis gaudia.

Miss. ms. S. Remigii Remens. saec. 13. Cod. Remens. 122 add. saec. 14. — 3b, 3 reficitur Hs.

206. De sancto Corbiniano.

1. Deus deorum,
vera sanctorum
confessorum
gloria tuorum,

2a. Hoc sacro confessore
cum levi pacto nomine

2b. Gloria et honore
coronasti eum, Domine.

3a. Posthumus natus
vocatus
fit patris nomine,

3b. Sed matri gratus
mutatus
nominis omine.

4a. Corbinianus,
cor binum
gerens, crementa
geminae caritatis

4b. In terris sevit,
quod crevit,
sinus implevit
messibus centuplatis.

5a. Nobilis indolis
mundi pompis frivolis,
lusibus subdolis

5b. Restitit propere
cordis, oris, operis
strenuus opere.

6a. Rimatur grammata
psalmidica,
sectatur dogmata
dominica,
rimando, sectando
scripta lectitat,
actitat
operando.

6b. Carnis illecebris
obstat crebris,
orans jejuniis,
vigiliis,
mansuetus, quietus,
castus, sobrius,
humilis,
prudens, pius.

7a. Cum subterfugia
quaerit, honorum
majorum
crescit gloria.

7b. Nam sacerdotio
papatus donat,
coronat
pontificio.

8a. In via fessum,
famem perpessum
per piscem aquila
sanctum pavit.

8b. Jussu domatur
ursus, saginatur
jugalis vice, quem
nece stravit.

9a. Furem mula reportavit
abiens, qui eam
stimulavit.

9b. Latro vitae redit sanus,
pensus patibulo
triduanus.

10a. Montem baculo fodit,
fons siliens prodit,
lux oranti mane
fulgens sane
coelitus se prodit.

10b. Odoris residuum
manet per triduum,
praescit vitae metam,
intrat laetam
aulam spirituum.

11a. Terrae mandata
servans pignora beata
stat Frisingia laureata.

11b. Spes datur orbi,
morbi quilibet curantur,
arrepticii liberantur.

12a. Dux bone,
pater patrone,
paterna
prece pia
in aeterna gloria
nobis adsis memoria.

12b. Cunctorum
laus confessorum,
corona,
merces bona,
Christe, nobis praemia
cum eis da coelestia.

Miss. ms. S. Crucis 21 saec. 15. A. — Miss. ms. Mellicense 979 saec. 15. B. — Miss. ms. Underdorfense anni 1437 Clm. Monacens. 7550. C. — Miss. Pataviense imp. 1503. D. — Miss. Frinsingense imp. 1579. E. — 6a, 3 secta vir dogmata D. — 12b, 2 Christe laus B.

207. De ss. Cosma et Damiano.

1a. Venerentur Christiani
Gloriosi Damiani
Cosmique solemnia,

1b. Quos effudit venter unus,
Votum, vita, fides, funus
Quos unit per omnia.

2a. Horum quidem fervens votum
Ad supernam tendit totum
Et suspirat patriam,

2b. Vita docet intuentes,
Fides pugnat inter gentes,
Vincit idolatriam.

3a. Sic ad sanctum funus tendunt
Et humana vilipendunt
Intenti coelestibus,

3b. Gratis praestant medicinae
Curam aegris et doctrinae
Salutem errantibus.

4a. Temptat praeses infidelis,
Ut ad scelus fixum caelis
Fratrum trahat spiritum,

4b. Sed dum simul stant invicti,
Post tormenta sunt addicti
Pari poenae capitum.

5a. Horum ergo sub honore
Sonet dulcis et canorae
Vocis jubilatio,

5b. Ut in festo jubilaei
Nostra sit in domo Dei
Cum ipsis cantatio.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. A. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. B.

208. De ss. Cosma et Damiano.

1a. Dies adest reverenda,
Dies votis amplectenda,
Dies digna laudibus,

1b. Diem Deus hanc sacravit,
Qua praesentes aggregavit
Martyres martyribus.

2a. Isti fratres sunt natura,
Fide, poenis, sepultura,
Signis et potentia,

2b. Quos gemellos mater fudit,
Hos coaequat, hos concludit
Meritum et gloria.

3a. Ars istorum medicina.
Quorum fuit disciplina
Pretium respuere,

3b. Gratis datum gratis dabant
Et sic manus conservabant
Immunes a munere.

4a. Vim medendi, qua pollebant,
Ex coelesti obtinebant
Dono, non ab homine,

4b. Ars humana, vis herbarum
Cito fallit, prodest parum
Sine sacro flamine.

5a. Qui salutem dat aegroto,
Sed ex parte, non ex toto,
Non est artis optimae

5b. Ars, quam docet sacrum flamen,
Confert aegris medicamen
Corporis et animae.

6a. Claudus, surdus, mutus, caecus
Sanabantur, quin et pecus
Horum beneficio.

6b. His cesserunt cuncta rite,
Daemon, tortor, crux, sagittae,
Lapis, mors, perditio.

7a. Consummatos fine pari
Jussit simul tumulari
Vox cameli nuntia,

7b. Sic in terris praedicatur,
Sic in coelis coronatur
Martyrum victoria.

8a. Pater, pastor, rex cunctorum,
Nutri, serva, rege chorum,
Ut sequamur vota, quorum
Fruimur praesentia.

8b. Vobis Cosma, Damiane.
Grex a somno surgens mane
Verae vitae vero pane
Vivat vestri gratia.

Miss. ms. Morinense saec. 16. Cod. Audomarens. 215.

209. De ss. Crispino et Crispiniano.

1a. De radice verae vitis
Pullulavit palmes mitis
Odoris fragrantia,

1b. Flore vernans fructu dulcis,
Quem in hujus terrae sulcis
Fixit Dei gratia.

2a. Hic est sanctus vir Crispinus
Et cum eo vir non minus
Digna dignus laurea,

2b. Per quos hujus regionis
Coli coepit a colonis
Carnis Christi vinea.

3a. Ante regis torvos vultus,
Quem delectat Jovis cultus,
Mente stant intrepida

3b. Assertores legis novae,
Ut in Christum spreto Jove
Corda credant perfida.

4a. Praedicata fide foris
Victum intus in sutoris
Promerentur cellula,

4b. Ne fidelis sermo fictus
Videatur causa victus,
Quem non praestat subula.

5a. Gloriantur stringi loris
Nec in vocem vis angoris
Prorumpit interea,

5b. Dum injustus rex injuste
Torquet justos, caedit fuste,
Descendit in troclea.

6a. Sudes inter ungues mitti
Patiuntur non inviti
Non edentes murmura,

6b. Horret cutis jussa tolli
Dura manu dorso molli
Nuper usa purpura.

7a. Vincti saxis in abyssi
Congelato fluctu missi
. Servantur ab anxona;

7b. Cujus ripe restituti
Laudem summae dant virtuti
Voce menti consona.

8a. Stridet adeps in lebete,
Ubi fortes sunt athletae
Flamma frixi subdita,

8b. Quibus pice, plumbo coctis
Post unius cursum noctis
Amputantur capita.

9a. Pressa prelo tam crudeli,
Dum redundat clivo preli
Sanguinis vindemia,

9b. Coeli patent apothecae
Animasque sine faece
Admittunt cum gloria,

10. Cum solemni Alleluja.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516.

210. De ss. Crispino et Crispiniano.

1. Diligens quos et in fide
germanos et in genere,

2a. Passionis testes suae
Deus ornat hodie
stola gloriae,

2b. Tamquam aurum nobile
decoctos in fornace
patientiae.

3a. Quos nec sub ense
timor poenae
potuit evincere

3b. Qui pari mente
spe coronae
dimicarunt strenue.

4a. Hos jam dignos requie

4b. Dux hujus militiae

5. Vocatos ad se
adscripsit digne
in libro vitae
cum diligentibus se.

Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. add. saec. 14. — Leider ohne Mel. Von 4a an in der Hs. nur zwei Clauseln, deren zweite mit 5, 2 beginnt.

211. De sancto Cuthberto.

1. Alme concrepent
sonore linguae
Alleluja,

2a. Odis organicis
harmonizando eja

2b. Mira mirifice
(eja) Cuthberti insignia

3a. Clara, coeligena
vernat qui coelipotens
inter astra,

3b. Orbe signipotens
pollet apostolica
et per gesta.

4a. Infantia
cujus sacra virtutum
habuit primitiva
crepundia ista.

4b. Miridica
pusioli parvuli
triennis praedixerat
tenera lingua

5a. Inthronizandum cathedra
sacra praesulem
cleri laude veneranda.

5b. Hoc infulatus munere
primo culmina
post pervenit ad majora.

6a. Arcanus arce
missus ab alta
Raphael adest
huic lampabilis (huic),
digna ferens remedia
languido genu
imponenda.

6b. Hinc lunigera
nocte profunda
jam noctiundus [sic]
ferri viderat
Aidani animam
pompa triumphi
super astra.

7a. Monazonta
fit hinc rutilis
sola considerans
theorica

7b. Ac delato
sibi meruit
pasci obsonio
per supera.

8a. Et dum tanta
luce fulguraret
Christi gemma
satis almicoma,

8b. Gloriosa
sacer sublimatur
a popello
pontifex cathedra.

9a. Hinc gaudet virgo laeta
hoc sponso ecclesia.

9b. Hinc fides Christi. hinc pax
alma Christi pullulat.

10a. Laus ubique volat
jubar hoc
coeleste praedicans.
Comperta hac fama
adest caterva
morbiflua
cara captans remedia

10b. A Christi immensa
gratia
in isto rutilans.
Osculum quo dante
puer, quem mater
seminecem
detulerat, revixerat.

11a. Prophetica
qui dum gratia
noscit futura
ut praeterita,

11b. Insignia
sua ultima
lingua praescia
praesignaverat.

12a. Victor lauripotens
cum magna gloria

12b. Coeli hymnidicans
scandit ad curiam,

13. Clarus ovans
ubique praesentia
Christi aeterna.

Miss. ms. Whitbiense saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 390.

212. De ss. Cyrico et Julitta.

1. Pangat simul, eja,
praesens caterva

2a. Saeculo veneranda
martyrum certamina,

2b. Qui dudum carnis cuncta
calcarunt supplicia.

3a. Tibi gloria
ac virtus sit, Christe, omnia
per saecula,

3b. Cujus gratia
contulit sanctis triumphandi
constantiam.

4a. Ecce hodie
redit annua
Dies lucida,
qua de terra
insontem Cyricum
sublimasti
super ardua
coeli sidera.
Cujus inclita
genitrix Julitta
coelica
infanti
propinabat pocula.
Inter dulcia
amplexus oscula,
admonens, terrea
ne unquam
formidaret verbera.

4b. Statim fidei
tectus galea
Coram praesidis
Alexandri
perductus conspectu
adhuc trinus
se Christicolam
ultra reboat.
O quam stupenda
in sanctis pietas
Domini,
o magna
ipsius clementia!
Qui necdum verba
tonare poterat,
respuit idola
et mira
restitit facundia.

5a. Hinc laus sit aeterna,
virtus ac magnificentia.

5b. Jesu bone, per cuncta
tibi saeculorum saecula.

6. Amen simul
clangat vox nostra.

Miss. ms. S. Amandi saec. 13. Cod. Valentinianens. 114. A. — Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Parisiens. 1101. B. — Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Valentianens. 111. C. — Prosar. ms. S. Amandi saec. 16. Cod. Valentianens. 99. D. — 3a, 2 omnia ergänzt. — 4a und b bestehen jedes aus vier Klauseln. — 4b, 3 Clara praesidis B. — 4b, 15 conari poterat AB. — Die Sequenz ist vermutlich von Hucbald; vgl. J. Desilve, De schola Elnonensi, Lovanii 1890 p. 186 et 187 bis.

213. De ss. Cyrico et Julitta.

1a. Christum regem collaudemus
Et laudando praedicemus
Martyrum victoriam.

1b. Qui per poenas meruerunt,
Quod jam coelum intraverunt
Et coelestem gloriam.

2a. Quia Christum amaverunt,
Propter eum tradiderunt
Corpus ad supplicia,

2b. Nec vincuntur in tormentis,
Nam divinae virtus mentis
Adest eis praevia.

3a. Alter horum est Cyricus,
Dei carus et amicus,
Sua matre socia.

3b. Rapiuntur et ligati
Et catenis coartati
Adstant ad praetoria.

4a. Praesentatur tribunali
Sub catena sociali
Julitta cum filio,

4b. Ante regis feritatem
Confiteri trinitatem
Audent ore proprio:

5a. Trinitatem unitatis,
Unitatem trinitatis,
Deum unum credimus,

5b. Universa qui creavit
Et infernum spoliavit,
Illum pie colimus.

6a. Pueriles puer manus
Coelo tendens: Christianus
Ego sum, ingeminat;

6b. Vitam carnis vult exire
Et vult vitam introire,
Quam finis non terminat.

7a. Mater timet et veretur,
Ne quod puer confitetur,
Deserat perterritus;

7b. Ille matrem consolatur
Et ad palmam exhortatur
Repromissam coelitus.

8a. Juste Deus, nil contemnis,
Puer erat vix triennis
In aetate parvulus,

8b. Sed in sensu juvenili
Sub aetate puerili
Christi cultor sedulus.

9a. Sancti Dei cruciantur,
Et diversa variantur
Tormentorum genera,

9b. Simul ambo gratulantur,
Simul ambo decollantur,
Simul scandunt aethera.

10a. Sic in fide permanentes
Et immoti persistentes
Passi sunt martyrium,

10b. Illos fratres veneremur
Et eorum deprecemur
Devoti suffragium.

11a. Ergo, Christe, per laborem
Quem sunt passi ob honorem
Tui sancti nominis,

11b. Tuae regnum pietatis
Nobis confer emundatis
Omni noxa criminis.

12a. Da post mortem corporalem
Vitam nobis aeternalem
In coelesti solio,

12b. Ut cum sanctis perfruamur,
Quorum opem deprecamur,
Angelorum gaudio.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. — 11a, 2 ob honorem fehlt Hs. und ist hier ergänzt.

214. De ss. Cyrico et Julitta.

1a. Lumen vitae sanctis datum,
Res praeclara, munus gratum,
Felix eminentia.

1b. Quo virtutum jubar crescit,
Jugum mortis emarcescit,
Floret innocentia.

2a. Lucis hujus ornamento
Forma datur firmamento,
Firmatur ecclesia,

2b. Stellis splendor ampliatur,
Sanctis honor cumulatur
Et accedit gratia.

3a. Quis humanae statum mentis
Solidavit in tormentis,
Quis subegit tristia?

3b. Quis immanes tyrannorum
Pressit motus et malorum
Confregit imperia?

4a. Christus vitae lumen verum
Pacis auctor, ordo rerum,
Dei sapientia,

4b. Dei virtus, rex virtutum,
Verbum verax, cujus nutum
Subsequuntur omnia.

5a. Hic praecones veritatis
Eruditos in mandatis
Formavit scientia,

5b. Ut efferrent excellenti
Gradu statum testamenti
Super sacrificia.

6a. Dedicata sunt in sanctis,
Quae per manum judicantis
Coronantur gloria.

6b. Hinc praeclarae passiones,
Plagae mortis et agones,
Hinc sacra martyria.

7a. Hoc virtutes insignitae
Cyrici sunt et Julittae
Claraque victoria,

7b. Qui quo Christo passi poenas
Sedes nacti sunt amoenas
Et regna felicia.

8a. Res miranda, res stuporis,
Res coronae dignioris,
Res virtutis conscia,

8b. Quod tormentis actus crebris
Sexus stetit muliebris
Nec cessit infantia.

9a. Infans tener in tortura
Fide Christum loquens pura
Fideli constantia

9b. Cum parente flagellatur,
Quae plus tamen anxiatur
In prolis angustia.

10a. Quos non posse frangi videns
Ira ferox, voce stridens
Praeses ab insania

10b. Condemnatos sorte pari
Jubet ambos decollari
Dictante saevitia.

11a. Vita segnes, actu rei
Vos precamur, sancti Dei,
Voce voti praevia,

11b. Ut ad regnum claritatis
Nos orando transferatis
De mundi malitia.

Miss. ms. Aquicinctense saec. 12. Cod. Duacens. 90. A. — Miss. ms. S. Amandi saec. 13. Cod. Valentinianens. 114. B. — Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Valentinianens. 111. C. — Grad. ms. Aquicinctense saec. 15/16. Cod. Duacens. 124. D.

A giebt die Sequenz als de Sancta Ursula, D als de sancta Sambaria, wodurch folgende Auslassungen bedingt werden: Str. 1b fehlt A. — Str. 6a fehlt AD. — Str. 9 und 10 fehlen AD. — 3a, 2 solidatur A. — 5a, 1 Hinc praecones A. — 5a, 3 Ornavit D. — 7a, 2 sq. Virginum sunt hoc politae claraque victoria AD. — 7b, 1 Quae ... passae AD. — 7b, 2 nactae AD. — 8b, 3 Fideli constantia AD. — 11a, 2 sanctae Dei AD.

215. De sancto Demetrio.

1a. Regnum emit, pro quo demit
Tria pius a se prius
Athleta Demetrius;

1b. Sic impletur ejus omen,
Ut laudetur juxta nomen
Suum efficacius.

2a. Demit tria sane, quia
Mundi sensum, fastum, censum
Abdicavit penitus.

2b. Emit eo, quod se Deo
Voto, prece, vita, nece
Dedicavit funditus.

3a. Non hunc favor promissorum
Neque pavor tormentorum
Potuerunt vincere,

3b. Quin constanter, incessanter
Christi fidem palam quidem
Praedicaret libere.

4a. Ob hoc captus, vinctus, raptus
Condemnatur et necatur,
Perforatur lanceis;

4b. Per hanc mortem ad cohortem
Angelorum beatorum
Pervenit cum laureis.

5a. Marianum fecit sanum,
Non est vanum, ejus manum
Adjutricem poscere;

5b. Hunc precemur, ut purgemur
Et lucremur, quod donemur
Salvandorum dexterae.

Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 74. — 4b, 3 Pervenit o laureis.

216. De sancto Donatiano.

1a. Dies nobis reparatur
Solemnis laetitiae,

1b. Qua Donatiano datur
Corona justitiae.

2a. Hunc patronum
Patri nonum
Partus unus edidit.

2b. Qui creari
Modo pari
Septenos non credidit.

3a. Hic futurus vas honoris
Et exemplum ceteris,

3b. Decus vitae sanctioris
Addit annis teneris.

4a. Aquis absorptus
Vivus manet, sed obortus
Clamor plangit mortuum,

4b. Dum stat immota
Natans super eum rota,
Effertur post triduum.

5a. O quam pulchrum renovavit
In eo spectaculum,
Qui Moysen conservavit
In aquis infantulum.

5b. Cetus Jonam devoratum
Reddit terrae sospitem,
Marna praebens famulatum
Novum fovet hospitem.

6a. Praesul Remis consecratus,
Acceptus omnibus
Et moribus ornatus
Aequitatis stans in via,

6b. Martham foris exhibebat
Per ministerium
Sed otium quaerebat
Intus idem, quod Maria.

7a. Nunc in bonis consummatus
Est a Deo commendatus
Signis et miraculis,

7b. Daemon, aqua bulliente
Quos caecavit, hic repente
Lumen reddit oculis.

8a. Miles sancto preces sternens,
Se precantem dire spernens
Caecatur continuo,

8b. Ex flagello culpam noscens,
Quod negabat, mox ignoscens
Per hunc videt denuo.

9a. Vota reddunt pro salute
Duo paralitici,

9b. Gloriantes de virtute
Tam potentis medici.

10a. Filiorum jugulatrix
Atque viri, dum peccatrix
Flet in ferro scelera,

10b. Sancto Dei provoluta
Culpa ferroque soluta
Domum redit libera.

11a. Ipse pedes compeditae
A junctura natium
Separavit,

11b. Quae procedens expedite
De salute gaudium
Reportavit

12a. Cujus prece
Nos a faece
Mundi, Deus, erue

12b. Et post mortem
Redde sortem
Salutis perpetuae.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. A. — Miss. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracens. 151. B. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542. — Mel. selbstverständlich: Congaudentes exsultemus.

217. De ss. Donatiano et Rogatiano.

1a. Dies ista sit jucunda,
In qua fulgent duo munda
Mundo luminaria,

1b. Duae rosae speciosae,
Quae nunc spirant gloriose
In coelesti curia.

2a. Quam felices fratres isti,
Quorum ad honorem Christi
Agimus solemnia,

2b. Quos nec horror carceralis
Nec tyranni bestialis
Tenuit saevitia.

3a. O miranda virtus mentis,
Quae nec minis nec tormentis
A Christo fit devia,

3b. Miro modo gravis poena
Fit suavis, fit amoena,
Dura fiunt mollia.

4a. Miro modo poena gravis
Fit amoena, fit suavis
Et tormenta dulcia,

4b. Nam dum caro flagellatur,
Mitis fratres consolatur
Spiritalis gratia.

5a. Cum sit ergo generalis,
Nostrae tamen specialis
Urbis est laetitia,

5b. Urbe nostra fratres nati,
Urbe nostra sunt renati
Christo per supplica.

6a. Alter unda baptizatus
Sed uterque decollatus
Pari fulget gloria,

6b. Quem non fecit unda lotum,
Cruor fusus lavit totum
Et mentis constantia.

7a. Cui sacerdos abfuit
Non illi minus adfuit
Divina potentia,

7b. Quibus enim cor devotum,
His nocere sacerdotum
Non potest absentia.

8a. Omnes ergo jubilemus,
Jubilantes celebremus
Fratrum natalitia,

8b. Hos precantes corde puro,
Ut sint nobis hi pro muro
Contra mundi vitia.

Miss. ms. Nannetense saec. 15. Cod. Cenomannens. 223. — 6b, 1 Qui non fecit Hs. — 7a, 1 Qui sacerdos Hs. — 7a, 2 abfuit Hs.

218. De sancto Edmundo.

1a. Laetabundus
Edmundo decantet mundus,
Alleluja,

1b. Qui jucundus
Exsultat in Deo mundus
In gloria.

2a. Edmundi memoria
Per mundi confinia
Viget cara,

2b. Corporis praesentia
Erit in ecclesia
Semper clara.

3a. Oppressis daemonibus
Ejus est hominibus
Virtus nota,

3b. De diversis Partibus
Concurrit cum laudibus
Plebs devota.

4a. Laetetur religio
Sancti patrocinio
Praemunita,

4b. De cujus consortio
Coeli gaudet legio
Infinita.

5a. Populis est cognitum,
Ad videndum deditum
Corpus sancti, positum
Sancta theca.

5b. Per hunc mutus cecinit,
Aeger sanum meminit,
Creatura desinit
Essae caeca.

6a. Hujus sunt opera,
Velut innumera,
Quae docet visus
et litera.

6b. Hic prece prospera
De valle misera
Nos regna ducat
ad supera.

Miss. Trecense imp. Trecis 1533.

219. De sancto Eleutherio.

1a. Tornacensis civitas,
Laudes pange debitas,
Est enim solemnitas
Patris Eleutherii;

1b. Per quem cessit falsitas,
Nam gentes indomitas
Reduxit ad semitas
Divini consilii.

2a. Hunc Serenus genuit,
Blanda mater aluit,
Motus carnis domuit
Et aetatis lubricae.

2b. Christum puer induit,
Hinc Tornaco praefuit,
Ubi pastor claruit
Praevisus prophetice.

3a. Dum perfusus coeli rore
Christum orat in fervore
Temptat eum suo more
Satanas per virginem.

3b. Quae subintrat in furore,
Nacta tempus hujus horae,
Causam morbi pandens ore,
Gestit ad libidinem.

4a. Dum declarat blandimentis
Flammam ignis vehementis,
Mox ad vocem arguentis
Suffocata corruit.

4b. In excessu sanctus mentis
Orat precibus attentis,
Exauditur vox petentis,
Hanc vitae restituit.

5a. Verbum vitae sanctus serit,
Infideles plaga ferit,
Pars insanae plebis perit,
Praeconem incarcerat.

5b. Christus sancti curam gerit,
Nam qui erat, est et erit,
Solvit claustrum, vectes terit
Et pastorem liberat.

6a. In fervore magnae spei
Caecus orat sanctum Dei,
Signo crucis confert ei
Sanitatis gratiam.

6b. Vir infectae speciei
Clamat: miserere mei;
Mox compassus sanctus rei
Purgat leprae scoriam.

7a. Dolentes haeretici
Suum dogma dejici,
Sancto plagas ingerunt,

7b. Morte coepit affici,
Cives adsunt coelici
Spiritumque deferunt.

8a. Thecla vacat somnio,
Suscitata tertio
Jussum facit publicum;

8b. Sancti fit inventio,
Thecla fit de medio
Post sumptum viaticum.

9a. Per te, pater, tres defuncti
Suscitantur vita functi,
Tornacenses in te cuncti
Respirant pro venia.

9b. Tua prece sint compuncti
Pro peccatis, intus uncti,
Donec Christo plene juncti
Fruantur in patria.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

220. In Elevatione s. Elisabeth.

1a. Super omnes una mitis,
Ortu magna Sunamitis
Duo ligna colligit,

1b. Et junctura fit lignorum,
Dum ducissa Thuringorum
Paupertatem eligit.

2a. Prima, postquam senuit,
Praecursorem genuit,
Elisabeth fecunda;

2b. Prolem edit geminam,
Masculum et feminam,
Elisabeth secunda.

3a. Forma nuptis et imago,
Viro servit haec virago
Tamquam Sara subdita;

3b. Quo defuncto, de nuptarum
Fructu laeta, viduarum
Transvolat ad merita.

4a. Abyssus gloriae
Abyssum invocat
In se miseriae,
Quae sese collocat
In loco flentium.

4b. Luctus et gemitus
Est consolatio,
Paupertas spiritus
Felix possessio
Terrae viventium.

5a. Miris fulget vita signis,
Plus mirandis mors insignis
Et honore multo dignis
Ad multorum commoda.

5b. Habet vita vocem diam,
Fugam hostis, prophetiam,
Dulcem avis melodiam
Et signa multimoda.

6a. Mors octonis in defunctis
Et in aegris claret cunctis
Ejus beneficium.

6b. Auro mundo corpus mundum
Collocatur in secundum
Propitiatorium.

7a. Sic talentum super aurum,
Duplum legit sic thesaurum,
Gloriae divitias;

7b. Sic oliva pietatis
Paradisi voluptatis
Fertur ad delicias.

8. Quo nos omnes, Jesu bone,
Tua dulci visione
Satiari facias.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. — Miss. Cameracense imp. Parisiis. 1542. B.

221. In Inventione ss. Epiphanii et Isidori.

1. Laudemus Epiphanium
Demus mundum praeconium.

2a. Pangat chorus noster melos,
Tangat dulcor cujus caelos.

2b. Isidoro causa pari
Laus a choro debet dari,

3a. Non funebri tragoedia
Sed celebri melodia.

3b. Hi devote toti tui,
Christe, pro te sunt mortui.

4a. Haec profecto plenissima
Ostenditur dilectio

4b. Pro dilecto dum anima
Exponitur martyrio.

5a. Sic Stephani debet cani
Egregium martyrium,

5b. Militum Christi praevius
Meritum habet celsius.

6a. Hujus latum os brachii
Ornat statum Bisuntii.

6b. Magnificemus virginem,
Cujus habemus pectinem,

7a. Crines, cingulum filii,
Sui cumulum gaudii.

7b. Excedit rerum ordinem,
Quae dedit Deum hominem.

8a. Innocentum reliquiae
Sunt augmentum laetitiae,

8b. Hi sanguine baptizati
Sine fine sunt beati.

9a. Haec praefata simul data
Sunt incolis Chrysopolis
A pio Theodosio.

9b. O quam bonum fuit donum,
Quanta praesens ecclesia
Tanta habens jocalia.

10a. Quorum adest solemnitas,
Horum juvet nos sanctitas,

10b. Ut consequamur gratiam,
Adipiscamur gloriam.

11a. In qua verae divitiae
Sunt et verae deliciae,

11b. Fastigia, concordia,
Praeconia perennia.

Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 74. A. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 77. B. — Miss. Bisuntinum imp. Parisiis 1497. C. — 11a, 2 merae deliciae A.

222. De sancta Eusebia.

1. Pulsis luctus tenebris
Adest nobis celebris
Novae lux laetitiae,

2a. Votis, vita, vocibus
Insistamus laudibus
Praecluis Eusebiae,

2b. Cujus mores, actio
Laus, virtus, devotio
Trames sunt justitiae.

3a. A primaevo tempore
Miro fulta robore
Maturescit moribus,

3b. Matris paret monitis,
Matrem aequat meritis,
Matri compar actibus.

4a. Aetas, sexus, dignitas,
Census vel prosperitas
Non ad res illicitas
Ejus flectunt semitas.

4b. Haec Abysag mystica,
Axa Caleph typica
In cella Hammatica
Vita vivit coelica.

5a. Nata Jepte
Nil inepte
Machinatur,
Dum sacratur
Deo placens hostia,

5b. Arens lignum
Praestat signum
Vitae mundae,
Cum fecunde
Nova promit folia.

6a. Martyr mente,
Nam attente
Carnem domat,
Ne quid promat
Contra legem spiritus;

6b. Tecta velo
Vacat caelo,
Fervet zelo,
Zeli telo
Vulnerata coelitus.

7a. O lucerna luminosa,
Margarita pretiosa,
O navis institoria,
Phiala libatoria.

8a. Nostris votis obsecunda,
Nos emenda vita munda,
Fide funda
Et fecunda,
Duc ad lucis atria.

7b. Sis adjutrix copiosa,
Nostri custos operosa,
Tres signis est notoria,
Quam felix sis in gloria.

8b. Ubi nec vis est nec poena
Sed pax, salus, quies plena,
Vitae vena,
Lux amoena,
Ubi Deus omnia.

9. Amen dicant omnia.

Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. A. — Miss. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacens. 83. add. saec. 12. B. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. C. — Mel.: Mane prima Sabbati.

223. De sancto Eutropio.

1. Plectrum linguae moderetur
Et affectus excitetur
Vocum consonantia,

2a. Lyrae chorda temperetur
Et in servo collaudetur
Rex, qui regit omnia.

3a. Decantemus in hac die
Eutropii pii pie
Pia natalitia,

4a. O quam felix, quam praeclarus
Fuit martyr Deo carus
Ex regum propagine,

5a. Erat praesens in deserto,
Cursu currens tunc incerto,
Quando quinque milia

6a. Et in urbe Jebusaea
Erat, quando plebs Hebraea
Christo venit obvia,

7a. Haec et plura vidit signa
Salvatoris fide digna
Felix hic Eutropius,

8a. Cum audisset Christum passum
Mortem crucis, non incassum
Jam passo compatitur;

9a. Vita signis
Vir insignis
Corde, ore
Miro more
Verbum Dei praedicat,

2b. Non discordet voci vita,
Si vox cordi sit unita,
Dulcis est symphonia.

3b. Discant omnes et discant singuli,
Xantonensis hic salus populi,
Lux, decus et hostia.

4b. Summi regis opera
Videns sprevit prospera
Cum mundi caligine.

5b. Panis vivus satiavit,
Bis sex sportas cumulavit
Quinque panum copia.

6b. Lazaro jam suscitato
Parum ante circumdato
A Judaeis Messia.

7b. Mente Christo jungitur,
Cujus mortis nititur
Felix fore socius.

8b. Mox relictis omnibus,
Auro, gemmis, opibus
Ad has partes mittitur.

9b. Multi credunt,
Morbi cedunt,
Moestis risum,
Caecis visum
Reddit, aegros visitat.

10a. Mundi facit contemptores
Deo parcos et victores,
Morbos fugat et languores,
Reprimit daemonia.

10b. Dat captivis libertatem,
Vitae confert novitatem,
Ditat dictam civitatem
Morum affluentia.

11a. Christi martyr, lux decora,
Prece pia Christum ora
Et pro nobis nunc implora
Ejus patrocinia.

11b. Nostra salus, spes reorum,
Consors regni beatorum,
Pressos mole vitiorum
Deo reconcilia.

12a. Assistentes tuae laudi,
Pretiose martyr, audi,
Quos hic soles confovere,
Post hanc vitam lucis verae
Transfer ad palatia.

12b. Quos hic Christo scis servire,
Ora poenas non sentire,
Sed cum dies erit irae,
Nobis confer et largire
Sempiterna gaudia.

Miss. ms. SS. Trinitatis Vindocinens. saec. 15 ex. Cod. Vindocinens. 267 bis. A. — Miss. ms. SS. Trinitatis Vindocinens. anni 1457. Cod. Vindocinens. 16. B. — 1a, 1 moduletur A.

224. De sancto Everardo.

1a. Militis eximii
Concio Cysonii
Recolat memoriam,

1b. Qui praesentem praedio
Digniter in proprio
Fundavit ecclesiam.

2a. Hic illustris actibus,
Parentela, moribus
Eleganter claruit,

2b. Atque Christo populum
Colligens incredulum
Bellando perdomuit.

3a. Tenente Lothario,
Ludovici filio,
Monarchiam Galliae

3b. Terrae principatui
Hujus et ducatui
Praefuit Italiae.

4a. Contra gentes perfidas
Sclavos, Mauros, Numidas
Ducebat exercitum,

4b. Ut eas converteret
Et errorem pelleret
Ab ipsis ingenitum.

5a. Hinc turba gentilium
Sequens evangelium
Fiebat catholica,

5b. Crescebat religio,
Quia suppositio
Cessabat phantastica.

6a. At vir beatissimus
Cunctisque gratissimus
Condens monasteria

6b. Deo servientibus
De suis redditibus
Dabat necessaria.

7a. Non honor, non dignitas,
Nec rerum prosperitas
Poterant attollere,

7b. Sic e contra tristia
Supervenientia
Nequibant opprimere.

8a. Consolator pauperum,
Se servabat exterum
Ab omni superbia,

8b. Ad coeli palatium,
Ubi pax et gaudium,
Via tendens regia.

9a. Everarde nobilis,
Patronus immobilis
Nostro sis collegio,

9b. Ut carmen assiduum
Hic et in perpetuum
Cantet cum tripudio.

Miss. ms. Cisoniense saec. 16. Cod. Insulens. 37.

225. De sancto Felice.

1a. Solemni gaudio
Sonet in jubilo
Mater ecclesia

1b. Christi praeconia
Dulci harmonia
Sine molestia.

2a. Exsultent hodie
Catervae coelicae
Felicis gloria,

2b. Quem Christi dextera
Vexit ad aethera
Summa victoria.

3a. Mundus congaudeat,
Ejus ut valeat
Juvari meritis,

3b. Cujus solemnia
Colit ecclesia
Laudibus debitis.

4a. Nam clarus genere
Pro Christi nomine
Relinquens patriam,

4b. Cujus juvamine
Veloci remige
Venit Hispaniam.

5a. Barcinonam, Impuricas
Et Gerundam edocuit,

5b. Doctrina cujus aurea
Plebs Christum credens coluit.

6a. Christi miles dum praedicat
Trinitatis magnalia,

6b. Rufinus plebem incitat
Ad daemonum servitia.

7a. Ergo Felix plectitur
Vincens poenae cumulum,

7b. Quem Christus amplectitur
Praebens vitae pabulum.

8a. Trahitur, discerpitur
Mulis saevientibus,

8b. Sanatur, eripitur
Ex marinis fluctibus.

9a. Gaudet Felix, et Rufinus
Cruciatus duplicat;

9b. Jam in coelis laude dignus
Coram Christo rutilat.

10a. Alme Felix, martyr Christi
Jesu, pro nobis supplica,

10b. Ut tecum laudes numini
Persolvamus in gloria.

Miss. ms. Biterrense saec. 14. Cod. S. Josephi Lugdunens. Y d. 5.

226. De ss. Fereolo et Ferutio.

1a. Triumphali vestitos gloria
Fratres invictissimos

1b. Veneremur vocum concordia,
Vox invitet animos.

2a. Felix haec fraternitas,
Quam glutinat sanctitas,
Fereolum caritas
Ferutio.

2b. Alter sacerdotio,
Alter diaconio
Functi cadunt gladio
Sub Claudio.

3a. Hi refulgent miris signis,
Hi confirmant dicta dignis
Virtutum operibus.

3b. Lingua nequit explicare,
Quae per eos declarare
Vult Deus fidelibus.

4a. Miratur super his
Instigator sceleris

4b. Quod verba proferat,
Quem lingua privaverat.

5a. O fides, o virtus,
O digna laudibus
Martyrum constantia!

5b. Nec minis nec poenis
Nec terret fustibus
Tyranni saevitia.

6a. Ad trochleas extenduntur
Et flagellis conciduntur
Et malleis infiguntur
Subulae corporibus.

6b. In his sancti non turbantur,
Sed ad palmam roberantur,
Tandem caesis coronantur
Martyres capitibus.

7. Coelum patet spiritibus,
Horum muniamur precibus.

Miss. ms. Vergiacense saec. 13 in. Cod. Dolens. 48. A. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 74. B. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 75. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Bisuntin. 63. D. — Miss. Bisuntinum imp. Parisiis 1497. E.

227. De sancto Fiacrio.

1a. Voce cordis concinente
Psallat chorus pura mente,
Austro terris influente
Spirat aura nuntius.

1b. Gaude, Sion, noli flere,
Fugit hiems orto vere,
Austro comparatur vere
Beatus Fiacrius.

2a. Nam medelam sanitatis
Auctor summae bonitatis
Morbo confert pressis gratis
Ejus piis precibus.

2b. Fide, vita vir insignis,
Clarus nec non miris signis,
Attollendus est condignis
Hymnis atque laudibus.

3a. Laudes ergo decantemus
Et ad coelos elevemus
Cor et manus et oremus
Voce tamen supplici:

3b. O Fiacri, pastor bone,
Fac nos frui visione
Summi regis et coronae
Participes effici.

Miss. Remense imp. Parisiis 1513. — Mel. offenbar: Verbum bonum.

228. De sancta Fide.

1a. Sanctae Fidis ad honorem
Qui spem dedit et fervorem
Fidei cultoribus,

1b. Psallat chorus, psallant corda
Et concordi pulsent chorda
Conjunctis psallentibus.

2a. Haec est virgo benedicta
Et pro fide Fides dicta,
Quam constanter tenuit,

2b. Cujus igne sic ignita
Et amore sic munita,
Quod in nullo timuit.

3a. Nam in poenis non expavit
Sed in flammis exsultavit
Prunis crepitantibus,

3b. Nullam tamen laesionem,
Nullam sensit ustionem
Cunctis admirantibus.

4a. Miro modo visitata
Per columbam, sic sedata
Statim sunt incendia,

4b. Quae in rorem sunt conversa,
Non est tamen hinc conversa
Praesidis insania.

5a. Sed in ipsam magis saevit,
Decollari mox decrevit
Ejus ob constantiam;

5b. Sic ad sponsum sponsa venit,
Quem pro nobis orans lenit
Impetrando veniam.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. A. — Miss. ms. Ebroicense saec. 14. Cod. Rotomagens. 304. B.

229. De s. Firmino Confessore.

1a. Adest nobis dies grata,
Dies diu praeoptata,
Dies digna laudibus,

1b. Qua Firminus Ambianis
Ad divinos ab humanis
Raptus est adspectibus.

2a. Hic praefecti urbis natus
Adolescens amplexatus
Literarum studia,

2b. Renes servans et cor mundum,
Vicit carnem, vicit mundum,
Vicit et daemonia.

3a. Juventute pubescente
Crevit carne, crevit mente,
Crevit morum gratia,

3b. Lite carnis praesopita
Magnus ortu, major vita,
Maximus justitia.

4a. Quod Firminus in sudore
Martyr sevit et cruore
Fuso pro ecclesia,

4b. Hic succedens in haeredem
Ambianis nactus sedem
Messuit in gloria.

5a. Ab utroque sacerdote
Illustrata clara dote
Gaudet Sommonobria,

5b. Quod si penset ex aequali,
Flore vernat speciali
Horum ex praesentia.

6a. Hic Lugdunum consecratus,
Romam adit commoratus
Cum papa Vigilio,

6b. Ubi gravi sub censura
Carnis motus lege dura
Domuit triennio.

7a. Solo datus hinc natali,
Ambianis in paschali
Dum sacraret tempore,

7b. Coeli patent, et oblatum
Dextra Dei munus gratum
Consecrat ab aethere.

8a. Caecos, claudos, surdos, mutos,
Sed et quosvis dissolutos
Morbo solvit et solutos
Sua servat gratia.

8b. Christum ergo exoremus,
Ut dimissis, quae timemus,
Cum Firmino exsultemus
In coelesti patria.

Miss. ms. Ambianense saec. 15. Cod. Ambianens. 163. A. — Miss. Ambianense imp. Rotomagi 1506 B. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1529. C.

230. De s. Firmino Martyre.

1a. Uvam calcat Ambianis
Sibi missam ab Hispanis
De Christi propagine,

1b. Uva pressa torculari
Se prementem salutari
Respersit dulcedine.

2a. Si Firminum praeses pressit,
Praesul firmus nunquam cessit,
Ut vincat, dum patitur;

2b. Praeses premens, praesul pressus,
Prius tamen praeses fessus
Quam praesul, dum premitur.

3a. Terrae datus diu latet,
Sed nocturno sole patet
Et hibernis floribus

3b. Hic odoris fons amoeni
Sicut odor agri pleni
Benedictionibus.

4a. Hujus mira vis odoris
Mundat intus, mundat foris
Quodcunque contagium:

4b. Mundat longe, mundat prope,
De leprosis ejus ope
Miles valle gentium.

5a. O martyr floride,
Sic nobis provide
De te sperantibus.

5b. Quod post hoc stadium
Optatum bravium
Detur currentibus.

Miss. ms. Ambianense saec. 15. Cod. Ambianens. 163. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1529. B. — Miss. Ambianense imp. Rotomagi 1506. C. — 1b, 1 Auro pressa ABC. — 3b, 1 Hinc odoris A. — 4b, 2 ejus ore ABC.

231. De sancto Francisco.

1a. In superna civitate
De Francisci novitate
Felix gaudet curia.

1b. Hunc recenter nobis misit,
Qui mansuram se promissit
Semper cum ecclesia.

2a. Petrus clavos, clavos iste
Laterisque tui Christe
Monstrat privilegia;

2b. Tu in Petro crucifigi,
Sed hunc tibi vis configi
Passione socia.

3a. Vulneratrix aliorum,
Istum solum dilectorum
Crucifixit caritas,

3b. Quem in carne nullo disco,
Crucem carnis in Francisco
Miretur humanitas.

4a. Ergo laudes huic solvamus,
Cujus festum celebramus
Tamquam patris filii.

4b. Ut finita vitae rota
Sit ipsius proles tota
Coeli consors gaudii.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis. 1534.

232. De sancto Francisco.

1a. Cor devotum inflammetur
Et Francisci celebretur
Devota solemnitas,

1b. Crucifixus hic secundus,
Crucifixus fuit mundus
Huic et mundi vanitas.

2a. Crucifixi primi Christi
Mors et vita fuit isti
Jugis meditatio,

2b. Cujus cordis vim fervoris
Ostendit per membra foris
Stigmatum impressio.

3a. Foris lucet, intus ardet,
Ut se cunctis exemplar det
Quaerendi coelestia.

3b. Ordo minor, ordo Clarae,
Sancte, praetendunt te clare
Et de poenitentia.

4a. Crucifixe, singulari
Modo cruci conformari
Mente sic et habitu

4b. Fac nos, ut in regno lucis
Perfruamur fructu crucis
Quo crederis fruitu.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107. — 3b, 2 et clare Hs. — 3b, 3 zu ergänzen ordo (de poenitentia), der sogenannte dritte Orden.

233. De sancto Francisco.

1a. Veni, Sion filia,
Speculare, qualia
Rex regum magnalia

1b. In Francisco paupere
Patrat, cujus corpore
Novo claret opere.

2a. Consolator pauperum,
Hunc crucis signiferum
Christi passi vulnerum

2b. Testem offert saeculo,
In quo carnis oculo
Haec cernat absque scrupulo

3a. O lux luce pulchrior
Et cunctis sideribus,
Dum in curru radias,

3b. Sole refulgentior
Te praesentas fratribus,
Mentes reddis pervias.

4a. Prophetarum gemina
Hunc attollit gratia,
Nam ventura nuntiat,

4b. Creaturis imperat
Daemonesque superat,
Portas mortis reserat.

5a. Os mutorum loquitur,
Lumen caecis redditur,
Omnis pestis tollitur.

5b. O Francisce, propera,
Educ nos ad aethera
De hac valle misera.

Grad. ms. Graecense 36. saec. 14. — Mel.: Veni sancte spiritus.

234. De sancto Francisco.

1a. Salve, fratrum dux minorum,
Doctor vitae, via morum,
Vas coelestis gloriae,

1b. Tu sigillum summi ducis,
Quod incidit clavis crucis
Manus sapientiae.

2a. Salve, decus pauperum,
In quo Christus iterum
Monstrat sua vulnera,

2b. Tu Christi signaculum,
Crucifixi speculum,
Fulgens plus quam sidera.

3a. Tu parvus et humilis,
Cujus lingua fertilis
Tres flores parturiit,

3b. Per tuum consilium
Virginale lilium
Loca clausa petiit.

4a. Signa probant te beatum,
Cujus ossa sanitatum
Vaporant dulcedinem,

4b. Quot sunt morbi, tot medelae,
Visus, gressus et loquelae
Praebes plenitudinem.

5a. Tu liber intus et foris
Scriptus, gesta Salvatoris
Est libri materia,

5b. In quo sanguis agni claret,
Orbis totus hic apparet
Et patrum magnalia.

6a. Crucem praefers specialem,
Nec in terris habet talem
Sanctus nec in patria;

6b. Novi clavi lateris,
Vulnus novi sideris
Probant privilegia.

7a. Palmam sibi roseam
Solo voto vendicat,
Dum non timens rompheam
Sarracenis praedicat.

7b. Defunctos vivificat,
Nova membra construit,
Leprosos purificat,
Quos hic non abhorruit

8a. Salve templum pietatis,
Qui totius trinitatis
Es imago nobilis,

8b. Verbi tamen crucifixi
Speciali, quem praedixi,
Cruci valde similis.

9a. O Francisce, lux solaris,
Crucifixo singularis,
Jam cum Christo gloriaris
In choro coelestium.

9b. Supra astra situs poli
Miserere tuae proli,
Virgo, quam docebas coli,
Placet nobis filium.

10a. Latus rubens, nova rosa,
Pii cordis fuit glosa.
Tu sis nobis vitae via,
Tu pro nobis semper pia
Prode Christo stigmata.

10b. Jesu, summae fili matris,
Serva prolem tanti patris,
Hic consortes tuae crucis
Fac nos et post verae lucis
Perducas ad sabbata.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — Mel.: Salve mater Salvatoris. — Kehrein bietet unter No. 577 ein Lied gleichen Anfangs, welches eine Umdichtung der vorliegenden Sequenz auf die Melodie Laudes crucis ist. — 2a, 1 paupertatis Hs.

235. De sancto Francisco.

1a. Eructetur dulce melos,
Sonus cujus tangat caelos,
Et Francisco jubilet;

1b. Novus Noë hic servatur,
Qui per lignum liberatur
Cum sua familia.

2a. Alter Abraham revera
Deo credens mente mera
Relinquendo terrea;

2b. Hic Loth alter comprobatur,
Qui in monte liberatur
Pereunte Sodoma.

3a. Hic Isaac Deo gratus
Et ad victimam paratus,
Si truncasset gladius;

3b. Servus Laban hic fidelis,
Liae prius, post Rachelis
Ditatus connubio.

4a. Alter filius accrescens
Linquit pallium horrescens
Ad tactum Aegyptiae;

4b. Hic est Moyses mansuetus,
Trahens Hebraeorum coetus
Ab Aegypti tenebris.

5a. Novus David patriarcha,
Nudus saltans coram arca,
Vilem sese reputans;

5b. Intus cruci conclavatus,
Foris pedes, manus, latus,
Christi prodit stigmata.

6a. Multis vitam, caecis visum,
Lepram sanans moestis risum,
Mutis fari, claudis gressum
Hic Franciscus reddidit.

6b. O Francisce, dux minorum,
Vitae norma, dogma morum,
Nos ad culmen angelorum
Tuis trahe meritis.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 13/14. Cod. Parisiens. 1339. A. — Miss. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Cenomannens. 249. B. — 1 a, 2 Fontis cujus tangat A. — 1 b, 1 hic cernatur B. — 2 a, 1 Hic est Abraham A. — 4 a, 1 Hic est filius A. — 4 a, 2 Linquens A.

236. De sancto Francisco.

1 a. De Francisco confessore,
Magno facto de minore,
Gaudeat ecclesia,

1 b. Cor fervescat in amore,
Laudes concrepet in ore
Sitque manus socia

2 a. Hic est nova mundi stella,
Rosa rubens et novella,
Rubens agni sanguine;

2 b. Hujus salvet nos fiscella,
Hujus lingua lac et mella
Dat de plenitudine.

3 a. Ecce novus crucifixus,
Cruci crucifixi fixus,
Crucis florens germine,

3 b. Hic in cruce mente fixus
Super passum est innixus
Passus in imagine.

4 a. Stupet in plagis natura,
Quas in carne cernit pura
Passionis nescia;

4 b. Nulla frangit hanc fractura,
Mira ponit in factura
Factor beneficia.

5 a. Hujus corpus passionis
Expers novis gaudet donis,
Nulli fit haec datio,

5 b. Signa sunt redemptionis,
Hujus iterationis
Causam subdit ratio.

6 a. Passionis antiquata
Signa fulgent geminata,
Ne ruat memoria;

6 b. Haec talenta quinque data
Servo sed multiplicata
Caute lucri gratia.

7 a. Dux minorum
Beatorum
Duci prode vulnera,

7 b. Ut ad forum
Nos sanctorum
Perducat post funera.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 13/14. Cod. Parisiens. 1339. — 1 b, 2 Laudet Hs. — 6 b, 3 Caute luc gratia Hs.

237. De sancto Fusciniano.

1 a. Athletarum
Christi victoria
Recolatur
jugi laetitia,
Cujus dulci
semper memoria
Exsultabunt
sancti in gloria.

1 b. Roma quondam
bis senos comites
Christianae
cohortis milites
Misit, per quos
divina gratia
Gallicana
fulget ecclesia.

2 a. Ab his missus
ad gentes ultimas,
Possidentes
oras maritimas,

2 b. Fuscianus
effulsit socia
Victorici
fultus constantia.

3 a. Quibus virtus adfuit
Christi tam magnifica,

3 b. Quod gens illa respuit
Fana diabolica.

4a. Et per fidem roboratam
Doctrina catholica
4b. Messem dedit deo gratam
Cultura dominica.
5a. Post haec sancti non cedentes
Minis nec pressuris
5b. Nec tormentis diffidentes
Sociorum duris,
6a. Ambianis redierunt,
Qua Quintini socii
6b. Gloriosum audierunt
Examen martyrii.
7a. Quos ut senex suburbanus,
Vir insignis Gentianus,
Collegit hospitio,
7b. Praeses ferox et insanus
Et armata secum manus
Venit e vestigio.
8a. Et dum adstans in ostio
Senex extracto gladio
Sanctos tuere voluit,
8b. A coetu tentus impio
Mortis sacrae compendio
Vitam beatam meruit.
9a. Et post Dei famulis
Artatis in vinculis
Saevus instans scapulis
Praeses, dum regreditur,
9b. In via desaeviens,
Morae jam impatiens
Et cruorem sitiens,
Illos mox aggreditur.
10a. Qui, constantissimis
Sanctorum animis,
Cum poenis plurimis
Vexasset corpora,
10b. Transversis naribus,
Mersis et auribus,
Clavis candentibus
Afflixit tempora.
11a. Post evulsis oculis,
Abscissis capitibus
11b. Victuros in saeculis
Poenis solvit omnibus.
12a. Quos donum Dei gratiae,
Quam dignae forent hostiae,
Monstravit post martyrium.
12b. Nam cunctis admirantibus
Suis uterque manibus
Caput erexit proprium.
13a. Et sui corpus hospitis,
Jam animabus praeditis
Superna coeli gloria,
13b. Visitaverunt denuo,
Ut exsultarent mutuo
De sepultura socia.
14a. Unde viri timorati,
Signis tantis excitati,
Venerunt ad exsequias,
14b. Benedicentes Domino
Viventi sine termino
Et referentes gratias.
15a. Et nos eorum dulcia
Precemur per suffragia,
15b. Ut festa post haec annua
Ducamur ad continua.
16. Ubi Dei fulti praesentia,
Exsultantes in coeli curia
Decantemus omnes Alleluja.

Miss. ms. Ambianense saec. 15. Cod. Ambianens. 163. A. — Miss. Ambianense imp. Parisius. 1529. B. — Miss. Ambianense imp. Rotomagi 1506. C. — 10b, 3 Clagis A. — 15a, 1 Ut nos A. — 15b, 1 Et nos A.

238. De sancto Gaugerico.

1. Eja recolamus
laudibus festis festa

2a. Hujus diei carmina,
[in qua nobis
lux oritur gratissima],

2b. Quam vir dei transiens
ad aeternam
nobis consecrat patriam.

3a. Hic infans, editus
parentela
orthodoxa
non minus quam ingenua,

3b. Magistro traditur,
praematuram
literaturam
mox adeptus et gratiam.

4a. Dum scholizat,
legit aut orat,
mentem refocillat,
carnem macerat.

4b. Quo se fraudat,
inopes cibat
seris atque mutat
coenis prandia.

5a. Cunctos vicit
sapientia
grandaevos aetas parvula,

5b. Quam informat
morum dignitas,
virtutum summa sanctitas.

6a. Tantaque proficit gratia
Dei providentia,

6b. Ut sedis Cameracensium
fungeretur cathedra.

7a. Civitas gaudiosa,
gaude jam et exsulta,
Gaugericum celebra,
eja et eja.

7b. Canonicorum turma,
monachorum caterva
virginumque agmina,
ferte cantica.

8a. Laudes organicas
promamus et voces musicas

8b. Illi, angelica
qui meruit famulamina.

9a. Ut leprae maculas
et caecas
depulisti tenebras
et fregisti vincla,

9b. Sic cura animas,
effuga
vitiorum nubila,
captos emancipa.

10a. Oves tuas ne deseras,
sed per temporalia

10b. Sic nos regas, ut superna
perfruamur patria,

11. In qua tibi
domus est parata.

Trop. ms. Cameracense saec. 11/12. Cod. Cameracens. 61. A. — Miss. ms. S. Gaugerici saec. 15. Cod. Cameracens. 145. B. — Mel.: Eja turma. — 2a, 1 diei gaudia B. — 2a, 2 sq. ergänzt. — 2b, 1 Quem vir B. — 8a, 2 preces musicas B. — 9a, 1 Et leprae B. — 9a, 4 vincula AB.

239. De sancto Gaugerico.

1a. In pastoris tui laude,
Pii gregis turma, plaude,
Produc melos et congaude
Tanti patris gloriae.

1b. Gaugericum dulce sona
Voce dulci, mente bona,
Per quem coeli stillant dona
Tam urbi quam patriae.

2a. Curat intus atque foris
Boni cura curatoris
Leprae simul et erroris
In leproso maculas.

2b. Dum damnatos carcer angit,
Hic orando coelum tangit
Et crudeles nexus frangit
Ferrique maniculas.

3a. Virga sancti, quam gestabat,
Dum oraret, recta stabat,
Coeli quippe sustentabat
Eam adminiculum.

3b. Pastor bone, salus gregis.
Qui nos salvas, qui nos regis,
Fac nos coenae summi regis
Convivas in saeculum.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. — Mel. jedenfalls: Verbum bonum.

240. De sancto Gaugerico.

1a. Gaugerice, gemma cleri,
Dei cultor, doctor veri,
Gregem tuum respice,

1b. Omnes die hodierna
Nos exaudi, nos guberna
Nosque fortes effice.

2a. Lepra foedum tu mundasti.
Convertisti, baptizasti
Motus vena veniae;

2b. Per te, Dei sancte praeco,
Restauratur lumen caeco
Manu sapientiae.

3a. Tu fuisti Dei templum
Per doctrinam et exemplum,
Aromatum area,

3b. Coeli portas introisti.
Quia Christo reddidisti
Granum sine palea.

4a. Mundus mundum despexisti
Et vivendo te dedisti
Exemplar munditiae.

4b. A peccatis alienus,
Dum vixisti pater plenus
Dulcoris et gratiae.

5a. Compeditos tu solvisti
Pia prece, verbo Christi
Devotos inebrians;

5b. Quos rebelles reperisti,
Sic potentes confudisti.
Reos reconcilians.

6a. Praesul pronus dum orabat,
Angelica sustentabat
Manus ejus baculum;

6b. Plebs cucurrit ad hoc mirum
Et collaudant Dei virum
Cernendo miraculum.

7a. Quam clamabat fama trita,
Regi placet tua vita
Summe venerabilis,

7b. Gratiarum propter dona
Ejus viret in corona
Flos immarcessibilis.

8a. Vir beate, fac placatum
De Maria Christum natum
Nobis peccatoribus,

8b. Ut in terris te laudantes
Tecum regnent exsultantes
Cum choris coelestibus.

Miss. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracense. 180. A. — Miss. Cameracense. imp. Parisiis. 1542. B. — 4a, 2 te fehlt B.

241. In Translatione s. Gaugerici.

1a. Gaude, Sion, in filio,
Cujus sacra translatio
Te movet ad laetitiam.

1b. Plaude manu prae gaudio
Colens vocis obsequio
Gaugerici memoriam.

2a. Absit esse collegium
Triste, quod tot magnalium
Virtus velox irradiat,

2b. Caecus videt, vis febrium
Cessat, fugit daemonium.
Lepra colorem variat.

3a. Inconsulto piaculo
Praesul quidam cubiculo
Sancti construens lectulum

3b. Ejus affatu querulo
Movetur, ut diluculo
Cosurgens mundet loculum.

4a. Heliodori specie,
Qui thesauros pecuniae
Deferre secum impie
Quondam a templo voluit,

4b. Rerum miles ecclesiae
Distractor caesus anxie
Sese fractum injuriae
Satisfacturum adstruit.

5a. Memor Jesu, qui dixerat
Illi, quam liberaverat,
Ut non peccaret amplius,

5b. Dimitti furem imperat
Hortarique, quod egerat,
Ne committat ulterius.

6a. Furor ignis exstinguitur,
Cum praesulis opponitur
Corpus sanctum incendio;

6b. Quod in aede committitur
Scelus, dum sanguis funditur,
Punit in Berengario.

7a. Ne nos pro malis puniat,
Ergo sic interveniat
Pro nobis, pater luminum,

7b. Ut, quem ignitus sauciat
Serpens, hunc si respiciat,
A sorde mundet criminum

8. Per Jesum Christum Dominum.

Miss. ms. S Gaugerici saec. 15. Cod. Cameracens. 145. — 2b, 3 calorem Hs. — 4b, 3 lies: fratrum?

242. De sancta Genovefa.

1a. Genovefae translatio
Nos ad superna transferat,

1b. Suspensa desiderio
Mens gustet, quod desiderat.

2a. Felix ortus, felix vita,
Felix virginis transitus,

2b. Per quam fiunt infinita
Miracula divinitus.

3a. Felix et commendabilis
Fuit ejus nativitas,

3b. In qua fuit ab angelis
Celebrata solemnitas.

4a. Cujus vitam laudabilem
Commendant dicta praesulum,

4b. Signa monstrant mirabilem
Facta per hanc in populum.

5a. Leprosi, caeci, rabidi,
Patientes vertiginem

5b. Sanati sunt tot morbidi,
Quot venerunt ad virginem.

6a. Iram divinam temperans
Imperabat daemonibus,

6b. Plebes et villas liberans
Ab hostibus et cladibus.

7a. Post mortem nihilominus
Innumera miracula

7b. Fecit per eam Dominus,
Cui honor per saecula.

8a. Propter ministros Satanae
Partes vastantes Sequanae,

8b. Fuit virgo sanctissima
Per loca ducta plurima,

9a. In quibus virtus virginis
Tot fecit mirabilia,
Quod a mente sunt hominis
Incomprehensibilia.

9b. Immobilia saliunt
Ad virginis potentiam
Et quietem recipiunt
Ad ipsius praesentiam.

10a. Tandem virgo reducitur
Ac transitu Veneris

10b. Exstinctus reaccenditur
Cereolus a superis.

11a. Apostolo Parisii
Gaudenter huic occurritur,

11b. Nostrique monasterii
Altari superponitur.

12a. In capsam factam noviter
Transfertur nostra domina,

12b. Quae transferat finaliter
Nos ad coelorum culmina.

Miss. ms. S. Acheoli saec. 15. Cod. Ambianens. 160. — 7b, 1 pro eam Hs. — Zu 10a vgl. Acta SS. Jan. I. p. 149 n. 12: „Cumque alveolum transissemus, exstinctus est cereus, sed mox orantibus fratribus est accensus."

243. De sancto Germano.

1. Laus tibi, summe Deus,
quem praenoscens Elisaeus
mundi salvatorem

2a. Carne sumpta ferro
poenitentiae
manubrium,

2b. Quem lex praefiguram
contestavit
adventurum.

3a. Namque venisti
in hortum
vallatum liliis

3b. Voce vocatus
dilectae
rosis corruscantis.

4a. Pastus es rosis
in martyribus,
liliis
vero in confessoribus,

4b. De quibus sanctum
tua virtute
Germanum
illustrasti speciali.

5a. Qui more pagano
relicto, Amatoris
praesulis successor,

5b. Praemonstrante Deo
est factus una omnium
voce postulatus.

6a. Qui cunctos moribus
informavit,
virtutis splendore
quos ornavit,
fovendo, pellendo
daemonum dolos
et morbos varios.

6b. Doctrinam fidei
restauravit,
haeresim Pelagii
cum damnavit
divino sermone,
Britanni gaudent
victa falsitate.

7a. Inter quos per ipsum
tribuni caeca
recepit filia visum,

7b. Sedantur proelia,
multorum membra
confortantur debilia.

8a. Hic late verba
vitae stillavit
miraculisque
corruscavit,

8b. Oratione
cujus mortuus
est vitae pristinae
restitutus.

9a. Assidue
jejunando,
preces dando et vigilando

9b. Praecipue
fidelibus
salutem tulit animabus.

10a. Hunc Christus tam inclitum
tandem ad gaudium
vocans angelorum,
prius ipsi
praesignat obitum.

10b. Haec ergo solemnia
omnis ecclesia
mente psallat pura,
voce clara,
dulci symphonia.

11a. Quod per merita
tanti confessoris vita
nobis detur aeternalis,

11b. Apud quos brevis
falso dulcis atque levis
res vilescat temporalis.

12. Ut tecum, praesul Germane,
victores mundi tua
adjuti victoria,
fruamur vera Sion.

Miss. ms. S. Germani Spirens. saec. 11. Cod. Palat. Vindobonens. 1845. Mit Neumen und der Aufschrift: „Sancti Germani confessoris nostrique patroni.“ — Mel.: Laus tibi Christe qui es creator (Kehrein Nr. 846). — 1a, 1 zwei Silben mehr als die Stammsequenz. — 2a, 1 carne sumpta de Maria, letztere zwei Worte dem Versmafse nach überzählig, dem Sinne nach entbehrlich.

244. De sancto Germano.

1a. Repraesentet ecclesia
De Germani victoria

1b. Per nostra ministeria
Christo regi solemnia.

2a. Relictis mundi gaudiis,
Uxore jam et praediis,

2b. Christum solum desiderat,
Quem cunctis praeposuerat.

3a. Armatus armis fidei,
Templum repente fit Dei,

3b. Votis cunctorum petitur,
Tractus praesul efficitur.

4a. Ex tunc praesul fit arctius,
Nam panis hordeaceus

4b. Semel in die sumitur
Et aqua sitis pellitur.

5a. Praedura vestis conterit
Mollem carnem et operit,

5b. Cinis praebet ei lectulum,
Tenet cum sopor oculum.

6a. Caritatis alis binis
Volans sursum, cum divinis

6b. Mente manet, spretis spinis
Vitae stantis in ruinis.

7a. Fultus his propugnaculis
Multis fulget miraculis,

7b. Aegros sanat oraculis,
Reddit et lumen oculis.

8a. Claudos, lepram, lymphaticos
Curat et paralyticos;

8b. Huic respondent propere
Leti potiti funere.

9a. Hujus virga jam arida
Fixa terrae fit florida,

9b. Crevit ramis sublimibus,
Ejus testis virtutibus.

10a. Hic dat defunctos vivere,
Muro ruenti sistere,

10b. Mare quietem ducere
Et flumina non furere.

11a. Angliam bis perfidia
Purgavit a Pelagia,

11b. Mutis reddit eloquia
Verbo frangens incendia.

12a. Italiam dum peteret
Et se mori conspiceret,

12b. Poscit, ut corpus redeat,
Ubi praesul exstiterat.

13a. Tempus praesens disparuit,
Vita perennis claruit,

13b. Nam in coelesti solio
Laetus potitur gaudio.

14a. Vivens mira multa fecit,
Sed post mortem plus peregit;

14b. Facit, fecit tunc et modo,
Qui mirando vixit modo.

15a. Cujus placatus precibus,
Christus peccatis omnibus

15b. Purgatos nos clementia
Dignos reddat et gratia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 1b, 1 mysteria Hs.

245. De sancto Germano.

1a. Gloriosis cum modulis
Decantemus nunc praesulis
Germani praeconia.

1b. Eruditus hic literis
Praefecturae cum liberis
Rexit tribunalia.

2a. Resolutis hinc temporis
Diebus mox Amatoris
Germanus eligitur.

2b. Multum licet hinc renitens,
Invite tractus relitens
Ad arcem projicitur.

3a. Antistes dum ordinatur,
Quam habuit, erogatur
Facultas pauperibus;

3b. Novis praesul novos mores
Coepit mundanos honores
Postponens coelestibus.

4a. Uxor datur in sororem
Castitatis propter florem
Servandum summopere,

4b. Sumpsit postquam dignitatem
Vitae raro sanctitatem
Valet quis exprimere.

5a. Annis plus quam hic triginta
Praesulatu sedens cuncta
Fide plebem docuit,

5b. Vitam artans jejunio,
Somno brevi, cilicio
Carnis motus domuit.

6a. Tunicali veste tanta
Aestatis, hiberno quanta
Tempore contegitur,

6b. Jacens stratus in cinere,
Ejulans, orans gemere
Crebro non ambigitur.

7a. Sal, legumen nec frumentum,
Acetum nunquam fomentum
Nec oleum praebuit.

7b. Jugis ejus cinis fotus
Cum hordeo latex potus,
Aliud nil aluit.

8a. Ob honorem hic divinum
Bis in anno solet vinum
Aquae mixtum sumere,

8b. Digne sancti glossa mores,
Virtutum signa, squalores
Non valescit promere.

9a. Orbis fines illustrari,
Mira per hunc operari,
Dei virtus voluit;

9b. Refulgentem miraculis
Veneremur, a vinculis
Qui detentos eruit.

10a. Ex animis redivivit
Puer, pontus obedivit
Per oleum sedatus.

10b. Norunt opem et Britones,
Dum alle promens Saxones
Fugat luja praelatus.

11a. Sepulti fit per sepultum
Suffragio sancti fultum
In coelesti solio,

11b. Ignis ejus hospitium
Transcendens fert nil noxium
Sed ceteris ustio.

12a. Stramen aegris oppositum
Salutem dat suppositum
Praesulis in lectulo,

12b. A tumulo suscitatus
Hunc defunctus est affatus
Stante praesul populo.

13a. Plebis resecat errores
Daemonis cujus terrores
Recedunt intuitu.

13b. Invitatus ad transitum
Suis detexit obitum
Sancto plenus spiritu.

14a. Sub feretro dum recumbit
Femina, sanctus retundit
Paralysim et refundit
Corporis sanitatem.

14b. Consolatur hic egentes,
Suffragatur vehementes,
Moestos efficit gaudentes
Per sui largitatem.

15a. Orbi vident, muti fantur,
Claudis gressus solidantur,
Surdis aures reserantur,
Cunctos ope ditavit.

15b. Praesul sanctam morti datus
Vercillis aulam dotatus
Angelis lucis vallatus,
Pactum sequens dicavit.

16a. Veni, pater o Germane,
Adsiste seroque mane,
Condescende nunc et mane,
Da servulis illud mane,
Quod non habet vesperum.

16b. Supplicanus, pastor bone,
Hosti pro nobis oppone
Te, rogamus o patrone,
Offer preces in agone
Conditori siderum.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. — 15b, 2 Versellis Hs; vgl. Acta SS. Julii VIII, 271 u. f.

246. De ss. Gervasio et Protasio.

1a. Laetabunda vox erumpat,
Fortes nostrae quae disrumpat;
Nexus conscientiae,

1b. Ex quo mortem operatur
Luctus mundi derivatur
In sono laetitiae.

2a. Veros testes reverere,
Morte qui perhibuere
Christo testimonium,

2b. Christo regi militantes,
Quos excepit triumphantes
Regnum triumphantium.

3a. Duplicetur motus mentis,
Doleamus de tormentis
Laeti de victoria,

3b. Martyrum Gervasii
Simul et Protasii
Colentes solemnia.

4a. Hos de Dei gratia
Vitalis, Valeria
Duo simul procreant,

4b. Qui pares parentibus
Sponte cum martyribus
Pereunt, ne pereant.

5a. Ut haereditarium
Mores et martyrium
Ducunt a parentibus,

5b. Se furantur saeculo,
Quodam in coenaculo
Vacant lectionibus.

6a. Decem annis degunt ita,
His est Christus cibus, vita
Lux, exemplar, lectio;

6b. Post haec semet abnegantes
Sed et crucem elevantes
Arrident martyrio.

7a. Gaudent inter persequentes
Et sic vincunt patientes,
Exaltantur humiles;

7b. Deo, sibi, mundo justi,
Vivi fide, spe robusti,
Caritate nobiles.

8a. Iram lupi non abscondunt,
Agnos tondent et contundunt,
Os qui non aperiunt.

8b. Inimicos corporis,
Qui venantur deforis,
Intra se despiciunt.

9a. Quem nec sinunt vivere
Nec finiri citius,
Plumbatarum verbere
Vapulat Gervasius.

9b. Breviori tramite
Currit expeditius
Ad te, Christe, capite
Truncato Protasius.

10a. Hi sunt grana seminata,
Moriendo quae renata
Fructum reddunt creditum.

10b. Mors istorum pretiosa,
Vita quorum speciosa
Talem dedit exitum.

11a. In hoc sanctis ministravit
Mundus, quod hos emundavit,
Quos flagellis trituravit
Doloris in area.

11b. Lenis ventus auster flavit,
Trituratos ventilavit,
Ventilatum reportavit
Triticum in horrea.

12a. Jesu, vivi fons amoris,
Jesu, meta viatoris,
Respiramen luctatoris,
Sors, corona pugnatoris
Et currentis bravium;

12b. Constitutos in agone
Nos illustra, Jesu bone,
Ne frustremur spe coronae
Sed fruamur visione
Redemptoris omnium.

Miss. ms. Suessionense imp. Parisiis 1516. — Mel. selbstredend: Salve mater salvatoris. — 6b, 1 Post haec sonet.

247. De ss. Gervasio et Protasio.

1a. Ad honorem tuum, Christe,
Psallat tibi chorus iste
Martyrum praeconia,

1b. Duo fratres hi fuerunt,
In se pro te pertulerunt
Diversa supplicia.

2a. Unus dies est natalis,
Quorum pater est Vitalis
Et mater Valeria;

2b. Clari per progenitores
Sed moribus clariores
Fecit Christi gratia.

3a. Protasius est vocatus,
Gervasius post hinc natus,
Quem profert martyrium,

3b. Sancti simul hi nutriti
In fide sunt eruditi
Per sanctum Nazarium.

4a. Sic in fide roborati
Sunt in fine coronati
Felici martyrio,

4b. Cum plumbatis est prostratus
Unus, alter decollatus
Sub duce Astasio.

5a. Vetus homo cruciatur,
Novus vero renovatur
Crescente supplicio,

5b. Nam requies lapsis datur
Morte vita comparatur,
Dolor cedit gaudio.

6a. Ex Aegypto transtulisti
Istos atque perfecisti
Palmites in patria;

6b. Sic in Christo vera vite
Plantati coelestis vitae
Consequamur gaudia.

Miss. ms. Carnotense. saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Carnotens. 523. A. — Miss. Carnotense imp. Parisiis 1500. B.

248. De sancto Godone.

1a. Godonis praeconio
Serviat cum gaudio
Fervens desiderio
Verus amor.

1b. Amoris suffragio
Laetetur haec concio,
Psallens cum tripudio
Cordis clamor:

2a. Ave gemma medicorum,
Speculum Gallicorum,
Te decet in populum
Laus et honor.

2b. Post vitae curriculum
Seraphim ad ferculum
Invitet hunc populum
Precum odor.

3a. O terrena fugiens,
Mundana despiciens,
In Oya veniens
Per divina.

3b. Languidos respiciens,
Benigne recipiens,
Deo favente largiens
Medicina.

4a. O pastor egregie,
Medicus epidimiae,
Praesentis ecclesiae
Nutrimentum,

4b. Te laudantes hodie
Quiescant in requie,
Ubi pacis et veniae
Fundamentum.

5a. O Godo amabilis,
Virtute laudabilis,
Sis pius et placabilis
Redemptori,

5b. Chorus ut hic humilis,
Pelicano similis,
Per te queat nobilis
Bene mori.

Miss. Trecense imp. Trecis 1533.

249. De sancto Gregorio.

1a. Adest dies recolenda,
Dulci melo prosequenda.
Revehens solemnia

1b. Almi patris Gregorii,
Pontificis eximii,
Intrantis in gaudia,

2a. Quae promisit Jesus dare
His, qui vellent se amare
Post mortis exsilia.

2b. Gregorius prae ceteris
Aetatis suae pueris
Literarum studia

3a. Amavit et postposuit,
Quibus noceri potuit
Mundi lenocinia.

3b. Vigebat in Gregorio
Duplex decus, religio,
Generis prosapia,

4a. Dulcis amor paupertatis
Cum despectu vanitatis,
Virtutum insignia.

4b. Hic defunctis parentibus
Magnis ditatus opibus
Struxit monasteria,

5a. Quorum in uno clauditur,
Cui tandem praeficitur
Insignitus gratia.

5b. Unde invitus rapitur,
Praesul orbi praeficitur,
Applaudit ecclesia.

6a. Olim scholis eruditus,
Nunc docet illum spiritus
Sapere coelestia.

6b. Ore mellito loquitur,
Stilo morali graditur
Tangendo praecordia,

7a. Qui sublevare nititur
Ad illa, quibus pascitur,
Coeli desideria.

7b. Praesulis sacri precibus,
Monitis salutaribus
Peste inguinaria

8a. Plebs Romana liberatur,
Virtus papae declaratur
Per mundi confinia.

8b. Omnis pastor informatur
Rex cum clero gloriatur,
Ejus sapientia.

9a. Offa carnis dominicae
Gregorio pontifice
A Dei clementia

9b. Caro vere ostenditur,
Quae sanguine intingitur
Miranda potentia.

10a. Precibus salutiferis
Trajanum ab inferis
Solvit et miseria,

10b. Servus prudens et fidelis,
Dum sponsus redit e caelis,
Mente spectat sobria.

11a. Vigilavit Gregorius,
Vigilavit attentius,
Vigilat in gloria.

11b. Gloriose praesul Christi,
Placens Deo qui fuisti
In carnis praesentia,

12a. Ad fluenta purissima,
Quae tua haurit anima,
Duc nostra collegia,

12b. Ut abluta lacte pio
Laetetur nostra concio
In coelesti curia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

250. De sancto Gregorio.

1a. Spiritalis filii
Beati Gregorii
Celebrent solemnia,

1b. Corde toto gaudeant
Et efferre studeant
Ipsius praeconia.

2a. Ornatus moralibus
Prius liberalibus
Studiis refloruit,

2b. Dignus pontificio
Fugitivus radio
Coeli lucis patuit.

3a. Factus praesul feminae
Nequam monstrat semini
In similitudine
Carnis corpus Domini;

3b. Post in panis pristinam
Formam hanc restituit,
Sicque fidem feminam
Praedicando docuit.

4a. Super quem insederat,
Equum statim liberat
Artibus a magicis;

4b. Pestis inguinaria
Cessat per suffragia
Tam sancti pontificis.

5a. O doctor egregie,
Tuae nobis gratiae
Confer per auxilium

5b. Delictorum veniam,
Ut sursum ad patriam
Ducamur coelestium.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. add. saec. 15.

251. De sancto Heriberto.

1. Conjubilando
coeli angelica
canant organa

2a. Praesulis festiva
Heriberti solemnia,

2b. Cujus ecclesia
venerans colit merita.

3a. Hinc vox et votiva
carmina
sunt cum dulci melodia.

3b. Felix hic superna
ardenter
exoptavit post ubera.

4a. Eruditus mystica
fulcitur vera
philosophia,

4b. Componuntur intima,
vivere sancti
spiritus schola.

5a. Fama nominis tota
repletur curia,
penna virtutum celsus
rapitur et potitur
privata Caesaris
gratia.

5b. Archipontifex sacra
comitur infula:
saeclis pax, salus vera,
sed tibi perpetua
manet, Colonia,
gloria.

6a. Exturbat inimica
ab ecclesia
verbo haeresis schismata.

6b. Exsultant rediviva
ad remedia
languorum omnium milia.

7a. Solvuntur per hunc crimina
poenitentum
et dextra fluit
medicina
petentibus
veniam cunctis solatia.

7b. Congaudent laete omnia,
alta, ima,
plaudat manibus
omnis terra
concelebrans
haec tam praeclara solemnia

8a. O sola
Dei mira ac benigna,
mirificans
sic sanctos suos,
clementia,

8b. Frequentans
. . . .
continue
sanctum pascha cum
laude nova.

9a. Tu nobis
haec prospera impetra
tempora.

9b. Canentum
sint vota grata et fac
superis

10. Jungi tecum
Halleluja.

Cod. Monast. S. Heriberti Tuitiens. saec. 12. in. Cod. Londinens. Add. 26788. — 9b, 2 haec vota. — Mel.: Christi hodierna pangimini; in Str. 8b ist vermutlich ein Glied ausgefallen; Melodie wie Text machen dies beide gleich wahrscheinlich.

252. De sancto Hieronymo.

1a. Laudes Christo decantemus
Et devote celebremus
Natale Hieronymi.

1b. Meritorum qualitatem
Pangat vox et quantitatem
Viri illustrissimi.

2a. En sacerdos magnus vita,
Magnus in doctrina trita,
Magnus sapientia,

2b. Hic verus Israelita
Et perfectus eremita,
Quem fudit Dalmatia.

3a. Hic de vanis literarum
Studiis et poetarum
Evocatur verbere,

3b. Ut sanctarum scripturarum
Atque dictis prophetarum
Delectetur ubere.

4a. Iste doctor est doctorum
Et interpres dubiorum
Suprema scientia,

4b. Hic est lux catholicorum,
Malleus haereticorum,
Nulla palpans vitia.

5a. Vide, quantus sanctitate
Sit ac morum honestate,
Quantus poenitentia,

5b. Tunc videbis et probabis
Atque factis comprobabis,
Quantus sit in gloria.

6a. Si perquiras singulorum
Mores vitasque sanctorum,
Puto, non invenies

6b. Sanctiorem aut majorem
Ipso atque clariorem,
Si bene discuties.

7a. Cum sis plenus claritate
Nec non magnus potestate,
Beate Hieronyme,

7b. Fac, ut summae trinitati
Simus reconciliati
Tuo nos precamine.

Miss. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonens. 190. A. — Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541. B.

253. De sancto Hieronymo.

1a. Veni sancte Spiritus,
Tibi nos divinitus
Fac cum sanctis psallere,

1b. Inter quos Hieronymus
Fulget, vir sanctissimus,
Sacro tuo munere.

2a. Tuo qui charismate
Trino idiomate
Pollens ut sol splenduit,

2b. Cum mira scientia,
Mira eloquentia
Longe, late claruit.

3a. Hunc Roma presbyterum,
Bethlehem fructiferum
Christo scribam protulit,

3b. Qui errorum devia
Correxit et vitia
Et scripturas transtulit.

4a. Psalmorum maneriem,
Lectionum seriem
Tradidit ecclesiae,

4b. Qui virtutum studiis
Dignus coeli braviis
Coelum scandit hodie.

5a. Hujus per suffragium
Christe, solus omnium,
Omne pelle noxium,

5b. Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

Grad. ms. Sanctense s. sign. saec. 15. — Mel.: Veni sancte spiritus.

254. De sancto Honorato.

1a. Ambianis plebs devota,
Gratulare mente tota
Ore, corde, spiritu,

1b. In hac die gloriosa,
Celebri et speciosa
De pastoris transitu

2a. Honorati, qui honore
Declaratur dignus fore
Signis et miraculis.

2b. Hic est id, quod nominatur,
Nam a cunctis honoratur
Gentibus et populis.

3a. Hic, dum missam celebravit.
Manus Christi consecravit
Hostiam mirifice,

3b. Quam adspexit manifeste
Successore suo teste,
Salvio pontifice.

4a. Paralysi dissoluti,
Caeci, claudi, surdi muti,
Sunt saluti restituti
Suo medicamine.

4b. Ejus ope caecae natae
Snnt palpebrae reseratae,
Dum fuerunt confricatae
Altaris velamine.

5a. Olim consueto more
Ferebatur cum honore
In quadam ecclesia,

5b. In qua pendens forma Christi
Crucifixi monstrans isti
Praebuit obsequia.

6a. Nam qua parte ferebatur,
Illuc statim vertebatur
Crucifixi species;

6b. Quod devote retulerunt
Omnes, qui hanc conspexerunt,
Se vertentem pluries

7a. Ad hunc ergo tam beatum,
Tot et tantis approbatum
Recurramus Honoratum,
Qui nostrum purget reatum
Per sua suffragia.

7b. Ut per tantum advocatum
Videamus increatum,
Deum patrem, Deum natum
Amborumque sacrum flatum
Regnantem in gloria.

Miss. ms. S. Johannis Ambianens. saec. 15. Cod. Ambianens. 163. A. — Miss. Ambianense imp. Rotomagi 1506. B. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1529. C. — 3a, 3 Hostiae A. — 3b, 2 Crucifixum A. — 7b, 1 Ut per tamen A; ut peccantum C.

255. De sancto Honorato.

Dominica infra octavam.

1a. O felices et beati,
Qui praeclara Deo grati
Confessoris Honorati
Colunt festa,

1b. Cedat dies, cedant horae
Tanti patris in honore,
Neque cesset laus ab ore
Voxque festa.

2a. O beatus ille thronus,
In quo sedit hic patronus,
Justus judex, pastor bonus,
Forma gregis.

2b. Gregi formam exhibebat,
Dum implendo, quod docebat,
In se scriptum ostendebat
Librum legis.

3a. Ut praeclaris clarum notis
Esset mundo, cujus dotis
Erat vita sacerdotis
Apud Deum.

3b. Visa fuit ad altare
Manus sacrum consecrare
Dei manus et micare
Super eum.

4a. Et viventem et post fatum
Insignivit Honoratum
Ope crebra sanitatum
Vis superna.

4b. Pie pater, pastor bone,
Vitam nostram sic dispone,
Quod fruamur visione
Sempiterna

5. Cum electis.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. A. — Miss. ms. Ambianense saec. 15. Cod. Ambianens. 163. B. — Miss. Ambianense imp. Rotomagi 1502 C. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1529. D.

256. De sancto Huberto.

1a. Canat mater dulcibus
Hierusalem laudibus
Novae cleos gloriae,

1b. Laeta flectat genibus,
Chorda sonet, vocibus
Ducem Aquitaniae.

2a. Hic Hubertus dicitur,
Cujus vitae legitur
Sectatrix justitiae,

2b. Post Lambertum capitur,
Honori praeficitur
Jubilo symphoniae.

3a. Pastor factus ovilis
Pascit gregem humilis
Tungrensis ecclesiae,

3b. Omnem praebens servulis
Doctrinam affabilis
Verae sapientiae.

4a. Non ingratus meritis
Sanitatem contractis
Mulieris digitis
Dedit temerariae.

4b. Illa paret monitis,
Grates refert debitis
Vocibus non tacitis
Intuitu gratiae.

5a. Obscurarum
Tenebrarum
Princeps fugit, dum minarum
Signo cessit invidiae;

5b. Arenarum
Dum siccarum
Mosa plena fit, aquarum
Dona dat abundantiae.

6a. O mirandum, dum sacratur,
O gaudendum, stola datur
Inimica furiae,

6b. Quid quaerendum, nunc habetur,
Quod agendum, hic dicatur
Divinae potentiae.

7a. Ecce curat languentium
Morbos, sanat dolentium
Et dentibus stridentium
A pervicaci rabie.

7b. Nil renuit, petentium
Votis adest mortalium,
Ad se pie clamantium
Gemitu conscientiae.

8a. O Huberte, flos virtutis,
Vigens flore sanctitatis,
Solve vinctos a peccatis
De lacu miseriae,

8b. Ut possimus cum beatis
Ante thronum trinitatis
Frui luce claritatis
Et placida requie.

9. Amen dicat rex gloriae.

Miss. ms. Marchianense saec. 16. in. Cod. Duacens. 89 A. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. B.

257. De sancto Huberto.

1a. Vox de caelo
Resultet cum dulci melo,
Alleluja.

1b. Est Hubertus
Cum Christo triumphans certus
De gloria.

2a. Comes Aquitaniae
Mundanae militiae
Sub habena.

2b. Petri petit limina,
Vitae purgat crimina
Vitae poena.

3a. Per supernum nuntium
Projicit hic gladium
Et in ara

3b. Offert sacrificium
Pastor factus ovium,
Res est clara.

4a. Imperat daemonibus,
Mulieris manibus
Datur cura,

4b. Vivens in coelestibus
Adest se petentibus
Fide pura.

5a. Toxicatis rabie
Homini vel bestiae
Medetur quotidie,
Res est vera.

5b. Si non verbis creditur,
Ad sepulchrum cernitur,
Quod in libro scribitur
Sine cera.

6a. Pastor bone, serva
Nos, hostes enerva,
Ne nos teneat
vis proterva.

6b. Sit nobis pervia
Coelorum regia
In splendoribus,
alleluja.

Grad. ms. Aquicinctense saec. 15/16. Cod. Duacens. 124. A. — Miss. Remense imp. Parisiis 1491. B. — Miss. Remense imp. Parisiis 1513. C.

258. De sancto Jacobo.

1a. Laudemus apostolos,
Christi sectatores,
Nuntios benevolos,
Primos fundatores
Certantis ecclesiae.

1b. Murales paribolos,
Templi defensores,
Fidei nuntiolos
Sed praedicatores
Verae sapientiae.

2a. Jacobus, qui proximus
Est filio Dei
Christoque simillimus,
Natus Zebedaei,
Jesu comes socius,

2b. Apostolus optimus
Fideique spei,
Miles illustrissimus,
Fortis aciei,
Salvatoris regius,

3a. Errores eliminat
Malos Judaeorum,
Haereses exterminat
Pravas idolorum
Veritatem praedicans.

3b. Bonum semen seminat
Sacrorum verborum
Caecos ac illuminat
Plures perfidorum
Exemplis aedificans.

4a. Populus falsidicus
Apostolum premit,
Herodes maleficus
Jacobum peremit,
Rex crudelis, impius.

4b. Jesus, nos beneficus
Qui terra redemit,
Tunc corpus salvificus
Via suum demit
Mari tradens brevius.

5a. Navi cum angelico
Ductu deportatur,
Asylo mirifico
Portu situatur
Hispanorum fretico.

5b. Jussu post magnifico
Reginae mutatur,
Tractu boum coelico
Compostellae datur,
Situ quo stat illico.

6a. Ecclesiam domina
Pulchram fabricavit,
Apostolus lumina
Vibrans illustravit
Populos Hispaniae.

6b. Mundus mittens agmina
Diu visitavit
Apostoli limina,
Per quae decoravit
Has dotes ecclesiae.

7. Per sancti precamina
Deus suscitavit
Mortuos, solamina
Salutis donavit,
Munus praestet veniae.

Miss. ms. S. Petri Moissiacensis saec. 15. Cod. Tolosan. 106. — 4b, 2 Qua terra Hs. — 5a, 4 Portum Hs. — 5b, 3 Tractu bonum. Hs.

259. De sancto Jacobo.

1a. Sacrosancta veneretur
Jacobi solemnia,

1b. Et per orbem gratuletur
Fidelis ecclesia.

2a. Evocavit hunc de mari
Hominesque jam piscari
Jussit Dei filius,

2b. Mox in omnem erudivit
Veritatem et adscivit
In amorem artius.

3a. Regni decus sub duorum
Pandens testimonio,
Voce patris de coelorum
Attestante solio.

3b. Ad splendorem deitatis
Hinc assumens tertium,
Suae fecit claritatis
Et testem et socium.

4a. Cum duobus hic vocatur
Et cum ipsis honoratur
Adspectu miraculi,

4b. Dum puellae reddit vitam
Desoporatque sopitam,
Arcentur discipuli.

5a. Orat Christus et artatur
Sudans mortis taedio,
Hic orantem comitatur,
Dum perorat tertio.

5b. Dignitatem sessionis
Petit mater sedula.
Sed magister passionis
Invitat ad pocula.

6a. Felix, qui ad vocem Christi
Sitibundus ebibisti
Pretiosum calicem,

6b. Unde digne coronatus
Esto tuis advocatus
Apud ipsum judicem.

7. Tuo nobis sanguine
Dele culpas, obtine
Paradisi requiem.

Miss. ms. Vedastinum. saec. 14. in. Cod. Atrebatens. 888. A. — Miss. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 882 B. — Str. 1 und 2a fehlen B. — 6a, 1 quid ad vocem A. — 7, 1 Quo nobis A.

260. De sancto Jacobo.

1a. Plaude terra, coelum gaude,
Recolantur digna laude
Jacobi solemnia.

1b. Totus orbis jucundetur,
Jucundando moduletur
In ejus victoria.

2a. Hinc Zebedaei filius
Vocem secutus Domini,
Post duos specialius
Adhaesit Deo homini.

2b. Vidit sub lucis radio
Verbum patris in gloria,
Cujus sub carnis pallio
Celabatur potentia.

3a. Quos elegit ab aliis
Tanti secreti conscios,
Honorantur prae ceteris
Amoris privilegio.

3b. Istis pavore, taedio,
Sacri sudore sanguinis
Alto probat mysterio
Veram naturam hominis.

4a. Istis surgens ab inferis
Apparuit piscantibus,
Assi piscis atque panis
Mysticis donans dapibus.

4b. His piscium in captura
Praesignat sub mysterio,
Quae sanctorum sit futura
Ad dexteram electio.

5a. Quos patris unigenitus
Primitus informaverat,
Hos debriavit spiritus
Ebrietate sobria.

5b. Ebrietatem spiritus
De fonte sapientiae
Bibunt conducti coelitus
Novae cultores vineae.

6a. Cujus cultor Jacobus
Triturabat aream,

6b. Dilatans ingressibus
Pullulantem vineam.

7a. Tandem calix propinatur,
De quo bibens coronatur
Sub Herodis gladio;

7b. Sic adepta sede regni
Oret Christum, nos perenni
Frui vitae praemio.

Miss. ms. Vedastinum saec. 14. in. Cod. Atrebatens. 888 mit Mel. — 2a, 1 Zebedaei fidei Hs.

261. De sancto Jacobo.

1a. Gaudet chorus et laetatur
Jacoboque gratulatur
Cantu novi moduli,

1b. Parat rete, dum piscatur
Sed a Christo advocatur
Ad salutem populi.

2a. Tractus ad Jesum accedit
Saeculoque statim cedit
Dei secutus viam,

2b. Voci Domini obedit
Illicoque ad se redit
Sequens veram sophiam.

3a. Ascendens mortis verticem
Cernit per lucem judicem
Christum transfiguratum,

3b. Vidensque vitae laticem
Cupit per talem calicem
Se fore debriatum.

4a. Sponte perfert martyrium
Et sempiternum praemium
Isto modo mercatur,

4b. Vitae taetrum supplicium
Scandensque coeli solium
In Deo gloriatur.

5a. Adsis tuo suffragio,
Pater, nostro collegio,
Ne peccatis premamur,

5b. Sed tuo patrocinio
Cum sanctorum consortio
Ad coelum perducamur.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegavens. 90. A. — Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Carnotens. 591 B. — 1a, 1 chorus fehlt B. — 5a, 3 Peccatis ne premamur B.

262. De sancto Januario.

1. Exsultet Augiensis
semper insula gaudens.

2a. Immenso corporum
thesauro

2b. Sanctorum martyrum
ornata.

3a. Quos inter beatos sacra
Januarius membra
locavit,

3b. Hunc diem in cujus rite
celebramus solemnem
honore.

4a. Qui carne quondam
in terris positus
principatu
mundi contempto

4b. Regi superno
miles fortissimus
incorruptam
fidem servavit.

5a. Cujus pro nomine minaces
in fornace
flammas perpessus

5b. Atque purpureum postremo
decollatus
fundens cruorem,

6a. Senos insuper
socios
Sossium et Proculum
sanctumque Eutychetem,

6b. Festum pariter
Acutumque
Desiderium secum
adscivit Christo Jesu.

7a. Fortunatae
suis cum fratribus
festa simul
concelebremus,

7b. Te petentes,
ut cum his omnibus
Christi nobis
gratiam poscas,

8. Beate Januari.

Clm. Monacens. (ol. Tegrinsens.) 18955 saec. 11. — Mel.: Romana. — 6b, 3 sq. adscivit secum Hs.

263. De ss. Innocentibus.

1a. Psallat Christo parvula
puerorum catervula

1b. Modulatis dulcia
vocibus dantes cantica.

2a. Hodie tam sacra
solemnia redintegrat
anni volubilitas,

2b. Ventura divina
quae protulit notitia
in voce prophetica.

3a. Sed Christi dum infantia
terris praeerat,
impleta sunt omnia.

3b. Herodes et saevus regna
tunc Judaica
obtinebat tetrarcha.

4a. Solus cuncta qui sceptra
regeret per potentiam,

4b. Infelix metuens sua
perdere regimina,

5a. Furens ubique mandat,
quaerens Christi jugula,
trucidari omnia
puerorum agmina
a bimatu et infra.

5b. Horum vagitus alta
scandebat ad sidera
passimque fusa per arva
jacebant corpuscula,
hostis sed immanitas

6a. Semper crudelissima

6b. Non horrebat talia.

7. Ipsi nunc cum sanctis lucida
coeli perfruamur gloria,
quorum prece indulgeat
nobis Dominus, qui semper regnat.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Str. 6 hängt mit 5 ohne Alinea zusammen Hs.

264. De ss. Joachim et Anna.

1a. Omni laude mente tota
Annae plaude, gens devota,
Exsulta tripudio,

1b. Astra, poli, sol et luna,
Stella, coeli sonent una
Mariae cum filio.

2a. Christus sol est justitiae,
Virgo luna munditiae,
Plena solis radio;

2b. Lunam profert Anna stella,
Solem luna ventris cella
Cum pudoris lilio.

3a. Numquid astra sunt cognati
Filiabus Annae nati
Duobus conjugiis?

3b. An Jacobi cum Johanne,
Simon, Judas, Joseph, Annae
Micant natalitiis?

4a. Tres Marias, Anna, paris,
Tribus quibus copularis
Viris matrimonio;

4b. Te sterilem lex culpavit,
Te Joachim fecundavit
Misso coeli nuntio.

5a. Tanto dignus es honore,
O Joachim, sed ex more
Honoramus feminas;

5b. Horum primus es genitor,
Et praevius quasi nitor,
Hanc prolem post te minas.

6a. Regis David progenie,
Sancte pater eximie,
Cum trahis originem,

6b. Judaica prosapia
Orta fuit Anna pia,
Ambo gignunt virginem.

7a. Qua naturae supra jura
Fit creator creatura
Hominem deificans,

7b. Ex qua verbum incarnatum
A Judaeis reprobatum
Est orbe toto micans.

8a. Cum praedictis hora mortis
Sit haec nobis pugil fortis
Fugando daemonia,

8b. Per hanc patet poli porta,
Nos huc cum his, Christe, porta,
Quorum sunt praeconia.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123.

265. In Nativitate s. Johannis B.

1. Salvantis saecla
laudes celebra, lyra,

2a. Cujus praecursor vera
fert gaudia
natus Johannes
baptista.

2b. Hic lucerna, quam parat
genitor,
ut nati vias
dirigat.

3a. Ideo missus est
novae gratiae
nuntians gaudia.

3b. Sancte o Gabriel,
nobis tu pandis
ejus insignia.

4a. Accepit hic a Deo
privilegia inclita
ac magnifica munera,

4b. Qui matris clausus alvo
sanctam sensit theotocam,
cujus adventu gaudebat.

5a. Propheta excelsi,
corda nostra irradia

5b. Et regi superno
nos tu reconcilia,

6a. Qui patris solvis organa; *
Quem virgine natum
orbi digito monstras. *

* 6b. Ut baptista potens
nostra munda pectora
* Et duc ad alta sidera.

7a. Amice sponsi,
gratiae testis in
cosmi machina,

7b. Quoniam tua
tantum nativitas
Christo militat,

8a. Qui te nasci jussit
patris senecta
olim ut sanctum Isaac.

8b. Hodie lux ista
sit nobis salus
per te fida, in qua gaudent

9. Coelica.

Miss. ms. Lugdunense saec. 14. Cod. Capit. Lugdunens. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500 B. — 2b, 3 nativitas A. — 3a, 1 A Deo missus B. — 6a, 3 monstrans A. — 8a, 3 olim et sanctum A.

266. In Nativitate s. Johannis B.

1a. Laetabundus
Exsultet ubique mundus
Pro baptista,

1b. Nato matre
Sterili et muto patre
Die ista.

2a. Angelus Zachariae
De tanta progenie
Tulit fidem,

2b. Cum de vice tolleret,
Quod incensum caperet
Sorte quidem.

3a. Sed quia non credidit,
Usum vocis perdidit
Zacharias,

3b. Qui prophetae redditur,
Quando circumciditur
Hic Elias.

4a. Nomen imponentibus
Puero parentibus
Genitoris

4b. Respondit Elisabeth:
Nequaquam, nomen habet
Novi moris.

5a. Johannes vocabitur,
Sic patri praecipitur,
Cum prole promittitur
Prolis nomen.

5b. Hic dum vellet scribere
Johannes senex cerae,
Sensit linguam solvere
Felix omen.

6a. Et profert omnium
Auribus stantium:
Johannem vocate
puerum.

6b. Hujus auxilium
Det nobis gaudium
Coeli conventui
civium.

Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagens. 307. Mel.: Laetabundus.

267. In Nativitate s. Johannis B.

1a. Gaude, Sion laetabunda,
Sit laus Deo, laus jucunda,
Decora laudatio;

1b. Fac auditam vocem laudis,
Audi vocem, fac quod audis,
Fideli obsequio.

2a. Gratulare, quae non paris,
Solitudo singularis
Filiorum copia,

2b. Propter ortum magni vatis
Muta vestem vetustatis,
Adornare gloria.

3a. Praecursore Christi nato
Callem morum complanato,
Para viam Domino;

3b. Tu lucerna lucis verae,
Claritatem contuere
Lucis sine termino.

4a. Sustinente plebe foris
Sancti sacrum sanctioris
Zacharias penetrat,

4b. Supplex orat thuris hora
Postulansque potiora
Supra votum impetrat.

5a. Stupet haerens, mente nutat,
Vix impleri posse putat
Gabrielis nuntium;

5b. Dum rimatur modum rei,
Non attendit velle Dei,
Rerum causam omnium.

6a. Fides tarda reddit mutum,
Clara sacri lux virtutum
Praeit ortum pueri;

6b. Nova prole veteranus,
Partu novo gaudet anus
In senecta uberi.

7a. O quam felix puer talis,
Cujus multis fit natalis
Gaudendi materia,

7b. Meritorum quaeris testem,
Voca vitam, victum, vestem,
Nomen plenum gratia.

8a. Matris adhuc alvo clausus
Gestu Christo dat applausus
Clauso ventre virginis,

8b. Matrem replet inspiratus,
Patris linguam solvit natus,
Solvit litem nominis.

9a. Hic est meta legis datae,
Legis limes breviatae,
Cujus ortus colitur;

9b. Audi verbum Dei verum:
Inter natos mulierum
Major nullus nascitur.

10a. O Johannes, prophetarum
Lumen, coeli sidus clarum,
Carum pignus gratiae,

10b. Fac in Christo nos renasci,
Ubi Christus cubat, pasci
In mera meridie,

11. Ubi semper hodie
Et dies laetitiae,

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

268. In Decollatione s. Johannis B.

1. De sancto Johanne,
baptista Dei,

2a. Domini praecursore,
gaudeat ecclesia,

2b. Qui major hominibus
atque plus quam propheta

3a. Regem admonet Herodem
caritate nimia,

3b. Ut, quam tulerat, uxorem
fratri suo dimittat.

4a. Sunt haec utique sacra
monita,
nam non odio sed amore
salutis
magister arguebat,
quem per incesta
perdi dolebat.

4b. Sed libidinis ardens
facula
matrimonii inconcessi
foedera
rex servare malebat,
quam ad veniae
flecti consulta.

5a. Mox impatiens
conatur audire
consilia,
doctorem
ligavit parricida,

5b. Quem sic regina
cogit adultera
saltansque filia,
quod mundi
exstinguitur lucerna.

6a. Caput datur puellae
fertque matri suae puella,

6b. Sed martyr vivens Christo
coelorum possidet gaudia.

7a. Ergo Dei
precare gratia

7b. Ut vivamus
tecum in saecula.

Trop. ms. Cameracense saec. 10/11. Cod. Cameracens. 79. A. — Miss. ms. S. Gaugerici saec. 15. Cod. Cameracens. 145. B. — Grad. ms. Aquicinctense saec. 15/16. Cod. Duacens. 124. C. — Miss. Cameracense imp. Parisiis. 1542. D. — 5a, 3 fehlen zwei Silben am Vers.

269. In Decollatione s. Johannis B.

1. Psallat mens nostra
Domino gemebunda,

2a. Et quod optat
imitata

2b. Et quod ambit
speculata.

3a. Vox resonet,
mens suggerat
superis sociata;

3b. Cor cogitet,
mens satagat
sapere, quae sunt supera.

4a. Angelicos
imitari coetus
noverit peregrina

4b. Ac Dominum
pie laudet terris
incola super astra.

5a. Pangat modulos,
grates referat
tremebunda,

5b. Ardens jubilet,
Christo haereat
amabunda.

6a. Nunc gaudia
inhianter
nitens properet
ad superna,

6b. Quo valeat
sine fine
bonis perfrui
redimita.

7a. Perennis dicat laudes
gavisura,

7b. Quem votis poscit Deum
conspectura,

8. Ex quo vivit
per saecula cuncta.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 169 A. — Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. B. — Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. C. — 4b, 1 Ad Dominum A.

270. De s. Johanne Baptista.

1a. Est coelesti praesignatus
Johannes oraculo
Et ab ipso consecratus
Uteri latibulo.

1b. Verbo pater, scripto mater
Nomen edit parvulo,
Et soluta lingua muta
Patris est a vinculo.

2a. Puer hic plus quam propheta,
Certa prophetarum meta,
Currus evangelii,

2b. Paraturus viae viam,
Mutum solvit Zachariam
A nota silentii.

3a. Veri regis verus praeco,
Singulare quidem de quo
Praeconatur veritas,

3b. Arta, curva et erecta,
Prava ponit in directa,
Rectas facit semitas.

4a. Agnum monstrat in aperto
Vox clamantis in deserto,
Vox verbi praenuntia.

4b. Non lux iste sed lucerna,
Christus vero lux aeterna,
Lux illustrans omnia.

5a. Ardens fide, verbo lucens
Et ad veram lucem ducens,
Sanctitatis speculum,

5b. Cilicina tectus veste,
Cum locustis mel silvestre
Sumebat in ferculum.

6a. O Johannes sanctissime,
Praedicator verissime,
Nobis impetra veniam,

6b. Ut possimus in patria
Illa summa laetitia
Frui post hanc miseriam.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 13/14. Cod. Parisien. 1339. — Mit Mel.

271. De s. Johanne Baptista.

1a. Laudes decent praecursorem,
Quia nullum se majorem
Surrexisse hominem,

1b. Testem habet redemptorem,
Qui et meruit honorem
Baptizandi Dominum.

2a. Angelo praenuntiatus,
In ventre sanctificatus
De sterili nascitur,

2b. Ne quis hunc tangat reatus,
In eremo sequestratus
Parce nimis pascitur.

3a. In ventre, mundo, inferno
Prophetavit nos superno
Visitandos lumine,

3b. In adventu nam materno
Exsultavit pro interno,
Quod praesensit, numine.

4a. Virgo, martyr, plus propheta,
In quo lex est adimpleta,
Inchoata gratia,

4b. Praeco Christi et athleta,
Fac, ut cursus nostri meta
Sint coeli palatia.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132.

272. De s. Johanne Baptista.

1a. Ad honorem praecursoris,
Omni laude dignioris,
Nostra psallat concio,

1b. Quem a Deo destinatum
Probat nomen ei datum
A coelesti nuntio.

2a. Salvatorem salutavit,
Dum venire exsultavit,
Mirando praesagio,

2b. Et nos ipsum salutemus,
Cujus ortu congaudemus:
Ave, via devio.

3a. Tu lucerna firmamenti,
Tu minister sacramenti
Primi baptisterii,

3b. In quo Christum abluisti
Et columbam adspexisti,
Testem Dei filii.

4a. Ave, decus castitatis,
Te major non est in natis
Christi testimonio;

4b. Tu prophetas consummasti,
Honorasti, confirmasti
Digiti indicio.

5a. Johannes, schola virtutum,
Iter para nobis tutum
Facque dignos venia;

5b. Nos Christo, quem baptizasti,
Cujus viam praeparasti,
Semper reconcilia.

Miss. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Cenomannens. 249. A. — Miss. ms. S. Petri Insulens. saec. 15. Cod. Insulens. 25. B. — 3a, 1 lucerna mente A.

273. De s. Johanne Baptista.

1a. Vox clamantis in deserto,
More sonans inexperto,
Voces nostras in aperto
Conclamare faciat.

1b. Istum decent melodiae,
Cujus ortum Zachariae
Missus idem, qui Mariae
Partum verbi, nuntiat.

2a. Senex mater et effeta
Nova sentit in propheta,
Quod naturae nescit meta
Novi partus gratiam.

2b. Verbo vates incarnati,
Praeferendus omni vati,
Necdum natus necdum nati
Prophetat praesentiam.

3a. O praecursor summi regis,
Lumen vitae, limes legis,
Pium melos tui gregis
In sublime referas.

3b. Per te viam teneamus,
A qua per nos deviamus,
Ut te duce transeamus
Hinc ad sedes superas.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. A. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180. B. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542. C. — 2b, 4 Propheta C. — 3a, 3 Tu sublime C. — 3b, 3 Hic ad sedes C. — Mel. natürlich Verbum bonum.

274. De s. Johanne Baptista.

1a. Christi psallat praecursoris
Voto, voce cordis, oris
Chorus hic praeconium;

1b. Hic est praeco summi regis,
Vox clamantis, factus legis
Gratiae principium.

2a. Hic e coelo matri datus,
Muto patri reddit natus
Sublatum eloquium;

2b. Parans formam viris justis,
Mel silvestre cum locustis
Sumit in edulium.

3a. Vox clamantis in deserto,
Agno verax in aperto
Praebet testimonium;

3b. Inter natos teste Christo
Non surrexit major isto
Per carnis connubium.

4a. Johannes est lux solaris,
Gemma vatum singularis,
Puritatis lilium;

4b. Fac tuarum ope precum,
Quod possimus una tecum
Adipisci praemium.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107.

275. De s. Johanne Evangelista.

1. Nostram musica
sume camoenam

2a. Vernacula
dulcis harmoniae
jure dicatam

2b. Sempiterno
regi, moderanti
cuncta creata,

3a. Pro sacris melodificam
solemnis beati
Johannis
reboantem
symphoniam
fidicanoram.

3b. Hic Christi nam discipulus
legitur et Domini
dilectus
prae ceteris
et dicitur
Dei gratia.

4a. Qui pectus supra
Jesu recubuit
in sua coena,

4b. De cujus fonte
evangelii
hausit fluenta.

5a. Hinc singulari
pro privilegio
Coaeterno patri de
deitate filii
prompsit haec affamina.

5b. Quod in principio
Deus erat verbum,
Et verbum illud adest
caro factum
pro salute humana.

6a. Ostendens in Christo
sic divinitatis unam
Et verae simul
humanitatis
essentiam.

6b. Idcirco confudit
haereticorum dogmata
Et verae fidei
corda imbuit
veritati credita.

7a. O beate Johannes,
tuo nunc suffragio

7b. A nobis subeantur
gaudia repromissa

8. Et sine fine mansura.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 169. A. — Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. B. — Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. C. — Mel.: Justus ut palma major. — 4a, 3 sui coena B.

276. De s. Johanne Evangelista.

1. Haec est dies veneranda,
Qua Johannis celebranda
Sunt festiva gaudia;

2a. Fiat mundus laetabundus,
Hujus luce Christo duce
Radiat ecclesia.

2b. Hic est ille tam dilectus,
Qui magistri supra pectus
In coena recubuit,

3a. Quo doctrinae potat flumen,
Ubi vitae vidit lumen,
Quod nobis perhibuit.

3b. In amoris hic privilegio
Summi patris conjunctus filio
Super omnes placuit.

4a. O quam Christus hunc amavit,
Cui matrem commendavit
In mortis angustia.

4b. Virgini committitur,
Virgo dum affligitur
Caro Christi sancia.

5a. In Johanne ut laudemus
Christum, ejus recitemus
Operum insignia,

5b. Summi regis ad honorem
Et Johannis in amorem,
Cujus sunt solemnia.

6a. Margaritas hic confractas
Integravit semel tactas
Crucis per auxilium,

6b. Coelos prece penetravit,
Dum in aurum transmutavit
Rudes virgas frondium.

7a. Drusiana suscitatur,
Turba patrum gratulatur
Tanto beneficio,

7b. Matri vivens natus datur
Et, quae vidit, cuncta fatur
Johannis imperio.

8a. Viro virus datur dirum,
Sed non laedit virus virum,
Quod hausit intrepidus;

8b. Statim duos suscitavit,
Quos ibidem tunc necavit
Ille liquor pessimus.

9a. In olei servus Dei
Saevo gente saeviente
Pleno missus dolio,

9b. Nil ardoris, nil fervoris
Sentit ibi, namque sibi
Christus est praesidio.

10a. Hic dum alta contemplatur,
Per aquilam figuratur,
Sub figura demonstratur
Ejus eminentia.

10b. Hic in altis immoratur,
Pane coeli satiatur,
Vivi fontis aqua datur
Sibi sancta copia.

11a. Postquam cursum consummavit
Vitae, Christus hunc vocavit
Et vocatum sublimavit
In coelesti solio.

11b. Deum videt Deo gratus,
Solo visu satiatus,
Atque fulget illustratus
Veri solis radio.

12a. O Johannes, roga Deum,
Funde preces rogans eum,
Ut nos lavet, quos redemit
Et in cruce pendens emit
Pietatis gratia.

12b. Illud praestet Christus tibi,
Ut nos omnes jungat sibi
Et ad regna pietatis
Nos perducat cum beatis
In aeterna gloria.

Miss. ms. S. Albini saec. 12. Cod. Andegavens. 85. add. saec. 15. — Mel.: Laudes crucis.

277. De s. Johanne Evangelista.

1. Clare cunctorum
concentus presbyterorum
Christo regi polorum
psallatque terrarum,

2a. Qui protoplaustum,
serpentis fraude
superatum,

2b. Necis aeternae
dolescens modum
incurrisse,

3a. Virginea egressus
aula disrupit
dirae mortis vincula

3b. Et hominem divino
jam vitae datum
insignivit flamine.

4a. Ex quo sui viscera
dilecti
supplevit Johannis,

4b. Ut populis mystica
credulis
promat famina.

5a. Sicque, virgo praecelse,
Johannes, edoctus sacra
eructasti dogmata

5b. Et horrea multiplici
coeli fructu ditasti.

6. Hinc te senio jam marcidum
virtutumque luce fulgidum
senatorem terris emptum
coeli Christus statuit.

7. Et idcirco coetus omnis
sacerdotum
supplex poscit tuis precibus,
sancte, muniri.

Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — Mel: Aurea; daher die Unregelmäfsigkeiten in 5b (vgl. Bartsch, die lateinischen Sequenzen, S. 34) und in Str. 6 und 7 (Bartsch S. 28).

278. De s. Johanne Evangelista.

1a. Johannes evangelista,
Quis sis, quantus agonista
Dic dona nobis ista
Commetiri laudibus.

1b. Qui laborem hunc subimus,
Gratum quidem, docti simus
Te magistro, quod nequimus
Scire nostris viribus.

2a. Dulce nomen et beatum
Docet nos interpretatum,
Quod sis Dei gratia,

2b. Plenius sed docuisti,
Dum vocatus reliquisti
Patrem, navem, retia.

3a. Reddis vicem quam benigne
Vocans vocantem insigne,
Jesu decus patuit.

3b. Die tertia te teste
Venit Deus manifeste
Noster et non siluit.

4a. Deus homo sine patre
Cum discipulis, cum matre
Tuas visit nuptias,

4b. Quas miraculo sacravit
Suo, dum praecepto favit
Aqua dans delicias.

5a. Suum sentit aqua regem
Et veternam mutat legem
Regis ad imperium,

5b. Aqua rubet sed in vinum
Muscet et architriclinum,
Quo stupet convivium.

6a. Esse credas, o Judaee,
Hoc in Cana Gallilaeae
Signorum initium,

6b. Finem legis terminatae,
Novae gratiae jam datae
Caput et principium.

7a. In Johanne Zebedaei
Argumentum nostrae spei
Primum jure claruit,

7b. Christi namque primo ductu
Primus iste trino fructu
Maritari meruit.

8a. O Johannes sponsam linquis
Sed carnalem nec delinquis,
Tutus scandis ardua,

8b. Unus fructum das tricenum,
Sexagesimum, centenum,
Sponsus, virgo, vidua.

9a. Tu pro Christo aspernatus
Pectus lene, molle latus,
Conjugis lasciviam,

9b. Christi sinum promereris,
Quo recumbens tutus quaeris
Tradentis notitiam.

10a. Tu plus ceteris dilectus
Gratus gratum Christi pectus
Premis aure patula,

10b. Aurem imprimis carnalem
Pectori sed spiritalem
Mergis mente sedula.

11a. Miris harmoniae sonis
Universae rationis
Audis plenitudinem,

11b. Mirae vir praerogativae
Puri fontis aquae vivae
Hauris hinc dulcedinem.

12a. Dum in cruce triumphavit
Christus, suam commendavit
Matrem tibi virginem,

12b. Quam aperte monstrat Jesus,
Aestu carnis quod illaesus
Viceris libidinem.

13a. Fervet oleum nec cutis
Rugam trahit nec salutis
Statum mutat, haec virtutis
Et divinae gloriae.

13b. Magis hac virtute mirum
Toxicum in duos dirum
Tertium te fortem virum
Servat a molestia.

14a. Quos veneni socios
Habuisti,
Facis tibi conscios
Regni Christi.

14b. Reddis, quam perdiderant,
Mundi lucem
Et te sequi properant
Coelo ducem.

15a. Sed Caesar Domitianus,
Alter Nero, vir vesanus,
Nerone crudelior,

15b. Vir versutus dire certat,
Christi fidem ut evertat,
Sed fit inde clarior.

16a. Exsulas eo jubente
Relegatum te repente
Vocat Pathmos insula:

16b. Hinc in coelum raptus vides,
Ceteros quos docet fides
Optare spe pendula.

17a. Et non plene transit annus,
Et succumbit hic tyrannus
Senatus supplicio,

17b. Archipraesul redis gratus
Omni populo vocatus
Senatus judicio.

18a. Aetas, sexus et fortuna
Certat omnis, ut sit una
Laus in ore omnium:

18b. Laudem devitas humanam,
Suscitas ut Drusianam,
Dei rogas filium.

19a. Gemmas fractas qui reformas
Mire Cratonem renormas
Et ineffabiliter,

19b. Gemmae saxa litoris,
Aurum virgae nemoris
Per te nitens pariter.

20a. Ebionem cum Cerintho,
Stirpem foedam cum semento
Evellis radicitus,

20b. Verbum, dicens, habitare
Carnem factum salutare
In nobis humanitus.

21a. His figuras te loquelis
Aquilam Ezechielis,
Raptus quam vides in caelis
Rotam plenam oculis.

21b. Christum gaudes adimplere:
Sic enim volo manere,
Donec veniam, nam vere
Venit cum discipulis.

22a. Quinque dies ante mortem
Non sensurum mortis sortem
Te probatum virum fortem
Invitavit ad cohortem
Coelis epulantium.

22b. Tecum, qui conviva places,
Aquila, transfer paraces,
Qui non sumus efficaces
Per nos epulas veraces
Gustare fidelium,

23. O Johannes Christi care.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. A. — Miss. Hafniense imp. Hafniae 1510. — 2b, 1 Plenus et docuisti A. — 3a, 3 Decus Jesus poruit B. — 4a, 3 jussit nuptias B. — 5b, 3 Quod stupet B. — 9a, 3 Contemnis lasciviam A. — Str. 9b fehlt B. — 9b, 3 Tradentis laetitiam A. — 10b, 2 sq. Sed ad sensum spiritalem vergis mente B. — 11a, 1 Viris harmoniae B. — 13b, 3 Tertium ve A. — 15a, 2 Alter vero B. — 16a, 3 insulam B. — 17a, 1 O non plene A. — 19a, 2 Mire creatorem reformas A. — 21a, 8 quam fehlt B. — 21a, 4 Toto plenam B. — 21b, 1 Laudes Christum adimplere B. — 22a, 4 Invitat B. — 23 fehlt A.

279. De s. Johanne Evangelista.

1. Oramus te, aeterna
spes et summa,

2a. A quo bonitas,
lux et felicitas
et bona manant omnia,

2b. A quo tempora
et cuncta saecula
certa capiunt spatia.

3a. Adsis precibus,
quas tibi sonant
plebs tua
in hac pretiosissima
festivitatis die,
terris omnibus lucida,

3b. In qua meruit
cernere tuam
gloriam
virgo in coelestibus et
evangelista, tuba
Johannes apostolica.

4a. Qui te in excelsis
habitantem viderat,

4b. Quomodo aquila
soli figens lumina.

5a. Coeli petivit limina
Et sic inaudita
saeculis praeconia

* * * * * * * * *

5b. Tua salutari
debriatus gratia
Mortalibus infuderat.

6a. Abhinc ergo tuam,
aeterne Domine,
misericordiam

6b. Obsecramus, ut hanc,
quam ille semitam
nobis ostenderat,

7a. Et mente devota
et fide sincera

7b. Sequamur hanc tibi
beneplacitam,

8a. Et ejus meritis
cernere tuam
jam mereamur patriam.

8b. Tibi laus et honor,
tibi claritas,
pax sit et omnis gloria.

Miss. ms. Vedastinum saec. 14. in. Cod. Atrebatens. 888. A. — Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Valentianens. 111. B. — Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. C. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. D. — Miss. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacens. 82. add. saec. 15. E. — Miss. ms. Marchianense saec. 16. Cod. Duacens. 89. F. — 4b, 1 Velut aquila A, Korrektur. — 4b, 2 defigens A. — 6b, 3 sqq. fehlen A. — 7a, 2 et fehlt E. — 7b, 2 fehlt E. — 8b, 2 tibi atque claritas E.

280. De s. Johanne Evangelista.

In Octava.

1a. Johannes lux sanctorum,
Gemma apostolorum,
Plenus Dei gratia,

1b. Est a Deo electus
Et prae cunctis dilectus
In Christi familia.

2a. Doctor evangelista
Fuit in vita ista,
Firmitas justitiae,

2b. Virgo, flos honestatis,
Exemplum sanctitatis,
Fons misericordiae.

3a. O digne cuncta laude,
Johannes, semper gaude
In superna curia,

3b. Meritis eximiis
Meruisti nimiis
Sempiterna gaudia.

4a. Signis et miraculis
Corruscas in populis
Cunctis admirantibus,

4b. Tua prece adjuti
Nos simus semper tuti
Ab adversitatibus.

5a. Doctrinis clarissimis
Praefulgens et maximis
Da nobis nunc prospera,

5b. Dona vitae meritum
Et salutis exitum
Transfer nos ad supera.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534. Mel. vermutlich: Veni sancte spiritus.

281. De s. Johanne Evangelista.

1a. Fons praeclarissimus
Et praedulcissimus
Exit de monte,

1b. Ad hunc deveniens
Aquila sitiens
Dormit in fonte.

2a. In fonte dormiens,
Inde transglutiens
Purum liquorem,

2b. Propinat omnibus
Electis avibus
Mirum dulcorem.

3a. Solatur flebiles
Et sanat debiles
Dulcor mirandus,

3b. Et corda effera
Mulcet et aspera
Dulcor laudandus.

4a. Haec est parabola:
Johannes aquila
Et Christus fons est,

4b. Venit fons fontium
A monte montium,
Nam pater mons est.

5a. Mons fertilissimus,
Excellentissimus
Et generalis,

5b. A quo sunt omnia
Et sapientia
Coaeternalis.

6a. Sibi est fluvius
Ipsius filius
Praecordialis:

6b. Ex his paraclitus
Procedit spiritus
Et coaequalis

6c. Patri et filio,
Et hic est unctio
Medicinalis.

7a. Hanc celsitudinem
Trinitatis
In pectus dormiens
Veritatis

7b. Hausit de flumine
pietatis
Johannes, lilium
castitatis.

8a. Ob hoc persimile
Confertur aquilae,

8b. Ad thronum aetheris
Quae volat ceteris

8c. Altius avibus
Et praeest omnibus.

9a. Et suos oculos
In solis radios

9b. Figens acutius
Videt subtilius.

10a. Sic est Johannes hic
exaltatus,
Sole justitiae
perlustratus,
Quo est theologus
appellatus,
In Christi gremio
soporatus,

10b. Altius ceteris
contemplatus
Deum, a quo fuit
sic amatus;
O quam fuit iste
Deo gratus,
Cui thesaurus est hic
commendatus.

11a. O quam fuit hujus
sancta vita,
Cui commissa est talis
margarita.

11b. Nunc ad theologum
convertamur
Rogantes hunc, cui
famulamur,

12a. Qui custos virginis
specialis,
Johannes, casta res
spiritalis,

12b. Fac gemmam lucidam
nos videre,
Quam scimus aliis
praelucere

13. Et ita dicitur:
maris stella,
Quae sola mater est
et puella.

Miss. ms. Carnotense. saec. 12. Cod. Carnotens. 520. — Mel. in Neumen auf Linien. — 1b, 1 Adhuc Hs. — 4b, 2 Amore montium Hs.

282. In Transitu s. Hildae.

1 a. Sponso festiva gratulans
sponsa virgo ecclesia

1 b. Dulce decantans jubilat
solemniter Alleluja.

2 a. Quem speciosum forma
praefulgentem et gratia

2 b. Amplectens virginea
sponsum sectatur chorea.

3 a. Cujus praepollentia
formositatis insignia

3 b. Hilda mente fervida
gliscebat carne perdomita.

4 a. Haec virginalis hostia
coelo consecratur gratissima.

4 b. Pia virgo, virginea
regi Christo nutriens agmina,

5 a. Regia stirpe edita,
servorum Christi fit famula;

5 b. Mundi contemnens gaudia
sitiens suspirat coelica.

6 a. Dei sapientia
sedens ejus in anima

6 b. Dat pacis consilia
et salutis hortamina.

7 a. Rexit monastica
coelibes regula,

7 b. Fervet justitia,
pollet scientia.

8 a. Deo jam fruitura
exsultat virgo regia

8 b. Carne dolens tenera
praeparatur ad aethera.

9 a. Nam sponsus eam invitat:
veni, amica mea,

9 b. Imber abiit et pluvia,
veni, formosa mea.

10 a. Felix corpore libera
ad coeli scandit
cum angelis regna,

10 b. Qua cum virginis cantica
choris decantat
agno virginea.

11 a. Jam nos, o virgo beata,
tuo precatu adjuva,

11 b. Ut in sanctorum patria
nobis sit tecum gloria.

Miss. ms. Whitbiense saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 370.

283. In Decollatione s. Johannis B.

1 a. Jubilemus omnes una
concordi laetitia,

1 b. Celebrantes hodiernae
diei solemnia.

2 a. Concrepet melos sonorum
Et modulis organorum
Plaudat haec ecclesia,

2 b. Cum propheta veritatis
Nequitiis debellatis
Triumphat in gloria.

3 a. Hic est ille, quem dum ventris
Clauderet angustia,

3 b. Christo sensit exsultantem
Mater matri obvia.

4 a. Hic digito designavit
Et mundana baptizavit
Auferentem vitia,

4 b. Nec majorem fudit eo
Conjugalis teste Deo
Copulae fecundia.

5 a. Hic invicta Christi praeco
Numinis industria

5 b. Prohibebat regi moecho
Fraterna conjugia.

6 a. Igitur Herodias
Molitur insidias
Urgente nequitia.

6 b. Et angusti carceris
Exsecrator Veneris
Punitur molestia.

7a. Natale regis aderat
Et ingenti copia

7b. Galilaeis paraverat
Festiva convivia.

8a. Dum sumuntur fercula
Saltat meretricula
Meretricis filia,

8b. Et affectus omnium
Movet discumbentium
Saltantis lascivia.

9a. Placet regi, dantur ei
Funesta stipendia,

9b. Jugulato vate Dei
Cruentatur curia.

10a. Declinans perjurium
Intrat homicidium
Caeca temulentia,

10b. Et atrocis feminae
Fuso sacro sanguine
Sedatur insania.

11a. Sed trinitas Deus alma,
Certantium spes et palma,

11b. Pro mortali virum vita
Muneravit infinita.

12a. Nunc, Christe, fidelium
Suscipe vota

12b. Johanni canentium
Mente devota,

13a. Ut ejusdem gloriae
Consequamur gaudia

13b. Quam illius hodie
Meruit constantia.

Amen dicant omnia.

Prosar. ms. Glastoniense (?) saec. 12. ex Cod. Londin. Calig. A XIV.

284. De s. Johanne Evangelista.

1a. Adest dies celebranda,
Celeberrime veneranda,

1b. Salvatoris magnalia
Resonent per haec festalia.

2a. Angelorum coetibus
in excelsis
facta est continua,

2b. Apostoli Johannis
festivitas
revolvitur annua.

3a. Vir ille,
cui nomen est oriens,

3b. Huic matrem
commendavit moriens.

4a. Hunc divisit
a ceteris omnibus,

4b. Qui solus est
rex regum et dominus.

5a. Sic honoratur
a Domino
mellifluus
evangelista,

5b. Ejus ergo festa
celebremus
alacriter
die ista.

6a. Hunc in coena
claviger coeli rogat;

6b. Petrus tacet,
Johannes interrogat.

7a. Assumptus est
hodie in gloria,

7b. Unde gaudet
tota coeli curia.

8a. Gaudeamus et nos
implorantes Johannis
patrocinia.

8b. Benigne favet
digne celebrantibus
haec solemnia.

9a. Gratulare satis,
devotio christiana,

9b. Per Johannem tibi
coeli patent arcana.

10a. Hic est discipulus ille,
quem Jesus diligebat;

10b. Hic in coena supra pectus
illius recumbebat.

11a. O quam miranda summi
regis humilitas,

11b. O quanta circa servum
familiaritas.

12a. Hic fluenta salutaris
doctrinae hauriebat

12b. Quod eructaret, de fonte
perenni bibebat.

13a. Mundi stella
rutilans, coeli
clausa reserans,
Johannes tenet
curiam.

13b. Mater Jesu
mater ejus est
effecta, ipsa
per hunc nos ducat
ad gloriam.

14a. Vale, valde
dulcissime,

14b. In tremendo
examine

15. Inter tuos
nos recipe.

Miss. ms. Whitbiense saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 390. — 5b, 2 celebramus. — 15, 2 respice.

285. De sancto Irenaeo.

1. Singulis aptare
syllabis melorum clara
juvat neumata.

2a. Ergo nunc organum
tu subministra,
sophia,

2b. Verba, quae Dominum
sapiant, hausta
credantur

3a. Quae de flumine vivo,
ventre Jesu quae
foras manant.

3b. Haec nam condecent verba,
cui angelorum
gaudet turma.

4a. Irenaeo
dicantur cantica

4b. Glorioso
martyri dulcia.

5a. Hunc tumulatum sanctus
Alexander
ornat susceptus
ad laeva latera.

5b. Dexteram capit alter,
circumjacent
sancta milia
milium corpora.

6a. Eja, praesul,
de sede coelica,

6b. Quam rexisti,
respice ecclesiam,

7. Ut tecum decantemus
simul Alleluja.

Miss. ms. Praedicatt. Lugduneus. saec. 14. Cod. Capit. Lugdunens. A 6. — 2a, 2 musica sacra tu subministra Hs., was dem Versmafse nach fünf überzählige Silben, dem Sinne nach ein doppeltes Subjekt der Anrede bedeutet. — 4b, 1 Gloriosi. — 4b, 2 martyris. — 5b, 1 Dextera.

286. De sancto Juliano.

1a. Plaudat urbs Cenomannica
Honore tanti praesulis,
Per quem tanta miracula
Fiunt diebus singulis.

1b. Ignis, mors, daemon, cetera
Cedunt ab aegrotantibus,
Ac dantur eis munera
Aeterna ejus precibus.

2a. Laetetur ecclesia
Devotione pia
Celebrans solemnia
Cum gaudio

2b. Juliani praesulis,
Fulgentis miraculis,
Psallat novis modulis
Haec concio.

3a. Hunc morum nobilitas,
Bonae vitae sanctitas
Ornat atque claritas
Suae gentis.

3b. Defensor et civitas,
Fontis clari novitas
Et puellae sanitas
Resurgentis.

4a. Juliani precibus
Dat Deus ardentibus
Ceterisque omnibus
Remedium.

4b. Ad te supplicantibus,
Festum celebrantibus
Devotis visceribus
Da gaudium.

5a. Vas misericordiae
Et doctor egregie,
Preces nostras hodie
Fer in caelis.

5b. Da, ut frui gratia
Pace et concordia
Valeat ecclesia,
Praesul felix.

6. Sancte praesul nobilis,
Nobis invisibilis
Custos amicabilis
Sis in aevum.

Miss. Pictavense imp. Parisiis 1541.

287. De sancto Juniano.

1a. Pius, prudens et pudicus,
Dei servus et amicus,
Junianus nobilis,

1b. Amans amplexus Rachelis
Conversabatur in caelis
Mente Jacob humilis.

2a. Hic in terris vixit ita
Monachus et eremita
Gratiosus populis,

2b. Ut in auro margarita
Effulgebat ejus vita
Pictavorum oculis.

3a. Prophetico prompsit ore
Successorem sibi fore
Clausus adhuc utero

3b. Auremundum et praegnanti
Matri fame laboranti
Dat aurum pro puero.

4a. Aer velut socius
Vel socio melius
Tenet patris baculum,

4b. Stupet rex Chlotarius,
Genu flectit mitius
Ob tantum miraculum.

5a. Vas apum amplectitur
Fur, cui connectitur
Justo Dei glutino.

5b. Bos a fure rapitur,
Fur a bove trahitur
Restituto domino.

6a. Fagus furem tenuit
Et vulpes, quam rapuit,
Praedam reportavit,

6b. Sed vinctos reatibus
Juniani precibus
Christus liberavit.

7a. Sic diversis speciebus
In humanis ludit rebus
Divina potentia,

7b. Fures capit, fures ligat,
Fures solvit et castigat
Hujus sancti gratia.

8a. Haec et his similia
Miracula varia
Dum Christus operatur,

8b. Felix mortis nuntia
Ad regna coelestia
Junianus vocatur.

9a. Quando sancta Radegundis
In sedibus laetabundis
Regni sceptrum adiit,

9b. Iste sanctus in aurora
Una die, una hora
Ex hoc mundo transiit.

10a. Vitae praesentis area
Granum excussum palea
Per messores portatur

10b. Ad horrea siderea,
Sancta gleba corporea
Nobiliaco datur.

11a. Juniane, pastor bone,
Pie pater et patrone
Pro tua familia

11b. Funde preces coram rege,
Ut nos tecum et cum grege
Laetemur in gloria.

Miss. ms. Nobiliacense saec. 15. Cod. Burdigalens. 89.

288. De sancta Katharina.

1a. Flos campi mundo floruit
In die hodierna,

1b. Flos de convalle prodiit
Ascendens ad superna.

2a. Katharina, flos virginum,
Migrat fuso cruore,

2b. Rosam gestans et lilium
Mundum replet odore.

3a. Haec regali
nata prosapia,
Deum sequens
reliquit omnia.

3b. Sese spernens
cum rerum aggere
Stolam lavit
in agni sanguine.

4a. Agnum sequens
sponsum virgineum
Illi sacrat
carnem et spiritum.

4b. Veri solis
stricta complexibus
Lunam habet
stratam sub pedibus.

5a. Exsultent inde filiae
Vim mirantes in virgine,
Viri vires in femina.

5b. Annos et sexum superat,
Dum decus morum roborat
In animi constantia.

6a. Inspirata
afflatu spiritus,
Qui emittit
fontem convallibus,

6b. Agonizat
cum viro femina,
Pugnat leo
cum agna tenera.

7a. Post Caesarem
sophistas Caesaris
Reddit victos
verbis sophisticis.

7b. Sed armata
stat sapientia,
Fortiorem
vicit invalida

8a. Dum praedicat
constanter Dominum,
Se regina
regi dat omnium.

8b. Suae ducta
mortis ad victimam
Lictor aptat
cervici frameam.

9a. Sophistarum
coetum rebellium
Deo gignit
per evangelium.

9b. De vulnere
ad decus virginis
Lac effluxit
pro fluxu sanguinis.

10a. Cujus obsequiis
assistunt angeli
Et corpus collocant
in monte Sinai.

10b. Locatur spiritus
in sinu Abrahae,
In quo nos collocet
suo precamine.

Miss. ms. Whitbiense saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 390. — 6a, 4 in convallibus Hs.

289. De sancta Katharina.

1a. O rubens rosula,
O candor lilii,
O vernans viola,
O sponsa filii
Regis altissimi.

1b. His tribus floribus
Es comparabilis,
Fraglans odoribus
Proles amabilis
Costi piissimi.

2a. Rosa martyrio
Rubens, virginitas
Signatur lilio,
Et cordis pietas
Latet sub viola.

2b. Hinc patientium
Debetur aurea
Cum confitentium
Palma, virginea
Simul aureola.

3a. Aqua rosatica
Confortat lumina,
Gensque scholastica
Relinquit numina
Se subdens fidei.

3b. Exstinguit viola
Calorem noxium,
Adolescentula
Virus haeresium
Ope freta Dei.

4a. Medetur lilium,
Virgo Porphyrii
Cor sanat saucium
Loco collirii,
Dans Deum colere.

4b. His ergo floribus
Signata taliter,
Nos orna moribus,
Ut aeternaliter
Possimus vivere.

Miss. ms. Kilormicense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 1.

290. De sancta Katharina.

1a. Dulce melos
Nunc decet fidelem chorum,
Alleluja,

1b. Virgo coetum
Celebrem vicit doctorum,
Res miranda.

2a. Illustravit carcerem
Cibans, fovens virginem
Sol de stella;

2b. Sol est Dei filius,
Stella mater illius
Semper clara.

3a. Multi cum Porphyrio
Triumphant martyrio
Pari forma,

3b. Et regina credidit,
Nondum poenas reddidit,
Fit incorrupta.

4a. Cedrus alta Sinai,
Quam sumpserunt angeli
Valle nostra,

4b. Jam sponso immortali
Fit sponsa de mortali
Carne sumpta.

5a. Rota, quam gens condidit
Prava, pravos perdidit,
Vult, dum nondum credidit,
Esse caeca

5b. Vae duris, qui aderant,
Quibusque contigerant,
Nec molire poterant
Haec praedicta.

6a. Agmina supera
Caesam per aethera
Ferunt nec credit
gens misera.

6b. Virginis opera
Nostrae nos libera
A malo, virgo
puerpera.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegavens. 90. Mel.: Laetabundus. — 4a, 1 Vota quam mens Hs. — 5a, 3 nec credunt Hs.

291. De sancta Katharina.

1a. Gaudeamus sub honore
virginis eximiae,

1b. Katharinae, collaudantes
Christum regem gloriae.

2a. Qui sic eam decoravit
Inclito martyrio

2b. Et cum sanctis collocavit
In coeli palatio.

3a. Sprevit regnum temporale,
Sprevit mundi gaudia,

3b. Et adhaesit summo regi.
Qui gubernat omnia.

4a. Virgo sacrata Deo
nullis detereri
potuit verberibus,

4b. Nec minis ullis neque
verbis emolliri
blandis nec muneribus.

5a. Neque retrudi timuit
carceris ergastulo,
Quin constanter praedicasset
verbum Dei populo.

5b. Nec ferientis gladium
judicis pertimuit,
Sed gratanter martyrium
pro Christo sustinuit.

6a. Maxentium superavit
dei potentia,
Despiciens corporis sui
dira supplicia.

6b. Cujus fidem ut attendit
atque constantiam,
Decollari praecepit eam
mox per invidiam.

7a. O beata Katharina,
Quae jam gaudes in superna
Cum coelesti curia,

7b. Nostri pia miserere
Nunc et semper et tuere
Ab omni tristitia.

8a. Chorum nostrum tuae laudi
Assistentem tu exaudi
Impetrans coelestia,

8b. Recolentes tuum festum
Hodiernum quam honestum
Tecum duc ad gaudia.

9a. Ubi pax est perpetua,
Salus et concordia;

9b. Ubi vita fine carens,
vita plena gloria.

10a. Katharina, sponsa Christi,
Quae tyrannum devicisti
Fidei constantia,

10b. Fac nos hostem superare,
Sequi Christum et amare
Ipsius vestigia.

11a. Nostras preces exaudire
dignetur omnipotens
pius pater,

11b. Ut te digne collaudare
valeamus jugiter
pia mater.

Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. A. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 110 B. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. C. — Miss. ms. Aeduense saec. 14. Cod. Semin. Aeduens. 121. D. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 114. E. — Grad. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. F. — Sequent ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 131. G. — Miss. ms. Oliverii episc. Cabilonens. anni 1400. Cod Semin. Aeduens. 118. H. — Miss. ms. Aeduense saec. 12. Cod. Semin. Aeduens. 125 add. saec. 14. I. — Miss. ms. Aeduense anni 1476. Cod. Semin. Aeduens. 118 bis. K. — Mel.: Congaudentes exsultemus F.

292. De sancta Katharina.

1a. Lux praeclara Katharinae
Castitatis et doctrinae
Nobis facit speculum,

1b. Claris ergo vocum sonis
Ejus sacrae passionis
Efferamus titulum.

2a. Regis nata disciplinas
Saeculares et divinas
Ad perfectum didicit,

2b. Quam qui temptat in sermone,
Viva statim ratione
Superatus deficit.

3a. Virgo prudens et secura
Regem saevum de cultura
Deorum coarguit,

3b. Mutos reddit oratores,
Cultus vani defensores,
Et ad fidem imbuit.

4a. Rex promittit et minatur,
Sed constanter aspernatur
Utrumque mens stabilis;

4b. Aspernantem ad tormenta
Jubet trahi vox cruenta
Regis exsecrabilis.

5a. Implicantur membra rotis,
Ad torquendum quibus motis
Virgo nihil laeditur,

5b. Sed in turbam circumstantem
Et his poenis insultantem
Vis poenarum vertitur.

6a. Sic certante Katharina
Convertuntur cum regina
Dux et cohors militum,

6b. Quos deorum vanus cultor
Tamquam vani cultus ultor
Punit poena capitum.

7a. Triumphatrix tot in bellis,
Licet sexu sit imbellis,
Virgo vinci nescia,

7b. Jussu tandem ex regali
Post agones capitali
Damnatur sententia.

8a. Mox distillat miro more
Lac effusum pro cruore,
Corpus autem cum honore
Chorus levat coelicus

8b. Et consignat monti Sina,
De quo manat vi divina
Pro morborum medicina
Liquor aegris medicus.

9a. Virgo, virga triumphalis,
Sponsa regis immortalis,
Nos a cunctis redde malis
Tua prece liberos,

9b. Ut sedata carnis lite
Satientur potu vitae,
Qui de vera fluens vite
Coetus alit superos.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123.

293. De sancta Katharina.

1a. Collaudetur Katharina,
Florens rosa sine spina,
Rubens per martyrium;

1b. Haec est virgo gratiosa,
Nata regis, legis glosa,
Dulce coeli gaudium.

2a. Haec doctores superavit,
Haec cuntos evacuavit
Cultus idolatriae;

2b. Ob hoc digne virgo pia
A triplici hierarchia
Collaudatur hodie.

3a. Dum non cedit hostibus,
Resistit erroribus,
Virgo flagellatur,

3b. A profanis manibus
Caesa scorpionibus,
Mox incarceratur.

4a. Sed non desunt consolantes
Hanc angeli, ministrantes
Cibum missum coelitus.

4b. Ob hoc credunt incredentes
Multi tot signa videntes
Fieri divinitus.

5a. Imperator hanc hortatur,
Cui non credens decollatur,
Fluit lac pro sanguine.

5b. Monte Sina deportatur,
Sepulturae corpus datur
In supremo culmine.

6a. Felix, per quem gaudia
Tota in ecclesia
Sumens exaltatur,

6b. Orbem replet semine,
In coelorum agmine
Tandem collocatur.

7a. Ex illius tumba manat
Oleum, quod cunctos sanat
Divina potentia;

7b. Caecis visus restauratur,
Salus aegris reparatur,
Laetis cedunt tristia.

8a. O lumen virginitatis,
Vas decoris, sanctitatis
Flumen indeficiens,

8b. Funde dona pietatis,
Vultu tuae bonitatis
Fideles respiciens.

9a. Flos in florum areola
Florens, sortis aureola
Gaudens trina,

9b. Propter tuam clementiam
Nobis impetra gratiam,
Katharina.

10a. Et post, pia mater bona,
Flos doctorum et matrona
Clericorum omnium,

10b. Pacem confer sempiternam
Et ad lucem nos supernam
Confer post exsilium.

Miss. ms. Dominican. saec. 15. Cod. Burdigalens. 89. — Mel. jedenfalls: In coelesti hierarchia. — 5a, 2 Qui non credens.

294. De sancta Katharina.

1a. Sicut rosa speciosa
Ex spinis exoritur,

1b. Sic de spina Katharina
Gentili progreditur.

2a. Spina gravis, flos suavis,
Dans odorem maximum,

2b. Radix perit, ramus gerit
Fructum suavissimum.

3a. Haec creata, procreata
Ex regali stemmate,

3b. Est renata, consecrata
In Christi baptismate.

4a. Matris legem patrem regem
Sprevit ab initio,

4b. Se subegit, quem elegit
Domini servitio.

5a. Temporali, spiritali
Repleta scientia,

5b. Confutavit, sed mutavit
Sapientum studia.

6a. Qui conversi universi
Pro Christo martyrium

6b. Pertulerunt et fecerunt
De se sacrificium.

7a. Et reginam ad divinam
Legem cum Porphyrio

7b. Convinctavit, quos necavit
Maxentius gladio.

8a. Desponsata, copulata
Christo regi omnium,

8b. Recusavit nec juravit
Principis conjugium.

9a. Mundo isto castam Christo
Exhibens se virginem,

9b. Quem promisit, rex derisit
Auream imaginem.

10a. Blandimenta vel tormenta,
Quae cum fine transeunt,

10b. Mentis statum solidatum
Commovore nequeunt.

11a. Jejunando, tolerando
Fames, claustra, verbera,

11b. Non est mota mens devota
Suspirans ad supera.

12a. Nec rotarum horrendarum
Terrore concutitur,

12b. Qua precante vento flante
Machina confringitur.

13a. Qua versante ex adstante
Principis familia

13b. Consternati et necati
Sunt quatuor milia.

14a. Quod rex videns ore stridens
Totus coepit fremere,

14b. Et puellae plenus felle
Jubet caput tollere.

15a. Quae precatur, concedatur
Ei preces fundere;

15b. Tum oravit, impetravit,
Quidquid vellet petere.

16a. Ergo laeta, fide freta,
Gladio submittitur,

16b. Bono more pro cruore
Lac niveum funditur.

17a. Monte Sina Katharina
Ab angelis conditur,

17b. De qua manans aegros sanans
Oleum egreditur.

18a. Quae nos ita in hac vita
Juvet juste vivere,

18b. Ut ad montem, sanctum fontem
Possimus ascendere.

Miss. ms. S. Albini saec. 15. Cod. Audegavens. 86. — 7a, 1 Ut reginam. — 7b, 1 convinctare Bildung von convincere (vinctor). — 14b, 1 Ut puellae.

295. De sancta Katharina.

1a. Cantu dulci,
voce laetitiae
Venerentur
fideles hodie
Regem Christum,
datorem veniae,
Cui laus datur.

1b. Ad quem tendit
mentis intentio
Katharinae,
quae Dei filio
Maritatur,
duro supplicio
Sublimatur.

2a. Tanta virgo,
pulchra, tam sapiens,
Generosa,
mundum despiciens,
Christianae
fidei serviens
Commendatur.

2b. Haec devicit
carnem, daemonium,
Vicit mundum,
vicit Maxentium,
Superavit
insultus hostium
Et laetatur.

3a. Ei tamen
tormenta varia
Praeparantur,
sed Dei gratia
Katharina,
fidelis, regia
Liberatur.

3b. Res est mira,
doctores veniunt,
Artes cedunt,
virgini serviunt,
Sententiae
falsae deficiunt,
Superantur.

4a. Illis virgo
Dominum praedicat,
Christi fides
eos mundificat
Et spiritus
sanctus purificat,
Sic lavantur.

4b. Non uruntur
ignis incendio,
Illi tandem
flammae supplicio
Cum virgine,
quae finit gladio,
Coronantur.

5. Alma virgo,
Deo amabilis,
Ad rogandum,
pro nobis habilis,
Funde preces,
prudens et nobilis,
Apud Deum, ut exorabilis
Habeatur.

Miss. ms. S. Gaugerici saec. 15. Cod. Cameracens. 145.

296. De sancta Katharina.

1a. Fulget dies triumphalis,
Qua triumphi virginalis
Agitur memoria,

1b. Gratulemus collaudantes
Katharinae decantantes
Laudes et praeconia.

2a. Ut triumphi modulemur
Digne modum, deprecemur
Ejus patrocinia,

2b. Verbo doctos superavit,
Victos verbo consecravit
Verbi plena gratia.

3a. Istam rex incarceravit,
Quam coelestis illustravit
Lux obscuri nescia,

3b. Is qui suos non relinquit
Suam pavit, pascens inquit:
Constans esto, filia.

4a. Haec ducentis lux illuxit,
Ad superna quos perduxit
Via malis invia.

4b. Haec uxorem regis lavit
A peccatis, quam roravit
Deitatis pluvia.

5a. Rotae qui tormentum triste
Concremasti, nobis, Christe,
Desuper irradia;

5b. Patri jungat nos aeterno,
Cui turma de superno
Caesae venit obvia.

Miss. ms. Cellae S. Eusitii saec. 15 ex. Cod. Cenomanens. 154. A. — Lib. ms. Confratern. Advocatorum saec. 15. Cod. Semin. Cenomanens. 4. B. — 1a, 2 Qui B. — 2b, 1 docens superavit A. — 2b, 2 Verbo mentes consecravit B. — 3b, 1 nunc reliquit A. — 4a, 1 Hic ducentis A. — 4a, 2 fehlt A. — 4a, 3 Illa malis A. — 4b, 1 Hic uxoris regem A.

297. De sancta Katharina.

1a. Nato patris sine matre,
Nato matris sine patre
Detur laus et gloria,

1b. Qui felicem et victricem
Ut reginam Katharinam
Coronavit gloria.

2b. Gaudet chorus coelestium
Suo regi psallentium
De tua victoria,

2b. Ergo gaude, Deo digna,
Et nos tecum, o benigna,
In tui memoria.

3a. Virgo pia, gloriosa,
Per spiritum Christi sponsa
Et ipsius filia,

3b. Sed secundum carnem florens,
Stirpe decens, forma recens,
Costi regis filia.

4a. Tu unica parentibus
Disciplinis scholaribus
Imbuta divinitus,

4b. Praecipuis exterius
Doctoribus, interius
Dono sancti spiritus.

5a. Hujus dulcis te perfudit
Et suavis te docuit
In omnibus unctio,

5b. Qua diffusa in labiis
Larga supervenit tuis
Ejus benedictio.

6a. Ad certamen animata,
Signo crucis roborata,
Regis fers insignia,

6b. Oratores superati,
Per te Christi testes facti,
Possident coelestia.

7a. Post reginam egregium
Regis ducem Porphyrium
Ducentis militibus

7b. Sociatis conversisti,
Dignos Deo reddidisti
Junctos coeli civibus.

8a. Hujus sancti praedux facti
Non frustraris, dum precaris
Exorandi spatium,

8b. Post carcerem, post verbera,
Post rotarum supplicia
Vitae tenens bravium.

9a. Non sanguinem sed lac fundis,
Katharina, virgo dulcis,
De cervice lactea,

9b. Cujus corpus per aera
In verticem montis Sina
Virtus vexit coelica.

10a. Candidata, purpurata,
Stola legis, lictor regis,
Induit te Dominus.

10b. Speciosa, generosa,
Haec regina et benigna,
Cujus hic est filius.

11a. Festum tuum celebrantes,
Memoriam venerantes,
Tibi digne famulantes
Floreant virtutibus.

11b. Tua, virgo, prece pia
Consummata carnis via
Sponsi tui cum gloria
Fruamur amplexibus.

12a. Audi pie congaudentes,
Serva tibi servientes
Et in coelis conviventes
Fac post mortis debitum.

12b. Tecum cives supernorum
Et concives simus horum
Et consortes gaudiorum
Post carnis interitum.

13a. Ergo confer pietatis
Lac et donum caritatis,
Opem pete deitatis
Servis summae deitatis,
Da salutis gaudium.

13b. Ad sanctorum omnes coetum
Nos invitet Deus secum,
Ut cantemus simul tecum
Alleluja, carmen laetum,
Angelorum canticum.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. A. — Miss. ms. Cysoniense saec. 16. Cod. Insulens. 37. B.

298. De sancta Katharina.

1a. Triumphanti
verbo et sanguine
Gaude Sion
in tua virgine,
Regna mundi
pro Christi nomine
Respuenti.

1b. Katharinae
pangat martyrium
Pari voto
chorus fidelium
Mente pura
conceptus cordium
Exuenti.

2a. Nata virgo
ex Alexandria,
Costi regis
unica filia,
Divinitus
omni scientia
Erudita,

2b. Cum videret
Dis sacrificium
Offerentes
turbas gentilium,
Ad eorum
regem Maxentium
Ait ita:

3a. Istud templum non mireris,
Ne daemones, sed preceris
Coeli, terrae Dominum,

3b. Ipse est Deus deorum,
Lapsorum spes et reorum
Venia, lux luminum.

4a. Diis conjunctos oratores
Caesar vocat, ut victores
Supedirent virginem,

4b. Sed credentes veritati
Decollantur baptizati
Proprium per sanguinem.

5a. Caesar furit, quia videt,
Quod tormentis virgo ridet
Nil cedens supplicio;

5b. Denudatur, flagellatur,
Carcerali poenae datur
Sic jubente impio.

6a. Hanc regina dum solatur,
Christiana dilatatur
Per ipsam religio:

6b. Quod cum regi nunciatur,
A profanis jugulatur
Una cum Porphyrio.

7a. Hanc Christus cum virginali
Coetu visit spiritali
Illustratam sidere,

7b. Caesar furit et tabescit,
Quibus perdat ipsam nescit
Nec potest subvertere.

8a. Illi rotae applicantur,
Quibus gentiles mactantur
Sed intacta virgine,

8b. Tandem dempta a cohorte
Condemnatur dira morte
Lac fundens pro sanguine.

9a. Katharina
Monte Sina
Tumulatur
Et liquatur
Oleum de tumulo;

9b. Reddit gressum,
Levat fessum,
Surdus audit,
Mutus plaudit
Fatus adminiculo.

10a. Ave, virgo, martyr, ave,
Servos tuos tollas a vae,
Onus nobis leves grave,
Christo reconcilia.

10b. Assistentes tuis festis
Custodi nos ab incestis,
Ne nos terat mundi pestis
Et inanis gloria.

Miss. ms. Corbejense saec. 14. Cod. Ambianens. 162. add. saec. 16. — 3a, 2 sed sederis Hs. — 4a, 3 Suppedire, von sub und pes, in welchem Sinne das MA. auch suppeditare braucht. — 7a, 2 jussit Hs. — 7b, 2 perdit. — 8a, 1 Illic rotae Hs. — 9b, 5 Factus adminiculo Hs.; vielleicht Tactus zu lesen?

299. S. Katharinae.

1a. Sospitati dedit aegros
Olei perfusio,

1b. Katharinae disputantes
confutavit ratio.

2a. Baptizatur uxor regis
una cum Porphyrio,

2b. Lac efudit pro cruore
collo caeso gladio.

3a. O quam probat sanctam Dei
Rotarum confractio,

3b. Quam in Sina sepelivit
angelorum concio.

4a. Ergo laudes Katharinae
concinat haec concio,

4b. Nam qui corde poscit illam
Propulsato vitio

5. Sospes regreditur.

Grad. ms. Graecense 36. saec. 14. — Mel. der Nikolaus-Sequenz gleichen Anfangs.

300. De s. Katharina Senenensi.

1a. Lux advenit veneranda,
Lux in choris jubilanda
Luminosis cordibus;

1b. Hujus laeta lux diei
Festum refert sponsae Dei
Decantandum laudibus.

2a. Haec de Senis oriunda

Katharina, virgo munda,
Justis ex parentibus,

2b. Mundum, carnem, hostem fregit
Et triumphum victrix egit
Ornata virtutibus.

3a. Matrem Christi venerandam
Omni gradu salutandam
Lustro primo didicit,

3b. Multis sanctis comitatum
Se benedicentem Christum
Virgo sancta conspicit.

4a. Virginalis vitae votum
Deo spondet quam devotum
Aetatis septennio;

4b. Ob haec virgo tribulatur,
Sed a Deo liberatur
Columbae indicio.

5a. Regularis vitae statum
Amplexatur institutum
A sancto Dominico;

5b. Hunc adepta virgo sancta
Mox miranda claret vita
Deo placens unico.

6a. O quam cara, quam accepta
Christo regi est effecta
Ob hoc virgo gratius;

6b. Nam ab ipso visitari
Et de cunctis edoceri
Solebat frequentius.

7a. Hinc in sponsam subarrhari
Et in fidem desponsari
Meruit cum gloria;

7b. Quis condigne potest fari
Quave lingua explicari
Fletus et suspiria,

8a. Quae fraterna pro salute
Jesu sponso cum virtute
Emittebat saepius,

8b. Ut peccanti creaturae
Et redempti suo jure
Fieret propitius.

9a. Christi corpus venerandum
Sic ducebat frequentandum
Magno desiderio,

9b. Ut, si sibi licuisset,
Omni die id sumpsisset
Pro sui remedio.

10a. Dulce signum caritatis,
Dum amator castitatis
Cor mutat in virgine,

10b. Quo sic flagrat, sic movetur
Ut dilectum contempletur
In coelorum agmine.

11a. A quo sane nulla sorte
Nec in vita nec in morte
Separari patitur,

11b. Sed in eum tota rapta
Et a terrra elevata
Deo vero fruitur.

12a. Tandem Christus, dulcis sponsus,
Pio corde sic conjunctus
Sponsae suae nobili,

12b. Claram miris prodigiis,

Sacris perfectam studiis
Vitae donat gaudiis.

13a. Jesu bone, Jesu dulcis,
Qui ad lumen caecos ducis,
Sponsae tuae precibus

13b. Nos purgatos a peccatis
Fac regnare cum beatis
Omnibus temporibus.

14a. Tuque, virgo Deo digna,
Mitis, clemens et benigna,
Precibus nos refove,

14b. Nec oblita pietatis
Ad conspectum deitatis
Populum hunc promove.

Sequent. ms. Praedicatt. Cracoviens. saec. 15/16. s. sign. A. — Miss. Praedicatt. imp. Venetiis 1600. B. — Miss. Praedicat. imp. Venetiis 1523. C. — 1a, 3 Luminosis oculis A. — 2a, 2 Virgo munda Catherina B.

301. De sancto Lamberto.

1. Almae festa
lucis gaudia,

2a. O dilectores Christi,
concinite
laude quam debita

2b. Ejus colentes sacra
vatis et martyris
Lamberti merita.

3a. Trajecticus
gaudet et vicus
tali incola,

3b. Progenito
civium nobili
ex prosapia.

4a. Hic patriae
pontifex futurus,
Dei gratia
provisus, florens
puer indole bona;

4b. Est traditus
beati praesulis
Theodoardi
regulis diva
ad discendum dogmata.

5a. Hic Hilderici
(regis) a fascibus
clarus in aula,

5b. Est praesulari
electura
auctus infula.

6a. Dignitatem post assumptam
patribus aequavit
sese priscis
sanctimonia,

6b. Promulgando ore pio
gregibus commissis
vivi verbi
testimonia.

7a. Stratos levavit
elatosque stravit,
inter divites
pollens gloria,

7b. Mitis ovili
alternatim miti,
aeque omnibus
factus omnia.

8a. Is, hoste
sanctissimis moribus
invidente, propria
depositus cathedra,

8b. Consueta
monastica diligens,
inviserat electa
Staboleti moenia.

9a. Sic serviens curriculis
annorum septenis
jussibus paternis,
degebat vita coelica.

9b. Post quos sedis redonatus
honore signorum
claruit decore,
virtutum plenus copia.

10a. Exinde Dodonis
rabie telo fixus
reddidit flatum bina
dotatum palma.

10b. Ipsius obtentu
nos, Christe, te rogamus,
regni sede perenni
loces peralta.

Miss. ms. S. Lamberti saec. 14. in. Cod. Graecens. 413. A. — Miss. ms. S. Lamberti saec. 15. Cod. Graecens. 128. B. – Miss. ms. Hospitalense saec. 15. Cod. S. Pauli ad Laventum Hospit. memb. 7. C. — Miss. ms. Mellicense 1037 saec. 14. D. — Miss. ms. Mellicense 937 saec. 15. E. — 4b, 1 Et traditus D. — 5b, 1 Et praesulari D. — 6b, 1 ore pro CD. — 8b, 4 Stabolai D. — 10b. 3 flatum viva D.

302. De sancto Launomaro.

1a. Launomari patris pii
dulcis est memoria,

1b. Nam fuerunt ejus pia
finis et primordia.

2a. Trinitatis,
Unitatis
cultor ab infantia,

2b. Formans mores
Mundi flores
Sprevit, fugit gaudia.

3a. Juventutis
In virtutis
Lucet ducens spatia,

3b. In corona
Vitae bona
Rosis sepsit lilia.

4a. Fulgens ut stella
Quasi cella servans mella
Verba fudit dulcia,

4b. Cunctis juvamen
Gratis praestans et solamen
Diva per eloquia.

5a. Erat paratus omnibus
Ad omnia,
Sanctitatis,
Pietatis
Proferre magnalia.

5b. Justa cum justis conferens
Consilia
Suggerebat,
Ut decebat,
Singulis utilia.

6a. Perversorum corda dura,
Lenonum impura,
Negligentum secura
Convertebat vita pura.

6b. Egentibus dare sua,
Flentibus congrua,
Conferret ut exempla,
Jugis ei erat cura.

7a. Launomare, stella nostra,
Esse patrem te demonstra
Nobis per haec maria;

7b. Mors est enim talis vita,
Tantis curis irretita,
Tot inter contraria.

8a. Adsis nobis, Deo care,
Ut queamus evitare
Mortis praecipitia.

8b. Placa nobis patrem caeli,
Te rogamus spe fideli
Grandi cum fiducia.

9a. Launomare, pie pastor,
Decus, splendor, gloria,

9b. Hujus gregis semper memor
Sis in coeli curia.

10a. O sol noster, o benigne,
O sanctorum choro digne,
Para nobis gaudia,

10b. Ne nos perdat laus humana
Nec spes vana, duc per plana
Tendentes ad praemia.

11a. Armis lucis nos circumda,
Robora dans animis
Prece tua

11b. Ut nos Christus ad se ducat
Nos sibi concilians
Lege sua.

12a. Ipsum corde jam rogemus
In tui memoria,

12b. Qui nos tecum per te secum
Collocet in gloria

13. Finis omnis nescia.

Cod. Aurelianens. (ol. Floriacens.) 201. saec. 12 et 13. add. saec. 12. ex. — Mit Neumen.

303. De sancto Laurentio.

1a. Diem martyris insignis
Votis celebremus dignis,
Qui miraculis et signis
Inter sanctos radiat.

1b. Quem tyrannis sub malignis
Calor urget, torquet ignis,
Sed hunc ignem sanctus ignis
Clementer alleviat.

2a. Ignis hic illuminat,
Sed alter examinat
Virum ut argentum.

2b. Ille corpus terminat,
Hic, ne vita desinat,
Agit per tormentum.

3a. Verus hic Israelita
Pro coelesti margarita
Perfert flammas ignium;

3b. O felix archilevita,
Cujus mors est nobis vita,
Requies supplicium.

4a. In hoc fulsit caritas,
Fides et humilitas,
Sensus et simplicitas,
Et virtutum claritas
Et morum integritas.

4b. Hunc deduxit veritas
Per directas semitas,
Hunc suscepit civitas,
In qua regnat trinitas
Et sanctorum unitas.

5a. O mira constantia,
Mira patientia
Rigidi Laurentii,
Martyris egregii.

5b. Cui refrigeria
Adhibent incendia
Et praefecti impii
Et crudelis Decii.

6a. Quem sic sanctus est affatus:
Meum, demens, versa latus,
In quo satis sum assatus,
Carnes ede, quas assasti.

6b. Ille magis indignatus
Diros auget cruciatus
Nec molitur vir beatus,
Quem tu, Domine, probasti.

7a. Fervet martyr in agone,
Vivo situs in cartone
Dimicatque cum leone,
Certus laudis et coronae
Gloriam accipere.

7b. Arescente carnis cute
Sudor instat, fluunt guttae,
Sed haec suffert pro salute,
Aquilina juventute
Sperans reflorescere.

8a. Furcas lardis inflammatas,
Cardos, ungues et plumbatas
Cernit contra se paratas
Nec pavescit talibus.

8b. Preces fundit Deo gratas,
Opes spargit commendatas,
Manus largas et beatas
Aperit pauperibus.

9a. Et per signum sanctae crucis
Caecis confert visum lucis,
Gressum claudis, sicut audis,
Vocem mutis et salutis
Languidis remedia.

9b. Rebus haeret non caducis,
In spe ponit summi ducis
Vota laudis expers fraudis
Et virtutis destitutis
Advocat praesidia.

10a. Dispensator alme Sixti,
Tu Hippolytum duxisti
Ad culturam Jesu Christi,
Tu tormentis meruisti
In coelesti regno sisti,
Raptus ab hac vita tristi
Ad aeterna gaudia.

10b. Tu Romanum baptizasti,
Lucellum illuminasti,
Tu thesauros erogasti,
Deos falsos abnegasti,
Per spinosa mundi vasti
Corde casto sponsi casti
Secutus vestigia.

11a. Ergo, martyr gloriose,
Cui melos hujus prosae
Concinit ecclesia,

11b. Urbi junge nos formosae,
In qua sancti velut rosae
Redolent et lilia.

12a. Adsis, martyr pretiose,
Christi dulcis hostia,

12b. Et a vallis tenebrosae
Nos educ miseria.

Miss. ms. Biterrense saec. 14. Cod. S. Josephi Lugdunens. Yd. 5. — 4a, 1 claritas Hs. — 4a, 4 caritas Hs. — 6b, 3 molitur passivisch; l. movetur? — 9b, 2 summum ducis Hs.

304. De sancto Laurentio.

1. Dignus est memoria
Meritis et gratia
Levita Laurentius,

2a. Qui per tot incendia,
Poenas et opprobria
Martyr est egregius.

2b. Inhians coelestibus
Dispersit pauperibus
Thesauros ecclesiae.

3a. Decius irascitur,
Laurentius subditur
Carceris miseriae;

3b. Lucillum illuminat
Caecum, quem eliminat
A nube gentilium.

4a. Per hunc servans aditus
Credidit Hippolytus
Ope sancti spiritus
In patrem et filium.

4b. Per hunc visus redditur
Caeco, mutus loquitur,
Claudus recte graditur,
O felix martyrium.

5a. Felix caro nec feralis,
Cujus vita spiritalis
Non sentit supplicium

5b. Super rebus erogatis,
Pauperibus praesentatis,
Sic ait ad Decium:

6a. Ecce, vides hic thesaurum,
Pretiosum super aurum,
Granum sine palea,

6b. Hunc thesaurum nullus prodit
Aut furatur nec corrodit
Aerugo nec tinea.

7a. Clamans inquit, dum furcatur,
Assatum est, commedatur;
O mira patientia,
Mira viri victoria.

7b. O quam mira virtus mentis,
Quae nec minis nec tormentis
A Christo fit devia,
Ut colat sculptilia.

8a. In fornace constitutus
Et in igne fuit tutus,
A fornace dissolutus
Transfertur in patriam.

8b. Hujus prece rex coelorum,
Jesu bone, qui suorum
Laurentio tormentorum
Dedisti victoriam,

9. Dando nobis veniam
Transfer nos in gloriam.

Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagens. 307. — 5b, 1 carre oder carce Hs. — 7a, 1 furatur Hs.

305. De s. Laurentio Dublinensi.

1a. Supernae matris filia
Laetetur haec ecclesia,

1b. Cujus est ad coelestia
Raptus hospes hospitia.

2a. Laurentius in anima
Coeli penetrat intima,

2b. Sed ossa nobis proxima
Commoda ferunt plurima.

3a. Aurum purgatur scoria,
Flens adeptus est gaudium,

3b. Exsul locatur patria,
Victori datur bravium.

4a. Testa deponit nucleum
Et mel de cera rapitur,

4b. Amurca fundit oleum,
Granum palea tollitur.

5a. Ad patrem vadit filius,
Ad solem suus radius,

5b. Ad nuntiantem nuntius,
Ad lauream Laurentius.

6a. Hic se senem puerulus
Monstravit sapientia

6b. Et doctorem discipulus
Divina docens studia.

7a. Pastus medulla tritici
Renuntiavit cortici,
Impulsus hoste triplici
Nunquam potuit subjici.

7b. Carnem domans cilicio
Mundum domandi studio
Pugnavit cum daemonio
Humilitatis gladio.

8a. Natus de stirpe regia
Se vovit regi gloriae,
Duodenus exsilia
Passus pro pace patriae.

8b. Hic abbas fuit ordine
Sed non curans dominium,
Solo functus est nomine
Cursus sequens humilium.

9a. Hic Dei providentia
Praefuit Dubiliniae,

9b. Nunc est ejusdem gratia
Lux et decus Normanniae.

10a. Fleat nunc Dubilinia
Suo privata capite

10b. Et exsultans Augonia
Tanto laetetur hospite.

11a. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul spiritui,

11b. Qui nos aeterno gaudio
Concedat semper perfrui.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — 3b, 1 loquatur Hs. — Mel.: Supernae matris gaudia.

306. De sancto Laurentio.

Altera die Octavarum.

1a. Gratuletur
mater ecclesia,
Puri cordis
depromat gaudia;

1b. Laurentii
laudes et studia
Nostri chori
sonet concordia.

2a. In clericum
pater ex liberis
Dum sorte vult
unum eligere,

2b. Puer sanctus
in sortem Domini
Sine sorte
se transfert libere.

3a. Abbas factus
patris verberibus
Pia matris
adjungit ubera.

3b. Dante Deo
creatus pontifex,
Plus honores
fugit quam onera.

4a. Dorsum suum
domat cilicio,
Pari torquens
crura supplicio;

4b. His accedit
supplex oratio,
Impinguata
jugi jejunio.

5a. Aquam bibit,
quae vinum simulat
Uvae super
aspersa sanguine.

5b. Laudem fugit,
sed laudem cumulat
Novo virtus
latens sub tegmine.

6a. Dat quingentis
ex suis dapibus
Omni die
cibum pauperibus,

6b. Et projectos
a duris matribus
Dat alendos
piis nutricibus.

7a. Nudos vestit,
captivos redimit
Et liberat,
quos hostis opprimit.

7b. Sic thesauros
paternos dirimit
Et coelorum
thesauris imprimit.

8a. Sic egenis
cuncta disperserat,
Quod vel nummum
migrans non habuit.

8b. Quia nihil
dandum supererat,
Testamentum
nullum disposuit.

9a. Bonis ergo
sequamur moribus,
Quem jam scimus
adeptum requiem,

9b. Ut possimus
illius precibus
Regis regum
videre faciem.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250.

307. De sancto Laurentio.

Die Tertia.

1a. Interna cordis gaudia
Concordi vox harmonia
Demonstret exterius,

1b. Gratuletur Hibernia,
Sed Augensis ecclesia
Resultet uberius.

2a. Hac in die Laurentius,
Christi praesul egregius
Urbis Dubiliniae,

2b. Clarus regali genere,
Clarus virtutum opere
Causam dat laetitiae.

3a. Hic ad baptisma delatus
Laurentius est vocatus
Prophetali famine,

3b. Ut lauro sit coaptatus
Nec laurea sit privatus,
Tali datur nomine.

4a. Auri viror non marcescit,
Semper viret, uri nescit
Hiemali frigore;

4b. Puer sanctus sic virescit,
Gratiarum dum excrescit
Et virtutum foenore.

5a. Praesul ergo consecratur,
Christo totus immolatur,
Thuri myrrha sociatur,
Ut pura sit hostia.

5b. Tubae sonum decorabat
Cithara, quae resonabat,
Dum agit, quod praedicabat,
Dulcis fit melodia.

6a. Viscerosus pietate,
Totus ardet caritate
Depressorum egestate
Relevans inopias.

6b. Nudis praestat indumentum,
Famelicis alimentum,
In pauperum nutrimentum
Dispergit divitias.

7a. Fame, siti cutis aret
Et, ut lampas corruscaret,
Morbos sanat, signis claret
Et lucet virtutibus.

7b. Furiosae sensus datur,
Caput laesum mox sanatur,
Marescalo condonatur
Salus ejus precibus.

8a. O quam felix Hibernia,
Tanti nutrix praesulis,
Quo susceptrix Normannia
Refulget in populis.

8b. Dolet urbs Dubilinia
Carens hoc antistite,
Et Augensis ecclesia
Tanto gaudet hospite.

9a. O Laurenti,
praesul egregie,
Nunc incola
civisque patriae,
Nos miseros
in via refove,
Diros hostis
insultus remove.

9b. Triumphali
qui fulges laurea,
Coeli nitens
aula siderea,
Post praesentis
vitae naufragium
Nos sublevans
perduc ad bravium.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — 2a. 2 egregius fehlt Hs. — 3a, 1 a baptisma Hs.

308. De sancto Laurentio.

Die quarta.

1a. Laude multifaria
Attollat praeconia
Praesulis Laurentii

1b. Nostra laeta concio,
Lingua, mens et actio
Sint consona gaudii.

2a. Laus decet Laurentium,
Sed hunc plebs Augensium
Collaudet prae omnibus,

2b. Cujus namque meritum
Augum reddit inclitum
Signis et virtutibus.

3a. Nato de stirpe regali
Nomen jussu prophetali
Mutatur divinitus,

3b. Florem spernens mundialem
Sponte sumit clericalem
Sortem puer inclitus.

4a. A primaeva mox aetate
Mira morum gravitate
Refertus et gratia,

4b. Voluptates abdicavit
Seque Deo dedicavit
Viva factus hostia.

5a. Sic promotus in abbatem
Tandem sumit dignitatem
Sedis Dubiliniae,

5b. Ubi carnem disciplina,
Victu, veste cilicina
Afflixit quotidie.

6a. Sic abjectos parvulos
Omnes nutriebat,
Quos in signum bajulos
Crucis faciebat
Et per dies singulos,
Ut tempus urgebat,
Quingentos pauperculos
Ad mensam alebat.

6b. Sic justis operibus
Praesul insistendo,
Desolatis omnibus
Pie consulendo,
Thesauris coelestibus
Semper reponendo,
Pauper fit pauperibus
Cuncta largiendo.

7a. Annis istis
dum hostem publicum.
Mundum, carnem
sibi suppeditat,

7b. Capellano
vitam restituit,
Triduanum
de morte suscitat.

8a. Qui jam sanas innumeros
Defunctos, aegros ceteros,
Caecos, claudos et debiles

8b. Nunc a nobis illecebras
Carnales et post tenebras
Excludas prece flebiles.

9. Ut per te plena criminum
Nobis concessa venia
Perenni tecum Dominum
Collaudemus in gloria.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — 8a, 1 sanat Hs.

309. De sancto Laurentio.

Die quinta.

1a. Festa sunt nobis gaudia,
Quae duo luminaria
Suis illustrant radiis,

1b. Martinus et Laurentius
Ductor uterque praevius
Et doctor vitae filiis.

2a. Patres et archipraesules.
Pauperes olim exsules,
Nunc in coeli palatio

2b. Pro brevibus suspiriis,
Pro malis transitoriis
Regni fruuntur gaudio.

3a. Haec duo vasa gloriae
Nobis apponunt hodie
Varia vitae fercula,

3b. Sed et misericordiae,
Sanctitatis et gratiae
Clara demonstrant specula.

4a. Hi sunt exemplar fidei,
Duo filii olei,
Duo dulcoris ubera,

4b. Duae portae justitiae,
Duo postes ecclesiae,
Duo doctrinae sidera.

5a. Horum vita sanctissima
Morsque pretiosissima
Merces est supra pretium,

5b. Isti probantur vivere,
Quorum implentur munere
Piae preces fidelium.

6a. Vixit vita dignissimus
Martinus, per quem legimus
Tres ad vitam restitui;

6b. Vivit vere Laurentius,
Per quem septem et amplius
Suscitati sunt mortui.

7a. Horum praeclara merita
Laude referre debita
Vox humana non sufficit,

7b. Sed sit laudis materia
Christus, qui sua gratia
Solus laudandos efficit.

8a. Ipsum laudemus jugiter
Deprecantes humiliter
Devotae mentis precibus,

8b. Ut nos ornatos moribus
Det laudare perenniter
Eum cum sanctis omnibus.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — Das Fest des hl. Laurentius von Dublin fällt auf den 14. November. Der fünfte Tag der Oktav, der 18. November, ist gleichzeitig der Oktavtag des hl. Martin von Tours, dessen Fest am 11. November gefeiert wird, daher die Verbindung der beiden in dieser Sequenz.

310. De sancto Laurentio.

Die sexta.

1a. Gaude gaudens et laetare
Et de tuo gratulare
Patrono, Hibernia,

1b. Teque decet laudes dare
Et de tuo exsultare
Thesauro, Normannia.

2a. Ecce, praesul egregius,
Auget Augum Laurentius
Honore et gratia,

2a. Quod rex coeli propitius
Ibi praestat frequentius
Infirmis remedia.

3a. Hic sacerdos eximii
Imitatur Laurentii
Levitae vestigia,

3b. Dum ex vi sacerdotii
Vicem tenet martyrii
Ejus abstinentia.

4a. Illum jubente Decio
Forti candens incendio
Assavit craticula,

4b. Huic proprio judicio
Cinere et cilicio
Aruit cuticula.

5a. Congratulatur socio
Laurentius Laurentio
In coeli palatio,

5b. Laureantur in gaudio,
Ille cruore proprio,
Iste sacerdotio.

6a. Hic sacerdos et levita
Unus morte, alter vita
Immolant se Domino,

6b. Cui assistentes ita
Veste nitent polymita
Cum decore gemino.

7a. Salve ergo, reverende,
Sancte praesul et colende
Fideli obsequio,

7b. O Laurenti venerande,
O sacerdos praeconande
Cum omni tripudio.

8a. Tibi, pater, supplicamus
Tuam opem imploramus
In hoc mundi proelio,

8b. Quo victores exposcamus
Sanctorumque valeamus
Adjungi consortio.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — 3b, 1 exui sacerdotio Hs. — 4b, 3 wieder craticula Hs.

311. De sancto Laurentio.

Die septima.

1a. Collaudantes exsultemus,
Ad laudandum praeparemus
Cor, vocem et opera:

1b. Mens laetetur interius,
Vox resultet exterius,
Opus jungat dextera.

2a. Trino Deo et simplici
Una voce et triplici
Merito laus canitur;

2b. Sic laudet omnis populus,
Triplex enim funiculus
Difficile rumpitur.

3a. Pestis avaritiae,
Simul et invidiae
Recedat tristitia,

3b. Nec tumor superbiae,
Nec fel iracundiae
Nostra turbet gaudia.

4a. Laurentius hodie
Laudis et laetitiae
Nobis est materia,

4b. Qui stirpis egregiae
Factus est et patriae
Lux, decus et gloria.

5a. Castam servat juventutem,
Adhuc puer senectutem
Morum gerit in virtutem
De virtute gradiens.

5b. Christi fragrans in amorem,
Ejus currit in odorem,
Mundi mundus foedum florem
Et sese transsiliens.

6a. Archipraesul ordinatur
Et praesulem imitatur,
Qui corda purificat,

6b. Vivam, sanctam, innoxium
Deo placentem hostiam
Se totum sacrificat.

7a. Ad nos Dei clementia
Tam magnus ex Hibernia
Thesaurus dirigitur,

7b. Non in terra ut loculis
Celatus sed miraculis
Cunctis palam proditur.

8a. Gaude, plebs Augensium,
Collauda Laurentium
Et ejus auxilium
Incessanter rogita.

8b. Turbata solatium,
Infirma praesidium,
Ignara consilium
Ejus semper flagita.

9a. Hunc apella,
Ne procella
Maris te dejiciat,

9b. Ne sors laeta
Vel quieta
Incautam decipiat.

10a. Caro premit,
Mundus fremit,
Hostis urget acrius,

10b. Ne te flectant
Vel innectant,
Vocetur Laurentius.

11a. Sussitator mortuorum,
Reparator oculorum,
Emundator leprosorum,
Preces nostras suscipe.

11b. Qui loquelam reddis mutis,
Membris robur dissolutis,
Nos a jugo servitutis
Gehennalis eripe.

12a. Quos tua replet gaudio
Corporalis translatio
Simul et praesentia,

12b. Nos ab hoc nequam saeculo
Sacro precum vehiculo
Transfer ad coelestia.

13. Tuis intentos laudibus
Nos salva sacris precibus
Et ornatos virtutibus
Coelorum junge civibus.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — 10b, 2 invectant Hs. — 11b, 4 excipe Hs.

312. De sancto Laurentio.

In Octava.

1a. Laeta dies hodierna,
Qua laetatur in superna
Confessor egregius;

1b. Gaudet nutrix Hibernia,
Sed Augensis ecclesia
Laetatur uberius.

2a. Felix tellus occidentis,
Quam roravit orientis
Ros de coelo veniens,

2b. Ex fervore pietatis
Et humore caritatis
Vir processit oriens.

3a. Regum natus parentela
Meliori sub cautela
Genus suum extulit,

3b. Dum peccati spreta sorde
Coeli regem toto corde
Regi terrae praetulit.

4a. Puer vacans disciplinis
Totus erat in divinis
Et Dei servitio,

4b. Et quod de scripturis audit,
Totum firmat, totum claudit
In cordis armario.

5a. Laurus virens non tabescit
Et pruina non marcescit
Viror uri nescius,

5b. Sic a lauro derivatus,
Fide firma laureatus,
Vocatur Laurentius.

6a. Hic expleta juventute
Vir vocatus a virtute
Tulit jugum Domini;

6b. Carnem foris macerabat,
Motus pravos refraenabat
Nulli vacans crimini.

7a. Pius, prudens, literatus,
Christi jugum amplexatus,
Ad honorem praesulatus
A cunctis eligitur.

7b. Tali gaudens sub pastore,
Nunc timore, nunc amore
Ovis errans ab errore
Ad gregem reducitur.

8a. Ne lateret sub mensura
Caecis lumen redditura
Lux exstingui nescia,

8b. Candelabro sublimatur,
Dono cujus illustratur
Augensis ecclesia.

9a. Nam per ejus sanctitatem
Dat infirmis sanitatem
Dei miseratio,

9b. Lepram vestit munda cutis,
Usus linguae datur mutis
Praesulis suffragio.

10a. Caecis visus reformatur,
Claudis gressus reparatur,
Fugantur daemonia;

10b. Redditur vita defunctis,
Aegris salus datur cunctis
In fide non devia.

11a. Praesul Christi venerande,
Vitae nobis viam pande,
Ne nos premat jugum grande
Carnis vel molestia.

11b. Qui tranquillas fluctus maris,
Navigantes consolaris
Tua nobis in amaris
Sint praesto suffragia.

Grad. ms. Augense saec. 15. Cod. Rotomagens. 250. — 10b, 3 In fide sit devia Hs. — 11a, 4 Carnis vult molestia Hs.

313. De sancto Lazaro.

1a. Triumphali gloria,
Felici concordia
Lazari praeconia
Casta proles insonet,

1b. Lux lucet, qua obvia
Coelestis militia
Ad laeta convivia
Hunc concivem admonet.

2 a. Fontisebraldi collis,
Quae hunc diem recolis,
Jam cum coenobicolis
Lauda, plaude, praedica.

2 b. Hunc regalis sobolis
Principem Jebus polis,
Quem pro patrono colis,
Tibi jure vendica.

3 a. Si quaeris miracula,
Generis pinnacula,
Gesta, mores, singula
Visu mentis aspice;

3 b. Hic vir sine macula
Terrena piacula
In aeterna saecula
Transvehit mirifice.

4 a. Flagrat flos infantiae
Rore pudicitiae,
Fervens stat in acie
Vir potens in proelio.

4 b. Hilarata facie
Deditos moestitiae
Statuit laetitiae
Factis et eloquio.

5 a. Cibat, a quo pascitur,
Invitans suscipitur,
Omni danti largitur,
Cunctis claret titulis.

5 b. Dum languore teritur,
Pius hospes quaeritur,
Distulit, sed flectitur
Sororum oraculis.

6 a. Nedum stat in limine
Jesus, ambae feminae
In fidei lumine
Ferunt voce humili:

6 b. Si fuisses, Domine,
Non mortis examine
Frater sub velamine
Clauderetur sigilli.

7 a. Hunc orbatis vocibus,
Alternatis vicibus,
Repetitis precibus
Flectunt inflexibilem.

7 b. Ora rigat fletibus,
Fremit cor singultibus,
Ubi, ait stantibus,
Posuistis flebilem?

8 a. Exorat ad tumulum
Solvens mortis vinculum,
Clamat vitae pabulum:
Veni foras, Lazare!

8 b. O sanctorum speculum,
O salutis poculum,
Fac nos post hoc saeculum
Celsa coeli scandere.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534. — 3, 4 Justo mentis apice.

314. De sancto Leodegario.

1 a. In Leodegarii
Praesulis praeconio
Provocant se filii
Caritatis studio.

1 b. Regis in Lotharii
Claruit palatio,
Sed et pontificii
Floruit officio.

2 a. In hunc Joseph iterum
Fera fratres incitat,
Ebroinus alterum
De se Judam suscitat.

2 b. Exemplo dominico
Pastor dat pro ovibus
Hosti se domestico,
Gladiis et fustibus.

3 a. Foris lux effoditur,
Sed lux intus radiat,
Sine lingua loquitur
Et futura nuntiat.

3 b. Stat invictus pontifex
Nec succumbit gladio,
Victus cadit carnifex
Traditus incendio.

4a. Coronatur duplici
Martyr pro martyrio,
Nece fratris unici
Sanguineque proprio.

4b. Cum sic caesus steterit
Liquido colligitur,
Quod, qui Christo vixerit,
Christo nunquam moritur.

5a. Pastor optime,
Tuos reprime,
Ne discordiae
Fomes vel invidiae
Gregem tuum laceret.

5b. Pro supplicibus
Pulsa precibus
Mundi pretium,
Ut suarum ovium
Nos in grege numeret.

Grad. ms. Vedastinum saec. 13/14. Cod. Atrebatens. 1011. A. — Miss. ms. Vedastinum saec. 14. in Cod. Atrebatens. 888. B. — Miss. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 882. C. — 8b, 3 sqq. fehlen C.

315. De sancto Leodegario.

1. Jam Leodegarii,
Martyris egregii,
Rutilant solemnia.

2a. De cujus martyrio
Tota coeli concio
Gaudet et ecclesia,

2b. Ejus de victoria
Gaudeat cum gloria
Haec praesens familia.

3a. Martyr iste inclitus
Mundo erat editus
Francorum ex genere,

3b. Quem pius Lotharius
Rex fecit attentius
Litteris instruere.

4a. Pictavensi praesuli
Datur et sub seduli
Documenti artibus
Crescit in virtutibus.

4b. Praesul Deo destinat,
In levitam ordinat
Hunc edoctum studio
Reddidit Lothario.

5a. Studens legi
Placet regi,
Praesulatur,
Consecratur
Aeduensis pontifex.

5b. Lotharius
Migrat pius,
Hilderico
Stat amico
Regi praesul opifex.

6a. Sic obitque Hildericus,
Sceptrum tenet Teodoricus
Ebroino consule,

6b. Ebroinus hic vulpinus
Fraude olet, mente dolet
Debacchans in praesule.

7a. Inter clerum hunc accepit,
Linguam abscidi praecepit,
Flagellari cum baculis
Atque privari oculis.

7b. Super rupes nudis plantis
Ducitur, in poenis tantis
Gaudet gravi examine
Coeli confultus lumine.

8a. Hunc hostis caedi commisit,
Milites quatuor misit,
Tres cadentes
Poenitentes
Petunt dari veniam.

8b. Quartus ensem collo praestat,
Mactat caput, corpus restat
Una hora,
Sine mora
Martyr intrat gloriam.

9a. O pater Leodegari,
Dignare nos adunari,
Apud Christum
Chorum istum
Clementer concilia,

9b. Ut fons summae pietatis
Nos purgatos a peccatis
Servos suos
Atque tuos
Mundet data venia.

10. Amen dicant omnia.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — Mel.: Mane prima Sabbati.

316. De sancto Leonhardo.

1a. Psallat chorus et laetetur
Et beatum veneretur
Leonhardum, per quem detur
Nobis salus omnibus.

1b. Omnes clament exsultantes,
Venerentur jubilantes,
Sancto Dei laudes dantes
Ex devotis mentibus.

2a. Ex regali stirpe natus
Adolescens Deo gratus
Sanctitatem sui status
Patefecit omnibus

2b. Clarus ortu, clarus vita,
Actu verus coenobita,
Tandem fulsit eremita
Condensis nemoribus.

3a. Tunc vir Dei praedicare
Coepit fide et sanare
Aegros atque liberare
Pressos a daemonibus.

3b. Hic carceri deputatos,
Compedibus mancipatos,
Absolvit atque damnatos
Pro multis criminibus.

4a. Hic reginam proclamantem
Et in partu laborantem
Liberavit et infantem
Reddidit parentibus.

4b. Hac de causa rex legavit
Silvam, quam hic peragravit
In asello et signavit
Ejus certis gressibus.

5a. Ecclesiam hic fundavit
Et monachos aggregavit,
Ipsam quoque consecravit
Matris Dei laudibus.

5b. Longe distans a torrente
Orat Deum pura mente
Et scaturit fons repente
Cunctis loci civibus.

6a. O quam sanctus, cujus laudi
Cedit quidquid fine claudi
Potest, nostras voces audi
Dans favorem precibus.

6b. Mulce tristes, aegros sana,
Rege gressus, iter plana,
Ne labatur mens humana
Mortis durae sordibus.

7a. Leonharde, serve Dei,
Munimentum nostrae spei,
Te rogamus licet rei,
Sta pro peccatoribus.

7b. Pietatem imploramus
Summi regis, quem rogamus,
Ut det nobis, quem optamus,
Locum in coelestibus.

Miss. ms. Gemmeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 301. A. — Miss. ms. Gemmeticense anni 1492. Cod. Rotomagens. 302. B.

317. De sancta Lucia.

1a. Adest dies celebris,
In qua lux a tenebris
Divisa resplenduit,

1b. Lux Lucia nomine
In coelorum agmine
Hodie comparuit.

2a. Haec est lux mundissima,
In fructu centesima
Quam luxus non polluit;

2b. Haec est lux gratissima,
Quae parentis intima
A fluxu compescuit.

3a. Lux est communissima,
Christo devotissima,
Cuncta sua tribuit;

3b. Lux est nobilissima,
Quam ars et vis plurima
Movere non potuit.

4a. Lux est flagrantissima,
In quam ferventissima,
Flamma non praevaluit,

4b. Haec in sexu fragili
Fide semper stabili
Christum non deseruit.

5a. Jam patebant viscera
Per illata vulnera
Et fidem non tacuit,

5b. Gentem vicit perfidam,
Plebem fovit timidam
Ac in fide tenuit.

6a. Revelavit abdita,
Quod esset pax reddita
Electis aperuit,

6b. Sic coram fidelibus
Sacra sibi dantibus
Lux ista occubuit.

7a. Ergo, lumen luminum,
Deprecemur Dominum,
Qui lucem hanc praebuit,

7b. Dare nobis criminum
Veniam et terminum
Quem lux haec obtinuit.

Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 74. A. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 77. B. — 6b, 1 Sic coronam fidelibus A. — 7b, 2 veniam fehlt A. — 7b, 3 haec fehlt A.

318. De sancto Ludovico.

1a. Ad honorem summi regis
Fervoremque nostrae legis
Et doctorem Christi gregis
Jubilet ecclesia,

1b. Festa regis Ludovici,
Servi Dei et amici,
Plus quam ore possit dici,
Solemnizet Francia.

2a. Ex regali stirpe natus
Adolescens Deo gratus
Promptus fuit et paratus
Propulsare vitia,

2b. Et virtutes aggregare
Oppressosque relevare
Et egenis fabricare
Grata xenodochia.

3a. Hic rex religiosorum,
Monacharum, monachorum
Nec non et canonicorum
Fundavit coenobia.

3b. Hic fratres praedicatores
Sublimavit et minores,
Per quos nobis patent fores
Ad coeli palatia.

4a. In partibus transalpinis
Nec non et in transmarinis
Christianis peregrinis
Auri dedit milia.

4b. A paganis coartatur,
Custodiae mancipatur,
Nec caret, sicut probatur,
Martyrii gloria.

5a. Recedunt infirmitates
Et accedunt sanitates,
Per tempora, per aetates
Crescit sancti gratia.

5b. En caeci illuminantur,
Paralytici curantur
Et defuncti suscitantur
Per ejus suffragia.

6a. O quam sanctus, cujus laudi
Cedit, quidquid fine claudi
Potest, nostras preces audi
Dans favori gaudia.

6b. O quam sanctus, cujus vita
Non solum ut eremita
Sed ut simplex coenobita
Refulsit in curia.

7a. Ludovice, sancte Dei,
Munimentum sanctae spei,
Te rogamus licet rei,
Da gratiam in via.

7b. Pietatem imploramus
Summi regis, quem rogamus,
Ut det nobis, quam optamus,
Gloriam in patria.

Miss. ms. Gemmeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 301. A. — Miss. ms. Gemmeticense anni 1492. Cod. Rotomagens. 302. B.

319. De sancto Ludovico.

1a. Clarum sidus gloriae,
Decus regni Franciae
Nobis fulsit coelitus,

1b. Nam triumphat hodie
Per arma justitiae
Ludovicus inclitus.

2a. Dives sine macula,
Laudandus per saecula
Fecit mirabilia.

2b. Aromatum nebula,
Quam spirant miracula,
Repletur ecclesia.

3a. Salomoni similis,
Nam Deo amabilis
Fuit et pacificus.

3b. Justus, prudens, dapsilis,
Pius, mundus, humilis,
Moribus angelicus.

4a. Jam candor munditiae
Et odor fragrantiae
Lilii convallium

4b. Attestantur proprie
Ludovici gloriae
Et clamant praeconium.

5a. Beate Ludovice,
Pio vultu respice
Vota supplicantium

5b. Et sortis angelicae
Nos consortes effice
Post praesens exsilium.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegavens. 90.

320. De s. Ludovico Episcopo.

1a. Plebs fidelis jubilat,
Quia sidus rutilat
Novae claritatis,

1b. Ludovicus pontifex,
Egenorum opifex,
Arbor caritatis.

2a. O regalis soboles,
Sanctitate redoles
Placens condimentum,

2b. O decus ecclesiae,
Decor conscientiae,
Boni fundamentum.

3a. Tu, Tolosa civitas,
Gaude, quia militas
Sub tanto pastore.

3b. Felix es, Marsilia,
Magna promens gaudia
De tanto splendore.

4a. Minorum religio,
Haec dicata socio,
Qui regnat in caelis,

4b. De insigni gratia
Dans Christo praeconia
Semper sit fidelis.

5a. Corruscat miraculis
Testantibus populis,
Quos curat a morbis,

5b. Surgat a criminibus
Ejus sanctis precibus
Sauciatus orbis.

Miss. Tolosanum imp. s. l. 1490. A. — Miss. Tolosanum imp. Lugduni 1524. B.

321. De sancto Maculpho.

1a. Venerando confessori
Nostri psallat coetus chori
Decantans Alleluja,

1b. Qui adepta potiori
Dignitate celsiori
Coeli est in regia.

2a. Hujus vita confessoris
Ab ascensu primi floris
Sancta et laudabilis,

2b. Digna laude creatoris
In exemplum est honoris
Cunctis imitabilis.

3a. Ut devotus Christi miles
Infra annos pueriles
Totum sese contulit

3b. Christi cultus ad serviles,
Ubi satis juveniles
Carnis aestus pertulit.

4a. Quibus victis bono fine
Civitatis Constantinae
Praesuli committitur,

4b. Per quem legis ad divinae
Sanctitatis et doctrinae
Ordines provehitur.

5a. Ut fidelis dispensator
Monachorum factus pastor
Gregem suum non turbavit,

5b. Sed ut prudens legislator
Et ut sagax procurator
Eum verbo vitae pavit.

6a. Per istius sanctitatem
Consequuntur sanitatem
Debiles, lunatici,

6b. Claudi gressus firmitatem,
Caeci visus novitatem,
Sensum daemoniaci.

7a. Surdis usus aurium,
Salus imbecillium
Ac mutis eloquium
Per Maculphum redditur;

7b. Morbus, quem nos regium
Ob naturam vermium
Carnem infestantium
Vocamus, expellitur.

8a. Hujus patris tam praeclari,
Ne mergamur in hoc mari
Poscamus suffragia,

8b. Quo possimus gratulari,
Postulemus nobis dari
Paradisi gaudia.

Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. add. saec. 14. A. — Miss. Trecense imp. Trecis 1533. B.

322. De sancto Mammete.

1. Voce, corde jubilemus
Jubilantes exsultemus
Solemni laetitia.

2a. Et laus Christi decantetur
Et beati celebretur
Mammetis victoria,

2b. Qui spe certa confirmatus
Non expavit cruciatus
Nec mundi supplicia.

3a. Puer adhuc duodennis
Non humanae sed perennis
Vitae quaerens gaudia,
Ne colantur idola,
Hortatur Christicola
Ratione praevia.

3b. Fervens zelo caritatis,
Rebus suis erogatis
Oppressus inopia,
Christum Deum praedicat,
Quem signis magnificat,
Et virtutum gratia.

4a. Quod ut novit dux profanus,
In hunc sanctum jecit manus
Ducis inclementia.

4b. Dumque sanctus sic tenetur,
Nomen Christi confitetur
Constanti fiducia.

5a. Martyr enim firmae mentis
Exsultabat in tormentis
Dans Christo praeconia,

5b. Sed tyrannus debachatur,
Quando sibi nuntiatur
Certantis constantia.

6a. Ergo sibi praesentatum
Donis mulcet dignitatum
Praetendens insignia;

6b. Nunc minatur, nunc blanditur,
Sed vir sanctus invenitur
Invictus per omnia.

7a. A parentum disciplinis
Neque prece neque minis
Tyranni vesania

7b. Illum valet amovere,
Neque possunt hunc terrere
Tam dura flagitia.

8a. Devorandus feris datur,
Sed in agnum commutatur
Ferarum saevitia;

8b. Haec submissa pedes lambit,
Haec amplexu collum ambit,
Pia dans obsequia.

9a. Inde sancto, quae parantur,
Circa corpus applicantur
Lampadum incendia,

9b. Sed per illa nec doloris
Ulla signa nec ardoris
Apparent vestigia.

10a. Videns judex nec tormentis
Hunc nec flecti blandimentis,
Nec a fide suae mentis
Mutari constantiam,

10b. Fornax jubet incendatur,
In qua martyr comburatur,
Sed nec per hanc molestatur
Nec sentit angustiam.

11a. Deo namque protectore
Nullo laesus est ardore,
Nec in veste nec in ore
Visa est combustio.

11b. Ignis enim contra morem
Rorem spirat non ardorem,
Christi juvat bellatorem
Angelorum concio.

12a. Pretiosa Christi rosa,
Pio regi nos praesenta,
Per quem poenas et tormenta
Devicisti, martyr Christi,
Christo placens hostia.

12b. Ut te duce vera luce
Mereamur collocari
Et cum sanctis epulari,
Ubi datur, quod optatur,
Vita, pax et gloria.

Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 110. A. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin Aeduens. 114. B. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. C. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 115. D. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 117. E. — Miss. ms. Aeduense anni 1476. Cod. Semin. Aeduens. 118 bis. F. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 123. G. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 124. H. — Grad ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. I. — Mel.: Laudes crucis.

323. De sancta Margareta.

1a. Margaretae collaudemus,
Corde, ore decantemus
Virtutum insignia,

1b. Rachel suum pascit gregem,
Praesens quaerit nomen, legem,
Raptus ad suspiria.

2a. Margareta sum vocata,
Generose procreata,
Christi cultus dicitur.

2b. Carcer claudit, gemma latet,
Dum applaudit, draco patet,
Casto pede sternitur.

3a. Dum non cedit
Virgo exuitur,
Virgis caedit
Tortor et vincitur.

3b. Virginea
Membra dilaniat,
Et ignea
Lampas excoriat.

4a. Concha plena
Rubens gena
Quassatur, percuttitur,

4b. Porcis sita
Margarita,
Hortus clausus spargitur.

5a. O quam fortis femina,
Fortia certamina
Superat nec suspirat.

5b. O quam vilis praefectus,
Moris mutat affectus,
Quam tam amat, trucidat.

6a. Miserere
tuae pulchritudinis.

6b. Misereor
divinae imaginis.

7a. O quam firma fide
Profert intrepide
Verba deifica;

7b. O quam sunt lutei
Tyranni laquei,
Dicta sophistica.

8a. Margarita tu diceris,
Margaritis prae ceteris
Fragrans sicut lilium;

8b. Tu es vellus in area,
Granum purum a palea,
Florens flos convallium.

9a. Laudes ergo Margaretae
Personemus omnes laete
Voce clara.

9b. Orat scandens in superis
Omni hora pro miseris
Exorata.

10a. Ave virgo gratiosa,
Patri tuo odiosa,
Christo sponso dilecta.

10b. Ave fulgens margarita,
Pulchra prudens et inclita,
Morum gemma electa.

11a. Felix, quae tot milia
Traxit per martyria
Ad choros sanctorum.

11b. Hora mortis exoret,
Ut salutem imploret
Memoris agonum.

12a. O columba humilis,
O aquila nobilis,
O columna stabilis,
Morte ruis.

12b. O puella parvula,
Omni carens macula,
Necis dira jacula
Laeta subis.

13a. Caput amputatur,
Luna eclipsatur,
Hostia immolatur.

13b. Jesu, spes populi,
Post finem saeculi
Nobis te sine frui.

Prosar. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londinens. Eg. 2601. — 11b, 1 q. exorat . . . implorat Hs. — 11b, 3 Memores Hs. — 13a, 3 Christi hostia Hs.

324. De sancta Margareta.

1a. Virginalis gaude chorus,
Quem virilis nondum thorus
Casto laesit gremio,

1b. Pro consorte Margareta,
Trinitatis cui secreta
Jam relucet unio.

2a. Carne munda conservata
Summo nupsit illibata
Sponso Dei filio,

2b. In quo semper delectatur
Et ubique comitatur
Intacto vestigio.

3a. Stirpe clara procreata
Est nutrici commendata
Educanda studio,

3b. Gregem cujus fovens pastu
A praefecto pleno fastu
Cupitur Olybrio.

4a. Formae vultus collaetatur,
Nomen, genus sciscitatur
Optans hanc conjugio;

4b. Christum, inquit, adamavi,
Sacro cujus subjugavi
Totam me dominio.

5a. Multis hanc blanditiis
Praeses et divitiis
Immutare studuit,
Nullo tamen potuit
Suavi colloquio.

5b. Raptus ergo furia,
Moxque Sion filia
Carcere recluditur,
Occurrat, praecipitur,
Diis sacrificio.

6a. Cultum sprevit idolorum
Nec se vano promissorum
Credidit impendio,

6b. Illi spondet thura dare,
Quem tremiscunt tellus, mare
Et quaevis plasmatio.

7a. Flagro mox pectineo
Caeditur, equuleo
Datur pro supplicio;

7b. Virgulis atteritur
Saevis et affligitur
Lampadis incendio.

8a. Aqua pleno mergitur,
Nihil tamen laeditur,
Margareta dolio,

8b. Draco vorat, scinditur,
Illi dum conceditur
Inimici visio.

9a. Triumphalis agonista
Patienter ferens ista
Vitae pro stipendio,

9b. Mortis ejus recolentes
Ut immunes decedentes,
Orat, sint a vitio.

10a. Ensis tandem dominatur,
Judicis dum aspernatur
Dirigi consilio,

10b. Caput ejus amputatur,
Lictor coelo collocatur
Virginis suffragio.

11a. O beata Margareta,
Angelorum quia leta
Te suscepit legio,

11b. Tuis caris placa Deum
Et ne labi sinas reum
Perenni dispendio.

12a. Opem praebe desperatis
Et languore praegravatis
Mortis in confinio,

12b. De hac vita dum vocamur,
Fac, ut ibi perfruamur
Sempiterno gaudio.

Miss. ms. S. Floriani XI 389 saec. 14. A. — Miss. ms. S. Floriani XI 391 saec. 14. B. — Miss. ms. S. Floriani III 221 saec. 14. C. — 3a, 2 Est nutricis A. — 5b, 2 Patriarchae filia A. — 8b, 1 Draco vorans B.

325. De sancta Margareta.

1a. Laus tibi sit, Christe,
fili Dei unigenite,

1b. Cum patre qui regnas
in unitate paracliti.

2a. Quem agnum sequuntur
agmina virginum,
quocunque ieris,

2b. Nomen tuum et patris
frontibus in suis
scriptum habentia.

3a. Inter quas haec virgo candet
virginitatis lilio,

3b. Et rubet roseo vultu,
rubicunda martyrio.

4a. Nomen cujus tractum est
ab evangelica margarita,

4b. Quam inventam venditis
omnibus emit negotiator.

5a. Haec tua,
Christe, speciosa
tecum delectatur
in hortis aromatum

5b. Et tuum
ingressa thalamum
tuae visionis
gratia delectatur.

6a. Quam pro nostris excessibus
apud te semper
intercedere poscimus,

6b. Ut mundati criminibus
aeternam mortem
per te vincere possimus.

7a. Et illuc ejus merita
nos levent ad alta,
quos mala nostra
trahunt ad portam
infernalem.

7b. Et ipsa duce praevia
vestibus in albis
te mereamur
sequi per portam
aeternalem.

8a. Ergo Christe, rex aeterne
Domine,
memor in nobis
tuae sis margaritae,

8b. In cujus jucunditatis
lilio
coelestis aulae
concinit symphonia.

9. Laus tibi, Christe Domine.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 479. A. — Miss. ms. Musaei Hungarici saec. 14. Cod. lat. 94. B. — 2a, 3 ierit B. — 4b, 1 sq. omnibus venditis A. — 5a, 4 atriis aromatum A. — Str. 7a und b fehlen A. — 8a, 1 sq. rex aeternae gloriae B. — 8b, 2 gaudio B.

326. De sancta Margareta.

1a. Exsultemus conclamantes,
Diem festum celebrantes
Margaretae virginis;

1b. Cantus nostros innovemus,
Quos in laudem personemus
Ejus sancti nominis.

2a. Exierat Achaiam
Tendens in Antiochiam
Praefectus Olybrius,

2b. Margaretam videns: ite,
Servi, inquit, adducite
Hanc mihi celerius.

3a. Milites comprehenderunt
Virginem et adduxerunt
Protinus Olybrio;

3b. Quaerit, qua fide regitur,
Quis a se Deus colitur,
Sic respondit impio:

4a. Omnipotentem invoco
Ego Deum, pari modo
Christum, ejus filium.

4b. Tu invocas nomen Christi,
Quem traxerunt patres nostri
Crucis ad suspendium?

5a. Christum cruci affixerunt
Et ideo perierunt,
Ipse autem permanet.

5b. Tunc praecepit eam capi
Et in carcerem includi,
Ut sic eam perderet.

6a. Post haec autem est educta
Et ad praefectum adducta
Proferentem talia:

6b. Te, si mihi consenseris,
Et deos adoraveris,
Replebo pecunia. —

7a. Me de via veritatis
Amovere non poteris,
Quam coepi incedere;

7b. Nam adoro Deum caeli,
Quem formidant mare, venti,
Terra solet tremere

8a. In aëre suspenditur,
Corpus tenerum caeditur
Virginis subtilius,

8b. Tamquam de fonte aliquo
Cursu defluit rapido
Sanguis e vulneribus.

9a. Jussu tandem Olybrii
Praecipitur interimi
Sancta virgo gladio;

9b. Sic animam exhalavit
Atque vitam consummavit
Felici martyrio.

10a. O beata sponsa Christi,
Quae coelorum meruisti
Scandere palatia,

10b. Impetra nobis veniam
Delictorum et gloriam
In coelesti patria.

11. Amen dicant omnia.

Grad. ms. Aquicinctense saec. 15/16. Cod. Duacens. 124.

327. De sancta Margareta.

1a. Quod terrarum, quod profundi,
Quod totius ambit mundi
Grandis continentia,

1b. Laude nova compellatur,
Justa namque causa datur,
Ut laetentur omnia.

2a. Pietatem summi regis
Ac praecepta suae legis
Recolat ecclesia,

2b. Ipsum cuncta laudat caro
Mente pura, corde claro
Cum devota gratia.

3a. Ecce dies nobis laeta,
In qua virgo Margareta
Conscendit coelestia,

3b. Quia secum sic neglexit,
Quod post mentem non reflexit
Ad haec transitoria.

4a. Haec in loco stans poenali
Orat Christum carcerali
Clausa sub custodia,

4b. Impugnator ut antiquus
Palam fiat inimicus,
Qui perturbat omnia.

5a. Prece facta
Res est acta,
Serpens natus
Per hiatus
Belli dat indicia;

5b. Hic invasit,
Haec evasit,
Nam sorbendo
Nec laedendo
Parte crepat media.

6a. Hinc ad poenas virgo tracta,
Ut poenarum vi subacta
Colat idolatria,

6b. Prece prius pertentatur,
Sed nec prece minoratur
Animi constantia.

7a. Tandem poenae finis datur,
Ut jam virgo puniatur
Capitis sententia,

7b. Coeli turba sic ambita,
Cum pro morte datur vita
Perpesque victoria.

8a. Tu sacrata,
Tu beata
Vota cerne
Nec jam sperne
Servorum precantia,

8b. Ut donetur
Nec negetur
Poenitenti
Nostrae menti
Comissorum venia.

Miss. Virdunense imp. Parisiis 1554.

328. De sancta Martha.

1a. Sonet vox laetitiae,
Resultet in facie
Pax, amor et gaudium.

1b. Martha lux ecclesiae
Introivit hodie
Coeleste palatium.

2a. Haec est dulcis hospita,
Tam pie sollicita
Circa Dei filium;

2b. Manu parat propria
Magna diligentia
Domino convivium.

3a. Castitatis speculum
Reaccendit populum
Ad aeternum bravium,

3b. Signis et prodigiis
Liberet a variis
Erroribus gentium.

4a. Praedicatrix optima,
Ferit cordis intima
Detestando vitium;

4b. Gratiosa populis
Diffundit miraculis
Lucis suae radium.

5a. Sanctis suis precibus
Det Tarrasconensibus
Gratiae subsidium,

5b. Castrumque promoveat
Et nobis obtineat
In coelis hospitium.

Miss. Tolosanum imp. Lugduni 1524. A. — Miss. Tolosanum imp. s. l. 1490. B. — Mel. jedenfalls Veni sancte spiritus.

329. De sancto Matthaeo.

1. Laudes creatori
canamus digne summo,

2a. Qui nos ipsius militis
venerari
dederat festa Matthaei,

2b. Omnis quem colit fidelis
in quadrati
cardine pie saeculi.

3a. Hunc olim
Ezechiel praevidit
in bis binis
animalibus praeclarum.

3b. Johannes
denuo videns ipsum
esse clamat
in effigie hominis.

4a. Quia post, sancta
voce vocatus
Domini
de quaestibus telonei,

4b. Interesse
apostolico
meruit
ordini et senatui.

5a. Quem ditatum
duplo nomine
sancta canit ecclesia

5b. Apostoli,
evangelistae;
sit gloria Christo lausque.

6a. Quem Christus
trina fide sancto spirituque
repletum

6b. Ad partes
miserat Aethiopiae pius
docendae.

7a. Hic coeperat vir sanctus
spargere verbum Dei,
populum baptizare
atque docere,

7b. Daemones effugare
magosque superare,
caecos illuminare,
claudos sanare.

8a. Mortuis vivere
mutisque loquelam dederat,

8b. Vocibus privatas
aures recluserat potenter.

9a. Accidit interim,
ut natus regis
vitam finiret
morte captus atra,

9b. Quem suis precibus
suscitat, patrem
ejus matremque
baptizando simul.

10a. Qui post multa
miracula
interemptus obiit,

10b. Jam cum suo
perenniter
regnaturus magistro.

11. Miles Christi,
memento nostri.

Grad. ms. Cremifanense 190 saec. 12. A. — Miss. ms. Cremifanense 339 saec. 15. B. — Sequent. ms. Cremifanense post Miss. Roman. imp. Venetiis 1484. C. — Mel.: Eja turma. — 1, 1 salvatori C. — 4a, 1 sq. voce sancta AB. — 5b, 2 et evangelistae gegen den Vers C. — 6a, 2 sanctoque spiritu C. — 6b. 2 pios C. — 8a, 2 mutis et AB. — 10b, 1 Jamque cum C.

330. De s. Maria Aegyptiaca.

1a. Recordentur mentes piae
Vitae sursum spem Mariae
Datam in coelestibus,

1b. Nolens mortem peccatorum
Quam mundavit rex coelorum
Suis a reatibus.

2a. Derelinquens patriam
Venit Alexandriam
Libidine polluta,

2b. Sed Mariae virginis
Ope plenitudinis
Est gratiam secuta.

3a. Orans enim cum audiret,
Quod, Jordanem si transiret,
Mereretur requiem,

3b. Matrem Christi salutavit
Et abscedens adoravit
Ipsius effigiem.

4a. Gemendo gradiens
per solitudinem,
Elongans, fugiens,
Non videns hominem,
Avem aut bestiam,

4b. Eam persequitur
Exclamans Zosimas,
Stat atque loquitur
Fundendo lacrimas,
Pandens miseriam.

5a. Audit senex, serva Dei
Dum, quod egit, refert ei,
Stupet ille modum rei
Devote considerans.

5b. Quia gelus prae rigore
Saepe stridens, nequiore
Torrebatur a calore,
Haec pro Deo tolerans.

6a. Pede sicco transitura
Signat aquas et futura
Praevidet in spiritu,

6b. Sursum pendens elevatur
Et splendore perlustratur
Orando et gemitu.

7a. Transeunti cum trophaeo
Praesens adest ingens leo
Parans ejus tumulum;

7b. Quod Maria vocaretur,
Scriptum senex intuetur
Mox in terra titulum.

8a. Preces ergo per Mariae
Donet Christus, ut in die
Nubis et caliginis

8b. Valeamus esse sui
Et cum eo vera frui
Claritate luminis.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 4b, 3 Stat et loquitur Hs. — 4b, 4 Fundens lacrimas Hs. — 5b, 1 gelu Hs.

331. De s. Maria Magdalena.

1a. Gaude, Sion, laude plena,
Pro Maria Magdalena
Novus cantus resonet,

1b. Quae vitiis expiata,
Virtutibus adornata,
Deo laudes intonet.

2a. In fervore novae spei
Donum intrat pharisaei
Plorans inter epulas,

2b. Christi pedes rigat, tergit,
Mysteriis mox extergit
Mentis ejus maculas.

3a. O quam felix femina,
Quam post tot discrimina
Amor sic incendit,

3b. Cui primum prae ceteris
Revertens ab inferis
Se Christus ostendit.

4a. O Maria, tam beata,
Quae nunc gaudes jam dotata
Cum supernis,

4b. Ubi hauris, quod sitisti,
Nam dilecti tui Christi
Vultum cernis.

5a. Ergo, dulcis Magdalena,
Per te reis fluat vena
Salutis et veniae,

5b. Ut post mortem agni coena
Perfruamur in amoena
Beatorum requie.

Miss. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Carpentoractens. 107. — 2b, 1 figit, tergit Hs.

332. De s. Maria Magdalena.

1. Summi nutu Domini,
Cujus sancto nomini
Det laudes ecclesia,

2a. De palma martyrii
Katharinae virginis
Agimus solemnia.

2b. Jucundemur tympanis,
Modulemur organis
Illius praeconia.

3a. Rege nata regias
Contempsit delicias
Et fortunae copias,

3b. Annis puerilibus
Orbata parentibus
Adhaesit coelestibus.

4a. Inter fluxus sanguinis
Nefandi libaminis
Reprobavit impium
Audacter Maxentium.

4b. Illam philosophica
Non vicit rhethorica,
Sed vanam peritiam
Convertit ad gloriam.

5a. Ut plectatur,
Fabricatur
Duplex rota,
Sed hac mota
Prava perit concio,

5b. In regina
Katharina
Comprobatur,
Quando datur
Fides et Porphyrio.

6a. Fit insanus
Rex profanus,
Cupit tamen
Hoc solamen
Sibi pro tot perditis.

6b. Hanc hortatur,
Hanc precatur,
Haec non curat
Sed obturat
Aures ejus precibus.

7a. Tandem jussa decollari
Poscit sibi tempus dari,
Ut se petenti veniam
Impetraret per gratiam.

7b. Dum a saevo percussore
Decollatur, pro cruore
Lactis emanat rivulus,
Quem sacer fudit jugulus.

8a. Adest coetus angelorum,
Glorioso raptu quorum
Katharina
Monte Sina
Collocata conditur.

8b. Cujus corpus pretiosum
Velut fontem copiosum
Redivivum
Dat olivum
Sicut et nunc cernitur.

9. Cujus nos auxilium
Apud regem omnium
Commendet per saecula;
Amen dicant omnia.

Miss. ms. S. Trinitatis Vindocinens. anni 1457. Cod. Vindocinens. 16. — Mel. offenbar: Mane prima sabbati. — 8b, 4 Dat oleum Hs.

333. De s. Maria Magdalena.

1a. Linguae solve vinculum,
Laudis profer modulum
In Mariae titulum,
Pia cleri concio.

1b. Hodie miraculum
Profertur in populum,
Quo respirat saeculum
Spe, dulcore, gaudio.

2a. In fervore sanctae spei
Magdalena Pharisaei
Domum intrat et fit ei
Peccatorum venia.

2b. Non desperent ergo rei
Recordantes hujus rei,
Dei simul et diei
Declarent magnalia.

3a. Sauciatur cor dolore,
Sauciatur mens amore,
Nardum profert et odore
Repletur hospitium.

3b. Unget Christum hoc liquore
Rigans pedes cordis rore,
Servit manu, servit ore
Servit usu crinium.

4a. Sic contrita, sic compuncta
Mundo vivit ut defuncta
Per excessum spiritus,

4b. Intus uncta, Christo juncta,
Christum amat, spernit cuncta,
Quorum brevis transitus.

5a. Spernens mundi blandimentum
Tota transit in lamentum
Nec reliquit ad momentum
Christum ejus anima.

5b. Trini fletus argumentum
Et effusum ter unguentum
Probant ignem violentum
Penetrantem intima.

6a. Flet in domo, flet ad crucem
Passionem Christi trucem,
Flet et Christum mortuum;

6b. Mane surgit, vitae lucem
Quaerit Christum, quaerit ducem
Ad sepulchrum vacuum.

7a. Vidi cives paradisi,
Quantumcumque tamen visi
Non tollunt moestitiam,

7b. Quaero Christum, quem amisi,
Non consolor, ait, nisi
Dilectum adspiciam.

8a. Spes reorum, Magdalena,
Tua prece tu serena
Nobis Christum, ut a poena
Liberemur criminum.

8b. Et in illa coeli cena
Fluat nobis vitae vena,
Ut fruamur luce plena
Contemplantes Dominum.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 4a, 2 Munde Hs.

334. De s. Maria Magdalena.

1a. Magdalenae gaudia
Celebret ecclesia
Devota fidelium:

1b. Haec est illa domina,
Cui dimisit crimina
Factor et rex omnium.

2a. Christum amans intimis
Pedes ejus lacrimis
Rigans tersit crinibus;

2b. Christi die tertia
Resurgentis nuntia
Fuit prima fratribus.

3a. De se tot gratissimas
Fecit Deo victimas,
Per quot haec peccaverat;

3b. Fonte lota veniae
Culpae fuit carie,
Quae peccatrix fuerat.

4a. Amavit ardentius
Et ideo citius
Meruit haec cernere.

4b. O quam dignum laudibus
Est illam et cantibus
Devotis attollere,

5a. Quae per poenitentiam
Paradisi gloriam
Meruit attingere,

5b. Quod det regens omnia
Nobis coeli curia
Pietatis munere.

Miss. ms. S. Magdalenae Rotomagens. saec. 15. Cod. Rotomagens. 283. — Mel. jedenfalls Veni sancte spiritus.

335. De sancto Martino.

1a. Miles mirae probitatis,
Martinus, lux sanctitatis,
Sacerdotum gloria,

1b. Armis cessit vanitatis,
Tenens fidem trinitatis,
Sanctus ab infantia.

2a. Regularis, militaris,
Praesularis, singularis
Vitae fulgens gratia,

2b. Tibi caris dum precaris,
Expers paris comprobaris,
Conferre remedia.

3a. Innotescis toti mundo,
Qui jam regnas corde mundo
In Dei praesentia,

3b. Nunc devote supplicanti
Choro pro te jucundanti
Largire subsidia.

4a. Ut qui tibi sunt subjecti,
Per te tute sint protecti
Ab hostis astutia,

4b. Sed et sursum sint subvecti
Et cum sanctis sint refecti
Superna laetitia.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 194. A. — Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 195. B.

336. De sancto Martino.

1a. Hodiernae lux diei
Celebris in servi Dei
Agitur memoria,

1b. Hic Martinus, vir insignis,
Praeclaris effulget signis,
Magnus in ecclesia.

2a. Magnus nondum baptizatus
Est a Christo demonstratus
Angelis in patria,

2b. Nam in mundo, quem vestivit,
Referentem hunc audivit
De veste praeconia.

3a. Hic vestitum se commendat,
Ut commendans nos accendat
Christus ad similia,

3b. Laudat opus largitatis,
Quod largitur digna gratis
Largitatis praemia.

4a. Floret virtus in Martino,
Signo vastat chaos trino
Fides nunquam dubia,

4b. Fidem sibi scutum ponit,
Dum in hostes se imponit
Martini militia.

5a. Miles primum, eremita
Post meritis est et vita
Monachorum gloria;

5b. Praesul digne factus tandem
Vicem sumptos ad eandem
Sua servet gratia.

6. Ipse pastores et gregem
Prece reddat apud regem
Securos de venia.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 195. — Die Mel. bezeichnet wohl 1a, 1.

337. De sancto Martino.

1a. Jucundemur
Hodie, fidelis coetus,
Alleluja,

1b. Coronatur
In coelis Martinus laetus
Cum gloria.

2a. Praesul, gemma praesulis,
Cunctis clara populis
Illustratur,

2b. Sanctitatis titulis,
Virtutum miraculis
Decoratur.

3a. Pro rege coelestium
Pauper beneficium
Deprecatur,

3b. Egeno dimidium
A Martino pallium
Erogatur.

4a. Arbor celsa labitur,
Pars adversa premitur,
Suffocatur.

4b. Martinus non tangitur,
A Christo protegitur
Et salvatur.

5a. Per ejus suffragia
Febres, elephantia,
Languores, daemonia
Propulsantur.

5b. Afflictis solatia,
Pressis patrocinia,
Defunctis subsidia
Vitae dantur.

6a. Hujus insignia,
Laudis praeconia
Per totum mundum
fulgentia.

6b. Nos ad coelestia
Perducat gaudia
Dei filii
clementia.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 195. — Mel.: Laetabundus.

338. De sancto Martino.

1a. Laetabundi jubilemus
Omnes unanimiter

1b. Et Martinum collaudemus
Hac die solemniter.

2a. Qui primaeva sub aetate
Scriptus ad militiam,

2b. Ceteros humilitate
Praecurrens ad gratiam,

3a. Sotulares detrahebat
Servi sui serviens

3b. Et detractos extergebat
Praeceptor obediens.

4a. Qui nondum lotus
Fonte sacri baptismatis
Evaginans gladium

4b. Deo devotus
Viro mirae paupertatis
Partitus est pallium.

5a. Verum sanctae trinitatis
Se cultorem indicat,
Qui defunctos in peccatis
Tres viros vivificat.

5b. Latronem colit sepultum
Rustica religio,
Donec removet hunc cultum
Sepulti confessio.

6a. Pinus daemoni dicata,
Errore pessimo
Gentilium celebrata,
Dum caeditur a paganis,

6b. Signum crucis dat Martinus,
Quo quasi funibus
Retroducta ruit pinus,
Horum sic spes fit inanis.

7a. Flamma sanum dum comburit
Vento ducta domum urit,
Sed crucis signaculo,

7b. Quamvis contra venti flatus,
Hanc retorquet vir beatus
Admirante populo.

8a. Sic defensum paganorum
Fanum sternit angelorum
Martinus auxilio.

8b. Tetradius baptizatur,
Dum ipsius liberatur
Servus a daemonio.

9a. Vir leprosus emundatur
Martini per osculum.

9b. Paraliticus curatur
Per crucis signaculum.

10a. Daemon Christo conformatus,
Auro, gemmis coronatus,
Veste nitens regia,

10b. Christum esse se mentitur,
Sed Martino comperitur
Daemonis astutia.

11a. O virum vere beatum,
Qui nec visam timuit
Sibi mortem,

11b. Nec se dixit fatigatum,
Sed in Deo posuit
Suam sortem.

12a. Christum ergo deprecemur,
Ut per haec solemnia

12b. Cum Martino gloriemur
In coelesti patria.

Grad. ms. saec. 15. Cod. Remens. 170. — Mel.: Congaudentes exsultemus. — 6a, 1 Prius daemoni Hs. — 6a, 4 creditur Hs. — 10a, 1 Demum Christo Hs.

339. De sancto Martino.

1a. Pulset astra vox sublimis,
Sublimari digna nimis
Occurrunt solemnia,

1b. Quibus gaudet se Martinus
In Abrahae sacros sinus
Excipi cum gloria.

2a. Seminavit hic non parca,
Quod fidelis patriarcha
Nunc metit in area,

2b. Hic suave tulit jugum,
Ut multarum ibi frugum
Possideret horrea.

3a. Rectus corde, mente pronus
Leve Christi tulit onus
Ab adolescentia;

3b. Spernit miles Christi munus
Nec tribuni vult tribunus
Patris tribunalia.

4a. Pauper nudus et inanis,
Gelu tremens, Ambianis
Secus portae limina,

4b. Immo Christus hujus viri
Veste jactat se vestiri
Manu catechumina.

5a. Quod salvator fecit prius,
Hoc et iste per illius
Nomen fecit postea:

5b. Quos tenebant mortis portae,
Revocavit tres a morte
Sicut Christus antea.

6a. In aerumis, dies omnis
Fuit illi nox insomnis
Et fatiscens palpebra,

6b. Utens cibo nunquam sibi
Satisfecit usus cibi
Potusve illecebra.

7a. Tremebunda tandem febris
Vexat eum, ipse crebris
Letaniis aethera,

7b. Nec admittit sibi tamen
Vel substerni vile stramen
Vel mutari latera.

8a. Nec opertum cilicinis
Cineremque foedat cinis
Aut vestis serigera,

8b. Sed mutatur super claro
Lacte candens ejus caro
Eadem et altera.

9a. Gloriosi compos finis
Manibus se resupinis
Vertens versus aethera:

9b. Sic nos, inquit, decet mori;
Mox coelestes adstant chori
In ejus obsequiis.

10. Quos beatus Severinus
Stupens auscultat eminus
Jubilantes alleluja.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 2a, 1 parce Hs. — 2a, 2 patriarce Hs. — 6a, 1 Dies omnis in aerumnis Hs. — 7b, 2 Quod substerni Hs.

340. De sancto Martino.

1a. Laetabundus
Exsultet fidelis chorus,
Alleluja.

1b. Gratuletur
Ad sancti Martini laudes
Et praeconia.

2a. Pauperi compatiens
Adhuc catechuminus
Miseretur,

2b. Nudum palla vestiens,
Qua vestitum Dominus
Se fatetur.

3a. Non protectus clipeo
Vult hostili cuneo
Obviare,

3b. Signum crucis praevium
Assumens praesidium
Singulare.

4a. Fontem sitit dogmatis,
Lavacro baptismatis
Renovatus

4b. Delet idolatrias
Purgatque spurcitias
Et reatus.

5a. Obstat crucis hostibus,
Imperat daemonibus,
Medetur languoribus
Dans levamen.

5b. Dum Deo sacrificat,
Globus ignis indicat,
Quod eum purificat
Sacrum flamen.

6a. Hic fidem adstruit,
Et quos mors tenuit,
Vitae precibus
restituit.

6b. Cives angelici
Laude multiplici
Defuncto plaudunt
pontifici.

Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 74. A. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 77. B. — 1b, 3 eine Silbe Überschufs oder Verschleifung. — 3a, 2 Ultra hostili A. — 6b, 3 plaudant AB. — Mel.: Laetabundus.

341. De sancto Martino.

1a. Festi decus praeoptati
Ampliare sint parati,
Qui sanctorum addicati
Sumunt beneficia;

1b. Quanti ferant cor ardoris,
Fateantur voce foris,
Licet cuncta confessoris
Dici vetet copia.

2a. Vitae panem atque potum
Consecrantes solvunt votum
Et de gemma sacerdotum
Ornent sacerdotia;

2b. Plebs sub tanto confessore,
Si non rhythmis aut canore,
Donis tamen aut favore
Sit in laude socia.

3a. Sed mirandus est imprimis
In Martino rex sublimis,
Vallis hujus quem ab imis
Traxit ad sublimia.

3b. Nam ab aevo puerili
Pompae negans se hostili
Catechismum in gentili
Suscepit infantia.

4a. Regum miles ad edictum
Non est lapsus in delictum,
Sed nil servans praeter victum
Dispersit stipendia.

5a. Ad baptismum ut promotus
Hoste pulso Dei totus,
Constans fuit ac devotus
In Christi militia,

6a. Monachorum pater factus
Mox ad mitram est coactus,
Cujus clara fit per actus
Turonis ecclesia.

7a. Ah superbis grave mirum,
Contemplantis vitae virum
Successuri clam delirum
Vocavit superbia.

8a. Metam quoque vitae novit
Et ut pace clerum fovit,
Ad lamenta suos movit
Per mortis indicia.

9a. Felix morte fit Martinus,
Quem Abrahae cepit sinus,
Testes nocte Severinus
Sensit de Colonia.

10a. Te, Martine, plebs Turonis
Et diversae regionis

Urbes laudant cum personis
Et locorum milia.

4b. Decus addit ejus gestis
Porta nudo data vestis,
Vox induti manet testis
Ambianis conscia.

5b. In mundano flore splendens
Mundum sprevit parvipendens
Et cucullam apprehendens
Fugit saecularia.

6b. Tribus nec non suscitatis
In virtute trinitatis
Apostolis par beatis
Floret in potentia.

7b. In eodem mox propheta,
Quae praedixit, sunt impleta,
Nam successor per decreta
Passus est opprobria.

8b. Cessit ergo noctis hora,
Dans in carne spem decora,
Turba sequens cum canora
Sanctae vitae praemia.

9b. Cras undeno noni mensis
Praesul Mediolanensis
Mente raptus est surpensis
Verbis ad obsequia.

10b. Et tu memor mundanorum
Hunc ad tutum transfer chorum,
Ut cum grege confessorum
Decantent Alleluja.

Miss. ms. Vedastinum saec. 14. in. Cod. Atrebatens. 888. A. — Grad. ms. Vedastinum saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Atrebatens. 1011. add. saec. 14. in B. — 3b, 3 Cathecisum A; Cathecinum B.

342. De sancto Martino.

1a. Martini praeconium
Dividentis pallium
Attollat humilium
Verus amor.

1b. Amoris connubium
Fit ei coenobium,
Cujus nescit otium
Cordis clamor.

2a. Ave, gemma praesulum,
Sanctitatis speculum,
Te decet in saeculum
Laus et honor.

2b. Tu solamen pauperum,
Quem ad culmen operum
Sacri regis siderum
Traxit odor.

3a. Ave, cujus precibus
Sospitatis omnibus
Datur aegrotantibus
Medicina.

3b. Tu prece cum vinceris,
Cum amotis ceteris
Te serviri pateris
A regina.

4a. Ave, cui signaculo
Ignis patet sedulo,
Dum offers in populo
Sacramentum.

4b. Tu divino munere,
Vocas tres de funere,
Tu es pacis liberae
Condimentum.

5a. O Martine, propera,
Nos a culpa libera
Pioque confoedera
Redemptori.

5b. Da virtutis merita,
Caritatis opera
Et in vitae vespera
Bene movi.

Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Valentianens. 111.

343. De sancto Martino.

1a. Voce clara plebs exsulta,
Manet enim tibi multa
Gaudendi materia;

1b. De Martino Deo grato,
De praeclaro, de beato
Geruntur solemnia.

2a. Si gaudemus, non est mirum,
Tantum praedicantes virum,
Virum apostolicum;

2b. Pium inter militares,
Sanctum inter saeculares,
In terris angelicum.

3a. Ortum duxit non de vili
Patre licet de gentili
Natus in Sabaria,

3b. Hic natalis est Martini,
Sed alendum hunc Ticini
Recepit Italia.

4a. Puerilis in hoc aetas
Nam matura transit metas
Ineuntis pueri,

4b. Sordescente sibi vita
Saeculari eremita
Puer optat fieri.

5a. Quod est Dei, totum sequens,
Fide plenus agit frequens
Circa monasteria,

5b. Quiquid docet servum Dei,
Nec obsistit in hoc ei
Coacta militia.

6a. Servus Dei non protervit
Sed vicissim servo servit,
Reddit et obsequia,

6b. Quam decenter, quam honeste
Christum tegit illa veste
Pauperis dimidia.

7a. Dei spiritu repletus
Docet, quod non causa metus
Miles esse fugiat;

7b. Christum solum dum secutus
Factus inter hostes tutus
Hostes reconciliat.

8a. Laus Martini non est torta
Nec ex causis non est orta
Levibus aut frivolis;

8b. Sed censetur crebris signis
Sicut probat globus ignis,
Esse par apostolis.

9a. Annon martyr est Martinus,
Cui reflexa parcens pinus
In hostes revolvitur?

9b. Praesul, gemma confessorum,
Suscitator mortuorum
Trium esse dicitur.

10a. Cujus vita fuit pura,
Statione jam secura
Inter choros virginum

10b. Deo dante, Deo duce
Ipsum in praeclara luce
Contemplatur Dominum.

11a. Ergo nostro nos in fine
Servos tuos, o Martine,
Christo sic concilia,

11b. Mole carnis ut exutos
Nos ab hoste ducat tutos
Ad aeterna gaudia.

Miss. ms. S. Petri Moissiacensis saec. 15. Cod. Tolosan. 106. — 8b. 1 Non sensetur rebus lignis Hs.

344. De sancto Martino.

1a. Hac in die voce, voto
Christo laudes cum devoto
Decantemus spiritu,

1b. Qua decantat coeli chorus
Hymnos dulces concanorus
In Martini transitu.

2a. Quid Martino dignum canam,
Nondum plene Christianam
Fidem puer adiit,

2b. Cum cor ejus jam desertum
Concupivit ad desertum,
Quo post laetus abiit.

3a. Dum ad portam Ambianis
Nudus pauper vestis, panis
Rogat alimoniam,

3b. Spernit fervens ardor mentis
Et ridentes et stridentis
Hiemis insaniam.

4a. Aere carens vestem scidit,
Per soporem nocte vidit
Hac indutum Dominum,

4b. Veste data gloriantem
Et Martinum collaudantem
Adhuc catechuminum.

5a. Hic inermis et securus
Hostes mane pervasurus
Donativa reddidit,

5b. Caritate praecellenti
Pedes usque servienti
Versa vice subdidit

6a. Sub quacunque forma latet,
In instanti sancto patet
Daemonis versutia,

6b. In instanti pulsus cedit,
Perit morbus, salus redit
In ejus praesentia.

7a. Manum mittens inter dentes
Ab obsesso per foetentes
Partes exit spiritus;

7b. Hastatorum angelorum
Armis fretus profanorum
Fana sternit funditus.

8a. Sub securi stat securus,
Retro cadens percussurus
Sanctum Dei gladium.

8b. Cultri ferrum evanescit
Curatoque servo crescit
Fides in Tretadio.

9a. Tres defunctos suscitavit,
Osculando lepram lavit,
Cruce pinum repulit,

9b. Veste tectus cilicina
Cor et manus ad divina
Semper orans extulit.

10a. Minus apte nudo scissae
Sunt in missa vesti missae,
Qua vestitur, manicae;

10b. Ad Martini tactum chartae
Solidantur omni parte
Membra paraliticae.

11a. Contra ventum flammas volvit,
Turbae ligat et absolvit
Gressus fractis idolis.

11b. Vere verbo, vita, signis
Et per globum scitur ignis,
Esse par apostolis.

12a. Qui nec vitam recusavit
Neque mortem formidavit
Fera stante proprius;

12b. Ad sepulchrum cujus visus
Vel totalis vel divisus
Legitur Ambrosius.

13a. Martine, gemma praesulum,
Ad te clamantem populum
Ex hac valle miseriae,

13b. Tuis adstantem laudibus,
Tuis orationibus
Transfer ad regna gloriae.

Miss. ms. S. Amandi saec. 14. Cod. Valentianens. 111. — 1b, 2 cum canorus Hs. — 5b, 2 serviendi Hs. — 7a, 2 sq. perferentes partus Hs. — 9a, 3 primum Hs. — 10b, 1 Martinum.

345. In Translatione s. Martini.

1. Laudes summi confessoris
Extollamus cordis, oris
Dulci cum melodia.

2a. Dulci viro
Cantu miro
Jubilemus,
Qui tenemus
Ejus beneficia.

2b. Dulcis foris
Sit laus oris
Laeto corde
Sed a sorde
Munda conscientia.

3a. Tanti patris tam insignis,
Quem declarat miris signis
Divina potentia,
Praesens nobis
adest festivitas,
Turonorum
exsultet civitas,
Plebs ipsius propria.

3b. In Martini die festo,
Chorus noster, laetus esto
Solemni laetitia,
Insistendo
laudibus praesulis,
Quem praeclarum
multis miraculis
Recolit ecclesia.

4a. Hic egeno non invitus
Vestem suam est partitus
In hieme media,

4b. Sed de veste data nudo
Angelorum multitudo
Laeta fit in gloria.

5a. Gentes orbe de remoto
Cedunt viri sancti voto
Et remittunt proelia:

5b. Latro cedit et salvatur
Et relicta baptizatur
Credens idolatria.

6a. Cujus sancti prece pura
Mors amittit sua jura
Et infernus spolia;
Reddens catechuminum
Pro quo pulsant Dominum
Martini suspiria.

6b. Alter laqueo suspensus
Ad vitales redit sensus
Per hujus suffragia,
Pollens his virtutibus
Datus est hominibus
Praesul ac custodia.

7a. Praesul factus
Sed coactus,
Sicut bonus
Pastor onus
Sumit, non fastigia,

7b. Nec virtutum
Iter tutum
Aufert ei
Fastus rei
Nec flectit ad vitia.

8a. Haec ostendunt ejus facta,
Prius cadens retroacta
Et puellae membra nacta
Salutem debilia.

8b. Videns caecus, loquens mutus,
Claudus gressum consecutus
Et defunctus restitutus
Vitae vice tertia.

9a. O beata virtus viri,
Cui par nequit inveniri,
Quem in tantis exaudiri
Reserat historia.

9b. Qui cor habens in divinis,
Legi carnis non acclinis,
Sciens horam sui finis
Migrat ad coelestia.

10a. Hic de mundo mundus ita
Migrans vir Israelita,
Dum transiret ab hac vita,
Angelorum est audita
In coelis harmonia.

10b. Nunc in choro angelorum
Adstans decus confessorum,
Sume vota servulorum,
Per quae nobis peccatorum
Detur indulgentia.

Miss. ms. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 194. A. — Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 195. B. — 10a, 2 vir fehlt A. — Mel.: Laudes crucis.

346. In Reversione s. Martini.

1a. Laeta dies et votiva,
Dies festa, dies nova,
Nova refert gaudia;

1b. Exsultemus et laetemur,
In hac die gloriemur,
Concrepet melodia.

2a. Mens jubilet medullata,
Vox resultet modulata,
Martinus revertitur;

2b. Laus erumpat libera
Vivae vocis opera,
Martinus excipitur.

3a. Vi bellorum abierat,
Deportatus exstiterat,
Tota luget regio,

3b. Quo tardente crescit luctus,
Maeror cleri, gravis quaestus
Corporis exsilio.

4a. E diverso plausu miro
Exsultavit hoc thesauro
Urbs Antisiodora.

4b. Cedunt arma, pax redditur,
Margarita reposcitur,
Praesul urbis renuit.

5a. Turo regem interpellat,
Reddi gemmam ut compellat,
Petisse nil profuit.

5b. Spe frustrati sic redeunt,
Spe fulti Christum adeunt:
Adsis nobis coelitus.

6a. Audi preces, suspiria,
Te Martini memoria
Nostri tangant gemitus.

6b. Mi dilecte revertere,
O Martine, revertere,
Propera velocius.

7a. Sic exclamant nec incassum,
Adest potens dicens, assum
Comes Ingelgerius.

7b. Vadam ipse, et reducam
Sacrae domus hujus arcam,
It Antisiodorum.

8a. Dum festinat, clerus orat,
Plebs jejunat et deplorat:
Veni, pater pauperum.

8b. Comes instat, reddant corpus,
Datur, ferunt gratum opus,
Deducunt cum laudibus.

9a. Intrat pastor provinciam,
Grex mox sentit praesentiam
Mirandis virtutibus.

9b. Martino repatriante
Dextra, laeva, post et ante
Morbus cedit gratiae.

10a. Plantae virent, vernant flore,
Fugit hiems prae dulcore
Revertentis gloriae.

10b. Obviam pergit civitas,
Plaudit, gaudet omnes aetas,
Grandis est laetitia.

11a. Repausat hic arca sancti,
Referta manna coelesti,
Martini praesentia.

11b. Quod cupivi, jam video,
Quod speravi, jam teneo,
Martinum in gloria.

12a. Haec est aula praedilecta,
Gemma fulgens, margarita,
Revirent haec atria.

12b. Nos in lecto cum dilecto
Quiescamus et in alto
Sonet evangelium.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 194. — Der Reim gerät nach 4a in Unordnung bis zum Schlufs, es müfste denn hinter 4a eine Strophe ausgefallen sein.

347. De sancto Mauritio.

1. Hac die solemni voces
persultemus jubili.

2a. Laudum grates devote
modulantes spiritus
et sensuum gestibus

2b. Christo regi mortalis
factus qui nos homines
Dei fecit liberos.

3a. Magnus innocens
passionem subiens,
Ut, qui laverunt stolas suae
Christianitatis
purpurante
agni sanguine,
haeredes habeat.

3b. Quibus indui
hi Thebaei martyres
Hierosolymis meruerunt
primitus, hinc Romam
adeuntes
apostolico
firmantur praesule.

4a. Ut spontaneo
penderent sanguine
vitaeque defectu carneae
vitam sine finis limite.

4b. Quos emeritus
ductor Mauritius
ut erexerat ad agonem,
sic duxit et ad victoriam.

5a. Nam plebs Domini
a firmitate fidei

5b. Minis impii
nequaquam quivit movere,

6a. Petens coelica,
parvipendens terrena.

6b. O quot martyrum
pretiosae animae

7a. Coeli patriam
possederunt hac die,

7b. Fide stabiles,
sanctitate pariles.

8a. Clari genere
virtuteque gloriosi,
Deo pleni
Viri strenui sexcenti
et sexageni
sub sex primoribus
sena milia,

8b. Quos cum perfidus
incitat ad adoranda
simulacra,
Hi praeponentes offensam
celsi tonantis
hoc fore denegant
fantes talia:

9a. Tibi carnis
impendimus militiam,

9b. Deo nostro
spirituum munditiam.

10a. Hinc mox jubentur
decimari,

10b. Omnes non cedunt
exstirpandi.

11a. Illuxit dies,
quam dedit Dominus,
Suos fideles
ad coeli lumen
ex mundi tenebris vocari.

11b Maximianus
nam jussit impius,
Christicolarum
se spernentium
tot milia neci simul dari.

12a. Quod taliter
ordinis deserti
crescit numerus,

12b. Favent etiam
elementa mundi
complaudentia.

13a. Laudent simul,
homines tot
ad coelos evolasse,

13b. Subsequendi
spem habentes
telluris indigenae.

14a. Et nos die ista
exoramus,
ut per te
propitius veniat,

14b. Mauriti, Dominus
atque nobis
fautrix haec
legio, quo capiat

15. Nos regio,
qua dant laudes
chori coelorum regnanti.

Cod. Palat. Vindobonens. 1580. saec. 12. — 3a, 7 cohaeredes Hs. — 4b, 3 agoniam Hs. — 5a, 2 a fehlt Hs. — 6b, 1 O quod Hs. — 7a, 2 hac in die Hs. — 12a, 2 ordines Hs. — 13a, 1 simul ergänzt. — 14b, 1 Mauritii Hs. — 14a und b bilden mit 15, 1 nur eine Klausel in der Hs.

348. De sancto Mauro.

1a. Adest dies veneranda,
Dies melis decoranda
Et camoenis dulcibus,

1b. In hac die pulset caelos
Concordatum dulce melos
Vita, voce, moribus.

2a. Haec est dies semper grata,
Patris Mauri consecrata
Dulci patrocinio,

2b. Plaudat ergo noster chorus,
Totus laetus et decorus
Concordi tripudio.

3a. Sanctus enim Dei Maurus,
Quem victorem mundi laurus
Coronat in specie,

3b. Deponendo carnis molem
Clarum sidus supra solem
Felix scandit hodie.

4a. Christus nos jubet videre,
Maurus semper vidit vere
Ab adolescentia,

4b. Dum cognovit, malum cavit,
Et virtutes adamavit
Atque sprevit vitia.

5a. Puer enim duodennis,
Quo fit dies hic solennis
Coepit Deum colere,

5b. Benedictus timens Deum
Nutrit atque docet eum
Semper recte vivere.

6a. Christus jubet vigilare,
Vigilasti, pater Maure,
Cum ingenti studio,

6b. Raro somnum capiebas,
Stans aut sedens dormiebas
Indutus cilicio.

7a. Benedicti vivens more
Fame corpus et algore
Edomabas nimio;

7b. Nos orare Christus monet,
Hic priusquam signum sonet,
Est in oratorio.

8a. De virtute in virtutem
Crescens Maurus domat cutem,
Obedit spiritui,

8b. Amat Deum et veretur,
Patri carus hinc habetur,
Atque fratrum coetui.

9a. Ordinatus hic levita,
Ut magister vixit ita.
Fecit et miracula;

9b. Benedicto fit sodalis
Et adjutor nullus talis
Jam erit in saecula.

10a. Patris jussu Benedicti
Super aquas more Petri
Currens traxit Placidum;

10b. Sic, qui fide non nutavit,
Super flumen ambulavit
Sicco pede liquidum.

11a. Caeco nato lumen praebet,
Grates reddit hic, ut debet,
Et Deum glorificat;

11b. Plures Maurus a languore
Benedicti sanat more,
Tres defunctos suscitat.

12a. Invocemus ergo Maurum,
Ut de lacu vitiorum
Prece nos eripiat;

12b. Curre, pater, et festina,
Ad te trahe, ne sentina
Baratri nos recipiat.

13a. Tibi, pater, assistentes
Semper serva congaudentes
Tuo patrocinio,

13b. Ut post mortem in sanctorum
Mereamur electorum
Adjungi consortio.

Prosar. ms. Gulielmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianens. 132.

349. De sancto Maximo.

1. Congressus virtutis

2a. Divinae fretus
juvamine

2b. Perpulchre hostis
atterere

3a. Certasti
antiqui vires
strenue,

3b. Protectus
munere sacro
palmaque,

4a. Sacra legis sacrae
dans monita
benigne.

4b. Spernat justus quaeque
vana quisque
concite

5a. Hostem pellendo
fide, mente
atque corde,
summo rege
e supernis
favente.
Tuis alumnis

5b. Clemens faveto,
sancte, pie
pastor duxque,
ferto preces
Christo hujus
catervae,
Per quem jam pridem

6. Congressus es hosti.

Brev. ms. S. Maximi saec. 15. Cod. Aurelianens. 113. — Die Melodie ist ohne jeden Parallelismus, weshalb der vorstehend hergestellte durchaus zweifelhaft bleibt. — 4b, 3 quoxite Hs. — 5b, 1 Pie clemens faveto, das erste überzählig und in 5b, 2 wiederkehrend.

350. De sancto Maximo.

1a. Incrementa dans virtutum
Vitam puram iter tutum
Nobis, pater, obtine,

1b. Tuis semper esto scutum,
Gregem serva te secutum
Ab hostis conamine.

2a. Tuis pater laudibus

2b. Adsis insistentibus,

3a. Moribus
Bonis et virtutibus
Instrue,

3b. Precibus
Nos a culpis omnibus
Ablue.

4a. Prece fusa
Nos excusa
Judicis in curia,

4b. Apud Christum
Chorum istum
Clementer concilia.

5a. Per nos non sufficimus
Impetrare,

5b. Impetra, quod petimus,
Vir praeclare.

6a. In patris natalitio
Hujus chori devotio
Jucundetur in gaudio;

6b. Patris natalitia
Celebret ecclesia,
Longe fiant tristia.

7a. Gaudium in curia
Fit coelesti,

7b. Inter tanta gaudia
Nil sit maesti.

8a. Hodie
Dies est laetitiae,

8b. Hodie
Nos, pater eximie,

9a. Christo regi gloriae
Repraesenta.

9b. Da pacis et gratiae
Incrementa.

Brev. ms. S. Maximi saec. 15. Cod. Aurelianens. 113. — Die Melodie der Prose zeigt auffallenderweise keine Spur von Parallelismus. Vor 6b, 1 und 6b, 3 steht überzählig Eja und zwischen 9a und 9b versstörend und sinnverderbend Hodie coelesti curiae.

351. De sancto Maximo.

1a. Stella decens matutina,
Rosa recens sine spina,
Magne, major, maxime,

1b. Tu languoris medicina,
Tu dulcoris fons, doctrina
Boni, pastor optime.

2a. Tu decoris speculum,
Amoris signaculum,
Tu dignus praeconio;

2b. Gemma pura praesulum,
Regens cura populum,
Dignus sacerdotio.

3a. Cum sis dignus omni laude
Ac benignus gaude, gaude
Inter coeli lumina;

3b. Signum hujus approbavit
Lactens, cujus occupavit,
Guttur plumbi lamina.

4a. Saccus signum fit hac villa,
Quam sis dignum cum cavilla
Circum lignum ferens illa,
Quae de te attulerat.

4b. Te elegit rem divinam,
Cujus fregit currus spinam,
Gaudens egit post ruinam,
Quidquid prius egerat.

5a. Quam lauderis, hoc distinxit
Sic miseris cujus vinxit
Manus tirocinium,

5b. Quem Vernonis pressit murus,
Gaudet donis, qui passurus
Erat mortis proelium.

6a. Villa bona, virens Verno,
Regi dona tu superno
Laudes et praeconia,

6b. In honore tanti viri
Cujus morte resarciri
Valent vitae gaudia.

7a. Ave, gemma,
solis mittens radium;

7b. Ave, pater
prolis Vernonensium.

8a. Tu nostra spes et solatium,
Tu nostrum dulce refugium
Et athleta.

8b. Tu vita, pastor Regensium,
In morte urbs Morinensium
Gaudet laeta.

9a. Vir es ineffabilis,
Vires seris nobilis,
Vires frangis humilis
Nequissimi precibus.

9b. Maximus re, nomine,
Optimus solamine,
Proximus in numine
Es choris coelestibus.

10a. Verno, psalle, plaude, canta,
Nostra valle laude tanta
Dignum lauda praesulem,

10b. Cordis ore pie ora,
Cum dulcore die, hora
Omni tantum consulem,

11a. Te precamur, pater bone,
Ne laedamur a praedone,
Sed fruamur nos agone
Mortis facto gloria.

11b. Sic nos mundi munda faece,
Ut nos mundi munda prece
A profundi fundi nece
Liberemur impia.

Miss. ms. Ebroicense saec. 14. Cod. Rotomagens. 304.

352. De s. Michaele cum Angelis.

1. Michael, Gabriel,
Raphael, adestote,

2a. Summae trinitatis
nuntii summi,

2b. Tres tribus officiis
praepositi.

3a. Nam tu sacerdotum
Deo ministrantum
comminister
es, Michael,

3b. Juxta aram templi
director incensi
aureum per
thuribulum.

4a. Sed tu, Gabriel,
sine fine Jesum
nuntias regnaturum,

4b. Contra peccatum
administras regnum
justitiae invictum.

5a. Tu, Raphael,
medicando
atque nuptias
ordinando

5b. Deo mentem,
menti carnem
casto socias
conjugio.

6a. Sic thus et aurum
myrrhamque vos offertis
et offerre docetis,

6b. Sacerdotale
regnum in castitate
disponendo ecclesiae.

7. Quae sacrata ut regina
conjuncta Christo
jam plene vobis collaetetur,
per vos vestrosque cives juvetur.

Grad. ms. Palat. Vindobonens. 13314. saec. 11. add. saec. 13.

353. De sancto Michaele.

1a. Trinae regi hierarchiae
Cantum dulcis melodiae
Nostra det devotio,

1b. Mira laus epiphaniae
Summae vocat harmoniae
Flammas ire solio.

2a. Aula dominantium,
Virtus mirabilium,
Vis fugatur hostium
Est hyperphaniae.

2b. Decus principatuum,
Robur exercituum,
Solamen spirituum
Est hypophaniae.

3a. Sic ter ordo triplicatur,
In quo digne principatur
Gloriosus Michael;

3b. Per hunc draco superatur,
Hoc per nubem liberatur
Quondam dictus Israel.

4a. Hic est coeli lumen clarum,
Deductivum animarum
Per deserti invia;

4b. Hostes laedit et obscurat,
Nos praecedit et depurat
Vitae pandens ostia.

5a. Antichristum conteret,
Crucem Christi proferet
Die visitationis;

5b. Meritis nos aggeret,
Ut tunc nobis reseret
Portam summae mansionis.

Miss. ms. Augustin. anni 1331. Cod. Tolosan. 93.

354. In Apparitione s. Michaelis.

1a. Laetabundus
Exsultet fidelis chorus,
Alleluja,

1b. Nam factum est
Proelium in coelis magnum,
Res miranda.

2a. Michael, quis ut Deus,
Lucifer primus reus
Gerunt bella,

2b. Casum rapit lucifer,
Regna tenet signifer
Semper clara.

3a. Sicut draco dissonis
Compunitur angelis
Pari forma,

3b. Michael sic cum bonis
Fruitur deliciis
Certa norma.

4a. Boni nobis angeli
Defensores sunt missi
Valle nostra,

4b. Ne fraude diaboli
Nos erremus devii
Carne prompta.

5a. Isaias cecinit,
Lucifer cum cecidit,
Qui post semper tenuit
Loca caeca.

5b. Quem Michael protegit,
Causam casus refugit,
Cauta mente meminit
Haec praedicta.

6a. Nunc coeli milites.
Pro nobis vigiles,
Precemur supplices
Prece pia,

6b. Ut post haec funera
Procurent gaudia
Nobis coelorum
In patria.

Grad. ms. Strahoviense H I 2 anni 1611. — Mel. natürlich: Laetabundus.

355. De sancta Mildretha.

1a. Christe, salus hominum,
angelorum gloria,

1b. Nostro modulamini
adsint coeli agmina.

2a. Tantam qui
concedis gratiam
mirificisque
muneribus cumulas

2b. Mildretham,
tibi devotissimam;
unde debita
damus laudum cantica.

3a. Quia tua magnalia,
Christe, nobis commendant
inclita
sanctorum merita,

3b. Mundo per saecula nota;
exaudi, Deus, nostra
carmina
devotissima.

4a. Ecce, quam glorificas
tibi adamatam,
regia stirpe progenitam
puellam,

4b. Degentem virginea
gratia vexabant
daemoniorum praestigia
gravia.

5a. Instinctu denique pessimo
ardenti clibano mittitur,
quam tu protexeras
et illaesam
conservaveras.

5b. Ob ejus merita inclita
omnes tibi dicimus gratias,
ut per ejus suffragia
consequamur
coeli gaudia.

6a. Frequentabant angelorum
hanc sanctorum obsequia,

6b. Angelicae puritatis
condecoratam gloria.

7a. Evidenter
virginem spiritus
[paracliti]
sancti visitat gratia,

7b. Caput ejus
et membra protegens;
o quam digna
sanctitatis indicia.

8a. Cujus per meritum
illustrantur pignoris
gratia

8b. Ejus ovilia
et reconsignata
agmina.

9a. Ergo, pie Domine,
per ejus suffragia
suscipe carmina;
Ave tibi laude devota

9b. Concinimus consona;
ascendant, quaesumus,
precum oramina
et tua sustenta dextera

10a. Nostrorum
infima virium
virtutum dans nobis
charismata,

10b. Ne ira
tua nos puniat,
sed hostis depellas
insidias

11. Et famulis perpetuam
concedas gratiam.

Cod. Londinens. Harl. 3908 saec. 12. Mit Neumen. — 2b, 4 tibi damus gegen das Versmafs und wohl aus 2b, 2 hieher verschleppt. — 4b, 1 Degente. — In Str. 7 ist versmafslich wie musikalisch der Parallelismus verkommen.

356. De ss. Nazario et Celso.

1a. Adsit nobis dies laeta,
Dies pacis, lux quieta,
Dies plena gaudio.

1b. Dies celsa, dies grata,
Dies Celso dedicata
Simul et Nazario.

2a. In aetate pupillari
Christum Celsus imitari
Didicit liberius,

2b. Cui vitae rudimentum
Et baptismi sacramentum
Contulit Nazarius.

3a. Hi probati sunt reperti
Dum tormenta sunt experti
Anolini praesidis,

3b. Nec per minas Denobai
Valuerunt fortes trahi
Ad votum tyrannidis.

4a. Jubet Nero fraudulentus,
Ut sit martyr Christi tentus,
Cujus rei dux est Dentus,
Miles incompositus.

4b. Nexus ferens et dolores
Flagra sprevit et terrores,
Mox torquendus post tortores
Currit puer inclitus.

5a. Nero, feras dum venatur,
Ab eisdem vulneratur
Et suorum pars necatur
Ferarum ferocia.

5b. A splendore sacri vultus
Clamor cessat et tumultus,
Commendatur Dei cultus
Visa lucis gloria.

6a. Larvis deûm dissipatis
Nero, fomes falsitatis,
Dat piratis in mandatis,
Martyrem submergere,

6b. Quos emersus in momento
Laborantes gravi vento
Spiritali documento
Fecit Christo credere.

7a. Jam securi de coronis
Et de veris Dei bonis
Suae locum passionis
Christi testes adeunt,

7b. Hic germanis destitutis
Verba verae dant salutis,
Quibus rite persecutis
Ad agonem prodeunt.

8a. Quos immitis Anolinus
Feritatis pandens sinus
Eversis luminibus

8b. Ad tres Moros duci jussit,
Ibi lictor hos percussit
Resectis capitibus.

9a. Sic pro Jesu Christo secti
A devotis sunt collecti
Et sepulti sedulo,

9b. Aegris curam largientes,
Prece culpas remittentes
Supplicanti populo.

10a. Ergo, testes Deo cari,
Celse puer et Nazari,
Preco coeli curiae,

10b. Conservate gregem istum
Exorantes Jesum Christum
Pro nostrorum requie.

Miss. ms. Biterrense saec. 14. Cod. S. Josephi Lugdunens. Y d 5. — 3b 1 de nobai Hs. = Denobai?

357. In Translatione ss. Nazarii et Celsi.

1a. Hac sacra solemnitate
Verum Deum collaudate,
Omnes ejus famuli;

1b. Martyrum nostrorum late
Victoriam praedicate,
Christiani populi.

2a. Hos quicunque veneratur,
A Deo remuneratur,
Qui in sanctis gloriatur
Pro se morientibus.

2b. Per hos fides dilatatur
Suoque cultu privatur
Daemon et verecundatur
Is victus infantibus.

3a. Nam nec minae nec terrores
Fidei praedicatores
Vicerunt neque totores
Nec furor tyrannidis.

3b. Nec ictus neque dolores
Hujus vitae nec sponsores
Nec mors data per lictores
Annolini praesidis.

4a. Ad tres Moros decollati
Christi milites probati
In coelis tripudiant,

4b. Ubi trina Deo grati
Aureola coronati
Velut stellae radiant.

5a. Pro nobis patrocinari
Digneris et deprecari,
Qui te fecit super mari
Siccis ire pedibus,

5b. Cum Celso, pie Nazari,
Et a Deo nos juvari
Fac et sursum collocari
Cum sanctis spiritibus.

Miss. ms. Biterrense saec. 14. Cod. S. Josephi Lugdunens. Y d 5. — 2 b, 4 His victus korrigiert in Is victus Hs.

358. De sancta Neomadia.

1a. Plaudat chorus coelicus
In festo Neomadiae,

1b. Et clerus authenticus.
Cum sono laetitiae.

2a. Haec est flos munditiae,
Sonus apostolicus,

2b. Per hanc morbus hodie
Fugit epilenticus.

3a. In agro Pictavico
Fuit haec plantata

3b. Et jussu dominico
Ibi radicata.

4a. Mente desiccata,
Ne fluat in Jericho,

4b. Sole radiata
Splendore mirifico.

5a. De stirpe Bonfaii
Refulsit haec stella,

5b. Thronus est imperii
Et sedentis sella.

6a. Dulcior quam mella,
Alba ut flos lilii,

6b. Refulgens puella
Lenis ut ros Maii.

7a. Per hanc Deus visitat
Caduce labentes,

7b. Et eos sollicitat
Et facit levantes.

8a. Piam exorantes,
Quae supremum excitat,

8b. Ut servet rogantes,
Quos morbos implicat.

9a. Solemnis basilica
Per hanc veneratur,
Nam pestis levitica
Ibidem fugatur.

9b. A clade pestifera
Morbidus curatur,
Virtute deifica
Pressus consolatur.

Append. ms. saec. 15/16. post. Miss. Turonense imp. 1533 (Semin. min. Turonens.). A. — Miss. Pictavense imp. Parisiis 1541 B. — 1b, 1 clerus autem ejus Hs. — 4a, 1 deificata B. — 5a, 1 stirpe Bausaii B. — 5b, 2 cella A. — 6a, 1 Dulcia. — 8b. 1 Et servet A. — 9a, 1 Solandis basilica B.

359. De ss. Nereo et Achilleo.

1a. Celebremus victoriam
Nerei et Achillei,
Quos ad perennem gloriam
Provexit ardor fidei.

1b. Hi Domitillae virginis
Conservabant cubiculum,
Cultores veri numinis
Et puritatis speculum.

2a. Tincti fonte baptismatis
Per Petri ministerium,
Puellae sacrae dogmatis
Impendunt magisterium.

2b. Horum salubri monitu
Rugam cavens et maculam
Toto refutat spiritu
Mortalis sponsi copulam.

3a. Clementis sacris manibus
Tecta sacro velamine,
Totis flagrat visceribus
Audito Christi nomine.

3b. Aurelianus igitur
Domitillam prosequitur,
Punire jam deliberat,
Quam prius desponsaverat.

4a. Succensus irae stimulis
Ad Pontianam insulam
Cum duobus vernaculis
Christi relegat famulum.

4b. Ibi Priscus et Furius,
Simonis magi complices,
Avertebant attentius
A sana fide simplices.

5a. Refragantur mendacio
Nereus et Achilleus,
Veritatis praeconio
Sermo cedit erroneus.

5b. Torquetur in equuleo
Nereus cum Achilleo,
Nec extorquet Christicolis
Lictor, ut litent idolis.

6a. Caesi flammis sunt traditi
Praecisisque capitibus
Suo junguntur capiti,
Quod regnat in coelestibus.

6b. Horum juvemur meritis
Ac prece saluberrima,
Ut in compage capitis
Membra simus vel ultima.

7. Nos Domitilla Flavia
Pari juvet instantia,
Quae viris par victoria,
Pari congaudet gloria.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

360. De sancto Nicasio.

1. Psallat nostra concio
Coeleati tripudio
Summa cum laetitia,

2a. Victori Nicasio
Coeli patet regio
Peracta victoria.

2b. Victor dictus nomine
Palmam ferens sanguine
Data Christi gratia.

3a. Devastatur regio
Armis et incendio
Dei patientia.

3b. Optantes auxilium,
Quaerentes refugium
Remis poscunt moenia.

4a. Occurrit furentibus
Pontifex Nicasius
Manuque pacifica
Indicit silentia.

4b. Hostibus objiciens
Se mactari cupiens
Salutaris hostia,
Qua salvatur patria.

5a. Caedit lictor,
Canit victor,
Quem incepit,
Os complevit.
Psalmum cum melodia.

5b. Ait soror:
Quid remoror
Vindicare
Et plorare
Tanta pro victoria.

6a. Jugulasti sacerdotem,
Ut corrumpas castitatem,
Magna est insania,

6b. Nam castitas conservatur
Et sacerdos coronatur
In coelesti gloria.

7a. Non feminea virtute
Sed divina potestate
A fronte luminaria
Revulsit Eutropia.

7b. Illa victrix, ille victus,
Percussoris adest ictus,
Consummatur agonia
Virginali victoria.

8a. Gratulatur plebs civilis,
Quia fugit pars hortilis,
Timent hostes fugientes,
Redeunt ad propria.

8b. Sancta martyr, pia virgo,
Nos in hujus vitae pirgo
Sic deducas, ut perducas
Ad coeli palatia,

9. Ubi laeti
cantemus alleluja.

Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. add. saec. 14. — 8a, 4 Redeunt fehlt. Hs. — Mel. selbstredend: Mane prima Sabbati.

361. De sancto Nicasio.

1a. Gloriosi
Praesulis Nicasii
Reverendis attollamus
Canticis solemnia.

1b. Ut stupendis
Titulis gymnasii
Reverenter adjungamus
Martyris magnalia.

2a. Triumphale signat nomen
Et triumphi spondet omen
Et sentit mysteria,

2b. Cujus si quis vim exponat,
In virtutem tota sonat
Nominis potentia.

3a. In palaestra Christiana
Miles Christi spernens vana
Saülis insignia,

3b. Vices David assumebat
Et in hostes procedebat
Ferens pastoralia.

4a. Ferens fundam, ferens peram
Et in pera fidem veram,
Quae expugnat omnia,

4b. E funda lapis mittitur,
Dum de constanti promitur
Christus conscientia.

5a. Dum in unum conveniret,
Ut in Christum desaeviret,
Hunnorum vesania,

5b. Membra Christi protegebat
Et pro eis opponebat
Caput ad martyria.

6a. O res mira et stupenda,
In qua stupet exprimenda
Quaevis aetas sobria,

6b. Caput martyr decollatus
Immolatum immolatus
Tulit ad altaria.

7a. Caesum caput ferebatur,
Lingua tamen loquebatur
Salutis praeconia,

7b. Hic est martyr veritatis,
Semper vera pro gravatis
Ministrans auxilia.

8. Hunc precantes amplectamur,
Ut per ipsum muniamur
Contra quaevis noxia.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180 A. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. B. — Miss. Cameracense imp. Parisiis 1542. C. — 2b, 1 Hujus AC. — 6b, 2 Immolatum fehlt C.

362. De sancto Nicolao.

1. Almi pastoris
ac paradoxi,

2a. Nicolai recolamus
praesulis
festa sacrata,

2b. Eximii bellatoris
Belzebub
adversus dolos.

3a. Hic est, quem miseratio
Domini
lapsa voce de coelo
providebat
pontificem
gregi salvando.

3b. Quando plebs devotissimis
precibus
sursum corda librabat
de pastore
sollicita
Deo placente.

4a. Hic innocentum
miserans juvenum
perditionem

4b. Accurrit eis
cito levamina
vitae ferendo.

5a. Hic prohibuit
facinora stupri
Auri pondere
virginibus dato
patris in edulium.

5b. Liquor olei
de tumulo fluxit
Ejus, quo uncti
languiduli statim
aderant incolumes.

6a. Precamur, ut nefas,
quod nobis imminet,
abstergas

6b. Et necessariis
saluti animae
collatis

7a. Et ungas oleo
nos saluberrimo,

7b. Quo mox perliberi
peste cunctigena

8a. Possimus coelestium
consortes gaudiorum
fieri perenniter

8b. In laude summi regis
o tecum Nicolae,
Confessor Christi praecelse.

Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Londinens. Add. 24680. — 6a, 1 ut omne nefas Hs.

363. De sancto Nicolao.

1a. Exsultent filii sponsae
Domini
in honore praesulis
Nicolai,
magni meriti.

1b. Totus orbis jubilet, nam
ordines
angelorum concinunt,
coeli lumine
novo rutilant.

2a. Humano
Deus generi consulens
Nicolaum
ordinaverat,
qui assidua
ovibus pastor bonus
esset hostia.

2b. Lycia
quem ediderat splendidum,
Myreorum
plaga florida
sacratissimum,
spiritus in quo sancti,
est sacrarium.

3a. In pelvi steterat erectus,
claudae dedit gressum,
signo facto cypressum
succidenti validam
manu dederat.

3b. Expellit daemonis incursum,
lumen dedit caeco,
quod a nautis accepit,
frumentum distribuit
damni nescium.

4a. Auro dato
stuprum dessuasit,
proscriptos exemit,
de mortis lege dura
trinos viros eruit,
Cedronem
fecundum reddidit.

4b. Euphrosynae
natum reddebat,
imago subtractas
resignat opes caesa
non renato barbaro,
sed statim
in Christum credulo.

5a. In mari invocaris,
aura arridet clara,
non emanat oleum,
donec pontifex suae
redux cathedrae.

5b. Samuel David regem
unxerat Saul abjecto,
te divina gratia
sacerdotio fecit
fungi Aaron.

6a. Joseph Jacob paverat,
pascis populum
manna coelesti,
petra propinans
dulce poculum.

6b. Melchisedech ordinem,
Petri consequens
humilitatem,
Pauli impleris
sapientia.

7a. Job simplex et rectus,
Abrahae similis
obedis
te offerens in corde,
Isaac consocius.

7b. Nos tuis precibus
commenda Domino
supplices,
ecclesia pro sancta
advocatus coelicus,

8. O sancte Dei,
Nicolae, nos custodi.

Miss. ms. S. Floriani III 208 saec. 12. A. — Miss. ms. Sanblasianum saec. 13. Cod. Palat. Vindobonens. 1909 B. — Grad. ms. Palat. Vindobonens. 1334. saec. 11. add. saec. 13. C. — Cod. Palat. Vindobonens. 1885 saec. 12. D. — Miss. ms. Claustroneoburgense 71 saec. 14. E. — Miss. ms. Voraviense 37. saec. 12. F. — Miss. ms. Andecense saec. 15. Cbm. Monacens. 24002. G. — Mel.: Symphonia. — 1a, 3 honorem BC. — 1b, 5 rutilent B. — 2b, 1 Nicea A. — 2b, 6 in quo sanctum B; sanctus D. — 3a, 4 validum A. — 4b, 7 Christo A.

364. De sancto Nicolao.

1a. Dulcis odor Nicolai
Cogit omnes ad se trahi
Salus aegris,
lapsis praesidium.

1b. Major virtus huic quam aetas,
Nam aetatis transit metas
Feriarum
servans jejunium.

2a. Auro servat castitatem
Et commendat trinitatem
Facta tribus
trina collatio.

2b. In frumento laus augmenti,
Clamant nautae, cessant venti,
Vas redditur
patri cum filio.

3a. Castus, prudens et benignus,
Pastorali gradu dignus
Voce lapsa
probatur coelitus.

3b. Corporales morbos sanat
Liquor, qui de membris manat,
Prece pia
sanatur spiritus.

4a. Commendati pro natura
Flagellatur in pictura,
Iconiae
passae compatitur.

4b. Reddi cogit theloneum,
Sanctum laudat credit Deum,
A pagano
templum construitur.

5a. Civis quidam, cui Judaeus
Aurum credit, fraudis reus
Comperitur
confracto baculo.

5b. Suscitatur suffocatus,
Videns credit et renatus
Insignitur
Christi signaculo.

6a. Magna virtus servi Dei,
Mira fides et Judaei,
Qui contemptus
fuit hoc obside.

6b. Imitemur et nos ei,
Porta vitae, portus spei
Militanti
sub tanto praeside.

Hymn. et Prosar. ms. S. Aldegundis Malbodens. saec. 13. Cod. Cameracens. 36.

365. De sancto Nicolao.

1a. Nitet carnis munditia,
Quod ostendit flagrantia
Mirae suavitatis,

1b. In oleique copia
Miratur abundantia
Effusae largitatis.

2a. Caruisti cuncto dolo,
Qui praefulges jam in polo
Cum sanctis perenniter,

2b. Quiescis in terrae solo,
Qui gustato gaudes dono
Deitatis jugiter.

3a. Lapsus premunt vitiorum,
Multorum periculorum,
Gravia dispendia,

3b. Adsit nunc suffragiorum
Tuorumque meritorum
Nobis efficacia.

4a. Callis premit miseriae,
Nisi divinae gratiae
Relevemur ducatu,

4b. Succurre indigentiae
Coelestisque fer gloriae
Sortem tuo precatu.

Miss. ms. Vissegradense ol. V Cζ saec. 15. — 1b, 2 abundantia ergänzt. — 4b, 2 fer ergänzt.

366. De sancto Nicolao.

1a. Nicolaum confessorem
Lauda pium et pastorem,
Militans ecclesia,

1b. Tanto patri jubilare,
Dulces hymnos personare
Decet cum laetitia.

2a. Magnum signum sanctitatis
Et futurae castitatis
Praebuit infantia,

2b. Quae se statim abstinebat
Semel tantum lac sugebat
Quarta, sexta feria.

3a. Hic renitens sublimatur,
Laus insignis ei datur
Et honor divinitus,

3b. Praesul cum efficitur
Et dignus ostenditur
Voce missa coelitus.

4a. O quam felix et praeclara,
Quantum summo regi cara
Talis est promotio,

4b. Quam non favor hominis
Dat nec amor culminis
Sed vera devotio.

5a. Hic ad thronum praesulatus
Tamquam Aaron est vocatus
A Deo feliciter,

5b. Tanto gradu non elatus
Mitis clemens, cunctis gratus
Vixerat humiliter.

6a. Fulsit ut sol Dei templo,
Verbo docens et exemplo
Fidem Christi populo,

6b. Vita sua sic doctrina
Quasi stella matutina
Lucet omni saeculo.

7a. Tunc prudenter vigilavit
Et talentum dispensavit
Creditum fideliter,

7b. Cum pudorem conservavit
Virginum, quas clam ditavit
Cum parente largiter.

8a. Dei cultum ampliare,
Sacra loca frequentare
Devote studuerat,

8b. Idola destruxit vana
Nec non fraudes, quas Diana
Machinata fuerat.

9a. Quod naturae denegatur,
Hoc vir sanctus operatur
Singulari gratia,

9b. Qui frumentum augmentavit,
Quod a multis postulavit
Famis in penuria.

10a. Ac adjuvit navigantes
Piis votis implorantes
Ejus patrocinia,

10b. Mox tempestas est sedata,
Visa dulcis aura grata
Suaque praesentia.

11a. A paganis puer captus,
Alter undis maris raptus,
Jugulatus puer aptus
Ternus a daemonio;

11b. Cunctis istis suffragatur
Et imago verberatur,
Plagas monstrat et minatur
Furti fit redditio.

12a. Ligno fracto fraus probatur,
Aurum cernens baptizatur
Judaeus, cum suscitatur
Defunctus in bivio.

12b. Innocentes liberati
Daemones et effugati
Caeci, claudi sunt curati
Sacro stillicidio.

13a. Nicolae, lux justorum,
Forma gregis, norma morum,
Pro salute devotorum
Funde preces famulorum
In coelesti patria.

13b. Ora patrem atque natum
Utriusque sacrum flatum,
Ut per tuum deprecatum
Nobis finem det beatum
Et aeterna gaudia.

Grad. ms. Lubicense s. sign. saec. 14. add. saec. 15. A. — Grad. ms. Lubicense s. sign. saec. 15. add. saec. 15. B. — Sequent. ms. Lubicense s. sign. saec. 15. C. — Mel.: Lauda Sion. — 5a, 1 Cum ad thronum A. — 7b, 2 bis 12b, 1 fehlen C, da ein Blatt ausgerissen.

367. De sancto Nicolao.

1. Nicolao gaudeat
Barrus, ad quem transeat
Nostra spes et gloria.

2a. Victis Myrae censibus
Cessit laus Barensibus
Cum summa victoria.

2b. Haec sacra translatio
Barorum confinio
Consolatur omnia.

3a. Virtus sancti spiritus
Hujus sancti transibus
Facta est praenuntia.

3b. Pompatim conveniunt,
Barri dum recipiunt
Exspectata gaudia.

4a. O beata Patera,
Quae lactentis ubera,
Quae juvenis merita
Prima est intuita;

4b. Ut lactens abstinuit,
Ut puellis adfuit.
Ut confecta vitia
Ejus lavit gratia.

5a. Patres sequens
Templo frequens
Facto clamat,
Quod mens amat
Jesum super omnia.

5b. Nutu Dei
Datur ei
Gres, quem pavit
Semper cavit,
Quod mens timet conscia.

6a. Tunc Myream
Sed nunc eam,
Quam accedit,
Terram prodit
Operum per merita.

6b. Illa prius
Est illius
Insignita
Sacra vita
Sed honore subdita.

7a. Ista corpus habet sacrum
Illa tantum simulacrum,
Tres urbes tria gaudia
Fuderunt in ecclesia.

7b. Primo pastorem nutrivit,
Sequens illum sepelivit,
Translati custos tertia
Mundum replet laetitia.

8a. O Nicolae confessor,
Sis pro nobis intercessor
Apud regem
Tuum gregem
Clementer concilia.

8b. Ut qui gregi, quem dilexit,
Pastor bonus jam surrexit
Oves suas
Atque tuas
Mundet data venia.

Miss. Virdunense imp. Parisiis 1554. — Mel. offenbar: Mane prima Sabbati. — 5a, 3 Fracto. — 5b, 4 caruit.

368. De sancto Nicolao.

1a. Magne Deus Adonai,
Nos ut nautas Nicolai
Duc de mundi turbine,

1b. In hoc mundo fluctuamus,
De profundo clamitamus,
Nos exaudi Domine.

2a. In hoc festo
Tui praesulis
Nunc adesto
Tuis famulis,
Salus in periculis
Et peccati vinculis.

2b. Ut mortale
Pellas odium
Salutare
Stillans oleum,
Oleum laetitiae,
Medicina gratiae.

3a. Unde nos divinitus
Unge, sancte spiritus,

3b. Munda cordis oculum,
Salvans cunctum populum.

4. Fac nos ipsum te videre,
Hoc est totum vitae verae.

Cod. Scotorum Vindobon. 52 g 18. saec. 14.

369. In Translatione s. Nicolai.

1. Gratias et laudes Deo
reddamus cum gaudio

2a. In hac festiva die,
cum Barenses Myreum
mare naufragando pervenere,

2b. Ex his quidam in portu
remansere, munita
pars venit ecclesiam occurrens.

3a. Dicunt custodibus:
nos orare venimus,
Sepulchrum sancti praesulis
Nicolai ostendite nobis.

3b. Quod servi monstrantes
invadunt hos Barenses,
Fregerunt vas marmoreum,
senserunt odorem Libani.

4a. Extraxerunt corpus sancti
veste presbyteri,
praetulerunt ad
portum navigii.

4b. Tunc per aequor navigantes
Barim deponentes
ubi laudatur,
coelo canitur

5. Alleluja.

Grad. ms. Aquicinctense saec. 15/16. Cod. Duacens. 124. — Mel.: Victimae paschali.

370. De sancto Oricolo.

1a. Remorum metropoli
Saltuum frutecta
Praetulit Oricoli
Mens deo subjecta.

1b. Algens et esuriens
Rubos ac dumeta
Vellicat multotiens
Ut Amos propheta.

2a. Judicans superfluum,
Si postulet plura,
Quam quod ope manuum
Postulat natura.

2b. Jure dato sceleri
Mente Deum prona
Rogat dignus fieri
Martyrum corona.

3a. Et patris diaboli
Soboles vesana
Rapit hunc, dum symboli
Reserat arcana.

3b. Mucronis Vandalici
acie districta,
Fidem praefert vertici
Caritas invicta.

4a. Flent sorores geminae
Ductum ad extrema,
Quibus pari sanguine
Par est diadema.

4b. Supra pedes obruti
Capitis stat ita
Corpus truncum veluti
Plenum esset vita.

5a. Fert caput contigui
Fontis ad fluenta,
Ubi possit ablui
A caede cruenta.

5b. Fusa super silice
Sanguinis litura
Findit hanc mirifice
Crucis in figura.

6a. Hoc signorum jubare
Fides est firmata,
Castra gentis barbarae
Procul effugata.

6b. Ac nobis accedere
Datur per haec tria,
Si corde et opere
Vocis symphonia

7. Jubilet Alleluja.

Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. add. saec. 14. — 3b, 2 acie fehlt Hs.

371. De s. Oswaldo Episcopo.

1. Laudes regi
Christo jucundas

2a. Aurea coeli
castra victricia
bis bina orbis
dicant per climata.

2b. Natus de matre
virgine regia,
de Davidis stirpe
edita Maria,

3a. Mortem morte qui sua
stauro pendens
victor perimerat,

3b. Levavit et barathro
Adae germen
sedes in superas.

4a. Cujus munere
aurea sidera
intra angelica

4b. Archipraesulis
anima Oswaldi
albicat inclita.

5a. Quo vernant mira illa
celsa agmina,

5b. Cherubim quae dicuntur
atque Seraphim,

6a. Sanctus, sanctus,
sanctus quorum
vox ab aevo clamitat.

6b. Hinc te, Christe,
lingua quaeque
pia laude concinat.

7a. Tantus quia in aula
emicat,
pax, caritas
qua est omnis et gloria,

7b. Confessor hic niveus
Domini,
miracula
qui post mortem patraverat.

8a. Unde, rex regum,
te laudant coeli cymbala,
Alleluja gloriae
tuae jugiter clamantia.

8b. Hinc et pro laude,
quam sibi laeti pandimus,
Archipraesul Oswaldus
te poscat pro hac conciola.

9a. Nos in pace quo conservet
tua in hac vita
clementia,

9b. Nobis donet et quandoque
illa sempiterna
coeli regna.

Prosar. ms. Glastoniense saec. 12. ex. Cod. Londinens. Calig. A XIV.

372. De s. Oswaldo Rege.

1a. Regis Oswaldi inclita

1b. Christo canamus merita.

2a. Rex erat in terra
sed regis coeli vernula,

2b. Sceptra regalia
ornat Christi militia.

3a. Pauperum dextra,
principum laurea
et Christi crucis assecla.

3b. Mente fervebat
rector Christicola
cruce vincens belligera.

4a. Tendebat in hunc acies
impia
vibrans hostia spicula,

4b. Oswaldus crucis vexillum
elevat
et in hoc signo superat.

5a. Crux, regis fide sacrata,
multos a
clade sanat varia.

5b. Gentes respuunt idola
et crucis
adorant suffragia.

6a. Oswaldus Dominum
in sua inducit
ubique regnantem regna.

6b. Fundat ecclesias,
dat opes, illustrat
omnes luce Christigenas.

7a. Sumpserat Aidanum
in divinam
hierarchiam evangelii.

7b. Praedicat sacer doctor,
rex interpres
edebat clare dogmata.

8a. Jam poscunt
civem dignum aethera,

8b. Jam venit
ad coronae stadia.

9a. Bellans pro Christo
genteque sua
profert cadentum vulnera.

9b. Projicit mortis
arma et arma
Christi vestit fortissima.

10a. Tendit ad crucifixum
brachia,
fit martyr patientia.

10b. Coelo libat animas
ad astra
et Christi ruit hostia.

11a. Terra, qua occubuit,
salvat homines
simul et jumenta
et fugat incendia.

11b. Terra quoque lavacro
sancti respersa
pellit daemonia
et est salutifera.

12a. Dignum celebrat
aethera
columna lucis effusa;

12b. Manent brachia
integra
inopes refoventia.

13a. Lignum praefixi capitis
curat mortis discrimina,

13b. Quin et in regna extera
sancti lucent subsidia.

14. Rex martyr et coelicola,
Oswalde,
Christo nos reconcilia.

Miss. ms. Whitbiense saec. 14. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 390. — 10b, 1 coelorum libat Hs.

373. De sancto Othmaro.

1a. Ad ornanda
divi Othmari
celeberrima festa

1b. Adsint pio
ovantes turmae
Christologae conatu.

2a. Sed imprimis
multo thure
halet Rhaetus
atque liliger Francus.

2b. Quorum vivus
collustravit
almum solum,
nec nunc sanctus reliquit.

3a. Is in tenera aetate
plurifarias amplexus
disciplinas,
flamen dicatur
sancto Florino sacratus.

3b. Mundi fastu prorsus spreto
per Pipini fit delectum
pii Galli
abbas sacello
septa exstruens commoda,

4a. Quibus jugi harmonia
laudes divinas absolvat,

4b. Et severa parsimonia
artus macie pertentat.

5a. Flectit prece crebra Deum,
peregrinos tecto susceptos
donat aequali epulo.

5b. Casabunda spernit bona,
pollens multa humilitate,
nulli secundus labore.

6a. Non auratis
pressit armos
equi calcaribus aut
lene fulcrum
objecit cervici.

6b. At auritus
fert asellus
illum, petrae et durae
parcos sponte
somnos moderantur.

7a. Nocte scatebras
luridae lavat leprae
et pannosos
sua lamula velans
nudus saepe rediit.

7b. Pipinianos
thesauros clanculum dat
egentibus,
ad aedes regias panis
donum hiantibus.

8a. Post Guarini
nec non Ruthardi
dolo diro
apud judices
venereae rei
falso est accusatus.

8b. Fert scelestus
testimonia
tum Lampertus,
sed febricula
ultor prostravit
instar quadrupedantium.

9a. Ergo posthabito solo
noto, ne deturpet vitam,
sorte eremo donatus est
a Gosberto.

9b. Illic fame maceratus,
vita functus humo corpus
illibatum multa jacet
per tempora.

10a. Ferunt fratres
ipsum undeni
pede, solum putrem Rheni
alluvione factum dolent.

10b. Navi fertur
Rheni fluctibus,
nutat tempestate classis,
orant sanctum, silet impetus.

11. O Othmare,
Christo care,
nobis tu patrocinio
fac sodales tuos
in regia aeternae vitae.

Grad. ms. Andecense saec. 15. Clm. Monacen. 4101. — 4b, 2 pertente Hs. — 8b, 5 ultra Hs. — 10a, 3 pedem.

374. De sancto Pantaleone.

1a. Diem sacrae passionis
Beati Panthaleonis
Celebret haec concio,

1b. Cum fructu devotionis
Et cum operibus bonis
Fiat celebratio.

2a. Hic in adolescentia
De physicae scientia
Docetur in studio,

2b. Hermolaus ab impia
Quem trahit idolatria
Divino consilio.

3a. Pergens ad patrem propere
Videt stratum puerum
Defunctum viru viperae,
Petit patrem superum:

3b. Si sum dignus te poscere,
Vitae dator munerum,
Hunc vivere sed rumpere
Fac anguem mortiferum.

4a. Quod petit annuitur,
Nam defuncto redditur
Vita, serpens rumpitur,
Puer baptizatur.

4b. Panthaleon igitur
Sacro fonte tingitur,
Signis, ut ostenditur,
Virtutum ornatur.

5a. Caecus lumen recuperat,
Quo pater, qui coluerat
Non Deum sed idola,

5b. Tunc ad baptismum properat,
Deos, quos adoraverat,
Frangens ut christicola.

6a. Paraliticus sanatur,
Cum pro eo deprecatur
Sanctus regem gloriae,

6b. In hoc Christus exaltatur,
Falsus omnino probatur
Cultus idolatriae.

7a. Distentus in equuleo
Flammas diras fert in eo
Lampadum ardentium,

7b. Et in ardore plumbeo
Comitante sibi Deo
Datur refrigerium.

8a. Ejus collo
mola suspenditur,
Mole cujus
aquis non mergitur,
Cum in altum
mare projicitur,
Sed ad litus
sospes regreditur
Domino comite,

8b. Hoc eventu
judex irascitur,
Cujus jussu
vir sanctus trahitur
Esca feris,
sed nunquam laeditur
Pedem ejus,
qui vinclis stringitur,
Lingunt ut domitae.

9a. Super rotam elevatur,
Cum qua de monte pulsatur,
Ruens illaesus servatur,
Sternitur gens noxia.

9b. Ferrae motus reputatur
Diis iratis, sed monstratur
His confractis, quod reddatur
Uni Deo gloria.

10a. Sub oliva
collo percutitur,
Ensis hebes
ut cera redditur,
Tandem sancti
caput abscinditur,
Pro cruore
lac inde cernitur
Emanare.

10b. Tunc repente
fructus emittitur
Ab oliva,
coelo suscipitur
Is, pro Christo
qui mortem patitur;
Tu nos, Christe,
regno quo potitur,
Fac regnare.

Miss. Trecense imp. Trecis 1533. — 5b, 1 ad fehlt. — 5b, 3 ut fehlt. — 6a, 1 Sic paralyticus. — 7a, 3 diras fehlt. — 8b, 7 Pedes. — 8b, 8 stringuntur. — 9b, 3 redditur.

375. De sancto Paterno.

1a. Laetabundus
Exsultet Paterno mundus,
Alleluja,

1b. Qui cunctarum
Loquelas novit linguarum,
Res miranda.

2a. Ex Britonum genere
Micat miro lumine
Sol de stella,

2b. Id quod verbo praedicat,
Vita prius indicat
Semper clara.

3a. Sicut pater vixerat,
Vivere desiderat
Pari forma,

3b. Nec mundi contagio
Sua conversatio
Fit corrupta.

4a. Nova confert munera,
Mira facit opera
Valle nostra,

4b. Regum cessant proelia,
Redeunt ad propria
Pace sumpta.

5a. Mologonum verberat
Ultio, quam tolerat,
Lumina recuperat
Prius caeca.

5b. Tyrannus Arturius
Et monachus impius
Declararunt plenius
Haec praedicta.

6a. Rore Letavia
Caret et pluvia,
Et fame ruit
gens misera.

6b. Tandem in gaudia
Convertit tristia
Rex, quem genuit
puerpera.

Miss. ms. Venetense saec. 15. Cod. Rotomagens. 307. — Mel.: Laetabundus. — 5a, 1 sonst Mailgonus oder Mailgunus. — 5b, 1 sonst Arthurus.

376. De sancto Patroclo.

1. Patris nostri Patrocli festa
recolamus annua.

2a. Jucunda in honore
ejus carmina

2b. Hac die depromamus
laude consona.

3a. Qui contra persecutorum
acta dimicans inania

3b. Exemplo suo in tota
sanctos confortabat Gallia.

4a. Christi munere
qui veluti
terram calcavit maria,

4b. Hinc ambulante
stagna quadri
sustentabat tumentia.

5a. Aureliani varia
contempsit supplicia

5b. Usque ad mortem fortiter
certans pro justitia.

6a. Martyris istius
quanta sint
apud Dominum merita,

6b. Plurima testantur
ad tumbam
ejus visa miracula.

7a. Hunc prae ceteris
diligit Trecensis
ecclesia,

7b. Quae corpus ejus
amplectitur, felix
est patria.

8a. Tanti ergo patroni
festa colamus
hilares solemnia.

8b. Sancte Patrocle, martyr
egregie, nos
tuos supplices adjuva,

9a. Ut nostra relaxentur
facinora
cunctaque praestentur
prospera,

9b. Ut post hujus vitae
curricula
tecum in gloria
maneamus

10. Aeterna.

Miss. ms. Gurcense saec. 15. Cod. Virunens. (Hist. Verein f. Kärnthen) 332 (1/6). — 7a, 3 patria Hs. — 7b, 3 est ecclesia Hs.

377. De sancto Paulo.

1. Veneremur regem regum
cum solemni gaudio,

2a. Qui sic convertit hostes,
ut gratos reddat sibi
reconciliatos
peccatores.

2b. Quod in beatissimo
datur perspici Paulo,
qui mundo mortuus
vivit Deo.

3a. Hic prius nimia
crudelitate sua
Ministros Christi viventis
ob gloriam premens suae gentis,

3b. Vocatus a Deo
et projectus ab eo,
Quem spreverat, nunc adorat,
plus cunctis apostolis laborat.

4a. Caedendum se praebet plagis
pressurisque multis,
in omni verbo
Dei celebris.

4b. Scimus illum sic vixisse,
qui postea Romae
est factus Petri
consors coronae.

Miss. ms. Aeduense saec. 14. Cod. Semin. Aeduens. 121. A. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 110. B. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. C. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 115. D. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 117. E. — Miss. ms. Aeduense anni 1476. Cod. Semin. Aeduens. 118 bis F. — Mel.: Victimae paschali.

378. In Conversione s. Pauli.

1a. In coelesti hierarchia
Nova sonet haemonia
Novo ducta cantico,

1b. Cui concordet in hac via
Conversorum melodia
Paulo psallens modico.

2a. Ex Aegypto vastitatis
Vas electum ornat gratis
Christus, auctor saeculi,

2b. In fiscella paupertatis
Flumen transit vanitatis
Pro salute populi.

3a. In furore animi
Persecutor Domini
Cadens excitatur,

3b. Parens Christo trahitur,
Ad baptismum ducitur,
Mundo destinatur.

4a. Hic electus praedicator,
Hic Elias aemulator
Et detestans crimina,

4b. Vulpes dissipat Samsonis
Et in tuba Gedeonis
Hostis fugat agmina.

5a. A defunctis revocatum
Alto lapsum dat sanatum
Vivens adhuc corpore,

5b. Verbo crucis orbis cedit,
Paganorum turba credit,
Docta Dei munere.

6a. Felix, per quem gaudia
Tota jam ecclesia
Sumens exaltatur,

6b. Clericis laetitia
Et conversis gloria
Secum collaeatur.

7a. Ah quam probat carnis florem,
Omnem superans candorem
Lactis exundantia!

7b. Aegri currunt et curantur,
Caeci, claudi reparantur
Virtutum frequentia.

8a. Laudes hinc cum tripudio
Paulo demus eximio
Voce plena,

8b. Clama petens suffragia
Ejus sequens vestigia
Plebs egena.

9a. Sed tu, doctor pie, bone
Pastor gregis et patrone,
Prece semper sedula

9b. Apud curam summi regis
Conversorum vices gregis
Commenda per saecula.

Miss. ms. Praedicatorum. saec. 14. Cod. Graecens. 878. — Die Mel. bezeichnet 1,1.

379. In Conversione s. Pauli.

1a. Jubilemus salvatori,
Qui spem dedit peccatori
Consequendi veniam,

1b. Quando Saulum increpavit
Et conversum revocavit
Ad matrem ecclesiam.

2a. Saulus caedis et minarum
Spirans adhuc cruentarum
In Christi discipulos,

2b. Impetravit, ut ligaret
Et ligatos cruciaret
Crucifixi famulos.

3a. Quem in via Jesus stravit,
Increpatum excaecavit
Lucis suae radio:

3b. Qui consurgens de arena,
Manu tractus aliena
Clauditur hospitio.

4a. Flet, jejunat, orat, credit,
Baptizatur, lumen redit,
In Paulum convertitur;

4b. Saulus, praedo nostri gregis,
Paulus, praeco nostrae legis
Sic in Paulum vertitur.

5a. Ergo, Paule, doctor gentis,
Vas electum, nostrae mentis
Tenebras illumina,

5b. Et per tuam nobis precem
Praesta vitam atque necem
Aeternam elimina.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. — 3b, 2 tractans Hs. — 4b, 1 lies novi gregis? — 4b, 2 lies Saulus praedo? novae legis?

380. De sancto Petro.

1a. Surge, Petre, coelitus
Et everte funditus
Moles graves cordium,

1b. Surge, pastor, fortiter,
Et rumpe velociter
Catenas credentium.

2a. Dissipator criminum,
Pium roga Dominum
Pro culpis erantium;

2b. Nostra laxa crimina,
Tuta fac discrimina,
Tuorum fidelium.

3a. O vir beatissime,
Tutor fortis animae
Inter fluctus marium,

3b. In tuo regimine
Oves sacro flamine
Sursum duc ad bravium.

4a. Oves pasce creditas,
Revoca jam perditas,
Bone pastor ovium;

4b. Quod fractum est, solida,
Quod caecum, elucida,
Sana, quod est saucium.

5a. Frange seras inferi,
Cadant hostes miseri
Ad tuum imperium;

5b. Coeli portas resera
Et fideles praepera
Intrare ad gaudium.

Miss. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. in. Cod. Carnotens. 519. A. — Miss. ms. S. Petri Carnotens. saec. 15. Cod. Carnotens. 580. B. — 5b, 2 fideles propera AB. — Mel.: Veni sancte spiritus.

381. De sanctis Petro et Paulo.

1. Apostolica
lux haec palma
corruscat,

2a. Nobile festum
Petri Paulique refulget,
Sanguinis ostro
mercati sunt
hodie coeli regna.

2b. Hi veri solis
radii pleni sophia
Coelestem vitam
docuere
mundum doctrina sacra.

3a. Fide, claritate summi
Olympi clara lumina,

3b. Virtute fratres invicti
Christi obtinent gratiam.

4a. Ad vitae senatum mittunt
animarum milia lucra.

4b. Discipulam Dei reddunt
orbis dominam, urbem Romam.

5a. Debellat Simonem
Petrus magum vaniter
apostatamque signat;

5b. Temere dum vetat
regis aeterni sceptra,
enervatur a petra.

6a. Denique Paulus
caecat magum Elymam
renitentem
tramiti Christi recto,
tenebris
eum perpetim mulctat.

6b. Luce signorum
praecipui martyres
gloriosi
vento sequentem magum
Simonem
dejecere ad ima.

7a. Post proelia mille,
passus atque labores
amicos Christus vocat
ad poli templa
jucunda.

7b. Petrus vestigiis
supplex vicit ad coelos
in cruce, Paulus quoque
dejectus ense
triumphat,

8. Quorum preces nos salvent.

Miss. ms. Praedicatt. saec. 14. Cod. Capit. Lugdunens. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — 5a, 2 magum jam ter A. — 6a, 2 magnum Elimans A. — 6b, 4 vento frequentem A.

382. De ss. Petro et Paulo.

1a. Hac in die plebs fidelis
Jucundetur, nam in caelis
Ingens fit laetitia,

1b. Petrus cruce, Paulus ense
Triumphantes ad immensae
Migrant lucis gaudia.

2a. Hi sunt duplex luminare,
Quo terrarum illustrare
Regna Deus voluit;

2b. Christo detur laus et honos,
Adoretur, qui patronos
Tales mundo praebuit.

3a. Nam Judaeis ut diei,
Quibus notum nomen Dei,
Petrus pastor praefuit;

3b. Genti deos adoranti
Tamquam nocti caliganti
Paulus late claruit.

4a. Horum lumen exstinguendum
Nero sperat et delendum
Nomen in interitu,

4b. Sed in morte casum nescit
Lux sanctorum, immo crescit
Signorum intuitu.

5a. Nostri duces et patroni,
Jam ad preces nostras proni
Sitis vestri gratia;

5b. Vobis sumus commendati,
Per vos summae trinitati
Jungamur in gloria.

Miss. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacens. 83. add. saec. 15. A. — Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. add. saec. 15. B. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. C. — Miss. ms. Marchianense saec. 16. Cod. Duacens. D.

383. De ss. Petro et Paulo.

1a. Sanctorum devotio
Et cordis contritio,
Monet, ut cum gaudio
Clamet amor.

1b. Amoris probatio,
Facti exhibitio,
Monstratur solatio
Vocis clamor.

2a. Ave, Petre claviger,
Salve, Paule legifer,
Vos decet perenniter
Laus et honor.

2b. Roma, tu es lilium
Per horum martyrium,
Civitatum omnium
Flos et odor.

3a. Nero, fons perfidiae,
Amator discordiae,
Per te datur hodie
Medicina,

3b. Quia dator gratiae
Petro et ecclesiae
Dedit claves veniae
Pro piscina.

4a. Praebe cibum ovibus
Tuis verbis dulcibus,
Ut sumant in cordibus
Condimentum.

4b. Indulge peccantibus
Veniam poscentibus
Et offer pro talibus
Sacramentum.

5a. Paule, doctor gentium,
Fer preces humilium
In Christo credentium
Creatori,

5b. Ut pater per filium
Det nobis solatium
Et post hoc exsilium
Bene mori.

Miss. mss. Gemeticense anni 1495. Cod. Rotomagens. 301. —

384. De ss. Petro et Paulo.

1a. Rex aeternus, rector mundi,
Primus pastor in secundi
Laudetur victoria,

1b. Petrus pastor hic secundus
Mundi victor, mundo mundus
Ex coelesti gratia.

2a. Urbs Nannetis, urbs beata,
Petro patre praedicata
Speciali munere,

2b. Servi Petri speciales,
Servos Petro spiritales
Nos curemus subdere.

3a. Nota Petrum tam benignum,
Quod ad nuti Christi signum
Primo sub admonitu

3b. Linquit rete, linquit ratem,
Christi sequens veritatem,
Rursum raptus spiritu.

4a. Statim Christum est secutus
Et sequentem Dei nutus
Ad plenum prosequitur,

4b. Paralysi destitutus,
Sanitati restitutus
Aeneas erigitur.

5a. Auro carens et argento
Caritatis argumento
Corruscat miraculis,

5b. Claudum solvit in momento
A morboso nocumento
Et nervorum vinculis.

6a. Petrus vitam dat Thabitae
Juvenenemque reddit vitae
Vice Christi libera,

7a. Angelus incarceratum
Solvit Petrum, vitae datum,
Destinatum gladio,

8a. Annaniae Saphyraeque
Falsam fidem punitaeque
Mortis per supplicium

9a. Petro Christi
sunt oves creditae,
Claves regni
coelestis traditae
Digno privilegio.

10a. Hujus umbra sanat gentes,
Sanat membra, sanat mentes,
Morbos reddit impotentes
Medici potentia.

11a. Nero fremit iracundus
Et pro mago furibundus,
Quod sit magus dissolutus
Et ruinam consecutus
Et casum mortiferum.

12a. O Petre, partor ovium,
O paradisi claviger,
Sospes hospes fidelium,
Aperi portas jugiter
Coeleste pandens atrium,
Et nulli claudas ostium.

6b. Pede premit fluctus maris
Et nutantem salutaris
Christi regit dextera.

7b. Quod negando ter peccavit,
Verus amor expiavit
Et trina confessio.

8b. Petrus, doctor veritatis,
Damnans fraudem pietatis
Et fraudis mendacium.

9b. Firma tenet
Petri sententia,
Jure ligans
et solvens omnia
Coelesti imperio.

10b. Hic a petra Christo dictus,
Per quem Simon magus victus,
Dum volare vult, afflictus
Prece Petri praevia.

11b. Ergo Petro crux paratur
Et sic Petrus trucidatur,
Flagellatur, cruciatur,
In quo Christus se testatur
Crucifixum iterum.

12b. Per hujus, Christe, meritum
Cum prece salutifera
Culpae et poenae debitum
Dimittens dele scelera,
Praestans perenne praemium
Et sanctorum consortium.

Miss. ms. Nannetense saec. 15. Cod. Cenomannens. 223. — 1a, 1 creator mundi gegen das Versmafs. — 1b. 2 mundo victus. — 3a, 2 Quod ad notis. — 7a, 3 Festinatum.

385. In s. Petri ad vincula.

1a. Petrum ligant vincula,
Qui mundi piacula
Solvit et pericula
Facit stare.

2a. Discipulo gratiae
Sub obtentu veniae
Offertur spes copiae
Temporalis.

1b. Qui spreta navicula
Studet mente sedula
Divina oracula
Declarare.

2b. Fidei et operis
Lucem dat prae ceteris
Spernens statum oneris
Saecularis.

3a. Hujus stratis pedibus
Undarum apícibus
Mersus Christi manibus
Est salvatus.

3b. Datis regni clavibus
Pro curandis ómnibus
Tenetur daemonibus
Comparatus.

4a. Vita mors obtemperat,
Umbra morbos superat
Et catena liberat
Gutturosam.

4b. Non deest miraculis
Vita sine saeculis,
Quae dant ipsam populis
Gloriosam.

5a. Petre, doctor strenue,
Mentes nostras instrue
Viam nobis innue
Veritatis.

5b. Sordes nostras ablue,
Per te nobis januae
Pateant perpetuae
Claritatis.

Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Tolosan. 100. A. — Miss. ms. Card. Rolin saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 114. B. — Miss. ms. Card. Rolin. saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. C. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 115. D. — Miss. ms. Aeduense saec. 12. Cod. Semin. Aeduens. 125. add. saec. 14. E. — Miss. ms. Aeduense anni 1476. Cod. Semin. Aeduens. 118 bis. F. — Sequent. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 131. G. — Grad. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. H. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 117. I. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 123. K.

1a, 3 fehlt A. — 2b, 3 statum honoris AB; honeris EG; oneris F. — 3a, 2 Nudarum A; nudatum B; a piscibus ABCDEF. — 3a, 3 Mersos ABCEF; meritos D. — 4a, 4 Guctumosam AB; gucturnosam DEFG.

386. De sancto Philiberto.

1a. Christicolae per climata
Orbis melodiamata
Dent pulsis schismatibus

1b. Hac die, qua Philibertus
Est perenniter consertus
Uranicis coetibus.

2a. Hic prosapia insignis
Sed insignior condignis
Meritis et laudibus,

2b. Hic quaternis pollens lustris
Exutus est vir illustris
Curis mundialibus.

3a. Complens monachalem normam
Ac recte vivendi formam
Pandens suis fratribus,

3b. Hic post Agili obitum
Regimen sumpsit inclitum
Coenobii Resbacensis.

4a. Largiter cuncta regens,
Zelo justitiae degens
Ac vernans signis immensis,

4b. Nutu Chlodovei regis
Construxit signifer legis
Honori coelestium

5a. In pago Rotomagensi
Locoque Gemeticensi
Nobile coenobium,

5b. Quo moribus informaret
Plurimos et subrogaret
Ad Christi connubium.

6a. Culmen sanctitatis
Istius abbatis,
Adeo creverat,

6b. Quod hic nongentorum
Coetum monachorum
Secum adscierat.

7a. Nobiles, potentes
Propria linquentes
Ad hunc confluebant

7b. Ac viri magnates,
Monachi, abbates
Exemplo degebant.

8a. Laude magnifica
Hunc, plebs catholica,
Sanctum venerare,

8b. Per quem coenobium
Istud exordium
Sumpsit regulare

8c. Multaque alia
Alibi stantia
Sumpserunt vera re.

9a. Hic aromatibus
Et charismatibus
Plenus ac perfectus

9b. Ad perfectiora
Stetit procul mora
A Deo directus.

10a. Frater febre torsus
Erat sed mox prorsus
Hunc iste sanavit

10b. Ac ad negotium
Ob monasterium
Foras destinavit.

11a. Vir carens lumine,
Baldracus nomine,
Ad sanctum accessit,

11b. Cujus fulcimine
Pulsa caligine
Hic sanus abscessit.

12a. Surdi, caeci, muti
Per hunc sunt exuti
Infirmitatibus

12b. Et claudi, turgidi,
Contracti, aridi
Suis languoribus.

13a. Non est tam sedula
Mens, quae miracula
Ejus comprendere

13b. Queat, hinc orgia
Hujus eximia
Conemur colere.

14a. Quo post terrestria
Marcessibilia
Nos suos posteros

14b. Ad aeternalia
Pertrahat bravia
Secum ad superos.

Miss. ms. Gemeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 301. A. — Miss. ms. Gemeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 302. B.

387. De ss. Philippo et Jacobo.

1a. Advenerunt cives caeli
Unde dulces sonant meli,
Jubilet ecclesia,

1b. Fascem ferunt, pacem praebent,
Sublimari laude debent
Ipsorum praeconia.

2a. Hi sunt fratres et amici
Salvatoris digni dici
Dono sancti spiritus,

2b. Voluntatem patris volunt,
Quidquid jubet, ipsi colunt
Inspirati coelitus.

3a. Hi sunt dulces Helim fontes,
Appellantur ipsi montes
Morum eminentia,

3b. Hi sunt coeli corruscantes,
Solum mentis irrigantes
Disciplinae pluvia.

4a. Hi potentes sunt sagittae,
Penetrantes verbo vitae
Dura cordis moenia,

4b. Aliena facta vetunt,
Velut nubes astra petunt
Et spernentes infima.

5a. Horum prece, verbum patris,
Atque gloriosae matris
Nos a morte libera,

5b. Ut possimus tecum esse,
Sicut nobis est necesse,
Supra poli sidera.

6. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Cellae S. Eusitii saec. 15 ex. Cod. Cenomannens. 154. — 2a, 2 dici fehlt Hs. — 4a, 2 vitae fehlt Hs.

388. De sancto Piato.

1. Hac in die jucundemur
Et beati veneremur
Piati solemnia,

2a. Noster enim est patronus,
Sonet ergo dulcis sonus,
Sonet cum melodia;

2b. Sono vita sit aequalis,
Sonat dulce sonus talis,
Sapit plus quam dulcia.

3a. Tanti patris cum sit dignum,
Juste justum ac benignum,
Revelari merita,

3b. Exprimamus verbis nunc brevibus
Et de vita et de virtutibus,
Quae sunt nobis cognita.

4a. De tellure Beneventi
Innotescat omni genti
Ipsum esse genitum,

4b. Proles fuit regia,
Facies egregia
Super choros comitum.

5a. Adolescens ipse crevit
Et deorum cultum sprevit
Patremque incredulum,

5b. Libens scholas frequentavit
Et doctrinae laboravit
Haurire fonticulum.

6a. Tandem prudens et discretus,
Omni bono jam repletus
Fuit sine macula,

6b. Morum summam quis narraret,
Prius dies declinaret
Et rediret nebula.

7a. Blandimento mundi spreto
Romam pergit corde laeto
Vir consulti pectoris,

7b. Quintinus et alii
Romam simul socii
Pergebant tunc temporis.

8a. Comitatur hos Piatus,
Inter illos numeratus
Mox bissenat numerum;

8b. Romam intrant adunati
Viri sancti, Deo grati,
Conditori siderum.

9a. Romam postquam intraverunt,
Ordinari petierunt
A summo pontifice;

9b. Ordinati recesserunt,
Recedentes quassaverunt
Vana Deo judice.

10a. Tandem vias per devias
Devenerunt et fuerunt
In Francorum patria,

10b. Universi mox dispersi
Sunt diversi, quo perversi
Colebant inania.

11a. Beatus Dionysius
Tunc secessit Parisius,
Praedicator eximius,
Ubi mortem pertulit.

11b. Tunc Quintinus lora flexit,
Ambianis se direxit,
Ubi fides, quam dilexit,
Sibi mortem contulit.

12a. Ad tormentum tunc Piatus,
Scuto veri circumdatus,
Venit promptus et paratus,
Fugare daemonia.

12b. Ex te nomen fuit ei,
Pio parent fide rei
Et fatentur posse Dei,
Posse super omnia.

13a. Urbs in Christo jam renata
Deo credit circumdata,
Caesar inde perturbatus
Jubet, ut sit condemnatus
Vir sanctus et caeditur.

13b. Caesus hic elegit thorum,
Virtus patet supernorum,
Pia prece, fons piorum,
Lava sordes servulorum,
Martyr, cui nunc psallitur.

Miss. ms. Elnonense saec. 14. Cod. Valentianens. 111. — Mel: Laudes crucis.

389. De sancto Piato.

1a. Diem hanc laetitiae
Regi gratam gloriae
Celebret ecclesia,

1b. Totus orbis gaudeat
Et per vocem prodeat
Animi laetitia.

2a. Reduc ad memoriam
Piati victoriam,
Tornacensis civitas,

2b. Tibi nempe congruit,
Quam subire docuit
Justitiae semitas.

3a. Parentes et patriam,
Rerum opulentiam,
Tibi missus coelitus

3b. Piatus deseruit,
Ut agendum docuit
Patris unigenitus.

4a. Inde tibi miscuit
Vinum et proposuit
Mensam sapientiae,

4b. Verbis et miraculis
Detrahens incredulis
Fermentum malitiae.

5a. Quis verbis exprimere,
Laudibus extollere
Vitam ejus sufficit?

5b. Qui dum mente nobili
Voluptati labili
Inhaerere despicit,

6a. Fama volat celebris,
Lux erumpens latebris
Per orbem diffunditur,

6b. Exemplum et regula
Vivendi per saecula
Populis apponitur.

7a. Innotescit Caesari
Per Piatum subtrahi
Thus, honorem solitum,

7b. Hinc a sede regia
Discurrit sententia
Mortis in immeritum.

8a. Percutitur gladio
Piatus et solio
Coelesti recipitur,

8b. Ubi cum martyribus
In supernis sedibus
Jugi pace fruitur.

9a. Hujus, Christe, precibus
Virtutum muneribus
Sic nos omnes cummula,

9b. Ut post vitae terminum
Te laudemus Dominum
Per aeterna saecula.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123.

390. De sancto Privato.

1a. Justus noster
ut palma floruit,
Flos in fructum
formari meruit,
Flos in cursu,
fructus in bravio,
Spes in aestu,
res in denario.

1b. Hostis culpae,
cultor justitiae,
Hostis mundi,
concivis gloriae
Tulit pondus
et aestum vineae,
Viae cursum,
trituram areae.

2a. O beatum pontificem
Suis exemplar subditis,

2b. Qui praesulatus apicem
Summis honorat meritis.

3a. Vectis in arca foederis,
Basis in tabernaculo,

3b. Perfecti lignum operis
In Salomonis ferculo.

4a. In navi Petri navita,
Ventos et undas pertulit,

4b. Pro plebe sibi credita
Lupo se pastor obtulit.

5a. Dum tenetur grex obsessus,
Invenitur pastor gregis,

5b. Regem suum qui professus,
Sonat laudes sui regis.

6a. De rupe vico proxima
Vir beatus educitur,

6b. O quam fidelis anima,
Quae nulla sorte frangitur.

7a. Furit tortor in Privatum,
Poenis urget, prece rogat,

7b. Ut subjectos per praelatum
Servitutem ferre cogat.

8a. Negat hoc posse fieri
Fidelis pastor ovium,

8b. Ut Christi Jesu liberi
Servi sint infidelium.

9a. Clamant agresti rabie
Cultores immunditiae:

9b. Adora, senex, idola
Et ad oratum immola.

10a. Verbis admiscent verbera
Persecutores barbari,

10b. Blanda transit et aspera
Privatus mente hilari.

11a. Martyr perseverantiae
Ritus immundos abdicat,

11b. Gedeonis in acie
Inter regendos dimicat.

12a. Mente certat immobili,
Tuba salutis praedicat,

12b. Confracto vase fictili
Lucerna vasis emicat.

13a. Vincit hostes vir invictus,
Vincit plagas, vincit ictus,
O quam felix hic conflictus,
Ubi vincit veritas.

13b. De Privato tuo gaude
Laudans virum dignum laude
Et in laude ejus plaude,
Mimatensis civitas.

14a. O Private, pastor bone,
Pater plebis et patrone,
Regno Christi nos impone,
Quod humana ratione
Fugit a scientia.

14b. Jesu Christe, rex Privati,
Jesu, regni rex beati,
Nos adscribe civitati,
Cujus cives sunt fundati
Pacis in concordia.

Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 124. — 7a, 2 Poenis arcet.

391. De sancto Quirino.

1. Cantu celebri
et studio vigilanti

2a. Laudemus Deum
supplices
ac illius glorificandos
martyres,

2b. Qui carnem suam
variis
jugiter crucifixerunt cum
vitiis.

3a. Ex quorum numero
noster sanctus est Quirinus.
martyr gloriosissimus.

3b. Beata merito
mater illa, quae meruit
talis filii stemmata.

4a. Quidquid namque
tulit doloris
per conamen
nutriendae sobolis,

4b. Recompensat
nati dulcedo
in aeternae
claritatis gaudio.

5a. Ille ergo
totis viribus
coelestia desiderans

5b. Sprevit luxus
carnis lubricae
et totius lasciviae.

6a. Cum necdum
sanguinem fuderit,
voto martyr exstitit,

6b. Conterens
penitus omnia
hujus mundi gaudia.

7a. Hic fidei sincerae
proditus adhaerere,
praesentatur iniquo
regi Claudio.

7b. Quem prius flagellatum,
dehinc rebus nudatum,
supplantare non valens
demum jugulat.

8a. At Dei famulo
mortis pugna minus sufficit.

8b. Aucta est gloria
postquam creverat victoria.

9a. Nam corpus
in flumen positum
inde miro levatur
effectu signorum.

9b. Quod post haec
in parvo tempore
nutu Dei translatum
datur Bavariae.

10a. Nunc ergo o, Quirine,
Christi miles inclite,

10b. Precatibus assiduis
locum tui corporis

11. Ac fideles
adjuva omnes.

Prosar. ms. Tegurinum saec. 11. in. Cod. Londinens. Add. 19768.

392. De sancta Radegunde.

1a. Radegundis,
reginae sanctissimae,

1b. Recolamus
diem devotissime.

2a. Qua educta fatigati
Corporis ergastulo,
Ejus anima
Coeli scandit palatia.

2b. Corruptelam quippe carnis
Virili constantia
Vicit femina
Modesta parsimonia.

3a. Virgo regalibus
Orta natalibus,
Chlotarii conjux, regis
Francorum, eminentiae
Thalamo renuntiat.

3b. Mente castissima,
Fide firmissima
Christo Dei, Deo regi
Totius excellentiae,
Prudenter se sociat.

4a. Orphanis et viduis
Dapsilis et prodiga,

4b. Saeviens in se, soli
Sibi erat indiga.

5a. Per plateas et per vicos
sponsum quaerens sedula

5b. Ad aeterna toto nisu
suspirabat sedula.

6a. Pictavensis ergo urbis
introgressa moenia

6b. Monachali supplex tegit
caput sanctimonia.

7a. Vix in terris
Habitabat tota coelis
Inhians, mens Rachelis
A coelesti incolatu
Jam in nullo devians.

7b. Res fidelis,
Sic exegit juventutem
Et aetatem reliquam,
Ut in terris se praestaret
Civem prorsus coelicam.

8a. Qua ad coelos evolavit,
Haec est dies annua,

8b. En laetatur et exsultat
In sanctorum patria.

9a. Hac in die, gloriosa
Radegundis, jubilantum
Sic applaudas vocibus,

9b. Hierusalem in coelesti
Ut jungamur nos grex tuus
Te precante coetibus.

Miss. Fontebraldense imp. Parisiis 1534. — 9b, 2 fungamur.

393. De sancto Remigio.

1. Ad praesulis
Remigii sacra festa

2a. Psallat plebs jucunda
ejus recolens gesta.

2b. Hujus ab utero
signis refulget vita.

3a. Voce nam promissus
antequam genitus
est coelica

3b. Natusque oculos
caeci vatis novat
luce clara.

4a. Traditus literis
providente Dei
clementia

4b. Futurus populi
pastor imbuitur
scientia.

5a. Crescens igitur
morum probitate multa
praesulatus meruit
ad summa tolli fastigia.

5b. Ex hoc gentium
corda abundanter implet
Christi doctrina pia
largiente Dei gratia.

6a. Regem baptizat,
de coelo chrisma
sacrum impetrat
afferente columba;
quis, rogo, vidit talia?

6b. Ampula lapsa
coelitus, divino
chrismate plena,
sancti pro memoria
servatur in ecclesia.

7a. Ergo dulcia
Christo cantica
decantet
nostra concio, eia,

7b. Haec solemnia
patris celebrans
devoto
studio atque mente pia.

8a. Hujus instantia
Christo servit Francia tota.

Ipsique commissa
est in sorte
apostolica,
sorde quam daemoniaca
expurgavit
sacrum per baptisma,
fide confirmans
in catholica.

8b. Puella nobilis,
ad conspectum praesulis
ducta,
Expulso daemone
sospitati
pristinae data,
longo certamine fessa,
exstincta est
absente praesule,
deficiente
corporis vita.

9a. Quam rediens
mox, sancte, suscitas
et fortius
salute vegetas
et remittis laetam
ad propria.

9b. Sicut caecum
donasti lumine
infestoque
purgasti daemone,
ab omni nos purges
macula.

10a. Quo tecum jugi
laetitia

10b. Condecantemus
Alleluja.

Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122. add. saec. 15. — Mel.: Ad celebres rex coelice laudes, vielfach mit abweichender Einteilung. Nach Str. 9 folgt in der Hs. noch:

9c. Et (l. ut) restinguis
urbis incendium,
sic in nobis
carnale vitium,
impetresque regna
coelica.

Diese Klausel, welche den vorletzten Choral ein drittes Mal wiederholt, dürfte daher ein späterer Zusatz sein.

394. De sancto Remigio.

1a. Fulgens summa luce
meritorum, praesul
Remigi,

1b. Nobis verae pacis
posce sedem, pie
Remigi.

2a. Tu vatis lumina
tenebris obsita,
Remigi,

2b. Vena matris lactea
luci reddis illita,
Remigi.

3a. Dum capit baptisma
per te gens Gallica,
Remigi,

3b. A Deo mittitur
chrismatis ampulla,
Remigi.

4a. Daemone purgatur
virgo Tolosana,
Remigi,

4b. A te vitae datur,
quae fuit mortua,
Remigi.

5a. Multa nitent tua,
quis narret, opera,
Remigi.

5b. Sed memor memorum
sis, praesul praesulum,
Remigi.

Miss. ms. S. Remigii saec. 13. Cod. Remens. 122.

395. De sancto Remigio.

1a. Praesuli Remigio
Tota praesens concio
Fervens desiderio
Laudes pangat,

1b. Ipsius obsequio
Consonet intentio,
Et oris confessio
Corda tangat.

2a. Ave, pater pauperum,
Infra matris uterum
A rectore siderum
Praeelectus.

2b. Tu flos patrum veterum
Ablutorque scelerum,
Comes coeli procerum
Es effectus.

3a. Ave, gemma praesulum,
Legis ferens oculum,
Mundo vitae pabulum
Contulisti.

3b. Dum regem, dum populum,
Dum regni piaculum
Per Dei miraculum
Abluisti.

4a. Ave, custos patriae,
Pacis et justitiae,
Totius munditiae
Imitator.

4b. Ora regem gloriae,
Quem vides in facie,
Ne obsit familiae
Mali sator.

5a. O praesul, accelera,
Famulos exonera,
Transferens ad aethera
Tua prece.

5b. Dele nostra scelera
In mundique vespera
Salva nos et libera
Atra nece.

Miss. ms. S. Remigii. saec. 13. Cod. Remens. 122. add. saec. 15. — 2b, 3 omnes coeli procerum Hs. — Mel.: Mariae praeconio.

396. De sancto Remigio.

1a. Venerando
praesuli Remigio.

1b. Psallat fratrum
veneranda concio.

2a. Psallat corde, psallat ore
Tanto gaudens confessore
Nostra congregatio,

2b. Nec discordet vox a vita,
Et sic erit exaudita
Vocum modulatio.

3a. Post vindictam criminum,
Quando culpis hominum
Est destructa Gallia,

3b. Ad salutem omnium
Beatum Remigium
Concepit Cilinia.

4a. Hujus vita praesulis
Coepit a cunabulis
Florere miraculis
Et virtutum gratia.

4b. Mater anus concipit.
Sicut Deus praecipit,
Caecus lumen recipit,
Qui praedixit talia.

5a. Per hunc Deus restauravit,
Quidquid saeva devastavit
Vandalorum furia.

5b. Per hunc claudis gressus datur,
Caecis lumen renovatur,
Fugantur daemonia;

6a. Mira fulgens sanctitate
In Remensi civitate
Sedavit incendia,

6b. Dum malignos spiritus
Vir fugaret inclitus
Urbis extra moenia.

7a. Ubi pedem imprimebat,
Planta pedis apparebat,
Testis est ecclesia,

7b. In qua vena silicis
Ostendit pontificis
Sacrata vestigia.

8a. Dum in aquis rex sacratis
Mundaretur a peccatis,
Res nova miraculi,

8b. Vas est missum coelitus
Dono sancti spiritus
Per columbam praesuli.

9a. Virgo quaedam Tolosana,
Virgo decens sed vesana
Hujus sancti precibus

9b. Est ab hoste liberata
Et a morte suscitata
Redditur parentibus.

10a. Ave, gemma sacerdotum,
Galliarum antidotum
Et lumen ecclesiae,

10b. Ante partum nuntiatus
Et in ventre consecratus
Beatae Ciliniae.

11a. Diadema praesulum,
Decus, honor, speculum,
Flos et gemma Franciae,

11b. Pietatis oculum
Leva super populum
Praesentis ecclesiae.

12a. Dum in solo hujus mundi
Hostes premunt nos immundi,
Seda mare, placa ventum,
Ne nos mergat in tormentum
Daemonis invidia.

12b. O confessor summi regis,
Audi preces tui gregis
Et nos mundos a peccatis
Junge regno claritatis,
Ubi pax et gloria.

Grad ms. Borkense A 7. saec. 15. A. — Miss. Remense imp. Parisiis 1491 B. — Miss. Remense imp. Parisiis 1513. C. — 3a, 1 vindictam scelerum gegen den Reim BC. — 4a, 1 Huic vitae C. — 5a und 5b umgestellt C. — 6b, 2 Fugaret vir C. – 9b, 1 sq. umgestellt A. — Str. 11b fehlt A. — 12a, 2 premunt nos invisi gegen den Reim BC. — 12b, 2 Bone pastor tui gregis A, die beiden ersteren Worte spätere Zuschrift.

397. De sancta Restituta.

1a. Fulget virtus Gedeonis,
Qui devictis tot personis
Per fractas lagunculas

1b. Christum regem figuravit,
Cum per suas triumphavit
Martyres puellulas.

2a. Qui pro sua voluntate
Sexu quovis et aetate
Fecit mirabilia,

2b. Haec infirma cum elegit,
Quasi per fragmenta fregit
Mundi quaeque fortia.

3a. Ecce Sunanitis David,
In qua Christus maritavit
Rosae candens lilium,

3b. Indumentis stragulatis
Suae byssum castitatis
Purpurat martyrium.

4a. Haec est virgo Restituta,
Viva fide speque tuta
Caritatem patiens,

4b. Patiendo poenas fortis,
A qua fugat metum mortis
Virtus indeficiens.

5a. Sic edocta Christi schola
Soram intrat virgo sola
Ducta sancto spiritu.

5b. Firmat sexum fragilem
Amor armans pugilem
Urbis in introitu.

6a. Supra carnem, supra mundum
Sponsum quaerit munda mundum
Candidum et rubicundum
Rubicunda candida.

6b. Illum habet, illum quaerit,
Cum quo casta est et erit
Et, si mundus extra ferit,
Intus est intrepida.

7a. Haec succincta castitate,
Loricata veritate,
Galeata caritate,
Tenens scutum fidei,

7b. Ense verbi pugnatura,
Cum hac currit armatura,
Fortes flectit, frangit dura
Verbi virtus ignei.

8a. Certat certa praemiari,
Cursum jubet consummari,
Cum jubetur immolari
Hostia ab hostibus.

8b. Deo patri praesentatur,
Praesentata coronatur,
Ubi nobis mereatur
Vitam suis precibus.

9a. Istum servat populum
Translatum corpusculum
Pretiosae virginis,

9b. Quae suos sic instruat,
Ut Christo restituat
Ex vi sui nominis.

Grad. ms. S. Theoderici saec. 12. Cod. Remens. 262. add. saec. 15. — Mel.: Lauda Sion.

398. De sancta Rictrude.

1. Adesto tuis sedula

2a. Supplicibus, domina,
lux atque spes ditissima.

2b. Tua namque sanctitas
nos illustrat ac roborat.

3a. Ergo suscipe
humilium pia vota,
Rictrudis optima,

3b. Atque has vices
et has voces et carmina
attende benigna.

4a. Et memento, te dulcia
nobis debere viscera,

4b. Quibus jam beneficia
contulisti carnalia.

5a. Nobis auxilia,
o domina,
sunt necessaria

5b. Carne et anima
et in ista
et futura vita.

6a. Ergo, mater, et ista
nobis affer bona

6b. Atque spiritalia
potius ministra.

7a. Ut in omni nobis
adsis gratia,

7b. Cum ubique possint
tua merita.

8a. Dele facinora,
pelle peccata

8b. Atque prece tua
veniam impetra.

9a. In extrema agonia
fuga atra
a nobis daemonia.

9b. Angelorum solatia
tecum nobis
adhibe propitia

10. Et salvos nos
ante Deum colloca.

Miss. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacens. 83. add. saec. 15. A. — Miss. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacens. 82. add. saec. 15. B. — Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 113. C. — Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. D. — 2a, 2 lux fehlt AB. — Eine Silbe weniger 8a, 2. — 9b und 10 fehlen C.

399. De sancta Rictrude.

1a. Hac in die plebs festiva
Laeta mente, voce viva
Det cantus laetitiae;

1b. Psallat digne concrepando,
Diem festum celebrando
Rictrudis egregiae.

2a. Haec decenter et attente
Sponso moram faciente
Stat ornata lampade;

2b. Sponsus venit, haec intravit.
Sponsus eam decoravit
Auro texta cyclade.

3a. Mente munda, corde mundo
Militavit in hoc mundo
Ceu mater familias;

3b. Justum sibi fecit gressum,
Viri sui post decessum
Non quaesivit nuptias.

4a. Sancta prole fit beata,
Proles ejus Deo grata
Actu, verbis exstitit;

4b. Deum sequens veritatem
Multis aegris sanitatem
Suffragatrix praestitit.

5a. Claris orta natalibus,
Honestis alta moribus,
Tres genuit filias;

5b. Illae Deo consecratae
Prima necant in aetate
Carnales spurcitias.

6a. Maurontus vita nobilis,
Caelebs, modestus, humilis,
Fuit illi filius;

6b. Lege spreta conjugii
Sub arce diaconii
Vixit vir egregius.

7a. Felix mater tantae prolis,
Ad adspectum veri solis
Semper habens oculum,

7b. Sponsa sponso non fraudatur,
Sed cum sponso gloriatur
Post vitae curriculum.

8a. Nos, qui diem tantae matris
Collaudamus, summi patris
Benedicat dextera,

8b. Et purgatos a peccatis
Pater summae bonitatis
Collocet in aethera.

Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114. A. — Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 113. B. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 123. C. — 1a, 7b, 8a, 8b fehlen B.

400. De sancta Rictrude.

1. Solemnizet plebs devota
Corde laeto, mente tota,
Interna laetitia.

2a. Vox canora solvat ora,
Gratiora sint in hora
Gratulandi gaudia.

2b. Hac in die pangat pie
Noster chorus concanorus
Rictrudis praeconia.

3a. De Vasconum stirpe clara
Prodit ista Deo cara
Factis, fama, moribus.

3b. Annos virgo sortita nubiles
Apud viros fit nota nobiles
Forma, vita, laudibus.

4a. Nubit duci Duacorum,
Viro sancto, viro morum,
Viro summae indolis.

4b. O quam felix copula,
Quam non carnis macula
Sed spes sanxit sobolis.

5a. Maritata fecundatur,
Fecundatae proles datur,
Mas unus, tres filiae:

5b. Mas in sexu digniori,
Nâtae imbecilliori
Jubar exstant patriae.

6a. Prima student ab aetate
Venerari sanctitate
Nomen Christi celebre,

6b. Morum pollent gravitate
Relegata voluptate
Carnalis illecebrae.

7a. Ab Arianis trucidatur
Dux et a Christo coronatur
Vivens gloriosius,

7b. Conjux sancta viduatur,
Viduata famulatur
Deo diligentius.

8a. Haec soluta lege thori
Haeret viro meliori,
Christo, super omnia;

8b. Crescit fervor animi,
Crescunt motus optimi,
Vigor, virtus, gratia.

9a. Haec est nova Sareptana
Ligna legens fide sana,
Typum crucis faciens;

9b. Haec Noëmi Ebimelech,
Haec cassatrix Abimelech
Fragmen molae jaciens.

10a. Haec est vitrix Holofernis,
Ima spernens pro supernis,
David sequens pro aeternis,
Abigail altera

10b. Haec est neptis Mardochaei,
Sunanitis Elisaei,
Haec Jael Haber Cinaei,
Clavum tenens dextera.

11a. O Rictrudis,
Quae nos trudis
Ad directa,
Praeelecta,
Tuis favens famulis,

11b. Gloriosa,
Gratiosa,
Insignita,
Redimita
Signis et miraculis.

12a. Ave, portus miserorum,
Consolatrix egenorum,
Spes moerentum pupillorum,
Dulce refrigerium.

12b. Ave, decus matronarum,
Flos et gemma viduarum,
Aufer taetrum et amarum
Gehennae supplicium.

13a. Jesu clemens, Jesu bone,
Hujus obtentu matronae
Constitutis in agone
Nobis confer et appone
Gratiae subsidium.

13b. Ut finita et completa
Temporalis vitae meta
Post transcursa mundi freta
Detur nobis quies laeta
Et perenne gaudium.

Prosar. ms. Marchianense saec. **15.** Cod. Duacens. 123.

401. De sancto Rufo.

1a. Ad honorem confessoris,
Ordinis nostri auctoris,
Excitetur vox cantoris
In ejus solemnio.

1b. Hic Rufus est nuncupatus,
Cui noster patronatus
A Christo Jesu collatus
Fuit in principio.

2a. Hic Rufus reficiens
Fertur non esuriens
Splendor indeficiens
In suo coenobio.

2b. Hic vitae probabilis,
Doctrinae mirabilis,
Refulsit miraculis,
Testatur Avenio.

3a. Honore pontificatus
Fuit iste sublimatus,
A Deo sanctificatus
Fuit in officio.

3b. Hic confessor flos est florum,
Lux refulgens, gemma morum,
Titulus Canonicorum,
Ipsorum refectio.

4a. Virtutibus floruit
Et exemplo splenduit,
Subditos edocuit
Cum ingenti studio.

4b. Hic confessor gaudia
Possidet coelestia,
Nam vitavit vitia
A suo primordio.

5a. Sancte Rufe, te colentes,
Tuos tibi servientes,
Regimine poenitentes
Guberna in gaudio.

5b. Serve Dei et confessor,
Ductor noster et defensor,
Sis pro nobis intercessor
Coram Dei filio.

Miss. S. Rufi imp. Valentiae 1508.

402. De sancto Rufo.

1a. Ave, gemma confessorum,
Lucerna Canonicorum,
Alme Rufe pontifex,

1b. Salve sanctitatis rosa,
Mundi lampas luminosa,
Cunctis esto opifex.

2a. Gaude, pater pietatis,
Summae sidus honestatis
Rutilans in gloria,

2b. Vale fulgens coram ollo,
Pro quo pater crucem collo
Tulit cum angustia.

3a. A Christo fuisti tractus,
Non vi sed amore captus
Agnita prudentia,

3b. Te rogamus, ut trahamur
Ad illum, quem veneramur
Corde et mente pia.

4a. Esto nobis, praesul pie,
Apud filium Mariae
Custos in certamine,

4b. Tutus ductor vitae viae
Sis nobis nocte et die
Dante sancto flamine.

Miss. S. Rufi imp. Valentiae 1508. — 2b, 1 coram illo.

403. De sancto Sanctino.

1a. Corde puro, mente munda
Moduletur vox jucunda
Gloriosa praeconia

1b. Sancti praesulis Sanctini
Et socii Antonini
Pari convenientia.

2a. Hic praesul absque dubio
Cum sancto Dionysio
Fuit deque familia,

2b. Cujus ab urbe Romana
Usque Parisius plàna
Secutus est vestigia.

3a. Hunc primo Carnotensibus
Misit et post Meldensibus
Praedicare salubria;

3b. Quibus ipsum constituit
Pastorem, prout voluit
Divina providentia.

4a. Cumque per sanctum spiritum
Suum sentiret exitum
Sciretque, quod confinia

4b. Et fines Parisiorum
Suorum persecutorum
Propinquaret praesentia:

5a. Dionysius Sanctinum
Vocavit et Antoninum
Praecipiens voce pia,

5b. Ut solerter intenderent
Et memoriae traderent
Universa martyria,

6a. Quae pro Christo pateretur
Et qua morte moreretur
Inter ipsa supplicia.

6b. Deinde Romam pergerent
Et papae cuncta dicerent,
Quae papa sua gratia

7a. Nota faceret civibus
Cunctis Atheniensibus
Manentibus in Graecia.

7b. Qui patris jussa complentes,
In nullo deficientes
Adimpleverunt omnia.

8a. Sed quid, dum Romam Sanctinus
Et socius Antoninus
Vadunt, contigit in via

8b. Autoninum infirmari,
Valida febri gravari
Et mori in Italia.

9a. Qui ab hospite impio
Fuit in sterquilinio
Projectus, o insania!

9b. Hunc Sanctinus sublimavit,
Lavit et communicavit
Sacra eucharistia.

10a. Et sic peracto nuntio
Revertuntur cum gaudio
Meldis in urbe propria,

10b. Ubi unus post alium
Tenuit pontificium,
Mundo vivunt in gloria.

Miss. ms. S. Martini Turonens. saec. 15. Cod. Turonens. 194. add. saec. 16. — 10a, 2 Revertitur Hs.

404. De sancto Saviniano.

1. Gaude, Trecensis civitas,
Cum adest tibi sanctitas
Hunc per Savinianum.

2a. Deum coeli complectitur
Corde credit et sequitur,
Quod fideles diligunt.

2b. Psalmis David imbuitur,
Per quos nempe reconditur
Diva sapientia.

3a. Patrem linquit et Graeciam,
Trecas venit, ut gratiam
Praedicet credentibus.

3b. O res memoratu digna,
Sicca plantat humi ligna
Et cito parent folia.

4a. Fuste raptus et quassatus
Fuit tandem et assatus
Jussu Aureliani;

4b. Christi miles decoratur
Galea, sed inflammatur,
Ut quam cito pereat.

5a. Tunc virtus adest divina,
Conservans ejus lumina,
Ut illaesus exeat.

5b. Cives tres regem increpant,
Non tot inferre affirmant
Huic sancto tormenta.

6a. Caesar furens, indilate
Cervices, ait, truncate,
Cum nobis adversantur.

6b. Martyr Dei sagittatur,
Sed oculus perforatur
Caesaris divinitus.

7a. Carcer atrox praeparatur,
Illic martyr relegatur,
Sed hoc nihil valuit;

7b. Pergit foras ad propria,
Patent fores et ostia
Sopitis custodibus.

8a. Post hunc mittit imperator
Et adfuit spiculator
Truncans ejus cervicem;

8b. Caput suum sepulturae
Portat ut vivens, tellure
Recondatur humanitus.

9. Preces pro nobis largire,
Valeamus die irae
Supplicia non sentire
Et sic tandem pervenire
In perennem gloriam.

Miss. Trecense imp. Trecis 1514 A. — Miss. Trecense imp. 1533. B.

405. De sancto Sebastiano.

1a. Inclite martyr Romane,
Beate Sebastiane,

1b. Civis Mediolanensis,
Sed genere Narbonensis;

2a. Miles verax, justus, fortis
Princepsque primae cohortis

2b. Duorum imperatorum,
Chlamydem ferens eorum;

3a. Jussu quorum passus es
Tormenta et carceres,

3b. Verbera carnificum
Et blasphemias militum,

4a. A quibus sic sagittatus
Medio campo ligatus

4b. Fuisti, quod apparebas
Ericius, dum vivebas.

5a. Tu es vere martyr Christi,
Succurre populo tristi,

5b. Ne spiritali sagitta
Nec lancea sit afflicta.

Miss. ms. S. Petri Moissiacens. saec. 15. Cod. Tolosan. 106. add. saec. 15.

406. De sancto Sebastiano.

1a. Cantet chorus ex affectu
Dulce melos in conspectu
Supernorum civium.

1b. Voci mores coaequentur,
Laudes sanctis cum solvuntur
In horum obsequium.

2a. Thema nostri cantus plani
In laudem Sebastiani
Vergit et praeconia,

2b. Qui labentis mundi vani
Ob amorem regis magni
Aspernatur mollia.

3a. Nempe Jesum insequitur,
Illi quoque obsequitur,
Sed illud vult latere,

3b. Non timore passionis
Aut juris amissionis
Virtutis sed opere.

4a. Christum gerit sub chlamide,
Ut roboret quos in fide
Videret deficere.

5a. Mulierum blandimenta
Transitivaque tormenta
Suadet respuere.

6a. Sic animas Christo reddunt,
Dum a fide non recedunt
Et vivunt per saecula.

7a. Miles Christi accersitur,
Accersitus producitur
Ad Diocletianum,

8a. Ob hoc trunco hunc ligari,
Alligatum sagittari
Jubet a militibus,

9a. Nocte prima suscitatur
Et pristinae vitae datur
Augustisque ostentatur
In horum palatio.

10a. Rursus jubent hunc ligari
Et tamdiu fustigari,
Donec vident commendari
Spiritum in Domino.

11a. O miles Sebastiane,
Istius vitae profanae
Dirige semitam plane
Ad coeli palatia.

4b. Marco et Marcelliano
Volentibus sub profano
Judice mollescere,

5b. Dum in fide roborantur,
Per latera transforantur
Lanceis et vomere.

6b. Haec interdum cum aguntur
Et per sanctum proferuntur
Coelestia pabula,

7b. Qui furore debachatur,
Quando miles Christi fatur,
Fore se Christianum.

8b. Martyr dulcis fit invictus
Manens victor inter ictus,
Cedunt hostes ictibus.

9b. Ad quos martyr conqueritur:
Sanguis cur tantus funditur
Sanctorumque destruitur
Christorum religio.

10b. Dum sic martyr sagittatur,
Coelum sibi reseratur
Et pro poenis praemiatur
Sempiterno gaudio.

11b. Tolle pestem, morbos, mortes,
Lubricos aestus et fortes
Et sanctorum fac consortes
Post mundana praemia.

Miss. ms. Aeduense saec. 15 ex. Cod. Semin. Aeduens. 120 A. — Grad. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. B.

407. De sancto Sebastiano.

1a. Ave martyr, ave miles,
Sebastiane sacrate,
Ad te venimus flebiles,
Juvamen petere a te.

2a. Ad te flentes recurrimus
Sperantes tua virtute,
Ora Christum, te poscimus,
Pro nostra semper salute.

3a. Noli nos in te sperantes
Relinquere desolatos,
Sed te corde venerantes
Redde semper consolatos.

1b. Ave, spes nostra unica,
Ave, nostrum refugium,
Christum pro nobis supplica
Contra pestis incendium.

2b. Succurre invocantibus
Nomen tuum et juvamen
Et da in te sperantibus
Infirmitatis levamen.

3b. A Christo obtinuisti
A tali morbo sanare,
Quod tu gratis accepisti,
Precibus velis donare.

4a. Ab hac spe noli frustrare
Te dulciter invocantes,
Potes, si velis, salvare,
Salva nos in te sperantes.

4b. Aerem pelle funestum
Et naturae contrarium,
Tolle pestis morbum maestum,
Ignis quoque incendium.

5a. Depelle febrium aestum,
Pestem repelle longius,
Contra morbum sic infestum
Adsis nobis propitius.

5b. Ut per te sic evadamus
Mortis hujus dispendium,
Gratias tibi reddamus,
Regi quoque coelestium.

6. Pie Sebastiane,
Christum ora pro nobis.

Miss. ms. Eduense saec. 15 ex. Cod. Sem. Eduen. 120.

408. De sancto Sebastiano.

1a. Militi Sebastiano
Personemus corde magno
Ave dulci in organo
Suavi melodia.

1b. Per quod Ave salutatus
Suos dulces per precatus
Christus diluat reatus
Et nostra contagia.

2a. Ave, consors angelorum,
Concivis apostolorum
Et omnium supernorum
Socius coelestium.

2b. Ave, miles Jesu Christi,
Terrae regem qui tempsisti,
Tu coelorum meruisti
Vitam et imperium.

3a. In hac valle constitutos,
Malis multis involutos,
Fac a peste fore tutos
Et ignis moestitia.

3b. Supplicamus, hoc concede,
Pelle morbos, pestem caede
Et nos Jesu Christo redde
In aeterna gloria.

Miss. ms. Eduense saec. 15 ex. Cod. Sem. Eduens. 120. — Mel.: jedenfalls Verbum bonum. Italienischen Ursprung verrät der Reim in 1a, 2 und 3b, 3.

409. De sancta Solina.

1a. Jucunda lux eliminat
moeroris omne nubilum,

1b. Solinae chorus concinat
laudis eructans jubilum.

2a. Sponsum laudemus virginum
Sacrae psallentes virgini,

2b. Et redundent in Dominum
Laudes ancillae Domini.

3a. Claris orta natalibus
Servit patri spirituum,

3b. Totis agressa viribus
Iter virtutis arduum.

4a. Omnis ab intus gloria
Sponsae regis et filiae,

4b. Quam multiformis gratia
Regi commendat gloriae

5a. Operatur in omnibus
Divina virtus omnia,

5b. Multiplex in operibus
Sed simplex in essentia

6a. A veri solis nomine
Nomen sortita congruum,

6b. Solina fuso sanguine
Triumphat in perpetuum.

7a. In holocaustum sanguinem
Profudit Aquitania,

7b. Causa coronat virginem,
Non poenae tolerantia

8a. Cohaeres coetus coelici
Corona gaudet duplici,

8b. Pro cruore purpurea,
Pro coelibatu nivea.

9a. Pro Solinae victoria
Coeli resultant atria,

9b. Coelesti consonantiae
Concordet vox ecclesiae.

10a. Videmus nunc per speculum,
Dum fides regit oculum,

10b. Quae sint illae deliciae
Supercoelestis patriae.

11a. Qui chori, quae frequentia,
Quae gratiarum actio,

11b. Quae beatorum gaudia
Pro Solinae consortio.

12a. Ergo, Solina, miseris
Fer opem, fer solatia,

12b. Sis tui memor generis,
Aeterni solis filia.

13a. Ergo triumphis inclita,
Tuae preces et merita

13b. Tuos in tua sedulos
Laude conservet servulos.

Miss. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. Cod. Carnotens. 519.

410. De sancto Stephano.

1a. Natus est nobis Salvator,
Ut fieret triumphator
Protomartyr Stephanus,

1b. Pietas illum donavit,
Caritas hunc elevavit,
Fulget nunc ut angelus.

2a. Summa virtus caritatis,
Quae nos mundans a peccatis
Reddit Christi famulos;

2b. Caritas est amor Dei,
Justi hominis et rei,
Duos habens rivulos.

3a. Unus nos timore pungit
Et dilectione jungit
Domino perenniter,

3b. Alter proximo blanditur,
Cui proximus unitur
Per ipsum feliciter.

4a. Virtutem hanc eximiam
Nequit laudare quispiam
Tam digne, quam expedit.

4b. Apostolus summi regis,
Quid sit plenitudo legis,
Manifeste docuit.

5a. Martyrum primicerius
Videns Jesum superius
Stantem ad patris dexteram

5b. Lapidatur ab impiis,
Afficitur injuriis,
Cum egisset nil perperam.

6a. Falsi testes et perditi
Ponunt vestes discipuli
Ad pedes adolescentis,

6b. Qui primo vocatus Saulus,
Postea factus est Paulus
Interventu patientis.

7a. Discipulus redemptoris
Pro salute percussoris
Flexis orat genibus,

7b. Inter hominum milia
Neminem huic similia
Perpetrasse legimus.

8a. Castitas in hoc pollebat,
Unde viduas alebat,
Ut Petrus instituit;

8b. Gradu stabat inferior,
Coelos ascendere prior
Passione meruit.

9a. Illius mirabilia
Sunt innumerabilia,
Quae fecit in saeculum;

9b. Universae bonitatis
Et totius sanctitatis
Forma est et speculum.

10a. Illum conlaudet populus,
Ipsum veneretur clerus
Et omnis sexus hominum;

10b. Oret pro laudatoribus,
Qui pro lapidatoribus
Solus rogavit Dominum.

11a. Ut det veniam,
Praestet gratiam

11b. Nobis etiam,
Ut ad patriam

12. Supernorum civium
Cum coetu fidelium
Tandem perveniamus.
Omnes ergo dicamus
Amen.

Miss. ms. Arelatense saec. 14/15. Cod. Carpentoractens. 102.

411. De sancto Stephano.

1a. Cordis et vocis organum
Levitam laudet Stephanum
Die ista,

1b. Lapidatum a perfidis
Contemptu veri lapidis
Die ista.

2a. Heri terrae splenduit
Lux de coelis,
Lucis stolam induit
Vir fidelis
Die ista.

2b. Heri Christum protulit
Virgo mater,
Istum coelis intulit
Deus pater
Die ista.

3a. Heri mundo rex coelorum,
Miles coelo natus est
Die ista,

3b. Dum furore Judeorum
Martyr lapidatus est
Die ista.

4a. Plenus fortitudine,
Sancto fervens flamine
Certat cum incredulis
Die ista.

4b. Infideles arguit,
Fidem veram adstruit
Signis et miraculis
Die ista.

5a. Dum disceptant
cum levita Pharisaei,
Intuenti
coelum apertum est ei
Die ista.

5b. Jesum videt
ad dexteram Dei stare,
Qui fidelem
suum facit triumphare
Die ista.

6a. Fremit gens incredula,
Dum visa miracula
Testis verus asserit
Die ista.

6b. Dissecatis cordibus,
Pressis stridens dentibus,
Saxis sanctum atterit
Die ista.

7a. Heri rex descendit,
Ut servum redimeret,
Et miles ascendit,
Ut regnum assumeret,
Die ista.

7b. Sui regis ortum
Jure miles sequitur,
Dum pro rege pugnat
Et ad vitam oritur
Die ista.

8a. Flete, gentes perfidae,
Duriores lapide,
Quae coelesti Jaspide
Coronatum lapidastis
Die ista.

8b. Non vindictam replicat
Nec ut reos judicat,
Sed pro vobis supplicat,
Cujus membra conquassastis
Die ista.

9a. O martyr inclite,
Miles emerite,
De peccati cespite
Nos eruas.

9b. Et tuis precibus
Mundanis faecibus
Mundos coeli sedibus
Restituas.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. add. saec. 15. — Mel.: selbstverständlich Promissa mundo gaudia (Mone II, 65).

412. De sancto Stephano.

1a. Stephani martyrium
Agmina psallentium
Laudent et credentium
Verus amor.

1b. O quam magnum gaudium,
Quam magnum solatium,
In ore fidelium
Cordis clamor.

2a. Hic primus martyrium
Post factorem omnium
Sumpsit et ad bravium
Sublimatur.

2b. Ubi choro civium
In coelo laetantium
Per carnis supplicium
Sociatur.

3a. Hic pro lapidantibus
Fixis terrae genibus
Et expansis manibus
Sic oravit:

3b. O Jesu, ne punias
Horum ignorantias,
Post dans Deo gratias
Expiravit.

4a. Quam magna devotio,
Quam dulcis oratio,
Orat et pro vitio
Peccatorum.

4b. Exemplum in propio
Cepit Dei filio,
Dante se pro pretio
Populorum.

5a. Qui passus est ictibus
Lapidum ab hostibus,
Nos reddat cum laudibus
Creatori.

5b. Et nos suis precibus
Ducat cum martyribus
Et det nobis omnibus
Bene mori.

Miss. ms. Gemeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 301. A. — Miss. ms. Gemeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 302. B. — Dieselbe Sequens steht in denselben Hss. zum Fest der Erfindung des hl. Stephan, mit folgender Änderung in der ersten Strophe:

1a. Stephani inventio
Honore cum gaudio
Sine mentis taedio
Celebratur;

1b. Primus diaconio
Functus est officio,
Cujus in obsequio
Plebs laetatur.

413. De sancto Stephano.

1a. Collaudemus
invictum in suis regem
Alleluja,

1b. Qui passi sunt
ipsius docendo legem,
Res laudanda.

2a. Quorum primum omnium
Christum imitantium
In agone

2b. Veneremur jugiter
In sua solemniter
Passione.

3a. Nam ejus martyrium
Gedeonis proelium
Figurabat,

3b. Quando hostes strepitu,
Non armorum impetu
Effugabat.

4a. Sic adversus populum
Stephanus incredulum
Dimicavit,

4b. Non armis sed precibus,
Cum pro lapidantibus
Supplicavit.

5a. Fixis terrae genibus
Vidit in coelestibus
In supernis sedibus
Jesum stantem,

5b. Atque contra hostium
Manus repugnantium
Divinum consilium
Dimicantem.

6a. Obrutus lapidibus
Primus cum spiritibus
Ac sanctorum coetibus
Sublimatur,

6b. Unde major gratia
Nobis et victoria
In ejus solemnia
Commendatur.

7a. Ita post proelia
Miles stipendia
Consecutus est
coelestia.

7b. Sic cum laetitia
Acceptet omnia
Servientium
servitia.

Miss. Tolosanum imp. s. l. 1490. A. — Miss. Tolosanum imp. Lugduni 1524. B. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. C. — Mel.: Laetabundus unter Wiederholung von Choral 5.

414. In Inventione s. Stephani.

1a. Psallat Christo chorus iste
In honorem agonistae
Sanctissimi Stephani,

1b. Collaetetur in tropicis,
In canticis angelicis
Non jubilo inani.

2a. Vox consona puro cordi
Concinat cantu concordi
Melos propulsans coelum,

2b. Ab hac laude non sit exsul
Nicodemus nec sit procul
Gamaliel, Abibon.

3a. Dies est haec laetitiae,
Nam illorum est hodie
Sanctorum inventio,

3b. Pace mundus hac fruitur,
Aegris salus refunditur,
Luctus cedit gaudio.

4a. Sacratae legis amator,
Gamaliel, Pauli doctor
Et particeps coronae,

4b. Luciano dormitanti,
Strato suo quiescenti,
Patet in visione.

5a. Virga, manu quam tenebat,
Ter feriens hunc monebat
Ex nomine vocando,

5b. Corpora ut sancta quaerat
Ac in Sion sanctam condat
Affatim imprecando.

6a. Sed dubius visionis
Haesitavit, ne daemonis
Illa esset visio;

6b. Propterea orat Christum,
Si visio est per ipsum,
Appareat tertio.

7a. Sic secundo huic apparet,
Nec hac vice illi paret,
Nec agit, quod petitur.

7b. Rursum patens hunc repetit
Cur non egit, hunc impetit
Et minis exquiritur.

8a. Ille moras tunc repellit
Nec amplius illum fallit,
Prius sed sciscitatur,

8b. Corpora cum invenerit,
Stephani quomodo, quaerit,
Corpus recognoscatur.

9a. Vides, inquit, hos calathos,
Aureos rosis repletos
Quartumque argenteum,

9b. In quo rubentes sunt rosae,
Reliquiae sunt famosae
Stephani, juxta eum

10a. Nicodemi, auditoris
Jesu Christi salvatoris
In evangelio,

10b. Et quem vides croco plenum,
Abibam monstrat serenum,
Cum quo ego dormio.

11a. Mane facto hoc revelat,
Nec unicum verbum celat
Johanni pontifici.

11b. Ambo simul sine mora
Sanctorum levant corpora
Laude cum multiplici.

12a. Tantus odor tunc flagravit,
Qui in coelum emanavit,
Quod corpora tunc sanavit
Sexaginta et tria.

12b. Caecis lumen infunditur,
Mutorum lingua solvitur,
Auditus surdis panditur,
Fugantur daemonia.

13a. Gressus claudis tunc redditur
Languor omnis reprimitur,
Quod quis petit, hoc fruitur,
Quis audivit talia!

13b. O Stephane, martyr Christi,
Qui Judaeos devicisti
Et Domini meruisti
Primus bella certare;

14a. Nunc ad tua auxilia
Currentes te prece pia
Poscimus, ut coelestia
Facias penetrare.

14b. O consocii coronae,
Nunc certantes in agone,
Participes vitae bonae
Faciatis jugiter.

15. Ut possimus trabeati
Et coronis laureati
Regem videre beati
Cum vobis perenniter.

Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. 115. A. — Miss. ms. Aeduense saec. 25. Cod. Semin. Aeduens. 117. B. — Miss. ms. Aeduense saec. 15 ex. Cod. Semin. Aeduens. 124. C. — Grad. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduens. s. sign. D. — 3b, 1 Pace mundo AB. — 8b, 2 Stephani quando AB. — 10a, 3 eine Silbe zu wenig ABCD.

415. In Inventione s. Stephani.

1a. Dies adest gratiosa,
In qua prima coeli rosa
Primum Romae floruit,

1b. Quam ab urbe Constantini
Potentatus vis divini
Transportari voluit.

2a. Hic est Christi prototestis
Quem furentum dira pestis
In Judaea subruit,

2b. Quem nec furor lapidantum
Nec saxorum crepitantum,
Nec mors ipsa terruit.

3a. Servus Dei stat cum reis,
Orans Christum pro Judaeis
In pace defungitur,

3b. Sepelitur martyr sanctus
Et sanctorum gravis planctus
Sepultum prosequitur.

4a. Post annorum longam moram
Opportunam nactus horam
Lucianus sancto coram
Johanne presbytero,

4b. Terrae fossor applicatur,
Protomartyr elevatur,
Utriusque cor laetatur
Calathorum numero.

5a. Nutu Dei procurantis
Corpus sancti jam regnantis
Graecos adit famulantis
Viduae vehiculo.

5b. Hic obsessis miseretur,
Donec salus reformetur,
Febres fugit et medetur
Supplicanti populo.

6a. O res digna praedicari,
Quod par suo cedit pari
Et augusto sanctus lari
Sancto dat hospitium.

6b. Hic est multis salus data,
Hic ab ipsa regis nata
Sanitate restaurata
Pellitur daemonium.

7a. Abbas fundit fontis rorem,
Corpus vero contra morem
Infundenti dat cruorem
Rubescente spongia.

7b. Casu fati naturalis
Flamen atque monialis
Defunguntur, quos letalis
Revocavit gratia.

8a. His et modis infinitis
Verax palmes verae vitis
Claruit miraculis,

8b. Claritatis ad augmentum
Christum pro se prosequentum
Oravit piaculis.

9a. Ergo, protomartyr Christi,
Qui pro Christo te dedisti
Judaeorum ictibus,

9b. Nil eorum timens minas
Stans invictus et reclinans
Cervicem lapidibus;

10a. Fave nobis et succure,
Ut in summa spei turre
Contemplemur patriam,

10b. Et a summo largitore
Ad extremum tempus horae
Consequamur veniam.

Miss. ms. Praedicatorum Tolosan. saec. 14. Cod. Tolosan. 95. A. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. B. — 1b, 2 jus divini B. — 2a, 1 protopestis A. — 2a, 2 Quod futurum dira A. — 2b, 1 Quam nec A. — 4a, 2 fehlt B. — 4a, 3 facto coram A. — 7a, 2 contra mortem B. — 7b, 3 Defungantur A. — 7b, 4 Renovavit A. — 10b, 2 Et extremo tempus A.

416. De sancto Theodorico.

1a. Monte vernans in aprico,
Nunc aquoso, quondam sicco,
Felix sub Theodorico
Jubilet ecclesia.

1b. In or petrarium fudit,
Et or noster huic alludit,
Cujus summo fontem cudit
Nova sapientia.

2a. Omni Deo servienti
Fons devotae patet genti,
Omni factus patienti
Sospitatis labium.

2b. Spiritali geniturae
Non carnali vivens jure,
Ad amorem vitae purae
Sponsae torsit studium.

3a. Foeditatis officinam
Domum mutat in divinam,
Qua supplantat rosa spinam,
Saliuncam lilium.

3b. Deo plures ut adquirat,
Dum intendit, dum adspirat,
Divus ales locum gyrat,
Quo fundet coenobium.

4a. Regis natam suscitavit
Et huic lumen reparavit,
Coelo datum rex humavit
Celebri frequentia.

4b. Sexaginta decem lustris
Manens nulla labe putris,
Tolli nequit vir illustris
Absque manu regia.

5a. Laudi crescens et honori
Vase post haec potiori,
Nunc ex auro cultiori
Capsa fulget tertia.

5b. Absque signis non moveri
Potest tanti corpus heri,
Ut aroma nequit teri
Nisi cum fragrantia.

6. Cujus precum gratia
Nobis det coelestia.

Prosar. ms. S. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 279.

417. De sancto Theodulpho.

1a. Sanctissimi
Militis votiva festa
Recolamus,

1b. Theodulphi
Merita fideli mente
Extollamus.

2a. Digne regni gloria
Sacraque prosapia
Oriundus

2b. Fuit et angelica
Hujus vitae lucida
Corde mundus.

3a. Omnis vitae qualitas
Ostendit, benignitas
Salvatoris

3b. Exaltat miraculis,
Multis ac mirificis
Coeli donis.

4a. Caecis visum contulit,
Claudis gressum tribuit
Adjuvando,

4b. Surdis, paralyticis
Juvat beneficiis
Condonando,

5a. Omnem aegritudinem
Ac cordis moestitiam
Atque epilenciam
Removendo.

5b. Thyphicis, hydropicis,
Ethicis squalentibus,
Obsessis daemonibus
Imperando.

6a. Ora pro populo
Tibi nunc placido
Corde poscens
praesidia.

6b. Adstantem populum
Laudantem inclitum
Serva, rege
per saecula.

Grad. ms. S. Theodorici saec. 12. Cod. Remens. 169. add. saec. 15. A. — Prosar. ms. s. Theoderici saec. 15. Cod. Remens. 179. B.

418. De s. Thoma Aquinate.

1a. Adest dies laetabundus,
Quo de mundo Thomas mundus
Exit et bonis fecundus
Intrat coelestem curiam,

1b. In qua doctor exaltatur
Et a Christo coronatur,
Ut sorori revelatur
Per specialem gratiam.

2a. Hic Thomas non dubitavit
Sed constanter affirmavit,
Docuit et praedicavit
Sanctae fidem ecclesiae.

2b. Hoc miracula testantur,
Linguae, ora dum inflantur
Detractorum sed curantur
Per votum poenitentiae.

3a. Sine crimine letali
Cum honore magistrali
Et pudore virginali
Hic vixit mundi speculum.

3b. Suum transitum praedixit
Sepulturamque indixit
Circumstantibus et dixit:
Quiescam in saeculum.

4a. Ordinis praedicatorum
Cum sis gemma confessorum,
Memor semper sis tuorum,
Doctor beatissime.

4b. Ut te duce consequantur,
Qui te patrem venerantur,
Vitam in qua recreantur
Beatorum animae.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegavens. 90. — Mel.: Diadema salutare. — 4b, 3 qua venerantur Hs.

419. De s. Thoma Cantuariensi.

1a. Renovantur hodie
Urbi Cantuariae
Rediviva gaudia,

1b. Nec minus ecclesiae
Toti par laetitia
Redditur materia.

2a. Res solemnis agitur,
Quia Thomae panditur
Virtus et victoria,

2b. Thomae inquam incliti,
Cujus fuit meriti
Pati pro justitia.

3a. Vere vir hic inclitus,
Large sancti spiritus
Debriatus gratia,

3b. Mente calcans terrae
Nec in carne carnea
Sequens desideria.

4a. Nil primatus Angliae,
Nil hunc movit regiae
Majestatis gratia,

4b. Quominus assereret,
Quaeque recta crederet,
Licet regi gravia.

5a. Rex in iram vertitur,
Confiscanda quaeritur
Praesulis substantia;

5b. Nec in his avertitur,
Sed adhuc extenditur
Furens manus regia.

6a. O rem nimis asperam,
Altera post alteram
Sequitur injuria;

6b. Quare sanctus Domini,
Ne subdatur homini,
Fugit, transit maria.

7a. Fuga se sic liberat,
Sed non iram temperat
Potestas nefaria;

7b. In suos invehitur,
Exsulare cogitur
Mater, nurus, filia.

8a. Sic, sic absque gladio
Triumphat martyrio
Praesulis constantia,

8b. Dum suis compatitur,
Dum tanta confoditur
Suorum miseria.

9a. Fuso demum sanguine
Duplici certamine
Meretur coelestia,

9b. Coeli dignus sedibus,
Sanctis consors omnibus
Gaudet nunc in gloria.

10. Unde nobis impetret,
Quae optamus, praemia.

Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516.

420. De s. Thoma Cantuariensi.

1a. Dic, Anglia,
Cum matre dic ecclesia
Alleluja.

1b. Intra matrem
Mactant nati nequam patrem,
Res miranda.

2a. Sidus nostrum moritur,
Idem nobis oritur
Sol de stella.

2b. Causa, cur occiderit,
Cunctis patet et erit
Semper clara.

3a. Thomas sequens Dominum,
Cui nullus hominum
Pari forma

3b. Obit in ecclesia,
Ob id nec ecclesia
Fit corrupta.

4a. Dat hoc granum mortuum
Ubertatem fructuum
Valle nostra,

4b. Immolatur dux gregis
Ab ursis nostri regis
Carne sumpta.

5a. Flavit non pro nihilo
Boreas et aquilo,
Cujus mens in nubilo
Est et caeca.

5b. Lupi agni judices,
Mittunt tres pontifices
Quatuor carnifices
Ad praedicta.

6a. Nec scribae sic rei
Nec sunt Pharisaei
Nec Judaeorum
gens misera

6b. Ut hi Amorhaei,
Ut qui hostes ei,
Quem genuit
puerpera.

7. Utinam saperent
Et intelligerent
Ac novissima
praeviderent.

Miss. Fontrebaldense imp. Parisiis 1534. Mel.: Laetabudus. — 1b, 1 Infra matrem. — 4b, 2 Et ab ursis. — 5a, 2 et fehlt. — 6a, 3 eine Silbe zuviel; l. Nec Judaea, gens misera?

421. De sancto Trophimo.

1a. Gratuletur plebs fidelis,
Gaude, tellus, gaudet, caelis
Angelorum curia;

1b. Die ista laudi detur
Et felicis renovetur
Trophimi memoria.

2a. Praesul noster Asianus,
Vita pollens, verbo sanus
Pauli fuit socius,

2b. Hanc ad urbem destinatus
Verbum Dei ad hoc datus
Praedicavit ocius.

3a. Arelatis gens iniqua,
Prius Deo inimica,
Caput idolatriae,

3b. Contemplatur hunc docentem,
Ferox ferit innocentem
Ducta zelo furiae.

4a. Dum insistit praedicando
Importune iterando
Luto, fuste caeditur

4b. Falsitatis clamant testes,
Laniantur ejus vestes,
Huc et illuc pellitur.

5a. Christe, mortis subjugator,
Vitae gloriosae dator,
Reis optans veniam

5b. Arelaten tunc respexit,
Duros frangens malos flexit
Trophimi per gratiam.

6a. Sed cur loqui moror plura,
Molliuntur corda dura,
Baptizantur pariter,

6b. Templa foeda destruuntur,
Loca sacra construuntur
A conversis noviter.

7a. Hinc ad partes Galliae
fides Christi fluxit,
Et eis per Trophimum
vera dies luxit.

7b. Iste Paulo Trophimus
haesit imitando,
Pauli dogma docuit
gentes praedicando.

8a. Hic multarum titulis
claruit virtutum,
Hic nobis ad superos
iter parat tutum.

8b. Hunc pulsemus precibus,
Huic dentur vota,
Huic clerus concinat
pura mente tota.

9a. Nunc, patrone, pastor bone,
populum conserva,
Hujus vires hostium
penitus enerva

9b. Actu, prece, ut quiete
cum Christo regnemus,
Et laudes cum angelis
in aeternum demus.

Miss. ms. Arelatense saec. 14/15. Cod. Carpentoractens. 102. — 1b, 1 laude Hs. — 8b, 4 lota Hs.

422. De sancto Taurino.

1. Aula jucunditatis,
Alleluja,

2a. Statuit Dominus hodie
Praesulem urbis Ebroicae,

2b. Taurinum, gemmam ecclesiae
Vitaeque virum angelicae.

3a. Pontifex alma hac luce
Animam Deo
placentem obtulit,

3b. Angelo sepultus duce
Populo verbum
salutis protulit.

4a. Intraturo portas urbis
Satanas ter altercatus,

4b. Ter cucurrit coram turbis,
Per crucem ter superatus.

5a. Intrat urbem et intranti
Christum quoque praedicanti
Patet habitatio,

5b. Ibi multi congregantur,
Quorum plures baptizantur
Praesulis officio.

6a. Coram cunctis concrematam
Satan morti tradit natam
Hospitis, ut hospitem

6b. Incitaret in Taurinum,
Quam Taurinus, vas divinum,
Patri reddit sospitem.

7a. Templo daemon exsul cedit,
Templi familia credit,
Sacerdotes viscera
Sua fundunt dextera.

7b. Nato ducis et consorti
Repentinae datis morti
Vita redit reddita
Per Taurini merita.

8a. Sopita tyrannide,
Baptizato praeside,

8b. Jacet idolatria,
Triumphat ecclesia.

9a. Nobis ergo da, Taurine,
Civitatis ut divinae

9b. Facti cives tua prece
Et secunda spreta nece

10. Triumphali laetitia
Decantemus Alleluja.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 98. A. — Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. B. — Mel.: Stolam jucunditatis.

423. In Inventione s. Taurini.

1. Adest praecelsa
cunctis dies,
digne veneranda,

2a. In qua Christi praesul
Taurinus scandit celsa,

2b. Cujus in honore
nunc exsultet caterva.

3a. Adactis fidibus
citharizat
modulos gloriosa

3b. Parilique sono
regi summo
personat semper odas.

4a. Hic etenim celso
ditatus pneumate
populorum
inter agmina
verbi difundit famina.

4b. Captivitas atque
quos saeva vinxerat,
coelo sacra
reddidit lympha,
infula septus fulgida.

5a. Nunc in aeternum
regem collaudat
ovanter gloria,
nostras in qua preces
interpellando transferat.

5b. Archangelica
jam congratulantur
agmina, martyrum,
confessorum simul
ac virginalis caterva.

6a. O quam praeclara
est ista
qua coelos die
praesul magnus
Taurinus penetrat.

6b. Ergo sonora
pangamus
carmina, quibus
ecclesia
jubilet per saecla.

7a. Insignis sacerdos,
nostra, quaesumus,
crimina

Potestate summa
diluas,
gaudere una
mereamur gloria,

7b. Tua recolentes
θαύματα;
clemens nostra
audi precamina,

Nostra te collaudat
turma hymnizans
dulcia.

* * * * * * * * *

8a. Mundana
qui cuncta liquisti
visens coelica,
disjice piacula,

8b. Electorum
ut locati patria
tecum Christo
solvamus debita.

9a. Laus perennis,
decus, honor, potestas
Sempiterno
sit semper,
qui gubernat, cosmi climata.

9b. Genitori
genitoque decora
Modulemus
cantica,
alleluja cantantes una.

10a. Conclament
cuncta: Amen,
gloria

10b. Sit trinitati
in aeterna
saecula.

Miss. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 292. A. — Miss. ms. Fiscannense saec. 15. Cod. Rotomagens. 293. B. — Miss. ms. Fiscannense saec. 15. Cod. Rotomagens. 294. C. — 5a, 4 in qua poscimus preces ABC, poscimus überzählig. — 6a, 3 quae coelos C. — 6b, 5 saecula C. — 7b, 3 nostra ergänzt. — 9a, 5 per cosmi climata C.

424. In Translatione s. Taurini.

1a. De roseto prodit rosa,
Luctum odit lux jocosa,

1b. De spineto venit spina,
Pungens lenit ut divina.

2a. Taurinus exuberat,
Rosam rosa superat,
Stellam stella.

2b. Vas fellitum spernitur,
Vas mellitum bibitur,
Fluunt mella.

3a. Neque vas fit vacuum,
Et mel stat perpetuum
Pari forma.

3b. Virtutibus studuit,
Vitiis abstinuit
Pari norma.

4a. Angelici spiritus
Diem pandunt exitus
Voce clara,

4b. Hinc columna splenduit,
Qua sepulchrum patuit
Ut sol clara.

5a. Surdus audit, loquitur,
Mutus daemon pellitur,
Salus et vis redditur,
Languor cedit.

5b. Error abit, veritas,
Regnat et calamitas
Fugit, redit caecitas,
Visus redit.

6a. Taurine, propera,
Premunt nos scelera,
Opem miseris
accelera.

6b. Tres mortis nexibus
Solvisti precibus,
Per te ditemur
virtutibus.

Miss. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 99. — Mel.: Laetabundus.

425. De sancta Ursula.

1a. Excitetur omnium
Nostrum hic devotio,
Omnis vox laetantium
Psallat cum tripudio.

1b. Dat undecim milium
Dies haec cum gaudio
Festos choros cordium
Virginum martyrio.

2a. Vitae per compendium
Mortis sacrae proelio
Ad aeternae praemium
Sancta currit concio.

2b. Dum non timet gladium
Virginis pro filio
Virginum collegium,
Coeli gaudet praemio.

3a. Virtutum coelestium
Regis et palatio
Virginale lilium
Regni fulget solio.

3b. Sertum duplex proprium
Ex rosis cum lilio
Cursus habet bravium
Harum decertatio.

4a. Coeli, terrae, marium
Regis in obsequio
Supernorum civium
Fruitur consortio.

4b. Quarum per auxilium
Cum his nostra mansio
Fiat, nunc clamantium
Postulat oratio.

Prosar. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londinens. Eg. 2601.

426. De sancta Ursula.

1a. Plantans rigat Britannia,
Sed germinans Germania
Subducit incrementum;

1b. Flores sunt in Colonia,
Sed fructus est in patria
Tot virginum prudentum.

2a. Mors virginum tot milium
Cum rosa jungit lilium,
Rachelem jungit Liae,

2b. Nicolaum Vincentio,
Martinum cum Laurentio,
Jesum jungit Mariae.

3a. Stirps regia ad surculum
Suplex adspirat masculum,
Dum prodit virens virgula,
Viribus in virguncula
Felicius donatur.

3b. Ursi rapacis aemula
Nomen sortitur Ursula,
In ursum crescens zabulum
Ex urso fecit ursulum,
Ut ex fine probatur.

4a. A rege nuptum petitur,
Sed regum rex consulitur,
Spe non abscissa regulo
Regi servatur, anulo
Coelesti subarratur.

4b. Quaeruntur per triennium
Sponsae greges sodalium,
Regina fit denario
Monas sub undenario
Millenis aggregatur.

5a. Fit navalis fabrica
Singulis millenis,
Proelii praenostica
Spectatur arenis,
Praeponuntur coelica
Regulis terrenis,
Salomonis cantica
Jeremiae threnis.

5b. Finito praeludio
Virginalis belli
Dimicandi studio
Cupiunt divelli,
Lictoris a gremio
Quolibet propelli,
Quolibet supplicio
Pro Christo percelli.

6a. Flante vento velo tendunt,
Maris terga in transcendunt,
Dum per Rhenum Romam tendunt,
Applicant Coloniae.

6b. Revelatur hic reginae,
Quam felici viae fine
Revertentes Agrippinae
Christi fient hostiae.

7a. Rumor choris dat choream,
Navigatur Basileam,
Dum transcurrunt apud eam,
Statio fit navium.

7b. Petro Paulo visitatis,
Sanctis rite perlustratis,
Papa Roma salutatis
Recurrunt ad bravium.

8a. Jam ditatur Ophir auro
Classis Salomonica,
Redit tanto cum thesauro,
Gaudet urbs pacifica,

8b. Tanta messe jam matura
Praeparatur horreum,
Falcem parat gens messura
Triticum virgineum.

9a. Gens Hunnorum, gens lupina,
Gens ferox, gens leonina,
Jam discurrens Agrippina
Cinxerat ovilia.

9b. Venit classis cum regina,
Cohors illa columbina
Praeda fit ancipitrina,
Convolat in retia.

10a. Grex cossis cum foetibus
Gemellis raptatur,
Lictorum mucronibus
Lictore lictatur,
Non fuga nec precibus
Nec vi reluctatur.

10b. Crimen erat violis
Nolle violari,
Ligustris, liliolis
Nolle deflorari,
Orthodoxis idolis
Nolle subjugari.

11a. Exstinctas tot acies
Sequitur regina,
Visa rosa rabies
Mutescit ferina,
Vernat floris species,
Obmutescit spina,
Supplicat barbaries,
Ut sit concubina.

11b. Tyrannus respuitur,
Virgo sagittatur,
Lilium succiditur,
Rosa cruentatur,
Mortis fel ebibitur,
Totum consummatur,
Flatus coelo redditur,
Terra terrae datur.

12a. Sola latebas, Cordula,
Mortem procrastinasti,
Tanto major per saecula
Triticum triumphasti.

12b. Divinitus perterrita
Gens barbara fugatur,
Urbs liberatur inclita,
Gens martyrum humatur.

13a. O messor quam falx aemula,
Messis quam fructuosa,
Dives ager, quo stipula
Jacet tam pretiosa.

13b. O vestis absque macula,
Sponsa quam gloriosa,
Quot gaudia, quot oscula
Dilecti cum formosa.

14a. Salve, bellatrix Ursula,
Martyr imperativa,
Cordata salve Cordula,
Martyrum subjunctiva;

14b. Quis nomina per singula
Discurrat fugitiva,
Coelo vivunt in saecula,
Stans laus intransitiva.

15a. Laetare jam, Britannia,
Quae plantas protulisti,
Jam plaude tu, Germania,
Quae vitam transtulisti.

15b. Tripudia, Colonia,
Quae flores collegisti,
Nam jubilant coelestia
De tanto fructu Christi.

Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Hafniens. Thott. Fol. 146. A. — Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Tolosan. 102. B. — Miss. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Rotomagens. 279. C. — Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Londinens. Add. 2891. D. — 1a, 1 Plangat rigat AC, korrigiert in Plantat, rigat C. — 1b, 2 fructus est praesentia A. — 3a, 1 Stirps regis ad furculum A.; regius ad surculum BC., korrigiert in regia etc. A. — 3a, 4 Viribus en virguncula C.; virilis en B. — 3b, 2 sentitur AD. — 3b, 3 ursam B. — 3b, 5 Ut fehlt ABCD. — 7a. 1 Rumor colit A.; timor choris B. — 9a, 3 Gens discurrens A. — 10a, 1 cum fletibus A.; confetibus B. — 10a, 5 fugat A. — 12a, 1 latebat A. — 12a, 3 Tantum A. — 12a, 4 Triticum triumphasti ABCD. — 14b, 4 intransitura A.

427. De sancta Ursula.

1a. Coelesti connubio
Virginalis concio
Fit Messiae socia,

1b. Jubilemus igitur,
Quia Deo jungitur
Fragilis materia.

2a. Infirmitas substantiae
Fit templum pudicitiae
Plebe sub incredula,

2b. Jam vere pastor luminum
Effectus erat virginum
Sponsus absque macula.

3a. Inter illas principalis
Est matrona triumphalis,
Quae vocatur Ursula,

3b. Minas, vires spernens regis
Dux est facta sui gregis
Velut Dei famula.

4a. O felix acies
Haec est undecies
Undena milia,

4b. Quam nullo scelere
Potest involvere
Furens insania.

5a. Muliebri
metu deposito
Intraverunt
carinas solito,
Sunt pro remis brachia.

5b. Navigando
per mare properant,
Intrant Rhenum
fluctus exsuperant,
Felix est audacia.

6a. O quam durum
Parant murum
Virginum suspiria,

6b. Spernunt procos,
Quorum jocos
Pellunt et ludibria.

7a. Quae dum gentem
profanam fugiunt,
Basileam
tandem perveniunt
Susceptae cum gratia.

7b. Commendatis
ibidem navibus
Romam tendunt
festinis gressibus
Duce poenitentia.

8a. Quae probitas,
Quae dignitas,
Ubi carnis integritas
Ad vitae currit gaudia,

8b. Divinitus
Est editus
Virgo hic non humanitus
Mente boni conscia.

9a. Mente carne tam sinceres
Judicandae sunt proceres
Pro virtutum copia,

9b. Quae non mutant discorditer
Nec commutant deformiter
Therebinthi lilia.

10a. Revertentes Coloniam
Mactavit ob invidiam
Gens Hunnorum misera,

10b. Sed Cordula, quae latuit,
Ut pateretur, adfuit
Die prorsus altera.

11a. Solo sexu vel nomine
Judicandae sunt feminae
Nec tam distant ab homine
Veritatis regula.

11b. O regum rex et Domine
Virgineo cum agmine
Sub alarum nos tegmine
Protege per saecula.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123. A. — Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 180 B. — Miss. Cameracense imp. 1542. C. — Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegavens. 90. D. — 2a und b lauten in D:

2a. Gratus decor virginalis
Et passio triumphalis
Germinat aureolam

2b. In puellis, quas vitalis
Mors ad messis aeternalis
Transtulit aureolam.

3a, 2 Est puella D. — Str. 4a und 4b fehlen D. — 5a, 4 lies carinas subito? — 5b, 3 Intrant regnum C. — Str. 6a und 6b fehlen D. — Str. 8 und 9 fehlen D. — Nach Str. 10 schliesst D:

11a. O quam decens flos cum flore,
Mixtus rubor cum decore,
Juncta rosa lilio,

11b. Florens aetas cum tortore,
Munda caro cum cruore,
Cum pudore passio.

12a. Virgo, cui decantamus,
Cujus laudes exaltamus,
Imple desiderium,

12b. Pande nomen, ut sciamus,
Cui gratum immolamus
Laudis sacrificium.

13a. Jesu, virginum corona,
Sit mens nostra semper prona,
Sit in tuis laudibus,

13b. Ut soluta carnis zona
Capiamus coeli bona
Cum sanctis virginibus.

428. De sancta Ursula.

1a. Speciales, speciosae
Speciose spirant rosae
De spinetis Angliae,

1b. Quarum flores et decores
Ornant mores, dant odores
In hortis ecclesiae.

2a. Stemma clarum
Puellarum
Duci paret Ursulae,

2b. Vacant Deo
Cum trophaeo
Carnes Christi famulae.

3a. Dum declinant nuptias
Se placentes hostias
Parant patri luminum,

3b. Mare sulcant navibus
Cum undenis milibus,
Dux est sponsus virginum.

4a. Aura rates fert secunda,
Classem portat maris unda
In portus Germaniae;

4b. Romam prosper cursus datur,
Redeuntum grex truncatur
Barbarorum rabie.

5a. Ave, vincens
Ursum Orci Ursula,

5b. Ave, consors,
Christo concors, Cordula.

6a. Plantatae platani
Valle Gethsemani,
Cypressi virgulae,

6b. Lucernae Domini,
Fundendo lumini
Accensae faculae.

7a. Hae sunt ficus primitivae,
Palmae Cades et olivae,

Balsamitae vineae,

7b. Hae columbae lacte lotae,
Christi sponsae pulchrae totae,
Aromatum areae.

8a. Veri Sabaoth filiae,
Dulcis haeredes gloriae,
Junctae poli familiae,

8b. Nobis sint munimini,
Ne Satanae molimini
Cedamus et discrimini.

9a. Quae utroque agnum pede
Comitantur coeli sede,

9b. Suis salvent nos tutelis;
Amen dicat plebs fidelis.

Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacens. 114 A. — Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacens. 15 B. — Miss. ms. Marchianense saec. 16. Cod. Duacens. 89. C. — Mel.: Ave mundi spes Maria.

429. De sancto Valentino.

1a. Ad triumphos laude dignos
Jam resultent aethera,

1b. Et ad caelos dulce melos
Penetret per aera.

2a. Cum beatus Valentinus
Placens Dei hostia

2b. Immolatur, capitali
Damnatus sententia.

3a. Qui insignis passione
Martyr fortis in agone
Coronatur laurea,

3b. Victor rutilans invictus
Inter dirae mortis ictus
Sindone purpurea.

4a. Urbs laetetur Interamnis
Quae aeternis caret damnis
Per hujus saffragia,

4b. Et pagus Gemeticensis
Signis fulgurans immensis
Pro victoris gloria.

5a. Cujus caput huc allatum
Gratum habet famulatum,
Ut produnt miracula.

5b. Sata salvat, mures necat,
Agros hostibus defaecat,
Lucs perit aemula.

6a. Ignis cadit,
ruunt incendia

6b. In capitis
sancti praesentia.

7a. Fugit tabes pestifera,

7b. Mors contremiscit effera.

8a. Ad salutis
redeunt robora

8b. Macerata
languore corpora

9a. Valentinus
infundit pluvia

9b. Arva solis
aestu squalentia.

10a. Caecis, ut videant,
Dum martyr imperat,

10b. A morbo proprio
utrumque liberat.

11a. Febribus tenerum

11b. Eripit puerum,

12a. Daemone feminam
Emundans sanciam,

Infirmi viribus

12b. Dantur salubribus,

Quibus dat geminam
Vir sanctus gratiam,

13a. Plures sub ferretro
Martyris inclita
Ad vitam redeunt
Per ejus merita.

13b. Cujus nos protegant
Sic patrocinia,
Ut secum provehat
ad coeli gaudia,

14. Quo Deus in saecula
nostra sit gloria.

Miss. ms. Gemeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 301 A. — Miss. ms. Gemeticense saec. 15. Cod. Rotomagens. 302. B. — 4b, 2 fulgorans B; fehlt A.

430. De sancto Vedasto.

1. Magnificantes,
pater optime,
tuam gloriam,

2a. Dei judicia
commode ad nostra
adhibemus praeconia,

2b. Quibus, dum vita
hac functus es, tua
clarificavit merita.

3a. Ergo comitem
regis dignitas
adsciverat
te, pater, ut verba
praedicares coelestia
properanti ad baptisma.

3b. Dum te implorat
caecus in via,
ut succurras,
tu Deum exoras,
Deus audit et annuit,
rex credit et plebs exsultat.

4a. Quendam refeceras
verbi Dei copia,

4b. Quem corporaliter
cibare decreveras.

5a. Sed tunc vinum defecerat,
Invocasti Deum
ut in hoc subveniat,

5b. Qui de sicco vase
larga mox dedit vina.
Honorans tua merita

6a. Atrebata tua,
dum te meruerat,
ingrediens portas

6b. Caecum illuminas
et claudum restauras
virtute solita.

7a. Relicturo arva,

7b. Petituro astra

8a. Columna ignea
fit tibi obvia,

8b. Quae rexit ae coelum
beatam animam.

9a. Nunc e coelis nos, Vedaste,
pater sancte, visita

9b. Ac securos ad aeterna
perduc tecum gaudia.

Miss. ms. Vedastinum saec. 14. in. Cod. Atrebatens. 888. A. — Miss. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 882. B. — Grad. ms. Vedastinum saec. 15. Cod. Atrebatens. 638. C. — Str. 7 sqq. fehlen B. — 5b, 1 de fehlt B. — 8b, 1 rexit AC; l. vexit? — Mel.: Oramus te aeterna spes.

431. De sancto Vedasto.

In Octava.

1. Christo hodierna
sacrificemus solemnia.

2a. Atque suas victimas
nostra immolent labia.

2b. Intentio devota
sacrificii sit ara,

3a. Cum magna
merita Vedasti
nostra celebrent carmina,

3b. Quem coelo
terraque honorat
Deus noster et exaltat:

4a. Miraculis in terra,
in coelo
beatorum gloria,

4b. Hic servorum cultura,
in coelo
sanctorum frequentia.

5a. Ergo Francorum regi
comes factus in via
Caeco puris precibus
obtinet lucis bona
ostendens Dei magnalia.

5b. Item de vase sicco
profert vini gaudia,
Cujus ut cunctis magnae
pateat caritatis
atque sanctitatis copia,

6a. Attrebatae
dum primum portas
feliciter intrat
divina facturus opera,

6b. Caeco lumen
et claudo gressum
reddit ac populis
jecit fidei fundamenta.

7a. Profanis sacris infecto
dum liquori
crucis signa
dedit dextra, fugit
pestis, dissolvuntur vasa
gravida.

7b. Igneus splendor ab aethre
exporrectus
ad culmina
pontificis funus
observat sancti secumque
receptat.

8a. Chorus lugubris
patrem pia
deflerit lacrima,

8b. Chorus coelestis
sed auditus
transfert ad astra.

9a. Sublimis praesul, servos
humiles visita

9b. Et sordes peccatorum
lava et super astra

10. Leva et tuos
supplices salva.

Miss. ms. Vedastinum saec. 14. in. Cod. Atrebatens. 888 A. — Miss. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 882 B. — Miss. ms. S. Martini Touronens. saec. 15. Cod. Turonens. 194. add. saec. 16. C. — Mel.: Christi hodierna pangimini. — Str. 7a. sqq. fehlen B. — 7a, 2 liquoris A. — 7a, 4 fugat A. — 7b, 1 Ingens splendor C. — Nach Str. 10: Amen dicat concio nostra C.

432. De sancto Vedasto.

1a. Lauda, cohors clericalis,
Cum devotae plebis alis
Vedastum pontificem.

1b. Ludovicus rex Francorum
Bellis ut Allemannorum
Fastus fregit apicem,

2a. Ad Vedastum properavit,
Quem Vedastus perornavit
Fidei cum chlamide.

2b. Idolatra rex renatus
Est devotus Christo datus
Propulsa tyrannide.

3a. Isti rege comitante
Caecus voce pertonante
Acclamat itinere:

3b. Sancte Dei, confer lumen,
Quia potens es acumen
Visus restituere

4a. Praesul orat, quod oravit,
Ut abdatur impetravit
Cordium duritia;

4b. Caecus mox illuminatur,
Rex, plebs fide solidatur
Per signi mysteria.

5a. Antistes Atrebatensis
Cunctos signis cum immensis
Per regnum Picardiae

5b. Reliquias Vandalorum
Sordidatos idolorum
Junxit Christi latriae.

6a. Hic in porta civitatis
Caeco, claudo sanitatis
Contulit subsidia,

6b. Templa Deo restauravit,
Verbum Dei praedicavit
Pulsa idolatria.

7a. Urna meri venenati
A nefandis aulae dati
Per intrantis civitati
Patris cruce crepuit.

7b. Petra bibunt ut Hebraei,
Prece sic dona Lyaei
Vasi sicco sanctus Dei
Suo caro tribuit.

8a. Quo per virgam lucis merae
Ab hac vita te ciere,
Nosti nunc aeterno vere
Fruens Christo cohaerere
Gaudens coeli curia.

8b. O Vedaste, praesul bone,
Nos consortes in agone
Prece, pastor et patrone,
Da nos coeli statione
Frui cum laetitia.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracens. 123 add. saec. 15.

433. De sancto Vincentio.

1a. Festivitas
incliti militis
Vincentii
praeclari meritis,
Celebratur hodie,
Dies est laetitiae.

1b. Hunc aeterni
radio numinis
Sic instruxit
sol veri luminis
Luce sapientiae,
Quod fit templum gratiae.

2a. Velut gigas
surgens progreditur,
Datianum
verbis aggreditur,
Sed tyrannus
e contra graditur
Gravi via.

2b. Nam martyris
cutis abraditur,
Pectinibus
corpus discerpitur,
Carbonibus
urenda traditur
Caro pia.

3a. Vicit vincens
Verba tyrannica,
Vicit clemens
tormenta saevica,
Patientem
virtus angelica
Consolatur.

3b. Non pugnavit
per arma bellica,
Sed vox erat
et verba coelica,
Pro quo tandem
in coeli fabrica
Gloriatur.

4a. Vincens vicit
tortores corporis
Laceratus
vi diri pectoris,
Non quod intus
sed id quod deforis
Semper fuit.

4b. Ergo fructus
vitalis arboris
Vincentio
valentis roboris
Debebatur,
qui vim facinoris
Diripuit.

5a. O Vincenti,
da dulce medium,
Per quod mundi
vincanus taedium,
Per te reis
vitae remedium
Impetretur.

5b. Dei per te
vitemus odium,
Ut post viae
praesentis stadium
Te rogante
perenne gaudium
Nobis detur.

Prosar. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londinens. Eg. 2601. Mel: Conceptio Mariae virginis.

434. De sancto Vincentio.

1a. Psallat ecclesia
Cantica dulcia,
Rex tibi Christe,

1b. Cujus praeconia
Martyr victoria
Personat iste.

2a. Martyr Vincentius
Ad poenas trahitur,
Sed judex impius
Ab eo vincitur
Victusque deficit.

2b. Nam quas invexerat
Tyranni rabies,
Martyr exsuperat
Poenarum species
Magisque proficit.

3a. Gaudet miles in tormentis
Et in ara purae mentis
Laudis offert hostiam,

3b. Cordis ara thus incendit,
Et incensi fumus tendit
In Dei praesentiam.

4a. Caeco clausus carceris
Antro modulatur,

4b. Cum a turbis superis
Intus visitatur.

5a. Angelus obsequium
Praebet in caverna,

5b. Pavet custos nimium
Luce de superna.

6a. Mergi tandem
jubetur aequore,
Sed mox nauta
cernit in littore,
Quem submersum credidit.

6b. Hoc tyrannus
crudelis audiens,
Furit, fremit
et sic insaniens
Sese morti tradidit.

7a. Praesul item ducitur
Et feris exponitur,
Sic jubet Porphyrius,

7b. Quarum famulamine
Volucrumque carmine
Solatur Vincentius.

8a. Maris fundo
Nam secundo
Deus hunc eripuit,

8b. Nam profundam
Tellus undam
Mox aperta sorbuit.

9a. Sed nec Porphyrius
Immitis amplius
Usquam comparuit,

9b. Sic auro purius
Victor Vincentius
In poenis claruit

10a. Aderat jam terminus,
Sede quo siderea
Triumphantem Dominus
Coronaret laurea.

10b. Carnis ergo carcere
Mens beata libera,
Nullo gravis onere
Laeta scandit aethera.

11a. Vir beate, vir insignis,
Cujus late fulget signis,
Civitas Mevania,

11b. Ope tui, quam precamur,
Tecum frui mereamur
Vera coeli gloria.

Miss. ms. Pragense I D 33. saec. 15. — 2a, 4 ab eo ergänzt. — 9b, 1 Hic auro Hs. — 11a, 3 menania Hs.

435. De sancto Vincentio.

1a. Melos cordi consonum
Regi chorus offerat,
Potestati daemonum
Qui potenter imperat
Imperator omnium.

1b. Dum misertus miseris
Morte mortem superat
Foederatque superis,
Quos Satan illuserat,
Adae purgans vitium.

2a. Ipsum regem gloriae
Confitens Vincentius
In tormentis hodie
Tanto vicit fortius,
Quanto plus sustinuit.

2b. Daciane, crucias
Martyrem Vincentium,
Quia per blanditias
Christum Dei filium
Diffiteri noluit.

3a. Ferri candentis lamina,
Testae calentis fragmina
Asperitasque fragminis

3b. Carnem domant non spiritum
Nec minantur interitum
Interioris hominis.

4a. Torquet tortor corpus assum,
Ignem, ferrum, vincla passum,
Sic insurgit sed in cassum
Victus in vincentem.

4b. Martyr enim, licet justus,
Spe coronae fit robustus
Nec injustum timet justus,
Patiens furentem.

5a. In tortore fit defectus
Tormentorum, nam effectus
Non perducit ad defectum;

5b. Illum, cujus est affectus,
Ut sit fortis et perfectus.
Nihil habens imperfectum.

6a. Poenam ignis teste ferri
Martyr aegre fert differri
Tortorem lentum arguens,

6b. Sibi quaerens mox inferri,
Quidquid pejus potest ferri,
Fructum perennem intuens.

7a. Tandem innumera
Poenarum genera
Cessant et opera
Datur, ut curetur.

7b. Ut super veterum
Dolorem vulnerum
Acrius iterum
Dolor innovetur.

8a. Sed fraudulenti medici
Curae non curat subjici
Nec in stramentis refici
Carnem consumptam quaerit.

8b. Nam curatoris maximi
Certabat ope redimi
Volens in ipso perimi
Quod moritur et perit.

9a. O Vincenti,
Dum tormenti,
Poenam sentis,
In tormentis
Manes tutus.

9b. Stramentorum
Intrans thorum
Exspirasti,
Quod optasti,
Consecutus.

10a. Corpus examine,
Quod in patibulo
Victum est minime,
Non sinit tumulo
Carnifex reponi.

10b. Immo continuum
Scelus exagerat,
Saevit in mortuum
Et corpus imperat
Avibus exponi.

11a. Aves et bestiae
Praebent obsequium,
Gratum custodiae
Verentes noxium
Tactum adhibere.

11b. O mira novitas,
A brutis noscitur
In sancto sanctitas,
Et judex fallitur
Nec falluntur ferae.

12a. Tandem suspensa corpori
Mola mandatur aequori
Judicis mandato,

12b. Quod nactum litus sabulo,
Repertum claudi tumulo
Meruit sacrato.

13a. O Vincenti, qui vicisti,
Miles fortis, miles Christi,
Victor invictissime,

13b. Ora Christum pro devotis,
Ut salutem det aegrotis
Corporis et animae.

Miss. ms. Vergiacense saec. 13. in. Cod. Dolens. 48. Mit. Mel A. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Bisuntin. 72. B. — Miss. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 75. C. — Miss. ms. Bisuntinum 15. Cod Besantin. 74. D. — Mis. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 74. E.

436. De sancto Vincentio.

1a. Adest dies gloriosa,
In qua rubicunda rosa
Vernans coelo redditur.

1b. Dum Vincentii spinosa
In stipite mors poenosa
Flore fides colitur.

2a. Minister fit Valerii,
Qui Daciani impii
Errorem redarguit,

2b. Sed praesuli exsilii,
Ministro martyrii
Praeses poenam tribuit.

3a. Vicentii denudantur
Viscera, sale fricantur
Membra in equuleo,

3b. Ferro carnes concremantur
Sanguine prunae rigantur
Sub lectulo ferreo.

4a. Post carceres, patibulum,
Sanctum ejus corpusculum
Lecto molli locatur,

4b. Sed ibi vincens saeculum
Ad supremum oraculum
Dormiens sublimatur.

5a. O quam debet venerari
Vincentius et laudari
A cunctis fidelibus,

5b. Qui meruit praeservari
A feris, etiam mari
Et a malis omnibus.

6a. O Vincenti, martyr Dei,
Defensor sacrae fidei,
Ora Deum jugiter,

6b. Ut in loco requiei,
Aeterni quoque diei
Vivamus perenniter.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegarens. 90. — 2a, 2 Quo Daciani Hs. — 6b, 2 Aeternae quoque Hs.

437. De sancto Viventio.

1a. Festiva chorus iste
Moduletur melodia,

1b. Depromens tibi, Christe,
Vincentii magnalia.

2a. Rex uranice,
Quem unum laudat unice
Coelestis curia,

2b. Te supplicibus
Votis simul et vocibus
Psallit ecclesia.

3a. Sanctus iste Viventius
Tecum vivens in patria

3b. Nostrae tibi propitius
Laudis ferat praeconia.

4a. Ut sol in tenebris claruit
De gentili prosapia,

4b. Et ut spina rosam genuit
Tantum virum Samaria.

5a. Georgii secutus
Verba salubria,

5b. Sacri fontis ablutus
Novatur gratia.

6a. Per hunc Daciani
Credit filia,

6b. Regis Christiani
Crescit gloria.

7a. Exponit gentibus
Christi mysteria,

7b. Multis virtutibus
Exstirpat vitia.

8a. Reddit animas superis,
Reddit vivas
post mortis stipendia.

8b. Nobis igitur miseris,
Pater alme,
succure prece pia

9. Conferens vitae
sempiternae praemia.

Miss. ms. Vergiacense saec. 13 in. Cod. Dolens. 48. add. saec. 15. mit Mel.

Inhalts-Übersicht.

Nachträge und Berichtigungen.

Nr. 10. Findet sich ebenfalls in Sequent. ms. Praedicat. Cracoviens. s. n. saec. 15/16. mit folgenden Varianten: 3a, 1 Infinitus. — 5b, 1 Quae sunt vincla. — 6b, 3 famit.

Nr. 216. Ebenfalls in Miss. ms. Brugense saec. 15. Cod. Semin. Brugens 3 (48).

Nr. 257. Ebenfalls in Pass. ms. S. Huberti saec. 12. Cod. Namurcens. 15 add. saec. 12/13.

Nr. 282 ist irrtümlicher Weise an diese Stelle geraten und müſste auf Nr. 253 folgen.

Nr. 327. Ebenfalls in Miss. Virdunense imp. Parisiis 1509.

Nr. 360. Findet sich gleichfalls in Miss. ms. Bellae Vallis saec. 13. Cod. Carlopolitan. 243 mit folgenden Varianten: 5b, 4 pro injuria. — 6a, 3 est infamia.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XI.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1891.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Wiegendrucken.

Zweite Folge

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1891.

VORWORT.

Das hier vorliegende Heft dieser Analecta schliefst sich inhaltlich dem IV. derselben an. Es führt die mit letzterem begonnene Publikation der in den verschiedenen Brevieren, Antiphonarien, Processionalien zerstreuten liturgischen Hymnen fort. Bezüglich des Inhaltes sowohl, als rücksichtlich der bei Aufnahme und Redaction der Hymnen auch hier festgehaltenen Grundsätze verweise ich daher auf das in der Vorrede zu jenem Hefte Gesagte. Von denselben abzugehen lag kein Grund und keine Möglichkeit vor.

Da die Analecta mit diesem Hefte in ihre zweite Dekade eintreten, ist es vielleicht nicht unangebracht, den voraussichtlichen Fortgang derselben mit einigen Strichen zu skizzieren, um so mehr, als nicht selten diesbezügliche Anfragen bei der Verlagshandlung einlaufen.

Der Zweck dieser Sammlung ist im Vorworte zum zweiten Bande derselben hinlänglich umschrieben worden. Es soll die vortridentinische Hymnenlitteratur in einer Vollständigkeit zugänglich gemacht werden, welche einen litterarhistorischen Überblick derselben möglich macht. Diese zu erstrebende Vollständigkeit kann eine absolute, selbst mit alleiniger Rücksicht auf das noch Bestehende, nicht sein; eine solche zu erreichen ist schlechterdings unmöglich, sie anstreben, Utopie, am meisten für den, der ausschliefslich auf die eigene Arbeitskraft angewiesen. Nachlesen werden immer noch einzelnes Material zu fördern vermögen; dieselben müssen aber Spicilegien bleiben, d. h. es mufs den Nachlesern unmöglich werden, so viel Neues beizubringen, dafs dadurch Linien des Gesamtbildes verschoben oder gar ihre Vorgänger numerisch überboten und erdrückt werden, wie solches schon jetzt diese Analecten erreicht haben. Es verhält sich

hiemit ähnlich wie mit dem bekannten scholastischen Probleme vom Roſsschweiſe. Jedes einzelne Haar ist in und zu demselben unnötig, kann fortbleiben oder wegfallen, ohne daſs der Schweif aufhörte zu sein, was er ist und war. Und doch trägt ebenso jedes Haar das Seinige zum Entstehen und Bestande des Ganzen bei. So kann auch hier im Grunde jedes einzelne Lied fortfallen, ohne eine fühlbare Lücke zu lassen. Dennoch schlieſse ich grundsätzlich, eben weil ich nicht jedem einzelnen Liede nachzugehen vermag, keines der erreichbaren Lieder aus. Am wenigsten kann es mir beifallen, mittelmäſsige und schlechte Lieder ausscheiden zu wollen. Abgesehen davon, daſs ein schlechtes Lied in der einen oder andern Richtung lehrreicher und interessanter sein kann als ein gutes, würde durch ein anthologisches Verfahren ein den thatsächlichen Verhältnissen nicht entsprechendes Bild zu stande kommen, das Beste und Gute in einem andern als dem wirklichen Verhältnisse auftreten, der breite Hintergrund alles Menschlichen, die Mittelmäſsigkeit, von dem das durch Licht oder Schatten Hervorragende sich abhebt, in höchst ungenügender Weise gezeichnet, für sprachliche und metrische Untersuchungen bestimmter Perioden ein ungenügendes und darum irreführendes Material geboten sein.

Es wird immer das Bestreben der Hymnologie sein müssen, dem namen- und herrenlosen Gute der Adespota möglichst viel abzuringen. Leider wird, wie der Liturge im allgemeinen, so insbesondere der Hymnologe sich immer einem unverhältnismäſsigen Bestande unbestimmten und unbestimmbaren Materials gegenübersehen. Dasselbe teilt sich in mehrere Ströme: Hymnen im engern Sinne, Sequenzen, Reimofficien, Cantiones, Leselieder, wie ich mit einem in neuerer Zeit üblich gewordenen Namen auſserliturgische für die Privat- und Einzelandacht geschriebene Hymnen nennen will. Von den letzteren zweigen sich wieder als Art von der Gattung die s. g. Psalterien ab. Alle diese Ströme sind mit Ausnahme der Leselieder und Psalterien bereits begonnen, die Hymnen in Heft II und IV, die Sequenzen in Heft VII, VIII, IX, X, die Reimofficien mit Band V, die Cantiones mit Heft I. Sie alle müssen weitergeführt werden. Sequenzen umfassen VII bis X, zusammen anderthalbtausend gegenüber ca. 900 bei Kehrein, der die gröſste Sequenzensammlung zusammengestellt hatte. Und damit ist der Vorrat ungedruckter

Sequenzen noch keineswegs erschöpft. Wenn ich deren Publikation mit diesem Hefte unterbreche, um zunächst die der übrigen Zweige aufzunehmen, so geschieht es, um die Resultate einiger paralleler, in nächster Zeit zu erwartender Veröffentlichungen, namentlich der englischen Bradshaw-Society abzuwarten. Bei der ohnehin erdrückenden Last des zu bewältigenden Materials wäre es bedauerlich, den kostbaren Raum an Dinge zu verschwenden, die anderweitig zugänglich werden.

Da die Hymnen dank ihrer durchschnittlichen Kürze sich zu je 500 in einem Hefte vereinen lassen, dürften zur Vollendung derselben drei bis vier weitere Hefte genügen, für die Reimofficien, die ich für den wichtigsten Teil halte, ebenfalls drei bis vier, für Cantiones eines, für Psalterien zwei, für sonstige Leselieder zwei bis drei. Den Schlufs des Ganzen sollen aufser den nötigen Indices der Lieder, der Heiligen, der Verfasser, der Handschriften etc., durch welche das Werk erst seine völlige Brauchbarkeit erlangen wird, Nachträge und Berichtigungen zu den bisher erschienenen hymnologischen Sammlungen bilden. Dies das Zukunftsbild, soweit ich ein solches in diesem Augenblicke zu zeichnen imstande bin. Ich brauche wohl nicht zu erwähnen, dafs bis zur Erreichung dieses Zieles noch ein weiter Weg bleibt und zur Verwirklichung des Planes eine Reihe günstiger Umstände mitwirken müssen, mit denen weder der Verleger noch der Herausgeber einen festen Bund zu flechten vermögen. Auch hier heifst es, das Beste hoffen und das Schlimmste befürchten.

Trier, den 7. Juni 1891.

G. M. Dreves.

I.

DE TEMPORE.

1. De ss. Trinitate.

Mente canam Domino grates laudesque rependens
Pro cunctis, tribuit sacra quae mihi gratia Christi.
Credo Deum patrem, verbo qui cuncta creavit,
Qui genitor rerum mundum sub lege coercet
Et nulla sub lege manet, cui condere velle est,
Quem frons nulla videt sed totum conspicit ipse.
Credo Deum Christum, passus qui cuncta novavit,
Omnia pacificans unum qui fecit utraque;
Qui Deus et homo natura perfectus utraque,
Certa salus constat, vitae spes unica terris,
Qui regit aeternum princeps in principe regnum.
Credo Deum pariter summum te, spiritus alme,
Qui coelo veniens purgasti crimina mundi
Multiplicique hominum replesti pectora dono.

Cod. Londinens. Reg. 2 A XX. saec. 8/9. mit der Aufschrift: Versus cud (= Cuth. Cuthberti?) de s. Trinitate, woraus eine spätere Hand Versus cujusdam etc. gemacht hat. Da die Handschrift in altirischen Charakteren geschrieben, mag das officielle Alter (saec. 8.) immerhin zu hoch gegriffen sein.

2. De ss. Trinitate.

1. Omnipotens, verax, solus genitor, unus Deus,
Initio cum fine carens, pater omnia gestans,
Da fidei lucem nobis panemque salutis.

2. Christe Deus, verbum patris, genitus genitore,
De pleno plenus, lumen de lumine natus,
Vita, salus, pietas, vitam largire perennem.

3. Spiritus alme Deus, paraclitus, illuminator,
Procedens a patre simul natoque potenter,
Almificae majestatis nos effice templum.

4. Gloria celsa patri geniti, genitoque perenni,
Sit quoque spiritui sancto laus, gloria semper
Aequalis, mansura jugis per saecula cuncta.

Psalt. c. Hymn. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Cenomannens. 134. — 4, 1 genite genitorque Hs. — 4, 3 mensura jugis Hs.

3. De ss. Trinitate.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
   Qua colitur trinus unus ubique Deus.
2. Themate praefixo laudis decorisque supremo
   Hymnidici solito psallite corde sacro.
3. Hic Deus immensus, Adonai, trinus et unus
   Est pater et verbum dulceque pneuma sacrum.
4. Dies, de qua canimus, res est incognita mundo,
   Ingenium superat, effugit omne loqui.
5. O pater ingenite, dulcissime fons deitatis,
   Dulce tuis famulis influe vera salus.
6. Christe, dei splendor, servorum parce ruinis,
   Pro quibus arsisti vulnera dira pati.
7. Spiritus alme, patris prolis simul, ignis amoris,
   Fac nos exuri semper amore tui.
8. Summa Deo trino sit gloria sitque protestas,
   Imperium, virtus, laus, decus, hymnus, honor.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329. — Das erste Distichon kehrt nach jedem der folgenden als Rundreim wieder.

4. De sanctissima Trinitate.

Ad Vesp. et Noct.

1. Adesto, pater Domine
   Lumenque venerabile,
   Nobis te deprecantibus
   Cordis et oris laudibus.
2. Adsitque tuus filius,
   Aequalis unigenitus,
   Qui nos redemit proprio
   Sui cruoris pretio.
3. Paraclitusque spiritus
   Mittatur a te coelitus,
   Qui nos adornet splendidis
   Morum bonorum meritis.
4. Tu principalis trinitas
   Nec non perennis unitas,
   Adsiste votis supplicum
   Et terge sordes criminum.
5. Laus, honor, virtus, gloria
   Deo patri et filio
   Sancto simul paraclito
   In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Trinitatis Vindocinens. saec. 13. Cod. Vindocinens. 17 E. A. — Brev. ms. S. Trinitatis Vindocinens. saec. 15. Cod. Vindocinens. 187 B. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonens. 143. C. — Hymn. ms. S. Dominici in Silos saec. 15. Cod. Parisiens. Nouv. acq. 2190. D.

5. De ss. Trinitate.

Ad Matutinum.

1. O benedicta Trinitas
Et adoranda unitas,
Quod pie tibi canimus,
Tuis adspira laudibus.

2. In personarum numero
Unum te Deum credimus,
Cunctipotentem omnium
Creaturarum principem.

3. Hujus fidei firmitas
Tuam nobis conciliet
Optatam votis gratiam
Boni totius praeviam.

4. Concedat trina deitas,
Praestet una divinitas,
Ut suae laudis cantica
Sint nobis salutifera.

Brev. ms. S. Trinitatis Vindocinens. saec. 13. Cod. Vindocinens. 17 E.
A. — Brev. ms. S. Trinitatis Vindocinens. saec. 15. Cod. Vindocinens. 187.
B. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonens. 143. C.

6. De ss. Trinitate.

Ad Laudes.

1. Aeternum ens principium
Te summa, Deus, trinitas,
Rerum creator omnium,
Felix collaudat unitas.

2. Chori ternorum ordinum
Tuo fruuntur lumine,
Ad quod mens spirat hominum,
Dragma reperta sanguine.

3. Cum sit immensus genitor,
Compar est illi genitus,
Sic par utrisque conditor
Paraclitus est spiritus.

4. Cuncta regens superior,
Trinitas his profundior,
Fers, circumdas exterior
Orbem, reples interior.

5. In hoc carnis exsilio
Conservet nos a crimine
Pari pater cum filio
Ac spiritus munimine.

Brev. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisiens. 1290. — 2, 3 mens fehlt.

7. In Nativitate DN.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus in utero virginis exstat homo.

2. Haec dies celebris donis micat inclita claris,
Qua solem genuit stella Maria maris.

3. Ecce dies alma, nostrae salutis origo,
Laetitiaeque novae sit benedicta dies.

4. En celsus Gabriel, affert ubi virgo salutem
Mundo mellifluam, sit benedicta dies.

5. Haec lux virgineam de coelo traxit in alvum
Patris verbigenam; sit benedicta dies.

6. En ancilla Dei, respondens virgo beata
Concepit Dominum; sit benedicta dies.
7. Ast hodie fit Adam, Christus quoque sanguine fuso
In cruce nos emit, sit benedicta dies.
8. Germina camporum linquunt cunabula terrae,
Assiliunt Domino; sit benedicta dies.
9. Haec benedicta dies limbum sociavit Olympo,
Gaudia fudit homo; sit benedicta dies.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

8. In Nativitate DN.

1. Lux hodierna
Fulget in arva,
Rex quia regum
Patris ab acre
Virgineo se
Infudit alvo.

2. Parvulus iste
Natus in orbe,
Alta gubernans
Imaque visans,
Tollere venit
Crimina mundi.

3. Stella refulget,
Cui dedit amplum
Sidere signum,
Quo duce gentes
Currere possint
Regis ad aulam.

4. O quam stupenda
Res fuit acta
Conditor orbis,
Est homo factus,
Estque creatus
Ipse creator.

5. Psallite summo,
Psallite regi,
Psallite Jesu,
Psallite Christo,
Psallite vivo,
Psallite vero.

6. Cujus in ortu
Nos, pater atque
Spiritus alme,
Respice clemens,
Cui manet omnis
Gloria tecum.

Grad. et Antiph. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisien. Nouv. acq. 1235. — Dieser Hymnus entlehnt Str. 5 einem verwandten von Brower Rhaban zugeschriebenen Liede; vgl. Dümmler, Poetae Latini Aevi Carolini II, 167. — 1, 6 1: intulit?

9. De pannis DN.

Ad Vesperas.

1. Adest dies laetitiae,
Adest tempus infantiae
Adae novi, qui reparat
Adae vetusta veteris.

2. Vetus Adam vult effici
Sciendo Deo similis,
Sed gustans fructum arboris
Reus mortis efficitur.

3. Fructum mater virginea,
Quae nec fallit nec fallitur,
Reclinat in praesepio,
Ut vitam det edentibus.

4. Non foliis vel pellibus,
Quae sunt peccati tegmina,
Panis hic vitae tegitur,
Immo pannis involvitur.

5. Infans Jesus congrediens
Amoris funda dimicat,
Qua paupertatis lapides
Jacit superbum perimens.

6. His armis tui proelii
Laetamur, rex altissime,
Quod in Bethlehem inchoans
In Hierusalem terminas.

7. Deus, vis nostri roboris,
In nobis cuncta supera,
Quae nos impugnant vitia,
Tua devincens gratia.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 14. Cod. Parisien. 916. — Mel.: Beate martyr prospera.

10. De pannis DN.

Ad Nocturnum.

1. Nox et dies praeconio
Boni Jesu deserviant,
Nam utrumque sanctificant
Dulcis amoris opera.

2. Nox tunc luce perfunditur,
Quando lux et ver nascitur,
Dies tunc nocte premitur,
Vita nostra cum moritur.

3. Noctem tua nativitas
Miro perlustrat radio,
Dum replet mentes veritas
Jungens humana superis.

4. Ecce nunc acceptabile
Tempus, in quo virginitas
Involvens Deum parvulum
Reclinat in praesepio.

5. Rubus, quem vidit Moyses
Non comburitur,
Nec sentiunt imendii
Damnum panni praesepii.

6. Exsultat cor, dum oculi
Haec cernunt mirabilia,
Crescit fides et concinit
Lingua Dei magnalia.

7. Infans-verbum, converte nos
Prece matris et parvulis
Similes fac, ut coelitus
Regnemus cum coelicolis.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 14. Cod. Parisiens. 916. add. saec. 15. — 2, 1 profunditur. — 5, 2 Lücke von 3 Silben. 1: Ardet sed non comburitur?

11. De pannis DN.

Ad Laudes.

1. Quam ingens est suavitas
Absconditae dulcedinis
In carne verbi pauperis,
Vagientis infantuli.

2. In domo panis Bethlehem
Descendens panis coelicus
Locatur, ut reficiat
Et confortet cor hominis.

3. Domus veri pacificis
Fit obscurum pandochium,
Thronus ejus eburneus
Fit inter animalia.

4. Pannis vestitur pauperum,
Dum paupertatem consecrat,
Nec erubescit angelus
Hoc signum dans pastoribus.

5. Jesus, magister optime,
Ut amemus, quod edoces,
Nostras amaritudines
Tua vincat suavitas.

6. Gloria tibi Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sanctò spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 14. Cod. Parisien. 916. add. saec. 15. — Mel.: Dieselbe wie ad Vesperas.

12. De ss. Nomine Jesu.

In 1. Vesperis.

1. Exsultet cor praecordiis
Sonante Jesu nomine,
Praecellit in deliciis
Omni plenum dulcedine.

2. Nomen confortans miseros
Jesu, qui sanat scelera,
Nomen deterrens inferos,
Nomen fugans mortifera.

3. Nomen sonans suaviter,
In metro, prosa, carmine,
Quod levat nos alacriter
Mulcens suo solamine.

4. Nomen excelsum resonet
Jesu in ore omnium,
Et cor cum voce consonet,
Ut sanet omne vitium.

5. Jesu, salus peccantium,
Adesto nostris precibus,
Sis director errantium
Et parce nostris actibus.

6. Nomen tuum nos muniat
Praeservans a periculis,
In bonis et perficiat
Amotis culpae maculis.

7. Tibi, Christe, sit gloria
Fulgens hoc sacro nomine,
Honor tuus sit latria,
Jesu, benigne Domine.

Brev. ms. S. Mariae Trimmens. saec. 15. Cod. Collegii Trinitatis Dublinens. B. 3. 12. A. — Brev. Herefordense imp. Rotomagi 1505. B. — Brev. sec. usum Sarum imp. Parisiis 1494. C. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. D.

13. De Transfiguratione DN.

Ad Vesp. et Noct.

1. Cantemus in obsequio
Dei, qui monstrum gloriae
Demonstravit in filio
Sub claritatis specie.

2. De coelo testimonium
Habuit, quod percipitur,
Eo quod pater filium
Vocavit et sic creditur.

3. De terra tres discipuli
Suis firmarunt vocibus,
Quidquid viderunt singuli
Vel perceperunt auribus.

4. Paradisus exhibuit
Eliam huic miraculo,
Nec Moysen detinuit
Infernus mortis vinculo.

5. Nos tibi junge, saeculi
Redemptor, pater veniae,
Quem tui tradunt famuli
Transfiguratum hodie.

6. Tibi patri concinimus
Natoque tuo gloriam,
Cui paraclitum addimus
Sperantes ejus gratiam.

Brev. ms. Senecense saec. 13. Cod. Carpentoractens. 81. A. — Brev. ms. Grassense saec. 14. Cod. Carpentoractens. 43. B. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisiens. 1285. C. — Brev. Grassense imp. Lugduni 1528. D. — 1, 2 nostrum gloriae C. — 2, 3 patre C. — 3, 2 firmavit C. — Str. 5 fehlt C.

14. De Transfiguratione DN.

Ad Laudes.

1. Assumpsit Jesus socios,
Cum ad montem ascenderet,
Hos ut testes et socios
Gloriae suae redderet.

2. Primo Petrum connumera,
Cui Jacobum associes
Et Johannem, ut litera
Testatur, quam reperies.

3. Tria Petrus optaverat
Tabernacula fieri,
Tamquam illud, quod viderat,
Vitae praeferret alteri.

4. Transfigurati gloriam
Non ferentes discipuli
Standi perdunt potentiam
Lucis fulgore tremuli.

5. Cunctis tandem indicitur,
Ne quisquam visa diceret,
Donec, a quo praecipitur,
A mortuis resurgeret.

6. Sit trinitati gloria
Honorque tribus pariter
In una sit essentia
Regnantibus perenniter.

Brev. ms. Senecense saec. 13. Cod. Carpentoractens. 81. A. — Brev. ms. Grassense saec. 14. Cod. Carpentoractens. 43. B. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisiens. 1285. C. — Brev. Grassense imp. Lugduni 1528. D. — 1, 2 in montem C. — 1, 3 testes et conscios D. — 2, 1 Primum cum numera C. — 2, 2 associos C. — Str. 3 fehlt C. — 4, 3 Stantem perdunt C. — Str. 5 fehlt C.

15. De Transfiguratione DN.

Ad Vesp. et Noct.

1. Fons pietatis culmina
Thabor petens potentiam
Patefecit discipulis
Occultam sui numinis.

2. Cujus refulsit facies
Velut sol in meridie,
Et corporis velamina
Ut nix facta sunt candida.

3. Moyses hinc et Elias
Immensas ferunt gratias,
Quod adimplere venerat,
Quae dudum jam praedixerat.

4. Prisci proceres temporis
Intuentes apostoli
Coeperunt Christo dicere:
Bonum est hic consistere.

5. Sed vox de coelo tonuit,
Prostratos illos terruit,
Quos Christus sursum sublevans
Sua confirmat gratia.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Duacens. 166. A. — Brev. ms. Servorum B. M. V. Venet. anni 1473. Cod. Oxoniens. Douce 314. B. — Psalt. et hymn. ms. Italic. saec. 15. Cod. Oxoniens. Lat. Liturg. a 1. c. C.

16. De Transfiguratione DN.

Ad Laudes.

1. Jesus postquam monstraverat
Tribus coelestem gloriam
Descendens mandat ceteros
Hoc latere discipulos.

2. Nulli liceat dicere,
Devicto mortis principe
Donec filius hominis
Victor surgat a mortuis.

3. Arcana surgens reserat,
Clausa pandit aenigmata,
Quae dudum templum texerat,
Sensum pandit, mysteria.

4. Gloria tibi, trinitas,
Aequalis una deitas,
Et ante omnia saecula
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Duacens. 166. A. — Brev. ms. Servorum B. M. V. Venet. anni 1473 Cod. Oxoniens. Douce 314. B. — Psalt. et hymn. ms. Italic. saec. 15. Cod. Oxoniens. Lat. Liturg. a 1. c. C. — In A ist dieser Hymnus mit dem vorhergehenden zu einem verbunden. — 4, 3 l: omne saeculum B.

17. Tempore Quadragesimali.

Ad Vesperas.

1. Ut nox tenebris obsita
Aequans per horas tempora
Ternis quater successibus
Reddit diem mortalibus;

2. Sic ter quaternis trahitur
Horis dies ad vesperum,
Occasu sol praenuntians
Noctis redire tempora.

3. Nos ergo signo Domini
Tutemus casta pectora,
Ne serpens ille callidus
Intrandi attemptet aditus,

4. Sed armis pudicitiae
Mens fulta vigil libere
Sobrietate comite
Hostem repellat improbum.

5. Sed nec ciborum crapula
Tandem distendat corpora,
Ne vi per somnum animam
Ludificatam polluat.

6. Gloria Deo sit patri,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. Sangallense (?) saec. 11. Cod. Berolinens. Oct. 1.

18. Tempore Quadragesimali.

1. Ut nox tenebris obsita
Aequans per horas tempora
Ternis quater successibus
Reddit diem mortalibus;

2. Sic ter quaternis trahitur
Horis dies ad vesperum,
Sol occidens reciproca
Nocti resignat sidera.

3. Sanctae crucis signaculo
Signamus ora sedulo,
Serpens ut ille callidus
Abhinc recedat longius.

4. Manus pudicis actibus
Et corda puris sensibus
Armentur, ut perterritum
Hostem repellant improbum,

5. Et ne ciborum crapula
Distendat unquam copora,
Ne somnus ingens incidat
Vagosque mentes opprimat.

6. Haec est deo gratis[sima]
Jejuniorum hostia,
Si corpus et cor sobrium
Noxa carebunt criminum.

7. Summo patri sit gloria
Prolique [sit] quam maxima,
Sanctoque sit spiramini
Per cuncta saec(u)la saeculi.

Hymn. ms. Sangallense (?) saec. 11. Cod. Berolin. Oct. 1. mit der Überschrift: Item unde supra alio modo; das Lied ist eine Überarbeitung des vorigen.

19. De Sepulchro DN.

Ad Vesp. et Noct.

1. Verbum de coelo prodiit
Novis utens prodigiis,
Coelum clausum aperuit
Ruptis amaris vinculis.

2. Spoliatis Aegyptiis
Transit ad claustra carceris
Tremendus et terribilis,
Conturbatis jam impiis.

3. Ad sanctorum ergastula
Descendit sed ex infimis
Non egessit collegia
Foedata culpis pessimis.

4. Succumbit tunc imperium
Mortis atque dominium,
Cedunt indomabilium
Manus ferales civium.

5. Labe reatus liberans
Solvit sanctorum animas
Umbrosasque voragines
Mox illustrat per singulas.

6. Tremunt videntes Dominum
Infernorum carnifices,
Dulcis sonat vox carminum,
Personat apud coelites.

7. Egrediuntur agmina
Dealbatorum pariter
Possidentia culmina
Coelorum jam feliciter.

8. Nos ipsorum participes
Dator opulentissime,
Fac, ut precamur supplices,
A fauce mortis erue.

Brev. ms. Brivatense saec. 15. (Privatbesitz) A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisiens. 1274. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisiens. Nouv. acq. 116. C. — 1, 3 clausis BC. — Ruptis fehlt BC.; amoris BC. — 2, 2 claustrum A. — 3, 3 ejecit BC. — 6, 1 Trement A. — 6, 4 coelibes BC. — 7, 3 Possidentes A. — 8, 2 epulantissime A. — 8, 4 eripe A.

20. De Sepulchro DN.

Ad Laudes.

1. Rex gloriose nimium
Triumphatorque zabuli,
Mortis tenens imperium
Inhabitator tumuli.

2. Accubuisti dulciter
Obstrusus in cubiculo,
Qui ut leo velociter
Resurrexisti clanculo.

3. De corde terrae floridus
Ascendit hic spectabilis,
Qui prius velut marcidus
Aruerat horribilis.

4. Felix Joseph, qui tumulum
Tuum dedisti Domino
Et contemnens periculum
Sepelivisti patulo.

5. O quam formosus claruit
Indutus stola gloriae,
Ortus ut sol exsiluit
De supulchri congerie.

6. Aequalis est haec unio,
Quae in sepulchro nectitur,
Haec jam non est opinio,
Sed fides vera cernitur.

7. Nos in die novissimo,
Pater, per unigenitum
In statu praeclarissimo
Suscita in perpetuum.

Brev. ms. Brivatense saec. 15. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisiens. 1274 B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisiens. Nouv. acq. 116. C. — Mit diesem Hymnus ist zu vergleichen Anal. Hymn. IV. Nr. 26. — 1, 4 Inhabitator zabuli BC, saeculi A; vgl. Anal. l. c. — 2, 1 Occubuisti BC. — 7, 2 per fehlt BC; pro unigenito A. — 7, 3 in strato B.

21. In Resurrectione Domini.

1. Salve, rex Sabaoth, victor a morte resurgens,
Cui placuit tristem laetificare diem.
2. Gloria, Christe, tuis maneat per saecla triumphis,
Cui mors ultra nocens non dominabitur hic.
3. Rex, hodie tecum surrexit vita tuorum,
Unde tibi laudes cithara nostra sonat.
4. Nunc superata tuis mors languet amara triumphis
In qua nostra semel mortua vita fuit.
5. Salve sancta dies, salve resurrectio sancta,
Jam concussa gemit mors inimica tibi.
6. Jam tibi Christe tui referunt sua vota redempti,
Victoria morte obvia turba canit.
7. Euge, beata dies, tantis radiata lucernis.
Salve semper ave, lux hodierna vale!
8. Haec nox sancta dies, nobis reparavit amoena,
Qui mulierum oculis clarior enituit.
9. Tunc placuere tibi mulieres facta sacratis
Et vota obsequiis grata fuere tuis;
10. Nunc placeant tibi, rex, famulorum vota clientum,
Qui cupiunt solum te reamare Deum.

Cod. Mazarineus 1707 (H 1318) saec. 10/11. Nach jedem Distichon wiederholt sich als Rundreim: Salve rex resurgens morte. — 4, 1 languescit Hs.

22. In Resurrectione DN.

1. O dulcis hora et fulgida,
Mysteriorum conscia,
In qua orbis ille conditor
Regressus est a tartaris.

2. Salve, redemptor gentium,
Pergens triumpho inclito,
Lamenta per quem tristia
Conversa sunt in gaudia.

3. Gloria tibi Domine.

Psalt. et. hymn. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Cenomannens 134.

23. In Resurrectione DN.

1. Quicumque fletis mortuum
Christum sepulchro conditum,
Moerore cordis ablato
Laetamini jam redditum.

2. Surrexit, ipse ut dixerat,
Die redemptor tertia,
Carne tummulo condita
Corruptionis nescia.

3. Cum vultus ille nobilis
Refulsit orbi ab inferis,
Et mors vorata corruit,
Quando sepulchro rediit.

Psalt. et hymn. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Cenomannens. 134. — Doxologie: Gloria tibi Domine. — 1, 1 Quicumque fletu mortium Hs.

24. In Inventione s. Crucis.

1. Christe, rex regum, dominator orbis,
Angelorum lux, hominum redemptor,
Vita, pax, virtus, via, spes salusque
Unica mundi.

2. Debitas laudes meritasque grates
Corde devoto tibi deferentes
Intimo mentis gemitu precamur,
Erige lapsos.

3. Quos redemisti proprio cruore
In crucis ligno patulas cruentos
Per manus fixos tolerando clavos,
Christe redemptor.

4. Inde cum stauros labaro profectus
Desuper caeli valida phalange
Terra bellator spoliando mortis
Regna petisti.

5. Morte vastata, Phlegetonte fracto
Cum triumphali remeans trophaeo
In throno patris resides gubernans
Saecula cuncta.

6. Dulce per lignum celebresque clavos
Et sacrosanctum lateris cruorem
Nos tuos semper famulos tuere
Fraudibus hostis.

7. Aufer a nobis procul effugando,
Quidquid humanae noceat saluti,
Daque consortes fieri tuorum
Perpete regno.

8. Laus Deo patri patris atque nato,
Laus, honor, virtus tibi, pneuma sanctum,
Nunc et aeterno celebretur aevo
Continuatim.

Hymn. ms. Sangallens. (?) saec. 11. Cod. Berolinen. Oct. 1. A. — Hymn. ms. Sangallens. 18 saec. 12. B. — Hymn. ms. Sangallens. 387 saec. 11. C.

25. In Inventione s. Crucis.

Ad Vesperas.

1. Splendor superni luminis,
Totius orbis conditor,
Christe, redemptor omnium,
Adesto nostris sensibus.

2. Dum mente clara pangimus
Almae crucis mysterium,
Cujus tibi solemnitas
Exigit odas maximas.

3. In hac salus, redemptio,
Vita et resurrectio,
Qua gloriari convenit
Hoste fugato noxio.

4. Haec ara est, tu victima,
Haec mensa, tu es hostia,
Haec arbor salutifera,
Tu esca botri coelica.

5. Quae sola digna cernitur
Jam ferre mundi pretium,
Regem coelorum Dominum
Et nationum omnium.

6. Cui omne genu flectitur,
Coelestium, terrestrium
Et infernorum, publice
Dei fatentur filium.

7. Jesu, Dei verbum Deus,
Largire nunc fidelibus
Nullo fuscari crimine
Tuo redemptos sanguine.

Brev. ms. Eduense saec. 13. Cod. Belnens. 26. A. — Antiph. ms. Eduense saec. 13/14. Cod. Semin. Eduens. 11. B. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoractens. 78. C. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionens. 112. D. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. E. — Brev. Belnense imp. s. l. et a. F. — 1, 1 Splendor paterni F.

26. In Exaltatione s. Crucis.

1. Adsunt, o socii, festa diei,
In quo catholicae plebs aciei
Christi laude crucem regis honorat,
Quam flexis genibus mundus adorat.

2. Victrix Heraclii regia dextra,
Jus regni moderans intus et extra,
Persarum populis cornua fregit
Et verae fidei regna subegit.

3. Cui miranda crucis signa ferenti
Et laudes Domino corde canenti
Occurrunt populi, patria turbae
Fit vox Jerusalem laudis in urbe.

4. Haec est illa dies, plena decore,
Quem cunctus venerans orbis honore
Exaltansque crucis gaudia festa
Replet laetitia pectora maesta.

5. Humani generis summe redemptor,
Mortis morte tua, Christe, peremptor,
Armis vivifici protege ligni,
Ne nos corda ruant fraude maligni.

6. Cives aetherei nos tueantur,
Virtutes animo ne moriantur,
Sit per cuncta Deo saecula regnum,
Virtus, doxa, salus nunc et in aevum.

Hymn. Anglo-Saxon. saec. 11. Cod. Londinens. Jul. A VI. add. saec. 12. ex.

27. In Exaltatione s. Crucis.

1. Protector omnium Deus,
Infunde nostris oculis
Magnam crucis dominicae
Victoriam psallentibus.

2. Qua prodeunte noxia
Castra fugantur daemonum,
Mors cujus est in stipite
Sacro perempta sanguine.

3. Jesu redemptor, adspice,
Qui devios amplecteris,
Nosque Deo concilia,
Reple tuo nos spiritu.

4. Pulsetur aether vocibus,
Coelum resultet laudibus
Et personent terrestria
Scandentem ad coelestia.

5. Indigna, Christe, remove,
Clemens veniam tribue,
Affer praedulces epulas,
Quo te fruamur jugiter.

6. Sit trinitati gloria,
Virtus, potestas, claritas,
Laus, honor in perpetuum
Per infinita saecula.

Psalt. et. hymn. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Cenomannens. 134. — 1, 3 Magna Hs. — 4, 3 personant Hs. — 5, 1 Indigna Christi Hs.

28. In Exaltatione s. Crucis.

In 1. Vesperis.

1. Salve, vitae lignum,
Sacrum crucis signum,
Salve, noster honor,
Mortis delens onus.

2. Per te mors destructa
Et vita reducta,
Per te nos salvet Christus
Dudum in te fixus.

3. Sit laus patri summo,
Ejus quoque nato,
Spiritui sancto
Saecla per aeterna.

Brev. Elnense imp. Perpiniani anno 1500.

29. Tempore aestatis.

1. Dura quae gignit et amara cunctis
Tempus aestivum resonare cogor,
Saphico tristi modulante versu,
Omnia passus.

2. Nunc polus Phoebi nimio calore
Aestifer flagrat fluviosque siccat,
Intonat tristi jaculansque vibrat
Fulmina dira.

3. Ingruit imber inimicus uvis,
Flore nam suevit spoliare vites,
Spem quoque frugum populat nivosis
Grando lapillis.

4. Bufo nunc turget et amica silvis
Vipera laedit gelidusque serpens,
Scorpius ictu vigilat paratque
Stellio pestem.

5. Musca nunc saevit piceaque blatta
Et culex mordax olidusque cimex,
Suetus in nocte vigilare pulex
Corpora pungit.

6. Tolle tot monstra, Deus, imprecanti,
Pelle languorem, tribue quietem,
Ut queam gratas placido sopore
Carpere noctes.

Cod. Parisien. 2832 saec. 9. — Der Hymnus ist verwandt mit den ähnlichen des Mozarabischen Breviers bei Dürre, Kriegsgefahr, Überschwemmung (Daniel I, 29, 31, 112, 114), und mag hier in der Kreuzwoche seine Stelle finden, obschon sein liturgischer Gebrauch mehr denn zweifelhaft ist.

30. In Festo Pentecostes.

Ad Completorium.

1. Illumiator omnium
In saeculo fidelium,
Patris natique spiritus,
Communiter paraclitus;

2. Tu septiformis gratia
Apostolorum pectora
Illuminans in igneis
Linguis in ipsos veniens,

3. Dignare clemens ingeri
Nostro, precamur, pectori
Tuumque nos, piissime,
Templum misertus effice.

4. Quo luce spiritalium
Pulsis probris charismatum
In mente semper sanctitas,
In carne regnet castitas.

5. Praesta pater piissime.

Psalt. et hymn. ms. Cameracens. saec. 12/13. Cod. Cameracens. 31. A. — Hymn. ms. Cameracens. saec. 15. Cod. Cameracens. 32. B. — 4, 2 chrismatum A.

31. In die sancto Pentecostes.

Ad Processionem.

1. Sanctus terrarum qui reples spiritus orbem,
   Quaesumus, in nostris cordibus esto pius.
2. Illustret, petimus, nostras tua gratia mentes,
   Semper ut in nobis certa fides maneat
3. Credendi, quoniam procedens attamen idem
   Cum patre cum nato, Deus es omnipotens.
4. Procedis, non divideris, spirans, ubi temet
   Consors consimilis par deitasque vehet.
5. Clemens corda rigas sanctorum rore superno,
   Pectore tu nostro conresides, Domine.

Process. ms. Cremifanense 309 saec. 12/13. — 1, 1 reples Hs. — 3, 1 quoniam proclemens Hs. — 5, 2 conreside Hs.

32. De Corpore Christi.

Ad Primam.

1. Jam lucis orto sidere
   Sacramenti mysterium
   Corde, ore et opere
   Psallat turba fidelium.
2. Ut nos servet a crimine,
   Qui pro salute omnium
   Natus fuit de virgine
   Et passus mortis taedium.
3. Deo patri sit gloria
   Ejusque soli filio,
   Qui sacramenti gratia
   Nos coronet in praemio.

Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. Cod. Carnotens. 546. (292 bis). A. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14 in. Cod. Carnotens. 554. B. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 15. Cod. Carnotens. 572. C.

33. De Corpore Christi.

Ad Tertiam.

1. Hora diei tertia
   Psallat coetus fidelium
   Celebrans cum laetitia
   Sacramenti mysterium.
2. Hic est panis angelicus,
   Animarum refectio,
   Quem colit ordo coelicus
   In coelesti palatio.
3. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. Cod. Carnotens. 546 (292 bis). A. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14 in. Cod. Carnotens. 554. B. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 15. Cod. Carnotens. 572. C.

34. De Corpore Christi.

Ad Sextam.

1. Rector potens, verax Deus,
Per crucem et opprobria
Dedit victor idoneus
Beata nobis gaudia.

2. Exsultet coelum laudibus
De te, qui es refectio
Sanctae Sion fidelibus,
Jesu, nostra redemptio.

3. Tibi, Christe, splendor patris,
Sit laus, decus, imperium,
Salva nos per preces matris
Et corporis mysterium.

Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. Cod. Carnotens. 546 (292 bis). A. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14 in. Cod. Carnotens. 554. B. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 15. Cod. Carnotens. 572. C.

35. De Corpore Christi.

Ad Nonam.

1. Rerum, Deus, tenax vigor,
Nobis datus in specie
Panis, esto noster rigor,
Splendor paternae gloriae.

2. Aeterne rex altissime,
Salva corpus et sanguinem
Confitentes purissime
Deum esse et hominem.

3. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14. Cod. Carnotens. 546 (292 bis). A. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14 in. Cod. Carnotens. 554. B. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 15. Cod. Carnotens. 572. C.

36. De Corpore Christi.

Ad Completorium.

1. Quam bona gratia, quam grata bonitas,
Mira remedia ut summa caritas,
Mortis dispendia, haec ne fragilitas
Ingerat odia, consulit deitas.

2. Qua sua colitur mors, culpa tergitur,
Poena minuitur, virtus intenditur,
Firmior redditur, hostis repellitur,
Si digne sumitur, ad quod conficitur.

3. Mortis dominicae qui sacra colimus,
Nos decet mystice sequi, quod agimus,
Carni vivificae si jungi cupimus,
Qua nos mirifice pascit altissimus.

4. Hujus clementia se dat edulia
Mundo salubria, quae via regia
Sunt traductoria ad mundi gaudia,
Ubi pax, gloria et Deus omnia.

5. Pater et filius atque concordia,
Aeternae gloriae donent communia,
Ut sine termino laudum praeconia
Solvamus jugiter in vera patria.

Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 14 in. Cod. Carnotens. 554. A. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. anni 1499. Cod. Carnotens. 569. B. — Brev. ms. S. Petri Carnotens. saec. 15. Cod. Carnotens. 572. C.

37. In Festo Corporis Christi.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua caro Messiae fit cibus ecclesiae.

2. Christus in coena turba cinctus duodena
Se tenet in manu, se cibat ille cibus.

3. Te merito, Christe, jubilans laudat chorus iste,
Cui vitam caro dat tua sancta caro.

4. Sic decrevisti, sic pascere nos voluisti,
Tu cum sis vita, nos pie pascis ita.

5. Fit caro de pane, vinum cruor, haec duo plane
Christus discipulis dat memoranda suis.

6. Hic cibus, hic potus causat, quod numine totus
Sumens plenus erit, si bene crediderit.

7. Si credis, comedis si, non sine luce recedis,
Ergo cibus vitae non juvat absque fide.

8. Crede Deum Christum fore, qui panem dedit istum,
Qui negat esse Deum, mens mala perdat eum.

9. Qui capit indigne, judex se puniet igne,
Qui digne capiunt, hi bene proficiunt.

10. Lumbos cingentes, pedibus tegumenta ferentes,
Sint baculi manibus, et valet iste cibus.

11. Casta caro, mundum sit cor, cruce contere mundum,
Sumere tunc poteris, quo bene pastus eris.

12. Non caro sola cibo dare vitam sola nequibo,
Solaque quod nequeo, do caro juncta Deo.
13. Panis vivifici virtus praestet, quod amici
Possumus esse Dei. Gratia semper ei!

Process. ms. S. Osithae saec. 15 ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

38. De Sanctis Reliquiis.

Ad Vesperas.

1. Beata nobis gaudia
Lux haec solemnis attulit,
Christi pandens insignia,
Quibus superbum perculit.
2. Beatae crucis brachiis
Pependit auctor saeculi,
Exponens se pro impiis,
Spes, vita, salus populi.
3. Beati, quorum oculi
Christi gaudent sudario,
Corona, parte tumuli
Et cruoris profluvio.
4. Hic vestis inconsutilis
Colatur et purpurea,
Crux arbor una nobilis
Atque corona spinea.
5. Beata lux et celebris
Tantis clarens magnalibus,
Quibus in mortis tenebris
Lux orta est sedentibus.
6. Beata tibi trinitas,
Horum dator magnalium,
Laudes solventes debitas
Nos duc ad coeli gaudium.

Hymn. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 12040. A. — Brev. ms. Johannae Ebroicae, Reginae Franciae † 1371 (Privatbesitz) B. — Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisinus (ol. S. Germani a Pratis) 13233. C. — Das Lied steht an dieser Stelle, weil es über Reliquien des Herrn handelt, die man zu besitzen glaubte. In BC lautet St. 4:

Beata sunt donaria
Christi sceptrum et lancea,
Panni, catena, spongia,
Crux et chlamys coccinea.

39. De sanctis reliquiis.

Ad Nocturnum.

1. Psallat chorus fidelium
Sedulo mentis jubilo,
Noctis frangat silentium
Nocturno plaudens jubilo.
2. O quanta decent gaudia
Subjectum Christo populum,
Quem collaudant insignia,
Quibus confudit zabulum.
3. Hic capillorum portio
Veneretur et lintheus,
Sepulchrum cum sudario
Lacque matris et virginis.
4. Hujus chorus ecclesiae
Colat pannos infantiae
Christi sanguinemque pium,
Nostrae salutis pretium.
5. Gloria tibi, trinitas,
Et gratiarum actio,
Cujus immensa bonitas
Nos tanto replet gaudio.

Hymn. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 12040. A. — Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisiens. 13233. B. — 2, 3 Dum collaudat insignia, was nach einer verbessernden Hand schmeckt B. — Von Str. 3 an weicht B ab:

3. Haec sunt crux, sanguis, lancea,
Sceptrum, corona spinea,
Clavis, sepulchri portio,
Catena cum sudario.

4. Laudet chorus infantiae
Pannos cum parte spongiae,
Lac, partem pepli virginis
Et sanguinem imaginis.

5. Laudet Clementem, Blasium,
Baptistam Christi praevium
Cum Simeone, capita
Quorum laus decet inclita.

6. Gloria tibi, trinitas.

40. De Sanctis Reliquiis.

Ad Laudes.

1. Plaudat chorus fidelium
Cum matutinis laudibus
Christi cantans praeconium
Cordis et oris nisibus.

2. Hic nobis arma tribuit
In amoris signaculum,
Quibus nos victor eruit
A morte vincens aemulum.

3. Laudet et laudans ferveat
Redemptorum devotio,
Quos tantis donis recreat
Redemptoris dilectio.

4. Est digna laudum munio
Virgo mater per saecula,
Cujus est grata datio
Lac cum pepli particula.

5. Laudum solvamus munia
Sanctis Dei martyribus,
Quorum nostra solemnia
Digne gaudent capitibus.

6. Patri, nato, spiritui
Sit laus semper et gloria,
Qui nos dent festis perfrui
Aeternis post praesentia.

Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 13239. A — Brev. ms. Xanctonense(?) saec. 15. Cod. Parisiens. 13233. B. — Brev. ms. Johannae Ebroicae, reginae Franciae C. — 1, 1 chorus psallentium BC. — 4, 4 Lactis ejus particula A.

41. In Exsequis Defuncti.

1. Auctor salutis hominum,
Jesu, nostrum refugium,
Te invocamus cernui,
Etsi indigni famuli,
Ut eum, pro quo petimus,
Reddas coelorum civibus
Suffragantibus coelicis
Patriarcharum cuneis.

2. Beata vere civitas,
Quam illustrat divinitas,
Hierusalem, coelestibus
Exornata lapidibus,
In quorum aedificio
Sit prophetarum merito,
Quem tibi, Jesu Domine,
Commendamus pia fide.

3. Compassionis gratia
Christi perfecta caritas
Carnis sumpsit exuvias,
Ut dirae mortis compedes
Sua morte dissolveret,
Cujus sancti apostoli
Obtineant ex meritis,
Ut hic vivat in Domino,
Qui est defunctus saeculo.

Cod. Oxoniens. Bodl. 572. add. saec. 11/12. Die Handschrift enthält an dieser Stelle eine Reihe von Antiphonen, von denen obige die ersten. Darauf folgen andere in Prosa, die weder durch fortlaufenden Sinn noch weitergehenden Abcdarismus mit jenen verknüpft sind. Diese drei Strophen sind entweder der Anfang eines vollständigen Alphabetums, dessen Rest verloren ist, oder aber ein Ganzes; denn es finden sich auch Abcdarische Lieder von 3, 5, 6 Strophen, sehr oft solche mit den drei ersten, oder aber den drei letzten Buchstaben des Alphabets.

II.

DE BEATA.

42. De Conceptione BMV.

1. Gaude, caterva, lux hodierna
Annua festa sorte reformat,
Concipitur qua virgo Maria.
2. Haec sacra vatum ore profatur,
Stirpe Davidica concipienda,
Deinque divam gignere prolem.
3. Pulchra puella, vota novella
Lege negata solvere flagrat,
Virgo manere, mente nitere.
4. Quam fuit aptum hoc holocaustum
Comprobat orbis, jura salutis
Pro hoc adeptus atque redemptus.
5. Unde melodas pangimus odas
Te venerantes teque precantes,
Sis pia nobis, sis hera nobis.
6. Annue, Christe, nate Mariae,
Semper ut adsit gratia matris,
Qua tueamur ac foveamur.
7. Cui sine meta cum patre doxa
Et tibi, pneuma, cujus in umbra
Virgo triumphat prole gavisa.

Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannens. 188. A. — Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. n. B. — 1, 1 Plaude caterva B. — 2, 1 natum ore A.; ore proplatum B. — 3, 1 voto tenella B. — 3, 2 fragrat A. — 5, 3 Sit pia B. — 7, 1 Qui sine A. —

43. De Conceptione BMV.

1. Regina virginum,
Divino data munere
Genuit Dominum,
Coelesti praeminens opere.
2. Spes poenitentium,
Humani generis gloria,
Porta peccantium,
Mundani sceleris venia.
3. Beata domina,
Servorum munera suscipe,
Praeclara femina,
Precamur, lacrimas ablue.
4. Nos tibi supplices
Exaudi, virgo piissima,
Vitae participes
Aeternae fac, benignissima.

5. Sit tibi jugiter
Accepta nostra memoria,
Sit tibi pariter
Nato, spiritui gloria.

Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannens. 188. — 3, 4 wieder lacrimas suscipe Hs. — 4, 2 virgo Maria piissima Hs.

44. In Conceptione BMV.

1. Mare, solum, cives throni
Plaudant, psallant, laudent proni
Virginis conceptioni,
Vox concinat rationi,
Mens levetur gaudio,
Spem salutis audio.

2. Surgat radix infecunda
Prole virens laetabunda,
Sparsa vivi roris unda,
Proles haec probatur funda,
Vitae ferens medium,
Dans Goliae taedium.

3. Stella Jacob, Gedeonis
Vellus, templum Salomonis,
Rubus incombustionis,
Porta miris clausa donis,
Hac in Annae filia
Carex pascit lilia.

4. Arte prodiit superna
Missa virgo sempiterna
Lege patrisque materna
Stat effecta sui verna,
Capis hic subtilius,
Matrem parit filius.

5. O quam digna, quam honesta
Hodierna fulgent festa,
Jam primaeva cadunt maesta,
Salus redit in funesta,
Culpa gemens moritur,
Christi mater oritur.

6. Deo laus omnipotenti,
Christo decus sit viventi,
Virtus ab his procedenti,
Gratia nos intuenti
Praesenti diecula
Et per cuncta saecula.

Brev. ms. Lubicense s. n. saec. 15. — 1, 2 laudant Hs. — 1, 4 concinnant Hs. — 3, 5 Haec in Annae Hs. —

45. De conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Primo dierum omnium
Mundo fulsit lux hodie,
Qua suum ornat solium
Splendor paternae gloriae.

2. Aurora lucis rutilat
Novo corruscans lumine,
Lux noctem cornu ventilat
A solis ortus cardine.

3. Ales diei nuntius,
Maria, decus virginum,
Praenuntiarat saepius
Te lucis ante terminum.

4. Lux ecce surgit aurea,
Dum lucis fulta munere
Carnis vestiris trabea
Jam lucis orto sidere.

5. O lux beata trinitas,
A tenebris nos erue,
Quos lucis ortu visitas,
Lucis creator optime.

6. Christe, qui lux es et dies,
In vera lucis patria
Nos tuo vultu saties,
Aeterna coeli gloria.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032.

46. De Conceptione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Vox aurorae novo more
Novans terrae faciem,
Nos perfundens et retundens
Tenebrarum aciem,
Surgit grata, gratis data
Praeter rerum ordinem.

2. Tu hoc festo chorus esto
Totus laudi deditus,
In quo Jesse parat esse
Deus virgam primitus,
Ut florescat et quiescat
Sanctus flore spiritus.

3. Caro pura de natura
caro surgit unica,
De qua sola carnis stola,
Tecta luce deica,
Coeli rore virga flore
Vernat Aronitica.

4. Vestes ecce de Rebeccae
Parantur industria,
Quibus seni puer pleni
Sub agri flagrantia
Cibos donet et supponet
Nato pater omnia.

5. Sic paravit fortis David
Fundam sibi provide,
Qua dum jecit interfecit
Goliam cum lapide,
Quem per ictum reddit victum
Coetum partis perfidae.

6. Nubes levis carens naevis
Per diem producitur,
Tota candens, in qua scandens
Aegyptum ingreditur
Deus gestans, quidquid praestans
Vates ante loquitur.

7. Regi poli dignum proli
Praeparanti solium
Per cunctorum saeculorum
Et locorum spatium
Laudum ritus infinitus,
Honor et imperium.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032.

47. De Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Ecce lucem, viae ducem,
Viatores, surgite,
Sion, ova, luce nova
Noviter perfundite,
Manus, mentes erigentes
Omnes gentes, plaudite!

2. O lucerna, quae superna
Luce nunc perfunderis,
Ut aurora tam decora
Consurgens progrederis,
Quod aperte cedit per te
Legis umbra veteris.

3. Levigatis Noë ratis
Suae lignis omnibus,
Arca legis, templum regis
Praeclaris operibus
Te futuram per figuram
Praecinunt fidelibus.

4. Hoc texturae byssi purae
Praeparantur ordine
Purpuraeque, quibus aeque
Juncta fortitudine
Cum decore decet fore
Vestes fortis feminae.

5. Sic crearis ex praeclaris,
Gloriosa Domina,
Et prophetae laeti de te
Clara cantant carmina,
Novum mirum profers, virum
Dum circumdas, femina.

6. Ipsum virum coeli gyrum
Lustrantem potentia,
Dei flatu gravida · tu
Virgo, viri nescia,
Paris, cujus ex partu jus
Habes super omnia.

7. Jam cum prole regnans, stolae
Fulta luce geminae,
Gratiarum dono, quarum
Polles plenitudine,
Lucis trinae sine fine
Fac nos frui lumine.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032. — 3, 5 Te figuram per figuram Hs. — 3, 6 Praecedunt fidelibus Hs.

48. De Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Fulget dies specialis,
Regia concipitur
Christi parens virginalis,
Per haec mors deprimitur
Culpae cunctis generalis,
Hac homo reficitur.

2. Ut testatur Isaias
Virga Jesse pullulat,
Haec, ut refert Jeremias,
Virga florem bajulat,
Per quam vide prophetias,
Homo vetus exsulat.

3. Haec est, cujus in conclave
Carne juncto numine
Caro verbum tam suave
Fit non viri semine,
Et ex Eva format Ave
Evae verso nomine.

4. Judaea gens erubescit
Discors et incredula,
Quod spiritu requiescit
Sanctus in puellula,
Nec confessus, quod nitescit
Sol de carnis nebula.

5. Ut infractum perforatur
Radio vas vitreum,
Nec in partu reseratur
Conclave virgineum,
Dolet daemon, depraedatur
Et chaos tartareum.

6. Haec est nostra mediatrix,
Via deviantibus,
Reparatrix, advocatrix,
Portus naufragantibus,
Theophili consolatrix,
Vitae datrix omnibus.

7. Sit laus summae trinitati,
Matri jubilatio,
Quae det, nos ut denudati
A carnali pallio
Conregnemus laureati
Coelesti palatio.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionens. 106. A. — Diurn. ms. Pictaviense saec. 16. Cod. Pictaviens. 40. B. — 1, 5 cunctae B. — 2, 5 Perquam inde B. — 2, 6 Homo verus A. — 4, 1 gens incredula erubescit A. — 4, 3 Pro spiritu B. — 7, 2 Matris jubilatio A. — 7, 3 Qui det AB.

49. In Conceptione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Hodiernae lux diei
Fulget, qua conceptio
Angelorum matris Dei
Vernat vaticinio,
Consolatrix, datrix spei.
Vitae reparatio.

2. Cella cordis veneremur
Virginis praeconia,
Decantantes collaetermur
In ejus memoria,
Ignorantes quo mundemur
Per ejus primordia.

3. Vox Helsino transfretanti
Coelestis praemonuit,
Naufragari dubitanti
Jubar et emicuit,
Hodiernus adjuvanti
Conceptus apparuit.

4. Navi nautae jam submersa
Procellosis fluctibus,
In lamenta voce versa,
Mariam conquestibus
Imploranti est conversa
Vox blandis sermonibus.

5. Desperatis adhibetur
Non silenda pactio.
Quod Mariae celebretur
Idus in Decembrio
Sexto palam innovetur
Ignota conceptio.

6. Paret abbas his mandatis,
Eminet tranquillitas.
His vox jubet liberatis,
Ut fiat solemnitas
Hujus laudes decantatis
Ut refert nativitas.

7. Haec est illa desolatos
Quae sibi confoederat,
Naufragantes mancipatos
Erigendo liberat.
Consolidat timorantes
Suosque remunerat.

8. Hanc concordes imploremus,
Quod felix dulcedine
Nobis donet, ambulemus
Contempta voragine,
Sic mundana post regnemus
In coelorum culmine.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionens. 106. A. — Diurn. ms. Pictaviense saec. 16. Cod. Pictaviens. 40. B. — 3, 1 transfretandi B. — 4 2 Procello in fluctibus A. — 4, 3 Ut lamenta voce B. — 4, 4 Maria AB. — Zu 3, 1 sqq. vergl. Anal. Hymn. X, Nr. 78, 10.

50. In Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Hodiernum veneremur
Cum mentis constantia
Nos conceptum, jucundemur
Virginis memoria
Quod per ejus liberemur
Memores stipendia.

2. Rex supernae majestatis
Hominem amittere
Videns sedem claritatis,
Voluit virescere
Virgam, fructum deitatis
Quae posset suscipere.

3. Protoplaustum serpentina
Fefellit suggestio,
Sprevit Evam pax divina,
Parens e contrario
Proli dolor, his ruina
Datur cum supplicio.

4. Christus ob hanc creaturam
Carnem sumpsit hominis,
Contra carnem et naturam
Intrans alvum virginis,
Ut per mortis nos pressuram
Salvaret et sanguinis.

5. Cum haec porta reseratur
Ob arcana coelica,
Propulsatur, exstirpatur
Pravitas haeretica,
Depraedatur, expiatur
Sordes Sodomitica.

6. Idolorum fana vana
Venit haec repellere
Malesana Christiana
Cordaque reficere,
Nequit laudes vox humana
Virginis exprimere.

7. Imploremus hanc devoti
Cordis, oris vocibus,
In cineres ut promoti
Juncti [quo]que vermibus
Habitemus laeti toti
Coelorum in sedibus.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionen. 106. — 1, 6 Memoris Hs.

51. De Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Vergente mundi vespere
Aeterni patris filius,
Ut mundum purget scelere,
Fit nobis carne proximus.

2. Ex Anna diu sterili
Maria dum concipitur,
Velut ex terra fertili
Fructus vitae producitur.

3. O Anna beatissima,
Procedit velut lilium
Ex te Maria filia,
Ut Dei paret filium.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Parisiens. 760. A. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Lat. 167. B. — 3, 1 O fehlt B.

52. De Conceptione BMV.

Ad Matutinum.

1. Adest conceptus nobilis
Festumque coeli curiae,
Quo Anna diu sterilis
Mundum illustrat homine.

2. Anna, mater munditiae
Et virtutum sacrarium,
Suae conceptum filiae
Sanctum novit per angelum.

3. Ex Annae sacro utero
Virgo Maria prodiit,
Per quam labenti saeculo
Deus salutem contulit.

4. Gloria tibi Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Parisiens. 760. A. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Lat. 167. B. — 3, 4 Rex salutem A.

53. De Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Noctis expulsis tenebris
Cantemus laudes Domino,
Nam Anna diu sterilis
Novo laetatur gaudio.

2. Infecunda pro tempore
Mariam tandem concipit,
In cujus Deus corpore
Nostram salutem conficit.

3. Plaude chorus coelestium
Omnis terraque gaudeat,
Per Annae namque meritum
Deus mundum sanctificat.

4. Gloria tibi Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisiens. 760 A. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Lat. 167. B. — 3, 1 chorum coelicum A. — 3, 2 congaudeat A. — 3, 4 Christus mundum B.

54. De Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Ante mundi principium
Deus, creator omnium,
Jam vidit, ut per filium
Nobis daret consilium.

2. Ad Joachim, ut legitur,
Per angelum promittitur
Proles, qua salus redditur,
Unde dies haec agitur.

3. Hujus diei gaudia
Ut salutis primordia
Fidelium ecclesia
Celebret cum laetitia.

4. Transacta patrum serie
Hanna concepit hodie
Per nuntium laetitiae
Et spem post Deum veniae.

5. Ut sidus inter nubila
Et ut in spinis rosula
Apparuit haec virgula
Fructum praebens per saecula.

6. Haec virginis conceptio
Est laus et exsultatio
Angelorum collegio,
Mundum implevit gaudio.

7. Hanc igitur selemniter
Colamus et fideliter,
Hanc amemus veraciter,
Ut nos conservet jugiter.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, almo spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Eremitarum S. Augustini anni 1469. Cod. Londinens. Add. 16891. — 1, 3 Invidit ut per Hs.

55. De Conceptione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Magna res nobis memoranda semper
Hoc die toto celebratur orbe,
Nempe conceptam recolit Mariam
Terra polusque.

2. Ecce conceptus novus atque mirus,
Cui nihil taetrae maculosus Adam
Miscuit labis, solitus nepotes
Quosque nigrare.

3. Hoc reservabat sibi vas decorum
Ille telluris superumque rector,
Quo premens sese pateretur abdi
Carne tegendus.

4. Gaudeamus, Christicolae fideles,
Si modo ingratos pudet huic videri,
Gaudeamus Christiferam canentes
Rite parentem.

5. Gloria patri genitaeque proli etc.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

56. De Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Maria, virgo regia,
Ex stirpe David inclita,
Non tam paterna nobilis
Quam dignitate sobolis.

2. Tu nos avulsos veteri
Complanta novo lumini,
Per te sit genus omnium
Regale sacerdotium.

3. Stella marisque lucida
Nos miseros illumina,
De tenebris nos revoca,
Quas infundunt peccamina.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. Lundense imp. Parisiis 1517.

57. In Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Ave, gloriosa,
Virgo speciosa,
Ave, stella maris,
Clara lux solaris.

2. Ave coeli porta,
De qua lux est orta,
Mater orphanorum,
Portus miserorum.

3. Ave, nostrum decus,
Per quod videt caecus,
Pro nobis beatum
Ora, parens, natum.

4. Ave, Christi cella,
Mater et puella,
Templum deitatis,
Gemma claritatis.

5. Ave, flos sanctorum,
Decus et eorum,
Felix virgo, gaude,
Omni digna laude.

6. Ave, virgo bona,
Vitam nobis dona,
Aula castitatis,
Flos virginitatis.

7. Ave, fons hortorum,
Salus populorum,
Per te plebs in caelis
Salvetur fidelis.

8. Ave, sanctitatis
Fons et bonitatis,
Summi sponsa Dei
Materque diei.

9. Ave, specialis
Mater virginalis,
Nobis, virgo pia,
Succurre Maria.

10. Sit laus trinitati,
Honor deitati,
Nos quae vitae regnum
Ducat ad supernum.

Brev. ms. S. Mauritii Turonens. anni 1343. Cod. Turonens. 145.

58. De Conceptione BMV.

Ad Matutinum.

1. Exsultet novo carmine
Laudans coetus fidelium
In benedicto semine,
Quo datur salus gentium.

2. Virga premens daemonium,
Signa miranda faciens,
Det mundi mare pervium,
Terram promissam largiens.

3. Currus ignis accenditur
Sanctificante gratia,
Zelo legis quo tenditur,
Via monstratur regia.

4. Scala Jacob erigitur,
Qua tendamus ad gaudia,
Mundus, caro despicitur:
Surgamus ad coelestia.

5. Fructus sacratae virginis,
Jesu, dulcedo gratiae,
In nostrae vitae terminis
Nos redde luci gloriae.

Brev. ms. Avenionense saec. 15. Cod. Lugdunens. 468. A. — Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisiens. 1284. B. — Brev. ms. FF. Minorum de Brageriaco anni 1485. Cod. Burdigalens. 88. D. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501 E. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. F. — 1, 2 Laudes coetus B. — 2, 3 De mundo mare B; mundo matre E. — 3, 1 Cujus ignis B. — 4, 2 tendimus B. — 5, 4 luci gratiae E.

59. De Conceptione BMV.

1. Gaude, virgo gloriosa,
En tua conceptio,
Velut gemma virtuosa
Jam reluxit saeculo,
Nobis facta fructuosa
Virtutum miraculo.

2. Tu aeterni regis nata,
Mater es et filia,
Tuque nostra advocata
Es et vitae domina,
Peccatorum vena lata
Nobis stillando balsama.

3. Virgo namque concepisti
Redemtorem saeculi.
Virgo tuque permansisti
Facta mater filii,
Placa hunc, quem genuisti,
Sic renascantur perditi.

4. Alma mater, te conceptam
Exaltent puellulae,
Matrem tuam venerantes
Pro concepto semine,
Quo producto augeantur
Festivitates Mariae.

5. Festum sacrum hoc colentes,
Hic in maris impetu
Voce pia implorantes,
Ut ab omni gemitu
Eruamur et laetemur
Nostrae in mortis exitu.

6. Deo patri laus aeterna
Sit et suo filio,
Qui salutem in superna
Dat cum sancto spiritu,
Cui honor sine fine
In sempiterna saecula.

Psalt. et hymn. imp. Lipsiae (Melchior Lotther) 1521. Mel.: Pange lingua.

60. De Conceptione BMV.

Ad Vesp. et Noct.

1. Gaude, fidelis concio,
Cui virginis conceptio
Solemne praestat gaudium
Paratque coeli praemium.

2. In hac die lux virginum,
Quae parturivit Dominum,
Concepta rite creditur,
Hinc Jesse stirps extollitur.

3. Stirps Jesse virgam protulit,
Flos unde Christus ortus est,
Qui jura mortis abstulit,
Dum pro reis occisus est.

4. O virgo salve nobilis,
Cui nulla prorsus sinilis,
Tuam colentes gloriam
Duc ad supernam patriam.

5. Maria mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
In hora mortis suscipe.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. S. Gudilae imp. Parisiis 1516.

61. De conceptione BMV.

In Laudibus.

1. Maria, virgo regia,
Vitae perennis janua
De stirpe David prodiit,
Sol unde verus exiit.

2. Stirps floruit propaginis
Latura florem numinis,
Concepta crevit virgula,
Quae nostra fregit vincula.

3. Illam creavit coelitus
Et extulit paraclitus
Suo repletam lumine
Servans ab omni crimine.

4. O sancta, praesens gaudium
Arceat vires hostium,
Et redde pressis hostibus
Nos paradisi sedibus.

5. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. S. Gudilae imp. Parisiis 1516. — 4, 1 O sancte.

62. In Nativitate BMV.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
   Qua nova regina gignitur orbis hera.
2. Conditur in lumbis almi lux publica mundi,
   Anchora firma spei, pervia porta Dei.
3. O felix Joachim, sed erat felicior Anna,
   Quae matrem Domini gignere promeruit.
4. Angelico flatu sese monere parentes
   Et pariunt prolem, quae fuit absque pare.
5. Haec proles deica mulsit suspiria nata,
   Dum mundi pretium protulit ipsa Deum.
6. Ex hac mirifice Libani pulcherrima cedrus
   Prosiliit crescens mystica mira ferens.
7. Hanc chorus angelicus prolem venerantur in aevum
   Cumque tuis sanctis nos tibi concinimus.
8. O decus, o dulcis, petimus, dulcissima rerum,
   Dulcia da famulis coelica dona tuis.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

63. In festo Illationis Mariae.

1. Ave, Christi cella,
   Regia puella,
   Deo dedicata,
   Jugiter serata.
2. Salve, prophetarum
   Finis, antiquarum
   Scripturarum glosa,
   Paradisi rosa.
3. Vale, vestimentum
   Carnis, fundamentum,
   Petram novae legis
   Carnis veste tegis.
4. Gaude, Salomonis
   Mater, regionis
   Rectrix, legionis
   Eburneis thronis.
5. Mater miserorum,
   Spes desolatorum,
   Ductrix viatorum,
   Honor beatorum.
6. Solve catenatos,
   Leva desperatos,
   Dirige caecatos,
   Laetifica beatos.
7. Sit laus patri Deo,
   Summum decus Christo,
   Spiritui sancto
   Unitate trino.

Psalt. ms. Borkense A 6. saec. 15. A. — Antiph. ms. Borkense A 8. saec. 15. B. — Mel.: Ave maris stella.

64. In festo Illationis BMV.

Ad Completorium.

1. Quam summa coeli curia
Laude frequentat sedula,
Rite laudemus infimi
Terrae cultores miseri.

2. Ave, regina gloriae,
Quae coeli gaudes culmine,
Mater misericordiae,
Te quaerentes dirige.

3. Ut tibi servientibus
In teque confidentibus
Fiat misericordia,
Quam in te sperant, domina.

4. Maria, vena veniae,
Latex misericordiae,
Post te pulsantes respice,
Ad templum tecum suscipe.

5. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio etc.

Psalt. ms. Borkense A. 6. saec. 15. A. — Antiph. ms. Borkense A 8. saec. 15. B. — Mel.: Signum crucis mirabile.

65. In Praesentatione BMV.

Ad Vesperas.

1. Fac diem festum, Deus alme, nobis
Inclitae matris, virginis beatae,
Quo tibi cara voluit praeclara
Sacrificari.

2. Sacrificata servit tibi grata,
Ut Dei mater foret praeparata,
Exhilarata divis disciplinis
Exagitata.

3. Sancta fuisti, nasci dum coepisti,
Virgo beata, sanctior probata,
Te dum vovisti nec non obtulisti
Hostiam Deo.

4. Profectum magnum nobis in salutis
Cescit res acta merito virtutis,
Qua Dei verbum paris caro factum
Tu virgo nobis.

5. Hinc tibi grates referentes omnes
Strati precamur, miserere pia,
Manum peccanti prope da labanti,
Virgo Maria.

6. Praestes hoc nobis, deitas beata
Patris ac nati spiritusque sancti,
Memorans tui populi miserta
Succurre nobis.

Cod. Lubicens. (ol. Fol. 22) saec. 15. — 4, 1 salutem Hs. — Verfasser des Hymnus ist Magister Johannes Hauc. Vgl. Anal. Hymn. V. S. 61.

66. In Praesentatione BMV.

Ad Completorium.

1. Aeterni patris filium
Conceptura carnaliter
Huic parat domicilium
Decorans se mentaliter;

2. Quod Christus sibi filius
Mariae nil profuerit,
Si non mente felicius
Quam carne hunc gestaverit.

3. Oblatam Christo virginem
Laudemus omnes pariter,
Relinquit quia neminem
Devotum sibi taliter.

4. Laus pater tibi Domine
Genitoque de virgine
Cum sancto sit spiramine,
Uni Deo in numine.

Cod. Lubicens. (ol. Fol. 22) saec. 15. Verfasser: Magister Johannes Hauc.

67. De Praesentatione BMV.

1. Jam dies redit annua,
In qua beata femina
Virgunculam praenobilem
Praesentat in Jerusalem.

2. Sion, attolle jubilum,
Dum mater regis omnium,
Totius plena gratiae,
Templum dignatur visere.

3. Recolitur memoria
Pro Jesu Christi gloria
Vel matris ejus inclitae,
Quam replicamus hodie.

4. Mater benigna judicis,
Opem ferto Christicolis,
Ut tecum templa subeant,
Quae caelibes inhabitant.

5. Coeleste sanctuarium,
Quod templi per mysterium
Signavit legis litera,
Tibi devotis impetra.

Brev. ms. Lubicense (ol. 22) saec. 15. A. — Brev. Paderbornense imp. Lipsiae 1513. B. — Brev. Havelbergense imp. Lipsiae 1518. C.

68. De visitatione BMV.

In 1. Vesperis.

1. Laeto plaudat obsequio
Fidelium devotio,
Mariae visitatio
Mundum replevit gaudio.

2. Jesus venit salutaris
Cum Maria stella maris,
Gaudet intra palatia
Johannes, in quo gratia.

3. Memoria Zacharias,
Elisabeth saturitas
Domini Dei talia
Coaptantur mysteria.

4. Insignis visitatio,
Justorum congregatio,
Res inaudita saeculo,
Nostrae salutis ratio.

5. Virgo Deum carne portat,
Sterilis vatem bajulat,
Verbum ad vocem properat,
Lucerna lumen reserat.

6. Te, simplex una deitas,
Cuncta collaudant, trinitas,
Quos deprimit fragilitas,
Tua salvet benignitas.

Brev. ms. Lubicense (ol. 62.) saec. 15.

69. De Visitatione BMV.

Ad Completorium.

1. Tenore mundus jubilat
Novo, matrum concelebrat
Festum, quo virgo visitat,
Matrem prophetae salutat.

2. Baptistam portat uterus
Senis, Deum virgineus,
Occurrit servo Dominus,
Parvum beat paraclitus.

3. Symmista novus utero
Interno mentis oculo
Videns spiritus jubilo
Applaudit regi Domino.

4. Legis umbra sinu patris
Clausum sentit alvo matris,
Ventre propheta veteris
Ad vocem plaudit virginis.

5. Jucunda sit ingenito
Patri laus, unigenito,
Parvum implenti gaudio
Spiritui paraclito.

Brev. ms. Lubicense (ol. 62.) saec. 15.

70. De Visitatione BMV.

Ad Completorium.

1. Coelestis regni gaudia
Designant haec solemnia,
Quisquis ea desiderat
Mariae laudes concinat.

2. Quae Dei patris filium
Duxit in hoc exsilium,
Ut perducat ad patriam,
Quos genuit per gratiam.

3. Quod docet nos Elisabeth,
Dum exsultasse perhibet
Praecursorem in utero
Ex adventu virgineo.

4. Eva in ave mutatur,
Mitis pro superba datur,
Virgo sterilisque parit,
Novus Adam coelum dabit.

5. Haec est illa eximia,
Quae miscuit sata tria
Cor fidei, Deum homini,
Maternitatem virgini.

6. Eja mater et filia,
Christo nos reconcilia,
Redde, quod Eva perdidit,
Duc, hostis unde cecidit.

7. Da, pater, nobis gaudia
Per filium repromissa,
Sancti spiritus gratia
Nos fovente per saecula.

Brev. ms. Lubicense saec. 15. s. n. A. — Brev. ms. Lubicense saec. 15. s. n. B. — 7, 1 Praesta pater gaudia A.

71. De Visitatione BMV.

Ad Matutinum.

1. Benedicta mater Christi,
   Festinanter ipsamet
   Surgens in montanis isti
   Visitans Elisabeth,
   Quam salutas et fecisti
   Gaudium utrilibet.

2. Tu salutas salutata
   Non per loca devia
   Sed in domo valde strata
   Neptim, cum sit obvia;
   Ergo, virgo fecundata,
   Esto nobis praevia.

3. In tua virginitate
   Clausum sensit parvulum
   Clausus in sterilitate,
   Qui se novit servulum;
   Ergo flexit pietate
   Gaudenter corpusculum.

4. Mulieribus majorem
   Sterilis te citius
   Novit, se inferiorem,
   Dixit hinc felicius:
   Unde mihi dat honorem
   Dei mater verius.

5. Et idcirco, virgo pia,
   Vera spes humilium,
   Visita nos hac in via
   Orans tuum filium,
   Ut det nobis dona dia
   Mox in hoc exsilium.

6. Praesta pater hoc aeterne
   Et per tuum genitum
   Causas nostras jam discerne
   Mittens sanctum spiritum,
   Qui nos vocat ad supernae
   Vitae regni meritum.

Brev. ms. S. Michaelis Burdigalens. saec. 15. Cod. Burdigalens. 86. — 3, 3 clausa Hs. — 4, 3 Vovit Hs. — 4, 5 det honorem Hs.

72. In Visitatione BMV.

Ad Vesp. et Noct.

1. Nunc cantemus de Maria
   Deo cum laetitia
   Hymnum cordis melodia,
   Quo psallat ecclesia,
   Festinavit virgo pia
   Praestare praesidia.

2. In montana haec ascendit
   Iter carpens asperum,
   Cujus grave parvipendit,
   Quamvis gestat filium,
   Ad cognatae domum tendit
   Regem portans omnium.

3. Dum salutat virgo sancta
   Oritur laetitia,
   Quae haec sit et qualis, quanta,
   Hoc probat infantia
   Necdum nata neque tanta,
   Ut formet eloquia.

4. Clausus infans mox laetatur
   Deum secum sentiens,
   Cujus mater admiratur
   Ad Mariam inquiens:
   Tua vox, quae hic formatur,
   Est laeta perficiens.

5. O beata et electa,
   Quae credisti Domino,
   Fient mox per te perfecta
   Verba, quae ab angelo
   Audivisti, ne infecta
   Maneat annuntio.

6. Deo laudem personemus
   Summo cum tripudio
   Et Mariam collaudemus
   Tali sub officio,
   Ut ambobus conregnemus
   Vivendo in gaudio.

Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinens. Reg. 2 A XII. — 3, 3 Quae haec fit in qualis Hs. — 5, 2 credisti und 5, 6 annuntio statt annuntiatio sind Formen, deren Korrektur nur auf Kosten der Korrektheit des Versmafses geschehen könnte. Da der Dichter sich nicht an ihnen gestofsen hat, wird es geraten sein, gleiche Toleranz zu üben.

73. In Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. Verbum ex ore prodiens
Altissimi, ingrediens
Et virginem, qua visitat
Vatem, hic chorus recitat.

2. Qui finis et principium
Elisabeth et filium
Perunxit in officium
Praeconizandi Dominum.

3. O tua, Deus, opera
Quam sunt inscrutabilia,
A nondum nato nosceris
Inclusus ventre virginis.

4. Jacob, scripturae conscius,
Tis ultro tamen nescius,
Et verum Deum abnegat,
Quem vates clausus praedicat.

5. Mariae salutatio
Vatem levat in utero,
Ut quanto possit gaudio
Exsultet suo Domino.

6. Nunc ergo, dilectissimi,
Laudes cantemus virgini
Et cordis cum praeconio
Laudes dicamus Domino.

7. Laus patri sit et filio,
Laus sancto sit spiritui,
Pro humili officio
Laus sit Mariae virgini.

Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinens. Reg. 2 A XII. — 4, 1 Jacob hier gleichbedeutend mit Israel, Judaei.

74. In Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. O salutaris micans stella maris,
Generans prolem, aequitatis solem,
Lucis auctorem retinens pudorem,
Suscipe votum.

2. Congratulamur et tuas conamur
Canere laudes, quae Deo congaudes,
Sed non condignis praevalemus hymnis
Dicere totum.

3. Quam veterana traxit in montana
Gressu festinam rosam matutinam,
Te veneramur, per pia precamur
Haec quoque gesta.

4. Vocem Rachelis audias de caelis,
Quae te implorat filiosque plorat
Veni, solare jubar, et solare,
Pelle molesta.

5. O mediatrix, orbis reparatrix,
Gaudium maestis, mundi lux coelestis,
Pace serena populum serena
Simul et clerum.

6. Summo gignenti sit tibi mittenti,
Ex te nascenti proli prominenti
Ac procedenti, supervenienti
Laus tota rerum.

Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinens. Reg. 2 A XIV add. saec. 15 ex. A. — Brev. ms. S. Johannis Dublinens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 4. B. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. C.

75. De visitatione BMV.

In Vesperis.

1. Salve sponsa Dei,
Sacra parens verbi,
Jura tenens clara
Virginis et matris.

2. Flammaque splendente
Pneumatis ardentis
Scandis artum Pindum
Rura petens gnatae.

3. Quam fides et fervor,
Spes animi vera,
Sermo prophetiae
Firmant absque mora.

4. Mater mox beata
Munere factoris
Portaque coelestis
Fatur a consorte.

5. Tectus in angusto
Dum puer exsultat,
Mirum pandit opus
Numine formatum.

6. Dona redemptoris
Inde canat chorus,
Unde gratulantur
Pignora sanctorum.

7. Patri sit immenso
Gloria perennis
Atque nato verbo
Flamine cum sancto.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Parisiens. 760 A. — Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Londinens. Harl. 2872. B. — 2, 4 gnatae hier gleich cognatae. — 3, 4 Firmans A.

76. De visitatione BMV.

Ad Matutinum.

1. Sator aeternus tempore statuto
Crimen disponens tollere commissum
Nasci de matre verbum coaeternum
Virgine mandat.

2. Mox paranymphus lares petit sponsae,
Technas confirmat sterilis exemplo,
Nec protelatur humile responsum:
Fiat honeste.

3. Nascitur verbum tempora praecedens,
Junguntur jura virginis et matris,
O res miranda, sequitur exemplum
Satrix et virgo.

4. Erga parentem dirigat mox fides,
Spes in ascensum gressus format leves,
Montis in summo caritas monstratur
Osculo sancto.

5. Mentis excessu partus exsultavit
Inter materna viscera locatus,
Voxque beatum clamat genitricem,
Lucide probat.

6. Felix hic actus, quo mater et natus
Munera captant nimium stupenda,
Illa prophetat, iste gratulatur
Ventris in antro.

7. Summo parenti genitoque verbo,
Flamini sancto gloria perennis,
Quorum afflatu genitrix et proles
Christum adorant.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Parisiens. 760. — 2, 2 Teclas confirmat Hs.

77. In Visitatione BMV.

1. Salve Deo digna,
Coelorum regina,
Deitatis cella,
Mundi fulgens stella.

2. Angelus dum fatur
Tecum, in te datur
Partus, qui salvator
Est et nuncupatur.

3. Quem dum concepisti,
Statim abiisti,
Nuntians hunc dignis
Prodentibus signis.

4. Nam infans exsultat,
Matrem dum salutas,
Datque laetos plausus
Adhuc alvo clausus.

5. Elisabeth dicit:
Unde mihi hoc fit,
Quod ad me tu venis,
Mater Dei cum sis.

6. Confer nobis illum
Fructum benedictum,
Qui processit ex te
Salva castitate.

7. Dele culpas, iram
Seda, praesta vitam,
Da corde sincero
Frui manna vero.

8. Honor patri, nato,
Laus spiritui sancto,
Decus sit, qui trinus,
Decus sit, et unus.

Brev. ms. Lubicense saec. 15. s n. A. — Brev. Bremense imp. Coloniae 1486. B. — Diurn. Caminense imp. Lipsiae 1519. C. — Brev. Caminense imp. Basileae 1521. D. — 3, 4 Prudentibus signis C. — 4, 1 Jam infans B. — 4, 2 salutat B. — 8, 1 Laus patri, laus nato C.

78. De Visitatione BMV.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
   Qua Christi mater visitat Elisabeth.
2. Sidereum virgo postquam paritura parentem
   Sumpserat in gremium ventre tumente Deum,
3. Mox montana domum Zachariae petit alta
   Cognatam quaerens, laeta salutat eam.
4. Virginis ac sacra cum vox penetraverat auras
   Elisabeth, puer in ventre jocando salit.
5. Res est quidem mira, quis talia coeperat alta,
   Ut Dominus servum visitet ipse suum.
6. Filius et mater sacrato neumate pleni,
   Feta Jesu verba cum prius ediderit.
7. Exclamans magna voce inquit cana senectus:
   In mulieribus es tu benedicta magis,
8. Atque tui ventris fructus laudetur in aevum,
   Qui mihi cum nato gaudia tanta dedit.
9. Unde mihi veniat quod mater et arca tonantis
   Id fieri meritis non reputabo meis.

Process. ms. S. Osithae in Essexia saec. 15 ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

79. De Compassione BMV.

Ad Vesperas.

1. Plangas cum lacrymis, turba fidelium,
   Quae mortem recolis heu nimis asperam,
   Quam pro te statuit in cruce perpeti
   Christus, conditor omnium.
2. Hic semper patrio pectore nascitur,
   Hunc nobis genuit virgo puerpera,
   Ut culpae veteris debita solveret
   Offenso nimium patri.
3. Hinc se subdiderat mille laboribus,
   Non auro redimens crimine perditos,
   Sed sacrum maluit fundere sanguinem,
   Nec majus pretium fuit.
4. Verum quae poterit lingua retexere,
   Poenas, Christe, tuas heu nimium graves,
   Nimirum genitrix quas tua diceret
   Cordis cum gemitu sui.

5. Quae tristis steterat sub trabe lignea
Fundens et lacrimas anxia plurimas,
Cujus cor gladius tunc penetraverat,
Dum vidit tua vulnera.

6. Blasphemant miseri, mater et audiit,
Non murmur resonat nec quaerimonia,
Implenturque tamen corda doloribus
Servata patientia.

7. Oramus, domina martyr et inclita,
Per sacri rosea vulnera germinis
Praestes auxilium supplicibus tuis
Inter mille pericula.

8. Ut dum tempus erit corpora linquere,
Ne nos tunc barathrum natus in horridum
Trudat sed faciat sumere largiter
Cum justis bona praemia.

9. Sit laus, virtus, honor, summe pater, tibi
Sancto cum genito cumque paraclito,
Qui cunctis veniam das pereuntibus
Per nati pia vulnera.

Brev. ms. Eremit. S. Augustini saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 253. A. — Brev. Lubicense imp. absque. B. — Brev. Havelbergense imp. Lipsiae 1518. C. — Diurn. Caminense imp. Lipsiae 1519. D. — A nur Str. 1. 3. 4. 5. 9.

80. De Compassione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Matris beatae viscera
Commota sunt, dum filius
Extensus in crucis trabe
Sacrum cruorem funderet.

2. Vidit manus, pedes suos
Stillare rubrum sanguinem,
Vidit sacratum verticem
Diris foratum sentibus.

3. Vultum decorum filii
Sputisque vidit illitum,
Flet virgo mater inclita
Consors dolorum tristium.

4. O martyr invictissima,
Fortissimorum fortior,
Dolore poscimus tuo,
Nunc corda nostra vulneres,

5. Regnator ut Christus Deus
Nos jungat almis sedibus
Suaeque collegas crucis
Larga coronet dextera.

6. Te, summa trinitas Deus,
Collaudat omnis spiritus,
Quos per crucis mysterium
Salvas, rege per saecula.

Brev. Lubicense imp. s. l. et a. A. — Brev. Halberstadiense imp. Lipsiae 1518 B. — Diurn. Caminense imp. Lipsiae 1519. C.

81. De Compassione BMV.

1. Stabat ad lignum crucis anxiata
Ex dolorosa crucifixione
Filii Jesu lacrimis profusis
Inclita mater.

2. Quis tuos posset gemitus referre
Ac abundanter lacrimas fluentes,
Corde transfixo, Simeon ut inquit,
Ense doloris.

3. Quos fugis natum pariens labores,
Hos eo passo cumulata plusquam
Millibus pensas, animi dolore
Sub cruce martyr.

4. Missus ut dixit Gabriel Olympo:
Filium summi paries tonantis,
Voce jucunda Dominum canendo
Magnificabas.

5. Moesta nunc audis probra perfidorum
Qui negant Christum sibi destinatum;
Liberet, clamant, cruce se, Dei si
Filius hic est.

6. Fac, ut adstemus tibi condolentes,
Christe, cum matre cruce sub cruenta
Cordium veris lacrimis in hujus
Tempore vitae.

7. Ut revelata facie perennis
Gloriae tandem patria superna
Cum tua matre mereamur et nos
Esse beati.

8. Hoc pater tecum, hoc idem sacratus
Praestet amborum, pie Christe, flatus,
Cum quibus regnas Deus unus omni
Jugiter aevo.

Brev. Spirense imp. Venetiis 1509.

82. De Compassione BMV.

Ad Vesperas.

1. Adsunt probra matris Jesu nate patris,
Quae nos modulemur, digne veneremur,
Nobis sint honori, cum contingit mori,
Labamur ne supplicio.

2. Quae vox aut quae lingua nobis reserabit,
Quanta vis doloris divam molestavit,
Dum exui carnes supplicio gaudet
Praemori àtque filio.

3. Quantum est afflicta illa benedicta,
Attente signate, laudes corruscate,
Nam pertulit corde, quae conditor carne,
Augentur sic angustiae.
4. Nocte dum media Christus captivatur,
Annae mox praedio vinctus praesentatur,
Quo comperto mater stupuit dolore,
Sic crevit vulnus vulnere.
5. Virgo dum auscultat ictus in tormentis
Jesu propugnantis vulnus suae gentis,
Aruit moerore perdito decore
Dilecti unigeniti.
6. Coelum, terra, mare, vide desolatum,
Vinctum, trusum, caesum, perfidis prostratum,
Mihi compatere, adjuva ploratum
Pro tanta poena filii.
7. Nati juxta crucem nos fac tecum stare,
Deservire, virgo, sic coelesti arae,
Paradisi pratis ut laetemur vere
Cruenta per passagia.
8. Pater nobis donet immortalitatis
Locum, Christus cibum verae caritatis,
Paraclitus rivum suae voluptatis
Messiae per supplicia.
9. Gloria sit trino Domino et uni,
Nobis qui gaudia praestet reserata,
Per natum promissa, flamine praevisa
Per infinita saecula.

Brev. ms. Zutphaniense saec. 15. Cod. Bollandian. s. n. A. — Sleswicense imp. in Sleswic 1512. B. — 5, 3 memoriae B. — Das Li soll nach dem Schema von Sanctorum meritis oder Sacris solemniis geh

83. In Assumptione BMV.

Ad Laudes.

1. Virgo Dei genitrix, quem totus non capit orbis,
In tua se clausit viscera factus homo.
2. Vera fides geniti purgavit crimina mundi,
Et tibi virginitas inviolata manet.
3. Te matrem pietatis opem te clamitat orbis,
Subvenias famulis, o benedicta tuis.
4. Gloria magna patri, compar tibi gloria, nate,
Cum sancto spiritu gloria magna patri.

Antiph. ms. Eduense saec. 13 in. Cod. Semin. Eduens. 151*. A. — Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisiens. 475. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 476. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. D. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. E. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. F.

84. In Assumptione BMV.

Ad Tertiam.

1. Rex pretiose luminum,
Post te, virgo, currentium
Sol angelorum sensibus
Illabere credentium.

2. Quod digne laudes virginis
Sacrae matrisque Domini
Devota mente debitas
Nunc valeamus plaudere.

3. Haec conditorem siderum,
Haec largitorem munerum,
Splendorem patris unicum
Gestavit intra viscera.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n.

85. In Assumptione BMV.

Ad Sextam.

1. Quem aula non capit poli
Nec mare, tellus, insulae,
Alvus Mariae virginis
Nutu Dei jam bajulat.

2. Beata Dei genitrix,
Assumpta super aethera,
Omnipotentis thalamus,
Spiritus almi vasculum.

3. Ne vitiemur penitus
Corruptionis vulnere,
Apud supernum arbitrum,
Quem genuisti, obtine.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n. — 3, 1 Nec vitiemur Hs.

86. In Assumptione BMV.

Ad Nonam.

1. O stella maris fulgida,
Lucis perennis janua
Et porta regis inclita,
Coeli secreta serena.

2. Tu, virgo sancta virginum,
Inter piorum numerum
Te venerantes undique
Omnes potenter aggrega.

Gloria tibi Domine.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n.

87. In Assumptione BMV.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua fuit assumpta virgo Maria pia.

2. Stella Maria maris coeli super astra levaris,
Assistens nato, virgo beata, tuo.

3. Hac regina die coelos conscendis et arce
Sublimi resides sceptraque jure tenes.

4. Hinc exaltaris, Kyria, chaire, jubilaris
Et pia laudaris coetibus angelicis.
5. Tu Libani cedrus, Moysi rubus, integra nardus
Et Aaron virga, tu Jerichoque rosa.
6. Inclita stirps Jesse, felici climata messe
Orbis tu reficis virgo Deumque paris.
7. Coelitus inquit ave paranymphus missus ab arce
Intulit atque tibi missus ab arce poli:
8. Sacris visceribus descendet spiritus almus,
Concipies natum, sed paritura Deum.
9. Mater eris virgo, nova res, nova gaudia mundo,
Concipies utero, qui Deus est et homo.
10. Nunc exaltata, supra sanctos honorata,
Nobilis et grata, sis precor atque pia.
11. Cordis tu scelera compurgans, virgo docora,
Coelica des decora, virgo salutifera.

Process. ms. S. Osithae in Essexia saec. 15 ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 239.

88. In Festo Reliquiarum BMV.
Ad Laudes.

1. Quam salutavit angelus,
De supernis inferius
Missus, pro primo gaudio
Jesum gestat in utero.
2. Pro secundo puerpera
Audit cantantes gloria
In excelsis et munera
Suscepit tertio tria.
3. Quarto cum senex puerum
Portat, quinto quod mortuum
Vidit viventem, adspicit
Sexto dum coelos appetit.
4. Quam passionis gladius
Perforavit inferius,
Sicut Simeon praedixit,
Ad montem Sion ascendit.
5. Hoc est supremum gaudium,
Cum mater ad aethereum
Assumpta manet thalamum
Et sedet juxta filium.
6. Pro resurgentis gloria
Cum honorificentia
Beatae matris virginis
Decantemus Alleluja.
7. Gloria tibi Domine,
Qui surrexisti a mortuis etc.

Brev. ms. Rutenense saec. 15. Cod. Parisien. 1262. — Der Inhalt des Hymnus entspricht nicht dem Feste, handelt vielmehr von den sg. sieben Freuden Marias.

89. In Festo Reliquiarum BMV.
Ad Vesp. et Noct.

1. In hoc paschali gaudio
Nostra promat devotio
Reliquiarum virginis
Matris laudes cum canticis.
2. Quod supra caput habuit,
Velum habere meruit
Nostra praesens ecclesia,
Non est sine laetitia.

3. Quem calciavit sotular,
Si dixero, non mentiar,
Hoc est pedis et capitis
Hujus ornatus virginis.

4. Pro resurgentis gloria
Cum honorificentia
Beatae matris virginis
Decantemus Alleluja.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis etc.

Brev. ms. Rutenense saec. 15. Cod. Parisien. 1262. — Man vergleiche mit diesem Hymnus Anal. Hymn. IX, Nr. 81, Str. 12.

90. De Beata Maria V.

1. O genitrix aeterni
Maria virgo verbi,
Quae vox, quae lingua carnis
Par erit tuae laudi.

2. Tu nova maris stella,
Celsa poli fenestra,
Scala, quae coelum terris
Jungis, ima supernis.

3. Immensum concepisti.
Parentem peperisti,
Fit factor ex factura,
Creans ex creatura.

4. Oritur ortus rerum,
Fit antiquus dierum,
Orbis origo coepit,
Factus ex his, quae fecit.

5. Quem mundus ferre nequit,
Totum virgo concepit,
Quo circuitur aether,
Puellae claudit venter.

6. Est angelorum cibus
Tuo lacte nutritus,
Qui maris premit undas,
Papillae sugit guttas.

7. Blandire, mater, caro,
Qui te creavit, nato,
Oscula grata fige,
Fasciis membra cinge.

8. Tu Aaron es virga
Fecunda licet sicca,
Quae florem protulisti
Et virgo permansisti.

9. Te rubus praelucebat,
Qui ardens non ardebat,
Quae sine aestu mentis
Fructum dedisti ventris.

10. Ave virgo jam feta,
Ave gratia plena,
Nostrum Ave digneris
Ut illud Gabrielis.

11. Ille dum te salutat,
Evae nomen commutat,
Reduc nos virgo sancta,
Unde est nequam lapsa.

Hymn. ms. Anglo-Saxonium saec. 11. Cod. Londin. Jul. A. VI. add. saec. 11/12. mit Neumen.

91. Ad Beatam Mariam V.

1. Jam dulcis amica venito,
Quam sicut cor meum diligo,
Intra cubiculum meum
Ornamentis cunctis ornatum.

2. Ibi sunt sedilia strata
Atque velis domus ornata,
Floresque in domo sparguntur,
Herbaeque flagrantes miscentur.

3. Est ibi mensa apposita,
Universis cibis ornata,
Ibi clarum vinum abundat
Et quidquid te, cara, delectat.

4. Ibi sonant dulces harmoniae,
Inflantur et altius tibiae,
Ibi puer et docta puella
Cantant tibi cantica pulchra.

5. Hic cum plectro citharam tangit,
Illa melos cum lyra pangit,
Portantque ministri pateras
Universis [dapibus] plenas.

6. Ego fui sola in silva
Et dilexi loca secreta,
Et frequenter effugi tumultum
Et vitavi populum multum.

7. Jam nix glaciesque liquescit,
Folium et herba virescit,
Philomela jam cantat in alto,
Ardet amor cordis in antro.

Trop. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 10. Cod. Parisiens. 1118. mit Neumen. — Zu Grunde liegt Cantica 2, 11 sq. (7, 1 sqq.); 5, 1 (3, 1 sqq.).

92. De Beata Maria V.

Ad Vesperas.

1. Salve, virgo singularis,
gratiae puerpera,
Castitatis imperatrix,
sola mater innuba,
Germinasti virga florem
vestientem saecula.

2. O Maria, melodia
civium gaudentium,
O Maria, vox suavis
exsulum moerentium,
O gementis et dolentis
pauperis solatium.

3. Obsoletis noxiali
mentium fuligine
Redde vestem, virgo, textam
virginali vellere,
Candidatam victimali
mitis agni sanguine.

4. Gloriam Christo canamus
cum choris coelestibus,
Trinitatem conferentes
sonoris concentibus,
Continentem, quae creavit,
sempiternis legibus.

Brev. ms. Fontanellense saec. 13. Cod. Rotomagens. 207. A. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl 8° 20. B. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagens. 200. C.

III.

DE SANCTIS.

---

93. De Omnibus Sanctis.

1. Omnium, Christe, pariter tuorum
Festa sanctorum colimus precantes,
Hos, tibi qui jam meruere jungi,
Nostra tueri.

2. Vincla nostrorum scelerum resolvant,
Luce virtutum populos adornent,
Vindicent nobis pietate sola
Regna polorum.

3. Ut quibus vitae stadium magistri
Curritur, horum precibus beatis
Fulgido coeli gremio locemur
Perpete vita.

4. Gloriam stanctae pie trinitati
Turba resultet, canat et revolvat,
Quae manens regnat Deus unus omni
Tempore saecli.

Hymn. ms. Dunelmens. saec. 11. Cod. Dunelmens. B III 23. A. — Cod. Londinens. Julius A VI saec. 11. B. — Brev. ms. Hispanicum saec. 11/12. Cod. Londinens. Add. 130848 D. — Brev. ms. S. Petri Carnotensis saec. 12. Cod. Carnotens. 579. E. — Brev. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisiens. 13225 F. — Brev. ms. S. Nazarii Carcassonens. saec. 14. Cod. Parisiens. 1036. G. — Brev. ms. Benedict. Senonens. saec. 14. Cod. Parisiens. 1041. H. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 105. I. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 106. K. — 2, 2 adornant F. — 2, 3 Vindicem nobis E. — 4, 1 Gloria sanctae FG. — 4, 2 resultat G.; persultet DH., canet H. — 2, 4 Regna superna D. — Vgl. Stephenson, Latin Hymns of the Anglo-Saxon church. S. 120.

94. De Omnibus Sanctis.

1. Sanctorum splendor omnium
Atque corona martyrum
Rex Christe, patris dextera,
Tu nos clementer visita.

2. Mirabilis puerpera,
Mater et virgo Maria,
Nobis deposce veniam
Tui nati per gratiam.

3. Sancte Stephane domine
Ac Dionysi inclite,
Vos cum sanctorum agmine
Pro nobis preces fundite.

4. Pro regibus et ducibus
Et populis fidelibus,
Et nobis hic psallentibus
Munimen ferte precibus.

5. Ut hostis semper invidus
Ac quisquis adversarius
Nihil nocere valeat
Sed victus procul abeat.

6. Et corda dominantium,
Regum et regni principum
Non sint nobis crudelia
Sed pia dent solatia.

7. Et hujus habitaculum
Urbis servetur solidum,
Sit hoc inhabitantibus
Pax atque salus omnibus.

8. Depulsis quoque tenebris
Ac vitiorum nebulis
Sint sancta nobis gaudia
Mundi per omnis tempora

9. Hoc praesta, pater luminum,
Tuum per unigenitum
Cum spiritu paraclito,
Qui regis omne saeculum.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebatens. 1142 (552) A. — Brev. ms. Tullense saec. 15. (Privatbesitz) B. — Brev. Tullense imp. Parisiis 1510. C. — 8, 3 Mundi per omnia tempora C.

95. De Omnibus Sanctis.
Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus in sanctis regnat ubique suis.
2. Summa Deus trinitas, nos salves et benedicas
Et, petimus omnes, nos miserando juves.
3. Sancta Dei genitrix, mundi decus et reparatrix,
Ora pro miseris subveniendo reis.
4. Angelicus coetus, coeli super ardua laetus,
Nos sibi consociet, nos quoque laetificet.
5. Coetus apostolicus, duodeno sidere comptus,
Propitius cunctos protege nos famulos.
6. Vos in martyrio decorati sanguine sancto,
Jam veniam nostris ferte juvando malis.
7. Sic confessorum nos adjuvet ordo piorum,
Succurrant miseris precibus assiduis.
8. Turba puellarum castissima coelicolarum,
Auxilio tutos undique redde tuos.
9. Omnibus ut sanctis jungamur semper in astris,
Orent pro nostris criminibus variis.

Process. ms. S. Osithae saec. 15 ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

96. De sancto Aegidio.

1. Aegidii solemnia
Sacra colens ecclesia
Jubilet hymnidicis,
Canora laude canticis.

2. Qui ortus est ex Graecia
Illustri de prosapia,
Signorum multifaria
Illuxit mundo gratia.

3. Surdis auditum praestitit
Et caecis visum reddidit,
Membris quoque debilibus
Sacris opem dat precibus.

4. Hic exsulans a patria
Deserti petit devia,
Ad victus necessaria
Cerva praestat subsidia.

5. Tandem ibi de regia
Repertus est familia
Perque regis imperium
Mox exstruxit coenobium.

6. In quo accitis fratribus
Insignis vixit actibus,
Mundi triumphans syrtibus
Nunc regnat in coelestibus.

7. Cujus fulta suffragio
Devota nostra concio
Coeli jungatur civibus
Carnis mundata sordibus.

8. Tanti patris memoria
Patri natoque gloria,
Laus utrorumque nexui
Semper sancto spiritui.

Antiph. ms. Sanctense saec. 13. s. n. add. saec. 13/14. A. — Brev. ms. S. Mariae apud Resam anni 1601. Cod. Berolinens. Oct. 120. B.

97. De sancto Agrippano.

Ad Vesp. et Noct.

1. Christe sanctorum gloria,
Lux perpes et laetitia,
Da nobis digne psallere
Festumque patris colere.

2. Fac nosque tuos famulos
In tua laude sedulos
Sacri praesulis inclita
Agrippani solemnia.

3. Qui spiritali gratia
Perfusus mundi gaudia
Sprevit, devovit, renuit,
Deumque solum coluit.

4. Hic praesul Vallanensium
Pontificis officium
Exercuit operibus
Docuitque sermonibus.

5. Divini verbi semina
Dum serit, intra limina
Regni coelestis rapitur,
Quo vita jugi fruitur.

6. O martyr atque pontifex,
Clemens sis noster opifex,
Ut tuis sacris precibus
Summis jungamur civibus.

7. Sit laus patri cum filio
Flaminique propitio,
Sit trinitati sedula
Laus in immensa saecula.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 278. B. — Brev. Aniciense imp. Lugduni 1511? C. — 6, 4 jungans B. — Der Hymnus befindet sich, wie sehr viele des alten Breviers von Le Puy noch in dem unter Bischof Juste de Serre 1624 gedruckten Sanctorale. Sämmtlich sind sie indes hier völlig umgearbeitet, und so unbrauchbar.

98. De sancto Agrippano.

Ad Laudes.

1. Lucis hujus solemnia
Colat praesens ecclesia,
Agrippani quae praesulis
Sacris fulgens miraculis.

2. Qui spernens persequentium
Feroces minas hominum
Fit martyr fuso sanguine
Passus pro Christi nomine.

3. Coelestis per martyrium
Adeptus regni bravium
Stola relinquens terrea
Est redimitus rosea.

4. O gemma fulgens praesulum,
Serva praesentem populum,
Ut per tua suffragia
Consequamur coelestia.

5. Sit honor, laus et gloria
Patri, nato per omnia,
Sit flamini propitio
Decus et jubilatio.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 273. B. — 1, 1 hujus insignia B. — 1, 4 Celebrans festa canticis A. — 2, 1 Dum spernit insequentium A. — 3, 1 Coelestia per A. — 3, 4 Cum redimitus B. — 5, 2 nati B. — 5, 4 Laus et jubilatio B.

99. De sancto Aigulpho.

Ad Vesperas.

1. O cursor facilis,
Per te mirabilis
Splendor Italiae
Relucet Galliae.

2. Apportas propere
Cum fratris corpore
Plebi monasticae
Corpus Scholasticae.

3. Antiquus proditor,
Bonorum perditor
Tuis felicibus
Invidit actibus.

4. Qui Judam turpiter
Egit ad laqueum,
In te crudeliter
Armavit cuneum.

5. Vexat discipulos
Furor, hi saeviunt,
Abbatis oculos
Cum lingua rapiunt.

6. Caesa redarguit
Lingua nequitiam,
Natura stupuit
Rem tam contrariam.

7. O invincibilis
Martyr amabilis,
Ista miracula
Vivent per saecula.

8. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto
Tribus honor unus.

Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 109. A. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 1974. B. — 7, 4 Vicent per saecula B.; inucuit A. — Mel.: Ave maris stella.

100. De sancto Aigulpho.

Ad Matutinum.

1. Aigulphi sancti merita
Depromat vox hymnidica,
Surgant rerum miracula
Sacra vocis melodia.

2. Elinguis verba sonuit,
Praedicamenta contulit,
Quae auditu sufficerent
Et salutem concederent.

3. Partes notat carnificis
Effusi gutta sanguinis
Et sub figura circuli
Leti dat signum debiti.

4. Fulva cedit Glauconia,
Obducta nitent lumina,
Propulsantur crecuscula,
Deo nostro sit gloria.

Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 109. A. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 1974. B. — 4, 1 Furna cedit A.; Glauconia B.

101. De sancto Aigulpho.

Ad Laudes.

1. Adesto, martyr, laudibus,
Quas tibi fudit grex tuus.
Tuis sacratis precibus
Nos coeli junge civibus.

2. Tu nobis sis praesidio,
Dum versamur in saeculo,
Tu post mortem nos ponito
In coelesti palatio.

3. Hic caritatis vinculo
Tuo necte suffragio,
Illic hilares facito
Sanctorum contubernio.

4. Hic hostes nostros dissipa,
Illic Christo concilia,
Tua prece sanctissima,
Deo nostro sit gloria.

Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens 109. A. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 1974. B.

102. De sancto Aigulpho.

Ad Vesperas.

1. Pangat Lirinensis chori laetitia
Laudibus immensis martyrum praemia.
Qui fulti laetantur coelica gloria,
Fideles qua praemiantur.

2. Aigulphum stirps pia dudum progenuit,
Castrum in Gallia Blesense meruit,
Illo progenito infernus horruit,
Ejus more praecognito.

3. Fit omnibus lenis jam plenus gratia,
Succurrit egenis largiens propria,
Virtutes eligit atque per omnia
Terrena cuncta negligit.

4. Prece prae nimia, virtutibus ratis,
Pro salutis via moribus probatis,
Aggregatur gregi Mumoli abbatis
Atque verae Christi legi.

5. Christi zelatorem, ordinis lilium,
Elegit pastorem Liri coenobium,
Mundana gaudia ferens in odium
Salvandi dat remedia.

6. Te, summa deitas, supplices poscimus,
Veri sit caritas, qua te recolimus,
Et duc per semitas tuas, quo tendimus,
Ubi vere inhabitas.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. — 4, 2 probatur.

103. De sancto Aigulpho.
Ad Nocturnum.

1. Sideri celso Olympi supremi
Inclita gesta martyrum triumphi
Modula voce menteque suavi,
Concio, prome.

2. Dogmate dudum sacro praepollentem
In Dei sanctum diros reformantem
Altera ruens pars gregis perperam
Exemplo saevit.

3. Splendida coeli terebrato visu
Non minus visu divino tuitur,
Semota lingua inclita virtutum
Merita pandit.

4. Ut cruciatu pari crucientur,
Consortes sancti sanctum comitantur,
Sanctos consortes vir sanctus hortatur,
Ovanter pati.

5. Perfide gregis Columbe Lirini,
Tu complex atrox, infelix Arcadi,
Quid ab improbis meruere probi,
Tam dire caedi.

6. Sit Deo patri decus, victoria,
Genitae proli virtus et gloria,
Consolatori simul per immensa
Perpetim saecla.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. — 1, 4 Concito Hs. — 2, 1 praepollente Hs. — 4, 2 sanctos Hs. — 5, 1 Perfice Hs.

104. De sancto Aigulpho.
Ad Laudes.

1. Martyrum gemma praefulgens,
Pulsis Satanae fraudibus
Da pius reis indulgens
Aigulphi frui laudibus.

2. Hic vasto monte Cassino
Absque notula delicti
Jussu transtulit divino
Almum corpus Benedicti.

3. Vera cum nititur lege
Reformari coenobium,
Ejus irruente grege
Iram incurrit vilium.

4. Vincti, caesi Deo grati
Hic faventesque torquentur,
Linguis ac visu privati
A suis morti traduntur.

5. Martyres, Christi milites,
Supplices cuncti precemur,
Ut verae vitis palmites
Effecti sursum laetemur.

6. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486.

105. De sancto Aigulpho.

In 2. Vesperis.

1. Aigulphi pangat sacrati
Nitorem ecclesia,
Decore rite vallati
Res gestaque munia
Ejus vitae regulati,
Adsint justi lilia.

2. Sumpsit legis orthodoxae
Decus laudis varium,
Ejus aetas gloriose
Prompsit ratum bravium,
Lacte, mite, curiose
Aufert vanum gaudium.

3. Chorus martyrem Lirinus
Elegit Deo gratum,
Necat error Columbinus
Conscius mira passum,
Ignis obumbrans divinus
Assumit neci datum.

4. Ejus cohors triumphantis
Gemens haurit certamen,
Regis alti praepollentis
Egreditur velamen,
Gregis vincit jubilantis
In aethere solamen.

5. Unda lavat corpuscula
Sanguinis orbatorum,
Amputarunt novacula
Bis linguas afflictorum.
Benigne sumunt oscula
A capite tortorum.

6. Sursum corda suspendentes
In coelum conspiciunt,
Viam dextram praestolantes
Sinistram despiciunt,
Spiritum tandem vomentes
Iter vitae rapiunt.

7. Trinitati sit gloria,
Firma jubilatio,
Illi decus, victoria,
Excelsa laudatio
Regnanti per cuncta saecla
In superno solio.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. — 2, 5 Lebe mite Hs. — Von Str. 5, 5 fehlt das Weitere; dies ist ergänzt aus Acta SS. Sept. I, 743; nur liest man dort 6, 3 Vitam dextram; 6, 6 Iter viae; 7, 5 cuncta saecula.

106. De sancto Albano.

1. Ecclesiae prosapies,
Veri patris effigies,
Melos pangamus humiles
Albani sancti memores.

2. Qui fide plenus catholica
Mundum sprevit et idola,
Christi sequens vestigia
Arma tempsit barbarica.

3. Addictus ex sententia
Mactandus Deo victima,
Ejus siccavit gratia
Sequenti plebi flumina.

4. Instructus hospes hospite
Securus coram judice
Confesso trino nomine
Fuso triumphat sanguine.

5. Commenda nos altissimo,
Martyr amande Domino,
Ora misericorditer,
Cum quo regnas feliciter.

6. Hujus diei gaudium
Tale dedit martyrium,
Sic fit excelsi placide
Immutatio dexterae.

7. Laus illi jubilatio
Et gratiarum actio,
Qui sedens in arce poli
Orbem tuetur saeculi.

Brev. ms. S. Albani saec. 12. in. Cod. Londinens. Reg. 2 A. X. A. — Hymn. ms. Berchinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54. B. — 3, 4 sq.: Transivit fluvialia Gressu vigente carbasa B. — Str. 4 lautet in B.:

Nondum tinctus baptismate
Perfecte coepit credere,
Confesso trino nomine
Sacro purgatur sanguine.

6, 4 Invitatio dexterae B.

107. De sancto Albano.

1. Ecce votiva recoluntur festa,
Quae protomartyr sanguine dicavit
Inclito magnus nomine Albanus,
Rite colendus.

2. Ille tyrannos sprevit iracundos,
Verberum plagas, laniorum iras,
Fuso cruore decoratur inde
Laurea vitae.

3. Hinc populosae gratulentur turbae,
Carmina claris meditentur hymnis,
Quo patris prece mereantur jungi
Civibus coeli.

4. Jam nunc, patrone meritis excelse,
Martyr Albane, servulos attende,
Fer opem cunctis tibi nunc canoris
Atque devotis.

5. Esto protector famulis et fautor,
Plebis adjutor, pacis et largitor,
Nobis defensor, domus hujus cultor
Et habitator.

6. Daemonum truces procul pelle vires,
Hostium diras calca potens iras,
Teque juvante adscribamur digne
In libro vitae.

7. Te Deum sanctum, trinum atque unum,
Supplices claro reboamus hymno,
Laudem chorea cui dat superna
Per saecla cuncta.

Brev. Othinense imp. Lubecae 1497. — Str. 5 und 6 mit Doxol. als eignen Hymnus; letztere sind indes nur eine divisio. — 1, 3 Incliti. — 2, 1 iracundus. — 2, 2 planas laniorum. — 3, 3 prece fehlt. — Zu 1, 2 bemerke ich, dafs S. Alban der „protomartyr Angliae“ genannt wird.

108. De sancto Alpino.

1. Instat clara dies, quo recolendus
Et rutilans meritis luceque splendens
Scandit excelsi sidera coeli
Alpinus, decori necne saluti
Qui datus est praesul munere Christi.
O Catalaunum, lux tibi magna.

2. Fulgebat gemino lumine quondam
Gallia belligera, quam recreabant
Seminibus verbi Lupus, Amandus
Germanusque pius, quis sociatus
Inclitus effulsit, sed prius almo
Conjunctus vixit dogmate Lupo.

3. Corruptos haeresi Pelagiana
Britones et variis cladibus actos
Eripiunt sancti faucibus hostis;
Horum praecipuus in comitatu
Claruit Alpinus, quem sibi carum
Hac sublimavit Christus in urbe.

4. In summo positus praecluit orbi,
Altitonans famulum extulit alte,
Tempore dum sancti Attila dirus
Hunnorum populos rex domuisset,
Praesulis electi fletibus urbs est
Gaudens exempta strage ferocis.

5. Clarescit meritum pluribus ejus,
Ad tumulum properans, quo veneratur
Memmius illustris, reperit unum
Functum, quem precibus vivere fecit,
Nec minus in septem tu micuisti
Rector puellis coelica pandens.

6. Liquisti fragiles tunc sacer artus
Et celer aethercam vectus ad aulam,
Posce pium nobis affore regem
Ac nostris veniam expete noxis,
Quo tibi conjunctos aetheris arce
Det conregnare tripudiantes.

7. Sit laus, lux et honor cunctipotenti,
Gloria sit genito ingenitoque,
Spiritui sancto parque potestas,
Per quem cuncta tremit machina mundi,
Qui tamen est trinus semper et unus
In deitate flans ab utroque.

Brev. ms. Catalaunense saec. 13. Cod. Calmontan. 31 A. — Brev. ms. Catalaunense saec. 14 in. Cod. Parisiens. (Arsen.) 595. B. — Diurn. ms. Catalaunense saec. 15. Cod. Parisiens. 1069. C. — Hymn. ms. Catalaunense saec. 15. Cod. Parisiens. 1089. D. — 1, 3 scandidit B. — 1, 6 Catalaum D; Catalaunis B; Cathalamus C. — 2, 1 Fulgebit C. — 6, 3 Mannius C.; Mimius D. — 6, 4 expete nobis C.

109. In Depositione s. Amandi.

Ad Vesperas.

1. Amande, praesul inclite,
Tutela plebis subditae,
Dignus amore Domini
Tuo respondens nomini.

2. Cujus secutus gratiam
Patrem fugis et patriam
Vitamque gerens exsulem
Promotus es in praesulem.

3. Divina per te bonitas
Vitae docebat semitas
Fundendo sitientibus
Fluenta verbi gentibus.

4. Dum via vitae panditur,
Signorum virtus sequitur,
Cedit maligni feritas,
Reformat aegros sanitas.

5. Pedes, manus et oculos
Curando mulces populos,
Cruce sua fur moritur,
Prece tua mors vincitur.

6. Nos quoque, pater optime,
De manu mortis exime,
Ut ad perenne gaudium
Te prosequamur praevium.

7. Praesta pater piissime.

Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 95. A. — Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 97. B. — Brev. ms. Elnonense saec. 14. Cod. Valentianens. 96. B. — Brev. ms. Aquicinctense saec. 14. Cod. Duacens 153. D. — Psalt. hymn. ms. S. Bavonis saec. 15. Cod. Gandavens. 73 (16). E.

110. In Depositione s. Amandi.

Ad Nocturnum.

1. O Jesu, dator gratiae,
Lux mundi, splendor gloriae,
Adsunt coram te supplices
Filii lucis vigiles.

2. Qui Amandum amabilem
Mundo facis mirabilem,
Ejus canentes merita
Tua luce clarifica.

3. Amande, pater lucide,
Verbo lucens et opere,
Auctorem ora luminis,
Ut nos purget a tenebris.

4. Qui furem prece suscitas,
Caecam cruce illuminas,
Mortis pressis caligine
Vitam et lucem obtine.

5. Te adoramus, trinitas,
Oramus, simplex unitas,
Per Amandi suffragia
Tua nos salvet gratia.

Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 95. A. — Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 97. B. — Brev. ms. Elnonense saec. 14. Cod. Valentianens. 96. C. — Brev. ms. Aquicinctense saec. 14. Cod. Duacens. 153. D.

111. In Depositione s. Amandi.

Ad Laudes.

1. Exortus sol in tenebris,
Proles beatae virginis,
Persistentes in laudibus
Fac lucere virtutibus.

2. Amandum vita splendidum
Ponis super candelabrum,
Cum urbi Trajectensium
Ipsum donas episcopum.

3. Ave, sacrate pontifex,
Multis jam datus opifex,
Unda, qua manus abluis,
Caeco lumen restituis.

4. Salve, pater amabilis,
Signis, vita laudabilis,
Te patronum colentibus
Piis succurre precibus.

5. Te adoramus trinitas.

Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 95. A. — Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 96. B. — Brev. ms. Elnonense saec. 14. Cod. Valentianens. 96. C. — Brev. ms. Aquicinctense saec. 14. Cod. Duacens. 153. D.

112. De sancto Amando.

1. Amande, praesul optime,
Dignus tuo qui nomine
Amando Christum congruum
Sortitus es vocabulum.

2. Audi tuorum dulcia
Vernaculorum carmina,
Quae concinunt gratissimo
Praecordiorum gaudio.

3. Dum floruisti corpore,
Mundum replesti lumine,
Astrum poli nunc splendidam
Candore vincis Cynthiam.

4. Pater pius, pastor bonus
Multis fuisti gentibus,
Has recreando flumine,
Illos docendo flamine.

5. Frater pupilli flebilis,
Soror gementis exsulis,
Patrem vocavit orphanus
Matremque sensit languidus.

6. Caecis ocellus lucidus
Claudisque pes tutissimus,
Per teque ligno pendulus
Vitam recepit mortuus.

7. Quid plura, miles inclite,
Nostro canamus carmine,
Quicunque venit debilis,
Nullus recessit flebilis.

8. Nunc Abrahae vernantibus
Laetis quiescis sedibus,
De Jesu dulcis corpore
Mandis bibisque sanguine.

9. Nam copulatus intimis
Archangelorum gaudiis
Vertex rubescit gemmulis
Et colla candent infulis.

10. Nostri memor, sanctissime,
Hinc exsulantum corpore,
Cujus popellus adsumus,
Succurre nobis, quaesumus.

11. Et quando Jesus venerit
Cum carne, qua hinc abiit,
Non segregemur a tuo
Clemens pater consortio.

Brev. ms. S. Amandi Rotomagens. saec. 14. Cod. Rotomagens. 1027. — Denselben Hymnus hat G. Henschius aus einem Antwerpener Manuskripte abgedruckt (Acta SS. Feb. I, 912), aber wie! Alle Zeilen laufen, ich weifs nicht, nach welchem Gesetze, durcheinander, so dafs absolut kein Sinn vorhanden. Migne PP. LL. 87, 1273 hat das nachgedruckt.

113. De sancto Aniano.

Ad Vesperas.

1. Hymnum novae laetitiae
Cum novitate cantici
Chorus persolvat hodie
Aniano pontifici.

2. Ex nobili prosapia
Urbs Viennensis edidit,
Quem vitae sanctimonia
Nobiliorem reddidit.

3. Mundi fugit illecebras
In aetate juvencula,
Salubres optans latebras
Arta reclusus cellula.

4. Tandem junctus Evurtio
Aurelianis graditur,
Apud quam sacerdotio
Fungens abbas efficitur.

5. Ter in plebe nominatus
Per infantis eloquium,
Divinitus praesulatus
Assequitur officium.

6. Laudemus cum laetitia
Supernum regem inclitum,
Qui nos jungat in gloria
Per Aniani meritum.

Brev. ms. Atrebatense saec. 14. Cod. Atrebatens. 717. A. — Brev. ms. Atrebatense saec. 15. Cod. Atrebatens. 1034. B. — 3, 2 juvencina A.

114. De sancto Aniano.

Ad Nocturnum.

1. Nocturno sub silentio
Devota mens evigilet,
Cum cordis desiderio
Vox indefessa jubilet.

2. Noctem praesentem transigant
Laudis amoenae cantica,
Quibus digne nos obligant
Gesta patris magnifica.

3. Agrippinum lapis ferit
Nolentem vinctos reddere,
Sic, quod praesul sanctum quaerit,
Mox absolvit a carcere.

4. Hunnorum saevit gladius
In vita sancti praesulis,
Quos devicit Aëtius
Fultus ejus miraculis.

5. In anno. quo gens extera
Deletur exterminio,
Fit in duplo fructifera
Aureliana regio.

6. Laudemus cum laetitia
Supernum regem inclitum,
Qui nos jungat in gloria
Per Aniani meritum.

Brev. ms. Atrebatense saec. 14. Cod. Atrebatens. 717. A. — Brev. ms. Atrebatense saec. 15. Cod. Atrebatens. 1034. B. — 4, 3 Agetius. AB.

115. De sancto Aniano.

Ad Laudes.

1. Laus matutina personet
Aniani praeconium,
Cujus vita nos admonet
Christi sequi vestigium.

2. Mundum calcans sub pedibus
Manum misit ad fortia,
Cunctis pollens virtutibus.
Verbo, signis et gratia.

3. Abbas senex et orbatus
Quondam utroque lumine
Clare videt illustratus
Sancti viri spiramine.

4. Mamerto vitam tribuit
Intra mortis confinia,
Signo crucis restituit
Collapsum ab ecclesia.

5. Carnis solutus trabea
Coelo fertur empyreo,
Cum mercede virginea
Sanctorum fulgens cuneo.

6. Laudemus cum laetitia
Supernum regem inclitum,
Qui nos jungat in gloria
Per Aniani meritum.

Brev. ms. Atrebatense saec. 14. Cod. Atrebatens. 717. A. — Brev. ms. Atrebatense saec. 15. Cod. Atrebatens. 1034. B.

116. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Irradiat jucunda dies, qua transiit Anna,
Victrix ad superos cantansque triumphat hosanna.

2. Luce sub hac subvecta polo praecelsa virago
Contemplatur ovans, qualis sit patris imago.

3. Quem genuit, quae virgo fuit, sine semine florem,
Intemerata viri servans intacta pudorem.

4. Laudis honor, pater alme, tibi, sit gloria proli,
Virtus spiritui divino sit gratia soli.

Hymn. ms. Berchingens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54.

117. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Hymnis conjubilet turma melodis
Festivamque diem concrepet odis,
Qua coeli subiens Anna senatum
Cernit, quem peperit, filia natum.

2. Est enixa parens inclita prolem,
Quae mundo genuit splendida solem,
Hinc laudis jubilat gloria tantae,
Natus luciferum qui manet ante.

3. Felix stirps Aaron, linea Jesse,
De qua virgo parens venit ad esse,
Ut mater fieret innuba Christi,
Clemens Anna gregi consulat isti.

4. Sit laus, Christe, tibi, lux genitori,
Amborum pariter splendor amori,
Uni doxa Deo, lumen honorque,
Virtus, imperium, vita decorque.

Brev. ms. S. Amandi Rotomagens. saec. 14. Cod. Parisiens. 1027. A. — Hymn. ms. Berchinens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54. B.

118. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Pretiosa splendet Anna,
matris Christi genitrix,
Qua humanae salus vitae
colit festa debitrix
Et precamur opportunum
ipsius auxilium.

2. Haec de Juda est exorta
ad splendorem saeculo,
De qua nova sic aurora
processit diluculo,
Hac prodiret ut de matre
Christus, sol justitiae.

3. O quam felix, quam jucundum
Mariae palatium,
Quod reges et patriarchae
fundaverunt solidum,
Haec precatu suae natae
jungat nos cum culmine.

4. Mater Anna, novae legis
fons et hortus gratiae,
Quasi fortis ut athleta
in ejus progenie,
Et renascitur ad regnum
gens quaeque fidelium.

5. Sit aeterno regi Christo
virtus, decus, gloria,
Salus, honor et potestas,
sit laus et victoria
Qui nos Annae sacra prece
det cum sanctis vivere.

Brev. ms. Coldoniense saec. 13/14. Cod. Londinens. Harl. 4664. add. saec. 15 ex. A. — Hymn. ms. Berchinens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54. B. — Brev. Herefordense imp. Rotomagi 1505. C. — 1, 3 Quam A. — 1, 4 colit sancta C. — 3, 4 fecundarunt solidum A. — 3, 5 sq: Cujus voces prophetarum roborarunt brachium C. — 4, 1 sq: Mater Anna quasi meta legis est et gratiae C. — 4, 3 Qua fortis ruit armatus C. — 4, 6 gens quoque A. — 5, 1 aeterno regi virtus C. — 5, 2 et decus et gloria C. — 5, 5 sq: Qui nobis Annae precatu det aeterna gaudia C. — Diese letzten Verse beweisen, dafs C überarbeitet, denn es fehlt ihnen der Reim, der sonst die zwei letzten Zeilen jeder Strophe verbindet.

119. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Clara sanctorum civitas
Annae matri conjubilat,
Cujus felix fecunditas
Superna damna reparat.

2. Quam multis plena gaudiis
Exsultat in coelestibus,
Quae talibus praeconiis
Collaudatur ab omnibus.

3. Beata parens merito,
Cujus proles deifica
Suo profudit gremio
Jesum regentem omnia.

4. Nos quoque tui servuli
Votis, quibus sufficimus,
Per omne tempus saeculi,
Te matrem benedicimus.

5. Esto nobis propitia,
Matrona venerabilis,
Ut per tua suffragia
Bonis fruamur superis.

6. Laus patri sit cum filio,
Sancto quoque spiritui,
Sit perpes benedictio
Trino Deo et simplici.

Brev. ms. Carmelit. Hibern saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B. 3. 10.

120. De sancto Ansuero.

Ad Vesp. et Noct.

1. Aeterna Christi gloria
De martyrum victoria
Laudetur cum tripudio
In cordium palatio.

2. Cultores vineae Dei
In caritate flammei,
Ansuerus nam cum sociis
Sunt juncti coeli incolis.

3. Pro fletu transitorio
Vescuntur coeli gaudio,
Quorum nobis precatio
Sit mentis jubilatio.

4. Laudemus patrem omnium,
Laudemus ejus filium,
Laudemus sanctum spiritum,
Trinum et unum Dominum.

Brev. Sleswicen. imp. Sleswici 1512. — Brev. Laciburgense imp. Lubecae 1506. nicht vgl.

121. De sancto Ansuero.

Ad Laudes.

1. Rex gloriose martyrum,
Remunerator omnium,
Qui sanctos per martyrium
Perducis in empyreum.

2. Rubescit in Slavonia
Flos, quem divina gratia
Extraxit ex Holsatia,
Quem trivit gens incredula.

3. Hic vir in pueritia
Subjecit cuncta vitia,
Sub Benedicti regula
Vixit in castimonia.

4. Quod experiens aemulus
Castitatis diabolus
Hunc contra sanctum stimulis
Tumultuavit plurimis.

5. In abbatem eligitur,
Quod vir justus renititur,
Sed victus prece populi
Suscepit jugum Domini.

6. Trinitati sit gloria,
Per cujus beneficia
Ansuerus his cum sociis
Tantis claret miraculis.

Brev. Sleswicen. imp. Sleswici 1512.

122. De sancto Arigio.

Ad Vesperas.

1. Adest dies laetitiae,
Quo scandit supra aethera,
Ab hac valle miseriae
Arigius in gloria.

2. Praeclarus ex progenie,
Lucidus in operibus,
Praesul fit sacro munere
Vapincensis vir inclitus.

3. Nullum contempsit indolem
Curam habens de ovibus,
Extra caulas vertibilem
Trahit gregi flectibilem.

4. In die coenae Domini
Tres elephanti sordidos
Lavacro pedum supplici
Orans sanavit morbidos.

5. Angelorum Arigius
Chorum in terra audiit,
Ubi coruscans vocibus
Promit Christus quem censuit.

6. Lascivum operarium
Maledixit in Domino,
Quem suffocabat venenum,
Sanat ejus oratio.

7. Arigium Gregorius
Morum, vita, scientia
Sibi aequat, fert fortius,
Non similem in Gallia.

8. Qui per hunc sanas languidos
Fulgentem claris titulis,
Jesu, qui hic sis nostra dos,
Gloria, laus in saecula.

Brev. Vapincense imp. s. l. 1499. — 5, 2 Chorum in terra adhuc. — 8, 3 Jesu qui ciscis (!) nostra dos.

123. De sancto Arigio.

Ad Laudes.

1. Laudes addamus laudibus,
Christum laudent Christicolae,
Resonent chorda, vocibus
Vapincenses deicolae.

2. Crebris orationibus
Peragit noctis spatia
Mammetis sancti clavibus
Sublatus in ecclesia.

3. Hic apri invincibilis
Ori afferit baculum,
Sic capitur, qui ferreis
Non potuit per populum.

4. Arigius calcaneo
Grandem serpentem atterit
Et pastorali baculo
Saevas feras perdomuit.

5. Bono datus Arigius
Niveo peplo vestitur,
In cinere, cilicio
Nudum corpus resolvitur.

6. Hic verbis, vita praedicat,
Jugis orationibus,
Munera regum abdicat
Patrator in coelestibus.

7. Qui per hunc sanas languidos.

Brev. Vapincense imp. s l. 1499.

124. De sancto Arigio.

Ad Nocturnum.

1. Modulizet ecclesia,
Jubilet chorus cantico,
Arigii magnalia
Recolant coeli Domino.

2. Velut sidus irradians
Aetate prima claruit
Et sanctitate medians
Fine regnum obtinuit.

3. Clausas portas tenaciter
Seris orans Arigius
Patefecit viriliter
Per Christum clementissimus.

4. Fluctu navim rupis rupit,
Sed dextera angelica
Sanctum a morte eripit,
Saxo fixit vestigia.

5. Arigius redarguit
Papam infectum crimine,
Culpa solutus meruit
Christo regi adsistere.

6. Collum ursi jugum premit
Jussu almi Arigii,
Pro bove, quem interemit,
Vapincum traxit hoc ei.

7. Qui per hunc sanas languidos.

Brev. Vapincense imp. s. l. 1499. — 3, 4 Per ipsum clementissimum. — 6, 1 ursi fehlt. — 6, 3 quem interiit. — 6, 4 Vapincum traxit hō id; ob obige Konjektur hoc (jugum) ei das Richtige trifft, bleibt dahingestellt.

125. De sancto Arigio.

In 1. Vesperis.

1. Jesu redemptor omnium,
Confessoris egregii
In hac die Arigii
Sume laudes fidelium.

2. Qui doctor sanctae fidei
Reluxit in templo Dei,
Probant ejus miracula
Patefacta per saecula.

3. Hic gloriam sprevit mundi
Fuit atque cordis mundi,
Appetendo coelestia
Contemnebat terrestria.

4. Meritis ergo istius
Arigii confessoris
Sit nobis hic propitius,
Qui praemium est laboris.

5. Deo patri et filio
Sit laus atque paraclito,
In cujus exstat filio
Locatus iste inclito.

Grad. ms. Nivernense anni 1532. Cod. Parisiens. 908.

126. De sancto Arigio.

Ad Laudes.

1. Aeterne rex altissime,
Arigii festa fove
Colentes et vilissimae
Noxia culpae remove.

2. Sanctus vixit Arigius
Pius, pudicus, humilis,
Castus, prudens et sobrius,
In mundo pastor utilis.

3. Unde per summum judicem
Ut plenus Dei gratia
Electus in pontificem
Exstitit de Nivernia.

4. Dum beatus Nivernicam
Pontifex sedem tenuit,
Praedicando catholicam
Fidem subjectos docuit.

5. Ursum Nivernis miserat,
Qui periit fluminibus,
Christus hunc, qui perierat,
Resuscitavit precibus.

6. Nivernis corpus positum
Ligeris ad ripariam
Sine remis post obitum
Scandit apud Disesiam

7. Hujus ergo solemnia
Celebremus cum jubilo,
Pro cujus est Disesia
Decorata praeconio.

8. Deo patri perpetua
Sit laus et jubilatio,
Super hunc chorum, quem sua
Defendat benedictio.

Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolens. 41. A. — Grad. ms. Nivernense anni 1532. Cod. Parisiens. 908 B. — 3, 2 fehlt B. — 6, 4 Dizesiam A; Disecssiam B.

127. De sancto Arnulpho.

In Vesperis.

1. Laudemus laudibus laude dignissimum,
Ipsum in mentibus geramus intimum,
Qui Vapincensibus patrem peroptimum
Contulit in regimine.

2. Per ipsum igitur regat nos hodie,
Qui pater dicitur misericordiae,
Quia vix quaeritur via justitiae,
Adesto nobis, Domine.

3. Omnino periit fides et caritas,
Penitus subiit fraus et duplicitas,
Quia jam abiit antiqua veritas
Ab omni quasi homine.

4. Supremi gaudii mater dulcissima,
Hujus exsilii ductrix tutissima,
Virtute filii adsis, piissima,
In districto examine.

5. Sit laus et gloria patri ingenito,
Sit sapientia ejusque genito,
Adsit clementia spiritui sancto
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Vapincense saec. 14. Cod. Parisiens. 1261. A. — Brev. Vapincense imp. s. l. 1499. B. — Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. C. — Ad Laudes BC. — 1, 1 Gaudemus laudibus A. — 2, 1 nos regat BC. — 3, 2 In mundo penitus fraus et C. — 4, 3 adsit BC.

128. De sancto Arnulpho.

Ad Matutinum.

1. Ad sacri praesulis Arnulphi merita,
Nostris in saeculis coelitus dedita,
Clerus cum populis gaudia debita
Resonet cum tripudio.

2. Non motu corporis nec pedum gressibus
Sed vis facinoris cedat virtutibus,
Curaque pectoris intendat moribus
Sancto virtutum studio.

3. Sequantur clerici patris vestigia
Non corde duplici sed via regia,
Gregis dominici propulsent taedia
Exemplo sancto praevio.

4. Cesset lascivia et omnis vanitas,
Subintret praevia in nobis caritas,
Quia jam devia falsa prosperitas
Falso decipit gaudio.

5. Sit laus et gloria patri ingenito,
Sit sapientia ejusque genito,
Adsit clementia spiritui sancto
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Vapincense saec. 14. Cod. Parisien. 1261. A. — Brev. Vapincense imp. s. l. 1499. B. — Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535 C. — 1, 1 meritam B. — 2, 1 Con metu A. — 3, 3 propulset C. — Ad Vesperas BC.

129. De sancto Arnulpho.

In Laudibus.

1. Mater ecclesia colat in gloria,
Quae Deus gloriae contulit hodie
Arnulpho praesuli, ut nostri oculi
Cernunt praesentialiter.

2. Carnis integritas est cordis puritas,
Linguam blasphemiae zelus justitiae
Punit et merito, ne servi subito
Peccent contemptibiliter.

3. Stimulis moritur mortis, a mortuis
Rediit artifex, quem sacer opifex
Vitae restituit, sic Deo placuit,
Dignum laude memoriter.

4. Ferreum vinculum per Dei famulum
Solvitur libere divino munere
Sicque fit venia in conscientia
Prius laesa letaliter.

5. Sit laus et gloria patri ingenito,
Sit sapientia ejusque genito,
Adsit clementia spiritui sancto
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Vapincense saec. 14. Cod. Parisien. 1261. A. — Brev. Vapincense imp. s. l. 1499. B. — Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. C. — 3, 1 Stimulis mortuis AB, morituris C. — 3, 3 Perimit et merito C. — 3, 4 Digna laude A. — Ad Nocturnum BC.

130. De sancto Audoeno.

1. Viae Sion hymnidicis
Nunc constipentur gaudiis
Ac prorumpat in jubilo
Mitis ordo fidelium.

2. Namque solaris orbita
Festa reddit insignia,
Quis Audoenus coelicum
Pervenit ad collegium.

3. Beatus ubi lucidum
Fulget sidus pontificum,
Ob sanctitatis merita
Christi gaudens praesentia.

4. Qui tiro novus saeculi
Summo servivit principi,
Clam sub toga purpurea
Sancta gerens praecordia.

5. Scribarum primus annulum
Gestabat signatorium,
Se post lotus baptismate
Signans crucis caractere.

6. Saepe raptus e corpore
Mira vidit in aethere
Coram multis alloquio
Dignatus et angelico.

7. Sit trinitati gloria
Sublimis et potentia,
Quae sanctum fecit praesulem
Tantae virtutis compotem.

8. Cujus mota precatibus
Et nos ornet virtutibus,
Ut cum justis pacifice
Collocemur in requie.

Brev. ms. S. Audoeni Rotomagens. saec. 13. Cod. Rotomagens. 192. A. — Brev. ms. S. Amandi Rotomagens. saec. 14. Cod. Parisiens. 1027 B. — Brev. S. Audoeni Rotomagens. imp. Rotomagi 1521. C. — 1, 3 Aut prorumpat B. — 1, 4 Mittis ordo B. — 4, 4 gerens praeconia B. — 5, 3 Sic post lotus B.

131. De sancto Augustino.

1. Exsultet aula coelica,
Resultet voce melica
Clerus colens insignia
Augustini solemnia.

2. Quem in aeterno speculo
Suo praevidit populo
Didascalum eximium
Deus creator omnium.

3. Hic dum gregi praeficitur
Pastor bonus dignoscitur,
Verbo studens et opere
Lupos a grege pellere.

4. Hujus praeclara dogmata
Splendent mundi per climata,
Hujus terunt vestigia
Sacrae scripturae studia.

5. Clero pater praecipuus,
Dux et doctor conspicuus
Normam tradit egregiam,
Viam ad coelos regiam.

6. Clarum jubar ecclesiae,
Fac claros dono gratiae
Tua prece nos sedula
Mundans a mundi nebula.

7. Hoc, pater tu ingenite,
Hoc, fili unigenite,
Hoc dona nobis, spiritus,
Dextrae dei tu digitus.

Antiph. ms. Sanctense saec. 13. s. n. add. saec. 14.

132. De sancto Augustino.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua patris immensi fit memor ecclesia.

2. Augustinus erat facundus rhetoris arte,
Qui legit per se, quidquid ei placuit.

3. Ut rosa praerutilans oritur, sic prodiit ipse
Ex patre Patricio, matre quidem Monica.

4. Patricius gentilis erat Monicaque renata,
Quae sua per merita reddit utrumque Deo.

5. Planxit eum mater flens caecae mentis ob umbram,
Quando Manichaeos ille secutus erat.

6. Doctorum monitis gemuit peccata pudore,
Quem perlustravit gratia summa Dei.

7. Afflixit vehemens languor dentium cruciatu,
Supplicat affectu, fugit et ille dolor.

8. Pristina fermenta renuens in fonte sacrato
Baptismum sumpsit, postea Christicola.

9. Exstirpans haereses coepit convivere sanctis
Et datur invito pontificatus ei.

10. Praecipuus sanctus perseveranter obibat,
Pauper divitiis, dives erat Domino.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

133. De sancto Baldo.

Ad Vesperas.

1. Ad honorem salvatoris
Ex affectu cordium
Nostri melos et vox oris
Proferat in medium
Baldi sancti confessoris
Insigne praeconium.

2. Stirpe natus generosa
Morum flore floruit,
Vita cujus radiosa
Ut stella resplenduit,
Mundo fragrans velut rosa,
Quae nondum emarcuit.

3. Navigare per hoc mare
Docte doctus studuit,
Mundi dolos contrectare
Penitus abhorruit,
Multa carnem edomare
Cruce non erubuit.

4. Maceratus et attritus
Per frequens jejunium,
Non injectu sed invitus
Voto pari civium
Turonensis est sortitus
Urbis pontificium.

5. Aurum sui praecessoris
Dispersit pauperibus,
Corde mundus, intus, foris
Innocens et manibus,
Morbi pestes et languores
Suis sanans precibus.

6. Hoste, carne, mundo stratis
Migravit a saeculo,
Prece cujus sanitatis
Dona dantur populo,
Claudis gressus, lux orbatis,
Vita redit parvulo.

7. Hujus ergo sancta prece,
Summe Deus, expia
Peccatorum nos a faece,
Expiatos gratia
Tua servet nos a nece,
Quae est finis nescia.

8. Trinitati summae detur
Virtus et victoria,
Per quam Baldus promovetur
Ad coeli fastigia,
Quae vocare nos dignetur
De poenis ad gaudia.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

134. De sancto Baldo.

Ad Matutinum.

1. Ad laudem Baldi praesulis,
Cujus gaudemus corpore,
Vocum vota cum modulis
Concordent omni tempore.

2. Praeclaro natus genere
Praeclaris fuit actibus,
Sermone, signis, opere
Palam emicans omnibus.

3. Regis referendarius,
Quae Dei sunt, exsequitur,
Christi membris uberius
Erogando compatitur.

4. Turonensis ecclesiae
Summum sortitus apicem,
Sanctitatis eximiae
Fructum dedit multiplicem.

5. Praemonstrat admirabilem
Hunc virtutum immensitas,
Spes altum, fides stabilem,
Latum perfecta caritas.

6. Peracto vitae circulo,
Multis pollens virtutibus,
Felix migrat a saeculo
Carnis solutus nexibus.

7. Coelum conscendit spiritus,
Corpus condit Vernulium,
Quod datum sibi coelitus
Nunc castrum servat Lochium.

8. Trino Deo et simplici
Digna laudum praeambula
Sint et Baldo pontifici
Per infinita saecula.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

135. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

1. Proles de coelo prodiit,
Nobilitate claruit,
Dum in Barbaram saeviens
Barbara gens exaruit.

2. Spoliatis haec vestibus
Dilaniatur acriter
Cum flagris atque fustibus
Et hoc suffert alacriter.

3. Assumpta mente coelitus
Amoris ab incendio,
Christo pangit medullitus
In tormentorum medio.

4. Fac et fer testimonia
De passione virginis
Quaque dulcis harmonia
Dei fuit imaginis.

5. Legi amoris dedita,
Sponso conjuncta nobili,
Tortoribus est tradita,
Ut placeret ignobili.

6. Dum ejus caro frangitur
Ab impiorum manibus,
Magis animo jungitur
Christo psallens cum laudibus.

7. Domum Dei nos consecra
Tua prece, o Barbara,
Nec non pro nobis obsecra,
Ne consequamur tartara.

Psalter. c. hymn. ms. S. Barbarae in Algia saec. 14/15. Cod. S. Genovefae Paris. BBL. Fol. 22. add. saec. 15. Mel. = Proles de coelo.

136. De sancta Barbara.

Ad Nocturnum.

1. In coelesti palatio
Nova regina colitur,
In virginum consortio
Stella resplendens oritur.

2. Barbara catechumina
Paternis stans in laribus
Post cathesin cacumina
Poli scandit virtutibus.

3. Metit de messe triticum
Ex radicali germine
Orationum supplicum
Sacro regente flamine.

4. Haec carnis desideria
Velut nefas abhorruit,
At erga ministeria
Spiritus semper floruit.

5. Linguae virus compescuit,
Falsi loquelam variam,
Meramque facto docuit
Doctrinam multifariam.

6. In virili conjugio
Decrevit non exsistere,
Cum sponso Christo regio
Praeelegit consistere.

7. Ad judicem adducitur,
Patris dum spernit monita,
Tuncque poenis addicitur
Nec ob hoc est attonita.

8. Vita, virtute splenduit,
Dum patiens fert verbera,
Et angelus, dum induit
Stola, medetur ubera.

9. Summi regis o filia,
Ora pro nobis Dominum,
Quae pascis inter lilia
Choris nunc degens virginum.

10. De tenebris fulgentibus
Educti comi jubare,
Sacro tandem coelestibus
Meritis demur Barbarae.

Psalt. c. hymn. ms. S. Barbarae in Algia saec. 14/15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBL. Fol. 22. add. saec. 15. — Mel. = Proles de coelo prodiit. — 5, 1 vire compescuit Hs. — 7, 3 addiscitur Hs. — 8, 4 medens ubera Hs. — 9, 3 Qui pascis Hs.

137. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Plaude, turba virginea,
Barbarae cantans dulciter,
Eamque nunc cum chorea
Tibi junge feliciter.

2. Haec simplex et amabilis
Decoraque conspicitur
Et virtute mirabilis
Ex gestis ejus noscitur.

3. Vili contempto scelere
Carnis, licet juvencula,
Gedeonis haec vellere
Signatur absque macula.

4. Carnem terendam praebuit
Suppliciis immanibus,
Quae triumphare meruit
Impiorum de manibus.

5. Pauper pro Christo spernitur,
Quem vera colit latria,
Tandem ditata cernitur
Secum regnans in patria.

6. Verorum mater inclita
Servorum, qui quotidie
Tua reclamant merita,
Adsis tu memor hodie.

7. Patri, natoque flamini
Sit decus, honor, gloria,
Barbarae quoque virgini
Detur in coeli curia.

Psalt. c. hymn. S. Barbarae in Algia saec. 14/15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBL. Fol. 22. add. saec. 15. Mel.: Proles de coelo prodiit. — 7, 4 Demur Hs.

138. De sancta Barbara.

In 2. Vesperis.

1. Decus florum, fons hortorum,
Odorem reddit nimium
Virgo fragrans, in te flagrans,
Christe, redemptor omnium.

2. Plaudat reus, parcit Deus
Barbarae sacris precibus,
Hinc sit laetus praesens coetus,
Exsultet coelum laudibus.

3. Demptam fore mundi flore
Carnis testantur vulnera,
Quae dum portat, haec reportat
Aeterna Christi munera.

4. Pro te, Christe, dolor iste
Virtute patientiae
Sibi levis fitque brevis,
Summae Deus clementiae.

5. Hanc sequantur, qui vexantur,
Nam poenae cito transeunt,
Recte vient, ne devient,
Vexilla regis prodeunt.

6. Regis signum Christi dignum
Amoris pacto foedere
In hac fulsit, sic refulsit
Jam lucis orto sidere.

7. Est lux lucens, tute ducens
Hujus viae per stadia,
Non offendit sed ostendit
Beata nobis gaudia.

8. Mina sursum nostri cursum,
Directrix callis fulgidi,
Quo tendamus et canamus
Ad coenam agni providi.

Psalter. c. hymn. ms. S. Barbarae in Algia saec. 14/15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBL. Fol. 22. add. saec. 15. Mel.: Proles de coelo prodiit.

139. De sancta Bathilde.

1. Inter triumphos nobiles,
Praeclari Christi milites
Tendentes ad aetherea
Aeterna ferunt praemia.

2. Fuit Bathildis optima
Coelestis regis famula,
Quae regnavit in Francia
Favente Dei gratia.

3. Haec femina laudabilis,
Et honorata meritis.
Moribus quae pollet sanctis,
Sic triumphat cum angelis.

4. Forma quoque egregia
Et mente subtilissima,
Electa est a Domino
Ex genere Saxonico.

5. Quae peregrina venerat,
Regi Francorum nupserat,
Quam Deus magna gratia
Vocavit ad coelestia.

6. Diligens certe Dominum
Ex corde devotissimo,
Christi vero pauperibus
Ut mater erat omnibus.

7. Frequentabat ecclesias,
Orans Deum cum lacrimis,
Vigiliis, jejuniis
Inhaerebat assiduis.

8. Sub regis namque copula
Ut femina devotissima
Quaesivit regi optimo
Jesu adhaerere Domino.

9. Abjecit vana omnia,
Concupivit aetherea,
Nunc possidet coelestia
Aeterni regis praemia.

10. Contemnens mundi gloriam
Menteque devotissima
Post perfectam justitiam
Migravit ad coelestia.

11. Cujus per sacra merita
Facit Deus miracula,
Ad ejus sacros cineres
Plures curantur debiles.

12. Gloria clementissimo
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Suessionense saec. 14. Cod. Mazarin. 348 (766) A. — Brev. ms. ss. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n. B. — De sancta Radegunde B. — 1, 2 Praeclaros Christi A; Praeclara Christi merita B. — 1, 4 Aeternis ferunt B. — 2, 1 Ut Radegundis optima B. — Str. 3 lautet in B:

Haec est femina laudabilis
Meritisque honorabilis
Sanctis quoque moribus
Et praecipue in omnibus.

4, 1 quoque decora B. — 4, 4 genere Toringo B. — Str. 5 fehlt B. — 6, 2 corde perfectissimo B. — 7, 2 orans vero B. — 8, 2 femina egregia B. — 8, 4 Certe adhaerere B. — Str. 9 hinter Str. 10 B. — 9, 4 aeternis fruit (!) praemiis B. — 11, 1 sancta merita B. — 11, 4 curantur infirma. — 12, 4 Regnante in perpetuum B.

140. De sancta Benedicta.

1. Ut remicent magnalia
Facta solo Dei nutu,
Laxentur fauces et ora
Cordis vero cum gemitu.

2. Stirps sobolesque regia
Claret miro intuitu,
Dum effugat daemonia
Supernaque vocat jussu.

3. Gaude nunc tu, Burdegala,
Tantis ditata thesauris,
Quos tribuit Veronica
Ducissae verbis devotis.

4. Lac expressum ex mamillis,
Quas suxit Christi labium
Cum saxis protomartyris
Tuum ornant coenobium.

5. Hinc detulit sudarium
Cum vestimentis virginis
Ossaque innocentium,
Quos occidit rex immanis.

6. Gloria inde sit patri
Ejusque unigenito,
Sancto simul paraclito
Excellenti trinitate.

Brev. Burdigalense imp. Burdigalae 15**.

141. De sancto Benedicto.

1. Conditor rerum omnium, Deus,
Lucis origo, luminis verbum,
Redemptor orbis, fons animarum,
Pastor aeterne, immaculatus.

2. Concentum suave praebe sonantem,
Infunde corda lacrimis unda,
Ut praecinamus carmina laudum
Tibi, qui sanctis praemia donas.

3. Praebes in cunctis opem de summis,
Prophetis almis dona partiris,
Inter quos iste confessor tuus
Sortem adeptus est Benedictus.

4. Merito pollet opus et nomen,
In signis claret virtutibusque,
Spiritu sancto repletus manet,
Praesagus exstitit omnium mentes.

5. Nociva mundi calcat jactura
Rebus exutus desertum petens,
Eliae particeps exstitit vatum,
Pauli, Antonii, magni Johannis.

6. Arma adsumens praeclara sancta,
Praecinctus ense, clipeo, hasta,
Caritas quaeque, spes, fides certa,
Indutus vicit hostem antiquum.

7. Dubiae mentis arguens fratrem
Discipulumque imperans verbo,
Stagna aquarum pedibus calcans
Petri ad instar signibus pollet.

Brev. ms. Hispanicum saec. 11/12. Cod. Londinens. Add. 30848. — 5, 4 Antoni, magni Johannes Hs. — 6, 2 clipeum, asta Hs. — 6, 3 Claritas Hs.; quaeque statt quae, wozu sunt zu ergänzen; die theologischen Tugenden sind Schwert, Schild, Lanze. — 6, 4 vincit Hs. — 7, 4 fratrum Hs.

142. De sancto Benigno.

1. Hymnos nunc Domino voce sonora
Mens canat in jubilo pluribus una.
Nomine condigno festa Benigni
Sectando celebris martyris alma.
Qui tenet immensi gaudia regni
Coelestis. junctus civibus ejus.

2. O felix nimium macte Benignus.
Gratia quem meritis summa benigne
Martyrii palma glorificandum
Ex praenominibus auxit in uno
Regis honorandum culmine sacri
Altaris nec non lumine verbi.

3. Gallorum tenera nam pietate
Subdidit altitonans colla ferina
Mira per orata, mira per acta,
Victor dumque tua jussio. certat
Subdere se morti. te dare vitae
Regis perversi crimine diro.

4. Pascendus dapibus aethere missis,
Carceris horribiles igne probate,
Nil metuis. miles, ire tenebras;
Te post supplicia plura peracta
Lancea transfixit, et velut agnum
Te sibi magnus sustulit agnus.

5. Jam simplex anima funere leti
Corporis et propria luce relicta
Tendit in excelsis promere laudes
Scandens clara poli regna figura,
Nate Dei, mundo spiritus almus,
Qua te monstravit voce paterna.

6. En sciri, patere teque Benignum
Visere ne pigeat te refovendo.
Sarcina quos quassat fortiter actos
Delictis gravibus, dum premit hostis
Trux miseros curis; gratia Christi
Nos, quo te, salvos sidere donet.

7. Sit laus. imperium, pax, honor omnis,
Gloria sitque tibi vita, potestas,
Semper ut exstitit, qui regis orbem,
De nullo genitus et tibi nato
Flamine cum sancto, qui tamen unus
Es, et cui constat est sine fine.

Psalt. et hymn. ms. S. Benigni Divionens. saec. 12. Cod. Belnens. 63. A. — Brev. ms. S. Benigni Divionens. saec. 14. Cod. Parisiens. (Arsen.) 274. B. — Antiph. ms. Fiscannense saec. 13. Cod. Rotomagens. 245. C. — Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 105. D. — 1, 2 Mens fehlt B. — 2, 1 Benignis AB. — 3, 3 Mira per orata fehlt B. — 5, 4 regna figina B. — 7, 6 Et est cui constat et sine A; Es est cui constat et sine B; τὸ est hier gleich τὸ esse. — Str. 5, 6 und 7 bilden eigenen Hymnus in B.

143. De sancto Benigno.

1. Benignitatis spiritu
In his sacris solemniis
Donare jam non differat
Aeterna nos benignitas.

2. Hujus resciri nomine
Magno dat hoc in munere
Cum gratiae praeconiis,
Qui largus est in praemiis.

3. Tanti micans praenominis
Noster patronus gloria
Tormenta tempsit plurima,
Derisit et gravissima.

4. Adeptus est quam maxima
Hic ter beatus gaudia,
Nos nostra solvens debita
Reddat supernis civibus.

5. Sit trinitati gloria,
Cujus Benignus gratia
Mentem columbam simplicem
Misit figurans spiritum.

Psalt. c. hymn. ms. S. Benigni Divionens. saec. 12. Cod. Belnens 63. A. — Brev. ms. S. Benigni Divionens. saec. 14. Cod. Parisiens. (Arsen.) 274. B. — Antiph. ms. Fiscannense saec. 13. Cod. Rotomagens. 245. C. — 1, 1 spiritus AB. — 1, 2 Sacris in his solemniis B. — 4, 2 Hic te beatus B.

144. De sancto Benigno.

1. Hic justus esse creditur,
Nam tam benignus nomine
Quam gratia, qua cernitur
Micare tot virtutibus.

2. Hic clara caecis lumina,
Hic gratis multis famina.
Hic pansa surdis monita,
Hic recta claudis pervia,

3. Hic corporum, hic mentium
Optanda dat fidelibus
Ut optimae clementiae
Vir atque sincerissimae.

4. Qui pane pavit martyrem
Coelo Benignum, conferat
Ejus precatu coelitus
Nobis petendum pabulum.

5. Quo pervius sit transitus
Hinc patriam conantibus
Adire felicissimam
Per aequitatis semitam.

6. Sit trinitati gloria,
Cujus Benignus gratia
Mentem columbam simplicem
Misit figurans spiritum.

Antiph. ms. Fiscannense saec. 13. Cod. Rotomagens. 245. — Das Lied ist daselbst an den vorhergehenden Hymnus angehängt, charakterisiert sich indes, auch abgesehen von seinem Fehlen in den Dijoner Handschriften, als selbständiges Ganze.

145. In Revelatione s. Benigni.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Lauda Christi clementiam,
Quae Benignum de Graecia
Transmisit in Burgundiam.

2. Roborare dum mittitur
Martyr fidem viriliter.
Jussu tyranni capitur
Et tractatur crudeliter.

3. Super pedes effunditur
Ipsius plumbum bulliens,
Nec clamat nec conqueritur
Pro Christo mori sitiens.

4. Post pedes sic dispositos
Denae ponuntur subulae
Per denos ejus digitos
Ardentes quasi faculae.

5. Bina perfossus lancea.
Caput vecte percutitur,
Columba quaedam nivea
Ex ipso tunc egreditur.

6. Sic rosa delectabilis
Offertur regi gloriae,
Miles inexpugnabilis
Remuneratur hodie.

7. Trinitati sit dedita
Laus, honor, virtus gloria.
Quae per Benigni merita
Nos ducat ad coelestia.

Brev. ms. S. Benigni Divionen. saec. 14. Cod Parisiens. (Arsen.) 274.

146. In Revelatione s. Benigni.

Ad Nocturnum.

1. Exsultet coelum laudibus.
Resultet terra gaudiis,
Benignus in coelestibus
Laetus potitur praemiis

2. Mundanam calcans gloriam
Benignus. martyr inclitus.
Pro Christo contumeliam
Pati dignus est habitus.

3. Devotionis adipe
Repletus et pinguedine,
Agonizat cum principe
Sanctus pro Christi nomine.

4. Cum furibundis canibus
Missus fuit in carcerem,
Figurans in aliquibus
Sic Danielem veterem.

5. O virum ineffabilem,
Omni dignum memoria,
Quem reddunt commendabilem
Vita, mors, signa varia.

6. Trinitati sit dedita
Laus, honor, virtus, gloria,
Quae per Benigni merita
Nos ducat ad coelestia.

Brev. ms. S. Benigni Divionen. saec. 14. Cod. Parisiens. (Arsen.) 274.

147. In Revelatione s. Benigni.

Ad Laudes.

1. Hymnum novae laetitiae
Decantemus alacriter,
Nam Benigni reliquiae
Transferuntur solemniter.

2. Dum conatur, ut populus
Errores suos corrigat,
Aureliani famulus
Illum catenis alligat.

3. Ante conspectum ducitur
Martyr Benignus praesidis,
Tormentis non pervertitur
Nec blandimentis callidis.

4. Triumphat per martyrium
Coeli Benignus incola,
Nunc in choro coelestium
Bina gaudet aureola.

5. O gloriosa passio,
Quam felix ejus anima,
Cujus fiunt suffragio
Per mundum signa plurima.

6. Conemus totis viribus,
Ut cuncta nostra debita
Solvantur ejus precibus
Praesentia, praeterita.

7. Trinitati sit debita etc.

Brev. ms. S. Benigni Divionen. saec. 14. Cod. Parisiens. (Arsen.) 274.

148. De sancto Berchare.

1. Alme Berchare, venerande martyr,
Sume servorum modulos tuorum,
Qui tibi festum celebrant ovanter
Laudibus hymnum.

2. Tu Dei nostri famulando jussis,
Dote sublimi fidei perennis
Signa virtutum dederas per orbem
Munere Christi.

3. Templa sacrasti populo fideli
Et decus normae monachalis aptans
Plebibus justis patriam supernam
Esse dedisti.

4. Sicque per magnos operum labores
Atque praeclaros meriti triumphos
Celsa coelorum roseo cruore
Regna petisti.

5. Nunc, potens pastor, famulis adesto
Aure praestanti gemitus egentum
Mitis exaudi simul et vetustum
Terge reatum.

6. Tu vides, quantis terimur malorum
Casibus, quantos patimur labores,
Dexteram nobis pietatis infer,
Sancte, rogamus.

7. Pelle vexantes scelerum ruinas,
Comprimens hostes jugiter nocentes,
Fraudis invitae jaculis resiste
Praeside Christo.

8. Lumen immensae deitatis almae,
Mentibus nostris miserans creatos
Conferas vitam simul et beatam
Omne per aevum.

Brev. ms. Dervense saec. 14/15. Cod. Calmontanus 30. — 3, 2 monachilis Hs. — 8, 1 deitas Hs.

149. De sancto Bernwardo.

Ad Vesperas.

1. Aula coelestis patriae
Exsultet nunc et jugiter,
Quam praesul sanctus hodie
Civis intrat feliciter.

2. Laetabunda Saxonia
Ejus festa suscipiat,
Cujus clara prosapia
Hanc coeli rosam germinat.

3. Bernwardus vita, moribus
Virtutum culmen tenuit,
Exemplum suis ovibus
Ad veram vitam praebuit.

4. Eja, ejus vestigia
Totis sequamur viribus,
Ut nos ad coeli gaudia
Ducat cum suis precibus.

5. Regem regum et principem
Beatorum spirituum
Omnes laudemus pariter
Et nunc et aeternaliter.

Brev. ms. Hildesiense saec. 15. Cod. Capit. Trevirens. 180. A. — Brev. Sleswicense imp. Sleswici 1512. B. — Brev. Bremense imp. Coloniae 1486. C. — Brev. Mindense imp. s. l. anno 1515. D. — 1, 3 praesul noster CD.

150. De sancto Bernwardo.

Ad Laudes.

1. Amor Dei praecordia
Emolliat Saxonica,
Ut Bernwardi solemnia
Peragant cum laetitia.

2. Virgo coeli hunc praesulem
Suae fecit ecclesiae,
Qui vitam ducens coelibem
Est decus suae patriae.

3. Solvit gazophylacium
Jesu Christi per gemitum,
Dum accepit Dominicum
Lignum per coeli nuntium.

4. Angelis templum condidit
De suo patrimonio,
Quem Michael nunc addidit
Beatorum collegio.

5. Regem regum et principem
Beatorum spirituum
Omnes laudemus pariter
Et nunc et aeternaliter.

Brev. ms. Hildesiense saec. 15. Cod. Capit. Trevirens. 180. A. — Brev. Sleswicense imp. Sleswici 1512. B.

151. De sancto Bertrando.

Ad Vesp. et Laudes.

1. Laus tibi sit, Christe, laetus cantat chorus iste,
Omne procul triste depelle maloque resiste.

2. Adsunt festa patris, exsultent viscera matris,
Edere quae natum vere meruere beatum.

3. Vir Domini natus, dicta est ecclesia mater,
Sit pastor gratus, sit pius ipse pater.

4. Nos vitiis munda, pie dux, da corpora munda,
Munere fecunda salvans a morte secunda.

5. Gloria sit patri, genito cum flamine sancto,
Eripiens baratri tenebris nos lumine sancto.

Brev. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 74. A. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. B. — 1, 1 laetus psallit A. — 3, 1 dictus est B.

152. De sancto Bertrando.

Ad Matutinum.

1. Insula Jordanis non es sterilis nec inanis,
Quae famulum Christi mundo tam laeta dedisti.

2. Deditus hic mundo mentem cum corpore mundo
Christo servavit se totum moxque dicavit.

3. Hunc Convenarum divino munere clarum
Plebs sibi pastorem fecit dans patris honorem.

4. O pie, nos serva cui psallit juncta caterva,
Suscipe, defende, coelestia dona repende.

5. Gloria, laus et honor genito sit cum genitore,
Sancto spiritui, quod corde canamus et ore.

Brev. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 74. A. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. B. — 5, 2 quod corde et ore canamus B. gegen den Reim.

153. De sancto Bonaventura.

In 1. Vesperis.

1. Novum sidus emicuit
Miris fulgens indiciis.
Lumen caecis enituit
Sacris sparsis scientiis.

2. Qui spretis transitoriis
Fit post minorum minimus,
Purum Adae contagiis
Hales fatur eximius.

3. Jesu pedibus oscula
Bonaventura ingerit,
Fructifera hinc dogmata
Suxit, prae cunctis floruit

4. Quem dum lux Thomas saeculi
Comparem pergit visere,
Dictantis haerent oculi
Coelis, hinc jubet cedere.

5. Sublimatur honoribus
Religioni primitus,
Praeest praesul cardinibus,
Humiliat se funditus.

6. Tusa Graecorum pectora
Sacro reduxit flamine
Quinque sprevere litora
Christi quos emit sanguine.

7. Patri, nato, paraclito
Detur honor et gloria,
Bonaventurae merito
Sint nobis plena gaudia.

Antiph. ms. Hibernorum saec. 15. ex. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinens. B. 1. 2.

154. De sancto Bonaventura.

Ad Nocturnum.

1. In doctorum hierarchia
Bonaventura colitur,
In sanctorum amoenia
Mirandus vir extollitur.

2. Francisci verus filius,
Forma factus humilium,
Fitque doctor egregius
Florens ut candens lilium.

3. Vacat sedule studio
Fretus divina gratia,
Auget ei devotio
Merita multiplicia.

4. Hic mundum spernit penitus
Servans Francisci regulam,
Sanctimoniae deditus,
Gestans minorum cordulam.

5. De secretis scientiae
Haurit et abundantius,
De factis conscientiae
Hic providet consultius.

6. Datur in lucem omnibus
Splendens vita, miraculis,
Ornatus sanctis moribus
Fulget virtutum titulis.

7. Mortem Christi plangit, plorat
Doctor, vir devotissimus,
Et pro delictis exorat,
Quem exaudit altissimus.

8. Pro nobis intercedere
Placeat sua gratia,
Ut salvator tribuere
Dignetur sua gaudia.

Antiph. ms. Hibernorum saec. 15. ex. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinens. B 1. 2. A. — Nocturn. ms. Franciscan. saec. 15. ex. Cod. Lugdunens. 476. B. — 1, 3 aemoenia AB.

155. De sancto Bonaventura.

Ad Laudes.

1. Plaude, minorum plantula,
Multum ditata prospere,
Doctore dante pocula
Sacro depressa ubere.

2. Hic pastor, rector humilis,
Noxae ultor mirabilis,
Semen in agro fertili
Serens doctrina utili.

3. Pontificali culmine,
Sancto splendescens tegmine,
Signat Dei charismata,
Christi dum gestat schemata.

4. Hic vir magna aggreditur,
Ut aurora progreditur,
Ne perdat Dei munera,
Carni infligit aspera.

5. Carmen devotum proferens,
Pestes et morbos auferens,
Coeleste regnum meruit,
Aureolam, dum docuit.

6. Luce vera praeambula
Francisci sequens semitam
Cucurrit absque macula
Ad palmam justis creditam.

7. Patri, genito, flamini
Devota reddant agnima
Laudem condignam numini
Per matutina carmina.

Antiph. ms. Hibernorum saec. 15. ex. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinens. B. 1. 2.

156. De sancto Bonaventura.

In 2. Vesperis.

1. Decus morum, lux doctorum,
Bonaventura omnibus
Fertur motus et devotus
Exsultet coelum laudibus.

2. Pastor gregis, doctor legis
Gaudet corde mirifico,
Datus Christo saeclo isto
Ex more docti mystico.

3. Meditatur, sublimatur,
Divina eum subvehunt,
Alta rapit, sancta sapit,
Vexilla regis prodeunt.

4. Bonis claret, ut monstraret
Donatum sibi meritum,
Fama crescit nec decrescit,
Deus, tuorum militum.

5. Contemplator et amator
Devotioni deditus
Ardet dignis, splendet signis,
Veni, creator spiritus.

6. Doctor sanus, quem laudamus,
Devictor hostis callidi,
Nos eamus, te rogamus,
Ad coenam agni providi.

Antiph. ms. Hibernorum saec. 15. ex. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinens. B. 1. 2.

157. De sancta Brigida.

Ad Vesp. et Noct.

1. Adest dies laetitiae,
Qua sancta virgo Brigida
De tenebris miseriae
Transit ad regna lucida.

2. A statu pudicitiae
Deo servire studuit,
Dono pollens munditiae
Sponso superno placuit.

3. Haec est laurus Hiberniae
Cujus viror non marcuit,
Plena misericordiae
Nulli petenti defuit.

4. Per saecla sine terminis
Soli Deo sit gloria,
Qui prece tantae virginis
Nos ducat ad coelestia.

Antiph. ms. Clondalkinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B. 1. 3. A. — Antiph. ms. Kilmonense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinit. Dublinens. B. 1. 5. B. — Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B. 3. 13. C. — Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 215. D. — Doxol: Gloria tibi Domine, qui natus es de virgine etc. A.

158. De sancta Brigida.

Ad Laudes.

1. Christo canamus gloriam,
Qui per beatam Brigidam
Decoravit Hiberniam,
Vitam dans ejus lucidam.

2. Haec speculum munditiae,
Quae mundo late claruit,
Haec rosa temperantiae,
Cujus virtus non languit.

3. Manco manum restituit,
Leprosos mundans maculis,
Gressum claudis exhibuit,
Sanans privatos oculis.

4. Coenam fecit mirabilem
Multis de uno modio,
Totum praebens durabilem
Toto paschali gaudio.

5. Per saecla sine termino etc.

Antiph. ms. Clondalkinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 3. A. — Antiph. ms. Kilmonense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 4. B. — Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 13. C. — Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 215. D. — Doxol: Gloria tibi Domine A; Coeli Deo sit gloria C. — Mel.: Exsultet coelum laudibus.

159. De sancto Cannico.

Ad Vesp. et Noct.

1. Dulci resultet cantico
Laeta turba fidelium,
Sancto decantans Cannico
Tota virtute cordium.

2. Qui natus in Kenacia
Claram traxit originem,
Attingens Dei gratia
Virtutum celsitudinem.

3. Hic ab adolescentia
Jugum portavit Domini
Divina providentia
Sancto se donans ordini.

4. Mundum calcat sub pedibus
Suspirans ad coelestia,
Multis clarus virtutibus
Laetus gaudet in patria.

5. In trinitate simplici
Soli Deo sit gloria,
Qui prece sancti Cannici
Nos ducat ad coelestia.

Antiph. ms. Clondalkinense saec. 15. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinens. B 1, 3. — 2, 1 natus oder ortus fehlt.

160. De sancto Cannico.

Ad Laudes.

1. Jesu, redemptor omnium,
Nos servos sancti Cannici
Per ipsius suffragium
Regni fac cives coelici.

2. Divino sub obsequio
Plures habens discipulos
Erexit pio studio
Sacros virtutum titulos.

3. Dum sanctae vitae regulis
Devota mente paruit,
Verbo, vita, miraculis
Late per orbem claruit.

4. Ingressus in Italiam
Ignis fornacem superat,
Quem miram per potentiam
Deus a mari liberat.

5. In trinitate simplici etc.

Antiph. ms. Clondalkinense saec. 15. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinens. B 1. 3. — Mel.: Jesu redemptor omnium.

161. De sancto Claro.

Ad Vesperas.

1. Martyr beate, summe Clare pontifex,
Aegris salutis saepe mirus artifex,
Caecis habendi promptus auctor luminis,
Cujusque demum restitutor debilis,
Cujusque saevi mox repulsor daemonis.

2. Sanator adsis talis aegris moribus,
Illuminator talis orbis mentibus,
Gressus reforma claudicantum debiles,
Pacis viam salutis atque tramites
Pergant siti durent et illassabiles.

3. Quidquid miselli intulere criminis
Astu maligno daemones, nequissimis
Mentes agentes persuasionibus,
Precando dele, dona posce spiritus,
Grates tibi quo concinat noster chorus.

4. Festum frequentat obsequentum concio
Colitque supplex nostra te devotio,
Tu corde mundo atque justos actibus,
Tutos periclis ac malis ab omnibus,
Terris levatos redde nos coelestibus.

5. Rerum parenti, trinitati simplici,
Cum patre nato, septiformi flamini
Devota laudum personent praeconia,
Grates agantur, concinatur gloria
Per haec et ultra quaeque semper saecula.

Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisiens. 1256.

162. De sancto Claro.

Ad Laudes.

1. Clari recurrit annua
Dum gloriosi gloria
Totus piorum sobriis
Orbis resultet gaudiis.

2. Tutela, tanti martyris
Servans thesaurum corporis,
Tu persona gaudentius
Tui patroni laudibus.

3. Turbas per orbem plebium
Everterat gentilium,
Divina dicta severat,
Messis beata fuerat.

4. Sacer sator fructus sui
Laboris ac miles Dei
Palmam triumphi nobilis
Coelestibus refert thronis.

5. Terris reliquit dulcia
Ossum suorum pignora,
Collata nobis coelitus
Colamus haec devotius;

6. Beatus horum spiritus
Revisat ut nos saepius
Reddatque summo numini
Cum patre proli, flamini.

Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisiens. 1256.

163. De sancto Claro.

Ad Vesperas.

1. Ut queat sacrum celebrare festum
Praesulis Clari chorus hic salubri
Laude pro tanti meritis patroni,
Annue, Christe.

2. Da tuis mores famulis decentes,
Alleva lapsos stabili labentes,
Ut patri nostro mereamur in hoc
Psallere grato.

3. Qui tui clarus radiis amoris
Omnibus mundi populis refulsit,
Factus exemplis bonitatis omnis
Lucifer orbis.

4. Iste Nannetis fuit almus urbis
Pastor et noster modo fit patronus,
Nam tuetur nos pretiosa gleba
Corporis ejus.

5. Servus ut prudens simul et fidelis
Lucra de sumptis retulit talentis,
Namque conservis tribuit salutis
Optime victum.

6. Actibus, verbis pariterque signis
Rem satis digne populi suamque
Egit, hinc regnum meruit supernum
Scandere felix.

7. Hujus a cunctis precibus periclis
Atque peccatis, pie rex, tuere
Hanc domum, virtus in ea sit et pax
Tempore cuncto.

8. Una majestas, honor et potestas
Sit patri summo parilique nato
Flamini nec non utriusque sancto
Perpete saeclo.

Brev. ms. S. Albini Andegavens. saec. 15. ex. Cod. Andegavens. 108. A. — Brev. S. Albini Andegavens. imp. Andegavi 1531. B.

164. De sancto Claro.

Ad Laudes.

1. Hymnum tibi, Jesu bone,
Quem pangimus, tu suscipe,
Qui gloriosus in tuis
Sanctis es et mirabilis.

2. Laudamus ecce nunc tua
Solemniter magnalia
Pro gloria, quam nobili
Claro dedisti praesuli.

3. Qui sidus ut clarissimum
Illuminavit saeculum,
Ejusque conversatio
Virtutis exemplar fuit.

4. Quem de lucratis plebibus
Multis refertum mercibus
Ad litus almus spiritus
Verae quietis appulit.

5. Illic supernis civibus
Conjunctus in his dulcibus
Grates tuae clementiae
Gaudet perennes reddere.

6. Hujus precatu turbidi
Nos eruens de saeculi
Periculis fac advehi
Vitae beate portui.

7. Laus trinitati simplici
In laude sit sancti sui,
Nobis quae praestet omnia
Laudare se per saecula.

Brev. ms. S. Albini Andegavens. saec. 15. ex. Cod. Andegavens. 108. A. — Brev. S. Albini Andegavens. imp. 1531. B.

165. De sancto Claudio.

Ad Nocturnum.

1. Christum laudemus dominantem astris,
Novae qui laudis radiis illustrat
Nomen antiquum praesulis beati
Regna petentis.

2. Noctis demersit Hesperum rigentem
Rubens aurora Claudii natali,
Qui vitae ductu temerata patrum
Jura piavit.

3. Fulget prophetae genitus camoena,
Cujus ad chordas modulante plectro
Restitit torrens, siluere venti
Haud redituri.

4. Liquit perito regimen magistro
Forti jam sole medioque vere,
Tantos emensus pelagi labores
Non vagus errat.

5. Nobiles ramos nemoris sacrati
Satis audaci tetigit carina.
Extera fune religavit ora
Fonte secunda.

6. Occidit regnis procul a paternis
Tectus insigni tumulo priorum.
Vadit, qua pignus populo relicto
Dulce reportet.

7. Fluxit praepotens Claudia propago,
Subjectus orbis ditioni cujus
Paruit, prolis postera cadentis
Gloria surgit.

8. Jesu, quem votis redimita colit
Turba, grandaevi puerique grates
Cui jam persolvunt, precibus precamur,
Parce ruinis.

Cod. Parisiens. 915. saec. 15.

166. De sancto Claudio.

Ad Laudes.

1. Jesu, largitor veniae,
Virtutis dulce praemium
Triumphum sacri praesulis
Pangit fidelis concio.

2. Sidus aeterni luminis
Propulsis umbris emicat,
Cujus nitore pascimur
Beata laudis gloria.

3. Victor hic est, qui perfido
Hoste calcato Domini
Crucis fulgens insignibus
Tollensque crucem sequitur.

4. Funus crudele vetuit
Afflictae matris unici
Votivi quaestus arbiter
Tutorque nati pervigil.

5. Puer amissos resumit
Spiritus annis floridus,
Gaudet incessu libera
Opem matrona sentiens.

6. Fontis ex hausto gurgite
Formosus infans occidit,
Pastor quem pius reddidit
Patri lugenti sospitem.

7. Felix antistes Claudius,
Natale cujus rutilat,
Gentes exsultant supplici
Voto canentes gloriam.

8. Sic te mercedis genere,
Sacerdos, ornat vario
Christus compage corporis
Relicta terris integra.

9. O lux et gemma praesulum,
Decore coelos amplians,
Caducum genus meritis
Adae parentis sustine.

10. Christo sit virtus genito,
Celso qui throno praesidet,
Cum patre et sancto spiritu
Regnans rex septus angelis.

Cod. Parisien. 915. saec. 15.

167. De sancto Columba.

Ad Vesp. et. Noct.

1. Columba penna nivea
Collo resplendens roseo
Loca petit siderea
E claustro mundi luteo.

2. Matre carens corporea
Patre gaudet empyreo,
Cum magistra virginea
Doctorum fulget cuneo.

3. Hic nidum sibi posuit
In petra poenitentiae,
Devotos Christo genuit
Pullos per verbum gratiae.

4. Pro dulci cantu quaerulis
Intendebat gemitibus,
Crebros adjungens sedulis
Fletus orationibus.

5. Soli Deo sit gloria,
Qui nos post cursus stadia
Columbae per suffragia
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B. 3. 13. A. — Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 215. B.

168. De sancto Columba.

Ad Laudes.

1. Jesu, redemptor omnium,
Servos benigne respice,
Per Columbae suffragium
Mites et castos effice.

2. Hic pietatis moribus
Refulsit in ecclesia,
Columbinis operibus
Cum summa pudicitia.

3. Vitans sordis malitiam
Peccati pro diluvio
Quaesivit sibi requiem
In arcae sacrae solio.

4. Felle carens et simplicem
Mentis habens intuitum
Laudem canit multiplicem
Super aquarum transitum.

5. Mundum calcans sub pedibus
Suspirat ad coelestia,
Sacris plenus operibus
Laetus gaudet in patria.

6. Soli Deo sit gloria,
Qui nos post cursus stadia
Columbae per suffragia
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B. 3. 13. A. — Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 215 B.

169. De ss. Cosma et Damiano.

Ad Vesperas.

1. Congaudentes exsultemus
Pari concordantia,
Regem regum collaudemus
Christum super omnia
Et devote postulemus
Sanctorum suffragia.

2. Vox exsultet, plaudat manus,
Corda sint simplicia,
Cosmas atque Damianus
Adsunt ad praesidia,
Quos afflixit vir profanus
Lysias insania.

3. Ortum ambo sortiuntur
Uno patre gemini
Et baptismum assequuntur,
Legem summi Domini,
Imbuendique traduntur
Simul sacrae pagini.

4. Inde simul amplexantur
Medicinae studium,
Dare gratis gloriantur
Infirmis auxilium,
A sanatis aspernantur
Habere stipendium.

5. Hi virtute meritorum
Corruscant miraculis,
Surdus audit et caecorum
Visus datur oculis,
Manus mancis, mutus fatur
Rectis verbis, modulis.

6. Fama currens germanorum
Divulgat solertiam,
Quisquis venit infirmorum
Ad horum praesentiam,
Expers recedit dolorum
Per Dei clementiam.

7. Quo comperto furibundus
Vocat ad praetorium
Praeses fratres iracundus,
Inquirit vestigium.
His sermo Dei facundus
Confirmat eloquium.

8. Sua fratrumque suorum
Confitentur nomina,
Illos praeses ad deorum
Invitat libamina,
Renuenti tormentorum
Promittit discrimina.

9. Laus sit patri, laus sit proli,
Laus sit sancto flamini,
Laus perenni Deo soli,
Laus et honor numini,
Nutu cujus alta poli
Conceduntur homini.

Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani prope Turones saec. 15. Cod. Turonens 152. — 1, 2 Pari concordemus. — 5, 5 Manus mansit. — 6, 5 Hi sermo. — 7, 1 suorum fehlt.

170. De ss. Cosma et Damiano.

Ad Matutinum.

1. Renitentes sacra dare
Germani daemoniis
Hos procurat fatigare
Praeses poenis variis,
Sed non prodest hos gravare
Illatis suppliciis.

2. Superatis sic tormentis
Et maris naufragio
Exstiterunt sanae mentis
Confuso supplicio.
Hostis premit saevientis
Animi confusio.

3. Post haec judex praeparavit
Flammarum incendium,
Quod in nullum contristavit
In veste, in medium
Flamma furens sed cremavit
Partem circumstantium.

4. Hos cum judex per tormenta
Non posset devincere
Nec per sua blandimenta
Ad deos adducere,
Sanctos jubet crucifigi,
Quos sic credit perdere.

5. Crucifixi, lapidati
Sunt petrarum ictibus,
Sed lapides retrodati
Vulnus dant jactantibus,
Permanserunt Deo grati
Illaesis corporibus.

6. Judex jubet evocari
Militum consortium,
Quorum sperat sanctis dari
Sagittis exitium,
Sed non possunt violari
Ictu ferientium.

7. Ictu dati retrolati
Cadunt in adstantibus,
Quibus multi cruentati
Jacent mortis nexibus,
Tunc privati sunt beati
Germani capitibus.

8. Laus sit patri, laus sit proli,
Laus sit sancto flamini,
Laus perenni Deo soli,
Laus et honor numini,
Nutu cujus alta poli
Conceduntur homini.

Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani saec. 15. Cod. Turonens 152. — 3, 4 In vestes Hs. — 6, 6 furientium Hs.

171. De ss. Cosma et Damiano.

Ad Laudes.

1. Cum duobus subierunt
Tres fratres martyrium,
Qui praesentes adfuerunt
Ad fratrum supplicium
Ad coeleste transierunt
Supernorum gaudium.

2. Cumque quidam fide clari
Starent ad spectacula
Cogitantes, inhumari
Quo possent corpuscula,
Tunc camelus coepit fari
Recensens miracula,

3. Quae fuerunt declarata
Per germanos populo,
A quo vox est sic prolata,
Ut eodem tumulo
Sint duorum collocata
Corpora cum titulo.

4. Admirantes sunt parentes
Hoc viso miraculo,
Decollatos reponentes
In eodem loculo,
Christum laudent obsequentes
Sanctis corde sedulo.

5. Fratrum turma jam gaudente
Coelis, quos optaverat,
Liberatur a serpente
Vir, in quem intraverat.
Qui sanctorum pura mente
Deum invocaverat.

6. Vir uxore commendata
Sanctis exit patriam,
Quae dum iret sauciata
Daemonis fallaciam
Sentit, sed est liberata
Per fratrum praesentiam.

7. Laus sit patri, laus sit proli.

Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani saec. 15. Cod. Turonens 152.

172. De ss. Cosma et Damiano.

1. Rex, diadema militum
Tibi agonizantium,
Intende melos, quaesumus,
Quod tibi corde canimus.

2. Glorificamus martyres,
Quos tu beasti homines,
Cosmam excellentissimum
Damianumque socium.

3. Hi testes tuae gloriae
Lisia diro praeside
Tibi triumphant, Domine,
Sanctorum spei maximae.

4. Devicto primum vinculo
Hi vinciuntur denuo,
Mari praeses immerserat,
Angelus mox ejecerat.

5. Hinc fornacis incendium
Devicere per spiritum,
Aestuat ignis clibanus,
Plus fervet ardor spiritus.

6. Post crucis sanctae vulnera
Iam praescinduntur capita,
Te triumphante spiritus
Coeli redduntur sedibus.

7. Christe, per eos, quaesumus,
Esto nobis propitius
Cum patre et sancto pneumate
Regnans per omne saeculum.

Brev. Mindense imp. s. l. anno 1515.

173. De sancto Cuthberto.

Ad Vesperas.

1. Magnus miles mirabilis,
Multis effulgens meritis,
Cuthbertus nunc cum Domino
Gaudet perenni praemio.

2. Carnis terens incendia
Corde credidit Domino,
Caduca cuncta contemnens
Caritatis officio.

3. Legis mandata Domini
Laetus implevit opere,
Largus, libens, lucifluus
Laudabatur in meritis.

4. Fecit manare flumina
Fontis signo perpetui,
Ubi nulla vestigia
Videbantur fonticuli.

5. Linguam resolvit vinculis
Longo tempore retentam
Petrosa terra segetem
Parvo produxit tempore.

6. Illius nos auxilium
Deprecamur perpetuum,
Ut mereamur dicere
Sine fine cum gaudio:

7. Gloria patri ingenito
Ejusque unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Dunelmense (?) saec. 10. Cod. Londinens. Harl. 2691. A. — Brev. ms. Coldoniense saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Londinens. Harl. 4664. B. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicum saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Londinens. Vesp. D. VIII. C. — Bei Stephenson, Latin Hymnus etc. p. 68. — 1, 2 et fulgens B.

174. De sancto Cuthberto.

Ad Matutinum.

1. Anglorum populi plaudite cuncti,
Hymnum dulcisona voce canentes
Cuthbertumque patrem signipotentem
Coelesti jubilo rite canentes.

2. Quem sol justitiae luminis auctor
Concessit nitidam stare lucernam,
Quo pellat tenebras daemonis atras
Pandat ac populis gaudia lucis.

3. Per quem mira Deus signa peregit,
Quae novit numero claudere nemo,
Fulserunt quoniam plurima valde
Totum quadrifidum nota per orbem.

4. Hujus voce madens arida tellus
Produxit liquido gurgite fontem
Petrosoque solo tempore parvo
Fecit multiplicem crescere messem.

5. Christi fortis erat miles inermis,
Ducens angelicam sedule vitam,
Multos eripiens mortis ab ore
Et cunctis reserans atria vitae.

6. Ejus per meritum, Christe, precamur,
Ut nobis reseres lumen Olympi,
Qui cum patre Deo paraclitoque
Regnas ac moderas saecula cuncta.

Brev. ms. Coldoniense saec. 13/14. Cod. Londinens. Harl. 4664.

175. De sancto Cuthberto.

Ad Laudes.

1. Adesto nobis, inclite
Confessor et egregie,
Cuthberte, qui in coelica
Cum Christo regnas gloria.

2. Beatus es, emerite
Et gloriose pontifex,
Cujus per omne saeculum
Pollet nomen et meritum.

3. Centena tibi praemia
Christi donavit gratia,
Quia fideli pectore
Parvo servisti tempore.

4. Dignanter ergo supplicum
Exaudi vota pauperum
Et solita clementia
Tu defer indulgentiam.

4. Est qui rex regum Dominus,
Unus Deus omnipotens,
Sit benedictus omnia
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Coldoniense saec. 13/14. Cod. Londinens. Harl. 4664.

176. De s. Cypriano Pictaviensi.

1. Cypriani laudiflui
Festum colentes martyris,
Christe, dignanter respice
Mercatos tuo sanguine.

2. Hic martyr insignis tuus,
Coelo terraeque rutilus,
Pro te effundens sanguinem
Pro nobis effundat precem.

3. Pollet claris qui meritis,
Nos solvat nexu criminis
Et impetratam protinus
Det nobis opem, petimus.

4. Monachorum plebeculae
Memento, martyr inclite,
Salvando clerum devotum
Et miserantem populum.

5. Sexum tu fove fragilem
Omnisque coetus ordinem,
Orando pacis inclitae
Munus nobis assurgere.

6. Praesta, pater, per filium
Hoc nobis unigenitum
Conjuncto sancto flamine
Omni per aevum tempore.

Brev. ms. SS. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. ex. Cod. Semin. Pictaviens s. n. — 2, 1 insignis tuis Hs. — 3, 1 clarisque Hs. — 4, 1 plebiculae.

177. De ss. Cyrico et Julitta.

1. Omnes terrarum incolae,
Ad diem festum currite,
Ut in virtute stabiles
Glorificetis martyres.

2. Julitta quaedam nobilis,
Martyr et mater martyris,
Hac die caesa gladio
Coelum petit cum filio.

3. Haec orta de nobilibus
Iconiorum civibus,
Gentilem sectam respuit
Et Christianam coluit.

4. Corporeorum uberum
Lacte fovendo puerum
Spirituali ubere
Fidem docebat sugere

5. Quo Alexander cognito
Opus requirit solitum
Et sui moris studio
Ferit utrumque gladio.

6. O magne martyr Cyrice,
Possesor aulae coelicae,
Per tuam innocentiam
Nobis acquire veniam.

7. Julitta, mater inclita,
Sanctarum choris addita,
Cum omni coetu virginum
Pro nobis ora Dominum.

8. Ut nos ad vestram gloriam
Per suam ducat gratiam
Et dominorum meritis
Det libertatem famulis.

9. In sua sapientia
Sit patri Deo gloria
Et patris sapientiae
Virtus in sancto flamine.

Brev. ms. Elnonense saec. 12. Cod. Valentianens. 95. A. — Grad. et Antiph. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisiens. Nouv. acq. 1235. B. — Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolens 41. C. — 2, 3 Coelum ivit A. — Str. 4 fehlt C. — 5, 1 Quod Alexandro cognitum BC. — Der Hymnus ist von Hucbald; cfr. J. Desilve, De schola Elnonensi, Lovanii 1890, p. 108. not. 4; die Melodie ist in B dieselbe wie zum Hymnus Beata nobis gaudia.

178. De ss. Cyrico et Julitta.

Ad Matutinum.

1. Audi, redemptor saeculi,
Voces cantantis populi
Bella Cyrici fortia
Et Julittae praeconia.

2. Cyricus, martyr inclitus,
Passus est martyr subditus
Membraque gerens tenera
Sub Alexandro vetera.

3. Trusit ambos in carcere,
Prunas ardentes temere
Iussit addi capitibus
Abstractis horum pellibus.

4. Prunae coronae citius
Splendentes tamquam radius
Solis fiunt per merita
Super eorum capita.

5. Sanctos fecit dividere
Serris et artus frangere
Tunc Alexander impius,
Ne loqui possent amplius.

6. Carnes frixae sartagine
Ex divino spiramine
Resurgunt palam omnibus
Conversis decem milibus.

7. Cyrici linguam scindere
Fecit et virus bibere,
Quod a mendico traditur
Et hoc hausto convertitur.

8. In catasta sunt positi
Completo cursu meriti,
Signantes plectunt capita.
Cyricus atque Julitta.

9. Vitam nobis in lumine
Eorum prece, Domine,
Da post vitae curricula
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolens. 41.

179. De sancto Desiderio.

Ad Nocturnum.

1. Atroci turbae obviat antistes
Lapide sistens monitu placare,
Prece satagit: parce quaeso ovi,
Macta pastorem.

2. Insontes pios, famine, delectos,
Mammas lambentes jugulat acerba
Manus et ictu celeri mactatis
Aethera pandunt.

3. Advolat clamor abdita per sentes,
Accurrunt cives celeri pro fuga
Aedem petentes, quos scelesta cohors
Perimit ense.

4. Vatis venusti cervicem pacatam
Tolli rex jubet, celeri attritus
Transvolat ictu spiritus excelsa
Carne dissutus.

5. Gloriam Deo superis maximam
Persolvant omnes sancti, qui proclivas
Preces attollant, quarum operatus
Ad coelos vehat.

Antiph. ms. S. Desiderii Avenionens. saec. 15. Cod. Avenionens. I. add. saec. 15/16. — Mel: Iste confessor. — Der Hymnus ad Vesp. ausgerissen, wodurch der Anfang der Erzählung verloren ist. — 1, 2 Lepide sistens monitum placare Hs. — 5, 3 attollat Hs.

180. De sancto Desiderio.

Ad Laudes.

1. Praesulis sacri lumine exstincto
Diris caeduntur spiculis et oves,
Pastori haerent martyrum catervae
Foetu demisso.

2. Allidit rupe fanaticus lictor
Caput impudens, cerebro conspersit
Lutea humi, spiritu discerpens
Vitam efflavit.

3. Carpitur Croscus, Arelate saevit,
Tument et turbae, rigide absorptus
Occubat nece, sceleris auctorem
Fana propugnant.

4. Accipe, praesul, peccantum praesagas
Supplicum laudes, numine orbatis
Lumen refunde, superi ut nobis
Ostia pandant.

5. Gloriam Deo superis maximam
Persolvant omnes sancti, qui proclivas
Preces attolant, quarum operatus
Ad coelos trahat.

Antiph. ms. S. Desiderii Avenionens. saec. 15. Cod. Avenionens. I. add. saec. 15/16. — 3, 1 Crescus Hs. Cfr. Greg. Turon. Hist. Franc. I, 32. — 3, 4 propugnat. — 4, 1 praesago. — 4, 2 laude. — 5, 3 attollant; opem ratus.

181. De sancto Domnino.

Ad Vesperas.

1. Christe, qui es vita
Sanctorum, lux, via,
Salus atque forma,
Nostra sume vota.

2. Qui fecisti tuum
Puerum Domnium
Sumere triumphum,
Vicit quo tormenta.

3. Coeli nunc in aula
Ovat hinc corona,
In terris qui mira
Patrat per te signa.

4. Unde tibi laudes
Decantemus omnes,
Hymnum depromentes
Votaque solventes.

5. Meritis ipsius,
Christe, te rogamus,
Nostros regens actus
Nobis sis placatus.

6. Nostrum et reatum
Deleas per ipsum,
Colamus ut festum
Ejus mente laetum.

7. Honor tibi, virtus
Atque summum decus,
Sit, Deus, qui trinus
Es semper et unus.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciense s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 277. C. — 1, 2 Sanctorum tu, das weitere fehlt B. — 2, 3 Sumeret triumphum B. — 2, 4 Vincique tormenta B. — 3, 2 Ornat hunc (l. hunc) B. — 4, 3 fehlt B. — 7, 3 Sit decus qui B.

182. De sancto Domnino.

Ad Laudes.

1. Omnium rector Deus et creator
Atque sanctorum bravium tuorum,
Domnini nobis colere triumphum
Annue sacrum.

2. Cumque bis quinos ageret hic annos,
Vile calcando, nititum petendo
Se tuo jugo copulavit ultro
Corde benigno.

3. Praesidi ductus stetit ut vir actus,
Signa virtutis meritis opimis
Monstrarunt virum populo beatum
Munere sacrum.

4. Invocans regem superos regentem
Templa destruxit, zabulum fugavit,
Reddidit vitae gelidos supernae
Atque catervae.

5. Spernit hic mundum sitiens Olympum,
Diligens Christum posuit se ipsum,
Sic se per dirum meruit tormentum
Scandere coelum.

6. Te Deum cujus meritis rogamus,
Arceas crimen, tribuas juvamen,
Ut tibi juncti valeamus almam
Ducere vitam.

7. Sit decus summo pariterque nato,
Flamini sancto simul et beato,
Qui regit cosmum sine fine trinus
Solus et unus.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciense s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 277. C. — 3, 2 virtutis nobis opimis C. — 3, 3 populum beatum fehlt B. — 5, 2 sq. posuit se ipsum sic se per dirum fehlt B. — 7, 2 Flaminique B; Flamini juncto C; simul et beato fehlt B. — 7, 3 cosma C; sine fine fehlt B. — 7, 4 Solus fehlt B.

183. De sancto Donatiano.

Ad Vesperas.

1. Christo cohaerens concio
Deo laudes altissimo
Donatiani praesulis
Piis solvat solemniis.

2. Praecordiorum abdita,
Concentuum praeconia
Dulci frequentent gloria
Tanti patroni gratia.

3. Hic carne vixit angelus,
Archos patrum sanctissimus
In spiritu propheticus,
Magnis nitens virtutibus.

4. Apostolorum praeditus
Auctoritate vivida
Dono superni spiritus
Solvit reorum vincula.

5. Ad martyrum consortia
Crucis tendens victoria,
Sacerdotum praefulgida
Est poderatus infula.

6. Nec serta desunt virginum,
Gemma pudoris caelibum,
Agnum Dei patris pium
Cum cantico sequentium.

7. Hujus, redemptor, inclita
Nos protegant solemnia,
Ut ejus in regno tuo
Communicemus praemio.

8. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Laudunens. 256. A. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracens. 93. B. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. C. — Brev. S. Donatiani Brugens. imp. Parisiis 1520. D. — 7, 3 Nunc ejus in A. —

184. De sancto Donatiano.

Ad Laudes.

1. Praesul magnificus. Donatianus,
Cujus de meritis sol hodiernus
Solemnis rutilat, tempora vitae
Virtutum titulis extulit apte.

2. Hinc arcem solii pontificalis
Salvator Dominus contulit illi
Clara metropoli, Gallia tota
Qua spectabilis est orbi universo.

3. Pastor sollicitus pro grege Christi
Sacris excubiis invigilavit
Adventum Domini pervigil orans
Et desiderio mentis anhelans.

4. O felix nimium, quem vigilantem
Dominus invenit, quem venerando
Occursu procerum coelicolarum
Hoc lucis jubare transtulit ad se.

5. Castris angelicis consociatus
Et vultus deici luce locatus
Nobis obtineat gaudia regni,
Destinata tuis, conditor orbis.

6. Hoc largire pater luminis omnis
Natum per proprium flamine sacro,
Qui tecum nitida vivit in aethra
Regnans et moderans saecula cuncta.

Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Laudunens. 256. A. — Brev. ms. Camerscense saec. 15. Cod. Cameracens. 93. B. — Brev. Cameracense imp. 1497. C. — 2, 1 Hic arcem A. — 2, 4 spectabilis es C.

185. De sancto Donato.

Ad Vesperas.

1. Iste confessor Domini Donatus,
A Deo patre coelitus donatus,
Hodie coelo fuit coronatus
Miro splendore.

2. Qui pius, prudens, flos religionis,
Qui sine naevo reprehensionis
Multos convertit conversationis
Flagrans odore

3. Ad sacrum cujus tumulum sanantur
Saepe, qui corde puro deprecantur
Vario morbo licet opprimantur
Sive languore.

4. Unde nunc noster vocibus canoris
Chorus exsultet laude confessoris,
Ut sociemur angelicis choris
Ejus amore.

5. Sit salus illi summae trinitati,
Quae gloriosis meritis Donati
Sanctorum jungat nos societati
Cum redemptore.

Brev. Sistaricense. imp. Sistarici 1513. — 2, 2 Ubi sine naevo. — 2, 3 Flagrans.

186. De sancto Donato.

Ad Nocturnum.

1. Pange lingua praeconium
Donati, Dei famuli,
Qui propter coeli gaudium
Contempsit pompam saeculi.

2. Sanctus ad sacerdotii
Sacrum promotus ordinem,
Tanti memor officii
Fugit in solitudinem.

3. Artare studens cellula
Mundi vitae incendium,
Ut posset sine macula
Servare sacerdotium.

4. Doctrinae theologicae
Ferventi vacans studio,
Vixit anachoretice
Cum Florentino socio.

5. Praesta nobis, rex gloriae,
Sancti Donati meritis
Supernae jungi gloriae
Cum sanctis tuis inclitis.

Brev. Sistaricense imp. Sistarici anno 1513. — 3, 1 trudens. — 3, 2 vita. — 4, 3 anachorice. — 5, 4 sanctis tuis ignosce, offenbar verdruckt.

187. De sancto Donato.

Ad Laudes.

1. Bodonensis ecclesiae
Abbas, Marius nomine,
Virtutum forma, lumine
Pollebat sapientiae.

2. Hic in spiritu visitat
Donatum, Dei famulum,
Sanctus obviam cursitat,
Dant sibi pacis osculum.

3. Post dulcia colloquia
Introeunt ecclesiam,
Donatus eucharistiam
Petit cum reverentia.

4. Soluto carnis vinculo
Post labores certaminum
Aeternae vitae pabulo
Sumpto migrat ad Dominum.

5. Sanctus vir illum Marius
Florentinusque tumulant,
Ad cujus tumbam crebrius
Virtutes multae pullulant.

6. Praesta nobis, rex gloriae,
Sancti Donati meritis
Supernae jungi gloriae
Cum sanctis tuis inclitis.

Brev. Sistaricense imp. Sistarici anno 1513. — 4, 2 laboris. — 4, 4 Spreto (sic) migrat. — 5, 1 vir ergänzt. — 6,4 vgl. den vorhergehenden Hymnus. —

188. De sancto Dunstano.

Ad Vesperas.

1. Ave, Dunstane, praesulum
Sidus decusque splendidum,
Lux vera gentis Anglicae
Et ad Deum dux praevie.

2. Tu spes tuorum maxima
Dulcedo nec non intima
Spirans odorum balsama
Vitalium melliflua.

3. Tibi, pater, nos credimus,
Quibus te nil jucundius,
Ad te manus expandimus,
Tibi preces effundimus.

4. Offer, sacerdos, hostias
Christo precum gratissimas,
Quibus placatus criminum
Solvat catenas ferreas.

5. Per quas Anglorum terminis
Ecclesiaeque filiis
Et nationes perfidae
Pestesque cedant noxiae.

6. Per te, pater, spes unica,
Per te, proles, pax unica,
Et, spiritus, lux unica,
Adsit nobis in saecula.

Hymn. ms. Anglo-Saxonicum saec. 10/11. Cod. Londinens. Vesp. D. XII. A. — Psalt. et Hymn. ms. Cantuariens. saec. 15. Cod. Lambethanus 558. B. — Psalt. et Hymn. ms. Cantuariens. saec. 14. in. Cod. Oxoniens. Ashmol. 1525. C. — Bei Stephenson p. 98. —

189. De sancto Dunstano.

Ad Nocturnum.

1. Per te nitescat, rex Deus,
Nox ista luce clarius,
Illuminat quam transitus
Tui Dunstani praesulis.

2. Hunc matris inter viscera
Tua repletum gratia
Ad usque mortis tempora
Magna ditasti gloria.

3. Per hujus en insignia
Christi tui praeconia
Sanctorum inter agmina
Crementa captant aurea.

4. Et mater virgo ecclesia
Ejus sequens vestigia
Ad patriam felicibus
Anhelat morum passibus.

6. Hinc laus, honor, hinc gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
Nunc et per cuncta saecula.

Psalt. et Hymn. ms. Cantuariens. saec. 15. Cod. Lambethanus 558. A. — Psalt. et Hymn. ms. Cantuariens. saec. 14. in. Cod. Oxoniens. Ashmol. 1525 B.

190. De sancto Dunstano.

Ad Laudes.

1. Dunstanus en coelestia
Ovans petit palatia,
Sequamur desiderio
Hoc consonantes cantico.

2. Ascensor euge coelice
Regnator et Olympice,
Felix coronis utere
Deique regnum posside.

3. Per haec rogamus gaudia,
Quae nunc petis perennia,
Haec festa nobis prospera
Tuis coronis fulgida.

4. Nobis Deum et nos Deo
Offer pio suffragio,
Ubi cum angelis tuo
Communicemus gaudio.

5. Praesta, pater, per filium,
Praesta per alnum spiritum,
Ut Dunstani ad consortia.
Tua tendamus gratia.

Psalt. et Hymn. ms. Cantuariens. saec. 15. Cod. Lambethanus 558. A. — Psalt. et Hymn. ms. Cantuariens. saec. 14. in. Cod. Oxoniens. Ashmol. 1525. B.

191. De sancto Eleario.

In 1. Vesperis.

1. Iste confessor Domini sacratus,
Carnis repressor et mundani status,
Rite possessor factus est beatus
Regni coelorum.

2. Qui pius, prudens, humilis, pudicus
Verbo colludens sponsi fit amicus,
Recte concludens pergit inoblitus
Viam justorum.

3. Ad sacrum cujus tumulum frequenter
Plasmator suus adspicit clementer,
Meritis hujus abigit potenter
Mala morborum.

4. Unde nunc chorus hujus in honorem
Cantu sonorus laudat creatorem,
Sponsus decorus det, ut per amorem
Loca piorum.

5. Laus Deo trino unique reddatur,
Situ supino tellus quo firmatur
Poloque bino coelum regyratur,
Deo deorum.

Brev. ms. S. Victoris Massiliensis anni 1497 (Privatbesitz) A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B. — A schreibt Elciarius und Elziarius.

192. De sancto Eleario.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, corona omnium,
Perpes sanctorum gloria,
Dona per Elearium
Te frui nos in patria.

2. Tui sacri qui nominis
Memor hora septemplici,
Laudes devoti carminis
Persolvit corde supplici.

3. Qui rite mundi gaudia
Hujus caduca respuens,
Sanctorum lustrat atria
In mente Deum contuens.

4. Hujus benigne annue
Juvari nos suffragiis
Donumque nobis influe
Sacris viri vestigiis.

5. Sit, Christe, rex piissime,
Tibi, patri cum spiritu
Honor, decus, amplissime,
Mundi totius ambitu.

Brev. ms. S. Victoris Massiliens. anni 1497 (Privatbesitz). A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B. — 3, 4 continens B. — 5, 2 cum flamine B.

193. De sancto Eleario.

Ad Laudes.

1. Jesu, corona celsior,
Sanctorum lux et praemium,
In coelis qui sublimior
Coronas Elearium.

2. Da supplicanti coetui
Expiari criminibus,
Opus jungas affectui
In hujus sancti laudibus.

3. Anni decurso tempore
Trigenique septennio
Exit mortali corpore
Junctus coeli collegio.

4. Hic vana terrae gaudia
Luxumque carnis horruit,
Inter sponsae conjugia
Virgo purus emicuit.

5. Te, Christe, rex piissime,
Hic contemplando jugiter
Sic transformatur intime
In te, quem sitit fortiter.

6. Virtutum actu continens
Jejuna membra detulit,
Hic coeli dapes obtinens,
Quas carnis cibo praetulit.

7. Proinde te, piissime,
Precamur omnes supplices,
Alme, precibus annue,
In vita secum colloces.

8. Gloria tibi, Domine,
Gloria unigenito,
Simplo qui regnas numine
Cum spiritu paraclito.

Brev. ms. S. Victoris Massiliensis anni 1497 (Privatbesitz) A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B.

194. De sancto Eleario.

In 2. Vesperis.

1. Jesu, corona virginum,
Elearius coluit
Sanctus, cum carnis cubitum
Cum sponsa motus horruit.

2. Qui pascis inter lilia
Sancti sanctaeque conjugis,
Propinqua dum praesentia
Temptamenta plus abigis.

3. Quocumque pergis virgines
Te prosequuntur laudibus,
Quorumque membra contines
A spurcis luxus actibus.

4. Te deprecamur largius,
Sic sensus mentis foedera,
Ut evitemus plenius
Corruptionis vulnera.

5. Laus, honor, virtus gloria
Patri, prolique flamini,
Quo carnis cum victoria
Puro jungamur agmini.

Brev. ms. S. Victoris Massiliens. anni 1497 (Privatbesitz). — 2, 4 abigit Hs. — 3, 2 Horumque . . . continens Hs. — 3, 4 spursis. Hs. — 4, 3 Ut fehlt Hs.

195. De sancto Eleutherio.

Ad Vesperas.

1. Renovantur solemnia
Pastoris Eleutherii,
Quibus praesens familia
Pangit affectum gaudii.

2. Portum salutis reperit
Post Syrtes hujus saeculi,
Cum eum non terruerit
Tristis adspectus zabuli.

3. Per hunc fides renascitur
Effusione sanguinis,
Sic enim truncus moritur,
Ut vis erumpat germinis.

4. Vox est audita coelitus,
Visa lucis serenitas,
Cum fertur ejus spiritus
Per rectas vitae semitas.

5. Sol quondam tectus nebula
Claro refulsit lumine,
Dum post mortem miracula
Clarent in ejus nomine.

6. Dei trini et simplicis
Collaudemus magnália,
Qui nos tanti pontificis
Prece ducat ad gaudia.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacens. XXI. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Insulens. 10. B. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Valentianens. 98. C. — Brev. Tornacense imp. s. l. 1497. D.

196. De sancto Eleutherio.

Ad Laudes.

1. Dies adspirat celebris
Cum pater sanctus libere
Fugit a mundi tenebris
Jam lucis orto sidere.

2. Victor triumphat inclitus,
Per ipsius suffragia
Confer, creator spiritus,
Beata nobis gaudia.

3. Pulsis procul molestiis
Et hostis fraude lividi
Modulatur in nuptiis
Ad coenam agni providi.

4. Tribus est vita mortuis.
Data per ejus meritum,
Siccine laudes adstruis,
Deus, tuorum militum?

5. Finito vitae spatio
Da libertatem transitus,
Unum patri cum filio,
Nunc sancte nobis spiritus.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacens. XXI. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Insulens. 10. B. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Valentianens. 98. C. — Brev. Tornacense imp. s. l. 1497. D.

197. De sancto Eligio.

In 1. Vesperis.

1. De fabri ministerio
Assumptus in pontificem,
Pastoris in officio
Renovavit aurificem.

2. Verbo potens et opere.
Servire Christi nomini,
Novo vasorum genere
Exornat templum Domini.

3. Manum misit ad malleum
Verbum exemplis adstruens,
Sic vas format idoneum,
Verbum vita non destruens.

4. Malleus verbi ratio,
Fornax zeli constantia
Follis est inspiratio,
Incus obedientia.

5. Sic faber in pontificem,
In montem crevit atomus,
Lemovicae aurificem,
Patrem jactat Noviomus.

6. Faber et fabri filius,
Fabrum creans Eligium,
Nobis adsit propitius
Per hujus fabri studium.

Brev. ms. Augustodunense saec. 15. Cod. Parisiens. 1056. A. — Brev. ms. Cenomannense saec. 15. Cod. Parisiens. 1302. B. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionens. 112. C. — Psalt. et Hymn. ms. Lirens. saec. 14. in. Cod. Londinens. Add. 16 975. add. saec. 15. D. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. E. — Brev. Belnense imp. s. l. et a. F. — Brev. Noviomense imp. Parisiis. 1515. G. — 2, 2 Christi servire G. — 5, 1 Hic faber A; Fit faber G.

198. De sancto Eligio.

Ad Nocturnum.

1. Hymnorum modulis cordeque consono
Laudari Dominum condecet omnium,
Nobis Eligium qui dedit inclitum,
Illum pontificem pium.

2. Hic prudens laicus dogmata diruit,
Quae fudit rabies haeresiarchium,
Ejus cor sophia namque repleverat,
Per quam terrea spreverat.

3. Fultus hoc fidei tramite coelitus
Plebis eligitur pastor Eligius,
Quam mire docuit dans opus arduum
Sancto flamine praevio.

4. Illi simplicitas adfuit alitis,
Quae, quod felle caret, nescit ineptias,
Ac cautam speciem pinxerat anguium
Puro corde reconditum.

5. Eligi, poscimus te, pater optime,
Pro nobis Domino funde preces pio,
Nos mundet scelerum sorde foetentium
Donans foedere coelitum.

6. Te, summa deitas unaque, poscimus,
Ut culpas abluas, noxia subtrahas,
Des pacem famulis, nos quoque gloriam
Per cuncta tibi saecula.

Brev. ms. Cenomannense saec. 15. Cod. Parisiens. 1302. A. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. B. — Brev. ms. Lingonense anni 1480. Cod. Lugdunens. 474. C. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontanus 26 (Invent. Robert). D. — 1, 2 Laudare A; omnibus A. — 1, 3 inclitis A. — 1, 4 Illis A. — 2, 4 Per quem CD. — 3, 1 Multus haec CD. — 3, 2 Plebe deligitur A; Plebis diligitur CD. — 3, 3 Quem mire A; quem ire C. — 4, 1 adfuit halitus A, alitus C. — 4, 3 Ac tantum species A; ac cautum specimen B; Ancantum speciem C; antcautum speciem D. — 5, 1 Eligi te petimus C. — 5, 3 sorde frequentium AB. — 5, 4 sedera coelitus AB. — 6, 2—4 fehlen A. — 6, 4 tibi fehlt C.

199. De sancto Eligio.

Ad Laudes.

1. Quis similis Eligio
In pietatis munere,
Cujus curat oratio
Morbos in omni genere.

2. Sanandis animalibus
Medelam praestat simplicem,
Medicandis hominibus
Curam impendit duplicem.

3. Sanandis animalibus
Est corporalis medicus,
Medicandis spiritibus
Spiritualis practicus.

4. Dum attendit in homine
Conditoris imaginem,
Vitali medicamine
Utrumque sanat hominem.

5. Miramur in Eligio
Pastorem, fabrum, medicum,
In triplici mysterio
Tria commendant unicum.

6. Pastor pascit, aedificat
Faber, medetur medicus,
Trinitatem magnificat
In tribus praestans unicus.

7. Faber et fabri filius etc.

Brev. ms. Augustodunense saec. 15. Cod. Parisiens. 1056. A. — Brev. ms. Cenomannense saec. 15. Cod. Parisiens. 1515. B. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479, C. — Brev. Belnense s. l. et a. D. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionens. 112. E. — 1, 4 omni tempore A. — 3, 4 Spiritualis medicus A; Spiritus paraclitus B. — 5, 1 Mirantur AB.

200. De sancto Eligio.

In 2. Vesperis.

1. Pium patrem Eligium,
Electum Dei gratia,
Mundo reddunt eximium
Meritorum insignia.

2. Oriundus Lemovicis
Agens fabrile studium
Omnem vincit aurificis
Sculpturam et ingenium.

3. Hic in arte mirifica
Fabrum contemplans omnium,
Rerum videt in fabrica
Trinitatis vestigium.

4. Opus naturae superat
Per artis pulchritudinem,
In utroque considerat
Speciem, modum, ordinem.

5. Lemovicorum civitas
Tanto floret artifice,
Noviomorum dignitas
Tanti pastoris apice.

6. Dum vas regi Lothario
Ex auri massa fabricat,
Aurum in fabri studio
Summus faber multiplicat.

7. Faber et fabri filius etc.

Brev. ms. Augustodunense saec. 15. Cod. Parisiens. 1056. A. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionens. 112. B. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. C. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. B. — Brev. Belnense imp. absque. E. — Psalt. et. Hymn. ms. Lirens. saec. 14. in. Cod. Londinens. Add. 16975. F. — 1, 1 Olim patrem Eligium AB. — 1, 4 Meritorum in curia A. — 2, 2 fabricae studium A. — 2, 3 Omne vincit AB. — 4, 3 In utrumque A. — 6, 1 Cum vas C.

201. De sancta Elisabeth.

1. Insigne sidus claruit
Elisabeth, quae respuit
Mundi pompas pro Domino
Sacro fulta evangelio.

2. Vitam elegit pauperem
Miro se reddens humilem,
Expendit large praedia
Dans egenis necessaria.

3. Attrectabat obsequiis
Leprosos, quosque debiles,
Pupillis atque orphanis
Affectu matris deserviens.

4. Non cessabat intuitu
Contemplari pervigili
Sponsum haec in miseria,
Quem patris cernit in gloria.

5. Ad tumbam testimonia
Sanctitatis indicia
Crebro per mundi climata
Christus revelavit plurima.

6. Visum caeci recipiunt,
Claudi salvi exsiliunt,
Spiritus mersis mortuis
Revocatur ejus meritis.

7. Precamur, regis filia,
Ut per tua suffragia
Tecum post transitoria
Fruamur Christi praesentia.

Brev. Havelbergense imp. Lipsiae 1518. — Jede vierte Zeile hat eine Silbe mehr als die übrigen.

202. De sancto Eparchio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Pangat mater ecclesia
Eparchii praeconia,
In ejus laude resonent
Mens et lingua, ne dissonent.

2. Cujus insedit pectori,
Ut non faveret corpori,
Sed ancillaret animae
Illud castigans apprime.

3. Insignis iste genere
Tria tentavit sincere,
Mundum, serpentem veterem,
Carnem, sibi dans carcerem.

4. Caecis visum restituit,
Aegris salutem praebuit,
Defunctis vitam reddidit,
Daemones fugans perdidit.

5. Qui devote obsequitur
Eparchio, vix patitur
Repulsam, quin obtineat
Hoc, quod quaerit, et habeat.

6. Honor patri, laus filio,
Flamini benedictio,
Trinitati sit gloria,
Cujus fruamur gratia.

Officia ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalens. 81.

203. De sancto Eparchio.

Ad Laudes.

1. Confessorum eximio
Laudes demus Eparchio,
Qui nos sanctis in aethere
Felici jungat foedere.

2. Qui furi vitam reddidit,
Qui diu furcae pendidit,
Mortis fugans dispendium,
Salutis praebens praemium.

3. Qui abstulit huic praedium,
Vi tandem tactus febrium
Nunquam sanari potuit,
Donec illud restituit.

4. Angelus ei praestitit
Cibum, dum cella perstitit,
Nec ullo usus alio
Est ibidem edulio.

5. Qui portum naufragantibus
Dedit ad se clamantibus,
Nobis salutem praebeat
Et ad superna provehat.

6. Sit laus sancto spiritui,
Virtute cujus indui
Poscimus, nobis filius
Sit cum patre propitius.

Officia ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalens. 81. 2, 3 fugiens Hs.

204. De sancto Erconwaldo.

1. Festiva dies annua
Nobis refert solemnia,
Qua Erconwaldus coelicam
Est translatus ad patriam.

2. Qui primum abbas nobilis
Vitae fulsit in meritis
Deique nutu deinceps
Lundoniae fit pontifex.

3. Hic vitam duxit coelibem,
Per quam est nactus requiem,
Ad animae proficuum
Cursus finivit temporum.

4. Cujus nos prece Dominus
Donis ditet coelestibus,
Conferat et perpetuam
Cum patrono laetitiam.

5. Gloria tibi, Domine, etc.

Hymn. ms. Berchingens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III. 54.

205. De sancto Ethelberto.

1. Sanctorum meritis jungat praeconia
Regis et martyris praesens ecclesia,
Qui Christo studuit a pueritia
Placere super omnia.

2. Tu stirpis regiae germen eximium,
Tu pudicitiae non marcens lilium,
Tu terra proferens fructum centesimum,
Tu vernans rosa martyrum.

3. O digna laudibus tui memoria,
Qui coeli civibus pares in gloria,
Cum serta singulis sint data singula,
Tu digne fers duplicia.

4. Tu cum virginibus agnum insequeris,
Tu cum martyribus gloria frueris,
Tu innocentibus innocens jungeris,
Cunctorum fretus gaudiis.

5. Sit laus et gloria patri cum filio,
Sancto spiritui sit jubilatio.
Pax et imperium sit tribus in uno,
Qui regnat sine termino.

Brev. Herefordense imp. Rotomagi 1505.

206. De sancta Ethelburga.

Ad Vesperas.

1. Adsis nobis matris amore,
Adsis, Ethelburga, favore,
Tu nos in Christo genuisti,
Tu lactasti, tu solidasti.

2. Nos custos jugi pietate
De coelesti sede tuere,
Et nobiscum prompta manere
Tecum fac et nos habitare.

3. Assuevisti munere divo
Hoc septum splendore superno
Et suavi gratanter odore
Nutu dulci mirificare.

4. Huic et pronam porrigis auram
Et multam das larga salutem,
Diversos morbos maculasque
Hic Jesus curat, pia, per te.

5. Congaudent tua lumina bina
Hildelit Wilfridque beata,
Nobis tres caecae sua quaeque
Sanantur trina bonitate.

6. Hinc trinum laudemus et unum
Patrem, natum, pneumaque sanctum,
Nos solvet vestra prece trina,
Qui regnat per saecula cuncta.

Hymn. ms. Berchingens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54.

207. De sancta Ethelburga.

Ad Nocturnum.

1. Lucent Ethelburga mira
Sublimiter miracula,
Quae trudit hostes efferos
Et sanat aegros anxios.

2. Ursus, leo, lupus sacra
Sua servant per te limina
Arcentque longe noxios,
Quos mox receptant credulos.

3. Ferina sic ferocitas
Hominum domatur per feras;
Et qui rapaces venerant,
Opima dona victimant.

4. Orare sueta debilis
Ad corpus almae virginis,
Hinc dum foras excluditur,
Foris saluti redditur.

5. Deo patri sit gloria etc.

Hymn. ms. Berchingens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Triniatis Cantabrigens. O III 54. — 1, 3 effores Hs. — 2, 3 lumina Hs.

208. De sancta Ethelburga.

Ad Laudes.

1. Haec aula Christo concinat,
Quo lux Ethelburga micat,
Sol verus hanc illuminat
Gratamque signis comprobat.

2. Hostes pavore luminis
Pelluntur aede virginis
Et mente capti lubricant,
Ne busta sancta proterant.

3. Ecclesiae furem suae
Jactat marino turbine,
Tranquillitas mox redditur,
Dum virgo votis poscitur.

4. Ferratus hinc abscesserat,
Qua caritas matris vocat,
Cadunt regresso vincula
Per caritatem diruta.

5. Deo patri sit gloria etc.

Hymn. ms. Berchingens. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54.

209. De sancta Ethelreda.

Ad Vesperas.

1. Quam jucunda dies fulget in orbe,
Laetetur pia plebs conjubiletque
Festum concelebrans virginis almae
Prolis sceptrigeri praecluis Annae.

2. Haec ignita poli regis amore
Terrenos thalamos tempsit amare,
Carnis comminuit spicula mire,
Coelesti clipeo tecta per omne.

3. Aeternis inhians nocte dieque
Mundi postposuit florida quaeque,
Nunc ergo supera regnat in arce,
Felix virgineae juncta choreae.

4. Ethelreda tuos virgo tuere,
Noxarum, petimus, vincula rumpe,
Virtutum studiis pectora subde,
Da, simus nitidi corpore, mente.

5. Sit laus ingenito luxque decusque,
Nato doxa, salus imperiumque,
Virtus spiritui, splendor honorque,
Nobis, une deus, auxiliare.

Brev. ms. Eliense saec. 13. Cod. Cantabrigens. Ii IV 20. A. — Brev. ms. Eliense (?) saec. 13. Cod. Parisiens. 12036. B. — 1, 4 procluis B. — 2, 3 comminute B.

210. De sancta Ethelreda.

Ad Nocturnum.

1. Audi, Jesu rex, cantica,
Quae plebs canit hymnidica,
Festa colens praedulcia
Ethelredae pro gloria.

2. Quae tua ingens gratia
Carnis vicit incendia,
Maritali sub copula
Virgo manens in saecula.

3. Regni linquens fastigia
Coenobii fit incola,
Auro texta purpurea
Calcavit tamquam stercora.

4. Trinitati sit gloria,
Laus, virtus et potentia,
Regi regum, qui omnia
Nutu regit imperia.

Brev. ms. Eliense saec. 13. Cod. Cantabrigens. Ii IV 20. A. — Brev ms. Eliense (?) saec. 13. Cod. Parisiens. 12036. B. — 3, 1 fastidia B.

211. De sancta Ethelreda.

Ad Laudes.

1. Noctis decurso nubilo
Mundum lustrat sol radio,
Psallat chorus in jubilo
In reginae tripudio.

2. Quae trito luxu carneo
Sponso nupsit virgineo,
Cum quo gaudens perpetuo
Coeli regnat in solio.

3. Cujus corpus in tumulo
Pausat velut in thalamo,
Prorsus abest corruptio
Castitatis indicio.

4. Sit patri laus ingenito,
Sit pax et honor genito,
Sit gloria paraclito,
Uni Deo et Domino.

Brev. ms. Eliense saec. 13. Cod. Cantabrigens. Ii. IV. 20.

212. De sancto Eugendo.

Ad Matutinum.

1. Emicat almifici famuli
Coelitus alma dies Domini,
Eugendi cluit altus honor,
Perpetuo renitens bravio.

2. Hunc puerum Deus aptificat
Ordinis angelici gregibus,
Membra sopor tenet et trahitur
Mens bona, quo videat Dominum.

3. Coelica cum patribus geminis
Agmina cernit in horomate,
Vestibulo rapitur proprio,
Vivat ut altithrono Domino.

4. Hinc orientis ab axe patet
Semita cum gradibus rutilis,
Cum jubilant superi socii
De egregio Domini famulo.

5. Sic nova progenies meritis
Claruit eximiis patulo
Militiaeque tuae, bone rex,
Pars nitet haud nimis exigua.

6. Gloria cum patre sit genito,
Spirituique proinde sacro,
Qui Deus unus et omnipotens
Hunc memorum faciat memorem.

Brev. ms. S. Claudii saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 136. — 5, 4 aut nimis Hs. – 6, 1 sqq. Doxologie nur angefangen. Mel. offenbar: Martyris ecce dies Agathae.

213. De sancto Eugendo.

Ad Laudes.

1. O generatio recta satis,
Spiritus ut loquitur Domini,
O benedicte pater geniti,
Munera qui capis ampla Dei.

2. Respuit ut Babel ac tenebras
Pusio curriculis teneris,
Lilia cum violis tenuit
Praeposuitque Deum vitiis.

3. Optat amare Deum monachus,
Cum monachis sua claustra tenens,
Ut sequipes Domini cruciger
Splendida signa ferens populis.

4. Fretus amore Dei valuit
Pellere moestificos fremitus,
Spargere praesidium miseris
Monstraque frangere daemonica.

5. Nota Dei bonitate fruens
Fulsit apostolico solio,
Discipulumque globum meruit
Dogmate pascere clarifico.

6. Ergo tuis, pater, esto favens,
Cui voluere poli proceres
Se comites dare conspicuos,
Affer opem propriis ovibus.

7. Sospitet ecclesiam Domini
Excubiasque tui tua prex,
Dilue crimina dira satis
Conciliaque Deo monachos.

8. Gloria cum patre sit genito
Spirituique proinde sacro,
Qui deus unus et omnipotens
Hunc memorum faciat memorem.

Brev. ms. S. Claudii saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 136.

214. De sancta Eufemia.

1. Eufemia vere bona
Tu vocaris femina,
Per divina capax dona
Dans viriutum semina,
Cincta castitatis zona,
Caritate gemina.

2. Bonum omne percepisti
Ex amore comparis,
Bonum omne possedisti
Vi superni jubaris,
Bonum omne collegisti
Fonte sacri nectaris.

3. Tibi bonum imprecamur
Omne, virgo regia,
Fac, ut bonum assequamur,
Post hanc vitam, eia,
Dei vultu perfruamur
Carentes elegia.

4. Quia bona, posce bonum,
Hic qui stamus pavide,
Veri Salomonis thronum
Ut petamus avide,
Dent hoc tua festa donum
His, qui jacent gravide.

5. Gaude, virgo gloriosa,
Gaudia feliciter
Coeli prudens et formosa
Meruisti largiter,
Nostra pectora petrosa
Frange rore suaviter.

6. Trinitati conregnanti
Laus sit et imperium,
Quae dat vires triumphanti,
Menti refrigerium,
Plebi suae sit adstanti
Bonum desiderium.

Brev. ms. Lubicense (ol. 62) saec. 15.

215. De sancta Eulalia.

In 1. Vesperis.

1. Tripudium Eulaliae
Emeritensis hodie
Elnensis psallat concio
Ejus fulta praesidio.

2. Quae tormenta carnificum
Diraque jussa principum
Sprevit freta munimine,
Qui dat augmentum gratiae.

3. In annis namque teneris
Dictis obvians praesidis
Protecta sancto flamine
Tuta fit in certamine.

4. Corpus chalci immergitur,
Cujus vis mox refellitur,
Suspensa in equuleo
Nive albatur roseo.

5. Acerbitas jam chalcea,
Mira cogit flagrantia
Adstantes nunc persolvere
Deo laudes cum munere.

6. Gloria sit altissimo
Ejusque nato inclito,
Qui martyrem in solio
Collocavit aethereo.

Brev. ms. Elnense saec. 13/14. (Privatbesitz) A. — Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. B. — 3, 3 sq. und 4, 3 sq. vertauscht B. — 4, 1 Chalci corpus B. — 6, 3 martyrem insolito B.

216. De sancta Eulalia.

Ad Nocturnum.

1. Jucunda vox fidelium
Ingens depromat meritum
Hujus sacratae virginis
Triumphantis cum angelis.

2. Puellare nunc proelium,
Pangamus atque praemium,
Nam in aetate tenera
Hostis vicit molimina.

3. Imbuta sancto pneumate
Fraudes elidit Satanae,
Audacter fatur praesidem,
Se fore Christi cultricem.

4. Nudata quoque corpore
Constantior fit in mente
Praecincta Dei balteo
Reddit laudes altissimo.

5. Annuat nostris sensibus,
Sustinere certamina,
Quae jam victrix in aethera
Cuncta regnat per saecula.

Brev. ms. Elnense saec. 13/14. A. — Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500 B. — 4, 3 Munda praecincta balteo B.

217. De sancta Eulalia.

Ad Laudes.

1. Virginis nunc Eulaliae
Laudes promamus hodie
Concrepantes in jubilo
Claras voces cum cantico.

2. Recensentes victoriam
Martyrii et gloriam,
Qua triumphat cum angelis
Residensque in superis.

3. Senum superat rabiem
Imbecillis infantia,
Fraudemque prostrat hostium
Coelesti sapientia.

4. Laus honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Elnense saec. 13/14. A. — Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500 B. — 3, 3 Fraudesque B; prostat B.

218. De sancta Eusebia.

1. Christe, redemptor omnium,
Infirma nostri corporis
Mundentur et peccamina
Tua pia clementia.

2. Quo tibi laudes debitas
Reddamus piae virginis,
Devota nunc Eusebiae
Venerantes solemnia.

3. Quae tuo dira vulnera
Amore flagr*ans pertulit*
Paterno et imperio
Fratris semper recentia.

4. Cujus preci*bus inclitis*
*Ad*sis benignus miseris,
Corruptionis *vulnera*
Nescire prorsus omnia.

5. Ut contemnentes gaudia
*Mun*dana, semper perfrui
Possimus hic et perpetim
Vultus tui praesentia.

6. O pia virgo, aggrega
Cum sanctis tuos omnibus
In patris Dei dextera,
Quo te sedere credimus.

7. Sit, Christe rex etc.

Psalt. ms. Marchianense saec. 9. Cod. Duacens. 170. add. saec 10. Die durch liegenden Druck bezeichneten Stellen fehlen in Folge von Beschädigung der Handschr. und sind durch Konjektur ergänzt — 6, 2 tuis.

219. De sancta Eusebia.

1. Audi, benigne conditor
Mundique factor omnium,
Festa colentes virginis
Redde beatae vigiles.

2. Eusebiae, mentibus
Quo tibi laudes debitas
Vocis canamus Domino
Universorum strenui.

3. Haec tua virgo jugiter
Dira flagella pertulit
Vitae perennis gratia
Nunc regnans in coelestibus.

4. Cujus obtentu gloriae
Tuis hic pie famulis
Dimitte noxam' criminis
Vitam beatam tribuens.

5. Laus et perennis gloria.

Psalt. ms. Marchianense saec. 9. Cod. Duacens. 170. add. saec. 10.

220. De sancto Evodio.

Ad Vesperas.

1. Summe confessor inclite,
Antistes devotissime,
Cum ceteris sodalibus
Adesto nostris precibus.

2. Praesul Evodi nomine
Scrutarioque comite
Cum ceterorum agmine
Veniam lapsis tribue.

3. O felix gemma praesulum,
Actus honor pontificum
Amicusque fidelium,
Exaudi preces supplicum

4. Hic decorator patriae
Spectabilisque genere
Vallanorum ecclesiam
Miro fundavit opere.

5. Nunc fulget in coelestibus
Cum supernorum civibus
Ornatus diademate
Ex pretioso lapide.

6. Chorus laetatur martyrum,
Quem de cruore roseo
Confessione personat
Albescens quasi lilium.

7. Hos protectores saeculi
Fecit virtus altissimi,
Ut precibus obtineant,
Quaecunque velint fieri.

8. Hinc psallat omnis populus,
Summis resultet viribus,
Uterque sexus hominum
Praestet illis obsequium.

9. O gloriosi praesules,
Adstantis cleri memores,
Subvenite piissimi
Ante conspectum Domini.

10. Gloria sit ingenito
Ejusque unigenito
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 277. C. — 3, 2 Artus honor C. — 3, 3 Cum ambitu fidelium AC. — 5, 1 Hic fulget A. — 7, 1 Vos protectores B; Hinc protectores A. — 7, 2 Cessit virtus B. — 9, 1 O fehlt ABC. — 10, 1 Gloria patri ingenito AC; Gloria patri sit ingenito B.

221. De sancto Evodio.

Ad Laudes.

1. Christe cunctorum dominator alme,
Dulciter hymnum benignus assume
Sancti Evodii nec non Scrutarii
Ac ceterorum.

2. Quos in amore electos a mundo
Aurea namque descripsit arundo
Dei dictante dextera clementi
Ac bonitate.

3. Hic praesulatus ascendens honore
Grex laetabundus claruit in orbe,
Confessionis felicis excessu
Vivere linquens.

4. Hinc coeli cives penitus effecti,
Laetos heroas aethera mirantur,
Quos indefessus rutilus fulgoris
Splendor illustrat.

5. Unde sanctorum modulantes cleri
Praesulis hujus meritis immensi
Ac ceterorum celebri triumpho
Canite laudes.

6. Ut in extremo agamur excelsi
Flaminis instar coelitus emissi
Nos sine fine lux alma circumdet
Vitae perennis.

7. Laus, honor, virtus, gloria, potestas,
Sit patri summo pariterque nato
Paraclitoque sancto spiritui
Nunc et in aevum.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 277. C. — 1, 1 Christe tuorum B. — 1, 2 Dulcior hymnum A. — 2, 1 Quos in albone C; a fehlt C; electos eundo A. — 2, 3 Dei dedicavit B. — 3, 1 conscendens A, contendens B. — 3, 4 Munere linquens B. — 4, 2 Laetos ereos C. — 4, 3 Que indefectus C; rutilis B. — 5, 1 Inde AB. — 6, 1 Et in A: agamus A, agimus B, agminis C; excelso B. — 7, 2 Fluminis instar AC. — 8, 2 summo paraclitoque nato A. — 8, 3 Pariterque sancto A. — 8, 4 in aeternum B.

222. De sancta Fide.

1. Hymnum novum decantemus
generosae virginis,
Hymnum novum ac praeclarum
gloriosae martyris,
Hymnum faustum sacrae Fidis
virginis et martyris.

2. Hymnum Christo decantemus
et regi piisimo,
Qui decorem sibi Fidis
amore perpetuo
Concupivit et aeterno
sociavit thalamo.

3. Plaudat polus, plaudat tellus
hoc fecunda germine,
Plaudat chorus monachorum
tanta laetus martyre
Et chorea puellarum
hac resplendens lampade.

4. Urbs Agennum primo felix
tali flore floruit,
Post infelix ob neglectum
graviter ingemuit,
Cum orbata sua gemma
lusca mox erubuit.

5. Istum florem Daciani
rabies desecuit,
Sed in hortis reparatus
paradisi floridis
Vincit omnem virgultorum
decus semper viridis.

6. In odore unguentorum
hujus vir Caprasius
Animatus recucurrit
ad sacrum martyrium,
Ut tenellae vir puellae
augeretur viribus.

7. In odore unguentorum
hujus sacrae virginis
Jam curramus et virtutum
constipati flosculis
Ante thorum hujus demus
dulce carmen dramatis.

8. Salve sancta, salve pulchra,
post Mariam inclitam
Quam habemus singularem
feminarum gloriam,
Signis cunctis praepollentem
summi patris gratia.

9. Sit laus, decus, honor, virtus
patri, proli, flamini,
Qui dignatus famulatum
sanctae Fidis virginis
Sponsam sibi sublimavit
in coeli palatiis.

Trop. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 10. Cod. Parisiens. 1240 add. saec. 11. A. — Brev. ms. Eliense saec. 13. Cod. Cantabrigens. Ii IV 20. B. — Brev. ms. S. Audoeni Rotomagens. saec. 13. Cod. Rotomagens. 192. C. — Brev. ms. S. Aldegundis Malbodiens. saec. 14. Cod. Cameracens. 129. D. — Brev. S. Audoeni Rotomagens. imp. Rotomagi 1521. E. — 1, 2 virgini A. — 1, 3 hymnum dulcem ac B. — 1, 5 sq. Hymnum laeti concinamus virgini dignissimae B; diese Handschrift giebt nämlich das Lied (Str. 1. 2. 3. 8. 9.) als de s. Ethelreda. — 4, 1 Aginnis E: Aginnum D. — Str. 6 und 7 umgestellt D. — 7, 3 curremus A. — 8, 2 inclita B. — 8, 6 gratiam A. — Str. 9 lautet in B:

Sit laus summo patri, decus patris proli, flamini,
Qui dignatus famulatum sanctae suae virginis
Sponsam sibi sublimavit in coeli palatiis.

223. De sancta Fide.

1. Te, Christe, sponse virginum,
Laudamus odis pneumatum
Sanctam canentes martyrem
Inter choreas coelitum.

2. Haec nempe virgo inclita
Prima in virtutis via
Tua sequens vestigia
Ad certa venit gaudia.

3. Quieta nempe, provida,
Piaque casta, sobria
Omni dabat prudentia
Exempla cunctis maxima.

4. Virtutis in quo culmine
Erecta sic altissime,
Servans fidem cum nomine
Consurgit in certamine.

5. Corpusque tradit ignibus
Fervens amore spiritus
Cunctisque poenarum modis
Munita vexillo crucis.

6. Pugnante virgine sacra
Ales venit mitissima
Ejusque gemmis inclita
Caput perornat laurea.

7. Cyclade vero nivea
Apparuit circumdata,
Talique Fides gloria
Finita est sanctissima.

8. Hujus, Jesu, prece pia
Adimple nostra gaudia,
Qui de paterna dextera
Sanctis praebes juvamina.

9. Exhinc tibi laus unico
Patrique perpetim Deo,
Cum spiritu paraclito
Nostro sonent ab organo.

Trop. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 10. Cod. Parisiens. 1240. add. saec. 11. A. — Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebatens. 884. B. — 1, 1 sponsum B. — 2, 2 virtutis in via B. — 4, 1 inquam culmine. B.

224. De sancto Florentio.

Ad Vesperas.

1. Amator ardentissime,
Florenti, Christi gloriae,
Hic tibi fuit vivere
Lucrumque mori corpore.

2. Eo ducem Pannoniae,
Peremptorem ecclesiae,
Adisti gratis avidus
Esse cum illo citius.

3. Sed tormentorum plurima
Jam passo cum laetitia
Jesus transmisit angelum
Talem ferentem nuntium:

4. Non tibi dat brevissimi
Palmam Deus martyrii,
At a Martino Turonis
Sacerdos ordinaberis.

5. Patravit sic episcopus,
Nam se sic jussit angelus,
Et confessor largissimum
Post nactus est martyrium.

6. Precamur ergo supplices
Servi, quibus non indiges,
Ut prece nobis impetres
Salvatis esse compares.

7. Deo deorum gloria,
A quo petenda omnia,
Qui suos hic bonificat
Et in coelis salvificat.

Brev. ms. Sancti Florentii saec. 15. Cod. Salmuriens. 245. A. — Brev. Sancti Florentii imp. s. l. anno 1526. B. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Rotomagens. 215. C. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Bruxellens. 5155. D. — 3, 4 Tale AB. — 4, 3 a fehlt B.

225. De sancto Florentio.

Ad Matutinum.

1. Canat chorus fidelium
Devotione cordium
Patri supremo gloriam,
Qui dat indignis gratiam.

2. De qua beati credimus,
Licet non promerentibus,
Adesse nobis prosperam
Florentii praesentiam.

3. Hic peregrinus terreo
Sub corporis hospitio
Salutis opem coelitus
Ferebat indigentibus

4. Nunc jam potitus requie
Civis perennis patriae
Imploret efficacius
Nobis benignis precibus,

5. Ut per virtutum studia
Hic debellantes vitia
Vita cum illo perfrui,
Possimus digni fieri.

6. Summo patri cum filio
Et spiritu paraclito
Sit laus et jugis gloria
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Salmuriens. 245. A. — Brev. Sancti Florentii imp. s. l. 1526. B. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Rotomagens. 215. C. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Bruxellens. 5155. D. — 6, 2 Et cum pio paraclito D.

226. De sancto Florentio.

Ad Laudes.

1. Humana lingua coelici
Laudes canat Florentii
Splendentis in martyribus
Junctique confessoribus.

2. Christi bibit nam calicem
Agressus ultro judicem,
Qui bis eum tignis dolat
Et scapulas serris secat.

3. At cum necandum ducitur,
Vinclis ab alto solvitur
Et monitus per angelum
Ad clima venit Gallicum.

4. Claris fulsit miraculis
Sacrique verbi radiis,
Quo lux datur cum filio
Caecae amne merso triduo.

5. Altissimo sit gloria
Agatur atque gratia,
Ipso frui quo nos pii
Preces juvent Florentii.

Brev. ms. Sancti Florentii saec. 15. Cod. Salmuriens. 245. A. — Brev. Sancti Florentii imp. s. l. 1526. B. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Rotomagens. 215. C. — 2, 3 bis enim linguis B. — 3, 2 Vinculis B; ab alio A. — 4, 1 Clarus fit hinc miraculis B. — 4, 2 Sacrisque verbi B. — 4, 4 Caecae Annae B.

227. De sancto Florentio.

1. Christe, Dei victoria,
Noster honor et gloria
Anastasis signaculum
Esto reis pinculum.

2. Praesul sacer Florentius,
Vita fuisti floridus,
Vivam revicturis fidem
Et spem preceris post necem.

3. Qualem triumphum perfida
In te stupet corruptio,
Longus dies tamen saecli
Aufert tuo nil corpori.

4. Lex est tibi placabilis,
Quam fert homo damnabilis,
Notam trahens ex pulvere,
Poenam luens ex crimine.

5. Ergo Dei clementiam
Nobis roga, det veniam,
Jungamur ut Christo Dei,
Summo bono nostrae spei.

Brev. Magdeburgense imp. Norimbergae 1491. — 3, 3 saeculi.

228. In festo stigmatum s. Francisci.

Ad Vesperas.

1. Proles, patris praeconia
Extolle cantu mystico,
Crucis profert insignia
Laudis exsultans cantico.

2. Dux in nostra militia
Crucis vexillum sumere,
Christi sequens vestigia,
Divino ferens munere.

3. Crucifixum conspiciens
Christo cruce configitur,
Corde passo compatiens
Sic mundo crucifigitur.

4. Trinae vocis mysterio
Dum crux Francisco imperat,
Parens ejus imperio
Hic trinam domum reparat.

5. Cruci configens studio
Carnis et mundi opera,
Transfixa crucis gladio
Franciscus portat viscera.

6. Crux luce fulget coelitus
Ex ejus ore prodiens.
Cujus virtute territus
Draco fugatur saeviens.

7. Dum crucis Christi gloriam
Sacer docet Antonius,
Cruce tensus praesentiam
Hic sui praebet clarius.

8. Seraph in cruce posito
In volis, plantis, latere
Impresso Dei digito
Consignatur charactere.

9. Laus patri, nato, flamini
Sit per Francisci stigmata,
Qui huic donet agmini
Sua grata charismata.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Parisien. 1046. — Brev. ms. Minorum de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalens. 88. B. — 2, 1 Lux in A. — 4, 4 Hoc firma A.

229. In festo stigmatum s. Francisci.

Ad Nocturnum.

1. In coelesti collegio
Franciscus fulget gloria
Insigni privilegio
Christi portans insignia.

2. Hic cancellatis manibus
Ut patriarcha pauperum
Dum benedicit fratribus,
Tendit ad regem superum.

3. Hic coetus apostolici
Est factus consors pauperis
Crucem in se dominici
Signum reportans foederis.

4. Hic martyr desiderio
Crucem post Jesum bajulat,
Quem martyrum consortio
Christus in coelis copulat.

5. Crucem per abstinentiam
Franciscus ferens jugiter
Jam confessorum gloriam
Adeptus est feliciter.

6. Candens decore niveo
Passum hic sequens Dominum
Nunc castitatis praemio
Gaudet in choro virginum.

7. Franciscus, vir Seraphicus,
Signum portat dominicum,
Quem suscipit angelicus
Chorus ad regnum coelicum.

8. Pater, natus cum flamine
Nos per Francisci vulnera
Lustret divino lumine
Aeterna donans munera.

Brev. ms. Franciscan. Hispan. saec. 15. Cod. Parisiens. 1046. A. — Brev. ms. Minorum de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalens. 88. B. — In 1. Vesp.: Mons Alvernus, in 2. Vesp.: Christi arma fulgentia. B.

230. In festo stigmatum s. Francisci.

Ad 1. Vesperas.

1. Franciscus amat unice
Jesum, qui crucifigitur,
Mente devota supplice
Crucifixo contigitur.

2. Franciscum amor ebriat
Jesu pro nobis mortui,
Franciscum mire sauciat
Vis amoris praecipui.

3. Franciscus Jesu munio
Amore dum afficitur,
Fit ejus transformatio
In Jesum, qui diligitur.

4. Franciscum amor iniit
Amato singulariter,
Mentalis amor prodiit
In carnem quinquiformiter.

5. Franciscus in congerie
Flammarum quarto cernitur,
Qui similis in specie
Dei nato describitur.

6. Francisce, sua vulnera
Jesu digneris pandere,
Nos patria quo prospera
Concedat semper vivere.

Brev. ms. Francisc. Hispan. saec. 15/16. Cod. Parisien. 1064. — 6, 3 patriamque Hs.

231. In festo stigmatum s. Francisci.

Ad Nocturnum.

1. Franciscus mundi prospera
Umbram fore conspiciens,
Cum Jesu firmat foedera,
Ad Jesum lucem sitiens.

2. Francisci de stigmatibus
Gregorius dum mussitat,
Nocturnis in soporibus
Franciscus illum visitat.

3. Franciscus caesus duriter
Sero per viros scelerum,
Mox sanat mirabiliter
Suorum tactu vulnerum.

4. Francisci bina tabula
Christi descripta passio
Ipsum reddit per saecula
Omni dignum obsequio.

5. Francisce, sua vulnera etc.

Brev. ms. Francisc. Hispan. saec. 15/16. Cod. Parisien. 1064.

232. In festum stigmatum s. Francisci.

Ad Laudes.

1. Francisci in visceribus
Amor Jesu qui latuit,
Pulchris Jesu vulneribus
Mire foras emicuit.

2. Franciscus miles inclitus,
Dignus regis insigniis,
Vexillum dum exercitus
Meretur factis praeviis.

3. Franciscus solus similis
Deo in Dei filiis,
Coelo, terrae mirabilis,
Summis dignus praeconiis.

4. Francisci haec humilitas
Et caritas, qua fervuit,
Mundi contemptus, puritas
Et crucis planctus meruit.

5. Francisce, sua vulnera etc.

Brev. ms. Franciscan. Hispan. saec. 15/16. Cod. Parisiens. 1064.

233. De sancto Frodeberto.

Ad Vesperas.

1. Ad Christi regis gloriam
Celebremus solemnia,
Quis Frodebertus coelica
Transivit ad palatia.

2. Recurrant ad memoriam
Gesta rerum mirifica,
Mundo quibus innotuit,
Quo vitae cultu claruit.

3. Columbina simplicitas
Et serpentis prudentia
In ejus corde sobrium
Fecere domicilium.

4. In puerili dextera
Redduntur matri lumina,
Nova reformat sanctitas,
Quod culpa vetus fregerat.

5. In meri redundantia
Nutritur alma caritas,
Quod largitur benignitas,
Summa refudit deitas.

6. Sacris insertus precibus
Inediaque marcidus,
Imperabat daemonibus,
Immundos arcens spiritus.

7. O vir tam magni meriti,
Funde preces cum servulis,
Qui in tuo obsequio
Dant sua vota Domino.

8. Sit trinitati gloria,
Quae Deus est per saecula,
A quo procedunt omnia
Electorum miracula.

Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 109. A. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 1974. B.

234. De sancto Frodeberto.

Ad Matutinum.

1. Hic vir sanctus, cujus diem
festivum recolimus,
Adhuc degens in terrenis
et in carne positus
Contemplaturis miscetur
secretis coelestibus.

2. Quadam namque die sacra,
dum serit colloquia
Circumjectis, hora quidem
in diei tertia,
Hymnos audit, quos canebant
angelorum agmina.

3. Signo crucis expedito
effugantur daemones,
Demens facta pleno sensu
reformatur mulier,
Quidquid rogat majestatem,
implet efficaciter.

4. Ave, magne Frodoberte,
pastor inclitissime,
Qui, quod verbis docuisti,
compegisti opere,
Nostras preces, laudes, vota
serenatus respice.

5. Nos, qui tibi famulamur,
dum sumus in corpore,
Impetra praesentis vitae
cursum sic dirigere,
Ut post frui mereamur
paradisi requie.

6. Sit laus patri, sit et proli
sanctoque spiritui,
Uni Deo, vivo, vero,
in nullo dissimili,
Summa virtus, honor, decus,
potestas imperii.

Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 109. A. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecens. 1974. B. — 1, 4 Contemplaturae A. — 2, 3 Circumjectus A. — 3, 5 regat A.

235. De sancto Frodeberto.

Ad Laudes.

1. Frodeberte, monastici
Maxime cultor ordinis,
Fer opem suspirantibus
Ad te voce cum gemitu.

2. Adquire reis gratiam,
Locum, statum et gloriam,
Quae primus homo perdidit
Et culpa nobis abstulit.

3. Sicut curasti languidum,
Quem stravit matricidium,
Sic transeat gregem tuum
Omne, quod censes noxium.

4. In tuis sacris ossibus
Aurum scatet pro vermibus,
Docens mundi contagiis,
Qua puritate vixeris.

5. Ergo subveni omnibus
Pia prece fidelibus
Ac nos, qui hymnos pangimus,
Junge choris coelestibus.

6. Sit Deo nostro gloria,
Laus, virtus et potentia,
Splendor, magnificentia
Per infinita saecula.

Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 109. A. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecens. 1974. B.

236. De sancto Frontone.

In Vesperis.

1. Roma legatum protulit
Missum de Petri latere,
Virus, quod serpens intulit,
Divino purgat munere.

2. Hic defunctum Georgium
A somno mortis revocat
Et mentes infidelium
Ad fidem Christi provocat.

3. Petrarum de Petragoris
Primus exhausit gurgitem
Et demolitis idolis
Ostendit vitae limitem.

4. Camelorum obsequio
Deo ducente pascitur,
Sed divino consilio
Mox desertum ingreditur.

5. Egressus evangelium
Praedicavit sollicitus,
Nullum timens supplicium
Confortatus divinitus.

6. Dum ad Marthae funebria
Praesul sacratus rapitur,
Absens Dei potentia
Praesens adesse cernitur.

7. Chirotheca deseritur,
Novit Dei scientia.
Cum sic ille qui dicitur
Sit absens in praesentia.

8. Virtutum cultu floruit,
Refloret et miraculis,
Cum signis vita claruit,
Exemplum praestat populis.

9. Patri, nato, paraclito
Laus offeratur inclita
A grege Deo subdito,
Laudem adornent merita.

Brev. ms. Xanctonense saec. 14. Cod. Parisien. 16309. — Mel.: Quem terra pontus.

237. De sancto Frontone.

Ad Nocturnum.

1. Gratuletur ecclesia,
Gallicorum in populis
Extollantur praeconia
Sancti Frontonis praesulis.

2. Assumptus cum discipulis
Christum devote sequitur,
Cujus doctrinae poculis
Aegris salus tribuitur.

3. Christi factus discipulus
Sui comes itineris
Fit imitator sedulus
Verbi simul et operis.

4. Post esum agni veteris
Cum sancto coenans agmine,
Sumpsit ipse cum ceteris
Christi corpus cum sanguine.

5. Manuum, pedum, lateris
Christi respexit vulnera
Redeuntis ab inferis
Ac scandentis ad sidera.

6. Venientis cum sonitu
Nova recepit munera,
Repletus sancto spiritu
Linguarum novit genera.

7. Fatur Dei magnalia,
Corruscat et virtutibus,
Fugat Dei potentia
Languores cum daemonibus.

8. Cum ceteris apostolis
Laetus potitur gloria,
Fronto nos suis precibus
Perducat ad coelestia.

Brev. ms. Xanctonense saec. 14. Cod. Parisiens. 16309. — Mel.: Quem terra pontus.

238. De sancto Furseo.

1. Laudes almi confessoris
Fursei vox resera,
Qui ad instar praecursoris
Matris inter viscera
Loquens avi nequioris
Arguebat scelera.

2. Ille ferox opinatur,
Quod falsa sit visio,
Triplex rogus apparatur,
Mater stillicidio
Lacrimarum liberatur
Ignis ab incendio.

3. Patrem fugit haec profanum
Sponsi comes exsulis,
Inde venit ad Brandanum,
Jubar ejus oculis
Nocte signum dat arcanum
Affuturi praesulis.

4. Adolescens monachatur,
Gemellis infantibus
Ejus prece vita datur
Regulam sequentibus,
Illis mare transfretatur
Immersis corporibus.

5. Hic insultus et conflictum
Patitur in transitu
Daemonemque reddit victum
Angelico monitu,
Redivivus portat ictum,
Quem sensit in spiritu.

6. Vitae reddit homo mitis
Hamonis infantulum
Aperitque compeditis
Carceris ergastulum,
Furorem matronae ditis
Expellit per baculum.

7. Migrat sanctus ad coronam
Trina morte praevia,
Erchembaldus ob personam
Ejus movet proelia,
Trahunt boves ad Peronam
Dei providentia.

8. Excaecata lumen binum
Resumit incredula,
Bibens aquam factam vinum
Languens muliercula
Fert juvamen repentinum
Per ejus miracula.

9. Hujus ergo confessoris
Agentes memoriam
Sic possimus Salvatoris
Promereri gratiam,
Ut nos sui fax amoris
Perducat ad gloriam.

10. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Parisiens. 17295 A. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracens. 93. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1263. C. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515 D. — 1, 2 referas C. — 1, 5 Loquens cui C. — 3, 3 Brendanum B. — 4, 6 Immersis soviel als Non mersis; immensis C. — 5, 1 Sic insultus C. — 5, 2 patitur fehlt C. — 7, 3 Erchenaldus D Hercenaldus B. — 7, 5 Peronem C; hunc Peronam D. — 8, 1 lumen vivum C. — 8, 3 aqua factum D. — Str. 10 fehlt D. — Divisio ad Laudes nach Str. 6.

239. De sancto Gabriele.

In 1. Vesperis.

1. Pange, virgo, gloriosi
Angeli proloquium,
Gabrielis pretiosi
Verbi ministerium,
Regis sponsi generosi
Mirum matrimonium.

2. Cum orarem mente tota
Angelorum dominum,
Sollicita de matrona,
Regis sponsi virginum,
Ecce jam audivi nova
Redemptoris hominum.

3. Venit ad me paranymphus
Quidam magnus subito,
Gabriel, ille benignus
Angelus, insolito
Salutavit, commendavit
Et turbavit oppido.

4. Ad me missus est de caelis
Gabriel archangelus
Dicens: Ave, mater eris,
Nam veniet Dominus
Vitae, per te, si tu velis,
Salvus erit populus.

5. Et quomodo fiet istud,
Gabriel archangele,
Quia virum non cognosco?
Hoc erit mirabile,
Opus est omnipotentis,
Verbum ineffabile.

6. Novum factum, novum mirum,
Nova placent omnia,
Virgo circumdedit virum,
Pape, plena gratia;
Fiat mihi sicut, dixit
Semper virgo Maria.

7. Ecce, virgo, concepisti
Gabriele nuntio,
Et sic, mater, remansisti
Virgo sine dubio,
Immaculata fuisti
Semper ab initio.

8. Alma mater, virgo pura.
Aeterna virginitas,
Te extollunt dona plura
Signanter humilitas,
Angelica te natura
Salutat et deitas.

9. Gloria, laus in excelsis
Patri sit et sophiae,
Procedenti ut est λῆξις,
Et virgini Mariae,
Quam semper Deus dilexit
Tamquam sponsus proprie.

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. sign. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Musaei Luciliburgen. s. n. B. — 4, 5 In te per te B. — 5, 3 quoniam A. — 6, 1 novum magnum AB.

240. De sancto Gabriele.

Ad Laudes.

1. Verbum aeternum oriens
A patre misit nuntium,
Ad opus suum exiens
Venit ad completorium.

2. Sedens ad patris dexteram
Stellatum habens solium,
Venit ad mundi vesperam
Deus in adjutorium.

3. Angelus autem mittitur
Ad virginem per filium,
Per quem Mariae loquitur
Deus, nostrum refugium.

4. Gaudet similis simili
In coelesti collegio,
Gabriel missus virgini
Nazareth in rosario.

5. Laus regi plena gaudio
In saeculorum saecula,
De Gabriele nuntio
Gaude, turba paupercula.

6. Ales diei nuntius,
Consors paternae dexterae,
Splendor paternae gloriae
Vultum solatur virginis.

7. Primo dierum omnium
Jam lucis orto sidere
Concinat plebs fidelium,
En gratulemur hodie.

8. Primo patri et filio
Spiritui que medio
Cum matre Dei Maria
Omnis honor et gloria.

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. sign. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Musaei Luciliburgen. s. n. B. — 1, 1 internum B. — 3, 1 autem fehlt A. — 4, 1 Plaudet AB.

241. De sancto Gabriele.

In 2. Vesperis.

1. Verbum aeternum prodiens
A patre naturaliter,
Opus suum incipiens
Se fecit temporaliter
Carnem, salutem sitiens
Hominum paternaliter.

2. Verbum misit ad virginem
Ab aeterno ordinatam
Gabrielem, ad hominem
Joseph viro desponsatam,
Ut praepararet angelus
A Domino praeparatam.

3. Gabriel exit sedulus
A solis ortus cardine,
Nostrae salutis aemulus
Exsequitur cum lumine
Mandatum, quod acceperat,
De salutanda virgine.

4. Salutat virgo virginem
Nostrae salutis nuntius,
Pavet puella juvenem,
Qui venerat propitius,
Concepit homo hominem
Obumbrata perfectius.

5. Gaude, virgo, Gabrielis
Adventu salvifico
Et magni Emmanuelis
Conceptu mirifico,
Regnabis semper in caelis
Cum rege magnifico.

6. O Gabriel archangele,
Benedic Patri Domino,
Nam opus admirabile
Tibi commisit oppido,
Justum rationabile
Pro redimendo populo.

7. Patri Deo et filio
Procedenti flamini
Honor, virtus et gloria,
Et matri semper virgini
Signanter hyperdulia
Sit in nomine Domini.

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. sign. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Musaei Luciliburgen. s. n. B. — 1, 4 Se fecit esse temporaliter A. — 1, 6 temporaliter B. — 3, 2 A solis ortu A. — 7, 2 Cum fehlt A.

242. De sancto Gatiano.

Ad Vesperas.

1. Hymnum, fideles populi,
Regi Christo concinite,
Qui est salvator saeculi,
Et illi laudem dicite.

2. Hujus sequens vestigia
Gatianus vir inclitus
Mundi cavit fastigia
Et carnis molles habitus.

3. Ab ipso sacro neumate
Affatim illustratus est
Et praesulatus schemate
A Petro ordinatus est.

4. Cujus jussu almifico
Turonis petit ocius,
Qua instinctus demonico
Frendebat gens atrocius.

5. Cujus annue precibus,
Rex regum, Christe Domine,
Ut exuti corporibus
Tuo fruamur lumine.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032. A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Mazarin. 352 (780). B. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. C. — Brev. ms. Lingonense anni 1480. Cod. Lugdunens. 474. D. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonens. 148. E. — Brev. ms. Turonense anni 1412. Cod. Turonens. 146. F. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 105 G. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 106. H. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26 (Inv. Robert). I. — 2, 3 vestigia A. — 4, 3 Qui instructus A. — 5, 1 Hujus annue C.

243. De sancto Gatiano.

In Laudibus.

1. Aurora vultu roseo
Nitet splendore phoebeo,
Noctis umbra reconditur
Et lux terris refunditur.

2. Gatiani solemnia
Adsunt ecce praesentia,
Quae celebrat ecclesia
Fidei cum laetitia.

3. Hic illustri prosapia
Ortus adolescentia
Regna spernit terrestria
Suspirans ad coelestia.

4. Tandem Turonis civibus
Tunc idola colentibus
Pastor datus divinitus,
Ut vitae pandat aditus.

5. Ubi quidem innumeris
Radiavit miraculis,
Modo regnat cum superis,
Reddit perdita singulis.

6. Huic avis, illi bestia,
Huic propulsa molestia
Pax, vita, salus redditur,
Cum puro corde petitur.

7. Procul pellit incendia
Gatianus prece pia,
Nullus rogatu fallitur,
Sospes quisque regreditur.

8. Cujus annue precibus,
Rex regum, Christe Domine,
Ut exuti corporibus
Tuo fruamur lumine.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032 A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Mazarin. 352 (780). B. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522 C. — Brev. ms. Lingonense anni 1418. Cod. Lugdunens. 474. D. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonens. 143. E. — Brev. ms. Turonense anni 1412. Cod. Turonens. 146. F. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 105. G. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 106. H. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26 (Inv. Robert). I. — 3, 2 ab adolescentia A. — 6, 2 Hinc propulsa C.

244. De sancto Gaugerico.

1. Salve festa dies et celeberrima,
Quae nobis replicas annua gaudia
Patris Gaugerici, praesulis incliti,
Quo concive polus gaudet amabili.

2. Alternas igitur nostra catervula
Laudes atque modos personet inclitos,
Attollatque patrem Cameracensium,
Magnum pontificem, sanctificum virum.

3. Hic virtute cluens ut medicus potens
Curavit gemina peste misellulum,
Quem diversicolor lepra notaverat
Gentilisque furor excerebraverat.

4. Allidens precibus ferrea vincula
Nexus eripuit terque decennibus
Sopitos oculos noctibus excitans
Infuso penitus sole retexerat.

5. Praeter quod Domini propalat angelus,
Quanti sit meriti tantus episcopus,
Cui mox exhibitus fit bacularius,
Dum de morte pias explicuit preces.

6. Confessor Domini, vir venerabilis,
Laudes, quas canimus, suscipe, quaesumus,
Et nostris veniam lapsibus impetra
Et tecum superam scandere patriam.

7. Laus patri Domino, laus quoque filio,
Laus et perpetuo spiritui sacro,
Laus trinae monadi summaque gloria,
Laus simplae triadi saecla per omnia.

Psalt. et hymn. ms. Cameracens. saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Cameracens. 31. A. — Brev. ms. Cameracense saec. 12. Cod. Cameracens. 48. B. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Laudunens. 256. C. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. D. — Divisio nach Str. 5.

245. De sancta Genovefa.

Ad Vesperas.

1. Genovefae preconia
Vox una promat omnium,
Laude redundent labia,
Vocem praeformet gaudium.

2. Virgo prudens et humilis
In vase custos olei,
Lampas inexstinguibilis
Luce refulsit fidei.

3. Sexus oblita fragilis
Manum misit ad fortia,
Signis et vita nobilis
Cooperante gratia.

4. Sub hujus lucis termino
Vitae sortita terminum
Reviviscit in Domino
Choris inserta virginum.

5. O Genovefa, respice,
Nos pietatis oculo,
Consors lucis angelicae,
Coelesti clara titulo.

6. Regis adsistens vultui
Nos regi reconcilia,
Da nobis sponso perfrui,
Sponsa sponsique filia.

7. Simplici laus essentiae,
Patri, proli, paraclito,
Qui nos reformet gloriae
Pro Genovefae merito.

Brev. ms. S. Genovefae saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. IV° 15. A. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisiens. 1054. B. — Brev. ms. Tullense saec. 15. (Privatbesitz) C. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. D. — Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. E. — Brev. Canonic. S. Augustini imp. Parisiis 1523. F.

246. De sancta Genovefa.

Ad Nocturnum.

1. In praeclarae Genovefae
Virginis celebritate
Apostolica resultat
Omni laude ecclesia.

2. Sincera cordis in ara
Litet grata libamina
Atque voce hymnidica
Concrepet carmina dicens.

3. Inter ignitos lapides
Aeterni diadematis
Gemma Dei Genovefa
In aethereis est nexa.

4. Perennis ovans gloriae
Fulget lampade corrusca,
Virgineis juncta choris
Aurea possidet astra.

5. In terrisque innumeris
Praenitescit prodigiis,
Quam excoluit Gallia
Immensam sui gloriam.

6. Unde laus aeterno patri
Una cum ejus filio,
Sit spiritui paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Genovefae saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. IV[0] 15. A. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisiens. 1054. B. — Brev. ms. Tullense saec. 15. C. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. D. — Brev. Aurelianense imp. absque. E. — Brev. Canonic. S. Augustini imp. Parisiis. 1553. F. — 5, 4 Immensam suae D; immensa sui AB. — Den Hymnus ad Laudes BC.

247. De sancta Genovefa.

Ad Laudes.

1. Chorus exsultet spiritu,
Vox erumpat melliflua,
Pro Genovefae transitu
Laus recensetur annua.

2. Vox cordi se contemperet,
Affectus vocem superet,
Ne plene possint exprimi
Dulces successus animi.

3. Supra mensuram hominis
Laus Genovefae virginis,
Laudemus tamen virginem
Vitae sequentes ordinem.

4. Lux corruscans in tenebris,
Aeterni soli speculum,
Signorum laude celebris
Sexum vicit et saeculum.

5. Immunis labe criminum,
Vitae suspirans terminum,
Patre vocante luminum
Choros illustrat virginum.

6. Gaude, mater ecclesia,
Matri laus est in filia,
Ex hujus membri gloria
Conglorientur omnia.

Brev. ms. S. Genovefae saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. IV[0] 15. A. — Brev. Roschildense imp. Parisiis. 1517. B. — Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. C. — Brev. Canonic. S. Augustini imp. Parisiis 1523. D. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisiens. 1054. E; Letzteres ad Nocturnum und mit folgender Str. beginnend:

Genovefae translatio
Nos ad superna transferat,
Suspensa desiderio
Mens gustet, quod desiderat.

248. De sancto Georgio.

1. Ad laudem sancti martyris
Laxemus fibras gutturis,
Qui Sylonam a serpente
Liberavit rugiente.

2. Cujus virus odiosum
Multis fuit venenosum,
Hoc animal crudelius
Interficit Georgius.

3. Protectus Dei galea
Potum repletum letea
Faece hausit tamquam rorem
Deludens imperatorem.

4. Jam templum deum ruerat,
Cum tellus aperta erat,
Ut populum destrueret
Quodque fanum absorberet.

5. O felix conjux regia,
Cui parata coeli via
Relicta idolatria
Per martyris subsidia.

6. Consurgit gens ab inferis
Disruptis vinculis feris,
Baptizantur et salvantur
Post haec nullis visa dantur.

7. Quaesumus, auctor omnium,
Nos Georgii precibus
Ut post praesens exsilium
Jungamur coeli civibus.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexsisti a mortuis,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Waldetrudis saec. 15. Cod. Duacens. 164. — 3, 2 Potu Hs. — 4, 2 apertum Hs. — 5, 2 Tibi parata Hs.

249. De sancto Georgio.

In Vesp. et Noct.

1. Pange, lingua, gloriosum
Certamen Georgii
Et triumphum pretiosum
Martyris egregii,
Diem festum et jocosum
Celebremus socii.

2. Stirps produxit generosa
Ducem Cappadociae,
Cujus vita gloriosa
Illuxit ecclesiae,
Et mors ejus pretiosa
Memoratur hodie.

3. Olim fervens Dacianus
Zelo idolatriae
Patefecit, quam profanus
Et quantae malitiae,
Quam crudelis, quam insanus,
Quam plenus perfidiae.

4. Sanctos Dei laniabat
Trahens ad supplia,
Nomen Christi blasphemabat
Et colens sculptilia
Muta, surda adorabat
Sensuque carentia.

5. Daciano saevienti
Accurrit Georgius,
Dacianus resistenti
Poenas infert impius,
Et sic sordes sordescenti
Accreverunt amplius.

6. Justus plus justificatur,
Dum flagellis teritur,
Quando ferrum elimatur,
Clarius efficitur,
Vinum ut eliciatur,
Uva calce premitur.

7. Aurum fornace probatur
Et excussa palea,
Granum purum deportatur
Domini in horrea,
Nullus, nisi excolatur,
Fructus reddit vinea.

8. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. Belnense imp. s. l. et a.

250. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. Praeparatur habens rota
Serras velut gladios,
Martyr mente stat immota
Nec tortores impios
Timet, cujus spes est tota
In te, Christe hagios.

2. Quidquid potest cogitari
Ad torquendum gravius,
Jubet praeses praeparari,
Sed torquetur acrius
Torquens et se superari
Dolet vehementius.

3. Sese victum erubescit,
Et in se confunditur
Et, quid agat, amens nescit,
In diversa trahitur,
Hinc victori laus accrescit,
Qui nunc palma fruitur.

4. Clamat martyr: Daciane,
Ego sum Christicola.
Quid insanis, rex profane,
Adorando idola.
Verba loquor Christianae
Fidei non frivola.

5. Unum Deum verum colo
Ipsi soli servio,
Praeest terrae, mari, polo,
Quem videre cupio,
Quem adoro sine dolo
Toto cordis studio.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. Belnense imp. s. l. et a.

251. De s. Georgio Episcopo.

Ad Vesperas.

1. Exsultent mundi cardines
Necnonque terrae limites,
Cunctis celebritatibus
Celebrior sit haec dies.

2. Qua doctor beatissimus
Et antistes Georgius,
Auditor apostolicus
Hinc ad coelos evehitur.

3. Nam Gallicanis partibus
A praeceptore traditus
Frontonis sacri praesulis,
Fit comes fidelissimus.

4. Cui confestim flebile
Accidit in itinere
Commissi sibi comitis
Destitui solamine.

5. His relatis apostolo
Donatur ejus baculo,
Cujus tactu mirifico
Fratrem eduxit tumulo.

6. Sic profecti Provinicam
Aliments egregiam
Fluentis evangelicis
Reddiderunt uberrimam.

7. Vallanensis ecclesiae
Adeptus pontificium
Dono supernae gratiae
Coeli subiit palatium.

8. Cujus cunctis solemnia
Celebremus insignia,
Summi regis praeconia
Ferentes super aethera.

9. Laus, honor, virtus gloria,
Salus atque victoria
Deo regenti omnia
Per infinita saecula.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 277. C. — 2, 4 advehitur B; avertitur C. — 4, 2 in itinere fehlt B. — 6, 1 Hi profecti AB. — 6, 2 Anicensis egregia B.

252. De s. Georgio Episcopo.

Ad Laudes.

1. Exaudi, Christe redemptor,
Totius orbis conditor,
Pro tanta mole criminum
Exaudi preces supplicum.

2. Qui stellarum innumera
Tu solus noscens nomina,
Imperas maris fluctibus,
Ne procedant ulterius.

3. Petri beati, principis
Apostolorum, meritis
Antistitem Georgium
Sublimasti discipulum.

4. Qui suscepto regimine
Vallanensis ecclesiae
Late patentis claruit
Illuminator patriae.

5. Hunc ultra mundi limites
Coelestis aulae milites
Pro sanctitatis merito
Venerantur obsequio.

6. Cujus tamen insignia
Celebremus solemnia,
Ut tanti viri precibus
Laetemur in coelestibus.

7. Laus, honor et tripudium,
Potestas et imperium
Cum glorioso flamine
Decet patrem et filium.

Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1504. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 277. C. — 1, 4 Audi preces B. — 2, 3 Immensi maris B. — 2, 4 prodeant AC; ulceribus A. — 5, 1 Tunc A, Nunc B. — 7, 4 Donet AB, Docet C.

253. De s. Georgio Episcopo.

1. Pateant fores cordium
Ad laudandum Georgium,
Hymnum canendo civium
More supracoelestium.

2. Qui salus Vallanensium
Per fidei mysterium
Subvertit idolatrium
Fugavitque daemonium.

3. Nam Frontonis instantia
Mortis fracta potentia
Fit praesul in Vallania
Praedicans evangelia.

4. Gaudeat nunc ecclesia
Pro tanti viri gratia
Ipsius cum laetia
Recolendo magnalia.

5. Tanti patris regimine
Gaudentesque solamine
Regi nato de virgine
Pio canamus carmine.

6. Gloria tibi, Domine,
Patri, nato cum flamine,
Qui es in rerum culmine
Trinus sub uno numine.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisien. (Arsen.) 278.

254. De s. Georgio Episcopo.

Ad Laudes.

1. Festum colamus hac die
Primi patris Vallaniae,
Qui dum pro grege vigilat.
Aurora lucis rutilat.

2. Gentes totius patriae
Vacabant idolatriae,
Has convertit, ut legimus,
Cum vir ille fortissimus.

3. Ille, qui clausus lapide
Morti dabatur avidae,
Revivens lucem reserat
Quae Vallanis latuerat.

4. Solutis jam gemitibus
Sedatisque moeroribus
Fronto divino munere
Socium gaudet vivere.

5. Georgi, pastor inclite,
Memento curae traditae,
Ne gregem tibi creditum
Lupus trahat ad obitum.

6. Genitori cum genito
Flaminique paraclito
Sit decus et laus sedula
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 278. — 1, 1 hac ergänzt.

255. De sancto Germano.

Ad Vesperas.

1. Sublime festum saeculis
Indicit annus versilis,
Hymnis resultant sidera,
Plaudunt canore terrea.

2. Germanus admirabilis
Est hujus index luminis,
Quo nemo post apostolos
Alter fuit praestantius.

3. Testatur orbis Italus
Claris frequens virtutibus,
Testatur ecce Gallia
Pollens magistri gloria.

4. Fatetur hoc oceanus
Bis navigando pervius,
Fatetur et Britannia
Erroris unco libera.

5. Eliminati daemones
Clamore coelum concitant,
Non verba, non praesentiam
Tanti ferentes praesulis.

6. Remissa moerent tartara,
Damnisque mors illacrimans,
Caduca dum post funera
Vitae refundit corpora.

7. His te beatum mercibus
Reposcit aether igneus
Fessumque Christus visitans
Invitat ad perennia:

8. Germane, dicens, inclitam,
Triumphum duc in patriam,
Victrice clarus laurea
Super futurus sidera.

9. Quo te, beata trinitas,
Superna laudat civitas,
Laudando cernit affatim,
Cernendo vivit perpetim.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisien. 1032. A. — Brev. Autisiodorense imp. Cabeliae 1483 B. — 1, 1 saeculi A. — 5, 1 Eliminat A. — 6, 1 Devulsa moerent B. — 7, 1 beatum mentibus A. — 9, 1 Quod te A.

256. De sancto Germano.

1. Praecelsa Germani fides,
Parisius antistitis,
Quam mira signa praebuit,
Loqui nec lingua sufficit.

2. Quem mater optans perdere
Nec per venena decipit,
Ut infantem exstingueret,
Nec venter pressus projicit.

3. Fenilis accensos globos
Pressit crucis signaculo
Sanctaque claro lumine
Cornuta frons apparuit.

4. Orans foris a carcere
Fregit catenas quinquies
Vinctumque per signaculum
Dissolvit mox amantium.

5. Praeter virum podagricum
Virum medens hydropicum,
Sunt quinque sani redditi
Languore de paralysi.

6. Mutis loquelam conferens,
Virtute claudos dirigens,
Hic octo caecis obruta
Resuscitavit lumina.

7. Tribus die sub ultimo
Lapsum refudit spiritum,
Hic palpitanti Attilae
Vitam refert de funere.

8. Hic per supernam gratiam
Divina dans miracula
Promissa sumens munera
Vivit perenni gloria.

9. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 12040. A. — Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 13239. B. — Nach Str. 5 Divisio.

257. De sancto Germano.

Per octavam.

1. Ecclesiae speculum, veniae vigor, ara reorum,
Et pater et medicus, pastor amorque gregis.

2. Germanus virtute, fide cordeque beatus,
Carne tenet tumulum, mentis honore polum.

3. Vir, cui dura nihil nocuerunt fata sepulchri,
Vivit enim, nam mors, quem tulit ipsa, timet.

4. Crevit adhuc potius justus post funera, namque
Fictile vas fregerat, gemma superna micat.

5. Cujus opem ac meritum mutis data verba loquuntur,
Redditus et caecis praedicat ore dies.

6. Hic vir apostolicus rapiens de carne trophaeum
Jure triumphali considet arce throni.

7. Gloria sit patri Domino, pariter quoque nato
Hisque coaequali saecla per innumera.

Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 13239.

258. De sancto Germano.

1. Iste confessor meritis praeclarus,
Cujus virtutes pangimus et actus,
Hodie coelos penetrat devotus
Carne solutus.

2. Istius corpus sacratum involvit
Felix regina sericis condignis.
Post ejus glebam patriae remisit
Precibus sancti.

3. Iste post mortem Vercellis translatus
Surgit a lecto angelis vallatus,
Consecrat aulam basilicae sanctam
Pactum secutus.

4. Sub cujus gleba mulier succumbit,
Quam semivivam paralysis urit,
Sed mane facto curata resurgit
Prece defuncti.

5. Annis ducentis in duplo peractis
Corpus intactum cernitur cum pannis
Sine jactura, quibus imperatrix
Cinxerat illud.

6. Gloria patri genitaeque proli
Et tibi, compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli.

Brev. ms. Atrebatense saec. 14. Cod. Atrebatens. 717.

259. De sancto Germano.

1. Germani meritis inclita gaudia
Laudibus debitis pangat ecclesia,
Transiens hodie ad regnum gloriae
Christi pervenit gratia.

2. Quae vox, quae poterit lingua retexere,
Quanto perfulserit Germanus munere,
Fecit et docuit, vitae vox congruit,
Probavit fidem opere.

3. Mundana respuit in mundo positus,
Et mundum censuit spernendum penitus,
Te solum eligens, te vere diligens,
Rex Christe bone coelitus.

4. Te summa deitas unaque poscimus,
Ut culpas abluas, noxia subtrahas,
Des pacem famulis, nos quoque gloriam
Per cuncta tibi saecula.

Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. — Von der Doxologie nur der Anfang.

260. De sancto Germano M.

1. Haec festiva dies hortatur quosque fideles
Germani sacro plaudere martyrio.
2. Gallus et Hispanus currant et Scotica tellus
Doctori magno reddere vota suo.
3. Hos plebs praecedat, quam membris martyr honorat,
Promens gesta patris canticis hymnidicis.
4. Esto memor nostri, Germane, purissime martyr,
Hos ut ab hoste trahas, corpore quos decoras.
5. Doxa patri ingenito et genito cum flamine sancto,
Unus in hoc trino qui Deus est numero.

Brev. ms. S. Fusciani saec. 13/14. Cod. Ambianens. 111.

261. De sancta Gertrude.

Ad Vesperas.

1. Novo creator siderum
Coelum vestivit sidere,
Tellus arida mentium
Rore cujus refloruit.
2. Sidus fecundis imbribus
Expurget nos sceleribus
Atque nostrorum visitet
Deserta regna cordium.
3. Ira mansuescit effera,
Pestis mitescit fervida,
Almis dum flectit judicem
Gertrudis precum viribus.
4. Velox festinat flosculus
Vitae angustae miserae,
Testes proclamant sidera:
Brevior vitae portio.
5. Una igitur hominum,
Spes una, salus omnium,
Supremum Deum colere,
Deum verum agnoscere.
6. Rerum parenti gloria,
Nato decus, victoria
Atque sacrato flamini
Per saeculorum saecula.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519.

262. De sancta Gertrude.

Ad Nocturnum.

1. In votis virgo sancta vocabitur,
Nam plenitudo vera gratiarum
Multum largiter ejus egregio
Enitet ore.
2. Umbras profundae noctis evitavit
Anima felix, aevi dum ad metas
Pervenit dati, clarissimam coeli
Meruit aulam.
3. Est luce magis dilecta Domino
Sponsa, quam nulli flexere potentes
Nec rex nec duces, quos terra triumphis
Fertilis alit.

4. Gloria patri, pendet quo meatus
Solis et lunae, cuncta moderanti
Pneumati sacro filioque Dei
Psallimus omnes.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. — 2, 1 Umbris.

263. De sancta Gertrude.

Ad Laudes.

1. Axis stellati celsam ascendere
Meruit arcem hodie Gertrudis,
Cujus illustrem non gravant terreni
Animam artus.

2. Ejus immenso respondet labori
Gloria sedis patria coelesti,
Statim post luctus dignior virginis
Agitur aetas.

3. Felix miranda virgo potentia
Mundum devicit carnis et reatum,
Omni praebuit vultus modestiam
Hospita turbae.

4. Optanti summum moerens philomena
Deum amplecti, quem nondum cognovit,
Cognitum amat, amato fruitur
Clarius luce.

5. Gloria Deo, axi astrifero
Aera, polis astra qui fixisti,
Tu fundavisti igneas virtutes
Ordine suo.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519.

264. De sancta Gertrude.

Ad Vesperas.

1. Plaude, mater ecclesia,
Sanctae Gertrudis hodie
Recensentur solemnia,
Adest dies laetitiae.

2. Haec annis licet tenera
Mente senili claruit,
Toto corde Christifera
Soli se solam praebuit.

3. Matris parens imperio
Sacrum velamen accipit,
Ardenti desiderio
Christum pro sponso suscipit.

4. Conservans sine macula
Virginitatis lilium,
Profert amoris jacula
Missa per Dei filium.

5. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos dono septemplici
Ditet in coeli curia.

Diurn. ms. Dominican. saec. 15. Cod. Rostochiens. Ms. theol. 13.

265. De sancta Gertrude.

Ad Laudes.

1. Collauda, coetus virginum,
In virginis solemnio
Tibi paratur gaudium
Virginali consortio.

2. Orans sponsum fideliter
Interno mentis gaudio
Nunc regnat aeternaliter
Dei conjuncta filio.

3. Post agnum sponsum cursitat
Cum ceteris virginibus
Hymnosque dulces personat
Nunc fruens in coelestibus.

4. Ergo, fideles, currite
Ad virginis solemnia,
Melos suave procinite
Regnanti super omnia.

5. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos dono septemplici
Ditet in coeli curia.

Diurn. ms. Dominican. saec. 15. Cod. Rostochiens. Ms. theol. 13.

266. De sancto Girardo.

Ad Vesperas.

1. Pangat novum melos
Monachorum coetus,
Nova prole caelos
Ornat parens vetus.

2. Girardi miranda
Norint coenobitae,
Sibi referenda
Pro lucerna vitae.

3. Infans clare natus
Doctus vana terit,
Ut sit Deo gratus,
Acre jugum gerit.

4. Ferro, fame, siti
Corpus domat castum,
Mitis cedit liti,
Pellit omnem fastum.

5. Hospes mundi flagrat
Coelorum amore,
In carne mens fragrat
Superno dulcore.

6. Draco, vulpis, aves,
Daemon et protervi
Parent ut suaves
Voci Dei servi.

7. Cruce, prece, tactu
Sanavit languores,
Occultorum actu
Prophetat rumores.

8. Uni sit et trino
Deo laus aeterna,
Qui sine termino
Dat regna superna.

Brev. ms. S. Albini Andegavens. Cod. Andegavens. 108. A. — Brev. S. Albini Andegavensis imp. Andegavi 1531. B.

267. De sancto Girardo.

Ad Laudes.

1. Laude, corona jubilent
Artus, voces cum viribus,
Cum gesta sacra rutilant
His in nostris climatibus.

2. Girardus hic aevo recens
Totus canescit moribus,
Senibus est forma decens
Et speculum juvenibus.

3. Vitam laudat angelicam
Mater regis angelorum,
Lucem pandit propheticam
Praesaga mens arcanorum.

4. Carnem mentis obsequio
Dat, ne pinguis lasciviat,
Atrocior martyrio
Est poena, qua se cruciat.

5. Hujus fragmine ciborum
Ac ope multifaria
Pestes curantur morborum
Et pelluntur daemonia.

6. Nostras preces cum fletibus
Offerat et praeconium
Deo coelique civibus
Nostrum jungat auxilium.

7. Deo patri et filio,
Flamini sit et gloria,
Ubi vera distinctio
Est ac simplex essentia.

Brev. ms. S. Albini Andegavens. saec. 15. Cod. Andegavens. 108. A. — Brev. S. Albini Andegavens. imp. Andegavi 1531. B.

268. De sancto Heriberto.

1. Clara coelorum celebret chorea
Festa terrarum pia, cara, laeta,
Dum salus aegris venit et medela
Per Heribertum.

2. Cujus laudatur merito beata
Vita, virtutum pretiosa palma,
Dote signorum rutilans in alta
Aetheris aula.

3. Languidos sanat, mala cuncta purgat,
Corda moestorum prece, pace firmat,
Apta componit, regit et gubernat,
Tristia sedat.

4. Hic frequentantem tua sancta plebem,
Vota promentem, bona te petentem
Et chorum nostrum jubilantem audi,
Inclite pastor.

5. Sit decus, virtus superorum regi,
Qui Deus simplex pariterque trinus
Ima cum summis moderando regnat,
Imperat unus.

Cod. Londinens. Add. 26788 (ol. S. Heriberti Tuitiens.) saec. 12.

269. De sancto Heriberto.

1. Optata saeclis gaudia,
Heriberti natalia,
Cantet piorum curia
Laudans Dei magnalia.

2. Hic vir sacerdotalia
Multa polluit gloria,
Vita refulgens inclita,
Factus futuris regula.

3. Ad corpus ejus vincula
Solvuntur et peccamina,
Roratur indulgentia
Stillatur et clementia.

4. Hinc sacra splendent atria,
Promuntur voces, organa,
Servit fidelis turmula
Sperans pro istis ardua.

5. Tu nos, sacerdos, adjuva
Mundando cor et corpora,
Omnis juvamen sentiat,
Qui signa Christi praeferat.

6. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Cui nullu sunt primordia
Et semper est essentia.

Cod. Londinens. Add. 26788 (ol. S. Heriberti Tuitiens.) saec. 12.

270. De sancto Hermelando.

Ad Vesperas.

1. Hermelandi familia,
Patre dotata nobili,
Laudis exprome gaudia
Corde decantans humili.

2. Ex illustri prosapia
Natus regis custodiae
Deputatur insignia
Suscepturus militiae.

3. Mundi videns inania,
Cujus fallunt blanditiae,
Mundi fugit contagia,
Mundus custos munditiae.

4. Se servavit innocuum
A carnali contagio,
Vas oleo non vacuum
Dei praesentans filio.

5. Lochas, locus egregius,
A laude ne cessaveris,
Quem dotavit uberius
Hermelandus prae ceteris.

6. Tantorum datrix munerum,
Audi sancta nos trinitas,
Et choro junge superum,
Ubi jugis jucunditas.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

271. De sancto Hermelando.

Ad Matutinum.

1. Cantemus multifarie
Hermelandi magnalia
Ad laudem regis gloriae,
Cujus fecit haec gratia.

2. Pincerna regis Franciae
Suo cessit officio,
Ardens amore patriae
Dei servire filio.

3. A regente terrestria
Transit ad regem gloriae,
Durant quippe coelestia,
Mundanae fallunt curiae.

4. Vita patris eximia,
Curae languorum variae,
Missa manus ad fortia,
Signa sunt sanctimoniae.

5. Noviomi progenitum
Corpus Lochas nobilitat,
Coelo redonans spiritum,
Ubi cum sanctis habitat.

6. Tantorum datrix munerum,
Audi sancta nos trinitas,
Et choro junge superum,
Ubi jugis jucunditas.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

272. De sancto Hermelando.

Ad Laudes.

1. Viso virtutis opere
Hermelandi praeconium
Nos oportet extollere
Devota mente cordium.

2. Fides firma, spes, caritas
In beato praecipue
Ostendunt, quae sit bonitas
In eodem assidue.

3. Piscis sufficientiae
Et aucti vini copia,
Coelestis amor patriae
Magni pandunt magnalia.

4. Animarum ingressio
Sancti patet vigiliae,
Candor in oratorio
Attestatur munditiae.

5. Viri beati merito
Genus erucae noxium
Locum relinquit subito
Sicut olim Aegyptium.

6. Tantorum datrix munerum,
Audi sancta nos trinitas,
Et choro junge superum,
Ubi jugis jucunditas.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

273. De ss. Hermelando et Baldo.

1. Sanctorum meritis inclita gaudia
Pangat haec debitis odis ecclesia,
Quorum pignoribus rerumque copia
Praepollet haec insignibus.

2. Hi summi consulis praecones incliti,
Vernantes titulis immensi meriti,
Clari miraculis, moribus praediti,
Extorres a piaculis.

3. Hic splendet sanctitas, viget perfectio,
Flectit humilitas, fervet devotio,
Praecellit bonitas, normat religio,
Nitescit et virginitas.

4. Hic nitet puritas et innocentia,
Vernat tranquillitas, rorat modestia,
Triumphat veritas, parent per omnia
Fides hic, spes et caritas.

5. Hermelande pie Baldeque beate,
Coelestis regiae vestris reserate
Famulis aditum nosque foederate
Christo post carnis exitum.

6. Sit laudis actio condigna numini,
Patri cum filio sanctoque flamini,
Qui nos coelestium civium agmini
Jungat post cursus stadium.

Brev. Lochense imp. Turonibus. 1536.

274. De sancto Hilario.

1. Praesul fuit Pictavensis
nobilis Hilarius,
Fide, corde, ore Christi
confessor clarissimus.

2. Laicali cum uxore
constitutus ordine,
Unicam habebat natam
Abram beatissimam.

3. Moribus honestis Deo
serviebant pariter,
Jejunantes et orantes
castitate caelibes.

4. Nec lumen abscondi tantum
potuit sub modio,
Sed super lucendo cunctis
ponitur candelabrum.

5. Ille pius, ille prudens
ac eloquentissimus.
Sobrius, pudicus, castus,
humilis, pacificus.

6. Favor crescit popularis,
vox coelestis intonat,
Fit sacerdos naufraganti
utilis ecclesiae.

7. Ariana pullulabat
haeresis pestifera,
Fidem fuco pravitatis
maculans catholicam.

8. Valens erat caput sectae
hujus cum Ursacio,
Rege sibi depravato
favente Constantio.

9. Qui videntes se non posse
coram sancto vincere,
Virum bonum et modestum
condemnant exsilio.

10. Unde anno redit quarto
jubente Constantio,
Haeresim convicit illam
generali synodo.

11. Sed agente rege pravo
falsis cum episcopis,
Rursus fides Arimino
violatur oppido.

12. Tunc sacerdos regi sacros
tres libellos obtulit
Pro licentia pugnandi
contra hostes fidei.

13. Nullus tamen inde locus
datur prudentissimo,
Rege magis compellente
Pictavum regreditur.

14. Gratulantur collaudantes
universi Dominum,
Quod ecclesia doctorem,
grex pastorem recipit.

15. Non cessabat plebem sanctis
erudire monitis,
Mortuis vitam donabat,
vivis indulgentiam.

16. Filiam direxit divos
grandaevus ad thalamos
Sponsi sibi repromissi,
Jesu Christi Domini.

17. Mater natam poscit sequi
supplex a pontifice,
Quam et ipsam destinavit
splendori perpetuo.

18. Multa quidem fecit mire
vivens mirabilia,
Quae si cuncta scriberentur,
deessent, qui legerent.

19. Felix tandem miles Christi,
athleta sophisticus,
Fortis quoque agonista
migrat ad coelestia.

20. Ordines archangelorum
gaudent in coelestibus,
Coeli cives simul cuncti
adventum Hilarii.

21. Quem pro nobis exorare
flagitemus Dominum,
Vitam nobis sanctam, finem
bonum, regnum tribuat.

22. Regnum pacis secum nobis
impetret perpetuae,
Ubi Christus secum suos
colligit in gloria.

23. Quod praestare Deus pater
dignetur cum filio,
Spiritus et ipse sanctus,
unus verus Dominus.

Cod. Parisiens. 196. saec. 11. A. — Cod. Parisiens. 1146 saec. 15. B. — Brev. ms. Pictaviense saec. 16. Cod. Pictaviens. 40. C. — BC ad Nocturnum Str. 1—6 incl. aber in 4 sechszeiligen Strophen; dann:

Trinitati summae decus, quam praesul Hilarius
Simplicem in deitate praedicavit colere,
Cui nos conjungat sanctus suis sanctis precibus.

Ad Laudes Str. 7—11, 3 + Doxol. wie vorstehend BC. — 4, 3 lucendum A. — Str. 9—10, 3 fehlen A. — 11, 3 Arunino A, Avinino B, Arrimino C.

275. De sancto Hippolyto.

1. Christe, corona gloriae,
Tuae sponsus ecclesiae,
Quam redemisti sanguine,
Exaudi preces hodie.

2. Hodie miles nobilis,
Confessor tui nominis.
Pro te effuso sanguine
Triumphat in certamine.

3. Solus non venit hodie
Martyr ad regem gloriae,
Sed tota cum familia
Intravit ad coelestia.

4. O miles salve splendide,
Salve, martyr Hippolyte,
Tuo nos nunc precamine
Commenda regi gloriae.

5. In hujus ergo martyris
Tam praeclari solemniis
Devotos nos exaudias,
O lux beata trinitas.

Psalt. et hymn. ms. S. Mariae ad Arborem saec. 15. Cod. Sanctens. Regist. XVI. 2.

276. De sancto Honorato.

1. Praesul insignis, alme Honorate,
Hodie laetus coelitus a Christo
Regnis assumptus, memor hujus semper
Agminis esto.

2. Sicut praesentem Dominus ditavit
Insulam per te, sic tuis a cunctis
Incolas ejus protegat adversis
Precibus almis.

3. Divina quidem gratia repletus,
Sedulo Christi verus imitator
Nomine fratris decorari miris
Promeruisti.

4. Flamine sacro plenius edoctus
Corde sincero Domino servire,
Lumen virtutum nimirum fuisti
Saeculo isto.

5. Inclitus pastor primo Lirinensis,
Speculum vitae monasticae dignum,
Post gloriosus praesul exstitisti
Arelatensis.

6. Subditos sacris instruens doctrinis,
Nexibus quoque resistere cunctis
Atque divinis parere praeceptis
Pectore miro.

7. Hoc tibi festum solemne colentes
Corde devoto tuere benignus,
Ut in obtentu possimus adversa
Vincere cuncta.

8. Praesulis hujus meritis, o Christe,
Nobis reatus indulgeas omnes,
Nos tibi semper faciens servire
Mente fideli.

9. Sit Deo patri gloria perennis
Natoque simul cum spiritu sancto,
Qui sine fine gloriatur Deus
Trinus et unus.

Brev. ms. Valentinense anni 1420. Cod. Parisiens. (Arsen.) 105. A. — Brev. Forojuliense imp. Taurinis 1495. B. — Brev. Grassense imp. Lugduni 1528. C. — 2, 2 Insula A. — 3, 1 gratia praeventus BC. — 4, 3 nimium A. — 6, 3 parcere A. — 7, 1 Nunc tibi festum BC. — 7, 3 Tui obtentu pius adversa A. — 9, 1 gloria solemnis BC.

277. De sancto Jacobo.

Ad. Vesperas.

1. Deum deorum, regem saeculorum
Animo toto cordeque devoto
Digne laudemus atque celebremus
Inclita festa.

2. A Deo datum Jacobum beatum
Veluti rivum vitae primitivum
Hymnis adoret et teres honoret
Circulus orbis.

3. Qui viam duram ob vitam futuram
Fide munitus carpsit nec invitus
Probra perpessus solum est confessus
Astra regentem.

4. Cum jura daret et fidem plantaret,
Vota perfecit, idola dejecit,
Aegros sanavit et caecis monstravit
Coelica regna.

5. Demum nec poenis victus nec catenis
Pugil electus milesque perfectus
Coelo locatus regnat coronatus
Arce superna.

6. Mitis ac bone Jacobe patrone,
Preces attende miseros defende
Et te secutos laqueos exutos
Junge beatis.

7. Salus, honestas, virtus et potestas
Rerum rectori, summo genitori,
Qui nos plasmavit sibique dicavit
Trinus et unus.

Brev. ms. Lubicense (ol. 62) saec. 15.

278. De sanctis Innocentibus.

Ad Vesperas.

1. Plaude, mater ecclesia,
De infantum victoria,
Quos perimit saevitia
Nequam Herodis pessima.

2. Nunc inchoant primordia,
Agnorum dantur pinguia
Paranturque mysteria
Agni novelli mystica.

3. Herodes vulpes subdola
Magos sciscitatur cautius,
Ut veneretur parvulum,
Quem perdere decreverat.

4. Nam jubet omnes parvulos
De Bethlehem confinibus,
Ut natum regem perderet,
Occidi sine numero.

5. Occultant matres genitos
Neces paventes torridas,
Sed illi cum vagitibus
Se produnt carnificibus.

6. Maternae voces concrepant
In natorum interitu,
Vox in Rama audita est,
Terra repletur sanguine.

7. Gloria tibi, Domine.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisien 10530.

279. De sanctis Innocentibus.

Ad Laudes.

1. Christi redempti sanguine,
Divino fulti dogmate,
Hymnum cantando congruum
Dicamus Innocentium.

2. Quid, Herodis, tam pessima
Tantorum valent funera,
Terrae reddendo corpora
In coelis captant praemia.

3. Quos Herodis perfidia
Occidit sine macula,
Moriuntur in Domino,
Confessi sunt altissimo.

4. Noli, Rachel, cum lacrimis
Multum flere de filiis,
Moriuntur in Domino,
Qui moritur pro populo.

5. Gloria tibi, Domine.
Gloria, unigenite,
Cum patre, sancto flamine
Per saecla sine tempore.

Brev. ms. S. Trinitatis. Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n.

280. De sanctis Innocentibus.

Ad Laudes.

1. Hymnum Deo decantemus
pio mentis jubilo,
Innocentum cui adstat
candidata concio
Nova semper laetabundo
citharizans modulo.

2. Quo adscisci mereamur
eorum collegio,
Rachelis sanctae piati
ploratu gratissimo,
Quae non optat consolari
de natorum jugulo.

3. Laus sit patri per aeterna
flaminique mystico,
Honor jugis perseveret
nobis nato puero,
Per quem pollet puerorum
sanguinis effusio.

Brev. ms. Catalaunense saec. 14. in. Cod. Parisiens. (Arsen). 595.

281. De s. Johanne Baptista.

1. Salve, Johannes, nomine
Praesago Dei gratia,
Felix felici omine
Dictus Dei clementia.

2. Ultra legem nascentium
Ortum praecurris gaudio,
Deum salutas omnium,
Clausus plaudis in gremio.

3. De sterili non sterilis
Prodis proles magnifica,
Prolis pater mirabilis
Effectus vita coelica.

4. In coetum apostolicum
Tui translati filii
Patrem probant mirificum
Doctorem evangelii.

5. In patrem pater omnium
Te specialem eligit,
Baptistae ministerium
Dum Christus a te exigit.

6. Tu gaudes privilegio
Prae cunctis natis hominum,
Sanctorum in collegio
Primatus per officium.

7. Trinitati deificae
Laus, honor, virtus, gloria
Johannis in mirificae
Sanctitatis memoria.

Noct. ms. Veteris montis saec. 14. Cod. Dusseldorpiens. C. 61.

/

282. De s. Johanne Baptista.

Ad Completorium.

1. Amice sponsi, patulas
Aures praebe psallentibus,
Ut peccatorum maculas
Fervor detergat mentibus.

2. Tu paranymphus nobilis,
Nulli secundus hominum,
Jesu sponsi spectabilis
Nos ducas ad consortium.

3. Sponsum cum serto triplici
Tu comitaris gratius,
In stola cum multiplici
Gemma praefulges clarius.

4. Tu vitae magisterium,
Justitiae tu normula,
Schola virtutum omnium,
Tu sanctitatis formula.

5. Tu titulus munditiae,
Virginitatis speculum,
Exemplum pudicitiae,
Prophetarum silentium.

6. Tu summa legis, angelis
Par, major quovis homine,
Lucerna mundi, judicis,
Praecursor plenus lumine.

7. Trinitati deificae
Laus, honor, virtus, gloria,
Johannis in mirificae
Sanctitatis memoria.

Nocturnale ms. Veteris montis saec. 14. Cod. Dusseldorpiens. C. 61. A. — Antiph. ms. Villariense saec. 13. Cod. Bruxellens. 268. add. saec. 14/15. B. — 3, 4 refulgens B.

283. In Decollatione s. Johannis B.

Ad Vesp. et Laudes.

1. Beata nobis gaudia
Refert mater ecclesia,
Dum recolit insignia
Praecursoris solemnia.

2. Ignis ardens cum lumine
Hic pro incestus crimine
Carceris in caligine
Clauditur sub ligamine.

3. Linguis refertur omnibus,
Quod rex junctis principibus
In coena discumbentibus
Hunc suis damnat artibus.

4. Secreta sunt haec lubricae
Dolo moechantis publice,
Dare neci artifice
Justo perempto judice.

5. Te nunc, precor, piissime,
Ad te recurro maxime,
Ut illustres clarissime
Oculum nostrae animae.

6. Tu esto nostrum gaudium
Et gaudii solatium
Gubernatorque omnium,
Esto nostrum refugium.

7. Sit laus patri cum filio
Sanctoque flamini pio,
Sitque nostra salvatio
Baptistae deprecatio.

Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. — 4, 3 Dare nescit artifice.

284. In Decollatione s. Johannis B.

Ad Matutinum.

1. Pange, lingua, praecursoris
Palmam admirabilem,
Qui superni vas dulcoris
Vitam sprevit labilem,
Caritate redemptoris
Mortem passus flebilem.

2. Ex Olympo distillavit
In tonantis gratia,
Quae baptistam fecundavit
Sic virtutum copia,
Quod, dum vixit, dimicavit
Pro legis justitia.

3. Veritatis novus praeco
Callem pandens aetheris
Prohibebat regi moecho
Palam actus sceleris,
Cur diurne mansit caeco
Clausus antro carceris.

4. Capitali tandem poena
Vir triumphans plectitur,
Sed matrona fide plena
Cruorem amplectitur,
Qui de justa fluens vena
Pyxide reconditur.

5. Post haec maris fluctuoso
Concussa gravamine,
Prosperatur procelloso
Quiescente turbine,
Austro flante pretioso
Patefacto sanguine.

6. Sic matrona liberatur
A marinis fluctibus,
Urbs Vasati gloriatur
Cruoris muneribus,
Gansericus rex fugatur
Cum suis complicibus.

7. Ergo, felix turma, psalle
His solemnitatibus,
Sic expurgans in hac valle
Mentem de criminibus,
Ut procedens recto calle
Vivas cum coelestibus.

Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. — 3, 1 novis. — 3, 2 pendens. — 3, 6 Clausus intro. — 5, 1 haec nobis fluctuoso. — 6, 5 Gausericus. — 7, 1 O felix turma.

285. De s. Johanne Evangelista.

1. Hymnum pangat solemnibus
Plebs jucunda concentibus,
Cum jubar evangelicum
Melos decet angelicum.

2. Johannes, Dei gratia,
Patrem linquens et retia
In Galilaeae litore
Est vocatus ab aequore.

3. Sequens Christi vestigia
Per virtutum fastigia,
A nuptiis dum destitit,
In aevum virgo perstitit.

4. Nec vacat a mysterio,
Quod in coenae convivio
Hausit Jesu de pectore,
Quod diffudit in tempore.

5. Verbum, quod in principio
Patris erat in gremio,
Carnem factum edocuit
Jusque nostrum asseruit.

6. Quem rex de cruce filium
Donat matri vicarium
Rursumque matrem sedulo
Huic commendat discipulo.

7. Ut regni princeps solium
Johannes subit dolium,
Ferventi sed in oleo
Rore madet aethereo.

8. Transfertur ad exsilium,
Sed non deest auxilium
De coelo sibi veniens
Ejusque curas leniens.

9. O coeli potens aquila,
Pro omnibus invigila,
Johannes, qui te diligunt
Teque patronum eligunt.

10. Sit decus regi gloriae,
Qui vitae transitoriae
Johannem post certamina
Transfert ad coeli culmina.

Brev. ms. Hollandense saec. 13. Cod. Collegii Universitatis Oxoniens. 101.

286. De s. Johanne Evangelista.

1. Tubae coelesti, clangite Johanni,
Evangelistae Domini dilecto,
Fonti sacrato gurgitis fluentis
Credite, cuncti.

2. Ille arcana penetravit verba
Hauriens lympham ex fonte superno,
De quo fluento manavit doctrinam
Corde sereno.

3. More volantis aquilae in altum
Plus petit centrum inchoans, sic verbum
Ceteris almum sermone divinum
Pandit mellitum.

4. Tempora ante patrem semper esse,
Filium ejus ad dextram sedere,
Fatetur quoque spiritum benignum
In trinitate.

5. Hic est praeclarus et lucerna ardens,
Hic non consumens sed perpetim pollens,
Hic supra pectus Domini recubans,
Virgo permanens.

6. Virginem matrem isti commendavit,
In passione filium vocavit,
Postea plures dogmate salutis
Corroboravit.

7. Tanti potentis generosi regis
Prece precemur hymniferis choris
Per quod ascendi queamus in altis
Aureis templis.

8. Triforme culmen, trinitatis decus,
Sit tibi ingens gloria perennis,
Honor ac virtus, aeterna potestas
Semper in aevum.

Brev. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. sign. A. — Brev. S. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. ex. Cod. Semin. Pictaviens. s. n. B. — 1, 3 Fonte A. — 3, 4 Pandit inclitum B. — 7, 1 potenti A. — 8, 1 Tu forma trinitatis B. — 8, 2 perpes gloria B.

287. De sancta Isabella.

Ad Vesp. et Laud.

1. Nostrae matris praeconia,
Solemni digna cantico,
Devota promat filia
Cantu plaudens angelico.

2. Matris hujus religio
Et adspectus gratissimus
Monstrabant, quid de praemio
Ejus gustaret animus.

3. Monstrant quoque miracula,
Quanta sit in coelestibus,
Morbos, pestes, pericula
Suis fugando precibus.

4. O quam dulce spectaculum
In nostra matre cerneret,
Qui fidei signaculum,
Ejus vultum inspiceret.

5. Nam vultus ejus claritas
Nunquam in terra corruit,
Nec affectus benignitas
Deo praesente caruit.

6. Trinitati deificae
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos matris mirificae
Coronet per suffragia.

Antiph. ms. Longicampense saec. 15/16. Cod. Parisiens. 912. — Mel.: In coelesti collegio.

288. De sancta Isabella.

Ad Nocturnum.

1. Clara diei gaudia
Modulizet ecclesia
In beata Isabella
Pangens coeli miracula.

2. Illa regum progenies
Et religionis series
Stirpem illustrem patribus
Suis ornavit actibus.

3. Infecunda caret prole
Quasi marcescens corpore,
Decreto patris luminum
Parit conventum virginum.

4. Virgineus flos, lilium
Decore fulgens roseo,
Normam gerens filiarum
Adsistit coram Domino.

5. Cujus nos ipse precibus
Sua locet in dextera,
Cui laus est et gloria
Per infinita saecula.

6. Devicto mundi principe
Ut sidus inter sidera
In Christi pollet agmine
Felix mater Isabella.

Antiph. ms. Longicampense saec. 15/16. Cod. Parisiens. 912. — Mel.: Plaude turba paupercula. — Der Text lehnt sich mehrfach an den Hymnus gleichen Anfangs de s. Anna an.

289. De sancto Ivone.

Ad 1. Vesperas.

1. Mater vidit in somnio,
Ivonem ejus filium
Fore sanctum eximium,
Jesu, nostra redemptio.

2. Sancti Ivonis animum
Dedicavit devotio,
Accendit Christi passio,
Amor et desiderium.

3. Ivo a pueritia
Sacrum dilexit studium,
Quem tua traxit gratia,
Deus, creator omnium.

4. Per sacra exercitia
Duxit Ivonem puerum
Deus sola clementia,
Homo in fine temporum.

5. Laus patri, proli, neumati
Sit Ivonis per merita,
Cujus attenti dogmati
Coeli cernamus munera.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisiens. 1273. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 24. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massiliens. Eb. 303. C. — 1, 1 Martyr vidit A. — 2, 3 Ascendit Christi A. — 5, 1 Decus patri A.

290. De sancto Ivone.

Ad Matutinum.

1. Laus resonet hymnidica
In auribus fidelium,
Virtus Ivonis coelica
Praestet nobis praesidium.

2. Concordia angelica
Et beatorum omnium
Laude gaudet gratifica
Propter Ivonis praemium.

3. Ex patria Britannica
Ivo exortum lilium
In vita beatifica
Possidet coeli solium.

4. Potestas apostolica,
Clementis sexti brachium,
Canonizat authentica
Ivonem ex vi clavium.

5. Honor et laus thearchica,
Trinitas, et imperium
Sit tibi, et justifica
Nos per Ivonis bravium.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisiens. 1273. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 24. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massiliens. Eb. 303. C. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. D. — 5, 2 Trinitati imperium A.

291. De sancto Ivone.

Ad Laudes.

1. Hymnis laudes concrepemus
   Mente salutifera
   Et Ivonem collaudemus
   Situm super sidera.

2. Se super se elevavit
   Adjutrice gratia
   Ivo, quem Christus ligavit
   Caritatis fascia.

3. Lectus tuus erat terra
   Et lapis sub capite
   Et sic carnem vicit guerra
   Corde stante sospite.

4. Ivo, fortis sicut leo,
   Regalibus servulis
   Solus aufert cum tropheo
   Palefredum praesulis.

5. Pater, proles et spiritus
   Nos per ejus merita
   Ad coeli ducant aditus
   Parcendo demerita.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisiens. 1273. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII° 24. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massiliens. Eb. 303. C. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. D.

292. De sancto Ivone.

In 2. Vesperis.

1. Absit torpor, adsit vigor,
   Ut Ivo sonet coelitus,
   Laetis votis et devotis
   Veni, creator spiritus.

2. Clara norma, clara forma
   Tibique vita tradita,
   Ivo celse ac praecelse,
   Mentes tuorum visita.

3. Jesu bone, in Ivone
   Qui sedisti justitia,
   Nostras mentes poenitentes
   Imple superna gratia.

4. O superne et aeterne,
   Ivonis complens opera,
   Illustrare, inflammare,
   Quae tu creasti pectora.

5. Duc ad altum coeli saltum
   Nos Ivonis instantia,
   Deus, para nunc praeclara
   Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisiens. 1273. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII° 24. B.

293. De sancto Ivone.

Ad Vesp. et Noct.

1. Exsultet gens catholica,
   Laetetur plebs Britannica
   Deo exprimens cantica,
   Ivoni qui dat coelica.

2. Nemo posset concipere
   Nec vox posset exprimere,
   Quantis sit dignus laudibus,
   Quantis rogandus precibus.

3. Ab aetatis primordio
Dei se dans obsequio,
Mundi spernens divitias,
Honores et delicias,

4. Sed coelestia sitiens,
Vera gaudia ambiens,
Sancta frequentans opera
Translatus est ad supera.

5. Rogemus piis mentibus,
Devotis precaminibus,
Ut ejus sacris precibus
Jungamur coeli civibus.

6. Quod nobis Christus annuat,
Nos a peccatis abluat,
Precum ejus instantia
Dei fruamur gloria.

Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1024. A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032. B. — Antiph. ms. S. Martini de Estoviaco saec. 14. Cod. Parisiens. 786. C. — Brev. ms. Aniciense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. n. D. — Brev. Aurelianense imp. absque. E.

294. De sancto Ivone.

Ad Laudes.

1. Jesu, redemptor saeculi,
Peccatis parce populi,
Ivonis sacris precibus
Nostris faveto vocibus.

2. Monstrant ejus austeritas
Et illibata puritas,
Quid sperabat de praemio
Non gaudens transitorio.

3. Nullus posset per singula
Ejus crebra miracula
Narrare, quae per saecula
Lucent et clarent sedula.

4. Mortuos vitae reparat,
Aegros a morbis liberat,
Coelum precibus reserat
Ac daemonibus imperat.

5. Hujus testes sunt Gallici,
Quod ad haec nequit objici,
Quae vera dicunt omnia
Ejus adjuti gratia.

6. Ergo nos, pater inclite,
Vultu respice cernuo,
Nos majestati deicae
Cives dones perpetuo.

Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1024. A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisiens. 1032. B. — Antiph. ms. S. Martini de Estoviaco saec. 14. Cod. Parisiens. 786. C. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Aniciens. s. n. D. — Brev. Aurelianense imp. absque. E. — 5, 1 Cujus testes D; sunt Anglici B; sunt populi D. — Zwischen 5, 1 und 5, 2: Aquitani et Gallici B; Aquitani et Anglici CE, wodurch die Strophe fünfzeilig wird. — 5, 2 Qui ad hoc nescit objici C, quod ad hoc nescit objici E, quod de hoc nequit objici D. — 5, 3 Quidquid sed quae vera dici B; Vera dicunt omnia C; Qui vera ducunt omnia D; Qui vera dicunt omnia E. — Mel. = Exsultet gens catholica C.

295. De sancto Ivone.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Et exsulta, Britannia,
Nam per orbem celebria
Sunt Ivonis praeconia.

2. Hic veri solis radius,
Praedicator egregius,
In convescendo sobrius
Egenis erat socius.

3. Ipsis una refectio
De praegrossis cibariis,
Nec huic plus erat socio
Quam illis erat sociis.

4. Fidelis in obsequiis
Et justus in judicio,
Discretus in consiliis,
Pressis erat praesidio.

5. Intentus pio studio
In sedandis discordiis
Nullaque sibi ultio
De susceptis injuriis.

6. Una vultus hilaritas,
Una mentis constantia,
Quam non fregit àdversitas
Nec resolvit laetitia.

7. Assiduo circuito
Ibat praedicans populis,
Fusco contentus habitu
Sed corruscans miraculis.

8. Sit laus trino et simplici
Deo, qui per suffragia
Ivonis tam munifici
Det nobis coeli gaudia.

Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisiens. 745. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746. a. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1052 C. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1294. D. — Brev. Leonense imp. Parisiis 1516. E

296. De sancto Ivone.

Ad Laudes.

1. Ivo, quis tibi debitas
Sufficit laudes solvere,
Qui ad vitam resuscitas
Vitae privatos munere.

2. Ivo, tu flammis imperas,
Obsessos a daemoniis
Mirabiliter liberas
Tuis sanctis suffragiis.

3. Ivo, caecos illuminas,
Claudis gressum restituis,
Rixas et bella terminas,
Pacem firmas et statuis.

4. Ivo, tu curas corpora
A quibusvis languoribus,
Tranquilla reddis aequora
Sedatis tempestatibus.

5. Ivo, solvis a vinculis
Te poscentes humiliter
Et adstas in periculis
Tuos minans salubriter.

6. Ivo, ad tuos famulos,
Quos mundi premunt aspera,
Pios convertens oculos
Nos a tot malis libera.

7. Laus, honor et imperium
Sit trinitati deicae,
Quae coeli magisterium
Ivoni dat mirifice.

Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisiens. 475. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1052. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1294. C. — Brev. Leonense imp. Parisiis 1516. D. — 1, 3 fehlt A. — 1, 4 Vitae fehlt A. — 5, 3 estas impartiris A. — 6, 3 converte A. — 7, 3 coeli fehlt A.

297. De sancto Ivone.

Ad Vesperas.

1. Ivo, coelorum corruscans ab alto
Orbis tenebras taetras illustrando,
Proclamat laudes personare Christo
Hymno coelesti.

2. Unum hunc, mater Hadou, peperisti,
In plebem magnum venturum fovisti,
Futurum sanctum tibi revelatum
Tu prophetasti.

3. Ortus huic mundo Haelorio patre.
Coelicolarum terrigenarumque,
Britigenarum Trecorumque plebem
Cohilarasti.

4. Honesti normam regulamque justi
Literis praestans cunctis illuxisti,
Dum Parisiis Aurelianisque
Constituisti.

5. Aeternae legis et juris humani
Zelator rectus cunctis jus dixisti,
Judex pravorum piorumque causas
Examinasti.

6. Lux vitae, morum limes et medicus,
Plebium Christi ministerque dignus,
Rector et custos et sacerdos sanctus
Esse sanxisti.

7. Omnia demum miranda fecisti
Cunctis in rebus summis, imis, quid ni,
Vitam et mortem tibi subdis omnem
Virtute Christi.

8. Rimans aeterna terrena liquisti,
Transiens Jordanem viaticum sumpisti,
Te flentes docens, nihil extimescens
Sidera adisti.

9. Unde ima sumis summo genitori
Juncta depromant gratias in omni
Unigenito flaminique sacro
Tempore saecli.

Legenda ms. Trecorensis saec. 15. Cod. Parisiens. 1148. — 8, 2 scheint verdorben, ohne dafs sich die richtige Lesart nahelegte.

298. De sancto Ivone.

Ad Laudes.

1. Ivo Haelori rutilus
Velut radius illustrat
Mundum, cum ejus affectus
Et effectus pius gustat.

2. Donis plenus coelestibus
Amplificatus corruscat,
Quae largiens sterilibus
Magnis fructibus venustat.

3. Triumphator in agone
Sui corporis et animae,
Potens ope et sermone
Confert aegris in utrisque.

4. Perlustrans coeli lumina
Celsa contemplatione,
Terrae dat verbi semina
Mira conversatione.

5. Splendens miris prodigiis
Dat mundo toti gaudia,
Ipsum suis vestigiis
Pertrahens ad coelestia.

6. Trino Deo et simplici,
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui prece patris supplici
Nobis det coeli gaudia.

Legenda ms. Trecorensis saec. 15. Cod. Parisiens. 1148.

299. De sancta Katharina.

Ad Nocturnum.

1. Congaudentes cum angelis
Et cum choris virgineis
Festum colamus virginis
Katharinae cum canticis.

2. Quam Dominus in carcere
Per columbam mirifice
Sua pavit dulcedine
De dono suae gratiae.

3. Hanc spiritus sic docuit
Sapienter ut decuit,
Quod in doctis praevaluit
Nec superari potuit.

4. De cujus sacro vulnere
Lac manavit pro sanguine
Hoc non venit ex ubere
Sed ex divino munere.

5. Cujus lactis rigamine
Nos foveat rex gloriae,
Ut in exitu animae
Donis fruamur gloriae.

6. Praesta, pater ingenite,
Et tu, fili altissime,
Cum spiritu paraclito
Qui regnas in perpetuo.

Brev. ms. saec. 14. Cod. bibl. Rossianae s. n. A. — Brev. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisiens. 1043. B. — Brev. ms. Valentinense anni 1420. Cod. Parisiens. (Arsen.) 105. C. — Brev. ms. S. Victoris Massiliens. anni 1497 (Privatbesitz). D. — Brev. ms. Tolosanum saec. 15. Cod. Tolosan. 74. F. — Brev. Pampelonense imp. Lugduni 1562. E. — Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. F. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. G. — 2 1 Et quam Deus in carcere B. — 3, 4 Si superari A; superare C. — 4, 3 fehlt A. — 5, 1 actis unguimine B. — 6, 1 pater altissime B. — 6, 2 fili piissime. B.

300. De s. Laurentio Dublinensi.

In Vesperis.

1. Ab occidentis partibus
Sol splendescens virtutibus
Lucem transfundit Galliae
Antistes Dubiliniae.

2. Hinc laetetur Hibernia,
Sed Augensis ecclesia
Majori jam tripudio
Laudes solvat Laurentio.

3. Hunc laureatum coelitus
Mira declarant opera,
Quae per ipsum dvinitus
Patrata sunt et munera.

4. Morbos sanat, daemonia
Fugat, defunctos suscitat
Ac pro fide subsidia
Dari cunctis efflagitat.

5. Sit pro dono multiplici
Deo trino et simplici
Ad laudem sui praesulis
Honor in cunctis saeculis.

Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 13. — 3, 1 Hinc laureatum Hs. — 4, 4 afflagitat Hs. — Die Hymnen sind ursprünglich für Eu in der Normandie gedichtet, gingen aber später unverändert in das Brevier von Dublin über.

301. De s. Laurentio Dublinensi.

Ad Laudes.

1. Jesu, palma certantium,
Justorum certum praemium,
In laudem tui praesulis
Fac nos canoros modulis.

2. Clarus regali sanguine
Claro datus est nomine,
Ut a lauro Laurentius
Nomen trahat jucundius.

3. Transcendens annos pueri
Vir factus a virtutibus,
Abbas, post praesul fieri
Dignis meretur moribus.

4. Mundum, carnem, daemonia
Caute sibi suppeditans,
Vana sprevit et noxia
Aeterna semper meditans.

5. Sanctitate, miraculis,
Doctrina vivens claruit,
Sic terrae suae populis
Modis diversis profuit.

6. Archipraesul egregie,
Palmam adeptus gloriae
Nobis per tua merita
Culparum laxa debita.

7. Pro beato Laurentio
Sit Deo jubilatio,
Qui nos ipsius precibus
Supernis jungat civibus.

Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 13. — 1, 4 canoros indulis Hs. — 2, 2 Clare datur Hs. — 5, 1 Quantitate miraculis Hs.

302. De sancto Lazaro.

Ad Vesperas.

1. Amicum Dei Lazarum,
Regia stirpe genitum,
Vocemus in auxilium
Pro nobis apud Dominum.

2. Quem cum vidisset Lazarus
Suscitaturum puerum,
Adhaesit vero lumini
Invitans ad convivium.

3. Quod gerebat interius
Reserans ejus animum
Pedes ejus humiliter
Appropinquans ad osculum.

4. Tunc pie gestans Dominus,
Advertens ejus meritum,
Dilectum suum Lazarum
Assumpsit in discipulum.

5. Nuntiavit sororibus
Venturum Dei filium,
Ut laeta Martha hospiti
Praepararet hospitium.

6. Mariaque cum crinibus
Exhibuit obsequium,
Ut imperaret mitius
Remissionem scelerum.

7. Infirmitate Lazari
Certificarunt Dominum,
Statim ipse discipulis
Manifestavit obitum.

8. Gaudeo, inquit, propter vos,
Ut non sit in vos scrupulum,
Sed accedamus breviter
Et suscitemus Lazarum.

9. Cum venit ergo Dominus
Ad monumentum foetidum,
Suscitavit discipulum
Quatriduanum mortuum.

10. Et multi, qui tunc venerant,
Glorificarunt Dominum,
Ut, quod jam ore dixerat,
Non appareret irritum.

11. Sit trinitati gloria,
Laus, decus et imperium,
Qui suscitavit Lazarum
Ad monumentum foetidum.

Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. A. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 150 B. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII⁰ 18. C. — Die Handsch. 26 von Beaune, ein Brevier von Autun aus dem 13. Jahrh., hat zum Feste des Heiligen noch die Hymnen de communi.

303. De sancto Lazaro.

Ad Nocturnum.

1. Resuscitatus Lazarus
Exstitit Dei famulus
Prae ceteris humillimus
Et caritate fervidus.

2. Sed timore perterritus
Necis gustatae primitus
Cibis immittit cineres,
Ut esset Deo placidus.

3. Et, quae in facultatibus
Habebat cum sororibus,
Juxta doctrinam Domini
Communicarunt omnibus.

4. Sic permanentes pauperes
In bonis temporalibus,
Ut inde forent divites
Donis Christi regalibus.

5. Judaeorum nequitia
Designata praesentibus
Fugavit Christi famulos
A se et suis finibus.

6. Inter quos fuit Lazarus
Cum duabus sororibus,
Maximinus cum pluribus
Verum Deum colentibus.

7. Qui impositi pelago
Et ducti ad miseriam
Recte ducente Domino
Advenerunt Marsiliam.

8. Ubi fidei sarculo
Et per Dei clementiam
Exstirparunt radicitus
Idolorum nequitiam.

9. Et nedum in Marsiliam
Sed per totam Provinciam
Plantavérunt ecclesiam
Ad salutem et gloriam.

10. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui nobis praestet gratiam
Et delictorum veniam.

Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoractens. 78. A. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. B. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 150. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII⁰ 18. D.

304. De sancto Lazaro.

Ad Laudes.

1. Egente Dei populo
Pastore in Marsiliam
Misit Christus paraclitum
In columbina specie.

2. Qui descendit in Lazarum
Demonstrando justitiam,
Ut baptizato Domino
Praessinans amicitiam.

3. Dum cognovisset populus
Mentem Dei et gratiam,
Votò sua tunc dirigunt
Ad Lazari clementiam.

4. Tunc pastor fidelissimus
Gregem pascens ad gloriam
Defertur apud Caesarem,
Quod convertisset Galliam.

5. Caesar ergo nequissimus
Cumulando malitiam
Trahi fecit pontificem
Et caedi per nequitiam.

6. Ut rubricati lapides
Tincti per effundentiam
Consumpsissent immaniter
Totam carnis substantiam.

7. Demum obscuro carcere
Per tres dies recluditur,
Post haec lata sententia
Caput sibi abscinditur.

8. Et sic amicus Domini
Martyr ejus efficitur,
Et corona tunc gloriae
Capiti suo ponitur.

9. In civitate propria
Sepulturae tunc traditur,
Per Giraldum episcopum
Ad Eduam perducitur.

10. Ubi post suum transitum
Laus sua sic ostenditur,
Quod hic devote postulans
Nullus repulsam patitur.

11. Deo patri sit gloria,
Quae per Lazarum colitur,
Nobis dando suffragium,
Per quem salus revertitur.

Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoractens. 78. A. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. B. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Eduens. 150. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII⁰ 18. D. — 4, 4 convertisset Marciliam A.

305. De sancto Lazaro.

Ad Vesperas.

1. Veni, creator siderum,
Terge maculas scelerum
Devoti tui populi
Precibus sancti Lazari.

2. Qui te convivam saepius
Habuit et alacrius
Recepit aede propria
Ministrante Martha pia.

3. Hunc suscitasti, Domine,
Sacro spirante flamine,
Prece cujus nos visita
Visitatosque suscita.

4. Qui vitam, quam obtinuit,
Secundo nunquam timuit
Pro tuo sacro nomine
Perdere fuso sanguine.

5. Ob hoc ipsum perpetuo
Vis pleno frui gaudio,
Quem ostendisti lacrimis
Amicum fore numinis.

6. Laus patri sit et genito,
Decus atque paraclito,
Beatus vero Lazarus
Oret pro nobis omnibus.

Brev. ms. Parisiense (?) saec. 15. Cod. Parisiens. 751. A. — Brev. Illerdense imp. Illerdae 1479. B. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. C. — Brev Aquense imp. Lugduni 1499. D. — Brev. Grassense imp. Lugduni 1528. E. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. F.

306. De sancto Lazaro.

Ad Laudes.

1. Martyr ad hunc, qui cordium
Secreta noscit omnium,
Pro nobis intercedere
Velis, beate Lazare.

2. Tui precatu meriti
Regno jungamur perpeti,
Et nostro Christus pectori
Sit hoste pulso veteri.

3. Soluta tibi praemia
Nobis ut suffragrantia
Scutum, arcus et pharetra
Sint, pastor noster, impetra.

4. Laus patri sit et genito,
Decus atque paraclito,
Beatus vero Lazarus
Oret pro nobis omnibus.

Brev. ms. Parisiense (?) saec. 15. Cod. Parisiens. 751 A. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. B. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. C. — Brev Grassense imp. Lugduni 1528. D. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. E. — 1, 1 Martyr adhuc qui cordium ABCDE. — 2, 3 E nostro Christe C.

307. De sancto Lazaro.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, pretiosum
Lazari commercium,
Ut qui lapsus tenebrosum
In mortis supplicium
Hinc per Dei gloriosum
Sit extractus filium.

2. Lazarus infirmabatur
Iste in Bethania,
Cum Martha famulabatur,
Cum sorore Maria
Valdeque lacrimabatur
Pro ejus miseria.

3. Sed illarum nihil fletus
Aegrotanti sufficit,
Nam spiritus inquietus
Corpus suum despicit
Et ad Orcum sed non laetus
Iter suum perficit.

4. Corpus multo cum lamento
Sepulturae traditur,
Et ex hoc jam putrulento
Foetor magnus nascitur,
Proximusque monumento
Aer jam inficitur.

5. Nam completo quarto die
Dei adest filius,
Qui condolens morti tantae
Statuique ipsius
Affectum, quem gerit corde,
Nec retinet amplius.

6. Flens et fremens exclamavit:
Veni foras, Lazare;
Ille statim se levavit
Coepitque mox pergere,
Omnis plebs Deum laudavit,
Hoc potentem facere.

7. Sit laus Deo, summo patri,
Ejus atque filio,
Qui Lazarum de baratri
Extraxit exsilio
Collocavitque theatri
Coelestis in gaudio.

Brev. Fontebraldense imp. Parisiis 1514.

308. De sancto Lazaro.

Ad Laudes.

1. Postquam fuit revocatus
Lazarus a fovea,
Dignitatem praesulatus
Huic divina gratia
Dedit, nec Deo ingratus
Viva vixit hostia.

2. Humilis, prudens, pudicus
Manu gessit baculum
Cunctisque factus amicus
Recte rexit populum,
Clericus hunc et laicus
Dei sensit famulum.

3. Corpus suum macerabat
Paucis fruens dapibus,
Multum tamen erogabat
Domini pauperibus
Eumque semper orabat
Pro commissis ovibus.

4. In hac tanta bonitate
Perseverans ut pius,
A mundi calamitate
Translatus est altius,
Regnans in aeternitate
Cum Domino ipsius.

5. Patri sit omnipotenti
Laus ejusque genito,
Ex utroque procedenti
Sit honor paraclito,
Coelique semper regenti
Consortio inclito.

Brev. Fontebraldense imp. Parisiis. 1514. — 3, 6 commissis omnibus. — 5, 5 semper regnanti.

309. De sancto Lazaro.

1. Ecce factum mirabile
Et in clero laudabile,
Quod contigit in Edua,
Civitate ingenua.

2. Quidam archidiaconus,
Ecclesiae doctor bonus,
Ortus praeclaro semine,
Ursus dictus est nomine.

3. Lepra pertusus nimia
Non invenit remedia,
Toto deformis corpore
Longo sic vixit tempore.

4. De salute sollicitus,
Sed jam desperans penitus,
In visione monitus
Fertur esse divinitus,

5. Ad Eduam ut veniat,
Ut, quod quaerit, inveniat,
Ubi Lazarus conferat
Salutem, quam desiderat.

6. Doctus Ursus ita fecit,
Nam quem lepra sic infecit,
Christi virtus mox refecit
Propter Lazari merita

7. O quam felix es, Edua,
Laude digna perpetua
In saeculorum saecula
Per Lazari miracula.

8. Ursus sumpta licentia
Sanus redit ad propria,
Redeunti plebs obvia
Occurrit cum laetitia.

9. Viso tanto miraculo
Tam a clero quam populo,
Lazarus a Remensibus
Dignis effertur laudibus.

10. Nos ergo laudes Lazari
Voce pangamus hilari,
Lazarumque cum gaudio
Nostra collaudat concio.

11. Insistentes tuae laudi,
O Lazare, nos exaudi,
Ut laudantes nomen tuum
Laetemur in perpetuum.

12. Trinae sit laus unitati,
Sit laus simplae trinitati,
Laus personis in usia,
Laude resultent omnia.

Brev. ms. Cluniacense saec. 15. Cod. S. Genovefae Paris. BBl. VIII⁰ 15. — Str. 1—7 + Doxol. ad Vesp. et Noct.; Str. 8—11 + Doxol. ad Laudes. Das Ganze ist indes nur ein Hymnus. — 1, 3 contingit Hs.

310. In Revelatione s. Lazari.

Ad Vesperas.

1. Exsultet cum tripudio
Civitas Eduensium
In Lazari solemnio,
Qui comes est coelestium.

2. Hunc gens afferens posuit
Sub arbore diu sicca,
Statim virescens floruit
In ipsius praesentia.

3. Hic Lazarus, martyr Dei,
Praecelluit miraculis,
Ursus preces fundens ei
A lepra spoliatur bis.

4. Dum festo Lazari pio
Evangelium canitur,
Auditus, lingua, ratio
Jorando restituitur.

5. Hac hora dum capsa ruit
Rachonis super plurimos,
Nullus laesus inde fuit,
Cum haberet tres cubitos.

6. Castrum Caminum, gaudeas,
Cum mutum a cunabulis
Recte loquentem habeas
Nostri Lazari meritis.

7. Sit trinitati gloria,
Patri, nato cum flamine,
Qui Lazari prece pia
Nos purget omni crimine.

Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoractens. 78. A. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. B. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 150. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII⁰ 18. D.

311. In Revelatione s. Lazari.

Ad Nocturnum.

1. Omnes Eduae clerici
Hymnum Lazaro canite,
Miracula, quae fecit hic,
Concinendo exprimite.

2. Infans lumine privatus
Videt, ludit atque ridet
Cum pomis et cum nucibus,
Quae pavimentum possidet.

3. Dextrum latus cum brachio
Paralysis percusserat
Sauxae, cujus oratio
Utroque morbo liberat.

4. Onerati plaustri rota
Adellerino non obfuit,
Nulla laesionis nota
Membris ejus apparuit.

5. Zona damnum sustinuit,
Hoc est dictu mirabile,
Quia tripartita fuit
Dicto Lazari nomine.

6. Laus, honor, virtus, gloria
Sit patri, nato, flamini,
Qui nos facit solemnia
Colere sancti Lazari.

Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoractens. 78. A. — Brev.' ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. B. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 150. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII⁰ 18. D. — 5, 3 tripertita B. — 6, 2 patri natoque A.

312. In Revelatione s. Lazari.

Ad Laudes.

1. Gaude gaudenter, Edua,
Quatriduanum possidens,
Pro quo plura miracula
Nobis fecit omnipotens.

2. Surgere fecit contractum
Anedilias projectus
Dentibus, nervis trepidum
Offert statuale rectus.

3. Linguae, pedum ac manuum
Percussorum paralysi
Revertitur officium
Deprecanti Beatrici.

4. Exclamat infans mortuus
Scamno se volens inniti,
Insano pessimo sensus
Redit Hugoni militi.

5. Alter Hugo monoculus
Post caecus non immerito,
Est statim illuminatus
Se precibus exposito.

6. Lingua, mens, cor et spiritus
Noster, Lazarum poscite,
Ut erga nos sit hic pius,
Qui manet in trinitate.

Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoractens. 78. A. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 135. B. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. 150. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII⁰ 18. D. — 2, 2 Anedelias A. — 2, 4 Affert A; aufert D. — 6, 2 Nostrum Lazarum A.

313. De sancto Leonhardo.

Ad Laudes.

1. Deo demus grates, hymnos, laudes,
Leonharde, gaudeas et laudes,
Rex quem laudat tua gaudens laude,
Te laus laudum laudat, ergo gaude.

2. Os, cor, vita nostra laudet Deum,
Vir laudande, fac hoc laudans eum,
Ut laudemus, quem laudamus, digne,
Vitiorum solve nos ab igne.

3. Sit laus Deo, summo genitori,
Sit laus Christo, nostro salvatori,
Sit laus sancto tristes consolanti,
Uno Deo trino permanenti.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalens. 85. — 1, 1 damus Hs. — 1, 3 gaudes H. — 3, 1 summo fehlt Hs.

314. De sancto Liborio.

1. Lux est solemnis hodie,
Mundi laetetur machina,
Liborii memoriae
Coeli congaudent agmina.

2. Illustri de prosapia
Gallorum qui progenitus,
Excrevit elegantia
Virtutum stirpem penitus.

3. Benigne, sancte, sobrie
Sese regens in omnibus,
Praefectus est ecclesiae
Praesul regendis ovibus.

4. O dignitas eximia,
Quam meruit divinitus,
Praesidia sublimia
Sunt, quae praestat humanitus.

5. Revera non huic demitur
Virtus impetratoria,
Cui tot signorum traditur
Notissima memoria.

6. Inter quae fugans daemones
Obsessis a corporibus,
Quam plures curat homines
A variis languoribus.

7. Virtus viri tam celebris
Et jugis interventio
Salvet nos ab illecebris
Et coeli jungat gaudio.

8. Sit tibi virtus, gloria,
Laus, personarum trinitas,
In quibus nil per omnia
Quam numinis est unitas.

Brev. Paderbornense imp. Lipsiae 1513.

315. De sancta Lucia.

1. Conditor alme virginum
Et detestator criminum,
Castae mentis consilium,
Audi voces fidelium.

2. Hujus sacratae virginis,
Quae labem nescit criminis,
Plebs celebret martyria
Et sempiterna praemia.

3. Virgo flammis exuritur,
Ferro guttur transfigitur,
Totum corpus dat pretium,
Ut pertingat ad bravium.

4. Poenas cucurrit fortiter
Et sustulit viriliter,
Verens mundi voraginem
Pro Christo fudit sanguinem.

5. Sicque forti potentia
Christi favente gratia
Terrena spernens praedia
Coelorum intrat gaudia.

6. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515.

316. De sancto Ludgero.

1. Confessor dignissime,
Nos lapsos clemens respice,
Laetentur inculpabiles,
Per te sanentur fragiles.

2. Beata generatio,
Fecunda tali filio,
Sit felix illa civitas,
Quam rexit hujus pietas.

3. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. Monasteriense imp. s. l. 1497.

317. De sancto Ludovico.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Novae laudis praeconio,
Quam Ludovici gloria
Solemni replet gaudio.

2. De regno terrae vehitur
Ad regni coeli solium,
Cujus vita dignoscitur
Forma virtutum omnium.

3. Fide purus, spe patiens
Et caritate fervidus,
Omnipotenti largiens,
Pius, pudicus, providus.

4. Fraus, furor, violentia
Relegantur a subditis,
Signa coruscant varia
Virtutum ejus meritis.

5. Pro corona justitiae
Jam coronatus gloria,
Nostrae memor miseriae
Coeli procuret praemia.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos regis mirifici
Coronet per suffragia.

Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisiens. 745. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746 a. C. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. (Privatbesitz.) D.

318. De sancto Ludovico.

Ad Matutinum.

1. Nova regis praeconia
Solemni digna cantico
Devota promat Francia
Cantu plaudens angelico.

2. Regis hujus religio
Et adspectus gratissimus
Monstrabat, quid de praemio
Ejus gustaret animus.

3. Monstrant quoque miracula,
Quantus sit in coelestibus,
Morbos, pestes, pericula
Suis fugando precibus.

4. O quam dulce spectaculum
In Ludovico cerneret,
Qui virtutis signaculum
Ejus vultum inspiceret.

5. Nam vultus ejus claritas
Nunquam in terra corruit,
Nec affectus benignitas
Deo praesente caruit.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos regis mirifici
Coronet per suffragia.

Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisiens. 745. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 476 a. C. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. D.

319. De sancto Ludovico.

Ad Laudes.

1. Hymnum novae laetitiae
Regi canamus omnium,
Qui sancto regi Franciae
Novi dat regni solium.

2. Ludovicus ex nomine
Lucis dator exprimitur,
Et custos in certamine
Praesentis vitae ponitur.

3. Crucis hostes concutiens,
Concussus aegritudine,
Vitam invenit moriens
Tali felix certamine.

4. Nam sic in vita viguit,
Ut patiendo vinceret,
Et hoc in morte meruit,
Ut moriendo viveret.

5. Vivit ergo feliciter
Rex Francorum in gloria,
Quem Christus singulariter
Sua replevit gratia.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos regis mirifici
Coronet per suffragia.

Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisiens. 745. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746 a. C. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. D. — 4, 1 Nam sicut A.

320. De sancto Ludovico.

Ad Vesperas.

1. Pulset coelum laus amoena,
Laus cunctorum fidelium,
Moduletur vox serena
Ludovici praeconium.

2. Ludovicus infantulus
Devotae mentis studio
Coepit vacare sedulus
Virtutum exercitio.

3. Fide constans, spe subvectus,
Caritatis operibus
Digne vacans est electus
Ex profectorum milibus.

4. Omnem reatum animae,
Quem contraxit humanitus,
Piae laverunt lacrimae
Simul et maris transitus.

5. Omnis spiritus invocet
Supernum regem inclitum,
Qui nos in regno collocet
Per Ludovici meritum.

Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 13239. A. — Brev. ms. S. Dionysii saec. 14/15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 192. B. — Brev. S. Dionysii imp. Parisiis 1550. C.

321. De sancto Ludovico.

Ad Nocturnum.

1. Nocturni cursus tempore
Devota mens evigilet,
Casto producta corpore
Vox indefessa jubilet.

2. Genti Francorum oritur
Laudis novellae gaudium,
Ludovicus assequitur
In coelo thronum regium.

3. Post laborem exsilii,
Post virtutum congeriem
Viam currens compendii
Ad beatorum requiem.

4. Quod vidit aenigmatice
Carnis clausus ergastulo,
Sublato videt obice
Lucis aeternae speculo.

5. Omnis spiritus invocet.

Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 13239. A. — Brev. ms. S. Dionysii saec. 14/15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 192. B. — Brev. S. Dionysii imp. Parisiis 1550. C.

322. De sancto Ludovico.

In Laudibus.

1. Laus matutina suscitet
Somnolentos ad cantica,
Psallentium vox recitet
Gesta regis magnifica.

2. Principibus prae ceteris
Magnificat humilitas,
In adversis et prosperis
Mira mentis aequalitas.

3. Mentis monstrat modestiam
Vultus ejus angelicus,
Moderatam molestiam
Status regni pacificus.

4. Sectatorem modestiae
Collaudent viri simplices,
Zelatorem justitiae
Commendent viri judices.

5. Omnis spiritus invocet.

Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisiens. 13239. A. — Brev. ms. S. Dionysii saec. 14/15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 192. B. — Brev. S. Dionysii imp. Parisiis 1550. C.

323. De sancto Ludovico.

Ad Vesperas.

1. Gaudet chorus fidelium
Pro Ludovici gloria,
Coelestium, terrestrium,
Tota simul ecclesia.

2. Hic puer simplex, docilis,
Adolescens amabilis,
Juvenis fide ferbuit,
Pro qua se senex posuit.

3. Regnum sprevit et omnia
Christi sequens vestigia,
Non pepercit divitiis,
Non uxori, non filiis.

4. De navi, quam ascenderat,
Ut transfretaret maria,
Tres natos, quos assumpserat,
Hortatur ad similia.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui simul in hoc homine
Exemplum das mortalibus
Et gaudium coelestibus.

Brev. ms. Mariae de Valentia, Comitissae de Pembroke, saec. 14. Cod. Cantabrigens. Dd V 5. A. — Brev. ms. Card. Borbonii saec. 16. Cod. Parisiens. 1288. B. — Brev. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 12. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonens. 143. D. — Brev. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Londinens. Harl. 2864. E. — 1, 1 Gaude chorus BD.

324. De sancto Ludovico.

Ad Nocturnum.

1. In coelesti collegio
Ludovicus suscipitur,
Pro cujus natalitio
Festivitas haec agitur.

2. Majestate rex inclitus,
Honestate compositus,
Hunc abscondit humilitas,
Quem revelavit caritas.

3. Cum Christo ab infantia
Excrevit miseratio,
Pro qua potitur gloria
In sanctorum collegio.

4. Hic recreator pauperum
Collatione munerum
Et informator procerum
Perfectione operum.

5. Sit laus patri ingenito
Natoque ejus unico,
Sancto simul paraclito,
Qui haec dedit Ludovico.

Brev. ms. Comitissae de Pembroke saec. 14. Cod. Cantabrigens. Dd V. 5. — Brev. ms. Cardin. Borbonii saec. 16. Cod. Parisiens. 1288. B. — Brev. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 12. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonens. 143. D. -- Brev. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Londinens. Harl. 2864. E.

325. De sancto Ludovico.

Ad Laudes.

1. Beata nobis gaudia
Nostri regis dant merita,
Pro cujus tanta gloria
Laudum solvamus debita.

2. Ad sacrum ejus tumulum,
Ubi fiunt miracula,
A struma super oculum
Liberatur juvencula.

3. Anus annis quadraginta
Tremula toto corpore,
Annorum jam sexaginta,
Redit resumpto robore.

4. Mutus, surdus recuperat
Verbum simul et auditum,
Et, qui visum amiserat,
Lumen recipit perditum.

5. Illic plenae sanitati
Redduntur epilentici,
Contracti et fistulati
Multique paralitici.

6. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Qui Ludovici merito
Tanta fecit magnalia.

Brev. ms. Comitissae de Pembroke saec. 14. Cod. Cantabrigens. Dd V 5. A. — Brev. ms. Card. Borbonii saec. 16. Cod. Parisiens. 1288. B. — Brev. ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicens. 12. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonens. 143. D. — Brev. ms. Gallicum saec. 15. Cod. Londinens. Harl. 2864. E. — 2, 3 A strima E. — 5, 2 Reddantur epilensia B.

326. In Translatione s. Ludovici.

Ad Vesperas.

1. Studeamus attollere
Ludovicum ex viribus,
Quem scimus Dei munere
Dignum devotis laudibus.

2. Ab aetatis primordiis
Fecit hunc mater imbui
Moribus et scientiis
Et studere profectui.

3. Bis pro fide Christiana
Transfretavit, quem graviter
Captum duxit gens profana,
Quod pertulit humiliter.

4. Fidem in reverentia
Semper habere studuit
Nec in hanc indecentia
Verba proferri voluit.

5. Quaesumus, auctor omnium,
In tanti festi gaudio
Sit nobis in subsidium
Ludovici translatio.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisien. 746 a. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1024. B.

327. In Translatione s. Ludovici.

Ad Matutinum.

1. Jucundetur ecclesia
Dulce producens canticum,
De cujus horto lilia
Fructum reddunt mirificum.

2. Fructu vitae jam vescitur
Ludovicus in gloria,
Cujus vitae dignoscitur
Resplenduisse gratia.

3. De quieto regimine
Gloriabantur subditi,
Nullo pressi gravamine
Tutela regis incliti.

4. Impendebat obsequium
Infirmis et debilibus,
Non negans beneficium
Personis indigentibus.

5. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisien. 746 a. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1024. B.

328. In Translatione s. Ludovici.

Ad Laudes.

1. Hymnum dicant cum gaudio
Cuncti coetus ecclesiae,
Sedet in coeli solio
Ludovicus rex Franciae.

2. In praeceptis Dominicis
Apponens diligentiam
Sedensque sede judicis
Dissipabat malitiam.

3. Sumpto crucis signaculo
Captus ab infidelibus
Cultu colebat sedulo
Deum verbis et actibus.

4. Mors timetur ab omnibus
Nave collisa subito,
Sed liberantur precibus
Pii regis et merito.

5. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746 a. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 1024. B.

329. De sancto Ludovico.

Ad Primam.

1. Jam lucis orto sidere
Ludovicum ex viribus
Studeamus attollere
Dignum devotis laudibus.

2. Ab aetatis primordiis
Fecit hunc mater imbui
Virtutibus, scientiis
Et studere profectui.

3. Praesta, pater piissime,
Ludovici suffragiis
Splendorem lucis intimae
Quo purgemur a vitiis.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisiens. 13233.

330. De sancto Ludovico.

Ad Tertiam.

1. Nunc sancte nobis spiritus
Laudis praebe materiam,
Nam Ludovicus inclitus
Jam coeli tenet gloriam.

2. Dum hic adhuc adolescens
Studeret conscientiae,
Semper in virtute crescens
Rex est effectus Franciae.

3. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Xanctoniense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

331. De sancto Ludovico.

Ad Sextam.

1. Rector potens, verax Deus,
Amore tui nominis
Dimittit rex spontaneus
Terram sui regiminis.

2. Bis pro fide Christiana
Transfretavit, quem graviter
Captum duxit gens profana,
Quod portavit humiliter.

3. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

332. De sancto Ludovico.

Ad Nonam.

1. Rerum Deus, tenax vigor
Ludovicum justitiae,
Semper sociavit rigor
Cum virtute clementiae.

2. Fidem in reverentia
Semper habere studuit,
Nec in hanc indecentia
Verba proferre voluit.

3. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

333. De sancto Ludovico.

Ad Completorium.

1. Te lucis ante terminum,
Christe, sacramentaliter
Recepit rex et Dominum
Confessus est humiliter.

2. Quod finito certamine
Vivat nunc rex in saecula
Cum beatorum agmine,
Probant plura miracula.

3. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

334. De s. Ludovico Episcopo.

In 1. Vesperis.

1. Aurea sacro
Rorida nimbo
Lilia morum
In Ludovico
Praesule sancto
Clare nitescunt.

2. Nam Ludovici,
Regis alumni,
Praesulis almi,
Floris odorem
Vitae suavem
Fundit in orbem.

3. Conterit hostes
Mitior agno,
Foeda perhorret
Mundior auro,
Spernit honores
Dignior astro.

4. Stirpe serenus,
Tempore parvus,
Carne tenellus
Aspera frangit,
Mollia linquit,
Coelica quaerit.

5. Regna refutat,
Gaudia mundi,
Fune peroptat
Paupere cingi,
Cinctus amore
Fune salubri.

6. Gloria patri
Cunctipotenti,
Gloria proli
Cuncta regenti,
Gloria luci
Pneumatis almi.

Brev. Romanum imp. Venetiis 1521.

335. De s. Ludovici Episcopo.

Ad Matutinum.

1. Plantula regum
Credita terris,
Virgula florum
Actibus almis
Coelicum fructum
Multiplicavit.

2. Pectore purus,
Corpore castus,
Mente corruscus,
Per sacra totus
Fit Ludovicus
Gesta sacratus.

3. De cruce pensans,
In cruce mirans,
Cum cruce plorans
Foedere fixo
Concrucifixus
Fit crucifixo.

4. Praedicat, orat,
Crimina damnat,
Dogmate rorat,
Arguit artans,
Obsecrat instans,
Increpat obstans.

5. Fons probitatis,
Cor bonitatis,
Mel pietatis,
Donat egenos,
Visitat aegros
Palpat et ipsos.

6. Gloria patri
Cunctipotenti,
Gloria proli
Cuncta regenti,
Gloria luci
Pneumatis almi.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisiens. 1314. A. — Brev. Romanum imp. Venetiis 1521. B.

336. De s. Ludovico Episcopo.

Ad Laudes.

1. Stella corruscat,
Lumina monstrat
Lux Ludovicus,
Lumina praestat
Signaque parat
Coelica virtus.

2. Languida sanat
Membraque curat
Subdita guttae,
Morbida servat,
Mortua donat
Corpora vitae.

3. Femina morbo
Capta caduco
Credula sancto
Supplicat instans,
Sed pius illam
Liberat orans.

4. Organa mutis,
Tempora surdis
Apta ministrat,
Corpora clauda
Fortia reddit,
Monstra reformat.

5. Optime frater,
Summe sacerdos,
Inclite praesul,
Munera nobis
Posce salutis,
Pastor amoene.

6. Gloria patri
Cunctipotenti,
Gloria proli
Cuncta regenti,
Gloria luci
Pneumatis almi.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisiens. 1314. A. — Brev. Romanum imp. Venetiis 1521. B.

337. De sancto Ludovico Ep.

Ad Primam.

1. Jam lucis orto sidere
Novella stella rutilat,
Dulcis camoena jubilat
Ludovicum in aetere.

2. Deo trino sit gloria,
Qui [fecit] suo munere
Ludovicum clarescere
Per opera magnalia.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisiens. 13233.

338. De sancto Ludovico Ep.

Ad Tertiam.

1. Nunc sancte nobis spiritus
Amoris ignem ingere,
Per quem fecisti scandere
Ludovicum divinitus.

2. Praesta, beata trinitas,
Ut Ludovici precibus
Cunctis insit fidelibus
Pacis nexus et unitas.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

339. De sancto Ludovico Ep.

Ad Sextam.

1. Rector potens, verax Deus,
Tua lux istum praesulem
A mundo facit exsulem,
Ut ad te currat igneus.

2. Deo trino sit gloria,
Qui fecit suo munere
Ludovicum clarescere
Per opera magnalia.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

340. De sancto Ludovico Ep.

Ad Nonam.

1. Rerum Deus, jus, ratio,
Tu doces mentem nobilem,
Ut chorda cingat humilem
Spreto regali solio.

2. Praesta, beata trinitas,
Ut Ludovici precibus
Cunctis insit fidelibus
Pacis nexus et unitas.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

341. De sancto Ludovico Ep.

Ad Completorium.

1. Jesu, fida custodia,
Custodi nos salubriter
Et fac nos sequi jugiter
Ludovici vestigia.

2. Praesta, beata trinitas,
Ut Ludovici precibus
Cunctis insit fidelibus
Pacis nexus et unitas.

Brev. ms. Xanctonense (?) saec. 15. Cod. Parisien. 13233.

342. De sancto Lupo.

Ad Vesperas.

1. Trecassinorum antistitem,
Virtute Christi nobilem,
Lupum, beatum praesulem,
Canamus nunc suppliciter.

2. Clarus licet natalibus,
Sed clarior virtutibus
Prolatus est, insignia
Processit per miracula.

3. Qui Attilano tempore
Totam oppressam Galliam
Dum bella cuncta perderent,
Orando Trecas muniit.

4. Languida de paralysi
Quaedam jacens aegerrima
Sancti precans oraculum
Surgens stetit vestigio.

5. Mutae puellae pristinum
Reformat pius organum,
Et clausa quae jam non erat,
Vox est loquendi reddita.

6. Clarissimumque Claudium.
Germani namque filium,
Tristem propinquo funere
Morti repente subtrahit.

7. Cuidam visendo debili
Manus pedesque reddidit
Et visitato publice
Orando morbus effugit.

8. Iste sacer mysteriis
Repletus astra possidens
Pro plebe promptus suggerat
Et liberet periculis.

9. Gloria sit Deo patri,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Trecense saec. 12. Cod. Trecens. 571. A. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecens. 1847. B. — Brev. ms. S. Lupi Trecens. anni 1515. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 23. C. — Brev. ms. S. Lupi Trecens. anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 23 [2]. D. — Ad Vesperas A; ad Laudes C. — 3, 1 Quartillano tempore A. — 3, 3 sq. citiert Beda in seinem Martyrologium und beweist dadurch das Alter des Hymnus: „Eodem die depositio S. Lupi episcopi de Trecas . . . qui tempore Attilae, qui Galliam vastabat, sicut in Hymno ejus canitur: Dum bella cuncta perderent, orando Trecas muniit."

343. De sancto Lupo.

Ad Nocturnum.

1. Pange, lingua, gloriosi
Lupi nunc solemnia,
Patris nati generosi
De linea regia,
Cujus actus generosi
Vigent ab infantia.

2. Prudens fuit et quietus,
Omni placens homini
Sanctitateque repletus,
Nulli vacans crimini,
Nunc cum sanctis regnat laetus
In conspectu Domini.

3. Praesul fuit sublimatus
In urbe Trecassina,
Scripturas est amplexatus
Cum divina pagina,
Miranda res, uxoratus
Virgo fit cum femina.

4. Innumeris aegris fecit
Lupus adjutoria,
Signo crucis hic ejecit
A multis daemonia,
Desolatis non defecit
Conferre solatia.

5. Britannia damnabatur
Per haeresin publicam,
Fide Lupi revocatur
Ad fidem catholicam,
Tanta virtus Lupo datur,
Vim vincit haereticam.

6. Memorium tumulavit
Cum sacro collegio,
Signo crucis penetravit
Saxones in proelio,
Hos fugavit, liberavit
Trecas ab incendio.

7. Renuebat praesulatum
Trecensis civitatis,
Dicens, se non esse gratum,
Vir mirae sanctitatis,
Vellet, nollet, sumpsit statum
Praesulum dignitatis.

8. Paralysis de dolore
Lupus dat remedium,
Pressos sanat a languore,
Mutis dat eloquium,
Caecis pietatis rore
Reddit visus gaudium.

9. Sit laus summae trinitati,
Honor et imperium,
Qui det nobis ter beati
Lupi per suffragium,
Omnes simus coronati
Cum turba coelestium.

Brev. ms. S. Lupi Trecens. anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisiens BBl. VIII. 23^2. A. — Brev. ms. S. Lupi Trecens. anni 1515. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 23. B. — 7, 2 Trecensis dignitatis B.

344. De sancto Lupo.

Ad Laudes.

1. Pietatis, Lupe, pater
Et decus ecclesiae,
Coelestis turbae confrater,
Fac precibus hodie,
Nobis Jesu pia mater
Praestet statum gratiae.

2. Lupus mundum deceptorem
Audiens a singulis,
Jesum mundi conditorem
Praemisit prae oculis,
Quem vocavit defensorem
In mundi periculis.

3. Lupus mundus sprevit mundum
Et ipsius opera,
Mundo vixit non secundum
Opera mortifera,
Sed ut iret ad jucundum
Chorum supra sidera.

4. Satan, lupus venenosus,
Aegros quos oppresserat
Et quos idem furiosus
Furia repleverat,
Lupus praesul gloriosus
Signo crucis liberat.

5. Esto nobis, Lupe, custos
In cunctis operibus,
Fac nos reos esse justos
Tuis sanctis precibus,
Ne uramur inter ustos
Flammis infernalibus.

6. Sit laus summae trinitati,
Honor et imperium,
Qui det nobis ter beati
Lupi per suffragium,
Omnes simus coronati
Cum turba coelestium.

Brev. ms. S. Lupi Trecens. anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 23^2. A. — Brev. ms. S. Lupi Trecens. anni 1515. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 23. B.

345. De sancto Lupo.

1. Clara sanctorum meritis trophaea
Dum piis votis veneratur orbis,
Condecens Christo famulatus apte
Redditur et laus.

2. Annuae lucis revolutus orbis
Ad Lupi vatis celebres honores
Nosmet invitat, monet et beata
Gesta sonare.

3. Qui jugum Christi tenero sub aevo
Ferre pertemptans meruit gradatim
Arduum felix apicem subire
Mente virili.

4. Jamque praelatus populi sacerdos
Coepit insigni radiare vita,
Mira virtutum vitiis subactis
Pandere facta.

5. Lucra de Christi gregibus requirens
Lucra despexit fugientis aevi,
Ut polis gazas sibi sic suisque
Conderet almas.

6. Qui sibi pauper, locuples egenis,
Hospes effectus miseris vagisque,
Larga jejunis jugiter minister
Fercula praebet.

7. Squamei pulso colubri veneno
Peste langentes varioque plures
Saucios morbo studuit saluti
Reddere priscae.

8. Quanta per Christum, venerande praesul,
Gesseris, nullus valet ore fari,
Nec eges nostro retinens superna
Regna favore.

9. Sancte tu nobis miseris sacerdos
Semper implores veniam, precamur,
Civibus coeli mereamur omnes
Ut sociari.

10. Trina te semper deitas et una
Angeli digno celebrent honore,
Cum quibus nostras humiles, rogamus,
Suscipe laudes.

Cod. Parisiensis 2832 saec. 9.

346. De sancto Lupo.

1. Aeterna Christi praemia
Et praesulis per debita
Lupi ferentes hymnica
Laeti canamus cantica.

2. Secreta specus petiit,
Pollens solum sic respuit,
Celsis adhaerens parvulus,
Christi fiens tyrunculus.

3. Signatus Lupi nomine,
Pastoris auctus munere,
Quaerens non ovem carpere
Sed septa ductam reddere.

4. Devota pectoris fide
Coeli potiris patria,
Sanctorum consors meritis
Aeternis fruens optimis.

5. O pastor, libens respice,
Voces precantum suscipe,
Laudes canentum placide
Coelum ferendo dirige.

6. Oves, quas quondam paveras,
Ac fraude hostis dempseras,
Jam nos defer ad patriam
Regni beati placidam.

7. Ad claustra coeli, inclite
Confessorque magnifice,
Pastor vigil ecclesiae
Nos celsa duc sanctissime.

8. Quo grex perveniat tuus,
Pastor ubi sistit bonus,
Bonum ovile permanens
Et unus rector praesidens.

9. Laudes canamus Domino,
Patri Deoque filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. Lugdunense imp. absque (Lugduni 1498). — 6, 2 hostis detempseras. — 8, 1 Quo grex pervente unicus. — 8, 3 Lies: Unum ovile?

347. De sancto Magno.

Ad Vesperas.

1. Aeterna Magni gloria
Coelestis gaudet curia,
Clarus vitae munditia
Dat toti mundo gaudia.

2. Tractus Christi dulcedine
Mundi vicit ludibria,
Dum coepit caste vivere
Carnis stravit contagia.

3. Orbatus sacra conjuge
Virginalis munditiae
Magnus ornatur lumine
Haeres aeternae gloriae.

4. Sancta mater ecclesia,
Christi fundata sanguine,
Dat Magno testimonia
De sanctitatis culmine.

5. Unda devoti sanguinis
Aegrotis dat remedia,
Excelsum Magnum praedicant
Mare, mundus et sidera.

6. Laus patri sit ingenito,
Nato et sacro flamini,
Qui sancti Magni merito
Nos coeli jungat agmini.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. — 5, 2 Aegris.

348. De sancto Magno.

Ad Nocturnum.

1. Meritis totum gloria martyris
Impleat orbem effuso cruore,
Cujus crudelis pectora bipennis
Perforat ictu.

2. Tempore nullo passio deletur
Martyris Magni, trepidis qui solet
Saluti fore, reis adjumento
Tempus in omne.

3. Carnis superbae lubrica compressit
Pondera Magnus puer atque senex,
Inclitus victor pervenit ad regna
Debita justis.

4. Thalamo decor celebri quaesitus
Animo castos, corpore quos servat,
Conjuges nunquam pariter traxerunt
Veneris ignes.

5. Qui coelum stellis pinxerat mirandis,
Floribus terrae globum decoratis,
Auctori pacis omnia gratias
Saecula psallant.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. — 2, 3 Salutis.

349. De sancto Magno.

Ad Laudes.

1. Martyris cervix languida pependit,
Colla videntur percussa bipenne,
Nece martyris sanguis in viscera
Gelidus pallet.

2. Gaudent coelestes cernere majores
Corpore nostro vires resistendo
Vitiis, nostra quibus fragilitas
Subdita jacet.

3. Scelerum facis vincere ministrum,
Christe, quos mundi agitant labores,
Scis, quam subito casu rapiuntur
Saecula nostra.

4. O Magne martyr, veneranda cujus
Haec dies totum colitur per orbem,
Quas tibi cantat chorus hic fidelis,
Accipe laudes.

5. Summa sit Christo salus et perennis
Gloria patri flaminique sacro,
Quorum adorat numen venerandum
Spiritus omnis.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519.

350. De sancto Marcellino.

Ad Vesp. et Noct.

1. Clarens in coelis claruit
Mundo signis, prodigiis,
Coelum caecis aperuit
Marcellinus vir humilis.

2. Sanctum gerens officium
Gratumque pontificium
Gessit et Vallanensium
Gentem traxit ad Dominum.

3. Aures surdis aperuit
Et auditum restituit
Et sanctorum vestigiis
Haesit vita et meritis.

4. Hostem malignum propulit,
Hostem mentis et corporis,
Qui nos ubique circuit
Devorans, quos hic decipit.

5. Ingressus et dementatus,
A daemone fatigatus,
Sancti patris eripitur
Meritis, sospes redditur.

6. Marcelline sanctissime,
Caelebs gloriosissime,
Fac nos hic sancte vivere
Castamque vitam ducere.

7. In coelis in martyribus
Sanctisque confessoribus
Laudes immensas jubilas
Et trinitati personas.

8. Laus, decus et imperium
Patri, nato, paraclito,
Det qui nobis solatium
In coelesti palatio.

Brev. ms. Aniciense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — 5, 1 Ingressu demeritans A; Ingressus dementatus B. — 5, 2 fatigatus fehlt A. — 5, 4 Et sospes inde redditur A. — 7, 3 jubilat AB. — 7, 4 personat B.

351. De sancto Marcellino.

Ad Laudes.

1. Plaudat tota Vallania,
Gratuletur urbs vetula
Ob Marcellini merita
Jubilantis in gloria.

2. Puellae manus haeserat
Ansae vasis, quam strinxerat,
Nullus mederi poterat,
Quam pater sacer solverat.

3. Non utens unus usibus
Linguae, manibus, pedibus
Collisus surdis auribus,
Curatur sanctis precibus.

4. Ut columna marmorea
Fide firmus aetherea
Videt loca siderea
Regnaque patris aurea.

5. Deprecemur hunc inclitum
Numero Christi militum,
Consortemque divinitum
Sanctorum propter meritum.

6. O praesul sacer humilis,
Multum Christo amabilis
Et ab ipsis cunabulis
Sibi dicatus saeculis.

7. Nobis regna coelestia
Procura, summa gaudia,
Per te donetur gloria
In summa coeli patria.

8. Patri, nato, paraclito
Laus, honor, virtus, gloria,
Marcellinique merito
Tollantur nostra crimina.

Brev. ms. Aniciense anni 1440. Cod. Capit. Aniciens. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisiens. 1304. B. — Cfr. Officium sanctorum peculiarium etc. imp. Anicii 1624. — 1, 1 Gaudet tota B. — 1, 2 Laetetur urbs Netulana B; Gratuletur urbs Metulana A. — 2, 1 manus reserat B. — 2, 2 Ossa vasis exstinserat A; Ossa vasis extrinsecat B. — 3, 2 Linguae manus et pedibus A. — 3, 3 Tollitus surdis B. — 3, 4 Curatus A. — 5, 1 Te precamur A. — 5, 3 que fehlt B. — 5, 4 pater meritum B — 6, 4 Sibi dedicatus similis A; dicatus sedulis B. — 8, 2 gloria fehlt A. — 8, 3s q. Qui nos prece Marcellini Ducat ad coeli gaudia B.

352. De sancto Martiali.

Ad Vesperas.

1. Jucundis pangat mentibus
Chorus ecclesiasticus
Laudum Christo praeconia
Hac die celeberrima,

2. Qua Martialis inclitus
Deoque dilectissimus
Sacris translatus arcibus,
Omnis congaudet populus.

3. Suis praeclaris actibus
Ac divinis affectibus
Vana detestans idola
Christum recepit Gallia.

4. Exsultet Aquitania
Tanto patrono praedita,
Plebs maxime Lemovica
Laeta depromat cantica.

5. Huic devota supplicet
Et incessanter invocet,
Quo piis sese precibus
Coeli conjungat civibus.

6. O Martialis optime,
Pastor et dux egregie,
Pro nostris facinoribus
Interveni propitius.

7. Acquire nobis veniam
Apud Christi clementiam,
Ut expiatis sordibus
Deo fruamur plenius.

Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisiens. 1256. A. — Brev. ms. Soliniacense saec. 13. Cod. Londinens. Harl. 2928. B. — Antiph. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 14. Cod. Parisiens. 916. C. — Offic. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 666. D. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 746 a. E. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 751. F. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. 24². G. — Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolens. 41. H. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Laudunens. 256. I. — Brev. Cameracense imp. Parisiis. 1497. K. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. L. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. M. — C hat nur Str. 6 und 7. — 7, 4 Deo fruamur precibus E. — Nach Str. 7: Praestet aeterna trinitas Cuncta gubernans deitas. C.

353. De sancto Martiali.

Ad Matutinum.

1. Martiali apostolo,
Aquitanorum domino,
Psallat mater ecclesia
Colens ejus solemnia.

2. Hic adolescens nobilis
Usus Christi colloquiis
Adamavit coelestia,
Parvipendens terrestria.

3. Linquens Judaeae patriam
Devenit Antiochiam,
Apostolorum principi
Corde vinctus unanimi.

4. Cum ipso Romam petiit,
Hinc Aquitanos adiit,
Datus pastor divinitus
Lemovicinis civibus.

5. Hic frangens idolatriam,
Consecravit ecclesiam,
Quam pie semper diligat
Et ad superna dirigat.

6. Sit in excelsis gloria
Deo, qui fecit omnia,
In terra pax hominibus
Sursum corda levantibus.

Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisiens. 1265. A. — Brev. ms. Soliniacense saec. 13. Cod. Londinens. Harl. 2928. B. — Psalt. et hymn. ms. Coelestin. in Gentilino saec. 14/15. Cod. Avenionens. s. n. C. — Brev. ms. Niverneuse saec. 15. Cod. Dolens. 41. D. — Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisiens. 1061. E. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. F. — 1, 1 sq. Martiali pontifici, Aquitanorum principi B; dies ist die ursprüngl. Lesart, welche beweist, dafs das Lied vor 1031 gedichtet ist. — 1, 1 Cum apostolo Romam petiit E. — Mel: Aurora lucis rutilat C.

354. De sancto Martiali.

Ad Laudes.

1. Festiva lux enituit,
Dies praeclara splenduit,
Qua Martialis anima
Regna conscendit coelica.

2. Hanc devotis obsequiis,
Honoribus hanc congruis
Nostra caterva celebret
Deoque gaudens jubilet.

3. Hic vir tantis virtutibus
Tam probis fulsit moribus,
Ut terris adhuc positus
Haereret Deo penitus.

4. Tam denique mirabilis
Inter mortales claruit,
Ut Galliarum populum
Converteret ad Dominum.

5. Vitae defunctos revocans,
Aegris salutem reparans
Obsessis e corporibus
Immundos pellens spiritus.

6. Hujus nos, Christe, meritis
Cunctis emunda vitiis
Et decoros virtutibus
Coeli conjunge civibus.

7. Laudemus rerum principem,
Trinum Deum et simplicem,
Cui decus et gloria
Per infinita saecula.

Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisiens. 1256. A. — Brev. ms. Soliniacense saec. 13. Cod. Londinens. Harl. 2928. B. — Psalt. et hymn. ms. Coelestin. in Gentilino saec. 14/15. Cod. Avenionens. s. n. C. — Offic. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 666. D. — Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolens. 41. E. — Cod. Parisiens. 1146. saec. 15. F. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Laudunens. 256. G. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. H. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. I. — 1, 1 emicuit I. — 2, 1 Hunc devotis I. — 2, 2 Honoribus ac congruis AI. — Str. 3 fehlt AI. — 4, 1 Jam denique F; Tandemque et mirabilis I. — Str. 6 fehlt A. — 6, 1 Ejus nos D; Cujus nos I. — 7, 2 Deum ac DF. — 7, 2 Cujus decus F. — Mel: Aurora lucis rutilat. C.

355. De sancto Maximino.

Ad Vesperas.

1. Plaudat Aquensis concio
Pastoris natalitio,
Maximini quam actio
Vertit et praedicatio.

2. Cujus freta praesidio
Et fidei suffragio
Aeterna sumet munera,
Quae dat Deus innumera

3. Cunctis suis sequacibus,
Contraria fallacibus.
Per hunc Dei miraculo
Christi crucis signaculo

4. Surdis auditus panditur,
Mutis loquela redditur,
Caecisque datur visio
Et aridis aditio.

5. Laus sit patri et filio,
Coeli regnanti solio
Una cum sancto flamine,
Cujus simus in agmine.

Brev. ms. Aquense saec. 14. Cod. Parisiens. 1038. A. — Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisiens. 1061. B. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. C. — 2, 3 sumens B. — 4, 4 additio B. — 5, 2 regnavit A.

356. De sancto Maximino.

Ad Nocturnum.

1. Jucundare, Provincia,
Sancto ditata praesule,
Melos simul cum gloria
Mentis propina sedule.

2. Maximini per merita
Ardens respirat populus,
Salutis suae monita
Sumpsit prius incredulus.

3. Praefulgens in regimine
Vita fulsit et moribus,
Sato salutis semine
Finem ponit erroribus.

4. Suum praescivit transitum
Praerogativae gratia,
Cujus transvexit spiritum
Salvator ad coelestia.

5. Prope tumulum complicis
Ponunt, sicut praeceperat,
Corpus sancti pontificis,
Ubi signis exuberat.

6. Sit trinitati gloria,
Maximinus ut docuit,
Nos inter temporalia
Mereamur, quod meruit.

Brev. ms. Aquense saec. 14. Cod. Parisiens. 1038. A. — Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisiens. 1061. B. — Brev. ms. Aquense imp. Lugduni 1499. C.

357. De sancto Maximino.

Ad Laudes.

1. Chorus, exsultans jubila
Ejus festo, qui nubila
Erroris a te depulit
Iterque tutum protulit.

2. Christi fuit discipulus,
Confessor, ut agniculus
Mitis, quietus, sobrius,
Saecli futuri praescius.

3. Docebat prava fugere
Et trita mundi spernere,
Ut spretis cunctis lubricis
Bonis fruamur coelicis.

4. Laus sit patri et filio,
Coeli regnanti solio,
Una cum sancto flamine,
Cujus simus in agmine.

Brev. ms. Aquense saec. 14. Cod. Parisiens. 1038. A. — Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisiens. 1061. B. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. C. — 1, 1 exsultat A. — 3, 4 coelicis fehlt A.

358. De sancto Maximo.

Ad Vesp. et Noct.

1. O vir excelse meritis,
Athleta Christi, Maxime,
Quas devote effundimus,
Tu preces nostras suscipe.

2. O sacerdos dignissime,
Nos tuas oves protege,
Tuisque sanctis precibus
Tu dele, quod deliquimus.

3. O vir vitae purissimae,
O confessor egregie,
Qui meruisti quatuor
Resuscitare mortuos.

4. Tu pura Christi hostia,
Pure tractasti omnia,
Ardens, pater, coelestia
Sprevisti saecularia.

5. Tu intrasti per ostium
Factus praeses Regensium,
Digne tractas officium
Curans languores omnium.

6. Nos tua intercessio
Gratos reddat altissimo,
Peracto vitae spatio
Coeli fruamur gaudio.

7. Patrem laudemus omnium
Christumque ejus filium,
In utriusque spiritum
Credamus omni tempore.

Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisiens. 1285. A. — Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisiens. 10486. B. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. C. — 1, 1 excelsis meritis A, excelsi meritis B. — Str. 4 fehlt A.

359. De sancto Maximo.

Ad Laudes.

1. Stella fulgens matutina,
Lux salubris animae,
Ne claudamur sub ruina
Caecitatis intimae,
Illustrare nos festina
Luce Christi, Maxime.

2. Per te sumat rex coelestis
preces, quas effundimus,
Ut sit procul culpae pestis,
Nobis esto proximus,
Dignitate, fama, gestis
Magnus, major, maximus.

3. Vir, cujus vis olim stravit
Daemonum molimina,
Virum nuper demonstravit
In virtutis pagina,
Latens cujus occupavit
Guttur plumbi lamina.

4. Cum tu potens sis patronus,
Erubescat haesitans,
Quod sis quoque tutor bonus
Tuos pie visitans,
Quem quadrigae pressit onus,
Probat lingua palpitans.

5. Ad honorem tibi cedit
Et tuis ad meritum
Status, ad quem puer redit
Post ruinae strepitum,
Quem fidelis coetus credit
Exhalasse spiritum.

6. Genitori genitoque
Sit laus, honor, gloria,
Procedenti ab utroque
Adjuncta memoria,
Per quem clero populoque
Vitae dantur praemia.

Brev. ms. Viennense saec. 14 Cod. Parisiens. 1285. A. — Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisiens. 10486. B. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. C. — Str. 3 und 4 fehlen A. — 4, 1 Quin tu potens C. — 5, 5 Quam fidelis totus A. — 5, 6 Exhalasset A. — Str. 6 fehlt AB.

360. De sancto Maximo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Gaude, Sion, hymnidica
Christo psallens praeconia,
A quo percepit hodie
Maximus stolam gloriae.

2. Hic ab annis infantiae
Dono coelestis gratiae
Mundi contempsit omnia
Christi sequens vestigia.

3. Ob sanctitatis meritum
Electus pastor ovium
Cum doctrinae facundia
Virtutum fulsit gloria.

4. O dignum Deo praesulem,
Ad cujus precem humilem
Caecis redduntur oculi,
Tres suscitantur mortui.

5. Post signorum insignia
Et agonum certamina
Carnis deponens onera
Sanctus conscendit aethera.

6. O virtus admirabilis,
Elisaeo vir similis
Suo tactam cadavere
Defunctam fecit surgere.

7. De coelo, praesul inclite,
Te venerantes respice
Et nos a malis omnibus
Tuis defende precibus.

8. Sit trinitati gloria,
Laus, decus et potentia,
Cui sine fine Maximus
Conregnat in coelestibus.

Brev. ms. Morinense saec. 15. Cod. Parisiens. 17997.

361. De sancto Maximo.

Ad Laudes.

1. Christe, mundi pro salute
pontifex et hostia,
Crucis ara morte tua
nostra delens crimina,
Hujus festa sacerdotis
recolentes visita.

2. Tu corona confessorum,
tu palma certantium,
Per quem pater hic triumphum
adeptus perpetuum
Gloriatur beatorum
in sorte pontificum.

3. Ergo tuis adsistentes
festis, praesul Maxime,
Sempiterno nos commenda
semper regi gloriae,
Cujus fulges claritate
ut sol in meridie.

4. Sit aeterno patri Deo
laudum jubilatio
Filioque coaeterno
ejus unigenito,
Spiritui quoque sancto
amborum paraclito.

Brev. ms. Morinense saec. 15. Cod. Parisien. 17997. A. — Brev. Morinense (?) saec. 15. Cod. Atrebatens. 393. B.

362. De ss. Medardo et Gildardo.

In Vesperis.

1. Sanctum Medardum praesulem
Fratremque clarum antistitem
Solemnibus praeconiis
Canamus et melodiis.

2. Ambo gemini gentibus
Fulsere digni laudibus
Simulque Christi munere
Sumpsere palmam gloriae.

3. Quos carnis ut germanitas
Sic vera junxit caritas,
Fidesque fecit nobiles
Totius orbis principes.

4. Nunc in superna curia
Decora splendent lumina
Stolisque fulgent candidis
Videndo regem luminis.

5. Precum suarum munere
Nos eruant a crimine
Et post ruinam saeculi
Poscant coronam praemii.

6. Summo Deo sit gloria
In saeculorum saecula,
Per quam ministri coelici
Nobis corruscant gratiae.

Brev. ms. S. Stephani Divionens. saec. 14. in. Cod. S. Josephi Lugdunens. Ya 5.

363. De ss. Medardo et Gildardo.

Ad Nocturnum.

1. Pastor Medardus inclitus
Gildardus et dux praevius
Ut bina luminaria
Dei nitent in gloria.

2. Hi sunt beati principes
Et gloriosi praesules,
Qui plebis actus excolunt
Et vota coelis inferunt.

3. Quorum potestas eminet
Et vim per omnes obtinet,
Ut jure solvant credulos
Verboque nectant perfidos.

4. Hac lege lata coelitus
Opem ferant poscentibus
Et sic solutos corpore
Donent beato munere.

5. Praestet paterna claritas
Natique compar unitas
Et spiritus paraclitus
Cunctis datus fidelibus.

Brev. ms. S. Stephani Divionens. saec. 14. in. Cod. S. Josephi Lugdunens. Ya 5.

364. De ss. Medardo et Gildardo.

Ad Laudes.

1. O gloriosi principes
Fortesque Christi milites,
Dum carmen aptum concinunt,
Audite vota supplicum.

2. Cum floruistis saeculo,
Prompti fuistis naufrago,
Festum diem colentibus
Portum parate, quaesumus.

3. Nexu soluti corporis
In sempiternum vivitis,
Nos de profundo tollite
Et ad superna ducite.

4. Pater Deusque filius
Horumque sanctus spiritus
Optata donent servulis
Fusis patrum suffragiis.

Brev. ms. S. Stephani Divionens. saec. 14. in. Cod. S. Josephi Lugdunens. Ya 5.

365. De sancto Medardo.

1. Inter Christicolas, quos actio vexit ad astra,
Pars tibi pro meritis magna, Medarde, patet.
2. Qui sic vixisti terrenis hospes in oris,
Ut coelos patriam crederes esse tuam.

3. Exutus tenebris, vestitus tegmine lucis,
Post obitum frueris liberiore die.
4. Quid referam, mutis verbo qui verba dedisti,
Quod gravat ejiciens, quod juvat omne locans.
5. Si caecus venit, rapuit palpando salutem,
In mediis tenebris fulsit operta dies.
6. Posce Deum, felix, propriae pro crimine plebis,
Quod valeat tecum scandere laeta polum.
7. Gloria magna patri, semper tibi gloria, nate,
Cum sancto spiritu gloria magna patri.

Brev. Noviomense imp Parisiis 1515. A. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522, letzteres als Antiphonen ad Laudes.

366. De sancto Melanio.

Ad Vesperas.

1. Gaudeat credens ubicumque mundus,
Cum dies nobis remeat sacratus,
Qua fuit coelos merito receptus
Iste patronus.
2. Occidentali fuit iste mundo
Ductor et doctor, medicus, precator,
Omnibus justis, mediis et altis
Gratus et imis.
3. Filiam regis zabulo piavit
Et simul regem satis increpavit,
Hunc gravi morbo prece liberavit,
Mira peregit.
4. Dum pater quidam rogitaret illum,
Ut sibi natum zabulo retentum
Redderet sanum, malus antevenit
Vique peremit.
5. Mortuum sancto pater anteponit,
Supplicat praesul, puer oscitavit,
Et per id facto populo fideli
Sanctus abivit.
6. Hic manens terris revelavit omnes
Quoslibet morbos sibi confitentes,
Nunc manens coelis sibi servientes
Adjuvet omnes.
7. Gloriam patri pariterque nato,
Flamini nec non ab utroque misso,
Personent unum Dominum colentes
Quique fideles.

Brev. S. Florentii imp. s. l. 1526.

367. De sancto Melanio.

Ad Nocturnum.

1. Summis canamus vocibus
Summis sedentem sedibus,
Qui de suis fidelibus
Lumen dat infidelibus.

2. Qui non ferens Britanniam
Ferri per ignorantiam,
Accendit illi praeviam
Melanii praesentiam.

3. Qui subditorum moribus
Aptis medens sermonibus,
Miraculis insignibus
Opem tulit languentibus.

4. Nec daemonis versutia
Nec ulla pestilentia
Latebat unquam seria
Melanii precamina.

5. Pater Melani, propera,
Quaecunque nobis aspera,
Interna sint vel extera,
Nostrae saluti tempera.

6. Per saecla permanentia
Regi superno gloria,
Qui ducit ad coelestia
Tanta suos cum gloria.

Brev. Sancti Florentii imp. s. l. 1526.

368. De sancto Melanio.

Ad Laudes.

1. In unitate spiritus
Pater manens et filius
Sit laude summa praeditus,
Sit omnis illi subditus.

2. Qui praesulem Melanium
In urbe Redonensium
Britanniam colentium
Dedit saluti praemium.

3. Cujus cadaver mortuum
Fert flumen urbi refluum,
Cui fracta turris noxios
Permittit ire liberos.

4. O mortuum mirabilem,
Qui retro fluctum labilem,
Petram facit qui perviam,
Caecam videre feminam.

5. Vixit nitens miraculis,
Transivit in miraculis,
Ad funus hujus praesulis
Sunt praesules miraculis.

6. Hic trinitati supplicet,
Templum sibi nos dedicet,
Cunctis malis nox explicet
Tollens, quod sibi displicet.

Brev. Sancti Florentii imp. s. l. 1526.

369. De sancto Neoto.

Ad Vesperas.

1. Cantet Christi ecclesia
Christo decenter cantica
Celebrando solemnia
Sancti Neoti annua.

2. Ortus regali stemmate
Regnum contempsit labile,
Et nunc exutus corpore
Renitet diademate.

3. Effectus ipse monachus
Bonis fulgebat moribus,
Praepollens abstinentia
Et caritate gemina.

4. Electus inde presbyter
Consecratur nobiliter,
Vices implet pontificis
Memor prioris ordinis.

5. Admonetur ab angelo
Ut secedat in eremo,
Quo vixit solitarius
Septem annis incognitus.

6. Forma fuit credentibus
Christum sequi studentibus,
Miles coelestis curiae
Militavit legitime.

7. Vir sanctus Romam adiit,
Ubi mandata suscipit,
Quo seminet assiduum
Verbum Dei in gentibus.

8. Regem peccantem increpat,
Illi ventura nuntiat,
Exiturum de saeculo
Se praedicit in proximo.

9. Par prophetis prioribus,
Compar sanctis martyribus,
Coaequalis apostolis
Regnat cum sanctis angelis.

10. Illi canentes cantica
Ejus poscamus munera,
Ut nos a malis omnibus
Defendat sanctis precibus.

11. Sit laus patri per saecula,
Laus et perennis gloria,
Honor, virtus sit filio,
Sit potestas paraclito.

Psalt. ms. Croylandense (?) saec. 13/14. Cod. Lambethanus 563.

370. De sancto Neoto.

Ad Nocturnum.

1. Hymnum conjubilet turma fidelis,
Pax terris redolet, gloria caelis,
Ad praeclara patris festa Neoti
Occurrunt celebri laude remoti.

2. Qui regum rutilo sanguine natus
Et morum nitida luce probatus,
A mundo retrahit corporis actus,
Vir mundana super nubila factus.

3. In monasterii sorte locatur
Et dux presbyteri dote sacratur,
Cura pontificis germina verbi
Per mentes populi spargit acerbi.

4. Septenis eremum percolit annis,
Hirtis membra tegens hispida pannis,
Arcem Romuleae visitat urbis,
Hinc divina serit semina turbis.

5. Regnum praecinuit perdere regem
Peccantemque docet discere legem,
Ad sceptrum replicat post rediturum,
Pandens continuo se moriturum.

6. Sit cum patre Deo gratia proli,
Par laus spiritui doxaque soli,
Et mundus celebret gaudia totus
Quae victor meruit morte Neotus.

Psalt. ms. Croylandense (?) saec. 13/14. Cod. Lambethanus 563. — 3, 3 gramina verbi.

371. De sancto Nicasio.

1. Gaudeat ecclesia
Festa colens annua,
Quibus vitae ostium
Admisit Nicasium.

2. Hic Remorum pontifex,
Sanctitatis opifex,
Luminavit Belgicam,
Immo totam Galliam.

3. Cocco bis tincto sibi
Ephod legis texuit,
Bysso retorta quoque
Se praecinxit sobrie.

4. Sedem episcopii
Hoc in templum transtulit,
Quod dictante angelo
Fundavit theotoco.

5. Postremo Vandalica
Grassante vesania
Pastor bonus patitur
Pro commissis ovibus.

6. Mactatur Eutropia,
Soror ejus innuba,
Levita Florentius
Cum Jucundo caeditur.

7. Victimantur plurimi
Tam cleri quam populi,
Ad bibendum calicem
Imitati praesulem.

8. Vere martyr, amicus
Nicasi nicheseos,
Pro nostris exessibus
Intercede, quaesumus.

9. Deo patri gloria,
Cujus indulgentia
Per sanctorum merita
Levet nos in aethera.

Psalt. ms. Remense saec. 14. Cod. Remens. 200. — 8, 1 amicos.

372. De sancto Nicasio.

1. Lux vera, vita, praemium,
Palma et corona martyrum,
Jesu, redemptor omnium,
Votis faveto supplicum.

2. In hoc triumpho martyris
Insignis atque praesulis
Hymnum canendo psallimus
Laudes tibi persolvimus.

3. Pastor bonus hic exstitit
Doctorque verus claruit,
Oves pia custodia
Coeli vocans ad pascua.

4. Verbi sacri dulcedine
Plebem cibans assidue,
Quod praedicavit famine,
Complevit hoc certamine.

5. Athleta fortis congruum
Adeptus est vocabulum,
Vincendo victor inclitus
Almus pater Nicasius.

6. Nam barbaris furentibus
Contra fideles saevius
Ut miles invictissimus
Se praeparavit obvius.

7. Magnus sacerdos hostiam
Sese Deo gratissimam
Gregemque plebis subditae
Mox obtulit dignissime.

8. Hinc candidatus martyrum
Junctus choris fidelium
Stolam perennis gloriae
Tuo recepit munere.

9. Hujus precatu, quaesumus,
Aeterne rex, clementius
Resolve nexus criminum
Nobis ferens remedium.

10. Ut post caduca tempora
Tua repleti gratia
Regnis beatae patriae
Laeti fruamur perpetim.

11. Sit trinitati gloria,
Deo patri cum filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacens. XXI. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Valentianens. 98. B. — Brev. Tornacense imp. 1497. C. — 1, 2 Palma fehlt B. — Nach Str. 6 Divisio B. — 8, 1 Sic candidatus C.

373. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Christi miles pretiosus
Victor victis hostibus
Gaudet summis sociari
Perfruens commerciis,
Intercessor quo pro nostri
reatu sit criminis.

2. Copiosae caritatis
Nicolae pontifex,
Qui cum Deo gloriaris
in coeli palatio,
Condescende, supplicamus,
ad te suspirantibus.

3. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. S. Claudii saec. 11. ex. Cod. Bisuntin. 136.

374. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Omnium clemens petimus creator,
Ut pius nostros miserans labores
Supplices cantus humilis catervae
Votaque sumas.

2. Hanc diem grato celebrare festo
Dat pater carus tibi Nicolaus
Pontifex, in qua requiem supernam
Laetus adivit.

3. Interest claris ubi nunc choreis
Atque sanctorum comes angelorum,
In tuae vita deitatis alma
Laude perennat.

4. Unde nos crebro miseros revisat,
Quos adhuc terrae gravat incolatus,
Liberos carnis petat et vocari,
Quo manet ipse.

5. Gloriae summum decus atque laudis,
Trinitas verax Deus unitasque,
Sit tibi semper, sit ubique cuncto
Fine remoto.

Brev. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Semin. Cenomannens. s. num.

375. De sancto Nicolao.

Ad Matutinum.

1. Inter illa claritatis
apte luminaria,
Qua Sion beata mater
micat multifaria,
Nicolaus gloriosa
fulget eminentia.

2. Huic origo procreatur
stirpe nobilissima,
Ipse sed nativitatis
comprimens fastigia.
Servituti conditoris
vixit innocentia.

3. In caduca carne degens,
caritatis fervidae
In Deum fratremque firmus
copioso munere,
Vana mundi vilipendit
et obscurum vivere.

4. Corpus edomans in unum
paene sese saeviit,
Inbecillos universos
corde patris pertulit,
Sancta vitae seminare
verba nunquam deficit.

5. Sospitatis septiformis
distributor efficax
Repulit maligna cuncta,
quaeque praebens commoda,
Tersit omnis moestus illo
leniente lacrimam.

6. Gloria virtutis atque
laudis excellentia,
Summa patri filioque
sit sacroque flamini,
Una semper et coaeva
saeculorum saeculis.

Brev. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Semin. Cenomannens. s. num.

376. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Christe, regum rex et auctor
in bonis potentium,
In beato Nicolao,
dignitate praesulum,
Nos tuae fac laudis aptum
consonare canticum.

2. Creditum confessionis
quem decore granditer
Sic ubique das lucere
res per admirabiles,
Totus orbis ut per illum
te benignum praedicet.

3. Paupertati patris ante
motus indigentia,
Quam quaerelis tactus ullis,
absque conscientia
Subvenire, praestolare
fraudis artem cogitat.

4. Propriae nocturnus arcae
praedo furtim cursitat,
Anxium ditat, repellit
virginum ludibria,
Purgat auro sic utrosque
sordis ex infamia.

5. Naufragis furente ponto
mox vocatus adfuit,
Imperavit et procellis
ac metu praemortuis,
Non quietem dico portus,
immo vitam reddidit.

6. Gloria virtutis atque
laudis excellentia
Summa patri filioque
sit sacroque flamini,
Una semper et coaeva
saeculorum saeculis.

Brev. ms. S. Vincentii Cenomannens. saec. 15. Cod. Semin. Cenomannens. s. num.

377. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Festa condignis celebremus hymnis
Praesulis magni merito colendi,
Qui Deo dignus meruit probari
Voce superna.

2. Pontifex factus Nicolaus almus
Clarus in dictis nituitque factis,
Hostiam puram Domino sacravit
Corpore casto.

3. Virgines stupris vetuit nefandis,
Aureis donis redimens pudorem,
Quae dedit patri miserans eorum
Turpia lucra.

4. Hic suis Christo placuit diebus
Creditae plebi vigilans sibique,
Infulas sacras retinens sacerdos
Jure perenni.

5. Nec carent donis cineres sacrati,
Ejus emanans liquor a sepulchro
Debiles curat meritumque monstrat
Praesulis almi.

6. Nunc in aeternum meritis corruscat
Clarus, in mundo manifestus toto,
Qui Deo soli studuit placere
Corpore vivens.

7. Pastor insignis rutilans in astris,
A Deo nobis veniam precare,
Qui viros nece puniendos saeva
Tres liberasti.

8. Conditor mundi, pater atque fili,
Spiritu sancto dominans in alto,
Illius prece sacra nos tuere
Nunc et in aevum.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519.

378. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Orta fame gens tabescit
Regionis Lyciae,
Far concedens minus nescit,
Grates refert gratiae,
Sed concessum far excrescit
Supremum inopiae.

2. Hic Hebraeum revocavit
In auri miraculo,
Tres scholares liberavit
Mortis ab ergastulo,
Prolem patri conservavit
In maris periculo.

3. Dum Dianae purgat ritum
Oleum conficitur
Et, ut templum hoc linitum
Cremetur, transmittitur,
Sed ut aequor est ignitum
Fraus Dianae panditur.

4. Instat dissolutionis
Tempus, ut exsilium
Praesul mutet Babylonis
Solum petens patrium,
Ex Aegypto Pharaonis
Pater vocat filium.

5. Ex ipsius tumba manat
Oleum cum latice,
Hoc a pede fluens sanat
Intus, hic a vertice
Extra sedat et complanat
Morbida mirifice.

6. Gloria sit trinitati
In personis triplici,
Virtus, honor unitati,
Soli Deo simplici,
Patri, nato, bonitati
Cum laude multiplici.

Brev. Roschildense imp. Parisiis. 1517. — Ad Vesp. befindet sich der Hymnus Pange lingua Nicolai, Mone III, 463.

379. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Zyma vetus expurgetur
Mundo domicilio,
Novus homo dominetur
Ut purgato vitio
Nicolaum aemuletur
Mundum munda concio.

2. Huic parentes floruere
Cives urbis Paterae
Et famosi claruere
Fide, vita, genere,
Cleri gemmam genuere.
Prodit sol de sidere.

3. Infans semel lac sugebat
Quarta, sexta feria,
Adolescens incolebat
Scripturae gymnasia,
Sed aetatis fugiebat
Venenosae devia.

4. Virtus cum aetate crescit
Et virtutum opera,
Opus dextrae laeva nescit,
Pauperum ad onera
Reprimenda non quiescit
Pietatis dextera.

5. Auro pudor puellaris
Clanculo redimitur,
A fornice lupanaris
Castitas eripitur,
Clara quondam, nunc vulgaris
Sors patris erigitur.

6. Fide firmum condit vita,
Imbuit scientia
Nicolaum et mellita
Polit eloquentia,
Mox futuri pandunt ita
Praesulis praeludia.

7. Virtus patris potestati,
Prolis sapientiae,
Honor, laus benignitati,
Amborum concordiae,
Sicque donet caritati
Dandae donum gratiae.

Brev. Othinense imp. Lubecae 1497. A. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. B. — 1, 4 Ut fehlt B. — 1, 5 emeletur B. — 2, 1 Hinc parentes A. — 6, 1 Inde firmum A.

380. De sancto Olavo.

In Vesperis.

1. Pange, lingua, gloriose
Diei solemnia,
Regum jubar pretiose,
Rex Olave, praemia
Posce tuis amorose
Frui lucis gloria.

2. Caput tuum diadema
Cingit dote varia,
Mira colit hoc emblema
Factoris industria,
Cujus aemulatur schema
Virtutum insignia.

3. Mole carnis aggravatus
Carnis fugis devia,
Mente pura sublevatus
Totus in coelestia,
Velut caenum aspernatus
Mundi transitoria.

4. Regni tenens moderamen
Dictante justitia,
Pius piis, relevamen
Oppressis injuria,
Justis scutum et tutamen
Es arcens rebellia.

5. Orthodoxae dum fundaris
Fidei constantia,
Pravitati reluctaris
Firma permanentia,
Sacri fontis nec vexaris
Derivans eloquia.

6. Fulgens honestate morum
Et doctrinae gratia,
Corda mollis efferorum
Mira patientia,
Saepe ferens servulorum
Minas et convitia.

7. Dum rarescit impiorum
Erroris amentia,
Pia manus conversorum
Conferunt donaria,
Marcet cultus idolorum
Et floret ecclesia.

8. Patri digne laus debetur,
Qui creavit omnia,
Redimentis veneretur
Nos prolis clementia,
Laus sit ei, cui debetur
Delictorum venia.

Brev. Lundense imp. Parisiis 1517. A. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. B.

381. De sancto Olavo.

Ad Nocturnum.

1. Procul pulso jam torpore
Consurgamus ocius,
Regis hujus in honore
Psallamus devotius,
Ut dignetur nobis fore
Clemens et propitius.

2. Adhuc vivens veneranda
Quae gessit miracula,
Praesens digne memoranda
Recolit diecula,
Plebs fidelis haec laudanda
Conclamat per saecula.

3. Luce solis contingebat
Rex volutans varia,
Lignum caedens nec habebat
Diem in memoria,
Quidam adstans, cras dicebat
Est secunda feria.

4. Se fuisse non praevisum
Rex instanter gemuit,
Perurendum mox decisum
Palmae superposuit,
Post exstinctum flammae nisum
Illaesus apparuit.

5. Largum iter naviganti
Rupes scissa praebuit,
Hostis vires viri tanti
Metuens obstupuit,
Qua virtute tam praestanti
Scindi petra potuit.

6. Nocte diem praecedente,
Qua vis saevit hostica,
Audit martyr alloquente
Se voce dominica:
Veni, care, jam repente
Percepturus coelica.

7. Hoc audito se rex laetus
Offerebat proelio,
Impugnantis partis coetus
Corde coit impio,
Justus cadit, fit completus
Labor et promissio.

8. Summo detur creatori
Laus et jubilatio,
Honor, virtus redemptori,
Patris soli filio.
Ab utroque laus amori,
Cujus est promissio.

Brev. Roschildense imp. Parisiis. 1517 A. — Brev. Lundense imp. Parisiis 1517. B. — 1, 4 psallemus AB. — 7, 3 partes A.

382. De sancto Olavo.

Ad Laudes.

1. Polum pingit jam aurora
Luce, lampas aurea,
Ista Christo laudes hora
Testa promat lutea,
Sacri flatus cor et ora
Virtus purget ignea.

2. Postquam corpus sancti lotum
Et latex ejicitur,
Caecus iter ad ignotum
It, in aquam labitur,
Obumbramen fit remotum,
Organum dum tingitur.

3. Festo panis ut coquatur
Defertur materia,
A fornace deportatur
Saxea substantia,
Caecitate malleatur
Jubentis saevitia.

4. Sacerdotis amputatur
Lingua, totus tunditur,
Corde martyr invocatur
Medicina petitur,
Plectrum linguae reformatur,
Salus restituitur.

5. Innocenter vir damnatur
Ductus ad patibulum
Sic suspendi sanctus, datur
Pedi sustentaculum
Ivit secta nec artatur,
Vitale spiraculum.

6. Liberatur a letali
Juvenis angustia,
Inter vinctos carcerali
Detentus custodia,
Odor canum naturali
Caret efficacia.

7. Praepes cura coartata
Mulier deformiter
Ad sepulchrum sancti lata
Poscit opem jugiter,
Reformata fit sanata,
Remeat alacriter.

8. Summae laus sit trinitati,
Simplex Deo simplici,
Honor, virtus unitati
In persona triplici,
Patri, proli, caritati
Muneris mirifici.

Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. A. — Brev. Lundense imp. Parisiis 1517. B.

383. De sancto Olavo.

1. Rex Olavus gloriosus,
Sanctus martyr Domini,
Agonista pretiosus
Dat honorem numini,
Spe constanti copiosus
Offertur certamini.

2. Lumen vitae dat paganis,
Sulcat agros cordium,
Seminatur vitae panis
In sulcis gentilium,
Exstirpatis cunctis vanis
Spes crescit fidelium.

3. Omne malum aquilonis
Aufertur de medio,
Gentem durae regionis
Mollit praedicatio,
Trinum laudat in personis
Gentilis confessio.

4. Christi fidem confitentes
In fonte baptismatis,
Late credunt Christo gentes
Dono sancti pneumatis,
Quos confortat rex credentes
Novitate dogmatis.

5. Tu confirmes spem tuorum
Fidei constantia,
Vim feramus tormentorum
Pari patientia,
Ut speremus angelorum
Sempiterna gaudia.

6. Tardi quidem ad credendum
Nova jura fidei
Christum negant confitendum
Suntque corde saxei,
Sic conspirant ad perdendum
Plantatorem fidei.

7. Multitudo adunatur
Et bellum indicitur,
Iniquitas dominatur,
In regem erigitur,
Leo fortis victimatur,
Et justus conteritur.

8. Christiani mox caeduntur,
Rex truncatur gladio,
Quorum animae creduntur
Clariores radio,
Sede sacra disponuntur
Victores in stadio.

9. Caecus lapsus casu bono,
Aqua tangit pupillam,
Visum capit aquae dono,
Visus perdit maculam,
Christum laudat dulci sono
Lucis videns faculam.

10. Lingua cuidam amputatur
Et mutus efficitur,
Opem sancti deprecatur,
Martyr prece flectitur,
Usus linguae reformatur,
Adolescens loquitur.

11. Sacerdotis detruncati
Membris truncus vehitur
Regis aram ad beati
Et ibidem ponitur,
Restauratur sanitati
Et sospes regreditur.

12. Sit laus, honor patri Deo
Dilectoque filio,
Sancto flamini cum eo
Et ejus imperio,
Super martyris trophaeo
Laetetur haec concio.

Brev. Nidrosiense imp. Parisiis 1519. — Str. 1—6 + Doxol. ad Vesperas, 6—12 ad Laudes. Das Ganze ist aber nur ein Hymnus.

384. De sancta Ositha.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua decus Anglorum scandit Ositha polum.

2. Anglia, laetare, tu, flava Britannia, gaude,
Sublimi patria gaudet alumna tua.

3. Virginitas laudem sibi confert atque decorem,
Dum manet in sorte conjugis et viduae.

4. Conjux regalis prius haec, sed post monialis,
Dum sexum superat, martyrium celebrat.

5. Hinc hostem veterem vincit fundendo cruorem,
Dum corpus moritur, florida palma datur.

6. Fert caput abscissum stadiis tribus haec ad asylum
Petri vel Pauli, quo libat illud ibi.

7. Utque fores tetigit, aditus cardo reseravit,
Signa fores decorant, signa cruenta patent.

8. O felix vita, magis immo mors pretiosa,
Qua datur aeternam transitus ad patriam.

9. Sic, sic praelatam nostram fore constat Ositham,
Quam decorat gemini laurea martyrii.

10. Virginitas, sanguis quasi lilia mixta rosetis,
Jure sui meriti cui patet aula poli.

11. Illic nempe suam decorant utrimque coronam
Ordinibus variis lilia mixta rosis.

12. Dulciter in coelis requiescit semper amoenis,
Undique per Anglos sit sibi magnus honos.

13. Post mortem carnis ut ei jungamur in astris,
Laudes quisque Deo jam sonet ore pio.

Process. ms. S. Osithae in Essexia saec. 15. ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329. — Eine späte Hand hat mehrere Korrekturen angebracht, meist zur Beseitigung unterlaufender Hiatus; dieselben sind natürlich hier fortgelassen.

385. De sancto Ottone.

1. Dies nunc celebris
Ottonis pontificis
Incitat animos
Promere modulos,
Ut Deo animam
Carnisque materiam
Terrae dedit feliciter.

2. Christum qui colere
Idolaque fugere
Pommeranos docuit
Arasque diruit
Fundans ecclesias,
Lucrificans animas
Plures Deo viriliter.

3. Vir Dei nominis
Virtute cursum fluminis
Restrinxit precibus,
Ut fidem infidelibus
Populis imbueret
Profanaque destrueret
Praeclarus iste pontifex.

4. Hic pro nobis omnibus
Preces fundat, quaesumus,
Ad regem exercituum,
Omnium principium,
Qui finem et medium
Regit in perpetuum
Virtutum pius opifex.

5. Ut post hoc exsilium
Carnisque interitum
Posttergatis vitiis
Cunctisque suppliciis
Nos angelorum coetibus
Jungat, agminibus
Viventium per saecula.

6. Praestet ingenitus
Pater, unigenitus
Filius, Spiritus
Simul paraclitus
Indivisa unitas
Totaque trinitas
Coelorum regens climata.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20. A. — Brev. sec. Notulam et Ritum Dominorum Theutonicorum imp. 1500. B. — Diurn. Caminense imp. Lipsiae 1519. C. — Wäre das Versmafs regelrecht gehandhabt, müfsten mit Ausnahme jedes letzten Verses die Zeilen der Strophen 6 Silben haben, sie schwanken aber zwischen 6 und 8. — 2, 6 Lucrifaciens A. — 3, 5 imbueret populis A. — 4, 5 finem regit et BC. — 4, 6 nunc et in perpetuum A, was nicht in den Vers geht; nunc et perenniter BC, was gegen den Reim fehlt. — 6, 1 sq. pater ingenitus ABC. — 6, 4 Simul fehlt A. — 6, 5 Hoc indivisa BC.

386. De sancto Oswaldo.

1. Regalis ostro sanguinis
Lux purpuratur praecluis,
Oswaldus arce gloriae
Qua regna intrat aethere.

2. Princeps paterque patriae,
Amor, decus coronaque
Cum luce sanctimoniae
Splendebat almo culmine.

3. Pacem dedit victoriis
Victricis obtentu crucis
Flexusque regum principi
Grates genu fert supplici.

4. Christi fidelis armiger,
Ecclesiarum signifer,
Pro jure Christi bellicus,
Gaudet necari fortius.

5. Victoriosa victima,
Plus vincit innocentia,
Martyr triumphat nobilis
Armis ferendis strenuis.

6. Lux astra pulsat fulgide
Effusa sancto corpore,
Locusque cunctis martyris
Auget salutem credulis.

7. Oswalde, jam regno tuo
Trino Deo et unico
Tecum canentes gloriam
Fac nos suam familiam.

Brev. ms. Coldoniense saec. 13/14. Cod. Londinens. Harl 4664. — Nach Str. 3 Divisio.

387. De sancto Papulo.

Ad Vesp. et Laudes.

1. In laude regis gloriae
Coelum resultet hodie,
Et in terris ecclesia
Festiva sonet gaudia.

2. Qua die sacer Papulus,
Petri bonus discipulus,
Coelum intrat in gaudio
Laureatus martyrio.

3. Hic civis Antiochiae,
Qua sedit primas Graeciae,
Filius fuit praesidis,
Praeclarus de Romulidis.

4. Dum verbum vitae civibus
Praedicaret apostolus,
Haud mora, Christo credidit,
Petro servum se tradidit.

5. Ergo relictis omnibus,
Domo, patre, parentibus,
Apostolos prosequitur,
Romam simul ingreditur.

6. Gloria tibi, Domine,
Jesu Christe, rex gloriae,
Cum patre, sancto flamine
Nunc et in omni tempore.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. — 3, 2 Qui sedit.

388. De sancto Papulo.

Ad Matutinum.

1. Decertat coram Caesare
Simon cum mago Simone,
Papulus testimonium
Firmat quaerens martyrium.

2. Post martyrii victoriam
Clemens conscendit cathedram,
Athletas multos colligit,
Totum per orbem dirigit.

3. Saturninum cum Papulo
Destinat huic populo,
Ambo pro Christi nomine
Triumphant fuso sanguine.

4. Tu, sancte martyr Papule,
Decus istius patriae,
Servis indignis gratiae
Impetra locum veniae.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. — 3, 2 huic patibulo.

389. De sancto Pardulpho.

Ad Vesperas.

1. Fideles cuncti gaudeant
Et Christo grates referant,
Quod lumen ejus gratiae
Possunt et caeci capere.

2. Pardulphus adhuc parvulus
Et aetate puerulus
Novit Christum diligere
Sub caecitatis verbere.

3. Nam quo carne debilior,
Factus mente robustior,
Occisionem vulneris
Vertit in causam muneris.

4. Amavit sapientiam,
Justitiam, modestiam,
Justus fuit extrinsecus,
Misericors intrinsecus.

5. Effugavit daemonia,
Eliminavit vitia,
Pastor fidelis omnium
Tam mentium quam corporum.

6. Da nobis, pater, saeculo
Uti fruique Domino,
Cui patrique filio
Est honor ac paraclito.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350. (787.)

390. De sancto Pardulpho.

Ad Laudes.

1. Pardulphi patris incliti
Virique praestantissimi
Dum contemplamur opera,
Miramur Christi munera.

2. Qui flagellando parvulum
Aurum fecit purissimum,
Cum sublatam forinsecus
Lucem clausit intrinsecus.

3. Tunc rectam viam tenuit
Summumque bonum coluit,
Mundum substernens pedibus,
Crucem levat cervicibus.

4. Casus namque ramusculi
Obscuritatem peperit,
Sed plures caesus protulit
Ramos, in quibus floruit.

5. Qui sicut ferrum vertitur,
Cum flammae cedit viribus,
Sic amoris incanduit
Igne Dei et proximi.

6. Jejuniis, vigiliis,
Suspiriis et lacrimis
Attenuans corpusculum
Et crucifigens animum.

7. Unus et omnis omnibus,
Egenis, aegris medicus,
Morbi et pestes variae
Praecepto ejus subditae.

8. Testantur hoc daemonia
Captos jussu linquentia,
Scit contractus Turonicus,
Quem non revexit asinus.

9. Sed Pardulphus restituit,
Quem Martinus destituit,
Arnulphi equus pendulis
Hoc non negavit oculis.

10. Pardulphe, pater optime,
Audi preces familiae
Et caecitatis mentium
Tollas morbosque corporum.

11. Quatenus ejus gloriae
Participemus unicae,
Quae est patri cum filio
Et flamine vivifico.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350. (787.) — 8, 3 pendulus Hs. Vgl. übrigens bezüglich des Gegenstandes Acta SS. Oct. III, 437.

391. De sancto Patricio.

In Vesp. et Noct.

1. Exsultent filii matris ecclesiae,
Hymnumque, socii, pangamus hodie,
Adest Patricii festivae gloriae
Dies et lux laetitiae.

2. Hunc dum retinuit mundus in vinculis
Carnis, effloruit multis miraculis,
Hibernicis fuit salus hic populis
Doctrinae sacris pabulis.

3. Per orbis spatia fidem disseminat
Et ab Hibernia virus exterminat,
Claudis vestigia dat et illuminat
Caecos, ei plebs concinat.

4. Virtus ostenditur novi miraculi,
Hircus cognoscitur ventre latrunculi
Balatu, igitur mirantur populi
Virtutem Dei famuli.

5. Patri ingenito honor, devotio,
Laus unigenito sit Dei filio,
Sancto paraclito aequalis actio
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 13. A. — Antiph. ms. Clondalkinense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 3. B. — Antiph. ms. Hibernorum saec. 15. ex. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 2. C. — Antiph. ms. S. Johannis Dublinens. saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 4. D. — Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 215. E.

392. De sancto Patricio.

Ad Laudes.

1. Jesu, corona praesulum,
Conserva tuum populum,
Qui hodie Patricium
Vocas ad coeli solium.

2. Vir sacer magni meriti
Affert lucrum dominici
Talenti sibi traditi
Auctum fructu multiplici.

3. Sumpta Christi parabola
Propalat evangelica,
Per hunc facta christicola
Tota gaudet Hibernia.

4. Hic est doctor benevolus,
Hibernorum apostolus,
Cui loca purgatoria
Ostendit Dei gratia.

5. Praesta, beata trinitas,
Concede simplex unitas,
Ut precibus Patricii
Haeredes simus gaudii.

Brev. ms. Dublinense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinens. B 3. 13. A. — Antiph. ms. Hibernorum saec. 15 ex. Cod. Coll. ss. Trinit. Dublinens. B 1. 2. B. — Antiph. ms. S. Johannis Dublinens. saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinit. Dublinens. B 1. 4. C. — Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 215. D.

393. De sancto Patricio.

Ad Laudes.

1. Patricius, doctor nobilis
De finibus Britanniae,
Ut statim illum edidit
Mater, fecit miracula.

2. Caeco donavit lumina
Petra scatente rivulo,
Tunc autem ignorans literas
Sacrum baptisma perlegit.

3. Qui jussione Domini
Missus est ad Hiberniam,
Quae plena fuit idolis
Dura cervice incredula.

4. Qui tenebras idolatriae
Scoticae gentis abstulit
Et praedicavit omnibus
Fidem praeclaro lumine.

5. Et magorum praestigia
Superabat venefica
Cum principe diabolo
Antiquo hoste hominis.

6. Quos novos fecit sarciens
Implevit musti poculis,
Faecemque spurci criminis
Fonte lavit baptismatis.

7. Surdos et caecos munerans
Auditu atque oculis,
Curabat paralyticos
Suscitabat et mortuos.

8. Genitori ingenito,
Ejus coaevo genito
Procedentique flamini
Sempiterna sit gloria.

Antiph. ms. Kilmonense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinens. B 1. 5. — 4, 2 Scotiae Hs. — 6, 1 Hec novos Hs. — 6, 3 spurii Hs. — 7, 1 surdos sed caecos Hs. — 8, 2 ejus fehlt Hs. — Dies Lied ist augenscheinlich viel älter als die beiden vorhergehenden.

394. De sancto Paulo Leonensi.

Ad Vesperas.

1. Praecelsa praesulis Pauli praeconia
Sonorum modulis cantet ecclesia,
Extollat gaudia prae cunctis populis
Nostra felix Leonia.

2. Aetate tenera spernens lasciviam,
Mente virigera Christi scientiam
Ebibit plenius Hilduti opera
Doctor factus egregius.

3. Aciem avium, quae fruges carpserat,
Ut gregem ovium minans incarcerat,
Quibus, dum revolant, jubet exsilium,
Quod exinde non violant.

4. Hinc artitudini sese subjiciens,
Se vastitudini dat mundum fugiens,
Solam in poculum aquam accipiens,
Panem et sal in pabulum.

5. Navigans patriam nostram applicuit,
Ubi ad nimiam salutem profuit,
Anguis, quem populus et miles horruit,
Undis per hunc occubuit.

6. Summae monarchiae honor et gloria,
Quae suae gratiae det beneficia
Tanta Leoniae, quod possit talia
Pauli sequi vestigia.

Brev. Leonense imp. Parisiis 1516. — 2, 3 Ylduti. — 5, 2 salutem nimiam.

395. De sancto Paulo Leonensi.

Ad Nocturnum.

1. Poli summum opificem
Nostrum collaudet canticum,
Qui Paulum tam mirificum
Nobis dedit pontificem.

2. Pauli paret imperio
Pelagus terram deserens,
De terra fontem proferens
Potum praebet collegio.

3. Paulus lapides parvulos
In bases grandes erigit,
Apram et suos porculos
Domat, bubalum abigit.

4. Pauli verens praesentiam
Ursus in praeceps corruit,
Caecis visum restituit,
Elinguibus facundiam.

5. Paulo ad domum Withuri
Negatum tintinabulum
Affertur per miraculum
Piscis ablatum gutturi.

6. Pauli profusis precibus
Curantur paralytici,
Magna dispersit pluribus
De massa mellis modici.

7. Paulum precemur praesulem
Propitiari patriae,
Pro qua se fecit exsulem
Nutu coelestis gratiae.

Brev. Leonense imp. Parisiis 1516. — 5, 1 Guithuri. — 6, 1 Paulo perfusis precibus. — 6, 3 dispersis.

396. De sancto Paulo Leonensi.

Ad Laudes.

1. Laude devota tibi, Paule, vota
Nostra cantamus, flagita, rogamus,
Gloriae regem, velit hunc ut gregem
Salvificare.

2. Tu salus isti patriae fuisti,
Pontifex factus et ad hoc coactus,
Praedicans doxam meruisti noxam
Mundificare.

3. Praevidens mortem nocuamque sortem
Insulae dicis tuis hoc amicis
Et monachorum ac canonicorum
Seditionem.

4. Te tamen plaustrum retro linquens claustrum
Fert ad hanc aedem, cathedralem sedem,
In qua rogamus, fac, ut evadamus
Perditionem.

Brev. Leonense imp. Parisiis 1516.

397. De sancto Paulo Narbonensi.

Ad Vesperas.

1. Misit Narbonae summum bonum Deus,
Virum electum, sanctum et prudentem
Vultu venustum, vita praenitentem,
Sanguine clarum.

2. Et ut noscatur, quid agere gliscit,
Destinat illi, quo fidem accepit,
Paulum, ex Saulo alumni honore
Post nominatum.

3. Inde confessor coelitus hortatus,
Mox gressum carpens omnibus relictis,
Verbo et signis Christum propalavit
Ubique viae.

4. Quem sibi datum cives Narbonenses
Procul exquirunt fama suscitati,
Visae agnoscunt bonae Paulum oves
Bene pastorem.

5. Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui supra coeli residens cacumen,
Totius mundi machinam gubernat
Trinus et unus.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. — 2, 3 Paulus. — 4, 2 sciscitati.

398. De sancto Paulo Narbonensi.

Ad Laudes.

1. Approximante foribus
Sibi misso divinitus
Exit Narbona penitus
Erumpens ex rumoribus.

2. Sonis, sertis, luminibus
Grex pastorem aggreditur,
Gaudens urbem ingreditur
Cinctus utrimque civibus.

3. Petunt in Christo instrui,
Dogma verum exhauriunt,
Debriari plus sitiunt,
A sacro Paulo imbui.

4. Dulcis praesul memoriter
Cerne honoris munia,
Vivat in nobis gratia
Te supplicante jugiter.

5. Deo patri et filio
Et amborum spiritui
Sit laus et nostro coetui
Ejus perpes fruitio.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535.

399. De Paulo Narbonensi.

Ad Vesp. et Noct.

1. Verbi divini sator copiosus
Die vergente ad summum vocatus,
Illo pulsatur, quo est applicatus
Sacro labori.

2. Ter commendatus ubi invitatus
Excessum pandit, nam certificatus,
Rursum decumbens de mercede ratus
Gaudet resolvi.

3. Ecclesiarum cura substituta,
Plebe sciente ista visitatus,
Ipsam moerentem blande consolatus
Pastor ovilis.

4. Docet agenda, praesagit cavenda,
Obit, fit civis gloriae coelestis,
Paulus Narbonam inde praelugentem
Nardo solatur.

5. Sit salus illi, decus atque virtus
Qui supra coeli residens cacumen
Totius mundi machinam gubernat
Trinus et unus.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. — 3, 2 Plebem scientie.

400. De s. Paulo Narbonensi.

Ad Laudes.

1. Didascali discipulus
Excitantis frequentius,
Evocantis ad gloriam
Mente pertractat sedulus.

2. Discessurus in proximo
Linquit innixus ovibus
Paulus doctrinam omnibus
Instinctu motus optimo.

3. Quo vita functo labili
Corpus ejus excipiunt
Alumni et sepeliunt
Modo praevenerabili.

4. Cujus vacatur hodie,
Sacer antistes, laudibus,
Enixis junge precibus
Tuos sanctorum gloriae.

5. Deo patri et filio
Et amborum spiritui
Sit laus et nostro coetui
Ejus perpes fruitio.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. — 1, 4 pertracta. — 4, 3 Enixos. — 4, 4 Tuis.

401. De ss. Petro et Paulo.

Ad Processionem.

1. Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua laudes Paulo quisque dat atque Petro.
2. Quos Deus in terris nimio connectit amore,
Diligunt in coelo, quos mors non segregat.
3. Coelorum claves Petro dedit hinc Deus unus,
Quod claudat, reseret ostia laeta suis.
4. Doctorem populi Paulum statuit Deus idem,
Dispersas ut oves mox ad ovile vocet.
5. Regnant in coelo Petrus, Paulus sacrosancti,
Haec duo candelabra proxima throno Dei.
6. Et idcirco, Deus, audi voces famulorum
Ac trahe corda tibi versaque sint vitio.
7. Solve catenatos Orci sic carceris umbris
Et renova sursum, quidquid ad ima ruit.
8. Laus tibi sit, genitor, genito cum flamine sacro,
Tres licet et unus [semper] adesto Deus.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. ex. Cod. Oxoniens. Laud. Miscell. 329.

402. De s. Petro Confessore.

In Vesp. et Noct.

1. Clangat hymnum dulcorosum
Haec devota familia,
A te festum gaudiosum
Fit in Petri memoria.

2. In coelesti hierarchia,
Ubi dulcis harmonia,
Conlaetatur in gloria
Inter sanctorum lilia.

3. Caritate viscerosus
Fuit, verbo gratiosus,
Miraculis operosus,
Virtutibus functuosus.

4. Petrus, angelus terrestris,
Mundo factus est silvestris,
Antrum petit desertorum,
Fit contemptor mundanorum.

5. Salve pater, arca legis,
Audi preces tui gregis,
In conspectu trinitatis
Fac vivamus cum beatis.

6. Et populum commendatum
Duc ad portum praeoptatum,
Ne mergamur navigantes
Inter undas fluctuantes.

7. Sit trinitati gloria,
Laus, honor et imperium,
Salus et sapientia,
Potestas et dominium.

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Anicien. s. sign. — 1, 1 Plangat Hs. — 1, 2 Hic devota Hs. — 5, 1 Salva pater Hs. — 6, 1 Ut populum.

403. De s. Petro Confessore.

In Laudibus.

1. Jubilemus in hac die
Ad Christi praeconia,
Laudes Petri recitemus
Vocali laetitia.

2. Inter choros supernorum
Gratulatur civium,
In ordine confessorum
Vernat sicut lilium.

3. Intus ardens caritate
Claret in miraculis,
Extra pollens honestate
Multis floret titulis.

4. Donat febricitantibus
Suum desiderium,
Subvenit infirmantibus
Dans gratis auxilium.

5. Feminam carnis vitio
Inflammatam turpiter
Ejus sanat oratio
Hanc curans dupliciter.

6. Impetret nobis veniam
Praesenti exsilio
Et post aeternam gloriam
In coeli palatio.

7. Deprecamur trinitatem,
Quod Petri suffragio
Videamus claritatem
Coram Dei filio.

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Anicien. s. sign.

404. De sancto Piato.

1. Solemne festum praecluit
Triumphatoris maximi
Piati, quo coelestia
Victor ascendit culmina.

2. Qui magni Dionysii
Comes junctus carissimus
Egressus Romae moenibus
Francorum dat se finibus.

3. Hinc praedicando gentibus
Cursum Tornaco protrahit,
Christi baptisma largiens
Ecclesiasque construens.

4. Docentem cum post agmina
Satelles dirus reperit,
Bibens ipsius sanguinem
Christi perfecit martyrem.

5. Oramus, martyr inclite,
Preces admitte pauperum
Ad summi regis januam,
Reportans indulgentiam.

6. Honor, virtus et gloria
Deo patri et filio,
Simul divino flamini
In saeculorum saecula.

Psalt. et hymn. ms. Cameracens. saec. 13. Cod. Cameracens. 35. A. — Brev. S. Petri Insulens. imp. Parisiis 1533. B. — 1, 1 festum colitur B.

405. De sancto Piato.

Ad Vesperas.

1. Pange chorus in his festis
Piati praeconium,
Gloriosi Christi testis
Recolens martyrium,
A primaevis sumens gestis
Sermonis initium.

2. Pollens prolis honestate,
Fulgens morum radiis,
Decens formae venustate
Comitum prae filiis,
Prima datur sub aetate
Literarum studiis.

3. Vultu simplex, verbo lenis,
Ornatus virtutibus,
Cor extollens a terrenis
Adhaesit coelestibus,
Christum pavit in egenis
Large fusis opibus.

4. Cujus mentem non illexit
Fallax amor patriae,
Sed egressus iter flexit
Ad extrema Galliae,
Ubi multos jam erexit
Ad cultum justitiae.

5. Fervens igne caritatis
Relictis consortibus
Tornacensis civitatis
Adjunctus est gentibus,
Quas doctrina veritatis
Traxit ab erroribus.

6. Semen verbi salutaris
Dante Christi famulo
Confitetur popularis
Turba corde credulo
Hunc, quem partus singularis
Nostro fudit saeculo.

7. Corde chorus laetabundo
Laudet regem gloriae,
Quem Piatus victo mundo
Coronatus hodie
Regno videt in jucundo
Revelata facie.

8. Collaudemus corde toto
Tam patrem quam genitum,
Deprecantes pari voto
Paraclitum spiritum,
Velo carnis ut amoto
Fruamur post obitum.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacens. XXI. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Valentianens. 98. B. — Brev. Tornacense imp. s. l. 1497. C.

406. De sancto Piato.

Ad Laudes.

1. Pange, lingua, triumphalem
Piati constantiam,
Qui sub poenis spiritalem
Servans patientiam,
Immolavit specialem
Christo carnis hostiam.

2. Ritum legis immutari
Mente ferens anxia,
Sanctum sibi praesentari
Passurum supplicia
Caesar jubet vel damnari
Peste mortis impia.

3. Jussu regis destinatis
Tribus nequam servulis
Invenitur cum renatis
In Christo discipulis
In plateis civitatis
Augens fidem populis.

4. Metu verbi saevientis
Et angusto verbere
Moliuntur statum mentis
Lictores pervertere,
Sed nec minis nec tormentis
Valent eum flectere.

5. Instar agni passus mortem
Triumphat sub gladio,
Quem divina fecit fortem
Virtus in supplicio,
Parem fecit et consortem
Martyrem in gaudio.

6. Collaudemus corde toto
Tam patrem quam genitum,
Deprecantes pari voto
Paraclitum spiritum,
Velo carnis ut amoto
Fruamur post obitum.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacens. XXI. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Insulens. 10. B. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Valentianens. 98 C. — Brev. Tornacense imp. s. l. 1497. D. — 2, 5 Caesar turbet A. — 4, 2 Et augusto C.

407. De sanctis Puellis.

Ad Matutinum.

1. Hymnum novum laetitiae
Canamus regi gloriae,
Puellae sanctae regiae
Gaudent in coeli acie.

2. Miratur status hominis
De hoc monstro almifico,
Fugat catervam daemonis,
Fides accescit illico.

3. Haec imago prosapiae
Duplex manet in superis,
Actus habet justitiae,
Per quam videmus oculis.

4. Una stipes in infimis
Resultat vultu placido,
Flamen habet in intimis
Sistens cum corde lucido.

5. Trinitatis imperium
Laudemus omni tempore
Ipsiusque triclinium
Pro puellarum robore.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553.

408. De sanctis Puellis.

Ad Laudes.

1. Proles ortu magnifica,
Cunctis exstans mirifica,
Gentem tuam multiplica,
Exsultet aula coelica.

2. Stipes hujus propaginis
Fructum donavit gratiae,
Arbor decori germinis
Umbram induit gloriae.

3. Sol refulgens in clipeis
Illustrat mentes hominum,
Assumptus ex aethereis
Applaudit coetus virginum.

4. Gaude demum et, popule,
Christo Jesu dans latriam,
Orant pro nobis plantulae,
Quae coeli tenent patriam.

5. Trinitatis imperium.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553.

409. De ss. Quinque Fratribus.

Ad Nocturnum.

1. Deus, creator omnium,
Nostrum salva collegium
Per patronorum corpora,
Quae fovet Boleslavia.

2. Jucundum sit eloquium
Nostrum simul obsequium,
Ut transferamur fervidi
Ad coenam agni providi.

3. Perveniat omnis aetas,
Evitet mortis latebras
Hujus labentis saeculi,
Jesu redemptor saeculi.

4. Concurrat omnis populus
Et laudis adsit jubilus,
Jucundo quod jucundius,
Cum veneratur Dominus.

5. Ipsi laus sit et gloria,
Cui populus in latria
Semper sonet divinitus
In sanctis quinque fratribus.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. A. — Brev. ms. Pragense IV F 4. saec. 15. B. — 1, 4 fove B. — 3, 4 Jesu labentis saeculi B; das doppelte saeculi nach mittelalterlicher Metrik nicht fehlerhaft, weil in verschiedener Bedeutung gebraucht. — 5, 2 Qui populum in latria A; populum latera B.

410. De sancto Quintino.

Ad Vesperas.

1. Neuma chorus hic hodie
Sonet, festum melliflue
Sancti Quintini incliti
Adest, qui martyr Domini.

2. Cujus latus clientuli
Rictiovari pessimi
Totum laesere horride
Ignis calore maxime.

3. Et quae lucerna splendida
Ades sanctorum gloria,
Decus sanctorum virginum
Nostrum simulque omnium,

4. Funde pro nobis jugiter
Preces ad Christum dulciter,
Nostros hymnos ut audiat
Suamque dextram porrigat.

5. Per te noscamus judicem,
Malis poena terribilem,
Justis donantem gloriam
Sanctis rite mellifluam.

6. Laus sit patri mirifico
Ejusque unigenito,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Offic. ms. S Quintini saec. 16. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 313. — Alle drei Hymnen sind alt. Zur Zeit, da der Codex geschrieben wurde, war niemand fähig, in diesem Stil zu dichten.

411. De sancto Quintino.

Ad Nocturnum.

1. Nunc cantor omnis cogitet
Odas Quintini promere
Theos volentis splendidam
Sancti videre gloriam.

2. Quem Varus saeve Riccio
Laesit flagello pessimo,
Servus Arverni aridi,
Stantis in porta Domini.

3. Audire vocem meruit
Sanctam, quae coelo sonuit:
O Quintine, famule
Alme, coronam accipe.

4. Nostra tu dele vitia,
Martyr benigne, horrida,
Confer virtutes, almice,
Regi summo nos porrige.

5. Sit trinitati gloria,
Quam Quintinus saevissimo
Confessus est supplicio
In sempiterna saecula.

Offic. ms. S. Quintini saec. 16. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 313.

412. De sancto Quintino.

Ad Laudes.

1. Promat phonista jubilo
Vitae tonum cum maximo,
Sancti in laude martyris
Atque athletae nobilis.

2. Tulit qui saeve verbera
Summi pro Dei gloria,
Regem affectans maxime
Sanctum videre splendide.

3. Tuum calorem igneum
Corpus portat per Dominum,
Semper benigno gratias
Patri ferendo maximas.

4. Per te Christus nos audiat,
Suos dilectos faciat,
Dei amator hagie,
Regnum polorum tribue.

5. Sit trinitati gloria.

Offic. ms. S. Quintini saec. 16. Cod. Oxoniens. Miscell. Liturg. 313.

413. In Elevatione s. Quintini.

Ad Vesperas.

1. Roma Quintinum genuit
Sed genitum evomuit,
In Somenam absorbuit
Noverca facta filio.

2. Tandem mutans imperium
In Petri sacerdotium,
Rursus honorat filium,
Dum ejus fit translatio.

3. Aquis lucerna mergitur,
Celatur, non exstinguitur,
Nec corrupto corrumpitur
Corpus sanum a sanie.

4. Lustris undenis creditum
Aqua reddit depositum,
Quod reparat intuitum
Inventricis Eusebiae.

5. Tu esto nostrum gaudium,
Christe, per cujus studium
Tamquam rosa vel lilium
Martyr refloret hodie.

Brev. ms. S. Quintini saec. 15. Cod. Parisien. 1267. — 5, 2 Christe rex cujus Hs.

414. De sancto Quintino.

Ad Laudes.

1. Deus, tuorum militum
Donator supra meritum,
Commutans mortis debitum
Vitae perennis gaudio.

2. Ibi nihil praeteritum,
Nihil emergens subditum,
Nihil vergens ad exitum,
Nec dolor nec vexatio.

3. Premit torcular palmitem,
Sic poena Christi militem,
Hic reclusum in dolio,
Ibi coeli cellario.

4. Ibi cuncta praesentia
Confusionis nescia,
Ibi cuncta manentia,
Risus et consolatio.

5. Vinum reclusum dolio
Tamquam cella vinaria
Servabatur in patria
Propinandum convivio.

6. Tandem in lucem editum,
In auri vase positum,
Coelestibus oppositum
Convivis est refectio.

7. Tu esto nostrum gaudium,
Manna saporum omnium,
Nostrum ad te suspirium,
Tua nos pascat visio.

Brev. ms. S. Quintini saec. 15. Cod. Parisien. 1267.

415. De sancto Quintino.

1. Illuxit dies annua
Qua victa mundi gloria
Martyr Quintinus rosea
Coeli scandit palatia.

2. Flamma, ferro et carcere
Cruciatus mirifice
Durisque tensus cocleis
Manes insuperabilis.

3. Vox de coelo te monuit:
O Quintine, constans esto,
Pro poena, quam nunc pateris
Confestim coronaberis.

4. Tandem succiso capite
Tuo perfusus sanguine
Per ascensum purpureum
Tribunal scandis amoenum.

5. Tibi quanta suavitas,
Quanta tibi sit gloria,
Non sufficit vox promere
Nec ulla mens conjicere.

6. Ergo nostri memor esto,
Ut per tua suffragia
Vitantes carnis vitia
Via curramus ardua.

7. Honor, virtus, imperium
Sit summo regi martyrum,
Quos per poenas corporeas
Transfert ad sedes placidas.

Brev. ms. Bellovacense saec. 13. Cod. S. Genovefae BB. IV^0 7. — Mel.: = Jam Christus astra ascenderat.

416. De sancta Quiteria.

Ad Vesperas.

1. Talentum Christe virginum,
Quiteriae praeconium
Sumas, quae post supplicia
Coeli scandit palatia.

2. Rosa ramo progrediens,
Supra coelos prosiliens,
Collega coeli curiae
Ministrat regi gloriae.

3. In Oriano Podio
Sacro fungens eloquio,
Pro te spernit imperia,
Virum atque virilia.

4. Indicante Catillio
Germani furit concio,
Ductus quasi per furiam
Persequitur Quiteriam.

5. Per quam fulget Vasconia,
Fugantur et daemonia
Emergit sole clarius
Sacrae fidei radius.

6. Laus, honor et imperium
Detur, cui conjugium
Servavit proles Calsiae,
Mundo pugnans egregie.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. A. — Brev. ms. S. Savini saec. 14 et 15. Cod. Tolosan. 73. B. — Brev. ms. Tarbellicum saec. 15. Cod. Tolosan. 76. C. — Brev. ms. Vasatense saec. 15. Cod. Cantabrigens. Kk VI 49. D. — Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. E. — 1, 4 scandis AB. — 4, 1 Indicante Brathilio D. — 6, 3 proles Cassiae AB.

417. De sancta Quiteria.

Ad Matutinum.

1. Congaudens plebs Vasconiae
Impendat laudes hodie,
Nam sua vexillifera
Post palmam subit supera.

2. Ab angelis revincitur,
Dum carcere recluditur,
Miracula ingentia
Divina prompsit gratia.

3. Auditus regi redditur
Lumenque, Deo creditur
Per hujus mirabilia,
Convertitur gens nimia.

4. Dum truncaretur vertice,
Tulit palmis mirifice
Busto cujus fons liquitur,
Quo salus aegris redditur.

5. Summae Deus clementiae,
Da nobis locum veniae,
Qui beatae Quiteriae
Dedisti stolam gloriae.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. A. — Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. et 15. Cod. Tolosan. 73. B. — Brev. ms. Tarbellicum saec. 15. Cod. Tolosan. 76. C. — Brev. ms. Vasatense saec. 15. Cod. Cantabrigens. Kk VI 49. D. — Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. E. — 4, 3 Busto cujus fons loquitur D; Busto civis dum loquitur E. — Str. 5 lautet in DE: Laus honor et imperium wie beim vorhergehenden Hymnus.

418. De sancta Quiteria.

Ad Laudes.

1. Multitudo gentilium
In coetum currit virginum,
Erant milia milium
Negantes Dei filium.

2. Dixit Germanus omnibus:
Nec prece nec muneribus
Evadat nostris manibus,
Moriatur sanguinibus.

3. Caput supponit dulciter
Gladio ac humiliter,
Omnes confortat fortiter,
Ut sint fortes viriliter.

4. Columbiani sepulchrum
In monte est marmoreum,
Curatur omne morbidum
Et removetur pessimum.

5. Favus distillans oleum,
Salus effecta omnium,
Vasconiae philorsium,
Sis venia peccaminum.

6. Sic virgo ferens gaudium
Perducitur ad solium
Regni coelestis inclitum
Nunc atque in perpetuum.

7. Sit laus patri etc.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. A. — Brev. ms. S. Savini saec. 14. et 15. Cod. Tolosan. 73. B. — 4, 1 in sepulchrum AB. — 5, 1 Tanus distillans A. — 5, 2 effecta fehlt A. — 5, 4 veniam AB.

419. De sancta Quiteria.

In 1. Vesperis.

1. Exsultet aula regia
De virgine Quiteria,
Quae post carnis supplicia
Coeli scandit palatia.

2. Haec virgo regis filia,
Urbe orta Blancagia,
Jussione angelica
Valle jacet Aufragia.

3. Post triumphum martyrii
Portarunt eam angeli
Ante conspectum Domini,
Unde gaudent omnes sancti.

4. Per ejus mirabilia
Salus datur et venia
Cunctis, qui in Vasconia
Ejus quaerunt suffragia.

5. Summae Deus clementiae,
Da nobis locum veniae,
Qui beatae Quiteriae
Dedisti stolam gloriae.

Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. — 2, 2 Blacagia.

420. De sancta Quiteria.

In 2. Vesperis.

1. Exsultet aula regia,
Laetetur et Vasconia,
Dum recolit ecclesia
Quiteriae praeconia.

2. Quae primitus Blancagiae,
Demum vallis Aufragiae
Incola fit sub requie
Angelicae custodiae.

3. Quanta sint hujus praemia.
Monstratur per indicia
Miraculis fulgentia
Et signis corruscantia.

4. Cujus tumba dat rivulum
Aquae vivaeque poculum,
Fit ad sanandum populum
Contra morbi periculum.

5. O veneranda domina,
Virgo felixque femina,
Coeli quae scandis culmina,
Nostra sume precamina.

6. Aufer morbi molestiam,
Confer salutis gratiam,
Tolle culpae miseriam,
Infunde lucis gloriam.

7. Praesta, pater eximie,
Dux et amor Quiteriae,
Ut suae vis instantiae
Coeli jungat nos curiae.

Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. — 2, 1 Blanchagiae. — 7, 3 Ut fehlt.

421. De sancta Quiteria.

Ad Vesperas.

1. Hymnum praesens canat turba
Dulci Deo symphonia,
Dum refert solis orbita
Quiteriae solemnia.

2. O beata tu puella,
Sponsa Christi Quiteria,
Attende nostra cantica
Et dulcia suspiria.

3. Nefanda nostra crimina
Pelle prece assidua,
Ne pro eis tartarea
Sentiamus flagitia,

4. Sed cum justis politica
Comprehendamus bravia,
Tympanizantes organa
Melodum consonantia.

5. Tunc infulta ope tua,
Virgo Christi eximia,
Haec plebs rea Christipara
In coeli regnet curia.

6. Ubi regentis omnia
Consatiemur gloria
Sua favente gratia
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Tutelense saec. 14. Cod. Parisien. 278. Die Hs. schreibt überall Quinteria.

422. De sancta Quiteria.

Ad Matutinum.

1. Nocturnum hymnum pangite
Et regi vota solvite,
Qui talem habet famulam,
Laudabilem Quiteriam.

2. Te rector cosmi unice
Hymnizonantes hodie,
Da prius illis veniam
Et post videre gloriam.

3. Qua fruamur perpetue,
Hoc virgo nobis obtine,
Quam elegit in sponsulam
Christus et suam sociam.

4. O quam felices nuptiae
Sunt agni et ecclesiae,
Cum terget Deus lacrimam
Ab electis omnimodam.

5. Per merita Quiteriae,
Tuae dilectae famulae,
Christe, nos vesti trabeam
Nuptialem pulcherrimam.

6. Qua induti nos strenue
Utamur bonis gloriae,
Cantantes tibi coelicam
Quiteriaeque gloriam.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui das coronam gloriae,
Qui virginem Quiteriam
Assumpsisti in gloriam.

Brev. ms. Tutelense saec. 14. Cod. Parisien. 1278. — 5, 3 nos venisti Hs.

423. De sancta Quiteria.

Ad Laudes.

1. Lux oritur gratissima,
Qua plaudit aula coelica
Mundique simul fabrica
Cum ingenti laetitia.

2. Quia solaris rotula
Reduxit nobis gaudia,
Sponsae Dei, praemaxima
Quiteriae solemnia.

3. Haec facta est acephala,
Quia sprevit connubia
Nequam viri mortalia
Et fraudulenta oscula.

4. Sed nunc aeterna laurea,
Rosis liliisque consita,
Coronatur in gloria
Et habet diva oscula.

5. Adstat in regis dextera
Induta veste aurea
Virgo Christi sanctissima,
Dulcedine circumdata.

6. Ergo tu patrem, filia,
Tuum sponsum tu flagita,
Tu suscipe precamina
Nostra, virgo Quiteria.

7. Sit summo patri gloria,
Ejus nato perpetua,
Paraclito laetitia
Per infinita saecula.

Brev. ms. Tutelense saec. 14. Cod. Parisien. 1278.

424. De sancta Radegunde.

Ad Vesperas.

1. Mire cunctorum sator et redemptor,
Siderum, terrae, maris atque rector,
Omnium laudes tibi personantum
Solve reatum.

2. Vase qui gemmas fragili recondis,
Viribus fluxas, animo pudicas
Feminas reddens facis atque claros
Ferre triumphos.

3. Quasque in sexu fragiles videmus,
Praerogativa meriti coronas,
Incolas regni facis et perennes
Esse superni.

4. Cum quibus regnat Radegundis alma,
Inclitum cujus in honore festum
Mente devota celebrando dignas
Canimus odas.

5. Quae suo nobis veniam precatu
Impetret casto comitata coetu
Atque coelestem retinere secum
Postulet arcem.

6. Laus patri summo genitoque proli,
Flamini nec non ab utroque fuso
Sit salus perpes honor atque virtus
Omne per aevum.

Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictaviens. 39. A. — Brev. ms. ss. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n. B. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26 (Inv. Robert) C. — Cod. Parisiens. 1146 saec. 15. D. — 4, 1 Radegundis sancta A; regnat Anna beata B. — 5, 2 communicante coetu D.

425. De sancta Radegunde.

1. Ut Christus, schema virginum,
Noxas relaxet criminum
Tibi posce cantantibus
Piis, regina, precibus.

2. Quae claro fusa genere,
Celsa regum progenie,
Terrae spernens divitias
Mente subisti coelicas.

3. Terreno juncta principi,
Regina venerabilis,
Despectis saecularibus
Inhiabas coelestibus.

4. Et tot in mundo lucidis
Corruscasti miraculis,
Esset ut tui obitus
Praevisitator Dominus.

5. Quae ergo coeli solio
Jam laetaris cum Domino,
Nobis posce remedium
Repressa labe criminum.

6. Salus et jubilatio,
Virtus et benedictio
Sit incessanter omnia
Trinitati per saecula.

Brev. ms. Lucionense saec. 14. Cod. Parisien. 1033. A. — Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictaviens. 39. B. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26. C. — Cod. Parisiens. 1146. saec. 15. D. — 2, 4 subjici D. — 3, 4 Inhiabat A; inhiebas D. — 4, 1 Et toti mundo A; Ut tot in mundo B. — 4, 2 Corruscanti D, corruscati B. — 5, 4 Expresse A.

426. De sancta Radegunde.

Ad Laudes.

1. Corde puro famulorum
voces supplicantium
Hac in die corruscanti
reginae miraculis
Supra astra, rex, intende
residens mirifice.

2. Cujus amor corda ligat
virginum castissima
Atque sponsas sic dissolvit
virorum connubio,
Ut Deo placere queant
potius quam saeculo.

3. Ex quibus nobis refulget
Radegundis inclita,
Quae perpulchra velut rosa
inter flores consita
Terreno rege relicto
juncta est regi Deo.

4. Cui sponso gaudet nupta
regina sanctissima,
A quo pudor custoditur
sine sorde integer,
Et corona meritorum
redditur eximium.

5. Hunc placatum reddat nobis
precibus sanctissimis,
Quem devotis postulamus
supplicando vocibus,
Ut sanctorum mereamur
sociari coetibus.

6. Deo patri, verae proli
sanctoque spiritui
Juge decus et potestas
perpes et imperium,
Aequus honor et perennis
hic et in perpetuum.

Brev. ms. Lucionense saec. 14. Cod. Parisiens. 1033. A. — Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictaviens. 39. B. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26. C. — Cod. Parisiens. 1146. saec. 15. D. — 1, 2 Votis supplicantium A. — 3, 3 Quae pulchra D. — 3, 4 flores rosida AB.

427. De sancta Radegunde.

1. Regum Deus rex omnium,
Qui cuncta solus ordinans,
Audi tuorum, quaesumus,
Voces placatus supplicum.

2. In ista die maxime,
Qua Radegundis funditus
Terrena linquens omnia
Migravit ad coelestia.

3. Haec est virago nobilis,
Quae blandimenta saeculi
Ac principis Chlotarii
Thorum pudica respuit.

4. Plus casta mallens vivere
Sub serio velamine,
Quam purpurata fieri
Regina tanti principis.

5. Nullus fateri praevalet,
Quantum bonis in actibus
Renuntiato saeculo
In hoc loco refloruit.

6. O quam beata civitas,
Pictavis, esse cerneris,
Quae tam sacratae feminae
Corpus humatum possides.

7. Cujus polo feliciter
Quiescit almus spiritus,
Pro hujus urbis incolis
Funde preces altithrono.

8. Pro quo replemur gaudio
Omnes inenarrabili,
Laudes superno numini
Pangamus ore consono.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictaviens. saec. 15. Cod. Semin. Pictaviens. s. n. — 6, 4 Corpus humanum Hs. — 7, 3 orbis Hs.

428. De sancto Raphaele.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coelum gaudiis,
Sonemus ex praecordiis
De Raphaelis gloria
In summa coeli curia.

2. Cantemus illud canticum
Coeleste et seraphicum
Ter sanctus, propter mysticum
Principatum hierarchicum.

3. Omnesque coeli milites,
Illustres magis principes,
Quorum sunt nota nomina,
Merentur laudum carmina.

4. Ut Deus quis sonat Michael,
Ut fortis sonat Gabriel,
Salutis dona Raphael,
Laudatur his Emmanuel.

5. Totius orbis Domino,
Applaudat coeli curia,
Cum Raphaele jubilans
In sempiterna gloria.

Brev. Herfordense imp. Rotomagi 1505.

429. De sancto Raphaele.

Ad Nocturnum.

1. Aeternam coeli gratiam
Per angelorum operam,
Christicolae, hic currite
Concelebrantes dulciter.

2. Terrorem spernunt saeculi
Et carnales illecebras,
Vim et devincunt daemonum
Juvando mirabiliter.

3. Humani hostis generis
In sanctum saevit pessime
Tobiam caecum, pauperem,
Captivumque captivavit.

4. Sanctorum Saram filiam
Opprobriis tunc notavit,
Septemviram finaliter
Raphael demum sanavit.

5. Laus patri sit cum filio
Una cum sancto spiritu,
Qui angelorum coetibus
Conjungat nos in exitu.

Brev. Herfordense imp. Rotomagi 1505. — 2, 1 tremit saeculi. — 3, 2 saevit piissime. — 4, 4 demum ergänzt.

430. De sancto Raphaele.

Ad Laudes.

1. Celsorum civium inclita gaudia
Canamus, socii, factaque fortia,
Nam decet, animus ut canat dulciter
Coelorum laudes principi.

2. Hi sunt praecipui regnorum praesides,
Arcendo daemones nunquam sunt desides,
Resistunt aemulis ut fortes milites,
Gigantum genus optimum.

3. Praesunt hi proeliis morte luctantium,
Impugnant spiritus sine vecordia,
Concurrunt concito, mens bene conscia
Reportet ut victoriam.

4. Quae vox, quae poterit scriptura texere,
Quae sanctis angelis dantur in munere,
Ut suos milites possint protegere
Recto coelo dirigere.

5. Te, summa deitas, devote poscimus,
Ut culpas singulas et poenam auferas,
Cum sanctis angelis nostra sit gloria
Per cuncta semper saecula.

Brev. Herfordense imp. Rotomagi 1505. — 1, 1 Excelsorum. — 3, 1 morte juvantium. — 4, 4 Ac recto tramite coelo dirigere.

431. De sancto Renato.

Ad Vesperas.

1. Laudes, praesul sanctissime,
Praesentat nostra concio,
Renate clementissime,
Tibi, fortis opilio.

2. Qui positus in proelio
Hujus vitae durissimae
Expulso mortis vitio
Certasti fidelissime.

3. Custodisti dulcissime,
Ne luporum oppressio
Raperet crudelissime
Temet et gregem otio.

4. Nam tua praedicatio
Caritatis piissimae
Fuit ovibus potio
Reficiens aptissime.

5. Placuit libentissime
Christo supplex oratio,
Rigor sortis artissimae
Tuaque sollers actio.

6. Cujus propitiatio
Rogantes intensissime
Confortat, quos petitio
Tua fovet carissime.

7. Funde preces, mitissime,
Patris ut congregatio
Locetur amoenissime
Tecum coeli palatio.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massiliens. Eb 303. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 24.² B. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 105 add. saec. ¹⁵/₁₆. C. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 106. add. saec. ¹⁵/₁₆. D. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. E. — Man beachte bei diesem und den beiden folgenden Liedern den Reim.

432. De sancto Renato.

Ad Nocturnum.

1. Jubila, fac tripudium,
Ducatus Andegaviae,
Qui Renatum propitium
Habes praesulem patriae.

2. Sordes omnis inaniae
Fugit relinquens otium,
Militavit in acie
Sternendo nocens vitium.

3. Oppressis in auxilium
Fuit et laeta facie,
Pauperes in hospitium
Ducebat fovendo pie.

4. Debiles plenos macie,
Caecis ferens solatium,
Sanabat, data sacie
Cuilibet egentium.

5. Decus, honor, imperium
Et laus coelorum usiae,
Qui dat Renato gaudium
Immensae suae gloriae.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massiliens. Eb. 303. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 24.[2] B. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 105. add. saec. $^{15}/_{16}$. C. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 106. add. saec. $^{15}/_{16}$. D. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504 E.

433. De sancto Renato.

Ad Laudes.

1. Clangat tuba canentium,
Latriam sonet sophiae,
Promant Renati praemium
Philocali hac in die.

2. Decessit infans anxie
Sine dono credentium,
Quem suscitavit proprie
Maurilii subsidium.

3. Hic director simplicium
Amatorum scientiae
Fuit, semper incendium
Exstinguens avaritiae.

4. Pontis ex superficie
Pulsus in aquae medium
Mortem fugit innoxie
Renati per prodigium.

5. Decus, honor, imperium.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 24.[2]. A. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 105. add. saec. $^{15}/_{16}$. B. — Hymn. ms. Andegavens. saec. 14. Cod. Andegavens. 106. add. saec. $^{15}/_{16}$. B. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. D.

434. De sancto Regulo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Rex Christe regum, sanctorum corona,
Totius actor elementi pius,
Nostris faveto vocibus clementer
Aure benigna.

2. Qui nobis clarum deputasti lumen
Miscenis ortum schemate praeclaro,
Praecluit pastor undique refulgens,
Regulus almus.

3. Qui prius mitem jure sublimasti
Pontificali denique nitore,
Apostolorum adiitque Romam
Fultus amore.

4. Petri successor clara mente Clemens
Quem velut Dei angelum suscepit,
Gratias Christo offerens devotas
Poplite curvo.

5. Cum coetu statim patrum beatorum
Ad Galliarum horrida spineta
Ritu gentilique nimis infecta
Miserat illum.

6. Lampas accensa in montis excelsi
Vertice pollens, ad eam cucurrit
Omnis plebs terrae, quam Deo sacravit
Fonte lavacri.

7. Patri aeterno, proli immortali
Cum sancto flatu gloria perennis,
Honor et decus, laus et virtus semper,
Cultus in aevum.

8. Amen creata ferant simul cuncta,
Quae polo, ponto manent atque solo,
Quae trina Dei gubernat majestas,
Celsa et ima.

Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. Parisiens. 1268. A. — Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 22. B. — Brev. ms. Silvanectense imp. s. l. 1486. C. — 2, 3 Praecluis AB.

435. De sancto Regulo.

Ad Laudes.

1. Ecclesiarum populus sacratus
Plantavit promptim fundamenta Christo,
In quibus jugis laus et honor Deo
Lucet in aevum.

2. Caecorum cohors, concio surdorum,
Claudorum venit audientes signa
Miraculorum, quos et sanitati
Reddidit omnes.

3. Pervigil pastor, justus et quietus,
Nobis a Deo deputatus praesul,
Pabulo verbi nos abunde fultos
Obtulit agno.

4. Cujus ad finem angelorum sancta
Adstans caterva reserato polo,
Immaculatam creatori Deo
Praesulis offert.

5. Patri aeterno, proli immortali
Cum sancto flatu gloria perennis,
Honor et decus, laus et virtus semper,
Cultus in aevum.

6. Amen creata ferant simul cuncta,
Quae polo, ponto manent atque solo,
Quae trina Dei gubernat majestas,
Celsa et ima.

Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. Parisiens. 1268. A. — Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisiens. BBl. VIII. 22. B. — Brev. Silvanectense imp. s. l 1486. C. — 4, 1 sancto A.

436. De sancto Richardo.

Ad Vesperas.

1. Ut fons fecundus, per quem vivit mundus,
Nos corde mundo oreque facundo
Det te laudare, Dominum precare,
Sancte Richarde.

2. Tu mente mitis, verae palmes vitis,
Viti cohaerens, multum fructum ferens,
Odorem Christi per mundum sparsisti
Mystica narde.

3. Samaritanus, cujus cura sanus
Est semivivus, tu es vere vivus,
Conserva servos tuos, ut protervos
Vincant conatus.

4. Impetra reis, quidquid nocet eis,
Dimitti sibi, ut conjuncti tibi
Possint gaudere, ubi gaudet vere
Coetus beatus.

5. Placeat, Christe, tibi chorus iste,
Sancti Richardi meritis ne tardi
Cursus fraudetur coena, quae debetur
Celeritati.

6. Dent trinitati laudes, qui beati
Richardi laeti congaudent quieti,
Coelesti sursum post felicem cursum
Jam coronati.

Psalt. Cantuariense saec. 13/14. Cod. Oxoniens. Laud. Lat. 95. add. saec. 14. — 5, 1 Placet Hs. — 6, 4 Jam coronari Hs. — Mel.: Ut queant laxis.

437. De sancto Richardo.

Ad Nocturnum.

1. Pange, lingua, gloriosi
Praesulis solemnia,
Respuentis vitiosi
Vana mundi gaudia,
Carnis et hostis dolosi
Potiti victoria.

2. Summi regis imitatus
Richardus vestigia,
Viator immaculatus
Currens per compendia,
Est hac luce sublimatus
Ad coeli palatia.

3. Quem divina decoravit
Multiformis gratia,
Sacramenta dispensavit
Digna reverentia,
Tanto patre respiravit
Praesens haec ecclesia.

4. Quanta possit apud Deum
Probant mirabilia
Facta frequenter per eum
Laeta jam per milia,
Ut per annum jubilaeum
Relaxantur omnia.

5. Surdi, muti, destituti
Quibuscunque sensibus
Sua prece restituti
Suis gaudent usibus,
Mente capti sunt saluti
Dati, claudi gressibus.

6. Per Richardum trinitati
Laus, honor et gloria,
Et nos ejus confortati
Jucunda memoria
Sentiamus sui nati
Paterna suffragia.

Psalt. ms. Cantuariense saec. 13/14. Cod. Oxoniens. Laud. Lat. 95. add. saec. 14. — 4, 2 Praestant mirabilia Hs. — Mel.: Pange lingua.

438. De sancto Richardo.

Ad Laudes.

1. Christi praesul pretiose,
Richarde sanctissime,
Charitatis viscerosae
Nunc in coelis maxime,
Psallentes affectuose
Tibi culpis exime.

2. Totus mundus sit jucundus
In tuis solemniis,
Qui sanctorum laetabundus
Interes conviviis,
Per quem nobis sit secundus
Cursus vitae labilis.

3. Exemplum fac imitari
Tuae patientiae,
Ut nos tecum gloriari
Des in pace patriae,
Aquam vino fac mutari
Laboremque requie.

4. Vivis enim sociatus
Civibus angelicis,
Pater pie, Deo gratus,
Coeli de domesticis,
Per te furor mitigatus
Sit venturi judicis.

5. Collaudemus Trinitatem
Sanctam individuam,
Qui Richardo claritatem
Contulit perpetuam,
Per quem nobis pietatem
Conferat assiduam.

Psalt. ms. Cantuariense saec. 13/14. Cod. Oxoniens. Laud. Lat. 95. add. saec. 14.

439. De sancta Rictrude.

1. Regi Christo salvatori
Laudes promamus singuli,
Celebrando festa digne
Sanctae Rictrudis gloriae.

2. Amandus praesul inclitus
Hanc adspiratam coelitus
Contemnere terrestria
Sua fecit prudentia.

3. Post spretam mundi gloriam
Deus adauxit gratiam,
Pro caducis manentia,
Pro luctu reddens gaudia.

4. Noster chorus solemnibus
Hanc veneretur laudibus,
Sitque dies haec annua
In affectu continua.

5. Gratuletur in Domino
Fidelium devotio
Jugi volvens memoria,
Quanta sint haec solemnia.

6. Ave matrona nobilis,
Opem procures servulis,
Qui in terris continua
Tibi reddunt obsequia.

7. De supernis fer gratiam
Et nos reduc ad patriam,
Ubi Dei essentia
In cunctis erit omnia.

Psalt. ms. Marchianense saec. 9. Cod. Duacens. 170. add. saec. 10. A. — Brev. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacens. 134. add. saec. 13/14. B. — Brev. ms. Marchianense saec. 13. Cod. Duacens. 138. C. — Der Hymnus ist von Hucbald, indes, wie es scheint, überarbeitet. In A hat nämlich eine Hand des 10. den Hymnus eingeschrieben, eine Hand des 12. aber hat Str. 2, 3, 4 und 5 ausradiert und neugeschrieben. Nun haben Str. 2, 3, 4, 7 klingenden Reim, 1, 5, 6 stumpfen. — 7, 2 Et hos reduc A.

440. De sancta Rictrude.

1. Christe, salvator hominumque rector,
Palma justorum, decus et corona,
Supplicum laudes pariterque vota
Suscipe clemens.

2. Carminis dulcem resonemus hymnum
Et tibi grates ferimus canentes,
Mente devota celebrando sacrae
Festa matronae.

3. Quae piis vitae meritis refulsit
Et tibi semper studuit placere,
Grata persistens famulando, digna
Munere celso.

4. Respuens mundum fragilem, caducum
Arduum culmen penetravit, almis
Moribus vitam decorans honestam
Te venerando.

5. Ergo Rictrudis, speciosa mater,
Flore virtutum rutilans decenter,
Praebuit multis iter ad superna
Regna polorum.

6. Unde gratanter jubilans in astris
Praemiis felix fruitur beatis
Atque cum sanctis radians corruscat
Luce perenni.

7. Ejus obtentu petimus, benigne,
Criminum culpis veniam ferendo
Gaudium nobis tribuas salubre
Omne per aevum.

8. Gloriam patri resonemus omnes,
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Psalter. ms. Marchianense saec. 9. Cod. Duacens. 170. add. saec. 10. — Das Lied ist von Hucbald. — 5, 2 Florem Hs. — Die Doxologie nur angefangen Hs.

441. De sancto Rocho.

1. Rochi conjubilent omnia laudibus,
Axis stelliferi regia gaudeat,
Et mundi teretis concrepet orbita,
Sit vox una canentium.

2. Felix illa suo gaudeat hospite,
Haec patrocinio floreat inclito,
Rochum nam medicum nunc habet optimum,
Qui pestem fugat horridam.

3. Hic qui cuncta simul pauperibus bona
Et sese miseris subsidium dedit,
Aegros mirifico sublevat omine,
Non herba cruce sed sacra.

4. Haec illi merito gratia reddita,
Summo qui studio cordeque fervido
Res et delicias stemmaque gloriae
Sprevit nil retinens sibi.

5. Hujus praesidium rebus in arduis
Poscamus pavido pectore singuli,
Si perfecta fides mensque sit integra,
Nobis mox aderit pius.

6. Te, simplex deitas trinaque poscimus,
Ut Rochi meritis noxia subtrahas,
Des pacem famulis, nos quoque gloriam
Per cuncta tibi saecula.

Brev. Sleswicense imp. Sleswici 1512. A. — Psalt. et hymn. ms. saec. 14. Cod. Tolosanus 72. B, letzteres auf dem Vorsetzblatte und nur teilweise; es fehlen 1, 3 und 4, Str. 5 und 6.

442. De ss. Saviniano et Potentiano.

1. Metropolis urbs Senonum,
Cultrix sacrorum canonum,
Dempta cultura daemonum
Savinianum patronum
Ejusque comilitonum
Coetum fidei tironum
Ut collaudet, est consonum,
Tantum consecuta bonum.

2. Illi linguae Hebraicae
Factae sunt post deificae
Ac gentis apostolicae,
Hanc urbem, quae in apice
Pollet telluris Gallicae,
Intrant, cruces in silice
Sculpunt urbis Senonicae,
Quae patent adhuc publice.

3. Idolorum tecta ruunt.
Sed Dei templa construunt,
Illic servos instituunt,
Salutem aegris tribuunt,
Ad ipsos multi confluunt,
Quos per baptismum abluunt
Et armis lucis induunt,
Quod plures urbes innuunt.

4. Obscuro clausi tegmine
Sanantur a discrimine
Fustis, Deo et homine
Viso cum magno lumine,
Revelato Petri fine,
Mortem ensis acumine
Passi suo in ordine
Nunc in coeli sunt agmine.

5. Savinianus, Altinus,
Potentianus, Vicinus,
Noster sanctus Victorinus,
Eoaldus, Serotinus,
Aurem benignam protinus
Apponant nobis, quatinus
Ignoscat nostrum facinus,
Qui vivit unus et trinus.

Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. — 1, 6 Centum fidei.

443. De sancto Savino.

Ad Vesperas.

1. Laetentur mundi climata,
Quae dudum erant perdita,
Jam nunc ad vitam reddita,
Et Christo cantent principi.

2. En tellus Levitanica,
Gaude et psalle cantica,
Nam Savinus jam coelica
Securus dona possidet.

3. De partibus Hispaniae
Ad vallem Levitaniae
Missus defensor patriae,
Ut nos a morte liberet.

4. Juventutis in tempore
Mundum discens contemnere
Et Christo se conjungere
Viam nocendi deserit.

5. Vitam duxit in eremo,
In loco frigidissimo,
Tugurio strictissimo
Vitae perennis gratia.

6. Summo patri sit gloria,
Verbo cum spiritu, gaudia
Donet nobis cum gratia
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. A. — Brev. ms. S. Savini saec. 14. et 15. Cod. Tolosan. 73. B. — 5, 2 Eine Silbe zu viel AB.

444. De sancto Savino.

Ad Matutinum.

1. Mundi redemptor optime,
Christe Jesu, rex gloriae,
Adesto nobis, Domine,
Precamur omni tempore.

2. Savine, sidus aureum
Et monachorum speculum,
Audi vota precantium
Te devote fidelium.

3. Te quaesumus, sanctissime
Pater et dux egregie,
Preces nostras suscipere
Digneris clementissime.

4. Savine, tuis famulis
Subveni nunc, quos conspicis
Irretitos in laqueis
Chelydri, feri daemonis.

5. Summo patri ingenito
Ejusque unigenito
Et cum pio paraclito
Laudes demus in saecula.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. A. – Brev. ms. S. Savini saec. 14. et 15. Cod. Tolosan. 73. B. — 1, 3 nobis fehlt A. — 5, 4 Laudemus in saecula B.

445. De sancto Savino.

Ad Laudes.

1. Gaude, mater ecclesia
Et tota Levitania,
Nam hodie ad coelica
Savinus transit gaudia.

2. Savinus vir catholicus
Et totus apostolicus,
Amori Christi deditus
Reliquit mundum penitus.

3. Religionis speculum,
Monachorum praesidium,
Tristis confert solatium
Et omnibus auxilium.

4. Immundos iste spiritus
Ab obsessis corporibus
Fugabat quidem penitus
Suis orationibus.

5. Vitam duxit in eremo
In paupere tugurio
Sine omni peculio
In habitu asperrimo.

6. Laudes demus altissimo,
Summo patri cum filio
Et cum pio paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. A. — Brev. ms. S. Savini saec. 14. et 15. Cod. Tolosan. 73. B. — 3, 3 Tristibus confert A.

446. De XXIV Senioribus.

Ad Vesperas.

1. Coeli porta reseratur,
Dum arcanum revelatur
Zebedaei filio,
Qui dum exsul Pathmos intrat,
Deus verus nova monstrat
Praesuli sanctissimo.

2. Hic dum orans contemplatur,
Missus coelo secum fatur
Secretorum nuntius,
Dicens: Veni, vide, scribe
Haec, quae Deus mittit ad te
Arguens ecclesias.

3. Sessor sedis viret, rubet,
Coeli, terrae cuncta jubet
Homo Deus circulo,
Viret Deus, rubet homo,
Christus mundum lapsum pomo
Patri reconciliat.

4. Sedis gyrum iris cingit,
Mater Christi dum nos tingit
Donis patrocinii,
Pacis foedus iris notat,
Imber mundum quando rotat
Cataclismo fervido.

5. Paradisus voluptatis,
Fulgor fixae caritatis
Virgo mater exstitit,
Nitor summae pietatis,
Mundae ebur castitatis,
Namque Deum genuit.

6. Quater senos collaudemus,
Mundas laudes praesentemus
Dulci ex praecordio,
Nostros juges advocatos,
Thronis celsis coeli datos,
Praeregales proceres.

7. Confer, pater, sospitatem,
Nate summe, veritatem
Sauciis fidelibus,
Sancte flatus, ubertatem
Trine Deus, claritatem
Semper in coelestibus.

Brev. Lubicense imp. absque.

447. De sancto Severino.

Ad Matutinum.

1. Dulcibus laeti modulis canamus
Hac die nobis nimium colenda,
Qua triumphato Severinus orbe
Astra petivit.

2. Hic pius pastor gregis atque tutor
Lux fuit caecis baculusque claudis,
Signaque fecit Domino favente
Plurima terris.

3. Quique non parvis meritis refulgens,
Membra jam lecto positus, movetur
Nuntio coeli, patriam relinquens
Burdegam ire.

4. Ut pio regi populi catervas
Fraude seductas nocui draconis
Iste doctrinae dapibus refertas
Redderet omnes.

5. Sit Deo nostro decus atque virtus,
Sit salus perpes et honor perennis,
Qui poli summa reridens in arce
Cuncta gubernat.

Brev. Burdigalense imp. Burdigalae (?) 15 * *. — Das einzige bekannte Exemplar dieses Breviers ist leider defekt, so dafs Druckort und Jahr unbestimmt bleiben.

448. De sancto Severino.

Ad Laudes.

1. Amandus ergo praesulem
Praesul accepit ac libens
Jus praesulatus exuit,
Ut coelitus jussus fuit.

2. Verbi medela morbidos
Curavit urbis incolas
Brevi solutos reddidit,
Quos longa pestis strinxerat.

3. Post membra terrae reddita
Gens cuncta vastans barbara,
Obsedit urbem saeviens
Rapta potiri moliens.

4. Sancti precatu praesulis
Divina virtus impiis
Per quaeque fusis avia
Obsessa solvit agmina.

5. Patri perennis gloria
Natoque sit victoria,
Sancto potestas flamini
Utrique semper compari.

Brev. Burdigalense imp. Burdigalae (?) 15 * *. — 3, 4 Rapto; vielleicht auch für raptu.

449. De sancto Severino.

Ad Laudes.

1. Deus, tuorum gloria pontificum,
Vota plebis tuae pius intuere,
Tu solemnitatum institutor omnium,
Nostro huic festo clemens interesto.

2. Quod in honore colit devotissime
Pontificis sui clerus Severini,
Pro modulo suo magno plebs tripudio
Humilis prosequitur, laudat, veneratur.

3. Tam unanimi semper devotioni
Adesse dignare, sancte Severine,
Iter justorum dirige ad Dominum,
Peccatorum maculas dilue per lacrimas.

4. Istis merita crescunt per te optima,
Horum poenitentiae spes sit per te veniae,
Inter alias, quas foves, ecclesias
Hanc pius illustra, protege, sanctifica.

5. Unus Deus, pater, verbum et spiritus,
Qui te sic glorificat, per te nos custodiat,
Deo patri, gloriosissimo regi
Laus, honor, victoria omnia per saecula.

Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517.

450. De ss. Severino, Exsuperio et Feliciano.

1. Laus martyrum tripudiet,
Vox quoque celsa personet,
Jungamur choris inclitis
Angelorum et meritis.

2. Alta coelorum patria
Quos recepit in gloria,
Laetantur et cum principe,
Pro quo fuderunt sanguinem.

3. Victores exstant milites,
Morte triumphant alacres,
Sanguine fuso proprio
Coeli sedent in solio.

4. Sub Antonino Caesare
Palmam sumunt victoriae,
Tormenta vincunt horrida,
Regna petunt coelestia.

5. Magna sunt, Christe, gaudia
Haec martyrum nobis festa,
Quos coronasti hodie
Praeclaro diademate.

6. Ad salutem colentium
Eorum sit auxilium
Ac meritorum merita
Sentiamus perpetua.

7. Reddamur digni Domino
In eorum consortio,
Hoc impetret poscentium
Fides atque psallentium.

8. Turbam repellant daemonum
Omniumque phantasmatum,
Hanc protegant ecclesiam
Christi cruore liberam.

9. Ipsis intercedentibus
Fiat nobis propitius
Rex regum et perpetuam
Nobis conferat gloriam.

10. Resurgamus a vitiis
Eorum natalitiis,
Nostra gubernent tempora
Sacra illorum merita.

11. Voces nostrorum supplices
Accipite nunc, martyres
Severine, Exsuperi,
Feliciane, Domini.

12. Magna sit patri gloria
Filioque perpetua,
Flamini sancto debita
Per saeculorum saecula.

Brev. Sancti Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

451. De sancto Stephano.

1. Ave, miles pretiose,
protomartyr Stephane,
Quem triumphis gloriosum
veneramur hodie,
Fave votis famulorum
tibi servientium.

2. Quo purgati a peccatis
tuis oraminibus
Mereamur aulam coeli
scandere perenniter
Et hic frui Christo Deo
per aeterna saecula.

3. Gloria et honor Deo.

Hymn. et Prosar. ms. Laudunens. saec. 12. Cod. Laudunens. 263. — 1, 1 Ave martyr pretiose Hs.

452. In Inventione s. Stephani.

1. Plebs devota Deo mente fideli
Psallens altithrono pectore laeto
Laudes dulcifluas promat ab ore,
Quo sit consona mens voce sonora.

2. Nam praeclara dies fulget in orbe,
Quam cuncti recolunt corde benigno,
Christi vate sacro indice celso
Visu praecipuo jam Luciano.

3. Sanctorum celebris lux hodierna,
Qua sunt magnifica laude reperta
Virtutum meritis corpora sacra,
Odis omnigenis condecoretur.

4. Insignis Stephani, martyris almi,
Doctorisque sacri Gamalielis,
Abibonque simul et Nicodemi,
Festum nos Domino reddat ovantes.

5. In coeli solio hoste subacto
Splendent cum Domino schemate claro,
Quorum de numero coelicus ordo
Gaudet perpetuo temporis aevo.

6. Te, martyr, petimus nunc pius adsis
Sanctis cum sociis munera lucis
Affer supplicibus propitiatus
Nobis daque frui lumine Christi.

7. Sit laus imperium cunctipotenti,
Virtus, lux et honor cum patre proli,
Sancto spiritui cuncta regenti
Lumen vivificum omne per aevum.

Psalt. ms. Marchianense saec. 9. Cod. Duacens. 170 add. saec. 10. A. — Brev. ms. S. Stephani Divionens. saec. 14. in. Cod. S. Josephi Lugdunens. Xa 5. B. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. in. Cod. Bisuntin. 63. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 68. D. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. E. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Parisiens. 10487. F. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remens. s. n. G. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. H. — Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481. I.

2, 1 Jam praeclara I; fulget ab ore F. — 2, 2 Qua cuncti A. — 2, 3 Christi nate F; judice celso F. — 2, 4 Lusu praecipuo A. — 4, 4 reddant ovantes F. — 5, 1 coelis solio A. — 5, 4 Gaudent perpetuo F. — 6, 2 Cum sanctis sociis H. — 7, 2 honor numine proli BHI. — 7, 4 Lumine vivificum F. — Divisio nach Str. 3, Str. 1—3 ad Vesp., 4—7 ad Noct. I.

453. De sancto Taurino.

Ad Vesperas.

1. Novum melos ac cantica
Pangamus cuncti dulcia
Taurini sub praeconio
Hymno gaudentes rhythmico.

2. Insigni cujus gloria
Sanctorum gaudent agmina,
Fides augetur credulis,
Laetitia miraculis.

3. Nobilitatem sanguinis
Altis transcendit meritis,
Divini fontem luminis
Largis infundens populis.

4. Ebroicensem patriam
Errori pravo subditam
Ad moenia prudentiae
Miro provexit dogmate.

5. Signorum claris titulis
Defunctis vitam reddidit
Immundos pellens spiritus
Et fana sternens funditus.

6. Jam pietate candidus,
Castitate pulcherrimus,
Mitis mansit et salubris,
Digna laude laudabilis.

7. Ejus adjuti precibus
Mundemur culpis omnibus,
Ut coeli capitolium
Teneamus per saeculum.

8. Haec nobis donet trinitas,
Quae simplex manet deitas,
Cui virtus sit perpetua,
Salus et summa gloria.

Brev. ms. Fiscannense saec. 12. Cod. Rotomagens. 244. A. — Antiph. ms. Fiscannense saec. 13. Cod. Rotomagens. 245. B. — Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 205. C. — Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 206. D. — Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 251. E. — 5, 1 titulus D.

454. De sancto Taurino.

Ad Laudes.

1. Praesul Taurine, poscimus,
Succurre nobis omnibus
Et vota nostra suscipe
Pietatis precamine.

2. Ab hostium insidiis
Te duce simus liberi,
Fraus inimica decidat,
Quam tua virtus comprimat.

3. Acquire nobis patriam
Pio precatu coelicam,
Salutem dans corporibus,
Amorem Christi mentibus.

4. Cujus nos virtus protegat
Incessanter et muniat,
Accendens nostra pectora
Spirituali gratia.

Brev. ms. Fiscannense saec. 12. Cod. Rotomagens. 244. A. — Antiph. ms. Fiscannense saec. 13. Cod. Rotomagens. 245. B. — Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 205. C. — Brev. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagens. 251. D.

455. De sancto Theodgaro.

1. Stella recurrens circuli solaris
Sacra reduxit festa confessoris,
Inclita cujus merita resplendent
Variis signis.

2. Iste restaurat morbidis medelam,
Surdis auditum, tacitis loquelam,
Pedibus claudis robur et virtutem
Precibus dignis.

3. Laude splendebat celebri, dum vixit,
Hincque post mortem conditor evexit,
Conferens illi, quae suis promisit,
Gaudia regni.

4. Corde sincero rogitamus sanctum,
Quatenus nobis tergat Evae planctum,
Audiat libens hujus hymni cantum
Laude perenni.

5. Sit Deo soli decus et potestas,
Cujus in coelis rutilat majestas,
Qui regit mundum, angelos gubernat
Trinus et unus.

Brev. Othoniense imp. Lubecae 1497.

456. De s. Thoma Apostolo.

1. Ecce laudes gloriosae,
Ecce ministerium
Thomae, per quod gratiose
Fidei mysterium
Fulsit lucis speciosae
Praedicando radium.

2. Thomas plenus sanctitatis
Missus est in Indiam
Salvans regis civitatis
Cum marito filiam,
Prius sensit nec ingratis
Pincernae saevitiam.

3. Hujus leo demembravit
Corpus sancti bravio,
Dextram cani praesentavit
Communi convivio,
Quam puella demonstravit
Stupidis prodigio.

4. Thomas regi fabricare
Se promisit regiam,
Quam ut vellet consummare
Suscepit pecuniam,
Nec cessavit erogare
Perpessis inopiam.

5. Aula quippe fabricatur,
Quam non vidit oculus,
De qua regi praedicatur,
Ut sit vitae sedulus,
Aulam istam amplexatur
Rex, frater et populus.

6. Viri manum restauravit
Siccam per exitium,
Cujus sponsam revocavit
Ad vitae solatium,
Prece sua defugavit
A multis daemonium.

7. Summa virtus declaratur
Ejusdem apostoli,
Per quem daemon coartatur,
Frangens massam idoli
Sic exire, ne laedatur
Ullus homo populi.

8. Thomas primo dubitavit,
Dictus inde Didymus,
Quando plagas depalpavit
Christi fide minimus,
Sed cum Christum praedicavit
Factus fuit maximus.

9. Omnis homo deprecetur
Ipsius suffragia,
Ut a nobis propulsetur
Legis ignorantia,
Ut regnare nobis detur
In coelesti patria.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebatens. 784. — 1, 2 mysterium Hs. — 2, 3 civitates Hs. — 3, 3 cani Hs.

457. De s. Thoma Cantuariensi.

Ad Vesperas.

1. Solemnis adest hodie
In praesulis praeconium
Novae dies laetitiae,
Novum dans mundo gaudium.

2. Jam Christus, dator munerum,
Thomae dans munus gloriae
In sanctum locum siderum
Mutans locum miseriae.

3. Dum hora laudum Domini
Se praesentat praesentibus,
Reddamus ejus nomini
Laudes votis et vocibus.

4. Athletae grandis viribus
Antistitumque speculo,
Laetemur Thomae laudibus
Mortisque sacro titulo.

5. O Thoma, gemma praesulum,
Ostende, quantus emices,
Contra furentem zabulum
Tuos defende supplices.

6. Uni Deo sit gloria
Natoque cum paraclito
Per quem ornatur Anglia
Pontifice tam inclito.

Brev. ms. Hollandense saec. 13. Cod. Collegii Universit. Oxoniens. 101. add. saec. 14.

458. De s. Thoma Cantuariensi.

Ad Nocturnum.

1. Duplex Thomae victoria
Virtutum probat gratiam,
Dum primum mundi gaudia
Vicit et post malitiam.

2. Carnem terens cilicio
Non arsit carnis ignibus,
Vicit occumbens gladio
Se dans vadem pro gregibus.

3. Botrus vitis egregiae
Londoniis exoriens
Fit merum Cantuariae
Torcular ibi subiens.

4. Miraculorum gloria
Fulget sepulchrum praesulis,
Cujus fideles gratia
Praeservat a periculis.

5. Illic ab artis pestibus
Multos videmus erui,
Succurritur languoribus,
Resuscitantur mortui.

6. O Thoma, gemma praesulum,
Ostende, quantus emices,
Contra furentem zabulum
Tuos defende supplices.

7. Uni Deo sit gloria.

Brev. ms. Hollandense saec. 13. Cod. Collegii Universit. Oxoniens. 101. add. saec. 14.

459. De s. Thoma Cantuariensi.

Ad Laudes.

1. Laetetur Cantuaria,
Sancto corruscans sidere,
Tota laetetur Anglia
Tanto ditata munere.

2. Laetetur urbs Londonia,
Se matrem partus effici,
Quo nunc omnes in gloria
Laetantur cives coelici.

3. Antistes ab ecclesia
Fugam inire cogitur,
Tota simul a patria
Cognatio proscribitur.

4. Dum exsulat in Gallia
Vellus a lupo rapitur,
Et interim in Anglia
Lupus gregi praeficitur.

5. Sex annis post exsilium
Ad ovile revertitur
Et ante sanctuarium
Pastor pro grege moritur.

6. Sparso cruore cerebri
Revixit vis ecclesiae,
Miraculorum celebri
Laude fulgent reliquiae.

7. Caeci receptis visibus
Claudos euntes sentiunt,
Surdi receptis auribus
Mutos loquentes audiunt.

8. O Thoma, gemma praesulum,
Ostende, quantus emices,
Contra furentem zabulum
Tuos defende supplices.

9. Uni Deo sit gloria.

Brev. ms. Hollandense saec. 13. Cod. Collegii Universit. Oxoniens. 101. add. saec. 14. — 4, 2 a lupo patitur Hs. — 4, 4 gregi perficitur Hs. — 7, 1 recepti Hs.

460. De s. Thoma Herefordensi.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Cum canticis hymnidicis
Laeta colens solemnia
Sancti Thomae pontificis.

2. Tota laetetur Anglia
Novo dicata lumine,
Qui Dei plenus gratia
Fuit et sacro flamine.

3. Virgo candens ut lilium,
Purus mente et corpore,
Durum portans cilicium,
In malo cavens opere.

4. Caeci visum recuperant,
Surdis auditus redditur,
Et qui mortui fuerant,
His vita restituitur.

5. Patri, nato, paraclito
Honor, decus et gloria,
Sint sancti Thomae merito
Nobis aeterna gaudia.

Brev. Herefordense imp. Rotomagi 1505.

461. De sancto Trophimo.

1. Jucundemur in Domino
Cuncti perenni gaudio
In hujus sancti Trophimi
Solemnio pontificis.

2. Congaudeat ecclesia
In ejus laude debita,
Sed merito Provincia
Per eum vitae reddita.

3. Hic primus condiscipulus
Christi Jesu egregius,
Post secutus vestigia
Petri, Pauli sanctissima.

4. Mileti doctor gentium
Hunc reliquit invalidum,
Quem salutat ex nomine
In suo sancto dogmate.

5. Arelatensi populo
Petro monente apostolo
Baptismi dedit gratiam
Conculcans idolatriam.

6. In Jesu Christi gloria
Quam plura dat miracula,
Morborum pellit genera
Et vitae spargit semina.

7. Ferocitatis dogmata
Et daemonum spurcitia
Annullantur a populo
Sub viro pontificio.

8. Hic antistes in Domino
Vitae peracto circulo
Solutus nexu corporis
Spiritum coelo reddidit.

9. Nunc sancte Dei Trophime,
Patrone clementissime,
Te deprecamur supplices
Ut nos a malis liberes.

10. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Arelatense saec. 13. Cod. Parisiens. 1018. A. — Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Parisiens. 1037. B. — Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Parisiens. 1040. C. — 7, 3 Venerantur a populo BC. — Str. 1—5 und 9 ad Vesperas, 6—8 und 9 ad Laudes ABC; der Zusammenhang beweist indes, dafs wir es nicht mit zwei Hymnen, sondern nur mit einer Divisio zu thun haben.

462. De sancto Ursino.

Ad Vesp. et Noct.

1. Exsultet coeli curia,
Psallat chorus fidelium,
Ex Ursini solemnia
Sacrum redundat oleum.

2. Hic idem qui Nathanael
Legem novit subtilius
Dixitque: Tu rex Israel,
Rabbi, tu Dei filius.

3. Ipsum refert historia
Esse Christi discipulum,
Jam triumphat in gloria,
Qui fuit primas praesulum.

4. Ursine pater, respice
Nos pietatis oculo,
Te diligentes unice
Subscribe coeli titulo.

5. Sit trinitati gloria,
Laus, honor in perpetuum,
Jesu, coelesti gratia
Reple corda fidelium.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionens. 105 A. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Parisiens. 1065. B. — Brev. Abrincense imp. Abrincis 1593. C. — 1, 3 Zu dem Sing. solemnia vgl. das in der Einleitung zu Band VII Gesagte. — 2, 3 sq. rabbi Israel B.

463. De sancto Ursino.

Ad Laudes.

1. Exsurgat cleri concio,
Lingua, tribus et natio
Ad Ursini solemnia
Exsultent cum laetitia.

2. Corde laetentur simplici,
Voce deposcant supplici,
Ut ipsius suffragia
Nos ducant ad coelestia.

3. Hic est ille Nathanael,
De quo dixit Emanuel:
Israelita verus est
Hic et in quo dolus non est.

4. Hic dixit, quod a Nazareth
Quid boni esse poterat,
Qui scripturas inspexerat
Nec adhuc Jesum viderat.

5. Primas urbis Bituricae,
Huc translatus mirifice,
Audi preces fidelium,
Exaudi vota supplicum.

6. Sit trinitati gloria,
Laus, honor in perpetuum,
Jesu, coelesti gratia
Reple corda fidelium.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionens. 105. A. — Brev. Abrincense imp. Abrincis 1593. B. — 3, 4 Hic est de quo B.

464. De sancta Valeria.

1. Valeriae recolamus
Illustre martyrium,
Laudum ejus attollamus
Praeclarum praeconium,
Ut ad ejus valeamus
Venire consortium.

2. Stirpe clara, clari nata
Ducis Aquitaniae,
Fulsit mira decorata
Valeria specie,
Mundi spernens sociata
Christo regi gloriae.

3. Pater hujus triumphatur
Princeps, mater moritur,
Romae fama nuntiatur,
Stephanus transmittitur,
Virgo sibi desponsatur,
Hostis dux aggreditur.

4. Martialis delegatur
Praedicandum gentibus,
Verbum Dei seminatur
Lemovicis civibus,
Gens decepta liberatur
A profanis cultibus.

5. Ducis uxor complexatur
Virum plenum gratia,
Sibi credit, baptizatur
Cum prole Valeria,
Baptizatam comitatur
Hanc tota familia.

6. Redit princeps triumphatis
Inimicis Stephanus,
Rebus sibi declaratis
Ardet sicus clibanus,
Furit plenus feritatis
Sponsae factus orphanus.

7. Ante ducem firma stante
Valeria, gloriam
Summi regis praedicante
Et miram potentiam,
Irritatus dux a fante
Mortis dat sententiam.

8. Exit virgo conflictura
Dimittens palatium.
Sub mucrone stat secura
Non verens supplicium,
In aeternum regnatura
Caput solvit proprium.

9. Decollata se direxit
   Caput sumens manibus,
Quasi vivens ipsum vexit
   Cunctis admirantibus
Martialique porrexit
   Supplex flexis genibus.

10. Coelum passa scandit ista
   Coeli gaudens agmine,
Sed e contra fit lanista
   Cadens tactus fulmine,
Princeps stupet propter ista
   Concussus formidine.

11. Martialis advocatus
   Mortuum resuscitat,
Dux plurimum admiratus
   Baptizari rogitat,
Omnis sexus aggregatus
   Ad baptismum cursitat.

12. Nobis ergo suffragare,
   Preces audi supplicum,
Stude tuum defensare
   Populum Lemovicum,
Cum venerit judicare
   Mundum judex judicum.

13. Sit laus summo genitori,
   Regi regum omnium,
Una Christo redemptori,
   Salvatori gentium,
Flamini consolatori
   Par decus, imperium.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 14. Cod. Parisiens. 916. — Mel.: Pange lingua. — 5, 1 uxor complatur Hs. — 6, 5 Fuit plenus Hs. — 10, 6 concussis Hs. — 11, 3 admiratur Hs. — Nach Str. 4 Divisio.

465. De sancta Valeria.

1. Virginis alme Deus soboles,
Virginis hujus honore tibi
Carmina Valeriae canimus,
Accipiasque libens, petimus,
Atque piis foveas precibus.

2. Haec tua sponsa pudicitiam
Corpore, corde simulque parans,
Te sibi consociavit ovans,
Pneumate plena hagioque Deo,
Omnia sprevit amore tuo.

3. Conjugium ducis egregii
Multiplices et opes generis
Corporis et nitidam speciem
Nam simul immaculatam animam
Tempsit, ut acciperet patriam.

4. Quam modo possidet angelico
Virgineo renitensque choro,
Et diadema super caput ejus,
Virginitas sibi quod peperit
Martyriique cruor genuit.

5. Adjuvet haec petens auxilium
Meritis nos miseros suimet
Memores atque donet veniam
Scelerum, impetret auxilium,
Quae meruit penetrare polum.
6. Dicta Valeria te valeat
Flectere, ne famulos punias,
Haec pia gaudia qui celebrant,
Et requiem in coelis resonant,
Quae pietate tua capiant.
7. Gloria, laus, honor perenniter,
O bone rex, tibi sit jugiter
Cum patre paraclitoque Deo,
Inseparabiliter cujus est
Una potentia, par deitas.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 14. Cod. Parisiens. 916. Mel.: Martyris ecce dies Agathae. — 3, 4 Tuam simul Hs. — 4, 2 remittensque Hs. — 4, 3 verderbt. — 5, 1 Adjuvet histec Hs. — 5, 3 atque dies veniam Hs. — 5, 4 intret auxilium Hs. — 5, 5 quae cum quo meruit Hs. — 6, 1 te fehlt.

466. De sancta Valeria.

Ad Vesperas.

1. Ave, virgo Deo digna,
Ave martyr Valeria,
Tu precibus dele pia,
Quae timet conscientia.

2. Adesto servis, domina,
Jesum Christum nobis placa,
Et impetrata venia
Trahe tuos ad supera.

3. Virginitatis filio
Sit laus et benedictio,
Cum patre, sancto flamine
Qui regnat sine tempore.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 250 (774). A. — Brev ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Turonens. 154. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1291. C. — Antiph. ms. Longicampense saec. 15/16. Cod. Parisiens. 912. D. — 1, 2 mater Valeria A. — 1, 4 Quae continet conscientia A. — 2, 1 Adesto suavis domina C. — 3, 3 patre et sancto spiritu A. — 3, 4 In sempiterna saecula A. — D hat den Hymnus als de s. Isabella und mit der Mel.: Plaude turba paupercula.

467. De sancta Valeria.

Ad Laudes.

1. Virgineus flos lilii
Cruore fusus roseo,
Palmam ferens martyrii
Adsistit coram Domino.

2. Devicto mundi principe
Ut sidus inter sidera
In Christi pollet agmine
Felix virgo Valeria.

3. Cujus nos ipse precibus
Sua locet in dextera,
Cujus laus est et gloria
Per infinita saecula.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (774). A. — Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Turonens. 154. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1291. C. — 3, 1 nos Christe precibus C. — 3, 2 Sua nos locet in A; Suam locet in dexteram C. — 3, 3 Cui laus est C.

468. De sancto Valeriano.

Ad Vesperas.

1. Ad patris nostri gloriam
Valeriani martyris
Largire nobis gratiam,
Fili Mariae virginis.

2. Cujus sacrata passio,
Spes, fides et constantia
Dent suo patrocinio
Beata nobis gaudia.

3. Liber exit de carcere
Jussu coelestis nuntii,
Cui dedit hostem vincere
Summi largitor praemii.

4. Diversis poenis impius
Martyrem torquet inclitum,
Sed nescis esse nescius,
Deus, tuorum militum.

5. Spe mercedis et praemii
Dat coronam victoriae
Huic in hora martyrii
Splendor paternae gloriae.

6. Valeriane, populum
Rege, defende proprium,
Fac nobis regem sedulum,
Qui est perenne gaudium.

Brev. ms. Trenorciense saec. 15. Cod. Semin. Eduens. s. sign.

469. De sancto Valeriano.

Ad Laudes.

1. Solemne mundo gaudium
Dies reduxit annua,
Qua comptus astris tollitur
Valerianus laurea.

2. Carcer, catenae, compedes
Mentis manente gaudia
Carnem fatigant martyris,
Haec prima crux vel passio.

3. Grassantur in visceribus
Dentis furentis ungulae,
Dilaceratis artubus
Humus fovetur sanguine.

4. Consummat ensis hostiam
Caput rescindens martyris,
Jesus coronat militem,
Coelo patenti suscipit.

5. Festis in his quae concinit
Plebs, sume, martyr, cantica,
Ad festa nos, quae permanent,
Tuo rogatu subleva.

Brev. ms. Trenorciense saec. 16. Cod. Sem. Eduens. s. sign.

470. De sancto Vedasto.

Ad Vesperas.

1. Voce jucunda resonemus omnes
Laudibus sacris studium ferentes
Atrebatensem modulando patrem
Laude Vedastum.

2. Hic pius pastor gregis atque jutor,
Lux fuit caecis baculusque claudis,
Signaque fecit paradisiaca
Plurima terris.

3. Obvius caeco comes ipse regis
Lumen ablatum citius rependit,
Unde cernentes meruere cordis
Sumere lumen.

4. Summa virtutum viguit per ipsum,
Caritas, cunctum superans charisma,
Vase nam sicco dederat amico
Gaudia vitis.

5. Lustra beluarum dedit angelorum
Esse concentum Dominique templum
Ac decachordo roborare psalmum
Nocte dieque.

6. Laus Deo patri genitaeque proli
Et tibi, compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli.

Brev. ms. Vedastinum saec. 13. Cod. Atrebatens. 330. A. — Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 639. B. — Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 676. C. — Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 717. D. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. E. — 5, 1 Lustra belluarum ABCDE. — 5, 3 roborare ABCDE; statt reboare?

471. De sancto Vedasto.

Ad Nocturnum.

1. Praeclara Christi carmina
Digno pangentes jubilo
Vedasti summi praesulis
Festa devote colimus.

2. Cujus doctrina coelitus
Multis collata profuit,
Larvales fugans tenebras
Verbo fideque radians.

3. Signis virtutum plurimis
Pollens doctor egregius
Caecis videre praestitit
Et claudis gressum reddidit.

4. Dulcis in patre caritas,
Haustum vini nectareum
Enophoro sicco dedit,
Quo laetus hospes rediit.

5. Migrantem hinc ad patriam
Laus excepit angelica
Et viri sancti meritum
Ignis columna prodidit.

6. Honor, virtus et gloria,
Potestas et imperium
Sit trinitati unicae
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 639. A. — Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 676. B. — Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 905. C.

472. De sancto Vedasto.

Ad Laudes.

1. Felix Vedastus pontifex,
Cujus coelum mens possidet,
In terris templum fieri
Corpori mandant angeli.

2. Te, pastor alme, petimus,
Nobis deposcas veniam,
Ut nos superna civitas
Perennes cives habeat.

3. Honor, virtus et gloria,
Potestas et imperium
Sit trinitati unicae
In sempiterno tempore.

Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 639. A. — Brev. ms. Vedastinum saec. 14. Cod. Atrebatens. 676. B. — Brev. ms. Atrebatense saec. 14. Cod. Atrebatens. 717. C. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. D. — 3. 4 Constans aeterno tempore D.

473. In Translatione s. Verani.

Ad Vesp. et Noct.

1. Veni, ductor exercitus,
Verane, gregem visita,
Fac, ut superna gratia
Nostra ditentur pectora.

2. Qui paracliti diceris
Donis doctus mirificis,
Teque perfudit gratia
Et spiritalis unctio.

3. Tu septiformis munere
Miraculis insignibus
Et immensis virtutibus
Muta dissolvis guttura.

4. Accende lumen protinus
Nostrae mentis obtutibus,
Duc nos per rectam semitam
In Deum firmans perpetim.

5. Hostem repellas eminus,
Sis nobis ductor praevius,
Ut cum tuo praesidio
Vitemus omne noxium.

6. Per te sciamus da, pater,
Mundi corde et corpore
Ut in Deum fideliter
Credamus omni tempore.

7. Sit laus patri cum filio
Sancto simul paraclito,
Ut nobis adsit coelitus
Charisma sancti spiritus.

Brev. Cavallicense imp. Avenione 1513. — 3, 4 dissolvit.

474. In Translatione s. Verani.

Ad Laudes.

1. Verane, praesul inclite,
Adstantem plebem confove
Gubernans tuos famulos
Laeto vultu nos respice.

2. Supplex precatu omnia
A nobis pelle noxia,
Tui prece ad gaudia
Pertingamus perennia.

3. Sit laeta cunctis haec dies,
Inter coelestes acies
Praefulgens Christi facies
Sit nobis vera requies.

4. Sit trinitati gloria
In simplici substantia,
Quam Veranus per omnia
Fide prompsit indubia.

Brev. Cavallicense imp. Avenione 1513. — 4, 4 Fide promisit.

475. De sancto Victore.

Ad Vesperas.

1. Alme coelorum conditor,
Totius orbis redemptor,
Preces benignus tuorum
Favens exaudi supplicum.

2. Qui semper es mirabilis
Et gloriosus in sanctis,
De quorum nunc collegio
Vernans rubet martyrio

3. Victor beatus et miles
Maximiani praepotens,
Imperatoris rabiem
Qui triumphavit crudelem.

4. Quique per sacra famina
Sociorum collegia
Consociavit Domino
Pater exsistens lavacro

5. Feliciani incliti,
Alexandri generosi,
Longini beatissimi,
Genitoris, Deuterii.

6. Quos praemittens in supremo
Secutus post martyrio,
Flagra diversa percurrens
Christum solantem intuens.

7. Tandem perplexo capite
Vox audita est in sublime:
Vicistis, o fortis Victor,
Vicisti insignis bellator.

8. Horum precamur, Domine,
Nos interventu protege,
Horum fulti praesidio
Tuis jungamur sedulo.

9. Laudes canentes Domino
Tibi trino atque uno,
Cujus potestas aeterna
Per cuncta viget saecula.

Brev. ms. Arelatense saec. 13. Cod. Parisiens. 1018. A. — Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. B. — Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisiens. 1060. C. — 6, 1 promittens A; permittens B. — Altes Lied, wie auch die beiden folgenden, die im Brevier von Marseille durch jüngere ersetzt wurden.

476. De sancto Victore.

Ad Nocturnum.

1. Creator rerum omnium,
Honor decusque martyrum,
Exaudi nostras hodie
Voces et vota respice.

2. Te laudamus in gloria
Victoris et victoria,
Cujus nos prece credimus
Cunctis tueri ab hostibus.

3. Hic miles imperterritus
Et belliger gloriosus
Maximiani rabiem
Devicit et insaniam.

4. Saevi tyranni furiis
Datur trium custodiis,
Hos sociavit Domino
Baptismatis mysterio.

5. Alexandrum et Longinum
Et simul Felicianum
Retraxit a perfidia
Sancti spiritus gratia.

6. Post ductus ante statuam,
Ut adoraret luteam,
Calcem dedit in populis
Et nil doloris pertulit.

7. Tandem devicto judice
Adsunt manus angelicae,
Quae deferunt in gloria
Victorem cum victoria.

8. Precamur omnes, Domine,
Jesu redemptor unice,
Quos redemisti sanguine,
Sanctis jungas in aethere.

Brev. ms. S. Victoris Massiliens. anni 1497 (Privatbesitz). A. — Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. B.

477. De sancto Victore.

Ad Laudes.

1. Alme cunctorum creator
Nec non optime rector,
Tu libens voces tuorum
Audi nunc famulorum.

2. Cujus est certamen omne,
Quo vincunt in agone
Martyres omnesque sancti
Hostis tela maligni.

3. E quibus Victor beatus,
A quo Maximianus
Plebe multa constipatus
Est pulchre superatus.

4. Qui Deum Christum fatendo
Caeco clauditur antro
Sub trium cura virorum
Insons more reorum.

5. Angelus vero per omnem
Hunc educere noctem
Missus est ad visitandos
Solandosque peregros.

6. Brachiis post hinc retortis,
Vinctis cruribus ipsis,
Tractus est totam per urbem
Ad spectacula turbae.

7. Tunc crucem Christum ferentem
Cernit sicque loquentem:
Ipse sum, qui passiones
Nec non porto dolores.

8. Tres custodientes sanctum
Viri carcere trusum
Decidunt splendore fusi
Ad vestigia sancti.

9. Qui mari mox baptizati
Sancto sunt sociati,
Sic simul currunt per astra
Ad coelestia castra.

10. Te, Deus noster, precamur,
Propter, quos veneramur,
Deleas nostrum reatum
Clemens hinc et in aevum.

Brev. ms. S. Savini in Levitania saec. 14. Cod. Tolosan. 70. — 8, 1 sq. Tres viri custodientes Carcere trusum sanctum, eine Wortstellung, die den sonst durchgeführten Reim vernichtet.

478. De ss. Victore et Corona.

1. Concio nostra Deo resonans
Sitque canore pio jubilans,
Victor adest quia pro meritis
Atque cruore suo celebris.

2. Agitur ipse fatendo Deum
In digitis manuumque pedum
Missus et in crepitante rogo
Multimodas dat odas Domino.

3. Et bibit omne virus nocuum,
Quod tulerat sibi vas olidum,
Flamma nociva calens olei
Non tetigitque pudenda viri.

4. Lictor et hunc feriens perimit,
Ad jugulum quoque colla dedit,
Consociatus enim superis
Subveniat pius his famulis.

5. Et precibus memorare gregis,
Sancta Corona, tuis sedulis,
Omnibus his data sit requies,
In quibus emicat ista dies.

6. In genitore Deo Domino
Laus, honor, imperium genito,
Spiritus in quibus et pariter
Esse suum retinet jugiter.

Psalt. ms. Ennesiacense saec. 15. Cod. Claromonten. 74. — Mel.: Martyris ecce dies Agathae. — 4, 1 Victor et Hs. — 5, 1 Ut precibus Hs.

479. De ss. Victore et Corona.

1. Festiva dies omnibus refulget,
Qua Victor sanctus et Corona gaudent
In regno coeli consortes effecti
Cunctipotentis.

2. In poenis fortes ambo perstiterunt,
Malentes mori potius quam vinci,
Corpora sua tormentis dederunt
Martyres Christi.

3. Sed Victor tandem, postquam triumphavit
Ense percussus, aethera conscendit,
Consociatus civibus supernis
In regno vitae.

4. Arbore bina postquam in reflexa
Medio tensa exstitit Corona,
Flexili palma desuper reducta
Fuit divisa.

5. Inde Victoris gratulantur acta,
Per quem salvata vivit et beata,
Precibus quorum donet nobis regnum
Christus aeternum.

6. Laus Deo patri ejus sit et proli,
Flamini sancto jure persistenti,
Qui regit aethra una sub usia,
Pontum et arva.

Psalt. ms. Ennesiacense saec. 15. Cod. Claromont. 74. — Mel: Ut queant laxis.

480. De ss. Vincentio et Laeto.

Ad Vesperas.

1. Aquensis vota suscipe
Cleri ovantis jubilo,
Vincenti, quondam pontifex.
Gregi adsistens opifex.

2. Incursus premunt pestici,
Robur absistit proprium.
Memento plebis pascuae,
Cujus tutela fungeris.

3. Collis de sanctis incola
Cruentae neci deditus
Aquis de prope moenia
Subisti montem coelicum.

4. Quo te poscentes subleva
Vinctis disrumpens pedicam,
Dà fugae mortis impetum,
Succurrens moestis aquila.

5. Throno patrone perpeti
Pro nobis siste praevius,
Fatiscat ibi Satanas
Laeti tuisque viribus.

6. Te nunc, redemptor, quaesumus,
Ut nos istorum coetui
Jungas psallentes servulos
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Tarbellicum saec. 15. Cod. Tolosan. 76. — 1, 4 adsistens pontifex Hs. — 3, 2 deditos Hs. — 4, 3 impetam Hs.

481. De ss. Vincentio et Laeto.

Ad Matutinum.

1. Dira tyrannis gladio
Experta fidem militum,
Jussit excidi funera,
Qua jubet, bustum abdidit.

2. Aquis, aquarum alveus,
Horum cruore candida,
Loci quietis pulverum
Diurne mansit inscia.

3. Virgo praecluis monacha,
Tellurem noscens cineris,
Diem triumphi martyrum
Edoctrix fida tacuit.

4. Hujus prece Illidius
Afflatu sacri pneumatis
Tempus accepti bravii
Mire suggessit omnibus.

5. Hinc hymni novi personent,
Profusae vocis modulo,
Nam revelatus cecinit
Monarchae nostro cantica.

6. Tege ab orco populum,
Athleta, tibi creditum,
Absit sequela traducis
Infirmi sacro gurgite.

7. Tu, Christe, nostrum gaudium,
Esto simul et praemium,
Sit nostra in te gloria
Per cuncta semper saecula.

Brev. ms. Tarbellicum saec. 15. Cod. Tolosan. 76. — 1, 3 Jussit exendi Hs. — 1, 4 Que jube bustum Hs.; ob die Verbesserung im Text das Richtige trifft, bleibt allerdings mehr wie fraglich. Aber zu Konjekturen wie etwa: Aturus bustum abdidit fehlt die Berechtigung. — 2, 1 Aquis mufs hier, das fordert candida, inscia Nominativ sein; vgl. die Form Aquisgranum. — 3, 1 praecluus Hs. — 5, 2 Perfusae Hs. — 5, 4 nostra cantica Hs. — 7, 2 et fehlt Hs.

482. De sancto Wandregisilo.

Ad Matutinum.

1. Christe, sanctorum decus et corona,
Gloriae virtus, fidei tutela,
Wandregisili meritis tuorum
Respice vota.

2. Festa patroni veneranter hujus
Excolit clerus celebratque vulgus,
Gaudio summo replicat honore
Sexus et aetas.

3. Hic tibi carus, populo celebris,
Largus orbatis, pater et pupillis,
Indigis sumptus fuit et medendis
Causa salutis.

4. Debiles sacra medicavit arte,
Reddidit visus miserans honestos,
Nexibus lapsos solidavit artus
Signifer almus.

5. Unde devotis precibus rogamus,
Qui sibi tantum dederas valere,
Conferas nobis patriae felicis
Sede locari.

6. Laude suprema patris atque nati,
Spiritus aequa referendo grates
Dona virtutum pariter canamus
Temporis aevo.

Brev. ms. Fontanellense saec. 13. Cod. Rotomagens. 207. A. — Brev. ms. Fontanellense saec. 13. Cod. Rotomagens. 208. B. — Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinens. Add. 29253. C.

483. De sancto Wandregisilo.

Ad Laudes.

1. Qui solus orbis actor es
Polum pugillo continens
Terramque palmo ponderas,
Nostris adesto sensibus.

2. Digne queamus promere,
Quae sanctus afflatus Deo
Wandregesilus gesserat
Tua favente gratia.

3. Dei vir ipse cretus est
Ex stirpe valde nobili,
Ex gente clara Franciae
Origo carnis tracta est.

4. Mox alma Christi munera
Percepit ab infantia
Castaeque vitae semina
Aetate prisca senserat.

5. Sponsam suam Christo sacrat
Donatque coelo virginem,
Et ipse castus permanet
Coeli locandus sedibus.

6. Tunc arma Christi sumpserat
Castrisque sanctis se dedit
Monasticamque regulam
Perquirit aure vigili.

7. Verbum Dei fideliter
Ubique pandit plebibus,
Exempla sancta condocens
Plures ad astra vexerat.

8. Exempla patris incliti
Semper tenete, filii;
Queatis ut virtutibus
Gaudere cum coelestibus.

9. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Fontanellense saec. 13. Cod. Rotomagens. 207. A. — Brev. ms. Fontanellense saec. 13. Cod. Rotomagens. 208. B. — Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinens. Add. 29253. C. — 2, 1 propere A. — 8, 3–4 fehlen AB.

484. De sancta Wenefrida.

Ad Vesperas.

1. Wenefridae virginitas
Integrali munditia
Servatur pudicitia,
Quam conservat et caritas.

2. Divina cujus bonitas
Transit ad coeli gaudia,
Plagae cujus vestigia
Sanat Beunoi sanctitas.

3. Sancta vixit post vulnera
Per lustra tria temporis,
Labem devincens corporis
Transcendit supra sidera.

4. Coelum petens per aethera,
Nihil habens dedecoris,
Consensum purgans pectoris,
Regna conquirens supera.

5. Superorum solatia
Martyr et virgo possidet,
Ubi cum sanctis residet
In trinitatis curia.

6. Glorietur altissimus,
Pater et natus inclitus,
Honoretur paraclitus,
Trinus Deus potissimus,

7. Unusque simplicissimus,
Trinus et unus coelitus,
Ordo divinus penitus
Fuit gloriosissimus.

Brev. ms. Sarisberiense anni 1434. Cod. Parisiens. 17294.

485. De sancta Wenefrida.

Ad Laudes.

1. Christo regenti saecula
Melos canat vox consona,
Cujus potenti gratia
Virtus crevit in gloria.

2. Quae martyres excoluit,
Confessores edocuit,
Virgines coelo sustulit.
Cunctisque dotem contulit.

3. Intra quorum consortium
Splendorem fert eximium
Haec virgo per martyrium
Et per virtutis meritum.

4. Flore vestitur roseo
Vernans micanti lilio,
Victrici cincta gladio
Summo potitur gaudio.

5. Illius nos suffragia
Perducant ad coelestia,
Cujus per mirabilia
Divina nitet gratia.

6. Sit Christo laus et gloria,
Cujus summa potentia
Haec virgo plena gratia
In coeli gaudet curia.

Brev. ms. Sarisberiense anni 1434. Cod. Parisiens. 17294.

486. De sancto Wilhelmo.

Ad Vesperas.

1. Ad honorem salvatoris
psallat plebs fidelium,
Pangat sancti confessoris
insigne praeconium.
Et benigni grex pastoris
sequatur vestigium.

2. Pastor iste generosa
ortus stirpe claruit,
Cujus vita gloriosa
in terris enituit
Tamquam gemma pretiosa,
auro quae praevaluit.

3. Tibi, Christe, militavit
praesul plenus gratia,
Jugum tuum qui portavit
ab adolescentia,
Tibi soli consecravit
annorum primordia.

4. Mundi sprevit dignitates
Et mundanam gloriam,
Amplas rerum facultates
Reputans miseriam,
Carnis odit voluptates
Et omnem lasciviam.

5. Ut ad veram migret lucem
Immunis a vitio,
Abnegans se tulit crucem
Insistens jejunio
Et expresso Christum ducem
Sequitur vestigio.

6. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque,
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. Meldense saec. 14. Cod. Parisiens. 1266. A. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisiens. 1054. B. — Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecens. 1147. add. saec. 15. C. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecens. 1148. D. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1295. E. — Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481. F. — Brev. Trecense imp. Trecis 1483. G. — 5, 1 migrat B. — Mel.: Pange lingua C.

487. De sancto Wilhelmo.

Ad Nocturnum.

1. Amplexatur adolescens
Ordinem monasticum,
Implere non erubescens
Verbum evangelicum,
Hostem domat delitescens
In claustro domesticum.

2. Maceratus et attritus
Per frequens jejunium,
Ibi demum est sortitus
Abbatis officium,
Sed renitens et invitus
Gregi praeest ovium.

3. Ad extremum exaltatur
Ut cedrus in Libano,
Exaltatur, inflammatur
Caritatis clibano,
Factus primas famulatur
Servo Christi Stephano.

4. Verbo, vita, veritate
Moribus irradiat,
Nec elatus dignitate
Animus lasciviat,
Fame, siti, nuditate,
Plagis carnem cruciat.

5. Artus cogit jam seniles
Servire spiritui,
Vestes, escas sumens viles
Nec mundano luxui
Vacat sanctus Christi miles
Optans Christo perfrui.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Meldense saec. 14. Cod. Parisiens. 1266. A. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisiens. 1054. B. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecens. 1148. C. — Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecens. 1147. add. saec. 15. D. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisiens. 1295. E. — Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481. F. — Brev. Trecense imp. Trecis 1483. G. — 2, 5 Sed remittens est inunctus B. — 3, 2 Ut creditur in B. — Mel.: Pange lingua C.

488. De sancto Wilhelmo.

Ad Laudes.

1. O grex felix, tanto regi
Qui pastore meruit,
Felix pastor tanto gregi
Qui placere potuit,
Felix, qui superno regi
Plus placere studuit.

2. Prudens erat et discretus,
Pudicus et humilis,
Pius, justus et quietus,
Patiens, amabilis,
Largus, mitis, mansuetus,
Benignus, affabilis.

3. Jam aetate fatiscente
Se dissolvi senserat,
Jamque languor hunc repente
Febrilis invaserat,
A robusta tamen mente
Vigor non recesserat.

4. Quamvis seni post laborem
Fit optata cessio,
Regit animum victorem
Non obstante senio,
Non amittit mens vigorem,
Nec est labor taedio.

5. Tandem patre consummato
Annorum curriculo,
Coetu fratrum convocato,
Dato pacis osculo,
Christo grege commendato,
Migravit a saeculo.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Meldense saec. 14. Cod. Parisiens. 1266. A. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisiens. 1054. B. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecens. 1148. C. — Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecens. 1147. add. saec. 15. D. — Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481. E. — Brev. ms. Trecense imp. Trecis 1483. F. — Mel.: Pange lingua C.

489. De sancto Wilhelmo.

Ad Vesperas.

1. Sanctus Guillermus jubilat
In coelo cum virginibus,
Novus in mundo rutilat
Sol virtutum operibus.

2. Consolatur ecclesia
Tanta ditata filio,
Quem produxit Britannia
De Briocensi gremio.

3. Hic carnis supercilium
Jugo crucis edomuit,
In quo pudoris lilium
Signis in fine patuit.

4. Guillermi, patris pauperum,
Laevam nescivit dextera,
Qui cor habebat liberum
Ad pietatis opera.

5. Guillermus, praesul inclitus,
Servus prudens et humilis,
Coelesti dono praeditus
Mundo fulget miraculis.

6. Summe pater cum filio
Nos in mundi certamine
Guillermi patrocinio
Salva cum sancto flamine.

Brev. ms. Nannetense saec. 15. (Privatbesitz). A. — Brev. Briocense imp. Redonibus 1548. B.

490. De sancto Wilhelmo.

Ad Nocturnum.

1. Christo canamus hodie
Novae laudis praeconium,
Qui Guillermum ecclesiae
Novum dedit encennium.

2. Sol in occasu saeculi
Signorum fulget radiis
Guillermus, cujus populi
Laetantur beneficiis.

3. In sancto pudicitiae
Cypressus semper viruit,
Quem palma conscientiae
Concussum non deseruit.

4. Hostem, carnem et saeculum
Trino vicit certamine,
Gregis effectus speculum
Salvo pastoris nomine.

5. Guillermus per biennium
Tumulatus non putruit,
Quod pudoris indicium
Inviolati praebuit.

6. Christo legatis opibus
Migravit pauper inclitus,
Cujus nos salvet precibus
Pater, natus, paraclitus.

Brev. ms. Nannetense saec. 15. (Privatbesitz) A. — Brev. Briocense imp. Redonibus 1548. B.

491. De sancto Wilhelmo.

Ad Laudes.

1. Gaude, felix Britannia,
Quam Guillermus illuminat
Miraculorum gratia,
Quae tibi large seminat.

2. In carne Christo militans
Carnis sprevit spurcitias,
In mundo mundus habitans
Hostis cavit insidias.

3. Miserorum miserias
Tulit in cordis sacculo,
Quorum supplens inopias
Pauper migravit saeculo.

4. Mansuetus et humilis,
Verbis erat et opere
Guillermus Christo similis,
Neglecto fastus onere.

5. Virtutum plenus gratia
Coelum dives ingreditur,
Sit trinitati gloria,
Qua Guillermus perfruitur.

Brev. ms. Nannetense saec. 15. (Privatbesitz). A. — Brev. Briocense imp. Redonibus 1548. B.

492. De sancto Wilhelmo.

1. Exsultet nunc coelestium
Chorus sacratus civium,
Lupum fecit agniculum
Deus, creator omnium.

2. Bernhardus, sacro munere
Abbas sacer et gratiae
Repletus, mittit propere
Wilhelmum eremiculae.

3. Erepto labe saeculi
Lorica datur militi,
Dat spiritum spiritui
Summi largitor praemii.

4. Romanum ad pontificem
Festinans flectit verticem,
Post annis reclusit novem
Primas sanctae Jerusalem.

5. Hinc remeans ad Tusciae
Fines privatur lumine,
Quod reddit Christus prospere.
Splendor paternae gloriae.

6. Ad montem transit eremi
Perdurum miles Domini,
Castigans carnem luteam
Sic per loricam ferream.

7. Rapit Sathan hunc cellula
Viro Dei dans verbera,
Cujus coelestis medica
Fit porta Christi pervia.

8. Divinum ceu praesidium
Fugit ad Rodis stabulum
Contemplans dei filium,
Nostrae salutis praemium.

9. Voce lapsa divinitus
Datur sodali socius,
Rubet de diris ictibus
Bellator armis strenuus.

10. Sancti hujus praeconia
Digne promat ecclesia,
Ut impetret in gloria
Beata nobis gaudia.

Brev. Lubicense imp. s. l. et a. — 2, 4 Guilelmum hermiculae. — 4, 4 Premas sanctae. — 8, 1 seu.

493. De sancto Willehado.

1. Alme decus et confessor
Cohaeresque coelibum,
Pater, qui sertum perenne
Christi gestas munere,
Cernui gregis adstantis
miserere, quaesumus.

2. Willehade, coelo perpes
digne cum Christo viges,
Preces supplicum exaudi
ferque opem famulis
Et noxarum nos a sorde
suffragando dilue.

3. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo etc.

Psalt. ms. Bremense saec. 14/15. Cod. Bremens. b. 109. A. — Brev. Bremense imp. Coloniae 1486. B. — 1, 3 qui certum B. — 1, 4 gestans B. — 2, 2 vigens B. — 2, 3 exaudi supplicum.

494. De sancto Willibrordo.

1. Nunc instat dies annua
Revolvens magna gaudia,
Qua pater sanctus obiit,
Quem Christi dextra protegit.

2. Beata generatio
Tali fecunda filio,
Sit felix illa civitas,
Quam rexit hujus pietas.

3. Confessor o dignissime,
Nos lapsos clemens respice,
Laetentur inculpabiles,
Per te sanentur fragiles.

4. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Diurn. ms. Ultrajectinum saec. 15. (Privatbesitz). A. — Brev. Monasteriense imp. s. l. 1489. B. — Brev. Monasteriense imp. Parisiis 1518. C. — Als de S. Martino C; Str. 2, 3, 4 als de Sancto Ludgero BC.

495. De sancta Wulfilda.

1. Conjuncta Christo splendidae
Wulfildis arce gloriae
Coelos decoro sidere
Terrasque lustrat lampade.

2. Haec ante rerum tempora
Nutu Dei progenita
Jam nascitura saeculo
Praedicitur ab angelo.

3. Non regna, non potentia,
Non vincit illam gratia,
Nec tensa captant retia,
Victrix resolvit omnia.

4. Ales nitens ab aethere
Ejus sedendo vertice
Deo dicatam foederat,
Quam possidens illuminat.

5. Virgo parens fit virginum
Ignara carnis pignorum,
Et sponsa Christi caelibe
Fecundior stat germine.

6. Hic illibata munera
Deo litans ad sidera
Nobis perennem gratiam
Lucemque poscat coelicam.

7. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Berchingense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Cantabrigens. O III 54.

496. De sancto Xysto.

Ad Vesperas.

1. Magni palmam certaminis
Invicta fides contulit,
Pro Christo dimicantibus
De coelo datur calculus.

2. Sic fortis Xystus athleta
Petri sequens martyrium
Ornavit mox ecclesiam
Confessionis titulo.

3. Ortus Athenis et altus
Philosophorum studiis,
Mutavit artem artium
Praeceptor apostolicus.

4. Nam carnifex tyrannidis
Fremens ut leo rabiens
Advectos secum martyres
Abdon et Sennen perimit.

5. Dehinc ad Xystum properans
Vincla, catenas, carceres
Minatur et perniciem
Gladiali sententia.

6. Tunc pius ille pontifex
Accersiens Laurentium
Levitae fidelissimo
Commendavit ecclesiam.

7. Utrique consecuti sunt
Agonis sui bravium,
Ensis atque craticulae
Coronam dedit passio.

8. Jungamus ergo socii
Hymnum gerentes Domino,
Ut horum interventibus
Nostra purgentur crimina.

9. Gloria tibi, Domine,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisiens. 10530.

497. De sancto Xysto.

Ad Laudes.

1. Ecce sacerdos inclitus,
Dux ceteris et praevius,
Ad passionis gloriam,
Xystus, qui pandit januam.

2. Hic ipse cum sodalibus
Bonis corruscus omnibus
Tuaque, Christe, gratia
Ad dura fortis omnia.

3. Mortem, catenas, carcerem,
Plebem diram et principem
Pro te modeste pertulit,
Per te potenter perculit.

4. Qui pro suorum lapsibus
Fiat precator sedulus
Exaudiatque supplices
Semper in aevum servulos.

5. Praesta, pater, per unicum
Tui vigoris filium,
Praesta per almum spiritum,
Tecum Deus per saecula.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisiens. 10530.

498. De sancto Xysto.

1. Virtus perennis omnium
Te, Christe, confitentium,
Per quem triumphant martyres
Mundique vincunt principes;

2. Audi benignus canticum
Sixti trophaeo debitum
Unaque felicissimi
Agapiti, Januarii.

3. Quorum frequentat annuum
Devota plebs solemnium
Et dignis nunc praeconiis
Psallat patronos proprios.

4. Ex his sacerdos inclitus,
Dux ceteris et praevius,
Ad passionis gloriam,
Sixtus, reclusit januam.

5. Hic urbis olim maximae
Praesul dicatus Romulae
Signis supernis plurimis
Inclaruit miraculis.

6. Sic ipse cum sodalibus
Bonis corruscus omnibus
Unaque Christi gratia
Ad dira fortis omnia,

7. Mortem, catenas, carcerem,
Plebem patresque, principem
Pro te modeste pertulit,
Per te potenter protulit.

8. Nunc martyr in coelestibus
Tecum triumphat mortuus,
Fusi cruoris praemium
Nactus perenne gaudium.

9. Quo pro suorum lapsibus
Fiat precator sedulus
Exaudiatque supplices
Semper per aevum servulos.

10. Praesta, pater, per unicum
Tui vigoris filium,
Praesta per almum spiritum
Qui regnas in perpetuum.

Brev. Halberstadense imp. Nurnbergae 1501. A. — Brev. Halberstadens imp. Norimbergae 1515. B. — 3, 1 animum AB. — 6, 2 Bonus B. — 7, 1 Mortes A. — Vgl. die beiden vorhergehenden Hymnen.

499. De sancto Xysto.

Ad Vesperas.

1. Adest triumphus nobilis
Festumque coeli curiae,
Quo rosa delectabilis
Offertur regi gloriae.

2. Exsultet claro sidere
Fulgens mater ecclesia,
Sixtus martyr in aethere
Nova perfudit gaudia.

3. Pius, pudicus, humilis,
Christo se totum dedicat,
In lege Dei docilis,
Verbis, exemplo praedicat.

4. Sixtus, flos pulcherrimus,
Et virtutum sacrarium
Haeres beatitudinis,
Trahens post se Laurentium.

5. Roborare cum nititur
Fidem verbi praeconio,
Pro fide tandem caeditur
A paganorum gladio.

6. Detentos a daemonibus
Sanat, morbos languentium
Curat, confert languentibus
Magnum salutis gaudium.

7. Summae Deus potentiae,
Tibi sit laus et gloria,
Da post cursum miseriae
Beata nobis gaudia.

Brev. Kimense imp. s. l. 1518.

500. De sancto Xysto.

Ad Nocturnum.

1. Sixtus, martyr eximius,
Coelos conscendit hodie,
Quem attraxit divinitus
Splendor paternae gloriae.

2. In templo Dei splenduit
Velut sidus praefulgidum,
Hoc donum a te habuit,
Deus, creator omnium.

3. Christum sequendo reperit
Virtutum gemmis praeditus,
Dum pro grege occubuit
Hic pastor apostolicus.

4. Te tuis cum sodalibus,
Sixte, et cum Laurentio
Vos conjunxit coelestibus,
Jesus, nostra redemptio.

5. Vita vivunt feliciter
Nunc in beata patria,
Ubi degustant suaviter
Aeterna Christi munera.

6. Summe Deus potentiae,
Tibi sit laus et gloria,
Da post cursum miseriae
Beata nobis gaudia.

Brev. Kimense imp. s. l. 1518.

Inhalts-Übersicht.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XII

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1892.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Wiegendrucken.

Dritte Folge

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1892.

VORWORT.

Der vorliegende Band enthält eine neue Folge zum gröfsten Teile unedierter Hymnen. Ich sage zum gröfsten Teile, denn es entgeht mir nicht, dafs einige wenige schon da und dort veröffentlicht sind, so z. B. in den von Rev. J. Stephenson 1851 im Auftrage der Surtees Society herausgegebenen „Latin Hymns of the Anglo-Saxon Church". Diese Sammlung ist heute schlechterdings unerreichbar geworden; ich selbst bin nach langjährigem erfolglosen Fahnden nur durch die liebenswürdigen Bemühungen des bekannten englischen Hymnologen Rev. J. Mearns in den Besitz derselben gelangt; ich glaubte daher im wohlverstandenen Interesse der Sache zu handeln, wenn ich mich durch jene nicht abhalten liefs, ein Lied aufzunehmen. Bei einzelnen Nummern mag mir auch deren Vorkommen in früheren Sammlungen entgehen; bedarf es doch bei dem grofsen Umfange des Materials aller Vorsicht, um nicht dasselbe Lied zweimal in die eigene Sammlung schlüpfen zu lassen. Ein veränderter Anfang, ein Pangat statt Clangat, ein Plaude statt Gaude und ähnliches mehr genügt, um in die Irre zu führen.

Von nicht geringem Interesse für die hymnologische Forschung ist es, einen höchst aufserkirchlichen, um nicht zu sagen unkirchlichen Gebrauch kirchlicher Hymnen und Lieder zu verfolgen, deren Umdichtung oder Verwertung in politischen oder doch weltlichen Liedern. Solcher Travestieen sind uns eine Reihe erhalten, leider aber in den verschiedensten Büchern, Broschüren und Zeitschriften zerstreut, so dafs ein Überblick derselben äufserst schwierig.

Einen interessanten Beitrag zu dieser Litteratur bietet die Handschrift Nr. 203 der Stiftsbibliothek von Admont. Der Vorderdeckel dieser Handschrift ist mit einem Pergamentblatte be-

kleidet, das der Schrift nach noch dem 14. Jahrhundert angehören mag. Auf demselben befinden sich Reste und Trümmer (dank der Schere des Buchbinders nur solche) einer längeren Serie von Liedern zum Lobe des deutschen Kaisers und Königs Heinrich VII aus dem Hause Luxemburg. Diese Lieder enthalten stellenweise, namentlich in Nr. III, so zahlreiche Anklänge an kirchliche Hymnen, dafs sie im Kataloge irrtümlich als solche aufgeführt wurden. Diesem Mifsverständnisse verdanke ich es, dafs ich auf selbe aufmerksam wurde. Ich weise daher diesem Beitrage zu der vorstehend charakterisierten Litteratur hier eine Stelle an. Leider ist mit Ausnahme von Nr. II und VI kein Lied vollständig. Nr. I fehlt der Anfang. Dem erhaltenen Bruchstücke geht noch das Wort egregie vorher.

I.

1. Habuistis et habetis
Et ad Caesarem tenetis
Cor misericordiae,
Inter probos et honestos,
Inter pios et modestos
Vos estis primitiae.

2. O virum laudabilem,
Dulcem et affabilem
Nec labore victum,
Virum ineffabilem,
In inceptis stabilem,
Semen benedictum.

3. Qui post vitam labilem
Et parum durabilem,
Gaudium post pictum,
Ad desiderabile
Tendit et mirabile
Mundi post conflictum.

II.

1 Hujus mundi amatores,
Veri boni desertores,
Quid sunt transitoria?
Imitemur meliores,
Quia saeculi honores
Faeces sunt et somnia.

2. Post aerumnas et labores
Terrenorum contemptores
Crescunt in memoria,
Inter Dei dilectores,
Inter sanctos sanctiores
Caesar sit in gloria.

III.

1. J a m l u c i s o r t o s i d e r e
Regi mors tristis adfuit,
Et inaudito vulnere
Totum mundum perterruit.

2. L u c i s c r e a t o r o p t i m e,
A e t e r n e r e x a l t i s s i m e,
Vir almus quo demeruit,
In flore qui sic corruit?

3. O quanta fuit sanctitas
In rege tantae gloriae,
O l u x b e a t a t r i n i t a s,
Hunc colloces in requie.

4. C o n d i t o r a l m e s i d e r u m,
Qui pascis inter lilia,
Hunc ad sanctorum numerum
Duc suffragante filia.

5. J e s u, s a l v a t o r s a e c u l i,
Qui das salutem regibus,
Imperatorem populi
Sanctorum junge coetibus.

6. N u n c s a n c t e n o b i s s p i r i t u s
Currentem hunc ad stadium
Corona regem coelitus
Inter sanctorum bravium.

7. Te . . . .

IV.

1. . . . Caesar erat humilis,
Odiebat fastus,
Omnibus amabilis,
Sobrius et castus.

2. Ordines superbia
Brachio cum sano
Percussit de Suevia,
De Mediolano.

3. An ignoras, regibus
Longas esse manus?
Obstans horum legibus
Vecors est et vanus.

4. Non ferens injuriam
Viris ab ingratis
Domuit Liguriam
Fraeno potestatis.

5. Quando vires viribus
Debeant retundi,
Novit cunctis melius
Caesar, honos mundi.

6. Caesari displicuit
Cor formidolosum,
Nunquam mundus habuit
Cor tam animosum.

7. Nunquam sibi placuit
Cor calumniosum,
Potestate domuit
Cor praesumptuosum.

8. Non ut plures hominum
Abiit post aurum,
Qui habebat Dominum
Pectoris thesaurum.

9. Super omnes volucres
Aquila volavit,
Quando victos Ligutres
Rex humiliavit.

10. O mortis potentia!
Si mors permisisset,
Florida F l o r e n t i a
Forsitan ruisset.

11. O quam casus flebilis!
Hostes et amici
Plangunt mortem nobilis
Caesaris H e n r i c i.

12. Hoc patet et patuit,
Plangunt nec est mirum,
Quia nunquam habuit
Mundus talem virum.

13. O quam digne praefuit
Caesar, orbis scutum,
Cui nunquam defuit
Aliqua virtutum.

14. Forsan in hoc latuit
Quoddam divum numen,
Ex quo foris splenduit
Benedictum lumen.

15. Angelorum coetibus,
Spero, quod jungatur,
Cujus de virtutibus
Mundus admiratur.

16. Ad quid lavo laterem,
Quare litus aro,
Stilum per degenerem
Qui laudare paro.

17. Hunc verborum serie
Si laudare quaero
Respectu . . . .

V.

1. . . . .
. . . . trarum,
Gaudium, quod saeculum
Dat, quam datur parum;
Dulce, quod praemittitur,
Sapit et est clarum,
Taedium, quod sequitur,
Nimis est amarum.

2. Imperator noverat
Hanc conclusionem,
Sensum postposuerat
Sequens rationem,
Saeculo concluserat,
Quod dat talionem,
Qui semper quaesiverat
Divam regionem.

VI.

1. Hic est, qui pauperibus
Sua condivisit,
Cui totis viribus
Saeculum arrisit,
Nec ullis temporibus
Tamen huic irrisit,
Qui ad petram fortiter
Parvulos allisit.

2. Caesar fuit optimus
Tutor pupillorum,
Inter omnes maximus
Pater orphanorum,
Arbiter aequissimus,
Spes desolatorum,
Adjutor promptissimus
Gratis oppressorum.

3. O quam sanctis aestibus,
Hic intus ardebat,
Regiis in vestibus
Qui foris splendebat,
Pretiosus habitus
Fastum praetendebat,
Quem vis sancti spiritus
Procul repellebat.

4. Ejus cor ab omnibus
Immundis immune
Ibat totis viribus
Ad bonum commune.
Nec contentionibus
Favit opportune
Nec quis obstans legibus
Transivit impune.

5. Singulis temporibus
Dei in timore
Sanctis in operibus
Fervebat amore,
Orbem justis legibus
Rexit cum honore,
Quem mors suis falcibus
Succidit in flore.

Soweit ist uns zusammenhängender Text erhalten. Von der nun folgenden Nr. VII sind leider nur die ungeraden Zeilen vorhanden, die geraden fehlen:

O gloriosa Domina
. . . .
Fac ut sanctorum agmina
. . . .

Ich nehme deshalb Umgang davon, diese abgerissenen Zeilen hier wiederzugeben. Vielleicht würde sich bei vorsichtigem Ablösen des Pergamentes auf der Rückseite des Blattes weiterer Text gewinnen lassen.

Man weifs, mit welcher Begeisterung und welchen Hoffnungen Dante zu dem ritterlichen Heinrich aufsah und welche Klagetöne er dem zu früh Dahingeschiedenen nachsandte. Ein Echo derselben tönt auch aus diesen, der Form nach gutgearbeiteten Rhythmen. Ich verweise auf den wohlbesorgten zweisilbigen männlichen Reim (der auch IV 9, 3 das merkwürdige Ligutres schützt). Dafs das Lied einen geistlichen Verfasser hat, liegt offen zutage; ob dasselbe aber aus Italien oder Deutschland stammt, wage ich nicht zu entscheiden, obschon mir letzteres glaublicher scheint. Der zweisilbige männliche Reim ist in Italien nie in der Weise gepflegt worden wie in Deutschland und namentlich in seiner Heimat Frankreich.

Dem Leser wird unter den Marienliedern dieses Bandes eine zusammenhängende Folge nicht entgehen, welche einer Handschrift der Bodleiana entnommen ist. Ich möchte dieser Handschrift, die ein besonderes Interesse beanspruchen darf, hier mit einem Worte Erwähnung thun. Dieselbe trägt die Bezeichnung Miscellanea Liturgica 277, ist also in den bisher gedruckten Oxforder Handschriften - Verzeichnissen nicht enthalten. Die Pergamentblätter derselben von 134 × 99 mm. sind von einer Hand des 11. Jahrhunderts in longobardischer u. z. casinensischer Schrift beschrieben und enthalten ein Officium de ss. Trinitate nebst mehreren Officien de Beata. Zu ersterem finden sich die Hymnen: Laus trinitati resonet perenni (ad Noct. fol. 26 a; cfr. Analecta Hymnica IV, n. 1), O veneranda trinitas laudanda (ad Laudes, fol. 34 a; cfr. Morel n. 2), O pater sancte, mitis atque pie (ad Vesp. fol. 39 b; cfr. Mone n. 12); zu letzteren gehören aufser den in diesem Bande abgedruckten nur noch die bekannten Hymnen: Quem terra, pontus, aethera und O gloriosa femina. Es unterliegt keinem Zweifel, dafs die Handschrift aus Unteritalien stammt; näher habe ich leider, von den mir zugänglichen Hülfsmitteln im Stiche gelassen, die Herkunft nicht zu bestimmen vermocht, obschon das Kalendarium unter andern Umständen diese Bestimmung ermöglichen müfste. Wenn dasselbe im Jänner das Fest des Blutzeugen Julianus bringt, so werden wir damit nach Sora gewiesen, dessen Kathedrale überdies der heiligen Maria geweiht ist (vgl. Acta SS. Jan. III, 382). In den Feber fallen Emmerentiana und Aldegundis; ich habe aber keine Heiligen gleichen Namens finden können, deren Fest in diesem

Monat träfe; Emmerentiana von Rom wird am 23., Aldegunde von Maubeuge, die man hier ohnehin nicht erwartet, am 30. Januar gefeiert. Ebenso auffallend ist, dafs Barbatus, der nach Benevent deutet und sonst im Februar auftritt, hier in den März verlegt ist. Über diejenigen Namen, welche vor allem die Herkunft der Handschrift aufser Zweifel stellen mufsten: Pinzardo virgo, Bonafilia, Hilibertus confessor, Manapertus episcopus habe ich leider ebensowenig Licht erlangen können als über die Eintragung: XV. Kal. [Maji] obit Adilberga. Sollte mich später ein glücklicher Zufall entdecken lassen, was ich leider vergeblich gesucht, werde ich um so weniger verfehlen, dies nachzutragen, als die in sprachlicher und metrischer Hinsicht gleich interessanten Lieder augenscheinlich von einem Verfasser herrühren.

Trier, den 7. Juni 1891.

G. M. Dreves.

I.

DE TEMPORE.

1. Diebus Dominicis.

Ab Adventu usque ad Quadragesimam.

In Vesperis.

1. Summe Deus, precor, Adonai, Sabaoth, via, virtus,
   Tutamen miseris solamenque malis.
2. Vitaque perennis, tu gloria spesque salusque,
   Poscimus, optamus, te sine nil petimus.
3. Alma Dei trinitas, famulis succurre modestis,
   Sani quo valeant dicere semper Amen.

Hymn. ms. S. Gereonis Colonien. saec. 12. (Privatbesitz.)

2. De Nativitate DN.

1. Angelus Domini
   Mariae nuntiat:
   Spiritus sanctus
   super te veniat.
2. Beata es
   ex mulieribus,
   Quod de te nascetur,
   sanctum vocabitur.
3. Casta effecta
   ex partu virgo est,
   Gravida virgo
   post partum virgo est.
4. De patre genitus
   ante principium,
   De matre natus
   portatus gremium.
5. Ex Bethlehem
   qui fuit oppido,
   Ibi respexit,
   qui erat optimus.
6. Felicem dicunt
   illum praesepium,
   Ubi jacebat
   excelsi filius.
7. Gaudebant illa
   duo animalia,
   Quia videbant
   benignam animam.
8. Homines scrutabantur
   scripturas legibus,
   Perscrutabantur, ubi
   nasceretur Christus.
9. In illa nocte
   pastores vigilabant,
   Voces audiebant,
   psallentes angelos.
10. Kurrunt videre
    illud, quod visum est,
    Vident lactantem
    exselsi filium.
11. Laetus sedebat
    Joseph sanctissimus,
    Quia videbat
    regem altissimum.
12. Magi occurrunt
    offerentes munera,
    Stellam sequentes,
    quae eos deduxerat.

13. Nuntium ducunt
ad regem impium,
Herodi dicunt,
quod Christus natus est.

14. Omnia fecit
in suo nomine,
Ut liberaret
deceptum hominem.

15. Postquam cognovit,
quod Christus natus est,
Tunc interfectio
parvulorum facta est.

16. Quaerebat Herodes
parvulos perdere,
Infra a bimatu
eos occidere.

17. Regnum Herodes
postquam expulsus est,
Infernum invenit,
postquam sepultus est.

18. Sanctus Johannes
venit de eremo
Ad baptizandum
quaerebat Dominum.

19. Totum mundis
Jordanis fluvius,
Vitam donavit
excelsi filius.

20. Virgo Maria,
quae virgo concepit,
Virgo permansit,
quae Christum genuit.

21. Xristus de coelo
salvator omnium,
Qui suscitavit
a morte Lazarum.

22. Ymnum et laudes
Deo referimus
Cum sanctis omnibus,
qui te glorificant.

23. Zachaeus per fidem
ascendit arborem,
Ut transeuntem
videret Dominum.

Cod. Bruxellen. 8860—67. saec. 10. in. — 1, 2 Maria. — 2, 3 nascitur. — 3, 2 ex parte. — 5, 1 Bethlem. — 10, 1 Kurru. — 10, 3 Videns laetantem. — 12, 4 qui eos. — 22, 1 et laudibus, offenbar blofs Schriftfehler, hervorgerufen durch das folgende omnibus. — Zu 4, 4 portatus gremium verweise ich auf die in der Einleitung zum 7. Bande aufgeführten Analoga; dieselben scheinen mir eine Korrektur in gremio zu verbieten. Aus den gleichen Gründen belasse ich 6, 1 sq., obschon das Versmafs auch Felix dicunt illud praesepium vertrüge. Hier liegt aber offenbar kein blofser Schreibfehler, sondern ein Genuswechsel vor, wobei allerdings fraglich bleibt, ob derselbe auf Rechnung des Verfassers kommt. Auch 19, 1 läfst einen Sinn zu, ohne dafs man mundus statt des überlieferten mundis zu lesen brauchte. — In der Hs. ist das Lied überschrieben „de Adnuntiatione sanctae Mariae“; nach jeder Strophe kehrt der Rundreim wieder: Beata virgo et Dei genitrix. Cfr. Duemmler, Rhythmorum Ecclesiasticorum Aevi Carolini Specimen p. 4.

3. In Nativitate DN.

Ad Tertiam.

1. Christe, hac hora tertia
Tua nos reple gratia
Caritate et fervidos
Nos nostrosque fac proximos.

2. Ille Deus paraclitus
Nostris nunc adsit cordibus,
In hac hora qui rutilos
Inflammavit apostolos.

3. Praesta hoc, Deus trinitas,
Una et compar deitas,
Cui laus, virtus, gloria
Nunc et cuncta per saecula.

Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp D XII. — Ich belasse diesen und die beiden folgenden Hymnen beim Weihnachtsfeste, dem sie die Handschrift zuweist, obschon sie sich inhaltlich an das Festgeheimnis nicht anschliefsen. Cfr. Stephenson, 151.

4. In Nativitate DN.

Ad Sextam.

1. Sexta aetate virgine
Qui natus es pro homine,
Fac nos octava sumere
Aetate sortem gloriae.

2. Et qui hac hora mysticum
Sedisti super puteum,
Fonte tuo nos irriga
Atque sole illumina.

3. Praesta hoc, Deus trinitas.

Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII.

5. In Nativitate DN.

Ad Nonam.

1. Hora nona quae canimus,
Exaudi, Jesu, petimus,
Quam tuus reddit obitus
Sacrosanctam mortalibus.

2. Hac hora tuo vulnere
Fons manavit ecclesiae,
Tua nos jungat inclita
Sancto latroni gratia.

3. Praesta hoc, Deus trinitas.

Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII.

6. De ss. Nomine Jesu.

In 2. Vesperis.

1. Jesu, filii Dei,
Nomen singulare,
Nomen sanctae spei,
Nomen salutare.

2. Cibus, medicina,
Lux est Jesu nomen,
Servans a ruina
Donansque solamen.

3. Pascit cogitatum,
Praedicatum lucet,
Lenit invocatum,
Castas mentes fovet.

4. Consolatur tristes,
Poenitentes salvat,
Confortat pugnantes,
Omnes morbos sanat.

5. Praestat caecis visum
Et sermonem mutis
Datque claudis gressum
Et auditum surdis.

6. Nomen reverendum
Suscitat defunctos,
Nomen expavendum
Liberat obsessos.

7. Quod a genitoris
Pietate datur,
Hoc in salvatoris
Nomine petatur.

8. Sit laus trinitati,
Salus atque virtus
Et par unitati
Honor, lux et decus.

Brev. S. Gudilae imp. Parisiis 1516.

7. In Epiphania DN.

1. Venit Deus factus homo,
Exsultat omnis natio,
Coelum dedit sidus novum,
Apparet auctor omnium.

2. Magi ferebant munera,
Primi legati gentium,
Qui cum sacro mysterio
Signant latentis gloriam.

3. Aurum potentis regimen,
Numen sacrum thus indicat
Carnemque myrrha mortuam,
Mundi piantem machinam.

4. Herodes, hostis invidus,
Ignorat haec trucissimus,
Christus, saluti gentium
Qui sic ministrat providus.

5. Jesu precamur optime,
Ut nos benigne dirigas,
Prompti feramus quo tibi
Laudis sacrata munera.

6. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. Othinense imp. Lubecae 1497.

8. In Epiphania DN.

1. Vera proles patris summi,
lux de patris lumine,
Volens suos consolari
sub servili tegmine,
Baptizatur die tali
in Jordanis flumine.

2. Baptizatur factor orbis,
non ut culpam deleat,
Quae in ejus pretiosis
artubus adhaereat,
Sed ut culpa nostrae carnis
hoc baptismo pereat.

3. Rege nato baptizato
testis dignus adfuit,
Qui de throno miro sono
dicens haec intonuit:
Hic est Deus, hic est meus,
in quo mihi placuit.

4. Columbina namque forma
visus est divinitus
Septiformis consolator
advenisse spiritus,
Qui conservet mentes nostras
Deo datas funditus.

Prosar. et hymn. ms. Laudunen. saec. 12. Cod. Laudunen. 263, mit der Aufschrift: Prosa in laudibus pro versu. Das Versmafs und mehr noch die Melodie charakterisieren das Lied indes als Hymnus.

9. In Transfiguratione DN.

Ad Laudes.

1. Mentis fervet devotio
Ad novae lucis gaudia,
Quae pio desiderio
Cor rapit ad coelestia.

2. Languens suspirat spiritus,
In spe mens sudat anxia,
Cordis extorquet gemitus
Dulcis Christi memoria

3. O quam praeclara regio,
Quam dulcis illa patria,
Quam sine vitae taedio
Lux pascit metae nescia.

4. Nobis favente Domino
Post tenebrosa stadia
Mansura sine termino
Lucis donentur atria.

5. Pater, cum unigenito
Et spiritu paraclito
Unus, nobis hanc gloriam
Largire per praesentiam.

Brev. ms. Praedicatorum saec. 14. in. Cod. Londinens. Reg. 2 A XI.

10. De Transfiguratione DN.

Ad Laudes.

1. O quantorum gaudiorum
Dies haec mirabilis,
In qua summus angelorum,
Deus invisibilis,
Fuit in discipulorum
Adspectu visibilis.

2. Pie Deus, summa vere
Tua est clementia,
Et quis posset non gaudere
Hac audita gratia,
Per quam sperat possidere
Tot et tanta gaudia.

3. Te supplices exoramus,
Rex aeternae gloriae,
Quod sic honeste vivamus
Dono tuae gratiae,
Ut tandem te videamus
Revelata facie.

4. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Turonen. 154. — 2, 5 sperat scandere. — 3, 3 Quod vivamus sic honeste.

11. In Quadragesima.

Ad Laudes.

1. Jam lucis splendor rutilat
Noctis fugatis tenebris,
Reddamus laudes Domino,
Qui manet ante saecula.

2. Pellamus omne noxium,
Poscamus omne prosperum,
Defendat suos famulos
Virtus aeterna jugiter.

3. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Psalt. ms. Coelestinorum in Gentilino saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Avenionen. s. n. — Mel.: Jam Christe sol justitiae.

12. Tempore Passionis.

Ad Completorium.

1. Ecce jam dies inclinat,
jam venit ad vesperum,
Flammis vero paucis solis,
unde venit, revocans
Ordinem suum observans
mundi clausit tenebras.

2. Nos indigni peccatores
te precantes quaesumus,
Non secundum mala nostra
tu nobis retribuas,
Sed preces, quas deprecamur,
tu, Christe, suscipias.

3. Concede nobis noctem istam
laetam et pacificam,
Valeamus frontem nostram
signo crucis tegere,
Ut non valeat fur nocturnus
mentes nostras laedere.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque
inclito paracito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. — 1, 1 jam dies inclinat dies. — 2, 1 Et nos indigni.

13. De Vulneribus DN.

Ad Vesperas.

1. Verbum in carne moriens,
Quinque vulnera patiens,
Nostris praeparat piscinam
Languoribus medicinam.

2. Nam piscina probatica
Per quinque portus mystica
Plagas sacrati corporis
Nobis ostendit miseris.

3. Si tu jaces in peccato,
Pedum vulnera memento,
Purgant effectus intimos,
Pellunt defectus noxios.

4. Si jam bonum operaris,
Manus fixas intuearis,
Ut in bonis operibus
Fixus sis et fortissimus

5. Perfecti qui coelestia
Participant mente pia,
Sumant per vulnus lateris
Pretiosum osculum cordis.

6. Per haec sacrata vulnera,
Pie Jesu, nos libera,
Qui cum patre unus Deus
Manes, et sanctus spiritus.

Brev. Turonense imp. Parisiis 1522.

14. De Vulneribus DN.

Ad Laudes.

1. Summus sacerdos in ara
Crucis se ipsum obtulit,
Ut a morte nos amara
Redimeret, quos condidit.

2. Sic propriis olim David
Propter gregem manibus
Os leonis laceravit
Se offerens pro ovibus.

3. Quinque lapillos torrentis
Paravit limpidissimos,
Ut fastus profanae gentis
Sterneret ferocissimos.

4. Sic per quinque Christi plagas
Antiquus hostis vincitur,
Et per fortis portae rimas
Mel et lac nobis oritur.

5. Fons de saxo durissimo
Salit cunctos vivificans,
Et cum cruore roseo
Formatur sponsa militans.

6. Sit laus nostro redemptori,
Quino transfixo vulnere,
Quem pro nobis pater mori
Jussit cum sacro flamine.

Brev. Turonense imp. Parisiis 1522.

15. De Vulneribus DN.

Ad Vesp. et Tertiam.

1. Collaudemus venerantes
Passionem Domini,
Plagas ejus recolentes,
Fructuosas homini,
Toto corde congaudentes
Ejus sacro nomini.

2. Nam hic Deus ab aeterno
E coelis descendere
Dignatus est et materno
Ablactari ubere,
Ut sanaret nos interno
Lapsu mortis miserae.

3. Circumcisus puer crescit,
Duodennis disputat,
Coeli fructus maturescit,
Baptizatur, praedicat,
Traditur nec contradicit
Nec se poenis abdicat.

4. Innocens flagella subit,
Laceratur ictibus,
Fel, acetum ore bibit,
Perforatis manibus
Pedibusque mortem obit
Justus pro nocentibus.

5. Omnes ergo Jesum, natum
De Maria virgine,
Vere passum, immolatum
In cruce pro homine,
Veneremur et beatum
Parentem cum flamine.

Horae canonicae de quinque plagis . . . secundum metropolitanae ecclesiae Turonensis usum, imp. s. l. et a.

16. De Vulneribus DN.

Ad Laudes.

1. Christus factus obediens
Humilem se exhibuit,
Servi formam suscipiens
Libenter pati voluit.

2. Terrores, contumelias,
Colaphos et convicia,
Mille tulit angustias
Dura pressus injuria.

3. Laceratur vulneribus,
Spinis ornatus ducitur,
Vestigiis et manibus
Clavis cruci configitur.

4. Felle potatus sitiens,
Exspirat post supplicia,
Scripturis finem faciens
Loca praedatur impia.

5. Tanta passus, dum viveret,
Ferro latus praemortuum
Non subtraxit, ut solveret
Nostri reatus debitum.

6. Crucifixo sit gloria
Patrique cum paraclito,
Qui nobis coeli gaudia
Donet plagarum merito.

Horae canonicae quinque plagarum . . . secundum metropolitanae ecclesiae Turonensis usum, imp. s. l. et a.

17. De quinque plagis DN.

1. Amore victus filius,
Paterna jussa deferens,
Crucis dolores suscipit
Vitae reserans ostium,

2. Amoris abdidit Deus
Vulnus sacrato pectore,
Quod implet ejus copia
Dolentiore vulnere.

3. Nec te dolor nec hic amor,
Ingrate homo, perculit
Nec frangeris miraculo,
Quo vis relucet numinis.

4. Nimis piam in faciem
Intende mentis oculos,
Versa est cutis in scabiem
Propter vetus piaculum.

5. Est sanitatis inscia
Caro referta vulnere,
Plena malis est anima
Suis relicta viribus.

6. Tantus labor non te movet,
Redemptionis pretium,
Saltem Maria fletibus
Te feriat suspiriis.

7. Vel gladius pertransiens
Interna piae virginis
Pulset pectus lasciviens
Caeno jacentis hominis.

8. Deo patri sit gloria
Vulneratoque homini
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. ex. Cod. Lugdunens. 476.

18. De Corona Spinea.

Ad Vesperas.

1. Aeterne rex altissime,
Reddens coronas perditas,
Coronam locas optime,
Ubi per fidem habitas.

2. Theologiae regia,
Parisiense speculum,
Coronae fit custodia
Custodientis populum.

3. Vitae coronam reperit
Corona mortis anxiae,
Quo mors soluta deperit,
Datur triumphus gratiae.

4. Tu fructus trium seminum,
Jesu, corona virginum,
Corona continentium,
Conjugatorum praemium.

5. Qui tanto diademate
Nos honorat in stadio,
Cum utriusque pneumate
Sit laus patri cum filio.

Brev. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisien. 1028. A. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. B. — Brev. Autisiodorense imp. Cabeliae 1483. C. — Dieses und die beiden folgenden Lieder sind die unter Ludwig IX. aus Anlafs der feierlichen Überführung der Dornenkrone in die Sainte Chapelle gedichteten Hymnen in ihrer Urform. Vgl. Analecta V. S. 30 u. ff.

19. De Corona Spinea.

Ad Nocturnum.

1. Corona Christi capitis
Membra coronat hodie,
Honoribus exhibitis
Concordat vox laetitiae.

2. Regi Francorum mittitur
Corona regis omnium,
Suscipiamus igitur
Salutis hoc exenium.

3. Hujus coronae mysticae
Suscepto patrocinio
Vox regionis Gallicae
Consonet cordis gaudio.

4. Sertum signat victoriam,
Qua Christus mortem expulit,
Spinae nostrae miseriam,
Quam caput nostrum sustulit.

5. Qui tanto diademate
Nos honorat in stadio,
Cum utriusque pneumate
Sit laus patri cum filio.

Brev. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisien. 1028. A. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. B.

20. De Corona Spinea.

Ad Laudes.

1. Deus, tuorum militum
Sors et corona, praemium,
Tuae coronae meritum
Confert medelam omnium.

2. Tua corona spinea
Tuos coronet aurea,
Tua nobis humilitas
Poenas repellat debitas.

3. Tuae coronae radius
Illuminat Parisius,
Totam decorat Galliam
Dans gratiam et gloriam.

4. Nostra conservat regio
Tibi thesaurum inclitum,
Imminente judicio
Resumes hoc depositum.

5. Qui tanto diademate
Nos honorat in stadio,
Cum utriusque pneumate
Sit laus patri cum filio.

Brev. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisien. 1028. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisien. 746 a. B. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. C. — Brev. Autisiodorense imp. Cabeliae 1483. D. — Brev. Othinense imp. Lubecae 1497. E. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. F. — Brev. Lundense imp. Parisiis 1517. G.

Vorstehendes ist die Urform des Liedes; später wurden Str. 3 u. 4 geändert (3 in BEFG, 4 in EF):

3. Tuae coronae mysticae
Suscepto patrocinio
Jubilus vocis melicae
Concurrat mentis gaudio.

4. Sancta conservat regio
Tibi thesaurum inclitum,
Imminente judicio
Resumes hoc depositum.

1, 4 Confer EFG. — 2, 4 repellit G. — 3, 1 Tuae corona justitiae E. — 3, 3 Jubilo F, jubilis E. — 4, 1 conservet E. — 4, 2 Ubi thesaurum EF; die ganze Strophe fehlt G. — Cfr. Morel p. 38.

20b. De Corona Spinea.

Ad Parvas Horas.

O corona, spes unica,
O redemptorum gloria,
Mundana post naufragia
Nobis coronas duplica.

Brev. ms. S. Coronae saec. 14. Cod. Pragen. XII A 22. A. — Brev. ms. S. Georgii Pragen. saec. 14. Cod. Pragen. XIII C 1 a. B.

21. De Sancto Sudario.

Ad Vesperas.

1. Gaude, felix Vesontio,
Ditata sacro pignore,
Cujus tuta protectio
Praeservat omni tempore.

2. Corpus sepulchro positum
Mox nobilis decurio
Aromatibus conditum
Involvit hoc sudario.

3. O mira Dei bonitas,
In isto linteamine
Christi paret humanitas
Impressa suo sanguine.

4. Piscina vere nobilis,
Quinque patens porticibus,
O sindon admirabilis,
Quinque fulgens vulneribus.

5. Illic jacebant languidi,
Caeci, claudi et debiles,
Spectantur hic innumeri
Reges, duces ac nobiles.

6. O signum venerabile
Piis atque fidelibus,
O velum formidabile
Pravis ac infidelibus.

7. Ave, sindon dignissima,
Signata Christi sanguine,
Sit nobis securissima
Salus in hoc velamine.

Offic. ms. s. Sudarii saec. 16. in. Cod. Bisuntin. 89.

22. De Sancto Sudario.

Ad Matutinum.

1. Jam sacris ritibus signum mirabile,
Praestans hominibus trophaeum nobile
Et reddens omnibus numen placabile,
Colitur a fidelibus.

2. Christi recolitur mors acerbissima,
Quando distenditur in plebe maxima
Spectanda gentibus sindon dignissima
A praelatis insignibus.

3. Corpus dominicum de cruce tollitur
Et ad Judaicum morem involvitur
Linteaminibus et mixta ungitur
Myrrha cum aromatibus.

4. Maria praevenit valde diluculo
Nec Jesum invenit in suo tumulo,
Petrus subsequitur cum hoc discipulo,
De quo dictum: non moritur.

5. Hic currit citius, sistit in ostio,
Spectat interius una cum socio,
Vela considerat, quibus decurio
Corpus Christi involverat.

6. Fac, Christe, petimus, ut tua passio,
Quando committimus, fiat remissio,
Ad coeli gloriam sit resurrectio
Et ad mortis victoriam.

Offic. ms. s. Sudarii saec. 16. in. Cod. Bisuntin. 89.

23. De Sancto Sudario.

Ad Laudes.

1. Exsultet plebs fidelium
In sindonis solemniis,
Concordet mentis gaudium
Cum choris et harmoniis.

2. Quam felix es, Chrysopolis,
Facta Christi palladium,
Quam insignis metropolis,
Sudarii sacrarium.

3. Servat devota civitas
Thesaurum ineffabilem,
In quo Christi humanitas
Dat se plebi spectabilem.

4. Sindon, signum victoriae,
Quo mors soluta deperit,
Praefert trophaeum gloriae,
Quo mundus vitam reperit.

5. Christe, nostra redemptio,
Conserva pignus inclitum,
In extremo judicio
Nos salvet hoc depositum.

Offic. ms. s. Sudarii saec. 16. in. Cod. Bisuntin. 89.

24. De Sindone DN.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Laetam agens memoriam,
Quae sindonis solemnia
Mittis ad coeli curiam.

2. Joseph dimisso pallio
Liber fugit nova sorte,
Sancto relicto linteo
Christus surrexit a morte.

3. Aurum in petra latuit
Et sol fulgens sub modio,
Christus triduo jacuit
Clausus servato ostio.

4. Lectus regis Salomonis,
Cella plena aromatum,
Vellus fusum Gedeonis,
Hortus clausus charismatum.

5. Inclite, sindon linteum,
Ut tradunt evangelistae,
Et ad caput sudarium
Te contegunt, Jesu Christe.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Tarantasiense saec. 15. Cod. Parisien. 18 000. A. — Officium cum missa s. Sindonis, sudarium Christi vulgariter nuncupatae, per sacrae theologiae professorem, Fratrem ordinis praedicatorum, Illustrissimi principis Caroli secundi, ducis Sabaudiae noni, confessorem editum. Imp. Gebennis s. a. B.

25. De Sindone DN.

Ad Laudes.

1. Hymnum novae laetitiae
Dulci productum cantico
Chorus depromat hodie
Pro linteo Dominico.

2. Petra in petra latuit,
Vermis fuit et non homo,
Leo prostratus jacuit,
Christus humilis in humo.

3. Concha plena aromatum,
Testa nardi conquassata,
Latet sidus obumbratum,
Margarita conculcata.

4. Granum mundum a palea,
Corpus jacet exanime,
Vellus siccum in area,
Cadit Deus pro homine.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Tarantasiense saec. 15. Cod. Parisien. 18000. A. — Officium s. Sindonis imp. Gebennae s. a. B.

26. De Sancto Sepulchro.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Nova reducens gaudia,
Christi sepulchrum gloria
Celebrando solemnia.

2. Cujus sepulchri mystici
Suscepti beneficio
Hymnus de corde supplici
Jungat coelorum gaudio.

3. Honor et benedictio
Sit Jesu, Dei filio,
Qui passus est pro populo
Et quievit in tumulo.

4. Tuum sepulchrum, Domine,
Sic nos purget a crimine,
Ut mereamur requie
Frui coelestis gloriae.

5. Gloria tibi, Domine.

Diurn. ms. Gerardimontanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 8910.

27. In Coena Domini.

Ad Mandatum.

R° Ubi caritas et amor,
Deus ibi est.

1. Congregavit nos in unum
Christi amor,
Exsultemus et in ipso
jucundemur,
Timeamus et amemus
Deum vivum
Et ex corde diligamus
nos sincero.

2. Qui non habet caritatem,
nihil habet,
Sed in tenebris et umbra
mortis manet;
Nos alterutrum amemus
et in die
Sicut decet ambulemus
lucis filii.

3. Caritas est sumum bonum et
amplum donum,
In qua pendet totus ordo
praeceptorum,
Per quam vetus atque nova
lex impletur,
Quae ad coeli celsa mittit
se repletos.

4. Nam ut caritas conjungit
et absentes,
Sic discordia disjungit
et praesentes,
Unum omnes indivise
sentiamus,
Nec ut simul adgregati
dividamur.

5. Simul ergo cum in unum
congregamur,
Ne nos mente dividamus,
caveamus,
Cessent jurgia maligna,
cessent lites,
Vere in medio sic nostri
Christus erit.

6. Clamat Dominus et dicit
clara voce:
Ubi fuerint in unum
congregati
Meum propter nomen simul
tres vel duo,
Et in medio eorum
ego ero.

7. Haec per coccum priscae legis
figuratur,
Qui bis rubeo colore
tingebatur,
Quia caritas praeceptis
in duobus
Constat, quis Deus amatur
atque homo.

8. Ardua et arta via
ducit sursum,
Ampla est atque devexa.
quae deorsum,
Sed perennem dat fraternus
amor vitam,
Et perpetuam malignis
lis dat poenam.

9. Tota ergo mente Deum
diligamus
Et illius nil amori
praeponamus,
Inde proximos in Deo
ut nos ipsos,
Diligamus propter Deum
inimicos.

10. Unanimiter excelsum
imploremus,
Ut det pacem clemens nostris
in diebus,
Jungant fidei speique
opus bonum,
Ut consortium captemus
supernorum.

11. Gloriam aeterno regi
decantemus
Et pro vita dominorum
exoremus,
Multos ut cum ipsis annos
gaudeamus,
Propter quorum hic amore
congregamur.

Cod. Bruxellen. 8860—67 saec. 10. in. A. — Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 159 saec. 15. B. —

2, 3 Et in B. — 2, 8 lucis proles B, wohl Korrektur, weil filii als dreisilbig aufgefafst wurde. — In B ist die Ordnung der Strophen: 2, 6, 5, 3, 4. — 3, 1 et fehlt B, weil die Elision hinderlich wurde. — 4, 5 sqq. lauten in B:

Quia caritas praeceptis
in duobus
Constat, quibus Deus atque
omnis homo.

5, 7 sq. Et in medio sit nostri Christus Deus B; abermals Korrektur zur Vermeidung der Elision. — 7, 1 Et per coccum prisca lege B. — 7, 3 sq., Qui colore tingi rubro Bis jubetur B. — 7, 5 sqq. lauten in B:

Vere amor dat fraternus
amor vitam
Et perpetuam malignam
dabit poenam.

7, 7 quibus Deus A. — Str. 8 und 9 fehlen B. — 9, 5 in Deum A. — Str. 11 fehlt B; an ihrer Stelle steht folgender Schlufs:

11b. Similis quo et beatis
videamus
Glorianter vultum tuum,
Christus Deus,
Gaudium, quod est immensum
atque probum,
Saecula per infinita
saeculorum.

Als Rundreim kehrt nach jeder Strophe wieder

Ubi caritas et amor,
Deus ibi est. —

Nach 11, 3 dürfte das Lied in einem Lande und zu einer Zeit gemacht sein, in denen mehrere Herrscher gleichzeitig regierten. Es legt sich dabei der Gedanke an das Frankenreich auch deshalb nahe, weil sich in dem von Mabillion edierten Missale Francorum ähnliche Stellen finden, z. B.: inclina ad preces humilitatis nostrae aures misericordiae tuae et Francorum regni adesto principibus, ut tua tranquillitate clementes, tua semper sint virtute victores. — Von diesem Hymnus stehn noch heute in dem Römischen Mefsbuche Pius des V. drei Strophen, nämlich 1, 5 und 11b, allerdings in Versikel aufgelöst und auch sonst verändert.

28. In Coena Domini.

Ad Mandatum.

1. Fuit Domini dilectus
languens a Bethania
Lazarus beatus sacris
olim cum sororibus,
Quas Jesus, aeternus amor,
diligebat plurimum,
Martham simul et Mariam,
felices per saecula.

2. Haec Maria fuit illa
Domino gratissima,
Quae unguenti pretiosi
rore mixto balsami
Ante diem festum Paschae
libram nardi pystici
Fracto fudit alabastro,
corpus unxit Domini.

3. Dabat dulcia per sacros
pedes strictim basia,
Non cessabat lacrimarum
resolutis crinibus
Undas tergere, sacratis
Domini de labiis
Audiebat verbum, domus
Fragrabat odoribus.

4. Fractum signat alabastrum
Jesu corpus mystice,
Quod in crucis est altari
passionis tempore
Fossum clavis et apertum
percussura lanceae,
De quo sanguis redundavit,
unda fluxit laticis.

5. Hoc de fonte pietatis
odor fragrantissimus
Emanavit, quo repletus
mundus illo caruit
Sordido foetore, dudum,
pro dolor, heu, miseri
Quem tulerunt protoplasti
serpentis de gutture.

6. Hoc de fonte mundus omnis
ablutus a crimine
Pretiosi modo spirat
odoris fragrantiam,
Candidis indutus stolis
scissa perizomata
Est exutus peccatorum
contexta de foliis.

7. Est Maria baptizata
hoc in fonte credula,
Est et Martha, quarum frater
infirmatus Lazarus
Mortis atque vitae stabat
summo in confinio,
Pro quo nuntium sorores
triste ferunt Domino.

8. Sed potenter est vivaci
suscitatus Domini
Cuncta verbo quod creavit,
quod gubernat saecula,
Et de mortis satis atro
revocatus barathro
Sacrosancto collocatus
convivat convivio.

9. Splendor lucis, te precamur,
sancte patris unice,
Qui cum patre Deus regnas
sanctoque cum spiritu,
Ut, quos proprio cruore
redemisti, servulos
A peccatis absolutos
mittas ad coelestia.

Pontificale ms. Pictaviense saec. 8/9. Cod. Parisien. (Arsen) 227. A. — Brev. ms. Matisconense saec. 15. Cod. Lugdunen. 477. B. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1521. C.

2, 4 rorem A. — 3, 8 Flagrabat A. — 4, 3 altare A. — 5, 2 flagrantissimus A. — 6, 4 flagrantia A. — 8, 4 saeculo A.

BC setzen das Lied an für das Fest der hl. Maria Magdalena, Str. 4 und 5, 8 und 9 fehlen ihnen, vor Str. 6 Divisio, nach Str. 6 die Strophe: Ecce Domine quem amas u. s. w. (Duemmler, Poetae Latini Aevi Carolini I, 134), Doxologie: Gloria et honor Deo usquequo etc. Die Varianten von BC haben kein Interesse, weshalb sie hier fortbleiben. In A steht das Lied zur Fufswaschung des Gründonnerstags nach dem Hymnus Tellus et aethra jubilent, der die Aufschrift trägt „Versus Flavii epi. ad mandatum“, und ist eingeleitet mit den Worten „Item versus Bedae“. Bei dem hohen Alter der Handschrift ist diese Angabe beachtenswert. Das Lied ist ein Teil (Str. 1—7) eines längeren Gedichtes, das bei Duemmler l. c. p. 133 sqq. unter den Gedichten Paulins von Aquileja steht. Str. 8 und 9 fehlen aber dort; sie scheinen fast gemacht, um das Lied zu kürzen.

29. Sabbato Sancto.

Ad Vesperas.

1. Deus, pater piissime,
Petenda nobis suggere
Et digna postulantibus
Ne differas diutius.

2. Da cor profunde poenitens
Cum lacrimarum flumine,
Quo diluuntur omnia
Verenda conscientiae.

3. Auge fidei gratiam
Statuque firma perpeti,
Ut non vacillet impetu
Nec Antichristi pessimi.

4. Da simplicem prudentiam
Et caritatem fervidam,
Qua certius signaculum
Non est tibi placentium.

5. Te pollicente credimus,
Quod haec prius quaerentibus
Addantur ultro cetera,
Quaecunque restant, commoda

6. Honor sit atque gloria
In sempiterna saecula
Tibi patri cum filio
Et spiritu paraclito.

Hymn. ms. Lirensis saec. 12. Cod. Ebroicen. 70. A. — Brev. ms. Carnotense saec. 13. Cod. Carnoten. 562. B. — Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 106. C. — Brev. ms. saec. 14/15. Cod. Parisien. 1297. D. — Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Cenomannen. 134. E. — 6, 6 In sempiterna gloria D. — Für Dominica 1. in Quadragesima C.

30. In Resurrectione DN.

1. Venite, omnes populi,
Ad sanctissimum sepulchrum,
Accedamus cum tremore,
Regi veniam petamus.

2. Cum archangelis clamantes:
Dominus noster surrexit,
Almifica voce dicamus:
Benedictus rex aeternus.

3. O quam stupenda pietas
Gaudii magnae salutis,
Ecce, resurgendo dedit
Spem vitae ipse Dominus.

4. Rex, ecce, noster surrexit,
Omnes obviam curramus,
De sepulchro sanctissimo
Magno canentes gaudio.

5. O grande cunctis gaudium,
Surrexit quod altissimus,
Nostra quoque surrectio
Nobis adest credentibus.

6. Surrexit ergo Dominus
Permagno quidem gaudio,
Ut mereamur surgere
In tremendo judicio.

7. In sempiterna saecula
Consolati gaudeamus,
Consociati angelis
Laetemur cum archangelis,

8. Laudemus Christum jugiter
Cum patre semper manentem
Et spiritu sancto regentem
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictavien. 39. — 6, 2 Per modo quidem Hs.

31. In Resurrectione DN.

1. Hymnum canamus gloriae
In hoc paschali tempore,
Quia surrexit Dominus
Jesus, Mariae filius.

2. Accendens in patibulum
Tulit mortis chirographum,
Moriens mortem prostravit
Et Satanam debellavit.

3. Peccatum in cruce fixit
Exsolvens, quae non rapuit,
Pro nobis mori voluit,
Ne perderet, quos condidit.

4. Cum a morte suscitatur,
Spes redit et mors fugatur,
Homo captus liberatur
Et at vitam restauratur.

5. O grande cunctis gaudium,
Quod post mortis exsilium
Jesus, filius virginis,
Resurrexit a mortuis.

6. Sit, Christe, tua passio
Peccatorum ablutio,
Sit tua resurrectio
Aeterna jubilatio.

7. Cunctis tuis fidelibus
A te vitam sperantibus
Sit tua clarificatio
Aeterna gloriatio.

8. Gloria tibi, Domine,
Vitae dator et gloriae,
Cum patre ac paraclito
Jugiter absque termino.

Orat. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948.

32. In Resurrectione DN.

Ad Tertiam.

1. Sol, luna, coelum, sidera,
Mons, vallis, alta, concava,
Fons, stagna, flumen, aequora.
Quidquid volat, repit, natat,

2. Qua voce quisque praevalet,
In laude Christi plaudite,
Redemptor orbis hac die
Ab inferis victor redit.

3. Quaesumus, auctor omnium.
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. saec. 13. Cod. Parisien. 1287.

33. In Resurrectione DN.

Ad Completorium.

1. Pastor bonus fidelium
Qui semper exstas mentium,
Rapacis ore daemonis
Quos eruisti, protege.

2. Jam mortis a caligine
Tuo redemptos sanguine
Hac nocte serva propria
Nos, Christe Jesu, dextera.

3. Te, summa Deus trinitas,
Collaudet omnis spiritus,
Qui ruptis mortis vinculis
Vitae rependis praemia.

4. Tibi, redemptor, gloria
Cum patre, sancto spiritu,
Qui morte victa omnia
Regnas Deus per saecula.

Brev. ms. saec. 13. Cod. Parisien. 1287. A. — Psalt. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 74. B. — Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. C. — 1, 2 exstat A. — 2, 1 sqq. fehlen BC, dafür: Quaesumus, auctor omnium. — 4, 1 sqq. Gloria tibi trinitas C.

34. In Festo Pentecostes.

Ad Processionem.

1. Lux solemnis, ave, Christus, per saecula salve,
Qua venit in terris, gloria summa patris.

2. Ecce, Dei proles, coeli, super ardua scandens,
Flamine bissenum donat in igne chorum.

3. Spiritus adveniens, ignis fervore calescens,
Corda pians ignit orsaque mira dedit.
4. En portant omnes Christi vexilla per orbem
Atque tonant linguis gentibus omnigenis.
5. Mentibus ex fuscis exstirpant hi mala cunctis
Daemone possessos dantque Deo famulos.
6. Corpora functorum lumen capiunt redivivum,
Cultores foedi sacra feruntque Dei.
7. Spiritus alme, dator donorum pacis et auctor,
Promissum superi crederis esse Dei.
8. Numine tu vates implesti vaticinantes,
Praecones clari quo fierent Domini.
9. Integra sacrasti tu matris viscera Christi,
Innuba quo pareret virgo manensque foret.
10. Compar tu patris procedis gloria prolis,
Tu terrae cyclum circuis et superum.
11. O patris et prolis flamen, nos spernere nolis,
Sed purga tenebras pectoris horridulas.
12. Jam tibi da sedem per pectora nostra perennem,
Expulsis vitiis cordibus omnigenis.
13. Cum moverit Christus mundum per sceptra tremendus,
Nos non cum reprobris sed velit esse piis.

Cod. Treviren. 120. add. saec. 11. — 1, 1 Christum. — 5, 1 exstirpant humala. — 11, 2 tenebris.

35. In Letaniis Majoribus.

R° Votis supplicibus voces super astra feramus,
Trinus ut et simplex nos regat omnipotens.

1. Sancte pater, juva nos,
Sancte fili, salva nos,
Campar his et spiritus,
Junge nos intrinsecus.

2. Sancta mundi domina,
Stella maris Maria,
Tu pro nobis filium
Ora, Christum Dominum.

3. Summa sedis minister,
Quis ut Deus, Michael,
Cum supernis civibus
Sis nobis propitius.

4. Praeco Christi Johannes,
Agni Dei ostensor,
Redemptoris baptista,
Tu nos Deo commenda.

5. Sancte Petre ac Paule
Cunctique apostoli,
Vos orate pro cunctis
Christianis populis.

6. Juncti sancto Stephano
Universi martyres,
Estote auxilio
Populo catholico.

7. Sancte Galle, succurre,
Sancte Ottmare, subveni,
Nos cum confessoribus
Adjuvando precibus.

8. O martyr Felicitas
Cohors atque virginum,
Postulate pro nobis
Majestatis Dominum.

9. Omnes sancti Domini
Angeli et homines,
Vos ad aures divinas
Ferte preces sedulas.

10. Ut nobis remissio
Peccatorum donetur,
Aëris temperies
Terraeque fertilitas.

11. Pacem nobis imploret
Vestra intercessio,
Sanitatem corporum
Et perenne gaudium.

12. Ut famem et morbi vim
Amovere dignetur
Omnipotens Dominus,
Obtinete precibus.

13. Ut saeviens gladius
Et paganus populus
Depellatur a nobis,
Te rogamus, Domine.

14. Ut pastorem tueri
Nostrum velis et clerum.
Omnes simul oramus,
Jesu Christe, audi nos.

15. Ut rex noster Henricus
Ejus et exercitus
Hinc et inde servetur,
Oramus, Christe, audi nos.

16. Ut cruore redemptum
Pretiosum populum
Conservare digneris,
Oramus, Christe, audi nos.

17. Animas catholicas
In aeterna requie
Confoveri jubeas,
Oramus, Christe, audi nos.

18. Omnes tibi canimus,
Universi clamemus
Vocibus et cordibus:
Oramus, Christe, audi nos.

Trop. ms. Mindense anni 1024. Cod. Berolinen. IV° 11. — Die erste Hälfte des Liedes hat Mone (625) aus dem Münchener Clm. 14083, einer St. Emmeraner Handschrift des 11. Jahrhunderts herausgegeben. Er macht dazu die Bemerkung: „Nach Vers 23 wurde dies Lied im Kloster St. Emmeran zu Regensburg gemacht, womit auch die Anrufung des h. Benedictus und Gallus V. 27. 28. übereinstimmt, denn das Kloster gehörte zum Benedictinerorden und hing mit St. Gallen zusammen.“ Dies ist irrtümlich. Die versificierte Litanei stammt so gut wie die ähnlichen: Humili prece et sincera devotione und Ardua spes mundi aus St. Gallen. Die Emmeraner haben nur ihren Heiligen an die Stelle des hl. Stephanus, Benedict an die des hl. Gallus, Gallus an die Ottmars gerückt. Auch sonst in Mones Text höchst corrupt; seine Lesarten sind: 1, 1 adjuva. — 6, 1 O praesul sancte Emmerame. — 6, 2 et omnes martyres devote. — 6, 3 in auxilio. — 7, 1 O Benedicte pater pie. — 7, 2 Sancte o Galle doctor bone. — 7, 3 cum aliis confessoribus. — 8, 2 Et virginalis castitas. — 8, 4 Jesum Christum peccatis. — 9, 1 sancti Dei. — 9, 2 Nos exaudire dignemini — 9, 3 Et ad aures. — 9, 4 Ferte nostras miserias.

36. In Ascensione DN.

1. Adest dies sanctus Dei
Claro resplendens lumine,
Quo victor coelos potens rex
Christus exsultans petiit.

2. Quem turba tunc cum laudibus
Fortem resultans predicat
Regem triumphantem sequens
Intra polorum januas.

3. O rex supernae gloriae,
Qui patris in dextera sedes,
Tu nos vide clemens tuos
Nunc deprecantes servulos.

4. Da spem, fidem catholicam,
Da caritatis munera,
Grates pias rite ut tibi
Reddamus omni tempore.

5. Laus, honor, virtus.

Hymn. ms. S. Gereonis Colonien. saec. 12. (Privatbesitz). A. — Psalt. ms. Coloniense saec. 14/15. Cod. Capit. Colonien. s. n. B. — 2, 1 nunc cum A.

37. De Corpore Christi.

Ad Laudes.

1. Panis iste dulcedinis
Totus est plenus gratiae,
Gestatus alvo virginis,
Summae Deus clementiae.

2. Hujus panis angelici
Saginemur pinguedine,
Tam suavis viatici
Delectemur dulcedine.

3. O coeleste convivium,
O beatorum gloria,
O requies humilium,
Duc nos ad coeli gaudia.

4. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Quibus hoc das edulium,
Felicem dones exitum.

Antiphonale ms. Wellegradense anni 1671. Cod. Pragen. XIV D 4 i. — Obschon die handschriftliche Quelle für dies Lied eine so späte ist, weist es sich doch durch den zweisilbigen männlichen Reim als ein Erzeugnis des 13. oder 14. Jahrhunderts aus.

38. De Corpore Christi.

1. Verbum supernum prodiens
Nec patris linquens dexteram
Ad opus suum exiens
Venit ad vitae vesperam.

2. Venit ad aegros medicus
Dans salutis remedia,
Venit doctor salvificus
Alta docens mysteria.

3. In mortem a discipulo
Suis tradendus aemulis
Prius in vitae ferculo
Se tradidit discipulis.

4. Quibus sub bina specie
Carnem dedit et sanguinem,
Ut duplicis substantiae
Totum cibaret hominem.

5. In divinis operibus
Nulla res sic mirabilis,
Nam nos cibat iste cibus
Manens indivisibilis.

6. Sumunt omnes et singuli,
Semperque tota sumitur
Veritas hujus pabuli,
Quod sumptum non consumitur.

7. Jesus nascens se socium,
Convescens in edulium,
Pendens dedit in pretium,
Se regnans dat in praemium.

8. O salutaris hostia,
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

9. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Antiph. ms. Signiacense saec. 12. Cod. Carlopolitan. 228 add. saec. 14. A. — Antiph. ms. Villariense saec. 13. Cod. Bruxellen. 6436. add. saec. 13. B. — Antiph. ms. S. Mariae de Marca saec. 15. Cod. Namurcen. 22. C. Diurn. ms. Cistercien. saec. 15/16 Cod. Parisien. 1325 D. — Der Hymnus stellt eine Erweiterung des Frohnleichnamsliedes gleichen Anfangs dar, das Thomas von Aquin verfafst hat. Neu sind die Str. 2, 5 und 6, wenig verändert 7. Nach Str. 4 pflegt Divisio zu folgen.

39. De Corpore Christi.

1. Jesu, nostra refectio,
Panis, potus fidelium,
Mel, melos, jubilatio
Cordis, oris et aurium.

2. Quae te vicit clementia,
Ut nos in hac miseria
Carne cibares propria
Jungens imis coelestia.

3. Tu redemptor, tu praemium,
Tu nobis es communium
Medullatorum pingium,
Tu esto nostrum gaudium.

4. Qui nobis das tam dulcia
Praegustanda praeludia,
Te frui des in patria,
Beata nobis gaudia.

5. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui vino, pane refici
Det nos in coeli curia.

Diurn. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Parisien. 1323. A. — Brev. ms Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. 1300. B. — Antiph. ms. S. Martini de Estoviaco saec. 14. Cod. Parisien. 786. C. — Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen saec. 15. Cod. Cenomannen. 134. D. — Brev. ms. Constantiense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29 886. E.

40. De Corpore Christi.

Ad Nocturnum.

1. Splendor superni numinis
Laudisque sacrificium.
Coenam tui da numinis,
Tuae carnis et sanguinis.

2. Caro tua vere cibus,
Sanguis tuus vere potus,
Redemptionis hostia,
Tuarum pastus ovium.

3. O coeleste convivium,
O redemptorum gloria,
O requies humilium,
Aeterna confers gaudia.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Villariense saec. 13. Cod. Bruxellen. 268. add. saec. 14/15.

41. De Corpore Christi.

Ad Tertiam.

1. O quam magnum, quam praeclarum,
Panis vini sub specie
Natum patris animarum
Esse cibum quotidie.

2. Quod naturae vim excedit
Luce fusa de supera
Fides credit et obedit
Dirigens nos ad aethera.

3. Ergo nobis sit epulum
Christus, mentis substantia
Quo firmetur, et poculum
Corda replens laetitia.

4. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Quibus hoc das edulium,
Prosperum serves exitum.

Antiph. ms. Ostercloviense anni 1498. Cod. S. Barbarae Gandaven. s. n. A. — Antiph. ms. Villariense saec. 13. Cod. Bruxellen. 268. add. saec. 14/15. B.

42. De Corpore Christi.

Ad Tertiam.

1. O vere digna hostia,
Per quam fracta sunt tartara,
Redempta plebs capivata,
Reddita vitae praemia.

2. Per hanc vitae solatium
Detur et quies temporum,
Pacis redundet commodum,
Sedetur omne scandalum.

3. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Psalter. cum hymn. imp. Lipsiae (Melch. Lotter) 1509.

43. De Corpore Christi.

Ad Sextam.

1. O salutaris hostia,
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia,
Da robur fer auxilium.

2. Ut fine nostri temporis
Poenis laxatis debitis
Per haec sacra mysteria
Regni sumamus praemia.

3. Hoc praestet summa deitas
Patris natique unici
Sanctoque cum spiramine
In sempiterno tempore.

Psalt. cum hymn. imp. Lipsiae 1509. — 2, 3 Haec sacra ministeria.

44. De Corpore Christi.

Ad Nonam.

1. Ave, corpus sanctissimum,
In ara crucis torridum,
Cruore cujus roseo
Gustando vivimus Deo.

2. Hujus frequens memoria
Praestet salutis gaudia,
Quae sine fine celebrant,
Quae cor ab imis elevant.

3. Sit trinitati gloria,
Honor, virtus, victoria,
Per omne jugiter aevum
Sit decus et imperium.

Psalt. cum hymn. imp. Lipsiae 1509.

45. In Inventione sanctae Crucis.

Ad Laudes.

1. Sanctae crucis mysterium,
A saeculis absconditum,
In Christi morte micuit
Vitam ministrans mortuis.

2. Crux peccati naufragium,
Crux veniae suffragium,
Ad animae remedium
Parat potens antidotum.

3. Salva, defende, libera
Corda in te credentia,
Tantorum plena munerum
Sis nobis vitae bravium.

4. Cujus ligni quadrifido
Regnat Deus a solio
Orbem salvans quadrimodum
A tyrannide daemonum.

5. Patri perenni gratia,
Par proli piae gloria,
Sit sancto laus spiritui
In saecula a saeculis.

Brev. ms. saec. 12/13. Cod. Carlopolitan. 14. — 3, 1 Salve, defende. — 3, 4 Sit nobis.

46. De Vita DN.

1. Alta proles sanctissima
Deum promissa nobilis,
Ut ros venit in vellere,
Replet mundum miraculis.

2. Beata quoque virginum,
Deum quae coeli genuit,
Qui totum mundum condidit,
Maria fert in utero.

3. Cunabulis infantia
Deum pannis involvitur,
Qui regnat in coelestia,
Vagit infans in praesepe.

4. Dum pastores pervigilant,
Migrantes jubar conspiciunt
Magi, sequentes inveniunt,
Christo munera offerunt.

5. Erodes miser invidus
Necare jubet parvulos,
Dum Christum vult occidere,
Salvare mundum qui venit.

6. Fugit Joseph in Aegyptum
Cum Maria et Domino,
Ut adimpleret scripturam
Prophetiae, quae dixerat.

7. Gelabat tunc diabolus,
[De coelo] qui ceciderat,
Timens venturo Domino,
Anguis Evam deceperat.

8. Helias venit provide
Johannes in aenigmate,
Esca urticae, habitu
Aequales zona cinxerat.

9. Jordanem Christus ingreditur,
Servus baptizat Dominum,
De coelo vox intonuit,
Columba infert chrismata.

10. Kana figuntur nuptiae
Jesu et matre Maria,
Implere jubet hydrias,
Aqua in vinum vertitur.

11. Legit vero ex omnibus
Duodecim apostolos,
Per quos, [quas] mundus continet,
Sortem dedit provincias.

12. Maria rigans lacrimis
Christi pedes cum Lazaro,
Jesus clamans, exsiliit,
Surgit mortuus de tumulo.

13. Negant Judaei perfidi
Videntes mirabilia,
Dum credere debuerunt,
Christo parant patibulum.

14. O gentem profanissimam,
Demum Judas ingreditur,
Agnus dat lupo oscula,
Christus Judaeis traditur.

15. Petrus a longe sequitur
Et Malcho aurem amputat,
Exspectans in praetorio
Ter denegavit hominem.

16. Quanta patuit divinitas,
Pro fratre vix quis moritur,
Ut vinceret diabolum,
Christus pro nobis passus est.

17. Recepto sancto corpore
Joseph in aromatibus
Cum sindone in tumulo
Magnum recondit thesaurum.

18. Sigillum signat tumulum,
Jesus vadit ad inferos,
Inferni claustra conterit,
Adam inde eripuit.

19. Tertia die resurgit,
In Galilaea praedicant
Videntes mirabilia,
Quae fecit Christus Dominus.

20. Videntibus discipulis
Christum circumdant angeli,
Coelum, terram suspiciens,
Jesus ad patrem revertens.

21. Xristus vadit in quadriga,
Coeli secreta penetrat,
Cum quatuor animalibus
In septimo throno sedet.

22. Ymnum canentes resonant
Tota coeli militia,
Agnus beatus revertens
Triumphans de diabolo.

Cod. Bruxellen. 8860—67. saec. 10. in. — 1, 1 prolis sanctissime. — 3, 2 Deum, wenn von einer Änderung des Textes Umgang genommen werden soll, als Pluralform zu fassen. — 3, 3 Zu der Verbindung in coelestia ist eine Erläuterung wohl nicht mehr nötig. — 7, 2 fehlen dem Verse 3 Silben. — 8, 1 praevide. — 8, 3 Esca uirtices. — 9, 4 crismate. — 10, 2 Jesum et matre Maria; ausgelassen ist, wie so oft (vgl. Analecta VII, S. 14), die Präposition, a, wenn zu lesen Jesu et matre Maria, per, wenn Jesum et matrem Mariam. — 11, 3 mundum; überdies fehlt eine Silbe; die im Text adoptierte Konjektur ist übrigens nicht die einzig mögliche. 12, 3 exsiliet. — 12, 4 Surget. — 14, 1 gente profanissima. — 14, 2 Juda — 16, 2 vixque (vixq). — 17, 1 Recepit sancto. — 19, 1 die resurgitur. — 19, 2 praedicat. — 21, 4 throno resedet.

47. De Icone Salvatoris.

Ad Vesperas.

1. Jesu, solamen miseris,
Quem caritas de superis
Ad ima traxit et nostris
Immiscuit miseriis.

2. Nunc patris sedes a dextris
Morte acta sub pedibus,
Cum vindicari poteris
De tuis adversariis.

3. Qui velut canes rabidi
Pravorum patrum filii
Conantur in imagine
Paterno frui scelere.

4. Quae te vicit benignitas,
Ut tam scelestos sufferas,
Ut non ad nihil redigas
Sed et benigne revocas.

5. Qui non verentur caedere
Et clavis crucifigere,
In faciem conspuere,
Qua delectantur angeli.

6. Sed dum torrens a latere
Fluxit tuae iconiae,
Perfosso corde cuspide,
Aquae mixtae cum sanguine;

7. Hujus tactu vivifico
Sanatur a contagio
Omnis morborum passio,
Claret pater in filio.

8. Surgit a morte perfida
Judaica gens tremula
Et voce clamat quaerula,
Ut detur Christo gloria.

9. Laus patri sit ingenito,
Laus ejus unigenito,
Laus sit sancto spiritui,
Qui nos vocavit vivere.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. — 6, 2 tuae icone: vgl. das Wort inconia bei Du Cange. — 6, 3 Perfosso conti cuspide.

48. De Icone Salvatoris.

Ad Nocturnum.

1. Tunc coelum horruit et stupet ratio
Et sol erubuit nec recto radio
Cernere potuit scelus in populo.
Jam terra tremuit.

2. Cum poenas repetit propria natio,
Quas praesustinuit Christus, salvatio,
Dum passus obiit crucis in medio.
Virtus elanguit.

3. Mortem non pateris surgens a mortuis,
Sedens a dexteris patris et poteris.
Et tamen lateris foratu cuspidis
Virtus impetitur.

4. Non est iconia vitae ut mortua,
Quae cum inscinditur, effundit flumina,
Cruor dispergitur per aegra corpora,
Et salus redditur.

5. Horret gens perfida viso prodigio,
Jubet, ut hydria subdatur liquido.
Probatur gratia languentum numero,
Qui restituitur.

6 Probatur sanguinis et Christi veritas,
Dum aegris singulis reddatur sanitas,
Rumpitur ulceris caeca crudelitas.
Clamat gens perfida.

7. Patri cum filio communis gloria,
Sancto spiritui pia concordia,
Unique Domino laus sit et gratia
Per cuncta saecula.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. — 4, 1 wieder icone statt iconia, welch letztere Form der Vers fordert.

49. In Effusione Sanguinis DN.

1. Beatum nobis gaudium
Lux haec solemnis attulit
Christi pandens miraculum,
Per quod injustum pertulit.

2. Cruce sanguinem profundens
Pependit auctor saeculi,
Se pro impiis exponens
Spes, vita, salus populi.

3. Beati, quorum oculi
Visione recreantur
Sanguinisque sanctissimi,
Quo devoti liberantur.

4. Beata lux et celebris
Tanto clarens prodigio,
Quo sedenti in tenebris
Lux orta fuit impio.

5. Gloria tibi, trinitas,
Hujus datrix miraculi,
Laudes solventes debitas
Nos duc ad gaudia coeli.

Brev. Corisopitense imp. 1500.

50. In Effusione Sanguinis DN.

Ad Nocturnum.

1. Psallat chorus fidelium
Sedulo mentis studio,
Noctis frangat silentium
Nocturno plaudens jubilo.

2. Ut in laude salvatoris
Concinat plebs mortalium,
Dum recolit conditoris
Pergrande beneficium.

3. Siquidem gaudere decet
Subjectum Christo populum,
Dum ejus donum recenset,
Per quod detexit iniquum.

4. Gloria tibi, trinitas,
Hujus datrix miraculi,
Laudes solventes debitas
Nos duc ad gaudia coeli.

Brev. Corisopitense imp. 1500.

51. In Effusione Sanguinis DN.

Ad Laudes.

1. Plaudat chorus psallentium
Cum matutinis laudibus,
Christi canens praeconium
Cordis et oris nisibus.

2. Haec nobis arma tribuit
In amoris signaculum,
Quibus nos victor eruit
A morte vincens aemulum.

3. Laudes et laudans ferveat
Redemptorum devotio,
Quos tanto dono recreat
Redemptoris dilectio.

4. Patri, nato, spiritui
Sit laus semper et gloria,
Qui nos det festis perfrui
Aeternis post praesentia.

Brev. Corisopitense imp. 1500.

52. In perennis diem Sabbati.

1. Alma fulget in coelesti
perpes regno civitas
Hierusalem, quae est nostrum
celsa mater omnium.

2. Bonis dignam quam creavit
rex aeternus patriam,
Malis absque qua felices
fine nullo gaudeant.

3. Cujus multae mansiones
amplis insunt moenibus,
Namque suam quisque sedem
sumit factis congruam.

4. De communi sed vicissim
consolantur praemio,
Unus sacros inter muros
amor quos complectitur.

5. Excellentes immortali
statu coetus hominum
Angelorum mixti choris
laudem Christo concinunt.

6. Fide clarum patriarchae
comitantur Abraham
Deque sua stirpe nato
vota solvunt Domino.

7. Gaudens regem tenebrarum
victum canit legifer,
Promissumque olim suis
pandit regnum populis.

8. Hunc secuta prophetarum
ibi cernunt agmina,
Vitae nobis quam venturae
praecinebant gloriam.

9. Illic et apostolorum
sacer adest numerus,
Urbis celsa qui credenti
portas plebi reserant.

10. Karmen Christo triumphale
cantat chorus martyrum,
Quanto plura passus istic,
illic tanto laetior.

11. Laudem dicunt et adorant
viventem per saecula,
Suas mittunt et coronas
ante thronum aureas.

12. Mater ibi tua, Jesu,
turmas ducens virginum
Locum tenet intra laetae
muros urbis optimum.

13. Novum meiosque te coram,
nullus alter quod valet,
Modulatur agmen sacri
stolis cleri candidis.

14. Omnes ibi reges justi,
duces, plebes, milites,
Senes una juvenesque
laudant nomen Domini.

15. Puellarum cohors felix,
matres simul et piae,
Sponsi gaudent in amplexu
taedis comptae lucidis.

16. Quas inducet rex in sua
sublimis cellaria
Ordinabit et in illis
caritatis copulam.

17. Rectos corde cunctos unum
perlustrabit gaudium,
Indistincta pro distinctis
sumunt actis praemia.

18. Solis nulla, nulla lunae
urbs egebit lampade,
Christus illam namque suo
totam lustrat lumine.

19. Templum ipsa nullum habet
manu factum civitas,
Ipse Deus hujus templum
est et agnus unicum.

20. Vitae sacra paradiso
vernat arbor medio,
Cujus uber jam beatos
alit fructus incolas.

21. eXultantes manifestam
Dei cernunt faciem,
Dant aequalem coaeternae
trinitati gloriam.

22. Ydri nulla pestis illic,
morti nullus est locus,
Salus edux ample totum
implet urbis ambitum.

23. Zona summae caritatis
circum totam plectitur,
Vera totam lustrat intus
Deus ipsa caritas.

24. Gloriosa Deo patri
dilectoque filio
Laus et honor et potestas,
una sancto spiritu.

25. Sicut erat ante cuncta
temporum principia,
Est et erit in aeterna
saeculorum saecula.

Cod. Londinen. Reg. 2 A XX. saec. 8/9. A. — Cod. Capit. Veronen. XC (85) saec. 9. ex. B. — Cod. Bruxellen. 8860—67 saec. 10. in. C. — Cfr. Duemmler l. c. p. 14, dem ich die Lesarten von B entlehne. A ist leider (das Lied steht auf dem letzten Blatte der Handschrift) stark beschädigt, namentlich die Strophen N, Y und Z. Eine ausführliche Beschreibung der Handschrift giebt W. De Gray Birch, An Ancient Manuscript of the eighth or ninth century (Hampshire Record Society) London und Winchester 1889 p. 101—113.

1, 1 celestis AB, eine Lesart, die sich (in coelestibus wie in excelsis) festhalten liefse. — 1, 2 regnum A, regna BC. — 1, 4 mater honimum B. — 2, 1 digna B. — 2, 4 sine nullo gaudebunt B. — 3, 3 unusquisque summit B. — 4, 1 commune C. — 4, 2 completantur B, conlaetantur C. — 5, 1 immortalem A, immortalis B. — 5, 4 concinnunt C. — 6, 2 comitantur habere B. — 6, 3 natum A. — 7, 1 Gaudent B. — 7, 3 suis olim BC. — 8, 4 praecinnebat gloria B. — 10, 1 Karnem B; triumphali B. — 10, 2 chorus cantat BC. — 10, 3 Quantum A. — 12, 1 choros ducens A, weniger gute Lesart in Anbetracht des Stabreims und der Assonanz in u. — 13, 1 melos qui BC; decoram B. — 13, 3 sacer B. — 13, 4 clari ABC. — 14, 2 plebes duces A. — 14, 4 laudent bei Dümmler dürfte Druckfehler sein. — 15, 1 chorus B. — 15, 3 amplexum BC. — 16, 1 adducet B. — 16, 2 sublimes A, sublime C. — 17, 2 replet ibi gaudium BC. — 17, 3 Qui distincta pro C, qui districta B — 17, 4 sumunt dona meritis BC. — 18, 1 Solis nulla lune B. — 18, 2 sedebit lampade B. — 18, 3 Christi B. — 18, 4 lampat lumine BC; es ist schwer zu entscheiden, welche Lesart besser, da sich a und u (o) in die Assonanz teilen, doch scheint u vorzuherrschen. — 19, 1 ibi nullun B. — 19, 2 cujus templum B. — 19, 4 agnum B. — 10, 1 paradisum B. — 20, 2 medium B. — Str. 21 u. 22 fehlen B. — 21, 4 trinitatis A. — 22, 4 orbis C. — 23, 1 Zonam B. — 23, 4 ipse A. — Str. 24 u. 25 fehlen oder sind total erloschen A. — 24, 4 una cum sancto BC.

II.

DE BEATA.

53. De Beata Maria V.

Ad Nocturnum.

1. Filia divinitatis,
Genitrix humanitatis,
Te favente pater summus
Natusque nobis sit pius.

2. Opifera omnimoda
In fine nobis obtine,
Ut agnoscat blandissime,
Quos condidit mirifice.

3. Te ductrice comitante
Properemus agillime,
Ut cum civerit Dominus
Pulsando, laeti fiamus.

4. Laudatio deitati,
Splendificatrix, et tibi,
Tua nobis tuitio
Jugis sit suffragatio.

Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 277 saec. 11. fol. 58a. — 3, 3 nur cum civerit Hs; ut und Dominus ergänzt.

54. De Beata Maria V.

Ad Laudes.

1. Splendidior omni Phoebo,
Flagita opitulando,
Ne soboles tua dulcis
Abdicet nos cum damnandis.

2. Inter valetudines omnes
Utrobique intuere,
Experiamur jugiter
Tuum adminiculamen.

3. In examine horrendo
Lacerto tegamur tuo,
Quo nefandissimus praedo
Arceatur continuo.

4. Laus trinitati unicae,
Deiferae perpes tibi,
Postulatione tua
Ab omni solvamur malo.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 64a. — 2, 1 valitudines Hs. Der Vers hat eine Silbe zu viel. — 4, 4 malo fehlt Hs.

55. De Beata Maria V.

Ad Primam.

1. Rutilantior jubare,
Opaca nostra interna
Deifico illustrare
Lumine semper dignare.

2. Proli tuae dulcorosae,
Quae omni petitioni
Tuae obtemperat ultro,
Supplicare satagito.

3. Ut ejus faciem dulcem
Capiamus et hilarem,
Ipse herus nectareus
Suis nos misceat agnis.

4. Effigiatori salus,
Christigera, tibi simul,
Ope muniamur tua
Per climata universa.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 75a. — 2, 4 Supplicare satagi Hs.

56. De Beata Maria V.

Ad Tertiam.

1. Virgo, quae ave perenne
A Gabrielis stomate
Sumpsisti, ex eo omnes
Nos effice participes.

2. Illuminatrix saeculi,
Genitrix regis aeterni,
Mentes nostras nebulosas
Celerrime irradia.

3. Templum Domini et almi
Sacrarium spiraminis,
Nocentia universa
Procul a nobis exstirpa.

4. Pacis latrix et gaudii,
Tuam flagita sobolem,
In necessitate nostra
Quo nobis det subsidia.

5. Gestatrix luminis veri,
Nostri memento figmenti,
Ne in tormentis aeternis
Puniamur profligati.

6. Trinitati summae virtus
Et tibi, Kyria, decus
Tuo postulatu jugi
Praesentemur plasmatori.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 78 a. — 4, 2 flagito Hs. — 5, 3 aeternis ergänzt.

57. De Beata Maria V.

Ad Sextam.

1. Genitrix intacta
Summi regis sola,
Patefac coelicum
Semper introitum.

2. Fenestra astrea,
Nobis sis pervia,
Ut cum prole tua
Gratulemur una.

3. O luna pulchrior.
Sole electior,
Auro praeclarior,
Quaeque pelle taetra.

4. Lucifera mira,
Stella matutina,
Obscura illustra
Praecordia nostra.

5. Laus patri prolique
Simulque flamini
Et tibi, spes nostra,
Reparatrix vera.

Cod. Oxonien. 277 saec 11. fol. 80 b. — 1, 3 Nobis patefac coelicum Hs. — 2, 2 praevia Hs. — 3, 4 Nostra quaeque pelle taetra Hs.

58. De Beata Maria V.

Ad Nonam.

1. Virgo, quae lucem saeculo
Edidisti, mater Dei,
Requiem nobis perennem
Impetra, regum domina.

2. Expiatrix facinoris
Gravissimae primae matris,
Restauratrix justitiae,
Nequitias nostras dele.

3. Momentulis et horulis
Ipsi supplices singulis,
Quo noxas deleat cunctas
Et vires det idoneas.

4. Gloria nato sit tuo,
Honor tibi detur, pia,
Pro nobis supplica illi,
Quem dominum protulisti.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 82b. — 1, 3 nobis perenniter Hs. — 3, 3 deleant Hs.

59. De Beata Maria V.

Ad Vesperas.

1. O mater sola et virgo,
Ex qua Deus est et homo
Natus, ipsum deposcere
Pro nobis stude sedule.

2. Quem amplexu dulcifluo
Tuum amplecteris natum,
Semper eidem supplica,
Quo nobis detur venia.

3. In universis nobis sis
Moderatrix, temperatrix,
Cooperatrix strenua
Per momentula singula.

4. Vitae tutrix et salutis,
Propitiatrix sis nobis
In omni angustia
Et formidine futura.

5. Patri, proli et flamini
Imperium et honor sit,
Tibi, basilea, virtus.
Guberna nos attentius.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 86b. — 2, 2 amplexeris Hs.

60. De Beata Maria V.

Ad Completorium.

1. Lux Eoa rutilior,
Sole lunaque clarior,
Ex qua ortus est Helios,
Reatus expia nostros.

2. Supplicatu diutino
Valide stipemur tuo,
Ne veneno basilisci
Perimamur pestiferi.

3. Per oscula gratiosa,
Jesu labellis tenellis
Quae dulciter impressisti,
Pie recordare nostri.

4. Genitori et genito,
Spiramini almigero
Perpes sit jubilatio,
Tibi, kyria, cum eo.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 87a — 1, 1 rutilici Hs. — 4, 4 Et tibi kyria Hs.

61. De Beata Maria V.

Ad Primam.

1. Summi mater principii,
Dei Maria filii,
Adesto nunc psallentibus,
Adesto nostris precibus.

2. Hostem et adversarium
Animarum fac languidum,
Nostrum esto solatium,
Esto nostrum et gaudium.

3. Mundos in tuis laudibus
Conserva nos a lapsibus
Tuique nati gratiam
Fac nos habere maximam.

4. Concedat tuus filius
Hoc Jesus benignissimus,
Cum patre et paraclito
Qui regnat sine spatio.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 92b.

62. De Beata Maria V.

Ad Tertiam.

1. Maria, mater luminis,
Summae beatitudinis,
Intacta et mundissima
Et aula Dei nitida.

2. Tibi devote psallimus,
Te enim veram sapimus
Genitricem dominicam,
Totam ineffabillimam.

3. Deposce nobis veniam,
Precare indulgentiam,
Electorum consortium
Post nostrum quoque obitum.

4. Concedat tuus filius
Hoc Jesus benignissimus,
Cum patre et paraclito
Qui regnat sine spatio.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 94a.

63. De Beata Maria V.

Ad Sextam.

1. Splendoris patris genitrix,
Totius mali perditrix,
Salvatrix nostri saeculi
Et causa summi praemii.

2. Ad te clamamus, audi nos,
Te laudamus, suscipe nos,
Ab omni malo redime
Et ab inferno exime.

3. Concede id et annue,
Quo nati tui facie
Gaudeamus assidue
In regno sine crimine.

4. Concedat tuus filius
Hoc Jesus benignissimus,
Cum patre et paraclito
Qui regnat sine spatio.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 95a.

64. De Beata Maria V.

Ad Nonam.

1. Janua coeli inclita,
Maria beatissima,
Et virgo et puerpera,
Electa ante saecula.

2. Purga nostra facinora
Et universa crimina,
Quo tibi devotissima
Psallamus et purissima.

3. Inacriores oculos
Nostros redde idoneos
Ad intuendum radium,
Qui lumen manat maximum.

4. Concedat tuus filius
Hoc Jesus benignissimus,
Cum patre et paraclito
Qui regnat sine spatio.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 96a.

65. De Beata Maria V.

Ad Vesperas.

1. O felix nimis femina,
Per quam tuta sunt saecula,
De qua dicuntur maxima
Per cuncta coeli spatia.

2. Huic supplicant angeli,
Hanc metuunt archangeli,
Omnes supernae curiae
Istam celebrant fulgidae.

3. Cuncta coelorum concio
Coram superno solio
Felicem illam praedicat
Beatam atque resonat.

4. Deo patri et filio
Cum flamine sanctissimo
Sit laus et jubilatio
Et nunc et sine spatio.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 98a.

66. De Beata Maria V.

Ad Completorium.

1. Templum Dei mundissimum
Totumque virtutifluum,
Sine exemplo femina,
Mater Dei et gerula.

2. Succurre cunctis miseris
Depressis sorde criminis,
Lapsis deposce veniam,
Indignis indulgentiam.

3. Ubique omnes protege
In nati tui nomine,
Qui credunt atque praedicant,
Quod sacra dicta recitant.

4. Concedat tuus filius
Hoc Jesus benignissimus.
Cum patre et paraclito
Qui regnat sine spatio.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 99b.

67. De Beata Maria V.

Ad Nocturnum.

1. Ad laudem matris Domini
Mente psallamus nobili
Propulso somno horrido
Omnique actu noxio.

2. Vita est sibi canere
Et in virtute pangere,
Cui cuncta coelestia
Laude resultant debita.

3. Nos simili officio
Sancto donati spiritu
Sic faciamus jugiter
Solemniter et dulciter.

4. Cui sit laus et gloria
Et amplitudo optima
Et nobile imperium
Per infinitum saeculum.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 101a. — 3, 2 donatae Hs. Zu ändern wegen Nr. 61, 5, 4.

68. De Beata Maria V.

Ad Laudes.

1. Lux mundi beatissima,
Maria splendidissima,
Coeli, terrae nobilitas
Sanctorum et festivitas.

2. Per te mundus salvatus est,
Per te sursum levatus est,
Per te mors damnatus est,
Per te vita donata est.

3. Te ardenter deposcimus
Supplicibus nunc vocibus,
Jam veni, dulcis domina,
Nostra tolle incommoda.

4. Bona confer coelestia,
Vitae beatae praemia
Instanti prece flagita
In tui nati patria.

5. Concedat tuus filius.

Cod. Oxonien. 277 saec. 11. fol. 103a. — 2, 3 fehlt eine Silbe an der Vollständigkeit des Verses.

69. De Beata Maria V.

Ad Vesperas.

1. Sol, casto nascens utero
Vesperascente saeculo,
Illustra nos perpetue
Nec declines in vespere.

2. Aeterni solis genitrix,
Tuis hoc magnis meritis
Age, quo perpes luceat
Nobis nec unquam occidat.

3. Gloria tibi, Domine.

Psalt. ms. Wintoniense saec. 15. Cod. Cantabrigen. Dd I 20.

70. De Beata Maria V.

Ad Matutinum.

1. Lux, quae luces in tenebris,
Ex alvo nata virginis,
Nostram noctem nos exue
Diemque tuam indue.

2. Maria, Dei thalamus,
Posce te venerantibus,
Virtutibus ut splendeant,
Quos reatus obtenebrant.

3. Gloria tibi, Domine.

Psalt. ms. Wintoniense saec. 15. Cod. Cantabrigen. Dd I 20.

71. De Beata Maria V.

Ad Laudes.

1. Praefulgens sol justitiae,
Ortus de sacra virgine,
Splendore tuo noxias
Nostras illustra tenebras.

2. Orientis castissima
Mater, fac nobis, domina,
Vita prorsus ut decidat
Vetus, nova proficiat.

3. Gloria tibi, Domine.

Psalt. ms. Wintoniense saec. 15. Cod. Cantabrigen. Dd I 20.

72. De Beata Maria V.

Ad Primam et Tertiam.

1. Maria, plena gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

2. Rogamus te per filium,
Per patrem, per paraclitum,
Adsis praesens ad obitum
Nostrumque muni spiritum.

3. Succurre, Dei genitrix,
Virgo benigna miseris,
Et tuis sacris precibus
Adjuva nos in omnibus.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

5. Orate, sancti Domini,
Pie pro nobis miseris
Et pro salvandis omnibus
Defunctis ac viventibus.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n.

73. De Beata Maria V.

Ad Sextam et Nonam.

1. Mater Dei sanctissima
Atque virgo perpetua,
Offer nos tuo filio,
In coelesti palatio.

2. Plena fide et meritis,
Mater Christi carissima,
Praesta tuae familiae
Regnare in coelestia.

3. Maria, plena gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Brev. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n.

74. De Beata Maria V.

1. Precamur te, domina
Nostrae salutis unica,
Intende tuos supplices
Et juva pusillanimes.

2. Nostram vide miseriam,
Tuam confer clementiam
Et in coeli clarissimo
Nos colloca palatio.

3. Hanc, o rex regum, Domine,
Suscipientes suscipe,
In templo tuae gloriae
Bonis adimple gratiae.

Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacen. 14667.

75. De Beata Maria V.

1. Gabriel, Dei archangelus,
Nostrae salutis nuntius,
Intonuit, sic Mariam
Salutans sacratissimam:

2. Ave, Maria inclita,
Tu plena Dei gratia,
Concipies per spiritum
Et generabis filium.

3. O virgo beatissima,
Supra coelos exaltata,
Exora pro monachorum
Devoto choro supplicum.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Anglicanum saec. 10. Cod. Londinen. Harl. 2961. A. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. B. — Cfr. Stephenson l. c. 101. — 3, 3 pro populorum A, aus welcher Lesart hervorgeht, dafs B eine monastische Handschrift war, A aber nicht.

76. De Beata Maria V.

1. Maria, virgo virginum,
Exaudi vota servorum,
Jugi prece nos conserva
Ac te colentes adjuva.

2. Audemus proni rogare,
Audire nostros dignare
In tuo melos honore
Ac pro nobis intercede.

3. Juncta choris angelicis
Nos salva patrociniis,
Ut perpetim cum civibus
Gaudeamus coelestibus.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Anglicanum saec. 10. Cod. Londinen. Harl. 2961. A. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. B. — 3, 3 Ut perpetuum A.

77. De Beata Maria V.

1. Maria, coeli regina,
Sanctitate gloriosa,
Audi preces famulorum
Et deprecare Dominum.

2. Qui totum mundum condidit,
In te formatus exstitit,
Quem mundus totus non capit,
In tuo ventre jacuit.

3. Hunc nobis nasci profuit,
A morte nos eripuit,
Pro nobis ipse mortuus,
Et nos per ipsum vivimus.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Anglicanum saec. 10. Cod. Londinen. Harl. 2961. A. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. B. — 3, 1 Nunc nobis A.

78. In Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Naturam sumens hominis
Deus, ut hunc redimeret,
Signavit mentem virginis,
Ut illibata gigneret.

2. Stella refulgens oritur
Felix Maria saeculo,
Cujus fructu redimitur
Mundus a mortis vinculo.

3. Hanc Dominus gratificat
Virgoque parit filium,
Coelum, terram laetificat
Novi candoris lilium.

4. Virga summi pontificis
Mira virtute floruit,
Maria vero obicis
Gratiae semper caruit.

5. Templum Dei puerpera,
Plena superna gratia,
Sana peccati vulnera,
Confer beata praemia.

6. Patri, nato, paraclito
Laudes canamus jugiter,
Christus Mariae merito
Coronet nos perenniter.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisien. 1275. A. — Brev. ms. Fratrum S. Johannis saec. 15. Cod. Massilien. Eb 302. B.

79. In Conceptione BMV.

Ad Matutinum.

1. Lucem creator omnium
Divisit a caligine,
Sordis transfusae vitium
Fecit a matre virgine.

2. Throni decor mirabilis,
Pater cum eum recipit;
Non est Mariae similis,
Quae sine viro concipit.

3. Largire, virgo, quaesumus,
Debilibus suffragium
Assiduum, non possumus
Transferre pugnas hostium.

4. Caput draconis conteris
Tu sola, mundi domina,
Culpa nulla seduceris
Coeli transscendens agmina.

5. Arca servans dulcedinem,
Praesta devotas lacrimas,
Da carnis pulchritudinem,
Conforta nostras animas.

6. Patri, nato, paraclito
Laudes canamus jugiter,
Christus Mariae merito
Coronet nos perenniter.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisien. 1275. A. — Brev. ms. Fratrum S. Johannis saec. 15. Cod. Massilien. Eb 302. B. — Str. 2 fehlt A. — 2, 1 Proni decor mirabilis B, wohl durch falsche Initiale veranlafst. — 2, 2 lies: eam?

80. In Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Alma cunctis virtutibus
Ditata, lapsos respice,
Ut tuis sistant precibus
Securi coram judice.

2. Tu petra fundens oleum,
Nobis salutem tribue,
Tu vas splendoris aureum,
Caecis lumen restitue.

3. Aurora surgit rosea,
Obscura nox repellitur,
Tela exstinguit ignea
Sacra virgo, dum nascitur.

4. Coeli pandatur janua
Nobis, Maria, propere,
In gaudia perpetua
Intremus tuo munere.

5. Patri, nato, paraclito.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisien. 1275.

81. De Conceptione BMV.

1. Concentu parili, virgo, cantabimus
Tuo conceptui carmen dulcisonum,
Munda quo progrederis
De spinis velut lilium.

2. Tu ex consilio Dei praevisa es
Nobis praesidio, placens ut pareres
Sancta sine macula
Divini patris filium.

3. Hinc ab initio, priusquam fieres,
Electa Domino, tanta ne caderes,
Es, ut tibi sisteret
Libertas sine crimine.

4. Ortus nobilitas, virtus et gloria,
Tota integritas datur a filio
Tibi, ut sic placeas
Patri divo munimine.

5. Absit, ut, apud quem plena potestas est,
Illi det munera fracta non integra,
Quam velit sublimari
Super omnem creaturam.

6. Sancta conciperis, hinc sancta nasceris,
Legi non subjaces, gratis exempta es,
Ob id te precantibus
Nobis vitam praesta puram.

7. Multum peccavimus, virgo, supplicibus
Nobis indulgeat, gratos nos faciat
Jesus tuis precibus,
Miseris sic miseratus.

8. Amor tuae matris, tu spes fidelium,
Fili summi patris, te cogat miserum
Emundare foetidum
Prece digna exoratum.

9. Patri cum filio, sancto paraclito
Honor, laus, gloria per tota saecula,
Quibus tria nomina,
Simplex tamen est usia.

Cod. Lubicen. (ol. Fol. 22) saec. 15. — Mel: Gaude visceribus.

82. De Conceptione BMV.

In 1. Vesperis.

1. In tanti festi gloria,
Quo colitur memoria
Virginis matris Mariae,
Compsallant voces variae.

2. Hodie mater gratiae
Destructrix et fallaciae
Annae ventre concipitur,
Salus reo incipitur.

3. Ut lux de face rutilat,
Obscurum prorsum mutilat
Corruptionis veteris
Paritura regem aetheris.

4. Sole a coelo renitet,
Sic patris vetus poenitet,
Dormit, dum parit filium,
Virgo praecandens lilium.

5. Cui laus, honor. victoria
In trinitatis gloria,
Unitatis essentia
Per saecula manentia.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragen. VI F 20.

83. In Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Ecce, nova solemnitas,
Novum lucis initium,
Vetus marcet iniquitas,
Novum germinat gaudium.

2. Gaudet chorus coelestium,
Antiquus canis ululat,
Cardo concipit lilium,
In rosam spina pullulat.

3. In nube lux involvitur,
Gemma latet in cinere,
Dum Maria concipitur
In Hebraeorum genere.

4. Novum templum aedificat
Sibi nunc unigenitus
Summi patris, quod dedicat
Gratia sancti spiritus.

5. Si non esset conceptio
Neque foret nativitas,
Et sic sine remedio
Permansisset captivitas.

6. O Maria, flos virginum,
Cujus sancta conceptio
Luctus adducens terminum
Salutis in exordio.

7. Da tuam celebrantibus
Conceptionem gratiam,
Ut depositis sordibus
Evolemus ad patriam.

8. Deo patri sit gloria,
Sit virtus unigenito
Et aeterna victoria
Spiritui paraclito.

Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolen. 41. — 6, 4 Salutis in conceptio.

84. De conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. En futura Annae Joachimque proles
Nunciatur concipiturque [nobis],
Crescet haec nobis, parietque virgo
Credula nobis.

2. Sidus hoc primum rutilare coepit,
Ut careremus tenebris opacis,
Ut procellosos via per timores
Tuta pateret.

3. Anne conceptus reticendus ille
Tantus ac talis? canit ecce terra,
Pontus exsultat recinuntque coelo
Phoebus et astra.

4. Interim toto studio canamus
Gloriam patri, genito sacroque
Pneumati, namque est Deus unus illis,
Ignis amorque.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

85. In Nativitate BMV.

Ad Vesperas.

1. Maria, vitae janua,
Summae salutis bajula,
Sacrarium paracliti,
Virgo et mater Domini.

2. Celsae radix propaginis,
Cella divini germinis,
Regum orta progenie
Terris apparet hodie.

3. Haec mundo dedit gaudia,
Piis reclusit aethera,
Dum mittit Deum hominem,
Mundi triumphat principem.

4. Per te salvator omnium
Mundum redemit perditum,
Sacra virgo, fidelium
Culpas dele peccaminum.

5. Concedat hoc divinitas,
Ut haec sacra nativitas
Peccati sit remissio
Et boni retributio.

6. Sit tibi laus, altissime,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85.

86. In Desponsatione BMV.

Ad Vesperas.

1. Gaude, proles Davidica,
Divina fulta gratia
Visa mente prophetica
Ante rerum exordia.

2. Joseph justo conjungitur
Legali matrimonio,
Castitatis emittitur
Votum Dei arbitrio.

3. Virgo conjunctus virgini
Castis se amant animis,
Optarunt et ferventius
Summo servire principi.

4. Summae virtutis copula
Illi beati conjuges
Reverenter se diligunt
Patris et natae nomine.

5. Gratum supremo Domino
Hoc praesens est conjugium,
Sempiternis temporibus
Omnem qui mundum temperat.

6. Rerum creator optime,
Qui natus es de virgine,
Mentes nostras illumina
Tua superna gratia.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. — 3, 2 se ergänzt.

87. In Desponsatione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Haec dies celeberrima,
Aeternis digna laudibus,
Joseph conjunctam memorat
Hanc virginem gratissimam.

2. Hostis antiqui solitas
Hoc sublime conjugium
Fraudes relidat, aditum
Nobis dans vere coelicum.

3. Datus est eis filius,
Qui venerat divinitus,
Ut normam daret omnibus,
Erat utrique subditus.

4. Mater hujus infantuli,
Prece rogamus vigili,
Ducat nos ad coelestia,
Temporis metae nescia.

5. Moesta tuorum pectora,
Virgo, servorum refove,
Ut possint tuum libere
Matrimonium canere.

6. Laus immortali Domino
Et Christo, ejus filio,
Cum spiritu paraclito
In saeculorum saecula.

Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. — 4, 3 Duc nos ad. — 4, 4 Temporis mente.

88. De Annunciatione BMV.

1. Missus sacer a supernis
ad Mariam angelus
Castitatis uberalem
dictis his affatus est:
Ave, virgo gloriosa,
plena Dei gratia.

2. Spiritus divinus tuam
implet innocentiam,
Regum rex egrediatur
ut de tuo utero
Tamquam sponsus speciosus
de cubili proprio.

3. En concipies, Maria,
pariesque filium,
Quem sol iste radiusque,
luna tremit aurea,
Pelagi metuunt aquae
terraeque substantia.

4. Angelo haec prosequente
monitis dulcissimis
Virgo credidit et dixit:
en ancilla Domini,
Fiat mihi, ut dixisti,
et sim genitrix Dei.

5. Modulis nos ergo, fratres,
Dulcibus et consonis
Hominis Deique matrem
salutemus virginem,
Ut suam pro nobis prolem
deprecetur jugiter.

6. Salve semper benedicta
tu in mulieribus,
Quae papilla Deum nostrum
lactavisti carnea,
Quem gestare meruisti
inter sacra viscera.

7. O Maria, puellarum
omnium sanctissima,
Aufer clades famulorum
malaque praesentia,
Quae pro vita criminosa
patimur assidue.

8. Unde, supplices rogamus,
tua prece subleva
Filioque repraesenta
in aeterna gloria,
Quos interna reos mortis
Facit conscientia.

9. Praestet hoc pater aeternus
atque unigenitus
Procedensque ab utroque
spiritus paraclitus,
Est Deus qui semper unus
per aeterna saecula.

Brev. ms. Arelatense saec. 13. Cod. Carpentoracten. s. n. A. — Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Parisien. 1040. B. — Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisien. 1284. C. — Brev. ms. S. Victoris Massilien. saec. 15. (Privatbesitz) D. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495 E. — Brev. Nemacense imp. s. l. 1499. F. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. G. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. H. — 1, 3 Castitatem B. — 3, 1 Tu concipies B. — 4, 1 haec persequente A.

89. De Annunciatione BMV.

1. A Deo missus Gabriel deorsum
In tuos venit, Galilaea, tractus
Atque pernici subiit volatu
Nazareth urbem.

2. De domo David sacer ille Joseph,
Hic ibi sponsam fuerat lucratus
Virginem virgo, dederat Mariae
Nomen Olympus.

3. Jussa dum praeco celerat tonantis,
Illius clausum thalamum subintrat,
Grandibus verbis vigilem salutat
Atque precantem.

4. O, ave, dixit modulator ille,
Gratia plena, dominusque tecum,
Conjuges inter benedicta, cunctis
Das benedici.

5. Obstupet tantis humilis puella
Laudibus, sed cum celer ille praeco:
Nil perhorrescas, ait, o Maria,
Nil verearis;

6. Te Deo gratam satis ipse novi,
En tuus venter capiet feretque
Filium, quem tu proprio vocabis
Nomine Jesum.

7. Hic erit magnus sobolesque summi,
Cui patris David dabit ille sedem,
In domo Jacob geret ipse sceptrum
Non periturum.

8. Quomodo fiet, petiit Maria,
Id, quod affirmas, quoniam viriles
Nescio tactus; memorat subinde
Nuntius ingens:

9. Spiritus sanctus veniet super te,
Ac obumbrabit tibi summa virtus,
Ergo, quod sanctum paries, erit par
Credere pneumen.

10. Ecce quam nosti sterilem senili
Ventre cognatam tibi lacrimasse,
Filium cepit modo nec senectus
Obstitit illi.

11. Mensis hic sextus parietque tandem,
Hanc tamen turbae sterilem vocabant,
Non erit, quod non valeat voluntas
Visque suprema.

12. Ecce, respondit docilis puella,
Mystici ancillam Domini supremi,
Fiat, ut dicis, mihi, moxque verbum
Est caro factum.

13. Gloria patri genitaeque proli,
Flamini sancto virginique matri,
Quae Dei natum genuit hominem,
Sit laus perennis.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae. 1509. — Str. 1—8 ad Vesperas, Str. 8—13 ad Laudes. Auffallend ist die, offenbar entlehnte, akzentuierende Doxologie.

90. De Visitatione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Plaude, Jerusalem, occurrens virgini,
Quam multifarie prophetae Domini
Olim praefati sunt affatu nobili,
Ecce venit de Nazareth.

2. In plenitudine sacrati temporis,
Felici germine concepto sterilis,
Misit altissimus in alvum virginis,
Redemptorem Emanuel.

3. Exsurgens igitur virgo lectissima
Montana petiit, relinquit infima,
Festinans propere ut prudentissima
Fugit tumultus saeculi.

4. Laetare, Israel, exsulta nimium,
Absterge lacrimas, depone taedium,
Venit salus tua in colles montium,
Ut visitet Elisabeth.

5. Laetetur mons Sion, exsultent filiae
Judae, jam sileat mare, mitigetur,
Discedat caligo, inclinentur umbrae,
Jam venit stella ex Jacob.

6. Electi concinant chorus angelorum
Dulcesque personent cantus ante thorum
Hujus Sunanitis, canticum decorum
Dulce sonet Magnificat.

7. Paterno lumini sancta praeconia
Prolique numini honor et gloria,
Sit decus flamini, in quo sunt omnia,
Per infinita saecula.

Brev. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Parisien. 13234. — 3, 2 infirma. — 6, 2 cantus cantent ante. — 6, 4 Dulci sonet.

91. De Visitatione BMV.

In Laudibus.

1. Vox clara dulcis sonuit,
Vox turturis audita est,
Cum virgo Dei genitrix
Salutavit Elisabeth.

2. Verbum suave protulit
Virgo mitis eloquio,
Quod dulciter ut tonuit,
Gaudet infans in utero.

3. Congaudet mater filio
Repleta sancto flamine,
Quae longo sterilitatis
Laboravit certamine.

4. Amplectens ergo virginem
Caritate mirabili
Prophetat ineffabili
Rore perfusa coelitus:

5. Beata, quae divinitus
Credendo digna facta es,
Ut Dominum conciperes
Intacta manens penitus.

6. Plaude, quia complebuntur
In te cuncta, quae audisti,
Et per haec, quae meruisti,
Omnes te deprecabuntur.

7. Ait virgo: Magnificat
Anima mea Dominum,
Qui pro salute hominum
Me tanta spe laetificat.

8. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Parisien. 13234. — 2, 2 Virgo mittit eloquio. — 4, 1 Amplectentes ergo.

92. De Visitatione BMV.

1. Hunc diem festum veneremur omnes,
Quo Deus nostrum miseratus aevum
Cum novis signis oriens ab alto
Visitat orbem.

2. Cesset humani generis quaerela,
Virginis claustrum subiit redemptor,
Gyrat et coelum recubans sub arto
Tegmine matris.

3. Dum latet subtus trabea decenti,
Angelus cedit repetens Olympum,
Transilit clivum gravidata divo
Munere virgo.

4. Obviam fetae sterilis vocata
Clamat, ut sentit puerum moveri
Inter obscuras positum latebras
Carcere ventris.

5. Parvulus miles Dominum salutat
Et suum complet Dominus clientem,
Hesperus tandem rutilat corrusco
Lumine solis.

6. Fit sator rerum similis creatis
Parque censetur catulus leoni,
Par Deus servo, minimus giganti,
Cedrus Hysopo.

7. Quod chorus vatum pariterque regum
Semper optabat fruitur nec ipso,
Lumen in vulvae tenebris refulgens
Percipit infans.

8. Per duos muros uteri sacrati
Principem pacis meruit videre,
Hinc agnus lustrat, radius perennis
Luminis, alvum.

9. Ceteri vocem pueri vagitus
Sorde nascentes referunt priorem,
Unus in cunctis alacris Joannes
Praevenit ortum

10. Patris aeterni genitura praesens
Consecrat vatem solidatque servum,
Virgo cum plausu cecinit, futura
Et vetus aetas.

11. Quam Deo dignus thorus est uterque
Prole cum sancta meritis onustus,
Qua piae matres teneros refundunt
Germine foetus.

12. O Dei nostri genitrix Maria,
Visita mentes hodie tuorum,
Ut tuo fructu satietur agmen
Criminis expers.

13. Qui tuo Christo reparas lucernam
Non palam sed sub modio latentem,
Hunc chorum turmis precibus Mariae
Junge supernis.

Brev. ms. S. Victoris Parisien. saec. 16. Cod. Parisien. 14814. Str. 1—5 ad Vesp.; 5—9 ad Noctorn.; 9—13 ad Laudes. — 3, 2 recubens. — 9, 3 cunctos.

93. De Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. Ingressa domum placidae consortis
Virgo decentem normulam vivendi
Docet exemplo pariterque verbo,
Testantur gesta.

2. Artus convictus, humilis vestitus,
Castus et justus, fortis atque prudens
Cultus divinus, labor indefessus
Hanc semper ornant.

3. Studium docet pietatis amplae
Rite servare caritatis formam,
Cunctos complecti praedicat exemplo
Nati communis.

4. Mire formatum talis actionis
Totum processum si quis contemplatur,
Opera novem gessit angelorum
Mente devota.

5. Hoc actu nitent amor atque splendor,
Robur et quies, virtus et potestas,
Regimen altum, salus atque vita,
Pervigil cura.

6. Nullus post Christum animus humanus
Tanta suscepit dona gratiarum,
Quanta Mariae spiritus erectus
Carpsit abunde.

7. Summo parenti genitoque verbo,
Flamini sancto gloria perennis,
Quorum afflatu genitrix et proles
Christum adorant.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisien. 760.

94. De Visitatione BMV.

In 2. Vesperis.

1. Mens elevetur mira contemplando,
Quae circa natum gessit Zachariae
Regia virgo, dum sedet in matris
Claustro Johannes.

2. Omnis doctrina clamat naturalis:
Mentis a sensu ratio primaeva
Recipit ortum; canon iste fallit,
Clamat Johannes.

3. Legis definit sanctio probata:
Fit testis aetas tempore matura;
Jus hoc excludit actio beata,
Docet Johannes.

4. Gaudium planctus ordine naturae
Semper in prole noscitur praeire;
Hunc physis cursum tollit stella maris,
Testis Johannes.

5. Stupet humana ratio de miris,
Quae virgo gessit in aede parentis;
Quaestio cesset, ubi summa virtus
Vires apponit.

6. Summo parenti genitoque verbo,
Flamini sancto gloria perennis,
Quorum afflatu genitrix et proles
Christum adorant.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisien. 760. A. — Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2872. B.

95. De Visitatione BMV.

Ad Vesperas.

1. Festa pia solemnia
Nobisque plena gaudia,
Exultemus in jubilo
Cantantes corde coelico.

2. Quia quae Dei filium
Portabat tamquam lilium,
Eo gravida coelitus,
Fecunda sancti spiritus,

3. Scandens montana fervida
Virgoque dono provida
Elisabeth conjungitur,
Quae mater coeli panditur.

4. Nam prius erat sterilis,
Effecta mater docilis
Sancti prophetae lucidi
Quae clamat matris Domini.

5. Sancto Joanne clauso
Ventre secreta bajulo
Testantur sine sonitu,
Quae sunt conclusa spiritu.

6. Hoc aperiri cupimus,
Qui spiritum expandimus
Trino Deo et unico,
Qui regnat sine termino.

Brev. ms. Servorum BMV. Venet. anni 1473. Cod. Oxonien. Douce 314. A. — Brev. Humiliatorum imp. Mediolani 1483. B. — 1, 1 pie A. — 5, 4 sunt clausa spiritu B. — B fügt diesen und die folgenden Hymnen dem Officium des Adam Anglicus, A eigenem Officium ein.

96. De Visitatione BMV.

Ad Nocturn.

1. Profundo noctis termino
Cantemus corde fervido,
Carnis recedant formulae,
Subintrent lucis famulae.

2. Lux, veritas et deitas,
Qua sic nostra humanitas
Jucundatur mirifice,
Illustret nos deifice.

3. Exsultat infans gremio
Affixus in femineo
Elisabeth dum geritur,
Maria felix dicitur.

4. O felix mater, deferens
Et tanta festa ingerens,
Virgo, sacratum puerum
Deliciarum uberum.

5. Te felix infans satiet,
Per te praesentem agitet
Festa, quae cunctis saeculis
Non sunt transfusa ceteris.

6. Quatuor inest jubilus,
Quem dedit verus dominus,
Cui honor per saecula
Et nostra firmet specula.

Brev. ms. Servorum BMV. Venet. anni 1473. Cod. Oxonien. Douce 314. A. — Brev. Humiliatorum imp. Mediolani 1483. B.

97. De Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. Lumen solis irradiat
Et nox superne excitat,
Ut ad praemissa spicula
Mentis bibamus pocula.

2. Solemne festum gerimus,
Quo jubilare possumus,
Et nos docent mysteria,
Quae ita facta cernimus.

3. Mentis leventur lumina,
Mentis calescant intima,
Et a superna gratia
Donentur nobis flumina,

4. Quae satiant interius
Fecundantque exterius;
Mariae venter fluminum
Vasque supernum luminum.

5. Praesenti festo funditur,
Sed non minus concluditur,
Cantavit nobis praevius
Praevisione spiritus

6. Magnificat medullitus,
Quod decantavit protinus
Christo beata filio,
Qui regnat sine termino.

Brev. ms. Servorum BMV. Venet. anni 1473. Cod. Oxonien. Douce 314. A. — Brev. Humiliatorum imp. Mediolani 1483. B. — 1, 3 specula AB. — 3, 3 Et ad superna B. — 4, 3 Maria AB; venter B; fluvium B.

98. De Compassione BMV.

Ad Vesp. et Noct.

1. Christe, salvator unice,
Carnem sumens de virgine,
Ut solveres a crimine
Mundum sacrato sanguine.

2. Amore virgo tenera
Conversa stat ad filium,
Mortis poenas, supplicia
Considerat et vulnerum.

3. Innocentiae conscia
De morte dolet filii,
Redemptionis credula
Salute gaudet proximi.

4. Stat juxta crucem inclita
Videns poenarum genera,
Plorat, trahit suspiria,
Cancellat manus anxia.

5. Amor incomparabilis
Poenam doloris aggravat,
Merces remediabilis
Languorem mentis temperat.

6. Maria clemens, adjuva
Compatientes filio,
Culpa jacentes subleva
Gementes in exsilio.

7. Virginis unigenito,
Qui nos redemit sanguine,
Patri sit et paraclito
Laus, honor omni tempore.

Brev. ms. Hildesiense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 180. A. — Brev. Goslariense imp. Halberstadii 1525. B.

99. De Compassione BMV.

Ad Laudes.

1. Hora noctis consurgite,
Dum Christus homo capitur,
Vota, voces erigite
Cum matre, quae compatitur.

2. Castae parentis viscera
Poena torquentur aspera,
Dum illum, quem conceperat
Verbo, perversi verberant.

3. In cruce dum extenditur,
Videns mater, quod moritur,
Nullus dolor amarior,
Nam nulla proles carior.

4. Penetrat matris viscera
Vox filii tam aspera,
Dum clamans tradit spiritum,
Mundum reformans perditum.

5. Crucifixo nos doceat
Benigna mater compati,
Ut os, lingua non taceat
Sed laude sonet perpeti.

6. Crucifixe, nos merito
Tuae matris custodias,
Solvas peccati debito,
Consortes regni facias.

Brev. ms. Hildesiense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 180.

100. De Compassione BMV.

Ad Completorium.

1. Multo lassati crimine
Pie rogamus, Domine,
Patri sacrorum vulnerum
Pro nobis offer poculum.

2. Tua placata gratia
Sanctorum orant agmina,
Si te offensum praevidet,
Coelestis ordo concitet.

3. Maria virgo, adspice,
Reorum preces suscipe,
Peccata jam praeterita
Remitti nobis impetra.

4. Spes vitae per te rediit,
Quam peccans Adam abstulit,
Nobiscum tuis precibus
Propitietur Dominus.

5. Ob tuum, virgo, gemitum
Exaudi voces supplicum,
Amari luctus copia
Vetentur nobis noxia.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui passus es pro homine,
Redemptus a supplicio
Novo datus sarcophago.

Brev. ms. Zutphaniense saec. 15. Cod. Bollandian. s. n. A. — Brev. Sleswicense imp. Sleswici 1512. B.

101. In Transfixione BMV.

Ad Vesperas.

1. Virginis alto
Turba fidelis
Canat infixum
Corde dolorem,
Quem tibi, mater,
Pressit acerba
Passio nati.

2. Tua transfixit
Viscera culter,
Cutis incisor
Pueri Christi,
Qui fuit omni
Crimine liber
Solus in aevo.

3. Quando futurum
Simeon justus
Cecinit nati
Flebile funus,
Tua divisit
Gladius illic
Intima cordis.

4. Valde fuisti
Pressa dolore,
Puerum quando
Moesta requiris
Inscia sortis
Triduo sacra
Urbe relictum.

5. Tacuit nomen
Dulce parentis
Dominus tradens
Famulo matrem,
Verba fuerunt
Nuntia tibi
Mortis amarae.

6. Gloria patri
Simul et proli,
Quem coaequalem
Spirat uterque,
Sit decus illi,
Qui deus unus
Cuncta gubernat.

Brev. Ordinis ss. Trinitatis imp. Valentiae 1519.

102. In Transfixione BMV.

Ad Nocturnum.

1. O virgo clementissima,
Adesto nostris precibus,
Devoti cujus hodie
Transfixionem colimus.

2. Cum natus ad supplicium
Crucem portat in humeris,
Moles illius ponderis
Tua premit praecordia.

3. Felle potatur horrido,
Aceto, myrrha filius,
Illam amaram speciem
Tuus gustavit spiritus.

4. Tuam transfixit animam
Illa crudelis lancea,
Qua Christi latus perforat
In cruce miles impius.

5. Dum inclinato capite
Patri commendat spiritum,
Ecclipsim vitae pateris
Orbata tanto lumine.

6. O personalis trinitas,
Substantialis unitas,
Da nos consortes effici
Transfixionis virginis.

Brev. Ordinis ss. Trinitatis imp. Valentiae 1519.

103. In Lamentatione BMV.

1. Lauda, mater ecclesia,
Lauda Christi clementiam,
Qui suae dignae virginis
Matris pellit tristitiam.

2. Maria, mater Domini,
Repleta jam moestitia
Cernensque poenas filii
In crucis vehementia.

3. Dolent materna viscera,
Condolent pontus, aethera,
Cernentes regem gloriae
In cruce contumeliae.

4. Ni sciret vitae medicum
Gentis ferre antidotum,
Ut a morbo multiplici
Poenis curetur medici,

5. Deficeret moestitia,
Sed rediit fiducia;
Ab ipsa fauce Tartari
Redire ad vitae limina

6. Surgentem cum victoria
Jesum credit ab inferis,
Cum luctu miscens gaudia,
Secreta noscens foederis.

7. Uni Deo sit gloria
Pro multiformi gratia,
Qui matris piae viscera
Confortat in tristitia.

Brev. ms. S. Mariae apud Ressam anni 1601. Cod. Berolinen. VIII^c. 120. — 5, 2 Sed reddidit Hs.

104. De Compassione BMV.

Ad Vesperas.

1. Maria mater doluit,
Dum Simeon commonuit
Diro figendam gladio,
Te laudamus cum gaudio.

2. Aegyptum mater adiit
Natum secum suscipiens,
Judaeae sceptra timuit
Herodis iram fugiens.

3. Aetate Christi tenera
Jesum amisit querula,
Vera fudit suspiria
Corde materno saucia.

4. Damnatum morte filium,
Flagris collisum Dominum,
Caput spinis jam horridum
Flesti sub cruce torridum.

5. Cum dixit unigenitus:
Nunc ecce tuus filius,
Tunc consummatis omnibus
Redit ad patrem spiritus.

6. Plangenti tibi traditur
Jesus cruce depositus,
Transfixum cor ostenditur,
Tuis dum datur gremiis.

7. Sepulchro dum reconditur,
Mariae mens percellitur,
Fidelis plebs reficitur,
Dum planctu tuo roditur.

8. Salve, mater, spes unica
Hoc incolatus tempore,
Memento flentis filii
Damna nostri exsilii.

9. Te, summa Deus trinitas,
Te collaudamus, unitas,
Mariae per suspiria
Tu salva nos per saecula.

Brev. Ultrajectinum imp. Gudae 1508.

105. De Compassione BMV.

Ad Laudes.

1. Mariae pia viscera,
Septenis poenis lacera,
Regis, legis tu conscia
Fuge, luge consilia.

2. Veris quaeris gemitibus
Secta, tecta singultibus,
Jesum laesum, jam lividum
Signo, ligno fles subditum.

3. Cruci truci fles filium
Fixum, nixum, jam mortuum,
Sero vero in gremium
Captas aptasque rigidum.

4. Tetrae petrae includitur,
Cultus multus tribuitur,
Flentes mentes considera,
Igne digne nos libera.

5. Melos caelos exsuperet,
Gnato nato confederet,
Patri, matri sit gloria,
Dono bono victoria.

Brev. Ultrajectinum imp. Gudae 1508.

106. De Compassione BMV.

Ad Vesperas.

1. Mentes juvet fidelium
Dolores et suspirium
Matris Christi revolvere
Cum gratiarum munere.

2. Casta parentis viscera
Poena torquentur aspera,
Dum illum, quem genuerant,
Virgis perversi verberant.

3. Jesum ligant crudeliter,
Caedunt, cruentant acriter
Et ejus matris maximae
Sic augentur tristitiae.

4. Quae virgo Dei filium
Genuerat puerpera,
Stat gemens ad supplicium
Cernendo crucem misera.

5. Tantum sibi compatitur,
Quod fere secum moritur,
Nullus dolor amarior,
Nam nulla proles carior

6. Auxit dolores filii
Matris dolor et auctus est
Matris dolor opprobriis,
Quae cum poenis perpessus est.

7. Cuncti Mariae servuli,
Cultores verae fidei,
Jesum occisum colite
Et cum Maria plangite.

8. Sit honor, laus, devotio
Jesu, virginis filio,
Qui matris suae lacrimis
Vitam largiatur nobis.

Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Parisien. 1313. A. — Brev. Praedicatorum imp. Venetiis 1514. B. — 6, 4 cum fehlt B. — Ein kürzerer und sehr abweichender Hymnus, der mit diesem die Strophen 1, 2 und 5 gemeinsam hat, findet sich aus dem Brev. Strengnense (Holmiae 1495) bei Klemming, Piae Cantiones II, p. 184 sq. Vgl. auch Mone Nr. 439. in der Str. 2 und 3 dieses Liedes enthalten sind. Bei solchem Durcheinander ist es wohl nicht möglich, die ursprüngliche Form dieses wie der folgenden Hymnen festzustellen.

107. De Compassione BMV.

Ad Nocturnum.

1. O gloriosa Domina,
Cum Judaeorum agmina
Videres Christum ducere,
Cor tuum coepit tremere.

2. Alta ducens suspiria
Tu sequebaris anxia,
In fletibus exuberans,
Ad ipsum usque properans.

3. Pastorem dum percutiunt,
Dispersae oves fugiunt,
Tu vero cum discipulo
Appropinquas patibulo.

4. Fons vitae siti aruit,
Qui potum vitae tribuit,
Et fel pro favo redditur,
Dum de siti conqueritur.

5. Qui vere lympha triplici
Fletu, sudore, sanguine
Mundavit nos multiplici
Coinquinatos crimine.

6. O quam praedigni rivuli
In cruce Christi sanguinis
Et quos fuderunt oculi
Sub cruce matris virginis.

7. Sit honor, laus, devotio.

Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Parisien. 1313. A. — Brev. Praedicatorum imp. Venetiis 1514. B. — Brev. Fontebraldense imp. Parisiis 1514. C. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. D. — 2, 3 exsuperans D. — 3, 4 Appropinquans D. — 5, 1 O vere lympha C. — Nach Str. 4 schiebt C ein: Auxit dolores filii etc. vgl. die vorige Nr. Str. 6. — Nach Str. 6 schiebt D ein: Cuncti Mariae servuli etc., vgl. ebenda Str. 7.

108. De Compassione BMV.

Ad Laudes.

1. Condolentes moeroribus
Mariae matris virginis
Jungamus laudes fletibus
Ad laudem sui nominis.

2. Pensemus matris servuli
Spinas cordis acerrimas,
Dum vidit corpus filii
Poenas pati quam plurimas.

3. Sputa, flagella, lancea,
Mucro, corona spinea,
Clavi, probra, crux, verbera,
Fel, unda, mors et vulnera.

4. Haec vidit suo filio
Parari cum ludibrio,
Qui caritate venerat
Salvare, quod perierat.

5. Pensemus, quid perpenderet
Adstans cruci puerpera,
Dum testamentum conderet
Christus in vitae vespera.

6. Matrem piam discipulo,
Patri commendat spiritum,
Aceti sumpto poculo
Carnis exsolvit debitum.

7. Sit honor, laus, devotio.

Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Parisien. 1313. A. — Brev. Praedicatorum imp. Venetiis 1514. B. — Brev. Fontrebaldense imp. Parisiis 1514. C. — 3, 4 statt vulnera wieder verbera B. — Ein Lied gleichen Anfangs von 4 Strophen (aus unserem die Str. 1, 5 und 6) bietet Klemming l. c. p. 190 sq. aus dem gleichen Brevier. C, das neun Strophen zählt, vermischt mit diesem Teile des vorhergehenden Hymnus. Zwischen Str. 2 und 3 unseres schiebt es Str. 2 und 3 jenes Liedes ein. — 3, 1 Post haec et sputa, lancea C. — Nach Str. 4 folgt Str. 5 der vorhergehenden Nummer; Str. 5 fehlt und auf Str. 6 folgt als Schlufs:

Maria, lacrimis tuis
Fac nos lavare (sic) sordibus,
Ut post dies vitae brevis
Laetemur in coelestibus.

109. De Gaudiis BMV.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Devoto laudis cantico,
Pangamus septem gaudia
Ex more docti mystico.

2. A patre unigenitus
Matris fecundans uterum,
Praenuntiatus coelitus,
Conditor alme siderum.

3. Verbum supernum prodiens
De te nascendo, femina,
Vitam est mundo largiens,
O gloriosa domina.

4. Deus, tuorum militum
Sumis dona trifarie,
Sed fugas orbi deditum,
Hostis Herodes impie.

5. Jesu, nostra redemptio,
Tollis surgendo gemitus,
Ut grata sit devotio
Veni, creator spiritus.

6. A solus ortus cardine
Collaudetur Christifera,
Nobis dentur cum virgine
Aeterna Christi munera.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. — 2, 1 A patris. — 3, 3 es mundo.

110. De Gaudiis BMV.

Ad Laudes.

1. Magnae dies laetitiae
Adest sacratae virginis,
Quam matris dat familiae
Consors paterni luminis.

2. Aurora lucis rutilat,
Veri solis praenuntia,
Matrique Dei jubilat
Aeterna coeli gloria.

3. Rerum creator optime,
Per matrem mundum visitas,
Nos a peccatis erue,
O lux, beata trinitas.

4. Impleta gaudent viscera
Nunc exsultantis populi
De virgine puerpera,
Jesu, salvator saeculi.

5. Exsultet coelum laudibus
In Mariae laetitia,
Cujus donentur precibus
Beata nobis gaudia.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535.

111. De Gaudiis BMV.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet terra gaudiis
Pro tam laetis rumoribus,
Pro Gabrielis nuntiis.

2. Virgo per aurem concipit
Obumbrata altissimo
Fortem, qui mundum eripit
A tyranno durissimo.

3. Gaudet virgo salutata
Per cognatam Elisabeth,
Per quam est magnificata
Et gaudium matris habet.

4. Gaudet, cum Christus nascitur
Et pastores adveniunt,
Videntes, quod involvitur
Pannis, qui vix sufficiunt.

5. Tria magorum munera
Adorantium filium
Post tam longa itinera
Virginis augent gaudium.

6. Dum in templo praesentatur
Simeoni prophetanti,
Gaudium accumulatur
Matri Deum bajulanti.

7. Regressis de exsilio
Mortuis persequentibus
Fit gaudii occasio
In Nazareth manentibus.

8. Mater tristis pro perdito
Nato tandem gratulatur
Inter doctores cognito,
Ubi legem meditatur.

9. Dum convivae laetabantur
Aqua in vinum conversa,
Mariae jucundabantur
Viscera gaudio mersa.

10. Dum Christus turbam satiat
Et corruscat miraculis,
Quis hanc gaudere nesciat
Pro portentis tam patulis.

11. Gaudet mater, dum patitur
Vita pro triumpho mortis,
Dum resurgens revertitur
Victor et praedator fortis.

12. Quantum gaudet, dum ascendit
Scandens ad patris dexteram
Natus, qui nunquam offendit
Nec rem egit mortiferam.

13. Pro missione spiritus
In matrem et discipulos
Decet gaudere coelitus
Tam dominam quam servulos.

14. Gloria sit trinitati,
Quae assumpsit ad aethera
Matrem incontaminati
Regnantem super sidera.

Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515.

112. De Gaudiis BMV.

Ad Laudes.

1. O gloriosa domina,
Cum facta es puerpera,
Qui coeli fecit culmina,
Tua subintrat viscera.

2. Cum gigas ex te nascitur
Intemerata virgine,
A cunctis benedicitur,
Gloria tibi, Domine.

3. Ad dextram patris residens
Compellit matrem gaudere
Post dolorosum accidens,
Quod habuit sustinere.

4. Prae angelis exaltata,
Innixa super dilectum,
Cum corpore suscitata
Gaudium habet perfectum.

5. Gloria unigenito,
Matri atque trinitati,
Danti virginis merito
Tot gaudia causa nati.

Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515.

113. In Assumptione BMV.

1. Salve, matrum sublimitas
Cum virginali gloria,
Te praeelegit trinitas
Creans et regens omnia.

2. Salve, regina gloriae,
Honor coelestis curiae,
Quae salva pudicitia
Christum paris cum gloria.

3. Sicut matris et virginis
Est in te nupta unio,
Ita Dei et hominis
Mirabilis connexio.

4. Ibi scribunt praeconia
Gabrielis alloquia,
Partu cantus coelestium,
Virgo post puerperium.

5. Mater, virgo, puerpera,
Assumpta super sidera,
Amplexa Christi dextera,
Excusa nostra scelera.

6. Post cursum hujus stadii
Vitam perennis bravii
Nobis ut donet filius,
Tuus Jesus propitius.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine etc.

Pros. et. hymn. ms. Marchianen. saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 2, 4 parit Hs. — 3, 4 commercio.

114. In Recollectione festorum BMV.
Ad Vesperas.

1. Gaude, redempta plebsque coelicola,
Festa Mariae jubila voce,
Mente tripudia, cantica psalle.
2. Nube depulsa angelus nuntiat
Ortum aurorae, lucifer splendet,
Genitrix exsurgit datura solem.
3. Ad quam desuper archangelum mittit
Salus hominis, pergit ad anum
Puella gravida obsecutura.
4. Virgo pudica manibus attollit
Prolem ad aram, praemia coeli
Suprema recipit virgula fumi.
5. Gloriam trinae monadi canamus
Corde devoto, patri et nato
Nec non paraclito omne per aevum.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 884. A. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. B. — Brev. S. Gudilae imp. Parisiis 1516. C. — 4, 2 ad auram C.

115. In Recollectione festorum BMV.
Ad Laudes.

1. Nuntiat angelus virginis ortum,
Creduli parentes fiunt fecundi,
Mox Anna concipit, parit Mariam.
2. Mulier vetula sed nova mater,
Avia Domino jure naturae,
Hujus et filia mater intacta.
3. Humilis ancilla nuntio credit,
Tristi laetitiam tribuit mundo,
Vitae medicinam mortuis affert.
4. Exsultat spiritus, pergit ad alta,
Dominum inclusum miles adorat,
Ipsum patriarcham lumen illustrat.
5. Felices parentes vocis et verbi,
Dulcia oscula, dulces amplexus,
Gratia dulcior, gaudia pura.

6. Observat mandatum lege soluta,
Redemptorem mundi sistit in templo,
Simeon exsultans suscipit illum.
7. Filius honorat matrem in coelis
Et super angelos ipsam coronat,
Nobis precantibus propitietur.
8. Sit patri supremo, parili proli,
Sancto paraclito virtus et honor,
Ipse est Dominus trinus et unus.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 884. A. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. B. — Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. Parisiis 1516. C. — 4, 3 lumine C. — Ad Matutinum C.

III.

DE SANCTIS.

116. De sancto Achatio.

1. Martyrum dena milia,
   Qui coelos per exsilia
   Ascendistis ut lilia,
   Ferte nobis auxilia.

2. Quos insanus Adrianus
   Aliis cum sex regibus
   Vult perire aut servire
   Daemoniorum legibus.

3. Baptizati, confirmati
   Spernunt Deos gentilium
   Et parati magis pati
   Sunt propter Dei filium.

4. Flagellantur, cruciantur
   Et mactantur cum gladio,
   Terrae motus totus notus
   Fit, sol privatur radio.

5. In amara crucis ara
   Erant in visu hominum,
   Pro salute nostra tute
   Sic exorabant Dominum:

6. Omni genti recolenti
   Nostrae mortis supplicium
   Da virtutem, da salutem
   Cum praemio felicium.

7. Patri, nato laus beato
   Sancto sit cum spiramine,
   Deus fortis nostrae sortis
   Sit tutor in examine.

Brev. ms. S. Martini Embricen. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 22. A. — Brev. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 7. B. — Brev. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Treviren. 439. C. — Brev. Trevirense imp. Basileae 1502. D. — 2, 1 Quod insanus A. — 2, 3 perire et servire AB, et servire et subire C.

117. De sancto Adriano.

1. Jucunda terris gaudia
   Reducit haec lux annua
   Adriani clarissima
   Repraesentans solemnia.

2. Qui spe coelestis patriae
   Sacro repletus munere
   Contra regem perfidiae
   Pugnavit armatus fide.

3. Crudelis rex et impius
   Promissis et terroribus,
   Minis, tormentis gravibus
   Urgebat negare Christum.

4. At Christi fortis athleta
   Jussa recusans impia
   Tormenta nimis aspera
   Excepit patientia.

5. Vitae perennis avidus,
   Sui cruoris prodigus,
   Velox ad palmae praemium
   Cucurrit per martyrium.

6. Tanti victor certaminis
   Conscendit ad sedem Dei
   Stola fulgens purpurea,
   Victrici comptus laurea.

7. O coeli felix incola,
Adriane, nos adjuva
Te cordis affectu et voce
Nos obsecrantes respice.

8. Te pro nostris criminibus
Orantem audiat Deus,
De cujus habes munere,
Ut fiat, quod vis poscere.

9. Hoc det pater et filius
Paraclitusque spiritus,
Ut pro nostris piaculis
Sis semper exorabilis.

Diurn. ms. Gerardimontanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 8910. A. — Psalt. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 34. B. — Brev. ms. S. Sepulchri Cameracen. saec. 15. Cod. Cameracen. 102. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remen. s. n. D. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. E. — 5, 3 palmae meritum E. — 6, 3 Stella fulgens E. — 8, 1 Ut pro nostris E. — Str. 1—5 ad Nocturn. 6—8 ad Laudes D, das Ganze ad Vesp. ABCE.

118. De sancta Agatha.

Ad Vesperas.

1. Corde vero jucundemur
Virginis in filio,
Recensito gratulemur
Virginis martyrio,
Laudis hymnum modulemur
Solemni tripudio.

2. Agatham Deo dicatam
Judex Affrodisiae
Mulieri commendatam,
Cui nomen filiae,
Hanc sibi per has temptantem
Subdi jubet impie.

3. Sed mens ejus solidata
Promissis non flectitur,
In Christo Jesu fundata
Minis non dejicitur,
Sicque virgo Deo grata
Carcere recluditur.

4. Post haec Deo venerari
Virgo sancta cogitur,
Sed hos illa detestari
Tota fide nititur,
In mamilla cruciari
Sic demum praecipitur.

5. Christus igitur nostrorum
Hujus prece sedula
Deprecemur peccatorum
Ut relaxet vincula
Nosque faciat sanctorum
Concives in saecula.

Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Archiv. Grandaven. 100.

119. De sancta Agatha.

Ad Laudes.

1. Agathes hinc ab humano
Seclusa solatio
Mox jubetur a profano,
Iniquo et impio
Consulari Quintiano
Affici jejunio.

2. Quam confortans consolatur
Christus per apostolum,
Luce coeli perlustratur
Carceris ergastulum,
Et mamilla reparatur
Per ejus oraculum.

3. Tandem fieri mandatur,
Virgo quo projicitur,
Ignis, sed mox superatur
Flammaque dividitur,
Et, a quibus inflammatur,
Super hos revertitur.

4. Sparsis testulis et igne
A ministris sceleris
Hinc pertrahitur indigne,
Intrat domum carceris,
Benedicit Deo digne,
Spiritum dat superis.

5. Ergo summae majestati
Jubilantes pariter
Hymnizemus trinitati
Psallentes alacriter
Hymnum laudis unitati
Nunc et aeternaliter.

Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Archiv. Gaudaven. 100.

120. De sancto Agilolpho.

1. O supreme tui rex Agilolphi
Nos reddas hilares festa colentes
Dans ejus meritis gaudia nobis.

2. Hic mundi pelagus te duce tutus
Armatum rapidis transiit undis
Vincens purpurea sanguinis unda.

3. Ad cujus tumulum dulce canorum
Voces angelicae personuere,
Fulsit multimodis gloria signis.

4. Ora pro famulis tibi devotis
Et coram judice veniam posce,
Ne nos judicio damnet extremo.

5. Trinitati decus, honor et virtus,
Inseparabili laus unitati,
Consors imperium omne per aevum.

Antiph. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1477. Cod. Semin. Colonien. 5. A. — Antiph. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1477. Cod. Semin. Colonien. 5a. B. — Psalt. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1542. Cod. Semin. Colonien. 52. C. — Antiph. ms. S. Mariae ad Gradus saec. 15. Cod. S. Georgii Colonien. s. n. D.

121. De sancta Agnete.

1. Agnes, virtutum cellula,
Placens Deo puellula,
Flagrat amore Domini
Nec nubere vult homini.

2. Quae proco cum muneribus
Contempto, dum nil agitur,
Inducta lupanaribus
Capillis nuda tegitur.

3. Per angelum cum lumine
Munitur Dei famula,
Quod pavefacta numine
Juventa cedit tremula.

4. Hinc martyr Agna ducitur
Et ignibus injicitur,
Quibus non usta gladio
De mundi migrat stadio.

5. Mox virginum cum coetibus
Agnum secuta niveum
Suos arcet a fletibus
Et incitat ad gaudium.

6. Sit Deo patri gloria,
Sit nato, sit paraclito
Agnetis pro victoria
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Aquisgranense saec. 13. Cod. Capit. Aquisgranen. s. n. add. saec. 14. in. A. — Grad. ms. Aquisgranense saec. 13. Cod. Arenbergen. 9. add. saec. 14. B. — Brev. Trajectense imp. Coloniae 1517. C. — 5, 1 Mox virgo cum C.

122. De sancta Agnete.

1. Felix adest solemnitas,
Felici sub martyrio
Agnetis qua virginitas
Coeli sacratur solio.

2. Exsuperat Paschasium
Resuscitato funere,
Lupanar fit sacrarium
Ejus pro sancto munere.

3. Coelorum tandem hostia
Decore transit niveo
Agnes, martyr egregia,
Sanctorum sita cuneo.

4. Jesu, corona virginum,
Donator ultra merita,
Per Agnetis martyria
Dimitte nobis debita.

5. Trino Deo sit gloria,
Patri, prolique flamini
Qui mala solvens omnia
Jungat Agnetis agmini.

Brev. ms. Praedicat. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007.

123. De sancta Agnete.

1. Agnes ecce progreditur
Agnoque sponso jungitur,
Cujus ingressa thalamum
Nardi profudit balsamum.

2. Agnetis ergo laudibus
Corde simul et vocibus
Insistamus alacriter
Concinentes solemniter.

3. Agneti cantant virgines
Ac innocentum ordines
Per castitatis lilium
Agnum sequentes praevium.

4. Agnetem color roseus
Exornat, dum sanguineus
In guttur ensis stringitur,
Pro morte vita redditur.

5. Agnes pia, nunc jubilas
In gaudio, quo rutilas,
Rosa simul ac lilio
Dei conjuncta filio.

6. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Psalt. ms. S. Agnetis Treviren. saec. 15. Cod. Treviren. 430.

124. De sancto Albano.

1. Aeterne rector omnium,
Spes vitaque fidelium,
Audi canentes parvulos
Laudes Albani martyris.

2. Hymnis sacri pugnas viri,
Labores et insignia
Resultat haec celebritas
Hic cum caterva cernua.

3. Hic namque cosmi prospera
Praesentis ecce gaudia
Caenosa justus approbans
Cepit polorum gaudia.

4. Poenas crucis qui pertulit
Et damna mortis sustulit,
Vitam rubro cum sanguine
Fundens adit coelestia.

5. Tuam, Albane, nos servuli
Per passionem poscimus,
Ut nostra semper crimina
Solvas precum juvamine.

6. Audi benigne supplices,
Fundas preces et perpetes.
Rector poli quo porrigat,
Quod quisque nostrum postulat.

7. Clemens prece reposcimus,
Rex Christe nunc piissime,
Ut hoc triumpho martyris
Culpae naevos solvas dulis.

8. Sit trinitati gloria,
Virtus, honor, victoria,
Laus, splendor et potentia
Per saeculorum saecula.

R̸ Rerum benigne rector omne per aevum,
Clemens tuere nos hic et perenniter.

Trop. ms. Sedunense anni fere 970. Cod. Londinen. 19768. — Die Aufschrift: Versus sancti Albani, der nach jeder Strophe wiederkehrende Rundreim, sowie die Stellung im Troparium kennzeichnen den Prozessionshymnus. — 3, 4 Coepit Hs. — 7, 4 dulis (δούλοις).

125. De sancto Albino.

Ad Vesperas.

1. Deus, sacrator corporum
Clarusque nitor mentium,
Fac nos piato pectore
Laudes tuas depromere.

2. Fac candidatos moribus
Tibi, pater, placentibus
Hujus diei celebri
Festivitate perfrui.

3. Quam decoravit transitu,
Auctus supernis coetibus,
Albinus, almus pontifex,
Sancta decens albedine.

4. Hic praesidens ecclesiae
Tuo benigno munere
Andegavinis civibus
Fuit patronus inclitus.

5. Sermone, signis, actibus
Praebens iter sequacibus,
Quo tenderent ad coelicam
Se praeviante patriam.

6. Cujus conceptus manibus
Inter beatos spiritus
Nunc gaudet et jugem tuae
Decantat hymnum gloriae.

7. Deo patri et filio
Cum spiritu paraclito
Aeterna laus et gloria
Immensa sit per saecula.

Brev. S. Albini Andegavensis imp. Andegavi 1531.

126. De sancto Albino.

Ad Laudes.

1. Albine, doctor optime,
Tuos alumnos respice
Et supplici precamine
Peccata plebis dilue.

2. Cui constitutus gratia
Summi patris familias
Prudens minister strenua
Es functus oeconomia.

3. Ut vita praesens exstitit
Agon laborque pervigil,
Cum duplicato foenore
Dei talenta spargere:

4. Sic jam beatus maximo
Fidelitatis praemio,
Ingressus es cum gaudia
Feliciter perennia.

5. Pio tibi suffragio
Nos junge culpis liberos,
Ut filiorum sanctitas
Patris perornet gloriam.

6. Deo patri et filio
Cum spiritu paraclito
Aeterna laus et gloria
Immensa sit per saecula.

Brev. ms. S. Albini Adegavensis saec. 15. ex. Cod. Andegaven. 108. A. — Brev. S. Albini imp. Andegavi 1531. B.

127. In Translatione s. Albini.

Ad Vesperas.

1. Sancte sanctorum, Deus, hanc catervam
Visita clemens tibi congregatam,
Patris Albini meritis dicata
Festa colentem.

2. Qui fuit morum speculum bonorum,
Cujus exemplis cluit omnis orbis
Luce diffusa bonitatis ejus
Irradiatus.

3. Andegavorum pater atque praesul
Factus adjunxit decori nitorem,
Gratia nomen, meritis honorem
Condecorando.

4. Nunc beatorum comes angelorum
Gaudet in coelis sine fine felix,
Perpeti festo fruitur vacatque
Jugibus hymnis.

5. Hujus ut prece nobis largiaris
Sobriam vitam, humilem, pudicam
Pace florentem, pietate dulcem,
Christe, precamur.

6. Laus, salus, virtus, honor et potestas,
Trinitas simplex, tibi sit perennis,
Atque nobiscum tua sit per omne
Gratia saeclum.

Brev. ms. S. Albini Andegavensis saec. 15. ex. Cod. Andegaven. 108. A. — Brev. S. Albini imp. Andegavi 1531. B.

128. De sancta Aldegunde.

Ad Vesperas.

1. Plebs catholica, laetare
In Aldegundis orgio,
Quae, quantum sit stirpis clarae,
Satis claret Melbodio.

2. Haec in aetate tenera
Coelestem sponsum sitiens,
Plus adversa quam prospera
More justorum cupiens.

3. Coelesti desiderio
Fervens fugam arripuit,
Sambram sicco vestigio
Transire laeta meruit.

4. Dum praesules almificae
Peplum dicabant incliti,
Hoc columba mirifice
Ejus imponit capiti.

5. Haec orationis causa
Templum adire studuit
Sororque, sed porta clausa
Harum fide clam patuit.

6. O virgo devotissima,
Choris conjuncta virginum,
Tua prece sanctissima
Nobis placato Dominum.

7. Deo patri sit gloria
Spirituique filio,
Qui det cum sanctis praemia
Nobis in coeli gaudio.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. — 5, 4 fides. — 7, 2 et filio.

129. De sancta Aldegunde.

Ad Nocturnum.

1. Eructat vix verbum bonum
Cor loquentis humanitus,
Ergo, septiforme donum,
Veni, creator spiritus.

2. Melbodenses jure plaudant,
Solemnitati consonat,
Dum filiae matrem laudant,
Vox clara, ecce, intonat.

3. In excelsis de profundis
Translata cum virginibus
Primo vacat Aldegundis,
Coelum exsultet laudibus.

4. Exemplar poenitentium
Carnis calcato vitio
Te potitur in praemium,
Jesu, nostra redemptio.

5. In conflictu mundi fortes
Esse per ejus meritum
Mereamur et consortes,
Deus, tuorum militum.

6. Ut post mundi dispendium
Insultus atque taedia
Succedant in stipendium
Beata nobis gaudia.

7. Patri, nato, spiritui
Decus, honor, imperium
Nunc et semper, sicut fuit
Primo dierum omnium.

Brev. ms. S. Aldegundis Malbodien. saec. 14. Cod. Cameracen. 129. A. — Brev. ms. S. Aldegundis saec. 15. Cod. Cameracen. 95. B. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. C.

130. De sancta Aldegunde.

Ad Laudes.

1. Jubilemus Christo soli,
Quem jam in patris dextera,
Aldegundem scimus coli,
Quem terra, pontus, aethera.

2. Dum mnas quondam multiplicat
Ducens vitam spiritalem,
Te sibi jure vendicat,
Urbs beata Hierusalem.

3. Peplum revexit spiritus
In columbina specie
A te transmissus coelitus,
Magnae Deus potentiae.

4. Probant aqua, vinum, ignis,
Multiforme miraculum,
Quantis adhuc fulget signis,
Agnoscat omne saeculum.

5. Ob hoc per ejus merita
Promulgata divinitus
Peccati laxa debita
Nunc sancte nobis spiritus.

6. Suspirantes ad gloriam,
Jam caritate fervidi,
Invitemur per gratiam
Ad coenam agni providi.

7. Patri, nato, spiritui.

Brev. ms. S. Aldegundis saec. 14. Cod. Cameracen. 129. A. — Brev. ms. S. Aldegundis saec. 15. Cod. Cameracen. 95. B. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. C. — 1, 2 Qui jam B. — 1, 3 Aldegunde A; Aldegundis B. — 2, 1 Divinas qui quondam multiplicat B. — 2, 3 Se sibi A; jure benedicat B. — 3, 1 Populum revexit B, revixit C.

131. De sancta Amalberga.

Ad Vesperas.

1. Agnum sponsum virgineum
Rogemus unanimes,
Ut nostra roret pectora
Superno spiramine
In explicandis laudibus
Amalbergae virginis.

2. A magnis traxit regibus
Venam clari sanguinis,
Sed clariorem reddidit
Virtutum insignibus,
Quod claret in miraculo
Restituti brachii.

3. Phalanx fugatur daemonum
ad occursum virginis,
Piscis in sicco palpitat,
hoc ingens miraculum,
Rorante mundo pluvia
sudum sedat aeris.

4. Hinc contemptis sponsalibus
Caroli clarissimi
Ipsius ob tyrannidem
passa est martyrium,
Quam Christus, sponsus virginum,
fovens sanat sauciam.

5. Aegros saluti reddidit
vocis medicamine,
Nam caecus ad lumen redit,
claudus jam rectus salit,
Largam medelam sentiunt,
qui salute indigent.

6. Multis claram virtutibus
coeli cives visitant,
Ut Deo cara tilia
poli petat gaudia,
Quo nos tecum fac scandere,
virgo felicissima.

7. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253. — 3, 6 sudo sedet Hs., l. cedit? — 4, 6 sanavit Hs.

132. De sancta Amalberga.

Ad Nocturnum.

1. Claris psallendo vocibus
Hymnum canamus Domino
In Amalbergae beatae
Gaudentes solemnitate.

2. Regio alta pabulo.
Nobili lacte potata,
Pullulans in infantia
Sanctitate gloriosa.

3. Dilecta mundali regi,
Plus polorum cara regi,
Unde vivens feliciter
Triumphat in coelo semper.

4. O benigna Amalberga,
Audire nostros dignare
In tuo melos honore
Ac pro nobis intercede.

5. Juncta choris angelicis
Nostris miserere culpis,
Jugi prece nos conserva
Ac te colentes adjuva.

6. Gloriam patri psallamus
Ejusque soli filio
Atque spiritui sancto
Nunc et omne per saeculum.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253.

133. De sancto Andrea.

Ad Vesperas.

1. Summi regis potentia
Cuncta disponens saecula
Divina spargit munera
Credentium per pectora.

2. Quem postulemus supplices,
Ut nos visitet desides,
Quo simus apti capere
Donum supernae gratiae.

3. Cujus nitoris schemate
Ornati decentissime
Laudes promamus inclitas
Andreae sancto debitas.

4. Qui per crucis patibulum
Pervenit ad aethereum
Excelsi throni thalamum
Sanctorum consors civium.

5. Andrea, Christi famule,
Nostros clamores suscipe
Et tuis sacris precibus
Munda nos culpis omnibus.

6. Ut luce spiritalium
Resplendentes charismatum
In corde simus sobrii,
In carne semper liberi.

7. Tuoque nos precamine
Fac summa coeli scandere,
Quo valeamus cernere
Jesum benignum sedule.

8. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisien. 1256. A. — Brev. ms. Lingonense saec. 12. Cod. Trecen. 807. B. — Brev. ms. Majoris monasterii saec. 13. Cod. Turonen. 153. C. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecen. 1975. D. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. E. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. F. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Bruxellen. 5155. G. — Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Salmurien. 245. H. — Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani saec. 15. Cod. Turonen. 152. I. — Brev. ms. S. Michaelis Burdigalen. saec. 15. Cod. Burdigalen. 86. K. — Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. L. — Brev. ms. S. Martini Turonen. saec. 15. Cod. Turonen. 150. M. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisien. 1273. N. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII 24. O. — Brev. Majoris Monasterii imp. Turonibus 1535. P. — Brev. S. Albini Andegaven. imp. Andegavi 1531. Q. — Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. R. — 1, 1 regi N; clementia R. — 1, 4 in pectora NO.

134. De sancta Anna.

1. Festum nunc celebre, genitrix hodie
Mariae virginis jungitur superis,
Exsultant angeli, laudant archangeli,
Sanctorum chorus jubilat.

2. Tendit ad patriam, tendit ad gloriam,
Intrat in gaudium, percipit praemium,
Dantur deliciae, dantur divitiae,
Cum Christo regnat, imperat.

3. Mater amabilis, mater laudabilis,
Prece sollicita pro nobis flagita,
Mariae filio commenda pretio
Redemptos ejus sanguine.

4. A culpis abluat, virtutes tribuat,
Hosti resistere det, pie vivere,
Transitum muniat, coelos aperiat
Ad laudem sui nominis.

5. Praesta hoc genitor, optime maxime,
Hoc tu, nate Dei et bone spiritus,
Regnans perpetuo, fulgida trinitas,
Per cuncta pie saecula.

Antiph. ms. S. Johannis Colonien. s. n. saec. 16. — 1, 2 supernis. — 3, 1 Pater amabilis. — 3, 4 Demptos in sanguine.

135. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coeli curia
Et mundana ecclesia
Magna gerendo gaudia
Propter Annae solemnia.

2. Haec est illa sterilitas,
Quae est nobis fecunditas,
Nam peperit haec Mariam,
Matrem Christi et filiam.

3. Haec sumuntur avidius,
Et delectantur potius,
Quae naturae contraria
Dantur divina gratia.

4. Sic ergo diu sterilis
Anna fuit et humilis
Et passa est opprobria,
Quae abstulit haec filia.

5. Hujus fama dilatatur,
Quia in hac generatur
Orbis totius conditor
Et ipsius dispositor.

6. Nam Gabriel archangelus,
Ille summus paranymphus,
Ad Mariam properavit,
Cui talia nuntiavit:

7. Gaude, puella regia
De sobole Davidica,
Ex te nascetur filius,
Coeli terraeque Dominus.

8. Laus et honor sit aeterno
Patri ejusque filio
Sanctoque simul flamini
In omni vita saeculi.

Brev. ms. Jotrense saec. 13. Cod. Parisien. 750.

136. De sancta Anna.

Ad Matutinum.

1. Anna, noli flere
De sterilitate,
Namque Deus miram
Dabit tibi prolem.

2. Honos famae cujus
Ibit per loginquas
Mundi regiones
Magnus et mirandus.

3. Et hoc erit signo
Tibi, quod ascendens
Hierusalem tuum
Invenies virum

4. Juxta illam portam
Salomonis templi,
Quae aurea dicta est,
Quod sit deaurata.

5. Ambo ergo laeti
Intrabitis templum
Vero Deo grata
Dantes libamina.

6. Honor et potestas
Sit Domino Jesu
Aeternoque patri
Et sancto flamini.

Brev. ms. Jotrense saec. 13. Cod. Parisien. 750. — 2, 1 Honus famae.

137. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. In festo Annae gaudeat
Et ad gaudendum coeat
Omnis turma fidelium
In Christo exsultantium.

2. Ancilla illam provocat,
Sed ipsa Deum invocat
Precibus et jejuniis
In locis solitariis.

3. Cur ego, inquit flebilis,
Expers fructus et sterilis,
Cum brutis animalibus
Fit copia in foetibus.

4. Cum haec vel his similia
Dixisset plena gratia,
De coelo venit sonitus
Consolans illam coelitus.

5. In utero concipies
Quandamque natam paries,
Per saecla erunt omnia
Per illam mundo gaudia.

6. Gloria detur usiae,
Cujus est totum gratiae,
Quidquid hic fit humanitus
Vel in coelo divinitus.

Brev. ms. Jotrense saec. 13. Cod. Parisien. 750. — 3, 1 Cur ergo inquit Hs.

138. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Coelesti cum tripudio
Ecclesiae nunc concio
In laudibus evigilet
Oransque Deo jubilet.

2. Aurorae namque regiae
Conceptus floret hodie,
De qua processit oriens
Occasum prorsus nesciens.

3. Hoc enim coeli cometa
Clarent sol, luna, sidera,
Cujus matris exordium
Dat salutis initium.

4. Cujus sacratis precibus
Hunc diem celebrantibus
Perennis sit salvatio,
Quam mundo fert in filio.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui natus de in virgine etc.

Brev. ms. Aquicinctense saec. 15. Cod. Duacen. 152. A. — Brev. ms. S. Sepulchri Cameracen. saec. 15. Cod. Cameracen. 102. B. — 3, 1 Fac enim coeli B. —

139. De sancto Annoberto.

1. Exsultet jam fidelium
Devota plebs adstantium
Laudes Christo canentium
Per patris hujus meritum.

2. Ave, pater sanctissime,
Salve, pater dignissime,
Gregemque tuum protege
Ab hostili certamine.

3. Audi voces clamantium
Et te, praesul, rogantium
Precesque, Annoberte, suscipe
Et, quae precamur, annue.

4. Oramus, Deus omnium,
Assume preces per Annorbertum
Orantes te per filium
Conregnantem per saecula.

Brev. ms. Vallis Maurianae saec. 12/13. Cod. Carlopolitan. 14. — 3, 3 und 4, 2 sind durch das Einschieben sei es des Namens Annobertus oder aber des Wortes preces versmafslich verderbt. Letzteres kann in der That getilgt werden, ohne dafs dem Sinne zu nahe getreten würde.

140. De sancto Annone.

1. Audi, salus rerum, Deus,
Audi tuos, factor pius,
Anno quibus dat gaudia
Celsa potitus gloria.

2. Qui flore cuncto splendidus
Est sacra sede praeditus,
Quo pollet urbs Colonia
Tali viro plus inclita.

3. Mox, ordo quod poscit sacer,
Fit nunc magister, nunc pater,
Sed largus erga pauperes
Coelis suas offert opes.

4. Hunc ignis almus visitans,
Missas sacras intermicans,
Sancto repletum pneumate
Hoc indicabat lumine.

5. Vere beatus pontifex,
Qui coelicorum particeps
Coelos apertos corporis
Cordisque vidit visibus.

6. Te nunc precemur supplices,
Nostri misertus da preces,
Ut absoluti noxiis
Reddamur apti praemiis.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1477. Cod. Semin. Colonien. 5. A. — Antiph. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1477. Cod. Semin. Colonien. 5a. B. — Psalt. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1542. Cod. Semin. Colonien. 52. C. — Mel.: Jesu salvator saeculi, kölnische Singweise.

141. De sancto Ansberto.

1. O pastor pie et clare,
Nobis benigne succurre
Nosque supplices respice,
Vota servorum suscipe.

2. Sursum erectis cordibus,
Versis in terram vultibus
In trinitatis nomine
Te adoramus, Kyrie.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253.

142. De sancto Arnulpho.

1. Proles nobilium celsa parentum,
Magnorum genitor sancteque regum,
Terram nobilitans carne creatis,
Coelos laetificans fonte renatis.

2. Nos, Arnulphe, damus hic tibi laudes,
Tu praebe placidas, poscimus, aures,
Fac Christo placeant haec pia vota,
Ne nobis noceant crimina nostra.

3. Tu bellis celebris, clare triumphis
Metensisque pius pastor ovilis,
Tu cultor eremi, spretor et orbis,
Devictor zabuli, coelica scandis.

4. Jam nunc angelicis juncte choreis,
Cum Christi reficit visio dulcis,
Nos strictis scelerum respice vinclis
Et solvi variis posce periclis.

5. Virtus lausque Deo sit genitori,
Nato, paraclito gloria consors,
Arnulphi meritis tempora pacis
Dentur postque suis gaudia coeli.

Brev. ms. S. Arnulphi Metensis saec. 14. in. Cod. Meten. 45. A. — Brev. ms. S. Arnulphi anni 1327. Cod. Meten. 46. B. — Brev. ms. S. Arnulphi anni 1332. Cod. Meten. 333. C. — Brev. ms. S. Arnulphi saec. 14. Cod. Meten. 337. D.

143. De s. Arnulpho Villariensi.

Ad Vesp. Noct. et Laud.

1. Gaude, mater ecclesia,
Pro Arnulphi praesentia,
Cujus sacra solemnia
Celebrentur cum gloria.

2. Qui in Bruxella genitus
Fertur de mediocribus
Fuisse et fidelibus
Ac honestis parentibus.

3. Hic in juventutis flore
Perfusus coelesti rore
Declinavit ab errore
Mundi pro Dei amore.

4. In vicesimo secundo
Hic aetatis suae anno
Junctus fratrum collegio
Fuit Villari optimo.

5. In suae conversionis
Anno primo dirissimis
Ligavit se tirunculus
Christi tribus funiculis.

6. Corpus suum pro Domino,
Crura pedesque satino
Domavit cum cilicio
Continue asperrimo.

7. Percussitque cum ferula
Carnem suam dirissima,
Ad quam erat conglobata
Ericii pellicula.

8. Rusco quoque se et virgis
Magnis caedebat ictibus
Et volutavit in spinis
Semet ipsum cum urticis.

9. Catenis etiam tribus
Cinxit carnem sub vestibus
Loricaque sub pellibus
Ericiorum erat usus.

10. Nunc ergo sit altissimus
Deus ac benignissimus
In sui servi actibus
Per omnia benedictus.

11. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Nobisque donet filius
Gratiam sancti spiritus.

Officia ms. Villariensia saec. 13. Cod. Bruxellen. s. n. Verfasser dieses und der folgenden beiden Hymnen ist Goswin von Bossut. Vgl. Hist. Lit. de la France XVIII p. 68 sq. — Nach Str. 5. Divisio.

144. De s. Arnulpho Villariensi.

Ad Tertiam.

1. Exsultemus in Domino
Deo nostro cum jubilo,
Qui Arnulphum cum gaudio
Conjunxit coeli solio.

2. In quo haec est festivitas
Sine fine hilaritas,
Sine labe aeternitas,
Sine nube serenitas.

3. Sed fide non attingitur,
Sic nec spe comprehenditur,
Caritate non capitur,
Cuncta vota transgreditur.

4. Hic Arnulphus amabilis
Erat valde et humilis,
Nunc ergo fit laudabilis
Dei suisque servulis.

5. Sit laus, honor et gloria
Pro Arnulphi memoria
Deo patri et filio
Cum spiritu paraclito.

Officia ms. Villariensia saec. 13. Cod. Bruxellen. s. n. — Verfasser ist Goswin von Bossut.

145. De s. Arnulpho Villariensi.

Ad Completorium.

1. Arnulpho congratulemur
Et in Domino laetemur
Ipsumque nunc deprecemur,
Ut cum eo gloriemur.

2. In coelis, ubi exsultat
Arnulphus atque jubilat
In Domino, quem amabat
Et multum desiderabat.

3. In coelis Christus aderit
Cibus, ne quis esuriat,
Et potus, ne quis sitiat,
Vita, ne senecta solvat.

4. Nullus morbus intrinsecus,
Nullus metus extrinsecus
Est ibi, nec potest aestus
Introire neque frigus.

5. Laus Deo patri domino
Simulque sit et filio
Et spiritu paraclito
Semper et sine termino.

Officia ms. Villariensia saec. 13. Cod. Bruxellen. s. n. — Verfasser ist Goswin von Bossut.

146. De sancto Augustino.

Ad Vesperas.

1. Celebre festum sancti Augustini,
Doctoris Christi, veneremur cuncti
Mente devota, pietate tota,
Sorde remota.

2. Corde qui purus, pravitati durus,
Petiit Christum mente tenens ipsum.
Fulget in coelis, simul et in terris
Pollet honore.

3. Cujus ad templum meritis excelsum
Currunt absentes munera ferentes,
Properant gentes simul et egentes
Dona petentes.

4. Sprevit honorem simul et decorem,
Fugit favorem, mundi quoque morem,
Lumbis accinctus, in amore strictus
Christicolarum.

5. Meritis cujus angeli laetantur,
Gaudent et sancti, justi gratulantur,
Turbae fideles ipsum venerantur
Atque precantur.

6. Nos quoque Christum, ejus et ministrum
Semper laudemus atque rogitemus,
Ore cantemus atque jubilemus
Cantica laudis.

7. Gloria Deo sit aeterno patri,
Ejus et nato flaminique sancto
Per saecla cuncta sine fine regnans
Nunc et in aevum.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. A. — Brev. Nemacense imp. s. l. 1499. B. — 3, 4 patentes B. — 4, 3 strictis B. — 6, 1 cujus es ministrum B. — 7, 3 saecula B. — 7, 4 et in aeternum B.

147. De sancto Augustino.

Ad Laudes.

1. Gaudeat omnis turba populorum,
Unde et gaudet chorus angelorum;
Unde laetantur agmina sanctorum,
Nos jubilemus.

2. Hunc diem sacrum, summa laude dignum,
Mente devota cuncti venerantes
Et recolamus Dominum laudantes
Nunc et in aevum.

3. In quo electus Domini dilectus,
Christi confessor, pius intercessor,
Est elevatus et ad summa latus
Regna polorum.

4. Hujus obtentu vitia remitte,
Vincula nostra pietate solve,
Pelle languores, morbos et dolores,
Dilue sordes.

5. Qui multa mira pietate tua
Nobis ostendit pia prece sua,
Quae operaris, unde et laudaris,
Christe benigne.

6. Te, Augustine, populi precantur
Teque conlaudant atque venerantur,
Ut tua prece vincula solvantur
Mentis amentis.

7. O venerande doctor Augustine,
Vota tuorum audi famulorum,
Ut microcosmis climata per orbis
Precibus adsis.

8. Gloriam patri semper referamus,
Gloriam nato pneumatique sancto,
Cujus amore flagrat in ardore
Plebs tua semper.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. A. — Brev. Nemacense imp. s. l. 1499. B. — 1, 1 Gaudet AB. — 1, 2 Unde gaudet A. — 5, 1 Quod multa B.

148. In Translatione s. Augustini.

Ad Vesp. et Noct.

1. Augustinus, norma legis,
gaudet super aethera,
Cujus corpus sublimatur
superfuso numine,
Dum locandus in Papiam
fertur de Sardinia.

2. Occupabant infideles
barbari Sardiniam,
Feritate delibati
trucidarunt accolas,
Dissipantes sacra loca
templaque deifica

3. Cum audisset Liuprandus
sacrum corpus obrui,
Volens templum redimire
procuravit cinerem,
Quos fideles aestimabant,
delegavit nuntios.

4. Autumabat rex devotus,
Ticinense delubrum
Hujus patris prae virtute,
stantis in triclinio,
Orbi cuncto resonare
summae lucis radio.

5. Delegati sulcaverunt
iter in Sardiniam
Et ementes sacrum corpus
in severis barbaris
Nuntiando Luitprando
detulerunt Januam.

6. Et disserto Luitprando
pervenisse Januam,
Convocavit festinanter
Ticinensem populum,
Agens odas in excelsis
obviavit corpori.

7. Sumens illud reverenter
extollebat laudibus,
Simul omnes applauserunt,
ferunt in Ticinium,
Redimitus altis signis
instat coelo aureo.

8. Genitori genitoque,
flamini lucifero,
Creatrici trinitati
supplicando petimus,
Nos sublimans in superna
jungat coeli civibus.

Brev. ms. Ticinense saec. 13. (Privatbesitz.)

149. In Translatione s. Augustini.

Ad Laudes.

1. Coelestis panis Africus
Mundum pascens famelicum,
Augustinus almificus,
Fructum doctrinae suscipit.

2. Trinum Deum defenderat
Hausto doctrinae spiculo,
Haereticorum foedere
Nunc ipsum pressum sublevat.

3. Deprimebat haereticos
Haereticorum malleus,
Ferales nunc haeretici
Ipsum ubique deprimunt.

4. Subjugat in Hipponia
Foedantes, in Sardinia
Id speculum seraphicum
Cuncta divina protegens.

5. Transfertur in Ticinium
Pressum corpus a barbaris,
Ut renitescat pluribus
Signis, altis miraculis.

6. Regi regum et Domino
Pro servulis humilibus
Nos supplicando petimus
Assumat in coelestibus.

Brev. ms. Ticinense saec. 13. (Privatbesitz.) — 4, 2 Sardiniam. — 6, 1 Regi regum domino. — 6, 2 Pro severis humilibus.

150. De sancta Austreberta.

1. Solemni jubilo virginis annua
Supplex concelebret concio gaudia,
Quae carnis hodie nexibus libera
Cum sanctis scandit sidera.

2. Austreberta Dei praedita gratia,
Mundi despiciens celsa palatia,
Stravit sub pedibus fortiter omnia
Quaerens sola perennia.

3. Terreno fugiens conjugi nubere
Sponso sidereo nupsit in aethere,
Cui cum virgineis obvia coetibus
Sacris concrepat laudibus.

4. Hujus nos meritis rex Deus audiat,
Hujus praesidium gens sua sentiat,
Hujus quotidie sacra precamina
Tergant nostra peccamina.

5. Sit patri ingenito cunctipotentia,
Sit ejus genito magnificentia
Amborumque sacro gloria flamini,
Laus omnis trium numini.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518.

151. De sancto Autberto.

1. Autberte, praesul inclite,
Christi athleta splendide,
Adesto nostris precibus,
Quas tibi pie fundimus.

2. O gloriose pontifex,
Nostrae salutis opifex,
Ut digne demus cantica,
Nostra disrumpe vincula.

3. Tu es nostrum refugium,
Tu robur potentissimum,
Tu salus et protectio
Nostraque jubilatio.

4. Dona, creator omnium,
Qui es vita viventium,
Ut precibus almi Autberti
Te valeamus perfrui.

5. Praesta, pater piissime.

Psalt. ms. Cameracense saec. 12/13. Cod. Cameracen. 31. A. — Brev. ms. Cameracense saec. 13. Cod. Cameracen. 57. B. — Brev. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracen. 39. C. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 93 D. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 32. E. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 130. F. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Parisien. 17 295. G.

152. De sancta Barbara.

Ad Vesp. et Noct.

1. Hymnizemus Christo regi
Per laudum insignia,
Concinentes ejus legi,
Inclita dum Barbara
Coadsistit ejus sedi
Scandens super aethera.

2. Quae in via decoratur
Variis miraculis,
Nam per ipsam sic praestatur
Virtus natatoriis,
Ut in ipsis conferatur
Salus mira languidis.

3. Crucis Christi haec figuram
   Efficit in marmore
   Digitorum per pressuram
   Et virtutis pollice,
   Manens cunctis ad puncturam
   Cordis indelebile.

4. Dum fatetur trinitatem,
   Pater ejus fremuit,
   Per Dei nam majestatem
   Signum magnum claruit,
   Virgo muri firmitatem
   Inconfractam transiit.

5. Nam per ventum sursum ducta,
   Cum petra sub pedibus
   Haec per murum est deducta
   De patris adspectibus,
   Vere vecta et conducta
   Angelorum manibus.

6. Gloria et laus decoris
   Christo sonat undique,
   Grex ovium proditoris
   Virginis dum Barbarae
   Locustarum creatoris
   Formam gestat opere.

Brev. ms. Joh. Sintzram Wirceburgen. anni 1433. Cod. Claustriburgen. 1165. A. — Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusen anni 1449. Clm. Monacen. 10930. B. — Diurn. Caminense imp. Lipsiae 1519. C. — Brev. ms. Caminense saec. 15. Cod. Berolinen. VIII 123. D.

3, 1 sq. efficit figuram D. — 3, 5 cutis ad pressuram A. — 4, 2 Pater ense fremuit A. — 4, 6 Infractam transsiliit A. — Str. 6 Gloria et honor Deo usquequo etc. AB.

153. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. In sepulchro venerando
   Virginis eximiae
   Facto Dei admirando
   Haec locustae hodie
   Perseverant demonstrando
   Mira facta Barbarae.

2. Haec dum clausa tenebroso
   Residet in carcere,
   Visitatur luminoso
   Et coelesti jubare,
   Christo solo specioso
   Sanatur a vulnere.

3. Circuiens perversorum
   Terram nudo corpore,
   Ecce manus angelorum
   Stola mirae gloriae
   Sponsam tegunt, Christi thorum
   Amplectentem fervide

4. A proprii decollata
   Genitoris gladio,
   Patri adest praeparata
   Ira Dei ultio,
   Caro ejus nam cremata
   Est igne fulmineo.

5. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Caminense saec. 15. Cod. Berolinen. VIII 123. A. — Diurn. Caminense imp. Lipsiae 1519. B. — Der Hymnus ist offenbar nur eine Divisio des vorhergehenden.

154. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. Festum nunc celebre virginis inclitae
   Devotis mentibus et piis actibus
   Convenit promere festivo tempore
   Coelorum regi Domino.

2. Fenestram statuit Deum, quem coluit,
Captivae famulus virginis angelus
De coeli culmine advenit lumine
Reformans poenam gaudio.

3. Mamillas nobiles castique corporis
Abscidit impia gens absque venia
Nudamque reddidit, quam Deus condidit
Supernae stola gloriae.

4. Hinc pater filiam rapuit Barbaram,
Truncatur capite, quassatur vulnere,
Pater jam periit et virgo adiit
Felicem sinum Abrahae.

5. Oramus, Domine, conditor inclite,
Ut nos cum virgine simul et martyre
Barbara gloriam ducas ad coelicam
Peccati data venia.

6. Praesta hoc, genitor, optime maxime,
O tu nate Dei et bone spiritus,
Regnans perpetuo, fulgida trinitas,
Per cuncta pie saecula.

Diurn. ms. S. Martini Embricen. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 22. Str. 4 und 5 sind in der Hs. offenbar irrtümlich umgestellt.

155. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Laudes, quas hodie tibi persolvimus,
Christe, rex gloriae, sume propitius
Et munus gratiae confer canentibus
Jam sanctae Barbarae sacra solemnia.

2. Quae clara genere fuit sed moribus
Nec non et opere claruit amplius,
Nam Dei munere est abundantius
Perfuncta protinus a pueritia.

3. Haec regem gloriae clanculo coluit,
Idola respuit ancilla Domini
Veluti decuit, et sibi penitus
Mundus displicuit et ejus gloria.

4. Illud ut patuit patri, vesania
Movetur, fremuit ut saeva bestia,
Adhibuit illi dira supplicia,
Sed vicit omnia mira constantia.

5. Et post haec feroci traditur judici,
Ut ipsam enecet diris suppliciis,
Patitur ab eo verbera, carcerem
Et aestus lampadum, cratis incendia.

6. In his et aliis invicta permanens,
Haec patri redditur eodem impio,
Truncatur gladio, mercatur sanguine
Fuso pro Domino regna coelestia.

7. O sponsa Domini, martyr egregia,
Subtrahe crimini nos per suffragia
Et redde numini post haec exsilia,
Ut tibi comites simus in gloria.

8. Pater, per filium sit tibi gloria,
Salvator omnium, tibi victoria,
Purgator cordium, sit tibi gratia,
Qui vivis et regnas saecla per omnia.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518.

156. De sancto Bartholomaeo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Sublimis sedis gaudium
Chorus persolvat omnium,
Claro resultans lumine
Apostolorum gloriae.

2. De quorum sorte splendida
Bartholomaeus emicat,
Condignus apostolico
Vocari patrocinio.

3. Qui compar inter principes,
Orbis terrarum judices,
Defendat nos examine
Severitatis ultimae.

4. Cui plaudunt insignia
Miraculorum milia,
Ut protestatur India,
Christi redempta gratia.

5. Praesta, salvator omnium,
Quo constat omne saeculum,
Bartholomaei precibus
Nos jungi in coelestibus.

Brev. ms. Sammaglorianum anni 1427. Cod. Mazarin. 346 (767).

157. De sancto Bartholomaeo.

Ad Nocturnum.

1. Bartholomaee, tuum repetito tempore festum
Invitat claros populum celebrare triumphos.

2. Psallimus, ecce, Deo grates meritas referendo,
Qui tibi splendifluum concessit scandere coelum.

3. Fortia mortalis contemnens vulnera carnis,
Ut tibi perpetuis vitae succederet usus.

4. Sis memor unde, tui recolunt qui gaudia festi,
Ut factor famulos et servet pastor alumnos.
5. Deo patri atque nato laus cum sancto spiritu
Semper sit per infinita saeculorum saecula.

Brev. ms. Sammaglorianum anni 1427. Cod. Mazarin. 436 (767). — 4, 2 serves Hs. — Die im trochaischen Tetrameter sich bewegende Doxologie legt die Vermutung nahe, das Lied sei auf die Melodie eines diesem Versmafse zugehörigen Hymnus gedichtet.

158. De sancto Bartholomaeo.

1. Ad laudes Christi procerum
Cunctorum fratrum concio
Suavi modulamine
Depromat actus pariter.

2. Postquam ad patris dexteram
Sua, patris potentia
Ascendit et discipulos
Sancto replevit spiritu;

3. Bartholomaeus inclitus
Praedicans Dei filium
Ingressus est in Indiam,
Faciens mirabilia.

4. Cujus vultus insignia,
Virtutes et prodigia
Hostis Berith nequissimus
Suis narrat complicibus.

5. Apostolus tunc filiam
Cernens regis lunaticam
Saluti verbo reddidit
Et idola comminuit.

6. Conversus rex ad Dominum
Statim omnis et populus
Oblatus est Polymius
Sacro fonti cum omnibus.

7. Hic castigatur ictibus
Astrige sub saevissimo,
Nudatur cutis tegmine
Vivens et Deum confitens.

8. Sic in trophaeo fidei
Caelebs athleta permanens,
Abscissus ense verticem
Coelos triumphans petiit.

9. Cujus caterva precibus
Sacra culta fidelibus
Devicto hoste callido
Fruamur coeli gaudiis.

10. Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
Honor, potestas, gloria
Per saeculorum saecula.

Diurn. ms. Gerardimontanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 8910. — 5, 3 redditam Hs. — 6, 4 Sacrum fontem. — 7, 2 Sonst Astryages (Astyages).

159. De sancto Bartholomaeo.

1. Adest dies laude digna,
Grata nobis et benigna,
Ad coeli vectum solium
Sanctum per Bartholomaeum.

2. Vivens in terra positus
Vir totus apostolicus
Non desiit anhelare,
Verbum Dei seminare.

3. Doctor sectam haereticam
Exstirpavit veneficam,
Illuminans ecclesiam,
Cunctis fundendo gratiam.

4. Sancte pater, nos dirige
Mentesque nostras erige,
Sacris ut tuis precibus
Coeli jungamur civibus.

5. Sit laus, honor et potestas,
Decus, virtus et majestas
Patri Deo, Christo nato,
Spiritui paracleto.

Brev. ms. Coloniense saec. 15. ex. Cod. Colonien. 2. — 1, 4 per ergänzt.

160. De sancto Basilio.

1. Magni festa Basilii,
Magno digna praeconio,
Matris supernae filii
Prosequamur cum gaudio.

2. Quem renascentem gratiae
Splendor perfudit coelitus
Et in columbae specie
Sanctus invisit spiritus.

3. Cui sancta verbo proprio
Sacrare Christus annuit
Et in splendore nimio
Sacranti praesens adfuit.

4. Dum sancta tractat, puerum
Videns in ejus manibus
Hebraeus natus iterum
Credit cum suis omnibus.

5. Ephrem prece Basilii,
Ut optat, Graece loquitur,
Suscitati Mercurii
Tyrannus hasta moritur.

6. Lepra fugit ab homine,
Delentur scripta feminae,
Suum professum perdidit
Satanque chartam reddidit.

7. Non migrat vir angelicus,
Donec sancta conficiat,
Quae secum Joseph medicus,
Nunc Johannes, percipiat.

8. Da, Deus, ut Basilii
Simus in regno socii,
Qui trinus personaliter
Unus regnas perenniter.

Brev. ms. S. Donatiani Brugen. imp. Parisiis 1520. — 3, 1 sanctam. — 3, 4 praeses.

161. De sancto Benedicto.

Ad Vesperas.

1. Fratres, veridico cantica plectro
Laudis mirifico psallite Christo,
Qui ficulma suum carcere clausum
Jam vult astrigerum scandere coelum.

2. Mitem, pacificum hic Benedictum
Adscivit sibimet, numine mactum
Divino puerum ac sibi carum,
Qui vitae tribuit dogmata sanctae.

3. Hunc nobis, petimus, esse benignum,
Pro nobis Dominum Jesum exoret,
Fletus suscipiat, corda perurat,
Coelos aperiat, gaudia donet.

4. Praestet pauperibus hoc pater almus,
Hoc natus moderans cuncta decenter,
Largitrix caritas flaminis atque,
Nos semper trinitas ista gubernet.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. — 1, 3 Das Wort ficulma habe ich nirgends finden können; es mufs dem Sinne nach soviel als plasma, factura, figmentum bedeuten und dürfte aus dem Worte figulus (fingere, figmen, figlinus) gebildet sein. — 2, 1 Mittem pacificus Hs. — 3, 2 exoret Jesum Hs.

162. De sancto Benedicto.

Ad Nocturno.

1. Auctor potens, Deus, rerum,
Constant quaecumque, omnium,
Dudum qui tuum puerum
Sacrasti gratia sanctum,

2. Nomine quoque beatum
Tribuisti Benedictum
Nobis praeesse patronum,
Audi clemens vota precum.

3. Et qui illum decorasti
Virtutum miris opibus,
Nos exornes dignis aptans
Condecenter operibus.

4. Auge fidem, praebe pacem,
Procul pelle nefas omne,
Absit tepor, fervor adsit
Nostrismet in pectoribus.

5. Poscat hoc doctor benignus,
Cujus festa veneramur,
Interventu tuo sacro
Nec non auxilio sancto.

6. Ut tibi semper devoti
Terrenos linquentes actus,
A te semper sublimati
Coelestia penetremus.

7. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. — 1, 2 Constat. — 4, 3 tepor ergänzt. — 5, 1 Noscat hoc.

163. De sancto Bertino.

Ad Vesperas.

1. Hymnorum modulis consona dulcibus,
Vocis supplicibus, actibus inclitis
Bertinum celebrem aula fidelium
Decantat tibi, rex bone.

2. Hic rebus patriis omnibus exuens
Cor vitae patulum legibus indidit,
Sublimemque crucem post Deum efferens
Vadit tiro juvenculus.

3. Mentis se sociat foedere consono,
Audomare, tibi praesul amabilis,
Ut verbi Domini semina Morinis
Adjutor bonus inserat.

4. Hunc lucem populis esse jubens, ratem
In fluctus properans remigio suo
Sistit praecipitem diva potentia
In portus, Sithiu, tuos.

5. Hinc, Bertine, pater praecluus, optime,
Servorum gemitus suscipe supplices,
Optatam veniam largius obtinens,
Poenam meritam amovens.

6. Praesta, magne pater, conditor inclite,
Praesta, Christe Jesu, nostra redemptio,
Praesta, vivificans sancte paraclite,
Cui laudes Deo psallimus.

Brev. ms. Bertinianum saec. 16. Cod. Audomaren. 392. A. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. B. — 4, 4 Sythni A. — 6, 1 pater magne B. — 6, 4 Cum laude Deo A.

164. De sancto Bertino.

Ad Nocturnum.

1. Aeterno regi Domino,
Coeli ditatus praemio,
Miles Bertine emerite,
Canentes vernas respice.

2. Dum tectus carnis tegmine
Hic certares legitime,
Praeclara velut lampada
Fulsisti tu Christicola.

3. Poscimus ergo supplices,
Ut nos, pater, laetifices
Precibus sacratissimis,
Quo gaudes in aethereis.

4. Aeternalis sit gloria
Patri, nato condebita
Paraclitoque consona
In saecula perennia.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacen. XXI. A. — Brev. ms. Bertinianum saec. 16. Cod. Audomaren. 392. B. — Brev. Tornacense imp. 1497. C. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. D. — 5, 2 Patri natocum debita C.

165. De sancto Bertino.

Ad Laudes.

1. Quod suis fidum Sithiu patronum
Coelitus gregi miserans dedisti,
Christe, lux patris, reparator orbis,
Laus tibi, Deus.

2. Hodie junctus superis beatus
Gaudet aeterno pretio laborum,
Concinens sanctus jubilum choreis:
Laus tibi, Deus.

3. Miles invictus, Dominum precatus
Sume servorum adnuens reatum,
Consonans nobis precibus beatis:
Laus tibi, Deus.

4. Hinc tibi patri propriaeque proli,
Hinc, coaeternus utriusque flatus,
Trine personis, deitate simplex,
Laus tibi, Deus.

Brev. ms. Bertinianum saec. 16. Cod. Audomaren. 392.

166. De sancto Bertulpho.

Ad Vesperas.

1. Omnis justitiae arbiter unice,
Qui virtute tua protegis omnia,
Bertulphi meritis exere famulis
Coelestis decus ordinis.

2. Hic dum corporeo carnis in atrio
Vitae gymnasium egerat optimum,
Adversus zabulon fecerat impetum,
Cum pompis superans eum.

3. Virtutum radiis splenduit inclitis,
Defensor viduis et pater orphanis,
Clemens pauperibus, largus egentibus
Et per cuncta piissimus.

4. Dum novit proprium affore transitum,
Degustans deici dona viatici
Excessit fragilis pondera corporis,
Regnaturus in arduis.

5. Hinc dantes celebris neumata carminis,
Alternis colimus nos quoque laudibus
Personis Dominum in tribus unicum,
Qui factor manet omnium.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253. — Nach Str. 3 Divisio.

167. De sancto Brioco.

Ad Vesperas.

1. Brioci, sacri praesulis,
Insigniti miraculis,
Praesens instat celebritas,
Laudes solvamus debitas.

2. Qui per coelestem nuntium,
Futurae rei conscium,
Nasciturus praedicitur,
Et res verba subsequitur.

3. Post directus Parisius
Fit adoptivus filius
Germani, celsi meritis
Et sacrati antistitis.

4. Quanta Briocus gratia
Refulsit ab infantia,
Urceus probat coelitus
Virtute precis redditus.

5. Dum per manus pontificis
Sacratur, comam verticis
Ignis columna tetigit
Et usque coelos attigit.

6. Viro colliso femore
Redintegrato corpore,
Credit omnis provincia
Percepta Christi gratia.

7. Briocus post innumera
Mirae virtutis opera
Recepto vitae bravio
Regnat in coeli solio.

8. Honor, decus ingenito,
Laus ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Per saecla jure debito.

Cod. Parisien. 1149. saec. 15. A. — Brev. Briocense imp. Redonibus 1548. B. — 5, 1 Cum per A. — 6, 1 Iso colliso A. — 6, 2 Remeat grato corpore A. — 7, 4 in coeli filio A.

168. De sancto Brioco.

Ad Laudes.

1. Lux matutino radiat fulgore,
Terris omnino rutilat aurorae
Jubar, divino redditum favore
Gaudeat mundus.

2. Gaudeat mundus die hodierna,
Felix et mundus carie veterna,
Sede jucundus sedet in superna
Pontifex iste.

3. Pontifex iste coelo nuntiatus
Formam baptistae fuit aemulatus,
Dum venter matris eo gravidatus
Idem rependit.

4. Idem rependit donum castitatis,
Totus intendit zelo caritatis,
Dum nil offendit ventus vanitatis
Nec leve quidquam.

5. Nec leve quidquam animum turbavit,
Pestem antiquam pedibus substravit,
Carnis iniquam luem superavit
Mentis vigore.

6. Mentis vigore fortis in adversis,
Cordis rigore frivolis dispersis,
Vero splendore tenebris detersis
Illuminatus.

7. Illuminatus lumine superno
Sit advocatus noster, ut aeterno
Ipso juvante potiamur regno
Omne per aevum.

Brev. Briocense imp. Redonibus 1548.

169. De sancta Calfagia.

Ad Vesperas.

1. Salve, mater et patrona,
Calfagia veneranda,
Tu es virgo Deo digna.
Mitis, prudens et benigna.

2. Ausonii haec pedibus
Provoluta devotius,
Dum sacrum poscit baptisma,
Fidei plana subiit.

3. Morbo laborans sanguinis
Profluvionis jugiter,
Beati viri precibus
Sanata est celeriter.

4. Arcadius incredulus,
Morbo laborans simili,
Ausonium tu deprecans
Curatus es similiter.

5. Caste vivens et pudice
Perseverans continuo
Sacri status virginei
Ornata es velamine.

6. Uni trinoque Domino
Sit decus, laus et gloria,
Qui Calfagiae precibus
Ducat nos ad coelestia.

Officia ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81.

170. De sancta Calfagia.

Ad Laudes.

1. Ad laudem tui nominis
Festum colimus hodie,
De Calfagiae transitu
Dies nobis laetitiae.

2. Puella, virgo nobilis,
Fervore calens fidei,
Sermonibus Ausonii
Gaudens ad Christum adiit.

3. In quo fidens mirifice
Duplici fulta munere
Pulsis erroris tenebris
Sospitatemque meruit.

4. Accensa pro hoc fortiter
Amore tui nominis,
Spretis cunctis viriliter
Sponsa Domini dicatur.

5. Obtentu sanctae virginis
Solvamur a criminibus,
Aegras mentes et corpora
Sanari, Christe, poscimus.

6. Calfagia generosa,
Manum benigne porrige,
Dei sponsa gratiosa,
Tu nostri curam suscipe.

7. Sit laus summae trinitati,
Decus, honor et gloria,
Quae est dignae Calfagiae
Salus, merces et omnia.

Offic. ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81.

171. De sancto Castore.

1. Castoris ut praeconia
Cantemus cum laetitia,
Da nobis pacem cordium
Rex Christe, factor omnium.

2. A juvenili tempore
Laborabat summopere,
Ut obtineret meritum
Deus, tuorum militum.

3. Semper in abstinentiis
Degebat et vigiliis
Te diligendo intime,
Lucis creator optime.

4. Tandem Mosellam adiit
Ibique cellam statuit
Cultor tui servitii,
Summe largitor praemii.

5. Orando navem reddidit,
Quam negans sal mox perdidit,
Unde te laudant populi,
Jesu, salvator saeculi.

6. Regi regum sit gloria,
Qui post haec transitoria
Castorem jussit ingredi
Ad coenam agni providi.

Brev. ms. S. Castoris ad Confluentes saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 165. A. — Brev. ms. S. Castoris saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 193. B.

172. De sancta Cilinia.

1. Digna Deo Cilinia,
Virtutum luce fulgida,
Quae cuncta spernens lubrica
Mansura tenes gaudia.

2. Juncta sanctorum coetibus
In celsis coeli sedibus
Sis nostri memor coelitus
In sacris tuis precibus.

3. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Laudunensis saec. 12. Cod. Laudunen. 263. A. — Hymn. ms. Laudunensis saec. 12. Cod. Laudunen. 262. B. — Brev. ms. Laudunense saec. 14. Cod. Laudunen. 259. C. — Brev. ms. Laudunense saec. 15. Cod. Laudunen. 258. D. — D giebt foldende verstümmelte Doxologie: Deo patri atque nato Laus cum sancto spiritu Per infinita saeculorum saecula.

173. De sancta Cilinia.

1. Qui respicis humilia
Ostendens mirabilia,
Qui potens fecisti magna
Cum beata Cilinia,

2. Fecundans ejus viscera
Sacrae sobolis gratia,
Hujus prece corda nostra
Virtutum prole fecunda.

3. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Laudunensis saec. 12. Cod. Laudunen. 263. A. — Hymn. ms. Laudunensis saec. 12. Cod. Laudunen. 262. B. — Brev. ms. Laudunense saec. 14. Cod. Laudunen. 259. C. — Brev. ms. Laudunense saec. 15. Cod. Laudunen. 258. D. — 1, 3 fuisti magna D. — 1, 4 Ad beata Cilinia D.

174. De sancto Clemente.

1. Athleta Clemens hagius,
Romanus praesul tertius,
Carus Deum colentibus
Fuit atque gentilibus.

2. Hic verbum vitae seminat,
Incredulos exterminat,
Theodora hunc sequitur,
Sisinnius convertitur.

3. Clementem inter exsules
Maligni pellunt consules,
Sub agni pede elicit
Fontem, cunctos qui reficit.

4. Tandem ligata anchora
Ad collum subit aequora,
Locusque deditur ei
Instar templi marmorei.

5. Laus et perennis gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Cusanus 74.

175. De sancto Clemente.

Ad Vesperas.

1. Plebs omnium fidelium
Ad hoc solemne gaudium
Jam regi vectigalia
Deo solvat et debita.

2. Clemens adest in nomine,
Clemens Deus in martyre,
Clementis per solemnia
Adsit Dei clementia.

3. Iste Petri discipulus,
Est quem secutus moribus,
Romae fuit episcopus
Vir atque apostolicus.

4. In tantum hic praevaluit,
Sisinnio quod reddidit
Visum, auditum perditum,
Hoc conjugis per meritum.

5. Vidit fontem de silice
Agni sub pede fluere,
Quo sitienti populo
Propinavit in eremo.

6. Sancte, tuere famulos
Et esse fac idoneos,
Dele malum, quod egimus,
Auge votum, quod vovimus.

7. Gloria tibi, Domine,
Laus sit et in hoc martyre,
Cujus nos intercessibus
Supernis jungas civibus.

Psalt. ms. Italo-Monast. saec. 15. Cod. Claromonten. 67.

176. De sancto Clemente.

Ad Laudes.

1. Corruscans jubar in hoc mundo rutilat,
Phoebus et astra arcem coeli penetrant,
Clara festivis tribuunt lucinia,
Cum Clemens alta martyr sulcat aethera.

2. In coelis rubet non effuso sanguine,
Martyrem quia meruit accipere
Mare profundum, immersum cum pondere
Anchorae ferri in collo pro cuspide.

3. Fieri siccum ad solvenda munia
Solet pergenti martyris ad limina,
Ut jam per illa coeli sint patentia,
Nostra, sancte Clemens, sume encennia.

4. Sit laus regenti Domino in glôria,
Genito Dei simul et victoria,
Flamini sancto una sub essentia,
Qui regit cuncta sua ad imperia.

Psalt ms. Italo-Monast. saec. 15. Cod. Claromonten. 67. — 1, 3 Lucinia = natalitia von lucinus gebildet. — 3, 1 absolvenda moenia. — 3, 2 lumina.

177. De sancto Clemente.

1. Clemens, summe praesul Christi,
Qui martyrii meruisti
Sublimari gloria;
Audi preces populorum,
Poenas deme peccatorum
Solita clementia.

2. Festa tuae passionis
Colimus devotionis
Celebri laetitia;
Audi preces populorum,
Poenas deme peccatorum
Solita clementia.

3. Te pastorem et doctorem
Sui gregis atque legis
Fecit Dei gratia;
Audi preces populorum,
Poenas deme peccatorum
Solita clementia.

4. Maris unda laetabunda
Viam parat, qua declarat
Tua aedificia:
Audi preces populorum,
Poenas deme peccatorum
Solita clementia.

5. Honor, virtus et potestas
Sempiternaque majestas,
Laus, perennis gloria
Unicae sit trinitati,
Trinae quoque unitati
Saecula per omnia.

Antiph. ms. Calcariense saec. 15 (Privatbesitz) A. — Brev. ms. S. Mariae apud Ressam anni 1601. Cod. Berolinen. VIII. 120. B.

178. De s. Clemente Metensi.

Ad Vesperas.

1. Gaudet chorus coelestium
Sancti Clementis gloria,
Psallat turba Metensium,
B e a t a n o b i s g a u d i a.

2. Clemens Christum intellexit,
Natum Maria virgine,
Metensibus hunc transvexit
A s o l i s o r t u s c a r d i n e.

3. Fidem monstrat virtutibus
Clemens et per miraculum,
Metim mundatam anguibus
A g n o s c a t o m n e s a e c u l u m.

4. Dum natam regis suscitat,
Metenses fidem subeunt,
Et dum idola fugitat,
V e x i l l a r e g i s p r o d e u n t.

5. Data lege Metensibus
Omnes replentur gaudio,
Clamitant junctis manibus:
J e s u, n o s t r a r e d e m p t i o.

6. O gloriose pontifex,
Absterge labem scelerum,
Adsisque nobis opifex,
C o n d i t o r a l m e s i d e r u m.

7. Quod nobis praestet genitor
Et genitoris genitus,
Tu par utrique conditor,
V e n i, c r e a t o r S p i r i t u s.

Brev. ms. Metense saec. 15. Cod. Meten. 462.

179. De s. Clemente Metensi.

Ad Nocturnum.

1. Exsultemus venerantes
Concordi melodia
Sanctissimi collaudantes
Clementis praeconia,
Voci vitam conformantes
Placebit symphonia.

2. Consul fuit Romanorum
Clemens et patricius,
Inter natos urbanorum
Claruit nobilius
Et in triviis doctorum
Floruit prudentius.

3. Dum beatus praedicaret
Petrus Romae civibus,
Hunc consulem baptizavit
Instruens dogmatibus,
In praesulem consecravit
Transmittens Metensibus.

4. Novae legis praedicator
In urbem Metensium
Venit praesul, reprobator
Deorum gentilium
Et fidei comprobator
Signi per indicium.

5. Salus aegris reparatur,
Dum fit baptizatio,
Atque serpens effugatur
Cum veneno noxio,
Nata regis suscitatur
Fides datur orio.

Brev. ms. Metense saec. 15. Cod. Meten. 462.

180. De s. Clemente Metensi.

Ad Laudes.

1. Ave, praesul venerande,
Lapsis verus opifex,
O confessor memorande,
Tamquam bonus pontifex
Paradisi viam pande,
Mundi quo stat artifex.

2. O lucerna pietatis,
Prima vena veniae,
Subsidium desolatis,
Spes et fides patriae,
Pacem dona tibi datis
Cum aeterna requie.

3. Honor patri filioque
Sit cum sancto flamine,
Et procedens ab utroque
Ab inferni limine
Nos defendat, donet quoque,
Ut simus in lumine.

Brev. ms. Metense saec. 15. Cod. Meten. 462.

181. De ss. Cosma et Damiano.

1. Exsultet nunc ecclesia
De martyrum victoria,
Quae ducit ad coelestia
Christum regem profitentes.

2. Haec nostra purgat vulnera
Et constringit facinora
Confortans cum clementia
In tenebris sedentes.

3. Per martyrum certamina
Silent terra et maria,
Stupent poenarum genera
Naturae vim immutando.

4. Surgunt claudi, vident caeci,
Liberantur dati neci
Tyrannorum perfidia
Ipsos sanctos invocando.

5. Mira martyrum sanctorum
Res, qui per mortem eorum
Vitam veram invenerunt
Et terrena abjecerunt,

6. Ad coenam magnam vocati
Et ad hoc praedestinati
Pugnam grandem inierunt
Et ad palmam pervenerunt.

7. O praeclara mors sanctorum,
Per quam Christus, rex coelorum,
Obtenebravit tartara
Et decoravit aethera.

8. Sic precibus beatorum
Et martyrum electorum
Perducant nos ad gaudia
Sine fine manentia.

Brev. Bremense imp. Coloniae 1486. — 3, 4 Natura.

182. De ss. Crispino et Crispiniano.

1. Quantas sancti corpore poenas
Propter Dominum toleravere,
Praemia vel quae hinc adipisci
Coeli solio promeruere,
Singula strictim placet arguto
Fidibus lentis promere cantu.

2. Isti saevos ante tyrannos
Ducti, Dominum publica Christum
Voce professi, aspera probra,
Fustes, trochleas, flagra, catastas,
Carceris umbras, gladios tandem
Jugulis tensis sustinuere.

3. Hinc ereptos Christus in aula
Coeli rutila diadematos
Splendidiore sole corona
Nec non niveis vestibus illos
Condecoratos posuit secum
Patris ad dextram glorificatos.

4. Laudes ergo cunctipotenti
Patri, genitae simul et proli
Spirituique vivificanti
Demus supplici voce rogantes,
Nos ut eorum meritis atque
Precibus salvet omne per aevum.

Brev. ms. Aurelianense saec. 14. Cod. Parisien. 1259. A. — Psalt. ms. Aurelianense saec. 15. Cod. Aurelianen. 131. B. — Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. C. — 1, 1 O quantas C. — 1, 2 toleraverunt BC. — 1, 3 quae fehlt A. — 1, 5 stricti AC; strictum B. — 1, 6 cantum A. — 4, 4 Demus simplici C.

183. De ss. Crispino et Crispiniano.

1. Avete, nobiles martyrum flores,
Crispine cum sancto Crispiniano,
Audite supplicum preces servorum.
2. Qui vitae speculum patremque rerum
Videntes animo fortes duello
Contra multimodas stetistis pugnas.
3. Hoste superato heu bis mortuo
Et pugnae stadio jam transmeato
Sumpsistis bravium Dominum Christum.
4. In choro martyrum est lumen vestrum
Ut sidus splendidum, quod implet mundum,
Illic, quod poscitur, dabitur nobis.
5. Precamur cernui, o vos patroni,
Subvenite clero vobis devoto
In regno judicis, pro quo certastis.
6. Laus aeterno patri, vitae datori,
Una cum filio, Domino nostro,
Atque paracleto spiritu sancto.

Brev. Osnabrugense imp. Maguntiae 1516.

184. De sancto Donato.

1. Iste martyr egregius
Coelum scandit sublimius,
Christi volat in amplexus,
Quos amoris jungit nexus.
2. Calicem salutis sumpsit,
Jesu nomen invocavit,
Et cujus sanguinem bibit,
Pro eo proprium fudit.
3. Cum potente discubuit
Et prudens consideravit,
Qualia sunt apposita,
Praeparavitque talia.
4. Ad nuptias invitatus
Loco infimo contentus,
In coeli convivio
Sublimatur a Domino.
5. Rogemus ergo cernui,
Ut Deus prece Donati,
Cujus festa percolimus,
Nos societ coelestibus.
6. Summo parenti gloria
Natoque laus quam maxima
Cum sancto sit spiramine
Nunc et per omne saeculum.

Brev. Misnense imp. Lipsiae 1502.

185. De sancto Ebrulpho.

1. Summi regis potentia
Cuncta disponens saecula
Divina spargit munera
Credentium per pectora.
2. Qua postulemus supplices,
Ut nos illustret desides,
Quo simus apti capere,
Donum supernae gratiae.

3. Cujus nitoris schemate
Ornati decentissime,
Laudes promamus inclitas
Ebrulpho sancto debitas.

4. Qui per iter monasticum
Pervenit ad aethereum
Excelsi throni thalamum,
Sanctorum consors civium

5. Ebrulphe, pater lucide,
Nostros clamores suscipe
Tuisque sacris precibus
Nos munda culpis omnibus.

6. Ut luce spiritalium
Resplendentes charismatum
In corde simus sobrii,
In carne semper liberi.

7. Tuoque nos precamine
Fac poli summa scandere,
Quo valeamus cernere
Jesum benignum sedule.

8. Sit regi regum Domino
Cum prole et paraclito
Imperium et gloria
Per saeculorum saecula.

Hymn. ms. Lirensis saec. 12. Cod. Ebroicen. 70.

186. De sancta Elisabeth.

1. O Deus alme, nostris fave votis
Festa dilectae celebramus tuae,
Supplices a te veniam precamur,
Solve reatus.

2. Regia proles mater haec beata
Sese sic rexit fragilem domando
Corporis sexum, quod hostem devicit
Caste vivendo.

3. Aetate florens adhuc puerili,
Sitiens Christum ore juvenili
Osculabatur parietes templi
Januis clausis.

4. Dehinc adulta copulatur viro
Cum eo vivens modo valde miro,
Jura conservans spiritus in carne
Caste vivendo.

5. Post viri mortem castitatis votum
Servans illaesum Christumque secuta,
Quaeque possedit, pauperibus dedit
Mente devota.

6. Haec pia mater cordis in secreto
Christum oravit corde tam devoto,
Quod Jesu dulcis meruit affari
Ore beato.

7. Qui sanctam suam pie consolando
Visitat eam taliter loquendo:
Si tu vis mecum esse, volo tecum
Jugiter ego.

8. Haec pia prece quo quibus oravit,
Spiritus nece statim liberavit,
Oret pro nobis, illi supplicamus,
Omne ver aevum.

9. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus, cujus reboat in omni
Gloria mundo.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. A. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 15. Cod. Virdunen. 117. B. — 3, 1 Caste florens B. — 4, 1 Dehinc adulata B. — 4, 4 Miro devoto (l. Mente devota = 5, 4?) B; Caste vivendo = 2, 4 A. — 7, 2 Visitavit AB; ei taliter B; dicendo A. — 9, 2 sancti fehlt B; nur Praestet hoc A.

187. De sancta Elisabeth.

Ad Vesperas.

1. Exsultet aula coelica,
Laetetur mundi machina,
Cum refert solis orbita
Elisabeth solemnia.

2. Applaudat decus virginum,
Miretur coetus conjugum,
Congratulentur viduae
Hoc illustratae jubare.

3. Exemplar poenitentiae,
Virtutem continentiae,
Insigne patientiae
In hac omnes colligite.

4. Pompas mundi despicere,
Regnum coeleste quaerere,
Nosmet ipsos contemnere
In hac potestis discere.

5. Christe, salvator omnium
Te pure diligentium,
Hujus sanctae nos precibus
Donis dita coelestibus.

6. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. C. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV° 14. D. — 2, 4 illustrati C, illustrare D. — 3, 2 Virtutum CD. — 3, 3 Insignem CD. — 4, 1 respicere C. — 4, 3 Nosmetipsas ACD. — 5, 1 Jesu salvator D.

188. De sancta Elisabeth.

Ad Laudes.

1. Jesu, vita viventium,
Beata spes mortalium,
Christe, salvator omnium,
Laudes audi fidelium.

2. Qui firma mundi eligis
Et fortia sic dejicis,
Elisabeth nos meritis
Fac compotes et praemiis.

3. Exemplis ejus refove
Et precibus nos dirige,
Ne fides sacra torpeat,
Nec caritas refrigeat.

4. Sed firma mundi anchora
Pertingat ad coelestia,
Ubi sanctorum gloria
In omnibus es omnia.

5. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. C. — 4, 4 et omnia A.

189. De sancta Elisabeth.

Ad Vesp. et Noct.

1. Pange, lingua, gloriosae
   Viduae praeconium
   Stirpe, vita generosae
   Recole solemnium
   Et decore speciosae
   Gratiarum omnium.

2. Nata regis Hungarorum
   Pulchra fide, facie,
   Nupta ducis Thuringorum
   A nuptarum acie
   Viduarum adit thorum
   Pauperis in specie.

3. Duplum quaerit uno plena
   Fructu felix femina,
   Cum ter denis ut sex dena
   Post virtutum semina
   Serta legat Sareptena
   Tamquam ligna gemina.

4. Sic post statum virginalem,
   Post nuptarum meritum
   Instar Annae vidualem
   Fert et luctus habitum,
   Rectum, sanctum, principalem
   Habens in se spiritum.

5. Juramentum Dei mei
   Vel ejusdem septima
   Voto jurans libat ei
   Sui cordis intima
   Septiformi dono Dei
   Facta Christi victima.

6. In camino paupertatis
   Fide purgatoria,
   Propter fidem castitatis
   Spe consolatoria
   Fulget aurum caritatis,
   Purum omni scoria.

7. Vas electum, vas honoris,
   Vas misericordiae,
   Vim virtutis et odoris,
   Quibus egent hodie,
   Vasis irae spira foris,
   Vasis contumeliae.

8. Gloria et honor Deo
   Usquequo altissimo,
   Una patri filioque,
   Inclito paraclito,
   Cui laus est et potestas
   Per aeterna saecula.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Parisien. 10487. A. — Brev. ms. S. Waldetrudis saec. 15. Cod. Duacen. 164. B. — Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Archivii Gandaven. 100. C. — Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Cameracen. 100. D. — Brev. Abrincense imp. Abrincis 1593. E. — 2, 4 Et nuptiarum acie B. — 3, 5 Sexta legat ABC. — 7, 1 Elisabeth vas honoris C. — Str. 5, 6, 7 fehlen DE. — Ad Laudes BC.

190. De sancta Elisabeth.

Ad Laudes.

1. Lantgravia Thuringiae
   Coelum conscendit hodie
   Coronis in tricesimis
   Fulgens et sexagesimis.

2. Non aurum, non monilia,
   Sed Christum regis filia,
   Regem virtutum, induit,
   Cui regnum mundi viluit.

3. Secreti votum pignoris
Implet inflexu corporis,
Dono delusus decimae
Ludus alludit animae.

4. Ludens in luctus tempore
Non spiritu sed corpore
Currit, sed intus gravitas,
Nubit, sed intus castitas.

5. Instar columbae simplicis
Pro cantu reddit gemitum,
Turtur in ara pelicis,
Casta post maris obitum.

6. Thesaurum infert superis,
Divitiarum sarcinam,
Largam in sinu pauperis
Abscondens elemosynam.

7. Dum pauperes pauperrima
Dispersis ditat opibus,
Fit tota vita victima,
Mors vivit in virtutibus.

8. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Parisien. 10487. A. — Psalt. ms. Cameracense saec. 13. Cod. Cameracen. 36. B. — Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Archivii Gandaven. 100. C. — 3, 1 Secretum C; pignoris fehlt B. — 3, 2 influxu A. — 3, 4 Lusus alludit C. — 7, 1 Cum pauperis A. — 8, 1 sqq. Gloria tibi Domine etc. A.

191. De sancta Elisabeth.

Ad Nocturnum.

1. Exsultet in ecclesia
Christi proles egregia
Recolens cum laetitia
Elisabeth solemnia.

2. Lantgravia Thuringiae
Coelum ascendit hodie,
Caronis in tricesimis
Fulgens et sexagesimis.

3. Quae ab annis infantiae
Matrem salutans gratiae
Cum puellarum lusibus
Flexis orabat genibus.

4. Nunc regnans in coelestibus
Mundum replet miraculis,
Sospitatem debilibus
Vitamque reddens mortuis.

5. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. Abrincense imp. Abrincis 1593. — Str. 2 dem vorhergehenden Hymnus entlehnt.

192. De sancta Elisabeth.

1. Laeta stupet Thuringia,
Fractis naturae regulis
Dum per sanctae suffragia
Miranda fiunt saeculis.

2. Vita defunctis redditur,
Aegris confertur sanitas,
Claudus directe graditur,
Caecos illustrat claritas.

3. Hanc ergo dignis laudibus
Nostra collaudet concio,
Quae nos profusis precibus
Dei commendet filio.

4. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui nos purgatos vitio
Regno collocet coelico.

Brev. ms. Praedicat. Gallic. saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 288.

193. De sancta Elisabeth.

1. Felix gaude Germania,
De cujus prosapia
Elisabeth mitissima
Effecta est coelicola.

2. Cui cuncti Christicolae
Nec non turbae coelicae
Dulces melos cum carmine
Jure tenentur promere.

3. Caecum natum dans visui,
Cui constantes famuli
Dicamus atque servuli
Hymnum sonorum cernui.

4. Obsessum a daemonio
Solvens, lepram a vitio,
Claudos ponit vestigio
Signorum in initio.

5. Laudemus nos toto nisu,
Qui pauperes pro gemitu
Gementes facit et luctu
Patrem, natum cum spiritu.

Brev. ms. Hodingense saec. 15. Clm. Monacen. 2972.

194. De sancta Elisabeth.

Ad Vesperas.

1. Pange Christo die isto
Laudes et praeconia,
Plebs fidelis, ut in caelis
Resonet melodia,
Nec discordet sed concordet
Vita cum symphonia.

2. Jubilemus et cantemus,
Dies est laetitiae,
Qua translata coelo nata
Regis est Hungariae,
Quae per fidem est jam pridem
Porta regni gloriae.

3. O felicem bellatricem
Contra carnis vitia,
Quae immundum vicit mundum,
Vicit et daemonia,
Sua vendens et impendens
Christo patrimonia.

4. Lepra cedit, mors obedit,
Ejus patrocinio
Caecis visus, moestis risus
Datur restitutio,
Tam pergendi quam loquendi
Discedit privatio.

5. Via vita dicet ita
Illi pro pauperibus:
Esurivi et sitivi
Languens sine vestibus,
Membris Christi subvenisti,
Veni cum felicibus.

6. Patri dato, dona nato,
Da sancto spiritui
Laudum dona cum corona
Decoris perpetui,
Ut in caelo Dei zelo
Possis, homo, perfrui.

Diurn. ms. Gerardimontanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 8910. A. — Vesperale ms. Franciscan. Leodien. saec. 16. Cod. Bruxellen. 6433. B. — Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503. C. — Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. Parisiis 1516. D. — 5, 1 Tua vita dicet D.

195. De ss. Epiphanio et Isidoro.

Ad Vesperas.

1. Gratulare, Chrysopolis,
Propter sanctorum corpora,
Quae sacrata Christicolis
Precatorum sunt pignora.

2. Isti sunt Epiphanius,
Isidorus, quos inclitus
Junior Theodosius
Tibi misit antiquitus.

3. Metu mortis intrepidi
Contempserunt supplicia,
Amore Christi fervidi
Abdicaverunt omnia.

4. Mundum vicerunt sterilem
Virtuoso certamine,
Mercedem habent fertilem
In beatorum agmine.

5. Praesta, pater, cum flamine
Per Jesum Christum Dominum
Nobis horum precamine
Salubrem vitae terminum.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 68. A. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. B. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remen. s. n. C.

196. De ss. Epiphanio et Isidoro.

Ad Matutinum.

1. Aeterna Christi munera
Et martyrum praeconia
Canant tellus et aethera
In saecula perennia.

2. Zelum vitare saeculi,
Poenas sufferre corporum
Epiphanium populi
Viderunt et Isidorum.

3. O quam felix his transitus,
Mori pro Christi nomine,
Mortem vicerunt penitus,
Sunt in beatitudine.

4. Praesta, pater, cum flamine
Per Jesum Christum Dominum
Nobis horum precamine
Salubrem vitae terminum.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 68. A. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. B. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remen. s. n. C. — 2, 1 Celum A.

197. De sancto Euchario.

1. Sacerdos Christi, Euchari,
Doctor urbis Trevericae,
Natalis tui annua
Libens vise solemnia.

2. Tibi phalanx monastica
Devota clangit jubila,
Quo pro suis excessibus
Sternas preces propitius.

3. Caterva cleri nobilis
Ad tumbam tanti praesulis
Una cum plebe credula
Pia poscit suffragia.

4. Pro cuncto te catholico
Nunc postulamus populo,
Ut tuis sanctis meritis
Muniamur a perfidis.

5. Laus, honor sitque gloria
Illi per cuncta saecula,
Qui te supernis omnibus
Sanctis conjunxit civibus.

Hymn. Sammathianus saec. 14/15. Cod. Treviren. 408. A. — Brev. ms. Sammathianum saec. 15. Cod. Treviren. 433. B. — Brev. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Cusanus 75. C. — Antiph. ms. Hildesiense? saec. 13. Cod. Berolinen. Fol. 218. add. saec. 15. D. — Brev. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Treviren. 427. E. — Brev. Trevirense imp. Basileae 1502. F. — 1, 1 Sacerdos Dei F; Materne CDEF. — 1, 4 Libens in se AB. — 2, 1 phalanx canonica E. — 2, 2 Devoto clangit jubilo E; devota . . jubilo B.

198. De sancto Eustachio.

1. Harmonizant omnes sancti,
Supernorum regia,
Et congaudet triumphanti
Militans ecclesia
In praeclari laude tanti
Martyris industria.

2. Quem vocavit de externo,
Gentium caligine,
Verbum patris ab abterno
Praepotenti numine
Et dulcedinis interno
Suo visit flumine.

3. Forma crucis praefulgente
Solis super radium
Fronte cervi residente,
In qua mundi pretium
Patet Christus rex, ingente
Luce lustrans devium.

4. Qui per asinam affari
Olim vatem voluit,
Is per cervum modo pari
Placidum corripuit,
Qui repleri salutari
Fidei promeruit.

5. Quid insequeris me, juste
Cultor legis geminae,
Petunt, inquam, me venustae
Tui elemosynae,
Quem ignorans sub vetustae
Mentis colis tegnine.

6. Ecce praesto tui verna,
Jube, quid vis, Domine.
Ut munderis hac caverna
Baptismali flumine
Fultus, inquit vox superna,
Septiformi lumine.

7. Te pro me opportet pati,
Vir misericordiae,
Ut Job similis sis vati,
Paris patientiae,
Hinc parentes jam renati
Utraque progenie.

8. Hujus jam conditionis
Constantes fiducia
Laureatae cautionis
Imitemur fortia,
Ut Dei fruitionis
Repleamur gloria.

Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503. — 1, 1 Harmonizent. — 2, 3 Verbo. — 2, 6 fulmine. — 8, 1 Hujus nam.

199. De sancto Eutropio.

Ad Vesp. et Laud.

1. Collaetentur corda nostra
et exsultent labia,
Quia vicit Satan sanctus
miles Eutropius.

2. Qui ad urbem convertendam
Christo missus Xanctonas,
Complendo jussum necatur
sociandus superis.

3. Hunc deducunt angelorum
chori super aethera
Cum triumpho percepturum
praeparata bravia.

4. Hujus tanti congaudentes
coelesti tripudio
Jubilemus die festo
in hymnis altissimo.

5. Sempiternae trinitati
Honor sit et gloria,
Largienti servis suis
infinita gaudia.

Brev. ms. Vindocinense saec. 13. Cod. Vindocin. 17 E. A. — Brev. ms. Vindocinense saec. 15. Cod. Vindocin. 187. B. — Brev. ms. Xanctonense? saec. 15. Cod. Parisien. 13233. C. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. D. — 2, 1 convertendo A. — 4, 1 Cujus tanti.

200. De sancto Eutropio.

Ad Nocturnum.

1. Cunctis pie praesul sancte
atque martyr suscipe
Tibi fusas, Eutropi,
preces voce supplici.

2. Gloriam tibi dedisse
magnam Christum novimus
Et nunquam non exaudiri
simpla mente credimus.

3. Nostra fides nobis jussit,
Deus quam edocuit,
Operans per caritatem,
qua se fecit hominem.

4. Castitas valde servanda,
Fortis patientia,
Immo quidquid salutare
carnis est et animae.

5. Salvatori summo Deo
laus et jubilatio,
Conregnare qui dat servo
se cernenti sedulo.

Brev. ms. Vindocinense saec. 13. Cod. Vindocinen. 17. E. A. — Brev. ms. Vindocinense saec. 15. Cod. Vindocinen. 187. B. — Brev. ms. Xanctonense? saec. 15. Cod. Parisien. 13233. C. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. D. — 2, 1 dedisse tibi D. — 2, 3 exaudita C. — 2, 4 pura mente CD. — 3, 1 Ora fides nobis CD. — 3, 4 Ipsumque fecit hominem A; ipse qui fecit hominem B. — 5, 4 In cernendo sedulo AB. — Der dritte zugehörige Hymnus Ad Laudes: Coeli cives applaudite (in AB) besteht nur aus fünf dem bekannten Dionysiushymnus gleichen Anfangs entwendeten Strophen, weshalb er hier wegbleibt.

201. De sanctis Ewaldis.

1. Votiva mentis gaudia
Declaret oris cantio
Et martyrum praeconia
Decora promat concio.

2. Pares Ewaldos nomine
Par extulit devotio,
Pares Deus certamine
Pari beavit praemio.

3. Quos Anglicos origine
Ad angelorum gaudia
Pro se profuso sanguine
Vocavit ex angustia.

4. Hi dum petunt Germaniam
Cultum fugando daemonum,
Necat docentes gratiam
Ingratitudo Saxonum.

5. Injecta Rhenus corpora
Sursum vehit divinitus,
Lux sanctitatis pignora
Nocte revelat coelitus.

6. Avete, cives coelici,
Favete, Christi milites.
Per vos, precamur, effici
Utraque vita sospites.

7. Honor patri cum filio
Sanctoque sit spiramini,
Qui tres pari consortio
Regnant in uno numine.

Brev. ms. Coloniense saec. 14. Cod. Dusseldorpin. C 60. — 7, 2 sit fehlt Hs.

202. De ss. Felice et Adaucto.

1. In supernum mens intenta,
Cui vivunt omnia,
Per virtutum incrementa
Spernit ignobilia
Regna mundi scaenolenta
Clarescente gratia.

3. Non inflatur, suffert, credit,
In spem vitae rapitur,
Sua linquens se excedit,
Minime compescitur,
Donec in amatum redit
Amor, quo perficitur.

3. Sese vendicans meretur
Amoris obsequio,
Non ut mens remuneretur,
Latet sic intentio,
Sed amatus adametur
Gratis absque praemio.

4. Quam adeptus inspiratus
Septiformi lumine
Voce, mente conversatus
In supremo culmine,
Sui felix incolatus
Sancto finit ordine.

5. Hanc seducere conatur
Regum adulatio,
Sed mens fortis exsecratur
Jussum cum imperio,
Quam Adauctus imitatur
Confitens in medio.

6. Poenas vicit et tortores,
Augustorum facinus
Tortos fecit et victores,
Verus amor germinus
In adversis fortiores,
Quos inspirat Dominus.

7. Quanto foris in externo
Premebantur acrius,
Tanto constans in interno
Fovebatur dulcius
Rapta numini superno
Mens immersa purius.

8. Laus sit tibi, qui es via,
Vita, lux et veritas,
Deus simplex in usia,
In personis trinitas,
Simplici sub monarchia
Trinaque divinitas.

Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503.

203. De sancto Ferreolo.

1. Ferreoli decantemus
martyris praeconium,
Cordis ei praesentemus
et oris obsequium,
Ut spe certa respiremus
ad coeli palatium.

2. Ut a cultu se divino
primitus retraheret,
Hortatus est a Crispino,
Ut hostias coleret
Idolorum et omnino
Legem Christi sperneret.

3. Impiorum assentire
Ritibus non voluit,
Immo soli deservire
Christo semper studuit
Et mandatis obedire
Sacrilegis renuit.

4. His auditis flagellatur
Statim diro verbere
Miles Christi, ponderatur
Magno ferri pondere,
Catenatus alligatur
Taestro clausus carcere.

5. A catenis expeditur
Ferreis divinitus,
Et carceris aperitur
Post biduum aditus,
Sed retentus tunc punitur
Capite vir inclitus.

6. Solum Deum veneremur
Regnantem per saecula
Et martyrem deprecemur
Omnes mente sedula,
Ut in coelis collocemur
Post vitae curricula.

Offic. ms. S. Ferreoli in Puisaia saec. 15. Cod. Parisien. 1348.

204. De sancto Firmino.

Ad Matutinum.

1. Inter supernos principes
Summique regis milites
Firminus tenet lauream
Hoste victo purpuream.

2. Hispano clarus genere,
Divino praesul munere
Pertransiit Alverniam
Christi pandens potentiam.

3. Virtutum fulgens schemate,
Verbo potens et opere,
Quacunque pergit, radios
Vitae spargit per populos.

4. Accessit hinc ad Belgicam
Fide munitus Galliam,
Ambianense oppidum
Et fecit Christo credulum.

5. Figmenta spernens daemonum
Pervenit ad martyrium,
Possidet coeli bravium
Sanctorum consors omnium.

6. Ejus precatu supplices
Effecti vitae compotes
Percipiamus gloriam
Justis cum eo debitam.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. — Ad Vesp. enthält die Handschrift den Hymnus des Prudentius Beate martyr prospera als de sancto Firmino.

205. De sancto Firmino.

Ad Vesperas.

1. Adest Firmini praesulis
Solemnitas eximia,
Christi colenda populis,
Gaudet mater ecclesia.

2. Quem Deus de gentilibus
Lumen vocat ecclesiae,
Dum relictis parentibus
Partes intrat Uzeciae.

3. Praesul, honor antistitum,
Dum missam parat dicere,
Angelorum exercitum
Audivit hymnum canere.

4. Potestates tartareas
Arcere sibi traditur,
Dum columnas marmoreas
Daemon portare cogitur.

5. Hic de puellae corpore
Verbo pellit daemonium
Ejusque magno tempore
Postulavit auxilium.

6. Summo Deo sit gloria,
Qui cum supernis civibus
Nobis aeterna gaudia
Donet Firmini precibus.

Brev. Vapincense imp. Vapinci 1499. — 2, 1 gentibus. — 3, 4 Audit.

206. De sancto Firmino.

Ad Nocturnum.

1. Laudantes Christi famulum
Altis canamus vocibus,
Qui sprevit praesens saeculum
Suspirans pro coelestibus.

2. Roboratur jejuniis,
Fletus fundit oratio,
Coelos non motis labiis
Pulsat mentis affectio.

3. Hunc, postquam praedicaverat,
Vir exquirit lapidibus,
Lacertum quod erexerat
Scatere coepit febribus.

4. Illo defuncto ceteri
Visa Dei potentia
Flentes coeperunt conteri
Deprecantes pro venia.

5. Cum vir sanctus egreditur
Urbem, leprosus adfuit,
Qui sanitati redditur
Per osculum, quod praebuit.

6. Summo Deo sit gloria,
Qui cum supernis civibus
Nobis aeterna gaudia
Donet Firmini precibus.

Brev. Vapincense imp. Vapinci 1499. — 2, 1 Roborator. — 3, 1 Nunc postquam. — 5, 1 Cum nisi sanctis egreditur.

207. De sancto Firmino.

Ad Laudes.

1. Laudetur ab hominibus,
Qui coeli tenet gaudium,
Angelorum cum coetibus
Voces conjungat omnium.

2. Appropinquante termino,
Quo sanctus pro laboribus
Fructum ferret a Domino,
Languere coepit febribus.

3. Tunc illi dies obitus,
Cum Deo preces funderet,
Revelatur divinitus
Et quis ei succederet.

4. Quo defuncto sanctissimum
Corpus in curru ponitur,
Sed per ursum saevissimum
Bos unus interficitur.

5. Tunc per Christi potentiam
Pro bove currum subiit,
Et sic non laedens quempiam
Ursus ad silvam rediit.

6. Summo Deo sit gloria,
Qui cum supernis civibus
Nobis aeterna gaudia
Donet Firmini precibus.

Brev. Vapincense imp. Vapinci 1499.

208. De sancta Florentia.

1. Exsultemus et cantemus
Deo laudes hodie,
Qui huic diem dedicavit
Virgini Florentiae.

2. Cui nomen signans florem
satis apte congruit,
Nam virtutum honestate
multiformi floruit.

3. Haec nativo sibi loco
arbor fuit sterilis,
Sed Pictavum transplantata
est effecta fertilis.

4. Quam abscidit oleastro
magister egregius,
Inserens olivae bonae,
pontifex Hilarius.

5. Et sub flore juventutis
bonos fructus protulit
Et talentum sibi datum
duplicatum retulit.

6. In personis Deo trino,
uni in essentia,
Patri, nato, paraclito
sit perennis gloria.

Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictavien. 39.

209. De sancto Florentio.

In 2. Vesperis.

1. Sancte confessor Domini, supernae
Gratiae munus humili catervae
Posce, Forenti, Deus ut decenti
Laude colatur,

2. Dum tuo laeti redeunte festo
Debitis lucem veneramur hymnis,
Quae tibi finis fuit et laborum
Integra merces.

3. Te pater quondam populi perennem
Occidentalis meditans salutem
Pacis aeternae tribuit ministrum
Finibus istis.

4. Hic diu vitae radians nitore
Praevius ductor fidei sequendae
Mitibus verbis operumque clara
Luce fuisti.

5. Pro quibus demum studiis piorum
Actuum factus comes angelorum
Jam tuae certus precibus saluti
Consule nostrae.

6. Fac tuo clemens Deus ut precatu
Expiet nostri maculas reatus
Atque felices faciat beatae
Munere vitae.

7. Sit Deo patri parilique nato
Flamini nec non utriusque sancto
Gloriae summum decus et potestas
Omne per aevum.

Brev. ms. S. Florentii saec. 15. Cod. Bruxellen. 5155.

210. In festo stigmatum s. Francisci.

In 2. Vesperis.

1. Ad Francisci fama prisci
Facit laudis fastigium,
Quod in isto dante Christo
Fulget crucis mysterium.

2. Ut formosa rubet rosa
Latus emanans sanguine
Instar nati lanceati,
Ut nos lavaret crimine.

3. Transfixura clavatura
Manus, pedes mirifica,
Cujus forma es et norma,
O crux, ave, spes unica.

4. Vernant flores et cruores
De plagis miris exeunt.
Ut athleta pulchra laeta
Vexilla regis prodeunt.

5. Carens dolis ortu solis
Scandit Franciscus eucharis
Signum ferens, vitam quaerens
Praedamque tulit tartaris.

6. Hujus ducis prece crucis
Adipiscamur praemium,
Qua Mariae natus piae
Saecli pependit pretium.

Brev. ms. Francisc. Hispan. saec. 15/16. Cod. Parisien. 1064. — 2, 1 pubet rosa.

211. De sancto Francisco.

1. Franciscus florens gratia,
Forma factus humilium,
Laetus potitur gloria
Sortis consors coelestium.

2. Hic simplex, rectus, humilis,
Pacis cultor amabilis,
Lumen in vase fictili
Ardens, lucens in fragili.

3. In paupertatis praedio
Minorum plantans vineam
Ostendit magisterio
Vitae vivendi lineam.

4. Vili contentus tegmine,
Sancto calescens flamine
Vicit algore caumata,
Christi dum gestat stigmata.

5. Verorum pater pauperum,
Nos pauperes fac spiritu,
Consortes redde superum
Ereptos ab interitu.

6. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sint hujus sancti merito
Nobis aeterna gaudia.

Diurn. ms. S. Martini Embricen. saec. 15. Cod. Capit Treviren. 22. — 1, 4 consors humilium Hs.

212. De sancto Georgio.

1. Ad coeli regis curiam
Et ad coelestem patriam
Migravit vir egregius,
Martyr Dei Georgius.

2. Leonis more prostravit
Viventes bestialiter,
Super terram militavit
Regnanti aeternaliter.

3. Bellavit hic pro renatis
Ense cinctus caritatis.
Clipeum gestans fidei
Et galeam sanctae spei.

4. Exstricavit tunc idola
Iste verus Christicola,
Scandens per virtutum clivum
Est professus Deum vivum.

5. O Deus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Per sanctorum suffragia
Crescat nostra devotio.

6. Gloria tibi, Domine,
Da vires in certamine,
Qui surrexisti a mortuis,
Nam bona cuncta tribuis.

Brev. Halberstadiense imp. Norimbergae 1501. A. — Brev. Halberstadiense imp. Norimbergae 1515. B. — 5, 1 O decus auctor A.

213. De sancto Gerardo.

1 Coelis continuum, civibus annuum,
Festivum celebret plebs pia gaudium,
Cunctis magnificum, quod dat ovantibus
Gerardus meritis, laudibus inclitus.

2. In terris positus sidera transiit
Exemplumque fuit moribus optimis,
Sic clarus meruit celsius evehi
Tulli suscipiens munera praesulis.

3. Virtutum rutilans lumine splendido
Instruxit populum dogmate vivido,
Quod verbis docuit, praetulit actibus,
Moestis compatiens se dedit ovibus.

4. Victum pauperibus largius auxerat,
In forma Dominum paupere viderat,
Vinum dat fieri lymphica pocula,
Solvit pestifera languida corpora.

5. Sic multis viguit dotibus actuum,
Nunc regno fruitur perpete coelitum,
Quo sanctis precibus crimina tergere
Dignetur, retinent quos mala noxia.

6. Hoc praestet deitas unica, trinitas,
Cui laudes reboat coelica dignitas,
Ac nos hic maculis pluribus obsiti
Oramus veniam fletibus intimis.

Brev. ms. Tullense saec. 15. (Privatbesitz.) A. — Brev. Tullense imp. Parisiis 1510. B.

214. De sancto Germano.

1. Sublime festum saeculis
Indicit annus versilis,
Hymnis resultant sidera,
Plaudunt canore terrea.

2. Germanus admirabilis
Est index hujus luminis,
Quo nemo post apostolos
Alter fuit praestantior.

3. Fatetur hoc oceanus
Bis navigando pervius,
Fatetur et Britannia
Erroris unco libera.

4. Testatur orbis Italus
Claris fruens virtutibus,
Testatur ecce Gallia
Pollens magistri gloria.

5. Germane, praesul inclite,
Vota precantum suscipe
Et super astra sedulo
Haec offer tuo Domino.

6. Litis solve discrimina,
Impetra pacis foedera,
Haeredes tandem patriae
Nos tecum redde coelice.

7. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 13. Cod. Virdunen. 116. A. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 13. Cod. Virdunen. 109. B. — Brev. ms. Virdunense anni 1352. Cod. Virdunen. 107. C. — Hymn. ms. S. Vitoni saec. 14/15. Cod. Virdunen. 141. D. — Brev. Virdunense imp. Parisiis 1525. E. — 1, 4 terrena C. — 2, 1 Et index C. — 4, 2 Claris frequens BC. — Mel.: Sidus solare revehit.

215. De sancto Gereone.

1. Rex sempiterne, lucis auctor unice,
Nos atque plebis cerne vota supplicis,
Tui perennis sub honore nominis
Laudi piorum servientes martyrum.

2. Tu Gereonem, praepotentem militem,
Viris trecentis bis novenis additis,
Ut castra quondam praenitebant Abraham,
Nobis patronum sanxeras testem tuum.

3. Victor eadem mente spernens judicem
Triginta secum terque centum martyrum
Trophaea sacra vexit ad coelestia,
Par Gereoni passione martyri.

4. Splendent ad ista martyrum solemnia
Septem lucernae fulguranti lumine,
His Cassius praefulget et Florentius
In laureato purpuratorum choro.

5. Ave, beata martyrum constantia,
Multiplicata triplici victoria,
Pacem manentem, sanitatem perpetem
Te deprecante consequamur prospere.

6. Sit trinitati laus perennis simplici,
Patri potenti filioque compari
In unitate spiritus paracliti
In sempiterna saeculorum saecula.

Antiph. ms. Sanctense s. n. saec. 13. A. — Brev. ms. Coloniense saec. 14. in. Cod. Londinen. Add. 31913. B. — Psalt. ms. S. Mariae ad Arborem saec. 15. Cod. Sancten. Reg. XVI 2. C. — Diurn. ms. Coloniense anni 1429. Cod. Berolinen. VIII⁰ 14. D. — Psalt. ms. Cranenburgense saec. 15. Cod. Berolinen. Fol. 231. E. — Brev. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. F. — Diurn. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Darmstadien. 2231. G.

216. De sancta Gertrude.

Ad Laudes.

1. Veneremur solemniter
Auctorem pudicitiae,
Christum, qui mirabiliter
Dona largitur gratiae.

2. Cujus fulta praesidio
Gertrudis, virgo regia,
Victo mundi naufragio
Pervenit ad perennia.

3. Haec generis fastigia
Sacris transcendit moribus
Anhelans ab infantia
Redimiri virtutibus.

4. Nam nata ducis Austriae
Votis restat viriliter,
Spondens se regi gloriae
Adhaesuram perenniter.

5. Hinc sacrati velaminis
Suscipiens insignia
Gradatim ad regiminis
Provehitur officia.

6. Sic dignitate praedita
Virtutum auxit opera,
Cujus Christus per merita
Nostra relaxet scelera.

7. Patri natoque pariter
Sit decus, laus et gloria
Cum spiritu, qui jugiter
Regit, gubernat omnia.

Antiph. ms. Tungrense IV. saec. 15. A. — Brev. Leodiense imp. Coloniae 1488. B. — Orat. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Colonien. 7. C. — Brev. ms. Leodiense saec. 15. Cod. Darmstadien. 394. D. — 4, 1 Austriae hier gleichbedeutend mit Austrasiae, was ABD setzen, der Vers aber verbietet. — 6, 1 Hinc dignitate C.

217. De sancta Gertrude.

In 2. Vesperis.

1. Gertrudis almae praemia
Sacra canunt solemnia,
Quam angelorum curia
Transvexit ad coelestia.

2. Haec namque mundi gaudia
Sprevit cum abstinentia,
Despiciens terrestria
Transcendit ad perennia.

3. Archangelorum gloria,
Patriarcharum munia,
Prophetarum praesagia
Nos invitant ad gaudia.

4. Apostolorum gratia
Et martyrum victoria,
Confessorum constantia,
Virginum pudicitia.

5. Flos virginum, florentia
Duc nos ad contubernia,
Inter sanctarum milia
Carpens rosas et lilia.

6. Deo patri sit gloria
Cum filii substantia
Et spiritus clementia
Per saecla pollens omnia.

Brev. Leodiense imp. Coloniae 1488.

218. De sancto Gisleno.

Ad Vesperas.

1. Haec nunc frequens devotio
Praeclaro pangat jubilo,
Hymno resultans merita
Sancti Gisleni praeclua.

2. Abrahae more patria
Qui linquens beneficia,
Se commisit exsilio
Oraculo sidereo.

3. Qui deserti latibula
Ursis penetrat abdita,
Praedicans dotem fidei
Ut praecursor altissimi.

4. Confortent ejus commoda
Nos peccatores inclita,
Ut probra mundi vincere
Laeti possimus provide.

5. Hoc summa praestet caritas,
In deitate trinitas.
Cui decus et gloria
Est per aeterna saecula.

Offic. ms. S Gisleni saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Montensis 27 (221).

219. De sancto Gisleno.

Ad Nocturnum.

1. Rex sanctorum, lux et virtus,
Verus de Deo Deus,
Audi laudes nunc benignus,
quas tibi subtilius
Tam clerus quam praesens vulgus
devoti persolvimus.

2. Quidquid spirat, te collaudat,
quidquid est, te praedicat,
Inter quae vox nostra pulsans
ad te, Christe, clamitat,
Ut pium praestes auditum,
toto corde postulat.

3. In te solo spes tuorum
certa stat credentium,
Quos levas festis sanctorum,
confortas et plurimum,
In quis nomen tuum sanctum
laudatur per saeculum.

4. O quam digne tu laudaris
sanctorum solemniis,
Quos facis gaudere sertis
semper candidissimis,
Sanctus quibus nunc Gislenus
laetatur cum angelis.

5. Qui vitam duxit pudicus,
plenus et virtutibus
Divinoque verbo clarus,
multis fulsit angelus,
Nuntius salutis factus,
quos misit coelestibus.

6. Praesta votis supplicantum,
quod vox poscit cordium,
Esse credimus quem trinum
est unum et verum Deum,
Exstat cui posse totum
per saeclorum saecula.

Offic. ms. S. Gisleni saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Montensis 27 (221).

220. De sancto Gisleno.

Ad Laudes.

1. Gratias tibi pro posse
reddimus, Jesu bone,
Qui nos es tanto pastore
dignatus invisere,
Quo docemur cuncta terrae
blandimenta spernere.

2. Cujus obtentu, precamur,
nobis parcas omnibus,
Indulgens culparum actis,
quos incaute gessimus,
Atque jungas jam placatus
civibus coelestibus.

3. Praesta votis supplicantum.

Offic. ms. S. Gisleni saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Montensis 27 (221). — Scheint wohl nur Divisio des vorhergehenden Hymnus zu sein.

221. De sancto Goare.

1. Laetabunda laude pia
Haec resultet ecclesia
Venerando tam inclita
Sui patroni merita.

2. Qui virtute caritatis
Et spiritu pietatis
Repletus ab infantia,
Fretus Dei clementia,

3. Miraculis corruscabat,
Per quae Deus comprobabat
Ejus vitae sanctitatem,
Meritorum claritatem.

4. Unde choris angelorum
Et coetibus populorum
Tanti patris cum gloria
Celebris est memoria.

5. Hanc devote celebrantes
Deprecamur supplicantes,
Nos conserva, rex coelorum,
In saecula saeculorum.

6. Summo patri sit gloria,
Nato virtus, victoria,
Una sancto cum flamine
Soli Deo sine fine.

Brev. ms. S. Castoris ad Confluentes saec. 14. Cod. Capit. Treviren. 181. A. — Brev. ms. S. Castoris saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 165. B. — Brev. Spirense imp. Venetiis 1509. C. — 1, 4 Tanti confessoris merita. C. — 5, 1 Hunc devote C.

222. De sancto Goerico.

1. Novum coelo fit gaudium
Hujus praesulis gloria,
Sic ad ejus praeconium
Resultet nunc ecclesia.

2. Ex praeclaris parentibus
Hic Goericus gignitur,
Mundo magnis hominibus,
Comes, dux, rex attollitur.

3. Tandem privatus lumine
Metim caecus aggreditur,
Ubi divino numine
Visus integer redditur.

4. Praesulatus hinc apicem
Sanctus Arnulphus praebuit,
Sustinuit pontificem,
Cum eremus huic placuit.

5. Quot, quanta bona faceret,
Breve non est hic canere,
Vel quam stolam meruerit,
Sed docet nos sic vivere.

6. O gloriose pontifex,
Nobis ad te clamantibus
Esto festinus opifex
Nostris necessitatibus.

7. Trinitati sit gloria,
Laus, honor cum imperio,
Divinaque potentia
Nos regat hoc exsilio.

Brev. ms. Metense saec. 15. Cod. Meten. 462. — 4, 4 heremis.

223. De sancto Gorgonio.

1. Orbis Christe salus atque redemptor,
Nos in laude tua fac sine culpa
Hunc transire diem, quo celebratur
Festum Gorgonii martyris almi.

2. Hic pro te socio cum Dorotheo
Mundi delicias atque furorem
Contempsit procerum multiplicesque
Poenas sustinuit mente potenti.

3. Ardens igne tuo cordis in imo
Flammas non metuit sed superavit
Non tormenta timens, vincla, flagella
Constanter tolerans, prospera calcans.

4. Pugna multimoda fortiter acta.
Tandem victor init coelica regna,
Et regis quoniam spreverat aulam,
Nunc te dante tua regnat in aula.

5. Quo nos ut vitiis exoneratos
Ipsius meritis atque beandos
Carnis post obitum scandere dones
Devotis precibus, Christe, rogamus.

6. Sit cum patre tibi spirituique
Sancto, nate Dei, gloria perpes,
Virtus, imperium lausque perennis,
Qui solus moderans cuncta gubernas.

Cod. Bruxellen. (ol. Nicolai Cusani) 10615—729. saec. 11. in. — 3, 2 sed speravit Hs. — 4, 1 fortiter eta Hs. — 4, 3 Et quoniam regis Hs. — Cfr. Catal. Codd. Hagiograph. Bib. Reg. Bruxellen. II, 395.

224. De sancto Gregorio.

Ad Vesperas.

1. Gaude, coelestis curia,
Nostra resultet patria,
Cum recensentur annua
Gregorii solemnia.

2. Qui totus apostolicus,
Miraculis, virtutibus
Praeventus Dei gratia,
Refulsit in ecclesia.

3. Crebris correptus febribus,
Miris pollens affectibus,
Se praesumebat diligi,
Quod merebatur argui.

4. Psallamus totis nisibus,
Jungamus preces precibus,
Laudes canentes singuli,
Dicamus tanto praesuli:

5. O Gregori, dulcissimum
Sancti spiritus organum
Atque virtutum speculum,
Posce nobis suffragium.

6. Ut hoc possimus consequi,
Quo te gaudemus perfrui
In summi regis gloria
Per infinita saecula.

Brev. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Bruxellen. 3023—24.

225. In Ordinatione s. Gregorii.

1. Sancte, tu praebe miseris misertus
Lacrimas juges, gemitus profundos,
Et tuis certe meritis resurgunt,
Quos sua premunt.

2. Credimus Christum, pretium laborum,
Praemium justum studiis dedisse,
A quibus artus etiam solutos
More bearis.

3. Gloriam Christo supplices canamus,
Corde praestanti tibi servienti,
Tanta qui pollet, deitate simplex,
Trinus et unus.

Brev. ms. S. Arnulphi Metensis saec. 14. in. Cod. Metensis 45. A. — Brev. ms. S. Arnulphi anni 1327. Cod. Meten. 46. B. — Brev. ms. S. Arnulphi anni 1332. Cod. Meten. 333. C. — 2, 4 lies Morte?

226. De sancta Gudila.

1. Exsultet vox ecclesiae
Diem recensens hodie,
Quo vigilantem famulam
Christus assumpsit Gudilam.

2. Quae concepta nunciatur
Angelicis oraculis,
Haec assumpta decoratur
Dignis laude miraculis.

3. Arbor hiberno tempore
Vernam dat pulchritudinem,
Signans exutam corpore
Coelo florere virginem.

4. Cujus praefulget meritum
Salva regis in filia,
Qua secus maris ambitum
Baptismo gaudet patria.

5. Deo trino ac simplici
Corde psallamus supplici,
Fruamur ut concentibus
Cum Gudila coelestibus.

Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. Parisiis 1516. A. — Proprium Boscoducense imp. s. l. et a. B. — 5, 2 psallemus A.

227. De sancto Gudwalo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Tibi canunt nato Dei
Cives chorique coelici
Pro Gudwali consortio,
Tuo splendore fulgido.

2. Qui militat clarissima
Miraculorum gloria
Ponto, solo, centro poli
Per te satorem saeculi.

3. Haec attestantur angeli,
Haec clamant Adae filii,
Terrae marisque bestiae
Creaturaeque ceterae.

4. Rex Christe, solus talium
Qui factor es magnalium,
Amici talis gratia
Nos de supernis visita.

5. Tanti precatu militis
Dimitte noxam servulis,
Ut civibus cum coelicis
Tuis fruamur gaudiis.

6. Grates tibi persolvimus
In Gudwali magnalibus,
In trinitate qui manens,
In unitate permanens.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253

228. De sancto Gudwalo.

Ad Laudes.

1. O Gudwalum laudabilem,
O Gudwalum mirabilem,
O sanctitate splendidum,
Virum Deo gratissimum.

2. Tibi Deoque psallimus,
Per quem marinis fluctibus
Praesideras et bestiis
Tuis dictis parentibus.

3. Coelique se disruperant
Et angelos demiserant
Tuis parendo nutibus
Christique sacris laudibus.

4. Ergo his obsequentibus,
Apostolis psallentibus,
In patriarchae finibus
Tuus quievit spiritus.

5. Sit trinitati gloria,
Sit unitati gratia,
Patri, nato, paraclito
Aevo perenni vivido.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253.

229. De sancta Hermelinde.

Ad Vesperas.

1. Ovet jucunda concio,
Cantus pangat hymnidicos,
Hermlindis cum obsequio
Laudet actus mirificos.

2. Hujus adolescentiae
Nitor ut stella claruit,
Et laurus pudicitiae
Adusque mortem viruit.

3. Deserti loca coluit
Mundi vitans contagium,
Nec illi par innotuit
Hic ullus abstinentium.

4. Incumbat phalanx coelica
Defunctam locis eremi,
Auditur hic glorifica
Vox non fleri aut ingemi.

5. Res palam fit hominibus
Per celebres exsequias,
Quae fiunt a coelitibus,
Plebs elevat reliquias.

6. Mox fiunt hic prodigia,
Nam salus datur languidis,
Fidis salutis copia,
In detrimentum perfidis.

7. Sit laus patri cum filio,
Una sancto spiritui
Et virginis oratio
Nos juvet eo perfrui.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 884.

230. De sancta Hermelinde.

Ad Laudes.

1. Ecce ascendit propere
Aurora lucis praevia,
Nos creatori psallere
Creata monent in via.

2. Da merum, Christe, gaudium,
Absterge cuncta crimina,
Qui das Hermlindi praemium
Quaterna poenitentia.

3. Quae castitate floruit,
Parens obedientia
Et quae desertum coluit
In mira abstinentia.

4. Sepultam a coelicolis,
Fruentem coeli gloria
Laudari a terrigenis
Diversa dant insignia.

5. Sit laus trinae unitati,
Honor, virtus, victoria,
Omnis absit faex peccati
Hermlindis precum gratia.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 884.

231. De sancto Hugone.

1. Exsultet aula coelica,
Laetetur mundi machina,
Dum refert solis orbita
Hugonis sacra solemnia.

2. Miranda ejus sanctitas
Et praedicanda pietas
Largitur indulgentiam
Colentibus et gratiam.

3. Attenuabat nimiis
Corpus suum jejuniis
Pernoctans in vigiliis
Et precibus assiduis.

4. Virtutum aromatibus
Sanctisque plenus moribus
Suaviorem balsamo
Odorem dedit saeculo.

5. Migravit ad sideream
Coelestis regis patriam
Exutus carnis pondere
Sub hodierno tempore.

6. Gaudet in summa requie
Perpetualis gloriae
Jesu benigni faciem
Videns desiderabilem.

7. Hunc diligebant praesules,
Venerabantur consules,
Complectebantur principes
Anglorum atque proceres.

8. Cujus tumba fert oleum,
Matris olivae nescium,
Quod natura non protulit,
Marmor sudando parturit.

9. O venerande pontifex,
Pius nec tardus opifex
Cunctis, qui corde credulo
Te poscunt in periculo,

10. Aufer mortis dispendia,
Confer vitae stipendia,
Ut post carnis exsilia
Tecum simus in gloria.

11. Prodesse tuis famulis
Dignare dux amabilis,
Sentiant nostra precamina
Tua semper munimina.

12. Tu es nostrum refugium,
Tu robur potentissimum,
Tu salus et protectio
Nostraque jubilatio.

13. Natale tui transitus
Colentes nos festivius
Paterno vultu respice
Et nostra vota suscipe.

14. Glorificemus consono
Cordis et oris jubilo
Deum patrem cum filio
Et spiritu paraclito.

Orat. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948.

232. De sancto Jacobo.

1. O admiranda bonitas
Universi creatoris,
Cujus superna pietas
Et divini fons amoris

2. Choros ornat angelorum
Coelique decus, agmina
Gaudent ex his supernorum
Et tota mundi machina.

3. Justis Mariae Jacobus
Coetibus associatus,
Gloriosus apostolus,
Christo qui consanguinatus.

4. Hic idolorum statuas
Urens destruxit liquide
Atque culturas fatuas
Exinanivit rigide.

5. Sancto repletus numine
Jesu Christi passionis,
Claro fulgebat lumine
Sanctae resurrectionis.

6. Exhinc daemones ligavit
Et virtute sanctae crucis
Hermogenem baptizavit
Viam dans aeternae lucis.

7. Ad quam nos, sancte Jacobe,
Digneris nunc perducere,
Ut nos fruamur lumine
Semper divinae gratiae.

Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503.

233. De s. Jacobo Archiepiscopo.

Ad. Vesp. et Noct.

1. Archiepiscopi Jacobi festum
Neminem habeat hodie maestum,
Haec dies celebris gaudia donat,
Compotes gaudii rite coronat.

2. Jacobi merita longe lateque
Liquido didicit regio quaeque,
Itinerarius apostolorum
Fregit simulacra daemoniorum.

3. Per juga montium retia jecit,
Fructum eximium Domino fecit,
Alpium incolas fonte renatos
Christo restituit justificatos.

4. Cendronum Jacobus cum fuit nactus,
Creverunt Jacobi nomen et actus,
Multa miracula digna relatu
Sunt almi Jacobi facta precatu.

5. Pater ingenite, Jacobi festa
Colere famulos sedule praesta,
Hoc unigenitus, hoc sacrum flamen,
Hoc nobis conferat trinitas. Amen.

Brev. ms. Tarantasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478.

234. De s. Jacobo Archiepiscopo.

Ad Laudes.

1. Gatuletur hodierna
die nostra concio
De pastoris et patroni
nostri natalitio,
Qui a Christo coronatur
in coeli palatio.

2. Iste clarum genus ducens
proavorum germine,
Dum errorem caecitatis
agnoscit indagine,
Quidquid vidit, parvipendit
pro superno numine.

3. Sacro fonte nondum natus
venit ab Assyriis,
Vitae [viam sequens] metam
imponensque vitiis,
Fonte lotus salutari
fit sine contagiis.

4. Honoratum imitatus
pollentem in Gallia,
Jubar solis sanctitate
fulsit et justitia,
Nam virtutes operatus
fuit et prodigia.

5. Deo patri sit potestas,
honor et imperium,
Pari quoque potestate
praedicemus filium,
Ab utroque procedenti
sit decus eximium.

Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. — 2, 3 Dum ergänzt. — 3, 4 sq. agnoscit quidquid vidit et parvipendit indapine Hs. — 3, 3 fehlen 4 Silben; die Klammer bedeutet eine Konjektur, die sich schwerlich schmeicheln kann, gerade die Worte getroffen zu haben, die hier ausgefallen.

235. De sancto Jodoco.

1. Hymnidici sonent toni,
Ut intonent dulcisoni
Consona symphonia;
Salutares adsunt joci
Prodeuntes in Judoci
Laudanda solemnia.

2. Propter Christum, quem amavit,
Regnum patris recusavit
Et ejus palatia,
Vitam egit paupertatis,
Ut coelestis bonitatis
Frueretur copia.

3. Ad nihilum hic redegit
Mundi pompam ac elegit
Vitam solitariam,
Eremitae typum gessit
Macerandoque repressit
Se per abstinentiam.

4. Judocum inter cetera
Sacrarum rerum opera
Laudat hoc miraculum,
Peregrinum, quem cremavit
Ignis, Christus liberavit
Ad Judoci titulum.

5. Hunc patronum collaudemus,
Collaudantes imploremus
Ejus patrocinia,
Ut vitia repellamus,
Virtutibus floreamus
Per ejus suffragia.

Antiph. ms. Tungrense IV. saec. 15.

236. De s. Johanne Baptista.

1. Amicus sponsi, magno gaudens gaudio,
Sponsam habentis castam in conjugio.

R° Sanctus Johannes Baptista ad Dominum
Deum pro nobis exoret altissimum.

2. Baptista sanctus, sacri Christi corporis
Tinctor Jordanis alveo in fluminis.

3. Cujus ad ortum magnus venit nuntius
Praenuntiandum, Gabriel archangelus.

4. Datum est cui tale privilegium,
Primus ut regnum praedicet perpetuum.

5. Electus veri in modum luciferi,
Solis praecursor, propheta altissimi.

6. Faciem patris ante missus angelus
Promittens coeli regna poenitentibus.

7. Gaudens in suae parentis visceribus
Mariae sanctae salutantis vocibus.

8. Heremitarum exemplum egregium,
Domino Deo soli servientium.

9. Judae excelsi pastor Odollamita,
Testis in unda exsistens aquatica.

10. Kameli pilis indutus pro vestitu,
Heliae plenus virtute et spiritu.

11. Limes perfectus legis et prophetiae
Ac spiritalis evangelii gratiae.

12. Mellis silvestris agresti edulio
Et locustarum cibatus in eremo.

13. Nativitatem praecedens prophetia,
Juste et vere dictus Dei gratia.

14. Ortus in mundum multorum cum gaudio,
Plebis perfectae praeparator Domino.

15. Plus quam propheta, suo monstrans digito
Agnum praedictum vatum vaticinio.

16. Quo majorem ullum ex muliere natum
Dominus dixit virum non resurgere.

17. Rege ut Christo non careret capite,
Cephale sacro truncatus in carcere.

18. Spiritu sancto repletus ex utero,
Ebrietatis omni carens poculo.

19. Tantus ac talis, cujus diu tacitas
Soluit nomen patris linguae loquelas.
20. Vox in deserto clamitans, dominicas
Rectas parari vias atque semitas.
21. Xristo parata largae lucis lucerna,
Ad confundendos aemulos aptissima.
22. Ymnistae sui fragilis et miseri
Reminiscatur in conspectu Domini.
23. Zachariana proles primum Dominum
Roget pro nobis regnantem in saeculum.

Cod. Bruxellen. 8860—67. saec. 10. in. — 5, 2 Solis percussor. — 9, 2 aquatina. — 10, 1 vestito. — 16, 2 virum ergänzt. — 17, 2 cephala. — 19, 2 Soluit ist entweder dreisilbig oder eine Silbe ausgefallen. — 20, 1 clamitantis. — Cfr. Duemmler, Specimen p. 17 sq.

237. De s. Johanne Baptista.

1. Gaude, Johannes, Domini praecursor,
Gaude dux, pastor venerande noster,
Nosque laetemur famuli devoti
Te venerantes.
2. Dignus es omni benedici laude,
Te non est major muliere natus,
Baptista Christi pariterque nate,
Sancte Johannes.
3. Nam peccatores fragilesque sumus,
Tu fortis, justus, pietate plenus,
Delicta nostra meritis beatis
Ablue cuncta.
4. Semper, precamur, miserere semper
Poscimus pie memor esto nostri,
Offer ancillas Domino coelorum
Omne per aevum.
5. Sit Deo nostro decus et potestas,
Sit salus perpes, sit honor perennis,
Qui summa coeli resides in arce
Trinus et unus.

Brev. ms. S. Aldegundis Malbodien. saec. 14. Cod. Cameracen. 129. A. — Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Cenomannen. 134. B. — Hymn. ms. Berchingensis saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Cantabrigen. O III 54. C. — Orat. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. D. — 1, 4 Te memorantes B. — 2, 1 Dignus est B; Dignus es nostra C; benedicta laude A. — 3, 4 Absolve cuncta A. — 4, 1 precamur adjuva nos semper C. — 4, 2 pie miserere nostri B. — 4, 3 Offer clientes C, famulos B; da ancillas metrisch die richtigste Form, belasse ich diese. Vielleicht ist der Hymnus ursprünglich für ein Frauenstift gedichtet. — 5, 1 sqq. Sit salus illi etc. A. — 5, 3 residens B.

238. In Nativitate s. Johannis B.

Ad Tertiam.

1. Baptistae natalitia
Johannis cum laetitia
Confrequentet ecclesia
Sonando nova cantica.

2. Qui clausus matris utero
Alludit Dei filio
Ac muti patris senio
Succurrit verbo reddito.

3. Propheta, cultor eremi,
Martyr et lucerna spei,
Diligens praeco, Domini
Praecursor, gemma fidei.

4. Hic solus dignus flumine
Lavare regem gloriae,
Non solumque praedicere
Sed digito ostendere.

5. Quanto luna sideribus
Praefertur in splendoribus
Et rosa cunctis floribus,
Hic tanto sanctus caeteris.

6. Praesta, pater ingenite,
Jesu, cum sancto flamine,
Ut praecursoris precibus
Jungamur in coelestibus.

Brev. ms. S. Mariae de Duna saec. 13/14. Cod. Semin. Brugen. 184 (54).

239. In Nativitate s. Johannis B.

Ad Completorium.

1. Jucundare, mater ecclesia,
Nova nobis adsunt solemnia,
Gabrielis fatu mirifica,
Veneranda orbis per climata.

2. Elisabeth en parit filium,
Praecursorem, vatem et angelum
Ac majorem natis mortalium,
Mundo missum a summo numinum.

3. Adhuc clausus alludit puero,
Quem Maria gestat in utero,
Salutato praedulci socio
Inardescit jucundo jubilo.

4. Sic regali pollens prosapia
Decus vatum, laudum materia,
Mundum spernit factus hermicola,
Inflammatus divina gratia.

5. Es lucerna mundi et gaudium,
Splendor patrum, vatum silentium,
Dux justorum vitaeque speculum
Ac signifer sanctorum omnium.

6. Sit laus patri, nato, paraclito,
Trinitati carenti termino,
Ac baptistae pio suffragio
Collocemur polorum atrio.

Brev. ms. S. Mariae de Duna saec. 13/14. Cod. Semin. Brugen. 184 (54).

240. In Decollatione s. Johannis B.

Ad Tertiam.

1. O stupenda baptistae sanctitas,
Quem honorat ipsa divinitas,
Cui tota monstratur trinitas,
Non est illi nec erit paritas.

2. Is lucifer, solaris radius,
Trinitatis testis et medicus,
Paranymphus sponsi ac socius,
Summi regis amicus intimus.

3. Rubet tantus cruore roseo,
Proh dolor, jam caput cum gladio
Trucidatur, fertur convivio,
Saltatrici datur pro praemio.

4. O baptista, vates eximie,
Quem coelestes laudant excubiae,
Jam sanctorum splendes in acie,
Per te locus nobis sit veniae.

5. O lucifer, finis moestitiae,
O jucundum jubar laetitiae,
Famulantum valle miseriae
Odas, voces precesque suscipe.

6. Sit laus nato, patri, paraclito,
Trinitati carenti termino,
Ac baptistae pio suffragio
Collocemur coelorum atrio.

Brev. ms. S. Mariae de Duna saec. 13/14. Cod. Semin. Brugen. 184 (54). — Vor Str. 1 befindet sich eine Srophe von abweichendem Versmafs, die ich deshalb als vermutlich unecht nicht in den Text aufnahm; sie lautet:

Salve, vates eximie,
Johannes, Dei gratia,
Felix felici nomine
Divina clementia.

241. In Decollatione s. Johannis B.

Ad Completorium.

1. Stupet ordo et ratio,
Dignus omni praeconio
Quod decollatur capite
Johannes, major homine.

2. Quem praeclara nativitas
Et vitae ornat sanctitas,
Nobilitant miracula
Et signa praeclarissima.

3. Hic prophetarum signifer,
Quem nuntiavit Gabriel,
Hic ut sol in meridie
Splendet sanctorum acie.

4. Extollitur prae ceteris
Hic, cujus nullus similis,
Quem honorat divinitas,
Cui se monstrat trinitas.

5. Hic dignetur suscipere
Laudes nostras, ut vivere
Possimus sine termino
In sanctorum consortio.

6. Deo sit laus et gloria
Per infinita saecula,
Qui praecursoris precibus
Nos jungat coeli civibus.

Brev. ms. S. Mariae de Duna saec. 13/14. Cod. Semin. Brugen. 184 (54).

242. In Decollatione s. Johannis B.

1. Baptista nobis hodie
Diem offert laetitiae,
Qua ejus decollatio
Recolitur et passio.

2. Baptistae quanta dignitas
Sit, refert ipsa veritas,
Quem multum honorificat
Et plus magnis magnificat.

3. Baptistae juste nuptias
Detestanti nefarias
Herodes et Herodias
Mortis tendunt insidias.

4. Baptistam dum persequitur,
Herodes vivens moritur,
Baptistaque consequitur
Vitam, dum morti traditur.

5. Baptista nobis annue,
Ut docuisti vivere,
Et minus doctos instrue
Nos ut vicisti vincere.

6. Baptista duce praevio
Declinemus ab invio
Tenentes vitae semitas,
Hoc praestet sancta trinitas.

Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503.

243. De s. Johanne Evangelista.

Ad Vesperas.

1. Magnus Johannes emicat,
Quem vera lux illuminat,
Vino salutis ebriat
Amoris implens gratia.

2. Qua praepotens apostolus
Verbi refulsit profluus,
Ructans Dei magnalia
Christi retexit abdita.

3. Virtute pollens gratiae,
Christi recumbens pectore
Verbi fluenta hauserat,
Divina pandens carmina.

4. Coeli petens fastigia
Dignus pudoris vernula
Prae ceteris mortalibus
Deum tuetur altius.

5. Tanto perunctus chrismate
Mundum replevit dogmate,
Monens caduca spernere,
Aeterna concupiscere.

6. Hujus Deus nos annuat
Sequi benignus dogmata,
Quo supplicante sedulo
Christi fruamur gloria.

7. Sit trinitati gloria,
Virtus, honor, potentia,
Cujus Johannes gratia
Magnus viget per saecula.

Brev. ms. Hispanicum saec. 11/12. Cod. Londinen. Add. 30849. A. — Hymn. ms. S. Vitoni saec. 15. Cod. Virdunen. 141. B. — Orat. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. C. — 1, 4 implet C. — 2, 1 Quam praepotens A. — Str. 3 fehlt A. — 6, 1 Cujus Deus C. — 6, 2 dogmate A. — 6, 3 sedula A. — 7, 2 Honor virtus C, honor decus B.

244. De s. Johanne Evangelista.

Ad Nocturnum.

1. Iste cunctorum flos apostolorum,
Domino gratus, Johannes vocatus,
Hodie laeta meruit secreta
Scandere coeli.

2. Hic est symmista et evangelista,
Tonitrus splendens, aquila transcendens,
Qui capit forte, nec dolent in morte
Corporis artus.

3. Ad sacra jussa cujus mox concussa
Membra defuncta vitae sunt conjuncta,
Morbo gravati priscae sanitati
Restituuntur.

4. Unde nunc laetus noster iste coetus
Mente devota hymnos atque vota
Pariter solvat laudesque revolvat
Omne per aevum.

5. Sit salus Deo et nobis in eo,
Per quem fit salus poenitetque malus,
Qui coelum fundat solumque fecundat,
Trinus et unus.

Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

245. De s. Johanne Evangelista.

Ad Laudes.

1. Ave stellae maris,
Custos singularis,
In qua est absorpta
Mors mortisque porta.

2. Sumens non in vanum
Divinum arcanum,
In te nulla saevae
Damna sentis Evae.

3. Solve involutos,
Liga dissolutos,
Ingratis ignosce,
Bona cunctis posce.

4. Monstra te electum
Christi praedilectum,
Fiat per te suus
Chorus iste tuus.

5. Virgo pretiose,
Cunctis gratiose,
Servos tuos pastos
Redde Deo castos.

6. Vitam praestet puram
Viamque securam,
Ut hic liberemur
Tecumque laetemur.

7. Sit laus trinitati,
Simul unitati,
Uni trinum munus,
Tribus honor unus.

Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

246. De s. Johanne Evangelista.

Ad Primam.

1. Ave, pie Christe,
Qui evangelistae
Johannis es lumen,
Doctor, carmen, numen.

2. Virgo et electus
Hausit praedilectus
Supra Christi pectus
Fontem intellectus.

3. Per cujus acumen
Videns trinum numen
Vitae spargit lumen,
Paradisi flumen.

4. Fervens mitigavit
Vas, virus potavit,
Virgas immutavit
Stratos suscitavit.

5. Sit laus trinitati,
Simul unitati,
Uni trinum munus,
Tribus honor unus.

Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

247. De s. Johanne Evangelista.

Ad Tertiam.

1. Veni, creator spiritus,
Et per Johannis merita
Nobis missus divinitus
Mentes nostras inhabita.

2. Qui diceris paraclitus,
Perlustra nos, lux inclita,
Qua Johannes, vir inclitus,
Coeli vidit abscondita.

3. Accende nos medullitus
Amoris flamma subita,
Qua Christi cari penitus
Arserunt cordis abdita.

4. Per te sciamus, da, patrem
Et te spiritum pariter
Et hunc, qui moriens matrem
Johanni dedit dulciter.

Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

248. De s. Johanne Evangelista.

Ad Sextam.

1. Accende, sancte spiritus,
Nos tui flamma subita,
Qua Johannis medullitus
Cordis arserunt abdita.

2. Tu septiformis munere,
Hoc vas tibi tu dedicas,
A quo mundo das bibere
Potiones mirificas.

3. Hostem repellas longius
Dilecti tui precibus,
Da veniam propitius
Et pacem nostris mentibus.

4. Per te sciamus, da, patrem,
Et te spiritum pariter
Et hunc, qui moriens matrem
Johanni dedit dulciter.

Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

249. De s. Johanne Evangelista.

Ad Nonam.

1. Evangelistae, coeli citharistae,
Legis legistae novae tuae, Christe,
Gratiae cistae, fulget dies iste,
Johannis boni.

2. Gemmis ornatum vas fuit mirandum,
Ad illustrandum jubar mundo datum,
Lilium gratum, castis imitandum
Aquila throni.

3. Secreta caeli carmine fideli
Visa dictavit, scripta promulgavit,
Multis figuris facta cum futuris
Clausa signavit.

4. Cujus rogatu purga miserando
Nos a reatu gratiam praestando,
Deus, servando nos et consummando
In bono statu.

Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518.

250. In s. Johannis ante Portam.

Ad Vesperas.

1. Fidelis custos virginis,
Dei matris et hominis,
Quem moriens crudeliter
Tibi dedit fideliter.

2. Diligenter custodiens
Honoris reverentia,
Sibi praestans obsequia,
Ei devote serviens.

3. Supra pectus dominicum
Recubuisti dormiens,
Bibens fontem mirificum,
Fontis fluenta capiens.

4. Drusianam resuscitans
Reversus ab exsilio,
Domum ejus inhabitans
Dato tibi convivio.

5. Deo patri potentia,
Filio sapientia,
Flamini sancto bonitas,
Tribus est una deitas.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

251. In s. Johannis ante Portam.

Ad Nocturnum.

1. Agite, chori modulantis cleri,
Laudes ad coelos mittite Johanni.

2. Moribus castis decenter ornatus
A Christo, cujus amplius amatus.

3. Exsiliatus Johannes dum redit,
Occurrit illi populorum turba.

4. Cujus adventu diu fatigata
Mortua fertur nobilis matrona.

5. Virginis jussu Drusiana surgit,
Ipsum convivam receptura vadit.

6. Laus patri summo pariterque nato
Paraclitoque sancto sit per saecla.

Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Parisien. 1285. A. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552) B. — Str. 1, 2 und 6 Ad Vesp. et Noct., 3, 4, 5 und 6 ad Laudes. A. — 6, 2 stat per saecla B.

252. In s. Johannis ante Portam.

Ad Laudes.

1. Praerogativa gratia
Dilecte prae discipulis,
Largire patrocinia
Tuis devotis famulis.

2. Gemmas fractas incredulis
Redintegrasti populis,
Hausto veneni poculo
Facto crucis signaculo.

3. Intromissus in dolio
Pleno ferventis olei,
Pro firmitate fidei
Cares doloris taedio.

4. O Johannes apostole,
Te deprecamur, recole
In tuo patrocinio,
Coeli fruamur gaudio.

5. Deo patri et filio
Sit laus inindividua,
Sancto flamini tertio
Decus, virtus, perpetua.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). — 1, 2 dilecti. — 3, 4 Caret. — 5, 2 individua.

253. De sancto Joseph.

Ad Vesperas.

1. Ave, felix altor
Panis angelorum,
Joseph virgo, sponse
Reginae coelorum.

2. Sumis tuam sponsam
Magno cum tremore,
Quam praecognovisti
Matrem Christi fore.

3. Solvens offers Deo
Deum, jura legis,
Fers, alis, cum ipso
In Aegyptum fugis.

4. Monstras te esse patrem
Paternali cura,
Dum pro nata prole
Tanta suffers dura.

5. Solvis jura carnis
Plenus Dei dono,
Hinc gaudes in coelis
Fruens summo bono.

6. Virgo singularis,
Justus vocitaris,
Nos labe pollutos
Justos fac et castos.

7. Vitam praesta puram,
Iter para tutum,
Quem tu nutrivisti,
Dominus virtutum.

8. Sit laus trinitati,
Salus atque virtus,
Compar unitati
Honor, laus et decus.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisien. 13244. A. — Brev. S. Donatiani Brugen. imp. Parisiis 1520. B. — 2, 1 Sumens A. — Str. 3 fehlt A. — 4, 2 Parentali cura A. — 4, 3 Dum alendo prolem B. — 4, 4 Fers cum matre dura B. — Str. 4 fehlt B. — 5, 2 Clemens pie dulcis B. — 5, 3 Nos culpis solutos B. — 5, 4 Mites fac et castos B. — 6, 3 Nobis adfuturum B. — 6, 4 Meritis virtutum B. — 7, 1 sqq. Sit laus Deo patri etc. B.

254. De sancto Joseph.

Ad Laudes.

1. O gloriose Domini
Sponse matris altissimi,
Quem totus orbis non capit,
In tuis ulnis jacuit.

2. Cui tota coeli curia
Famulatur per saecula,
Hic infans factus parvulus
Tibi subest humilimus.

3. Beate patris munere
Sacro ditatus coelitus,
Qui angelorum pabulum
Nutrivisti humanitus.

4. Joseph, nutritor gloriae
In hac valle miseriae,
Fac nos per tua merita
Saturari in patria.

5. Sit laus patri cum filio
Ex tua sponsa genito
Sanctoque cum spiramine
In sempiterno tempore.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisien. 12344.

255. De sancto Joseph.

Ad Laudes.

1. O gloriose Domini
Sponse matris altissimi,
Quem totus orbis non capit,
In tuis ulnis jacuit.

2. Quod Eva tristis abstulit
Prole Maria reddidit,
Cujus pudoris custos es,
Testis, Christi nutritor es.

3. Tu regis regem gloriae
Ejus putaris genitor,
Qui cum patre et flamine
Est coeli terrae conditor.

4. Panis altor angelici,
Corde precamur supplici,
Tuo gustemus merito
Sursum hunc sine termino.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. S. Donatiani Brugen. imp. Parisiis. 1520. — 3, 3 parente. — Das Lied ist eine Bearbeitung des vorigen.

256. De sancta Julia.

Ad Vesperas.

1. Inclitae laudes canimus, redemptor,
Virginis, cujus redeuntis anni
Monstrat optatum celebrare festum
Una dierum.

2. Haec tibi semper studuit placere
Corde mundato, manibus benignis,
Ut poli sedem mereretur a te,
Vita salusque.

3. Sanguinem fundens proprium rosarum
Instar ardentis violaeque virgo
Sacra complevit geminum decorem
Corde beato.

4. Hujus oramus precibus remitti,
Quidquid ex nobis trahimus reatus,
Culpa ne nostri dominetur atrox,
Rex pie Christe.

5. Laus, honor patri Dominoque Christo,
Spiritus sanctus copuletur illis
Compar et consors, benedicta uni
Gloria regi.

Brev. ms. Jotrense. saec. 13. Cod. Parisien. 750.

257. De sancto Juliano.

Ad Vesperas.

1. Deus, tuorum militum
Virtus, salus ac praemium,
Qui dimicantes fortiter
Pro te pie remuneras

2. Ut Julianum, martyrem
Ac militem fortissimum,
Tormenta qui pro nomine
Tuo libenter sustulit.

3. Hic oriundus exstitit
In urbe Viennensium,
Sed pagus hunc Arvernicus
Transmisit ad coelestia.

4. Cujus caput cum perfidus
Auferre vellet carnifex,
Praecepit, ut extenderet
Collum, quod egit mox libens.

5. Qui cum paratus sisteret
Velut bidens mitissimus,
Percussus ense corruit
Et reddidit sic spiritum.

6. Brivate locus inclitus
Habetur in Arvernico,
Ubi peracta passio
Haec est beati martyris.

7. Cujus sepulchrum sedulo
Fratrum frequentant cunei,
Qui digna certo tempore
Deo canunt praeconia.

8. Hujus precatu martyris
Tu, Christe, rex piissime,
Et nos misertus adspice
Et confer indulgentiam.

9. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Brivatense saec. 13. Cod. Parisien. 1287. A. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285 B. — Offic. ms. S. Juliani saec. 16. Cod. Remens. 191. C. — Str. 6, 7 und 8 fehlen B.

258. De sancto Juliano.

Ad Nocturnum.

1. Prome festum, plebs benigna,
   carminum concentibus,
   Solve votum, funde quaestus,
   pande cordis intimum,
   Hic tibi patronus exstat
   Julianus inclitus.

2. Hoc favente cunctis Christus
   donat obsequentibus,
   Sanguinem pro quo beatum
   fudit imperterritus,
   Lauream coelo reportans
   emicantem floribus.

3. Hic Viennae Fereoli
   martyris consortio
   Dum revinctus commaneret,
   instat exsecutio,
   Quae caveri dum putantur,
   dividuntur illico.

4. Quod Dei virtute gestum
   corde fixo credimus,
   Ut, quia nitet Vienna
   Fereoli gratia,
   Esset haec tutela nobis
   hoc juvante congrua.

5. Ferret unus praecavendi
   dum latebram martyri,
   Persecutorum catervae
   semet ultro dedidit,
   Mox caput Deo dicatum
   mucro saevus abstulit.

6. Sacrum corpus pretioso
   vertice relinquitur,
   Quod Viennae ceterorum
   prae timore deferunt,
   Ac deinde Fereoli
   consepultum jungitur.

7. At senes duo veterni,
   destituti viribus,
   Membra sancta dum sepulcro
   conderent attentius,
   Pristinas vires retentant,
   convalescunt artubus.

8. Clausa caecis hinc patescunt
   dante Christo lumina,
   Voce mutus ora pandit,
   lepra carnem deserit,
   Languor omnis hinc recedit
   et medelam provehit.

9. Hinc tua, Deus, tremenda
   dona obsecrantibus,
   Parce lapsis, tolle morbos
   et relaxa debita,
   Ut tuas laudes sonoro
   concinamus jubilo.

10. Gloriam patri melodis
    personemus vocibus,
    Gloriam Christo canamus,
    gloriam paraclito,
    Paradiso redde tuo
    nos sola clementia.

Brev. ms. Brivatense saec. 13. Cod. Parisien. 1287. A. — Brev. ms. Brivatense saec. 15. (Privatbesitz.) B. — 4, 5 Esses hoc A. — 4, 6 hunc juvante A. — 5, 1 Fervet iras praecavendi A. — 7, 1 Et senes duo B.

259. De sancto Juliano.

Ad Laudes.

1. Juliani sanctissimi
   Solemnem diem colimus,
   Qua Domino gratissimus
   Coeli junctus est civibus.

2. Athleta praestantissimus
   Aetate primum tenera
   Calcata mundi copia
   Dei repletur gratia.

3. Serpentis virus lubrici,
Quo primus plaustus periit,
Nacta baptismi gratia
Nisu toto perobruit.

4. Virtutum micans radiis
Ac rutilanti jubare
Lata per orbis spatia
Sacro fragravit nectare.

5. Hostes funestos radians
Hic defunctus obtinuit
Et sacro caesus capite
Mortem felicem subiit.

6. Ad te, martyr sanctissime,
Voces ac vota vertimus,
Adesto supplicantibus
Tuis beatis precibus.

7. Mores auferto noxios,
Muta, quod male viximus,
Peracto mundi schemate
Esse dans in coelestibus.

8. Qua regnat potentissimus
Orbis ac noster Dominus
Una cum sancto spiritu
Et neumate paraclito.

Brev. ms. Brivatense saec. 13. Cod. Parisien. 1287. A. — Brev. ms. Brivatense saec. 15 (Privatbesitz). B. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285. C. — 4, 2 rutilante C, rutervanti A. — 7, 3 Peracta A.

260. De sancto Juliano.

Ad Vesperas.

1. Juliani celebremus
Pleno festa gaudio,
Juliano jubilemus,
Cujus patrocinio
Angelorum postulemus
Conjungi consortio.

2. Fide firmus Julianus,
Romanus origine,
Sacro per Clementis manus
Insignitus ordine,
Christum canit Christianus
Non fractus formidine.

3. Caenomannis introductus
Christum praesul praedicat.
Confutatur princeps luctus,
Gentes Deo dedicat,
Fidem plantat, cujus fructus
Animas vivificat.

4. Florem, quem stirps gessit Jesse
Pandit invisibilem,
Serit, replet multa messe
Terram prius sterilem,
Verum docet unum esse
Deum invisibilem.

5. Ejus prece fontem fundit
Tellus tacta baculo,
Fama volat, rem diffundit,
Stupor fit in populo,
Se lux ultra non abscondit
Lucens in propatulo.

6. Ad hunc tota multitudo
Languidorum confluit,
Omnis cedit aegritudo,
Morbum omnem destruit,
Tanta Dei magnitudo
Servum suum compluit.

7. O quam clemens et quam bonus,
Simplex Deus trinitas,
A quo missus hic patronus,
Ut clareret veritas,
Cujus nos direxit sonus
In virtutis semitas.

Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Mel.: Pange lingua. — Nach Str. 7 Sit ergo; wohl spätere Zuthat, da 7, 1 sq. schon eine Doxologie enthält.

261. De santo Juliano.

Ad Matutinum.

1. Pange, lingua, gloriosi
Praesulis praeconium,
Sed praemittat pretiosi
Sol splendoris radium,
Ne subintres carcerosi
Callis diversorium.

2. Julianus dum paulatim
Fidem firmat opere,
Ruunt omnes catervatim
Tanta signa cernere,
Laborantes Dei statim
Convalescunt munere.

3. Quibus erat induratum
Cor errore veteri,
Pravitatis suae statum
Spreverunt innumeri,
Jam ad orbis incolatum
Suspirantes superi.

4. Mortem nati dum deplorat
Quidam cum gemitibus,
Opem Dei dum implorat,
Juliani pedibus
Provolutus, praesul orat
Ita flexis genibus:

5. Ut plebs tua spe levetur,
Accingatur robore,
Et lux tua declaretur
Tempestatis tempore,
Tepor omnis transportetur
Ab istius corpore.

6. Ad haec verba reparatur
Sospes patris filius,
Roboratus baptizatur
Pater Anastasius
Et praeconi foederatur
Factus fide socius.

7. Et nos ergo, qui jacemus
Sub mundi miseria,
Julianum exoremus,
Ejus per suffragia
Tota mente suspiremus
Ad coeli palatia.

Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Mel: Pange lingua.

262. De sancto Juliano.

Ad Laudes.

1. Mens, in laudes exi regis
Regionis coelicae,
Pange Christum hujus gregis,
Prius tamen respice,
Si quid intus sordis legis
Clauso cordis codice.

2. Dum diurno de labore
Percepturus bravium
Vocaretur ab auctore
Pius pastor ovium,
Adsignato successore
Coeli subit solium.

3. Et, quem Christus praedilexit
Quodam privilegio,
Arce coeli jam provexit
Ac patris palatio,
Cujus in occursum exit
Angelorum legio.

4. Quem orbarat se praesente,
Suum pater populum
Visitavit hic repente
Grande per miraculum,
Cum in aqua bulliente
Salvavit infantulum.

5. O mirandae caritatis
Virum plenum gratia,
Qui languore degravatis
Ac mentis ignavia
Suae largae pietatis
Praebet beneficia.

6. Ergo tantus invocetur
Piis pater precibus,
Christum pastor deprecetur
Pro relictis ovibus,
Et laetari nobis detur
Cum supernis civibus.

7. Sit ergo laus tibi, Christe,
Honor, virtus, gloria,
Per quem vicit praesul iste
Felici militia,
Dum rependis agonistae
Salutis stipendia.

Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Mel: Pange lingua.

263. De sancto Juliano.

Ad Vesperas.

1. Ut queant laxis sonis Deo gratis
Pandere laudes, tuis, Juliane,
Remitti noxas, gratiam infundi,
Sancte, procures.

2. Fons vivax, fontem mire produxisti,
Fessis per aquas oneroso gestu,
Quo viso turbas alliceres jugum
Tollere Christi.

3. O martyr voto, Iovis in fano
Draconem fugas hostium adspectu,
Quem adustice perdere quaerentes
Apud Artinas.

4. Genitor caste, protector et salus
Sis filiorum, confer contra hostes,
Qui, quod vis, potes ante Dei thronum,
Meritis alme.

5. Proficiscentum director et hospes,
Nos amatores ora hospitare
Jesum et ejus hospitari tandem
Atriis sanctis.

6. Sit coelis Christo gloria perennis,
In nobis ritus lausque Deo placens,
Qui tecum ducti te ductore simus
Post vitae cursum.

Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Cenomannen. 134. — 1. 3 noxa. — 2, 2 Fesis per aqua. — 2, 3 aliceres verum. — 2, 4 Christum. — 3, 1 iouis in fatu. — 3, 2 Draconis fuga. — 3, 4 Quod adustice. — 3, 4 Apud arcanas; vgl. zu dieser Str. Acta SS. Jan. III, 380 n. 20 sq. — 6, 3 sumus. — Dieser wie der folgende Hymnus sind Muster einer barbarischen ars poetica; leider sind sie obendrein noch so schlecht überliefert, dafs man am Texte verzweifeln mufs.

264. De sancto Juliano.

Ad Laudes.

1. Gloriosum Julianum
   Laudibus veridicis
   Collaudemus, decoratum
   Artibus mirificis,
   Hinc hodie laureatum
   Sedibus in coelicis.

2. Victum artum, nudam vestem
   Ad carnem cilicium,
   Genu flexo fletu crebri
   Et pauper tugurium
   Observabat pastor vigil
   In salutem omnium.

3. Sic amore deitatis
   ratus erat pontifex,
   Dilector fit et dilectus
   et fit verus artifex,
   Tribus viris morti datis
   vitam dedit opifex.

4. O dignatus praesularis,
   necdum in praesentia,
   Facultate singularis
   potens in absentia,
   Ejus missa sub cor manu
   curabat daemonia.

5. Legis Christi defensori
   defensor rex paruit
   Baptizatus, unde sancti
   fama viri crebuit,
   Cedit error, surgit amor
   Christi, qui sic voluit.

6. Infinitae trinitati
   decus sit deificae,
   Quod ad electum amorem
   plebis Cenomannicae
   Talem misit instructorem
   fidei catholicae.

Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Cenomannen. 134. — 1, 2 vereditis. — 1, 3 Eo laudemus. — 1. 4 Auribus murificis. — 2, 1 Victum aut. — 2, 3 flectu crebri. — 3, 2 reatus erat. — 3, 5 dati. — 4, 3 Facultas. — 4, 5 Ejus misso suscormano. — 5, 2 rex paravit. — 6, 1 trinitatis. — 6, 3 ebectum.

265. De sancto Juliano.

Ad Laudes.

1. Deus, nostrum refugium,
   Sanctorum virtus omnium,
   Ob Juliani merita
   Dimitte nostra crimina.

2. Hic sacer vivens corpore
   Virtutum fulsit jubare,
   Claustris ereptos Erebi
   Tres functos vitae reddidit.

3. Nos, Christe, lapsos erige
   Tuo redemptos sanguine,
   Hujus obtentu praesulis,
   Quem sic ornasti meritis.

4. Cordis purgentur intima,
   Vocis mundentur organa
   Manusque nostrae peragant,
   Quae tibi digne placeant.

5. Gressusque nostros dirige
In viam pacis, Domine,
Aures et visus remove
A vanitatis onere.

6. Adsistat pudicitia,
Sint procul et phantasmata,
Hostis pellatur improbus
Sis noster mansor sedulus.

7. Sic ergo, sacer pontifex
Et gregis pastor optime,
Impetra nobis veniam
Et sanitatem congruam.

8. Sit trinitati gloria
Per infinita saecula,
Deo patri cum filio
Et spiritu paraclito.

Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannen. 188.

266. De ss. Justo et Pastore.

Ad Vesperas.

1. In Complutensi cardine
Sub Daciani turbine
Justus et Pastor bravium
Ceperunt per martyrium.

2. Isti duo juvenculi,
Vexilli Christi geruli,
Pectus armarunt proprium
Ad saevientis gladium.

3. Vix adhuc patrem noverant,
Et Deum nosse properant,
Stantes aetate labili
In praelio laudabili.

4. Quis crederet infantiam
Nisi per Dei gratiam
Tantum ferre supplicium,
Tantum mereri praemium.

5. Alter hortatur alterum
Dicens: hoc caput tenerum
Non pertimescat efferos
Ictus tendens ad superos.

6. Vulnus non timent asperum
Vulgus linquentes ceterum,
Hostis contemnunt cuneos
Deos spernentes aeneos.

7. Mira Dei potentia,
Senescit pueritia,
Et, quod fortes effugiunt,
Adolescentes cupiunt.

8. Gloria coeli Domino
Et ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Et nunc et sine termino.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535. — Enthält den Hymnus an zwei Stellen. — 3, 4 praedio zweimal.

267. De ss. Justo et Pastore.

Ad Laudes.

1. Hymnum novae laetitiae
Psallat coetus fidelium,
Nam duos fratres hodie
Colit chorus coelestium.

2. Insignes Christi martyres,
Justus et Pastor incliti,
Effecti Christi caelibes
Coram Deo sunt positi.

3. Carnem, mundum et daemones
Vicerunt hi infantuli,
Juvenes fortes tirones
Calcarunt fraudes saeculi.

4. Isti duo candelabra,
Qui lucent ante Dominum,
Salutem procurantia
Et veniam peccaminum.

5. Gaude, Narbona civitas,
Tantis fulta pastoribus,
Quibus jugis solemnitas
Accrescat coeli civibus.

6. Gaude, chorus coelestium,
Pro sanctorum laetitia,
Laetatur hoc collegium,
Tota gaudet ecclesia.

7. Uni trinoque Domino
Sit laus et benedictio,
Quo sanctorum suffragio
Fruamur coeli solio.

Brev. Narbonense imp. Carcassone 1535. — An zwei Stellen. — 2, 3 Effecti fehlt an erster Stelle.

268. De sancto Justo.

1. Hymnum Deo personemus
Vocum cum laetitia,
Mente quoque rogitemus
Ejus beneficia,
Ut, quod jubet, observemus
Actuum justitia.

2. Sanctus Justus, martyr Dei,
Servat haec memoria,
Deo servit mente spei
Spreta mundi gloria,
Deus ergo reddit ei
Pacem pro victoria.

3. Amans Jesum mente tota
Justus ab infantia
Vota solvit et devota
Precum abundantia
Deo placet et immota
Ejusque constantia.

4. Deus igitur reddebat
Ei mirabilia,
Nam futura praedicebat,
Postponebat vilia,
Bene agens reducebat
Captum ad aedilia.

5. Quem vivendo praeamavit
Lege apostolica,
Moriendo non negavit
Respuens idolica,
Hunc gens fera decollavit
Pro fide catholica.

6. Caput matri praesentatur
Humo carne reddita,
Lux in nocte videbatur
Urbi toti prodita,
Caput templo dum feratur,
Caeco lux est tradita.

7. Idem caput nunc habetur
Magna reverentia
Treveris, sed obtinetur
Corpus diligentia
In Zutphania, laudetur
Hinc Dei clementia.

8. Sit laus ergo trinitati,
Unitati gloria
Patris, pneumatis et nati,
Virtus et victoria,
Sit ejus humanitati
Vigilans memoria.

Brev. ms. Zutphaniense saec. 15. Cod. Bollandian. s. n. — 1, 3 Menteque. — 2, 2 Serva. — 3, 1 tota mente. — 8, 2 Unitatis.

269. De sancta Katharina.

1. Adest dies laetitiae,
Omni plena dulcedine,
Qua virginis Katharinae
Festa digne celebramus
Atque laudes decantamus
Ejus dulci nomine.

2. Haec Costi regis filia
Ab urbe Alexandria,
Graeciae gemma fulgida,
Mundi contemnens gaudia
Saecli devicit fortia,
Mente quaerens coelestia.

3. Haec clara fuit genere,
Sed clarior virtutibus,
Proles regis et reginae,
Comesque fit martyribus,
Dum caro carens carie
Caeditur scorpionibus.

4. Dum tenetur in carcere,
Reginam et Porphyrium
Docet ad vitam currere
Cursus promittens bravium,
Sternit rotarum machinam
Dolorque fit gentilium.

5. Vilipendens conjugium
Mox Caesaris Maxentii
Spondentis fugit munera,
Minas spernit nequissimi
Et voluntate libera
Agonem fert martyrii.

6. Dum collum ferit niveum
Percussoris improbitas,
Stillat liquorem lacteum,
Quo signatur virginitas
Atque per omne saeculum
Probatur ejus dignitas.

7. O rosa coeli rutilans,
Mira fraglans dulcedine,
Fer opem tuis famulis
Clerumque tuum dirige,
Aperi peccatoribus
Sinum misericordiae.

8. Ave, decus virgineum,
Sanctarum decus virginum,
Ave, lumen sidereum,
Lucis non habens terminum,
Virginitatis lilium,
Totius mundi speculum.

9. Patri, nato, paraclito
Sit perpes jubilatio,
Qui sublimavit inclito
Katharinam martyrio,
Prece cujus haec concio
Jungatur Dei filio.

Antiph. ms. Villariense saec. 13. Cod. Bruxellen. 268. — Nach Str. 4 Divisio. — 3, 3 regina Hs.

270. De sancta Katharina.

1. Ave, sponsa Christi,
Virgo Katharina,
Regis, cui servisti,
Felix contriclina.

2. Martyr gloriosa,
Castitate grata,
Lilio vel rosa
Mire venustata.

3. Felix agonista
Servos tuos audi,
Quod adjungit ista
Dies tuae laudi.

4. Tua creatori
Vox in aure sonet,
Ut post praesens mori
Veram vitam donet.

5. Dirige nos sursum
Prece Katharinae,
Christe, post hunc cursum
Beans sancto fine.

6. Patri laus et nato,
Decus et potestas.
Flamini beato
Quoque par majestas.

Brev. ms. Trevirense saec. 12. Cod. Treviren. 428. add. saec. 13/14.

271. De sancta Landrada.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, gloriosae
Virginis praeconium,
Quae fuit religiosae
Clarum vitae speculum,
Ut post cursum aerumnosae
Coeli poscat bravium.

2. Plena fide, spe, divina
Caritate fervida,
Castitate fulgens bina,
Spargens transitoria,
Hora luxit vespertina
Per virtutum opera.

3. Cibus ejus panis siccus,
Potus aqua frigida,
Terra nuda lectus ejus,
Horret strata mollia,
Etiam dum suffert aestus
Febris carne tenera.

4. Mundum sibi crucifixum
Et se mundo patuit,
Dum et lapidi impressum
Signum crucis exstitit,
Sibi pignus hoc concessum
Vox de coelis exprimit.

5. Paleis dum expurgatur
Haec medulla tritici,
Virus lapisque quadratur
Pressura multiplici,
In coelestis coaptatur
Structura palatii.

6. Melodis nunc Deo patri
Personemus vocibus,
Sit laus, virtus carae proli,
Utriusque spiritus,
Veneretur, qui perenni
Regnat tempore Deus.

Brev. ms. S. Waldetrudis Montensis saec. 15. Cod. Duacen. 164.

272. De sancta Landrada.

Ad Laudes.

1. Gratulemur in honore
Nunc Landradae virginis,
Quae a juventutis flore,
Delicata, nobilis,
Sese strictis pro amore
Christi strinxit regulis.

2. Justa, fortis, mansueta,
Casta, vigil, sobria,
Pia, humilis, discreta,
Silens, solitaria,
Spernens mundum stat quieta,
Contemplans coelestia.

3. Die, noctu meditatur
In mandatis Domini,
Caro sponso famulatur
Semper corde supplici,
Quidquid agit, acceptatur,
Grata trino simplici.

4. Nihil ei cum obscoenis
Corporis deliciis,
Delectatur in amoenis,
Quae praegustat gaudiis,
Quae nunc sapit votis plenis
Turmis juncta coelicis.

5. Laudes trinae deitati
Patri, nato, flamini
Sine fine dant beati-
Spiritus angelici
Atque sursum conregnanti
Huic congaudent virgini.

6. Hujus nos felicitatis
Ut consortes faciat,
Regi summae majestatis
Nostras preces offerat,
Suae dono pietatis
Maculas ut deleat.

7. Genitori genitoque.

Brev. ms. S. Waldetrudis saec. 15. Cod. Duacen. 164.

273. De sancto Laurentio.

1. Laetis ecclesia resonet vocibus,
Dignis Laurentius laudetur cantibus,
Qui jam perfruitur donis coelestibus,
Rosis et liliis non marcescentibus.

2. Vir iste nobilis, Hispanus genere,
Antiquum studuit hostem conterere,
De mundi gloria nihil appetere
Totisque viribus aeterna quaerere.

3. Pati desiderat, cum Sixtus patitur,
Certa sibi dies mortis praedicitur,
Pro thesauris eum Caesar aggreditur,
Caecis signo crucis lumen infunditur.

4. Sexies variis poenis affligitur,
In crate ferrea prunis aduritur,
Ut assum commedat, Decio loquitur
Et sic feliciter coelum ingreditur.

5. Urbis extra muros Romae reconditur,
Honore debito locus excolitur,
Ubi divinitus semper impenditur,
Quidquid fideliter digneque petitur.

6. Supplicemus Deo devotis mentibus,
Qui hunc decoravit tantis virtutibus,
Ut suis meritis patrocinantibus
Fruamur gaudiis cum sanctis omnibus.

7. Pater et filius cum sancto flamine
Praeclari martyris pio juvamine
Mundos nos faciat ab omni crimine
Atque conspicuos coelesti lumine.

Cod. Bruxellen. (ol. S. Laurentii Leodien.) 9332—46 saec. 14. — 4, 2 In cratem ferream.

274. De sancto Laurentio.

1. Pange lingua gloriosum
Agonem Laurentii,
Qui non timet furiosum
Tribunal imperii,
Sed dat corpus pretiosum
Ad palmam martyrii.

2. Sanctum palpant blandimentis
Et pulsant tortoribus,
At non labat statu mentis
Minis vel terroribus,
Sed arridet instrumentis
Et prunis ardentibus.

3. Nudum corpus est extensum
Candens crate ferrea,
Spernit ignem hic accensum,
Flamma stridet rosea,
Offert Deo ut incensum
Se pro regni laurea.

4. Trinitatem invocemus
Communi laetitia,
Unum Deum adoremus,
Qui creavit omnia,
Cujus regno conregnemus
In coelesti patria.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. (Privatbesitz). — 1, 1 gloriosi. — 2, 3 Ne labat statu. — 2, 5 Sed ardet instrumentis. — 3, 2 Scandens crate. — 3, 4 Flammea. — 4, 5 cum regnemus.

275. De sancto Leodegario.

Ad Vesperas.

1. Gloriam Deo pangimus,
Fortes agones canimus,
Quos pertulit immanius
Sanctus Leodegarius.

2. Erectis jam luminibus
Ab impiis hominibus,
Lingua praecisa doluit,
Artus loquela floruit.

3. Splendens corona coelitus
Cujus caput irradiat,
Exurit corda comitum
Tacta stupore nimio.

4. Sed amputato capite
Corpus erectum constitit,
Horae unius spatio
Rigore mansit vivido.

5. Hujus patroni precibus
Nos foveamur largius,
Nostrorum vincla criminum
Solvantur in perpetuum.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85.

276. De sancto Leodegario.

Ad Laudes.

1. Ex illustri prosapia
Natus, Leodegarius
Laetus fulget in gloria,
Martyr Dei eximius.

2. Linguam, dentes et oculos
Perdit propter justitiam
Mireque docens populos
Non amittit facundiam.

3. Ebroini malignitas
Accensa per saevitiam,
Sancti Dei humilitas,
Per quam tendit ad gloriam.

4. Dicto praefato praesuli
Tanta confertur gratia,
Quod cuncti debent populi
Sibi laudes cum gloria.

5. Sit tibi, sancta trinitas,
Honor, decus perenniter,
Quo tibi laudes debitas
Persolvamus alacriter.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 354 (787).

277. De sancto Leonio.

Ad Vesperas.

1. Exsultet plebs Pictavica
Praesenti in sacra die,
Concinat clerus cantica
Devotus nunc melodiae.

2. Leonii praesens dies,
Quo victo mundo quaeritur
Aeternae vitae requies,
Cum terris coelum graditur.

3. Per syllabas describitur
Leonii proprietas,
Leonius cum dicitur
Fortis patet humilitas.

4. Leo fortis ostenditur,
Nius patet humilitas,
Leonius hinc dicitur,
Forti inest sublimitas.

5. Doctor magnus Hilarius
Evocat hunc Leonium,
Adsis, ait non dubius,
Pergo, pater, ad bravium.

6. Pauper dives egentibus,
Plebis custos egregius
Terris degens, coelestibus
Sanctus regnat Leonius.

7. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Regnemus cum Leonio
Fine cunctorum exito.

Diurn. ms. Pictaviense saec. 16. Cod. Pictavien. 40. — 3. 1 Von dem Worte syllabas ist nur die letzte Silbe (bas) leserlich, die vordern sind weggefault.

278. De sancto Leonio.

Ad Laudes.

1. Pater, kyrie Leoni,
Orans ora, ne labamur,
Coelestis postula doni
Omne fructum, te precamur.

2. Rege plebem, cui patronus
Hilario statuente
Tu fuisti, pastor bonus,
Ore poscimus et mente.

3. Coelum tenes terras spernens,
Terra terit servitores,
Plebs tua dogmata tenens
Tibi persolvit honores.

4. O Leoni, leo, leva
Mersos reatu servulos,
Quos draconis fraus hic saeva,
Decepit, rege famulos.

5. Laesus filius ad patrem
Opem quaerit refugiens,
Filia degens ad matrem,
Plebs ad te currit rediens.

6. O Leoni, caritatis
Ubertim concede fructus
Et opere pietatis
Aeternos exstingue luctus.

7. Lipsana hinc veneremur
Leonii, quae habemus,
Ut cum eo sociemur,
Laudes ejus decantemus.

8. Salus, virtus, laus et honor
Patri sit atque filio,
Spiritui, qui est amor,
Sancto sit jubilatio.

Diurn. ms. Pictaviense saec. 16. Cod. Pictavien. 40. — 4, 3 fraus hinc ferox Hs.

279. De sancto Leufrido.

1. Gaude, sacrata meritis
Leufredi, tellus inclita,
Festa revolvens aurea,
Quis petiit coelestia.

2. Hic nobilis, nobilibus
Progenitus parentibus,
Contemptis pompis saeculi
Vitam suscepit monachi.

3. Qui sanctis pollens actibus,
Virtutum florens floribus
Dedit salutem mentibus,
Sanitatem corporibus.

4. Ignis fugavit rabiem,
Multavit male daemonem,
Resolvit votis barathrum,
Reddidit coelo monachum.

5. Insignis qui virtutibus,
Nullis succumbens sordibus,
Cum precibus sanctissimum
Coelo reddidit spiritum.

6. Nunc te precamur, hagie,
Vota libenter suscipe
Clemensque fer remedium
Levando moles criminum.

7. Audi benignus populos,
Exaudi pius servulos
Et servientes corpori
Absolve vinclis saeculi.

8. Erectis sursum mentibus,
Versis in terram vultibus
In trinitatis nomine
Te adoramus, Kyrie.

Hymn. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 12040. A. — Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien 13239. B. — 6, 3 Clemens ferque A.

280. De sancto Livino.

1. Hymnum canamus gloriae
Regi omnis victoriae,
De cujus stillat gratia
Livini magnificentia.

2. Quem in matris visceribus
Sanctus sacravit spiritus
Matris infundens labiis
Haustum divini nectaris.

3. Coelum terris annuntiat,
Quae virtus hunc inhabitat,
Lux super lucem radiat,
De luce dextra promicat.

4. Captis mente libertatem,
Dat nutrici sospitatem,
Stupet mare potestatem
Et plebs sedis dignitatem.

5. Ut Siloë in piscina
In te manet medicina,
Quod testatur languens homo,
Datus sibi tuo dono.

6. Mare tibi famulatur,
Per te nauta prosperatur,
Caecus videt et sanatur,
Qui furore debacchatur.

7. Lingua perit sed non usus,
Hostem terit Deus tuus,
Ut amicum te affatur
Et ad palmam exhortatur.

8. Tuae dies laetitiae
Sit nobis dies gratiae,
Respirent in te servuli,
Sentiant patrem filii.

9. Praesta, pater piissime.

Psalt. ms. S. Bavonis Gandaven. saec. 15. Cod. Gandaven. 73 (16). A. — Brev. ms. S. Waldetrudis saec. 15. Cod. Duacen. 164. B. — Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503. C. — 2, 2 Sancto sacravit B. — Str. 5 sqq. fehlen B; Str. 1—5 ad Vesp.; 5—7 ad Noct.; 7—8 ad Laudes A.

281. De sancto Lubentio.

Ad Vesp. et Noct.

1. O Lubenti, pater alme,
Presbyter eximie,
Quem victricis fructus palmae
Pascit coeli curiae,
Pia vota supplicantis
Suscipe familiae.

2. Baptizatus a beato
Martino pontifice,
Educatus a felice
Maximino praesule,
Cui nunc es sociatus
Cum triumpho gloriae.

3. Tu in terris visiones
positus angelicas
Meruisti, dum vixisti,
cum quibus nunc habitas
Et celeuma debriatus
in excelsis jubilas.

4. De Cubruno per phaselum
Per Mosellam petis Rhenum,
Quo transito per Logenam
Dyckirchen basilicam,
Quem cum clero plebs fidelis
Suscipit cum laudibus.

5. Ubi corpus tumulatur
Et laus Deo decantatur,
Nam coelorum collocatur
spiritus agminibus
Et in terris decoratur
signis et virtutibus.

6. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Antiph. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. s. n. A. — Antiph. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Treviren. 172. B. — 4, 4 Quantum clero A; quam cum clero B.

282. De sancto Luthardo.

1. Exsultet aula coelica,
Laetetur mundi machina,
Dum Luthardi solemnia
Solis revolvit orbita.

2. Quem post mundi pericula
Coeli suscepit curia,
Quem cum servis fidelibus
Jam salutavit Dominus.

3. Hinc dulces psalmi resonent,
Hinc lectiones concrepent,
Hinc hymnorum multimoda
Multiplicentur cantica.

4. Conemur totis nisibus,
Jungamus preces precibus,
Quod Luthardi per merita
Coeli fruamur gloria.

5. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Antiph. ms. Calcariense saec. 15. (Privatbesitz).

283. De sancto Macario.

1. Hymnum fideles populi
Canant et plaudant singuli
In laudem beatissimi
Pontificis Macarii.

2. Qui spreta mundi gloria
Christi sequens vestigia
Pro fidei constantia
Dira suffert supplicia.

3. Clausum reducit angelus,
Credit tortor incredulus,
Medelam praebet precibus
Caeco, muto, languentibus.

4. Lepra cedit munditiae
Per te, praesul sanctissime,
Tua declarant merita
Crux sursum splendens lucida.

5. Tuis, precamur, precibus
Christus cum suis civibus
Post praesentem miseriam
Supernam donet patriam.

Psalt. ms. S. Bavonis saec. 15. Cod. Gandaven. 73 (16).

284. De sancto Maglorio.

Ad Vesperas

1. Patris nostri praeconia
Vox una promat omnium,
Quam magna dignum gloria
Dici decet Maglorium.

2. Superna sapientia
Formavit sibi vasculum
Sub coelesti custodia
Regens et docens parvulum.

3. Sacris imbutus literis
Aetatis ab exordio
Sensu praecellit ceteris
Et puritatis studio.

4. Culmen adeptus praesulis
Divini nutus munere
Crebris fulsit miraculis
Fidem confirmans operi.

5. Hinc patri sit ingenito
Et ejus unigenito
Amborumque paraclito
Laus cum honore debito.

Brev. ms. Sammaglorianum saec. 1427. Cod. Mazarin. 346 (767). A. — Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. B.

285. De sancto Maglorio.

Ad Nocturnum.

1. Dulces frequenta modulos,
Deo devota concio,
Et labiorum vitulos
Offer patri Maglorio.

2. Hic tandem solitarius
Jussu coelestis nuntii
Deo vacat licentius
Gregem committens alii.

3. Huic aves obediunt,
Mare marisque copia,
In ejus verbo fugiunt
Lepra, fames, daemonia.

4. Mortis obsistens legibus
Naturam vicit precibus,
In tot et tantis cladibus
Unus et omnis omnibus.

5. Hinc patri sit ingenito.

Brev. ms. Sammaglorianum anni 1427. Cod. Mazarin. 346 (767). A. — Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. B. — 1, 1 frequentat B. — 1, 3 labiorum titulos B. — 2, 1 Hinc tandem A.

286. De sancto Maglorio.

Ad Laudes.

1. Jucundae laudis orbita
Lege recurrit debita,
Lux ipsa docet hominem,
Ut certum servet ordinem.

2. In hac luce Maglorius,
Aeternae lucis filius,
Patre vocante luminum
Choros illustrat virginum.

3. Unum petebat sedulo
Gemens sub carnis vinculo,
Nunc illud habens unicum
Novum frequentat canticum.

4. Mira gessit magnalia,
Quae nostra latent saecula
Nec claudi possunt omnia
Sub brevitatis regula.

5. Hinc patri sit ingenito.

Brev. ms. Sammaglorianum anni 1427. Cod. Mazarin. 346 (767). A. — Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. B. — 1, 1 laudis cubita B. — 1, 3 ipse B. — 1, 4 Ut sanctum servet B. — 4, 1 Multa gessit B. — 4, 2 latent sedula B. — 4, 3 Haec claudi possunt A.

287. De sancta Margaretha.

Ad Vesperas.

1. Ave, gloriosa
Virgo Margaretha,
Pulchra coeli rosa,
Summo bono freta.

2. Stella mirae lucis
Et jubar virtutum,
Hostem signo crucis
Dejicis versutum.

3. Ferrum, faces, ignes
Carcerem, flagella,
Suffers digna dignis
Laudibus puella.

4. Ave, flos honoris,
Virgo pulchra tota,
Rivulis amoris
Et cruoris lota.

5. Vasis versis sursum
Oleum includens
Pergis in occursum
Sponsi virgo prudens.

6. Nobis coeli bona,
Fulgens margarita,
Poscas, in corona
Regis regum sita.

7. Sponso Margarethae
Laus immensa Deo
Pro talis athletae
Nobili trophaeo.

Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Arch. Gandaven. 100. — 3, 1 Ferre facis ignes. — 7, 2 Lux immensa.

288. De sancta Margaretha.

1. Immensae rex potentiae,
Tu mirae fons clementiae,
Qui Margaretham hodie
Vestiti stola gloriae.

2. Haec in aetate tenera
Per saeva plura genera
Poenarum, quas sustinuit,
Victoriam obtinuit.

3. Quae passa sub Olybrio
Praefecto, cum martyrio
Secuta Christum Dominum,
Evasit manus hominum.

4. Olybrius per Asiam
Transivit Antiochiam,
In via, per quam iverat,
Hanc videns concupiverat.

5. Non esse vult amasia
Praefecti spernens basia,
Ne castitatis flosculum
Per carnis perdat osculum.

6. Cur caesa bis verberibus
Clausaque bis carceribus
In ore tandem gladii
Finivit cursum stadii.

7. Laus patri sit ingenito,
Laus ejus unigenito,
Conformis nostro ritui
Laus sancto sit spiritui.

Brev. Bremense imp. Coloniae 1486. — 4, 3 In viam. — 6, 3 More tandem.

289. De sancta Margaretha.

Ad Laudes.

1. Pange, chorus fidelium,
Margarethae martyrium,
Mundi lucens aërea
Lux ecce surgit aurea.

2. Martyr spretis blanditiis,
Promissis et suppliciis
Te solum colit Dominum,
Jesu, corona virginum.

3. Tandem mortis compendio
Lictoris migrat gladio,
Mundus exsultans jubilat,
Aurora lucis rutilat.

4. Genitori cum filio
Sit laus et exultatio,
Qui vocaris paraclitus,
Adveni, sancte spiritus.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532.

290. De s. Maria Magdalena.

Ad Matutinum.

1. Christe, creator omnium,
Audi preces fidelium,
Quos redemisti sanguine,
Nullo deseras tempore.

2. Laudes, tibi quas canimus,
Suscipe gratis, rex pius,
Nos Magdalenae jugibus
Fovens Mariae precibus.

3. Quae tua dante gratia
Te colens super omnia
Dudum lacrimis gravia
Lavit suis flagitia.

4. Unde precamur cernui
Te, Christe, nunc, fili Dei,
Exemplo nos ut simili
Absolvas reatu jugi.

5. Laus tibi, virtus, gloria,
Regnum perpes, victoria,
Patri cum pneumate sacro
Saeculo sit continuo.

Antiph. ms. Conchacense saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Parisien. Nouv. acq. 443 add. saec. 12. A. — Brev. ms. Tutelense saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Parisien. 1256. B. — Brev. ms. Italo-Monast. saec. 13. Cod. Londinen. Add. 15 206. C. — Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisien. 1284. D. — Brev. ms. Vallis Umbrosae anni 1476. Cod. Oxonien. Miscell. Lat. 168. E. — Brev. ms. S. Dominici in Silos saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 2190. F. — Brev. Illerdense imp. Illerdae 1479. G. — Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. H. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. I. — Str. 5 fehlt B. — 5, 3 cum fehlt A.

291. De s. Maria Magdalena.

1. Consonis Christum veneremur odis,
Hunc diem sanctae celebrando festum
Nunc Magdalenae Mariae per orbem
Congratulantes.

2. Quae caput quondam Domini perunxit
Ac pedes lavit lacrimis rigando,
Crine detersit capitis supplexque
Corde gemendo.

3. Unde confestim totius reatus
Contulit Christus veniam peccanti,
Simoni dignum paradigma pandens
Ore benigno.

4. Haec tulit myrrham crepera sub luce
Ad perungendum Dominum sepulchro,
Quem resurgentem meruit beata
Prima videre.

5. Quam procul post haec tribuente Christo
Credimus coeli pennetrasse culmen,
Cujus obtentu miserere nobis,
Conditor orbis.

6. Gloriam patri pariter canamus,
Gloriam proli flamini pioque
Semper in omni resonemus omnes
Tempore saecli.

Brev. ms. Conchacense saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Parisien. Nouv. acq. 443. add. saec. 12. A. — Brev. ms. Gebennense saec. 13. Cod. Parisien. 16307. B. — Brev. ms. Italo-Monast. saec. 13. Cod. Londinen. Add. 15206. C. — Brev. ms. Cluniacense saec. 14. Cod. Lugdunen. 473. D. — Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 13239. E. — Hymn. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 12040. F. — Brev. ms. Vallis Umbrosae anni 1476. Cod. Oxonien. Miscell. Lat. 168. G. — Brev. Illerdense imp. Illerdae 1479. H. — Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. I. — Brev. Sosmense imp. Parisiis 1548. K. — Brev. Pampilonense imp. Lugduni 1562. L.

1, 2 diem sanctum B. — 1, 3 Nunc fehlt B. — 4, 2 Domini sepulchrum A. — 4, 4 beata fehlt B. — 5, 1 procul hoc est tribuente B. — 6, 2 flaminique pio DF; flamini quoque C; pio fehlt C; flaminique semper D. — 6, 3 omni fehlt F; resonemus omnis A.

292. De s. Maria Magdalena.

1. Psallat immensas chorus omnis odas,
Cum Deo dignae sacra Magdalenae
Laude suprema redeunt colenda
Festa Mariae.

2. Haec pedes Jesu lacrimis rigavit,
Tersit et proni capitis capillis,
Vertici Christi venerando fudit
Haec alabastrum.

3. Exstat haec multum mulier beata,
Quae caput tanti manibus perunxit
Quaeque divinum sitienter hausit
Pectore verbum.

4. Morte surgentem cito prima vidit
Nec locum liquit lacrimans sepulchri,
Donec agnovit radiasse Christum
Pleniter orbi.

5. Lapsibus vitae veniam precare,
O Deo digna pietate cara,
Quo frui tecum mereamur agni
Luce perenni.

6. Gloriam patri resonemus omnes,
Gloriam nato canat omnis ordo,
Flamini sancto pia vox resultet
Omne per aevum.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. A. — Brev. ms. Columbense saec. 13. Cod. Ebroicen. 31. B. — Brev. ms. Cellense saec. 14. Cod. Trecen. 1974. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Bisuntin. 63. D. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Parisien. 10487. E. — Brev. ms. saec. 13. Cod. Parisien. 1255. F. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. G. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remen. s. n. H. — Orat. ms. Thosanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. I. — Str. 3 u. 5 fehlen F. -- 3, 2 caput regis A. — 4, 4 Leniter orbi A. — 5, 1 Pro lapsis vitae A. — 5, 2 clara A. — 6, 2 Et decus nato canat DEGH. — 6, 4 Temporis aevo DEGH; In F lautet die Doxologie:
Sit Deo nostro decus et potestas,
Sit salus perpes, sit honor perennis,
Qui poli summa residet in arce
Trinus et unus.

293. De s. Maria Magdalena.

In 1. Vesperis.

1. Praenuntiatrix usiae
Eximia deificae,
O Maria Magdalene,
Turmarum melos suscipe.

2. Cum qua viges ac renites
Satrapas sequens caelibes,
Choro nexa virgineo,
Floreo septa bravio.

3 Quo queamus politica
Penetrare palatia,
Christus annuat Dominus
Tuis evictus precibus.

4. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Trino et uno Domino
In saeculorum saecula.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 11. Cod. Parisien. 775. A. — Brev. ms. Tutelense saec. 11/12. Cod. Parisien. 1256. B. — Brev. ms. Farense saec. 14. Cod. Mazarin. 349 (761). C. — Brev. Cabilonense imp. saec. 15/16. (Einzig bekanntes Exemplar am Sclufs defekt). D. — 3, 4 evictis precibus C; Tuis devotis precibus A. — Nach Str. 3 schiebt C ein:
Nostra purget facinora
Summa Jesu clementia
Per Mariae suffragia
Magdalenae multimoda.
Die Doxologie, die in D fehlt, lautet in B wie zum Hymnus Christe creator omnium (Nr. 290), in C aber wie folgt:
Regi superno gloria,
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

294. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Pie colamus annua
Hujus diei gaudia,
Quam Magdalenae transitus
Ornat Mariae splendidus.

2. Haec enim est, quae lacrimis
Jesu pedes rigans piis
Felix remissam criminum
Per has recepit omnium.

3. Mundum perosa respuens
Christumque solum diligens
Dilectione mutua
Donantur ejus plurima.

4. Fratrem dolet haec mortuum
Quarto die jam Lazarum,
Dono magistri maximo
Vivum recepit denuo.

5. Cujus palam conspectibus
Se contuendum primitus,
Ut jura mortis diruit,
Christus resurgens obtulit.

6. Sit trinitati gloria,
Sit laus, honor, potentia,
Det quae nobis perennibus
Frui Mariae gaudiis.

Brev. ms. Cantuariense saec. 12. Cod. Valentianen. 109. A. — Brev. ms. S. Albani saec. 12. in. Cod. Londinen. Reg. 2 A X. B. — Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannen. 188. C. — Brev. ms. Silvanectense saec. 13. Cod. Parisien. 1031. D. — Brev. ms. Troarnense saec. 15. Cod. Parisien. 13242. E. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisien. 1272. F. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisien. 13243. G. — Brev. ms. Abrincense saec. 15. Cod. Londinen. Add. 29885. H. — Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV° 19. I. — Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. K. — 2, 2 Jesu pedes uberimis B. — 2, 3 Rigans remissam criminum B. — 3, 4 Donantur ei plurima DFG. — 5, 1 Hujus palam B.

295. De s. Maria. Magdalena.

Ad Laudes.

1. O quam beata femina,
Superna quam clementia
Culpis remissis omnibus
Tot promovet successibus.

2. Te mente nunc humilima,
Maria clementissima,
Precamur, audi supplicum
Voces tibi canentium.

3. Confer benigna coelitus
Nostris medelam mentibus,
Languore quae peccaminum
Diro premuntur admodum.

4. Sit trinitati gloria,
Sit laus, honor, potentia,
Det quae nobis perennibus
Frui Mariae gaudiis.

Brev. ms. S. Albani saec. 12. in. Cod. Londinen. Reg. 2 A X. A — Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannen. 188. B. — Brev. ms. Silvanectense saec. 13. Cod. Parisien. 1032. C. — Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV° 19. D. — Brev. ms. Abrincense saec. 15. Cod Londinen. Add. 29885. E. — Brev. ms. Troarnen. saec. 15. Cod. Parisien. 13242. F. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisien. 13243. G. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisien. 1272. H. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionen. 106. I. — Brev Dolense imp. Parisiis 1519. K. — 2, 2 Matrona clementissima GH. — 4, 3 Nobis quae det H.

296. In Translatione s. Magdalenae.

Ad Vesperas.

1. Jam Christus, sapientia,
Lux, vita, salus cordium,
Magdalenae solemnia
Dat nobis in solatium.

2. Solemnis est laetitia,
Commune cunctis gaudium,
Magdalenae praesentia
Nostrum ornat exsilium.

3. De patris ergo gratia
Manat hoc beneficium,
Dum Magdalenae gaudia
Virtutis dant encennium.

4. Deo patri sit gloria,
Christo laudis praeconium,
Flamini reverentia
Trinitati imperium.

5. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisien. 1061. A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B.

297. In Translatione s. Magdalenae.

Ad Matutinum.

1. Beata nobis gaudia
Novum parat officium,
Magdalenae magnalia
Linguae loquuntur omnium.

2. Dum hora cunctis praevia
Lux adest poenitentium,
Magdalena propitia
Sis apud Deum filium.

3. Impleta gaudent omnia
Deo corda fidelium,
De Magdalenae copia
Fit nobis stillicidium.

4. Deo patri sit gloria,
Christo laudis praeconium,
Flamini reverentia,
Trinitati imperium.

5. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisien. 1061. A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1552. B.

298. In Translatione s. Magdalenae.

Ad Laudes.

1. Ex omni jam Provincia
Concurrant ad obsequium,
Implorent cum fiducia
Magdalenae suffragium.

2. Judaeorum perfidia,
Error absit gentilium,
Magdalenae prodigia
Mentes illustrant gentium.

3. Sed signorum insignia
Virtutumque commercium
Probant, quantum in patria
Sit Magdalenae praemium.

4. Deo patri sit gloria,
Christo laudis praeconium,
Flamini reverentia,
Trinitati imperium.

5. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisien. 1061. A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B.

299. De s. Maria Magdalena.

1. Maria, doctrix inclita,
Coelos ascendit hodie,
Quam perduxit ad aethera
Splendor paternae gloriae.

2. Arcana sacrae paginae
Declarat et mysterium
Per Mariam Magdalene
Deus, creator omnium.

3. Surgentis ei claruit
Prius Christi surrectio,
Hoc a te donum habuit,
Jesu, nostra redemptio.

4. Detentos a daemonibus
Curat, morbos languentium
Sanat, confert dolentibus
Magnum salutis gaudium.

5. Vita vivit feliciter
Cum gemina dapifera,
Cum qua degustat dulciter
Aeterna Christi munera.

6. Summae Deus potentiae,
Tibi sit laus et gloria,
Da post cursum miseriae
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisien. 1284. A. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. B. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. C.

300. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Felix christicolas exhilarat dies,
Anni qua reducis recipit orbita
Sanctae festa Mariae,
Plaudant astra, solum, mare.

2. Haec culpae poenitens, crimine saucia,
Coelestis medici gressibus oscula
Figit atque capillis
Tergit, quod lacrimis lavat.

3. Nardi nec dubitat fundere pistici
Unguentum, unde domus fragrat odoribus,
Simon uritur, haec flens
Omni crimine solvitur.

4. Post a morte Deum, dum vigil excubat,
Surrexisse videt primaque nuntiat,
Isti quatriduanum
Reddunt tartara Lazarum.

5. Tu, cui plena datur tantaque gratia,
Nobis, o domina, esto piissima
Culpis atque rogantum
Sacra da veniam prece.

6. Perpes cum genito gloria sit patri,
Par laus, aequus honor sit quoque flamini,
Virtus atque potestas,
Trinae sit monadi decus.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb 303. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106 C. — Brev. Andegavense saec. 15. Cod. Parisien. 1273. D. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII° 24. E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F. — 1, 2 reducti AE; reduci D. — 4, 1 Post haec D. — 5, 4 dona veniam D. — Mel.: Gaude visceribus.

301. De s. Maria Magdalena.

Ad Matutinum.

1. O quam laudiflua mente colenda
Et quanto studio glorificanda
Fulget, stelligera sede locata,
Praecellens meritis sancta Maria.

2. Quae multo scelerum tabida morbo
Vitae praecipitis vana sequendo,
Pedes dum Domini flendo rigavit,
Peccati meruit sorde lavari.

3. Quos tersit lacrimans crine soluto,
Alto corde gemens oscula dando,
Ut, quod putruerat, ipse piaret
Coelestis medicus, Simonis hospes.

4. Sic conjuncta Deo mente tenaci,
Mundum despiciens optima legit,
Quae concessa sibi judice Christo
Auferri poterunt tempore nullo.

5. Nunc ergo, fragilis conscia vitae
Pro nobis, petimus, vota refunde,
Ut, qui multa tibi crimina tersit,
Abstergat miseris plurima nobis.

6. Sit laus principio maxima summo
Aequalique suo tempore verbo,
Perpes gloria cum flamine sancto,
Uno multiplici fine remoto.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb 303. A. — Hymn. ms. Andegavensis. saec. 14. Cod. Andegaven. 105. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. C. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisien. 1273. D. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII° 24. E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F. — 2, 3 flendo fehlt D. — 6, 1 Sit salus D.

302. De s. Maria Magdalena.

Ad Laudes.

1. Festiva mundo gaudia
Refert dies haec inclita,
Qua prima Christi nuntia
Gaudens petivit sidera.

2. Haec quippe carnis lubrica
Sectando, luxu foetida,
Ad castitatis lilium
Confugit odoriferum.

3. Nam cum recepit hospitem
Deum simul et hominem
Simon leprosus, adfuit
Supplex gemens et flebilis.

4. Tunc multa praebens oscula
Unguenta sparsit mystica,
Unguens caput cum gressibus
Unguenda sancto spiritu.

5. Nos ergo tanto judice
Omni solutae crimine
Laudes feramus integras
Devotione debita.

6. Summi patris essentiae
Ejusque sapientiae
Sanctissimo cum neumate
Sit laus in omni tempore.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb 303. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 15. Cod. Andegaven. 105. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. C. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisien. 1273. D. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII 24. E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F.

303. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Peccatrix quondam femina,
Ecclesiae notissima,
Exuta carnis onere
Coelos ascendit hodie.

2. Hujus qui colunt exitum,
Recenseant introitum
Ad laudem summi Domini,
Qui tantum praestat homini.

3. Sedebat apud Simonem
Deus indutus hominem,
Accessit moerens languida
Ad medici vestigia.

4. Ex magno desiderio
Processit haec praesumptio,
Ut attrectaret meretrix,
Quem tulit virgo genitrix.

5. Quid vellet, voce tacuit,
Sed lacrimis exposuit,
Et osculis et crinibus
Oravit pro criminibus.

6. Interpellavit unguine,
Cum non est ausa famine,
Dans pharisaeo scandalum
Sed Deo sacrificium.

7. Ob hoc recessit omnium
Soluta nexu criminum
Christo ferente veniam,
Qui protulit sententiam.

8. Sit patri laus ingenito
Et ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Nec nato nec ingenito.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. Cod. Andegaven. 108. A. — Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani prope Turones saec. 15. Cod. Turonen. 152. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. D. — Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. E. — Brev. S. Albini imp. Andegavi 1531. F. — 1, 1 Peccatrix quaedam BF. — 2, 1 Cujus qui B.

304. De s. Maria Magdalena.

Ad Nocturnum.

1. Maria, mater Domini,
Maria, soror Lazari,
Duae matronae coelitus
Collatae sunt fidelibus.

2. Impar ancilla dominae
Sed pari fulgens nomine,
Haec forma poenitentiae,
At illa mater veniae.

3. Est illa virgo virginum,
Sanctorum princeps omnium,
Haec peccatorum conscia
Et criminosis commoda.

4. Maria pedes genuit,
Quos illa plorans tenuit,
Quia dilexit nimium,
Purgata labe criminum.

5. Haerens humo miserrima
Complectitur vestigia,
Undas, quas fudit oculis,
Piis desiccans osculis.

6. Accessit ejus merito
Mirabilis dignatio,
Unguento nardi pistici
Perfudit caput Domini.

7. Huic se resurgens Dominus
Manifestavit primitus,
Infamem quondam feminam
Constituens apostolam.

8. Sit patri laus ingenito
Et ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Nec nato nec ingenito.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. Cod. Andegaven. 108. A. — Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani saec. 15. Cod. Turonen. 152. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. D. — Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. E. — Brev. S. Albini imp. Andegavi 1531. F. — Str. 3 fehlt F. — 7, 1 Huic se surgens E.

305. De s. Maria Magdalena.

Ad Laudes.

1. Omnes immundi, currite,
Fons patet indulgentiae,
Nullus desperet veniam,
Qui servat poenitentiam.

2. Exemplum Dei filius
Ostendit peccatoribus,
Mariam, vas spurcitiae,
Septeno plenam daemone.

3. Qua quondam nulla turpior,
Qua nunc vix ulla sanctior,
Quae Christi pedes abluit
Sed mox et caput imbuit.

4. Abhorret Christus neminem,
Deus non spernit hominem,
Agamus illi gratias
Pias fundendo lacrimas.

5. Pedes, quos nudat Dominus,
Tergamus nostris crinibus,
Superfluis ex opibus
Ministremus pauperibus.

6. Augebit nobis gratiam,
Quae praestat indulgentiam,
Ut nostra ex fragrantia
Redoleat ecclesia.

7. Peccatrix haec sanctissima
Propulset nostra crimina,
Ejus nobis oratio
Virtutum sit largitio.

8. Sit patri laus ingenito
Et ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Nec nato nec ingenito.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. Cod. Andegaven. 108. A. — Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani saec. 15. Cod. Turonen. 152. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. D. — Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. E. — Brev. S. Albini imp. Andegavi 1531. F.

306. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesp. et Noct.

1. Laetetur aula coelica,
Laetetur mundi curia,
Mariam coelo redditam
Cantet omnis ecclesia.

2. Haec in terrenis posita
Coeli ambivit atria,
Fluenta vitae sitiens
Et terrena fastidiens.

3. Ad fontem vitae sitiit
Et fontem vitae reperit,
Cujus fota dulcedine
Nil novit ultra flebile.

4. Nulla valet vox promere,
Nullus sensus concipere,
Qua pascatur dulcedine
Quoque fruatur lumine.

5. Laudetur inde genitor
Cum suo unigenito,
Laudetur sanctus spiritus
Ex patre ens et filio.

Brev. ms. Bellovacense saec. 13. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV 7. A. — Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. in. Cod. Carnoten. 554. B. — Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. Cod. Carnoten. 564 (292 bis) C. — Brev. ms. Carnotense saec. 14/15. Cod. Cenomannen. 184. D. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisien. 1053. E. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisien. 13240. F. — Brev. Majoris Monasterii imp. Turonibus 1535. G. — 2, 4 Et terrae jam fastidiens E. — 3, 1 sitivit A. — 4, 4 Quanto fruatur F, quanta A.

307. De s. Maria Magdalena.

Ad Nocturnum.

1. Audi, paterna caritas,
Voces tuorum supplicum,
Intentos tuis laudibus
Salva Mariae precibus.

2. Haec de lacu miseriae,
De luto faecis eruta
Exemplum facta miseris
Coeli potitur gaudiis.

3. Ad istius imaginem
Peccantes omnes corrige,
Ut in ejus consortio
Coeli fruantur gaudio.

4. Praestet pater et filius,
Praestet amborum spiritus,
Ut ejus sanctis precibus
Jungamur coeli civibus.

Brev. ms. Bellovacense saec. 13. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV 7. A. — Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. in. Cod. Carnoten. 554. B. — Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. Cod. Carnoten. 564. C. — Brev. ms. Carnotense saec. 14/15. Cod. Cenomannen. 184. D. — Brev. ms. S. Cerauni saec. 15. Cod. Carnoten. 556. E. — Diurn. ms. S. Mariae de Josaphat saec. 15. Cod. Carnoten. 541. F. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisien. 1053. G. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisien. 13240. H. — 3, 4 fruamur AH.

308. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Patris summi coaeterna,
Christe, sapientia,
Quam laudabilis in multis
tua larga gratia,
Dum, quae vilia fuere,
per te sunt egregia.

2. Quiddam inter haec praeclarum,
dignum et memoria,
Quod Mariae Magdalenae
diluens contagia
Peccatores ostendisti
non carere venia.

3. Nostris ergo ne negetur
votis impetratio,
Prosit piae Magdalenae
jugis intercessio,
Quae te summo caritatis
coluit obsequio.

4. Genitori genitoque
laus cum sancto flamine,
Qui virtutum illustravit
Magdalenam lumine,
Cujus precum sublevemur
sedulo juvamine.

Brev. ms. Constantiense saec. 14. ex. Cod. Londinen. Add. 29886. A. — Antiph. ms. S. Martini de Estoviaco saec. 14. Cod. Parisien. 786. B. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 425. C. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. 1300. D. — 2, 1 Quoddam C. — Mel.: Pange lingua.

309. De s. Maria Magdalena.

Ad Nocturnum.

1. Ineffabilis est, Christe,
tua mira gratia,
Non contemnis peccatricis
fletus et suspiria,
Non abhorres poenitentis
munus et obsequia.

2. Sedes illa septiformis
fuerat daemonii,
Te mundante facta nitens
aula sanctuarii,
Peccatoribus existit
porta refrigerii.

3. Ex quo tuo vero jungi
meruit consortio,
Tanta perstitit illius
erga te dilectio,
Quanta satis evidenti
patuit indicio.

4. Ad probandum, quod haec esset
diligens prae ceteris,
Huic apparuisti primo
rediens ab inferis,
Cum ad monumentum fleret
causa tui funeris.

5. Hujus ergo tam beatae
meritis et precibus
Nobis adsis, Jesu Christe,
tibi famulantibus,
Ut cum ipsa gloriemur
in coelorum sedibus.

6. Trino Deo simplicique
laus et jubilatio,
Qui virtutum illustravit
Magdalenam radio,
Cujus prece perfruamur
paradisi gaudio.

Brev. ms. Constantiense saec. 14. ex. Cod. Londinen. Add. 29886. A. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. 1300. B. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 425. C. — Brev. ms. Coelestinorum saec. 14. Cod. Mazarin. 360 (778). D. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733). E. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 1277. E. — Psalt. ms. Coelestin. in Gentilino saec. 14/15. Cod. Avenionen. s. n. G. — 1, 2 Tua larga gratia ABC. — 1, 3 non sprevisti poenitentis ABC. — 1, 4 munus et obsequia ABC. — 1, 5 Ejus non abhorruisti ABC. — 1, 6 Fletus et suspiria ABC. — 2, 3 nitet F. — 2, 5 exsistens F. — Str. 3 und 4 fehlen ABC. — 6, 1 sqq. Gloria et honor Deo etc. ABC. — Mel.: Iste electus Johannes. G.

310. De s. Maria Magdalena.

Ad Laudes.

1. O beata Magdalena,
   Deo dilectissima,
Ipso miserante facta
   meritis amplissima,
Votis nostris adsis clemens
   atque benignissima.

2. Per orationis tuae
   jugia suffragia
Incentiva nostrae carnis
   exstinguantur omnia,
Virtutumque conferatur
   nobis excellentia.

3. Nos ab omnibus periclis
   interpellans erue,
Morbem fuga, pestes pelle,
   sanitatem tribue,
Copiam prosperitatis
   impetra continue.

4. Quotquot tua celebrare
   satagunt solemnia,
Interventionis tuae
   sentiant praesidia,
Ut exsultent in aeternum
   in perenni gloria.

5. Laus et honor jugis Deo,
   decus et imperium,
Qui beatam Magdalenam
   vexit ad aethereum,
Cujus prece pertingamus
   ad coeleste bravium.

Brev. ms. Constantiense saec. 14. ex. Cod. Londinen. Add. 29886. A. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 425. B. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisien. 1300. C. — Antiph. ms. S. Martini de Estoviaco saec. 14. Cod. Parisien. 786. D. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 1277. E. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733). F. — Psalt. ms. Coelestin. in Gentilino saec. 14/15. Cod. Avenionen. s. n. G. — 1, 5 nostris favens adsis ABC. — 2, 3 Carnis nostrae deleantur ABC. — 2, 4 quaesumus incendia ABC. — 3, 3 pestem E. — Str. 3 lautet in ABC:

Poenitentiae vigore vita nostra polleat,
Castitatis sanctitate caro munda floreat,
Et ardore caritatis mens opusque ferveat.

4, 5 Ut excellent E. — 5, 1 sqq. In ABC lautet die Doxologie: Gloria et honor Deo etc. — Die Mel. ist in G dieselbe wie zum Hymnus Iste electus Johannes.

311. De s. Maria Magdalena.

1. Plaudat polorum laudibus
Concentus omnis coelitus
Hujus diei debita
Celebritatis gaudia.

2. Haec nam superni luminis
Maria compta flosculis
Hausit fluentis dulcia
Fontis perennis famina.

3. Fulcris ministrans dapsilis
Conviva Christi splendidis
Fudit super sanctissimum
Nardum caput purissimum.

4. Jesu crucique proxima
Nec terga vertit territa,
Vitam manentem provida
Resurrexisse nuntiat.

5. Nunc ergo, juncta superis,
Te poscimus, Christicolis
Nostris favendo rhythmulis
Succurre vernans servulis.

6. Regi superno gloria,
Deo patri cum filio
Sanctoque sit spiritui
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Eduense saec. 13. in. Cod. Semin. Eduen. 151*. A. — Brev. ms. Jotrense saec. 13. Cod. Parisien. 750. B. — Antiph. ms. Eduense saec. 13/14. Cod. Semin. Eduen. s. n. C. — Hymn. ms. Berchingensis saec. 15. Cod. Colleg. ss. Trinitatis Cantabrigen. 6 III 54. D. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionen. 112. E. — Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. F. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoracten. 78. G. — Brev. ms. S. Stephani Divionen. saec. 14. in Cod. S. Josephi Lugdunen. Ya 5. H. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV° 18. I. — Brev. ms. Sammaglorianum anni 1427. Cod. Mazarin. 346 (767). K. — Brev. Belnense imp. s. l. et a. L. — Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. M.

1, 1 Gaudet polorum M; Str. 1 zum Hymnus Votiva cunctis orbita (Mone 1053) geschlagen B. — 2, 4 Fontis superni B. — 3, 1 Pulchris K. — 3, 4 Nardus M; Caput nardum K. — 6, 1 sqq. in ABHIL u. a.:

Salve, beata trinitas,
Perenni manens gaudio,
Juva creatrix saeculum,
Quae regnas in perpetuum.

312. De Conversione s. Mariae Magdalenae.

Ad Vesperas.

1. Peccatricem se Domino
Quae fatetur in publico,
Spretis mundi illecebris
Veniam sic promeruit.

2. Haec prima pedes Domini,
Postquam a morte surrexit,
Quos laverat jam lacrimis,
Laeta devote tenuit.

3. Hujus precemur meritis,
Nos solve, Christe, maculis
Tergendo nostra crimina
In sempiterna saecula.

Brev. Halberstadiense imp. Lipsiae 1518.

313. De s. Maria Magdalena.

1. Gratiam Christi reorum conversio
Magis commendat quam justorum statio,
Quod peccatricis sanctae probant merita,
Cujus exemplo pars respirat perdita.

2. Annue, Christe, saeculorum Domine,
Nobis per hujus tibi cara merita,
Ut, qui te coram graviter deliquimus,
Hujus salvemur gloriosis precibus.

Psalt. ms. c. hymn. S. Barbarae in Algia saec. 14/15. Cod. S. Genovefae Parisien. Fol. 22. BBL. — Die zweite Strophe, wie die Mel. dem Hymnus Andrea pie entlehnt, ist ihrer Geläufigkeit wegen in der Hs. nicht ausgeschrieben.

314. De s. Maria Magdalena.

1. Jucundum satis dulce quoque festum
Devotam reddat totam Dei domum,
Quo Magdalene rutilat beata
Morte Maria.

2. Haec universum famosa per orbem
Divinae testis exstat pietatis,
Praetendens certam resurgendi formam
Omnibus lapsis.

3. Jam post immundae multa mala vitae
Salutem mundi credens advenisse
Venit ad Jesum, ubi discumbebat
Simonis domo.

4. Intra se grandi confusa pudore
Forisque nullo suffusa rubore
Ante convivas fercula praesumit
Plena dolore.

5. Amplexa pedes Domini stat retro,
Lacrimis rigat, linit et unguento,
Tergit capillis, labiis demulcet
Oscula dando.

6. Age, Maria, liquesce, distilla,
Non jam peccatrix sed poenitens pia,
Macta te ipsam hostiam viventem
Deo placentem.

7. Dilige multum post peccata multa,
Ut remittantur non tamen inulta,
Quia tu punis, ut judexsit mitis,
Et tu immunis.

8. Accipe tales, Jesu bone, cibos,
Bibe libenter lacrimarum rivos,
Et, quia multum diligit Maria,
Multum relaxa.

Brev. ms. saec. 14. Cod. Parisien. 1259.

315. De s. Maria Magdalena.

1. Laudes Christo cum canticis
Cordis canamus modulis,
Qui peccatricem Mariam
Sponsam fecit clarissimam.

2. Pulsis septem daemonibus
Hanc septiformis spiritus
Implet, pater et filius,
Haec trinitas unus Deus.

3. Hinc Jesu Christi Domini
Pedes perfundens lacrimis
Rigat, ungit exterius,
Qui se mundat interius.

4. Pergit ad crucem Dominus,
Lugens Maria sequitur,
Videt pati, videt mori,
Sepulchro condi conspicit.

5. Sepulchro fert aromata
Dumque condire properat,
Redivivum a mortuis
Cernere prima meruit.

6. Ergo, Maria, Domini
Dei dilecta filii,
Impetra nobis miseris,
Quod impetrasti lacrimis.

7. Sit genitori Domino
Et ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Gloria, laus atque honor.

Antiph. ms. S. Petri Glocestren. saec. 13. Cod. Collegii Jesu Oxonien. 10. A. — Psalt. ms. S. Andreae de Bornholm in agro Norfolkiensi saec. 14. in. Cod. Oxonien. Ashm. 1523. B.

316. De s. Maria Magdalena.

1. Laetus hoc festum colat universus
Orbis et sumat sibi spem salutis,
Magdalenae dum recolit beatae
Festa Mariae.

2. Actibus pravis misere subacta,
Sordibus multis erat inquinata,
Horruit tandem scelus hoc perosa
Cordeque toto.

3. Poenitens Jesu pedibus profusa,
Osculis haerens lacrimis rigabat,
Crine contergens simul et perungens
Flendo sedebat.

4. Largitas Christi veniam dat illi,
Nec modo poenam scelerum remittit,
Immo virtutum meritis adauctam
Condecoravit.

5. Diligens multum meruit beata
Diligi multum, Dominumque vidit
Prima surgentem, fuit et subactae
Nuntia mortis.

6. Obtine, felix nimium Maria,
Supplici plebi veniam petenti
Et tuis illam meritis resolve
Crimine vinctam.

7. Claritas, virtus, decus et potestas,
Actio perpes quoque gratiarum
Sit tibi, sit laus et honor per aevum,
Rex Deus alme.

Brev. ms. Coldoniense saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Londinen. Harl. 4664. — 6, 4 victam Hs. — Str. 1—4 ad Noct., 4—7 ad Laudes.

317. De s. Maria Magdalena.

Ad Nocturnum.

1. Repleta gaudio fidelis concio
Hymnum laetitiae decantet hodie
Christo, qui gratiam dedit et veniam
Mariae quondam debili.

2. Illa per nimia cucurrit vitia,
Peccavit publice sed prolis deicae
Per medicamina purgavit crimina
Affectu admirabili.

3. Haec mulier, pia poenitendi via,
Exoret veniae fontem et gratiae,
Ne nos culpis gravet sed sordidos lavet
Fonte inexaequabili.

4. Patri ingenito ejusque genito
Sanctoque flamini, amborum numini,
Sit laus et gloria, qui ligat omnia
Catena insolubili.

Brev. ms. Tarantasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. A. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. B. — 3, 2 Exoret gratiae fontemque veniae B. — 3, 3 culpae gravet. B.

318. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Felix, Maria, veniae
Spes, forma poenitentiae,
Conversionis speculum,
Nobis placato Dominum.

2. Felix, o felix femina,
Dei praeventa gratia,
Dum caput et vestigia
Perunxisti dominica.

3. Funde pro nobis lacrimas,
Funde preces uberrimas,
Ut mala nostra diluat,
Qui tua lavit crimina.

4. Fer nardi libram pistici,
Pedes perunge Domini,
Ut nos unguento gratiae
Sanet ab omni vulnere.

5. O contemplandi symbolum,
Pro nobis roga Dominum,
Ut nos pellat a barathro,
Qui suscitavit Lazarum.

6. Amica Jesu sedula,
Dum sponsi luges funera,
Cernis vivere Dominum,
Quem reputabas mortuum.

7. Da nobis clara gaudia,
Quae nuntiasti, domina,
Da nobis Jesu gloriam
Cum perenni laetitia.

8. Praestet hoc patris deitas,
Praestet et nati pietas,
Praestet amborum caritas
Per infinita saecula.

Brev. Camaldulense imp. Florentiae 1484.

319. De s. Maria Magdalena.

Ad Nocturnum.

1. Magdalenae praeconium
Turba colat fidelium,
Sexus et aetas omnium
Mariae canat canticum.

2. Cum verus sol occubuit,
Mariae fides micuit,
Quem vivum sat dilexerat,
In sepultura celebrat.

3. Sol verus unde deficit,
Maria multum proficit,
Solis namque obscuritas
Mariae fugat tenebras.

4. Maria, stella fulgida,
Solis surgentis nuntia,
De tenebris nos excita
Et Jesu nos concilia.

5. Ut nobis poenitentibus
Congaudeat exercitus,
Qui de te plenum gaudium
Celebrat in perpetuum.

6. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Virtus amborum flamini
Sine fine laudabili.

Brev. Camaldulense imp. Florentiae 1484.

320. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Devota mente celebrem
Diem colamus inclitae
Mariae benignissimae,
Quae coelos scandit hodie.

2. Haec sprevit mundi gaudia
Vestigia tenens Dei
Eaque rigans lacrimis,
Ut solvat vincla criminis.

3. Nam haec est illa Magdala
Maria Christo sedula,
De qua septem daemonia
Ejecit Christi gratia.

4. Nunc vero est angelica,
Quae prius erat foetida,
Christi mundata gratia
Exsultat jam in aethera.

5. Exsultet ergo ecclesia
De hac beata Magdala,
Quae dat lapsis, ut redeant.
Spem quoque, ut non pereant.

6. Te quaesumus, piissima,
Pro nobis Deum rogita,
Ut dimittat peccamina
Suaque donet gaudia.

7. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Vallis Umbrosae anni 1476. Cod. Oxonien. Miscell. Lat. 168. — 3, 1 Nam haec est illa Magdalena, gegen den Vers: da auch 3, 2 die Form Magdala vorkommt, ist diese hier zu substituieren. — 5, 4 ut ne pereant.

321. De s. Maria Magdalena.

1. Eja, fratres, festum
Celebremus almum,
Quo peccatrix thronum
Scandit aethereum.

2. Tristi capta leto
Supplicat magistro,
Lavit pedes flendo
Ungens caput nardo.

3. Unde septem dona
Sumpsit neumatica,
Pulsavit sinistra,
Christi fit ministra.

4. De qua dixit Deus,
Sicut est placidus:
Dono tibi culpas
Me amanti multas.

5. Jam beata choris
Sociata sanctis,
Ora pro devotis,
Quae te laudant turmis.

6. Ut patri et genito
Spiritui sancto,
Serviamus rite
Pro obtentu vitae.

Brev. ms. Segusinum saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 137. A. — Brev. ms. saec. 15. Cod. Parisien. 1278. B. — Brev. Virdunense imp. Parisiis 1525. C. — 2, 1 Christi capta B. — 2, 2 Supplicavit AB. — 6, 1 Et patri et B. — 6, 4 Pro fehlt B.

322. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Festum colentes celebre
In Magdalenae nomine
Festivitati debitas
Odas canamus candidas.

2. Nam haec virago lacrimis
Culpas lavans dulcifluis
Donata Jesu gratia
Coeli colit palatia.

3. Haec fratris in fletu suo
Sororis acta nuntiat,
Flens flere turbam compulit,
Flentem magistrum conspicit.

4. Beata quam felicibus
Ditat Deus successibus,
Quo mortuum jam foetidum
Vivum recepit Lazarum.

5. Haec post crucis victoriam
Et passionis gloriam,
Quem concupivit maxime,
Vidit prius revivere.

6. Hujus precamur precibus
Nos, Christe, solve nexibus
Tergendo nostra crimina
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Coldoniense saec. 13/14. Cod. Londinen. Harl. 4664. A. — Brev. Vercellense imp. s. l. et a. B. — 1, 3 Festivitatis B. — 1, 4 canamus consonas B; die Lesart von A gebietet der zweisilbige männliche Reim, B wollte verbessern. — 2, 1 Nam et peccatricis lacrimis B. — 2, 4 Coeli tollit B. — Str. 3 fehlt B. — Statt Str. 5 hat A:

Sit tibi, Jesu, gloria
Per quem Maria est splendida,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

323. De s. Maria de Nivella.

Ad Vesp. et Laud.

1. Gloriam regis filiae,
Christi matris aequivocae,
Nunc recolat cum gaudio
Rectorum generatio.

2. Haec Maria de Nivella
Stella de stella radians,
Ejus sequens vestigia
Virtutum ab infantia.

3. Hanc educavit spiritus
Domini a primordiis
Certis virtutum gradibus
In exemplar praesentium.

4. Transfixit ejus animam
Fortis ut mors dilectio,
Dulci amoris gladio
Caritatis incendium.

5. Benignus Christi spiritus
Benignam suam coelitus
Unxit divino nectare,
Quod emanat a capite.

6. Sculptura supereminens
In ornatum benignarum,
Quae sunt ignitae coelitus
Amoris Dei incendio.

7. Juvenes cum virginibus,
Senes cum junioribus
Calcantes temporalia
Anhelant ad coelestia.

8. In vera fide stabiles,
In opere efficaces
Sequuntur agnum Domini
Divina alvearia.

9. Gloria tibi, Domine.

Offic. ms. Villariensia saec. 13. Cod. Bruxellen. s. n. — Da das Officium dieser Heiligen mit dem des sel. Arnulph ein Heft ausmacht und auch nach Stil und Form denselben Autor verrät, dürfen wir wohl Goswin von Bossut auch für den Autor dieses und der folgenden Hymnen ansehen. Benigna soviel als Beguine. — Nach Str. 4 Divisio; Mel.: Amore Christi nobilis.

324. De s. Maria de Nivella.

Ad Tertiam.

1. Exaltent nomen Domini
Juvenculae in tympanis,
Coelestium imagines,
Cruci affixae Domini.

2. Unitatis collegium,
Trinitatis spiraculum,
Genus divini numinis,
Virtutum exemplaria.

3. In arte sapientiae
Pusillus grex imbuitur,
Deliciis coelestibus,
Amoris magisterio.

4. Thesauros sapientiae
Coelestis et scientiae
Nunc revelasti parvulis,
O amor vincens omnia.

5. Rogemus nunc humiliter
Sponsi summi clementiam,
Ut sponsae suae meritis
Nos salvet a periculis.

Offic. ms. Villariensia saec. 13. Cod. Bruxellen. s. n. — Verfasser Goswin von Bossut; Mel.: Amore Christi nobilis.

325. De s. Maria de Nivella.

Ad Completorium.

1. O paradisus Domini,
Ubi florum varietas
Vernat, floret, spirat, olet,
Fructus coelestis satiat.

2. Ibi morum suavitas,
Paupertas voluntaria,
Sobrietas, satietas,
Laboris exercitium.

3. Hic fides, spes et caritas,
Coelestis meditatio,
Virtutum aemulatio,
Humilitas praecipua.

4. Castitas, patientia,
Vera obedientia,
Benignitas et puritas.
Discretio pacifica.

5. Pietas, cultus Domini,
Fervens zelus animarum,
Donorum distributio
In summa pace consonant.

Offic. ms. Villariensia saec. 13. Cod. Bruxellen. s. n. — Verfasser Goswin von Bossut. — 3, 1 Hinc. — 5, 4 consonat.

326. De sancta Martha.

Ad Vesperas.

1. Hac in die consobriis
Congratulemur gaudiis,
Qua coelos Martha subiit
Sacris ornata meritis.

2. Corde manuque dapsilis,
Gente locoque nobilis,
Fide, sermone claruit
Ac audacter intonuit:

3. Credo, Domine, penitus,
Christus es Dei filius,
Salus, vita credentibus
Et nunc et saeclis omnibus.

4. O quam beata femina,
Quae pavit de re propria
Eum, qui pascit omnia,
Ejus praefulgens hospita.

5. Precemur ergo supplices,
Ut nobis, Martha, vindices,
Ut in coelesti regia
Tecum fruamur gloria.

Brev. ms. Pratellense anni 1449. Cod. Atrebaten. 914.

327. De sancta Martha.

Ad Nocturnum.

1. Jam Christus coelum scanderat,
Jam Christi fides creverat,
Jamjamque plebs Judaica
Torquebatur invidia.

2. Martha videns discordiam
Transfretavit Marsiliam,
Soror ejus et legio
Non desinit consortio.

3. Maximinus non defuit,
Sed sicut praesul praefuit,
Qui legem Christi docuit
Et ecclesias statuit.

4. Martha semper jejuniis,
Precibus, elemosynis
Insistens omnes propriis
Refovebat substantiis.

5. Tandem Christus cum angelis
Et cantibus organicis
Eam subvehens coelicis
Adsociat consortiis.

6. Ergo, Martha piissima,
Tua prece nos adjuva,
Ut fruamur deifica
Visione per saecula.

Brev. ms. Pratellense anni 1449. Cod. Atrebaten. 914. — 1, 2 Jam plebs Judaica. — 2, 4 desinit a consortio. — 4, 4 Resonebat.

328. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Dies adest en celebris
Marthae fulgens praeconiis,
Quae promit nunc ecclesia
Gaudens de tanta filia.

2. Vecta per suum hospitem
Coelestemque opificem
Ad arcem veri luminis
Pro suis piis meritis.

3. Exemplo hujus hospitae
Christum fovemus specie
Degentem hic in paupere,
Semen serentes gratiae.

4. Quod metemus fac prospere,
Cum dies instat gloriae,
In quo Marthae consortio
Conjungamur perpetuo.

5. Praesta, beata trinitas,
Concede, simplex unitas,
Ut prece Marthae hospitae
Laetemur omni tempore.

Brev Othinense imp. Lubecae 1497. A. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. B. — 1, 1 Dies jam adest celebris B. — 2, 2 Ad coelestem opificem A. — 4, 1 Quod meremur A.

329. De sancta Martha.

Ad Vesperas.

1. Hymnum devote personet
Nunc militans ecclesia
Et triumphanti consonet
Agens Marthae solemnia.

2. Haec clara tribu claruit,
Sed clarior in opere,
In carne degens meruit
Christum aede suscipere.

3. Felix, quam tanti hospitis
Sic decorat susceptio,
Quod hanc digne pro meritis
Perpeti donat praemio.

4. Haec ut ministra sedula
Christo parat edulia,
Sed hic vitam per saecula
Dat ei per edulia.

5. Christum fletibus incitat
Pro morte fratris Lazari,
Moxque Christus hunc suscitat
Tollens de fauce Tartari.

6. Sit laus patri cum filio
Simulque sancto flamini,
Qui Marthae patrocinio
Coeli nos jungat agmini.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Mazarin. 352 (780). A. — Brev. ms. Turonense imp. Parisiis 1522. B. — Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. C. — 1, 2 Hunc militans C. — 4, 4 pro edulia A; pro edulio B. — Doxologie in C: Sit trinitati gloria, honor et benedictio etc.

330. De sancta Martha.

Ad Nocturnum.

1. Hac die transitus Marthae recolitur,
Qua carne spiritus ejus exuitur
Et coelis insitus cum Christo creditur
Laetus perfruens praemiis.

2. Vergente vespere vitae percelebris,
Calcatis prosperae vitae illecebris,
Cubans in cinere fugatis tenebris
Repletur lucis radiis.

3. Hora, qua conditur ejus corpusculum,
Adesse legitur Christus ad loculum,
In quo perpenditur amoris vinculum
Christi et ejus hospitis.

4. O felix hospita, cujus est praemium
Hospes, cui subdita est salus omnium,
Sedule rogita hunc, ut solatium
Nobis det tuis meritis.

5. Te, summa trinitas, supplices petimus,
Ut, quam nunc hospitas tecum, ut credimus,
Nos Marthae sanctitas ducat, quo tendimus,
Ad lucem, quam inhabitas.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Mazarin. 352 (780). A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147 et 148. B. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. C. — 2, 4 Replevit A. — 3, 2 ad osculum A. — 3, 4 hospitae BC gegen den Reim (vgl. 4, 4).

331. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Verbum supernum prodiens,
Carnis velatum fibula,
Mire mundum reficiens,
Martha cibavit sedula.

2. Quem virginis puerperae
Alvus huic mundo protulit,
Illi Marthae dapiferae
Manus fomentum contulit.

3. Felix pastus, quo pascitur
Pastor et sator omnium,
Et quo pascens nanciscitur
Vitae perennis praemium.

4. Activam Marthá typice
Vitam signat in actibus,
Sed exemplar theoricae
Vitae soror est omnibus.

5. Sit trinitati gloria,
Honor et benedicto,
Quae per Marthae suffragia
Nos donet coeli gaudio.

Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Mazarin. 352 (780). A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147 et 148. B. — Brev. ms. Aurelianense imp. s. l. et a. C. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. D. — 2, 3 Illa A. — 2, 4 foventum A. — 3, 3 nascitur A. — 5, 3 Qui per A.

332. De sancta Martha.

Ad Vesperas.

1. Jesu Christe, hospes pie
Marthae benignissimae,
Qui virtute deitatis
quadriduanum Lazarum
Busto suo suscitasti,
vota nostra suscipe.

2. Trina morte consepultos
mentis, actus et usus
Marthae prece circumfultos
ab hujus voragine
Leva, trahe bonitate
tua nosque respice.

3. Ut exuti gravi carne
transeamus libere
Sine mole peccatorum
ad supernae patriae
Regnum, in quo Martha vivit
perpes sine tempore.

4. Hoc digneris nobis dare,
Christe clementissime,
Manens in aeternitate
saeculorum cum patre,
Simul una potestate
cum spiritu compare.

Brev. Othinense imp. Lubecae 1497. A. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. B. — 1, 6 Nostra vota A. — 2, 1 Ut terna morte sepultos A. — 3, 1 gravi mole B. — 3, 3 Sine malo B.

333. De sancta Martha.

In 1. Vesperis.

1. Adoremus creatorem,
Jesum, mundi salvatorem,
Qui Martham valde dilexit,
In hac die coelo vexit.

2. Quem sacra virgo lactavit
Jacentem in cunabulis,
Martha magnum focillavit
Cum suis apostolis.

3. Cujus nutu, cujus cura
Subsistit atque regitur
Universa creatura,
Hac salvator pascitur.

4. Marthae soror est Maria,
Vocabulo Magdalena,
Quae audiebat jugiter
Verba Christi humiliter.

5. Martha vero ministrabat
Ipsi patri fidelium,
Pietatem exercebat
Utilitati omnium.

6. Harum fratrem suscitavit
Dominus piis precibus
Et a morte revocavit
Ipsum reddens sororibus.

7. Mira Dei potentia,
Dum in plebis praesentia
Lazarus resuscitatur
Et ab orco revelatur.

8. Quarum et amicitia
Adsit nobis propitia,
Nos ducens ad salubria
In coelesti jam patria.

Brev. ms. Gratianopolitanum saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 136. — 5, 3 Pietate. — 5, 4 Utilitatem. — 8, 4 In coelestia patria.

334. De sancta Martha.

Ad Nocturnum.

1. Lux, ecce, surgit lucida,
In qua Christi jam hospita
Suis praeclaris meritis
Multis splendet miraculis.

2. Draconem invincibilem
Per leones vel hominem,
Ursos vel ullo gladio
Suo ligavit cingulo.

3. Ad hujus preces Dominus,
Quem necaverat Rhodanus,
Resuscitavit puerum
Jam mortuum per biduum.

4. O digna magnis meritis,
Cujus Dominus oculis
Sororis monstrans animam
Partem cadentem aetheram.

5. Exstinguit Satan lumina,
Circa quam erant posita,
Quae post vidente hospita
Soror accendit facula.

6. Haec est magna solemnitas,
Ejus summa celebritas,
Cujus Christus funebria
Praesens peregit dextera.

7. Ad hujus tumbam corpora
Sanantur cuncta languida.
Sanitatem recipiunt
Aegri, qui fide veniunt.

8. Flagitemus hanc dominam,
In laudibus magnificam,
Ut nos ipsius precibus
Salvemur a criminibus.

Brev. ms. Gratianopolitanum saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 136. — 4, 4 augenscheinlich verderbt; lies Morte scandentem?

335. De sancta Martha.

1. Pangat turba clericorum
Marthae beatae cantica,
Sonet turba praelatorum
Ejus gesta mirifica.

2. Sicut sacrato ubere
Virgo Christum ablactavit,
Sic Martha salutifere
Suis cibis ipsum pavit.

3. Maris demptis diris telis
Marsiliam applicuit
Sine remis atque velis,
Res mira cunctis claruit.

4. In litore Avenico
Exanimem suscitavit,
Ore loquens dominico
Multos in fide plantavit.

5. Nerlucum fera pessima
Occupatum detinebat,
Ferarum crudelissima
Excolentes perimebat.

6. Illa nautis insidians
Novit sub unda rapere,
In hos vorandos inhians
Dorso naves subvertere.

7. His sancta valde condolens
Presso crucis signaculo
Intrepida hanc adiens
Suo ligavit cingulo.

8. Ad quam ligatam currere
Cum gladiis et fustibus
Temptavitque irruere,
Qui prius erat pavidus.

9. Et tunc cultor excoluit
Agros, quos prius horruit,
Ferae malis hinc abditis
Beatae Marthae meritis.

10. Oremus, ut haec hospita
Obtineat per merita
Cum tota coeli curia
Beata nobis gaudia.

11. Praesta, beata trinitas,
Ut in regno viventium
Nobis detur haereditas
Per ipsius suffragium.

Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Parisien. 752. A. — Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisien. 1284. B. — Brev. ms. Gratianopolitanum saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 136. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. D. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. E. — Brev. Misnense imp. Lipsiae 1502. F. — Brev. Cabilonense imp. saec. 15/16. G. — Nur Str. 1—4 + 11 BFG; nur Str. 5—11 ACD. — Str. 10 fehlt ABDEFG; Str. 11 fehlt C. — Nach Str. 4 Divisio; die 4 ersten Strophen bei Mone 1066, das Ganze ist aber nur ein Hymnus. — 1, 1 Clangat turba E. — 2, 4 Christum pavit F. — 3, 1 Claris ventis diris celis B; claris ventis diris telis E. — 4, 1 Avinico F, Alvenico B, Advenico G. — 5, 1 Per lucum fera A; Haec lucum fera C; vgl. Jacob a Voragine (ed. Graesse. 1850) S. 444. — 6, 4 fehlt C. — 7, 1 His factam valde E; valde dolens C. — 7, 3 haec adiens C. — 7, 4 Suo subjecit vinculo C. — 8, 1 currentes C. — 8, 4 erant C. — 5, 1 Ex tunc E; Et tum C. — 5, 3 hinc adjectus C.

336. De sancta Martha.

Ad Vesperas.

1. Ad celebre praeconium,
Quo Martha contubernium
Carnis deponit tumulo,
Quae Christum pavit sedulo,

2. Gaudet mater ecclesia,
Quia cum patre filia
Triumphat in coelestibus
Laeta cum sanctis omnibus.

3. Sororem vidit scandere
Cum angelis in aethere,
Cum quibus coelos penetrat
Nobisque vitam impetrat.

4. Adesto, felix hospita,
Quae tot transcendis merita,
Dum foves in hospitio,
Quem virgo clausit gremio.

5. Laus sit aeterno solio
Paraclito cum filio,
Qui Mariam glorificat
Marthamque beatificat.

Brev. ms. Grassense saec. 14. Cod. Carpentoracten. 43.

337. De sancto Martino.

1. Martini laudes incliti
Quis digne fari poterit,
Virtutum gemmis praediti?
Laudanti laus supererit.

2. Qui sanctitatis culmine
Nulli secundus claruit,
In confessorum agmine
Sidus impar emicuit.

3. Tres suscitavit mortuos
Christum sequens in numero
Fide, spe, forma vacuos
Pio portavit humero.

4. Virgo, doctor egregius
Bina gaudet aureola,
Apostolorum socius,
Humilitatis viola.

5. Sit trinitati gloria
Sub unitatis clausula
Martini pro memoria
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1477. Cod. Semin. Colonien. 5a. A. — Psalt. ms. S. Mariae ad Gradus anni 1542. Cod. Semin. Colonien. 52. B. — Antiph. ms. S. Cuniberti Colonien. s. n. anni 1554. C.

338. De sancto Martino.

Ad Vesperas.

1. Rex Christe, tu mirificas
Martinum praesulem tuum,
Splendens ut sit et sublimis,
Blandus, lenis, pius, dulcis.

2. Quo jubente fugit fumus,
Surgit lapsus, psallit laetus,
Fatur mutus, audit surdus,
Videt caecus, salit claudus.

3. Tu das, ut, ubi coleris,
Sit notus et amabilis,
Hinc laus tibi sit per eum,
Mundo perenne gaudium.

4. In sacro ejus transitu
Coeli frequentant ordines,
Linguae, tribus, gentes ovant,
Da, prosit hic communiter.

5. Sit trinitati gloria,
Martinus ut confessus est,
Cujus fidem per opera
In nobis ipse reboret.

Brev. ms. Majoris Monasterii saec. 11. Cod. Rotomagen. 243. A. — Brev. ms. Lingonense saec. 12. Cod. Trecen. 807. B. — Brev. ms Columbense saec. 13. Cod. Ebroicen. 31. C. — Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannen. 188. D. — Brev. ms S. Mauritii Turonen. anni 1343. Cod. Turonen. 145. E. — Brev. ms. Lirense saec. 14. in. Cod. Ebroicen. 120. F. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147—48. G. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisien. 1032 H. — Brev. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisien. 1043. I. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. K.

1, 3 Ut sit splendens H. — 3, 3 Hic laus tibi AK. — 4, 2 Coeli frequentatum H. — Die meisten Handschriften bieten diesen und den folgenden Hymnus als einen einzigen, andere geben Divisio an, wieder andere trennen beide Lieder.

339. De sancto Martino.

Ad Laudes.

1. Martine, jam consul poli,
Causas precantum inspice,
Jam intimus comes Dei
Cunctis, quod egent, obtine.

2. Te mundus omnis percolit
Consertum ut apostolis,
Hanc redde singulis vicem,
Placa suum his judicem.

3. Complexus olim monachos
Revise nunc licet reos,
Et simus in memoria
In speciali gloria.

4. Affectus ut ille tuus,
Qui non refutat vel pecus,
Nos corrigat donans, tuae
Quod suppetit clementiae.

5. Sit trinitati gloria.

Brev. ms. Majoris Monasterii saec. 11. Cod. Rotomagen. 243. A. — Brev. ms. Lingonense saec. 12. Cod. Trecen. 807. B. — Brev. ms. Columbense saec. 13. Cod. Ebroicen. 31. C. — Brev. ms. S. Petri de Cultura saec. 13. Cod. Cenomannen. 188. D. — Brev. ms. S. Mauritii Turonen. anni 1343. Cod. Turonen. 145. E. — Brev. ms. Lirense saec. 14 Cod. Ebroicen. 120. F. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147—48. G. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisien. 1032. H. — Brev. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisien. 1043. I. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. K
1, 3 intime HI. — 3, 1 Amplexus EG. — Str. 3 fehlt H. — 4, 3 donatus.

340. De sancto Martino.

Ad Vesperas.

1. In laude Martini, Deus,
Te laudat omnis grex tuus,
Coelo facis quem praecluem,
Terris ubique celebrem.

2. Sit laus tibi, rex gloriae,
Qui comis hunc tam splendide,
Ut unus inter splendidos
Nitet per orbis terminos.

3. Sermone, signis, opere
Praecelluit mirifice,
Ob grande nimis meritum
Est gemma dictus praesulum.

4. Decorus ipso transitu,
Omnes quam ornant caelibes,
Dives qui in Abrahae sinu
Intendat inde supplices.

5. Herili nocte media
Qui pace migrat reddita,
Quam nunc refundat omnibus
Festum sui colentibus.

6. Hunc semper orbis celebret
Consertum ut apostolis,
Hinc illum apud te juvet,
Nulli secundus meritis.

7. Ut caritatis spiritu
Sic affluamus invicem,
Quo corde cum suspiriis
Ipsum sequamur intimis.

8. Sit trinitati gloria,
Martinus ut confessus est,
Cujus fidem per opera
In nobis ipse roboret.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisien. 1273. A. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Parisien. 1274 B. — Brev. ms. Coelestin. saec. 14. Cod. Mazarin. 361 (778). C. — Brev. ms. Coelestin. saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733). D. — 1, 3 praeditem A; praeducem B. — 3, 2 Praecellit A. — 4, 2 coelitus A. — Str. 6 und 7 fehlen A.

341. In Translatione s. Martini.

Ad Vesperas.

1. Inter patres monastici
Et clericalis ordinis
Martinus est virtutibus
Insignis et miraculis.

2. Non quilibet de pluribus,
Sed ille solitarius
Primum, dehinc Turonicae
Praesul paterque patriae.

3. Directa quem prudentia
Fortisque temperantia,
Quin universa sanctitas
Ornavit, hoc est caritas.

4. Is pauperi quam dividit,
Se veste Christus induit
Dans signa tantae gratiae
Nondum renato cernere.

5. Mox fonte coeli roscidus
Sancto repletur spiritu
Divoque fretus numine
It ut potens apostolus.

6. Confutat ortas haereses,
Jussu repellit daemones,
Leprae medetur osculo
Et mortuis precario.

7. Quid igne rapto coelitus
Cremasse fana funditus
Gravesque moles per fidem
Hunc transtulisse praedicem.

8. Dedisse caecis sidera,
Sentire surdis organa,
Mutisque praecinentibus
Aptasse claudos saltibus.

9. Quot gesserit hujusmodi
Miraculorum milia,
Fugit ligari calculo
Velut saburra pontica.

10. Sit trinitati gloria,
Martinus ut confessus est,
Cujus fidem per opera
In nobis ipse roboret.

Brev. ms. Majoris Monasterii saec. 13. Cod. Turonen. 153. A. — Brev. ms. Lirense saec. 14. in. Cod. Ebroicen. 119. B. — Brev. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Semin. Cenomannen. s. n. C. — Strophe 2 fehlt C. — 5, 1 roscido C. — 5, 2 replente. — 5, 4 Id ut A. — 9, 3 ligari circulo C. — Autor des Liedes ist Fulbert von Chartres; vgl. Migne PP. LL. 141, S. 344.

342. In Reversione s. Martini.

Ad Vesperas.

1. Martine, praesul optime,
Salus nostra tu omnium,
Fusis precamur vocibus,
Ostende nobis veniam.

2. Ovile, sancte, nos tuum
Sumus, quod hinc in aethera
Leva, precantes quaesumus,
Summis adhaerens coetibus.

3. Cum hic manemus saeculo
Vitae trahentes tenebras,
Per te, rogamus, jugiter
Lapsus vitare pessimos.

4. Sit trinitati gloria,
Martinus ut confessus est,
Cujus fidem per opera
In nobis ipse roboret.

Brev. ms. S. Martini Turonen. saec. 14. Cod. Turonen. 149. A. — Brev. ms. S. Martini saec. 14. Cod. Turonen. 150. B. — Brev. ms. SS. Cosmae et Damiani prope Turones saec. 15. Cod. Turonen. 152. C.

343. De sancto Martino.

1. Fratres, unanimes foedere nexili,
Mecum participes luminis annui,
Quo solis hodie fulminat orbita
Martini revehens festa celebria.

2. Cantemus pariter carmen amabile
Martini meritis oppido nobile,
Clerus cum populo consonet organo,
Grandi nam volupe est psallere gaudio.

3. Martinus quoniam vota fidelium
Attendit tribuens cuncta salubria,
Confert hic famulis rite canentibus
Stellis aureola serta micantibus.

4. Cunctis candelabrum luminis exstitit,
A multis tenebras mortis et expulit,
Virtutum statuit crescere germina,
In quorum fuerant pectore crimina.

5. His nos subsidiis undique praediti
Pangamus proprio cantica praesuli,
Laudemus parili voce, quod approbat,
Damnemus vigili mente, quod improbat.

6. Martinum precibus gens modo Gallica
Dignis sollicitet nostraque Francia,
Martinus faciat tempora prospera,
Mundi, Christe salus, o tibi gloria.

Antiph. ms. Sanctense s. n. saec. 13. A. — Brev. ms. Tullense saec. 15. Privatbesitz). B. — Brev. Lincense Cc II 17. saec. 14. D. — Brev. ms. Sanemmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14638. E. — Brev. Trajectense imp. Coloniae 1517. F. — Brev. Maguntinum imp. Lugduni 1507. G. — Dies Lied steht allerdings bei Daniel IV, 281, aber ohne jede Quellenangabe, so dafs es der Mühe wert scheint, es nach älteren Quellen zu wiederholen. — 1, 3 fulgurat orbita D. — 2, 3 populis E, insonet D. — 2, 3 consonat A. — 3, 2 Transcendens tribuit DEG. — 6, 2 nostraque Fresia F; nostra Germania DEG: sowohl in Mainz als in Utrecht ist Martinus Bistumspatron.

344. In Subventione s. Martini.

1. Gaudium mundi, Christe, lux sanctorum,
Coeli qui regna contulisti tuis,
Vota tuorum famulorum clemens
Suscipe semper.

2. Hujus Martini precibus placatus
Veniam nobis tribue culparum,
Hujus et vitae commoda dignanter
Nobis concede.

3. Hunc tu Martinum tuis ita cede
Digne famulis collaudare semper,
Quod post hanc vitam mereamur coelo
Illi conjungi.

4. Martine pie, tuum qui devote
Celebrant festum, miseratus fove
Scelerum atque potestate magna
Vincla dissolve.

5. Judicis iram miseratus placa,
Pestem et morbos languoresque pelle,
Fidei, spei, caritatis nobis
Dona largire.

6. Gaudet jam terra tuo decorata
Lumine, coelum simul et resultat,
Gaudium nobis tribue perenne,
Domne Martine.

7. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Brev. ms. S. Martini saec. 15. Cod. Turonen. 150.

345. De sancto Matthia.

1. Diem angelicis solemnem choris
Hymnis et laudibus solemnizemus
In tua gloria, sancte Matthia.

2. En fulges in throno duodecimo,
Duodecim tribus judicaturus
Cum coapostolis judex insignis.

3. Proditor numerum minuit sacrum
Duodenarium apostolorum,
Quem tu, parve Dei, restituisti.

4. Sors apostolica duobus data
Super te cecidit teque elegit
Per gratiam Christi, quam meruisti.

5. O quam terribilis in consiliis
Es super filios hominum, Deus,
Dum parvi merito vincitur justus.

6. Ergo nos supplices te venerantes
Serenus respice et nos eripe
A morte aeterna, sancte Matthia.

7. Laus, jubilatio et honor Deo,
Patri atque proli, sancto spiritui,
Trinitati summae sit sine fine.

Brev. ms. Sammathianum saec. 15. Cod. Treviren. 433.

346. De sancto Mauro.

Ad Vesperas.

1. Luce refulgens aurea
Dies claret sanctissima,
Qua Maurus beatissimus
Coelum conscendit monachus.

2. Hic sacri tirocinii
Sanctitatis egregiae
Et virtutum insignia
Divina sumpsit gratia.

3. Jussu patris sanctissimi
Instar Petri apostoli
Undosi lympham gurgitis
Planta calcavit stabili.

4. Eodem Christo praevio
Galliam missus petiit,
Quam monachorum gregibus
Pollere fecit affatim.

5. Cujus oramus precibus
Annue, Deus, miseris,
Ut suspiremus seduli
Quo gaudet tecum perpetim.

6. Sit virtus, honor, gloria,
Potestas, adoratio
Trinitati deificae
Per infinita saecula.

Cod. Mazarin. 1707 (II 1318). saec. 10. A — Hymn. ms. Fossatensis anni 1416. Cod. Parisien. 12041. B. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. C. — 1, 2 Maurus sanctissimus C. — 2, 1 Hi sacrique tyronici C. — 4, 1 Christus praevius C. — 5, 1 Hujus B, ejus C. — 6, 2 Potestas et oratio C.

347. De sancto Mauro.

Ad Matutinum.

1. Aeterna, Maure, gaudia
Christi corruscans gratia
Votis amasti quaerere
Fama, sitique frigore.

2. Sacri minister dogmatis
A patre Gallis mitteris,
Devota quoque pectora
Verbi cibasti copia.

3. Effloruisti plurimis
Circumdatus miraculis,
Semper studens excrescere
In sanctitatis culmine.

4. Sermone discis angeli
Dei secreta maximi,
Ejus repletus lumine
Et roboratus famine.

5. Clarior omni sidere
Jam gaudes omni munere
In arce pollens aetheris
Vitae perennis praemiis.

6. Sit sempiterna gloria
Patri Deo cum filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saeculo.

Hymn. ms. Fossatensis anni 1416. Cod. Parisien. 12041.

348. De sancto Mauro.

Ad Laudes.

1. Norma jubarque fidei,
Maure, clarescens inclite,
Defunctis vitae redditor
Et caecis lucis praestitor.

2. Magistri factus collega,
Decus formaque monachis,
Virtutum septus gemmulis
Sulcasti callem subditis.

3. Tui patrisque obitus
Et fratrum longe praescius,
Munisti verbis, flosculis
Magnum iter ad superos.

4. Errantes oves excipe,
Pastor pie sanctissime,
Ad regnum celsitudinis
Sacris attolle brachiis.

5. Christe, precamur fragiles,
Ut nostra solvas crimina,
Qui es cum patre filius
Semper cum sancto spiritu.

Hymn. ms. Fossatensis anni 1416. Cod. Parisien. 12041.

349. De sancto Mauro.

Ad Nocturnum.

1. Sacrae refulgent mystica
Festivitatis gaudia,
Qua conditur coelestibus
Maurus, pater sanctissimus.

2. Nam jam laborans improba
Fessos obedientia
Artus quieti reddere
Parabat requiescere.

3. Cujus recedens spiritus
Cum tenderet coelestibus.
Hic mente vidit lumine
Ejus viam splendescere.

4. Monstravit inde pluribus
Bellum parare moribus
Et temporum discrimine
Normali vitae vivere.

5. Laus trinitati debita,
Honor, potestas, gloria
Perenniter sint omnia
Per saeculorum saecula.

Cod. Hamburgensis 1568. saec. 15.

350. De s. Mauro Episcopo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Fundator orbis, qui plasmata regis.
Melodas voces admitte clementer,
Quas resonamus tibi jubilando
Vultu submisso.

2 Patrono nostro strenue poscenti
Jucundas aures pande festinanter.
Quae postulamus, largiter concede,
Rex dulcorose.

3. Pastor colende, Maure, amande
Te suffragante tueamur pie,
Clientes tuos diligenti cura
Semper guberna.

4. Deo fautore et te precatore
Hic militantes augmentatione
Diva augescant, et munia sua
Sint tibi cara.

5. Si quis contritus te postulaturus
Hic accesserit, libens da, quod petit,
Ut exsultanter recedendo grates
Promat auctori.

6. Trinitas summa, laudatio tibi,
Commissa laxa praestaque rogata,
Omnia nostra dicta atque gesta
Placida cerne.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. — 3, 1 Maure dreisilbig. — 3, 3 tuas. — 6, 2 Ommissa.

351. De s. Mauro Episcopo.

Ad Laudes.

1. Pontifex glorificande,
Maure, custos optime,
Sustentator dulcissimus
Tibi sis famulantibus.

2. Praevisor clementissimus
Disposuit benignius,
Ut locum hunc praesentia
Tua consecraret clara.

3. Qui te fautorem habemus,
Defensorem sentiamus
In omni adversione
Atque desolatione.

4. Membris redolentissimis
Hic excellenter quiescis,
Orato ergo strenuus
Pro augmento gregis hujus.

5. Nobis gratis es concessus,
Rege nos vigilantius,
Ut acceptabilis Deo
Sit jugiter haec concio.

6. Dulcis paternitas tua
Crimina nostra deleat,
Obsequia, quae reddimus,
Sancito gratiosius.

7. Gloria tibi, Domine,
Pater, proles, spiramenque,
Rectore nostro poscente,
Quae expediunt, exhibe.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. — 4, 3 Orator. — 5, 4 Sit jugis haec.

352. De sancto Maximino.

1. In laude regis omnium
Et Maximini praesulis
Totis medullis cordium
Insistat haec plebs muniis.

2. Hoc nempe laetus lumine
Confessor idem maximus
Terrena liquit lubrica
Coeli petivit gaudia.

3. Laetare tu, Pictavia,
Nati tui de gloria,
Et tu exsulta, Treveris,
Honore tanti praesulis.

4. Tali patrono supplicet,
Quisquis eget juvamine,
Christique caro jubilet
Per quadra mundi climata.

5. O Maximine, coelitus
Electe nobis pontifex,
Intende clemens laudibus,
Quas annuatim promimus.

6. Multis aerumnis scindimur,
Tua mederi quaesumus
Oratione sedula
Vitaeque dona consequi.

7. Honor, potestas, gloria
Deo patri cum filio
Paraclitoque pneumati
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. S. Maximini saec. 15. Cod. Treviren. 443. A. — Brev. ms. Johannis Tritemii? anni 1502. Cod. Treviren. 454. B. — 2, 3 sq. lauteten in festo Translationis:

Translatus Aquitania
Ad Galliae subsidia.

2, 4 Coelique B. — 4, 1 patrono supplici A.

353. De s. Michaele et Angelis.

1. Ter terni chori superum
Beatorum spirituum,
Jam stabiliti curia
In coeli Dei gratia.

2. Qui vultum Dei cernitis
Sine defectu luminis,
Fruentes vero gaudio
De vestro certi praemio,

3. Mementote concivium,
Quamvis adhuc mortalium,
In infimis degentium
Et incerti gementium.

4. Alme creator pneumatum
Sanctorum, Deus, omnium,
Haec coelestis militia
Tuorum sunt custodia.

5. Non recedunt ab intimis,
Tuos tamen a lacrimis
Muniunt et tibi canunt,
Te fontem vitae sitiunt.

6. Lux decora sunt spiritus,
Quos fecit Deus primitus,
Hos eduxit a tenebris,
Indidit nomen luminis.

7. Virtutis pulchritudine
Est his nomen in lumine,
Angeli nitent fulgidi,
Ut lux solis clarissimi.

8. Sunt etiam tam candidi,
Quod nostri stupent oculi,
His sancta forma permanet
Et statum primum retinet.

9. Et in bonis aeternitas
Et perpes immortalitas
His collata spiritibus,
Ad malum nullus introitus.

10. Honor, patri cum gloria,
Virtus Christo, victoria,
Decus sancto spiritui,
Laus sit per saeclum saeculi.

Offic. ms. S. Michaelis. saec. 12. Cod. Bruxellen. 3089. — 3, 4 incertis. — 8, 1 Sunt et tam. — 9, 4 lies Malo nullus? — 10, 3 Decus sancta spirituum.

354. De s. Michaele et Angelis.

1. Angelis et hominibus
Unus erit denarius,
Omnibus Deus omnia
Se praebebit per saecula.

2. Congregate sanctos Dei,
Est perfectio collegii
Supernorum spirituum
Et plenum vestrum gaudium.

3. Hostis antiquus circuit
Quaerens, si quos invenerit,
Ut devoret, quaesi leo
Ore rugiens rabido.

4. Eripi per suffragia
Sibi dolet angelica
Possessum vas a fraudibus
Atque millenis artibus.

5. Jam breve tempus reputat,
In aere quod volitat,
Sentit esse judicium
Vitium et horrisonum.

6. Cum precibus nunc intimis
Rogamus et altisonis,
Nos, chori beatissimi,
Exaudire dignemini.

7. Jam fragiles nos homines,
Peregrinos et inopes,
Destitutos virtutibus
Reparate conatibus.

8. Vestros concives cernite
Pressos sub carnis pondere,
Studioso juvamine
His clementer succurrite.

9. Impugnamur assidue,
Undique sunt insidiae,
Intus et foris labimur,
Per vos nisi firmabimur.

10. Supernae rex militiae,
Da gaudia laetitiae,
Redde nobis consortium
Civium Deus superum.

11. Honor patri cum gloria.

Offic. ms. S. Michaelis saec. 12. Cod. Bruxellen. 3089. — 7, 1 Nam; nos fehlt.

355. De s. Michaele et Angelis.

1. Facturae, Christe, conditor,
Idem mirus dispositor,
Ubique fit confessio
Et semper nomini tuo.

2. Miro disponis agmina
Sacra modo distantia,
Istos das esse Seraphim
Et illos vero Cherubim.

3. Hos virtutes eximias
Contra vires aerias,
Hi dicti dominatio,
Alii Dei sessio.

4. Et principatus alii,
Quidam dicti sunt angeli,
Potestates, archangeli,
Ornatu cuncti splendidi.

5. Superum soli nomina
Sunt tibi, Deus, cognita,
Ipsorum, Christe, numerus,
Apud te solum cognitus.

6. Injuncta salutaria
Exhibent ministeria,
Ab inimici fraudibus
Defendunt tuos filios.

7. Sustollunt nos in manibus
Visibiliter, credimus,
Ne forte nunc ad lapidem
Collidamus nostrum pedem.

8. Haec agmina coelestia
Sunt hominum custodia,
Qui verba vitae sitiunt
Quique salutem cupiunt.

9. Honor patri cum gloria.

Offic. ms. S. Michaelis saec. 12. Cod. Bruxellen. 3089. — 4, 1 Est principatus.

356. De s. Michaele et Angelis.

1. Favete nobis seduli,
Sancti precamur angeli,
Nos in conspectu regite
Vestro, de malis demite.

2. Advocati vos hominum
Custodes et fragilium,
Memores intercedite,
Monete Deum veniae.

3. Benignus et omnipotens,
Super rogata largiens,
Facturam suam diligens,
Volens charisma tribuens.

4. Nunc, angeli, precamini,
Estis mundi, perlucidi,
Per vos complentur omnia,
Quae mandat sapientia.

5. Nos lapsos saepe cernitis
In conditoris oculis,
Ergo preces effundite
Et mala cuncta pellite.

6. In coelis modulamini
Harmoniam dulcissimi
Concentus unanimiter,
Nosmet juvate pariter.

7. Voce vos incessabili
Laudes dare nitimini
In citharis angelicis
Cum gaudiis perpetuis.

8. Vestra quidem jucunditas,
Vestra quoque felicitas
Celebris et continua
Est ulla sine clausula.

9. Sumitis de dulcedine,
Ex vitae hoc est arbore,
In paradisi medio
Quae semper consita loco.

10. Hac qui semel gustaverit,
Ultra non esurierit,
Sed erit illi gloria
Per saeculorum saecula.

Offic. ms. S. Michaelis saec. 12. Cod. Bruxellens. 3089. — 10, 1 Fac qui semel.

357. De s. Michaele.

1. Michael Archangelus

Nos potenter eripiat
De antiqui hostis fraude,
Ne cadamus in tartarum
Post solutum mortis debitum.

2. In necessitate ultima
Solita misericordia
Succurrat nobis miseris,
Ne cadamus in tenebris.

3. Adventu suo clarissimo
Effugato diabolo
Repraesentet nostras animas
Redemptori laetissimo.

4. Archangelorum principem,
Nunc Michaelem poscimus,
Ut, Christe, nobis dirigas
Semper in adjutorium.

5. Praestet.

Offic. ms. S. Michaelis saec. 12. Cod. Bruxellen. 3089. — 1, 1 Die Worte Michael Archangelus sind dem Sinne nach erforderlich, dem Versmafse nach aber überzählig, es sei denn etwa eine erste Srophe ausgefallen. Die Doxologie nur begonnen.

358. De s. Michaele.

1. Qui bonorum angelorum
princeps es ac signifer,
Mihi praesto semper esto
pius et salutifer.

2. A caterva me conserva
Tenebrosi angeli,
Ut te duce sim in luce,
Qua sunt boni angeli.

3. Ante thronum te patronum
Pro me pone judicis,
Tu perora et exora
Iram justi vindicis.

4. Labor, quies, nox et dies
A te dentur prospera,
Cogitatus sit paratus
Ad divina opera.

Offic. ms. S. Michaelis saec. 12. Cod. Bruxellen. 3089. — 1, 1 Die Hs. hat nur Archangelorum (statt angelorum); das übrige ist nach Analogie der andern geraden Zeilen ergänzt. — 3, 1 te fehlt.

359. De sancta Monica.

Ad Vesperas.

1. Alma mater generosa
   doctoris praecipui
Et affectu viscerosa
   Amoris melliflui,
Tua vita virtuosa
   Nostro lucet visui.

2. Alta mater pietatis,
   Tota in ecclesia
Per exempla sanctitatis
   Fulges relucentia
Et affectu caritatis
   Viges refragrantia.

3. Sancta mater, amorosa
   Erga tuum filium,
Exstitisti lacrimosa
   Praecavens exilium,
Ne ex morte criminosa
   Sentiret exitium.

4. Eja, Monica beata,
   Coeli sedes solio,
Ad superna elevata
   Claro luces radio,
Inter angelos locata
   Tuo stas cum filio.

5. Tibi, Deo supplicamus
   Et piis affectibus
Tuas preces imploramus
   Multis cum gemitibus,
Ut per te possideamus
   Deum in coelestibus.

6. Sempiternae trinitati
   Melos demus dulciter
Trinaeque divinitati
   Cantemus hilariter,
Gloria humanitati
   Christi sit perenniter.

Brev. ms. Eremitarum s. Augustini saec. 15. Cod. Londinen. Add. 16891.

360. De ss. Nabore et Felice.

1. Arcis aethereae decus es, Christe,
Distinguens singulis pensum laboris,
Propitius nostris annue votis.

2. Ecce purpurata sanguine turma,
Jam certa muneris, expers doloris,
Vernat perspicuo laeta triumpho.

3. Hoc de collegio ignescunt coelo,
Vere felicium cives virorum,
Nabor atque Felix, pignora lucis.

4. Hi per horrificas acti pressuras
Mutant praesentia ense, catasta,
Arens tandem humus excipit artus.

5. Horum fer meritis, rex Jesu, servis,
Ut pulsa supplicum labe suorum
Tribuas felici sede beari.

6. Trinitati decus, honor et virtus,
Inseparabili laus unitati,
Consors imperium omne per aevum.

Brev. ms. Capit. Dusseldorpini saec. 15. Cod. Dusseldorpin. C 64. A. — Psalt ms. Coloniense saec. 15. ex. Cod. Berolinen. Fol. 231. B. — Brev. Coloniense imp. Venetiis 1498. C.

361. De ss. Nabore et Felice.

Ad Matutinum.

1. Sanctorum natalitia
Mater colat ecclesia,
Cantet horum praeconia
Festiva cum laetitia.

2. Urbs Mediolanensium,
Ingens tibi sit gaudium,
Quae fidei tot testium
Es rubra per martyrium.

3. Ad regionem Ligurum
Nabor et Felix transeunt,
Insignes Mauri milites
Certamen forte subeunt.

4. Optantes coelis vivere,
Vitam pro Christo ponere
Malunt et ipsam perdere
Simulacra quam colere.

5. Qui sunt afflicti ungulis,
Equuleo, lampadibus
Et fustibus et carcere,
Fame, caesi capitibus.

6. Quibus dat fortitudinem
Deus in poenis omnibus.
Quas per fidem suppeditant
Adjuti Christi viribus.

7. Certant pro Christo pugiles,
Qui superari nequeunt,
Qui cum palma victoriae
Ad coeli regnum transeunt.

8. Hos martyres frequentibus
Rogemus omnes precibus.
Ut dent nobis auxilium
Apud Mariae filium.

9. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine, etc.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisien. 760.

362. De ss. Nabore et Felice.

Ad Laudes.

1. In Naboris et Felicis
Festo festiva gaudia
Solemniter concelebret
Cum laudibus ecclesia.

2. Gloriosi certaminis
Horum pangat magnalia
Et imitetur martyres
In fidei constantia.

3. Qui contemnentes idola
Gentilitatis frivola,
Mauri relinquunt patriam
Intrantes post Liguriam.

4. Isti spretis divitiis,
Deliciis, honoribus,
Passi pro Christo cupiunt
Choris jungi coelestibus.

5. Propugnatores fidei
Victoriam suscipiunt,
In quos poenis satellites
Tyranni diris saeviunt.

6. Carcer, fames, equuleus,
Ungula, calor igneus
Non flectunt, non percussio
Sanctos nec decollatio.

7. Imperii sub chlamyde
Sancti latere nequeunt,
Superni regis milites
Coeli regnum introeunt.

8. Suis beatis precibus
Apud patrem et filium
Nabor et Felix martyres
Praestent nobis auxilium.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisien. 1760.

363. De sancta Nathalia.

1. Fortis adstabat Nathalia conjux
Inque congressu medio rubentem
Sanguinis sacri lavacro videbat
Laeta maritum.

2. Quin et incudem prior admovebat,
Ut pedes dextramque viri feriret
Lictor, aeternam peragens coronam,
Sancta virago.

3. Ergo, Jesu, rex speciose, cujus
Martyrum claris micat aula gemmis,
Dura quos magnae tribulationis
Lima polivit,

4. Hujus, oramus, prece pande nobis
Januam summae venerationis,
Ut quod hic votis veneramur, illic
Percipiamus.

5. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus exstat.

Diurn. ms. Gerardimontanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 8910.

364. De sancto Nazario et Celso.

Ad Vesperas.

1. Plaudat coelestis curia,
Mundus exsultet laudibus,
Regna confert coelestibus
Christus suis militibus.

2. Ad coeleste rosarium
Rosam transvexit hodie,
Nazaraeus Nazarium,
Jesus, summus rex gloriae.

3. Pugil et martyr inclitus
Fit rosa per martyrium,
Virginitate praeditus
Candescit velut lilium.

4. Per odoris fragrantiam,
Quam profudit ex tumulo,
Patet, quantam munditiam
Conservarat in vasculo.

5. Ad celsum thronum gloriae
Puer Celsus attollitur,
Dum poenas contumeliae
Pro rege celso patitur.

6. Aeterno regi gloria
Pro martyrum virtutibus,
Qui nobis coeli gaudia
Praestet eorum precibus.

Brev. ms. S. Nazarii Carcassonen. saec. 14. Cod. Parisien. 1036.

365. De sancto Nazario.

Ad Laudes.

1. Adest triumphus nobilis
De beatis martyribus,
Quos Christus, rex mirabilis,
Coronat in coelestibus.

2. Pugnat verbo, miraculis
Fortis pugil Nazarius
Et devictis incredulis
Christi refulget radio.

3. Verbis ac signis emicans
Mittitur in exilium,
Fidem constanter praedicans
Trahitur ad martyrium.

4. Celsus sequens Nazarium
In excelsum deducitur
Per celsum regem omnium,
Pro quo gaudens occiditur.

5. Aeterno regi gloria

Brev. ms. S. Nazarii Carcassonen. saec. 14. Cod. Parisien. 1036.

366. De ss. Nazario et Celso.

Ad Laudes.

1. Lux, via, vita, veritas,
Jesu, salus, principium,
Laus, decus, amor, praemium,
Virtus, corona martyrum.

2. Salvator omnium, Deus,
Votis fave benignius
Laudesque tibi debitas
Audi, precamur, mitius.

3. Confiteantur, Domine,
Omnia tibi opera,
Benedicentes jugiter
Tuam loquantur gloriam.

4. Qui lux es orta gentibus
In tenebris sedentibus,
Per omne mundi spatium
Aeternus sol irradians.

5. Hoc lumen tuis servulis
Per gloriosos martyres
Nazarium atque Celsum
Nobis refulsit coelitus.

6. Nunc vos preccamur supplices,
Ut vestra nos suffragia
Mortis ereptos faucibus
Perpetuo custodiant.

7. Sit trinitati gloria,
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Eduense saec. 13. in Cod. Semin. Eduen. 151*. A. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Carpentoracten. 78. B. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionen. 112. C. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV° 18. D. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 123. E. — Antiph. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 150. F. — Brev. ms. Eduense saec. 15. Cod. Semin. Eduen. 135. G. — Brev. Eduense imp. Parisiis. 1489. H. — Brev. Belnense imp. s. l. et a. I. — 6, 1 praedicamur D.

367. De sancto Necterio.

Ad Vesperas.

1. Pangat vox laeta omnium
Coeli civem Necterium,
Cujus post anni spatia
Recurrunt natalitia.

2. Qui morum privilegio
Provectus sacerdotio
Per vitae continentiam
Deo se fecit hostiam.

3. A mortis exterminio
Petri surgens imperio
Coelestis verbi gratiam
Diffudit per Arverniam.

4. Solutus carnis pondere,
Plenus virtutis opere,
Cum meritorum opera
Poli conscendit atria.

5. Sit cum patre laus filio,
Sit gratiarum actio,
Qui devotos Necterio
Ditet coelesti praemio.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. A. — Brev. ms. Claromontense anni 1335. Cod. Claromonten. A 4 c. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. C. — Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. D. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 116. E. — 1, 1 laeta vox BD.

368. De sancto Necterio.

Ad Laudes.

1. Coelo splendens aetherea,
Necteri pater, laurea,
Qui per arma justitiae
Sumpsisti palmam gloriae;

2. Orantis Petri studio
Surgens a mortis taedio,
Virum per precem humilem
Resuscitasti nobilem.

3. Crebris frequens miraculis,
Pollens signorum titulis,
Summi regis felicia
Penetrasti palatia.

4. In hora mortis aspera
Tuos ab hoste libera,
Ut Dei beneficiis
Vitae fruamur gaudiis.

5. Deus, de Deo genitus
Et pietatis spiritus,
Nos ducas per Necterium
Ad summum coeli bravium.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. A. — Brev. ms. Claromontense anni 1335. Cod. Claromonten. A 4 c. B. — Brev. ms Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. C. — Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. D. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. Nouv. acq. 116. E. — 1, 1 aethera ABD. — 5, 3 per Necterium fehlt C. — 5, 4 fehlt C.

369. De sancto Nicasio.

1. Exsultemus et laetemur
in triumpho martyris,
Quem rex regum coronavit
in die certaminis,
Cum quo soror triumphavit
virgo, sponsa virginis.

2. Hic est martyr Deo dignus
pontifex Nicasius,
Qui venturae super urbes
irae Dei praescius
Pro salute gregis orat
pius pastor anxius.

3. Tela ruunt, hostes furunt,
Urbs Remorum quatitur,
Miles Christi dum furentes
Barbaros alloquitur,
Mortem vincit, astra scandit,
vultu Dei fruitur.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Orat. ms. Corssendoncanum saec. 15. Cod. Leodien. 397. — Obwohl nur einem Devotional entnommen, ist das Lied doch seiner ganzen Anlage nach unverkennbar ein liturgischer Hymnus.

370. De sancto Nicasio.

Ad Vesperas.

1. Vexilla regis omnium
In te, Nicasi, rutilant,
Dum tecum greges civium
Christo victores rutilant.

2. Tu divae legis legifer,
Tu sacri belli signifer,
Qui gregem doctum mystice
Turmae jungis angelicae.

3. Tu solus non ingrederis
Sed amplius prae ceteris,
Dum cum summis signiferis,
Martyr beate, jungeris.

4. Purpura fusi sanguinis
Et byssinum munditiae
Actum tui certaminis
Ornant in statu gloriae.

5. Apud trinum et simplicem,
Qui pater, proles, spiritus,
Plebem commendet supplicem
Candidatus exercitus.

Hymn. ms. S. Nicasii saec. 15/16. Cod. Remen. 198. A. — Hymn. ms. S. Nicasii saec. 15/16. Cod. Remen. 285. B.

371. De sancto Nicasio.

Ad Nocturnum.

1. De superno spiramine
Rosae fragrant et lilia,
Dum sequitur in sanguine
Nicasium Eutropia.

2. Ex divinis oraculis
Praevidit cura praesulis,
Quod pro suis piaculis
Pateret urbs periculis.

3. Irruunt truces barbari,
Causam sanguini deputant
Et ut furentes tartari
Beatas vitas amputant.

4. Pro ovibus cum ovibus
Morti se pastor objicit,
Qui de veris pastoribus
Christi decretum perficit.

5. Apud trinum et simplicem.

Hymn. ms. S. Nicasii saec. 15/16. Cod. Remen. 198. A. — Hymn. ms. S. Nicasii saec. 15/16. Cod. Remen. 285. B.

372. De sancto Nicasio.

Ad Laudes.

1. Caput beatum sustulit
Corpus sub forma funebri,
Sanctus hoc sibi praetulit
Miraculo tam celebri.

2. Passus in porta virginis,
Portas ingressus luminis,
Portae succedit fidei
Fructus ventris virginei.

3. Fragrans odor, vox intonans,
Lux de summis lapidibus,
Majestas Dei personans
Super sacris funeribus

4. Cruentos hostes arguunt
Et exturbant de finibus,
Christum victorem adstruunt
In beatis martyribus.

5. Remis remittit superis
Remensos sacri muneris,
Remissis remis sceleris
Remitte Deus miseris.

6. Apud trinum et simplicem,
Qui pater, proles, spiritus,
Plebem commendet supplicem
Candidatus exercitus.

Hymn. ms. S. Nicasii saec. 15/16. Cod. Remen. 284. A. — Hymn. ms. S. Nicasii saec. 15/16. Cod. Remen. 285. B.

373. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Veneranda solemnitas
Nobis refertur annua,
Qua Nicolaus omnium
Concivis est coelestium.

2. Qui regimen pontificis
Coelesti voce suscipit,
Pulsat patris inopiam
Cum virginum infamia.

3. Nautis mare pacificat,
Regem terret per somnia,
Prece fugat daemonia,
Liquoris fraudem reserat.

4. Nicolae sanctissime,
Clavis coelestis januae,
Precis tuae juvamine
Nos a peccatis ablue.

5. Praesta, pater ingenite,
Jesu cum sancto flamine,
Ut Nicolai precibus
Jungamur coeli civibus.

Cod. Ebroicen. (ol. Liren.) 17. saec. 12. add. saec. 12/13. — Als Divisio ad Laudes von Exsultet aula coelica (Daniel IV. 181); indes augenscheinlich ein selbständiger Hymnus.

374. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Omnium clemens petimus creator,
Ut pius nostros miserans labores
Supplices cantus humilis catervae
Votaque sumas.

2. Hanc diem grato celebrare festo
Da, pater, carus tibi Nicolaus
Pontifex in qua requiem supernam
Laetus adivit.

3. Interest caris ubi nunc choreis
Atque sanctorum comes angelorum,
In tuae vitam deitatis almam
Laude perennat.

4. Unde nos crebro miseros revisat,
Quos adhuc terrae gravat incolatus,
Liberos carnis petat hos vocari,
Quo manet ipse.

5. Qua potens fuit vita in caduca,
Nunc datam multo sibi ditiorem
Gratiam monstret super impetrandis,
Quaeque rogabit.

6. Gloriae summum decus atque laudis,
Trinitas verax Deus unitasque,
Sit tibi semper, sit ubique cuncto
Fine remoto.

Brev. ms. Vindocinense saec. 13. Cod. Vindocinen. 17. E. A. — Brev. ms. Vindocinense saec. 15. Cod. Vindocinen. 187. B.

375. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Inter illa claritatis
altae luminaria
Qua Sion beata mater
micat multifaria,
Nicolaus gloriosa
fulget eminentia.

2. Hunc origo procreavit
stirpe nobilissima,
Ipse sed nativitatis
comprimens fastigia
Servituti conditoris
junxit innocentiam.

3. In caduca carne degens,
caritatis fervidae
In Deum fratremque firmus
copioso munere,
Vana mundi vilipendit
ob supernum vivere.

4. Corpus edomans in imum
paene sese saeviit,
Imbecilles universos
corde patris pertulit,
Sancta vitae seminare
verba nunquam destitit.

5. Sospitatis multiformis
distributor efficax
Repulit maligna cuncta
quaeque praebens commoda,
Tersit omnis moestus illo
leniente lacrimam.

6. Gloriae, virtutis atque
laudis excellentia
Summa patri filioque
sit sacroque flamini,
Una semper et coaeva
saeculorum saeculis.

Brev. ms. Vindocinense saec. 13. Cod. Vindocinen. 17. E. A. — Brev. ms. Vindocinense saec. 15. Cod. Vindocinen. 187. B. — 1, 3 Quae Sion A. — 1, 4 multifariam AB. — 2, 5 Servitutis A. — Mel.: Pange lingua.

376. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Christe, regum rex et auctor
   in bonis potentium,
   In beato Nicolao,
   dignitate praesulum,
   Nos tuae fac laudis aptum
   consonare canticum.

2. Praeditum confessionis
   Quem decore granditer
   Sic ubique das lucere
   Res per admirabiles,
   Totus orbis ut per illum
   te benignum praedicet.

3. Paupertatis patris ante
   motus indigentia
   Quam querelis tactus ullis
   absque conscientia
   Subvenire praesto rarae
   fraudis arte cogitat.

4. Propriae nocturnus arcae
   praedo furtim cursitat,
   Anxium ditat, repellit
   Virginum ludibria,
   Purgat auro sic utrosque
   Sordis ex infamia.

5. Naufragis furente ponto
   mox vocatus adfuit
   Imperavitque procellis
   ac metu praemortuis,
   Non quietum dico pontum,
   immo vitam reddidit.

6. Gloria virtutis atque
   laudis excellentia,
   Summa patri filioque
   sit sacroque flamini,
   Una semper et coaeva
   saeculorum saeculis.

Brev. ms. Vindocinense saec. 13. Cod. Vindocinen. 17 E. A. — Brev. ms. Vindocinense saec. 15. Cod. Vindocinen. 187. B. — Mel.: Pange lingua.

377. De sancto Nicolao.

1. Praesulis sancti gesta Nicolai
   Supplici voce mira resonemus,
   Ut ad Olympum hoc in calle nostros
   Dirigat gressus.

2. Alumnus cunis, deditus supernis,
   Feria quarta semel atque sexta
   Tantum sugebat macerando corpus
   Ubera matris.

3. Nesciens castus fomitem pudoris
   Nivei, gratus cunctis ac dilectus,
   Meruit felix voce praesulatum
   Coelitus lapsa.

4. Virginum famam redemit illaesam,
   Quarum parenti subvenit egenti,
   Paeneque fracta rate naufragantes
   Traxit ad portum.

5. De quaque puppi modios frumenti
Accepit centum famelicioroum
Consultus neque minuit acervum,
Quo nautae stupent.

6. Commissas opes Iconi latrones
Restituere sancto revelante
Consolatusque barbarus ad fidem
Mox properavit.

7. Tres accusatos militum tribunos
Sceleris et tres alios insontes
Mox decollandos occurrens superstes
Solvit illaesos.

8. Simulacrumque repulit Dianae,
Cujus in aequor qui spergitur liquor,
Amnem comburens letifer ab ipso
Panditur nautis.

9. Oleum sacro manat e sepulchro,
Suos linitos quod sanat aegrotos.
Laticis fonsque praebentis salutem
Corporis hausti.

10. Confessor alme Christi, Nicolae,
Nos in hoc saecli ponto naufragantes
Duc ad salutis portum, supplicamus
Corde devoto.

11. Te, Deus simplex pariterque trine,
Quem cives coeli collaudant superni,
Supplices nostros, quaesumus, reatus
Dele, redemptor.

Antiph. ms. Confratern. S. Nicolai saec. 15. Cod. Mazarin 464 (261). — Mel.: Ut queant laxis. — 3, 1 fomite. — 5, 2 familichiorum.

378. De sancto Nicolao.

1. Cum quidam fluctuantia
Nautae sulcarent maria,
Tempestas illis obvia
Fit maris inter agmina.

2. Ab illis clamor tollitur,
Quod tempestas exoritur,
Quo ipsa navis tunditur,
Quod paene tota mergitur.

3. Sed hoc videntes miseri
Fundo timentes ingeri,
Omnes clamabant: subveni,
Nicolae, serve Dei.

4. Si nos hic pater deseris,
Auctor tu nostri funeris,
Periclitantis aderis,
Ergo succurre miseris.

5. Illi dicentes talia
Viderunt Dei gratia
Nicolaum per maria
Tendentem ad pericula.

6. Praesta, pater ingenite,
Proles cum sancto flamine,
Ut Nicolai precibus
Jungamur in coelestibus.

Antiph. ms. Confratern. S. Nicolai saec. 15. Cod. Mazarin. 464 (261). — Der Hymnus ist dem bekannten Exsultet aula regia (coelica), bei Mone 1097, angehängt. Dieser schliefst aber mit der Strophe Aufer mortis stipendia auch inhaltlich ab, während dies Lied ein völlig neues Thema beginnt. — 5, 4 Tendente.

379. In Translatione s. Nicolai.

Ad Vesperas.

1. Adest nunc dies celebris,
Qua beatus Nicolaus
Ab oris cunctis Myreis
Barum transferri voluit.

2. Tribus Barenses puppibus
Regna petunt Neptunia,
Ancora prora jacitur,
Dum loca cernunt Myrea.

3. Explorantes sic adeunt
Et ineunt ecclesiam
Plebe cleroque vacuam
Tribus demptis custodibus.

4. Ferunt Barenses tumulum,
Marmor malleo frangitur,
Fragrat corpus et tollitur
Protinus in navigium.

5. Rates solvunt et ancoram
Trahunt, gaudentes redeunt,
Celeriter ad patriam
Originis adveniunt.

6. Barensis tota civitas
Gaudens occurrit obviam,
Multa fiunt miracula
Per ipsius suffragia.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Confrat. S. Nicolai saec. 15. Cod. Mazarin. 464 (261). — 3, 2 Et afferunt Hs. — Mel.: Exsultet aula coelica.

380. In Translatione s. Nicolai.

Ad Nocturnum.

1. Nicolai praeconia
Pangat mater ecclesia,
Meruit ab infantia
Summa coelorum gaudia.

2. Castitate hic nimia,
Caritate eximia
Fulsit atque prudentia
Cunctis Christi clementia.

3. Auri puellis datio,
Mira sua subsidia,
Nautarum liberatio
Monstrant haec et jejunia.

4. Panis pavit edulio
Viros unius gratia
Octoginta, tunc gaudio
Myrae repletur patria,

5. Pergunt Barenses puppibus
Armis Myram cum mercibus,
Corpus tollunt custodibus
Ferunt et in navigia.

6. Quibusdam dividentibus
Id, stant omnes turbinibus,
Agitantur, reddentibus
Transfretant tunc in propria.

7. Nicolae, nos respice,
Tua praesta solatia,
Pacis consortes coelicae
Fac, precamur, clementia.

8. Trinitati mirificae
Sit laus ingens et gloria
Genitricique deicae
Hic et perenni curia.

Antiph. ms. Confratern. S. Nicolai saec. 15. Cod. Mazarin. 464 (261). Mel.: Exsultet aula coelica.

381. In Translatione s. Nicolai.

Ad Laudes.

1. Mundus eructet praesulis
Nicolai solemnia,
Fulget cunctis hic saeculis
Mira praestans auxilia.

2. Innumeris miraculis,
Sic testatur ecclesia,
Morti, morbis, periculis
Juvat precantes gratia.

3. Carne solennis rapitur
Degens spiritus coelitus
Ab angelisque vehitur,
Cernit arcana penitus.

4. Decollandos tres milites
Accusatos et principes
Tres petentes praesidia
Juvit mortis angustia.

5. Igne daemone ponitur,
Infans, illaesus redditur,
Sacrosancto revertitur
Mater magna dans gaudia.

6. Quaeque puppium accipit
Prece centum hic modia
Frumenti nec id minuit,
Stupet tunc Alexandria.

7. Carnis dum solvit debitum,
Coetus adsunt angelici,
Christo reddidit spiritum,
Canunt gaudentes coelici.

8. O confessor, qui laurea
Coronaris glorifice,
Patria fac aetherea
Ut vivamus pacifice.

9. Trinitati mirificae.

Antiph. ms. Confrat. S. Nicolai saec. 15. Cod. Mazarin. 464 (261).

382. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Coelestis aulae militem,
Nicolaum antistitem,
Magnificemus laudibus
Cum angelorum coetibus.

2. Mira Dei clementia
Dona dedit ingentia
Dilecto Christi famulo,
Dum esset in hoc saeculo.

3. Parvus infans abstinuit,
Compassione viguit,
Fecit, ne corpus virginum
Foedaret labes criminum.

4. Vir praedilectus populis
Praefulget in miraculis,
Confessorum praecipuus
Toti mundo conspicuus.

5. Archimandrita providus,
Salutis plebis avidus,
Sacerdos nobilissimus,
Omni laude dignissimus.

6. Ejus devoti gaudeant,
Hunc in patronum habeant,
In arduis et asperis
Libens succurrit miseris.

7. Qui multos de ludibrio
Et mortis praecipitio
Et de statu miseriae
Traxit ad vitam gratiae.

8. Hic nautis se vocantibus,
De vita desperantibus,
Dum praestat adminiculum,
Vitant mortis periculum.

9. De carnis tabernaculo
Ex hoc praesenti saeculo
Laetus ivit in patriam
Ad paradisi gloriam.

10. Auctori mirabilium
Laus, honor et imperium,
Per Nicolai merita
Det regna nobis inclita.

Orat. ms. Juliani Regin saec. 15. Cod. Parisien. 757.

383. De sancto Nicolao.

Ad Matutinum.

1. Miri floris et odoris
Nicolaus ut lilium
In te crevit, redolevit,
Christe, redemptor omnium.

2. Abstinentem lac sugentem
Tui cultorem nominis
Inspirasti, quem amasti,
Consors paterni luminis.

3. Hic confessor intercessor
Abstersit labem criminum
Te laudando, venerando
Jesu, corona virginum.

4. Pastor bonus tulit onus
Amator innocentiae,
Quem decoras, quem honoras,
Summae Deus clementiae.

5. Vir colendus, extollendus,
Christi dum gessit opera,
Tunc a mane tenet plane
Aeterna Christi munera.

6. Praesul dignus, vir benignus
Regnat cum coeli civibus,
Cedat planctus, sonet cantus,
Exsultet coelum laudibus.

7. Dum profecit, mira fecit
In cunctis perfectissime,
In te vivit, te cupivit,
Aeterne rex altissime.

8. Pater sancte, te juvante
Fac simus puri, nividi,
Mina coetum nostrum laetum
Ad coenam agni providi.

Orat. ms. Juliani Regin saec. 15. Cod. Parisien. 757.

384. De sancto Nicolao.

In Laudibus.

1. Nicolaus, cujus laus
Ore crebrescit populi,
Per te nimis fit sublimis,
Jesu, salvator saeculi.

2. Fuit totus vir devotus,
Mirabilis, fecundior,
Quem firmasti, sublimasti,
Jesu, corona celsior.

3. Vir pudicus et amicus,
Suasor castimoniae,
Te, dum vixit, benedixit,
Splendor paternae gloriae.

4. Tibi gratos commendatos
Nicolai suffragio
Tecum stare fac, regnare,
Jesu, nostra redemptio.

5. Hujus sancti viri tanti,
Pleni bonorum operum,
Nos consortes redde fortes,
Conditor alme siderum.

6. Cujus pulchro de sepulchro
Liquor emanat inclitus,
Nos sanando, liberando
Veni, creator spiritus.

7. Hunc habere fac nos vere
Ut speculum munditiae,
Nos te duce reple luce
Jam, Christe, sol justitiae.

8. Nicolae, servos trahe
Nos tecum ad coelestia,
Exorando, praeparando
Beata nobis gaudia.

Orat. ms. Juliani Regin saec. 15. Cod. Parisien. 757.

385. De sancto Nicolao.

1. In Myrea civitate
Archipraesul poscitur,
Deo dignus sanctitate
De coelis exprimitur,
Nicolaus novitate
Mira sic eligitur.

2. Praesul praesulem gerebat
Manu, lingua, pectore,
Forma gregis, quod docebat,
Adimplebat opere,
Terram cordis excolebat
In virtutum vomere.

3. Quosdam nautas tumescentes
Fluctus torquent aequoris,
Venti ruunt in rudentes,
Nulla spes est ancoris,
Stupent manus, hebent mentes,
Virtus languet pectoris.

4. Navis praeceps dum rotatur,
Vitae spes praescinditur,
Nicolaus invocatur,
Adest, qui sic loquitur:
Ecce adsum, mox sedatur
Tumor, timor solvitur.

5. Gloria sit trinitati,
Simplex honor simplici,
Trinus detur unitati
Cum laude multiplici,
Qui virtutem caritati
Doni dat mirifici.

Brev. Othinense imp. Lubecae. 1497.

386. De sancto Nicolao.

Ad Completorium.

1. Magne pater Nicolae,
summo patri proxime,
Admiranda, qua praecellis
apud eum, gratia
A commissis nos emunda,
ne cadamus, sustine.

2. Jam per terras et per mare
fama celeberrime,
Refovendo tribulatos,
relevando naufragos,
Trahe nos ad portum vitae
de mundi turbinibus.

3. Copiosae caritatis
Nicolae pontifex,
Condescende, supplicamus,
ad te suspirantibus,
Ut exutos gravi carne
pertrahas ad superos.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque
inclito paraclito,
Cui laus sit et potestas
per aeterna saecula.

Nocturn. ms. Veteris Montis saec. 14. Cod. Dusseldorpin. C 61. A. — Brev. ms. Gerundense saec. 15. Cod. Parisien. 1309. B. — 1, 3 qui praecellis A. — 2, 5 sq. fehlen A; dafür repetiert es 1, 5 sq. A commissis etc. — Str. 3 fehlt B; nach 3, 2 schiebt A ein: Qui cum Deo gloriaris, was überflüssig und versstörend.

387. De sancto Nicolao.

1. Magne pater Nicolae,
Summo patri proxime,
Admiranda, qua praecellis,
Apud Deum gratia,

2. A commissis nos emundans
ne cadamus, sustine,
Jam per terras et per mare
Fama celeberrime.

3. Copiosae caritatis
Nicolae pontifex,
Qui cum Deo gloriaris
In coeli palatio,

4. Condescende, supplicamus,
Ad te suspirantibus
Et exutos gravi carne
Pertrahas ad superos.

5. Laus, honor, virtus etc.

Brev. ms. S. Petri de Cultura. saec. 13/14. Cod. Cenomannen. 188. — Eine andere Redaktion des vorigen Liedes, diesmal in vierzeiligen Strophen.

388. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. In Nicolai laudibus
Concordent corda vocibus,
Ut piis ejus precibus
Regnemus in coelestibus.

2. In cunis plenus gratia
Observabat jejunia,
Quarta sextaque feria
Semel sumens edulia.

3. Castus sub annis teneris
Sacris imbutus literis
Compatiensque miseris
Meretur jungi superis.

4. Virgines auri pretio
Observat ab opprobrio
Et nautis in naufragio
Praesens adest praesidio.

5. Divina revelatio
Dat ei sacerdotium,
Ex tumba manat unctio,
Quae dat aegris remedium.

6. Sit trinitati gloria,
Sit honor, sit laus debita,
Nobisque detur venia
Per Nicolai merita.

Brev. ms. Vasatense saec. 15. Cod. Cantabrigen. Kk VI 49. A. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. B. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remen. s. n. C. — 4, 1 auri praevio B.

389. De sancto Nicolao.

1. Psallat haec concio
Sonora carmina
Sancto Nicolao,
Praedulcia praeconia.

2. Dum cunis jacuit
In pueritia,
Exemplo placuit
Dei servans jejunia.

3. Laus, qui apparuit,
Fecit miracula,
Puellas salvavit
Tres de virili macula.

4. Et tres suscitavit
De morte caritas,
Pro eis oravit
Deum, qui fuit mundi flos.

5. Nautae navigantes
In maris turbine
Salvari volentes
Votumque vovunt numine.

6. O gemma praesulum,
Qui es in gloria,
Honor sacerdotum,
Nostra resolve vincula.

Cod. Londinen. Cleop. CVII. saec. 13. — 2, 4 Domini servans. — 4, 2 lies de morte mortuos? — 5, 3 Salvare. — 5, 4 vonit. — 6, 4 resolve. — Das seltene und eigentümliche Versmafs ist aus dem Metrum des Sacris solemniis (Umbildung des Asclepiadeum tertium) dadurch enstanden, dafs von den drei Langzeilen je eine ganze und eine halbe unterdrückt ist.

390. De sancto Nicolao.

1. Spes peccatorum maxima
Et confessorum gloria,
Nicolae dulcissime,
Te nunc laudantes respice.

2. In vocibus laudantium
Votis adspira cordium,
Quae pulsantur singultibus
Pro admissis criminibus.

3. Precamur, amantissime,
Te semper intercedere,
Ut nobis supplicantibus
Propitietur Dominus.

4. Ora patrem per filium,
Per quem redemit saeculum,
Ut nos amborum spiritus
Tueatur ab hostibus.

5. Solvat nexorum vincula,
Cuncta repellat noxia,
Post hujus vitae terminum
Perenne donet gaudium.

6. Sit trinitati gloria,
Cujus laetamur gratia
Angelicis spiritibus
Sit laus cum sanctis omnibus.

Nocturn. ms. Veteris Montis saec. 14. Cod. Dusseldorpin. C 61. — 6,³ Angelicorum spiritus.

391. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Pange, lingua, gloriosi
Nicolai gaudium,
Confessoris pretiosi
Sonet laus in medium,
Ut illustret tenebrosi
Cordis domicilium.

2. Ortus primo comprobatur
Illustri prosapia,
Sed plus tamen commendatur
Morum affluentia,
Adolescens amplexatur
Literarum studia.

3. In aetate non matura
Jacens in cunabulis
Bino die fuit cura,
Inauditum saeculis,
Semel lactis nutritura,
Jam fulgens miraculis.

4. Gregem sibi commendatum
Pastoris sagacia
Circumivit emendatum
Doctrinae scientia,
Dignum praebens famulatum
Cunctis et solatia.

5. Pretiosum dat liquorem
Tumba tanti praesulis,
Morbum sanat et languorem,
Dat salutem populis,
Nautae clamant et clamorem
Audit in periculis.

6. Vitae reddit novitati
Defunctum in bivio,
Baptizatur auri dati
Judaeus judicio,
Vas parentis voluntati
Redditur cum filio.

7. O quam probat hunc pastorem
Munerum largitio,
Puellarum qui pudorem
Pulsat auri pretio,
Hunc commendat largitorem
Farris augmentatio.

8. Sit laus summae trinitati,
Virtus et victoria,
Quae det nobis, ut beati
Nicolai gaudia
Assequamur laureati
Post vitam in patria.

Brev. ms. Tarantasiense saec. 15. Cod. Parisien. 18000.

392. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. In terris praedicabilem
Et in coelis laudabilem
Nicolaum pontificem
Magnificemus invicem.

2. Quem ab ipsis uberibus
Elegit sibi Dominus
Multis signis et variis
Decorando prodigiis.

3. Nam dum foret puerulus
Boni malive nescius,
Indicabant primordia,
Quid darent consequentia.

4. Jam discernebat medias
Jejuniorum ferias,
Quartam et sextam dicimus,
Semel sumptis uberibus.

5. Declarabat virtutibus
Se florere divinitus,
Dum aetas magis valida
Membra daret jam solida.

6. Quae dum ordine congruo
Concreverunt in puero,
Tunc coeperunt perplurima
Apparere miracula.

7. Defuncto quodam praesule
Gentis Myrorum Lyciae,
Dum successor requiritur,
Hic coelitus elegitur.

8. Nam geminis Christicolis
Visio datur similis,
Illum praesulem noverint,
Qui primus templum venerit.

9. Surgentes mane propere
Ante fores ecclesiae
Nicolaum reperiunt,
Quem manu inserta capiunt.

10. Auditur vox a populis
De coelo admirabilis:
Hic est praesul, quem Dominus
Nobis dedit altissimus.

11. Ut visio praeceperat,
Hunc plebs in sede collocat,
Gloriam Deo resonat,
Qui sic suos mirificat.

12. Hunc nos patronum quaerimus,
Hunc advocatum petimus,
Ut mereamur coelitus
Ejus juvari precibus.

13. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Italo-Monasticum saec. 13. Cod. Londinen. Add. 15206.

393. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Nicolai collaudetur
virtus et potentia,
Voce, votis imitetur
Hunc gaudens ecclesia,
Qui dum adhuc lactaretur,
Servabat jejunia.

2. Illustravit hunc parentum
Clara procreatio,
Sed plus fuit per ornatum
Morum illustratio,
Summum cepit praesulatum
Angelico nuntio.

3. Nauta per hunc liberatur
A maris naufragio,
Auri viso baptizatur
Judaeus judicio,
A defunctis relevatur
Defunctus in bivio.

4. Auro dato virginalis
Pulsatur infamia
Et earum patrialis
Levatur inedia,
Sanctum probat specialis
Farris abundantia.

5. O quam ornant sanctum Dei
Virtutum insignia,
Nam ex ejus tumba manat
Unctionis copia,
Quae linitos omnes sanat
Per ejus suffragia.

6. O praesul, nos tuearis
A maris voragine,
Qui in supernis laetaris
Cum superno numine
Nec precantes patiaris
Naufragari crimine.

7. Tibi soli laus sit, Christe,
Virtus et imperium,
Cum quo regnat, vivit iste,
Cleri patrocinium,
Qui precetur pro nobis te,
Finem et initium.

Brev. FF. Ordinis ss. Trinitis de redempt. captiv. imp. Parisiis. 1515.

394. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Cleri patrem et patronum
Nicolaum praedicet
Laete promens vocis sonum
Clerus et magnificet,
Se mens prompta, se cor pronum
Sono vocis applicet.

2. Graecus omnis et Latinus,
Lingua, tribus, natio,
Orbis terrae, mare, sinus,
Sexus et conditio,
Hospes, civis, peregrinus
Pari psallat studio.

3. Semper dedit, dat et dabit
Cunctis beneficia
Praesul, cujus nunquam abit
Nomen et memoria,
Quia justus germinabit
Florens sicut lilia.

4. Hic in carne constitutus
Carnis sprevit opera,
Nihil agens aut locutus
Nisi salutifera.
Vinclis carnis absolutus
Tandem scandit aethera.

5. Quae sit virtus castitatis.
In praesenti saeculo
Per oleum patet satis,
Quod manat de tumulo
Et dat munus sospitatis
Imploranti populo.

6. Nicolae, qui dulcoris
Gaudes privilegio,
Pio summi genitoris
Nos commenda filio,
Corda nostra sacri roris
Mundet ut infusio.

7. Sit laus summae trinitati,
Virtus et victoria,
Quae det nobis, ut beati
Nicolai gaudia
Assequamur laureati
Post vitam in patria.

Brev. ms. Ebroicense saec. 14. Cod. Parisien. Nouv. acq. 388. A. — Brev. ms. S. Martini Turonen. saec. 14. Cod. Turonen. 149. B. — Brev. ms. Xanctonense saec. 15. Cod. Parisien. 1307. C. — Brev. ms. Cenomannense saec. 15. Cod. Parisien. 1302. D. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisien. 1273. E. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. A 4b. F. — Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictavien. 39. G. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147—48. H. — Brev. Cabilonense imp. saec. $^{15}/_{16}$. I.

1, 2 Nicolaum praesulem F. — 1, 3 promans E. — 1, 6 amplicet DF. — 2, 1 Clerus omnis et F. — 2, 3 mare simul F. — Str. 3 fehlt F. — 3, 3 nunquam obit E. — Str. 4 und 5 fehlen F. — 5, 1 fit munus castitatis C. — 6, 2 Gaudens DE. — Str. 6 fehlt BH.

395. De sancto Nicolao.

1. Rex confessorum gloria
Et martyrum victoria,
Vota, quae tibi solvimus,
Cape benignis auribus.

2. Dies illuxit rutila,
Moeroris fugans nubila,
Quae te fautore populo
Fit salubris catholico.

3. Hac Nicolaus inclitus,
Vir Deo dilectissimus,
Carnis exutus sarcina
Coeli migrat ad atria.

4. Hunc patrem vita coelibem
Terris corporis praesulem
Altrix tenuit Graecia,
Cujus persensit merita.

5. Cujus virtute languidi
Sani fiunt et validi,
Per hunc divino munere
Caeci donantur lumine.

6. Surdis auditum reparat,
Defunctum corpus excitat,
Curat orationibus
Possessos a daemonibus.

7. Cujus factum mirabile
Specialiter pandere,
Manus deficit scribere,
Lingua nequit exprimere.

8. Christe, sanctorum Domine,
Homo factus ex homine,
Tu Nicolai precibus
Exaudi, quae nos petimus.

Brev. ms. Grassense saec. 14. Cod. Carpentoracten. 43. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 14. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — Brev. ms. Italo-Monastic. saec. 13. Cod. Londinen. Add. 15206. C. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisien. 1304. D. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisien. (Arsen.) 278. E. — Brev. Grassense imp. s. l. et a. F.

2, 1 rutilans. BCDE. — 2, 2 Nemoris D; nebulas E. — 2, 3 factore BCD. — 4, 1 Nunc patrem D. — 4, 2 corpore ACDF. — 4, 3 Altris renuit D; gratia BC. — 4, 4 praesensit CE, praesens sit F, praestensit D. — 5, 4 Caecis donantur lumina BCE. — 7, 2 Specialiter pandere fehlt D. — 8, 3 Nicolaus precibus specialiter D.

396. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. O cleri fulgens lilium,
O praesulum laetitia,
In hac nobis tristitia
Succurre dans auxilium.

2. Thesauros tuos aperi
Nos tua ditans gratia,
Vincamur ne fallacia
Crudelis hostis inferi.

3. Qui populum famelicum
Piis orationibus
Replesti et sermonibus
Frumentum mittens coelicum.

4. Scholares neci traditos,
Crudeles quos occiderant,
Sicut in te confiderant,
Servasti vitae deditos.

5. O pontifex almifice,
Compurga nostros precibus
Reatus et a necibus
Nos duris tutos effice.

6. Te, Nicolae, laudibus
Effert fidelis natio,
Hanc ergo collaudatio
Ab hostis servet fraudibus.

7. Praestet pater ingenitus
Per Nicolai merita,
Ut peccata praeterita
Sint nobis dempta penitus.

Brev. Illerdense imp. Illerdae 1479.

397. De s. Nicolao Tolentino.

Ad Vesperas.

1. Fundant fratres vota precum
Et laetentur hodie
Collaudentque regem regum,
Qui sanctae memoriae
Tolentini Nicolaum
Fecit dignum gloriae.

2. Nicolaus hic beatus
Sancto fultus flamine,
Augustinum imitatus
Sacro sub regimine,
Traxit moras incolatus
Pii patris ordine.

3. Simplex, rectus, Deum timens
Tenet innocentiam,
Rationi carnem subdens
Servat patientiam,
Augustini iter carpens
Pergit vitae semitam.

4. Pauper, castus, mansuetus,
Justus, prudens, humilis,
Viscerosus et quietus,
Virtutum amabilis
Et ornatus atque fretus
Claruit miraculis.

5. Salit claudus, fatur mutus
Hujus sancti meritis,
Liberatur compeditus,
Portus datur naufragis,
Audit surdus, videt caecus,
Vitam reddit mortuis.

6. Emundator leprosorum,
O pater mirifice,
Sublevator oppressorum,
Nos infirmos perfice
Et de fundo peccatorum
Eripe magnifice.

7. Regi regum salus, vita,
Decus et imperium,
Trinitati laus et honor
Sit per omne saeculum,
Qui concives nos adscribat
Supernorum civium.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Duacen. 166.

398. De s. Nicolao Tolentino.

Ad Laudes.

1. Novum sidus laetitiae
Nicolaus nunc rutilat,
Solem quoque justitiae
Fidelibus enuntiat.

2. Enunciat prodigiis,
Vita sacrisque moribus
Christum, cujus vestigiis
Adhaesit totis viribus.

3. Vires dum desunt corporis,
Mox laudandus in gloria
Poenam peccati veteris
Absorbet in victoria.

4. Victoriamque praestitit
Et a se dat stipendium
Deus, suorum militum,
Sors et corona, praemium.

5. Praemium pater obtinens,
Audi vota gemituum
Et nos devotis precibus
Da nunc et in perpetuum.

6. Perpetua sit gloria,
Patri, nato, paraclito,
Et nobis plena venia
Sit Nicolai merito.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Duacen. 166.

399. De sancto Pancratio.

1. Dei testis egregius,
Agonista Pancratius,
Mundi percurrens stadium
Poli percepit bravium.

2. Hic bonae puer indolis,
Cedar infestus idolis,
Vacans hora novissima
Terrae sprevit peripsima.

3. Descendens a nobilibus
Sanctis excrevit moribus,
Suspirans ad coelestia
Calcavit transitoria.

4. Non formidavit judicem,
Christi calcavit calicem,
Pro meritorum cumulo
Vitae donatus calculo.

5. Tortoris risit verbera,
Verba, minas et aspera,
Triumphavit viriliter
Fortunatus feliciter.

6. Gaude, mater catholica,
Turba gaudet angelica,
Pancratius harmonica
Deo hymnizat cantica.

7. Tuis ergo natalibus
Pervigiles solemnibus
Defende, salva, dirige,
Salutis opem porrige.

8. Doxa patri et genito,
Septiformi paraclito,
Pancrati, martyr unicors,
Nobis esto misericors.

Psalt. S. Andreae de Bornholm in agro Norfolkiensi saec. XIV in. Cod. Oxoniens. Ashm. 1523. — 2, 4 perissima Hs. — 4, 2 calcavit calicem wohl brachylogisch zu erklären (calcavit uvas calicis). — Nach Str. 4 Divisio. — 7, 4 porrige fehlt. — 8, 3 martyr annicos Hs.; das Wort unicors (unicordes, unicordia) kommt vor; ob dies oder gar amicors hier das richtige, bleibt Vermutung.

400. De sancto Pancratio.

In Vesp. et Laud.

1. Martyris claram colimus coronam,
Christe, rex caeli, populo fideli
Auge virtutem, tribue salutem,
Summe redemptor.

2. Alme Pancrati, ducis o superni
Miles insignis, precibus benignis
Obtine pacem, retine minacem
Vindicis iram.

3 Stirpe tu clara sacras solemnia,
Pro fide Christi tua respuisti,
Fronte sacrata simul laureata
Cuncta relinquis.

4. Unde Romana Diocletiana
Saeva tempestas gravis ac potestas
Tunc piam crucem Domini colentem
Tersit inique.

5. Jam polis altus sacer ergo raptus
Ante vesani Diocletiani
Sisteris vultum, generose multum,
Inclite martyr.

6. Spiritum caelis puer hic fidelis
Intulit sacrum parilem piorum,
Cujus obtentu, o benigne Jesu,
Parce redemptis.

7. Te Deum patrem Dei atque prolem,
Pneuma divinum, deitate trinum,
Unicum Deum Dominumque rerum
Omnia laudent.

Diurn. ms. S. Pancratii in Hamersleve anni 1487. Cod. Berolinen. VIII 56. add. saec. 15. — 3, 3 Fonte.

401. De sancto Pancratio.

Ad Completorium.

1. Hymnum sacra novum die
Canamus regi gloriae,
Qua invexit Pancratium
Consortio coelestium.

2. Qui nobili prosapia
Omnique fulsit gratia
Christum sequendo moribus
Annis sub infantilibus.

3. Ablutus hinc baptismatis
Gratia sancti pneumatis
Mundum cum suis floribus
Contempsit et erroribus.

4. Mox ergo tentus regia
Praecepta spernens impia
Coelo triumphis inclitum
Tradidit promptus spiritum.

5. Cujus potens oratio
Cum martyrum collegio
Laetos in his solemniis
Nos jungat suis gaudiis.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Diurn. ms. S. Pancratii in Hamersleve anni 1487. Cod. Berolinen. VIII 56. add. saec. 15.

402. De sancto Paulino.

Ad Vesp. et Noct.

1. O caput, o pastor, summe patrone,
Nos gaudendo tui carmina laeti
Concedas hodie promere digni.

2. Denique Paulinus, praesul amandus,
Coelestis hodie gaudia vitae
Vir recipit prudens atque fidelis.

3. Qui constans haereses vicerat omnes,
Cum dat ei dignam Phrygia palmam
Immarcessibilem fertque coronam.

4. Hujus itaque viri laudi perenni
Plebs Aquitanorum servit in aevum,
Huic felix genitrix, Gallia nutrix.

5. Cui vos, Trevirici, carmina laeti
Dicite patrono corde benigno
Sperantes redimi gaudia coeli.

6. Hoc pater aeternus cum patre natus
Hisque coaeternus spiritus almus
Nunc det et immensi tempore saecli.

Brev. ms. Trevirense saec. 15. (Privatbesitz). A. — Brev. Trevirense imp. Lugduni 1515. B. — 3, 2 dat et dignum B. — 5, 1 nos Trevirici B.

403. De sancto Paulino.

Ad Laudes.

1. Sacerdos iste Domini
Stetit in die proelii
Murus inexpugnabilis,
Dux Christiani dogmatis.

2. Deceptis pontificibus
Et subversis principibus
Sub Arii vesania
Laborabat ecclesia.

3. Impugnator perfidiae,
Paulinus, primas Galliae,
Dum pro Europa dimicat,
In Asiam pulsus migrat.

4. Quam impugnat, Constantius
Fidei servit inscius,
Hinc expellens episcopum
Illuc mittit apostolum.

5. Cujus docta eloquiis
Et devicta miraculis
Fracta diis gentilitas
Christo fundat ecclesias.

6. Vinctus dissolvit carceres,
Exsul redemit exsules,
Distribuens dominicam
Ore, manu pecuniam.

7. Permutando exsilia
Defunctus est in Phrygia,
Quem digna passionibus
Donat corona Dominus.

8. Certant Phryges et Treviri
De sancti viri corpore,
Laetatur tandem Gallia
Suo retento praesule.

9. Inter Thebaeos martyres
Et senatorum proceres
Sanctas humat reliquias
In gloria reconditas.

Brev. ms. Trevirense saec. 15. (Privatbesitz). — 2, 3 Arriani. — 4. 5 fundit. — Von der Doxologie leider nur der Anfang vorhanden: Laus et perennis gloria.

404. De sancta Perpetua.

1. Jesu, corona omnium,
Corona, palma, praemium,
Digne festum Perpetuae
Celebrare nos annue.

2. Qui fecisti de bestia
Lictorumque saevitia
Triumphare Perpetuam
Coronam dans perpetuam.

3. Quocunque nos lacessere
Vel contra nos insurgere
Temptat hostis, succumbere
Fac, nos at ipsum vincere.

4. Te deprecamur largius
Supplicantes obnixius,
Ut post collatam gratiam
Nobis praestes et gloriam.

5. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisien. 1304. — 3, 3 Ruptat hostis Hs. — 3, 4 Fac nos ad ipsum. — 4, 2 obnoxius Hs. — 4, 3 Et post Hs. — 4, 3 steht vor 4, 2 gegen den Sinn und die sonst befolgte Reimstellung.

405. De sancta Pharahilde.

1. Christi virgo egregia,
Pharahildis humillima,
Natalibus clarissima,
Precum sume suffragia.

2. Praefulgens gemma nimium,
Spes vera supplicantium,
Pium confer auxilïum
Placando nobis Dominum.

3. Per ter denos annos nuptam
Te conservat incorruptam,
Vacantem ejus laudibus
Diebus atque noctibus.

4. Hanc specialem gratiam
Tibi Christus concesserat,
Ut pateat credentibus,
Quod vera luce frueris.

5. Nostris ergo pectoribus
Tuis sacratis precibus
Aeternae lucis gaudia
Infundat Christi gratia.

6. Hoc summa praestet deitas,
Patris, natique spiritus,
Quorum par est immensitas
Et eadem aeternitas.

Brev. S. Servatii Trajacten. imp. Coloniae 1503. — 1, 4 Precantum sume. — 3, 1 Qui per ter denos.

406. De sancto Philiberto.

Ad Vesperas.

1. Festa praeclari rutilant diei,
Qua poli claram Philibertus aulam
Scandit adjunctus niveis choreis
Carnea linquens.

2. Pastor hic omni venerandus orbi,
Lustra percurrens juvenis quaterna,
Praebuit Christi penitus benignis
Vocibus aurem.

3. Hinc lares dulces, patriam, parentes
Regis aeterni fugiens amore
Sub jugo levi Domini tonantis
Comprimit artus.

4. Hostis antiquus machinas crudelis
In tribus temptans reparat beato,
Sed crucis saevam repulit sereno
Stigmate larvam.

5. Mira qui multis decorata gestis
Templa construxit, quibus almus ordo
Coenobitarum Domino devotus
Redderet odas.

6. Corporum morbos variosque pellit,
Daemonis cedunt truculenta sancto,
Laetus ad votum rediit ab eo
Languidus omnis.

7. O patrum splendens, Philiberte, gemma,
Te piis cuncti lacrimis precamur,
Nostra disrumpe, quibus aggravamur,
Vincula mortis.

8. Qui tuis dignam meritis coronam
Obtines laetus, tribue perennem
A pio nobis Dominoque Jesu
Tradere vitam.

9. Praestet hoc nobis genitor perennis,
Natus et flamen, dominator orbis,
Par quibus exstat honor atque regnum
Omne per aevum.

Brev. ms. Trenorciense saec. 16. Cod. Sem. Eduen. s. sign. — 3, 1 larem.

407. De sancto Philiberto.

Ad Laudes.

1. Agmen poli, coetus soli
Almi patris Philiberti
Festum diem cum cantico
Omnis canat dulcisono.

2. Qui tempsit aulam regiam
Et saecularem gloriam,
Subjecit artus regulae
Hostemque vicit strenue.

3. Antiquus hunc jam pestifer
Agressus est tripliciter,
Sed vir fidelis per Christum
Hostem dejecit reprobum.

4. Tanti triumphi gratiam
Praesens loquatur caterva,
Quo sempiternam gloriam
Devota plebs accipiat.

5. Pastor sacer, Philiberte,
Mores et actus dirige,
Fulti tuis ut precibus
Christo fruamur largius.

6. Gloria Deo sit patri,
Gloria unigenito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Trenorciense saec. 16. Cod. Sem. Eduen. s. n.

408. In Translatione s. Philiberti.

Ad Matutinum.

1. Gaudeat tellus jubilansque plaudat,
De patris festo Philiberti hymnum
Promat en almum jubilansque reddat
Vota patrono.

2. Hujus obtentu decoratur ordo
Coenobitarum venerandus olim,
Quem sibi junxit copulando normae
Denique sacrae.

3. Martyr insignem cupiit triumphum,
Sed reseravit melius redemptor
Hunc virum propter varias medelas
Atque labores.

4. Hic pius pastor luculenter egit
In suis gestis pietatis acta
Atque fundavit loca amoenitatis
Corde sagaci.

5. Hujus ad tumbam modo languor artus
Laxat aegrotos veniamque praestat
Omnibus nec non tribuit valenter
Dona salutis.

6. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Brev. ms. Trenorciense saec. 16. Cod. Sem. Eduen. s. n.

409. De s. Potentino et Sociis.

Ad. Vesp. et Laud.

1. Novum resultet canticum,
Melos exaltet musicum
In patronorum gloria
Fida psallens ecclesia.

2. Dies occurrit celebris,
Quo liberati tenebris
Et flebili voragine
Laeto fruuntur lumine.

3. Potentinus cum sociis
Regales in potentias
Inductus in deliciis
Ad agni gaudet nuptias.

4. Tres trinitatis optimae
Vultum tuentur sedulo,
Qui caritatis intimae
Juncti fuerunt vinculo.

5. Horum tibi placentium,
Jesu, placatus hostia
Nos coeli duc in ostia
Caedi subductos hostium.

6. Sit trinitati gloria
Et perpes exaltatio,
Perennis exsultatio
In electorum curia.

Brev. ms. Steinveldense saec. 15. Cod. Bruxellen. 2961. A. — Diurn. ms. Steinveldense saec. 15. Cod. Darmstadien. 1104. B. — 1, 2 exaltet B. — 4, 2 Vultu A. — 6, 2 Et fehlt A.

410. De s. Potentino et Sociis.

Ad Nocturnum.

1. Serve Dei Potentine,
Summae civis regiae,
Majestatis nos divinae
Fac acceptos gratiae,
Ut sanctorum sine fine
Collaetemur gloriae.

2. Tuis votis nos, Felici,
Da felices effici,
Juncta prece nos, Simplici,
Deo junge simplici,
Ut anfractus inimici
Evadamus lividi.

3. Indivisi caritate,
Piis unum mentibus,
Pro devotis supplicate
Domino supplicibus,
Ut in summa claritate
Jungamur felicibus.

4. Honor superexaltato
Patri sit ingenito,
Laus pro nobis immolato
Patris unigenito,
Laus aequalis sit beato
Flamini paraclito.

Brev. ms. Steinveldense saec. 15. Cod. Bruxellen. 2961.

411. De sancto Remaclo.

1. Aulae coelestis consulem,
Remaclum, dignum praesulem,
Triumphantem feliciter
Veneremur solemniter.

2. Editum de primoribus
Hunc clariorem moribus
Demonstravit religio,
Qua fulsit cum Eligio.

3. Vitam ducens laudabilem
Post mundi cursum labilem
Intrat regna siderea
Membra linquens corporea.

4. Corpus digne reconditur,
Gemmis et auro tegitur,
Hujus gaudet praesentia
Stabulensis ecclesia.

5. Laus et honor trinitati,
Sit unicae deitati,
Quam vir praeclarus coluit,
Deum vivum et docuit.

Brev. ms. Stabulense saec. 13. Cod. Bruxellen. 3092.

412. De sancto Rumoldo.

Ad Vesperas.

1. Exsultemus decantando
   Laudes Dei filio,
   Quem Rumoldus venerando
   Secutus martyrio
   Est adjunctus exsultando
   Coelesti consortio.

2. Hic Rumoldus ex regali
   Exortus prosapia,
   Simul et pontificali
   Sublimatus infula,
   Gloria pro aeternali
   Relinquebat omnia.

3. Martyr Christi mox futurus
   Veniens Mechliniam,
   Sanguine consecraturus
   Fundavit ecclesiam,
   Pro qua recepit securus
   Sempiternam gloriam.

4. Sic relinquens hic terrena,
   Bona, census, reditus,
   Ad coelorum peramoena
   Suspirat medullitus,
   Cujus capitali poena
   Christo datur spiritus.

5. O Rumolde, martyr Dei,
   Haec tua solemnia
   Recolentes, licet rei,
   Christo reconcilia,
   Ut post mortem laudes ei
   Canamus in gloria.

6. Gloria sit salvatori,
   Patris unigenito,
   Lausque summo genitori
   Sanctoque paraclito,
   Quem coelestes laudent chori
   Nunc et sine termino.

Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Archivi Gandaven. 100. — 2, 1 Hinc. — 3, 3 Sanguinem.

413. De sancto Rumoldo.

Ad Laudes.

1. Aulae coelestis laudemus consulem,
   Dilectum Christi Rumoldum praesulem,
   Quem Dei nutu felix Machlinia
   Fovit exsulem.

2. In qua defunctum orans suscitavit,
   Quam operibus sanctis decoravit,
   Et eam fuso sanguine proprio
   Sanctificavit.

3. Ibi martyris corpus reconditur,
   Supplicantium languor depellitur,
   Si languentium pia devotio
   Fide nititur.

4. Laudemus ergo cum jucunditate
   Virum praeclarum omni sanctitate,
   Ut cum eodem perenni fruamur
   Solemnitate.

5. Praestet hoc nobis beata trinitas
Et indivisa ejusdem unitas,
Ut sempiterna nobis paradisi
Detur claritas.

Brev. ms. Tungrense saec. 15. Cod. Semin. Leodien. 6 M 2. A. — Diurn. ms. Mechliniense saec. 15. Cod. Archivi Gandaven. 100. B. — Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. Parisiis 1516. C. — Brev. ms. Tungrense saec. 15. Cod. Darmstadien. 394. D. — 1, 3 Mechlinia C. — 2, 3 Et tam fuso C. — 4, 2 mira sanctitate C. — 5, 1 Praeter hoc C. — 5, 2 Et individua B. — 5, 4 Detur amoenitas AC.

414. De sancto Samsone.

Ad Vesperas.

1. Ad honorem praesulatus
Samson, lumen praesulum,
Est de coelo nuntiatus,
Ut mundo sit speculum
Et ligatum a reatu
Christi solvat populum.

2. Per columbam, quae sedebat
Supra dextram praesulis,
Quando missam celebrabat
Votis orans sedulis,
Dignum esse clarescebat
Ipsum ducem populis.

3. Contra sanctum se paravit
Genitor invidiae,
Qui reginam stimulavit
Fermento malitiae,
Quae venenum procuravit
Sancto dari noxie.

4. Sancto virus est oblatum,
Cum debebat bibere,
Sed vas cadit violatum
Ex crucis charactere,
Samson vernam toxicatum
Parat sanum reddere.

5. Equum parat effrenatum
Cum regina praesuli,
Ut sic morti det beatum,
Qui lumen est populi,
Verum equus se paratum
More reddit famuli.

6. Per leonem furibundum
Praesulem exstinguere
Dum festinat cor immundum,
Leo coepit fugere,
Qui, dum virum fugit mundum,
Exstinctus est propere.

7. Trinitati summae detur
Honor et imperium,
Per quam Samson promovetur
Ad coeli palatium,
Quae vocare nos dignetur
De poenis ad gaudium.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519.

415. De sancto Samsone.

Ad Nocturnum.

1. Gaudete, Sion filiae,
De Samsonis memoria,
Cujus virtutes hodie
Nos invitant ad gaudia.

2. Voce de coelo nuntia
Conceptus est in sterili,
Ut salutis mysteria
Verbo doceret humili.

3. Columba, quae apparuit
Super eum in ordine,
Ipsum dignum edocuit
Pontificatus culmine.

4. Dum adstitit altaribus
Consecrator mysterii,
Ignis exit de naribus,
Coelestes adstant nuntii.

5. Uxor regis et filia
Sanantur ejus opere,
Ad Samsonis imperia
Nequit daemon subsistere.

6. Regi, cujus insignia
Tu gessisti virtutibus,
Nos commendes in patria,
Samson, cum sanctis omnibus.

7. Honor, decus, imperium
Trinitati deificae,
Cujus intrat in gaudium
Sanctus Samson mirifice.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — 2, 4 In verbo docet.

416. De sancto Samsone.

Ad Laudes.

1. Quanta refulget gratia
Beatus Dei famulus,
Per signorum indicia
Rex agnovit et populus.

2. Dum sanctus quaerit bibere
Virus ei porrigitur,
Facto crucis charactere
Vas in partes dividitur.

3. Ministri manus crepuit
Virus infesta vulnere,
Samson sanum restituit
Beato Dei munere.

4. Equus paret indomitus,
Deum collaudant populi,
Leo morti fit deditus,
Reginae cadunt oculi.

5. Regina mala moritur
Ante finem officii,
Serpens ardens expellitur
Sacri verbis imperii.

6. Sancti Samsonis precibus
Petram Deus aperuit
Pro germano cum fratribus,
Et usque nunc fons effluit.

7. Cum pars dena subtrahitur,
Viti venit sterilitas,
Et cum ipsa persolvitur,
Redit ei fertilitas.

8. Honor, decus, imperium
Trinitati deificae,
Cujus intrat in gaudium
Sanctus Samson mirifice.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — 4, 1 parat. — 4, 2 mortis. — 7, 4 Reddit.

417. De sancto Samsone.

In 2. Vesperis.

1. Rex virtutum et gratiae
Per Samsonis precamina
Nos ad portum duc patriae
Sanctorum inter agmina.

2. Dum porci prata fodiunt,
Porcorum forma vertitur
Nec illam post recipiunt,
Porcus caper efficitur.

3. Matrona mater sterilis
Suos amisit oculos,
Quos Samson, pater foederis,
Suos refert in loculos.

4. Malignus ducis filium
Male torquebat spiritus,
Per Samsonis auxilium
Puer sanus est redditus.

5. Puer jacens in lectulo,
Qui spiritum emiserat,
Ex Samsonis oraculo
Vitam sibi recuperat.

6. Fracta Samsonis rotula
Sancti virtutem lucide
Vulpes et avis garrula
Docent et manus aridae.

7. Coluber et daemonium
Sancti cedunt imperio,
Infecunda dat filium
Matris Dei servitio.

8. Honor, decus, imperium
Trinitati deificae,
Cujus intrat in gaudium
Sanctus Samson mirifice.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — 7, 4 Matri.

418. De sancto Sanctiano.

Ad Laudes.

1. Defensorem egregium,
Sanctianum, verum, pium
Martyremque, nostrum decus,
Frequentemus nunc laudibus.

2. Vitam quaesivit sanguine
Cupiens coelum scandere,
Ut socius martyribus
Foret semper continuus.

3. Hic copulatus superis
Gestando sertum capitis
Laetus heros tripudiat,
Fungitur poli praemiis.

4. Orator fiat famulis,
Quos premunt culpae criminis,
Opem poscat supplicibus
Suis praeclaris precibus.

5. Sit laus patri cum filio
Et cum pio paraclito,
Sit laus, honor unus tribus
In omnibus temporibus.

Brev. ms. S. Petri Vivi saec. 14. Cod. Parisien. 1041. — 3, 3 lies tripudiis?

419. De sancto Sanctino.

1. Concrepet laudum candida
Melos dulces ecclesia
Sanctino, patri praecluo
Et praesuli eximio.

2. Ortus qui gente nobili
Fines petiit Galliae
Cum sociis quam plurimis
Passione coronatis.

3. Tandem prudens et pudicus
Consecratur episcopus
A sancto Dionysio
Omni laude dignissimo.

4. Et clarus iste moribus
Praedicavit in gentibus
Christum passum pro omnibus,
Qui nos redemit mortuus.

5. In cujus caecis nomine
Lumen donavit gratiae,
Claudis quoque vestigia
Qui restauravit perdita.

6. Febre defunctum valida
Antoninum post funera
Suscitavit a mortuis
Hujus amore Dominus.

7. Quem petimus, ut adjuvet
Nos et a morte liberet
Quos antiqua invidia
Sua foedavit macula.

8. Praestet pater, quod petimus,
Ejusque sanctus filius
Et spiritus paraclitus
Nobis perfrui precibus.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 12. in. Cod. Virdunen. 108. A. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 12/13. Cod. Virdunen. 109. B. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 13. Cod. Virdunen. 112. C. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 111. D. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. E. — 1, 1 laudum cantica B. — 7, 3 antiquam A.

420. De sancto Saviniano.

1. Exsultet omne saeculum
Trophaea pangens martyrum,
Qui daemonum tyrannidem
Vicere Christo principe.

2. Quos inter almus pontifex
Savinianus nobili
Micat triumpho gloriae
Crucis ferens signaculum.

3. Quem Petrus huc apostolus
Direxit, ut per Gallias
Verbi superni spicula
Arcu fidei promeret.

4. Hujus ducatum protinus
Christi sequuntur milites,
Potentianus inclitus,
Altinus aeque nobilis.

5. Hos Roma mittit aurea,
Hos vertit unus spiritus,
Sustulit hos victoriae
Spes semper invictissima.

6. Dei gerentes proelia
Virtute freti coelica
Vincunt ministros daemonum,
Plebes fovent fidelium.

7. Tandem repletam civibus
Urbem pergyrant Senonum,
Quae forte tunc multiplici
Cultu cluebat minimum.

8. Ignara prorsus unius
Veri Dei, qui saecula
Verbo creavit ac suo
Gubernat astra spiritu.

9. Hac immorantes dogmata
Verbi sacrata ducibus
Edunt, simul virtutibus
Haec approbant insignibus.

10. Tenore sicque duplici
Errore plebem liberant,
Unum Deum veracibus
Dictis fatentes et rebus.

11. Fallax ut in primordio
Anguis veternus improbos
Ad persequendum suscitat
Christi pios mox milites.

12. Gaudent ad haec promptissimi
Testes Dei fortissimi,
Amoris cujus omnium
Calcant minas discriminum.

13. Libenter ad certamina
Currunt beati martyres,
Pugnando qui per sanguinem
Sumpsere palmam gloriae.

14. Laetantur in coelestibus
Carnis solutis vinculis,
Agnum sequuntur candidum
Novumque cantant canticum.

15. Horum precatu, quaesumus.
Absolve nos reatibus,
Horum frui consortio
Praesta, Deus, per saecula.

Brev. ms. S. Petri Vivi saec. 14. Cod. Parisien. 1041. — 3, 1 hunc. — 7, 4 duebat. — 11, 1 Fallax et. — Nach Str. 4 und 12 Divisio.

421. De sancto Saviniano.

1. Jesu, nostra redemptio
Et culparum remissio,
Hoc placare praeconio,
Quod depromit haec concio.

2. Saviniane, martyrum
Gemma simul et praesulum,
Nos tuis sanctis precibus
Coelorum junge civibus.

3. Quae tu sacrasti moenia
Semper ab hoste libera,
Subjectum tibi populum
Duc ad coeli palatium.

4. Summa virtus et gloria,
Honor et laus perpetua
Ex hoc nunc et per omnia
Sit trinitati saecula.

Brev. ms. S. Petri Vivi saec. 14. Cod. Parisien. 1041. — 1, 4 te promit.

422. De sancto Saviniano.

1. Jam probatus in tormentis
Igneque Savinianus,
Corde constans, voce torrens,
fide prorsus inclitus,
Laureatus petens coelos
gladio perimitur.

2. Sed ut vivus, non peremptus
videretur hostibus,
Caesum caput coram ipsis
suis gestans manibus,
Movens iter ad superna
transportavit longius.

3. Felix ergo nunc beate
civis hujus patriae,
Aevo tecum cives esse
nos, precamur, tribue,
Mala pellens, bona fovens,
omni purgans crimine.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecen. 1147. A. — Antiph. ms. Trecense saec. 13. ex. Cod. Trecen. 720. B. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecen. 1148. C. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Parisien. 13237. D. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1847. E. — Brev. ms. S. Lupi Trecen. anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII° 23². F. — Brev. Trecense imp. Trecis 1483. G.

423. De sancto Sebastiano.

1. Solvamus omnes congrua
Magno patri praeconia,
Sebastiano vocibus
Demus sonos cum laudibus.

2. Ortu refulsit nobilis
Et sanctitate praeditus
Cultor Dei verissimus
Et miles invictissimus.

3. Per quem beati martyres
Norunt certare fortiter
Pluresque vitae maximis
Sunt incitati praemiis.

4. Post ipse gaudens pertulit
Duri genus certaminis
Et per triumphi lauream
Christi subivit gloriam.

5. Qui praedicanti martyri
De coeli sede claruit
Et osculatus propriam
Donavit illi gratiam.

6. Tuum, creator, militem
Fac pro redemptis supplicem,
Ut, quod precatur, audias
Et nostra laxes debita.

7. Hymnus, honor, potentia
Sit protegenti saecula,
Qui fecit actu caelibem
Sebastianum martyrem.

Hymn. et Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 2, 2 Et ergänzt.

424. De sancto Sebastiano.

1. Beate martyr, cernuis
Felix adesto servulis,
Sebastiane, quaesumus,
Votis fave fidelibus.

2. Dudum tyrannis cedere
Non passus es formidine,
Nec perferas, crudelibus
Ut subjugemur hostibus.

3. Per passionis gloriam
Coeli petisti patriam,
Et nos ab imo saeculi
Perduc in arcem luminis.

4. Hoc deprecatus annuat
Regens polos et sidera,
Qui nunc et in perpetuum
Vivit creator omnium.

Hymn. et Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 2, 1 tyrannus. — 4, 2 Regna potens.

425. De sancto Sebastiano.

1. Coelestium virtutibus
Sebastianus deditus
Favore plebis maximo
Vigebat in palatio.

2. In mente cujus provida
Fides erat firmissima,
In ore prudentissimae
Urbanitas facundiae.

3. Quem fusa coelo splendida
Illuminavit claritas
Et praedicavit laudibus
Linguae solutae spiritus.

4. Patrans simul magnalia
Per efficacem gratiam
Hostis venenum depulit
Lumenque caecis reddidit.

5. Hymnus, honor, potentia.

Hymn. et Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — 3, 4 Linguae solitem.

426. De sancto Serenedo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Stola triumphans gloriae
Serenedi nunc spiritus
Meritorum dignitate
Jungitur confessoribus.

2. Pretioso redimitus
Hic frontem diademate
A Christo sibi tradito
In praemium justitiae.

3. O quam felix sors sanctorum
Finisque prorsus nescia,
Quae labori vel dolori
Nunquam stabit obnoxia.

4. Quam beatus ille sanctus
Ad verum lumen cernere,
Quo cernentes potiuntur
Pro infinito munere.

5. Ad hanc sortem pertingamus
Ejus et sanctis precibus,
Cujus festum celebramus
Cum hymnis atque laudibus.

6. Patri sanctoque filio
Honor sit atque gloria
Et flamini coaeterno
Per infinita saecula.

Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504.

427. De sancto Serenedo.

Ad Laudes.

1. O felix nostra regio,
Pro Serenedi meritis
Age solemne gaudium
Regem honorans omnium.

2. Hic mira tibi gratia
Providit necessaria,
Cujus dans prece protegi
Exemplo vales instrui.

3. Summus iste coelicola,
Salviae montis incola,
Dum fugit turbas hominum,
Propius quaerit Dominum.

4. Sed nec latere potuit,
Qui supra montem splenduit,
Frequentibus miraculis
Innotuit lux populis.

5. Ad spiritalem medicum
Concurrit vulgus languidum,
Qui curat ope gemina
Et animas et corpora.

6. Patri sanctoque filio
Honor sit atque gloria
Et flamini coaeterno
Per infinita saecula.

Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504.

428. De sancto Servatio.

Ad Laudes.

1. Hymnum solemni voce personemus,
Ut Servatium praesulem laudemus,
Quem de carnali progenie Christi
Natum gaudemus.

2. Ab Armenia Christus hunc direxit,
Tongris orantem angelus erexit
Et ab altari virgam pastoralem
Illi porrexit.

3. Hoc miraculo praesul consecratur,
Clavis a Petro Romae sibi datur
Et inter Hunnos signorum gratia
Magnificatur.

4. Hic obumbratur solis in ardore
Alis aquilae depressus sopore
Et illustratur ligatus ab Hunnis
Coeli splendore.

5. Die, qua vitam mundi exhalavit,
Coelitus missa purpura volavit
Super beati corpus antistitis
Atque velavit.

6. Laudemus ergo cum jucunditate
Virum praeclarum mira sanctitate,
Ut cum eodem perenni fruamur
Solemnitate.

7. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus, cujus reboat in omni
Gloria mundo.

Brev. ms. S. Martini Embricen. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 22. A. — Brev. S. Servatii Trajecten. imp. Coloniae 1503. B.

429. De sancto Siffredo.

1. Pangat omnis orbis Deo,
plebs fidelis concinat,
Psallat hymnum laus sonora
concrepando cantica,
Quis resultans clerus cunctus
festa dat solemnia.

2. Nunc episcopi sacrati
dies festus agitur,
Quo relicto peplo carnis
ad polum assumitur,
Ubi laudat regem regum
ac corona comitur.

3. Nos in hoc cosmo manentes
laudum demus carmina,
Quae decantant in excelsis
angelorum agmina,
Quorum meriti non sumus
habere solamina.

4. His conjunctus Deo carus
Siffredus episcopus,
Cum quibus exsultat semper
et cum sanctis omnibus,
Cujus meritis muniri
nos omnes confidimus.

5. Te, Siffride, deprecamur,
ores ut pro famulis
Specialibus, pro nobis,
hinc pro cunctis populis,
Quibus pastor exstitisti,
fias exorabilis.

6. Gloria sit Deo patri,
a quo salus omnium,
Simul Christo, regi nostro,
decus et imperium
Atque spiritui sancto
per aeternum saeculum.

Brev. ms. Arelatense saec. 13. Cod. Carpentoracten. s. n. A. — Brev. Arelatense imp. 1501. B. — 1, 5 Quo A; resultat AB. — 2, 1 episcopi Siffredi B. — 2, 3 relicto plebe B. — 3, 1 Nos hoc concinio B. — 3, 5 meriti nos simus B. — 3, 6 solatia B. — 4, 1 Is conjunctus Deo carnis B. — 4, 5 meritis juvari B. — 6, 6 aeterna saecula. — B giebt Str. 1—4 ad Vesp. et Noct., 4—6 ad Laudes.

430. De sancto Siffredo.

Ad Completorium.

1. Jam venit festum celebrandum orbi
Praesulis nostri, meritis beati
Atque praeclari pietate dulci,
Patris amandi.

2. Cujus in festo jubilemus omnes
Supplici voto Dominum precantes,
Ut simul nosmet benedicat omnes
More paterno.

3. Quemque signorum merito decorum
Novimus cuncto viguisse mundo,
Quique defunctos revehit saluti
Sospite vita.

4. Plura virtutum precibus peregit,
Nullus ex illo vacuus redivit,
Penitus cunctis maculas abegit
Causa salutis.

5. Ipse pro nobis Dominum precetur,
Quem fide scimus placuisse Christo,
Cujus optando retinet supernum
Munere regnum.

6. Ad precum vota famulorum justa,
Praesul, intentus, scelerum piator,
Et quod ad culpam facinus patrarunt
Pelle luendo.

7. Te, Deus noster, petimus precantes,
Nos ut extorres facias piaclo,
Et gregem pastor proprium reducat
Ad paradisum.

8. Gloriam patri Domino canamus,
Gloriam Christo resonemus omnes,
Cum quibus regnat Deus atque compar
Spiritus almus.

Brev. ms. Arelatense saec. 13. Cod. Carpentoracten. s. n. — 3, 3 defuncti. — 6, 1 votum.

431. In Inventione s. Stephani.

1. Christo nunc modulis dulcibus et piis
Psallat dulcisonus ecclesiae chorus,
Qui vitae rutilis perpetuae stolis
Sanctos condecorat suos.

2. De cujus Stephanus munere praeditus
Certando labarum signifer inclitum
Primus per cuneos extulit hosticos
Vincendique modum dedit.

3. Hic terris positus fulsit ut angelus,
Et Christus solio stans patris aureo
Pugnanti micuit, proelia dum gerit
Atque hostem pede conterit.

4. Hinc pugnat rabies, martyris hinc fides,
Hi mittunt lapides et Stephanus preces,
Certant, ut perimant, orat, ut eruat,
Et pravis veniam rogat.

5. Lictorum feritas et pia caritas
Confligunt variis undique spiculis,
Vincit continua sed patientia
Horret nec sua vulnera.

6. Occurit hilarans coelica mox phalanx,
Fert coelo Stephanum stemmate fulgidum,
Donatum nitida affabre laurea,
Victori sua praemia.

7. Virtus, laus et honor, cunctipotens sator,
Semper cum Domino sit tibi filio
Et cum vivifico flamine proprio,
Cum quibus unus es Deus.

Hymn. ms. Catalaunensis saec. 15. Cod. Parisien. 1089. A. — Brev. ms. Catalaunense saec. 15. Cod. Parisien. 1069. B. — 2, 1 Te cujus B. — 6, 1 hilarens B. — Mel.: Sanctorum meritis.

432. De sancto Stephano.

1. Chorus fidelis annua
Nunc celebret solemnia
Triumphali martyrio
Laudes depromens Stephano.

2. Qui sanguinis sub pretio
Jesum videt in stadio,
Sui coronam nominis
Claris tenet de meritis.

3. Per lapidum duritiam,
Per vulnerum saevitiam
Orat pro lapidantibus
Piis flexis poplicibus.

4. Coelestis aula panditur,
Dei natus adspicitur,
Vexillum qui certaminis
In fide regit militis.

5. Scandit coelum dux martyrum
Gestans decus purpureum,
Honor cui militiae
Post Christum manet optimae.

6. Per infinita saecula
Deo vero sit gloria,
Quem laudat almus Stephanus
Perpetuis concentibus.

Psalt. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 64.

433. De sancto Stephano.

1. O athleta summi regis,
Protomartyr Stephane,
Tuae preces supplicantes
Fundimus clementiae,
Martyrum qui principatum
contines militiae.

2. Sanguine Christi redemptae
recordare ecclesiae,
Mundi factor, ut effusis
ad se tuis precibus
Illam regat et defendat
adversis ab hostibus.

3. Gloria et honor Deo.

Hymn. ms. Grandimontanus saec. 12. Cod. Cenomannen. 352.

434. De s. Stephano Muretensi.

Ad Vesperas.

1. Hymnum confessoris
Psallamus honoris,
Stephani levitae,
Qui supernae vitae
Ditatus est donis,
Dei visionis
In coelorum thronis.

2. Virgo laureatus,
Christo dedicatus
Eremique vitam
Asperam sectatus,
Saecli dominatus,
Pompa non elatus,
Fugit vir beatus.

3. Lorica tegmentum
Carnis, non fomentum,
Huic alimentum
Panis, latex haustum,
Substantiamentum,
Mane condimentum
Coelitus impensum.

4. In coelum ascensus
Ejus est ostensus,
Dum puer prospexit
Et matri detexit
Coelos ascendentem
Per scalam lucentem
Animam gaudentem.

5. Sit laus tibi patri,
Decus atque nato,
Simul procedenti
Ab utroque sancto
Spiritui semper
Regnantique, trino
Pariter et uno.

Hymn. ms. Grandimontanus saec. 12. Cod. Cenomannen. 352. add. saec. 14/15. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII° 14. B. — 1, 2 honore B. — 3, 1 Lorica recinentum B. — 3, 3 Hic alimentum B. — 3, 5 Et sustamentum A. — 3, 6 condumentum A. — 4, 1 ascensus fehlt B. — 4, 4 direxit A.

435. De s. Stephano Muretensi.

Ad Laudes.

1. Confessor almus Stephanus,
Qui est supernis civibus
Coaequatus, pro subditis
Deum exoret filius.

2. Ad ejus sacrum tumulum
Membra quaeque languentium
Sanitatem recuperant,
Ad vitam multi redeunt.

3. Ejus orationibus
A fide oberrantibus
Est praestitum auxilium
Et datum coeli bravium.

4. Hic sectator justitiae
Atque misericordiae
Nobis impetret posteris
Elongari ab inferis.

5. Praestet hoc nobis Dominus,
Pater et unigenitus
Una cum sancto spiritu
Per cuncta semper saecula.

Hymn. ms. Grandimontanus saec. 12. Cod. Cenomannen. 352, add. saec. $^{14}/_{15}$. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII 14. B. — 1, 2 es B. — 2, 3 recipiunt B. — 3, 2 Et fide B. — 4, 2 Acet misericordie B. — 5, 1 nobis Deus B.

436. De sancta Sunniva.

Ad Vesperas.

1. Aeterna Christi munera
Lauda, mater ecclesia,
Qui martyrum per vulnera
Te stola vestit regia.

2. Regum descendens stipite
Coeli scandit ad atria
Sacro stipata milite
Sunniva, regis filia.

3. Carnem domat cilicio
Quondam vestita mollibus,
Delicias exsilio
Crebrisque risum fletibus.

4. In his rosa cum lilio
Nupta felici copula,
Sacro rubet martyrio
Ruga carens et macula.

5. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui martyres multiplici
Glorificat victoria.

Brev. Nidrosiense imp. Parisiis 1519 A; daraus bei Langebeck, Scriptt. rer. Danic. IV, p. 16. B. — 3, 1 Carnem domant AB. — 3, 2 vestiti AB.

437. De sancta Sunniva.

Ad Laudes.

1. Devotum fide populum
Educavit Hibernia,
Qui Selinensem scopulum
Petit pro domo regia.

2. Volens subit exsilia
Intrando solitudinem,
Ut sit nobis lux praevia
Ad aeternam dulcedinem.

3. Per hos fame, vigiliis
Libertas carnis teritur
Et sedulis suspiriis
Mens in superna rapitur.

4. Hos de tyranni manibus
Ruina montis eripit
Et jubilans in laudibus
Coelestis aula suscipit.

5. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui martyres multiplici
Glorificat victoria.

Brev. Nidrosiense imp. Parisiis 1519. A; daraus bei Langenbeck l. c. p. 20 sq. B. — 1, 3 Selinensem A, Selinensium B. — 2, 4 Dat aeternam AB.

438. De sancto Symphoriano.

1. Victorias nunc martyrum
Canat chorus fidelium,
Qui orbem suo sanguine
Illustrarunt dignissime.

2. Vernat per mundi climata
Illorum digna gloria,
Tripudiat ecclesia
Laetaque promit cantica.

3. Inter primos nam proceres
Fortissimosque milites
Resplendet gemma rutilis,
Symphorianus nobilis.

4. Pro Christo qui supplicia
Sustinuit horrifica,
Nunc residet palatio
Regnans semper cum Domino.

5. Te, martyr, ergo petimus,
Christum roges instantius,
Tuis ut sacris precibus
Nobis fiat propitius.

6. Det nobis tecum vivere
Seque semper conspicere,
Ut pardisi gaudiis
Fruamur et deliciis.

7. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. S. Symphoriani Meten. saec. 14. Cod. Semin. Meten. s. n. — 2, 1 Cernat.

439. De sancto Syreneo.

1. Plaudat chorus fidelium
Syrenei praeconium,
Cujus praestant solemnia
Beata nobis gaudia.

2. Despecta mundi gloria
Suspirat ad coelestia
Iter sequens et meritum,
Deus, tuorum militum.

3. Haereticorum rabiem
Confundit et perniciem
Tuo fultus eloquio,
Jesu, nostra redemptio.

4. Tandem victor sub gladio
Coronatur martyrio,
Nunc regnat in coelestibus,
Exsultet coelum laudibus.

5. Sit laus, decus, potentia,
Honor, virtus et gloria
Patri, nato cum flamine
A solis ortus cardine.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. A. — Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. VIII° 14. C. — Psalt. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 74. D. — 1, 2 Cirenei A. — Mel.: Aurora lucis rutilat D.

440. De sancto Theodorico.

1. Beatus auctor saeculi
Hunc rubra veste induit
Et claritatem speculi
Coelestis ei tribuit.

2. Sacerdos gloriosior
Fidem Christi praedicavit,
Orthodoxus praeclarior
Obcoecatos illustravit.

3. Theodoricus docuit
Extremo in supplicio,
Cum Christianis profuit,
Est irretitus vitio.

4. In urbe Antiochena
Se et sua offerebat
Holocaustum mente plena
Neque morti resistebat.

5. Est passus Theodoricus
Et in coelum sublimatus,
Praedicando Dei ritus
Est ibidem collocatus.

6. Et est Juliani spata
Apostatae perforatus,
Unde tandem mente grata
Sanctus martyr est prostratus.

7. Translatus est in agone
Sedem cernens cathedralem,
Quam intraret spe coronae
Regnaturus rege Salem.

8. In civitatem ductus est,
Quam sol verus illuminat,
Quod solum eis fructus est,
Quos Deus hic praedestinat.

9. Ucecensem Christi gregem
Pater, filiusque flamen,
Duc et nos ad regum regem,
De quo bis cantemus Amen.

Brev. Misnense imp. Lipsiae 1502.

441. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Hymnos dulces personemus,
Christum regem collaudemus,
Qui beatum Thomam miro
Consecravit martyrio.

2. Plebem rexit hic Anglicam
Vitam ducens angelicam,
Effulsit in Dei templo
Verbo lucensque exemplo.

3. Libertatem ecclesiae
Dum defendit intrepide,
Bilis regis succenditur,
Sanctus praesul non flectitur.

4. Juxta Christi consilium
Diuturnum exsilium,
Damna probraque patitur,
Domus firma non quatitur.

5. Jejuniis, vigiliis
Pro se suisque filiis
Instans semperque precibus
Ora rigabat fletibus.

6. Membra domans cilicio
Longo punit supplicio,
Jam martyr tali studio
Se praeparat martyrio.

7. Tamquam Christus pateretur
Coram se, sic permovetur.
Fundens rivos fletus magni
Hora sumptionis agni.

8. Caritatis visceribus
Totus fluens pauperibus
Largam manum aperuit,
Amplam coronam meruit.

9. Pastor non mercenarius,
Dignus Christi vicarius
Se pro commissis ovibus
Offert luporum morsibus.

10. Fracta carnis laguncula
Athletae Christi facula
Peccati carens macula
Corruscat per miracula.

11. Ipse dignetur Dominum
Rogare clementissimum,
Ut ab aeternis ignibus
Nos salvetque daemonibus.

12. Sit trinitati gloria,
Sit decus ac victoria
In unitate solida
Per saeculorum saecula.

Antiph. ms. Cisterciense saec. 13. Cod. Treviren. 412. A. — Brev. ms. Trevirense saec. 12. Cod. Treviren. 248. add. saec. $^{13}/_{14}$. B. — B hat nur die Str. 1, 3, 4, 6, 10 und 12.

442. De sancto Trudone.

Ad Vesperas.

1. Eja, fratres, jam plaudite
Trudonis ob memoriam,
Laudes patris attollite
Sequendo sanctimoniam.

2. Qui velut sol in aethere
Fulsit in domo Domini,
Clarus signis et opere,
Deo carus et homini.

3. Ex angeli consortio
Sancto Remaclo paruit,
In largo patrimonio
Christum haeredem statuit.

4. Cordis amans munditiam
Vir totus Deo deditus
Bibit abunde sobriam
Ebrietatem spiritus.

5. Ad fontem vitae sitiens
Fontem dare promeruit,
Aeternam lucem ambiens
Lumen caecis restituit.

6. O Trudo, trude longius
Nostrae salutis aemulum,
Fac nos videre citius
Aeternitatis speculum.

7. Laus dominorum Domino,
Qui nos Trudonis precibus
Coronet sine termino
Cum sanctis suis omnibus.

Passionale ms. Trudonense saec. 15. et 16. Cod. Leodien. 278. A. — Vesperale ms. Trudonense anni 1539. Cod. Leodien. 24. B. — Antiph. ms. Trudonense anni 1600. Cod. Leodien. 283 (ohne Mel.) C.

443. De sancto Trudone.

Ad Matutinum.

1. Somni spreta dulcedine
Adstamus tibi, Domine,
Sancti Trudonis precibus
Intende nostris vocibus.

2. Caro, quam gestat anima,
Nociva suadet plurima,
Trahit captivam hospitem,
Claudit tenebris obsitam.

3. Prae peccatorum pondere
Caput nequit attollere,
Suspirat tantum anxie
Spem habens in te veniae.

4. Jesu, prostratam erige,
Hostes obstantes abige,
Pie amator hominum,
Everte moles criminum.

5. Per confessoris gloriam
Praesta nobis hanc gratiam,
Ut unus Deus trinitas
Laudes acceptet debitas.

Passion. ms. Trudonense saec. 15. et 16. Cod. Leodien. 278.

444. De sancto Trudone.

Ad Laudes.

1. Ad laudem regis gloriae
Tota plaudat ecclesia,
Quem in decoris specie
Trudo cernit in patria.

2. Sol verus, sol justitiae
Clarum misit luciferum,
Dum Trudonem Hasbaniae
Sanctum dedit prestyterum.

3. Respondit dignus moribus
Suscepto sacerdotio,
Quem docuit in omnibus
Magistra dulcis unctio.

4. Quae soporato coelitus
Adsistunt luminaria,
Monstrant, quantae sit praeditus
Internae lucis gratia.

5. Gaude felix et jubila,
Trudo, consors coelestium,
Tui moeroris nubila
Jam versa sunt in gaudium.

6. Conserva tuis precibus
Nos a cunctis periculis,
Qui tot flores virtutibus,
Tot coruscas miraculis.

7. Patri, nato, paraclito
Potestas, honor, gloria,
Qui nos Trudonis merito
Ducat ad coeli gaudia.

Passion. ms. Trudonense saec. 15. et 16. Cod. Leodien. 278. A. — Antiph. ms. Trudonense anni 1600. Cod. Leodien. 283. B.

445. De sancto Tudgualo.

Ad Vesperas.

1. Conceptum corde gaudium
Vox una promat omnium,
Dum recenset ecclesia
Tudguali natalitia.

2. De transmarinis partibus
Christi spirante gratia
Cum multis venit fratribus
Vitae ferens commercia.

3. Quam felix nostra regio
Tot patrum patrocinio,
Virtus et fama comitum
Doctoris augent meritum.

4. Culmen adeptus praesulis
Crebris fulsit miraculis,
Tam corporum quam cordium
Curans in verbo vitium.

5. Idem mutato nomine
Dictus Leo Britigena
Sedit in Petri culmine
Clarus et carus advena.

6. Post revelante Domino
Reversus in Britanniam
Instante vitae termino
Translatus est ad gloriam.

7. Patri, proli, paraclito
Laus cum honore debito,
Qui nos per hujus merita
Solvat a morte debita.

Legenda ms. Trecorensis. saec. 15. Cod. Parisien. 1148.

446. De sancto Tudgualo.

Ad Laudes.

1. Haec festa cives coelici
Totis celebrant viribus,
Hymni canuntur metrici,
Coelum resultat plausibus.

2. Maria plena gaudio
Cantans amoris canticum,
Quem ventre gessit proprio,
Regem tuetur coelicum.

3. Subserviunt archangeli
Primo loco post virginem,
Subinde psallunt angeli
Suum tenentes ordinem.

4. Gaudent prophetae providi
Cum patriarchis credulis
Et caritate fervidi
Festum celebrant praesulis.

5. Apostoli conjudices
Summi futuri judicis
Melos canunt multiplices
Cum canticorum canticis.

6. Hic martyres fortissimi
Palmae gerunt insignia
Pro praesulis piissimi
Gaudent perenni gloria.

7. Quam grata confessoribus
Tanti patris solemnitas,
Communis est concivibus
Concivium felicitas.

8. Chorus coruscat virginum
Candente candens lilio
Coelestiumque carminum
Festum colit praeconio.

9. Tudgualus, heros inclitus,
Congratulans cum fratribus
Laudat pios exercitus
Pro mutuis honoribus.

10. Laudes patri cum filio,
Cum spiritu sanctissimo
Canat fidelis concio
Amore devotissimo.

Legenda ms. Trecorensis saec. 15. Cod. Parisien. 1148.

447. De sancto Turiano.

1. Vocibus Christo pariter melodis
Vota solvamus Turiani festa
Temporis pleno redeunte cursu
Rite colentes.

2. Hujus acceptos Domino labores
Vita mox felix juvenilis aevi
Luce virtutum nimium micantis
Reddidit omnes.

3. Moribus clero speculum honestis
Exstitit vitae decus et perennis,
Actibus complens monitis celebres
Paeduce Christo.

4. Pontifex demum viguit superna
Gratia, Christo meritis et junctus,
Mortuis vitam tribuit et vivis
Aethera pandit.

5. Morte suprema revocans puellam,
Mente compunctus lacrimis parentum,
Gressibus vivam dedit hanc redire
Patris ad aedem.

6. Eloqui plectro modulante lingua
Facta vix possent luculenta valde
Cuncta, quae vivens Domini patravit
Munere largo.

7. Supplices per quem veniam mereri,
Poscimus cuncti, scelerum cavendo
Gaudiis nec non super astra jungi
Summe beatis.

8. Conferat nobis Deitas hoc alma
Patris et prolis simul atque sancti
Spiritus, cujus honor idem et par
Claret ubique.

Hymn. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 12040. A. — Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 13239. B. — 1, 3 Tempore B. — 3, 4 Perduce A.

448. De sancto Turiano.

Ad Vesperas.

1. Psallat ecclesia voce multiplici
Laudum praeconia sancti mirifici,
Decantent, eia, coetus angelici,
Mundus laetitia laetetur duplici.

2. Proles Britannica Turianus fuit,
Qui in Armorica parentes habuit,
Jura dominica cum terris respuit,
Deserens modica majora meruit.

3. Dolum ingrediens ad oves mittitur,
Literas nesciens statim instruitur,
Gradatim gradiens praesul efficitur,
Benignus, patiens cunctis ostenditur.

4. Ut Martha volvitur cum temporalibus,
Ut soror alitur spiritualibus,
Sic sanctus igitur vernans virtutibus
Sorores sequitur actisque moribus.

5. Dum sanctus praedicat praesente populo,
Jesum, quem indicat, in throni circulo
Videns glorificat, viso miraculo
Congaudens emicat magnus cum parvulo.

6. Angelos etiam, ut Deo offerunt,
Testamentariam arcam qui deferunt,
Vidit hierarchiam, quam trinam asserunt,
Tribusque gloriam personis referunt.

7. Te, summa trinitas, quam idem credimus,
Ut tuos visitas, sic nos deposcimus,
Per tuas semitas duc nos, quo tendimus,
Coronas inclitas da, quas amisimus.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — 6, 3 hierarchicam.

449. De sancto Turiano.

Ad Nocturnum.

1. Dolus prae sociis psallere studeat,
Et ex praecordiis canticum exeat,
Dolus praeconiis floret et floreat,
Clarus prodigiis Dolus non doleat.

2. Sidus Britanniae lumen parturiens,
Lucens quotidie, ecclipsim nesciens,
Adsis ecclesiae tuae subveniens,
Ab hostis rabie chorum eripiens.

3. Hic sanctus aperit coelum, dum loquitur,
Siccitas deperit, pluvia redditur,
Quam morbus reperit, plebs sana graditur,
Hos virtus operit, a quibus poscitur.

4. Sanctus, quem visitat gratia supera,
Ad vitam excitat tria cadavera,
Duos resuscitat cum una tenera,
Sic nobis recitat famaque litera.

5. Hunc ornat sanctitas, veritas instruit,
Vulnerat caritas, castitas abluit,
Ducit benignitas, bonitas induit,
Tenet humilitas, largitas circuit.

6. O pastor nobilis vitaque genere,
Pincerna dapsilis erogans libere,
Sis nobis utilis, fac nos sic vivere,
Ut caro fragilis nequeat cadere.

7. Honor, aeternitas, laus, jubilatio
Sit tibi, trinitas, et benedictio,
Integra deitas, de tribus unio,
Duobus unitas laudis cum tertio.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — 1, 1 Solus prae. — 4, 1 susperna.

450. De sancto Turiano.

Ad Laudes.

1. Aurorae claritas picturat aethera,
Fugantur caecitas hostisque scelera,
Christi suavitas medicat vulnera,
Ejus benignitas dat mundo foedera.

2. Ruallo rabie movetur nimia,
Urens abbatiae sacra coenobia,
Vulpis ecclesiae corrodens folia
Libri fert impiae mortis suspiria.

3. Princeps militiae coelestis mittitur,
Columbae specie cum sancto loquitur,
Tyranno veniae jugum imponitur,
Damnum ecclesiae septemplex redditur.

4. Meldoch affligitur, quam gravat obitus,
Sentit et patitur doloris gemitus,
In fine moritur, recedit spiritus,
Plorans conqueritur Gozgal attonitus.

5. Fletum cum precibus sanctus commiscuit,
Qui coram omnibus puellam tenuit,
Ruptis doloribus mortis convaluit
Et hanc parentibus vivam restituit.

6. Nos, gemma praesulum, ut tuos dilige
Tuisque pabulum omnibus elige,
Clerum et populum errantes corrige,
Duc nos per saeculum salutis remige.

7. Una divinitas, aequalis gloria,
Sit tibi, trinitas, laus et potentia,
O triplex claritas, una substantia,
Duc nos per semitas ad vitae atria.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — 1, 2 Fugatur. — 4, 4 Gozogal sonst Quoidgual oder Guridgal. Acta SS. Julii III, 589 und 593.

451. De sancto Urbano.

Ad Vesperas.

1. Urbanum urbis nomine,
Coelestis civem curiae,
Festa pangunt solemnia
Mundi per omnis climata.

2. Sublimis sacerdotio,
Corruscans et martyrio,
Urbane praesul, meritis
Succurre tuis famulis.

3. Romanae sedis apicem
Ut gubernasti celebrem,
Tuam rege familiam
Inducens vitae patriam.

4. Rusticitatem vitii
Nobis aufer ingeniti
Et nos urbanos reddito
Urbis supernae domino.

5. Inolita praeconia,
O praedicanda merita
Regalis hujus militis,
Martyris et antistitis.

6. O doctorem eximium,
Pastorem praestantissimum,
Quo docet ire monitis,
Ostendit via sanguinis.

7. Hoc, fratres, fantur martyres,
Quos consecravit, pariles,
Simul Christi Caecilia
Argumentosa famula.

8. Hi tui fructus jugeris,
Tui manipli seminis,
His nos adauge frugibus
Beatis, pater, cultibus.

9. Coelestis orbis optime,
Nos te rogamus, Domine,
Hujus Urbani meritis
Ejus urba nos effice.

Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecen. 1147 add. saec. 15. A. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1981. B. — 5, 1 O inolita AB. — 8, 2 manipuli A. — 9, 3 Urbane A.

452. De sancto Urbano.

Ad Laudes.

1. Urbane, testis inclite,
Athleta Christi splendide,
Tuorum voces supplicum
Audi ferens suffragium.

2. Romanis fulgens arcibus
Tuendis praesul plebibus,
Caeso prostratus corpore
Coelum mereris sanguine.

3. Valerianum martyrem,
Fratrem simul Tiburtium
Divino lustrans lumine
Sacro tinxisti gurgite.

4. Opem ferebas miseris
Egentes alens copiis,
Novit virgo Caecilia,
Quae tu serebas dogmata.

5. O pastor praestantissime,
Tuos ad nos convertere
Vultus dignare, quaesumus,
Nostris placatus vocibus.

6. Det conditoris gloria
Purgare nostra crimina,
Ut nos mundatos sordibus
Conscribat in coelestibus.

Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecen. 1147. add. saec. 15. A. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1981. B. — 2, 1 Rogamus fulgens AB. — 6, 1 Et conditoris A. — 6, 2 Purgari A.

453. De sancta Ursula.

1. O felix chorus virginum,
Quae per magnum martyrium
Secutae sponsum Dominum
Solem vident perpetuum;

2. Calcatis mundi gaudiis,
Mortalibus connubiis,
Divitiis, deliciis
Et hominum blanditiis;

3. Minis spretis diaboli,
Cunctis ejus fallaciis,
Ut sponsae Dei filii
Essent in arce aetheris.

4. Cum quo post carnis gravia
Ac post saeva pericula
Sequuntur coeli gaudia
In perenni palatia.

5. Idcirco, sanctae virgines,
Oramus nos unanimes,
Ut a nostris criminibus
Vestris mundemur precibus.

6. Utque vestris suffragiis
Nos mixti piis choreis
Cum angelorum coetibus
Dicamur coeli civibus.

7. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Cum quo gubernat omnia
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. — 4, 4 palatia als femininisierter sächlicher Plural zu fassen. Vgl. Analecta Hymnia VII, Einleit. — 6, 1 Atque Hs.

454. De s. Ursula et Sociis.

Ad Nocturnum.

1. Plasmatorem idoneum
Laudet nostra devotio,
Qui candorem virgineum
Pingit martyrum minio.

2. Novi decorem lilii
Decorat color roseus,
Dum zelo Dei filii
Fluit sanguis virgineus.

3. Vernat in sexu fragili
Virilis animositas,
Vincit morte laudabili
Virginalis teneritas.

4. Undenum millenarium
Implet virginum passio
Ut sic milia milium
Ministrent Dei filio.

5. Tu, virgo, cujus nominis
Non habemus notitiam,
Ad laudem Christi numinis
Impetra nobis gratiam.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
In cujus vincunt nomine
Virgines in certamine.

Brev. ms. Pisciacense saec. 14. Cod. Parisien. (Arsen.) 603. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. B. — Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. C. — Psalt. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 74. D. — Brev. ms. Claromontense anni 1335. Cod. Claromonten. A 4 c. E. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. F.

1, 3 candore virginum A, cantorem virgineum B. — 1, 4 martyrium nimio ABE, virtutum nimio C. — 2, 1 Cui decorem A. — 2, 3 filii Dei C, Dei fehlt B. — 3, 1 Servat in sexu A. — 3, 2 Virili B. — 3, 3 Vincit amore C. — 3, 4 erenitas A. — 4, 3 milium fehlt A. — Str. 5 fehlt A. — 5, 2 Notitiam non habemus BC. — Mel.: Lauda mater ecclesia D.

455. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. O Jerusalem filiae,
Cum cantico laetitiae
Dilecto citharizantes,
Conservate nos laudantes.

2. En ante thronum gloriae
Sion resultant filiae
Hymnizantes, jubilantes,
Contemplantes, adorantes.

3. Debriantur suavitate
Contemplata honestate,
Totae ardent in amore,
Summo laudant cum dulcore.

4. Laus, honor, sponso virginum
Et nunc et in perpetuum,
Qui nos sanctarum meritis
Conjungat coeli gaudiis.

Brev. ms. Pisciacense saec. 14. Cod. Parisien. (Arsen.) 603. — 3, 1 suaviter Hs.

456. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Gaude coetus fidelium,
Agens laeta solemnia,
Coelo de valle flentium
Grata mittis exennia.

2. Chorus sacratus virginum
Offertur regi luminum,
Et castitate niveus
Et sanguine purpureus.

3. Has praeit virgo Ursula
Harum ductrix et primula,
Quas mater Dei suscipit,
Sibi consortes efficit.

4. Aula supernae curiae
Concurrit plena gaudio,
Cives coelestis patriae
Locant aeterno solio.

5. Virgines Dei inclitae,
Mentem nostram erigite
In lucem, ducem, terminum,
Vestrum sponsum et Dominum.

6. Sponso, regi et Domino
Pure, caste viventium
Laus, cujus sine termino
Virtus, decus, imperium.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 14. Cod. Parisien. 916. A. — Brev. ms. Avenionense saec. 15. Cod. Lugdunen. 468. B. — Antiph. ms. S. Desiderii Avenionen. saec. 15. Cod. Avenionen. I. C. — Brev. ms. FF. Minorum de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2864. E. — Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. F. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. G.

1, 4 encennia B. — 2, 3 Et caritate ABCDEG. — 3, 2 est primula A; premula G. — 4, 2 pleno gaudio BG. — 6, 3 Laus ejus A.

457. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Tu Christe nostrum gaudium,
Dux, lux et decus virginum,
Sors, corona et praemium,
Sponsus et dator munium.

2. Normam dedisti gratiae,
His florem pudicitiae
Amoremque constantiae,
Fructum perseverantiae.

3. His pignoratae gratiis
Fraudes carnis et saeculi
In aeternae dulcedinis
Pugna vincunt mirabili.

4. Infirmo sexu fragili
Superbus hostis vincitur,
Mente fida laudabili
Dolor, terror, mors frangitur.

5. Tantas et tales eligit
Christus sponsas et famulas,
Quas ducit, docet, dirigit
Ad coronas perpetuas.

6. Sponso, regi et Domino
Pure, caste viventium,
Laus, cujus sine termino
Virtus, decus, imperium.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 14. Cod. Parisien. 916. A. — Brev. ms. Avenionense saec. 15. Cod. Lugdunen. 468. B. — Antiph. ms. S. Desiderii Avenionen. saec. 15. Cod. Avenionen. I. C. — Brev. ms. FF. Minorum de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2864. E. — Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. F.

1, 1 Te Christe C; verum gaudium CDF. — 2, 1 Formam dedisti C. — 3, 1 pignerare A. — 5, 1 eligis BCD. — 5, 2 Christe BCD. — 5, 3 ducis, doces, dirigis BCD.

458. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Aeterna sapientia
Infirma mundi eligit,
Christus undena milia
Format, firmat et perficit.

2. De terra sicca, sterili
Flores, fructus mirabiles
Legit usu laudabili,
Forma, virtute habiles.

3. Fructus ipse virgineus
Natus Maria virgine,
Mundus, clarus, purpureus,
Non ex humano semine,

4. Mundas, claras, purpureas
Sibi conformes eligit,
Carne natas aethereas,
Sacratas sponsas efficit.

5. Fructus iste virginei,
Verbo, vita siderei,
Utrumque purgent hominem,
Deum reddant placabilem.

6. Sponso, regi et Domino
Pure, caste viventium
Laus, cujus sine termino
Virtus, decus, imperium.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 14. Cod. Parisien. 916. A. — Brev. ms. Avenionense saec. 15. Cod. Lugdunen. 468. B. — Antiph. ms. S. Desiderii Avenionen. saec. 15. Cod. Avenionen. I. C. — Brev. ms. FF. Minorum de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2864. E. — 4, 3 aethereis B.

459. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Amore Christi nobilis,
Chorus sacrarum virginum,
Laetis miscetur jubilis
Angelicorum agminum.

2. Candore nitens lilii
Et decore virgineo,
Ex virtute martyrii
Rubore fulget roseo.

3. O virgo prudens, Ursula,
Quae virginum exercitum
Collegit cura sedula
Christoque fecit subditum.

4. Beatae quoque virgines,
Ursulae sanctae monitis
Ad angelorum ordines
Miris transvectae meritis.

5. Omnipotenti Domino
Sit honor et imperium,
Qui nos in vitae termino
Ducat ad coeli praemium.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 354 (787). — 1, 2 sacrum. — 1, 4 Angelo.

460. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Magnificemus Dominum,
Qui sibi nova gloria
Sanctissimarum virginum
Junxit undecim milia.

2. Ad Ursulae conveniunt,
Laudabile consortium,
Virgines, a qua capiunt
Fidei magisterium.

3. Gratia Christi comite
Junctis sibi praesulibus,
Summo quoque antistite,
Obviam pergunt hostibus.

4. Nam ad urbem Coloniam
Sub Christo duce properant,
Sumunt triumphi gloriam,
Ut coelitus praeviderant.

5. Uni Deo sit gloria
Pro munere multiplici,
Qui virginum in patria
Det nos concives effici.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 354 (787). — 2, 3 Virgines aquam capiunt. — 4, 2 Dux Christo duce.

461. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Jesu Christe, salvator virginum,
Quae spreverunt amplexus hominum,
Tu coronas reddis certaminum
Vincentibus auctorem criminum.

2. Ponunt pro te corpus virgineum,
Tibi libant cruorem roseum,
Per ascensum lotae purpureum
Gaudent subtus altare aureum.

3. Te virginum undena milia,
Agnum pascentem inter lilia,
Subsequuntur tua in atria
Jubilando jugi laetitia.

4. Sponse, sponsas orare facias,
Quas pro nobis clemens exaudias,
Delendo culpas et miserias
Duc nos inter dilectas filias.

5. Sit laus Deo patri ingenito,
Virtus nato sit unigenito
Cum spiritu simul paraclito
Pro virginum honore debito.

Brev. ms. S. Mariae Trimmen. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinen. B 3. 12. A. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. B. — 1, 1 Jesu, rex, salvator B. — 3, 3 tua materna A.

462. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Resonet ecclesia
laudum modulamina
Virginum et martyrum
celebrans certamina.

2. Has in prelo passionis
attrivit acerbitas
Et tortoris saevientis
discerpsit crudelitas.

3. Jam exutae carnis mole
Christum sine nubilo
Prosequuntur collaudantes
cum jucundo jubilo.

4. Nunc suarum nobis precum
conferant suffragia,
Ut cum ipsis gloriemur
in coelorum regia.

5. Sit laus patri, virtus nato,
gloria spiritui,
Creatori, redemptori
rectorique saeculi.

Brev. ms. Farense saec. 14. Cod. Mazarin. 349 (761). A. — Brev. ms. S. Mariae Trimmen. saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinen. B 3. 12. B. — Brev. ms. saec. 14. Cod. Bollandian. s. n. C. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. D. — 2, 1 Vas in C; in proelio D. — 2, 4 credulitas A. — 3, 2 sine nebulo A. — 4, 2 subsidia B. — 4, 4 coelesti regia A, coelorum gloria B. — 5, 4 que fehlt B.

463. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Virginibus prudentibus,
Pro Christo decertantibus,
Erectis sursum mentibus
Claris psallamus vocibus.

2. Pro summi regis filio
Se dedere periculo,
Caesa cervice gladio
In regni fulgent solio.

3. Sit laus perpes trinitati,
Compar honor unitati,
Quae nos choro virginali,
Vitae jungat aeternali.

Brev. ms. Farense saec. 14. Cod. Mazarin. 349 (761). A. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). B.

464. De sancta Ursula.

1. Virginibus prudentibus,
Pro Christo decertantibus,
Erectis sursum mentibus
Claris psallamus vocibus.

2. Quae fide junctae Domino
Contempto nequam saeculo,
Caesa cervice gladio
In regni gaudent solio.

3. O summi regis inclitae
Sponsae simul et filiae,
Nos impetrate vivere
Semper in coeli requie.

4. Praesta, Jesu, rex virginum,
Ut per ipsarum meritum
Regnum nobis sidereum
Donetur in perpetuum.

Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Avenionen. s. n. A. — Brev. ms Diense saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 134. B. — 1, 2 Claris fehlt B. — 2, 1 fide mente B. — Der Hymnus hat mit dem vorhergehenden nur die erste Strophe gemeinsam.

465. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Virginali concioni
deferamus pariter,
Cujus laudem vox sonora
nunc decantet dulciter,
Hostem dirum quae devicit
decertando fortiter.

2. Istos flores redolentes
gravis hiems torruit,
Insignitos fide Christi
mundus fremens horruit,
Sceleratus dux Hunnorum
atrociter obruit.

3. Victor ferus ferrum vibrat
in membra virginea,
Dissecatur et procumbit
illa seges florida,
Quam festive Christus transfert
ad regna siderea.

4. Jam beatae concionis
nos addat collegio
Ipse pater, rex virtutum,
cum dilecto filio,
Cujus virtus, laus et honor
manet sine termino.

Brev. ms. Farense saec. 14. Cod. Mazarin. 349 (761). A. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). B. — 1, 6 deterrendo fortiter A. — 2, 2 corruit AB. — 2, 4 sq. horruit sceleratus fehlt B. — 4, 1 Nam beatae B; concioni A.

466. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Sanctarum virginum divina gratia
Sequentes Dominum coetus ex Anglia
Collaudent omnium regis in gloria
Reginam matrem gratiae.

2. Harum est Ursula prima fidelium,
Quae Dei famula, flos quasi lilium,
Gaudet tot milibus fieri virginum
Regalis primiceria.

3. Collectae citius per regem Angliae
Omnes quantocius mittuntur Ursulae,
Sic de Britannia transit Coloniam
Exsultans cum sodalibus.

4. Ad urbem properat felix haec Ursula
Et ejus praesuli praesentat milia
Tot, fit ecclesia exsultans jubilo
De coeto tanto virginum.

5. Cum pleno numero redit Coloniam,
Ubi martyrio vincunt saevitiam,
Cessit his gladius sanctis virginibus
Non vincens in victicibus.

6. O virgo virginum, mater et domina
Quae paris Dominum, haec tua Ursula
Venit tot milium cincta familia
Ad regem, cui gaudia.

7. Sit sponso virginum aeterna gloria,
Qui lumen luminum regnat in patria,
Idem substantia cum patre, flamine,
Nos juvet harum precibus.

Brev. ms. Praedicat. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007. — 2, 3 virginibus.

467. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Gaude, felix Britannia,
Mirum parens prodigium,
Dum regalis prosapia
Novum producit lilium.

2. Virginale collegium
De carne legit Ursula,
Dum sacrum per oraculum
Nectit optata foedera.

3. O stupendum miraculum
Virginalis munditiae,
Stupet mundus spectaculum
Tantae coelestis gratiae.

4. Cum de terra colligitur
Fulgens de luto radius,
Coelum terrae conjungitur,
Terra nubet sideribus.

5. Patri, prolique flamini
Sit honor, virtus, gloria,
Qui nos virginum virgini
Jungat semper per saecula.

Brev. ms. Praedicat. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007. — 2, 2 De carne elegit. — 2, 4 Micat optata.

468. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Sponsus dum credit, virginum
Mittit undena milia,
Illa subit navigium,
Vento pertransit maria.

2. Roma stupet collegium,
Clerus occurrit obviam,
Papa spernit fastigium,
Suspirat ad victoriam.

3. Ductus est chorus virginum
Intus accensus flamine,
Certus spirat ad praemium,
Intrat terram Coloniae.

4. Sponsus terrenus Ursulae,
Carnis spretor conjugii,
Fit per palmam victoriae
Frater coetus virginei.

5. Patri, prolique flamini.

Brev. ms. Praedicat. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007.

469. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. O summi patris unice,
Summum decus certaminum,
Tuarum laude virginum
Ad tuas laudes respice.

2. Inter tot mundi tribulos
Haec virginalis legio
Virtutum privilegio
Vernantes legit flosculos.

3. Hic spinae rosas germinant,
Mutato stupent germine,
Hic amputato crimine
Naturam suam terminant.

4. Crimen nativi sanguinis
Lavant in agni sanguine,
Pro sibi dato lumine
Laudant datorem luminis.

5. Aeterno patri gloria,
Laus coaeterna filio,
Procedenti de patrio
Corde virtus per omnia.

Brev. ms. saec. 14. in. Cod. Bollandian. s. n.

470. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Ave, flos pudoris,
Ursa, sponsa Christi,
Cujus dote floris
Sponso placuisti.

2. Sumens in undenis
Milibus primatum,
Triumphum in poenis
Obtines optatum.

3. Solve reos, Christe,
Virginum ad vota,
Quibus chorus iste
Vota dat devota.

4. Monstra te ductorem
Harum in sequela,
Impugna victorem
Regem in tutela.

5. Virgo, quae conducis
Virgines ad caelum,
Quas ad sponsum ducis
Per amoris zelum.

6. Vitam Deo gratam
Harum imitemur
Mortemque beatam
Semper veneremur.

7. Sit laus trinitati,
Virginum coronae,
Cui simus grati
Per te, Jesu bone.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. A. — Brev. ms. Segusinum saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 137. B. — Brev. ms. S. Victoris Massilien. anni 1497 (Privatbesitz). C. — 5, 3 Et ad sponsum B.

471. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Quem terra tremit Dominum,
Mare tremiscit, trepidat,
Hic inter choros virginum
Sibi quietem dedicat.

2. Cui luna, sol et sidera
Cultum honoris exhibent,
Hunc harum pia viscera
Per caritatem possident.

3. Beata mater Ursula,
Quae tot in Christo genuit,
Quae spreta carnis copula
Christum in sponsum habuit.

4. O tam coeleste lilium
Adhuc in carne posita,
Quae liliis convallium
Es facta coeli semita.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. A. — Brev. ms. S. Victoris Massilien. anni 1497 (Privatbesitz). B. — 4, 1 Beata coeli lilium B.

472. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. O gloriosa insula,
Quae tot abundas floribus,
Quorum collectrix Ursula
Sponsi placet amplexibus.

2. Quod Eva credens corruit,
Harum pellit prudentia,
In quas hostis non potuit
Sua uti versutia.

3. Tu regis ad convivium
Tot introducens milia,
Da post praesens exsilium
Tua sequi vestigia.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. A. — Brev. ms. S. Victoris Massilien. anni 1497 (Privatbesitz). B. — 2, 4 Uti sua B.

473. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Chorus novae Jerusalem
Nostra laudet cum acie
Regem natum in Bethlehem
De dono suae gratiae.

2. Qui gloriam coelestibus
De virginum victoria,
Pacem dedit terrestribus
Summa digna memoria.

3. Novum genus militiae,
Caesis visis in aere
In armis mirae gloriae
Fit fuga gentis barbarae.

4. Sic reprobis hominibus
In sensum datis reprobum,
Desideratum civibus
Obsessis patet gaudium.

5. Sit patri sponsi virginum
Ipsique sponso gloria
Cum spiritu, qui gaudium
Hic donet et in patria.

Brev. Grassense imp. s. l. et a. (1528).

474. De sancta Ursula.

1. Jesu, corona virginum,
Per quem undena milia
Ab omni labe criminum
Munda sunt super lilia.

2. In earum memoria
Tibi devote psallimus
Pro collata victoria,
Quam jucunde recolimus.

3. Ardenti desiderio
Venientes Coloniam
Coronantur martyrio
Per Hunnorum insaniam.

4. Sed ipsis, quas occiderant,
Hostes coacti cedere,
Ab urbe, quam obsederant,
Fuga certant evadere.

5. Gaudet mater Britannia,
Sed majus habet gaudium
Gregis hospes Colonia,
Per quem evasit gladium.

6. Praesta, beata trinitas,
Ut earum suffragio
Tua nos servet bonitas
A peccati contagio.

Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Laudunen. 256. A. — Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Cameracen. 93. B. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. C. — 5, 4 Per quam C.

475. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Laudemus Christi gratiam
Et virginum constantiam,
Quarum exemplo fulgida
Splendet mater ecclesia.

2. Quae carnis continentia
Sectantes semper Dominum,
Fragrantes sicut lilia
Reddunt odorem optimum.

3. Quarum Deus suffragiis
Absolve nos a vinculis
[Culparum ac] peccaminum,
Quibus gravamur nimium.

4. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Carmelit. Anglic. saec. 15. Cod. Collegii Universitatis Oxonien. 9. — 2, 3 Fragrantes propter Deum ut lilium Hs. — 3, 3 vier Silben fehlen am Vers. Was an Stelle des Fehlenden in Klammern steht, darf sich schwerlich versprechen, gerade das Ausgefallene erraten zu haben.

476. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, corona milium
Fulgens undecim virginum,
Septus choreis martyrum
Exstas ante principium.

2. Jesu, nostra redemptio,
Adsit sanctarum legio,
Humilium devotio,
Tu nobis sis adoptio.

3. Jesu, salvator martyris,
Ursulae salus virginis,
Ipsius nunc suffragiis
Nos tuis salva gremiis.

4. Jesu, redemptor hominum
Et mulierum martyrum,
Laudes canentes virginum
Sustolle nos et milium.

5. Praesta, pater humilium
Clemens undecim milium,
Prece sanctarum virginum
Polum scandamus martyrum.

Brev. Camaldulense imp. Florentiae 1484.

477. De sancta Ursula.

Ad Tertiam.

1. Ecce, dies omni plena
Rutilat laetitia,
Dulciori cantilena
Jubilat ecclesia
Quia virginum undena
Sursum mittit milia.

2. Istae virgines electae
Specular munditiae,
Cum nata regis collectae
Ursula Britanniae,
Romam peregre profectae,
Passae sunt Coloniae.

3. Sicut oves trucidantur
Barbarorum gladio,
Lilia virginitate,
Rosae sunt martyrio,
Sertis binis coronatae
Cum honore nimio.

4. Istis floribus ornatur
Coeleste rosarium,
His lucernis illustratur
Regale palatium,
His sodalibus laetatur
Sanctorum collegium.

5. Sit laus tibi, summe bone,
Qui facis magnalia,
Qui confirmas in agone
Virgines constantia,
Quarum intercessione
Nobis des coelestia.

Brev. ms. S. Mariae de Duna saec. 13/14. Cod. Semin. Brugen. 184 (54). A. — Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Cameracen. 100. B. — 1, 5 virgines A. — 2, 2 Specula A.

478. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Pange, lingua, virginale
Decus et praeconium
Et collauda triumphale
Virginum martyrium,
Quarum angelis aequale
Castum est collegium.

2. Ecce, virginum undena
Sociantur milia,
Fumo gaudia terrena
Reputant similia,
Conversantur in amoena
Paradisi patria.

3. Pari voto castitatis
Conjunctae cum Ursula,
Regi nubunt majestatis,
Agno sine macula,
Dulci semper caritatis
Cohaerentes copula.

4. Nihil eis cum obscoenis,
Nihil cum lascivia,
Semper tractant de serenis
Et de sponsi gloria,
Brevibus mercantur poenis
Sempiterna gaudia.

5. Patrem, natum, sacrum flamen
Collaudemus Dominum,
Qui victoria certamen
Consummavit virginum,
Quarum beet per precamen
Nos post vitae terminum.

Brev. ms. S. Mariae de Duna saec. 13/14. Cod. Semin. Brugen. 184 (54). A. — Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Cameracen. 100. B. — Brev. ms. Carmelit. Anglic. saec. 15. Cod. Collegii Universit. Oxonien. 9. C. — Brev. S. Petri Insulen. imp. Parisiis 1533. D.

479. De sancta Ursula.

1. Coelum resonet laudibus
Sacrum gerens tripudium,
Cujus undenis milibus
Christus auget consortium.

2. Pulcher hodie virginum
Coetus migrat e saeculo,
Adhaeret luci luminum
Fracto carnis ergastulo.

3. Coeli venter eburneus,
Decore pictus vario,
Harum morte purpureus,
Virginum candet lilio.

4. Regali sata sanguine
Virgo procedit Ursula,
Divino plena numine,
Regis aeterni famula.

5. Deposcit virgo virginum
Coetum meritis inclitum,
Quarum est apud Dominum
Merces magnumque meritum.

6. Cui patre cum inclito
Honor, virtus et gloria
Et spiritu paraclito
Saecula sit per omnia.

Brev. ms. Cisterc. Italic. saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 343.

480. De sancta Ursula.

1. Hae sunt adolescentulae,
Quae nimis Christum diligunt,
Pro Christo Christi famulae
Corpus tormentis subigunt.

2. Albis vallatae choreis
Coeli petunt vestigia
In vestimentis aureis
Cum triumpho et gloria.

3. O quam felix commercium
Pro terrenis coelestia,
Contemptu mundialium
Coeli mercantur gaudia.

4. Coelestis nempe curia
Gratanter his obsequitur,
Sponsus decorus gloria
Sponsas sacras amplectitur.

5. Harum placatus precibus
Cuncta depellat noxia
Nosque cum coeli civibus
Ad coeli ferat gaudia.

6. Cui patre cum inclito
Honor, virtus et gloria
Et spiritu paraclito
Saecula sit per omnia.

Brev. ms. Cisterc. Italic. saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 343. — Als Divisio des vorhergehenden. Scheint indes seiner ganzen Haltung nach eher als selbständiger Hymnus gedacht.

481. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Gaude, turba candidata
Venustarum virginum,
Quae cum lampade parata
Sponsum Christum Dominum
Praevenisti purpurata
Rubra veste sanguinum.

2. Occidentis novae stellae
Rutilant in partibus,
Velut plantulae novellae
Fecundatae fructibus,
Carne fragiles puellae,
Canae tamen sensibus.

3. Has collectas illustravit
Luna splendens Ursula,
Quas in sacra confirmavit
Christiana regula,
Cum his Romae visitavit
Sacra loca singula.

4. Romae sanctis visitatis
Certae de oraculo
Pergunt navibus levatis
Dei gubernaculo,
Se Coloniae contatis
Sistunt voto sedulo.

5. Christi hostes et sanctorum
Barbari cum furia
Prodeuntes sacrum chorum
Harum cum immania
Mactant caede gladiorum,
Validum victoria.

6. Cum sponsari reservata
Ductrix duci respuit,
Est sagitta proforata,
Orans sic occubuit,
Sociabus sociata
Lauream obtinuit.

7. Turba undecim millena,
Servos tuos visita,
In acerba mortis poena
Nostra mala merita
Tegens impetra de vena
Flaminis gratuita.

8. Sit potenti, sapienti
Clementique gloria,
Uni trino permanenti
Decus et victoria,
Qui nos regat in praesenti
Per haec transitoria.

Brev. Vallisumbrosae imp. s. l. et a. — 1, 6 Rubra. — 2, 5 fragile.

482. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Vale virgo jam cum tuis
Sociabus Ursula,
Quae per orbem fama fluis
Velut fumi virgula,
Juris taetra cuncta luis
Lucens quasi sphaerula.

2. Plures virgines sectantur
Virginis vestigia,
Carnem, mundum aspernantur,
Daemonum letigia
Vincunt, Christum amplexantur,
O magna prodigia.

3. O felices, quae sprevistis
Nuptias carnalium,
Nam sponsari meruistis
Regi supernalium,
Pro quo mori non pavistis
More animalium.

4. O jam, incolae coelestes,
Miseros adspicite,
Nosque devios scelestes
Ad Christum reducite,
Ne nos daemones agrestes
Devorent, succurrite.

5. Nostram domum conservate,
Visitate tumulum,
Portam quoque defensate,
Nostrae mentis oculum
Ad supernos elevate,
Respuat ut saeculum.

6. Sit potenti, sapienti
Clementique gloria,
Uni trino permanenti
Decus et victoria,
Qui nos regat in praesenti
Per haec transitoria.

Brev. Vallis Umbrosae imp. s. l. et a.

483. De sancto Vigore.

In 1. Vesperis.

1. Deus, protector omnium,
Spes, salus et refugium
In te vere credentium,
Preces exaudi supplicum.

2. Almi Vigoris praesulis,
Cujus dies est celebris,
Meritis suffragantibus
Nostris intende vocibus.

3. Qui plenus Dei gratia
Ejus atque fiducia
De serpente teterrimo
Triumphavit in publico.

4. Cujus virtute puerum
Resuscitavit mortuum,
Ostenderet quo populo,
Quantus erat in merito.

5. Vigor vigorem tenuït,
Contra nefandum viguit
Vincens mundi contagia,
Unde fulget in gloria.

6. Sit Deo nostro gloria,
Sit laus, honor, potentia,
Nobis sit indulgentia
Vigoris et custodia.

Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Paris. BBL. 4° 19.

484. De sancto Vincentio.

1. Gaude, turba fidelium,
Choris juncta coelestium
Devote colens annua
Vincentii solemnia.

2. Hic enim a cunabulis
Sacris edoctus paginis
Nobilitatem generis
Vitae praecessit meritis.

3. Sub Daciano praeside,
Simulacrorum complice,
Pro statu verae fidei
Poenas subit martyrii.

4. Per tormentorum genera
Ignem, catenas, verbera,
Equulei suspendia
Tetendit ad coelestia.

5. Pro nobis, martyr inclite,
Ora Deum assidue,
Ut tecum velit Dominus
Nos perfrui coelestibus.

6. Gloria sit altissimo
Patri et ejus filio
Sanctoque sit spiritui,
Trino et uni Domino.

Brev. ms. Vedastinum saec. 13. Cod. Atrebaten. 330. A. — Psalt. ms. Wintoniense saec. 15. Cod. Cantabrigen. Dd I 20. B. — 3, 3 Pro stratu B. — 4, 2 catenis A. — 4, 4 ad coelestia fehlt B. — Die Doxologie in B lautet:
Gloria patri ingenito,
Sit honor unigenito,
Laus sit sancto spiritui
Trino Deo et simplici.

485. De ss. Vitale et Agricola.

Ad Vesperas.

1. Christe, cunctorum via, lux sanctorum,
Agricolae testis nec non et Vitalis
Prece fidei populo fideli
Gaudia pacis

2. Mitte de coelis veniamque nostris
Largire culpis pietate patris,
Adsit et nobis gratia perennis
Spiritus almi.

3. Cujus protecti munere potenti
Patrum exemplis meritisque celsis
Pariter artum mereamur altum
Scandere regnum.

4. Martyrum fortes recolunt agones
Aulae coelestis superique cives
Laudes reddendo numini supremo
Ore jucundo.

5. Pro posse nostro eis obsequendo
Laudemus patrem pariterque natum
Munus amborum simile eorum
Indifferendo.

6. Gloria patri genitaeque proli
Et tibi, compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli.

Brev. ms. Claromontense anni 1335. Cod. Claromonten. A 4 c. A. Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. C. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. IV° 14. D. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. E.

1, 1 lucis sanctorum D. — 1, 3 populis fideli C. — 1, 4 Gaudia lucis D. — 3, 3 Pariter actum C; mereamur almum D. — 5, 1 eos obsequendo DE. — 5, 3 simile et eorum D; simul et eorum D. — 5, 4 In differendo C, in deferendo E. — Str. 6 scheint späterer Zusatz zu sein, da schon Str. 5 eine Doxologie enthält.

486. De ss. Vitale et Agricola.

Ad Laudes.

1. Christe, corona martyrum,
Honor decus et meritum,
Supplicum vota suscipe
Rex, victor invictissime.

2. Qui testibus victoriam
Tuis praestas et gratiam,
Ut veleant devincere
Tuo septi munimine

3. Persecutorum rabiem
Et tenebrarum principem,
Quo superato fortiter
Tecum regnant feliciter.

4. In quorum ampla gaudia
Vitalis et Agricola
Palmas gestant victoriae
Coronas portant gloriae.

5. Istorum, Christe, precibus
Esto nobis propitius,
Ut cum ipsis perpetuam
Promereamur gloriam.

6. Praestet pater et filius
Hoc et amborum spiritus,
Praestet Verax et Veritas,
Praestet amborum Caritas.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 14. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 70. B. — Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. C. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. D. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Claromonten. 61. E.

1, 1 Jesu corona DE. — 2. 1 Qui celestibus B. — 2, 4 Tuo cepti A. — 3, 3 Quem superatum ABC, vielleicht die ursprüngliche Lesart, die verbessert ward, als der Accus. absol. des 10. Jahrhunderts nicht mehr geläufig war; auch 4, 1 verrät ein ziemliches Alter des Liedes. — 5, 3 perpetua AC. — 5, 4 promereamur praemia AC; veniam B. — 6, 2 et fehlt B.

487. De sancto Vitono.

Ad Vesperas.

1. Praesulis summi celebremus omnes
Festa Vitoni meritis onusti
Ac Deo dignum resonemus hymnum
Voce canora.

2. Vir Dei morum probitate vernans,
Mira virtutum documenta praebens,
Imbuit plebem Domini polorum
Scandere regnum.

3. Inclitus pastor gregis atque rector,
Ima contemnens penetransque celsa,
Vivit in Christo renitetque cuncto
Dignus honore.

4. Miles insignis, redimitus armis
Lucis, immanem superavit anguem,
Lauream vitae meruit superno
Raptus amore.

5. Impetret nobis veniam benignus,
Solvat a cunctis miserans piaclis
Nosque deposcat jugiter foveri
Pace perenni.

6. Gloriam patri genitaeque proli,
Flamini sancto modulet caterva
Fulta Vitoni meritis beati
Nunc et in aevum.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 12. in. Cod. Virdunen. 108. A. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 12/13. Cod. Virdunen. 109. B — Brev. ms. S. Vitoni saec. 13. Cod. Virdunen. 112. C. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 111. D.

488. De sancto Vitono.

Ad Nocturnum.

1. Vitone, praesul inclite,
Christi athleta splendide,
Adesto nostris precibus,
Quas pie tibi fundimus.

2. O gloriose pontifex,
Nostrae salutis opifex,
Ut digne demus carmina,
Nostra disrumpe vincula.

3. Adesse tuis famulis
Dignare dux amabilis,
Sentiant nostra pectora
Tua semper munimina.

4. Tu es nostrum refugium,
Tu robur potentissimum,
Tu salus et protectio
Nostraque jubilatio.

5. Dona, creator omnium,
Qui es vita viventium,
Ut precibus Vitoni
Te valeamus perfrui.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 12/13. Cod. Virdunen. 109. A. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 13. Cod. Virdunen. 112. B. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 111. C. — 1, 1 Vitone Christi praesul inclite A. — 5, 3 fehlt eine Silbe am Verse.

489. De sancta Walburge.

Ad Vesperas.

1. In hac die gratulemur
   Speciali gaudio,
   Qui Walburgi perhibemur
   Specialis concio,
   Ut in morte non fraudemur
   Ejus patrocinio.

2. De regali stirpe nata
   Summi regis filio
   Est amoris desponsata
   Miro privilegio
   Et in coeli collocata
   Supremi fastigio.

3. In hac fulgor caritatis
   Aureus resplenduit,
   Hujus caro castitatis
   Lilio refloruit,
   Cujus vasi pietatis
   Oleum non defuit.

4. Haec in vita conversata
   Virtutibus claruit,
   Cui luce denegata
   Coeli lux emicuit,
   Et saluti prece grata
   Puellam restituit.

5. Claudis gressum reparavit
   Virginis suffragium,
   Et, quem morti condemnavit
   Latens homicidium,
   Miro modo revelavit
   Evidens judicium.

6. Ergo, lampas Gedeonis,
   Quae splendes, dum frangeris,
   Verae sponsae Salomonis
   Paranympha crederis,
   Leva tuos tuis donis
   Nos ad culmen aetheris.

7. Laudes ergo creatori
   Conemur persolvere,
   Qui Walburgi solus mori,
   Solus fuit vivere.
   Ut cum illo puriori
   Regnemus in aethere.

Brev. S. Donatiani Brugen. imp. Parisiis 1520. — 1, 4 Speciali conscio. — 4, 1 conservata. — 7, 3 Walburge.

490. De sancta Walburge.

Ad Laudes.

1. Sponsum laudemus virginum,
   Qui nos a labe criminum
   Piae Walburgis precibus
   Lavet rigans virtutibus.

2. Haec est asylus languidis.
   Haec suffragatrix morbidis,
   Claudis gressum restituit,
   Culpae tenebras diluit.

3. Virgo sacrata, lilium
   Castitatis convallium,
   In qua duplex humilitas
   Et duplicata caritas,

4. Speciali munditia
   Agni veri vestigia
   Cum ceteris virginibus
   Sacris metiris passibus.

5. In coelorum ordinibus
Adaequaris virginibus,
Splendens in summo climate
Centeno diademate.

6. Ergo pro nobis supplica,
Ut nos in vita lubrica
Pendentes sine macula
Servet agnos per saecula.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine.

Brev. S. Donatiani Brugen. imp. Parisiis 1520.

491. In Adventu ss. Wandregisili, Ansberti et Wulframi.

1. Te, coelum, terra, maria
Cujus tremunt imperia,
Hujus diei gratia
Poli hymnizant palatia.

2. Quis jucundantur civibus,
Nos ditamur pignoribus,
Quis illuxisti oriens
Lumen cum luce prodiens.

3. Tellus aestate subdita
Haec clamat patrocinia,
Exsultat in deliciis
Comis fulcita floridis.

4. Autumnus, verna tempora
Sua stupent cum gloria,
Dant nemorum fraglantiam
Sanctorum ob praesentiam.

5. His laetare, Blandinium,
Mons uber Dei pinguium,
Nova surgent dum saecula,
Haec ossa servans aurea.

6. Tunc, adoranda trinitas,
Carnis reddens exuvias
Fac pariter in gloria
Tua cernamus praemia.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. London. Add. 29253. — 2, 1 Quo jucundantur. — 4, 2 stupet. — 4, 3 Dans.

492. De sancto Wernero.

1. Abel, melos supernorum
Juniorun puerorum,
Adusque hymnos Domino
Compsallimus altissimo.

2. Beata, cujus viscera
Lactavit hic puerulus,
Conregnant super sidera
Virgo mater et filius.

3. Causa nostri verbum caro
Necat mortem moriendo
Dans exemplari speculo,
Quod famuli pro Domino

4. Dent vitam in certamine;
Quod est completum hodie
In Christi claro milite,
Sancto Wernhero martyre.

5. En impiis displicuit
Tormenta ferens aspera,
Reddens Christo, quem tribuit,
Mortem in pueritia.

6. Florens puer moriturus
Donorum sumit apicem,
Die coenae bibiturus
Mox raptus uvae calicem.

7. Hostes Judaei impii
Et homicidae pessimi,
Vos arripit mortalia
Chaos quod dat poenalia.

8. Ibat puer, quam viderat,
Trevericam Wesaliam,
Ut panem sibi quaereret,
Sed cadit in Judaicam

9. Katholicus invidiam,
Omnisque doli nescius
Et pravae sectae inscius
Ducitur in ergastulum.

10. Lumine carens coelico
Justi os globo clauditur,
Et pede versus laqueo
Puerulus suspenditur.

11. Mitis immite laeditur,
Ab impiis conciditur,
Aratur et confoditur,
Sic tormentatur triduo.

12. Nimis multa sic perpessus
Spem martyr et fiduciam
Suas imponit Domino
Dans spiritum altissimo.

13. O Wernhere mitissime,
Qui triumphasti hodie
De mundo, carne, Satana,
Precibus tuos adjuva.

14. Praestare hoc piissime
Digneris, rex sanctissime,
Et hoc precatu martyris
Tu miserere miseris.

15. Quo decore sit colendus,
Quo honoreque habendus
Miraculis comperitur,
Puer quibus is fulcitur.

16. Retro aevo pertransacto
Reflorentque similibus
Nunc nostris sub temporibus,
Surdis auris aperitur.

17. Serata lingua loquitur,
Caecus videt, stat contractus,
Mortuis vita redditur
Vigoreque confractus.

18. Te quaesumus, mitissime,
Per hujus natalitia
Praecari tibi martyris
Nos ablue criminibus.

19. Virore tu viridior
Et flore flos floridior
Lustrisque tribus junior,
Martyrum inclitissime,

20. Xristi praedulcis victima,
Relaxa nostra crimina,
Est tua vox dulcisona
Sanctorum inter organa.

21. Ymber divinae gratiae,
Qui te sulcavit hodie,
Ut ferres vitae semina,
Fecundet nostra pectora

22. Zelo, quo percipiamus
Supremae terrae bravium
Et felices capiamus
Aeternae vitae gaudium.

Passion. ms. Wesaliense anni 1429. Cod. Treviren. 1139. — Die Handsch. enthält u. a. eine „Nova historia", in welche der vorstehende Abedarius so verteilt ist: Die Str. A—H ad 1. Vesperas, H—M ad Tertiam, M—Q ad Sextam, Q—V ad Nonam, V—Z ad 2. Vesperas. — 18, 2 natalitio. — 19, 2 florem.

493. De sancto Wernero.

In 1. Vesperis.

1. Vexilla regis prodeunt,
Fulget crucis mysterium,
Dum carus Deo traditur,
Innocens virgis caeditur.

2. Quo vulneratus insuper,
Dilaniatus ictibus,
In poenis vivens triduo
Suspensus est patibulo.

3. Arbor decora, fulgida,
De qua facta est statua,
Ad quam ligata est hostia,
Per quem fiunt miracula.

4. Beata, cujus brachiis
Nostrum pependit pretium,
Christum sequendo reperit
Effusionem sanguinis.

5. O crux, ave, spes unica,
O redemptorum gloria,
Auge piis justitiam
Reisque dona veniam.

6. Te summa, Deus, trinitas,
Collaudat omnis spiritus,
Quos per crucis mysterium
Salvas, rege per saecula.

Passion. ms. Wesaliense anni 1429. Cod. Treviren. 1139.

494. De sancto Wernero.

In 2. Vesperis.

1. Wernheri, Christi martyris,
Cantemus novum canticum,
Quod dulce sit psallentibus,
Opem ferat credentibus.

2. Psallamus hoc discipuli,
Laudem dicamus martyris,
Qui vere post redemptorem
Christi secutus est crucem.

3. O martyr Christi inclite,
Qui passus es gloriose,
Dilaniatus ictibus,
Te nunc dolendo plangimus.

4. In carceris caligine
Martyr Christi occiditur,
Coeleste lumen nunc micat
Et noctis umbras effugat.

5. Imploret ergo meritis
Suis pro nostris actibus,
Ut mereamur consequi
Sancta in fine praemia.

6. Te nunc oramus, Domine,
Ipsius nos munimine
Ab omni malo protege,
Vitam aeternam tribue.

Passion. ms. Wesaliense anni 1429. Cod. Treviren. 1139. Aus einer „historia" des Heiligen, in der vielerlei rhythmische Teile vorkommen, die jedoch zusammengestoppelt sind; so sind die Antiph. ad 1. Vesp. diesem Hymnus entnommen, die Ant. zu den Nokturnen augenscheinlich einer Sequenz, das übrige ist meist prosaisch.

495. De sancto Willibrordo.

1. Ave, praeelecte
Splendor, Willibrorde,
Quem Christus tam mire
Dedit rutilare.

2. Te namque doctorem
Fore praecluentem
Ex infusa novit
Luna, quae concepit.

3. Decus conversorum
Hinc plaudit Fresonum,
Quos igne divinae
Lucis serenasti.

4. Te zelo ferventem,
Fana destruentem,
Qui vecors invasit,
Laedere nequivit.

5. Hic insidiantes
Ac nos impugnantes
Virtute potenti
Fac debilitari.

6. Siti labefactis,
Ardore contractis
Protulisti vivam
Sola prece lympham.

7. Nunc nos o aeternae
Suspirantes vitae
Indeficiente
Fac potare fonte.

8. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto,
Tribus honor unus.

Brev. ms. Epternacense saec. 14. Cod. Luciliburgen. 12. A. — Brev. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 12. 10. B. — Brev. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 24. C. — Brev. ms. Epternacense saec. 15. Cod. Luciliburgen. 7. D. — Brev. ms. Ruperti de Monte Regali abbatis Epternacen. anni 1506. Cod. Epternacen. s. n. E. — 2, 4 Lunaque AB.

496. De sancto Willibrordo.

1. Laetare, coeli regia,
Gaudeque jam, ecclesia,
Recolens sancti inclita
Willibrordi solemnia.

2. Qui per lunam in somniis
Illapsam matris labiis
Signatus est ex gratia
Ante ortus crepundia.

3. Hic in aetate tenera
Colens honesta studia,
Vitam Domino placidam
Egit in abstinentia.

4. Corde pius et fervidus,
Ad opus Dei strenuus,
Hoc in juventa didicit,
Quod post docendo protulit.

5. Terrae doctor egregie,
Nostrae lumen ecclesiae,
Tuo precatu sedulo
Nos salves a periculo.

6. Vitemus desideria
Carnis et mundi lubrica,
Ne sectantes inania
Privemur coeli gloria.

7. Praesta, pater ingenite,
Nate cum sancto flamine,
Ut Willibrordi precibus
Jungamur in coelestibus.

Diurn. ms. S. Martini Embricen. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 22. — 4, 2 Haec in juventa.

497. De sancto Winebaldo.

Ad Vesperas.

1. Winebaldi solemnia
Recolamus mente pia,
Ut per ejus suffragia
Procul pellantur vitia.

2. Trecassinorum pontifex,
Gallomagnus ad se vocat,
Ne perdatur ovium grex,
Lupi basilica locat.

3. Hic est, qui Lupum revocat
Senonensem episcopum,
Regis iram sic mitigat,
Ut gratus adeat thronum.

4. Hic castus, justus, sobrius,
Humilis, prudens et pius
Vixit semper egregius
Moribus pacis filius.

5. Hic plenus flatu flaminis
Jejuniorum tempora
Solvit ipse mirabilis
Praestans in abstinentia.

6. De villa Pisciacensi
Quandam sanat a languore,
Paralysis morbo gravi
Ac sanat gravatos febre.

7. Praesta, beata trinitas,
Concede simplex unitas,
Ut devota solemnitas
Poenas repellat debitas.

Brev. ms. S. Lupi Trecensis anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisien. BBL. VIII° 23².

498. De sancto Winebaldo.

Ad Nocturnum.

1. Pange, lingua confessoris
Gloriosi merita,
Ut de sui grex pastoris
Laude tenet debita,
Nos emunda, Christe, foris
Et nos intus visita.

2. Sanctus iste vivens pie
Semper Deum coluit,
Inhaerendo Christi viae,
Quam devote tenuit,
Et virtute quaque die
Praefulgere meruit.

3. Ad hunc febrem patientes
Trecassini veniunt,
Revertuntur inde sani,
Valent et proficiunt,
Cum per preces Winebaldi
Tales morbi fugiunt.

4. Nos hunc hymnum in honore
Confessoris canimus
Et a summo salvatore
Nos salvari petimus,
Quem nos corde, factis, ore
Confitentes credimus.

5. Ut devota gens precatur
Semper prece sedula,
Nobis pacem largiatur
Agnus sine macula,
Qui cum patre gloriatur
Per aeterna saecula.

Brev. ms. S. Lupi Trecensis anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl VIII° 23². — 1, 1 sq. gloriosi confessoris. — 2, 3 Inserendo.

499. De sancto Winebaldo.

Ad Laudes.

1. Summe pater, sancti tui
Nobis praestes precibus,
Ut possimus tecum frui
Donis spiritalibus,
Ut et Christus regni sui
Nos adjungat civibus.

2. Mundi bonis hic caducis
Mentem non apposuit,
Sed superni servus ducis
Bona mundi respuit,
In eremo parce vivens
Beari promeruit.

3. Hic pro nobis sanctus fundat
Preces apud Dominum,
Qui nostrorum mentes mundat
Ab errore criminum,
Ne nos turbet aut confundat
Fallax hostis hominum.

4. Ut devota gens precatur
Semper prece sedula,
Nobis pacem largiatur
Agnus sine macula,
Qui cum patre gloriatur
Per aeterna saecula.

Brev. ms. S. Lupi Trecensis anni 1511. Cod. S. Genovefae Parisien. BBL. VIII° 23².

500. De sancto Wulframo.

1. Nobis adest tripudium
Magnumque pacis gaudium,
Quod Wulframi nobilibus
Concelebratur laudibus.

2. Hic prosapia nobilis
Et moribus probabilis
Pontifex factus Senonum
Correxit Dei populum.

3. Praeclarus in ecclesia
Signorum fulsit gloria,
Hoc attestatur Frisia
Omnisque prorsus Gallia.

4. Aegros sanat et debiles
Confortat atque flebiles,
Defunctis vitam praebuit,
Surdis aures aperuit.

5. Unde nunc grates debitas
Tibi solvamus, trinitas,
Hujus per sancti gratiam
A te poscentes veniam.

Brev. ms. Blandiniense saec. 14. Cod. Londinen. Add. 29253.

Nachträge.

Nr. 7 steht ebenfalls in Brev. ms. Fulden. saec. 15 Cod. Fulden. A a 81. (B) und Diurn. ms. Fulden. saec. 15. Cod. Fulden. A a 85. (C) mit folgenden Varianten: 2, 3 Quae cum B, qui cum C. — 3, 1 potentis regimina BC. — 5, 2 benignus dirigas BC. — 6, 1 sqq. Gloria tibi Domine, qui natus es. BC.

Nr. 45. In der Quellenangabe lies: Brev. ms. Vallis Maurianae saec. 12/13.

Nr. 93 findet sich gleichfalls ohne Varianten in Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Roman. 1476. Sessor. 69.

Nr. 94 findet sich in derselben Quelle mit folgenden Abweichungen: Zwischen Str. 2 und 3 ist einzuschieben:

Ortum quis vidit propriae personae,
Priusquam matris janua levetur?
Hoc tamen sensit munere Mariae
Clausus Johannes.

3, 1 diffinit. — 3, 2 tempore matura. — 5, 2 virgo fehlt. — 5, 4 Vires appendit.

Inhalts-Übersicht.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

